

GINITAĀO VARIĀUNA

Sinaugoro New Testament

This Bible is copyrighted by the Bible Society of Papua New Guinea (papuanewguinean.bible) and is produced at cost by the Digital Bible Society (dbs.org). This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

This Bible

MATAIO.....	4
MAREKO	39
LUKA	60
IOANE	95
APOSTOLO	123
ROMA	157
1 KORINTO	174
2 KORINTO	191
GALATIA.....	204
EFESO	211
FILIPI	217
KOLOSE	221
1 TESALONIKA	226
2 TESALONIKA.....	229
1 TIMOTEO.....	231
2 TIMOTEO.....	236
TITO	240
FILEMONA.....	243
HEBERU	245
IAKOBO	257
1 PETERO.....	261
2 PETERO.....	266
1 IOANE.....	269
2 IOANE.....	273
3 IOANE.....	274
IUDAS	275
APOKALUPO	277

MATAIO

Mataio vaġa-foforina guruġari

Mataio arana ta tu Levi. Ġia tovotovonai tu takesi gogo tarimana, senaġi Iesu na ekeaiato, benamo ġena mero ai eiaġoto.

Ġia tu Iuda tarimana, ma mai Vari Namona tu Iuda tarimari ġeri etoreato.

Ġia na Iuda tarimari ekirarito, Iesu tu moġoni Barau na ekiraġi-toreato Kerisona o vevaġa-maġuri verena. Gini-taġo Guinena o Old Testament ai Keriso beiaġomani guruġana ġetoreato tu varau bema moġoni. Barau ġena guruġa tauri mabarari tu beġe vetoreni veġata (Mataio 5:17). Mataio na ġena Vari Namona nuġanai Keriso vari-na Old Testament ai ġekiraġi-toreato guruġari ġutuma ma ema torerito anina tu moġea.

Mataio na mai buka tu laġani 58 ema 70 fakari ai etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mataio ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Iesu aiġesina eiaġomato besena ema ġena maġuri varina - karoa 1-2
2. Ġena vetuġunaġi ġauveina bene sinaia ġana tauġena everovinato varina - karoa 3-4:11
3. Ġena ġauvei esinaiato, evevaġa-ribato, eġobatato, e keve evaġa-namorito variri - karoa 4:12-25:46
4. Ġena midigumidigu varina - karoa 26-27
5. Mase na evariġisi-ġenoġoito ema ġena mero etuġurito variri - karoa 28

Iesu eiaġomato besena

1 Iesu Keriso emaġurito, tubuna ġatana ġerina eiaġomato varina tu maiġa: Iesu tu Davida garakana, Davida tu Aberahamo garakana.

² Aberahamo tu Isako tamana; Isako tu Iakobo tamana; Iakobo tu Iuda ma kakana ema tarina merori ġesi tamari; ³ Iuda tu Perese e Sera tamari, sinari tu Tamar; Perese tu Hesron tamana; Hesron tu Ram tamana; ⁴ Ram tu Aminadab tamana; Aminadab tu Nasona tamana; Nasona tu Salmon tamana; ⁵ Salmon tu Boas tamana, Boas sinana tu Rahaba; Boas tu Obed tamana, Obed sinana tu Ruta; Obed tu Iese tamana; ⁶ Iese tu Kini Davida tamana.

Davida tu Solomona tamana. Solomona tu Uria ġaraġona ġenana emaġurito, (Uria ġaraġona etava-ve-riato murinai); ⁷ Solomona tu Rehoboam tamana; Rehoboam tu Abia tamana; Abia tu Asa tamana; ⁸ Asa tu Iehosafat tamana; Iehosafat tu Ioram tamana; Ioram tu Usia tamana; ⁹ Usia tu Iotam tamana; Iotam tu Ahasa tamana; Ahasa tu Hesechia tamana; ¹⁰ Hesechia tu Manase tamana; Manase tu Amon tamana; Amon tu Iosia tamana; ¹¹ Iosia tu Iekonia ma tarina merori ġesi tamari. Mo ġaro ai Babulona tarimari na Isaraela tarimari ġeġabi-iaġorito Babulona ġana.

¹² Babulona ġana ġeġabi-iaġorito murinai, Iesu eiaġomato besena ema ġemaġurito varina tu maiġa: Iekonia tu Sealtiele tamana; Sealtiele tu Serubabele tamana; ¹³ Serubabele tu Abiud tamana; Abiud tu Eliakim tamana; Eliakim tu Asoro tamana; ¹⁴ Asoro tu Sadok tamana; Sadok tu Akim tamana; Akim tu Eliud tamana; ¹⁵ Eliud tu Eleasara tamana; Eleasara tu Matan tamana; Matan tu Iakobo tamana; ¹⁶ Iakobo tu Iosefa

tamana, Iosefa ġaraġona tu Maria. Maria ġenana Iesu emaġurito; Iesu arana ġekiraġiani Keriso ġetoni. (Keriso anina tu Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).

¹⁷ Guru mabarari Aberahamo ġenana eiaġomato mo Kini Davida tu ġuru gabanana vasivasi (14), e Davida ġenana eiaġomato mo Babulona ġana ġeġabi-iaġorito tu ġuru gabanana vasivasi (14), ema Babulona ġana ġeġabi-iaġorito negana na eiaġomato mo Keriso tu ġuru gabanana vasivasi (14).

Iesu eġorato

Luka 2:1-7

¹⁸ Iesu Keriso tu maiġesi eġorato: Ġia sinana Maria tu Iosefa kirakauna, senaġi ġia tauri ruarua tu roġosi roġo beġene veġaraġo nuġanai, Iauka Veaġa na mero evaġa-ġoraiato Maria diana nuġanai. ¹⁹ Iosefa, Maria ġaraġona, tu vei iobukaibuka tarimana, ema asi eurato, tarimarima ġoirari ai Maria bene vaġa-maiakaia. Moġesina naima ġena ura tu, vekure-toġai vau Maria bene dobi-kwanea etato. ²⁰ Ġia moġesi etuġamaġito-ġoi nuġanai, Vereġauka ġena aneru ta nuvi ai efori-to, benamo ekiraiato, ekirato, "Iosefa, Davida natuna, kirakaumu Maria ġabiraġena garina asi bono vei, korana ġia tu Iauka Veaġa na mero bevaġa-ġoraia ġia di-ana nuġanai. ²¹ Ġia na mero ta beġabiani, arana bono vatoa Iesu, (Iesu anina tu vevaġa-maġuri tauna); korana ġia na ġena tarimarima ġeri rakava ġerina bevaġa-maġuririni."

²² Maiġeri dagara mabarari ġeġorato tu, Vereġauka na peroveta tarimana muruna na ekiraġirito guruġari bene vaġa-moġoniri ġana, ekirato,

²³ "Ġoġitaia, ġuiato ta bekuġani, mero ta beġabiani, mo mero keina arana beġe vatoani Emanuela."

Emanuela anina tu 'Barau tu ġita sevisivirai.'

²⁴ Iosefa gena na etataġato nai tu, Vereġauka ġena aneru na ekiraiato veġari eveirito. Maria eġabi-raġeato, benamo eġaraġoato. ²⁵ Senaġi ġia ġesi asi ġe-gena-sebonato mo, natuna eġabiato. Benamo mero arana evatoato, Iesu.

Iaunega tarimari ġaro-raġeraġena rekena na ġeiaġo-mato

2 Iesu tu Iudea tanonai vanuġa ta arana Betelehema ai emaġurito. Mo tu Kini Heroda na Iudea tanona eġitaġauato-ġoi neganai. Iesu emaġurito murinai, iaunega tarimari tu ġaro eraġeni rekena na ġeiaġomato, Ierusalemaj ġema-raġasito. ² Benamo ġevedanaġito, ġekirato, "Iuda tarimari ġeri kini ta bemaġuri ġetoni tu ainai? Ġia ġena visiġu baġa ġitaia ġaro eraġeni rekenai. Ġai tu ġia toma-rakarigġo vinina baġa iaġoma."

³ Kini Heroda na mo guruġa eseġaġiatio nai, nuġana eketo-bokoto, ema Ierusalemaj tarimari mabarari maki. ⁴ Benamo ġia na Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari mabarari evaġa-vegogorito, benamo edanaġirito, ekirato, "Peroveta tarimari tu kara ġetato, Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), tu ainai bemaġurini?" ⁵ Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, "Betelehema vanuġana, mo tu Iudea tanonai, korana peroveta tarimana Mika na maiġesi etoreato,

⁶ Betelehema o, Iudea tanonai otanuni vanuġana, Iuda vanuġari vekaravari ai ġoi tu dia vanuġa misina, asi arana vanuġana ta, korana tu veġorikau tauna ta ġoi ġemuna beiaġomani, ġia na au ġegu Isaraela tarimari beguine-iaġirini."

⁷ Benamo Heroda na iaunega tarimari vekuretoġai ekearito, benamo edanaġi-ginikau ginikaurito, ekirato, kamara ġaro korikorai ai visiġu eforito. ⁸ Benamo etuġurito Betelehema ġana, ekirato, "Ġoiaġo, mero misina boġonoa vetau-ginikaua, boġo doġariani neganai, boġonoma vaġa-ribagu, be au maki bana iaġo, bana toma-rakarigġo vinia."

⁹ Heroda ġena guruġa ġeseġaġiatio murinai, ma ġerakato dabara na. Dabara na ġeiaġoto-ġoi nuġanai, mo visiġu, ġaro eraġeni rekenai ġeġitaiato visiġuna, na equine-iaġirito mo, mero misina ġena gena gabuna iatanai eruġa-tarito. ¹⁰ Ġia na mo visiġu ġeġitaiato nai, ġeiku-rakavato. ¹¹ Mo numai ġeraka-toġato nai, mero misina ma sinana Maria ġesi ġeġitarito, benamo ġevetui-tarito, ġetoma-rakarigġoato. Moġa murinai ġeri farefare ġeġurarito dagarari ġekeorito, bena ġevarevare-viniato. Ġevarevare-viniato dagarari tu golo, e muramura arana frenkinsens, mai tu goġuna ma bonana namona muramurana, ema vedau muramurana arana muro. ¹² Benamo Barau na nuvi ai evaġa-ribarito, ekirato, "Heroda ġenai asi boġono ġenoġoi." Moġa lorinai dabara boruna na ġeri tanobara e vanuġa ġana ġeġenoġoito.

Iesu Aigupito ġana ġeġwa-iaġoato

¹³ Ġia ġerakato murinai, Vereġauka ġena aneru nuvi ai Iosefa ġenai eforito, ekirato, "Novaisiraġe, mero misina ma sinana ġesi Aigupito ġana noraga-ġori iaġori. Monai boġono tanu mo, au na ma bavaġa-guruġamuni, korana Heroda na mero misina evetauani, bene vaġi-masea etoni." ¹⁴ Benamo Iosefa evariġisito, mero misina ma sinana ġesi eġabirito, boġi nuġanai Aigupito ġana ġeiaġoto. ¹⁵ Monai ġetanuto mo, Heroda emaseto. Moġesina Vereġauka na peroveta tarimana muruna na ekiraġiatio guruġana ema moġonito, ekirato, "Aigupito na natugu akea-rosiato."

Heroda ġena guruġa lorinai mero misiri ġutuma ġevaġi-maserito

¹⁶ Heroda eriba-maoroto, mo iaunega tarimari na ġia tu ġeġofaiatio nai, ebaru-rakava rakavato. Benamo vetari tarimari o soldia etuġurito, Betelehema e rikina tanori ai mero misiri ġeri maġuri laġaniri ruarua e gabivau ma ġemaġurito mabarari ġevaġi-maserito. Mo mero misiri ġeri maġuri laġanina ruarua ma murinai ġevaġi-maserito anina tu, iaunega tarimari na visiġu ġeġitaiato ġarona na, eiaġoto mo, Heroda eribato ġarona tu laġani ruarua kavana. ¹⁷ Mo ġaro ai Barau na peroveta tarimana Ieremia muruna na kara ekiraġiatio guruġana tu ema moġonito, ekirato,

¹⁸ "Ġaro ta Rama vanuġanai ġeseġaġiatio, taġi-koġokoġo e taġi-vanorovanoro tu barego, Rahela natuna taġiri eveini, e asi eurani beġene vaġa-magoa, korana natuna tu beġe mase."

Nasareta ġana ġeġenoġoito

¹⁹ Heroda emaseto murinai, Vereġauka ġena aneru Iosefa ġenai nuvi ai ma eforito Aigupito ai. ²⁰ Benamo mo aneru Iosefa ekiraiato, ekirato, "Novaisiraġe, mero misina ma sinana ġesi noġabiri, Isaraela tanona ġana ġoiaġo. Korana tu mero misina beġene vaġi-masea ġetato-ġoi tarimari tu varau beġe mase."

²¹ Iosefa evariġisito, benamo mero misina ma sinana ġesi eġoririto, Isaraela tanona ġana ġeiaġoto.

²² Senaġi Iosefa eseġaġito, Akelao na Iudea eġitaġauato-ġoi tamana Heroda gabunai, benamo mo ġana iaġo tu egarito. A Barau na nuvi ai evaġa-ribaiatio ilailanai eraka-vanaġito, eiaġoto Galilea tanona rekena ġana. ²³ Galilea tanonai vanuġa ta arana Nasaretai etanuto. Monana Barau na peroveta tarimari ġerina Iesu ekiraġiatio guruġana emoġonito, ekirato, "Ġia tu Nasareta tarimanai beġe kiraġiani."

Ioane Babatiso eġobatato

Ioane 1:19-28

3 Moġeri ġarori ai Ioane Babatiso eiaġomato, tano fakanai Iudea nuġanai eġobatato-ġoi, ekirato, ² "Ġemi rakava ġerina ġovetuġamaġi-kure, ema ġoraka-kure Barau ġenai, korana Guba Basileiana tu bevotu, (Barau ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani

maiġa).³ Mai Ioane maiġa tu Isaia peroveta tarimana na ekiraġiato-ġoi, maiġesi ekirato,

“Tarima ta tano fakana ekeani, ekirani, ‘Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia, ġena iaġoma dabarana ġo-vaġa-maoromaoroa.”

⁴Ioane ġena dabuġa tu kamela ġuiri na ġeveiato, ġena gabaġau tu nanigosi kefina. Ġana ġaniġani dagarari tu madudu e gode nanuri moġo. ⁵Tarimarima Ierusalem na e Iudea mabarana na ema Ioridana douka vanuġari mabarari na maki ġeiaġoto-ġoi Ioane ġenai. ⁶Ġeri rakava ġekiraġi-foforirito-ġoi vau, ebbatisorito-ġoi Ioridana ġarukanai.

⁷Farisea e Sadukea tarimari ġutuma maki ġia ġenai ġeiaġoto bene babatisori ġana. Ioane na eġitarito nai, ekirarito, ekirato, “Ġomi mota naturi, dei na bekirami, Barau ġena Kota baregona ġarona ġenana boġo raga-maġurini?” ⁸Ġemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure, benamo ġemi maġuri ai ġwaġwa namori boġono vaġa-ġwari. ⁹Ema nuġami ai asi boġono kira, ‘Aberahamo tu ġai tamama, (be Barau na beġabi-raġemani).’ Korana akiramini, Barau tu ma seġukana, Aberahamo natuna tu mai fore ġerina bevaġa-ġorarini!” ¹⁰Toma koko tu ġau korari ai varau beġe toreri; moġa lorinai ġwaġwa namori asi ġevaġa-ġorarini ġauri mabarari tu beġe basirini, karavai beġe fiu-raġerini.

¹¹Deikara ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kureni tarimana, au na tu nanu na ababatisoani. Senaġi au murigu na beiaġomani tarimana ġena seġuka tu lelevaġi, au ġegu seġuka maki evanaġiani, ema ġia ġena tamaka maki au na asi baġwa-rakaorakaoni riba. Ġia na tu Iauka Veaġa e karava na bebabatisomini. ¹²Ġia ġimanai tu iareva-iareva dagarana, widi momona tu widi tauri ġenana bene iareva-ġitakauri ġana. Benamo widi tu ġena vaġa-vegogo numanai bevaġa-vegogorini, senaġi widi momona begabuani asi ebuseni karavanai.”

Ioane na Iesu ebabatisoato

Mareko 1:9-11; Luka 3:21-22

¹³Moġa neganai Iesu tu Galilea vanuġana na Ioridana ġarukana ġana eiaġoto, Ioane na bene babatisoia ġana. ¹⁴Senaġi Ioane na ekiraġoiato, ekirato, “Bere namo ġoi na au boro babatisogu. Karase nai au ġegu ai boiaġoma?” ¹⁵A Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, “Veġana noveia, korana veġa iobukaiobuka o Barau ġena ura veġari mabarari bitana korana-iaġiri tu namo.” Benamo Ioane na Iesu ġena ura veġana eveiato.

¹⁶Iesu ebabatisoato, nanu na eraka-raġasito nuġanai, guba evekeo-fakato, benamo ġia na Barau Iaukana eġitaiato, pune kavana emariġoto ġia iatanai. ¹⁷Ema garo ta guba na ekea-riġoto, ekirato, “Mai tu au Natugu, aura-viniani; ema ġia ġenai aiaku-rakavani maki.”

Diabolo o Satani na Iesu eriba-ġaniato

4 Moġa murinai Iauka Veaġa na Iesu tano fakana ġana eġori-iaġoato, Diabolo na bene riba-ġania

ġana. ²Ġaro e boġi gabana vasivasi (40) nuġari ai asi eġaniġanito, eġani-veaġato; moġa lorinai vito na eġabi-rakavaiato. ³Benamo Veribaġani Tarimana Diabolo ġia ġenai eiaġoto, ekiraiato, ekirato, “Bema ġoi Barau Natuna nai, mai fore nokirari, be ġaniġani ai ġeiaġo.” ⁴A Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai maiġesi ekirani, ‘Tarimarima tu dia ġaniġani na moġo bemaġurini. Senaġi Barau ġena guruġa beġabi-raġerini e bekorana-iaġirini tarimana tu maġuri beġabiani.”

⁵Benamo Diabolo na Ierusalem, siti veaġana, ġana eġori-iaġoato, Rubu Veaġa tuġuna vanigerenai evaġaruġakauato. ⁶Benamo ekirato, “Bema ġoi Barau Natuna, mainana noburi-firiġo, korana Buka Veaġa nuġanai maiġesi ekirani,

‘Barau na ġena aneru bevaġa-naġirini, benamo ġimari na beġe ġobemuni, beġe ġabi-vaismuni, kwakumu fore ai asi boraraiani.”

⁷Iesu na ma evaġa-veaseato, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai maki ekirani, ‘Vereġauka ġoi ġemu Barau asi bono riba-ġania.”

⁸Benamo Diabolo na Iesu eġori-raġeato ġoro baregona e maukana ta tuġunai, tanobara basileiari mabarari ma marevari namori e ma seġukari ġesi evaġa-ġitaiato, ⁹ekirato, “Bema ġoiragu ai bovetuitarini e au botoma-rakarioġo viniguni nai tu, maiġeri mabarari au na bavinimuni.” ¹⁰Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, “Satani, au ġeguna noraka-veġita. Korana Buka Veaġa nuġanai ekirani, ‘Vereġauka ġoi ġemu Barau bono toma-rakariġo vinia, ġia moġo ġereġana vetuġunaġina bono iaġo-vini!”

¹¹Benamo Diabolo na eraga-kwaneato. Aneru kotari Iesu ġenai ġeiaġoto, ġenariato.

Iesu ġena ġauvei esinaiato Galileai

Mareko 1:14-15; Luka 4:14-15

¹²Iesu eseġaġito, Ioane ġe-diburaiato, benamo Galilea tanona ġana ma eġenoġoi-iaġoto. ¹³Senaġi Nasareta vanuġana ma eragakwaneato, asi etanuto, eiaġoto, Kaperanaumai ea tanuto. Kaperanaumai tu Genesareta kouna sevina vanuġana ta, Sebulun e Naftali tanori nuġanai. ¹⁴Moġa ġenana Isaia, peroveta tarimana, ġena guruġa emoġonito, ekirato,

¹⁵“Sebulun e Naftali tanori ai ġotanuni tarimami o, Galilea kouna rikinau ema Ioridana ġarukana mo rekena, irau bese tarimami, Barau asi ribami tarimami, ġemi Galilea tu moġa, ġoseġaġi.

¹⁶Mukunai ġetanuto-ġoi tarimari tu mama barana varau ġeġitaiani. E mo dei mukuna furufuru tanonai ġetanuto-ġoi tarimari iatari ai mama varau bema fofori.”

¹⁷Mo negai vau Iesu na ġena vari eġobata-iaġi-foforiato, ekirato, “Ġemi rakava ġerina ġovetuġamaġi-kure, ema ġoraka-kure Barau ġenai, korana Guba Basileiana tu bevotu, (Barau ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa).”

Iesu na tarima vasivasi (4) ekearito, ġia murinai beġene raka

Mareko 1:16-20; Luka 5:1-11

¹⁸ Iesu Galilea kouna kone rikina na eraka-iaġoto-ġoi nuġanai, tarikaka ruarua, Simona, arana ta tu Petero, ma tarina Anduru ġesi eġitarito, ġeri reke kou ai ġefiuato, korana ġia tauri ruarua tu maina tarimari. ¹⁹ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġoiaġoma, murigu ai ġoma raka, be au na tu tarimarima maina viniri bana vaġa-ribami." ²⁰ Benamo maoromaoro ġeri reke ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

²¹ Monana ġeraka-iaġoto-ġoi nai, Iesu na tarikaka ruarua ma eġitarito, Iakobo (o Iames) Sebedaio ma tarina Ioane ġesi; ġeri ġasi ai tamari Sebedaio ġesi ġeri reke ġwadarerri ġeturirito. Iesu na ekearito, ²² benamo maoromaoro ġeri ġasi e tamari ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

Iesu evevaġa-ribato ema keve tarimari evaġa-namorit

Luka 6:17-19

²³ Iesu Galilea tanona mabarana erakaoto-ġoi, Iuda tarimari ġeri rubu nuġari ai evevaġa-ribato-ġoi, e Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġaruġaiani), varina namona eġobata-iaġiato-ġoi. Ema tarimarima ġeri keve e midigu irauirau mabarari evaġa-namorito. ²⁴ Ġia varina ġefiuato, Siria tanona mabarana eġabiato, benamo tarimarima na ġeri keve tarimari mabarari ġia ġenai ġeġwa-iaġorito e ġeġori-iaġorito: Midigu irauirau, iauka rakavari na ġeboroġiritot tarimari, ġue na evaġiani kevena, tauġani ġeġoġoġoġoni, e tauġaniri tavi tari ġemaseto tarimari, Iesu na mabarari evaġa-namorito. ²⁵ Tarimarima ġutuma-bara ġia murinai ġerakato, Galilea na, Vanuġa Gabanana (10) na, Ierusalemna na, Iudea na, ema Ioridana ġarukana mo rekena na maki ġia ġekavaiato.

Iesu ġoro tuġunai eġobatato

5 Iesu na tarima ġutuma-bara eġitarito, benamo ġoro tai eraġeto, iatanai etanu-tarito. Ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto. ² Benamo ġia na evaġa-riba matamarito, maiġesina ekirato:

Iaku e verere korikorina

Luka 6:20-23

³ "Manau tarimari, Barau ġenai moġo ġevetabekauni tarimari, tu beġene iaku, korana Barau ġena Basileia tu ġia ġeri.

⁴ Deidei toma ġenuġa-midigu midiguni tarimari tu beġene iaku, korana Barau na ġeri nuġa-midigu-midigu bevaġa-magorini.

⁵ Manau tarimari tu beġene iaku, korana Barau na tanobara mabarana ġia bevinirini.

⁶ Veiġa iobukaiobuka vitona ġevito-iaġiani e nanumasena ġenanumase-iaġiani tarimari tu beġene iaku, korana vau beġe ġani-maseni.

⁷ Vevetuġaġwa tarimari tu beġene iaku, korana Barau na ġia maki bevetuġa-ġwarini.

⁸ Deidei nuġari namo vedaurea tarimari tu beġene iaku, korana ġia na Barau beġe ġitaiani.

⁹ Deidei na toma vevaġa-maino veiġari ġeveirini tarimari tu beġene iaku, korana Barau na ġia natunai bekiraġirini.

¹⁰ Deidei na toma veiġa iobukaiobukari ġeveirini ġaramanai ġevaġa-midigu midigurini e ġevaġa-rakavarini tarimari tu beġene iaku, korana Guba Basileia tu ġia ġeri.

¹¹ Bema au murigu ai ġorakani ġaramanai ġomi beġe mugumugu-iaġimini, beġe vaġa-midigu midigumini, e veiġa rakavari irauirau ġemi ai beġe kiraġirini beġe ġofaġofa-iaġimini nai, boġono iaku. ¹² Boġono iaku, boġono verere, korana Barau na voimi baregona bevinimini gubai. Maiġesina veiġa ilailana, ġomi murimari tarimari, peroveta tarimari guineri, na maki moġesi ġevaġa-rakavarito."

Damena e mama

Mareko 9:50; Luka 14:34-35

¹³ "Ġomi tu tanobara damenana. Bema damena mamina korikorina bekorini nai, kamara dabarai mamina ma beġenoġoini? Mai tu varau berakava, asi ġena namo ta. Moġa lorinai beġe fitoġaiani, benamo tarimarima kwakuri na ma beġe fanafana-tariani.

¹⁴ Ġomi tu tanobara mamana. Ġoro tuġunai ġevaġaruġaiato vanuġana tu asi bevekuretoġani riba.

¹⁵ Lamefa beġe gabuani maki, ġuro gaburenai asi beġe torenai, senaġina lamefa toretorena fatana korikorinai beġe tore-kauani. Benamo ġia mamana na numa tarimari mabarari bevinirini. ¹⁶ Ilailana, ġomi ġemi mama tarimarima ġoirari ai moġesi boġono vaġafoforiri, be ġemi veiġa namori beġene ġitari, benamo Tamami gubai etanuni tu beġene vaġa-raġea."

Iesu ema taravatu

¹⁷ "Maiġesina asi boġono tuġa-maġi, au aiaġomato tu, Mose ġena taravatu e peroveta tarimari ġeri gu ruġa asi aniri ai bana vaġa-iaġori ġana. Asiġina. Au tu asi aiaġomato moġeri guruġa asi tauri ai bana vaġa-iaġori ġana, senaġi bana vaġa-moġoniri e bana vaġa-kori ginikauri uranai aiaġomato. ¹⁸ Moġoni akira-mini, guba e tanobara roġo ġetanuni nuġanai, taravatu ġena leta misina korokorona ta o ġena koma ta asiġina ġinavaġi berekwa-rekwani, beiaġoni mo, taravatu mabarari tauri korikori beġea ġorani. ¹⁹ Moġa lorinai, tarima ta na taravatu misina korokorona ta bekira-sirivaġi viniani, ema ġena ura veiġanai tarima kotari mai veiġa ilailana ma bea vaġa-ribarini, ġia tu Guba Basileiai gabi tarimanai beġe kiraġiani. Senaġina tarima ta na taravatu bekorana-iaġirini ema tarima kotari ma bea vaġa-riba iaġirini, ġia tu guine tarimanai beġe kiraġiani Guba Basileia nuġanai. ²⁰ Akira-korikorimini, bema ġomi ġemi vei-iobukaiobuka na Farisea e taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari ġeri vei-iobukaiobuka asi bevanaġiani nai, ġomi tu Guba

Basileia nuġanai asi boġo raka-toġani, asiġina ġi-navaġi.”

Vaġivaġi Luka 12:57-59

²¹ “Ġomi ma ribami, tarima guineri na taravatu guruġari ġeġabirito, ġekirato, ‘Asi bono vaġivaġi! A deikara na tarima ta bevaġiani nai, ġia tu Kota gabuna ġana beiaġoni.’ ²² Senaġi toma au na akiramini: Tarima ta tarikakana bebaru-viniani nai, ġia tu Kota gabunai beġe danaġiani. E dei na tarikakana beguruġa-rakava viniani nai, ġia tu Kota baranai beġe vaġa-ruġaiiani. Ema dei na tarikakana bekiraiani, ‘Ġoi tu babo korikori’ betoni nai, ġia tu asi ebuseni karavana ġana beiaġoni.

²³ Moġa lorinai, bema ġemu varevare dagarana fata veaġana iatanai bono torekaua, Barau bono vinya otoni nuġanai, ġoi tarikamu otuġamaġiani, ġia ma ġena meto ġoi ġemu ai, ²⁴ benamo ġemu varevare dagarana fata veaġana ġoiranai noraga-kwanea, noiaġo, tarikakamu ġesi maino boġono ġabia roġo, gabivau bono ġenoġoi-iaġo, ġemu varevare dagarana fata veaġanai bono torea Barau ġena.

²⁵ Ġoi ebaru-vinimuni tarimana ġesi maino boġono raga-ġabia, Kota gabuna ġana roġo mani ġoraka-vegogoni nuġanai. Korana ebaru-vinimuni tarimana na Kota eseġaġini tarimana ġimanai bea tore-kaumuni ġesi, ema Kota eseġaġini tarimana na dibura numana ġitaġauna tarimana ġimanai betoremuni, benamo ġia na dibura numana nuġanai bebiri-ġaumuni garina. ²⁶ Au na akira-korikorimuni: Monana asi roġo borakarosini, beiaġoni mo, ġemu meto voina bodava-ġosiani.”

Veġura-vanaġi

²⁷ “Ġomi ma ribami, tarima guineri na taravatu guruġari ġeġabirito, ġekirato, ‘Asi bono veġura-vanaġi!’ ²⁸ Senaġi au na akiramini: Deikara na tarima ta ġaraġona beġita-karakaraiani ma eurani bene ġabia ġia ġena, ġia tu nuġana tuġamaġina ġenana varau beveġura-vanaġi mo vavine ġenai. ²⁹ Bema ġoi mata-mu aroribana na evaġa-rakavamuni nai, bono ġibovaġia, bono fitoġaia! Korana tauġanimu rakavana rekena berekwa-rekwani tu namo, a asi namo tauġanimu mabarana karava asi ebuseni gabunai beġe fiukauani. ³⁰ Ma bema ġoi ġimamu aroribana na evaġa-rakavamuni nai, bono basi-ġutua, bono fitoġaia. Veiġa namona tu, tauġanimu rakavana rekena bono fitoġa-guinea, be tauġanimu mabarana karava eġara-vanaġi vanaġini gabuna ġana asi bene iaġo.”

Vavine tuġuraka Mataio 19:9; Mareko 10:11-12; Luka 16:18

³¹ “Tarima guineri na taravatu guruġari ġeġabirito, ġekirato, ‘Tau ta ġaraġona betuġu-rakaiiani nai, ġia na veġaraġo ruġaruġana fefana bene tore-vinia.’ ³² Senaġina au na akiramini: Bema tarima ta ġaraġona betuġu-dobiani, senaġi vavine tu veġura-vanaġi

veiġari asi eveini, mo tau na ġaraġona tu veġura-vanaġi vavinenai evaġa-iaġoani. Ema deikara na etuġu-rakaiato vavinenata beġaraġoani tarimana tu, beveġura-vanaġini.”

Guruġatore

³³ “Ġita senera ġevaġa-ribarito guruġari ġomi tu ma ribami: ‘Ġemi guruġatore asi boġono vaġa-rakavaia, senaġi Vereġauka ġoiranai ġokiraġi-toreto dagarari boġono veiri.’ ³⁴ Senaġi au na akiramini: Asi boġono guruġatore veġata! Ġemi guruġa vaġa-gwaġiġiri ġana guba asi boġono kiraġia, guba aranai asi boġono guruġatore, korana ġia tu Barau ġena terona; ³⁵ o tanobara aranai maki asiġina, korana ġia tu Barau kwakuna ġena fanakau dagarana; o Ierusalemata aranai, korana ġia tu Kini baregona ġena siti. ³⁶ Ġoi debamu, ġemu maġuri, maki asi bono kiraġia ġemu guruġatore vaġa-gwaġiġina ġana, korana ġoi na ġuimu sebona ta asi bovaġa-kurokuroani e asi bovaġa-dubadubaiiani riba. ³⁷ Namona tu maiġa: Ġemu guruġa bono kiraġia, ‘Oi’ bene oi e ‘Asiġina’ bene asiġina. Moġa moġo, a guruġa tari ma okiraġirini tu Tarima Rakavana, Satani, ġenana eiaġomani.”

Evaġa-rakavamuni tarimana voina asi bono veia Luka 6:29-30

³⁸ “Tarima guineri ġevaġa-ribarito guruġari ġomi tu ma ribami, maiġesi ġekirato: ‘Mata voina mata e doġa voina doġa.’ ³⁹ Senaġina au na akiramini, veiġa rakavana evei-vinimuni tarimana asi bono veiġa rakavavinia. Bema tarima ta na taġomu aroribana beforoani nai, taġomu kaurina ma bono vinya maki. ⁴⁰ E bema tarima ta na Kotai betoremuni ġemu sedi bene ġabia ġana nai, ġemu koudi maki bono vinya. ⁴¹ Ema tarima ta na belau-naġimuni, kilomita sebonai bono kavaia betoni nai, kilomita ruarua ai ma bono raka ġia ġesi. ⁴² Ema enoġinoġini tarimana bono vinya, e ġemu ai bene ġabitore etoni tarimana maki asi bono kira-sirivaġi vinya.”

Ġevaġa-rakavamuni tarimari bono ura-viniri Luka 6:27-28; 6:32-36

⁴³ “Tarima guineri ġevaġa-ribarito taravaturi ma ribami, ġekirato: ‘Ġoi sevimu tarimana bono ura-vinia, a evaġa-rakavamuni tarimana bono vaġa-rakavaia.’ ⁴⁴ Senaġina au na akiramini: Ġebaru-vinimuni tarimari boġono ura-viniri, e dei na ġevaġa-rakavamini tarimari maki iatari ai boġono ġauġau. ⁴⁵ Maiġa ġenana boġo vaġa-foforiani, ġomi tu Tamami gubai etanuni na natunai evaġa-iaġomito. Korana ġia na ġaro tu veiġa rakava tarimari e veiġa namo tarimari iatari ai evaġaraġekauani, ema ġura maki veiġa iobukaiobuka e veiġa ġeġeva-ġeġeva tarimari ġeri etuġu-riġoani. ⁴⁶ Bema ġoura-vinirini tarimari tu ġomi ġeura-vinimuni tarimari moġo nai, kamara varevare namona boġo ġabiani? Takesi ġegogoni tarimari o ġofaġofa tarimari na maiġesina maki ġeveiani. ⁴⁷ Ema tarikakami moġo

boĝo vaĝa-namorini, ĝemi namo tu kara? Barau asi ribari tarimari na maki mai veiĝa ĝeveiani. ⁴⁸ Moĝa lorinaĵi ĝomi tu asi vetoukaumi boĝono tanu, ĝomi Tamami gubai etanuni asi vetou-kauna kavana.”

Vini korikorina rabu tarimari ĝeri ai

6 “Rorimi boĝono vetore, ĝemi veiĝa namori tarimarima ĝoirari ai asi boĝono vaĝa-foforiri, ĝia na beĝene vaĝa-raĝemi ĝana. Maiĝeri boĝo veirini nai, Tamami gubai etanuni ĝenana voimi asi boĝo ĝabini.

² Moĝesi nai, ĝemu varevare rabu tarimari bovinirini nai, asi bono ĝobata-iaĝia ma kibimu ĝesi, ĝofaĝofa tarimari rubu ai e vanuĝa ĝatamanai ĝeveini kavana, tarimarima na beĝene vevato-iaĝiri ĝana. Akira-korikorimini, ĝia tu tarimarima na ĝevaĝa-raĝerini, be voiri tu varau ĝeĝabirito. ³ Sena-ĝina ĝoi ĝemu varevare asi ĝena-ĝana tarimana novinia botoni nai, ĝimamu kaurina asi bene riba, ĝoi ĝimamu aroribana na kara eveiani. ⁴ Be ĝemu varevare vekuretoĝai bono vini. Ema Tamamu na, kara eĝorani vekure-toĝai eĝitarini, ĝia na vau voimu bevinimuni.”

Vereĝauka ĝena ĝauĝau

Luka 11:2-4

⁵ “Bema boĝo ĝauĝauni nai, ĝofaĝofa tarimari kavana asi boĝono iaĝo! Ĝia ruĝaruĝari ai ma iakuri ĝesi ĝeĝuriĝurini, rubu nuĝari ai e vanuĝa ĝatamanai ema dabaraĵi maki, tarimarima na beĝene ĝitari ĝana. Au na akira-korikorimini, ĝia voiri varau ĝeĝabito. ⁶ A ĝoi ourani bono ĝauĝau otoni nai, ĝemu numa daiĝutuna nuĝanai bono rakatoĝa, ĝatama-boka bono biri-ĝaua, monai vau Tamamu bono noĝi-vinia, ĝia tu vekuretoĝai etanuni. Ema Tamamu na, kara eĝorani vekuretoĝai eĝitarini, ĝia na vau voimu bevinimuni.

⁷ Ĝomi boĝo ĝauĝauni nai, asi boĝono kiraĝi ĝenoĝoi-ĝenoĝoi guruĝa asi aniri ĝeri ai, Barau asi ribari tarimari ĝeveini kavana. Ĝia ĝetuĝamaĝini, ĝeri guruĝa vovoka ĝekiraĝirini naima, Barau na beseĝaĝirini. ⁸ Ĝia kavari asi boĝono iaĝo. Korana ĝomi na kara ĝoura-vinirini, Tamami na eriba-guineani, gabivau ĝomi na ĝonoĝi-viniani.

⁹ Maiĝesina boĝono ĝuriĝuri: ‘Ĝai Tamama o, gubai otanuni; ĝoi aramu baĝana vaĝa-veaĝaia;

¹⁰ ĝemu Basileia bene iaĝoma; ĝemu ura tanobarai baĝana veia, gubai ĝeveiani kavana.

¹¹ Ĝema-ĝama toma bono vinima.

¹² Ĝema rakava notuĝamaĝi-fitoĝari, ĝai ĝevaĝa-rakavamani tarimari ĝeri rakava ĝatuĝamaĝi-fitoĝarini vaĝa-ilailana.

¹³ Veribaĝani ai asi bono ĝori-kauma, a Rakava Tarimana, Satani, ĝimana na bono vaĝa-maĝurima. [Korana Basileia tu ĝoi ĝemu, seĝuka ĝoi ĝemu, mareva baregona ĝoi ĝemu, toma bene iaĝo mo vanaĝi-vanaĝi, Amen.]’

¹⁴ Bema ĝomi na ĝevaĝa-rakavamani tarimari ĝeri rakava boĝo tuĝamaĝi-fitoĝarini nai, Tamami gubai etanuni na ĝemi rakava maki betuĝamaĝi-fitoĝarini.

¹⁵ Senaĝina, bema ĝomi na ĝevaĝa-rakavamani tarimari ĝeri rakava asi boĝo tuĝamaĝi-fitoĝarini nai, Tamami na ĝemi rakava maki asi betuĝamaĝi-fitoĝarini.”

Ĝaniveaĝa

¹⁶ “Boĝo ĝani-veaĝani nai, asi boĝono boĝe-vetuĝa, ĝofaĝofa tarimari ĝeveini kavari. Ĝoirari ai ĝevevaĝa-fofori ĝofakauni, tarimarima na matoru beĝene kira, ‘Ĝeĝani-veaĝani kika’ beĝene si. Akira-korikorimini, ĝia voiri tu varau ĝeĝabirito. ¹⁷ A ĝoi, bema bono ĝani-veaĝa botoni nai, debamu ai deoro bono tore e ĝoiramu bono ĝuriĝia, ¹⁸ be tarimarima na asi beĝene ribamu, ĝoi tu oĝani-veaĝani, senaĝina Tamamu veĝuni ai moĝo bene riba. Ema Tamamu na, kara eĝorani vekuretoĝai eĝitarini, ĝia na vau voimu bevinimuni.”

Ĝemi farefare gubai boĝono vaĝa-vegogo

Luka 12:33-34

¹⁹ “Ĝemi farefare tu mai tanobarai asi boĝono vaĝa-vegogo! Korana faro ema lalalala o rasta na beĝe vaĝa-rakavarini ĝesi, ema lema tarimari na numa beĝe dareani ema beĝe lemarini. ²⁰ Ĝemi farefare gubai boĝono vaĝa-vegogo, faro e lalalala na asi beĝe vaĝa-rakavarini, ema lema tarimari na maki numa asi beĝe dareani ema asi beĝe lemarini riba. ²¹ Ĝoi ĝemu farefare ainai etanuni, ĝoi nuĝamu maki monai etanuni.”

Mata tu tauĝani ĝena mama

Luka 11:34-36

²² “Mata tu tauĝani ĝena lamefa kavana. Bema ĝoi matamu namo nai, tauĝanimu mabarana maki bemanani. ²³ Senaĝina bema ĝoi matamu tu rakava nai, tauĝanimu mabarana maki bemukunani. A bema mama ĝoi nuĝamu ai tu mukuna nai, mai mukuna tu bebarego-vedaureani!”

Tarima ta vere ruarua vetuĝuri asi beiaĝo-vinini riba

Luka 16:13

²⁴ “Tarima ta na vere ruarua vetuĝunaĝiri asi beiaĝo-vinirini riba. Korana ĝia na ta tu asi beura-viniani, a ta tu beura-viniani; ta bevaĝa-moĝoniani, a ta tu beĝofaĝofa-iaĝiani. Barau ema moni nega sebonai vetuĝunaĝiri asi boĝo iaĝo-vinirini riba.”

Asi boĝono nuĝa-vekwaraĝi

Luka 12:22-31

²⁵ “Moĝesi naima akiramini, ĝemi maĝuri asi boĝono tuĝamaĝiri, kara boĝo ĝanini o boĝo niuni; o tauĝanimi kara na boĝo dabuĝarini. Aiĝa tu dagara barana, maĝuri ba ĝaniĝani? E aiĝa tu dagara barana, tauĝani ba dabuĝa? ²⁶ Gubai ĝerovoni manuri ĝoĝitari! Ĝia tu asi ĝevarovaroni e asi ĝekwkwani, ema vamoka numari ai maki ĝaniĝani asi ĝevaĝa-vegogoni. Senaĝi Tamami gubai etanuni na eĝuburini. Ĝomi tu dagara baregomi, a manu tu kei! ²⁷ Ĝomi deikara onuĝa-vek-

waraġini nai, ġemu maġuri kota ma bovaġa-maukaiani riba ba?

²⁸ Karase dabuġa urari ai ġove-tuġamaġi-vekwaraġi-ni? Boġa veraverari ġoġitari, aiġesi ġegarani. Asi ġeġauveini e dabuġa asi ġeturini. ²⁹ Senaġina akiramini, Kini Solomona ġena vedabuġa marevana maki ġevanaġiani. ³⁰ Mai tu Barau na tano ġauġari evaġa-dabuġarini, ġia tu toma ġegarani, a boinani tu karavai beġe fiu-raġerini, Barau tu moġesina evaġa-dabuġarini. Ġia na ġomi asi veġatana bevaġa-dabuġamini, ei? Ġomi veġabidadama misimisi tarimami! ³¹ Moġesi nai, asi boġono nuġa-vekwaraġi, asi boġono kira, 'Kara toma taġanini?' O 'Kara toma taniuni?' O 'Kara toma tariġoni?' ³² Barau asi ribari tarimari na maiġeri dagara mabarari ġeraga-vetaurini, a Tamami gubai etanuni tu ribana, ġomi na maiġeri ġoura-vinirini. ³³ Senaġina giniguine ġia ġena Basileia ema ġena vei-iobukaiobuka boġono vetau-guineri, benamo maniġeri dagara mabarari ġomi bevinimini. ³⁴ Moġesina naima boinani ġaro tuġamaġi-vekwaraġina asi boġono vei; boinani ġaro ġena vekwaraġi tu Barau ġimanai. Toma ġaro ġena vekwaraġi iatanai meto ma boġo torkauani nai, kamasi boġo ġwaiani?"

Tarimarima asi boġono vetau-viniri

7 "Tarimarima asi boġono vetau-viniri, be Barau na maki asi bene vetau vinimi. ² Korana tu ġomi ġemi vetauvini ilailanai, ġomi maki moġesina moġo Barau na bevetau-vinimini; ema aiġesi ġovevaġa-vetovo vinirini, Barau na maki moġesi bevevaġa-vetovo vinimini. ³ Karase nai tarikakamu matanai libika oġitaiani, senaġi ġau tubina ġoi matamu nuġanai maniġa tu asi otuġamaġiani? ⁴ Kamara dabarai ġoi tarikakamu okirai, 'Ġata, au na roġo matamu ai libika nakokia,' senaġina ġoi tauġemu matamu ai ġau tubina ta etanuni? ⁵ Ġoi ġofaġofa taumu, guine tu ġoi matamu ai ġau tubina nokoki-vaġia roġo, benamo boboġeboġe-ginikauni vau, tarikakamu matanai libika bono ġabi-vaġia.

⁶ Dagara veaġari kwaiva (o kira-sirivaġi tarimari) asi boġono viniri, ema ġemi aġeva maki asi boġono fiurosiri bai ġoirari ai! Kwakuri na beġe fana-taririni, benamo beġe doġe-kureni, ma beġe dare-misi misimini garina."

Noġinoġi, vetauvetau, sekeseke o fidifidi

Luka 11:9-13

⁷ "Noġinoġi ai Barau na bevini-mini, vetauvetau ai boġo doġarini, sekeseke ai ġemi ġatama boka bekeoani. ⁸ Korana benoġi-noġini tarimana tu beġabini, bevetauni tarimana bedoġarini, ema beseke-sekeni tarimana Barau na ġena ġatama-boka bekeoani.

⁹ Ġomi dei bema natumu merona ġaniġani benoġini nai, ġoi na fore boviniani? ¹⁰ O maġani-kone benoġini nai, mota boviniani? ¹¹ Boġono tuġamaġi, ġomi tu rakava tarimami, senaġi dagara namori natumi viniviniri ma ribami, moġa lorinai ġomi Tamami gubai

etanuni, ġia na dagara namori ġenoġi-viniani tarimari bevinirini veġatana!

¹² Ġomi kara ġourani tarimarima na ġemi ai beġene veiri veiġari, ġia ġeri ai maki moġeri veiġa boġono veiri. Mose ġena taravatu e peroveta ġeri vevaġa-riba guruġari tauna korikorina tu moġa."

Barau ġena Basileia rakatoġana

Luka 13:24

¹³ "Ġatama-boka kibobonai boġono rakatoġa. A mase gabuna ġana eiaġoni dabarana tu baġaka, e ġena ġatama-boka tu barego rakava, ema ġutuma maki monai ġeraka-toġani. ¹⁴ Senaġi maġuri vanaġivanaġi ġana eiaġoni ġatama bokana tu kibobo e dabara maki kei rakava, ema tarimarima viravira na moġo ġedoġariani."

Peroveta tarimari ġofaġofari

Luka 6:43-44

¹⁵ "Rorimi boġono vetore peroveta tarimari ġofaġofari ġerina. Ġia ġomi ġemi ai ġeiaġomani tu ma mamoe dabuġari ġesi, senaġina nuġari ai ġeri tuġamaġi tu boġa kwaivari rakavari kavari. ¹⁶ Ġia ġwaġwari ai vau boġo ribarini. Vine ġwari (o grapes) tu ġau ma giniri ġerina asi ġebokoni, ema figi ġwari maki ġauġa ġiniġiniri ġeri ai asi ġeġabini. ¹⁷ Ġau namona ġenana ġwaġwana namona bevaġa-ġoraiani, a ġau rakavana ġenana maki ġwaġwana rakavana bevaġa-ġoraiani. ¹⁸ Ġau namona na ġwaġwa rakavana asi beġwani riba, ilailana ġau rakavana na ġwaġwa namona asi beġwani riba. ¹⁹ Ġwaġwa namori asi ġeġwani ġauri tu beġe basirini, ma karavai beġe fiu-raġerini. ²⁰ Moġesina ilailanai peroveta tarimari ġofaġofari tu ġwaġwari ai boġo ribarini.

²¹ Dia 'Vereġauka, Vereġauka,' ġetoguni tarimari mabarari tu Guba Basileiai beġe raka-toġani. Asiġina. Deikara Tamagu gubai etanuni ekorana-iaġiani e ġena ura veiġari eveirini tarimana ġereġana moġo. ²² Kota baregona ġarona beraġasini nai, tarima ġutuma na beġe kiraguni, beġe kirani, 'Vereġauka, Vereġauka, ġoi aramu ai ġaperovetato, e ġoi aramu ai iauka rakavari ġalai-vaġirito, ma ġoi aramu ai nuġa-farevaġi veiġa boruri ġutuma maki ġaveirito.' ²³ Benamo au na bakirarini, bakirani, 'Au asi ribagu ġomi. Ġeguna ġoraka-veġita, ġomi veiġa rakava tarimami!'"

Numa ruarua ragaragari tauri

Luka 6:47-49

²⁴ "Moġa lorinai, tarima ta na ġegu guruġa maiġeri eseġaġirini, ma veiġari eveirini tu, tarima iaunegana na ġena numa fore iatari ai evaġa-ruġaiato kavana. ²⁵ Ġura baregona eraguto, ġaruka mabarari ġeġa-batarito, iavara asikeikeina eragato nai, mo numa edoriatto; senaġina asi eġwa-lauato, korana ġia tu fore iatanai evaġa-ruaġaiato nai. ²⁶ A deikara na ġegu guruġa maiġeri eseġaġirini, senaġi veiġari tu asi eveirini, ġia tu tarima babona noġa, numa eragato nai, miri iatanai moġo evaġa-ruġaiato. ²⁷ Ġura baregona er-

aguto, ġaruka mabarari ġeġabatarito, iavara asikei eraġasito, mo numa edoriato nai, eġwa-lauato, benamo eġwa-rovorovoto.”

²⁸ Iesu na ġena ġobata guruġari maiġeri ekiraġi-ġosirito nai, mai vegogo tarimari ġutuma-bara na ġena vevaġa-riba guruġari ġeġaba-iaġirito. ²⁹ Korana ġena guruġa ma seġukana, dia ġeri taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri guruġa kavana.

Iesu na lepera tarimana evaġa-namoato

Mareko 1:40-44; Luka 5:12-14

8 Iesu ġoro tuġuna na ma emariġoto nai, tarima ġutuma-bara ġia murina na ġerakato. ² Benamo tarima ta ma leperana Iesu ġenai eiaġoto, ġoiranai evetui-tarito, ekirato, “Vereġauka, bema ġoi ourani nai, moġoni boiarevaguni, bovaġa-namoguni riba!” ³ Iesu na ġimana eduġi-roroġotoato, keve tarimana eġabikaraiato, ekirato, “Aurani, be nonamo!” Benamo vaġasebo lepera na enamoto. ⁴ Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Tarima ta asi bono kira-varaia. Noiaġo, Rubu Veaġa verena na bene ġitam, ema veiareva varevare dagarari Mose na ekiraġiato ilailanai bono vinia; be tarimarima beġene riba, ġoi tu bonamo.”

Roma vetari verena ġena vetuġunaġi merona

Luka 7:1-10

⁵ Iesu Kaperanauma ai eraġasito nai, Roma vetari verena ta ġia ġenai eiaġoto, Iesu enoġiato, ⁶ ekirato, “Vereġauka, ġegu vetuġunaġi merona tauġanina asi eġarevani, be numai egena-taġoni, ema midigu maki barego eġanini.” ⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Au aiaġosini, be asi-vaġa-namoani.” ⁸ Vetari verena na evaġa-veseato, ekirato, “Vereġauka, au tu asi ilaila ġoi ġegu numai boraġe-kauni; senaġi ġoi noguruġa moġo, benamo au ġegu vetuġunaġi merona benamoni. ⁹ Au maki tarima kota ġeri veġitaġau gabureri ai, ema vetari tarimari o soldia tu au gaburegu ai. Au na ta bakiraiani, ‘Noraka!’, benamo berakani, ma ta bakiraiani, ‘Noiaġoma!’, benamo beiaġomani. Ema au ġegu vetuġunaġi merona bakiraiani, ‘Maiġa noveia!’, benamo beveiani.”

¹⁰ Iesu na ġena guruġa eseġaġiato nai, eġaba-rakavato. Benamo ġia murinai ġerakato tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na akira-korikorimini, Isaraela nuġanai mai-ġesina veġabidadama ta roġosi bana doġaria. ¹¹ Au na akiramini maki, tarimarima ġutuma ġaro-raġe e ġaro-riġo rekeri na beġe iaġomani, Aberahamo, Isako, e Iakobo ġesi vereko baregonai beġe ġani-vegogoni Guba Basileiana nuġanai. ¹² Senaġina tovotovonai Barau na eġabi-viriġirito tarimari, Basileia nuġanai beġene tanu etato tarimari tu, Barau na befiu-rosirini murikai, mukuna furufuru nuġanai. Monai beġe taġini, e gadikari maki beġe veġara-tarini.”

¹³ Benamo Iesu na vetari verena ekiraiato, ekirato, “Noiaġo, ġemu numa ġana! Boveġabidadama lorinai, veġana beġorani.” Ġena vetuġunaġi merona mo horai varau enamoto.

Iesu na Simona ġena taġama evaġa-namoato

Mareko 1:29-31; Luka 4:38-39

¹⁴ Iesu Petero ġena numai eraka-toġato. Monai Petero ġena taġama vavinena ekeveto, tauġanina es-eġukato, be egena-taġoto-ġoi, Iesu na eġitaiato; ¹⁵ ġimanai eġabito, benamo ġena keve ekorito, evaisiraġeto, benamo ġia eġubuato.

Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-namorito

Mareko 1:32-34; Luka 4:40-41

¹⁶ Lavilavi ai iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ġutuma Iesu ġenai ġeġori-iaġorito. Iesu na moġeri iauka rakavari ġena guruġa seġukana ġenana moġo elai-vaġirito, e keve tarimari mabarari maki evaġa-namorito. ¹⁷ Maiġeri veiġa vaġa-moġoniri tu Isaia, perveta tarimana, na ekiraġiato kavana, ekirato, “Ġia na ġera midigumidigu eġabi-veġitarito, ema ġera keve iraurirau eġwarito, evaġa-namorito.”

Iesu murinai beġene raka ġetato tarimari

Luka 9:57-60

¹⁸ Iesu na tarimarima ġutuma na ġevegogo-ġeġeraġiato eġitarito, benamo ġena mero ekirarito, ekirato, “Siveġasi-vanaġi, kou mo rekena ġana.” ¹⁹ Nuġanai taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta Iesu ġenai eiaġoto, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, ġoi aiġana boiaġoni nai, au ġoi murimu ai moġo bana raka atoni.” ²⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Boġa kwaivari ma ġeri kouġa, ema manu ma ġeri nuġi, senaġi Tarimarima Natuna tu asi ġena gena gabuna.”

²¹ Iesu ġena mero ta na maki evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vereġauka, mani ġemu veiġa, naġenoġoi, be tamagu roġo naguria.” ²² Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Murigu ai noma raka, mani tu noiaġuiri; mase tarimari (o Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari) na ġeri mase tauġeri na beġene guriri.”

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ġoirito

Mareko 4:36-41; Luka 8:22-25

²³ Iesu ġasi ai eraġeto nai, ġena mero maki ġia ġesi ġeraġe-sebonato. ²⁴ Ġeiaġoto-ġoi nai, asikauna iavara asikei kou ai eraġasito, benamo ureure tu ġasi nuġanai ġevebubu-ġurato. A Iesu tu egenato-ġoi. ²⁵ Benamo ġena mero ġeiaġoto ma ġevaġoato, ġekirato, “Vereġauka, novaġa-maġurima, ġita tu mai taburuni, dori tamaseni. ²⁶ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Karase nai ġogarini? Veġabidadama kei rakava tarimami!” Benamo Iesu evariġisito, iavara ma ureurena ġesi ekira-ġoirito, benamo ġedokoto, ġemeġomeġotarito. ²⁷ Tarimarima mabarari ġeġaba-rakavato, ġekirato, “Mai tu kamara tarima se? Iavara e ureure na maki garona ġeseġaġiani!”

Iesu na tarima ruarua iauka rakavari na ġeboroġirito evaġa-namorito

Mareko 5:1-17; Luka 8:26-37

²⁸ Galilea kouna tavina rekenai, Gadara (o Gerasa) tarimari ġeri tano ai, Iesu eraġasito, benamo iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ruarua gara kouġari na ġeiaġomato-ġoi Iesu ġenai. Mai tarima ruarua tu ma gariri, moġa lorinai tarima ta mo dabara na asi eraka-vanaġito-ġoi. ²⁹ Benamo tauri ruarua Iesu ġeġabaviniato, ġekirato, "Barau Natuna o, kara ġai ġemai noveia otoni? Ġoi boiaġoma maiġa tu, noma vaġa-midiguma ġana, ġaro korikorina roġosi roġo bene raġasi nuġanai, ei?"

³⁰ Monai, asi manaġa lelevaġi, bai serina ġe-dokadokato-ġoi. ³¹ Moġesina nai iauka rakavari na Iesu ġenoġiato, ġekirato, "Bema ġoi na ġai bolai-vaġi-manai nai, notuġuma bai ġeri ai, ġia nuġari ai ġaraka-toġa." ³² Iesu na ekirarito, ekirato, "Be ġoiaġo!" Benamo iauka rakavari mo tarima ruarua ġerina ġeraka-vaġito, ġeiaġoto, bai ġeri ai ġeraka-toġato. Benamo bai serina mabarana eġwa-bubu-lausiato, lalaġa na ġekokosi-firiġoto, kou ai ġeveġuġutu-maseto.

³³ Bai ġitaġauri tarimari ġeraga-kwareġato, vanuġa ġana ġeiaġoto, vari mabarana ġekiraġiato, ema iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ġeri ai kara ġeġorato mabarari maki ġevaġa-foforirito. ³⁴ Benamo vanuġa tarimari mabarari ġeġoto-iaġoto, Iesu beġene ġitaia ġana. Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġenoġiato, ġeri tano na bene raka-veġita.

Iesu na rakava etuġamaġi-fitoġarito

⁹ Iesu ġasi tai eraġekauto, ma eġenoġoito, kou na evanaġito, ġena vanuġa korikori ġana eiaġoto.

² Monai tarima kotari na tauġanina tavi ta emaseto tarimana ta gedai genagenanai Iesu ġenai ġeġwa-iaġoato. Iesu na ġeri veġabidadama vetoġana aiġa barana eġitaiato, benamo keve rakava tarimana ekiraiato, ekirato, "Natugu, bono kokore, ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari."

³ Benamo taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari tauġeri maiġesina ġekirato, "Mai tarima na Barau ekira-fitoġaiani."

⁴ Iesu ma ribana ġia kara ġetuġa-maġirito-ġoi nai evaġa-guruġarito, ekirato, "Karase nai maniġesina tuġamaġi rakavari ġoġabini?" ⁵ Aiġesina baguruġani tu meraġa, 'Ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari' banasi, ba bara kira, 'Noruġa-vaishi, noraka' barasi? ⁶ Au na navaġa-ġitami, Tarimarima Natuna tu ma ġena maoro, rakava betuġamaġi-fitoġarini tanobarai." Benamo Iesu na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, "Novariġisi, ġemu geda noġabia, be numa ġana noiaġo!" ⁷ Benamo mo tarima evaisiraġeto, ġena numa ġana eiaġoto. ⁸ Tarimarima na mo veiġa ġeġitaiato nai, ġegarito e Barau ġevaġa-raġeato, korana seġuka moġesina tarimarima evinirito nai.

Iesu na Mataio ekeaiato

Mareko 2:13-17; Luka 5:27-32

⁹ Iesu monana eraka-vanaġito nai, ġia na tarima ta arana Mataio eġitaiato, takesi moniri ġeġabito-ġoi numanai etanu-taġoto-ġoi nai eġitaiato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, "Murigu ai noma raka." Benamo Mataio evaisiraġeto, Iesu murina na eiaġoto.

¹⁰ Iesu Mataio ġena numai eġaniġanito-ġoi nai, takesi gogo tarimari vovoka e vei-rakava tarimari ġutuma maki ġeiaġomato, Iesu ma ġena mero ġesi ġeġaniġani-vegogoto. ¹¹ Farisea tarimari kotari na ġeġitaiato nai, Iesu ġena mero ġedanaġirito, ġekirato, "Karase nai ġomi ġemi vevaġa-riba tarimana tu takesi gogo e vei-rakava tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoni?"

¹² Iesu na mo guruġa eseġaġiato, benamo evaġa-veserito, ekirato, "Namo tarimari na doketa asi beġe vetaurini, senaġina keve tarimari na moġo. ¹³ Ġoiaġo, tauġemi na Buka Veaġa na ekiraġiani guruġana ġoa vetaua, maiġesina ekirani, 'Au na dia ġomi ġemi gini-taġo o boubou varevareri aura-vinirini. Au aurani ġomi na vevetuġaġwa e veiau-namo boġono vaġa-foforiri.' Au tu vei-iobukaiobuka tarimari keakeari asi aiaġomato, senaġi vei-rakava tarimari moġo."

Ġaniveaġa

Mareko 2:18-22; Luka 5:33-39

¹⁴ Moġa murinai Ioane Babatiso ġena mero Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġedanaġiato, ġekirato, "Karase nai ġai e Farisea tarimari tu ġaġani-veaġani, a ġoi ġemu mero tu asi ġeġani-veaġani?"

¹⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġomi ġotuġa-maġini, veġaraġo varigu tarimana ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe taġini ba? Asiġina! Ġarona eiaġo-manai, veġaraġo variġu tarimana ġatana ġerina beġe ġabi-veġitaiani, monai vau beġe ġani-veaġani.

¹⁶ Tarima ta na dabuġa variġuna veseana dabuġa guinena ġesi asi bebani-vegogoani. Bema moġesina beveini nai, dabuġa variġuna na guinena bedareani, ema vedarena maki bebaregoni. ¹⁷ Tarima ta na maki vine nanuna variġuna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moġesina beveini nai, nanigosi kefina guinena bevedareni, vine nanuna bebebubuni, ema kefi maki berakavani. Senaġina vine nanuna variġuna nanigosi kefina variġunai bebubu-ġuriaiani tu namo. Benamo ruarua, vine nanuna e kefi, beġe tanuni, asi beġe rakavani."

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito

Mareko 5:22-43; Luka 8:41-56

¹⁸ Iesu na roġo ġena mero evaġa-ribarito-ġoi nuġanai, vere ta eraġasito, Iesu kwakuna koranai eventui-tarito, ekirato, "Au natugu kekenina inivau moġo bemase. Si-iaġo, ġimamu iatanai bono tore-kaua, benamo natugu bemaġurini." ¹⁹ Iesu evaisiraġeto, ġia ġesi ġeiaġoto. Ġena mero maki ġia ġesi ġeiaġo-sebonato.

²⁰ Ĝeiaĝoto-ĝoi nuĝanai, vavine ta, ĝena keve tu rara kevena, laĝani gabanana ruarua (12) ekeve-iaĝiato, eiaĝomato Iesu murina rekena na, ma ĝena dabuĝa dudunai eveĝabikauto. ²¹ Korana tu ĝia evetuĝamaĝiato, "Ĝena dabuĝai moĝo baveĝabikauni nai, bana-moni." ²² Iesu eruĝa-kureto, eĝitaiao, ekirato, "Natugu, bono kokore! Ĝemu veĝabidadama na bevaĝa-namomu." Benamo vaĝa-sebo ĝena keve enamogoso.

²³ Iesu tu mo vere ĝena numai eraka-toĝato. Ivirikou furufuru tarimari e taĝitaĝi tarimari ma gururi baregori ĝesi eĝitarito, ²⁴ benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, "Ĝoraka-rosi. Kekenai tu asi bemase, ĝia tu egenani moĝo." Senaĝi tarimarima na ĝerikiriki-iaĝiato. ²⁵ Iesu na mo tarimarima ĝutuma etuĝu-rosirito murinai, ĝia eraka-toĝato numa nuĝanai, kekeni ĝimanai eĝabito; benamo mo kekeni evaisi-raĝeto. ²⁶ Mai veiĝa varina tu mo tano mabaranaĝi ĝevarifui-iaĝiato.

Iesu na mata-bubu tarimari ruarua evaĝa-namorito

²⁷ Iesu na mo gabu ma eraga-kwaneato. Erakato-ĝoi nai, mata-bubu tarimari ruarua murina na ĝeiaĝoto, ĝekea-viniato, ĝekirato, "Davida Natuna o, ĝai novetuĝama!" ²⁸ Iesu numai eraka-toĝato nai, mo mata-bubu tauri ruarua maki ĝeraĝe-kauto. Benamo Iesu na edanaĝirito, ekirato, "Ĝomi na ĝovaĝa-moĝoniguni, au na bavaĝa-namomini riba?" Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, "Vereĝauka, oi, ĝavaĝa-moĝonimuni." ²⁹ Benamo Iesu na matari eĝabi-kararito, ekirato, "Ĝemi veĝabidadama lorinai, veiĝana tu bana veia ĝemi." ³⁰ Benamo matari ĝefafato. Iesu na ma nuĝana mabarana ĝesi evaĝa-guruĝa gwaĝiĝi-rito, ekirato, "Mai veiĝa beĝora maiĝa varina tarima ta asi boĝono kira-varaia!" ³¹ Senaĝina tauri ruarua ĝeraka-rosito, ĝeiaĝoto, Iesu varina mo tano mabaranaĝi ĝea varifui-rovoroato.

Iesu na muru-bubu tarimana ta evaĝa-namoato

³² Tauri ruarua numa na ĝeraka-rosito-ĝoi nuĝanai, tarima ta, iauka rakavana na eboroĝiato nai asi eguruĝato-ĝoi, Iesu ĝenai ĝeĝabi-iaĝoato. ³³ Iesu na iauka rakavana elai-vaĝiato murinai, mo muru-bubu tarimana varau eguruĝato. Tarimarima mabarari na mai eĝorato veiĝana ĝeĝaba-iaĝiato, ĝekirato, "Maiĝesina veiĝana ta Isaraela nuĝanai roĝosi bene ĝora!" ³⁴ A Farisea tarimari ĝekirato, "Mai tu iauka rakavari ĝeri vere ĝena seĝukana na iauka rakavari ĝia na elai-vaĝirini."

Iesu na ĝena mero Isaraela tarimari ĝeri ai etuĝurito

³⁵ Iesu na vanuĝa baregori ema keiri mabarari eiaĝo-vinirito: Ĝeri rubu ai evevaĝa-ribato-ĝoi, Barau ĝena Basileia varina namona eĝobata-iaĝiato-ĝoi, ema keve e midigu-midigu tarimari mabarari evaĝa-namorito. ³⁶ Iesu na mo tarimarima ĝutuma-bara eĝitarito nai evetuĝarito, korana ĝenuĝa-vekwaraĝito e asi ĝeri ve-

duru ĝabi tarimari, vaĝa-ilailana mamoe asi ĝitaĝauri tarimana ta kavana. ³⁷ Benamo Iesu na ĝena mero ekirarito, ekirato, "Makora ĝitaĝitana tu barego, senaĝina ĝauvei-iaĝina tarimari tu asi ĝutuma. ³⁸ Vamoka ĝaniĝanina vinivinina Vereĝaukana boĝono noĝia, be ĝauvei tarimari bene tuĝuri, ĝena ĝaniĝani gogo vasmokari ĝana."

Iesu na ĝena apostolo merori gabanana ruarua (12) ekearito

10 Iesu na ĝena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo seĝuka evinirito, iauka rakavari beĝene lai-vaĝiri, e keve ema midigu-midigu mabarari beĝene vaĝa-namori ĝana.

² Mai apostolo tarimari gabanana ruarua (12) arari tu maiĝeri: Giniginena tu Simona, arana ta tu Petero, e ĝia tarina Anduru; Jakobo (o Iames), Sebedαιο natuna, ma tarina Ioane ĝesi; ³ Filipo e Batolomeo; Tomasi e takesi gogo tarimana Mataio; Jakobo (o Iames), Alfeo natuna, e Tadeo; ⁴ Simona, Selote tarimana, ema Iudas Isakariota, Iesu berevaiani tarimana.

Iesu na apostolo tarimari ĝeri ĝauvei evinirito

Mareko 6:7-13; Luka 9:1-5

⁵ Mai tarima gabanana ruarua (12) Iesu na etuĝu-rosirito ema velaunaĝi sisibari maiĝesina evinirito, ekirato, "Irau bese tarimari ĝeri ai asi boĝono iaĝo, e Samaria vanuĝari tai maki asi boĝono raka-toĝa; ⁶ senaĝina Isaraela besena ĝeri ai boĝono iaĝo, ĝia tu ĝerekwa-rekwato mamoeeri kavana. ⁷ Ĝoiaĝo, ma maiĝesi boĝono ĝobata, boĝono kira, 'Guba Basileiana tu bevotu, (Barau ĝena veĝitaĝau seĝukana evaĝaruĝaiani maiĝa)! ⁸ Keve tarimari boĝono vaĝa-namori, mase tarimari boĝono vaĝa-maĝuriri, lepera tarimari boĝono iarevari boĝono vaĝa-namori, e iauka rakavari boĝono lai-vaĝiri! Ĝomi na ĝoĝabiato asi voina, boĝono vini maki asi voina.

⁹ Ĝemi iaĝoiaĝo ai moni asi boĝono ĝabikau, golo o silva moniri o kopa moniri maki asi boĝono ĝwakau.

¹⁰ Dura asi boĝono ĝabikau, sedi ruarua, tamaka, ema togoi maki asi boĝono ĝabi. Korana ĝauvei tarimana ĝena-ĝana tu beĝene vinia veĝata.

¹¹ Vanuĝa baregona tai o vanuĝa keina tai boĝo raka-toĝani nai, deikara eurani ĝena numai bene ĝabi-raĝemi etoni tarimana boĝono vetaua. Mo numai moĝo boĝono tanu, bene iaĝo mo, vanuĝa ma boĝono raga-kwanea. ¹² Numai ĝoraka-toĝani nai, numa tarimari boĝono vaĝa-namori, boĝono kira, 'Maino ĝomi ĝemi ai bene tanu!' ¹³ Bema mo numa tarimari na beĝe ĝabi-raĝemini nai, Barau ĝena maino ĝeri ai betanuni. Senaĝina bema ĝia na asi beĝe ĝabi-raĝemini nai, Barau ĝena maino ĝeri ai asi betanuni, ĝemi ai ma beĝenoĝoini. ¹⁴ Kamara numai o vanuĝai tarimarima na asi beĝe ĝabi-raĝemini e ĝemi guruĝa asi beĝe seĝaĝirini nai, mo numa o vanuĝa boĝono iaĝuia, kwakumi kauri boĝono kwari-ketoketori, (ĝia ĝeri kira-sirivaĝi vaĝa-moĝoniri ĝana). ¹⁵ Au na akira-korikorimini, Barau ĝena Kota ĝaronai mo numa o vanuĝa ĝeri

rakava voina metona tu barego lelevaḡi beḡabiani, Sodoma e Gomora ḡeri rakava voina maki bevanaḡiani.”

Vanevane e midigumidigu ḡoirai

Mareko 13:9-13; Luka 21:12-17

¹⁶ “Ḡoseḡaḡi, au na mai atuḡumini mamoe kavana boḡa kwaivari rakavari vefakari ai. Moḡa lorinai, mota kavana boḡono iaunega ema boḡono manau pune kavana. ¹⁷ Lorimi boḡono vetore tarimarima ḡeri ai! Korana ḡia na beḡe ḡabimini ma beḡe tuḡu-iaḡomini Iuda ḡeri kanisoro tarimari ḡeri ai, ema ḡeri rubu nuḡari ai beḡe kwarimini. ¹⁸ Au ḡoḡabi-raḡeguni dainai, gavana e vere barari o kini ḡeri ai roḡo beḡe ḡabi-iaḡomini, ḡia ḡoirari ai au vaḡa-moḡonigu ai boḡono iaḡo, korana irau bese tarimari maki Vari Namona beḡene ribaia. ¹⁹ Bema Kota tarimari ḡoirari ḡana beḡe ḡabi-iaḡomini nai, kara toma boḡoa kiraḡirini o kamasi boḡo kiraḡirini guruḡari asi boḡono nuḡa-vekwaraḡi-iaḡiri. Korana mo ḡaro ai kara boḡo kiraḡirini guruḡari tu, Barau na vau bevinimini. ²⁰ Dia ḡomi boḡo guruḡani, senaḡina Barau Iaukana ḡomi ḡemina beguruḡani.

²¹ Kakana na tarina berevaiani bene mase ḡana, tamana na natuna maki moḡesina beveiani. Naturi na tamari sinari beḡe seḡafore-vinirini ema mase ai maki beḡe tozerini. ²² Tarimarima mabarari na beḡe iau-rakavamini, korana au ḡoḡabi-raḡeguni nai. Senaḡina deikara bevevaḡa-gwaḡiḡini mo dokona tu bemaḡurini. ²³ Vanuḡa tai beḡe vaḡa-rakavamini e beḡe laimini nai, vanuḡa ta ḡana ma boḡono raga-iaḡo. Boḡono riba-maoro, ḡegu ḡauvei asi roḡo boḡo vaḡa-koriani Isaraela vanuḡari mabarari nuḡari ai, beiaḡoni mo, Tarimarima Natuna bema-raḡasini.

²⁴ Riba evetauani merona na ḡena vevaḡa-riba tarimana asi bevanaḡiani; vetuḡunaḡi tarimana na guinea-iaḡina tarimana maki asi bevanaḡiani riba. ²⁵ Riba evetauani merona bevevaḡa-iaḡoni ḡena vevaḡa-riba tarimana ḡesi beḡe ilailani, ema vetuḡunaḡi tarimana guinea-iaḡina tarimana ḡesi maki beḡe ilailani tu namo. Boḡono tuḡamaḡia, tarimarima kotari na au tu doḡoro debana, Belsebul o Satani ḡetoni, be ḡomi, ḡegu doḡoro tarimami, maki moḡesi beḡe kiramini, ema beḡe vaḡa-metomini maki.”

Barau boḡono gari-vinia

Luka 12:2-7

²⁶ “Moḡa lorinai, tarimarima gariri asi boḡono vei. Vekouḡau dagarari mabarari beḡea foforini, vekuretoḡa guruḡari mabarari beḡea ribani. ²⁷ Au na kara dagara akira-varamini mukunai tu, ma boḡono kiraḡi-ḡenoḡoiri laḡani matabarai, kara dagara ḡereḡami na boḡo seḡaḡia tu, numa tuḡuri na ma boḡono kiraḡi-foforia, (tarimarima mabarari na beḡene seḡaḡia ḡana). ²⁸ Tauḡanina beḡe vaḡiani tarimari asi boḡono gari-viniri, korana ḡia na iauka asi beḡe vaḡiani. A Barau garina neḡi boḡono gari, korana ḡia na ruarua be-

vaḡirini riba, tauḡanina e iauka, karava asi ebuseni gabunai.

²⁹ Bisini ruarua maki fene sebona na moḡo ḡevoirini, ene? Senaḡina moḡeri ta maki asi beketo-riḡo kavani tano ai, bema Tamami asi beurani nai. ³⁰ A ḡomi tu debami ḡuiri maki mabarari Barau na eiavi-ginikaurito.

³¹ Be asi boḡono gari; ḡomi voimi tu varaḡe lelevaḡi, bisini ḡutuma voiri maki ḡovanaḡirito.”

Iesu asi boḡono kira-ḡuniḡaua

Luka 12:8-9

³² “Deikara na au tarimarima ḡoirari ai bekiraḡi-foforiguni, ḡia maki au na bakiraḡi-foforiani Tamagu gubai etanuni ḡoiranai. ³³ Senaḡina au deikara na tarimarima ḡoirari ai beruḡaguni e bekira-ḡuniḡauguni, ḡia maki au na baruḡaiani e bakira-ḡuniḡauani Tamagu gubai etanuni ḡoiranai.”

Dia maino, senaḡi vetari

Luka 12:51-53; 14:26-27

³⁴ “Asi boḡono tuḡamaḡi, au tu maino tanobara ḡana aḡwa-iaḡomaiato. Asiḡina, au tu dia maino aḡwa-iaḡomaiato, senaḡi vetari urana na aiaḡomato. ³⁵ Au aiaḡomato tu, maiḡeri nama vaḡa-ruḡari ḡana: Natu tauri na tamari beḡe vevaḡi-vinirini, natu vavineri na sinari beḡe vevaḡi-vinirini, taḡama vavine keiri na ḡeri taḡama vavine barari beḡe vevaḡi-vinirini. ³⁶ Numa biaguna tu tauḡena ḡena numa tarimari na moḡo beḡe iau-rakava viniani.

³⁷ Deikara tamana o sinana beuravini-baregoani, a au tu betuḡamaḡi-keiguni nai, ḡia tu asi ilaila au ḡegu tarimai beḡe kiraḡiani. Ema deikara na natuna merona o kekenina beuravini-baregoani, a au beuravini-keiguni nai, ḡia tu asi ilaila au ḡegu tarimai beḡe kiraḡiani.

³⁸ E deikara tauḡena ḡena satauro asi beḡwaiiani, ema murigu na asi berakani, ḡia tu asi ilaila au ḡegu tarimai beḡe kiraḡiani. ³⁹ Deikara ḡena maḡuri moḡo lori-na etoreani tarimana, ḡena maḡuri befitoḡaiani. A deikara au daigu ai ḡena maḡuri befitoḡaiani tarimana, ḡena maḡuri asi bevei-rekwarekwaiiani.”

Iesu ḡena mero beḡe ḡabi-raḡerini tarimari na voiri namori beḡe ḡabirini

Mareko 9:41; Luka 10:16

⁴⁰ “Dei na ḡomi eḡabi-raḡemini, au maki eḡabi-raḡeguni, ema au eḡabi-raḡeguni tarimana na au etuḡuguto Barauna maki eḡabi-raḡeani. ⁴¹ Dei na peroveta tarimana ta eḡabi-raḡeani, korana ḡia tu Barau ḡena guruḡa vaḡa-foforina tauna ta, ḡia na peroveta tauna davana tu beḡabiani. Ema dei na veiḡa iobukaiobuka tarimana eḡabi-raḡeani, korana ḡia tu Barau ḡena ura ekorana-iaḡiani tauna, ḡia na vei-iobukaiobuka tarimana davana beḡabiani. ⁴² E tarima ta na mai ḡegu mero ta nanu faraka kapusi sebona ta beviniani, korana ḡia tu au ḡegu vetuḡunaḡi tarimana, akira-korikori-mini, ḡia voina tu beḡabiani veḡata.”

Ioane na ġena mero Iesu ġenai etuġu-iaġorito

11 Iesu na moġeri sisiba guruġari ġena mero gabanana ruarua (12) ġeri ekiraġi-ġosirito murinai, ġia monana Galilea vanuġari ġana eiaġoto, monai Barau ġena guruġa bene vevaġa-riba iaġia e bene ġobata-iaġia ġana.

² Ioane Babatiso dibura numanai etanuto-ġoi nai, Keriso ġena ġauvei veiġari varina eseġaġiato, benamo ġia na ġena mero Iesu ġenai etuġu-iaġorito. ³ Iesu ġedanaġiato, ġekirato, "Barau na ekiraġi-toreato beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?"

⁴ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġoġenoġoi, ġomi na boġo seġaġiri e boġo ġitari veiġari Ioane boġono kira-varaia: ⁵ Mata-bubu tarimari ġeboġeboġeni, kwaku rakava tarimari ġerakani, lepera tarimari ġenamoni, seġa-bubu tarimari ġeseġaġini, mase tarimari ġevariġisi-ġenoġoini, ema Vari Namona gara veġubu e asi ġeri-ġari tarimari ġeri eġobata-iaġiani. ⁶ Au ġegu ai asi ġena daradara tarimana tu eiakuni."

⁷ Ioane ġena mero ġerakato vau, Iesu na ġevegogoto tarimari evaġa-guruġarito, Ioane varina ġeri ekiraġi-ato, ekirato, "Ioane ġenai ġoiaġoto nai, mo tano fakanai tu kara boġono ġitaia ġana? Gobu iavara na ekwari-ġareva ġarevaiani ġitaġitana ġoiaġoto? ⁸ Bema asiġina nai, kara boġono ġitaia ġana ġoiaġoto? Dabuġa namona eveiani tarimana ġitaġitana ġoiaġoto? Asiġina. Dabuġa namori ġeveirini tarimari tu kini ġeri numai ġetanuni. ⁹ Be, kara boġono ġitaia ġana ġoiaġoto? Peroveta tarimana dainai? Aba! Akiramini, ġoġitaiato tarimana tu peroveta tarimari mabarari evanaġirini. ¹⁰ Ioane varina Buka Veaġai maiġesi etoreato, Barau ekirato,

'Au na ġegu vetuġunaġi tarimana tu batuġu-guineani, ġemu dabara ġoiramuni ai vaġa-maġatana.'

¹¹ Moġoni akiramini, mai tanobarai beġe maġuri tarimari mabarari fakari ai Ioane Babatiso tu barego vedaurea, ta na asi bevanaġiani. Senaġina Guba Basileiana nuġanai gabi tarimana na Ioane tu evanaġiani. ¹² Ioane Babatiso ġena ġobata evari-fiurito-ġoi ġenana beiaġoma mo initoma, Barau na ġena Basileia o veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani, senaġina tarima tari na ġevevaġi-viniani, ġeri ura tu tauġeri beġene veġitaġau, a deikara Barau ġena Basileiai neraka-toġa etoni tarimana, ġia na ġekouani. (Mataio23:13).

¹³ Peroveta tarimari mabarari e Mose ġena taravatu maki na Barau ġena Basileia o veġitaġau ġeġobata-iaġiato-ġoi, eiaġomato mo, Ioane ġena negai. ¹⁴ Ema ġomi na ġeri guruġa boġo ġabi-raġeani ba asiġina, senaġina Ioane tu moġoni peroveta tarimana Elia, ġena iaġoma tu ġekiraġiato-ġoi. ¹⁵ Ma seġana tarimana bene seġaġi.

¹⁶ Toma ġuru tarimari tu deikara ġesi bavaġa-ilailarini? Ġia tu noġa mero keiri kavana, vanuġa ġatamanai

ġetanu-taġoni, ġeġereni, tavi ta merori na tavi tai ġekea-vinirini, ġekirani,

¹⁷ 'Ġai tu veġaraġo vererenai gita ġalauto-ġoi ġomi ġemi, senaġi ġomi tu asi ġobarato-ġoi! Ġai tu mase mariri ġaġabito-ġoi, senaġi ġomi tu asi ġotaġito-ġoi!'

¹⁸ Ioane eiaġomato, eġani-veaġato ema vine nanuna asi eniuato. Benamo ġekirani, 'Ġia tu iauka rakavana na eboroġiato,' ġetoni. ¹⁹ A Tarimarima Natuna eiaġomato, ġia tu ġaniġani ta asi eruġaiani. Benamo ġekirani, 'Ġia tu boġeka tarimana ema vine nanuna eniu-ġutumani tarimana, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġatari!' ġetoni. Senaġi Barau ġena iaunega vaġa-foforina e vaġa-moġonina tu ġena vetoġa namori ġerina."

Asi veġabidadama vanuġari

Luka 10:13-15

²⁰ Iesu na ġena seġuka ġauveiri vanuġa baregori tari nuġari ai eveirito, senaġi ġeri rakava ġerina asi ġevetuġamaġi-kureto-ġoi, naima Iesu na moġeri vanuġa tarimari evanerito. ²¹ Ekirato, "Korasini o, ġoi ema Betesaida, vetuġami kika! Korana nuġa-farevaġi veiġa boruri ġemi ai ġefoforito-ġoi tu, Taia e Sidono nuġari ai beġere fofori, benamo ġia tu irau laġani ai ġere vetuġamaġi-kure, fuse rakavari ai e tauġaniri ma guru-mari ai ġeri vetuġamaġi-kure ġere vaġa-foforia. ²² Senaġina akiramini, Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, ġomi na boġo doġariani metona tu Taia e Sidono ġeri meto bevanaġiani. ²³ Ġoi maki, Kapera-nauma o, ġoi ourani guba ġana bono varaġe otoni? Asiġina, ġoi tu mase gabuna ġana boiaġoni! Bema nuġa-farevaġi veiġa boruri ġemi ai ġefoforito-ġoi tu Sodoma nuġanai beġere fofori nai, ġia tu roġo bere tanu mo initoma. ²⁴ Senaġina akira-mini, Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, ġomi na boġo doġariani metona tu Sodoma ġeri meto bevanaġiani."

Au ġegu ai ġoiaġoma, be ġoiaġaraġi

Luka 10:21-22

²⁵ Mo negai Iesu ekirato, "Tamagu o, guba ema tano-bara Verena, avaġa-namomuni, korana ġoi na ma iaunegari e riba tarimari ġeri ai okure-toġarini dagarari tu, asi ġeri riba tarimari ġeri ai ovaġa-foforirini. ²⁶ Aba, Tamagu, ġemu ura tu maiġesina bene vetore veġata. ²⁷ Dagara mabarari Tamagu na eviniguto. Natuna tarima ta asi ribana, senaġina Tamana ġereġana moġo ribana, ema Tamana tarima ta asi ribana, senaġi Natuna ġereġana moġo ribana, ema Natuna na bene vaġa-fofori vinia etoni tarimana.

²⁸ Au ġegu ai ġoiaġoma, ġomi deikara maruna metori ġoġwani e boġo gau tarimami mabarami, au na iaġaraġi banama vinimi. ²⁹ Au ġegu maruna, mai tu ġegu veġitaġau namona, ġoma ġabi-raġea, ma au ġegu ai riba maki ġoma ġabia! Korana au na asi badori-naġinaġimini e asi baġita-fitoġamini. Au ġegu ai iaġaraġi korikorina boġo doġariani. ³⁰ Auna maruna tu meraġa e ġegu ġwaġwa iatami ai batore-kauani maki asi metona."

Iesu tu Sabadi Verena

12 Mo negai Iesu tu Sabadi ai widi vamokari na eraka-vanaġito. Ġena mero ġevitorito nai, widi ġwaġwari ġebukito-ġoi e ġeġanirito-ġoi. ² Farisea tarimari na ġeġitarito, benamo Iesu ġekiraiato, ġekirato, "Noġitaia, ġemu mero na ġita ġera taravatu asi ġekorana-iaġiani, Sabadi ai widi ġebukini." ³ Iesu na evaġaveserito, ekirato, "Davida na veiġa ta eveiato, ġia ma karona ġesi ġevitorito nai, ġomi na mai veiġa eġorato tu roġosi roġo boġono iavia? ⁴ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi ġia ma karona ġesi ġeġanito. Mo beredi tu veaġa, Rubu Veaġa vereri moġo ġari, taravatu. ⁵ Ema ġomi na Mose ġena taravatu nuġanai mai guruġa maki roġosi roġo boġono iavia, ekirani, Sabadi ai Rubu Veaġa vereri tu Rubu Veaġai ġeġauveini. Moġesina nai Sabadi taravata ġevaġa-rakavaiani, senaġi ġia tu asi ġeri kerere? ⁶ Au na akiramini, mainai tarima ta, ġia na Rubu Veaġa evanaġiani. ⁷ Buka Veaġa ekirani, 'Veve-tuġaġwa neġi aurani, a varevare dagarana tu asiġi.' Bema mai guruġa anina ġoro riba nai, asi ġeri kerere tarimari ġomi na asi ġoro vaġa-bade-iaġiri. ⁸ Korana Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena."

Iesu na ġima boso tarimana evaġa-namoato

Mareko 3:1-6; Luka 6:6-11

⁹ Iesu na mo gabu eiaġuiato, ma eiaġoto, Iuda tarimari ġeri rubu ai eraka-toġato, ¹⁰ ġimana ebosoto tarimana ta maki monai. Benamo Farisea tarimari na Iesu beġene ġofaġofa-iaġia ġana ġedanaġiato, ġekirato, "Sabadi ai keve bita vaġa-namorini tu ma taravatuna ba?" ¹¹ Benamo Iesu na evaġaveserito, ekirato, "Ġomi ta ġena mamoe sebona kwariġutu moġo, Sabadi ai guri tai beketo-riġoni nai, vaġa-maġurina ġana ġomi na asi boġo inu-raġeani? ¹² Boġono tuġamaġi: Tarimarima tuġamaġi-iaġina tu barego vedaurea, a mamoe ġenai tu kei! Moġa lorinai Sabadi ai veiġa namona veiveina tu maoro vedaurea." ¹³ Benamo Iesu na mo ġima boso tarimana ekiraiato, ekirato, "Ġimamu noduġi-roroġotoa." Ġia ġimana eduġi-roroġotoato, benamo mabarana enamo-ġosito, ġimana reke ta kavana. ¹⁴ Senaġi Farisea tarimari ġeraka-rosito, benamo ġea boioġa-vegogoto, kamasi Iesu beġene vaġi-masea dabarana ġea vetauato.

Iesu tu Barau na eviriġiato tarimana

¹⁵ Farisea ġeri boioġa Iesu na varau eriba-guineato nai, ġia mo gabu na eraka-veġitato. Tarimarima ġutuma ġia murina na ma ġeiaġoto, ema keve tarimari mabarari evaġa-namorito. ¹⁶ Senaġi eguruġa gwaġiġi-vinirito, ġia varina tarima ta maki asi beġene vaġa-rib-aia. ¹⁷ Maiġesi eguruġato, korana Isaia peroveta tarimana muruna na eraka-rosito guruġana bene moġoni ġana, ekirato,

¹⁸ "Mai tu au ġegu vetuġunaġi tarimana, aviriġiato. Au na ġia aura-viniani, e ġia ġenai maki aiakuni; Au

Iaukagu ġia ġenai batoreani, e ġia na au ġegu guruġa e veiġa iobuka-iobukari beġobata-iaġirini bese mabarari ġeri ai.

¹⁹ Ġia asi bevanevaneni, ma asi befararani; ema ġata-mai garona maki ta na asi beseġaġiani.

²⁰ Ġia na gobulefa moirana asi betau-koruani, ema irau mo emoreni lamefana maki asi bevei-buseani, beiaġoni mo, ġia na guruġa e veiġa iobukaiobukari bea vaġa-ruġarini, benamo beġe kokoreni.

²¹ Ġia ġenai tarimarima mabarari ġeri vetuġamaġikau beġe toreani."

Iesu e Belsebul

Mareko 3:20-30; Luka 11:14-23; 12:10

²² Benamo kotari na iauka rakavana na eboroġiato tarimana Iesu ġenai ġeġabi-iaġoato. Mo tarima tu matana bubu e muruna bubu. Iesu na evaġa-namoato, benamo ma eguruġato e eboġeboġeto. ²³ Tarimarima mabarari na mai veiġa eġorato ġeġaba-iaġiato, ġekirato, "Mai tu betaġu Davida Natuna banaġu, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna)?"

²⁴ Senaġi Farisea tarimari na maiġa ġeseġaġiato nai, ġekirato, "Mai tu Belsebul, iauka rakavari ġeri vere, na seġuka eviniani nai, mai tarima na iauka rakavari elai-vaġirini."

²⁵ Iesu na ġeri tuġamaġi varau eribarito nai, ekirarito, ekirato, "Gavamani bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini nai, ġia tu berakavani; e vanuġa ta o doġoro ta bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini nai, asi beruġani riba. ²⁶ E diablo ta na diablo ta belai-vaġiani nai, Sattani tu tauġena bevevaġini, moġa anina tu, doġoro tatai varau bevetavi nai, asi beruġani riba? ²⁷ Ġomi ġokirani, au tu Belsebul ġena seġuka na iauka rakavari alai-vaġirini, a ġomi murimi ai ġerakani tarimari na iauka rakavari aiġesi ġelai-vaġirini? Ġia na ġevaġa-moġoniani, ġomi ġemi guruġa tu kerere. ²⁸ Asiġina, dia Belsebul, senaġina Barau Iaukana ġena seġukai alai-vaġirini, naima boġono riba, Barau ġena Basileia tu ġomi ġemi ai varau beraġasi. ²⁹ Tarima ta gwada tarimana ġena numa asi bedareani riba, ma ġena farefare beġwa-rakarini, senaġi ġia na gwada tarimana varo na bebarubaruani, monai vau ġia na ġena numa farefareri beġabi-rakarini. ³⁰ Deikara na au asi evaġakavaguni, ġia na tu au eruġaguni, e deikara au ġesi asi etore-vegogoni, tarimana tu eveiari-lautilusini.

³¹ Moġa lorinai akiramini, tarimarima rakava beġe veinema Barau beġe kira-rakava viniani tarimari, ġeri rakava mabarari Barau na betuġamaġi-fitoġarini riba, senaġi tarima ta na Iauka Veaġa bekira-rakava viniani tarimana, ġena rakava asi betuġamaġi-fitoġaiani.

³² Tarima ta na Tarimarima Natuna bekira-rakava viniani nai, ġena rakava tu betuġamaġi-fitoġaiani, senaġi tarima ta na Iauka Veaġa bekira-rakava viniani tarimana, ġena rakava asi betuġamaġi-fitoġaiani, toma mai maġuri ai ema maġuri gabinai maki asi betuġamaġi-fitoġaiani."

Ĝau e ĝia ĝwaĝwana

Luka 6:43-45

³³ "Bema ĝau namo nai tu, ĝwaĝwana maki namo, a bema ĝau rakava nai, ĝwaĝwana maki rakava. Ĝau tu ĝwaĝwana ĝenana boribaiani. ³⁴ Ĝomi mota naturi, ma rakavami ĝesi ĝotanuni, be guruĝa namona ta tu kamasi boĝo kiraĝiani? Korana tarima tu nuĝana na kara eiaĝomani, murunai ekiraĝirini. ³⁵ Tarima namona na dagara namori nuĝanai evaĝa-vegogorini dagarari bevaĝa-raka-rosirini. Tarima rakavana na dagara asi namori nuĝanai evaĝa-vegogorini dagarari bevaĝa-raka-rosirini.

³⁶ Senaĝi au na akiramini, guruĝa taĝuitaĝui mabarari, tarimarima na beĝe kiraĝirini tu, Barau ĝena Kota baregona ĝaronai voiri beĝe ĝabirini. ³⁷ Ĝemu guruĝa ĝenana Barau na vei-iobukaiobuka tarimamu bekiraĝi-muni, o vei-rakava tarimamu bekiraĝimuni."

Farisea tarimari na vetoĝa ĝevetauani Iesu ĝenai

Mareko 8:11-12; Luka 11:29-32

³⁸ Taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimari e Farisea tarimari kotari na Iesu ĝevaĝa-guruĝaiato, ĝekirato, "Vevaĝa-riba tarimamu, ĝai ĝaurani vetoĝa boruna ta ĝoi ĝemuna baĝana ĝitaia."

³⁹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, "Toma ĝuru rakavana ma veĝura-vanaĝina ĝesi, (Barau ĝenana ĝeveĝitato ĝuruna), seĝuka vetoĝana ta ĝeĝita-vetauani, senaĝi vetoĝa ta asi beĝe doĝariani, Iona, peroveta tarimana, vetoĝana moĝo. ⁴⁰ Iona tu ĝaro toitoi ema boĝi toitoi maĝani-kone barana, rakana donodono diana nuĝanai etanuto, moĝesina kavana Tarimarima Natuna maki ĝaro toitoi ema boĝi toitoi tano nuĝanai betanuni. ⁴¹ Kota baregona ĝaronai Nineva tarimari beĝe ruĝa-vaisini, toma ĝuru tarimari beĝe samanirini, korana Iona ĝena ĝobata ĝeseĝaĝiato neganai, ĝia ĝeri rakava ĝerina ĝevetuĝamaĝi-kureto, ema ĝerakakureto Barau ĝenai. Senaĝi ĝoĝitaia, tarima ta na Iona evanaĝiani tu maiĝa. ⁴² Kota baregona ĝaronai maki, Seba vavine baregona o Kwin beruĝa-vaisini, mai ĝuru tarimari besamanirini, korana ĝia tu ĝena tanobara manaĝana na eiaĝomato, Solomona ĝena iaunega guruĝari bene seĝaĝiri ĝana. Senaĝi ĝoĝitaia, tarima ta na Solomona evanaĝiani tu maiĝa."

Iauka rakavana ma eĝenoĝoito

Luka 11:24-26

⁴³ "Iauka rakavana ta tarima ta ĝenana eraka-vaĝito, benamo gabu kaukauri na eraka-vanaĝito, iaĝana bene ĝania etato, senaĝi iaĝaraĝi gabuna ta asi edoĝariato. ⁴⁴ Benamo ĝia tauĝena ekirato, 'Naĝenoĝoi, araga-kwaneato numana ĝana.' Eĝenoĝoi-iaĝoto, numa edoĝariato. Numana tu korina, veiareva ema ĝitaĝitana namo vedaurea. ⁴⁵ Benamo ĝia na iauka rakava kwaikwairi imaima ruarua (7) ma eĝori-iaĝorito, mabarari ĝeraka-toĝato, monai ĝetanuto. Moĝa lorinai mo tarima tu guinenai ĝena rakava tu kota misina, senaĝi dokonai ĝena rakava tu

barego vedaurea. Maiĝesina toma ĝuru rakavana ĝenai beĝorani."

Iesu sinana e tarina doĝoro

Mareko 3:31-35; Luka 8:19-21

⁴⁶ Iesu tu tarimarima roĝo evaĝa-guruĝarito-ĝoi nai, ĝia sinana e tarina doĝoro ĝeraĝasito. Numa murikanai ĝeruĝa-tarito, ĝeri ura tu Iesu beĝene vaĝa-guruĝaia. ⁴⁷ Benamo tarima ta na ekiraiato, ekirato, "Ĝoi sinamu e tarimu merori tu numa murikanai ĝeruĝa-taĝoni, ĝevaĝa-guruĝamu ĝetoni." ⁴⁸ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, "Au sinagu tu dei, e au tarigu merori tu deikarari?" ⁴⁹ Benamo ĝia ĝimana na ĝena mero eduĝi-vinirito, ekirato, "Au sinagu e au tarigu merori tu maiĝeri!" ⁵⁰ Deikara na au Tamagu gubai etanuni ĝena ura veiĝari eveirini tarimana tu, au tarigu tauna, e au tarigu vavinena, ema au sinagu."

Barabore - Iaraĝa tarimana na widi ĝueri efiurito

13 Mo ĝaro sebonai moĝo Iesu na numa eraga-kwaneato, eiaĝoto, Galilea kouna rikinai etanutarito. ² Tarimarima ĝutuma-bara na ĝevegogo-ĝeĝeraĝiato nai, ĝia tu ĝasi tai eraĝekauto, benamo etanutarito, a tarima mabarari tu fenu ai ĝeruĝato. ³ Iesu na dagara ĝutuma barabore ai evaĝa-ribarito.

Ekirato, "Iaraĝa tauna ta ĝena widi ĝueri varovarori eiaĝoto. ⁴ Ĝia na widi ĝueri efiu-lautilusirito-ĝoi nai, gabu iraurau ai ĝeketoto. Kotari dabarai ĝeketoto, benamo manu ĝeiaĝomato, ĝeĝani-ĝosirito. ⁵ Kotari forefore gaburi ai ĝeketokauto tano maĝiĝiri ai. Asikauna ĝegarato, korana tano iatanai moĝo.

⁶ Senaĝi ĝaro eraĝekauto nai, etunurito, ema lamuri asi ĝevariĝo-ginikauto nai, asikauna ĝemaraito. ⁷ Kotari tu ĝauĝa ĝiniĝiniri vefakari ai ĝeketoto. Mai ĝauĝa ĝiniĝiniri ĝetubu-baregato nai, varovaro dagarari ĝetubu-ĝaurito. ⁸ A kotari tu tano namonai ĝeketoto, ĝwaĝwari ĝetaunato nai, kotari sinau ta (100), ma kotari gabana imaima ma gabanana (60), ema kotari tu gabana toitoi (30)." ⁹ Iesu ĝena guruĝa dokonai ekirato, "Ma seĝana tarimana bene seĝaĝi!"

Kara dainai Iesu na barabore ekiraĝirito

Mareko 4:10-12; Luka 8:9-10

¹⁰ Iesu ĝena mero ĝia ĝenai ĝe-iaĝoto, benamo ĝedanaĝiato, ĝekirato, "Kara dainai barabore ai tarimarima ovaĝa-guruĝarini?" ¹¹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, "Guba Basileia ĝena riba vekuretoĝari ĝomi ĝemi ai tu fofori, senaĝi ĝia ĝeri ai tu asiĝina. ¹² Ma ĝena seĝaĝi tarimana Barau na tuĝamaĝi-faka beviniani, barego vedaurea bene doĝari ĝana. Asi ĝena seĝaĝi tarimana, ĝena tuĝamaĝi-faka misina maki beĝabi-vaĝiani. ¹³ Moĝesi naima au na barabore ai avaĝa-guruĝarini. Korana matari na ĝeboĝe-boĝeni, senaĝi asi ĝeĝita-maĝatani, seĝari na ĝeseĝaĝini, senaĝi asi ĝetuĝamaĝi-maoroni. ¹⁴ Ĝia ĝeri ai Isaia ĝena peroveta guruĝana bema moĝoni, maiĝesi ekirato, 'Ĝomi tu boĝo seĝaĝini,

ma boĝo seĝaĝini,
senaĝi asi boĝo riba-maoroni.
Ĝomi tu boĝo ĝitani,
ma boĝo ĝitani,
senaĝi debami asi beĝe vekeoni.

¹⁵ Korana mai bese tarimari nuĝari tu gwaĝiĝi foro-
foro,

seĝari maki bubu,
matari maki ĝevekouto.
Matari na beĝe ĝitani garina,
seĝari na beĝe seĝaĝini,
e nuĝari na beĝe riba-maoroni garina,
ma au ĝegu ai beĝe vetuĝamaĝi-kureni ĝeri Barau,
benamo bavaĝa-maĝuririni garina.'

¹⁶ A ĝomi tu boĝono iaku, korana matami tu ĝeĝitani e seĝami tu ĝeseĝaĝini. ¹⁷ Au na akira-korikorimini: Peroveta tarimari novoka ma Barau ĝena vei-
iobukaibuka tarimari ĝutuma kaiveĝata na ĝeri ura baregona tu, ĝomi na initoma kara ĝoĝitaiani beĝene ĝitaia, senaĝi asi ĝeĝitaia, e ĝomi na kara ini ĝoseĝaĝiani beĝene seĝaĝia, senaĝi asi ĝeseĝaĝiato."

Widi ĝueri baraborena anina

Mareko 4:13-20; Luka 8:11-15

¹⁸ Ĝoseĝaĝi, widi fiu-rovorovona tarimana baraborena anina tu maiĝa: ¹⁹ Tarima kotari na Barau ĝena Basileia varina ĝeseĝaĝiani, senaĝi asi ĝetuĝamaĝi-fakaiani. Benamo Satani eiaĝomani, ma mo kara ĝia nuĝari ai beĝe varo dagarari tu, ĝia na eĝabi-vaĝirini. Moĝeri tarima tu widi ĝuturi dabarai ĝeketoni kavana. ²⁰ Widi ĝueri kotari forefore ai ĝeketoto, mai tu tarima kotari na Barau ĝena Vari Namona ma iakuri ĝesi ĝeseĝaĝiani e ĝeĝabi-raĝeani. ²¹ Senaĝina ĝia nuĝari ai asi erakatoĝa-ginikauni nai, asi etanu-maukani. Barau ĝena guruĝa dainai nega rakavari ĝeĝoitaĝoni e ĝevaĝa-midigu midigurini ĝarori ai, ĝia ĝenana ĝeraka-veĝitani. ²² Widi ĝueri kotari tu ĝauĝa ĝiniĝiniri vekaravari ai ĝeketoto, mainana ekiraĝiani tu, tarima kotari na Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiani, senaĝi tauĝeri ĝeri maĝuri e farefare ĝutumari ĝetuĝamaĝi-baregorini ĝerina, Barau ĝena guruĝa ĝevekouni, e ĝwaĝwana maki asi evetoreni. ²³ A widi ĝueri kotari tu tano namonai ĝeketoto, mainana ekirarani tu, tarima kotari na Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiani, ma ĝeĝabi-raĝeani nuĝari mabarari ĝesi, ĝia ĝwaĝwari ĝevetoreni maki, kotari sinau ta (100), ma tari gabana imaima ma gabanana (60), ma kotari gabana toitoi (30)."

Barabore - Widi e ĝauĝa

²⁴ Iesu na barabore ta ĝeri ma ekiraĝiato, ekirato: Guba Basileia tu tarima ta kavana, ĝue ĝuturi namori ĝena vamokai evarorito. ²⁵ Benamo boĝi tai, tarimari-ma mabarari roĝo ĝegenato-ĝoi nai, ebaru-viniato-ĝoi tarimana eiaĝomato, ĝauĝa ĝuturi widi vekaravari ai efiurito, benamo erakato. ²⁶ Widi ĝetubu-foforito, ĝegara-baregato e ĝwaĝwari ĝeburito nai, ĝauĝa rakavari maki ĝia vefakari na ĝefoforito. ²⁷ Benamo va-

moka biaguna ĝena vetuĝunaĝi merori ĝia ĝenai ĝeiaĝomato, ĝekirato, 'Vereĝauka, ĝoi ĝemu vamokai ĝue ĝuturi namori ovarorito, nene? Senaĝi mai ĝauĝa rakavari tu ainana beĝe iaĝoma?' ²⁸ Ĝia na evaĝa-veserito, ekirato, 'Ebaru-vinirani tarimana na mai veiĝa bema veia.' Vetuĝunaĝi merori na ĝedanaĝiato, ĝekirato, 'Bema ourani nai, ĝaiaĝo, be baĝana lauri ba?' ²⁹ Ĝia evaĝa-veseto, ekirato, 'Asiĝina, korana ĝomi na ĝauĝa boĝo laurini nai, widi maki lamuri ĝesi boĝo lau-sebonarini garina. ³⁰ Ĝia ruarua beĝene gara-sebona, ma beĝene tanu mo, widi ĝwaĝwana basibasina ĝarona bene raĝasi. Mo ĝaro ai au na basi-basina tarimari maiĝesina bakirarini, bakirani: Giniguine tu, ĝauĝa mabarari ĝovaĝa-vegogori, ĝobaru-sebonari, be karava na bene ĝarari, a widi ma boĝono vaĝa-vegogoa, be ĝegu ĝaniĝani vaĝa-vegogo gabunai boĝono toreri."

Barabore - Mastadi ĝauna ĝutuna

Mareko 4:30-32; Luka 13:18-19

³¹ Iesu na barabore ta ma ekira-vararito, ekirato, "Guba Basileia tu mastadi ĝauna ĝutuna kavana, tarima ta na eĝabiato, ĝena vamokai evaroato. ³² Tanobarai varovaro dagarari ĝueri mabarari fakari ai ĝia ĝereĝana misina korokoro, senaĝi etubuni nai, varovaro dagarari mabarari fakari ai ĝia moĝo barego vedaurea. Ĝia tu ĝau ai eiaĝoni naima, rovo manuri ĝeiaĝomani, ma ĝeri nuĝi ĝeveini ĝia leganai."

Barabore - Farao vaĝa-tubuna muramurana

Luka 13:20-21

³³ Iesu na barabore ta ĝeri ma ekiraĝiato, ekirato, "Guba Basileia tu farao vaĝa-tubuna muramurana kavana, vavine ta na kotuna ta moĝo eĝabiato, benamo farao fuseri toitoi ĝesi egiroato, eiaĝoto mo, muramura na mabarana evaĝa-tubu baregato."

Barabore aniri

Mareko 4:33-34

³⁴ Iesu na mai dagara mabarari barabore ai tarimari-ma evaĝa-riba iaĝirito-ĝoi. Ĝena ĝobatai barabore asi eraga-kwanerito-ĝoi. ³⁵ Mai veiĝa eveiato ĝenana, peroveta tarimana ĝena guruĝa ema vaĝa-moĝoniato, ekirato, "Au na barabore ĝerina ĝia bavaĝa-guruĝarini; tanobara evesinato ĝarona na beiaĝoma mo initoma veĝuni ĝetanuni dagarari, au na ĝia ĝeri bakiraĝi-foforirini."

Iesu na widi e ĝauĝa baraborena anina ekiraĝi-foforiato

³⁶ Iesu na mo tarimarima ĝutuma eraga-kwanerito, benamo numai eraka-toĝato. Ĝena mero ĝia ĝenai ĝeiaĝomato, bena ĝekiraiato, ĝekirato, "Ĝauĝa

rakavari vamoka nuġanai baraborena ġai ġemai noki-raġi-maġataia."

³⁷ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Widi ġueri namori evarorini tarimana tu Tarimarima Natuna. ³⁸ Vamoka tu tanobara, ġue ġuturi namori tu Barau ġena Basileia o veġitaġau seġukana gaburenai ġetanuni tarimari; ġauġa rakavari tu Satani ġena tarimarima doġoro. ³⁹ E ġauġa varovarona tarimana tu Diabolo, ġita ebaru-vinirani tarimana; kwakwa tu tanobara magona be-raġasini kavana. Ġwaġwana kwakwa e basibasina tu aneru na beġe korana-iaġiani. ⁴⁰ Vaġa-ilailana ġauġa ġevaġa-vegogorini, ma karavai ġegaburini, ġeġara-ġosirini, tanobara bea korini nai, moġesina kavana bevetoreni: ⁴¹ Tarimarima Natuna na ġena aneru tu betuġurini, benamo tarimarima ġeġori-kerererini tarimari, ema veiġa rakavari ġeveirini tarimari mabarari, Barau ġena Basileia ġenana beġe ġabi-veġitarini, ⁴² e karava seġukana ma moremorena nuġanai beġe fiu-toġarini, ema monai roġo beġe taġini, gadikari maki beġe veġara-tarini. ⁴³ Moġa ġaronai maki Barau ġena vei-iobukaiobuka tarimari tu, ġaro kavana ma mamari ġesi Tamari ġena Basileia nuġanai beġe tanuni. Deikara ma seġana tarimana, bene seġaġi."

Barabore - Tarima ta na farefare namona ta ekure-toġaiato

⁴⁴ "Guba Basileia tu farefare vekuretoġana tanobarai kavana. Tarima ta na edoġariato, benamo ma egurig-uri-ġauato. E ma iakuna ġesi eiaġoto, ġena dagara mabarari ea voivoi-iaġirito, benamo mo tano evoiato."

Barabore - Galasi forena davana barego forena

⁴⁵ "Guba Basileia tu bisinesi tarimana kavana, galasi foreri davari barego dagarari evetaurini. ⁴⁶ Ġia na voina barego lelevaġina forena ta edoġariato, benamo ġena farefare mabarari evoivoi-iaġi fitoġarito roġo, monai vau mo davana forena evoiato."

Barabore - Reke

⁴⁷ "Guba Basileia tu reke kavana, davarai ġefiuri-riġoani nai, maġani-kone irauirau nuġanai ġetoġani. ⁴⁸ Reke evonuni nai, ġeinu-raġeani tanobara ġana, benamo reke tarimari ġetanu-tarini vau, maġani-kone reke nuġanai moġeri mabarari ġeviriġirini, namori mabarari tu baketi ai ġeġurarini, a rakavari tu ġefi-toġarini. ⁴⁹ Moġesi vetoġa bevetoreni, tanobara mago-na beraġasini nai. Aneru beġe iaġomani nai, veiġa rakava tarimari tu beġe tore-veġitarini veiġa iobukaiobuka tarimari ġerina; ⁵⁰ e karava more-more-na nuġanai beġe fiu-toġarini. Monai beġe taġini, gadikari maki beġe veġara-tarini."

Guruġa moġoniri variġuri e guineri

⁵¹ Iesu na ġena mero edanaġirito, ekirato, "Mai guruġa mabarari nuġami ai boġo riba-ġitakauri ba?" Ġia na ġekiraiato, "Oi, Vereġauka." ⁵² Iesu na ma ekirarito, ekirato, "Moġesina nai, bema taravatu vaġa-ribana ta-

rimana ta Guba Basileia ġena vevaġa-riba tarimanai beiaġoni neganai, ġia tu numa biaguna ta kavana, ġena farefare variġuri ema guineri eġabi-rosirini ġena farefare vaġa-vegogo numana na."

Nasareta tarimari na Iesu asi ġeġabi-raġeato

Mareko 6:1-6; Luka 4:16-30

⁵³ Iesu na maiġeri barabore ekiraġi-ġosirito vau, mo gabu eraga-kwaneato. ⁵⁴ Monana vau ebaregato vanuġanai eraġasito. Iuda tarimari ġeri rubu ai evevaġa-ribato-ġoi nai, ġia ġeseġaġiato-ġoi tarimari na ġena ġobata guruġari ġeġaba-iaġirito, ema maiġesi ġevedanaġito, ġekirato, "Mai tarima ġena riba tu ainana eġabito, e mai nuġa-farevaġi veiġari maki kamas masi eveirini? ⁵⁵ Ġia tu kamuda tarimana natuna, ene? Ġia sinana arana Maria ġetoni, ene? E ġia tarina merori arari tu Iakobo (o Iames) e Iosefa, Simona e Iudas, ene? ⁵⁶ Ema ġia tarina vavineri mabarari maki ġita ġesi maiġeri. Senaġi mai riba ema seġuka mabarari ne ainana eġabito?" ⁵⁷ Moġesi ġetuġamaġi-ġutuma viniato nai, ġia na asi ġeġabi-raġeato. Iesu na maiġesi ekirarito, ekirato, "Peroveta tarimana tu gabu mabarari ai beġe gubakauani, senaġi ġena vanuġa korikori ema ġena numa tarimari na moġo asi beġe gubakauani." ⁵⁸ Monai nuġa-farevaġi veiġa boruri viravira moġo eveirito, korana asi ġeri veġabidadama nai.

Ioane Babatiso ġena mase

14 Mo negai Heroda, Galilea verena, Iesu varina eseġaġiato. ² Benamo ġia na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, "Mai tu Ioane Babatiso mase na bevaisiraġe-ġenoġoi nai, seġuka veiġari boruri eveirini."

³ Heroda na Ioane eġabi-tariato ma ebarubaruato, dibura numai ekou-ġauato. Ġia na maiġesina evei-viniato, korana ġia kakana Filipino ġaraġona, Herodia, ġaramanai. ⁴ Ioane Babatiso na Heroda evaġa-guruġaiato-ġoi, ekirato, "Ġoi na Herodia boġaraġo-veraria tu asi maoro." ⁵ Heroda eura-rakavato, Ioane bene vaġia, senaġi tarimarima gariri eveito, korana ġia na Ioane ġetuġamaġiato-ġoi tu peroveta tarimana ta.

⁶ Senaġi Heroda ġena ġora ġaronai o betdei, Herodia natuna ġuiatona tu varivari tarimari ġoirari ai ebarato. Heroda maki mai bara na evaġa-iakuato. ⁷ Moġesina nai ġia ma nuġana mabarana ġesi guruġa gwaġiġinai maiġesina bara-ġuiatona ekiraġitore-viniato, ekirato, "Ġoi kara oura-viniani dagarana nokiraġia, benamo bavinimuni." ⁸ Ġuiato tu sinana na varau evaġa-guruġa guineato ema elaunaġiato nai, ġia maiġesina ekirato, "Ioane Babatiso debana diġu ai mainai noma vinigu."

⁹ Heroda nuġana emetoto, senaġi ġena guruġatore ġuiato ġenai varau eveiato e ġena varivari tarimari dairi ai ekirato, beġene vinia. ¹⁰ Benamo tarima debari ebasi-ġuturito-ġoi tarimana ta etuġuato dibura numai, Ioane debana ebasi-ġutuato. ¹¹ Ioane debana tu diġu ai ġeġuraiato vau, ġuiato ġeviniato, benamo sinana ġenai eġwa-iaġoato. ¹² Benamo Ioane ġena mero

ġeiaġomato, tauġanina ġeġabiato, ġeguriato. Moġa murinai ġeiaġoto Iesu ġekira-varaiato.

Iesu na tarimarima daġara imaima (5,000) eġuburito
Mareko 6:31-44; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-13

¹³ Iesu na Ioane ġena mase varina eseġaġiato nai, ġia monana eraka-ġerevaġito ġasi na, asi tarimarima gabuna ġana eiaġoto. Senaġi tarimarima na ġeseġaġiato nai, ġeri vanuġa ġeiaġuirito, tano na kwakuri na ġerakato, Iesu murina na ġeiaġoto. ¹⁴ Iesu fenu ai edarokauto nai, ġia na tarimarima ġutuma-bara eġitarito, benamo evetuġa-rakavarito, ema ġeri keve tarimari evaġa-namorito.

¹⁵ Lavilavi rekenai Iesu ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, bena ġekirato, "Mai tu gabu fakana, asi tarimarimana, ġaro varau bevariġo naima, mai tarimarima ġutuma-bara notuġuri, be vanuġai ġari ġaniġani beġene voi." ¹⁶ A Iesu ekirato, "Ġia asi beġene raka-veġita, ġomi na ġari boġono viniri, be beġene ġaniri." ¹⁷ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, "Ġai ġemai tu beredi imaima (5) e maġani-kone ruarua (2) moġo maiġeri." ¹⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, "Maiġana ġoġabi-iaġomari au ġegu ai."

¹⁹ Benamo ġia na mai ġutuma-bara elaunaġirito, ġauġa iatari ai beġene tanutanu-tari etato, monai vau ġia na beredi imaima e maġani-kone ruarua eġabirito, gubai eboġe-raġeto, Barau evaġa-namoato vau, etavikirakirarito, ġena mero evinirito, benamo ġia na vau mai tarimarima ġutuma-bara ġevinirito. ²⁰ Mabarari ġeġani-maseto; ġaniġani kwari ġevaġa-vegogorito, boseġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito.

²¹ Ġeġaniġanito, tau moġo, mabarari tu 5,000 kavana, senaġi vavine ma naturi keikeiri ġesi tu asi ġeivirito.

Iesu nanu iatanai erakato
Mareko 6:45-52; Ioane 6:16-21

²² Moġa murinai Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ġasi ai beġene raġekau, beġene guine, kou reke ta ġana beġene iaġo etato. A ġia tu mo tarimarima ġutuma-bara roġo etuġu-rovorovorito. ²³ Mai tarimarima vovoka etuġu-rakarito vau, ġia ġereġana ġoro ġana evaraġeto, bene ġauġau ġana.

Varau eboġito nai, ġia tu roġo moġa, ġereġana.

²⁴ Ġasi tu kotuna ma fakana tanobara ġenana kou nuġanai, e ureure na edori-ġareva ġarevaiato, korana iavara na ġasi ġena raga ġoirana rekana na etoġato-ġoi nai. ²⁵ Horaġauna 3 ema 6 koloko vekaravari ai boġiboġi rekenai, Iesu ġia ġeri ai eiaġoto. ²⁶ Senaġi ġena mero na nanu iatana na erakato-ġoi ġeġitaato, benamo nuġari maki ġefare-vaġito, ema ġegari-rakavato, ġekirato, "Mo tu murava ta!" Ġegarito nai ġeġabato maki. ²⁷ Iesu na asikauna evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġonuġa-gwaġiġi, mai tu au; asi ġogari."

²⁸ Petero na evaġa-veseato, ekirato, "Vereġauka, be ma moġoni ġoi neganai, bono launaġigu, be nanu iatanai bana raka, ġemu ai bana iaġosi." ²⁹ Iesu ekirato, "Noiaġoma!" Benamo Petero ġasi na eraka-riġoto, nanu iatanai erakato, Iesu ġenai eiaġoto. ³⁰ Senaġi Pe-

tero na iavara (e ureure) eġitaato, benamo egarito, erei-riġoto nai eġaba-fouto, ekirato, "Vereġauka o, noma vaġa-maġurigu." ³¹ Iesu asikauna ġimana etuġuiaġoato, ġenai eveġabikauto, ekirato, "Veġabidadama kei tarimana, karase nai odaradarani?" ³² Tauri ruarua ġasi ai ġeraġekauto vau iavara edokoto. ³³ Ġasi tarimari tu ġia ġoiranai vau ġetoma-rakariġoto, ġekirato, "Moġoni veġata, ġoi tu Barau Natuna."

Iesu na keve tarimari Genesareta ai evaġa-namorito
Mareko 6:53-56

³⁴ Ġia ġasi na ġevanaġito, Genesareta tanonai ġeraġasito. ³⁵ Mo gabu tarimari na Iesu ġea ġita-doġariato, benamo ġia varina mo gabu vanuġari mabarari ġevaġa-ribarito. Benamo keve tarimari ġia ġenai ġeġwaiaġorito, ³⁶ e ġenoġiato, ġena dabuġa dudunai moġo maki beġene veġabikau. Gabivau, ġeveġabi-kauto tarimari mabarari varau ġenamoto.

Namo e rakava

15 Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari kotari Ierusalemna na Iesu ġenai ġeiaġoto, ġekirato, ² "Karase nai ġoi ġemu mero na ġita senera vereri ġeri vevaġa-riba asi ġeseġaġirini? Ġia ġimari maki dabara korikoriri ai asi ġeġuriġirini vau ġeġaniġanini!" ³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Be karase senemi vereri ġeri vevaġa-naġi boġono koranaiaġiri urari ai, Barau ġena taravatu guruġari ġoruġarini?" ⁴ Barau ekirato, "Tamamu e sinamu bono gubakauri, ema 'Deikara ta na tamana o sinana beguruġarakava viniani tarimana tu boġono vaġi-mase!" ⁵ Senaġi ġomi ġokirani, tarima ta na tamana o sinana bevaġaguruġaiani, bekirani, 'Au na ġomi asi bavaġa-kavamini, korana bara vinimi dagarana tu Barau ġena dagara, naima ġia aviniani.' ⁶ Moġesi veiġai ġomi na tarima ġokouani, tamana e sinana asi bene vaġa-kavari e asi bene gubakauri ġana. Ġemi sene maġuriri maiġesiri ġerina Barau ġena taravatu guruġari asi aniri ai ġovaġa-iaġorini. ⁷ Ġofaġofa tarimami, Isaia na eperovetaiaġimito tu moġoni, ekirato,

⁸ 'Mai besena tu mururi koriri ai moġo au ġegubakauguni ġeri Barau, senaġina ġia nuġari tu manaġa rakava au ġegu ai. ⁹ Ġetoma-rakariġo vini-kavaguni, ġeri vevaġa-riba tu tarimarima ġeri vevaġa-naġi taravaturi, a dia au ġegu!'"

Dagara kotari na tarima ġevaġa-rakavarini
Mareko 7:14-23

¹⁰ Iesu na tarimarima ġutuma ġia ġenai ekea-iaġomarito, benamo ekirarito, ekirato, "Ġoseġaġi, ema boġono riba-maoro: ¹¹ Murika na eraka-toġani tarima murunai dagarana na ġia asi evaġa-rakavaiani, senaġi-

na kara ġia nuġana o loruna ġutuna na ma muruna na eraka-rosini dagarana na ġia evaġa-rakavaiani.”

¹² Ġena mero ġia ġenai ġeiaġomato, benamo ġekira-
iato, ġekirato, “Ġoi ribamu, Farisea tarimari tu ġoi ġe-
mu guruġa beġe seġaġia nai, nuġari beġe midigu?”

¹³ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Tamaġu gubai etanuni
na ġau asi evarorito mabarari tu beġe raġa-vaġirini.

¹⁴ Ġotuġamaġi-fitoġari! Ġia matari bubu, senaġi ġeu-
rani mata-bubu tarimari beġene ġori-kauri. Bema ma-
ta-bubu tarimana na mata-bubu tarimana ta beġori-
kauani nai, tauri ruarua koufai beġe keto-riġoni.”

¹⁵ Petero na ekira-
iato, ekirato, “Mai guruġa vea-
banaġina tauna korikori novaġa-ribama.” ¹⁶ Iesu na
ekirarito, ekirato, “Ġomi maki asi ġotuġamaġi-fakani
tarima kotari kavana? ¹⁷ Asi ġoribani maki? Dagara ta
tarima muruna na eraka-toġani, eiaġoni sinaġenai,
monana eiaġoni tauġanina ġenana ea raka-rosini.

¹⁸ Senaġina muruna na ġeraka-rosini dagarari tu
nuġana o loruna na ġeiaġomani naima, maiġeri da-
gara na tarima ġevaġa-rakavaiani. ¹⁹ Tarima nuġana o
loruna ġenana tuġamaġi rakavari ġeraġeni nai, evaġi-
vaġini, eveġura-vanaġini, emata-boraġani, elemeni,
Kota gabunai ġofaġofa guruġari ekiraġirini, ema tari-
ma namori arari ġofaġofa veiġari ai evari-fiurini.

²⁰ Maiġeri dagara na tarima evaġa-rakavaiani; senaġi-
na ġimamu asi oġuriġiani vau oġaniġanini, monana
tarima asi evaġa-rakavaiani.”

Irau bese vavinena ta ġena veġabidadama

Mareko 7:24-30

²¹ Iesu na mo gabu eraga-kwaneato, eraka-iaġoto Ta-
ia e Sidono rekeri tanori ai eraġasito. ²² Benamo monai
etanuto-ġoi vau, Kanana vavinena ta Iesu ġenai eiaġo-
mato, eġaba-fouto, ekirato, “Vereġauka, Davida Natu-
na o, au novetuġagu! Au natugu ġuiatona tu iauka
rakavana na beboroġia nai, ġena midigu initoma tu
barego rakava moġo.” ²³ Senaġina Iesu na ġia asi
evaġa-veseato. Benamo ġena mero ġia ġenai ġeiaġo-
mato, ġenoġiato, ġekirato, “Notuġu-rakaia! Ġita muri-
ra na eiaġomani ema guru baregona eveiani.”

²⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Barau na au
etuġuguto tu, rekwerekwa mamoei, Isaraela tarimari,
ġeri moġo.” ²⁵ Benamo mo vavine Iesu kwakuna ko-
ranai evetuitarito, ekirato, “Vereġauka, novaġa-kav-
agu!” ²⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mero misiri ġari
ġaniġani bita ġabirini, ma kwaiva bita fiu-vinirini tu asi
maoro.” ²⁷ Vavine na evaġa-veseato, ekirato, “Vereġau-
ka, mani tu moġoni, senaġina kwaiva na ġaniġani
kwari ġeketo-firiġoni, biaguri ġeri ġaniġani fatari na,
maki ġeġanirini.” ²⁸ Benamo Iesu na evaġa-veseato,
ekirato, “Veġabidadama barego vavinemu! Kara oura-
viniani veiġana beġorani.” Mo horai moġo ġia natuna
ġuiatona enamoto.

Iesu na keve tarimari vovoka evaġa-namorito

²⁹ Iesu na mo gabu eiaġuiato, Galilea kouna sevina
na eraka-vanaġito. Benamo ġoro tai eraġeto, tuġunai
etanu-tarito. ³⁰ Tarimarima ġutuma-bara ġia ġenai

ġeiaġomato, keve irauirau tarimari ġeġabi-iaġomarito,
kotari kwaku rakava, mata-bubu, kobari na ġedarato-
ġoi tarimari, muru-bubu, ema keve irauirau ġutuma
maki. Iesu kwakuna koranai ġema tore-taririto, ben-
amo ġia na evaġa-namorito. ³¹ Tarimarima mabarari
na mai vetoġa ġeġita-
iato nai, ġeġaba-rakavato, korana
mururi bubu tarimari ġeguruġato, ġedarato-ġoi tari-
mari tauġaniri vinuba gaburi ai ġevetoreto, kwaku
rakava tarimari ġerakato, mata-bubu tarimari ġeboġe-
boġeto. Benamo ġia na Isaraela ġeri Barau ġevaġa-
raġeato.

Iesu na tarimarima daġara vasivasi (4,000) eġuburito

Mareko 8:1-10

³² Iesu ġena mero ġia ġenai ekea-iaġomarito, ekira-
to, “Au na mai tarimarima avetuġarini, korana ġaro
toitoi veġatana au ġesi mainai beġe tanu, ma kara ta
maki roġosi roġo beġene ġania. Ġaniġani ta roġosi
roġo beġene ġani nuġanai, au na asi batuġu-rakarini,
korana dabarai beġea borimarini garina.” ³³ Ġena
mero na ġedanaġiato, ġekirato, “Mai tano fakanai
ġaniġani vovoka tu kamasi bita doġarini vau, mai ġu-
tuma-bara bita ġuburini?” ³⁴ Iesu na evaġa-veserito,
ekirato, “Ġomi ġemi ai beredi tu vira maniġa?” Ġia
ġekirato, “Beredi imaima ruarua (7) ġai ġemai maiġa,
ema maġani-kone misiri kotari maki.”

³⁵ Benamo Iesu na mai tarimarima asisebo ekirarito,
tano ai ġetanutanu-tari. ³⁶ Benamo beredi imaima ru-
arua (7) e maġani-kone eġabirito, Barau evaġa-namo-
ato, ebuki-ġuturito, ġena mero evinirito, ġia na vegogo
tarimari ma ġevinirito. ³⁷ Mabarari ġeġani-maseto
murinai, Iesu ġena mero na ġaniġani kwari ġegogori-
to, boseġa imaima ruarua (7) ġevaġa-vonurito. ³⁸ Mo
ġaniġani ġeġaniato ġenana tau moġo mabarana tu
4,000, senaġina vavine ma naturi ġesi tu asi ġe-
iavirito. ³⁹ Benamo Iesu na mai ġutuma-bara etuġu-rovo
rovorito, a ġia ġasi ai eraġeto, Magadan tanona ġana
eiaġoto.

Farisea e Sadukea tarimari ġeri ura vetoġa ta guba na bene mariġo

16 Farisea e Sadukea tarimari kotari Iesu ġenai
ġeiaġoto, benamo ġedanaġi-ri-
baġaniato. Ġeri
ura vetoġa ta guba na bene mariġo, beġene ġitaia, ġia
tu moġoni Barau na etuġuato tarimana. ² Senaġi Iesu
na evaġa-veserito, ekirato, “Lavilavi ai ġaro evariġoni
nai, ġokirani, ‘Guba bekakakaka, be ġura asi beraguni,
ġitaġitana tu nega namo.’ ³ A boġi-boġi rekenai ġoki-
rani, ‘Toma tu ġura ma iavarana ġesi eiaġomani, ko-
rana guba bekakakaka, ema ġitaġitana maki ma gari-
na.’ Guba ġoġitaiani nai, kara boġo kiraġiani, nega
namo o nega rakava ġeri ai tu lorinai, senaġina maito-
ma ġaro vetoġari tu asi ribami! ⁴ Maitoma ġuru raka-
vana ma veġura-vanaġina ġesi, (Barau ġenana ġeveġi-
tato ġuruna), vetoġa ma evetauani, senaġina vetoġa
ta asi bavinimini, a Iona, peroveta tauna, ġenai eġora-
to vetoġana moġo.” Benamo Iesu na eraga-kwanerito,
ġerina eraka-veġitato.

Iesu ġena mero ġedaradarato

Mareko 8:14-21

⁵ Kou na ġeġasi-vanaġito reke ta kefo ai vau, Iesu ġena mero ġeribato, ġaniġani asi ġeġabikauto. ⁶ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, "Lorimi boġono vetore, boġono boġeboġe, korana Farisea tarimari e Sadukea tarimari ġeri farao vaġa-tubuna mura-murana lorina boġono torea." ⁷ Ġia tauġeri ġeguruġa-guruġa iaġi-ve-gogo-ato, ġekirato, "Ġia maiġesi eguruġani, korana beredi asi bita ġabikau nai." ⁸ Iesu ribana ġia na kara ġekiraġiato naima, edanaġirito, ekirato, "Karase nai ġereġami na beredi asi boġo ġabikau ġoguruġa-guruġa iaġiani? Veġabidadama kei tarimami!" ⁹ Ġomi roġosi roġo boġono riba-maoro? E asi ġotuġamaġiani beredi imaima (5) ġenana tarimarima 5,000 ġeġaniġanito, e beredi kwari ġogogorito tu boseġa vira ġovaġa-vonurito? ¹⁰ Ema ta maki, farao imaima rurarua (7) ġenana tarimarima 4,000 ġeġaniġanito, e beredi kwari ġogogorito tu boseġa vira ġovaġa-vonurito? ¹¹ Kamasì se nuġami asi ġevekeoni, ma asi ġoribani, au na tu dia beredi aguruġa-iaġiani? Ma nakira: Farisea tarimari e Sadukea tarimari ġeri farao vaġa-tubuna dagnarana lorina boġono torea!" ¹² Benamo ġia nuġari ġevekeoto, ema ġeribato maki, Iesu na dia farao vaġa-tubuna muramurana eguruġa-iaġiato, senaġina Farisea e Sadukea tarimari ġeri vevaġa-riba guruġari ġofaġofari rekeri ai eguruġato.

Petero na Iesu ekiraġi-foforiato, Keriso

Mareko 8:27-30; Luka 9:18-21

¹³ Iesu eiaġoto, Kaisarea Filipi vanuġana tanona rekenai eraġasito. Monai vau ġia na ġena mero edanaġirito, ekirato, "Tarimarima tu kara ġetoni, Tarimarima Natuna tu deikara?" ¹⁴ Ġia ġekirato, "Kotari ġekirani, ġoi tu Ioane Babatiso, kotari ġekirani, Elia, ma tari ġekirani tu, Ieremia o peroveta tarimana ta." ¹⁵ Iesu na ġia edanaġirito, ekirato, "A ġomi tu kara ġotoni au tu deikara?" ¹⁶ Simona Petero na evaġa-ve-seato, ekirato, "Ġoi tu Keriso, maġuri Barauna Natuna." ¹⁷ Iesu na evaġa-ve-se viniato, ekirato, "Simona, Ioane natuna, bono iaku ema vevaġa-namo iatamu ai bene tanu, korana mai vevaġa-ve-se moġonina bovinia, maiġa tu dia tarima ta ġenana beiaġoma, senaġina mai tu au Tamagu gubai etanuni na ġoi bevinimu." ¹⁸ Moġa lorinai akiramuni: Ġoi tu Petero, (anina tu fore), ema mai fore iatanai au ġegu ekalesia bavaġa-ruġai. Mase ġena seġuka na maki asi bevaġa-darereani. ¹⁹ Au na Guba Basileia kiri maki ġoi bavinimuni; tanobarai bobarurini dagarari mabarari gubai maki Barau na bebarurini; e tanobarai boruġarini dagarari mabarari gubai maki Barau na beruġarini." ²⁰ Benamo Iesu na ġena mero ekirarito, tarima ta asi beġene vaġa-ribaia ġia tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tau-na).

Iesu na ġena mase e variġisi-ġenoġoi eguruġa-iaġirito

Mareko 8:31-9:1; Luka 9:22-27

²¹ Mo nega na veġata Iesu na ġena mero evaġa-riba guinerito, ekirato, "Au tu Ierusalem ġana aiaġoni, be Iuda vereri, e Rubu Veaġa vereri baregori, ema taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ġerina roġo amidigu-lle-evaġini; ema beġe vaġi-maseguni maki, senaġina ġaro vaġa-toitoinai vau, mase na ma bavaisiraġe-ġenoġoini." ²² Petero na eġori-veġitaato, benamo esisiba-viniato, ekirato, "Vereġauka, dia maniġesina; maniġesina asi beġe vei-vinimuni, ma asi beġorani maki." ²³ Benamo Iesu eboġe-kureto, Petero ekiraiato, ekirato, "Ġoi Satani, ġeguna noraka-ġerevaġi! Au ġegu iaġoiaġo ġoi na odiu-ġauani, korana mai ġemu tuġamaġi guruġana tu dia Barau ġenana eiaġomani, senaġina tarimarima ġerina."

²⁴ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, "Bema tarima ta au murigu ai bene raka etoni nai, tauġena bene veruġa, ġena satauro bene ġwaia, ma murigu ai bene raka." ²⁵ Moġa lorinai deikara tauġena moġo ġena maġuri lorina etoreani tarimana, ġena maġuri befitoġai. A deikara au daigu ai ġena maġuri befitoġai tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwai, senaġi bedoġarini. ²⁶ Tarima ta na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġai, ġena namo tu kara ġia ġenai? Korana tarima ta ġena maġuri efitoġai nai, kara na vau ma bevoivo-ġenoġoiani? ²⁷ Korana Tarimarima Natuna tu Tamana mamana marevana e seġuka baregona e ma ġena aneru mabarari ġesi beġe iaġomani, benamo tarimarima tata ġeri veiġa ilailanai voiri tu bevinirini. ²⁸ Moġoni akiramini, mai kotari ini ġeruġa-taġoni maiġeri tu asi roġo beġe maseni, beiaġoni mo, Tarimarima Natuna ġena Basileia nuġana beiaġomani beġe ġitaiani.

Iesu vetoġana eirauto

17 Ġaro imaima sebna (6) ġekorito murinai, Iesu na Petero, e Iakobo (o Iames), ema tarina Ioane eġabirito, ġoro baregona ta tuġuna ġana ġevaraġeto, monai ġia ġereġari moġo. ² Ġia ġeboġe-taġoto-ġoi nuġana, Iesu ġitaġitana varau eirauto: Ġia ġoirana ekimore-kimoreato ġaro noġa, ma ġena dabuġa ekuro-ġaroġaroto. ³ Benamo mai mero toitoi na Mose e Elia ġeġitarito, Iesu ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi. ⁴ Monai Petero eguruġa-fouto, Iesu ekiraiato, ekirato, "Vereġauka, namo vedaurea ġita mainai maiġera! Be, ourani nai, fouta toitoi naragari, ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ema ta Elia ġena." ⁵ Ġia roġo eguruġato-ġoi, magube kuro-ġaroġarona na ema ġabi-ġaurito vau, garo ta mai magube nuġana na ekea-rosito, ekirato, "Mai tu au Natugu, auravini-baregoani; ġia ġenai aiaku-rakavani. Ġia boġono seġaġi-vinia!" ⁶ Iesu ġena mero toitoi na mai garo ġeseġaġiato nai, tano ai ġe-ke-to-tarito ġoirari maki tano ai, korana ġegari-rakavato nai. ⁷ Benamo Iesu tu ġia ġeri ai eiaġoto, tauġaniri eġabi-kararito, ekirato, "Ġovaisivaisi-raġe, asi ġogari."

⁸ Ĝia ĝeboĝe-vaisto nai, ĝia na tarima ta asi ĝeĝitaia to ĝia ĝesi, Iesu moĝo ĝereĝana.

⁹ Mabarari ĝoro na ĝemariĝoto-ĝoi nai, Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, "Boĝo ĝita dagarari tarima ta asi boĝono vaĝa-ribaia, bene iaĝo mo, Tarimarima Natuna mase na bene variĝisi-ĝenoĝoi."

¹⁰ Benamo Iesu ĝena mero na ĝedanaĝiato, ĝekirato, "Kara dainai taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimari ĝekirani, Elia tu beiaĝoma-guineni?" ¹¹ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, "Moĝoni veĝata, Elia tu beiaĝoma-guineni, dagara mabarari bevaĝa-variĝu ĝenoĝoirini." ¹² A au na akiramini, Elia tu varau eiaĝomato, senaĝi tarimarima tu asi ribari ĝia tu deikara. Ĝeri ura veiĝari ai moĝo ĝevei-viniato-ĝoi. Moĝa ilailanai Tarimarima Natuna maki beĝe vaĝa-midigu midiguani." ¹³ Mai guruĝa ĝerina Iesu ĝena mero ĝeribato, ĝia na tu Ioane Babatiso ekiraĝi-kara-viniato.

Iesu na iauka rakavana na eboroĝiato merona evaĝa-namoato

Mareko 9:14-29; Luka 9:37-42

¹⁴ Ĝia ma ĝeĝenoĝoito tarimarima ĝutuma ĝeri ai nai, tarima ta Iesu ĝenai eiaĝomato, ĝoiranai ema vetui-tarito, ¹⁵ ekirato, "Vereĝauka, au natugu merona novetuĝaia! Ĝia tu ĝue na evaĝiani, ema tauĝanina evaĝa-ĝoĝo-ĝogo rakavaiani. Nega ĝutuma karavai eburi-raĝeni e nanu ai eburi-reini." ¹⁶ Ĝemu mero ĝeri ai aĝabi-iaĝoato, senaĝina vaĝa-namona ĝia tu asi ilaila." ¹⁷ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, "Asi veĝabidadamami e kira-sirivaĝi ĝuruna! Ĝaro vira au tu sevimi ai bana tanu? Ĝaro vira bana vevaĝa-gwaĝiĝi vinimi? Mero ĝegu ai ĝoĝori-iaĝomaia!" ¹⁸ Iesu na mero tauĝanina ĝenai etanuto iauka rakavana ekiraĝoato, benamo iauka rakavana eraka-vaĝito, ma asikauna mero enamoto.

¹⁹ Gabivau Iesu ĝena mero ĝenai ĝeiaĝoto, vekuretoĝai ĝedanaĝiato, ĝekirato, "Karase nai ĝai na iauka rakavana asi ilaila baĝa lai-vaĝia?" ²⁰ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, "Korana ĝemi veĝabidadama asi ilaila naima. Akira-korikorimini, bema ĝemi veĝabidadama mastadi ĝutuna misina korokorona kavana nai, mai ĝoro boĝo kiraiani, boĝo kirani, 'Mainana noveĝabivaisi, ma iomonai noa vetore!', benamo beveĝabi-vaisini ma beiaĝoni. Veiĝa mabarari maki boĝo veirini riba. [²¹ Iauka rakavari maiĝesina lailairi tu dabara irauna tai asiĝina, senaĝina ĝauĝau e ĝaniveaĝai ĝereĝana moĝo.]"

Iesu ĝena mase ma ekiraĝi-ĝenoĝoato

Mareko 9:30-32; Luka 9:43-45

²² Ĝaro ta, Iesu ma ĝena mero ĝesi Galileai ĝetanuto-ĝoi nai, Iesu na ekirarito, ekirato, "Tarimarima Natuna tu beĝe revaiani vau tarimarima ĝimari ai beĝe torenani." ²³ Benamo beĝe vaĝi-maseani, senaĝi ĝaro vaĝa-toitoinai ma bevaisiraĝe-ĝenoĝoini." Ĝena mero ĝeseĝaĝiato nai, nuĝari ĝemeto-rakavato.

Rubu Veaĝa takesi moniri vinina

²⁴ Iesu ma ĝena mero ĝesi Kaperanauma vanuĝanai ĝeraĝasito, benamo Rubu Veaĝa monina ĝegogoato-ĝoi tarimari ĝeiaĝomato, Petero ĝedanaĝiato, ĝekirato, "Ĝomi ĝemi vevaĝa-riba tauna Rubu Veaĝa ĝena takesi moniri tu evinini ba asiĝina?" ²⁵ Petero na evaĝa-veseato, ekirato, "Oi, evinini." Petero numa ĝana eĝenoĝoito nai, Iesu na edanaĝiato, ekirato, "Simona, ĝoi ĝemu tuĝamaĝi tu kamasi? Tanobara vereri o kini ĝeri takesi moniri tu deikara na beĝene viniri? Ĝia naturi na ba tarima boruri na beĝene viniri?" ²⁶ Petero evaĝa-veseto, ekirato, "Tarima boruri na." Iesu na ekirato, ekirato, "Moĝa anina, ĝia naturi tu asi beĝe vinini." ²⁷ Senaĝina asi bitana vaĝa-baruri ĝana, naima noiaĝo kou ĝana. Kimai bono fiu-riĝoa, maĝani-kone giniguinena boinu-raĝeani nai, bokana bono keobaĝakaia, silva monina ta bodoĝariani nuĝanai. Bono ĝabia, benamo bono viniri ĝita taura ruarua ĝera Rubu Veaĝa takesi monina."

Deikara tu barego vedaurea Guba Basileia nuĝanai?

18 Mo negai Iesu ĝena mero ĝenai ĝeiaĝoto, ĝekirato, "Deikara tu barego vedaurea Guba Basileia nuĝanai?"

² A Iesu na mero misina ta ekea-iaĝomaia to, benamo vekaravari ai evaĝa-ruĝa-tariato, ³ ekirato, "Moĝoni veĝata, akiramini, ĝomi asi boĝo vetuĝamaĝi-kureni e mai mero misina kavana asi boĝo iaĝoni nai, ĝomi tu Guba Basileia nuĝanai asi boĝo raka-toĝani." ⁴ Tarima ta tauĝena evevaĝa-manauni mai mero misina kavana, ĝia tu barego lelevaĝi Guba Basileia nuĝanai. ⁵ Ema deikara mero misina maiĝesina kavana au aragu ai beĝabi-raĝeani tarimana na au maki eĝabi-raĝeguni."

Tarima ta na mero misina ĝena veĝabidadama asi bene vaĝa-rakavaia

Mareko 9:42-48; Luka 17:1-2

⁶ Senaĝina bema tarima ta na au eĝabidadama-viniguni mero misina ta ĝena veĝabidadama evaĝa-rakavaiani, ĝia tu bere namo fore barana ĝaiĝonai ĝere baru-kaua, ma davara dodokunai bere veboromase. ⁷ Tanobara vetuĝana kekei, korana veribaĝani ĝenana tarima ĝeri veĝabi-dadama evaĝa-rakavaiani. Dagara moĝesina vanaĝivanaĝi beĝe ĝorani veĝata, senaĝina veribaĝani evaĝa-ĝoraiani tarimana neĝi, vetuĝana kekei.

⁸ Bema ĝoi ĝimamu o kwakumu na rakavai etoremuni nai, bono basi-ĝutua, bema bono fitoĝaia! Ĝimamu sebonai o kwakumu sebonai maĝuri vanaĝivanaĝi bono doĝaria tu namo, a asi namo ĝimamu ruarua ma kwakumu ruarua karava eĝara-vanaĝi vanaĝini gabunai beĝe fiu-kaumuni. ⁹ Bema ĝoi matamu na rakavai etoremuni nai, bono ĝibo-vaĝia, bema bono fitoĝa-kwareĝaia. Matamu sebonai maĝuri vanaĝivanaĝi bono doĝaria tu namo, a asi namo matamu ru-

arua karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai beġe fiu-kaumuni."

Barabore - Rekwerekwa mamoe

Luka 15:3-7

¹⁰ "Lorimi boġono vetore, mai mero misiri ta boġo ruġaiani ġesi. Korana akiramini: Ġia aneruri na au Tamagu gubai etanuni ġoirana nega vanaġivanaġi ġeġitaiani. [¹¹ Tarimarima Natuna tu rekwerekwa tarimari vaġa-maġuriri ġana eiaġomato.]

¹² Kamasi ġotuġamaġiani? Bema tarima ta ma ġena mamoe sinau ta (100), senaġina sebona berekwa-rekwani nai, ġia kara beveini? Ġia na tu 99 ġoro gabakanai beraga-kwane-rini, benamo beiaġoni, rekwa-rekwa mamoe bea vetauani. ¹³ Bedoġariani nai, moġoni akiramini, beiaku-rakavani moġo. A ġena mamoe 99, asi ġedobito dagarari, maki bevanaġirini. ¹⁴ Moġa ilailanai Tamami gubai etanuni asi ġena ura, mai mero misiri ta bene rekwerekwa."

Tarikakamu ta na bevei-rakava vinimuni

¹⁵ "Bema ġoi tarikakamu ta na bevei-rakava vinimuni nai, bono iaġo, ġena veiġa rakavana bono vaġa-fofori vinya. Senaġina, vekuretoġai mai veiġa bono veia, ġia ma ġoi ġesi moġo. Bema ġia na ġoi beseġaġimuni ema beġabi-raġemuni nai, tarikakamu ġoi ġemu ai beġenoġoi. ¹⁶ Senaġina bema asi beġabi-raġemuni nai, tarima sebona o ruarua bono ġabiri, ġoi ġesi boġono iaġo ġenai, benamo 'guruġa mabarari beġene vaġa-moġoniri, seġaġiseġaġi tarimari ruarua o toitoi ġerina,' Buka Veaġa ekirani kavana. ¹⁷ Bema ġia asi beseġaġirini nai, beġe ġora dagarari mabarari tu rubu o ekalesia vegogona bono kira-varaia. Bema ekalesia vegogona garona asi beseġaġiani, ġoi na ġia tu Barau asi ribana tarimanai ema takesi gogo o vei-rakava tarimanai bono vaġa-iaġoa.

¹⁸ Moġoni akiramini: Tanobarai boġo barurini dagarari mabarari gubai maki Barau na bebarurini; e tanobarai boġo ruġarini dagarari mabarari gubai maki Barau na beruġarini.

¹⁹ Au na akira-ġenoġoimini: Tano-barai ġomi tarima ruarua dagara tai nuġami boġo tore-sebonaiani ema boġo ġauġau-iaġiani tu, Tamagu gubai etanuni na bevinimini. ²⁰ Korana au aragu ai tarima ruarua o toitoi beġe tanu-vegogoni gaburi ai, au maki ġia ġesi monai."

Barabore - Rakava asi etuġamaġi-fitoġaiani tarimana

²¹ Benamo Petero tu Iesu ġenai eiaġoto, ekirato, "Vereġauka, au tari-kakagu bevaġa-rakava iaġoguni nai, ġena rakava tu nega vira kavana bana tuġamaġi-fitoġaia? Imaima ruarua (7) ba?" ²² Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Asiġina, dia 7 moġo, senaġina 70 ma vaġa-baregona 7, o 70 taims 7, (moġa anina tu vanaġi-vanaġi).

²³ Ġoseġaġi, Guba Basileia tu vere ta kavana, ġia eurato, ġena vetuġu-naġi tarimari ġeri ġabitore bene ve-

tauri ema bene vaġa-maorori. ²⁴ Ġia na ġabitore dori evetaurito-ġoi nuġanai, vetuġunaġi tarimana ta ġema-ġabi-toġaia, ġia ġena ġabitore ġenai vira milion kina, moni barego vedaurea, eveiato. ²⁵ Mai vetuġunaġi tauna ġena moni asi ilaila ġena ġabitore voina vinivinina ġenai. Moġesina naima vere na ġena vetuġu-naġi merori ekirato, mai tarima beġene voivoi-iaġia, vere ta ġena vetuġunaġi meronai bene iaġo, ma ġaraġona e ma natuna ema ġena farefare mabarari ġesi maki, mo ġena ġabitore bene davaia ġana. ²⁶ Vetuġu-naġi tauna vere kwakuna koranai evetui-tarito, enoġiato, ekirato, 'Au ġegu ai bono vevaġa-gwaġiġi. A au na ġemu dagara mabarari voiri bavinimuni.' ²⁷ Vere na vetuġaia toġaia nai, vetuġunaġi tauna ġena ġabitore etuġamaġi-fitoġaia, benamo etuġu-rakiaia.

²⁸ Mai vetuġunaġi tauna eraka-rosito, ġia ġatana vetuġunaġi tarimana ta edoġariato. Mai ġatana moni kotuna eġabi-toreato ġia ġenai. Eġabi-tariato, ma ġaiġona egigiato, ekirato, 'Au ġegu ai oġabi-toreato monina voina novinigu!' ²⁹ Ġatana vetuġunaġi tarimana ġia kwakuna koranai evetui-tarito, enoġiato, ekirato, 'Nega kota novinigu roġo, be voina mabarana bana vinimu!' ³⁰ Senaġina ġia asi eurato, benamo dibura numai edori-toġaia. Monai bene tanu, bene iaġo mo, ġena ġabitore voina bene dava-iaġia etato.

³¹ Benamo ġia ġesi vetuġunaġi ġeiaġo-vini vegogoa-to-ġoi tarimari na mo veiġa ġeġitaiani nai, ġia nuġari ġemetoto, benamo ġeiaġoto vere ġenai, mo kara ġeġorato dagarari mabarari ġevaġa-ribaiato. ³² Moġesi nai ġia na vetuġunaġi tauna numai ekea-toġaia, ekirato, 'Ġoi vetuġunaġi tauna rakavana! Au na ġoi moni vira milion au ġegu ai oġabi-toreato dagarari mabarari atuġamaġi-fitoġarito, voina asi oviniguto, korana onoġiguto nai. ³³ Ilailana ġoi na maki karomu vetuġunaġi tauna boro vetuġa-ġwaia, au na ġoi avetuġa-ġwamuto kavana.' ³⁴ Mai vere ebaru-rakavato, benamo vetuġunaġi tauna dibura numai etoreato, monai metona bene ġwaia mo, ġena ġabitore voina mabarana ma bene vini-ġenoġoia.

³⁵ Iesu ġena guruġa magona rekenai maiġesina ekirato: Tamagu gubai etanuni na ġomi mabarami mai veiġa sebonai moġo bevei-vinimini, bema ġoi tarikakamu ġena rakava nuġamu mabarana ġesi asi botuġamaġi-fitoġaiani nai."

Veġaraġo ruġaruġana

19 Iesu na maiġeri dagara mabarari eguruġa-iaġi ġosirito murinai, Galilea eiaġuiato, Iudea tanona ġana eiaġoto, Ioridana ġarukana reke ta kefonai.

² Tarimarima ġutuma-bara ġia murinai ġeiaġomato, e monai ġeri keve evaġa-namorito.

³ Farisea tarimari kotari ġia ġenai ġeiaġoto, ġevedanaġi-veribaġaniato, ġekirato, "Tau ta ġena ura ġaraġona bene fitoġaia etoni nai, taravatu na beġabi-ani?"

⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġomi na Buka Veaġa asi ġoiaviani? Maiġesi ekirani, 'Tovotovona na veġata, Barau na dagara mabarari eveirito nai, ġia na

tarimarima maki eveirito tau e vavine.’⁵ Benamo Barau ekirato, ‘Moġesina nai tau ta na tamana e sinana beraga-kwanerini, ġaraġona ġesi beġe tanuni, benamo ġia tauri ruarua beġe sebonani.’⁶ Moġa lorinai ġia tu dia ruarua, senaġi sebona moġo. Moġesi nai Barau na etore-sebonarito tarimari tu, tarima ta na asi ma bene tore-kirari.”

⁷ Farisea tarimari na ġekiraiato, ġekirato, “Karase nai Mose na taravatu eveiato nai, ekirani, tau na veġaraġo ruġaruġana fefana betoreani vau, ġaraġona betuġurakaiani?”

⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mose na maoro evinim-ito, ġaraġomi boġono tuġu-rakari ġana, korana ġomi vaġa-ribami tu gwaġiġi rakava nai. Senaġina Barau na dagara mabarari eveirito nai, maiġesina tu asiġina.⁹ Akiramini: Deikara na ġaraġona, enabe asi eveġuravanaġini, senaġi efitoġaiani moġo, vavine ta ma beġaraġoani, ġia tu beveġura-vanaġini.”

¹⁰ Iesu ġena mero na ġekiraiato, ġekirato, “Veġaraġo dabarana mo-ġesina nai, tarimarima asi beġene veġaraġo tu namo banaġu.”¹¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Mai vevaġa-riba maiġa tarimarima mabarari na asi beġe tuġamaġi-fakaiani, senaġi Barau na deikara tuġamaġi-faka evinirito tarimari moġo.¹² Tarimarima kotari asi ġeveġaraġoni, korana moġesi veġatana ġemaġurito sinari ġerina, be asi ilaila beġe veġaraġoni; ma kotari tu eunuko tauri kavari, (tarimarima na seuri ġefararini); ema kotari tu Guba Basileia o Barau vetuġunaġina beġene iaġo-vinia uranai asi ġeveġaraġoni.”

Iesu na mero misiri evaġa-namorito

Mareko 10:13-16; Luka 18:15-17

¹³ Tarima kotari na naturi Iesu ġenai ġeġwa-iaġorito, ġimana ġia iatari ai bene tore-kauri, ema bene ġauġau ġana. Senaġina ġena mero na ġekira-ġoirito.¹⁴ Iesu na ekirarito, ekirato, “Mani mero misiri ġeiaġoma au ġegu ai, asi ġokira-ġoiri, korana Guba Basileia tu maniġesina kavana tarimari ġeri.”¹⁵ Benamo Iesu ġimana iatari ai etore-kaurito, evaġa-namorito vau eiaġuirito.

Tarima variġuna ma ġena farefare vovoka

Mareko 10:17-31; Luka 18:18-30

¹⁶ Ġaro tai tau ta Iesu ġenai eiaġoto, ekirato, “Vevaġa-riba tauna, kara dagara namona baveiani vau, maġuri vanaġivanaġi baġabiani?”¹⁷ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Karase nai au odanaġiguni, aiġa tu dagara namona? Sebona moġo namo, Barau. Bema ourani maġuri vanaġi-vanaġi bono ġabia nai, Barau ġena taravatu bono korana-iaġiri.”¹⁸ Ġia na Iesu edanaġiato, ekirato, “Kamara taravatu okiraġirini?” Iesu ekirato, “Asi bono vaġivaġi, asi bono veġuravanaġi, asi bono lema, asi bono vevaġa-bade ġofaġofa,¹⁹ tamamu e sinamu bono gubakauri, e sevimu tarimana maki bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana.”²⁰ Mai maraġa variġuna ekirato, “Au na mani

taravatu mabarari akorana-iaġirini. Kamara dagara tu au na ma bana veia?”

²¹ Iesu na ġia evaġa-veseato, ekirato, “Bema ġoi ourani bono iobukaiobuka nai, giniguine tu noiaġo, ġemu farefare mabarari bono voivoi-iaġiri, be moniri tu asi ġeri-ġari tarimari bono viniri, benamo gubai tu ma ġemu farefare. Gabivau murigu ai bonoma raka.”

²² Maraġa variġuna na maiġa eseġaġiato nai, nuġana ma metona ġesi eiaġuiato, korana ġia tu ma ġena farefare ġutuma tarimana.

²³ Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, “Au na akira-korikorimini: Farefare vovoka tarimari ġeri rakatoġa Guba Basileia nuġanai tu gwaġiġi rakava.”²⁴ Ma akiramini: Kamela tu nila kadarena na bevanaġini kotuna gwaġiġi, senaġi ġena farefare vovoka tarimana Barau ġena Basileiai ġena rakatoġa tu gwaġiġi rakava.”²⁵ Ġena mero mai guruġa ġeseġaġiato nai, ġeġaba-rakavato moġo. Benamo ġevedanaġito, ġekirato, “Be deikara na maġuri vanaġivanaġi bedoġariani?”²⁶ A Iesu na eġita-karakararito, benamo evaġa-veserito, ekirato, “Tarimarima ġeri ai tu asi ilaila, senaġi Barau ġenai dagara mabarari tu ilaila.”

²⁷ Benamo Petero eguruġa-fouto, ekirato, “Ġoi ribamu, ġai ġema dagara mabarari tu ġaraga-kwanerito, benamo ġoi murimu ai ġarakani! Be ġai kara baġa ġabini?”²⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, “Moġoni akiramini, tanobara variġuna befoforini nai, Tarimarima Natuna ġena terona o vere seana kimorekimorenei betanukauni, ma ġomi gabanana ruarua (12) au murigu ai ġorakani tarimami maki vere seari gabanana ruarua (12) ai boġo tanukauni, Isaraela ġena doġoro gabanana ruarua (12) boġo ġita-ġaurini, ema boġo ġorikaurini.”²⁹ Tarima ta na ġena numa, kakana, tarina, to-bana, tamana ma sinana e natuna, ema ġena tano, au uragu ai beiaġuirini nai, ġia tu sinau-sinai ai dagara bedoġarini, ema maġuri vanaġivanaġi maki beġabiani.³⁰ Senaġina tarimarima ġutuma toma ġeguineni tu beġe gabini, ema ġutuma maki initoma ġegabini tu beġe guineni.”

Barabore - Ġauvei tarimari vine tavoġanai

20 “Guba Basileia tu maiġesi kavana: Vine tavoġana tarimana ta boġiboġi iamoiamo ai numma na eraka-rosito, ġena vine tavoġanai beġene ġauvei tarimari evetaurito.² Benamo ġauvei tarimari ġesi ġeguruġa-vegogoto ma ġevaġa-moġoniato, mo ġauvei tarimari ġaro sebona ta beġe ġauveini voiri silva monina sebona bevinirini ġetato. Benamo ġena vine tavoġana nuġanai etuġu-iaġorito.³ Boġiboġi 9 koloko kavana ġia ma eraka-rosito, maketi gabuna ġana eiaġoto, monai tarima kotari ġeruġa-reko rekoto-ġoi eġita-rito.⁴ Benamo ekirarito, ekirato, ‘Ġomi maki ġegu vine tavoġana ġana ġoiaġo, ġoa ġauvei, be voimi maorona bana vinimi.’⁵ Ġia maki ġeiaġoto. Ġaroġota 12 koloko ma 3 koloko kavana ġia numa na ma eraka-rosito, kotari ma edoġaririto, etuġurito.⁶ Lavilavi rekenai 5 koloko kavana ma erakarosi-ġenoġoito, kotari roġo mo ġeruġa-taġoto-ġoi nai edoġaririto. Benamo

edanaġirito, ekirato, 'Karase nai mainai ġoruġa-kava ruġa-kavani mo, ġaro mo evariġoni?' ⁷ Ġia na ġevaġa-veveato, ġekirato, 'Korana tarima ta na ġauvei asi evin-imani nai.' Benamo ekirarito, 'Ġomi maki ġegu vine tavoġana ġana ġoiaġo, ġoa ġauvei.'

⁸ Ġaro eboraiato-ġoi nai, tavoġa biaguna na ġauvei tarimari eġita-ġaurito-ġoi tauna ekiraiato, ekirato, 'Ġauvei tarimari nokeari, be voiri noviniri, vau beġe ġauvei tarimari bono vini-guine, bene iaġo mo, bakea-guineri tarimari bono vini-raġasi. ⁹ Benamo mo lavilavi 5 koloko etuġurito tarimari ġeiaġoma-guineto, benamo silva moniri sebori-sebori ġeġabito. ¹⁰ Ġeiaġo-guineto tarimari ġeiaġomato nai, ġia matoru ġekirato tu, voiri kotari ma betore-kaurini, senaġi ġia maki silva moniri sebori-sebori moġo ġeġabito. ¹¹ Ġeri moni ġeġabito nai, ġemugu-muguto tavoġa biaguna ġenai, ¹² ġekirato, 'Mai tarimarima gabivau ġeiaġomato maiġeri tu, hora sebonai moġo beġe ġauvei ma voiri, a ġai tu ġaro vinubana ġavekwaraġini, ma ġaro ġena seġuka na etunu-rakavamani, nuġanai voima ġia ġeri ġesi bovini-sebonama.'

¹³ Tavoġa biaguna na ġia ta ekiraiato, ekirato, 'Ġatagu, noseġaġi, au na ġoi asi baġofamu. Taguruġa-vegogoto nai, ġaro sebona voina tu silva monira sebona tatato, nene? ¹⁴ Mai moġo voimu noġabia, be noraka! Au aurani mai gabi tarimana bana vinia, ġoi bavinimu ilailanai. ¹⁵ Be, au ma ġegu maoro, mai ġegu moni tu ġegu ura ilailani bana vini. Ba ġoi obaruni, korana au tu nuġagu ma iakuna ġesi avinini nai?'

¹⁶ Iesu ġena guruġa evaġa-magoato nai ekirato, "Guine tarimari tu beġe gabini, ma gabi tarimari tu beġe guineni."

Iesu ġena mase ma ekiraġi-foforiato

Mareko 10:32-34; Luka 18:31-33

¹⁷ Iesu Ierusalemata dabarana na evaraġeto-ġoi nai, ġia na ġena mero gabanana ruarua (12) eġabi-ġerevaġirito, veġuni ai evaġa-guruġarito, ekirato, ¹⁸ "Ġoseġaġi, ġita tu Ierusalemata ġana tavaaraġeni. Monai Tarimarima Natuna tu Rubu Veaġa vereri baregori ema taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari ġimari ai beġe toreani. Ġia na ġena mase guruġana beġe vaġa-moġoniani, ¹⁹ benamo irau bese (o Roma) tarimari beġe vinirini, ġia na beġe vaseva-vaseva iaġiani, beġe kwariani e beġe vaġa-satauroani; senaġi ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevaisiraġe-ġenoġoini."

Sina ta ġena noġinoġi

Mareko 10:35-45

²⁰ Benamo Sebedaio ġaraġona ma natuna ruarua Iakobo (o Iames) ema Ioane ġesi Iesu ġenai ġeiaġoto, ġoiranai ea vetui-tarito, dagara ta nenoġia ġana. ²¹ Benamo Iesu na vavine edanaġiato, ekirato, "Ġoi kara ourani?" Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Nokira-varagu, au natugu tauri ruarua iniġeri, ġoi ġesi beġeneasi tanu, ta aroribamu ai, ma ta kaurimu ai ġemu Basileia nuġanai." ²² A Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġomi tu asi ribami kara ġonoġiani. Au na midigu bedina bani-

uani ġomi maki boġo niuni riba?" Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Oi, baġa niuani." ²³ Iesu na ma ekirarito, ekirato, "Moġoni, au ġegu bedi na ġomi maki boġo niuni, senaġi au aroribagu rekenai o kaurigu ai boġono tanu ġotoni tu, dia au na bavaġa-moġoniani; a mai tu au Tamagu na eġabi-torerito tarimari ġeri."

²⁴ Mero gabanana (10) na maiġa ġeseġaġiato nai, tarikaka ruarua Iakobo (o Iames) ema Ioane ġebaru-vinirito. ²⁵ Benamo Iesu na mabarari ekea-vegogorito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġomi ribami, irau bese tarimari ġeri vere na tarimarima ġedori-naġinaġirini, ema ġeri vequine-iaġi tarimari baregori na tu ġeri maoro seġukari na ġelaunaġi-naġirini. ²⁶ Senaġi ġomi fakami ai moġesina tu asi boġono vei. Bema ta ġomi fakami ai bene barego etoni nai, ġia tu ġomi mabarami vetuġunaġimi bene iaġovini, ²⁷ ema dei bene guine etoni tarimani, ġia tu ġemi vetuġunaġi tarimanai bene iaġo. ²⁸ Tarimarima Natuna kavana, ġia eiaġomato tu, dia tarimarima na ġia vetuġunaġina beġene iaġovini ġana, senaġina ġia eiaġomato tu, tarimarima vetuġunaġiri bene iaġovini, ema ġena maġuri bene tore-taria, tarimarima ġutuma bene voi-ġenoġoiri e bene vaġa-maġuriri ġana."

Iesu na mata-bubu tarimari ruarua evaġa-namorito

Mareko 10:46-52; Luka 18:35-43

²⁹ Iesu ma ġena mero ġesi Ieriko ġeraga-kwaneato, tarimarima ġutuma-bara ġia murina na ġeiaġoto.

³⁰ Mata-bubu tarimari ruarua dabara rikinai ġetanutaġoto-ġoi, ġeseġaġito Iesu eraka-vanaġito, benamo ġekea-fouto, ġekirato, "Vereġauka o, Davida natuna, ġai novetuġama!" ³¹ Tarimarima na ġekira-ġoirito, asi beġene guruġa ġetato, senaġi ġia ġekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, "Vereġauka, Davida Natuna o, ġai novetuġama!" ³² Iesu eruġa-tarito, benamo ekea-iaġomari-to, ekirato, "Kara ġemi naveia ġotoni?" ³³ Ġia na ġekira-iatto, ġekirato, "Vereġauka, ġai ġaurani tu, matama nomma keo-fakari!" ³⁴ Benamo Iesu na evetuġa-ġwarito, matari eġabi-kararito, ma asikauna matari ġenamato e ġeboġeboġe-ġinikauto, benamo Iesu murina na ġeiaġoto.

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemata ġevonevone-raġe viniato

Ioane 12:12-19

21 Iesu ma ġena mero ġesi ġeraka-iaġoto-ġoi, Ierusalemata ġekavinaġiato-ġoi, ma Betefage ai ġeraġasito Olive Ġorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-guinerito, ² ekirarito, ekirato, "Ġoiaġo, ġoira vanuġana ġana. Monai doniki ta barutari ma natuna ġesi boġo doġaririni, boġono ruġari, benamo au ġegu ai boġono ġori-iaġomari. ³ Bema tarima ta na bedanaġimini nai, boġono kiraia, 'Vereġauka na eura-vinirini, vau ma betuġu-iaġomari-ni, asi bekwaiboni.'" ⁴ Maiġa eġorato ġenana, peroveta tauna ġena guruġatore guruġana evaġa-moġoniani, ekirani, ⁵ "Siona natuna, (Ierusalemata tarimari), noki-rari,

‘Noġitaia, ġemu Vere mani eiaġomani, manau tarimana, doniki tuġunai eraġeni, mai tu doniki natuna doġenai betanukau.’”

⁶ Mai mero ruarua ġeiaġoto, Iesu na ekirarito veiġana ilailanai ġeveiato. ⁷ Ġia na doniki ma natuna ġesi Iesu ġenai ġeġori-iaġorito, ġeri dabuġa barari doniki doġeri ai ġeiaiva-kaurito, benamo Iesu etanukauto. ⁸ Tarimarima ġutuma-bara ġeri dabuġa barari dabarai ġeivarito, kotari tu ġau legari ma lauri ġesi ġebasito, benamo dabarai ġeivato. ⁹ Tarimarima ġutuma-bara ġia ġoiranai ġerakato e murinai ġerakato, maiġesina ġevone-raġeto-ġoi, ġekirato, “Hosana, Davida natuna ġena!

Vereġauka aranai eiaġomani tarimana sivaġa-namoal! Hosana guba tuġuna vanigerenai!”

¹⁰ Iesu Ierusalem! eraka-toġato nai, vanuġa tarimarimari mabarari ġeveraga veragato-ġoi ema ġevedanaġi-vedanaġito-ġoi, ġekirato, “Mai tu deikara?”

¹¹ Iesu ġesi ġeraka-sebonato tarimari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mai tu Iesu, peroveta tauna, Galilea vanuġana Nasareta na eiaġomani.”

Iesu na Rubu Veaġa eiarevaiato

Mareko 11:15-19; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22

¹² Iesu Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, benamo voivoi tarimari mabarari elai-rosirito. Moni ġesenisito-ġoi tarimari ġeri fata e pune ġevoivoi iaġirito-ġoi tarimari ġeri diġoka eġuke-vebuburito, ¹³ ema ekirarito, ekirato, “Buka Veaġa nuġanai tu maiġesi etoreato, Barau ekirato, ‘Au ġegu numa tu bese irauirau ġeri ġuriġuri numanai beġe kiraġiani,’ senaġi ġomi na tu lema tarimari ġeri gumu gabunai boġo vaġa-iaġoa.”

¹⁴ Mata-bubu e kwaku rakava tarimari Iesu ġenai ġeiaġomato Rubu Veaġa nuġanai, benamo ġia na evaġa-namorito. ¹⁵ Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na ġena nuġa-farevaġi veiġari ġeġitarito, ema mero misiri garori ġeseġaġirito, Rubu Veaġa nuġanai ġevone-raġeto-ġoi, ġekirato, “Hosana, Davida natuna ġena,” benamo ġia tu ġebaru-rakavato, ¹⁶ benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Ġia na ini kara ġekiraġirini ne oseġaġirini ba?” Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Oi aseġaġini, senaġi ġomi na Buka Veaġa nuġanai asi ġoiaviani, ‘Mero misiri ema sinari ratari roġo ġeniurini merori na maki ġoi ġevaġa-raġemuni!’” ¹⁷ Benamo Iesu na eraga-kwanerito, vanuġa barana na eraka-rosito, Betania ġana eiaġoto, monai ea genato.

Iesu na figi ġauna etovoġaiato

Mareko 11:12-14; 11:20-24

¹⁸ Boġiboġi, Iesu vanuġa barana ġana ma eġenoġoito, eraka-iaġoto-ġoi nuġanai, ġia evitoato. ¹⁹ Ġia na figi ġauna ta dabara rikina eġitaiato, benamo eiaġo-viniato, senaġi asi ġwaġwana, a launa korina moġo. Benamo Iesu na figi ġauna ekiraiato, ekirato, “Ġoi ġemuna ġwaġwamu asi ma befofori-ġenoġoini!” Asikauna moġo figi ġauna emarai-ġosito.

²⁰ Ġena mero na figi ġauna emarai-ġosito ġeġitaiato nai, ġeġaba-rakavato, ġekirato, “Figi ġauna tu kamasi se beraga-mase moġo?” ²¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Moġoni akiramini, bema ġomi boġo veġabidadamani, ma asi boġo daradarani nai, ġomi na maki mai figi ġauna ġenai baveia kavana boġo veiani riba; a dia moġa moġo, senaġi mai ġoro boġo kiraiani, ‘Noveġabivaisi, be davarai noa vefiu-rei,’ benamo mo veiġa tu beġorani. ²² Dagara mabarari ġauġau ai boġo kiraġirini ma veġabidadamami ġesi nai tu, boġo doġaririni.”

Iesu ġena seġuka korana ġevedanaġi-iaġiato

Mareko 11:27-33; Luka 20:1-8

²³ Iesu Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, evevaġa-ribato-ġoi nai, Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda vereri ġia ġenai ġeiaġomato, benamo ġedanaġiato, ġekirato, “Kamara seġukai ġoi na mai veiġa oveirini? Dei na maoro evinimuto?”

²⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Au na maki vedanaġi sebona avinimini; bema boġo vaġa-veseani nai, au na kamara maoro ai mai veiġa aveirini bakira-varamini. ²⁵ Ioane ġena babatiso veiġana tu ainana eiaġomato? Guba na eiaġomato, ba tarimarima ġerina?” Ġia fakari ai ġeverorito, ġekirato, “Bema ġita bita kirani, ‘Barau ġenana’ bita toni nai, ġia bekirani ‘Karase nai Ioane asi ġovaġa-moġoniato?’ betoni. ²⁶ Senaġi bema ġita bita kirani, ‘Tarimarima ġerina’ bita toni nai, tarimarima gariri bitana vei, korana ġia ribari, Ioane tu peroveta tarimana korikori.” ²⁷ Moġa lorinai ġia na Iesu ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġai asi ribama.” Benamo Iesu na ġia ekirarito, “Au na maki kamara maoro ai mai veiġa aveirini tu, asi bakira-varamini.”

Barabore - Mero ruarua

²⁸ “Mai barabore tu kamasi ġotuġa-maġiani? Tarima ta ma natuna ruarua. Tau-guinena ġenai eiaġoto, ekiraiato, ekirato, ‘Natugu, toma noiaġo, vine tavoġanai noa ġauvei!’ ²⁹ Natuna na evaġa-veseato, ekirato, ‘Asi aurani,’ senaġina gabivau evetuġa-maġi-kureto, benamo eiaġoto. ³⁰ Ġia ma eiaġoto natuna vaġa-ruaruana ġenai, tau-guinena evaġa-guruġaiato ilailanai ekiraiato. Mero evaġa-veseto, ekirato, ‘Aiaġoni,’ senaġi asi eiaġoto. ³¹ Ġia tauri ruarua vekaravari ai dei na tu tamari ġena ura eveiato?” Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Tau-guinena.” Iesu na ekirarito, “Moġoni veġata akiramini, takesi gogo tarimari e mata-boraġa vavineri na ġeguine-iaġimini Barau ġena Basileia rakatoġanai. ³² Ioane Babatiso ġomi ġemi ai eiaġomato tu, vei-iobukaiobuka dabarana ġemi ai evaġa-foforiato, senaġi asi ġoseġaġi-viniato. A takesi gogo tarimari e mata-boraġa vavineri na ġevaġa-moġoniato. Ġomi na maki ġoġitarito, senaġi asi ġovetuġamaġi-kureto, asi ġovaġa-moġoniato.”

Barabore - Tavoğa narinarina tarimari rakavari

Mareko 12:1-12; Luka 20:9-19

³³ Iesu ekirato, "Barabore ta ma ġoseġaġia: Tano bia-guna ta na vine tavoġana evaroato, maġuna eġabiato, tano ai vine gigi-gigina gurina ekwaiato, tavoġa narinarina numana maki evaġa-ruġaiato. Moġa murinai tavoġa ġitaġauna tarimari ġeri ai ġena tavoġa eraga-kwaneato, benamo erakato gabu ta ġana. ³⁴ Vine ġwari (o grapes) ġemaġeto, benamo ġia na ġena vetuġunaġi tauri etuġurito tavoġa narinarina tarimari ġeri ai, ġena vine ġwaġwari kota beġenea ġabi ġana. ³⁵ Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari na vetuġunaġi tauri ġeġabi-taririto, benamo ta ġekwariato, ma ta ġevaġiato, ema ta fore na ġetakiato. ³⁶ Tavoġa biaguna na ġena vetuġunaġi tauri vovoka kotari ma etuġurito, senaġi moġesina ma ġevei-vinirito. ³⁷ Dokonai ġia na natuna korikori ġeri ai etuġu-iaġoato, ekirato, 'Natugu na-tuġua, ġia na beġene gubakaua.' ³⁸ Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari natuna ġeġitaiato nai, tauġeri ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, 'Mani tu tavoġa beġaunaiani merona, be siġabia, sivaġi-masea, be ġena tavoġa bitana ġaunaia!' ³⁹ Benamo ġeġabi-tariato, vine tavoġana murikanai ġeinu-iaġoato, ġevaġi-maseato." ⁴⁰ Iesu evedanaġito, ekirato, "Tavoġa biaguna beiaġomani nai, mo tavoġa ġitaġauna tarimari kamasi beveirini?"

⁴¹ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Mo veiġa rakava tarimari ġia na bevaġirini veġata, ma vine tavoġana tu narinarina tarima boruri tari ma bevinirini, benamo ġeri ġwaġwa negari ai, ġwaġwari ġia ġenai beġene ġwa-iaġori."

⁴² Iesu na ma ekirarito, ekirato, "Ġomi na mai tore-tore Buka Veaġai asi ġoiaviani, iniġesi ekirani, 'Fore numari ġeragarini tarimari na asi ġeura-viniato ma ġefitoġaiato forena tu duġu forenai eiaġoto. Mai veiġa maiġa tu Vereġauka na eveiato, matara na taġitaiani, ġitaġitana irau veġata.'

⁴³ Moġesi naima akiramini, Barau ġena Basilea tu ġemina beġabi-vaġiani, ema ġwaġwa evaġa-ġorani besena beviniani. [⁴⁴ Deikara mo fore iatanai beketokauni tarimana tu, beġwa-kirakiraiani; ema mai fore tarima ta iatanai beketokauni nai, bevare-fatafataiani.]"

⁴⁵ Rubu Veaġa vereri baregori e Farisea tarimari na Iesu ġena barabore ġeseġaġirito nai, ġeribato, Iesu na tu ġia ekiraġirini, ⁴⁶ naima ġia ġeri ura tu beġene ġabitaria. Senaġi tarimarima ġutuma ġevegogo taġoto-ġoi gariri ġeveito, korana ġia na ġetuġamaġiato-ġoi, Iesu tu peroveta tauna ta.

Barabore - Veġaraġo verekona

22 Iesu na Iuda vereri ġeri barabore ta ma ekiraġi-ato: ² "Guba Basilea tu noġa moġo vere ta,

natuna ġena veġaraġo verekona evei-toreato kavana. ³ Benamo ġena vetuġunaġi tarimari etuġurito, ekeakaurito tarimari keakeari, senaġi asi ġeurato nai, asi ġeiaġomato. ⁴ Moġa lorinai ġia na vetuġunaġi tarimari tari ma etuġurito, ekirarito, 'Akea-kaurito tarimari ġoa kirari, "Au ġegu vereko tu badabara-ġosia, ġegu boromakau tauri ema boromakau naturi mona mase tu bavaġiri, dagara mabarari bavei-toreri, be ġoiaġoma vereko ġana.'" ⁵ Senaġi ġia tu ġeġoiaġito, ġeri ura ġauveiri moġo ġeveito. Ta vamoka ġana eiaġoto, ma ta tu ġena sitoa ġana eiaġoto. ⁶ O tari tu vetuġunaġi tarimari ġeġabi-taririto, ġekwaririto, ema ġevaġi-maserito.

⁷ Vere tu ebaru-rakavato, ġena vetari doġorori etuġurito, mo vaġivaġi tarimari ġevaġi-maserito, ma ġeri vanuġa barana ġegabu-kauato. ⁸ Benamo ġia na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, 'Au ġegu veġaraġo verekona tu bavei-torea, senaġi au na akea-kaurito tarimari tu asi ilaila beġe iaġomani. ⁹ Moġa lorinai mai moġo ġoiaġo, ġatama baregori rakaġutu dabarari ai boġo doġaririni tarimari mabarari boġono kirari, beġene iaġoma vereko ġana.' ¹⁰ Benamo vetuġunaġi tarimari ġeiaġoto, ġatamai ema dabarai ġedoġaririto tarimari mabarari, namori, rakavari, ġegogo-iaġorito, veġaraġo numana maki ġevaġa-vonuato.

¹¹ Benamo vere eraka-toġato, ġeiaġomato tarimari ġitaġitari nuġanai, ġia na tarima ta monai eġitaiato, asi ġena veġaraġo dabuġana. ¹² Benamo edanaġiato, ekirato, 'Ġata, ġoi tu ainana boraka-toġa, asi ġemu veġaraġo dabuġana?' Senaġi mo tarima asi eguruġato. ¹³ Benamo vere na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, 'Ġimana ema kwakuna ġo-barubaruri, benamo ġofiu-rosia murika mukunanai. Monai bene taġi, gadikana maki bene vaġa-ġaratariri.' ¹⁴ Korana tarima ġutuma Barau na ekearito, senaġi viravira moġo eġabi-torerito maġuri beġe ġabiani."

Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri

Mareko 12:13-17; Luka 20:20-26

¹⁵ Farisea tarimari ġeraka-veġitato, ġeboioġa-ve-gogoto, Iesu beġene vaġa-vedaġa-raġea vedanaġiri ġea veito. ¹⁶ Benamo ġia na ġeri mero tari ema Heroda murinai ġerakato-ġoi tarimari tari ġetuġu-iaġorito, ġekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, ġai ribama ġoi tu moġoni vei-iobukaiobuka tarimamu. Ġoi na moġoni ai Barau ġena dabara ovevaġa-riba iaġi-ġitakauani. Tarimarima gariri asi oveini, tarima ġeri dagi maki asi otuġamaġirini. ¹⁷ Moġa lorinai nokira-varama, kamasi otuġa-maġini: Kaisara, Roma ġeri vere, ġenai takesi baġana vini ba asiġi?"

¹⁸ Senaġi Iesu ma ribana ġeri boioġa rakavari nai, ekirarito, "Ġomi ġofaġofa tarimami! Karase nai au ġoribaġaniguni? ¹⁹ Takesi monina ta ġovinigu, nama ġitaial!" Benamo silva monina ta ġeviniato. ²⁰ Benamo ġia na edanaġirito, ekirato, "Mai tu dei laulauna ema dei arana?" ²¹ Ġia ġevaġa-veseto, "Kaisara ġena." Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Be, Kaisara ġena dagara

Kaisara boĝono vinia, Barau ĝena dagara Barau boĝono vinia." ²² Mo guruĝa ĝeseĝaĝiatio nai, ĝeĝabarakavato, benamo ĝeraga-kwaneato, ĝerakato.

Variĝisi-ĝenoĝoi guruĝari

Mareko 12:18-27; Luka 20:27-40

²³ Mo ĝaro sebonai Sadukea tarimari kota Iesu ĝenai ĝeiaĝoto. Ĝia ĝeri tuĝamaĝi tu mase tarimari asi ma beĝe variĝisi-ĝenoĝoini. Benamo Iesu ĝedanaĝiatio, ĝekirato, ²⁴ "Vevaĝa-riba tarimamu, Mose maiĝesi ekirato, 'Bema tau ta asi natuna bemaseni nai, ivana vabuna kakana o tarina ta na bene ĝaraĝoa, naturi beĝene maĝuri mase tauna ĝena.' ²⁵ Mero mabarari tu imaima ruaru (7) mainai ĝetanuto-ĝoi. Mero guinena na eĝaraĝoato, ma emaseto asi natuna, benamo tarina na ma eĝaraĝoato. ²⁶ Mo veiĝa sebona tarina vaĝa-ruaruana ĝenai eĝorato, mero vaĝa-toitoina maki moĝesina moĝo mo vaĝa-imaima ruaruana (7).

²⁷ Dokonai mo vavine maki emaseto. ²⁸ Variĝisi-ĝenoĝoi ĝaronai mo vavine tu dei ĝaraĝona? Korana ĝia tu tauri 7 na ĝeĝaraĝoato."

²⁹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, "Ĝomi tu ĝokerereni, korana Buka Veaĝa anina ema Barau ĝena seĝuka asi ribami. ³⁰ Mase na ma beĝe variĝisi-ĝenoĝoini tarimari tu asi ma beĝe veĝaraĝoni. Ĝia tu aneru kavana gubai. ³¹ A mase na ma beĝe variĝisi-ĝenoĝoini guruĝari Barau ĝena bukai asi ĝoiaviani? Ĝia ekirato, ³² 'Au tu Aberahamo ĝena Barau, Isako ĝena Barau, ema Iakobo ĝena Barau.' Ĝia tu maĝuri tarimari ĝeri Barau, dia mase tarimari ĝeri Barau!" ³³ Tarimarima ĝutuma na mo guruĝa ĝeseĝaĝiatio nai, nuĝari ĝefarevaĝito ĝena vevaĝa-riba guruĝari na.

Veuravini tu taravatu mabarari evanaĝirito

Mareko 12:28-31; Luka 10:25-28

³⁴ Farisea tarimari ĝeseĝaĝito, Iesu na Sadukea tarimari ĝeri guruĝa ekou-ĝaurito, benamo ĝeraka-vegogoto. ³⁵ Ĝia fakari ai ta tu taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimana. Ĝia na Iesu edanaĝi-veribaĝaniatio, ekirato, ³⁶ "Vevaĝa-riba tarimamu, taravatu nuĝanai kamara taravatu tu barego vedaurea?" ³⁷ Iesu na evaĝa-veveato, ekirato, "Vereĝauka ĝoi ĝemu Barau bono ura-vinia ma nuĝamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma ĝemu tuĝamaĝi mabarana ĝesi.' ³⁸ Maiĝa tu taravatu giniguinena ema barego vedaureana. ³⁹ Taravatu barego vedaureari vaĝa-ruaruana ĝia ilailana tu maiĝa: 'Sevimu tarimana bono ura-vinia, ĝoi tauĝemu oveura-vinini kavana!' ⁴⁰ Maiĝeri taravatu ruaru na taravatu mabarari ema peroveta tarimari ĝeri guruĝa mabarari eĝabi-vegogorini."

Keriso tu Davida natuna ba Barau Natuna?

Mareko 12:35-37; Luka 20:41-44

⁴¹ Farisea tarimari ĝevegogoto-ĝoi nai, Iesu na edanaĝirito, ekirato, ⁴² "Ĝomi na Keriso tu aiĝesi ĝotuĝa-maĝiani? Ĝia tu deikara natuna ĝotoni?" Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, "Ĝia tu Davida natuna."

⁴³ Iesu na ma edanaĝirito, ekirato, "Davida tu kamasi nai Keriso tu 'Vereĝauka' etoni? Korana Davida Iauka Veaĝa na tuĝamaĝi-faka e riba eviniatio, benamo ekirato,

⁴⁴ 'Barau na au ĝegu Vereĝauka ekiraiatio:

Au ĝimagu aroribana rekenai

noma tanu,

bene iaĝo mo, ĝoi ĝebaru-vinimuni tarimari ĝoi

kwakumu gaburenai batorerini.'

⁴⁵ Bema Davida na Keriso tu 'Vereĝaukana' ekiraĝito, kamasi nai Keriso tu Davida natuna?" ⁴⁶ Ĝia mabarari ta na maki asi evaĝa-veveato, ema mo nega na eiaĝoto mo, tarima ta na maki asi ma edanaĝiatio, korana ĝegarito nai.

Iesu na taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimari ema Farisea tarimari evanerito

Mareko 12:38-39; Luka 11:43; 11:46; 20:45-46

23 Iesu na tarimarima ĝutuma-bara e ĝena mero evaĝa-guruĝarito, ekirato, ² "Taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimari e Farisea tarimari na Mose ĝena taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝirini. ³ Moĝa lorinaĝi ĝomi ĝevaĝa-ribamini guruĝari mabarari boĝono korana-iaĝiri e boĝono veiri. A ĝeri veiĝa asi boĝono tovtovori, korana kara ĝeĝobata-iaĝirini, tarimarima na beĝene veiri veiĝari tu, tauĝeri na asi ĝekorana-iaĝirini. ⁴ Ĝia na maruna metori tarimarima ĝevaĝa-faĝarini, senaĝina ĝimari didiri na ta maki ĝeri marunai asi ĝeveĝabikauni, asi ĝevaĝa-kavarini, maruna beĝene ĝwari ĝana. ⁵ Ĝeri veiĝa mabarari ĝeveirini tu, tarimarima na beĝene ĝitari ĝana. Ĝia bakuri e ĝimari ai tu dagara veaĝari ĝebarubarurini, nuĝari ai Buka Veaĝa siriri ĝeĝurarini, moĝeri dagara ĝevaĝa-baregorini, ema ĝeri dabuĝa geveri maki ĝevaĝa-maukarini. ⁶ Ĝanivegogo gaburi ai e rubu nuĝari ai ĝeri ura tanutani namori ai beĝene tanu. ⁷ Ĝia ĝeurani maketi gaburi ai beĝene rakaorakao, tarimarima na beĝene vaĝa-namori urari ai, ema tarimarima na 'Vevaĝa-riba Tarimari' beĝene kiraĝiri.

⁸ A ĝomi tu 'Vevaĝa-riba Tarimami' ai asi beĝene kiraĝimi, korana Barau ĝereĝana moĝo ĝemi Vevaĝa-riba Tauna, ema ĝomi mabarami tu tarikaka. ⁹ Ema tanobarai tarima ta 'Tama' asi boĝono kiraĝia, korana ĝomi Tamami tu sebona moĝo, ĝia tu gubai etanuni. ¹⁰ Ĝomi maki 'Veĝori-kau Tarimami' asi beĝene kiraĝimi, korana ĝemi Veĝorikau Tauna tu sebona moĝo, Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna). ¹¹ Deikara barego vedaurea ĝomi fakami ai, ĝia tu ĝomi vetuĝunaĝimi beiaĝo-vinini. ¹² Tauĝena eveĝabivaisini tarimana tu Barau na bevaĝa-manauani, a tauĝena evevaĝa-manauani tarimana tu beĝabivaisiani."

Iesu na Farisea tarimari e taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimari ĝeri ĝofaĝofa ekiraĝirito

Mareko 12:40; Luka 11:39-52; 20:47

¹³ "Taravatu vaĝa-riba-iaĝina tarimami e Farisea tarimami, ĝofaĝofa tarimami, vetuĝami kika! Korana Gu-

ba Basileia ġatama bokana tu tarimarima ġoirari ai ġokou-ġauani. Ġomi tauġemi asi boġo raka-toġani, ema ġeraka-toġa ġetoni tarimari ġeri dabara maki ġomi na ġokourini. [¹⁴ Taravatu ġovevaġa-riba iaġiani tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġami kika! Ġomi na vabu ġeri numa e ġeri farefare ġovaġa-koririni. Ġemi ġauġau tu mauka kenene, ġoġofaġofani. Moġesi nai ġomi tu meto barego vedaurea boġo ġabiani.]

¹⁵ Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofa-ġofa tarimami! Ġomi gabu mabarari ġana ġoiaġoni, davarai e tanobarai, tarima sebna kwariġu-tu ġemi doġoro ai bene raka-toġa uranai. Ġoġabiani, benamo karava eġara-vanaġi vanaġini gabuna natunai ġovaġa-iaġoani, ġemi kira-sirivaġi e seġafore maki bevanaġi-lelevaġirini.

¹⁶ Veġorikau taumi, matami bubuġau, vetuġami kika! Ġemi vevaġa-ribai ġokirani, Rubu Veaġa aranai beki-raġi-toreni tarimana ġena kiraġitore tu asi anina ġotoni, a Rubu Veaġa golona (o gold-na) aranai beki-raġi-toreni tauna tu, ġena kiraġitore roġo bekorana-iaġiani.

¹⁷ Babo e mata-bubu tarimami! Aiġa tu barego, golo ba golo evaġa-veaġaiani Rubu Veaġana? ¹⁸ Ma ġokirani, fata veaġana aranai beki-raġi-toreni tarimana ġena kiraġitore tu asi anina, a varevare dagarana fata veaġana iatanai ġetoreato dagarana aranai beki-raġi-toreni tarimana tu ġena kiraġitore roġo bekorana-iaġiani. ¹⁹ Mata-bubu taumi. Aiġa tu barego, varevare dagarana ba varevare dagarana evaġa-veaġaiani fata veaġana? ²⁰ Moġa lorinai fata veaġa aranai ekiraġi-toreni tarimana na fata veaġa e fata veaġa iatanai ġetorerito dagarari mabarari arari ai ekiraġi-toreni.

²¹ Ema Rubu Veaġa aranai ekiraġi-toreni tarimana na Rubu Veaġa ema nuġanai etanuni Barauna arari ai ekiraġi-toreni. ²² Ema guba aranai ekiraġi-toreni tarimana na Barau ġena terona e iatanai etanuni Barauna arari ai ekiraġi-toreni.

²³ Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġami kika! Korana ġomi na Barau ġovarevare-viniani dagarari, ġemi ġaniġani ġailauri misimisiri maki, karava gabanana (10) ġoveirini, karava sebna boubou dagaranai ġovaġa-iaġoani, senaġina taravatu ġena dagara baregori, vei-iobukaiobuka, vevetuġaġwa ema vetuġamaġikau tu ġolearini. Ġomi na tu maiġeri veiġa baregori ġoro veiri ema mo veiġa keiri maki asi boġoro iaġuiri.

²⁴ Veġorikau tarimami, matami bubu! Ġami nanu na nagama ġovei-vaġiani, senaġina kamela tu ġo-lauboġerini.

²⁵ Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġamai kika! Ġomi ġemi kapusi e mereki muriri moġo ġoġuriġirini, senaġi nuġari tu lema e mata-ġaniġani ġoveini dagarari na beġe vonuvonu-raġe. ²⁶ Farisea tarimami, matami bubu! Kapusi e mereki nuġari ai ġotorerini dagarari boġono iareva-guineri, benamo murina rekena maki bene veiareva.

²⁷ Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġami kika! Ġomi tu gara gaburi ġefeni-kuro-kurorito kavana, murikari ġitaġitari tu namo vedaurea, senaġina nuġari tu mase tarimari turiġari ema miro mabarari na ġevonuto.

²⁸ Ġomi maki moġesina, tarimarima na ġeġitamini veiġa iobukaiobuka tarimari noġa, senaġina nuġami tu ġofaġofa e vei-rakava na ġevonuvonu-raġeto."

Iesu na taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari e Farisea tarimari ġeri kerere voiri ekiraġirito

²⁹ "Taravatu vaġa-riba-iaġina tarimami e Farisea tarimami, ġofaġofa tarimami, vetuġami kika! Ġomi na peroveta tarimari ġeri gara gaburi ġovei-ginikaurini, tuġamaġi-iaġina foreri ġovaġa-ruġarini, ema vei-iobukaiobuka tarimari ġeri gara gaburi ġovaġa-vera verarini. ³⁰ Ġokirani, 'Tubuma ġatama ġeri negai ġara maġuri nai, peroveta tarimari vaġivaġiri ai asi ġara vaġa-kavari.' ³¹ Moġesi ġokirani nai, tauġemi ġoveki-raġini, ġomi tu peroveta ġevaġirito tarimari naturi.

³² Oba, ġomi maki tubumi ġatami ġeveito-ġoi kavana ma ġovei-iaġoni, ġeri rakava ġomi na ġovaġa-ġuġu-rurini.

³³ Ġomi mota! Mota naturi! Barau ġena Kota baregona ġarona beraġasini nai, karava eġara-vanaġi vanaġini gabuna na kamasi boġo raga-maġurini? ³⁴ Moġa lorinai akiramini, au na peroveta tarimari e iaunega tarimari ema vevaġa-riba tarimari batuġu-iaġorini. Benamo kota tu boġo vaġi-maserini, aba, boġo vaġa-sataurorini; ma kotari tu rubu nuġari ai boġo kwaririni, rarari maki beġe riġoni, ema vanuġa ta na boġo lairini ma vanuġa ta. ³⁵ Moġesina nai vei-iobukaiobuka tarimari ġevaġirito metori tu ġomi iatami ai, Abela ġevaġi-maseato, monana eiaġomato mo Sakaria, Barakia natuna, ġia tu fata veaġana ema numa veaġana fakari ai ġovaġi-maseato. ³⁶ Akira-korikorimini, mabarari metori tu toma ġuru tarimami iatami ai beġe ketokau-ni."

Iesu Ierusalemata ġina eveito

Luka 13:34-35; 19:41-44

³⁷ "Ierusalemata, Ierusalemata o, ġoi na peroveta tarimari ovaġirini ema Barau na etuġu-iaġosirini tarimari fore na otaki-maserini. Nega ġutuma aurato, natumi bana gana-ġeġeraġiri, kokoroku vavinena na natuna egoru-taririni kavana, senaġi ġomi tu asi ġourato!

³⁸ Moġa lorinai ġemi vanuġa ema Rubu Veaġa tu korina betanuni. ³⁹ Korana au na akiramini, ġomi roġo au asi boġo ġitaguni, beiaġoni mo, ġaro ta beraġasini, monai vau boġo kirani, 'Barau aranai eiaġomani tauna sivaġa-namo."

Iesu na vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito

24 Iesu Rubu Veaġa na eraka-rosito, eraka-veġitato nuġanai, ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, ġeri ura Rubu Veaġa numari baregori beġene vaġa-ġitaia.

² Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Mai da-

gara mabarari ġoġitarini? Au na moġoni akiramini: Mai fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni, mabarari beġe vare-bubu riġorini.”

³ Iesu Olive Ġoronai etanu-taġoto-ġoi, benamo ġena mero ġia ġenai ġeiaġoto, ġedanaġi-ġairiato, ġekirato, “Nokira-varama, mai dagara tu aitoma beġe ġorani? E ġoi boġenoġoi-iaġomani ema tanobara dokona beġabiani maki kamara vetoġa na bevaġa-foforiani?”

⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi lorimi boġono vetore, tarima ta na asi bene ġofami. ⁵ Korana tarima ġutuma au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, ‘Keriso tu au maiġegu!’ Tarima vovoka beġe ġofarini. ⁶ Ġomi na vetari gururi e tuari variri boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Maniġeri dagara tu beġe ġorani, senaġi dokona tu asi roġo. ⁷ Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe vetarini. Gabu ġutuma nuġari ai doġe beġe ġorani, tano maki beġe iagani. ⁸ Mai tu midigu moġo besinaiani, noġa moġo mero keina emaġurini midiguna kavana.

⁹ Mo negai beġe ġabi-tarimini, beġe vaġa-midigu midigumini, beġe vaġi-masemini. Bese mabarari na beġe baru-vinimini, korana au ġovaġa-moġoniguni dainai. ¹⁰ Benamo tarima ġutuma ġeri veġabidadama beġe raga-kwanerini, tata beġe verevani e beġe vebaru-vevinini. ¹¹ Peroveta ġofaġofa tarimari beġe var-iġisini, tarima ġutuma beġe ġofarini. ¹² Vei-rakava maki beġora-rovorovoni, benamo ġutuma ġeri veuravini maki beġe farakani. ¹³ Senaġina deikara bevevaġa-gwaġiġini mo magona tu bemaġurini. ¹⁴ Barau ġena Basileia Varina Namona tu tanobara mabarana beġe ġobata-iaġiani, bese mabarari na beġene seġaġia ġana, moġa murinai vau magona beraġasini.”

Vevaġa-gari dagarana befoforini

Mareko 13:14-23; Luka 21:20-24

¹⁵ “Ġomi na dagara rakava vedaureana, vevaġa-gari dagarana, peroveta tarimana Daniela na ekiraġiato dagarana, boġo ġitaiani gabu veaġanai beruġani.” Mai guruġa beiaviani tarimana bene riba maoro anina tu kara. ¹⁶ “Benamo deidei Iudeai ġetanuni tarimari ġoro ġana beġene raga-iaġo. ¹⁷ Deikara numa tuġunai etanu-taġoni tu, asi ma bene raka-toġa numa nuġana ġana ġena farefare ġabiġabiri. ¹⁸ Deikara vamoka nuġanai maki asi ma bene ġenoġoi ġena koudi ġabiġabina. ¹⁹ Mo negai vavine ma baniri e ġabi-variġu vavineri kika ma vetuġari! ²⁰ Boġono ġauġau Barau ġenai, be ġura e nagure negari ai o Sabadi ai asi boġono raga-kwareġa! ²¹ Korana mo negai midigumidigu tu asi keikeiri beġe ġorani, Barau na tanobara eveiato beiaġoma maitoma, midigu moġesina asi ġeġorani. Ma maiġa murinai moġesina kavana ta asi ma beġora-ġenoġoini. ²² Bema Barau na mo ġaro rakavari asi bere vaġa-kubiri, tarimarima ta asi bere maġuri riba, senaġi eġabi-hidirito tarimari dairi ai, ġia na ġarori bevaġa-kubirini.

²³ Mo negai, bema tarima ta na bekiramini, ‘Ġoġitaia, Keriso tu maiġa!’ o ‘Ġia tu iomoġa!’ betoni nai, asi

boġono vaġa-moġonia. ²⁴ Korana tu Keriso ġofaġofari e peroveta tarimari ġofaġofari beġe foforini, vetoġa boruri e nuġa-farevaġi veiġari baregori beġe veirini, Barau na eġabi-viriġirito tarimari beġene ġofa-veġonuri ġana.

²⁵ Boġono tuġamaġi-taġoa, maiġeri dagara tu akiravara-guinemini, hora roġosi bene raġasi nai. ²⁶ Bema tarima ta na bekiramini, ‘Ġoġitaia, ġia tu tano fakana moġa,’ moġana asi boġono iaġo; o bekirani, ‘Ġoġitaia, ġia tu mo numa nuġanai etanuni,’ asi boġono vaġa-moġonia. ²⁷ Korana Tarimarima Natuna beiaġomani tu fofori-taġo, noġa moġo kiriku ekimoreani gubai ġaro raġeraġena na mo ġaro riġoriġona kavana; ²⁸ ma mase tauġanina etanuni gabunai gaio maki monai beġe vegogoni, (be ġia na beġe vaġa-foforiani).”

Tarimarima Natuna ġena iaġoma

Mareko 13:24-27; Luka 21:25-28

²⁹ “Mo rakava beġe ġorani murinai, ġaro bemukunani e ġue maki asi bemamani, visiġu guba na beġe ketoni e guba seġukari beġe iagaiagani. ³⁰ Benamo Tarimarima Natuna vetoġana gubai befoforini. Mo ġaro ai tanobara beseri mabarari beġe taġi-vanoro vanoroni, korana Tarimarima Natuna beġe ġitaiani, magube iatana na beiaġomani ma seġuka barana e ma marevana ġesi. ³¹ Benamo ġia na ġena aneru betuġurini ma kibi gururi baregori ġesi, eġabi-viriġirito tarimari beġe vaġa-vegogorini tanobara mabarari na.”

Barabore - Vevaġa-riba figi ġauna ġenana

Mareko 13:28-31; Luka 21:29-33

³² “Figi ġauna ġenana mai barabore boġono ribaia: Kabona ġefori-raġeni e launa ġefafani nai, ġoribani, ġaro ġena tora taimina tu bekavinaġi ġotoni. ³³ Moġa ilailanai, ġomi maki bema mai dagara mabarari beġe ġorani boġo ġitarini nai, boġono riba, Tarimarima Natuna tu bekavinaġi ġatama bokai. ³⁴ Moġoni akiramini, mai ġuru asi bekorini, beiaġoni mo, mai dagara mabarari beġe ġorani. ³⁵ Guba e tanobara beġe rekwa-rekwani, senaġi au ġegu guruġa tu asi beġe rekwa-rekwani, beġe tanu-vanaġi vanaġini.”

Ġaro e hora tarima ta asi ribana

Mareko 13:32-37; Luka 17:26-30; 17:34-36

³⁶ “Senaġi mo ġaro e hora tu tarima ta asi ribana, aneru gubai asi ribari e Natuna maki asi ribana, senaġi Tamana ġereġana moġo ma ribana. ³⁷ Tarimarima Natuna ġena iaġoma tu noġa moġo Noa ġena negai kara ġeġorato kavana. ³⁸ Ġutuġutu roġosi bere raga nai, tarimarima tu ġeveini kavana ġeġaniġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, ema tau e vavine ġeveġaraġoto-ġoi, eiaġomato mo, Noa ġena lagatoi ai eraka-toġato ġaronai. ³⁹ Senaġi matari asi ġekanito, asi ġeribato kara beġorani mo, ġutuġutu eraġasito, benamo mabarari eġutu-masemaserito. Tarimarima Natuna beiaġomani maki moġesina beġorani. ⁴⁰ Mo ġaro ai tau ruarua vamokai beġe ġauveini, ta tu Barau na beġabi-vaġiani, a ta tu betanuni. ⁴¹ Vavine ruarua widi

giro dagarana beġe giro-vegogoani, ta tu beġabi-vaġiani, a ta tu betanuni. ⁴² Moġesi nai tataġa-taġo boġono tanu, korana ġomi asi ribami ġemi Vereġauka tu aitoma beiaġomani. ⁴³ Boġono riba-maoro: Bema numa tarimana ma ribana kamara aonai lema tarimana beiaġomani nai, ġia tu tataġa-taġo betanuni, benamo lema tauna na numa asi bedareani. ⁴⁴ Moġa lorinai ġomi maki boġono verovina-tore, korana Tarimari-ma Natuna aitoma beraġasini aonai ġomi asi boġo ribani."

Vetuġunaġi tarimana namona

Luka 12:42-46

⁴⁵ "Deikara tu mo farefare nari tarimari na guruġa es-eġaġini ema veiġa roroġotori eveini, ġena vere na eġabi-hidiato numa ema vetuġunaġi tarimari bene ġi-ta-ġauri, ema ġani-ġani maki nega korikori ai bene viniri? ⁴⁶ Mo vetuġunaġi tarimana, ġena vere na ekirato ilailani eġauveini, bema-ġoitaġoani tu namo. ⁴⁷ Moġoni akiramini, ġia tu ġena vere ġena farefare mabarari ġitaġauri tarimanai betoreani. ⁴⁸ Senaġina bema ġia vetuġunaġi tarimana rakavana, tauġena nuġana bekirani, 'Au ġegu vere ġena ġenoġoi tu bek-waibo-rakava,' ⁴⁹ benamo ġia na karonna bekwaririni, ma ġia tu niuniu tarimari ġesi beġe ġaniġani-vegogoni e beġe niuniu-vegogoni. ⁵⁰ Vetuġu-naġi tarimana ġena vere ġena ġenoġoi ġaronna tu asi etuġamaġiani ġaronnai, ma asi eribaiani aonai beraġasini. ⁵¹ Benamo ġena vere na bea basi-ġutuġutuani, ma ġofaġofa tarimari ġesi bea toreani. Monai beġe taġini, gadikari maki beġe veġara-tarini."

Barabore - Ġuiato gabanana (10)

25 "Mo ġaro ai Guba Basileia tu noġa moġo ġuiato gabanana (10) kavana, ġeri lamefa ġeġabirito, ġeraka-rosito, veġaraġo variġu tauna ġesi beġene vedoġari ġetato. ² Ġuiato imaima (5) tu ma iaunegari, a imaima (5) tu babori. ³ Korana ġuiato babori ġeri lamefa moġo ġeġabito, senaġi keresini kota ma asi ġeġabikauto. ⁴ A iaunega ġuiatori ġeri lamefa ġeġabito nai, keresini maki kavabu ai ġeġabikauto. ⁵ Veġaraġo variġu tauna ekwaiboto dainai, gena na matari eġararito, benamo mabarari ġegenato. ⁶ Boġi nuġanai ta ekoġoto, ekirato, 'Veġaraġo variġu tauna mani eiaġomani, be ġoiaġo, ġia ġesi boġono vedoġari!' ⁷ Benamo ġuiato 10 ġetataġato, ġeri lamefa ġeġarevarito. ⁸ Ġuiato babori na iaunega ġuiatori ġevaġa-guruġarito, ġekirato, 'Ġemi keresini kota ġovini-ma, korana ġai ġema lamefa mai ġebuseni.' ⁹ Senaġi iaunega ġuiatori ġevaġa-veseto, ġekirato, 'Asiġina, ġomi ema ġai tu asi beilailani. Namona tu sitoa ġana ġoiaġo, tauġemi ġemi ġoa voi.' ¹⁰ Keresini voi ġeġaġoto-ġoi nai, veġaraġo variġu tauna eraġasito. Benamo ġerovina-toreto ġuiatori tu ġia ġesi veġaraġo verekonai ġeraka-toġato. Benamo ġatama-boka ġekou-ġauiato. ¹¹ Gabivau ġuiato tari maki ma ġevotuto, ġekirato, 'Vereġauka, Vereġauka o, ġema ġatama-boka noma

keoa!' ¹² Senaġi veġaraġo variġu tauna evaġa-veseto, ekirato, 'Moġoni akiramini, au tu asi ribagu ġomi.' ¹³ Moġa lorinai, boġono venari-taġo, korana ġemi Vereġauka beiaġomani ġaronna e horana asi ribami."

Barabore - Vetuġunaġi tarimari moni ġenarito

Luka 19:11-27

¹⁴ "Guba Basileia tu noġa moġo tarimana ta, gabu manaġana ġana bene iaġo etato. Roġosi bere raka nai, ġena vetuġunaġi tarimari ekea-iaġomarito, ġena farefare evinirito, beġene ġauvei-iaġiri ġana. ¹⁵ Ġia na golo moniri ġia tata sebori sebori ġeri riba e kokore ilailari ai evinirito. (Golo monina ta tu tarima ta davana laġani toitoi nuġanai beġabini kavana). Ta tu golo moniri imaima (5) eviniato, ma ta tu golo moniri ruarua (2), ma ta tu golo monina sebona eviniato. Benamo eragakwanerito, ġena iaġoiaġo eiaġoto. ¹⁶ Golo moniri imaima eġabirito tarimana maoromaoro eiaġoto, ġena moni eġauvei-iaġirito, golo moniri boruri imaima ma edoġaririto. ¹⁷ Moġesina kavana golo moniri ruarua eġabirito tarimana na maki moni boruri ruarua ma edoġaririto. ¹⁸ Senaġi golo monina sebona eġabiato tarimana eiaġoto, tano ai guri ekwaiato, biaguna ġena moni ekure-toġaiato.

¹⁹ Nega varau emanaġato nuġanai, mo vetuġunaġi tarimari ġeri vere ma eġenoġoi-iaġomato, ġena moni kaması ġeġauvei-iaġirito beġene vevarifiu-iaġiri etato. ²⁰ Benamo golo moniri imaima eġabirito tarimana ema raka-toġato, moni boruri imaima eġabi-kaurito, ekirato, 'Verebara, ġoi na golo moniri imaima oviniguto nuġanai, au na tu moni boruri imaima ma badoġariri maiġeri.' ²¹ Ġia na evaġa-namoato, ekirato, 'Namo baregona! Ġoi tu vetuġunaġi taumu namona, ma vetuġamaġikaumu! Dagara misiri oġau-vei-iaġi ginikaurini nai, au na dagara ġutuma avinimuni, ġoi na boġita-ġaurini. Noma raka-toġa, au ġesi sima iaku-vegogo!'

²² Benamo golo moniri ruarua eviniato tarimana ma ema raka-toġato, ekirato, 'Verebara, ġoi na golo moniri ruarua oviniguto nuġanai, au na tu moni boruri ruarua ma badoġariri, maiġeri.' ²³ Ġena vere na evaġa-namoato, ekirato, 'Namo vedaurea! Ġoi tu vetuġunaġi taumu namomu, ma vetuġamaġikaumu! Dagara misiri oġauvei-iaġi ginikaurini nai, au na dagara ġutuma avinimuni, ġoi na boġita-ġaurini. Noma raka-toġa, au ġesi sima iaku-vegogo!'

²⁴ Benamo golo monina sebona eġabiato tarimana ema raka-toġato, ekirato, 'Verebara, au ribagu ġoi tu asi vegubakau taumu, dia ġoi na ovarorito dagarari okwarini, ema dia ġoi na ġue-ġuturi ofiu-rovorovorito dagarari ovaġa-vegogorini. ²⁵ Moġesi naima agarito, aiaġoto, ġemu moni tano nuġanai akure-toġaiato. Noġitaia, dagarana iniġa, ġemu noġabia.'

²⁶ Ġena vere na ekirato, ekirato, 'Ġoi vetuġunaġi taumu rakavamu ma ġubulefimu. Ġoi ribamu, dia au na avarorito dagarari akwarini, ema dia au na afiu-rovorovorito dagarari avaġa-vegogorini. ²⁷ Kamuto, bere namo ġegu moni tu banikai boro torea, benamo au bara ġenoġoi-iaġoma nai tu, ma torea noma ġesi

bara doġaria. ²⁸ Bevaitovo, ġia na vetuġunaġi tarimari tari ekirarito, ekirato, 'Mani moni sebona ġenai maniġa ġoġabia, moni gabanana (10) tarimana ġovinia. ²⁹ Korana ma ġena-ġana tarimana tu ġutumari ma baviniani, be barego lelevaġi beġabini, a asi ġena-ġana tarimana tu ġenai misina maki baġabi-vaġiani. ³⁰ Ma mai vetuġunaġi tarimana rakavana ġofiu-rosia murika mukunana ġana. Monai bene taġi, gadikana maki bene vaġa-ġaratariri.'"

Kota baregona ġarona

³¹ "Tarimarima Natuna tu ma mamana marevana e seġuka baregona, ema ma ġena aneru mabarari ġesi beġe iaġomani, ġena teronai betanu-kauni. ³² Bese mabarari ġia ġoiranai beġe vaġa-vegogorini, benamo ġia na bevaġa-farararini, noġa moġo mamoe narinari tarimana na mamoe nanigosi ġerina etore-ġerevaġirini kavana. ³³ Mamoe tu aroribana rekenai, ma nanigosi tu kaurina rekenai betorerini. ³⁴ Benamo Vere na aroribana tarimari bevaġa-guruġarini, bekirani, 'Ġoiaġoma! Tamagu na evaġa-namomini tarimami, ġoiaġoma! Barau ġena Basileia ġoma ġabia, guba tanobara eveirito neganai varau erovina-toreato ġomi ġemi. ³⁵ Korana au evitoguto nai, ġoġubuguto; bokagu ekoketo nai, nanu ġoviniguto; au vanuġa boru tarimagu ġomi fakami ai atanuto, senaġi ġoġabi-raġeguto; ³⁶ au asi ġegu dabuġa, ġovaġa-dabuġaguto; akeveto nai, ġonariguto; dibura numai atanuto nai, ġoraka-ġitaguto.'

³⁷ Benamo vei-iobukaiobuka tarimari na beġe vaġa-veseani, beġe kirani, 'Vereġauka, aitoma ġaġitamuto ovitoto, ġaġubumuto? O onanu-maseto, nanu ġavinimuto? ³⁸ Aitoma ġoi vanuġa boru tarimamu ai ġaġitamuto, ġaġabi-raġemuto ġai ġema numai, o asi ġemu dabuġa, ġavaġa-dabuġamuto? ³⁹ Kamara ġaro ai ġaġitamuto ġoi okeveto, o diburai otanuto, ġaraka-ġitamuto?'

⁴⁰ Benamo Vere na bevaġa-veserini, bekirani, 'Moġoni akiramini, tarikakagu asi ġeiavirini tarimari maiġeri ta ġovei-viniato ilailanai, au maki moġesi ġovei-viniguto.'

⁴¹ Benamo kaurina rekena tarimari bevaġa-guruġarini, bekirani, 'Au ġegu na ġoraka-veġita, meto barego lele-vaġina iatami ai etanuni tarimami, ġoiaġo, eġaravanaġi vanaġini karavana ġana, Satani ma ġena aneru ġeri Barau na varau evei-toreato. ⁴² Korana evitoguto, senaġi asi ġoġubuguto; nanu na emaseguto, senaġi nanu asi ġoviniguto; ⁴³ au tu vanuġa boru tarimagu ġomi fakami ai atanuto, senaġi asi ġoġabi-raġeguto ġemi numai; asi ġegu dabuġa, senaġi asi ġovaġa-dabuġaguto; akeveto ema dibura numai atanuto, senaġi asi ġoraka-ġitaguto.'

⁴⁴ Benamo ġia maki beġe vaġa-veseani, beġe kirani, 'Vereġauka, kamara ġaro ai ġaġitamuto, ovitoto o onanu-maseto, o vanuġa boru tarimamu, o asi ġemu dabuġa, o okeveto, o diburai otanuto, ġai na asi ġavaġa-kavamuto?' ⁴⁵ Benamo Vere na bevaġa-veserini, bekirani, 'Moġoni akiramini, ġomi na mai tarikaka

asi ġeiavirini tarimari maiġeri, ta asi ġovaġa-kavaiato nai, au maki moġesi ġovei-viniguto, asi ġovaġa-kavaguto.' ⁴⁶ Tauna moġa, ġia tu midigu vanaġivanaġi gabuna ġana beġe iaġoni, a vei-iobukaiobuka tarimari tu maġuri vanaġivanaġi gabuna ġana beġe iaġoni."

Iesu beġene vaġi-masea dabarana ġevetauato

Ioane 11:45-53

26 Iesu na maiġeri dagara mabarari evevaġa-riba iaġi-ġosirito nai, ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, ² "Ġomi ma ribami, ġaro ruarua moġo, benamo Pasova beġe veiani. (Moġa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito verekona). Mo ġaro ai Tarimarima Natuna tarima tari ġimari ai beġe toreani, beġene vaġa-satauroa ġana."

³ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda ġeri vere baregori ġesi ġevegogoto, Kaiafas, Rubu Veaġa verena barana, ġena numai. ⁴ Ġeboioġato, Iesu beġene ġabi-lemma, benamo beġene vaġi-masea. ⁵ Senaġi ġekirato, "Dia vereko nuġanai bene ġora, korana vereko beġe iaġomani tarimari ġia iatana na beġe burini garina."

Vavine ta na Iesu ediġaiato Betania ai

Mareko 14:3-9; Ioane 12:1-8

⁶ Iesu tu Betania ai, Simona, lepera tarimana, ġena numai. ⁷ Ġeġaniġanito-ġoi nuġanai, vavine ta ġia ġenai eiaġoto; kavabu namona ta, alabasta forena na ġeveiato kavabuna, eġabi-kauato, nuġanai tu muramura ma bonana namona, voina barego vedaurea; Iesu ġaniġani gabunai etanu-taġoto-ġoi nai, mo vavine na Iesu debanai ebubuato. ⁸ Ġena mero na ġeġitaiato, benamo ġebaruto, ġekirato, "Karase nai mai muramura efitoġa-kavaiani? ⁹ Mai muramura bere voivoi-iaġia, be moni baregona bere ġabia, benamo asi ġeri-ġari tarimari bere viniri!

¹⁰ Iesu ribana ġia tu kara ġekiraġiato, moġesina nai evaġa-guruġa-rito, ekirato, "Karase nai mai vavine ġomugumugu-iaġiani? Mai vavine na veiġa namona au ġegu ai beveia. ¹¹ Asi ġeri-ġari tarimari tu ġomi ġesi boġo tanu-vanaġi vanaġini. Senaġi au tu dia ġaro mabarari ġomi ġesi batanuni. ¹² Mai vavine na muramura au tauġanigu ai bebubu-guinea, gurigurigu ġana. ¹³ Moġoni akiramini, Vari Namona beġe ġobata-iaġiani tanobara mabarari nuġari ai, mai vavine na veiġa beveia veiġana maki beġea kiraġiani, ġia tuġa-maġi-iaġina."

Iudas na Iesu erevaiato

Mareko 14:10-11; Luka 22:3-6

¹⁴ Benamo gabanana ruarua (12) tarimari ta, arana Iudas Isakariota, Rubu Veaġa vereri baregori ġeri ai eiaġoto, ¹⁵ edanaġirito, ekirato, "Kara boġo viniguni, bema Iesu ġimami ai batore-kauani nai? Ġia na silva moniri gabana toitoi (30) ġeiavirito, benamo ġeviniato. ¹⁶ Mo nega monana Iudas na ġimari ai betore-kauani dabarana evetauato-ġoi.

Iesu ma ġena mero ġesi ġinitaġo mamoena ġeġaniato
Mareko 14:12-21; Luka 22:7-14; 22:21-23; Ioane 13:21-30

¹⁷ Asi etubuni faraona verekona ġarona ġiniguinenai ġena mero Iesu ġenai ġeiaġoto, ġedanaġiato, ġekirato, "Ġai tu ainai Rubu Veaġa verekona baġana veitorea, bono ġania?" ¹⁸ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġoiaġo vanuġa barana nuġanai, mo bakiraġia tarimana ġenai, boġono vaġa-guruġaia, boġono kira, 'Vevaġa-riba tauna ekirani: Ġegu hora varau beraġasi. Ġegu mero ġesi ġoi ġemu numai ġinitaġo mamoena baġa ġaniani.'" ¹⁹ Benamo mero Iesu na ekirarito ilailanai vereko ġevei-toreato.

²⁰ Lavilavi ai Iesu ma ġena mero gabanana ruarua (12) ġesi ġetanu-tarito, vereko ġeġania ġana. ²¹ Benamo ġeġaniġanito-ġoi nai, ekirarito, ekirato, "Moġoni akiramini, ġomi ta na au borevaguni." ²² Ġia mabarari nuġari ma metori ġesi irau sebori irau sebori na ġedanaġiato, ġekirato, "Vereġauka, moġoni dia au, ene?" ²³ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Au ġesi diġu sebonai ġanaba-riġoni tarimana na au berevaguni. ²⁴ Tarimarima Natuna bemaseni Buka Veaġai ġetoreato ilailanai. Senaġi Tarimarima Natuna berevaiani tarimana ġenai tu vetuġana kekei; asi bere maġuri tu namo." ²⁵ Benamo Iudas, reva tarimana, ekirato, "Vevaġa-riba taumu, moġoni dia au, ene?" Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Dagarana maniġa, mani okiraġiani."

Vereġauka ġena ġanivegogo vevaġana

Mareko 14:22-26; Luka 22:15-20; 1Korinto 11:23-25

²⁶ Ġeġaniġanito-ġoi nuġanai, Iesu na beredi eġabiato, Barau evaġa-namoato, etaviato, evinirito, benamo ekirato, "Ġoġabia, ġoġania, mai tu au tauġanigu." ²⁷ Ġia na kapusi ma eġabiato, evaġa-namoato murinai, evinirito, ekirato, "Ġoniua, ġomi mabarami. ²⁸ Korana mai tu au raragu, Ġinitaġo Variġuna evaġa-moġoniani, bebebubuni, tarimarima ġutuma ġeri rakava tuġa-maġi-fitoġari ġana. ²⁹ Akiramini, mai vine nanuna asi ma banu-ġenoġoiani, beiaġoni mo, ġaro beraġasini vau, au ġomi ġesi ma bita niu-vegogoani au Tamagu ġena Basileia nuġanai." ³⁰ Benamo mari ta ġemariato murinai, ġeraka-rosito, Olive Ġorona ġana ġeiaġoto.

Iesu na Petero ġena vekira-ġuniġau ekiraġi-toreato

Mareko 14:27-31; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38

³¹ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Toma boġi ġomi mabarami ġemi veġabidadama au ġegu ai boġo raga-kwaneani, korana Buka Veaġai maiġesi ekirani,

'Au na mamoe ġitaġauri tarimana bavaġiani, benamo mamoe mabarari beġe raga-lausini.'

³² Senaġi au mase na ma bavariġisi-ġenoġoini murinai, baraka-guineni Galilea ġana. Monai vau bitana ve-doġari."

³³ Petero eguruġa-fouto, Iesu ekiraiato, ekirato, "Bema mabarari na ġeri veġabidadama ġoi ġemu ai beġe

raga-kwaneani, senaġi au na tu asiġina." ³⁴ Iesu na Petero evaġa-guruġaiato, ekirato, "Moġoni akiramuni, toma boġi kokoroku roġosi bene goġi nuġanai, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni." ³⁵ Senaġi Petero eguruġa-ġiġiraġeto, ekirato, "Bema ġoi ġesi bita masevegogoni maki, au na ġoi tu asi veġata bakira-ġuniġaumuni." Ġena mero mabarari maki moġesi ġekirato.

Iesu eġauġauto Getesemane ai

Mareko 14:32-42; Luka 22:39-46

³⁶ Iesu ma ġena mero ġesi ġeiaġoto gabu ta arana Getesemane, benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, "Mainai ġotanutaġo, au tu iomo ġana aiaġoni, naġauġau." ³⁷ Benamo Petero ema Sebedaiio natuna ruarua moġo eġoririto, ġia ġesi ġeiaġoto. Moġa nuġanai Iesu tau-ġanina efarakaiato, egarito, nuġana maki evekvaraġito-ġoi. ³⁸ Benamo ekirarito, ekirato, "Au nuġagu na meto asikei eġwaiiani, dori evaġiguni. Mainai ġotanu, boġono vevaġa-gwaġiġi au ġesi."

³⁹ Iesu kota ma eraka-naġito, ġoirana tano ai ekokofatarito, benamo eġuriġurito, ekirato, "Tamagu o, bema ma dabara ta, mai midigu bedina ġeguna noma ġabi-vaġia. Senaġi dia au ġegu ura, ġoi ġemu ura moġo."

⁴⁰ Ġena mero toitoi ġeri ai eġenoġoito nuġanai, ġia tu gena-maseri ai eġoitaġorito, benamo Petero ekiraiato, ekirato, "Kamasi nai ġomi taumi toitoi au ġesi aoa sebona ta kavana maki asi boġo vevaġa-gwaġiġini?

⁴¹ Boġono vevaġa-gwaġiġi, boġono ġauġau, be veribaġani beiaġomani nai tu, asi boġono moira. Iauka tu moġoni eurani, senaġi tau-ġani tu emoirani."

⁴² Iesu nega vaġa-ruarua eraka-veġitato, ea ġuriġurito, ekirato, "Tamagu o, bema asi dabara ta mai midigu bedina ġeguna boġabi-vaġiani nai, ġoi ġemu ura bono veia moġo." ⁴³ Ma eġenoġoi-iaġomato nuġanai tu, ġia asi ġeri vevaġa-gwaġiġi nai, genamaseri ai ma eġoġaririto, korana matari tu gena na eġabi-rakavarito.

⁴⁴ Iesu na ma eiaġuirito, ma eiaġoto, vaġa-toitoi ma eġauġauto, ġena ġuriġuri guruġari guineri ma ekiraġi-ġenoġoirito. ⁴⁵ Benamo ġena mero ġeri ai ma eġenoġoi-iaġomato, ekirarito, "Ġomi tu roġo ġogenani e ġoiaġaraġini? Ġoġitaia! Aoana varau beraġasi! Tarimarima Natuna tu beġe revaia, rakava tarimari ġimari ai beġe torea. ⁴⁶ Ġovariġisi, be si-iaġosi! Ġoġitaia, au revarevagu tarimana mai beraġasi!"

Iesu tuari tarimari na ġeġabiato

Mareko 14:43-50; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12

⁴⁷ Iesu roġo eguruġato-ġoi nuġanai, Iudas, mero gabanana ruarua (12) tauna ta, eraġasito. Tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ma ġeri vetari baġari e vevaġi kwariri. Ġia tu Rubu Veaġa vereri baregori ema Iuda vereri na ġetuġurito. ⁴⁸ Reva tarimana na vetoġa ta ekirarito, ekirato, "Baverauani tarimana tu moġa, boġono ġabi-taria." ⁴⁹ Iudas eraġasito nai, maoromaoro eiaġoto Iesu ġenai, benamo ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, boġi namona!" benamo everaua-

to. ⁵⁰ Iesu na evaġa-veiseato, ekirato, "Ġata, veiveina uranaġi boiaġoma veiġana noraga-veia!" Benamo ġeiaġomato, ġimari na Iesu ġeġabi-tariato, ġedegode-goato.

⁵¹ A Iesu ġena mero ta ġena vetari baġana einu-vaġiato, edaveato, benamo Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi tarimana seġana ebasi-vaġiato. ⁵² Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, "Ġemu baġa tu ġuraġurana gabunaġi noġura-ġenoġoia. Korana vetari baġari ġeġabini tarimari mabarari tu vetari baġari na beġe maseni. ⁵³ Ġoi asi ribamu, Tamagu ġena vevaġa-kava banoġiani, benamo ġia na aneru vaġa-sebo au ġegu ai betuġurini, aneru doġorori gabanana ruarua (12) o 70,000 ema tari maki betuġurini au vaġa-kav-agu? ⁵⁴ Moġesi bere vei, senaġi Buka Veaġai varau ġetoreato guruġana tu kamasi bemoġonini? Be, maiġesi moġo beġene vetore!"

⁵⁵ Iesu na monai mo tarima ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, "Au tu seġafore doġorona ta aġori-kauani, be ġomi boġo iaġoma au ġabiġabigu tu ma ġemi vetari baġari e vevaġi kwariri ġesi? Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai, Rubu Veaġa nuġanaġi avevaġa-ribato-ġoi, senaġi asi ġoġabi-tariguto. ⁵⁶ A mai dagara mabarari ġeġorani tu, peroveta tarimari na Buka Veaġai ġetore-guinerito guruġari vaġa-moġoniri ġana." Benamo Iesu ġena mero mabarari na ġeraga-kwaneato, ġeraga-rovorovoto.

Iesu kanisoro tarimari ġoirari ai

Mareko 14:53-65; Luka 22:54-55; 22:63-71; Ioane 18:13-14; 18:19-24

⁵⁷ Mo ġeġabi-tariato tarimari na Iesu ġeġori-iaġoato, Kaiafas, Rubu Veaġa verena baregona, ġena numa ġana. Monai taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ema Iuda vereri varau ġeraka-vegogoto. ⁵⁸ Petero na Iesu eraka-tuġuato-ġoi, ma fakana eiaġoto mo, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa ġana. Erakatoġato maġu nuġanaġi, benamo veġitaġau tarimari fakari ai ea tanu-tarito, bene ġita, mo veiġa magonai kara befororini.

⁵⁹ Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda ġeri kanisoro tarimari mabarari na vevaġa-bade ġofaġofa tarimari ġevetaurito, Iesu beġene ġofaġofa-iaġia, be beġene vaġia ġana. ⁶⁰ Vevaġa-bade ġofaġofa tarimari ġutuma ġevariġisito, ġeġofaġofa-iaġiato, senaġi ġeri guruġa tu asi ġesebonato-ġoi. Magonai vau ġofaġofa tarimari ruarua ġevaisi-raġeto, ⁶¹ ġekirato, "Mai tarima ekirato, 'Au tu ma seġukagu mai Barau ġena Rubu Veaġa barovoani, ema ġaro toitoi nuġanaġi ma bavaġa-ruġa ġenoġoiani.'"

⁶² Benamo Rubu Veaġa verena baregona eruġa-vaistito, Iesu edanaġiato, ekirato, "Ġoi tu asi bovaġa-veseni? Maiġeri na ġoi ġevarifiu-iaġimuni guruġari tu kamasi?"

⁶³ Senaġi Iesu asi eguruġato. Rubu Veaġa verena baregona na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, "Maġuri Barauna aranai au na ġoi akiramuni, nokira-varama: Ġoi tu Keriso, Barau Natuna?" ⁶⁴ Iesu na evaġa-veiseato, ekirato, "Dagarana okiraġiani maniġa! Ma au na ġomi mabarami akiramini: Mai ġaro maiġa, mo

beiaġoni ġoirari, ġomi na Tarimarima Natuna roġo boġo ġitaiani, seġuka Barauna ġimana aroribanai be-tanuni, e guba maguberi iatari na beiaġomani!"

⁶⁵ Benamo Rubu Veaġa verena baregona tauġena ġena dabuġa edareato, ekirato, "Barau vaġa-rakavana guruġana tu ekiraġi-ġosiatto! Karase vevaġa-ġita tarimari roġo tavetaurini? Barau vaġa-rakavana guruġana bekiraġia, varau boġo seġaġia. ⁶⁶ Kara mani ġotoni?" Ġia mabarari ġekirato, "Bene mase moġo." ⁶⁷ Benamo ġoirana ġekanunuato, ġefaisiato. Kotari na ġeforoato, ⁶⁸ ġekirato, "Keriso, ġoi tu peroveta tarimana, be nokira-varama, deikara na bebotamu?"

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

⁶⁹ Petero roġo numa maġuna nuġanaġi etanu-taġoto-ġoi, benamo vetuġunaġi ġuiatona ta ġia ġenai eiaġomato, ekirato, "Ġoi maki Iesu, Galilea tauna, ġesi orakaoto-ġoi, okavaiato-ġoi." ⁷⁰ Senaġi Petero evekira-ġuniġauto mabarari ġoirari ai, ekirato, "Au asi ribagu ġoi kara okiraġiani." ⁷¹ Benamo eraka-rosito, maġu ġatama bokana sevina ġana eiaġoto. Ma vetuġunaġi ġuiatona ta na eġitaiato, benamo sevina tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġia maki Iesu, Nasareta tarimana, ekavaiato tarimana." ⁷² Petero ma evekira-ġuniġauto, eguruġa-gwaġiġito, ekirato, "Au asi ribagu mani tarima." ⁷³ Nega kotuna evanaġito nuġanaġi, monai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari Petero ġenai ġeiaġomato, ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, "Moġoni, ġoi maki ġia ġesi tarimamu ta, korana ġaromu na evaġa-foforimuni." ⁷⁴ Benamo Petero na ekirarito, "Asiġina ġinavaġi, akira-korikorimini, mani tarima au asi ribagu!"

Asikauna kokoroku egoġito. ⁷⁵ Benamo Petero na Iesu ġena guruġa etuġamaġi-doġariato, ekiraiato, "Kokoroku roġosi bene goġi nai, ġoi na au vaġa-toittoi bokira-ġuniġauguni." Benamo eraka-rosito murikai, etaġi-rakava rakavato.

Iesu ġeġori-iaġoato Pilato ġenai

27 Boġiboġi ekini-mama mamaiato-ġoi, Rubu Veaġa vereri baregori mabarari ema Iuda vereri ġeboioġa-vegogoto, Iesu beġene vaġia ġana. ² Seini na ġebarubaruato, ġeġori-iaġoato, Pilato, Roma ġavana, ġimanai ġetore-kauato.

Iudas Isakariota emaseto

Apostolo 1:18-19

³ Iudas, reva tauna, na Iesu eġitaiato, vaġa-masena guruġana varau ġeveiato, benamo evetuġamaġi-kureto. Benamo silva moniri gabana toitoi (30) eġwa-ġenoġoirito Rubu Veaġa vereri barari e Iuda vereri ġeri ai. ⁴ Ekirato, "Au tu bavei-rakava, korana asi ġena rakava tarimana barevaia, bemaseni." Ġevaġa-veseto, ġekirato, "Mani tu dia ġai ġema nuġa-vekwaraġi, mani tu ġoi tauġemu ġemu ġauvei moġo." ⁵ Iudas na silva moniri Rubu Veaġa nuġanaġi efu-toġarito, eraka-veġitato. Benamo eiaġoto, tauġena ea veborato.

⁶ Benamo Rubu Veaga vereri baregori na mo silva moniri ġeġabirito, ġekirato, "Mai tu rara voina monina, be boubou mauġanai asi veġata bita ġuraiani, taravatu." ⁷ Ġeguruġa-iaġiato, ġevaġa-moġoniato murinai, mo moni ġeġabiato, ġuro eveini tarimana ġena tano ġevoiato, tanobara boru tarimari ġeri gara gabunai ġevaġa-iaġoato. ⁸ Moġesina nai mo tano arana ġeva-toani "Rara Tanona" beiaġoma mo maitoma.

⁹ Monana Ieremia peroveta tarimana ġena guruġa ema moġonito, ekirato, "Mo silva moniri gabanana toitoi (30) ġeġabirito, mo tu Isaraela tarimari na ġevaġa-moġoniato voina misina, mo tau beġene voia ġana. ¹⁰ Ma mo moni na ġuro eveini tarimana ġena tano ġevoiato, Vereġauka ekirato ilailanai."

Iesu Pilato ġoiranai

Mareko 15:2-5; Luka 23:3-5; Ioane 18:33-38

¹¹ Iesu Roma gavanana ġoiranai eruġato, ġia na edanaġiato, ekirato, "Ġoi tu Iuda tarimari ġeri kini ba?" Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Oi, okiraġiani maniġa."

¹² Benamo Rubu Veaga vereri baregori ema Iuda vereri na Iesu ġeġofaġofa-iaġiato, senaġi guruġa ta asi ekiraġiato. ¹³ Moġa lorinai Pilato na evaġa-guruġa-iato, ekirato, "Ġoi asi oseġaġini, iatamu ai tu meto ġutuma ġekiraġirini?" ¹⁴ Senaġi Iesu asi eġoiaġito, guruġa sebona tai maki asi evaġa-veserito. Monana gavana nuġana efarevaġi-rakavato.

Pilato na Iesu ġena mase ekiraġiato

Mareko 15:6-15; Luka 23:13-25; Ioane 18:38-19:16

¹⁵ Vanaġivanaġi Pasova verekona ġaronai tu gavana na ġia ġeri dibura numai etanuni beġe kiraġiani tarimana ta etuġu-rosiato-ġoi. ¹⁶ Mo laġani ai tarima rakava kwaikwaina ta dibura numai etanuto, arana tu Barabas. ¹⁷ Moġa lorinai tarima ġutuma ġevegogoto nuġanai, Pilato na edanaġirito, ekirato, "Deikara ġoura-viniani natuġu-rosia: Barabas ba Iesu, ġekiraġiani Keriso?" ¹⁸ Korana Pilato ribana ginikau, Iuda tarimari baregori ġeri mama dainai, Iesu ġia ġimanai ġetoreato.

¹⁹ Pilato na Kota eġorikauato-ġoi nuġanai, Pilato ġaraġona na ġena keakau ta etuġu-raġasiato, ekirato, "Mani vei-iobukaiobuka tarimana ġenai dagara ta asi bono veia, korana au tu boġi ai banuvi, ġegu nuvi ai midigumidigu baregona na beġabigu ġia dainai."

²⁰ Senaġi Rubu Veaga vereri baregori ema Iuda vereri na vegogo tarimari nuġari ġeġanirito, Pilato beġene kiraia, Barabas bene tuġu-rosia, a Iesu bene mase. ²¹ Senaġi gavana na vegogo tarimari ma edanaġirito, ekirato, "Ġia tauri ruarua dei tu ġomi ġemi natuġu-rosia?" Vegogo tarimari ġefararato, ġekirato, "Barabas!" ²² Benamo Pilato na edanaġirito, ekirato, "O mai Iesu, ġekiraġiani Keriso, tu kamsi bana veia?" Ġia mabarari ġevaġa-vese vegogoto, ġekirato, "Novaġa-satauroa!" ²³ Senaġi Pilato na ma edanaġirito, ekirato, "Kara dainai? Kamara veiġa rakavana eveiato nai?" Senaġi mabarari ġefarara-gigitarito, ġekirato, "Novaġa-satauroa!"

²⁴ Pilato etuġamaġi-fakato, ġia ġena riba guruġari tu asi beġe ġabi-raġerini, ma tarimarima ġia iatana na beġe burini garina, benamo ġia tu nanu eġabito, ġimana eġuriġiato mo tarimarima ġutuma ġoirari ai, ema maiġesi ekirato: "Au tu asi ġegu kerere mai vei-iobukaiobuka tarimana rarana ġenai; mai tu ġomi ġemi ġauvei moġo!" ²⁵ Vegogo tarimari mabarari ġevaġa-veseto, ġekirato, "Mai tarima rarana o ġena mase metona tu ġai iatamai bene tanu ema ġai natuma iatari ai." ²⁶ Benamo Pilato na Barabas etuġu-rosiato ġia ġeri, a Iesu tu ġekwaria etato vau soldia evinirito, beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaseva-vaseva iaġiato

Mareko 15:16-20; Ioane 19:2-3

²⁷ Benamo Pilato ġena vetari tarimari na Iesu ġeġori-iaġoato gavana ġena numa nuġanai, benamo karori mabarari ġekea-vegogorito, bena ġeruġa-ġeġeraġiato. ²⁸ Ġena dabuġa ġeruġa-vaġirito, dabuġa kakakakana ġevaġa-veiato, ²⁹ debana dagarana ġau ma giniginina na ġevatoato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetore-kauato. Oro ta maki ġimana aroribanai ġevaġa-ġabiato, benamo ġoiranai ġevetui-tarito, ġevaseva-vaseva iaġiato, ġekirato, "Iuda ġeri Kini o, ġaro namona!" ³⁰ Benamo ġekanunu-kannuato, mo oro ġeġabi-rariato, debana ġekwari-ġenoġoi ġenoġoiato-ġoi. ³¹ Ġevaseva-vaseva iaġi-ġosiato murinai, dabuġa kakakakana ġeġabi-vaġiato, ġena dabuġa korikorina ma ġevaġa-veiato. Benamo ġeġoriorosiatto, beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mareko 15:21-32; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27

³² Ġeraka-rosito-ġoi nai, Kurene tarimana ta ġeġoitaġoato arana Simona. Vetari tarimari o soldia na ġelaunaġi-naġiato, Iesu ġena satauro neġwaia. ³³ Benamo vanuġa na ġeraka-rosito, gabu tai ġeraġasito arana tu Golgota, anina tu 'Deba Ġavana Gabuna'. ³⁴ Monai vine nanuna midigu vaġa-keina muramurana arana gal ġesi ġebubu-vegogoto dagarana, Iesu ġeviniato; eiamuse-tovoato, senaġi asi eniuato.

³⁵ Ġevaġa-satauroato murinai, ġena dabuġa ġia fakarai ai ġevarerito kasi ai. ³⁶ Moġa murinai ġetanutanu-tarito, benamo ġenariato. ³⁷ Ġia debana iatanai kara koranai ġevaġa-satauroato guruġana ġekafa-kauato, maiġesi ġetoreato, "MAI TU IESU, IUDA ĠERI VERA." ³⁸ Seġafore tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġevaġa-sataurorito, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai.

³⁹ Ġeraka-vanaġito-ġoi tarimari debari ġekorakorarito-ġoi, guruġa rakavari Iesu ġeviniato-ġoi, ⁴⁰ ġekirato-ġoi, "O ġoi okirato, Rubu Veaga borovoani, ġaro toitoi nuġanai ma bovaġa-ruġa ġenoġoiani otato, tauġemu novevaġa-maġuri! Bema ġoi Barau Natuna, satauro tuġuna na noraka-riġo."

⁴¹ Rubu Veaga vereri baregori e taravatu ġevevaġa-ri-iaġiato-ġoi tarimari ema Iuda vereri na maki maiġesi ġevaseva-vaseva iaġiato-ġoi, ġekirato, ⁴² "Ġia na tari-

ma boruri evaġa-maġuririto-ġoi, kamuto ġia tauġena tu asi evevaġa-maġurini! Bema ġia moġoni Isaraela tarimari ġeri vere nai, satauro na inimoġo neraka-riġo, be baġana vaġa-moġonia. ⁴³ Ġia na Barau eġabidadama viniato-ġoi, be siġitaia, Barau na maki betuġamaġi-kauani, bevaġa-maġuriani ba? Evekiraġi-to-ġoi, 'Au tu Barau Natuna,' nene?" ⁴⁴ Iesu ġesi ġevaġa-satauro vegogorito seġafore tarimari ruarua na maki moġesi ġeguruġa-rakava viniato.

Iesu ġena mase

Mareko 15:33-41; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30

⁴⁵ Horaġauna 12 koloko ea ġabiato nai, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato, mukuna etanuto eiaġoto mo horaġauna 3 koloko. ⁴⁶ Horaġauna 3 koloko rekenai Iesu eġabato, ekirato, "Eloi, eloi, lama sabaktani?" anina tu, "Au ġegu Barau, au ġegu Barau, kara dainai au boraga-kwanegu?" ⁴⁷ Tarimarima tari monai ġeruġa-taġoto-ġoi nai, ġeseġaġiato, benamo ġekirato, "Ġia tu Elia ekeaiani." ⁴⁸ Benamo ġeri tarima ta eraga-iaġoto, nanu erimaiani dagarana ta eġabiato, vine nanuna mamakina nuġanai eduġi-fereiato, gobu lefai egwanu-kauato, benamo eduġi-raġeato, Iesu na neniua ġana. ⁴⁹ Senaġi kotari ġekirato, "Sivaġa-noga roġo, siġitaia, Elia beiaġomani, bevaġa-maġuriani ba asiġina." ⁵⁰ Iesu ma eġaba-fouto murinai emaseto.

⁵¹ Benamo mo negai moġo Rubu Veaġa nuġanai veaġa lelevaġi daiġutunai, kouġau dabuġana o ketin evedare-kikimato, eruaruato, tuġuna na mo gabigabina. Tano eiagaiagato, fore barari ġeġwa-kirarito.

⁵² Mase guriri ġevekeo-fakato, ma tarima ġutuma, Barau ġena ura ġeveirito-ġoi tarimari, mase na ma ġevaisiraġe-ġenoġoito, ⁵³ ġeri guri gaburi ġeiaġuirito. Iesu ġena variġisi-ġenoġoi murinai, Siti Veaġana ġana ġeiaġoto, monai tarimarima ġutuma ġoirari ai ġefo-forito.

⁵⁴ Vetari verena ma ġena vetari tarimari ġesi, Iesu ġenariġauato-ġoi tarimari, na tano-iaga ema ġeġorato dagarari mabarari ġeġitarito nai, ġegari-rakavato, ġekirato, "Mai tarima tu moġoni Barau Natuna!"

⁵⁵ Vavine ġutuma maki monai, kotuna manaġai ġeruġato, ġemarere-to-ġoi. Moġeri vavine Iesu murinai ġerakato Galilea na eiaġoto mo Ierusalemna ġana, ema ġia vetuġu-naġina ġeiaġo-vinito-ġoi. ⁵⁶ Ġia fakari ai tu Maria, Magadala vavinena; Maria, Iakobo (o Iames) e Ioane sinari; ema Iakobo e Ioane Sebedaio sinari.

Iesu ġeguriato

Mareko 15:42-47; Luka 23:50-55; Ioane 19:38-42

⁵⁷ Mo lavilavi ai farefare ġutuma tarimana Arimatea vanuġa na eraġasito, arana tu Iosefa; ġia maki Iesu ġena mero ta. ⁵⁸ Ġia tu Pilato ġenai eiaġoto, benamo enoġiato, Iesu tauġanina bene ġabia etato. Benamo Pilato na ġena vetari tarimari ekirarito, Iesu tauġanina Iosefa beġene vinia. ⁵⁹ Moġa lorinai Iesu tauġanina eġabiato, dabuġa kurokuronanama na ekumuato, ⁶⁰ gara gabuna fore kouġanai ea tore-toġaiato. Mo gara tu fore gwaġiġinai kouġa ta ġekoroato, ġia tauġe-

na ġena guri gabuna variġuna ta. Fore baregona na ġatama-boka ekure-ġauato, benamo eraga-kwaneato. ⁶¹ Maria, Magadala vavinena, ema Maria ta tu monai ġetanu-taġoto-ġoi, guri ġetanu-ġoiraiato.

Vetari tarimari na gara gabuna ġenari-ġauato

⁶² Vereko ġevei-toreani ġarona ekorito vau, Sabadi varau beġabia, Rubu Veaġa vereri baregori e Farisea tarimari Pilato ġenai ġeiaġoto, ⁶³ ġekirato, "Verebara, ġai ġatuġa-maġini, mo ġofaġofa tarimana roġo maġuri nai, ekirato, 'Ġaro toitoi murinai au tu mase na ma bavariġisi-ġenoġoini.' ⁶⁴ Moġa lorinai gadi tauri bono kirari, be guri gabuna beġene nari-ginikaua, bene iaġo mo, ġaro toitoi murinai. Irau ġena mero beġe iaġoni, ma tauġanina beġe lemaiiani, benamo tarimarima beġe ġofarini, beġe kirani, 'Ġia tu mase na bevariġisi-ġenoġoi,' beġe toni garina. Mai ġofaġofa maiġa na ġofaġofa guinena bevanaġiani." ⁶⁵ Pilato na ekirarito, ekirato, "Gadi tarimari ġoġabiri, ġeiaġo, be guri gabuna beġene ruġaġau-ginikaua." ⁶⁶ Benamo gara ġana ġeiaġoto, guri kouġana ekou-ġauato forena ġekada-ġauato, tabu vetoġana ta ġeveiato, benamo gadi tarimari ġetorerito, beġene riviġaua.

Iesu evariġisi-ġenoġoito Ioane 20:1-18

28 Sabadi ekorito murinai, fura ġarona giniguine-nai, boġiboġi iamoiamo, Maria, Magadala vavinena, Maria ta ġesi ġeiaġoto, gara gabuna ġea ġitaia-to. ² Asikauna tu tano-iaga baregona eġorato, korana Vereġauka ġena aneru ta guba na emariġoto, fore ekure-veġitaia-to, benamo iatanai etanukauto. ³ Ġia ve-toġana tu noġa moġo kiriku ekimoreani kavana, ema ġena dabuġa tu kuro-ġaroġaro kaufa o snou noġa. ⁴ Guri gabuna ġeġitaġauto tarimari tu ġegari-rakavato nai ġeġoġo-ġoġorito, benamo tano ai ġeketo-tarito mase tarimari kavana.

⁵ Aneru na mo vavine evaġa-guruġarito, ekirato, "Asi ġogari, au ribagu ġomi tu Iesu, ġevaġa-satauroato tauna, ġovetauani. ⁶ Ġia mainai tu asiġina; ġia tu bevariġisi-ġenoġoi, evaġa-guruġamito ilailanai. Ġetoreato gabuna ġoma ġitaia. ⁷ Be ġoiaġo-ġariġari, ġena mero boġonoa kira-varari, boġono kira, 'Iesu tu mase na bevariġisi-ġenoġoi, ema beguineni Galilea ġana. Monai vau boġoa ġitaiani.' Mai guruġa nakira-varami ġana baiaġoma."

⁸ Benamo mo vavine na guri gabuna ġeragakwane-ġariġariato, ma gariri e ma verereri ġesi ġeragato ġena mero ġeri ai, mo aneru ġena guruġa ġea vaġa-rib-ari ġana. ⁹ Ġeragato-ġoi nai, asikauna Iesu tu ġia ġoirari ai eruġato, ekirato, "Maino ġomi ġesi bene tanu!" Benamo ġoiranai ġevetui-tarito, kwakuna ġeregorito, ġetoma-rakariġo viniato. ¹⁰ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Asi ġogari, ġoiaġo, au tarikakagu ġoa kirari, Galilea ġana beġene iaġo; monai vau au beġene ġitagu."

**Guri gabuna ġenari-ġauato vetari tarimari ġeri ġo-
faġofa guruġana**

¹¹ Vavine ruarua dabara na ġeiaġoto-ġoi nuġanai, tu-
ari tarimari tari, guri gabuna ġenari-ġauato tarimari,
ġeġenoġoito vanuġa barana ġana, karakara ġeġorato
dagarari mabarari Rubu Veaġa vereri baregori ġekira-
vararito. ¹² Benamo mo Rubu Veaġa vereri barari tu Iu-
da vereri ġesi ġeboioġa-vegogoto, gadi tarimari moni
baregona ġevinirito. ¹³ Maiġesi ġekirarito, ġekirato,
“Ġomi tu boġono kira, ‘Ġena mero boġi nuġanai beġe
iaġoma, ġai tu genamai beġe lemaia.’ ¹⁴ Bema mai vari
gavana na beseġaġiani nai tu, ġai na ġia nuġana baġa
vei-magomagoani, be ġomi veiġa rakavana ta asi
bevei-vinimini.” ¹⁵ Gadi tarimari na moni ġeġabiato, ġe-
vaġa-guruġarito ilailanai ġeguruġato. Mai vari tu Iuda
tarimari fakari ai ġekiraġi-rakaorakaoato, ma maitoma
maki roġo ġekiraġiani.

Iesu ġena mero ġeri ai efororito

Mareko 16:14-18; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23

¹⁶ Ġena mero gabanana sebona (11) tu Galilea ġana
ġeiaġoto, Iesu na ekiraġi-guineato ġorona ġana.
¹⁷ Monai ġeġitaiato nai, ġetoma-rakariġo viniato;
senaġi tari tu ġedaradarato: ‘Mai tu moġoni Iesu ba?’
¹⁸ Benamo Iesu eraka-kavito, evaġa-guruġarito, ekira-
to, “Barau na seġuka mabarana gubai ema tanobarai
au varau bevinigu. ¹⁹ Moġa lorinai ġoiaġo tanobara
mabarari ġana, bese mabarari ġegu mero ai boġono
vaġa-iaġori. Ema Tamana, Natuna, Iauka Veaġa aranai
boġono babatisori. ²⁰ Boġono vaġa-ribari maki, avinim-
ito vevaġa-naġiri mabarari beġene korana-iaġiri.
Boġono riba, au tu ġaro mabarari ai ġomi ġesi bita
tanuni, beiaġoni mo, tanobara magona!”

MAREKO

Mareko vaġa-foforina guruġari

Mareko arana ta tu Ioane. Ġia tu dia mo Iesu ġena mero gabanana (12) vekaravari ai tarimana ta. Mai Vari Namona tu laġani 64 beiaġo 68 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Mai fefa tu Roma siti ai Petero ġesi ġeġauvei-vegogoto nuġanai etoreato. Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari Roma nuġanai ġetanuto-ġoi tarimari Iesu Varina Namona ekiravara-ginikaurito.

Mareko na ġia guruġana baregona ekira-vararito tu ekirarito, Iesu tu Barau ġena vetuġunaġi-iaġovinina tarimana namo vedaureana e ma ġena vetuġamaġikau (Mareko 10:45). Korana Iesu tu Barau ġena maoro baregona gaburenai eġauveito-ġoi ema ġena guruġa mabarari ekorana-iaġirito-ġoi. Moġeri tu Iesu na ġauvei e nuġa-farevaġi veiġari eveirito-ġoi moġerina ġeri ai evaġa-foforirito ġeri.

Mareko ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Vetuġunaġi tarimana Iesu ġena iaġoma ema everovinato veiġana - karoa 1:1-13
2. Vetuġunaġi tarimana ġena ġauvei - karoa 1:14-13:37
3. Vetuġunaġi tarimana ġena mase - karoa 14-15
4. Vetuġunaġi tarimana ġena varigisi-ġenoġoi ema guba vanuġana ġana ma evaraġeto - karoa 16

Ioane Babatiseo ġena ġobata

1 Iesu Keriso Barau Natuna Varina Namona maiġesina evesinato. ² Peroveta tarimana arana Isaia na etoreato, "Barau ekirato, 'Au na ġegu vetuġunaġi tarimana tu batuġu-guineani, ġemu dabara vaġa-maġatana.' ³ Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani, 'Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia, ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoroa!'" ⁴ Moġa lorinai Ioane eiaġomato, tano fakanai tarimarima ebabatisorito-ġoi e eġobatato-ġoi, tarimarima ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure, ema babatiseo beġene ġabia, Barau na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ⁵ Tarimarima mabarari Iudea vanuġari na e Ierusalemna na ġeiaġoto-ġoi Ioane ġenai. Ġeri rakava ġekiraġi-foforirito-ġoi vau, ebabatisorito-ġoi Ioridana ġarukanai. ⁶ Ioane ġena dabuġa tu kamela ġwiri na ġeveiato, ġena gabaġau tu nanigosi kefina, ġana ġaniġani dagarari tu madudu e gode nanuri moġo. ⁷ Eġobatato-ġoi, ekirato, "Tarima ta au murigu na beiaġomani, ġia ġena seġuka na au ġegu seġuka tu evanaġiani. Au maki asi ilaila ġia ġena tamaka varona baruġaiani. ⁸ Au na ġomi tu nanu na ababatisomini, a ġia na tu Iauka Veaġa na bebabatisomini."

Ioane na Iesu ebabatiseo

Mataio 3:13-17; Luka 3:21-22

⁹ Mo negai Iesu tu Nasareta, Galilea vanuġana ta, na eiaġomato, benamo Ioane na Ioridana ġarukanai ebabatiseo. ¹⁰ Iesu nanu na eraka-raġasito nuġanai, guba eġitaiato, evekeo-fakato, benamo Iauka Veaġa

pune kavana emariġoto ġia ġenai. ¹¹ Benamo garo ta guba na ekea-riġoto, ekirato, "Ġoi tu au Natugu, auravanimuni; ema ġemu ai aiaku-rakavani maki."

Satani na Iesu eribaġaniato

Mataio 4:1-11; Luka 4:1-13

¹² Moġa murinai Iauka Veaġa na Iesu tano fakana ġana etuġu-iaġoato. ¹³ Monai ġaro e boġi gabana vasi vasi (40) etanuto, Satani na eriba ġaniato-ġoi. Ġia tu boġa bairi ġesi ġetanuto-ġoi, aneru na ġenariato-ġoi.

Iesu ġena ġauvei esinaiato Galileai

Mataio 4:12-17; Luka 4:14-15

¹⁴ Ioane ġediburaiato murinai, Iesu Galilea ġana eiaġoto, Barau Varina Namona ea ġobata iaġiato-ġoi. ¹⁵ Eġobatato, ekirato, "Barau ġena ġaro tu varau be-raġasi, ġena Basileia bevotu, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa)! Ġemi rakava ġerina ġovetuġamaġi-kure, Vari Namona nuġami na ġovaġa-moġonia!"

Iesu na tarima vasivasi (4) ekearito, ġia murinai beġene raka

Mataio 4:18-22; Luka 5:1-11

¹⁶ Iesu Galilea kou rikina na eraka-iaġoto-ġoi nuġanai, Simona ma tarina Anduru ġesi eġitarito, ġeri reke kou ai ġefiuato, korana ġia tu maina tarimari. ¹⁷ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġoiaġoma, murigu ai ġoma raka, be au na tu tarimarima maina viniri bana vaġa-ribami." ¹⁸ Benamo maoro maoro ġeri reke ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

¹⁹ Asi ġeraka-manaġato, benamo Iesu na Iakobo (o James) Sebedaio, tarina Ioane ġesi eġitarito, ġasi ai

ġeri reke ġwadareri ġeturirito-ġoi; ²⁰ ekearito, benamo ġia na tamarī Sebedaio ma ġena ġauvei tarimari ġesi ġasi ai ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

Iauka rakavana na eboroġiato tarimana

Luka 4:31-37

²¹ Ġeraka-iaġoto, Kaperanaumai ġevotuto. Monai Sabadi ai Iesu Iuda tarimari ġeri rubu ai eraka-toġato, benamo evevaġa-ribato. ²² Ġia ġena vevaġa-riba guruġari tarimarima na ġeseġaġirito nai, ġeġaba-rakavato, korana tu ġena guruġa ma seġukana, dia taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri guruġa kavana.

²³ Mo rubu ai tarima ta tu iauka rakavana na eboroġiato tarimana. Ġia ekeato, ekirato, ²⁴ "Iesu, Nasareta tarimamu o, kara ġemai noveia otoni? Ġoi tu ġai vaġa-rakavama uranai boiaġoma? Au ribagu ġoi tu deikara, ġoi tu Barau ġena Veaġa Tarimamu!" ²⁵ Iesu na ekira-ġoiato, "Gurumu! Ġia ġenana noraka-vaġi!" ²⁶ Benamo iauka rakavana na mo tarima evaġa-ġoġo-ġoġoato, benamo ma ġabana ġesi eraka-vaġito. ²⁷ Tarimarima mabarari ġeġaba-rakava rakavato, benamo tauġeri ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, "Mai tu kara? Vevaġa-riba variġuna? Ġia tu ma seġukana na iauka rakavari evaġa-guruġarini, ema garona maki ġeseġaġiani!" ²⁸ Benamo Iesu varina asikauna eragorovorovoto Galilea vanuġari mabarari ai.

Iesu na keve tarimari vovoka evaġa-namorito

Mataio 8:14-15; Luka 4:38-39

²⁹ Rubu na ġeraka-rosito murinai, Iakobo (o Iames) ema Ioane ġesi ġeiaġoto, Simona ema Anduru ġeri numai ġea raġekauto. ³⁰ Simona ġena taġama vavine-na tu ekeveto, tauġanina eseġukato, be egena-taġoto-ġoi, benamo Iesu ġekira-varaiato. ³¹ Iesu eiaġoto ġenai, ġimanai eġabito, benamo evaġa-tanu vaisiato. Mo keve ekorito, benamo ġia eġuburito.

³² Lavilavi, ġaro eketoto murinai, tarimarima na keve tarimari e iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari Iesu ġenai ġeġori-iaġorito. ³³ Vanuġa tarimari mabarari numa ġoiranai ġevegogoto. ³⁴ Iesu na keve irauirau tarimari vovoka evaġa-namorito e iauka rakavari ġutuma elai-vaġirito. Iauka rakavari mururi ekourito asi beġene guruġa, korana ġia ribari Iesu.

Iesu Galilea vanuġari ai eġobatato

Luka 4:42-44

³⁵ Boġiboġi rekenai, roġosi bene laġani nai, Iesu evariġisito, tano fakana ġana eiaġoto, ea ġuriġurito. ³⁶ Benamo Simona ma karonna ġesi Iesu ġea vetauato, ³⁷ ġea doġariato nai, ġekiraiato, ġekirato, "Tarimarima na tu ġoi ġevetaumuni!" ³⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Vanuġa kavinaġiri ġana si-iaġo. Moġeri ai maki bana ġobata, au ġegu iaġoma korana tu moġa." ³⁹ Benamo ġia eiaġoto Galilea vanuġari mabarari ġana. Rubu ai eġobatato-ġoi e iauka rakavari elai vaġirito-ġoi.

Lepera tarimana Iesu na evaġa-namoato

Mataio 8:1-4; Luka 5:12-16

⁴⁰ Lepera tarimana ta Iesu ġenai eiaġoto, evetui-tarito, benamo enoġiato, ekirato, "Bema ġoi ourani nai, moġoni boiarevaguni, bovaġa-namoguni riba." ⁴¹ Iesu na evetuġaiato, ġimana etuġu-iaġoato, eġabi-karaiato, benamo ekirato, "Aurani, be nonamo!" ⁴² Benamo vaġa-sebo lepera na eraga-kwaneato, enamoto. ⁴³ Iesu na evaġa-guruġa gwaġiġiato, ekirato, ⁴⁴ "Mai veiġa tarima ta asi bono kira-varaia. Noiaġo, Rubu Veaġa verena na bene ġitamu, ema veiareva varevare dargarari Mose na ekiraġiato ilailanai bono vinia. Be tarimarima beġene riba, ġoi tu bonamo."

⁴⁵ Senaġi ġia tu eiaġoto, mo veiġa varina efiuato. Moġesi nai Iesu tu vanuġa tai asi ma eraka-toġato, a tano fakari ai moġo etanuto-ġoi. Senaġina tarimarima gabu irauirauri na Iesu tu roġo ġeiaġo-viniato-ġoi.

Iesu na rakava etuġamaġi-fitoġarito

2 Ġaro kotari ġevanaġito vau, Iesu Kaperanauma ġana eġenoġoito. Tarimarima na varina ġeseġaġiato Iesu tu numai. ² Moġa lorinai tarimarima ġutuma ġeġaru-vegogoto, numa nuġana ġevaġa-vonuato, eiaġoto ġatama-boka korana maki asi faka ta. Monai vau Iesu na Vari Namona eġobata-vinirito, ³ nuġanai tarima vasivasi (4) na tauġanina tavi ta emaseto tarimana ta Iesu ġenai ġeġwa-iaġoato. ⁴ Tarimarima ġutuma nai, asi ġeri dabara Iesu sevina ġana beġe raka-kavi iaġoni. Naima ġia na Iesu eruġato iatana ġuduġuna ġeġiu-vaġiato vau, keve rakava tarimana ma gedana ġesi ġetuġu-riġoato Iesu ġoirana ġana. ⁵ Iesu na ġeri veġabidadama eġitaiato nai, ġia na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, "Natugu, ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari."

⁶ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari kotari monai tanutaġori ai, nuġari ai maiġesi ġetuġamaġito, ⁷ "Karase nai mai tarima moġesina ekirani? Ġia na Barau ekira-fitoġaiani. Dei na rakava betuġamaġi-fitoġarini? Barau moġo ġereġana!" ⁸ Iesu ma ribana ġia kara ġetuġamaġirito-ġoi nai edanaġirito, ekirato, "Karase nai maniġesi ġotuġamaġini?" ⁹ Aiġesina baguruġani tu meraġa, keve rakava tarimana bavaġa-guruġaia, bakira, 'Ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari' banasi, ba bara kiraia, 'Noruġa-vaisi, ġemu geda noġabia, be noraka' barasi?' ¹⁰ Au na navaġa-ġitami, Tarimarima Natuna tu ma ġena maoro, rakava betuġamaġi-fitoġarini mai tanobarai." Ġia na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, ¹¹ "Akiramuni, noruġa-vaisi, ġemu geda noġabia, be numa ġana noiaġo!" ¹² Maoromaoro eruġa-vaisito, ġena geda eġabiato, tarimarima ġoirari ai eraka-rosito. Moġa lorinai mabarari ġeġaba-rakava rakavato, Barau ġevaġa-raġeato, ġekirato, "Maiġesina kavana ta roġosi tara ġi-taia."

Iesu takesi gogo tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoto

Mataio 9:9-13; Luka 5:27-32

¹³ Iesu ma eiaġoto kou rikinai. Tarimarima ġutuma ġia ġenai ġeiaġoto, benamo ġia na evaġa-ribarito.

¹⁴ Iesu eraka-iaġoto-ġoi nuġanai, ġia na Alfeo natuna arana Levi takesi moniri ġeġabito-ġoi numanai tanutaġo eġitaiato, benamo ekiraiato, ekirato, "Murigu ai noma raka." Benamo Levi evariġisito, Iesu murinai erakato.

¹⁵ Iesu Levi ġena numai eġani-ġanito-ġoi nai, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġutuma maki Iesu ma ġena mero ġesi ġeġaniġani-vegogoto, korana tarimarima vovoka ġia murinai ġerakato-ġoi. ¹⁶ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, Farisea ġeri doġoro tarimari, na Iesu ġeġitaiato, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoto-ġoi, benamo ġia na Iesu ġena mero ġedanaġirito, ġekirato, "Ġia tu karase nai takesi gogo e vei-rakava tarimari ġesi ġeġaniġani-vegogoni?" ¹⁷ Iesu eseġaġito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, "Namo tarimari na doketa asi beġe vetaurini, senaġina keve tarimari na moġo. Au aiaġomato maki dia vei-iobukaiobuka tarimari keakeari, senaġi vei-rakava tarimari."

Ġaniveaġa

Mataio 9:14-17; Luka 5:33-39

¹⁸ Ġaro ta Ioane Babatiso ġena mero e Farisea tarimari ġeġani-veaġato-ġoi nai, tarima kotari Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġedanaġiato, ġekirato, "Kara dainai Ioane Babatiso ġena mero e Farisea tarimari ġeri mero tu ġeġani-veaġani, senaġi ġoi ġemu mero tu asiġi?"

¹⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġomi ġotuġa-maġini, veġaraġo variġu tauna ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe ġani-veaġani ba? Asiġina! Veġaraġo variġu tauna ġatana seviri ai neganai, asi beġe ġani-veaġani. ²⁰ Ġarona eiaġomani veġaraġo tauna ġatana ġerina beġe ġabi-veġitaiani, monai vau beġe ġani-veaġani.

²¹ Tarima ta na dabuġa variġuna veseana dabuġa guinena ġesi asi bebani-vegogoani. Bema moġesina beveiani nai, dabuġa variġuna na guinena bedareani, ema vedarena maki bebaregoni. ²² Tarima ta na vine nanuna variġuna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moġesina beveiani nai, vine nanuna variġuna na nanigosi kefina guinena bevei-fakaiani. Vine nanuna e kefi beġe rakavani. Senaġi vine nanuna variġuna nanigosi kefina variġunai besisiani tu namo."

Iesu tu Sabadi Verena

Mataio 12:1-8; Luka 6:1-5

²³ Sabadi tai Iesu ma ġena mero ġesi widi vamokari na ġeraka-vanaġito-ġoi nai, ġena mero tu rakarakari ai widi ġebukito-ġoi. ²⁴ Farisea tarimari na Iesu ġekiraia-to, ġekirato, "Noġitari, ġia kara ġeveini! Maniġesi asi beġene vei Sabadi ai, taravatu."

²⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Davida na kara eveiato guruġari ġoiaviato ba asiġina, ġia ma karona ġesi ġevitorito nai? ²⁶ Barau ġena numai eraka-toġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi eġabito, eġanito, karona maki evinirito. Mo beredi tu veaġa veġata, Rubu Veaġa vereri ġereġari moġo ġari. Mo veiġa tu Abiata Rubu Veaġa verena baregona ġena negai eġorato."

²⁷ Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, "Barau na Sabadi eveiato tu tarimarima ġeri, dia tarimarima eveirito Sabadi ġena. ²⁸ Moġesi nai Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena."

Ġima boso tarimana

3 Ġaro tai Iesu rubu ai ma eraka-toġato. Ġima boso tarimana ta tu monai. ² Tarima kotari maki monai, Iesu ġeġita-taġoato-ġoi, Sabadi ai mo tarima bevaġa-namoani ba, beġene ġita-kaua, be beġene vaġa-bade-iaġia ġetato-ġoi nai. ³ Iesu na ġima boso tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, "Noruġa-vaisi, tarima mabarari ġoirari ai noma ruġa." ⁴ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, "Aiġa tu maoro, Sabadi ai veiġa namori veiveiri namo ba veiġa rakavari sini veiri? Tana vevaġa-maġuri ba tana vaġivaġi?"

Senaġi ġia asi ġeguruġato. ⁵ Iesu ma baruna e ma nuġa-metona ġesi eġita-ġeġeraġirito, korana tarimarima ġenuġa-bubuto nai. Benamo ġima boso tarimana ekiraiato, ekirato, "Ġimamu notuġu-roroġotoa." Ġimana etuġu-roroġotoato, benamo enamoto. ⁶ Moġa murinai Farisea tarimari rubu na ġeraka-rosito, Heroda murinai ġerakato-ġoi tarimari ġesi ġeboioġa-vegogoto, Iesu kamasi beġe vaġiani dabarana ġevetauato.

Tarimarima ġutuma Galilea kouna rikinai

Luka 6:17-19

⁷ Iesu ma ġena mero ġesi ġeraka-veġitato, Galilea kouna ġana ġeiaġoto. Tarimarima ġutuma lelevaġi Galilea na ġia murina na ġeiaġoto, ema vovoka lelevaġi maki Iudea na, ⁸ Ierusalem na, Idumea na, Ioridana ġaruka mo reke na, Taia e Sidono rekeri na ġeiaġoto, korana Iesu varina ġeseġaġiato nai. ⁹ Tarimarima ġutuma nai, Iesu na ġena mero ekirarito, ġasi misina ta beġene ġabi-torea, tarimarima ġutuma be beġe ruġaruġa-ġauani garina. ¹⁰ Iesu na keve tarimari ġutuma evaġa-namorito dainai, keve tarimari mabarari maki ġeġoto-iaġoto, Iesu ġenai beġene veġabi-kau ġana. ¹¹ Iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari na ġia ġeġitaiato tu, ġoiranai ġeketo-tarito, ġekoġoto, ġekirato, "Ġoi tu Barau Natuna!"

¹² Iesu na evaġa-guruġa gwaġiġirito, asi beġene vaġa-foforia ġia tu deikara.

Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito

Mataio 10:1-4; Luka 6:12-16

¹³ Moġa murinai Iesu ġoro ġana evaraġeto, benamo eura-vinirito tauri ea kearito, benamo ġia ġenai

ġeiaġoto. ¹⁴ Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito, arari apostolo evatorito, ġia beġene kavaia. Benamo ma bene tuġuri, beġene ġobata, ¹⁵ ema seġuka beġene ġabi, iauka rakavari beġene lai-vaġiri.

¹⁶ Eġabi-viriġirito tarimari tu maiġeri: Simona, arana variġuna evatoato Petero; ¹⁷ Iakobo (o Iames), Sebe-daio natuna, ma tarina Ioane ġesi, arari variġuna evatoato, Boanere, anina tu guba eguruani natuna; ¹⁸ Anduru; Filipino; Batolomeo; Mataio; Tomasi; Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; Tadeo; Simona, Selote tarimana; ¹⁹ ema Iudas Isakariota, ġia tu Iesu berevaiani tarimana.

Iesu ema Belsebul

Mataio 12:24-32; Luka 11:14-23; 12:10

²⁰ Iesu tu numai ma eraġekauto. Tarimarima ġutuma lelevaġi ma ġevegogo-ġenoġoito nai, ġia ma ġena mero ġesi asi ġeri ġaniġani dabarana. ²¹ Iesu garagara na varina ġeseġaġiato, benamo ġabiġoina ġeiaġoto, korana tarimarima ġekirato, "Ġia tu bebabo!" ġetato nai.

²² Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari Ieruselema na ġemariġoto, ġekirato, "Belsebul, (mai tu Satani), iauka rakavari ġeri vere, na ġia eboroġiato nai, iauka rakavari elai-vaġirini."

²³ Benamo Iesu na ekea-iaġoma-rito, barabore ai evaġa-guruġarito, ekirato, "Satani na Satani kamasi belai-veġitaiani? ²⁴ Bema gavamani ta bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini nai, mo gavamani asi beruġani riba. ²⁵ Bema doġoro ta bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini, mo doġoro maki asi beruġani riba. ²⁶ Bema Satani bevetavini, tauġena bevevaġi-vinini, ġia asi beruġani, senaġi bekorini.

²⁷ Tarima ta na gwada tarimana ġena numai asi bera-ka-toġani riba, ġena farefare asi beverariani riba, senaġi mo gwada tarimana bebarubaru-guineani vau, ġena numa farefareri beverariani.

²⁸ Moġoni akiramini, tarimarima rakava beġe veini ema Barau beġe kira-fitoġaiani tarimari ġeri rakava mabarari Barau na betuġamaġi-fitoġarini riba.

²⁹ Senaġi tarima ta na Iauka Veaġa bekira-fitoġaiani tarimana, ġena rakava asi betuġamaġi-fitoġaiani, mo rakava tu betanu-vanaġi vanaġini." ³⁰ Iesu moġesi ekirato, korana tarima kota ġekirato, "Ġia tu iauka rakavana ġia nuġanai" ġetato nai.

Iesu sinana ema tarina

Mataio 12:46-50; Luka 8:19-21

³¹ Benamo Iesu sinana ma tarina ġeraġasito. Numa murikanai ġeruġa-tarito, ġevetuġuto, Iesu ġea kiraia, ġema vaġa-guruġaia ġana. ³² Ġia tu tarimarima ġutuma na ġetanu-ġeġeraġiato, benamo ġekiraiato, ġekirato, "Ġoi sinamu e tarimu tu murikai, ġoi ġevetaumuni." ³³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Au sinagu e au tarigu tu deiri?" ³⁴ Benamo ġetanu-ġeġeraġiato tarimari eġitarito, ekirato, "Au sinagu e au tarigu tu

maiġeri! ³⁵ Barau ġena ura ġeveirini tarimari tu au tarigu, e au tobagu, ema au sinagu."

Barabore - Iaraġa tarimana na widi ġueri efiurito

4 Iesu ma ea vevaġa-riba ġenoġoito Galilea kouna rikina. Tarimarima ġutuma lelevaġi na ma ġea vevogogo-ġeġeraġiato nai, ġasi ai ma eraġekauto, benamo etanu-tarito. Ġasi kota ġelei-veġitato, a tarimarima tu kou rikina na moġo ġevegogo-iaġoto. ² Iesu na dagara vovoka evaġa-ribarito barabore ai. Ġia ġena vevaġa-riba nuġanai ekirato,

³ "Ġoseġaġi! Iaraġa tarimana ta eiaġoto, ġena widi ġueri benea fiuri ġana. ⁴ Efiurito-ġoi nai, kota tu dabarai ġeketoto. Benamo manu ġeiaġomato, ġeġanirito. ⁵ Kotari tu forefore gaburi ai ġeketokauto tano maġiġiri ai. Asikauna ġetubu-raġeto, korana tano iatanai moġo. ⁶ Benamo ġaro eraġekauto nai, ġia ġemaġuġuto, korana lamuri asi ġevariġo-ġitakauto lori-nai, asikauna ġemaseto. ⁷ Kotari tu ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġeketoto. Benamo ġauġa ġiniġiniri ġetububaregato, varovaro dagarari ġetubu-ġaurito e ġetutararito nai, asi ġeġwato. ⁸ Kotari tu tano namonai ġeketoto, benamo ġetubu-ginikauto, ġegara-baregato, ġeġwato kotari ġwari tu gabana toitoi (30), kotari tu gabana imaima ma gabanana (60), kotari tu sinau sebona (100)."

⁹ Benamo Iesu ekirato, "Ma seġana tarimana bene seġaġi!"

Kara dainai Iesu na barabore ekiraġirito

Mataio 13:10-17; Luka 8:9-10

¹⁰ Iesu ġereġana moġo ġaronai, ġena mero gabanana ruarua (12) ma ġia murinaġi ġerakato-ġoi tarimari kotari tu ġia sevinai ruġa-ġeġeraġi, benamo mo barabore anina ġevedanaġi-iaġiato. ¹¹ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Barau ġena Basileia guruġari vekuretoġari ġomi ġemi ai tu fofori, senaġi murika tarimari tu barabore ai avaġa-guruġarini, korana tu,

¹² 'beġene ġitaia, senaġi anina asi beġene ribaia, beġene seġaġia, senaġi asi beġene tuġamaġi-maoroa, beġe vetuġamaġi-kureni Barau ġenai, benamo ġeri rakava betuġamaġi-fitoġarini garina.'"

Widi ġueri baraborena anina

Mataio 13:18-23; Luka 8:11-15

¹³ Benamo Iesu na ma evaġa-guruġarito, ekirato, "Mai barabore anina asi ġoribaiani nai, barabore tari tu kamasi boġo ribarini? ¹⁴ Iaraġa tarimana na Barau ġena guruġa efiuani. ¹⁵ Tarima kotari tu widi ġueri dabarai ġeketoni kavana. Guruġa ġeseġaġini nai, Satani na eġabivaġi-ġariġaririni. ¹⁶ Tarima kotari tu widi ġueri forefore ai ġeketoni kavana. Guruġa ġeseġaġini nai, ma iakuri ġesi ġeġabi-raġeani. ¹⁷ Senaġi guruġa tarima nuġari ai asi ġevetoreni nai, asi ġetanu-maukani. Barau ġena guruġa dainai, nega rakavari

ġeġoitaġoni, e ġevanerini, o ġevaġa-midigu midigurini ġarori ai ġia ġenana ġeraka-veġitani. ¹⁸ Tarima kotari tu widi ġueri ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġefiurini kavana. Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, ¹⁹ senaġi tano bara dagarari tuġamaġiri na, tanobara farefareri ġetuġamaġi-gogogogorini, ema ġeri ura dagarari kotari na Barau ġena guruġa ġelautariani, naima Barau ġena guruġa ġia ġeri ai asi ġwaġwari. ²⁰ Tarima kotari tu widi ġueri tano namonai ġefiurini kavana. Guruġa ġeseġaġiani, ġeġabi-raġeani, tauri ġevetoreni kotari tu gabana toitoi (30), kotari tu gabana imaima ma gabana (60), kotari tu sinau sebona (100)."

Lamefa betore-kauani

Luka 8:16-18

²¹ Iesu na ma evaġa-guruġarito, ekirato, "Tarima ta lamefa begabuani nai, ġuro na beġoġoi-tariani o fata gaburenai betoreani? Asiġina, toretorena fatanai betore-kauani. ²² Vekuretoġa dagarari mabarari beġe foforini, ġeseġo-ġaurito dagarari mabarari beġe ġabi-fakarini. ²³ Ma seġana tarimana bene seġaġi!"

²⁴ Iesu na ma ekirarito, ekirato, "Boġo seġaġirini guruġari boġono tuġamaġi-ginikauri. Ġemi seġaġi ilailari ai Barau na riba e tuġamaġi-faka bevinimini. Tuġamaġi-faka kotari ma betore-kaurini. ²⁵ Ma ġena seġaġi tarimana tu tuġamaġi-faka beviniani, asi ġena seġaġi tarimana, ġena tuġamaġi-faka misina maki beġabi-vaġiani."

Barabore - Widi ġueri tauġeri ġetubuni

²⁶ Iesu ma ekirato, "Barau ġena Basileia tu noġa moġo tarima ta, widi ġueri tano ai efiurini kavana. ²⁷ Ġia tu boġi ai egenani, laġani ai evariġisini nuġanai, mo widi ġueri ġetubuni, ġegarani, senaġina ġia tu asi ribana kamasi ġegarani. ²⁸ Tano tauġena na tauna evaġa-ġoraiani. Guine tu gwabena etoreani, gabivau fekana, moġa murinai tauna etoreani feka nuġanai. ²⁹ Tauna bekirini nai, bebasiani, korana basibasi ġarona bevotu."

Barabore - Mastadi ġauna ġutuna

Mataio 13:31-32; Luka 13:18-19

³⁰ Iesu evedanaġito, ekirato, "Barau ġena Basileia tu kara ġesi bita vaġa-ilailaiani? Kamara barabore na bevaġa-foforiani? ³¹ Ġia tu mastadi ġauna ġutuna ta noġa, tanobarai varovaro dagarari ġueri mabarari fakari ai ġia ġereġana misina korokoro, tano ai ġevaroani. ³² Senaġi tano ai ġevaroani nai, egara-varaġeni, varovaro dagarari mabarari fakari ai ġia moġo barego vedaurea. Ġia legana maki baregori ġetubuni. Monai rovo manuri ġia legana iauġanai ġenuġini."

³³ Moġesina kavana baraboreri asisebo ai Iesu na Barau ġena guruġa eġobata-vinirito-ġoi, ġia ġeri riba e tuġamaġi-faka ilailari ai. ³⁴ Ġena ġobatai barabore asi eraga-kwanerito-ġoi, senaġi ġena mero moġo

ġereġari ai vau, guruġa aniri mabarari evaġa-foforirito-ġoi.

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ġoirito

Mataio 8:23-27; Luka 8:22-25

³⁵ Mo lavilavi ai Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, "Siveġasi-vanaġi, kou mo rekena ġana." ³⁶ Benamo mo tarimarima ġutuma ġeraga-kwanerito, ġena mero na ġekavaiato Iesu etanu-taġoto-ġoi ġasinai, benamo ġeġura-rakaiato. Ġasi kotari maki ġia ġesi. ³⁷ Iavara asi keikeina ta eraġasito e ureure barego maki ġasi ai evububu-ġurato-ġoi, ġasi maki dori evonuto-ġoi. ³⁸ Iesu tu ġasi gabinai fila iatanai egenato-ġoi. Ġena mero na ġevaġoato, ġekirato, "Vevaġa-riba tarimamu o, ġoi tu asi ogarini? Ġita tu mai taburuni!"

³⁹ Benamo Iesu evariġisito, iavara ekira-ġoiato e ureure ekiraiato, "Nodoko, asi noġareva." Benamo iavara edokoto e emeġomeġo-tarito, asi eġareva-ġarevato.

⁴⁰ Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, "Karase nai ġogarin? Ġomi tu roġo asi ġemi veġabidadama?"

⁴¹ Ġia ġegari-rakava rakavato, benamo tauġeri ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, "Mai tu kamara tarima? Iavara e ureure na maki garona ġeseġaġiani!"

Iesu na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana evaġa-namoato

5 Kou tavi tai ġea vanaġito Gerasa (o Gadara) tarimari ġeri gabu ai. ² Iesu ġasi na eraka-riġoto-ġoi nai, iauka rakavana na eboroġiato tarimana ta gara gabuna na eiaġomato-ġoi Iesu ġenai. ³ Ġia tu gara kouġari ai etanuto-ġoi. Tarimarima ġia barutarinai ġeferauto, seini maki ġia ġenai asi gwaġiġi. ⁴ Nega ġutuma kwakuna e ġimana seini na ġebarurito-ġoi, senaġi seini edabu-ġuturito-ġoi, ema kwakunai auri dagarari maki elau-kirarito-ġoi. Ġia tu gwada rakava, tarima ta na maki asi bevaġa-maranaiani riba. ⁵ Boġi e laġani ai ġia tu garai e ġoro tuġuri ai ekoġoto-ġoi ema tauġena maki fore na everamato-ġoi.

⁶ Ġia na Iesu manaġai eġitaiato, eraga-iaġoto, ġoiranai eketo-tarito, ⁷ ekoġoto edueto, ekirato, "Iesu o, Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ġegu ai noveia otoni? Barau aranai anoġimuni, asi bono vaġa-midigu midigugu." ⁸ Ġia moġesi ekirato, korana Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, "Iauka rakavamu, mani tarima ġenana noraka-vaġi!" ⁹ Benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, "Ġoi aramu tu deikara?" Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Au aragu tu 'Vetari Tarimari Ġutuma,' korana ġai tu vovoka." ¹⁰ Ġia na Iesu enoġi-ġiġi-raġeato, mo gabu na asi bene lai-rosiri.

¹¹ Monai bai serina ġoro gabakanai ġedokadokato-ġoi. ¹² Moġesina nai iauka rakavari na Iesu ġenoġiato, ġekirato, "Notuġuma bai ġeri ai, ġia nuġari ai ġaraka-toġa." ¹³ Iesu na etuġu-iaġorito. Benamo iauka rakavari mo tarima ġenana ġeraka-vaġito, bai nuġari ai ġeraka-toġato. Benamo lalaġa na ġekokosi-firiġoto, kou ai ġevabora-ġuġututo. Mo bai serina nuġanai bai mabarari 2,000 kavana.

¹⁴ Bai ġitaġauri tarimari ġeragato, mo vari ġea fiutato vanuġa barana nuġanai e vanuġa keiri ai. Tarimarima ġeraka-rosito, ġeiaġoto mo kara eġorato dagnarana ġitaġitana. ¹⁵ Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġia na mo tarima iauka rakavari vovoka na ġeboroġiato tarimana ġeġitaiato, ma dabuġana e ġena tuġamaġi maki maoro etanu-taġoto-ġoi, benamo ġia mabarari ġegarito. ¹⁶ Mo veiġa ġeġorato, ġeġitarito tarimari na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana varina, ema bai variri, tarimarima ġekira-vararito. ¹⁷ Benamo ġia na Iesu ġenoġiato, ġeri tano na bene raka-veġita.

¹⁸ Iesu ġasi ai eraġekauto-ġoi nai, iauka rakavari ġenana ġeraka-vaġito tarimana na enoġiato, Iesu ġesi bene iaġo etato. ¹⁹ Senaġi Iesu na ekiraiato, ekirato, "Noġenoġoi numa ġana e ġemu numa tarimari ġeri ai. Benamo bonoa kira-varari, Barau na ġemu ai kara beveia ema ġena vetuġaġwa ġemu ai beġora dagnarana." ²⁰ Benamo ġia eiaġoto Vanuġa Gabanana (10) tanori ai, ea vevari-fiuto, kara Iesu na ġia ġenai eveiato. Benamo tarimarima mabarari ġeġaba-rakavato.

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito

Mataio 9:18-26; Luka 8:40-56

²¹ Iesu ġasi na ma eġenoġoito kou tavi ta ġana maia. Mo kou rikinai tarimarima ġutuma lelevaġi na ma ġea ġaru-ġeġeraġiato. ²² Rubu ġitaġauna tarimana ta arana Iairo eiaġoto, Iesu eġitaiato nai, kwakuna koranai evetui-tarito, ²³ ma nuġana mabarana ġesi enoġiato, ekirato, "Au natugu kekenina bekeve-rakava, dori emaseni. Mani ġemu veiġa, noiaġoma, ġimamu iatanai bono tore-kaua, be natugu bene namo!"

²⁴ Benamo Iesu ġia ġesi ġeiaġoto-ġoi nai, tarimarima ġutuma lelevaġi maki ġeġotokauto, ġia na ġeraka-vebibi vebibiato-ġoi.

²⁵ Monai vavine ta, ġena keve tu rara kevena, laġani gabanana ruarua (12) ekeve-iaġiato. ²⁶ Doketa vovoka na muramura ġeviniato-ġoi, senaġi asi enamoto-ġoi. Ġena moni mabarari evaġa-koririto, nenamo ġana, senaġi asi enamoto-ġoi, ġena keve moġo emeto-iaġoto-ġoi. ²⁷ Ġia na Iesu varina eseġaġiato naima eiaġomato, tarimarima ġutuma nuġari na eraka-rokarokato mo Iesu murinai ea raġasito, benamo ġena dabuġai eveġabikauto. ²⁸ Korana tu ġia evetuġamaġito, "Ġena dabuġai moġo baveġabikauni nai banamoni." ²⁹ Benamo rara kevena edokoto, tauġaninai emami-raġiato ġena keve varau ekorito.

³⁰ Mo negai Iesu eribato, ġia ġenana seġuka eraka-vaġito. Benamo tarimarima ġutuma nuġari na eruġa-kureto, evedanaġito, ekirato, "Deikara na au ġegu dabuġa beġabi-karaia?" ³¹ Ġena mero ġevaġa-veseto, ġekirato, "Noboġeboġe, mai tarimarima tu ġutuma na ġebebes-karamuni, kamasi tu ma ovedanaġini, okirani, 'Deikara na beġabi-karagu?'" ³² Senaġi Iesu tu roġo eboġeboġeto-ġoi, eġabi-karaiato tarimana eġita-vetauato-ġoi. ³³ Mo vavine eriba-maoroto kara ġenai eġorato, benamo ma garina e ma ġoġo-ġoġona ġesi Iesu kwakuna koranai ea vetui-tarito, benamo kara eġorato mabarana ekiraġi-foforirito. ³⁴ Iesu na mo

vavine evaġa-guruġaiato, ekirato, "Natugu, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu. Be, ma iakumu ġesi noiaġo, ġemu keve bekori-moġovaġi."

³⁵ Iesu roġo eguruġato-ġoi nuġanai, rubu ġitaġauna tauna Iairo ġena numa na tarima kotari ġeiaġomato, Iairo ġekiraiato, ġekirato, "Natumu tu bemase. Vevaġa-riba tarimana asi novaġa-vekwaraġia." ³⁶ Iesu na mo guruġa tu eseġaġi-ġuirraġiato moġo, benamo rubu ġitaġauna tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, "Asi bono gari, bono veġabidadama moġo." ³⁷ Benamo Iesu na mabarari ekira-ġoirito, murina na asi beġene iaġo, senaġi Petero, e Iakobo (o Iames), ema tarina Ioane moġo ġia ġesi beġene iaġo. ³⁸ Iairo ġena numai ġeraġasito, benamo Iesu na tarimarima eġitarito, ġeguru-raġeto-ġoi e ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi. ³⁹ Benamo Iesu numai eraka-toġato, evaġa-guruġarito, ekirato, "Karase nai ġoguru-raġeni e ġotaġini? Kekeni tu asi bemase, ġia tu egenani moġo." ⁴⁰ Senaġina tarimarima na ġerikiriki-iaġiato. Benamo Iesu na etuġu-rosirito, bena kekeni tamana sinana e ġia ġekavaiato tarimari toitoi ġesi moġo kekeni ġevaġa-genaiaato gabunai ġeraka-toġato. ⁴¹ Benamo Iesu na kekeni ġimanai eġabito, evaġa-guruġaiato, ekirato, "Talita kumi!" Mo guruġa anina tu "Kekeni, au na ġoi akiramuni, novariġisi!" ⁴² Benamo kekeni vaġa-sebo evariġisito, erakaorakaoto. Ġia ġena laġani tu gabanana ruarua (12). Mai veiġa eġorato nai, tarimarima ġeġaba-rakava rakavato. ⁴³ Iesu na evaġa-guruġarito, mai veiġa varina asiġina ġinavaġi beġene kiraġia etato, ema ekirarito, mo kekeni beġene ġubua.

Iesu Nasareta tarimari na asi ġegubakauato

6 Iesu na mo gabu eraga-kwaneato, benamo ġena vanuġa ġana eiaġoto; ġia ġena mero maki murina na ġeiaġoto. ² Sabadi ġaronai Iesu tu rubu ai ma ea vevaġa-ribato, tarimarima ġutuma na ġeseġaġiato tu, ġeġaba-rakavato, ġekirato, "Mai tarima mai riba tu ainana eġabito? Ġena iaunega maki dei na eviniato? Mai nuġa-farevaġi veiġa boruri tu kamasi eveirini ġimana na? ³ Ġia tu kamuda tarimana, ene? Maria natuna; Iakobo (o Iames), e Iosefa, e Iudas, e Simona kakari, ema tobana maki sevirai iniġeri." Benamo asi ma ġevaġa-moġoniato-ġoi.

⁴ Iesu na ekirarito, ekirato, "Peroveta tarimana tu gabu mabarari ai beġe gubakauani, senaġi ġena vanuġa korikori, garagarana, ema ġena numa tarimari, na moġo asi beġe gubakauani."

⁵ Monai ġia na seġuka veiġari boruri asi eveito, a keve tarimari tu sebosebo moġo iatari ai ġimana etore-kauato, evaġa-namorito. ⁶ Iesu edaradara-rakavato, korana asi ġeri veġabidadama nai.

Iesu ġena mero gabanana ruarua (12) etuġurito

Mataio 10:5-15; Luka 9:1-6

Benamo Iesu ma erakato, eiaġoto vanuġa kotari ai ma ea vevaġa-ribato-ġoi. ⁷ Benamo Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo ruari ruari etuġurito, ema seġuka evinirito, iauka rakavari beġene

lai-vaḡiri ḡana. ⁸ Iesu na evaḡa-naḡirito, ekirato, "Kara ta asi boḡono ḡabi-kaua ḡemi iaḡoiaḡo ai, togoi moḡo. Dura, ḡaniḡani dagarari e moni maki asi boḡono ḡwakau. ⁹ Tamaka boḡono vei, senaḡi sedi ruarua asi boḡono vei." ¹⁰ Ma evaḡa-guruḡarito, ekirato, "Numa tai boḡo raḡekauni nai, mo numai moḡo boḡono tanu, bene iaḡo mo, vanuḡa boḡono raga-kwanea. ¹¹ Bema vanuḡa tai asi beḡe ḡabi-raḡemini e garomi asi beḡe seḡaḡirini nai, boḡono raga-kwanea, kwakumi kauri moḡo boḡono kwari-ketoketori ḡia ḡeri kira-sirivaḡi vaḡa-moḡoniri ḡana."

¹² Benamo ḡeiaḡoto, ḡea ḡobatato, tarimarima ḡeri rakava na beḡene vetuḡamaḡi-kure e beḡene raka-kure ḡana. ¹³ Iauka rakavari vovoka tarimarima ḡerina ḡelai-vaḡirito, keve tarimari ḡutuma maki diḡa na ḡedaurito, ḡevaḡa-namorito.

Ioane Babatiso ḡena mase

Mataio 14:1-12; Luka 3:19-20; 9:7-9

¹⁴ Heroda, Galilea verena, na mai veiḡa variri ea seḡaḡirito, korana Iesu arana gabu mabarana eragorovorovoto. Tarima kotari ḡekirato, "Ioane Babatiso mase na ma bevariḡisi-ḡenoḡoi. Moḡa lorinai mai veiḡa baregori mabarari evaḡa-foforirini." ¹⁵ Ma kota ḡekirato, "Mai tu Elia," ma kota ḡekirato, "Mai tu Peroveta tarimana ta, peroveta tarimari guineri kavana." ¹⁶ Senaḡi Heroda eseḡaḡito nai, ekirato, "Mai tu Ioane Babatiso, au na debana abasi-ḡutuato tarimana, mase na ma bevariḡisi-ḡenoḡoi!"

¹⁷ Korana Heroda tauḡena evetuḡuto, Ioane ḡea ḡabi-tariato, benamo dibura numai ḡebarubaruato, ḡebiri-ḡauato. Mo veiḡa eveiato, korana tu etava-raria-to vavinena Herodia, ḡia kakana Filipino ḡaraḡona, bene vaḡa-iakua ḡana. ¹⁸ Ioane na Heroda evaḡa-guruḡaia-to-ḡoi, ekirato, "Ḡoi na kakamu ḡaraḡona boḡaraḡo-veraria tu asi maoro!" ¹⁹ Moḡesina nai Herodia na Ioane ebaru-viniato, ḡena ura bene vaḡia, senaḡina asi ḡena dabara, ²⁰ korana Heroda na Ioane egari-viniato-ḡoi e eḡita-ḡauato-ḡoi. Heroda ribana Ioane tu vei-iobukaiobuka ema veaḡa tarimana. Ioane garona eseḡaḡito nai, edaradarato-ḡoi, senaḡi eurato bene seḡaḡi-vinia.

²¹ Herodia ḡena ḡaro namona ta eraḡasito. Heroda ḡena ḡora ḡarona vetuḡamaḡi-iaḡina verekona o bet-dei pati eveiato, ḡena veguine-iaḡi tarimari baregori, e vetari ḡorikauri tarimari, ema Galilea vanuḡari ai veguine-iaḡi tarimari ekearito. ²² Herodia natuna ḡuiatona ema raka-toḡato, benamo ebarato nai, Heroda ma ḡena varivari tarimari mabarari ḡesi evaḡa-iakurito. Benamo Heroda na mo ḡuiato ekiraiato, ekirato, "Ḡoi kara oura-viniani dagarana nokiraḡia, benamo bavinimuni." ²³ Benamo ekiraiato, ekirato, "Kara bonoḡiguni dagarana bavinimuni, ḡegu Basileia tavina bonoḡiguni maki bavinimuni."

²⁴ Benamo eraka-rosito, sinana edanaḡiato, ekirato, "Kara banasi?" Sinana na evaḡa-veseato, ekirato, "Ioane Babatiso debana, bonosi!" ²⁵ Benamo mo ḡuiato ma eraga-ḡenoḡoito, benamo vere barana Heroda

enoḡiato, ekirato, "Au aurani inimoḡo Ioane Babatiso debana diḡu ai novinigu."

²⁶ Vere barana ma evetuḡamaḡi-ḡenoḡoito, senaḡi asi eurato bene kira-sirivaḡi, korana ḡena varivari tarimari ḡoirari ai ekiraḡi-toreato bene. ²⁷ Maoromaoro vere barana Heroda na tarima debari ebasi-ḡuturito-ḡoi tarimana ta etuḡuato, Ioane debana bene ḡwia-iaḡomaia ḡana. Benamo ḡia eiaḡoto, Ioane Babatiso dibura numanai debana ebasi-ḡutuato. ²⁸ Benamo diḡu ai eḡwa-ḡenoḡoito, benamo mo ḡuiato ema viniato. Ḡia na sinana eviniato. ²⁹ Ioane ḡena mero na mo vari ḡeseḡaḡiato, benamo ḡeiaḡoto, tauḡanina ḡea ḡabiato, benamo gara gabunai ḡea guriato.

Iesu na tarima daḡara imaima (5,000) eḡuburito

Mataio 14:13-21; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-13

³⁰ Apostolo tarimari ma ḡeḡenoḡoito Iesu ḡenai, benamo kara ḡeveito e ḡevevaḡa-riba iaḡirito dagarari mabarari ḡekira-varaiato. ³¹ Iesu na evaḡa-guruḡarito, ekirato, "Gabu fakana ta ḡana si-iaḡosi, ḡoa iaḡaraḡi kotuna." Korana tarimarima vovoka ḡeiaḡomato-ḡoi ema mainana ḡeiaḡoto-ḡoi, be ḡia maki asi ilaila beḡene iaḡaraḡi o beḡene ḡaniḡani. ³² Benamo mabarari ḡasi tai ḡeraḡeto, gabu fakana ta ḡana ḡeiaḡoto.

³³ Senaḡi tarimarima ḡutuma na ḡeḡitarito, ḡeribato aiḡana ḡeiaḡoni. Benamo vanuḡa tata tarimarimari mabarari kwakuri na ḡeraka-ragaraga-iaḡoto, mo gabu ai ḡea raḡasi-guineto. ³⁴ Iesu ḡasi na eraka-riḡoto nai, tarimarima vovoka lelevaḡi eḡitarito, benamo evetuḡarito, korana ḡia tu noḡa moḡo mamoe asi ḡi-taḡauri tarimana ta noḡa. Benamo ḡia na dagara vovoka evaḡa-ribarito. ³⁵ Elavilavito-ḡoi nai, Iesu ḡena mero ḡia ḡenai ḡeiaḡoto, benamo ḡekirato, "Mai tu gabu fakana e ḡaro maki mo evariḡoni. ³⁶ Notuḡurakari, vamoka vei tarimari ḡeri tanu gaburi e vanuḡa kavinaḡiri ḡana ḡeiaḡo, be ḡari ḡaniḡani ḡea voi."

³⁷ Senaḡi Iesu na evaḡa-veserito, ekirato, "Ḡomi na ḡaniḡani tari ḡoviniri." Benamo ḡia na ḡedanaḡiato, ḡekirato, "Ḡoi ourani tu ḡaiaḡo, beredi silva moniri sin-au ruarua (200) na ḡavoiri, benamo ḡama-ḡuburi otoni?" (Mai tu tarima ta davana ḡue imaima toitoi (8) nuḡanai beḡabini kavana). ³⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, "Ḡomi ḡemi ai beredi tu vira maniḡeri? Ḡoiaḡo, ḡoa ḡi-tari." Ḡea ḡitarito, benamo ḡekirato, "Beredi imaima, maḡani-kone ruarua maki."

³⁹ Iesu na ḡena mero evaḡa-guruḡarito, tarimarima beḡene vareri, doḡoro doḡoro ai ḡauḡa iatari ai beḡene tanutanu-tari. ⁴⁰ Benamo doḡoro loriri ai ḡetanuto, tari sinau sebori (100), tari gabana imaimari (50). ⁴¹ Benamo Iesu na mo beredi imaima e maḡani-kone ruarua eḡabirito, eboḡe-raḡeto, gubai eḡitaiato, Barau evaḡa-namoato vau, beredi etavi-kirakirarito, benamo ḡena mero evinirito beḡene vareri ḡana. Maḡani-kone ruarua maki moḡesina edudu-ḡutuḡutu-rito. ⁴² Tarimarima mabarari ḡeḡani-maseto. ⁴³ Murinai vau Iesu ḡena mero na beredi kwari e maḡani-kone kwari mabarari ḡevaḡa-vegogo-rito, boseḡa gabanana

ruarua (12) ġevaġa-vonurito. ⁴⁴ Ġeġaniġanito tauri mabarari tu 5,000.

Iesu nanu iatanai erakato

Mataio 14:22-33; Ioane 6:16-21

⁴⁵ Maoromaoro Iesu na ġena mero ġasi ai evaġa-raġerito, benamo etuġu-guinerito kou tavi tai Betesaida ġana, ma ġia tu mo tarimarima ġutuma roġo etuġu-lauserito. ⁴⁶ Benamo etuġu-lauserito murinai, ġoro ġana evaraġeto ġuriġuri. ⁴⁷ Emukuna-mukunato-ġoi nai, ġasi tu kou nuġanai, a Iesu tu ġereġana tano ai. ⁴⁸ Benamo ġena mero eġitarito, ġevewaraġi rakavato-ġoi levai, korana iavara tu ġoirari na eiaġomato-ġoi. Benamo Iesu ġeri ai eraka-iaġoto nanu iatana na, ġasi bene raka-vanaġia etato. Mo tu horaġauna 3 ema 6 koloko vefakanai boġiboġi rekenai. ⁴⁹ Senaġi ġena mero na ġeġitaiato, nanu iatanai erakato-ġoi, ġetuġa-maġito, ġekirato, "Murava ta!" ġetato. Benamo ġeġaba-fouto, ⁵⁰ korana mabarari na ġeġitaiato e ġegari-rakavato.

Senaġina Iesu na eraga-vaġa-guruġarito, ekirato, "Ġokokore, mai tu au, asi ġogari!" ⁵¹ Benamo ġasi ai eraġekauto, ema iavara maki edokoto. Ġena mero ġeġaba-rakavato, ⁵² korana tu mo beredi evaġa-ġutumarito nuġa-farevaġi veiġana anina roġosi ġere tuġamaġi-doġaria, nuġari roġo bubu nai.

Iesu na keve tarimari evaġa-namorito e evaġa-maġuririto Genesareta ai

Mataio 14:34-36

⁵³ Benamo ġasi ai kou na ġevanaġito, Genesareta tanonai ġeraġasito. Ġeri ġasi monai ġebaru-tariato. ⁵⁴ Benamo ġasi na ġeraka-vaġito nai, maoromaoro tarimarima na ġeġita-leaiato, ġeribato mo tu Iesu. ⁵⁵ Benamo mo tano mabarana ġeraga-ġauato, benamo ġeri keve tarimari ma gedari ġesi Iesu ainai ġeseġaġiato-ġoi gaburi ġana ġeġwa-iaġorito-ġoi. ⁵⁶ Iesu na eiaġo-vinirito-ġoi gaburi mabarari ai, vanuġa barari ai, vanuġa keiri ai, vamoka vei tarimari ġeri tanu gaburi ai, ġeri keve tarimari maketi gaburi ai ġetorerito-ġoi, benamo ġenoġiato-ġoi, ġena dabuġa rikinai moġo maki beġene veġabikau. Ġeveġabikauto-ġoi tarimari tu ġenamoto-ġoi e ġemaġurito-ġoi.

Namo e rakava

7 Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari kota Ierusalem na ġeiaġomato, Iesu ġevegogo-ġeġeraġiato. ² Benamo ġena mero ġeġitari-to, ġeġaniġanito-ġoi kota ġimari ma "mirori" ġesi, ġimari asi ġeġuriġirito ġia seneri vereri ġeri vevaġa-naġi ilailanai. ³ Boġono riba, Farisea tarimari e Iuda tarimari mabarari tu asi roġo beġe ġaniġanini, senaġi ġimari roġo beġe ġuriġirini murinai vau beġe ġaniġanini. Mai tu ġia seneri vereri na ġevaġa-moġoniato ema ġevei-iaġomaiato-ġoi veiġana. ⁴ Maketi gaburi na beġe iaġo-mani maki asi roġo beġe ġaniġanini, senaġi beġe veġuriġi-guineni vau. Seneri ġeri vevaġa-naġi vovoka

kotari maki ġekorana-iaġirito-ġoi, kapusi ġuriġi, ġuro, ketolo [e gEDA maki] ġeġuriġirito-ġoi.

⁵ Moġesi nai Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na Iesu ġedanaġiato, ġekirato, "Karase nai ġemu mero na senera vereri ġeri vevaġa-naġi asi ġekorana-iaġirini, ġimari ma 'mirori' ġesi ġeġaniġanini?"

⁶ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Isaia na eperoveta-iaġimito ġofaġofa tarimami tu moġoni, maiġesi etore-ato,

'Mai besena tu mururi koriri ai moġo au ġegubakauguni ġeri Barau, senaġina ġia nuġari tu manaġa rakava.

⁷ Ġetoma-rakariġo vini-kavaguni, ġeri vevaġa-riba tu tarimarima ġeri vevaġa-naġi taravaturi, a dia au ġegu!"

⁸ Ġomi na Barau ġena taravatu tu ġoraga-kwanerini, benamo tarimarima ġeri vevaġa-naġi ġokorana-iaġirini."

⁹ Iesu na ma ekirarito, "Moġoni, ġomi na Barau ġena taravatu ġotuġamaġi-fitoġarini, tauġemi ġemi vevaġa-naġi boġono korana-iaġiri ġana. ¹⁰ Mose ekirato, 'Tamami sinami boġono gubakauri. Dei na tamana o sinana guruġa rakavari eviniani tarimana tu boġono vaġi-masea.' ¹¹ Senaġi ġomi ġokirani, tarima ta na tamana o sinana bevaġa-guruġaiani, bekirani, 'Au na ġomi asi bavaġa-kavamini, korana bara vinimi dagarana tu au na Koban aviniani nai.' Koban anina tu Barau ġena. ¹² Moġesi veiġai ġomi na tarima ġokouani, tamana e sinana asi bene vaġa-kavari ġana. ¹³ Ġomi na senemi ġeri vevaġa-naġi ġerina Barau ġena guruġa asi tauri ai moġo ġovaġa-iaġorini. Dagara vovoka moġesi ġoveirini."

Tarimarima ġevaġa-rakavarini dagarari

Mataio 15:10-20

¹⁴ Benamo Iesu na tarimarima ġutuma ma ekea-ve-gogorito ġenai, benamo ekirarito, ekirato, "Mabarami ġoseġaġi ema boġono riba-maoro. ¹⁵ Tarimarima murika na ġeġanirini, ġevariġoni tarima nuġari ġana, dagarari na tarima asi ġevaġa-rakavarini, senaġi tarimarima nuġari o loruri ġuturi na ġemaraġeni dagarari na vau tarimarima ġevaġa-rakavarini. [¹⁶ Ma seġana tarimana bene seġaġi!]"

¹⁷ Iesu na mai tarimarima ġutuma eraga-kwanerito, numai eraġekauto; benamo ġena mero na mo barabore anina ġevedanaġi-iaġiato. ¹⁸ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġomi maki asi ġotuġamaġi-fakani? Asi ġoribani, murika na ġevariġoni dagarari na tarimarima asi ġevaġa-rakavarini? ¹⁹ Korana mo tu dia loruna na ġevariġoni, senaġina sinaġena na ġevariġoni, be ġeiaġoni moġo." Moġa anina tu, ġia na ġaniġani mabarari evaġa-moġonirito, asi ġeri rakava.

²⁰ Benamo ma ekirato, "Kara tarimarima loruna na emaraġeni, monana tarimarima evaġa-rakavaiani, ²¹ korana tarima loruna na tuġamaġi rakavari, kima

veiġari, lema, vaġġivaġi, ²² veġura-vanaġi, mata-ġaniġani, veiġa rakavari mabarari, ġofaġofa, mata-bo-raġa, mama, vevaġa-bade, veiavi, vei-babobabo ġeiaġomani. ²³ Mabarari dagara rakavari, maiġeri loruna na ġemaraġeni, tarima ġevaġa-rakavarini."

Vavine ta ġena veġabidadama

Mataio 15:21-28

²⁴ Iesu monana evariġisito, Taia e Sidono tanori ġana eiaġoto. Benamo numa tai ea raġekau-ġairito, ġia asi eurato tarima ta na bene ribaia ġia tu monai, senaġi asi ġena vekuretoġa dabarana. ²⁵ Vavine ta, natuna ġuiatona iauka rakavana na eboroġiato, Iesu varina eseġaġiato nai, eiaġoto, kwakuna koranai evetui-tarito. ²⁶ Mo vavine tu Grik vavinena, Siriafonesia ai emaġurito. Benamo ġia na Iesu enoġiato, mo iauka rakavana natuna ġuiatona ġenana bene lai-vaġia. ²⁷ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, "Mero misiri roġo beġene ġani-mase guine, korana asi maoro, mero misiri ġari ġaniġani bita ġabirini, kwaiva bita fiu-vinirini."

²⁸ Vavine na ma evaġa-veveato, ekirato, "Vereġauka, mani tu moġoni, senaġi kwaiva maki fata gaburenai mero misiri ġeġaniġanini momori tu ġeġanirini."

²⁹ Benamo ġia na mo vavine ma evaġa-guruġaiato, ekirato, "Maniġesi bovaġa-veve dainai, noġenoġoi, iauka rakavana tu natumu ġenana beraka-vaġi." ³⁰ Benamo mo vavine eġenoġoito ġena numa ġana nuġanai, natuna ġuiatona ea doġariato, ġena gedai egenataġoto-ġoi eġitaiato, iauka rakavana tu moġoni eraka-vaġito.

Iesu na seġa-bubu e muru-bubu tarimana evaġa-namoato

³¹ Benamo Iesu Taia tanona eraga-kwaneato, Sidono e Vanuġa Gabanana (10) tanori eraka-vanaġirito, Galilea kou ai eraġasito. ³² Benamo tarima kotari na seġa-bubu e asi eguruġa-ġinikauto-ġoi tarimana ta ġeġabi-iaġoato, benamo ġenoġiato, ġimana iatanai bene tore-kaua. ³³ Benamo Iesu na tarimarima ġutuma nuġari na eġori-veġitaiato, didina seġana kouġanai eduġi-toġarito, ekanunuto, benamo meana eġabi-karaiato. ³⁴ Gubai eboġe-raġeto, eiaġa-raġeto ma ġabana ġesi, ekirato, "Efata!" anina tu "Noġwa-faka!"

³⁵ Benamo seġana ġeġwa-fakarito, meana everuġato, eroroġototo, benamo eguruġa-ġitakauto. ³⁶ Iesu na ekirarito, tarima ta asi beġene kira-varaia, senaġi ekirarito-ġoi guruġari tu asi ġeseġaġiato-ġoi, ġia varina tu ġefiu-rovorovoato-ġoi. ³⁷ Tarimarima nuġari ġefarevaġi-rakavato, ġekirato, "Ġia na dagara mabarari eveiġitakaurini, seġa-bubu tarimari evaġa-seġaġirini, muru-bubu tarimari evaġa-guruġarini."

Iesu na tarimarima daġara vasivasi (4,000) eġuburito

8 Mo negai tarimarima ġutuma lelevaġi ma ġevogogo-ġenoġoito. Ġia asi ġari ġaniġani nai, Iesu na

ġena mero ekea-kavirito sevina ġana, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, ² "Au na mai tarimarima avetuġarini, korana mai tu ġaro toitoi veġata au ġesi maiġeri, nuġanai tu asi ġari ġaniġani. ³ Bema au na batuġu-ġenoġoirini ġeri vanuġa ġana ma vitori ġesi nai, dabarai beġe borimarini, korana kotari tu gabu man-aġa na ġeiaġomato nai." ⁴ Benamo ġena mero na ġevaġa-veveato, ġekirato, "Kamara dabarai tarima ta na mai tarimarima beredi na beġuburini mai tano fakanai?" ⁵ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, "Ġomi ġemi ai beredi tu vira?" Ġia ġevaġa-veveato, ġekirato, "Imaima ruarua (7)."

⁶ Iesu na vegogo tarimari evaġa-guruġarito, tano ai ġetanutanu-tari. Benamo beredi imaima ruarua (7) eġabirito, Barau evaġa-namoato, ebuki-ġuturito, ġena mero evinirito, mo tarimarima ġoirari ai beġene toretore-tariri ġana. Benamo moġesi ġeveirito. ⁷ Ġia ġeri ai maki maġani-kone misiri kotari. Iesu na Barau ma evaġa-namoato, ġena mero ekirarito, moġeri maki ġevaveri. ⁸ Benamo tarimarima ġeġani-maseto murinai, Iesu ġena mero na ġaniġani kwari ġegogorito, boseġa mabarari imaima ruarua (7) ġevaġa-vonurito. ⁹ Tarimarima mabarari tu 4,000 kavana. Benamo Iesu na etuġu-rovorovorito, ¹⁰ ma ġia ema ġena mero ġesi ġasi ai ġeraġeto, Dalmanuta tanona ġana ġeiaġoto.

Farisea tarimari ġeri ura vetoġa ta guba na bene mariġo

Mataio 16:1-4

¹¹ Farisea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo ġedanaġi-ribaġaniato. Ġeri ura vetoġa ta guba na bene mariġo. ¹² Iesu iaġana eġaniato ma nuġa metona ġesi, benamo ekirato, "Karase nai toma ġuru tarimari na vetoġa ġeġita-vetaurini? Moġoni akiramini, vetoġa ta asiġina ġinavaġi bavinimini!" ¹³ Benamo eraga-kwanerito, ġasi ai ma eraġeto, kou tavi ta ġana ea vanaġito.

Farisea tarimari e Heroda

Mataio 16:5-12

¹⁴ Iesu ġena mero ġevetuġa-rekwato, ġaniġani asi ġeġabikauto, beredi sebna moġo ġasi ai. ¹⁵ Benamo Iesu na esisiba-vinirito, ekirato, "Lorimi boġono vetore, Farisea tarimari e Heroda ġari farao evaġa-tubuani muramurana garina."

¹⁶ Benamo mo guruġa tauġeri fakari ai ġeverori-iaġiato, ġekirato, "Moġesina bekira, korana ġita tu asi ġara beredi nai."

¹⁷ Iesu na eribarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, "Karase nai beredi ta sevimi ai asiġi guruġana ġoveini? Ġomi roġosi boġono riba, roġosi boġono tuġamaġi-faka? Nuġami maki roġo bubu? ¹⁸ Ma mata-mi, senaġi asi ġoġitani? Ma seġami, senaġi asi ġoseġaġini? Asi ġovetuġamaġi-taġoni maki? ¹⁹ Au na beredi imaima abuki-ġutuġuturito tarimarima 5,000 ġari nai, beredi kwari ġogogorito tu, boseġa vira ġovaġa-vonurito?" Ġia ġevaġa-veveato, ġekirato, "Gabanana ruarua (12)."

²⁰ “Au na beredi imaima ruarua (7) abuki-ġutuġuturi-to tarimarima 4,000 ġari nai, beredi kwari ġogogorito tu boseġa vira ġovaġa-vonurito?” Ġia ġevaga-veseto, ġekirato, “Imaima ruarua (7).” ²¹ Benamo Iesu na ekirarito, “Ġomi roġosi boġono tuġamaġi-faka?”

Iesu na mata-bubu tauna matana evaġa-iaġaiato Bete-saida ai

²² Ġia Bete-saida ġana ġeiaġoto, benamo tarima kotari na mata-bubu tauna ta Iesu ġenai ġeġori-iaġoato, benamo ġenoġiato, bene ġabi-karaia. ²³ Benamo Iesu na mata-bubu tauna ġimantai eġabito, eġori-rosiato vanuġa na, benamo matana ekanunuato, ma ġimana ġenai etore-kaurito, edanaġiato, “Dagara tari oġitarini ba?”

²⁴ Mo tarima eboġe-vaesito, ekirato, “Oi, tarima tari aġitani, senaġina noġa moġo ġau noġa ġerakao-rakaoni.”

²⁵ Benamo Iesu ġimana matanai ma etore-kaurito, benamo eboġeboġe-ġinikauto, dagara mabarari eġita-ġinikaurito. ²⁶ Benamo Iesu na numa ġana etuġu-iaġoato, evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vanuġa nuġana na asi bono iaġo.”

Petero na Iesu tu Kerisona ekiraġito

Mataio 16:13-20; Luka 9:18-21

²⁷ Iesu ma ġena mero ġesi Kaisarea Filipi tanona vanuġari ġana ġeiaġoto-ġoi nuġanai, dabarai Iesu na ġena mero edanaġirito, ekirato, “Tarimarima tu kara ġetoni au tu dei?” ²⁸ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Kotari ġekirani tu Ioane Babatiso, ma kotari tu Elia, ma kotari tu peroveta tarimana ta.” ²⁹ Iesu na edanaġirito, ekirato, “Senaġi ġomi tu kara ġotoni au tu dei?” Petero na evaġa-veseato, ekirato, “Ġoi tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).” ³⁰ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, tarima ta asi beġene kira-varaia.

Iesu ġena mase e variġisi-ġenoġoi guruġari

Mataio 16:21-28; Luka 9:22-27

³¹ Benamo Iesu na ġena mero ma evaġa-ribarito, ekirato, “Tarimarima Natuna tu midigu vovoka roġo beġanini. Iuda vereri, e Rubu Vevaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari na beġe ruġiani; ema beġe vaġi-maseani maki, senaġina ġaro toitoi murinai mase na ma bevariġisi-ġenoġoini.”

³² Mai guruġa ekiraġi-foforiato, benamo Petero na eġori-veġitaato, ekira-ġoiato. ³³ Senaġi Iesu eruġa-kureto, ġena mero eġitarito, ġia na Petero ekira-ġoiato, ekirato, “Satani, noraka-veġita, korana ġemu tuġamaġi tu dia Barau ġena, senaġi tarimarima ġeri moġo.”

³⁴ Iesu na tarimarima ġutuma ma ġena mero ġesi ekea-vegogorito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauġena bene veruġa, ġena satauro bene ġwaia, au murigu ai bene raka. ³⁵ Korana deikara ġena maġuri moġo lorina etoreani tarimana, ġena maġuri

befitoġaiani. A deikara au daigu ai e Vari Namona dainai ġena maġuri befitoġaiani tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwaiani. ³⁶ Bema tarima ta na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġaiani, ġena namo tu kara ġia ġenai? ³⁷ Korana tarima ta ġena maġuri efitoġaiato nai tu, kara na vau ma bevoi-ġenoġoiani? ³⁸ Deikara na au bemaikava-viniguni ema ġegu guruġa bemaikava-viniani mai veġura-vanaġi e vei-rakava tarimari ġoirari ai, ġia maki Tarimarima Natuna na bemaikava-viniani ġena iaġomai, ġia Tamana mamana marevana e seġuka baregona e ma ġena aneru vevaġari ġesi beġe iaġomani ġaronai.”

9 Benamo ekirarito, ekirato, “Moġoni akiramini:

Tarima kotari mai ġeruġa-taġoni tu asi roġo beġe maseni, beiaġoni mo, Barau ġena Basilea ma seġukana ġesi beiaġomani beġe ġitaiani.”

Iesu vetoġana eirauto

Mataio 17:1-13; Luka 9:28-36

² Ġaro imaima sebona (6) ġevanaġito murinai, Iesu na Petero, e Iakobo (o Iames), ema Ioane eġabirito, benamo ġoro baregona tai eġori-raġerito. Monai ġia ġereġari moġo nuġanai Iesu ġeġitaato, vetoġana eirauto, ³ ema ġena dabuġa ekuro-ġaroġaroto, tano-barai tarima ta na asi ilaila moġesina bevaġa-kurokuroani. ⁴ Benamo ġia ġoirari ai Elia ma Mose ġe-foforito, Iesu ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi.

⁵ Benamo Petero na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, “Vevaġa-riba tarimamu o, namo vedaurea ġita tu maiġera, be fouta toitoi ġaragari. Ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ta Elia ġena.” ⁶ Petero asi ribana kara beki-raġiani, korana ġia tu ġegari-rakavato. ⁷ Benamo magube na ema iauka-taririto, ekumu-ġaurito nuġanai, garo ta magube nuġana na ekea-rosito, ekirato, “Mai tu au Natugu, aura-viniani; ġia boġono seġaġi-vinia!” ⁸ Ġia na mo gabu ġeraga-ġita-ġeġeraġiato, senaġi ta asi ġeġitaato ġia ġesi, Iesu moġo ġereġana.

⁹ Ġoro na ġemariġoto-ġoi nuġanai, Iesu na evaġa-guruġarito, kara ġeġitaato daganana tarima ta asi beġene kira-varaia, bene iaġo mo, Tarimarima Natuna mase na ma bene variġisi-ġenoġoi. ¹⁰ Moġa lorinai ġena guruġa fakari ai moġo etanuto, senaġi ġia fakari ai ġeverorito, mai mase na variġisi-ġenoġoi anina tu kara. ¹¹ Benamo ġia na Iesu ġedanaġiato, ġekirato, “Karase nai taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari ġekirani, Elia tu beiaġoma-guineni?”

¹² Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Moġoni, Elia tu beiaġoma-guineni, dagara mabarari bevaġa-variġurini. A Tarimarima Natuna guruġana kamasi ġetoreato midigu vovoka beġanini e beġe ġita-fitoġaiani?”

¹³ Senaġi akiramini, Elia tu varau eiaġomato, ema ġeri ura veġari ġia ġenai varau ġevairito, ġia guruġana Buka Vevaġi ġetore-guineato ilailanai.”

Iesu na iauka rakavana na eboroġiatio merona evaġa-namoato

Mataio 17:14-21; Luka 9:37-43

¹⁴ Ġena mero ġeri ai ġevotuto tu, tarimarima ġutuma lelevaġi na ġeruġa-ġeġeraġirito, ġeġitarito, taravatu ġevevaġa-riba iaġiatio-ġoi tarimari maki ġia ġesi ġeveġare veġareto-ġoi. ¹⁵ Tarimarima na Iesu ġeġitaia-to nai, nuġari ġefarevaġito, benamo ġenai ġeraga-iaġoto, ġea vaġa-namoato. ¹⁶ Iesu na edanaġirito, ekirato, "Mai tarima ġesi tu kara veġare-veġarena ġoveini?"

¹⁷ Benamo tarima ta ġutuma nuġari na evaga-veseto, ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, au natugu ġoi ġemu ai baġori-iaġomaia. Ġia tu muru-bubu iaukana na eboroġiatio nai, asi eguruġani. ¹⁸ Ma mai iauka na eġabiani ġarori ai, tano ekwaraġi-iaġiani. Bokana na kaburoburo ġeraka-rosini, gadikana eveġara-tarini, tauġanina egwaġiġini. Moġa lorinai ġoi ġemu mero banoġiri, mai iauka rakavana ġelai-vaġia basi, senaġi beġe lai-kavaia."

¹⁹ Benamo Iesu ekirato, "Asi veġabidadama tarimami! Ġaro vira au ġomi sevimi ai bana tanu? Ġaro vira bana vevaġa-gwaġiġi vinimi? Ġoġori-iaġomaia!" ²⁰ Benamo mo mero Iesu sevina ġana ġeġori-iaġoato. Iauka rakavana na Iesu eġitaia-to nai, vaġa-sebo mero evaġa-ġoġo-ġoġoato, tano ai eketoto, egena-vebiro vebiroto, bokana na kaburoburo ġeraka-rosito.

²¹ Iesu na mero tamana edanaġiatio, ekirato, "Aitoma mai keve edoġariatio?" Tamana evaġa-veseto, ekirato, "Mai tu keina na veġata! ²² Nega vovoka iauka rakavana na karvai efiu-kauani, ema nanu ai efiu-reiani bene vaġia ġana. Bema dagara ta boveiani riba nai, mani ġemu veiġa, boro vetuġa-ġwama, boro vaġa-kavama." ²³ Benamo Iesu ekirato, "Bema dagara ta boveiani riba otoni? Barau ġenai eveġabi-dadamani tarimana dagara mabarari beveirini riba." ²⁴ Benamo mero tamana asikauna eġaba-fouto, ekirato, "Au aveġabidadamani, senaġi ġegu tuġamaġi iauvoiauvo noma boroġia."

²⁵ Iesu na tarimarima ġutuma ġeraga-vegogoto-ġoi eġitarito nai, ġia na mo iauka rakavana ekira-ġoiatio, ekirato, "Muru-bubu e seġa-bubu iaukana, akiramuni, noraka-vaġi, ma nuġanai asi ma bono raka-toġa ġenoġoi!" ²⁶ Benamo iauka rakavana eġaba-fouto, ġia na mero evaġa-ġoġo-ġoġo rakavaia-to, benamo eraka-vaġito. Mero tu ġitaġitana noġa emaseto, moġa lorinai tarimarima ġutuma ġekirato, "Mai tu bemase."

²⁷ Senaġi Iesu na ġimanai eġabito, einu-vaisiatio, benamo eruġa-vaisito.

²⁸ Moġa murinai Iesu numai eraġekauto, ġena mero na vekuretoġai ġedanaġiatio, ġekirato, "Karase nai ġai na iauka rakavana asi ilaila baġa lai-vaġia?" ²⁹ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Iauka maiġesina lailairi tu kara ta asiġina, senaġina ġauġau [e ġaniveaġa] ġereġana moġo."

Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġiatio

Mataio 17:22-23; Luka 9:43-45

³⁰ Mo gabu ġeraga-kwaneato, Galilea tanona na ġevanaġito. Iesu asi ġena ura tarima ta bene riba ġia tu ainai, ³¹ korana ġena mero evaġa-ribarito, ekirato, "Tarimarima Natuna tu beġe revaiani vau, tarimarima ġimari ai beġe toreani, benamo beġe vaġi-maseani, senaġi beġe vaġiani nai, ġaro toitoi murinai tu ma bevariġisi-ġenoġoini."

³² Senaġi ġia tu asi ġeriba-maoroto Iesu tu kara ekiraġiatio, senaġi asi ma ġedanaġiatio, korana ġegarito nai.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 18:1-5; Luka 9:46-48

³³ Kaperanaumai ġeraġasito, benamo Iesu na numa nuġanai vau edanaġirito, ekirato, "Ġomi dabarai tu kara ġokiraġiani-ġoi?" ³⁴ Senaġi ġia tu asi ġevaġa-veseto, korana dabarai tu, deikara barego vedaurea ġekiraġiatio-ġoi. ³⁵ Iesu etanu-tarito, ġena mero gabanana ruarua (12) ekearito, benamo ekirarito, ekirato, "Dei bene guine etoni tarimana tu gabi taunai bene iaġo, ema tarimarima mabarari vetuġunaġiri bene iaġo-vini." ³⁶ Benamo ġia na mero keina ta eġabiatio, ġia fakari ai evaġa-ruġa-tariatio, efani-vaisiatio, benamo ekirarito, ekirato, ³⁷ "Dei na mero keina maiġesina kavana beġabi-raġeani au aragu ai, ġia na tu au beġabi-raġeguni. Bema tarima ta na au beġabi-raġeguni tu, dia au ġereġagu moġo beġabi-raġeguni, senaġi etuġuguto Barauna maki beġabi-raġeani."

Deikara na ġita asi bevaġa-rakavarani tarimana tu ġita ġesi

Luka 9:49-50

³⁸ Ioane na Iesu ekiraia-to, ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, tarima ta ġaġitaia-to, ġoi aramu ai iauka rakavari elai-vaġirito-ġoi, senaġi ġai na ġakira-ġoiatio, korana ġia tu dia ġita ġesi taraka-vegogoni."

³⁹ Iesu na ekirarito, ekirato, "Asi boġono kira-ġoia, korana tarima ta au aragu ai nuġa-farevaġi veiġa boruri eveirini tarimana tu, au murigu ai au asi ma bekira-rakavaguni. ⁴⁰ Korana deikara na ġita asi evaġa-rakavarani tarimana tu ġita ġesi. ⁴¹ Moġoni akiramini, tarima ta na nanu kapusina au aragu ai bevinimini, korana ġomi tu Keriso ġena tarima nai, ġia voina tu beġabiani veġata."

Tarima ta na mero misina ġena veġabidadama asi bene vaġa-rakavaia

Mataio 18:6-9; Luka 17:1-2

⁴² "Bema tarima ta na au eġabidadama-viniguni mero misina ta ġena veġabidadama evaġa-rakavaiani, ġia tu bere namo fore baregona ta ġaiġonai ġere baru-kaua, davarai ġere fiu-reia. ⁴³ Bema ġoi ġimamu na evaġa-rakavamuni nai, bono basi-ġutua. Ġimamu sebonai maġuri vanaġivanaġi bono doġaria tu namo, a asi namo ġimamu ruarua karava eġara-vanaġi

vanaġini asi ebuseni gabuna ġana boiaġoni. [⁴⁴ Monai 'dimmo na beġe ġani-vanaġi vanaġimini, ema karava asi ebuseni.] ⁴⁵ Bema ġoi kwakumu na evaġa-rakavamuni nai, bono basi-ġutua. Kwakumu sebonai maġuri vanaġivanaġi bono doġaria tu namo, a asi namo kwakumu ruarua karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai beġe fiu-kaumuni. [⁴⁶ Monai 'dimmo na beġe ġani-vanaġi vanaġimini, ema karava asi ebuseni.] ⁴⁷ Bema ġoi matamu na evaġa-rakavamuni nai, bono ġibo-vaġia. Matamu sebonai Barau ġena Basileiai bono raka-toġa tu namo, a asi namo matamu ruarua karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai beġe fiu-kaumuni. ⁴⁸ Monai 'dimmo na beġe ġani-vanaġi vanaġimini, ema karava asi ebuseni.]

⁴⁹ Mabarari karava na bedamenarini, beiarevarini.

⁵⁰ Damena tu namo, senaġi bema damena mamina bekorini nai, mamina kamasi ma bovaġa-mamina ġenoġoiani? Nuġami ai damena bene tanu, e ġomi tata karomi ġesi maino nuġanai boġono tanu."

Veġaraġo ruġaruġana

10 Iesu mo gabu eraga-kwaneato, benamo Iudea tanona ġana eiaġoto, Ioridana ġarukana tavi tai evanaġito. Tarimarima ġutuma lelevaġi ġia ġenai ma ġeiaġoto, benamo eveito-ġoi kavana ma evaġa-ribarito.

² Benamo Farisea tarimari ma ġeiaġoto, benamo ġea danaġi-ġofakauato, ġekirato, "Tau ta ġaraġona befi-toġaiani nai, taravatu na beġabiani?" ³ Iesu na ma evaġa-veserito, ekirato, "Mose ġena taravatu nuġanai kara etoni?" ⁴ Ġekirato, "Mose ġena taravatu tu maiġesi ekirani, veġaraġo ruġaruġana fefana betoreani vau, ġaraġona betuġu-rakaiani." ⁵ Iesu na ekirarito, ekirato, "Mose na mai taravatu etoreato, korana ġomi nuġami tu roġo bubu. ⁶ Senaġina Barau na dagara mabarari eveirito nai, ġia na tarimarima maki eveirito tau e vavine. ⁷ Moġesina nai tau ta na tamana e sinana beraġa-kwanerini, ġaraġona ġesi beġe tanuni. ⁸ Benamo ġia tauri ruarua beġe sebonani, moġa lorinai ġia tu dia ruarua, senaġi sebona moġo. ⁹ Moġesi nai dei Barau na evaġa-sebonarito tu, tarima ta na asi ma bene torekirari."

¹⁰ Ma ġeġenoġoito numai, ġena mero na ma ġedanaġiato mo guruġa anina tu kara. ¹¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Deikara na ġaraġona betuġu-rakaiani, vavine ta ma beġaraġoani, ġia tu beveġura-vanaġini. ¹² Vavine maki moġesina, ġia ġaraġona beraġa-kwaneani, tau ta na ma beġaraġoani, ġia maki beveġura-vanaġini."

Iesu na mero misiri evaġa-namorito

Mataio 19:13-15; Luka 18:15-17

¹³ Tarima kotari na naturi ġeġwa-iaġorito-ġoi Iesu ġenai bene ġabi-karari ġana, senaġi ġena mero na ġekirato-ġoirito. ¹⁴ Iesu na eġitarito nai tu ebaruto. Benamo ġena mero ekirarito, ekirato, "Mani mero misiri ġeiaġoma au ġegu ai, asi ġolai-ġoiri, korana Barau ġena Basileia tu maniġesina kavana tarimari ġeri.

¹⁵ Moġoni akiramini, dei na Barau ġena Basileia asi beġabi-raġeani mero misina na kavana, ġia Basileiai tu asi beraka-toġani." ¹⁶ Benamo Iesu na mero misiri efaġa-vaisirito, benamo ġimana iatari ai etore-kaurito, evaġa-namorito.

Farefare vovoka tarimana

Mataio 19:16-30; Luka 18:18-30

¹⁷ Iesu monana ma evaisi-raġeto, benamo erakato nuġanai, tarima ta ġenai eraga-iaġoto, benamo ġoiranai ea vetui-tarito, edanaġiato, ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu namona, au tu kara baveini vau maġuri vanaġivanaġi baġabiani?" ¹⁸ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Ġoi tu karase nai au namogu okiraġini? Tarima ta asi namo, Barau moġo ġereġana. ¹⁹ Taravatu mabarari ma ribamu, 'Asi bono vaġivaġi, asi bono veġura-vanaġi, asi bono lema, asi bono vevaġa-daġa ġofaġofa, asi bono ġabi-kuretoġa, tamamu sinamu bono gubakauri.'" ²⁰ Benamo mo tarima ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, au tu keigu na beġoma toma, mani taravatu mabarari akorana-iaġirini." ²¹ Iesu na eġitaiato ma veuravinina ġesi ekirato, "Dagara sebona moġo orabuni, noiaġo, ġemu farefare mabarari noa voivoi-iaġiri, rabu tarimari bono viniri, benamo gubai tu ma ġemu farefare; ma bono iaġoma, murigu ai bonoma raka." ²² Mo tarima na mai guruġa eseġaġiato nai, ġoirana evaġa-gwaġiġiato, nuġana ma metona ġesi eraka-veġitato, korana ġia ġena farefare tu ġutuma lelevaġi.

²³ Benamo Iesu na ġena mero eġita-ġeġeraġirito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġeri farefare vovoka tarimari Barau ġena Basileiai ġeri rakatoġa tu gwaġiġi rakava." ²⁴ Benamo Iesu ġena mero na mo guruġa ġeseġaġiato nai, nuġari ġefarevaġito, senaġi Iesu na ma evaġa-guruġa ġenoġoirito, ekirato, "Natuġore, Barau ġena Basileia rakatoġana tu gwaġiġi rakava." ²⁵ Kamela nila kadarena na bevanaġini tu kotuna gwaġiġi, senaġi ġena farefare vovoka tarimana Barau ġena Basileiai ġena rakatoġa tu gwaġiġi rakava." ²⁶ Benamo ġena mero nuġari ġefarevaġi-rakavato, benamo ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, "Be deikarari vau maġuri beġe ġabiani?" ²⁷ Iesu na eġitarito, benamo ekirato, "Tarimarima ġeri ai tu asi ilaila, senaġi Barau ġenai tu ilaila, korana Barau ġenai dagara mabarari tu ilaila."

²⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, "Ġoi ribamu, ġai ġema dagara mabarari tu ġaraga-kwanerito, benamo ġoi murimu ai ġarakani." ²⁹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Moġoni akiramini, tarima ta ġena numa eraga-kwaneato, o tarikakana merori, tobana, sinana, tamana, natuna e ġena tano au daigu ai ema Vari Namona dainai, ³⁰ ġia mai maġuri nuġanai ġena numa, tarikakana merori, tobana, sinana, natuna e tano sinau-sinau beġoitaġoni, ema midigumidigu maki; ema ġaro beiaġomani nai, maġuri vanaġivanaġi bedoġariani. ³¹ Senaġi tarimarima ġutuma toma ġeguineni tu beġe gabini, gabi tarimari tu beġe guineni."

Iesu ġena mase ma ekiraġi-foforiato

Mataio 20:17-19; Luka 18:31-34

³² Iesu ma ġena mero ġesi Ierusalemata ġana ġe-
varaġeto-ġoi, dabara na ġeraka-iaġoto-ġoi, Iesu tu
ġoirari ai erakato, benamo ġia ġeġaba-rakavato, ema
muriri na ġerakato tarimari maki ġegarito. Benamo
Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ma eġori-
veġitarito, benamo ġenai kara beġe ġorani dagarari
ekira-vararito, ³³ ekirato, "Ġoseġaġi, ġita tu Ierusalemata
ġana tavaġeni. Monai Tarimarima Natuna tu Rubu
Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-riba iaġiani
tarimari ġimari ai beġe toreani. Ġia na ġena mase gu-
ruġana beġe vaġa-moġoniani, benamo irau bese (o
Roma) tarimari ġimari ai beġe toreani. ³⁴ Ġia na beġe
vaseva-vaseva iaġiani, beġe kanunuani, beġe kwariani
e beġe vaġi-maseani. Senaġi ġaro toitoi murinai ma
bevariġisi-ġenoġoini."

Iakobo (o Iames) ma Ioane ġeri noġinoġi

Mataio 20:20-28

³⁵ Benamo Sebedaio natuna, Iakobo ma Ioane, Iesu
ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, "Vevaġa-riba tari-
mamu, ġai ġaurani kara baġa noġimuni dagarana
bono vinima." ³⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, "Kara ġemi
ai bana veia ġotoni?" ³⁷ Benamo ġia na ġevaġa-gu-
ruġaiato, ġekirato, "Ġai ġaurani, ġai ta aroribamu
rekenai, ma ta tu kaurimu rekenai baġana tanu ġoi ġe-
mu Basileia marevana nuġanai."

³⁸ Senaġi Iesu na ekirarito, ekirato, "Ġomi tu asi riba-
mi kara ġonoġiani. Au na midigu bedina banuani ġo-
mi maki boġo niuni riba? Au beġe babatisoguni ba-
bationa ġomi na maki boġo ġabiani riba?" ³⁹ Ma ġe-
vaġa-veseto, ġekirato, "Oi." Iesu na ekirarito, ekirato,
"Moġoni, au banuani bedinai ġomi maki boġo niuni,
ema au beġe babatisoguni babationa ġomi maki
beġe babatisomini. ⁴⁰ Senaġi aroribagu rekenai o kau-
rigu ai boġono tanu ġotoni tu, dia au na bavaġa-
moġoniani, a mai tu Barau na eġabi-torerito tarimari
ġeri."

⁴¹ Mai guruġa mero gabanana (10) ġeseġaġiatio nai,
Iakobo e Ioane ġebaru-vinirito. ⁴² Benamo Iesu na
mabarari ekea-vegogorito, benamo evaġa-guruġarito,
ekirato, "Ġomi ribami, irau bese tarimari ġeri vere na
tarimarima ġedori-naġinaġirini, ema ġeri veguine-iaġi
tarimari baregori na tu ġeri maoro seġukari na ġelau-
naġi-naġirini. ⁴³ Senaġi ġomi fakami ai moġesina tu asi
boġono vei. Bema ta ġomi fakami ai bene vere etoni
nai tu, ġomi mabarami vetuġunaġimi bene iaġo-vini,
⁴⁴ ema dei bene guine etoni tarimana, ġia tu mabarari
ġeri vetuġunaġi tarimanai bene iaġo. ⁴⁵ Korana Tari-
marima Natuna eiaġomato tu, dia tarimarima na ġia
vetuġunaġina beġene iaġo-vini ġana, senaġina ġia
eiaġomato tu, tarimarima vetuġunaġiri bene iaġo-vini,
ema ġena maġuri bene tore-taria, tarimarima ġutuma
bene voi-ġenoġoiri e bene vaġa-maġuriri ġana."

Iesu na mata-bubu tarimana Batimeo matana evaġa- namoato

Mataio 20:29-34; Luka 18:35-43

⁴⁶ Ieriko ai ġeraġasito, monana Iesu ma ġena mero e
tarimarima ġutuma lelevaġi ġesi Ieriko ma ġeraga-
kwaneato nuġanai, Batimeo, mata-bubu e noġiveg-
ame tarimana, Timeo natuna, dabara rikinai etanu-
taġoto-ġoi. ⁴⁷ Ġia eseġaġito Iesu, Nasareta tarimana,
tu ġia sevinai, benamo ekea-fouto, ekirato, "Iesu o,
Davida natuna, au novetuġa-ġwagu!" ⁴⁸ Tarimarima
ġutuma na ġekira-ġoiato, asi bene guruġa ġetato,
senaġi ġia ekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, "Davida Natu-
na o, au novetuġa-ġwagu!"

⁴⁹ Iesu eruġa-tarito, benamo ekirato, "Ġokeaia." Ben-
amo ġia na mata-bubu tarimana ġekeaiato, ġekirato,
"Asi bono gari, novariġisi, Iesu na ekeamuni bene."
⁵⁰ Benamo ġena koudi efitoġaiato, eburi-vaisito, Iesu
sevina ġana eiaġoto. ⁵¹ Benamo Iesu na edanaġiatio,
ekirato, "Kara ġemu naveia otoni?" Mata-bubu tari-
mana evaġa-veseto, ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu,
matagu noma keo-fakaia." ⁵² Benamo Iesu ekirato,
"Noiaġo, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu."
Benamo asikauna matana enamoto e eboġeboġe-
ġinikauto, benamo Iesu murina na dabara na eraka-
iaġoto.

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemata ai ġevonevone-raġe viniato

Ioane 12:12-19

11 Ġeraka-iaġoto-ġoi, Ierusalemata ġekavinaġiatio-
ġoi, ma Betefage e Betania ai ġeraġasito Olive
Ġorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua
etuġu-guinerito, ² ekirarito, ekirato, "Ġoiaġo, ġoira
vanuġana ġana. Boġo raġasini nai, doniki natuna ta
barutarinai boġo ġitaiani, iatanai tarima ta roġosi
bene raġe. Boġono ruġaia, benamo boġono ġori-iaġo-
maia. ³ Bema tarima ta na bedanaġimini, bekirani, 'Ġo-
mi tu karase nai maniġesi ġoveiani?' betoni nai,
boġono kiraia, 'Vereġauka na eura-viniani, vau ma be-
tuġu-ġenoġoiani.'"

⁴ Benamo ġerakato, ġeiaġoto, doniki natuna ġea
ġoitaġoato numa ta ġoiranai barutari. Ġeruġaiato-ġoi
nuġanai, ⁵ monai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari na
ġedanaġirito, ġekirato, "Ġomi tu karase nai mani
doni-
ki natuna ġoruġaiani?" ⁶ Benamo ġevaġa-veserito Iesu
na ekirarito kavana, vau ġetuġu-rakarito.

⁷ Benamo doniki natuna Iesu ġenai ġeġori-iaġoato,
ġeri dabuġa barari doniki doġenai ġeiaiva-kaurito, ben-
amo Iesu etanukauto. ⁸ Tarimarima ġutuma ġeri
dabuġa barari dabarai ġeivarito. Kota tu ġau lauri
boġai ġebasito, benamo dabarai ġetorerito. ⁹ Ġoirai e
gabi ai ġerakato tarimari mabarari na ġevone-raġeato-
ġoi, ġekirato,

"Hosana, Vereġauka aranai
eiaġomani tarimana sivaġa-namoa!"

¹⁰ Davida ġita Tamara

ġena Basileia eiaġomani,

sivaŕa-namoal!
Hosana guba tuŕunai!"

¹¹ Iesu Ierusalemāi eraŕasito nai, Rubu Veaŕa nuŕanai eraka-toŕato, dagara mabarari eŕita-vaŕa-ŕaurito. Senaŕi elavilavito nai, ŕia ma ŕena mero gabanana ruarua (12) ŕesi ŕeraka-rosito, Betania ŕana ma ŕeŕenoŕito.

Iesu na figi ŕauna etovoŕaiato

Mataio 21:18-19

¹² Ma elaŕanito, ŕia na Betania ŕeraga-kwaneato, ŕeraka-iaŕoto-ŕoi nuŕanai, Iesu evitoato. ¹³ Eboŕeto, figi ŕauna ma launa ta eŕitaiato fakana kota manaŕai, benamo eiaŕoto, nea ŕitaia ma tauna ba asiŕina. Monai ea raŕasito tu, ŕwana ta asi edoŕariato, launa korina moŕo, korana ŕena ŕwa ŕarona roŕo nai. ¹⁴ Benamo Iesu na figi ŕauna ekiraiato, ekirato, "Œoi ŕwaŕwamu tarima ta na asi ma beŕaniani, toma beiaŕoni vanaŕivanaŕi!" Mai guruŕa ŕena mero na ŕeŕeŕaŕiato.

Iesu na Rubu Veaŕa eiarevaiato

Mataio 21:12-17; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22

¹⁵ Ierusalemāi ŕevotuto, Iesu Rubu Veaŕa nuŕanai eraka-toŕato, benamo voivoi tarimari elai-rosirito. Moni ŕesenisito-ŕoi tarimari ŕeri fata e pune ŕeivoivoi-iaŕirito-ŕoi tarimari ŕeri diŕoka eŕuke-vebuburito. ¹⁶ Rubu Veaŕa nuŕana na ŕeri farefare ŕeŕwa-iaŕorito-ŕoi tarimari maki ekira-ŕoirito. ¹⁷ Benamo tarimarima evaŕa-ribarito, ekirato, "Buka Veaŕa nuŕanai tu maiŕesi etoreato, Barau ekirato, 'Au ŕegu numa tu bese iraurau ŕeri ŕuriŕuri numanai beŕe kiraŕiani,' senaŕi ŕomi na tu lema tarimari ŕeri gumu gabunai boŕo vaŕa-iaŕoa." ¹⁸ Rubu Veaŕa vereri baregori e taravatu ŕevevaŕa-riba iaŕiato-ŕoi tarimari na ŕeseŕaŕiato nai, Iesu beŕene vaŕia dabarana ŕevetauato. Iesu garina ŕeveito-ŕoi, korana tarimarima mabarari na ŕena vevaŕa-riba guruŕari ai ŕeŕaba-rakavato-ŕoi. ¹⁹ Elavilavito, benamo Iesu ma ŕena mero ŕesi vanuŕa barana ŕeraga-kwaneato.

Figi ŕauna emaseto

Mataio 21:20-22

²⁰ Boŕiboŕi ai dabara na ma ŕeraka-vanaŕito nuŕanai, mo figi ŕauna ŕeŕitaiato, emarai-ŕosito, ŕokana maki ŕemaseto. ²¹ Petero na etuŕamaŕi-taŕoa-to, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, "Vevaŕa-riba tarimamu, noŕitaia, ŕoi na mo figi ŕauna otovoŕaiato dagarana tu varau bemase."

²² Benamo Iesu na evaŕa-veserito, ekirato, "Barau boŕono ŕabidadama-vinia. ²³ Moŕoni akiramini, tarima ta na mai ŕoro bekiraiani, 'Noveraŕa-raŕe, be davarai noa vefiu-rei,' benamo nuŕana asi ma bedaradarani, senaŕi bevaŕa-moŕoniani, kara bekiraŕiani dagarana bemoŕonini nai, mo veiŕa tu beŕorani. ²⁴ Moŕa lorinai akiramini, kara boŕo noŕini ŕauŕau ai nai, boŕo vaŕa-moŕonia, boŕo doŕaria, benamo boŕo ŕabiani. ²⁵ Be-

ma ŕoruŕa-tarini, benamo ŕoŕauŕauni nai, rakava boŕono tuŕamaŕi-fitoŕari, bema tarima ta ŕenai ma ŕemi nuŕa meto nai, benamo ŕomi Tamami gubai etanuni na maki ŕemi rakava betuŕamaŕi-fitoŕarini. [²⁶ Senaŕi bema ŕomi na tarima ŕeri rakava asi boŕo tuŕamaŕi-fitoŕarini nai, ŕomi Tamami gubai etanuni na maki ŕemi rakava asi betuŕamaŕi-fitoŕarini.]"

Iesu ŕena seŕuka korana ŕedanaŕiato

Mataio 21:23-27; Luka 20:1-8

²⁷ Benamo ŕia Ierusalemāi ma ŕeraŕasito. Monai Iesu Rubu Veaŕa nuŕanai erakato-ŕoi nuŕanai, Rubu Veaŕa vereri baregori, e taravatu ŕevevaŕa-riba iaŕiato-ŕoi tarimari, ema Iuda vereri ŕia ŕenai ŕeiaŕoto. ²⁸ Benamo ŕedanaŕiato, ŕekirato, "Kamara maoro ai ŕoi na mai veiŕa oveirini? Dei na maoro evinimuto?" ²⁹ Iesu na evaŕa-veserito, ekirato, "Au na vedanaŕi sebona avinimini, boŕo vaŕa-veseani nai, au na kamara maoro ai mai veiŕa aveirini bakira-varamini. ³⁰ Ioane ŕena babatise veiŕana tu guba na eiaŕomato, ba tarimarima ŕerina?"

³¹ Œia fakari ai ŕeverorito, ŕekirato, "Bema ŕita bita kirani, 'Barau ŕenana' bita toni nai, ŕia bekirani, 'Karase nai Ioane asi ŕovaŕa-moŕoniato?' betoni. ³² Senaŕi bema ŕita bita kirani, 'Tarimarima ŕerina' bita toni nai maki asi ilaila." Œia tu tarimarima gariri ŕegarito, korana ŕia ribari, Ioane tu peroveta tarimana korikori.

³³ Moŕa lorinai ŕia na Iesu ŕevaŕa-veseato, ŕekirato, "Œai asi ribama." Benamo Iesu na ŕia maki ekirarito, ekirato, "Au na maki kamara maoro ai mai veiŕa aveirini asi bakira-varamini."

Barabore - Vine tavoŕana ŕitaŕauna tarimari rakavari

12 Iesu na barabore ai ma evaŕa-guruŕarito, ekirato, "Tarima ta vine tavoŕana evaroato, maŕuna eŕabiato, tano ai vine gigi-gigina gurina ekwaiato, tavoŕa ŕitaŕauna numana maki evaŕa-ruŕaiato. Moŕa murinai tavoŕa ŕitaŕauna tarimari ŕeri ai ŕena tavoŕa eraga-kwaneato, benamo erakato gabu ta ŕana. ² Vine ŕwari (o grapes) ŕemaŕeto, benamo ŕia na ŕena vetuŕunaŕi tauna ta etuŕuato tavoŕa narinarina tarimari ŕeri ai, vine ŕwari kota benea ŕabi ŕana. ³ Senaŕi ŕeŕabi-tariato, benamo ŕekwariato vau, ŕimana kori ŕetuŕu-ŕenoŕiato. ⁴ Tavoŕa biaguna na ŕena vetuŕunaŕi tauna ta ma etuŕuato, senaŕi ŕia tu debana ŕekodo-fakaiato e ŕevei-maiaka maiakaiato. ⁵ Benamo ta ma etuŕuato, senaŕi ŕevaŕi-maseato; ema vetuŕunaŕi tarimari ŕutuma etuŕurito, kota tu ŕekwaririto, kota tu ŕevaŕirito. ⁶ Tarima sebona ta tu roŕo ŕia sevina, ŕia natuna korikori, ŕena lalokau merona. Dokonai ŕia etuŕuato, ekirato, 'Natugu natuŕua, ŕia na beŕene gubakau.' ⁷ Senaŕi tavoŕa ŕitaŕauna tarimari tauŕeri ŕeveguruŕa-vevinito, ŕekirato, 'Mani tu tavoŕa beŕaunaiani merona, be siŕabia, sivaŕia, benamo tavoŕa tu ŕita ŕera.' ⁸ Benamo ŕeŕabi-tariato, ŕevaŕiato, vine tavoŕana murikanai ŕefiu-roŕiato."

⁹ Iesu evedanaġito, ekirato, "Tavoġa biaguna na tu kara beveiani? Ġia beiaġomani, tavoġa narinarina tarimari bevaġi-ġosirini, benamo vine tavoġana tarima irauri tari ma bevinirini. ¹⁰ Ġomi na mai toretore Buka Veaġai asi ġoiaviani, iniġesi ekirani,

'Fore numari ġeragarini tarimari na asi ġeura-viniato ma ġefitoġaiato forena tu duġu forenai eiaġoto.

¹¹ Mai veġa maiġa tu Vereġauka na eveiato, matara na taġitaiani, ġitaġitana irau veġata."

¹² Benamo Iuda vereri na Iesu beġene ġabia dabarana ġevetauato, korana ġia ribari, Iesu na mai barabore tu ġia ekiraġirito-ġoi nai. Senaġi tarimarima ġutuma ġevegogo-taġoto-ġoi gariri ġeveito naima ġeraga-kwaneato, ġerakato.

Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri

Mataio 22:15-22; Luka 20:20-26

¹³ Gabivau Farisea tarimari e Heroda murinai ġerakato-ġoi tarimari kotari Iesu ġenai ġetuġu-iaġorito, ġena guruġai beġene vaġa-vedaġa-raġea e beġene ġabia ġana. ¹⁴ Ġeiaġomato, benamo Iesu ġema ribaġaniato, ġekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, ġai ribama ġoi tu moġoni vei-iobukaiobuka tarimamu, tarimarima gariri asi oveini. Tarima ġeri dagi maki asi otuġamaġirini, senaġi ġoi na moġoni ai Barau ġena dabara ovevaġa-riba iaġi-ġitakauani. Novaġa-ribama, Kaisara, Roma ġeri vere, ġenai takesi baġana dava ba asiġi? Baġana vinia ba asi baġana vinia?"

¹⁵ Senaġi Iesu na ġeri ġofaġofofa eribaiato nai, ekirarito, ekirato, "Karase nai au ġoribaġaniguni? Silva monina ta ġoġwa-iaġomaia, nama ġitaia." ¹⁶ Benamo ta ġeġwa-iaġomaia, Iesu na edanaġirito, ekirato, "Mai tu dei laulauna e dei arana?" Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Kaisara ġena." ¹⁷ Iesu na ekirarito, "Kaisara ġena dagara Kaisara boġono vinia, Barau ġena dagara Barau boġono vinia." Benamo ġeġaba-rakavato ġia ġenai.

Variġisi-ġenoġoi guruġari

Mataio 22:23-33; Luka 20:27-40

¹⁸ Sadukea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto. Ġia ġeri tuġamaġi tu, mase tarimari asi ma beġe variġisi-ġenoġoini. Benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, ¹⁹ "Vevaġa-riba tarimamu, Mose na taravatu ġai ġema maiġesina etoreato, 'Bema tau ta kakana bemaseni, vabuna bemase-kwaneani, ma asi naturi nai, mo tau na kakana vabuna bene ġaraġoa, naturi beġene maġuri mase tauna ġena.' ²⁰ Mero mabarari tu imaima ruarua (7). Mero guinena na eġaraġoato, ma emaseto asi natuna. ²¹ Mero vaġa-ruaruana na vabuna ma eġaraġoato, senaġi ġia maki emaseto asi natuna. Mero vaġa-toitoina maki moġesina moġo. ²² Moġa nuġanai ġia mabarari tu imaima ruarua (7), naturi ta asi ġevaġa-ġoraiato. Dokonai mo vavine maki emase-

to. ²³ Variġisi-ġenoġoi ġaronai mo vavine tu dei ġaraġona? Korana ġia tu tauri 7 na ġeġaraġoato."

²⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġomi tu ġokerereni, korana Buka Veaġa anina ema Barau ġena seġuka asi ribami. ²⁵ Mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini tarimari tu asi ma beġe veġaraġoni. Ġia tu aneru kavana gubai. ²⁶ Mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini guruġari Mose ġena bukai asi ġoiaviani? Ġau eġaraiato varina nuġanai Barau na Mose ekiraiato, ekirato, 'Au tu Aberahamo ġena Barau, Isako ġena Barau, ema Iakobo ġena Barau.' ²⁷ Ġia tu dia mase tarimari ġeri Barau, senaġi maġuri tarimari ġeri Barau. Ġomi tu ġokerere-rakava rakavani!"

Veuravini tu taravatu mabarari evanaġirito

Mataio 22:34-40; Luka 10:25-28

²⁸ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta eiaġomato, ġeri guruġa-guruġa eseġaġiato, benamo eġitaato, Iesu na evaġa-vese ġinikaurito nai, edanaġiato, ekirato, "Taravatu mabarari nuġari ai aiġa tu barego vedaureana?" ²⁹ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Barego vedaureana tu maiġa: 'Isaraela tarimami o, ġoseġaġi, Vereġauka ġita ġera Barau tu Vereġauka sebona kwariġutu. ³⁰ Vereġauka ġoi ġemu Barau bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma ġemu tuġamaġi mabarana, ma kokoremu mabarana ġesi.' ³¹ Vaġa-ruaruana tu maiġa: 'Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveuravini kavana.' Taravatu ta na mai taravatu ruarua asi bevanaġirini."

³² Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ma evaġa-veseto, ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, ġoi ġemu guruġa tu moġoni, Barau tu sebona moġo, asi ta maia. ³³ Bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma ġemu tuġamaġi mabarana, ma gwadamu mabarana, ema sevimu ai etanuni tarimana maki bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveuravini kavana. Maiġa tu barego vedaurea, ġinitaġo dagarari e boubou dagarari mabarari evanaġirito."

³⁴ Benamo Iesu na mo tarima ġena vevaġa-vese eġitaiato ma iaunegana e ma tuġamaġi-fakana ġesi, benamo ekiraiato, ekirato, "Ġoi e Barau ġena Basileia fakami tu asi manaġa."

Moġa murinai tarima ta na asi ma edanaġiato, korana ġegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ġena Vereġauka?

Mataio 22:41-46; Luka 20:41-44

³⁵ Iesu Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, ekirato, "Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ġetonni?"

³⁶ Davida Iauka Veaġa na riba e tuġamaġi-faka evinia-to, benamo eguruġa-foforito, ekirato, 'Barau na au ġegu Vereġauka ekiraiato: Au ġimagu aroribana rekenai noma tanu, bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.'

³⁷ Davida na Keriso tu 'Vereġaukana' ekiraġito; kamasi nai Keriso tu Davida natuna?"

Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri ġo-faġofa veiġari

Mataio 23:1-36; Luka 11:37-54; 20:45-47

Tarimarima ġutuma lelevaġi Iesu ġena guruġa ma iakuri ġesi ġeseġaġiato. ³⁸ Ġena vevaġa-riba nuġanai ekirato, "Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari boġono ġita-ginikauri. Ġia ġeurani dabuġa maukari beġene riġo, maketi gaburi ai beġene rakao-rakao, tarimarima na beġene vaġa-namori urari ai. ³⁹ Rubu nuġari ai e ġanivegogo gaburi ai ġeri ura sea namori ai beġene tanu. ⁴⁰ Ġia na vabu ġeri numa e farefare ġevaġa-koririni. Ġeri ġauġau tu mauka kenene, ġeġo-faġofani. Ġia tu meto barego vedaurea beġe ġabini."

Vabu ġena boubou monina

Luka 21:1-4

⁴¹ Iesu moni-tore mauġana ġoiranai etanu-tarito, benamo tarimarima moni ġeġurato-ġoi eġitarito. Farefare e moni vovoka tarimari ġutuma moni barari ġeġurato-ġoi. ⁴² Senaġi asi-ġena e asi-ġana vabuna ta eiaġomato, ġena moni misiri ruarua moġo eġurariġorito, mai tu noġa moġo toea sebona kavana. ⁴³ Benamo Iesu na ġena mero ekearito ġia ġenai, benamo ekirarito, ekirato, "Moġoni akiramini, mai vabu na beġuraia monina na mabarari ġeri vini bevanaġiri. ⁴⁴ Korana ġia mabarari ġeri moni vovoka ġerina koturi moġo beġe vini, senaġi mai vabu tu asi ġena-ġana na nuġanai ġenai kara ġetanuni ġena maġuri ai bere vevaġa-kava-iaġiri dagarari mabarari beġurari."

Iesu na vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito

13 Iesu Rubu Vevaġa na eraka-rosito-ġoi nai, ġena mero ta na ekiraġiato, ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, mai fore asikeikeiri noġitari e mai numa baregori ma marevari maki noġitari." ² Iesu na evaġa-veveato, ekirato, "Mai numa baregori oġitarini? Mai fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni, mabarari beġe vare-bubu-riġorini."

³ Iesu Olive Ġorona tuġunai etanu-taġoto-ġoi, Rubu Vevaġa Ierusalem ai eġita-iaġoato-ġoi nuġanai, Petero, e Iakobo (o Iames), e Ioane, ema Anduru na ġedanaġi-ġairiato, ġekirato, ⁴ "Nokira-varama, mai dagara tu aitoma beġe ġorani, ema beġe ġorani nai, kamara vetoġa na bevaġa-foforiani, maniġeri mabarari beġe ġorani?"

⁵ Benamo Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġomi lori mi boġono vetore, tarima ta na asi bene ġofami. ⁶ Tarima vovoka au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, 'Tarimana tu au maiġegu!' Tarima ġutuma beġe ġofarini. ⁷ Bema ġomi na vetari o tuari gururi e tuari variri boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Maniġeri dagara tu beġe ġorani, senaġi dokona tu asi roġo.

⁸ Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe vetarini. Gabu ġutuma

nuġari ai tano beġe iagani, doġe maki beġe ġorani. Mai tu midigu moġo besinaiani, noġa moġo mero keina emaġurini midiguna kavana.

⁹ Tauġemi boġono venari-ginikau, korana beġe ġabimini, Iuda ġeri kanisoro tarimari ġeri ai beġe ġori-iaġomini e rubu nuġari ai beġe kwarimini. Au ġoġabi-raġeguni dainai, gavana e vere barari o kini ġoirari ai roġo boġo ruġani, au vaġa-moġonigu ai boġono iaġo. ¹⁰ Vari Namona tu tanobara mabarari nuġari ai beġe ġobata-iaġi guineani. ¹¹ Bema Kota tarimari ġoirari ġana beġe ġori-iaġomini nai, kara toma boġoa kiraġirini guruġari asi boġono nuġa-vekwaraġi-iaġiri. Ġarona beraġasini vau, Barau na kara bevaġa-ribamini guruġari boġono kiraġiri, korana dia ġomi boġo guruġani, senaġi Iauka Vevaġa beguruġani. ¹² Kakana na tarina berevaiani bene mase ġana, tamana na natuna maki moġesina beveiani. Naturi na tamari sinari beġe seġafore-vinirini ema beġe vaġirini. ¹³ Tarimarima mabarari na beġe iau-rakavamini, korana au ġoġabi-raġeguni nai. Senaġina deikara bevevaġa-gwaġiġini mo dokona tu bemaġurini."

Vevaġa-gari dagarana befoforini

Mataio 24:15-28; Luka 21:20-24

¹⁴ "Bema ġomi na dagara rakava vedaureana, vevaġa-gari dagarana, boġo ġitaiani, asi bene ruġa gabunai beruġani." Mai guruġa beiaviani tarimana bene riba maoro anina tu kara. "Benamo deidei Iudeai ġetanuni tarimari ġoro ġana beġene raga-iaġo.

¹⁵ Deikara numa tuġunai etanu-taġoni tu, asi ma bene raka-toġa numa nuġana ġana ġena farefare ġabiġabiri. ¹⁶ Deikara vamoka nuġanai maki asi ma bene ġenoġo ġena koudi ġabi-ġabiri. ¹⁷ Mo negai vavine ma baniri e ġabi-variġu vavineri kika ma vetuġari! ¹⁸ Boġono ġauġau, mai dagara asi bene ġora ġura e nagure ġarori ai! ¹⁹ Korana mo negai rakava e midigu barego beġe raġasini, Barau na tanobara eveiato beiaġoma maitoma, rakava e midigu moġesina asi ġeġorani. Ma maiġa murinai moġesina kavana ta asi ma beġorani. ²⁰ Bema Vereġauka na moġaro rakavari asi bere vaġa-kubiri, tarima ta asi bere maġuri riba, senaġi eġabi-hidirito tarimari dairi ai, ġia na ġarori evaġa-kubirito.

²¹ Mo negai, bema tarima ta na bekiramini, 'Ġoġitaia, Keriso tu maiġa!' o 'Ġoġitaia, ġia tu iomoġa!' betoni nai, asi boġono vaġa-moġonia. ²² Korana tu Keriso ġofaġofari e peroveta tarimari ġofaġofari beġe foroforini, vetoġa boruri e nuġa-farevaġi veiġari beġe veirini, Barau na eġabi-viriġirito tarimari beġene ġofa-veġonuri ġana. ²³ Moġesi nai tauġemi boġono venari; dagara mabarari tu akiravara-guinemini, aoa roġosi bene raġasi nai."

Tarimarima Natuna ġena iaġoma

Mataio 24:29-31; Luka 21:25-28

²⁴ "Senaġi mo negai, rakava beġe ġorani murinai, ġaro bemukunani e ġue maki asi bemamani, ²⁵ visiġu guba na beġe ketoni e guba seġukari beġe iagaiagani.

²⁶ Benamo tarima na Tarimarima Natuna beĝe ĝitaiani, magube na beiaĝomani ma seĝuka barana e ma marevana ĝesi. ²⁷ Benamo ĝia na aneru betuĝurini, eĝabi-viriĝirito tarimari beĝe vaĝa-vegogorini tanobara mabarari na."

Barabore - Vevaĝa-riba figi ĝauna ĝenana

Mataio 24:32-35; Luka 21:29-33

²⁸ "Figi ĝauna ĝenana mai barabore boĝono ribaia: Kabona ĝefori-raĝeni e launa ĝefafani nai, ĝoribani, ĝaro ĝena tora taimina tu bekavinaĝi ĝotoni. ²⁹ Moĝa ilailanai, ĝomi maki bema mai dagara beĝe ĝorani boĝo ĝitarini nai, boĝono riba, Tarimarima Natuna tu bekavinaĝi ĝatama bokai. ³⁰ Moĝoni akiramini, mai ĝuru asi bekorini, beiaĝoni mo, mai dagara mabarari beĝe ĝorani. ³¹ Guba e tanobara beĝe rekwa-rekwani, senaĝi au ĝegu guruĝa tu asi beĝe rekwa-rekwani, beĝe tanu-vanaĝi vanaĝini."

Ĝaro ema hora tarima ta asi ribana

Mataio 24:36-44

³² "Senaĝi mo ĝaro ema aoa tu tarima ta asi ribana, e aneru gubai asi ribari, ema Natuna maki asi ribana, senaĝi Tamana ĝereĝana moĝo ma ribana. ³³ Lorimi boĝono vetore, boĝono venari-ginikau, korana asi ribami, aitoma mo aoa beraĝasini.

³⁴ Ĝia tu maiĝesina kavana, tarima ta eraka-ĝerevaĝi-to, ĝena numa eraga-kwaneato, benamo ĝena vetuĝunaĝi tarimari maoro evinirito, tata ĝeri ĝauvei beĝene vei. Ĝatama-boka narinarina tarimana maki ekiraiato, bene riviĝa. ³⁵ Moĝesi nai ĝomi maki tataĝa-taĝo boĝono tanu, korana numa biaguna beĝenoĝoini aoana tu asi ribami, lavilavi ai, ba boĝi nuĝanai, ba kokoroku begoĝini ai, ba boĝiboĝi ai. ³⁶ Irau mai moĝo beraĝasini, benamo genami ai beĝoitaĝomini ĝesi. ³⁷ Au na kara ĝomi akira-varamini guruĝana tu tarimarima mabarari maki akira-vararini, akirani, 'Tataĝa-taĝo boĝono tanu e boĝono venari-ginikau!'"

Iesu beĝene vaĝia dabarana ĝevetauato Ioane 11:45-53

14 Ĝaro ruarua moĝo, benamo Pasova verekona o Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito asi evaĝirito verekona e asi etubuni faraona verekona beĝe veiani nuĝanai, Rubu Veaĝa vereri baregori e taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi tarimari na Iesu beĝene ĝabi-lemma, benamo beĝene vaĝi-masea dabarana ĝevetauato-ĝoi. ² Senaĝi ĝekirato, "Dia vereko nuĝanai bene ĝora, korana vereko beĝe iaĝoma tarimari ĝia iatana na beĝe burini garina."

Vavine ta ĝena veiĝa namona

Mataio 26:6-13; Ioane 12:1-8

³ Iesu Betania ai Simona lepera tarimana ĝena numai eĝaniĝanito-ĝoi nuĝanai, vavine ta eraka-toĝato, kavabu namona ta, alabasta forena na ĝeveiato kavabuna, eĝabi-kauato, nuĝanai tu muramura ma bo-

nana namona. Mo muramura tu ĝauĝa arana nad ĝokana na ĝeveito-ĝoi dagarana, ma voina tu varaĝe rakava. Mo vavine na mo kavabu bokana ebota-fakaia-to, benamo muramura Iesu debanai ebubuato. ⁴ Ĝia sevinai tarimari kota tu ma nuĝa-metori ĝesi ĝeveguruĝa-vevinito, ĝekirato, "Karase nai mai muramura bonana namona efitoĝa-kavaiani? ⁵ Bere voivoi-iaĝia, benamo silva moniri sinau toitoi (300) bere ĝoitaĝoa, (mai tu tarima ta davana laĝani ta nuĝanai kavana), benamo asi ĝeri-ĝari tarimari bere viniri." Benamo ĝia na mo vavine ĝevaneato.

⁶ Senaĝi Iesu ekirato, "Ĝoraga-kwane! Kara dainai ĝomi na meto ĝoviniani? Mai vavine na tu veiĝa namona au ĝegu ai beveia. ⁷ Asi ĝeri-ĝari tarimari tu ĝomi ĝesi boĝo tanu-vanaĝi vanaĝini, be boĝo urani nai, boĝono vaĝa-kavari. Senaĝi au tu dia ĝaro mabarari ĝomi ĝesi batanuni. ⁸ Mai vavine na tu kara bere veia dagarana beveia, ĝia na au tauĝanigu ai muramura bebubu-guinea gurigurigu ĝana. ⁹ Moĝoni akiramini, Vari Namona beĝe ĝobata-iaĝiani tanobara mabarari nuĝari ai, mai vavine na veiĝa beveia veiĝana maki beĝea kiraĝiani, ĝia tuĝamaĝi-iaĝina."

Iudas na Iesu erevaiato

Mataio 26:14-16; Luka 22:3-6

¹⁰ Benamo Iudas Isakariota, gabanana ruarua (12) tarimana ta, Rubu Veaĝa vereri baregori ĝeri ai eiaĝoto, Iesu benea revaia ĝia ĝeri ai ĝana. ¹¹ Benamo ĝia na ĝeseĝaĝiato nai, ĝeiaku-rakavato, benamo ĝekiratoretato, moni beĝe viniani. Benamo Iudas na ĝimari ai betore-kauani dabarana ma evetauato-ĝoi.

Iesu ma ĝena mero ĝesi ginitaĝo mamoea ĝeĝaniato

Mataio 26:17-25; Luka 22:7-14; 22:21-23; Ioane 13:21-30

¹² Ĝaro giniguenai, asi etubuni faraona verekona veiveina e ginitaĝo mamoea vaĝivaĝina ĝaronai, Iesu ĝena mero ĝevedanaĝito, ĝekirato, "Ĝai tu ainai Pasova verekona baĝana vei-torea, bono ĝania?" ¹³ Benamo Iesu na ĝena mero ruarua etuĝurito, ekirarito, ekirato, "Vanuĝa baregonai boĝono raka-toĝa, benamo tarima ta nanu gwaĝutuna befaĝaiani boĝo ĝoitaĝoani. Muri-na na boĝono iaĝo. ¹⁴ Benamo beraĝekauni numanai numa biaguna boĝono vaĝa-guruĝaia, boĝono kira, 'Vevaĝa-riba tarimana ekirani: Au ĝegu varivari daiĝutuna tu aiĝa, ĝegu mero ĝesi monai ginitaĝo mamoe-na baĝana ĝania?' ¹⁵ Benamo ĝia na daiĝutu baregona ta numa tuĝunai bevaĝa-ĝitamini iarevatore. Monai boĝono dabaraia ĝita ĝara."

¹⁶ Benamo mero ĝeiaĝoto, vanuĝa barana nuĝanai ĝeraka-toĝato, Iesu na ekiraĝirito ilailari ai ĝedoĝaririto. Monai vereko ĝeveiato.

¹⁷ Elavilavito, Iesu ma ĝena mero gabanana ruarua (12) ĝesi ma ĝeraĝasito. ¹⁸ Ĝeĝaniĝanito-ĝoi nuĝanai Iesu ekirato, "Moĝoni akiramini, ĝomi ta na au borevagu-ni, ta au ĝesi ini taĝaniĝani-vegogoni tarimamu ta na." ¹⁹ Ĝia mabarari nuĝari ma metori ĝesi irau sebori irau sebori na ĝedanaĝiato, ĝekirato, "Moĝoni dia au, ene?"

²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, "Mai tu ġomi gabanana ruarua (12) fakami ai ta dei au ġesi diġu sebonai ġana-ba-riġoni tarimana. ²¹ Tarimarima Natuna bemaseni, Buka Veaġai ġetoreato ilailanai. Senaġi Tarimarima Natuna berevaiani tarimana vetuġana kekei, asi bere maġuri tu namo."

Vereġauka ġena ġanivegogo veaġana

Mataio 26:26-30; Luka 22:15-20; 1 Korinto 11:23-25

²² Ġia ġeġaniġanito-ġoi nuġanai, Iesu na beredi eġabiato, Barau evaġa-namoato, etaviato, evinirito, benamo ekirato, "Ġoġabia, mai tu au tauġanigu."

²³ Ġia na kapusi ma eġabiato, evaġa-namoato murinai evinirito, benamo mabarari na ġeniuato. ²⁴ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, "Mai tu au raragu, Gini-taġo Variġuna evaġa-moġoniani, bebebubuni, tarimarima ġutuma vaġa-maġuriri. ²⁵ Moġoni akiramini, vine nanuna asi ma baniau-ġenoġoiani, beiaġoni mo, Barau ġena Basileiai vau ma baniau-ġenoġoiani."

²⁶ Benamo mari ta ġemariato murinai, ġeraka-rosito, Olive Ġorona ġana ġeiaġoto.

Iesu na Petero ġena vekira-ġuniġau ekiraġi-toreato

Mataio 26:31-35; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38

²⁷ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġomi mabarami ġemi veġabidadama au ġegu ai boġo raga-kwaneani, korana Buka Veaġai maiġesi etoreato, 'Au na mamoe ġitaġauri tarimana bavaġiani, benamo mamoe mabarari beġe raga-lausini.'

²⁸ Senaġi au mase na ma bavariġisi-ġenoġoiani murinai, baraka-guineni Galilea ġana. Monai vau bitana vedoġari."

²⁹ Petero ekirato, "Mabarari na ġeri veġabidadama ġoi ġemu ai beġe raga-kwaneani, senaġi au na tu asiġina." ³⁰ Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, "Moġoni akiramuni, toma boġi kokoroku vaġa-ruarua roġosi bene goġi nuġanai, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni." ³¹ Senaġi Petero eguruġa-ġiġiraġeto, ekirato, "Bema ġoi ġesi bita mase-vegogoni maki, au na ġoi tu asi veġata bakira-ġuniġaumuni." Mabarari moġesi moġo ġekirato.

Iesu eġauġauto Getesemane ai

Mataio 26:36-46; Luka 22:39-46

³² Ġia gabu arana Getesemane ai ġea raġasito, benamo Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, "Mainai ġotanau, au tu naiaġo, naġuriġuri roġo." ³³ Benamo Petero, e Iakobo (o Iames), ema Ioane moġo eġoririto, ġia ġesi ġeiaġoto. Moġa nuġanai Iesu tauġanina efarakaiato, egarito, nuġana maki evek-waraġito-ġoi. ³⁴ Benamo ekirarito, ekirato, "Au nuġagu na meto asikei eġwaiani, dori evaġiguni; mainai ġotanau, boġono venari." ³⁵ Iesu kota ma eraka-naġito, tano ai eketo-tarito, benamo Barau enoġiato, ekirato, bema ma dabara ta moġa neganai, mai aoa metona ġenana bene vanaġi. ³⁶ Ekirato, "Tama, Tamagai o, da-

gara mabarari ġoi ġemu ai veiveiri tu ilaila. Mai midigu bedina ġeguna noma ġabi-vaġia. Senaġi dia au ġegu ura, ġoi ġemu ura moġo."

³⁷ Benamo eġenoġoito nuġanai tu, ġena mero genamaseri ai eġoitaġo-rito, benamo Petero ekiraiato, ekirato, "Simona, ġoi tu ogenani? Aoa sebona ta kavana maki asi bovevaġa-gwaġiġini? ³⁸ Boġono venari, boġono ġauġau, be veribaġani beiaġomani nai, asi boġono moira. Iauka tu moġoni eurani, senaġi tauġani tu emoirani."

³⁹ Benamo ma eraka-veġitato, ea ġuriġurito, mo ġauġau guruġari guineri ma ea kiraġirito. ⁴⁰ Ma eġenoġoi-iaġomato nuġanai tu, genamaseri ai ma edoġaririto, korana matari tu ġena na eġabi-rakavarito. Ġia asi ribari kamas beġe vaġa-veaseani.

⁴¹ Vaġa-toitoina ma eġenoġoito, benamo ekirarito, ekirato, "Ġomi tu roġo ġogenani e ġoiaġaraġini? Bevaitovo! Aoana varau beraġasi! Ġoġitaia, Tarimarima Natuna tu beġe revaia, rakava tarimari ġimari ai beġe torea. ⁴² Ġovariġisi, be si-iaġosi! Ġoġitaia, au revarevagu tarimana mai beraġasi!"

Iesu tuari tarimari o soldia na ġeġabiato

Mataio 26:47-56; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12

⁴³ Iesu roġo eguruġato-ġoi nuġanai, Iudas, mero gabanana ruarua (12) tauna ta, eraġasito. Tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ma ġeri vetari baġari e vevaġi kwariri. Ġia tu Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri na ġetuġurito. ⁴⁴ Reva tarimana na vetoġa ta ekiravartorerito, ekirato, "Baverauani tarimana tu moġa. Boġono ġabi-taria, boġono ġori-iaġoa ġomi ġemi veġitaġau gaburenai."

⁴⁵ Iudas eraġasito nai, maoromaoro eiaġoto Iesu ġenai, benamo ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu o!" benamo everauato. ⁴⁶ Benamo tuari tarimari na ġeġabitarato, ġedegodegoato.

⁴⁷ Senaġi monai eruġa-taġoto-ġoi tarimana ta, ġena vetari baġana einu-vaġiato, edaveato, benamo Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi tarimana seġana ebasi-vaġiato. ⁴⁸ Iesu na ekirarito, ekirato, "Au tu seġafore doġorona ta aġori-kauani? Be ġomi boġo iaġoma au ġabiġabigu tu, ma ġemi vetari baġari e vevaġi kwariri ġesi? ⁴⁹ Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevi mi ai Rubu Veaġa nuġanai avevaġa-ribato-ġoi, senaġi asi ġoġabiguto. A mai tu Buka Veaġai ġetore-guineato guruġana vaġa-moġonina ġana."

⁵⁰ Ġena mero mabarari na ġeraga-kwaneato, ġerakavorovoto.

⁵¹ Mero variġuna ta tu kefina korina, senaġi dabuġa ta na moġo tauġanina eriġo-ġauato, Iesu murinai erakato. Ġia maki ġeġabi-tariato, ⁵² senaġi ġena dabuġa ġimari ai eraga-kwaneato, kefina kori moġo eraga-kwaraġato.

Iesu kanisoro tarimari ġoirari ai

Mataio 26:57-68; Luka 22:54-55; 22:63-71; Ioane 18:13-14; 18:19-24

⁵³ Ġia na Iesu ġeġori-iaġoato Rubu Veaġa verena baregona ġenai, ema Rubu Veaġa vereri baregori, e Iuda vereri, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari mabarari ġeraka-vegogoto. ⁵⁴ Petero na Iesu eraka-ġiuato, senaġi ma fakana eiaġoto mo, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa maġuna nuġanai eraka-toġato. Monai gadi tarimari fakari ai ea tanuto, benamo karava na etunuato-ġoi.

⁵⁵ Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda ġeri kanisoro tarimari mabarari na tu Iesu vaġa-masena korana ta ġevetauato, senaġi ta tu asi ġedoġari-ato. ⁵⁶ Tarimari-ma ġutuma ġeri ġofaġofa guruġari na ġevaġa-badeato-ġoi, senaġi ġeri guruġa tu asi ġesebonato-ġoi. ⁵⁷ Benamo tarima kota ġeruġa-vaesito, benamo mai ġofaġofa guruġari ġekiraġirito, ġekirato, ⁵⁸ "Ġai tu ġia ġena guruġa baġa seġaġia, bekira, 'Au na mai tarimarima ġimari na ġeragaiato Rubu Veaġana barovoani, ema ġaro toitoi nuġanai ta ma baragaiani dia ġima veiveina rubuna.'" ⁵⁹ Senaġi ġia ġeri vevaġa-bade guruġari maki asi sebona.

⁶⁰ Benamo Rubu Veaġa verena baregona ġoirari ai eruġa-vaesito, benamo Iesu edanaġiato, ekirato, "Ġoi tu asi bovaġa-veseni? Maiġeri na ġoi ġevarifiu-iaġimuni guruġari tu kamasi?" ⁶¹ Senaġi Iesu asi eguruġato, ma asi evaġa-veserito. Benamo Rubu Veaġa verena baregona na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, "Ġoi tu Keriso, ġevaġa-namoani Barauna Natuna?" ⁶² Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Tarimana au maiġegu! Ġomi na Tarimarima Natuna roġo boġo ġitaiani, Seġuka Barauna ġimana aroribani betanuni, e guba maguberi iatari na beiaġomani!"

⁶³ Benamo Rubu Veaġa verena baregona na ġena dabuġa edareato, ekirato, "Karase vevaġa-ġita tarimari roġo tavetaurini?" ⁶⁴ Barau vaġa-rakavana guruġana boġo seġaġia. Ġomi kara ġotoni?" Ġia mabarari ġekirato, "Bene mase moġo."

⁶⁵ Benamo kota na ġekanunuato, matana ġekumu-ġauato, ġefaisiato, ġekiraiato, ġekirato, "Ġoi tu peroveta tarimana, be nokiraġia, deikara na bekwarimu?" Benamo gadi tarimari na ġeġabiato, ġimari na ġeforoato.

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:69-75; Luka 22:56-62; Ioane 18:15-18; 18:25-27

⁶⁶ Petero roġo numa maġuna nuġanai, Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi ġuiatori ta eiaġoto. ⁶⁷ Ġia na Petero karava na etunuato-ġoi eġitaiato, benamo eġita-ginikauato, ekiraiato, ekirato, "Ġoi maki Iesu, Nasareta tauna, ġesi orakaoto-ġoi, okavaiato-ġoi." ⁶⁸ Senaġi ġia evekira-ġuniġauto, ekirato, "Au asi ribagu ġoi kara okiraġiani," benamo eraka-rosito maġu ġatama bokana ġana, benamo kokoroku egoġito.

⁶⁹ Mo vetuġunaġi ġuiatona na ma eġitaiato, benamo monai ġeruġa-taġoto tarimari ekirarito, ekirato, "Tari-

mana ta tu maniġa." ⁷⁰ Petero ma evekira-ġuniġauto. Nega kotuna evanaġito nuġanai, ġia sevinai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari na ġekiraiato, ġekirato, "Moġoni, ġoi maki ġia ġesi ġorakaoto-ġoi tarimamu ta, korana ġoi tu Galilea taumu." ⁷¹ Benamo Petero na ekirarito, ekirato, "Asiġina ġinavaġi, akira-korikorimini, ġomi na ġokiraġiani tarimana au tu asi ribagu."

⁷² Kokoroku vaġa-ruaruana ma egoġito, benamo Petero na Iesu ġena guruġa etuġamaġi-doġariato, ekirato, "Kokoroku vaġa-ruaruana roġosi bene goġi nai, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni." Benamo etaġi-rakava rakavato.

Iesu Pilato ġoiranai

15 Boġiboġi iamoiamo, Rubu Veaġa vereri baregori, e Iuda vereri, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema kanisoro tarimari mabarari na ġevaġa-moġoniato. Benamo Iesu ġebarubaruato, ġeġori-iaġoato, Roma Gavana Pilato ġea viniato. ² Pilato na edanaġiato, ekirato, "Ġoi tu Iuda tarimari ġeri vere o kini?" Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Oi, okiraġiani maniġa." ³ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori na Iesu ġevaġa-badeato, guruġa ġutuma ġekiraġirito. ⁴ Pilato na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, "Ġoi tu asi bovaġa-veseni? Noġitaia, ġoi iatamu ai tu meto ġutuma ġekiraġirini." ⁵ Senaġi Iesu asi eguruġato, benamo Pilato tu edaradarato.

Pilato na Iesu ġena mase ekiraġiato

Mataio 27:15-26; Luka 23:13-25; Ioane 18:38-19:16

⁶ Vanaġivanaġi Pasova verekona ġaronai tu Pilato na ġia ġeri dibura numanai etanuni, beġe kiraġiani tarimana ta, etuġu-rosiato-ġoi. ⁷ Mo laġani ai tarima ta arana Barabas, ġia tu dibura numai etanuto tarima kota ġesi, korana ġevevaġito nai, tarima ta ġevaġi-maseato. ⁸ Benamo ġutuma monai ġevegogoto tarimari Pilato ġenoġiato, eveini kavana ma bene vei ġana. ⁹ Pilato na edanaġirito, ekirato, "Ġomi ġourani au na Iuda tarimami ġemi vere natuġu-rosia ba?" ¹⁰ Ġia ribana, Rubu Veaġa vereri baregori ġeri mama dainai, Iesu ġia ġimani ġetoreato.

¹¹ Senaġi Rubu Veaġa vereri baregori na tarimarima nuġari ġeġanirito, Pilato na Barabas bene tuġu-rosia. ¹² Benamo Pilato na ma edanaġirito, ekirato, "O mai Iuda tarimami ġemi vere ġotoni tu kamasi bana veia?"

¹³ Ġia ġefararato, ġekirato, "Novaġa-satauroa!" ¹⁴ Pilato na edanaġirito, ekirato, "Karase nai, kamara veiġa rakavana eveiato nai?" Senaġi mabarari ġefarara-gigitarito, ġekirato, "Novaġa-satauroa!" ¹⁵ Pilato ġena ura mo tarimarima ġutuma nuġari bene vaġa-namori ġana, ġia na Barabas etuġu-rosiato, senaġi Iesu tu ġekwariato murinai, evinirito beġene vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaseva-vaseva iaġiato

Mataio 27:27-31; Ioane 19:2-3

¹⁶ Vetari tarimari na Iesu ġeġori-iaġoato gavana ġena numa nuġanai, benamo karori mabarari ġekea-vegogorito. ¹⁷ Benamo dabuġa kakakakana ġevaġa-veiato, debana dagarana ġau ma giniginina na ġevatoato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetorekauato. ¹⁸ Benamo ġevaġa-namoato, ġekirato, "Iuda ġeri Kini o, ġaro namona!" ¹⁹ Benamo oro kwarina na debana ġekwari-ġenoġoi ġenoġoiato-ġoi, ġekanunukanunuato, ġevetui-tari viniato, ġetoma-rakariġo ġofakau-viniato. ²⁰ Ġevaseva-vaseva iaġi-ġosiatu murinai, dabuġa kakakakana ġekoki-vaġiato, ġena dabuġa korikorina ma ġevaġa-veiato. Benamo ġeġori-rosiatu beġenea vaġa-satauroa ġana.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27

²¹ Kurene tarimana ta arana Simona, Alesanda e Rufo tamari, gunika vanuġana ta na eiaġomato-ġoi, vetari tarimari na ġelaunaġi-naġiato Iesu ġena satauro neġwaia.

²² Benamo Iesu ġeġori-iaġoato gabu ta arana Golgota ġana, anina tu "Deba Ġavana Gabuna." ²³ Benamo ġia na vine nanuna, midigu vaġa-keina muramurana arana muro ġesi ġebubu-vegogoato, ġeviniato, senaġi asi eniuato.

²⁴ Benamo ġevaġa-satauroato; ġena dabuġa dainai laki ġerena ta ġeveiato, benamo ġevarerito fakari ai. ²⁵ Boġiboġi ai horaġauna 9 koloko rekenai ġevaġa-satauroato. ²⁶ Kara koranai ġevaġa-satauroato guruġana satauro iatanai maiġesi ġetoreato, "IUDA TARIMARI ĠERI VERE." ²⁷ Lema tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġevaġa-sataurorito, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai. [²⁸ Monana Buka Veaġai ġetore-guineato guruġana evaġa-moġoniato, ekirato, "Ġia vei-rakava tarimari ġesi ġeivi-vegogoato."]

²⁹ Ġeraka vanaġito-ġoi tarimari na guruġa rakavari Iesu ġeviniato-ġoi, debari ġekorakorarito, ġekirato, "Aha, be ġoi okirato Rubu Veaġa borovoani, ġaro toitoi nuġanai ma bovaġa-ruġa ġenoġoiiani otato!" ³⁰ Satauro tuġuna na noraka-riġo, tauġemu novevaġa-maġuri!"

³¹ Rubu Veaġa vereri baregori e taravatu ġevevaġa-ri-ba iaġiato-ġoi tarimari na maki fakari ai maiġesi ġevaseva-vaseva iaġiato, ġekirato, "Ġia na tarima boruri evaġa-maġuririto, senaġi tauġena tu asi evevaġa-maġurini!" ³² Keriso, Isaraela tarimari ġeri vere, satauro na inimoġo noraka-riġo ġai ġoiramai, be baġana vaġa-moġonimu!" Iesu ġesi ġevaġa-satauro vegogorito tarimari ruarua na maki ġeguruġa-rakava viniato.

Iesu ġena mase

Mataio 27:45-56; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30

³³ Horaġauna 12 koloko ea ġabiato nai, tanobara mabarana mukuna na eġabi-ġauato; mukuna etanuto, eiaġoto mo, horaġauna 3 koloko. ³⁴ Horaġauna 3 koloko rekenai Iesu eġabato, ekirato, "Eloi, eloi, lama

sabaktani?" anina tu, "Au ġegu Barau, au ġegu Barau, kara dainai au boraga-kwanegu?" ³⁵ Iesu sevinai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari kota ġeseġaġito, benamo ġekirato, "Ġeseġaġi, Elia ekeaiani." ³⁶ Benamo tarima ta eragato, nanu erimaiani dagarana ta eġabiato, vine nanuna mamakina nuġanai eferieiato, gobu lefai egwanu-kauato, benamo eduġi-raġeato Iesu na neniua ġana, ekirato, "Siġitaia, Elia beiaġomani, bema ġabi-riġoani ba?" ³⁷ Benamo Iesu eġaba-fouto murinai emaseto.

³⁸ Benamo Rubu Veaġa nuġanai veaġa lelevaġi daiġutuna kouġauna dabuġana o ketin evedare-kikimato, eruaruato, tuġuna na mo gabigabina. ³⁹ Roma vetari verena Iesu ġoiranai eruġa-taġoto-ġoi, ġena ġaba eseġaġiato e kamas emaseto eġitaiato, benamo ekirato, "Moġoni veġata, mai tarima tu Barau Natuna!"

⁴⁰ Vavine kotari maki ġemarere-to-ġoi, kotuna man-aġai ġeruġato, fakari ai tu Maria, Magadala vavinena; e Maria, mai tu Iakobo (o Iames) keina e Iosefa ġesi sinari; ema Salome. ⁴¹ Galileai mai vavine tu Iesu murina na ġerakato-ġoi e ġia vetuġunaġina ġeiaġo-vinito-ġoi. Vavine vovoka ġia ġesi Ierusalem ġana ġemaraġeto vavineri maki monai.

Iesu ġeguriato

Mataio 27:57-61; Luka 23:50-55; Ioane 19:38-42

⁴² Mo lavilavi ai vereko beġe vei-toreani, Sabadi ġarona roġosi bere ġabia nai. ⁴³ Iosefa, Arimatea vanuġa tarimana, ġematauraiato-ġoi kanisoro fakari ai tarimana ta, Barau ġena Basileia evaġa-nogaiato-ġoi tarimana, Pilato ġenai eiaġoto, benamo enoġi-ginikauato, Iesu tauġanina bene ġabia etato. ⁴⁴ Pilato eseġaġito Iesu tu varau emaseto nai, nuġana efarevaġito, benamo vetari verena ekeaiato, edanaġiato, ekirato, "Moġoni, Iesu tu bemase ba?" ⁴⁵ Benamo vetari verena na Iesu ġena mase evaġa-moġoniato vau, Iesu tauġanina Iosefa eviniato. ⁴⁶ Moġa murinai Iosefa na dabuġa kurokurona namona ta evoiato, benamo Iesu eġabi-riġoato, dabuġa na ekumuato. Gara gabuna fore kouġanai ea tore-toġaiato murinai, fore baregona na ġatama-boka ekure-ġauato. ⁴⁷ Maria, Magadala vavinena, e Maria, Iosefa sinana, na etoreato gabuna ġeġita-kauato.

Iesu evariġisi-ġenoġoito

Ioane 20:1-10

16 Iuda tarimari ġeri Sabadi ekorito murinai, Maria, Magadala vavinena, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema Salome muramura ma bonana namona ġevoito, beġene iaġo, Iesu tauġanina beġene daua ġana. ² Fura ġarona giniginena o Sandei ai, boġiboġi ġaro eraġekauto nai, gara ġana ġeiaġoto. ³ Benamo tauġeri moġo ġeverorito-ġoi, ġekirato, "Deikara na mo fore barana gara ġekouġau-iaġiato tu, dei na toma ea kure-veġitaiani?" ⁴ Senaġi ġeboġe-iaġoto nuġanai, mo fore baregona tu irau ai vetore. ⁵ Ġia gara kouġana nuġanai ġeraka-toġato nai tu, mero var-iguna ta ġeġitaiato, aroriba rekenai etanuto, ġena

dabuğa tu kurokuro e mauka kenene, benamo nuğari ġefarevaği-rakavato.

⁶ Ġia na ekirarito, ekirato, "Asi ġogari, au ribagu ġomi tu Iesu, Nasareta tauna, ġevağa-satauroato tarimana ġovetauani. Ġia tu bevariğisi-ğenoğoi! Ġia mainai tu asiğina, ġetoreato gabuna ġoma ġitaia. ⁷ Be ġoiağo, ġena mero e Petero boğonoa kira-varari, boğono kira, 'Iesu tu beguineni Galilea ġana. Monai vau boğoa ġitaiani evağa-guruğamito ilailanai.'"

⁸ Benamo mo vavine ġeraka-rosito gara nuğana na, korana nuğari ġefarevağito e tauğaniri ġeğoğo-ğoğorito-ğoi nai. Tarima ta maki asi ġevağa-guruğaia-to, korana ġegarito nai.

Maria, Magadala vavinena, na Iesu eğitaiato

Mataio 28:9-10; Ioane 20:11-18

[⁹ Fura ġarona giniguenai, boği-boği iamoiamonai, Iesu evariğisi-ğenoğoi, benamo Maria, Magadala vavinena, ġenai efofori-guinetu. Ġia ġenana tu iauka rakavari imaima ruarua (7) elai-vağirito. ¹⁰ Ġia eiağoto, benamo Iesu murina na ġerakato-ğoi tarimari ġeri nuğarağe e tağitaği nuğanai ekira-vararito. ¹¹ Ġe-seğağiato Iesu tu mağuri, Maria na eğitaiato, senaği ġena guruğa asi ġevağa-moğoniato.

Dabarai tarima ruarua na Iesu ġeğitaiato

Luka 24:13-35

¹² Moğa murinai ġia tauri ruarua gabu ta ġana ġeraka-iağoto-ğoi nuğanai, Iesu ġeri ai efoforito, senaği ve-toğana tu eirauto. ¹³ Benamo tauri ruarua ġeğenoğoi, karori ġekira-vararito, senaği ġeri guruğa asi ġevağa-moğonirito.

Iesu ġena mero ġeri ai efoforito e ġia na seğuka evinirito

Mataio 28:16-20; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23

¹⁴ Moğa murinai ġena mero gabanana sebona (11) ġeğaniğanito-ğoi nuğanai, ġeri ai efoforito, evanerito, korana asi ġeri veğabidadama e ġeri nuğa-gwağiği dainai, korana mase na evariğisi-ğenoğoi murinai, ġeğitaiato tarimari ġeri guruğa asi ġevağa-moğonirito. ¹⁵ Benamo ekirarito, ekirato, "Ġoiağo, tanobara mabarari ai Vari Namona tarimarima mabarari ġoirari ai boğono ġobata-iağia. ¹⁶ Deikara na mai Vari Namona bevağa-moğoniani ema babatiso beğabiani tarimana tu bemağurini, senaği asi bevağa-moğoniani tarimana Barau na rakava voina beviniani. ¹⁷ Ġeveğabidadamani tarimari ġesi mai vetoğa beğe iağo-sebonani: Iauka rakavari au aragu ai beğe lai-vağirini. Garo variğuri irauirau ai beğe guruğani. ¹⁸ Mota rakavari beğe ġabi-vaisini, mase ġarikiri beğe niurini, senaği asi beğe vağa-rakavarini. Ġimari keve tarimari iatari ai beğe tore-kaurini, benamo keve tarimari beğe namoni."

Iesu tu Barau na eğabi-varağeato guba ġana

Luka 24:50-53; Apostolo 1:9-11

¹⁹ Iesu Vereğauka na evağa-guruğarito murinai, Barau na eğabi-vasiato, guba ġana evarağeto, benamo Barau aroribana rekenai etanu-tarito. ²⁰ Benamo Iesu ġena mero ġeraka-lausito, gabu mabarari ai ġea ġo-batato. Vereğauka maki ġia ġesi ġeğauvei-vegogoto-ğoi, ema ġeri guruğa evağa-moğonirito-ğoi nuğa-farevaği veiğa boruri ai.]

LUKA

Luka vaġa-foforina guruġari

Luka tu doketa tarimana, ma ġia tu irau bese tarimana. Ġia tu dia mo Iesu ġena mero 12 vekaravari ai tari-
mana ta, senaġi ġia tu Paulo ġesi erakaorakaoto-ġoi tauna.

Luka na mai Vari Namona tu Teofilo ġena etoreato. Etoreato laġanina tu 60 beiaġo 65 fakanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai.

Luka ġena ura baregona Teofilo e Grik tarimari ema tarimarima mabarari maki beġene riba, Iesu tu Barau na evaġa-moġoniato, e tarima namo vedaureana, e tarimarima na Barau ġena vevaġa-maġuri beġene ġabia ġana uranai eruġa-boroġirito, benamo ġeri rakava eġwaiato, satauro ai emaseto, ema Iesu ġereġana ġenana moġo Barau ġena vevaġa-maġuri tarimarima na beġe ġabiani.

Luka ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Iesu keina na beiaġo mo etarimato varina - karoa 1:1-4:13
2. Iesu ġena vetuġunaġi ġauveiri eveirito variri - karoa 4:14-21:38
3. Iesu ġena midigumidigu ema ġena mase variri - karoa 22-23
4. Iesu ġena variġisi-ġenoġoi, e ġena tarimarima ġeri ai efororito, ema guba vanuġana evaraġeto variri - karoa 24

Luka na Vari Namona etoreato Teofilo ġena

1 Vere taumu Teofilo, ġoi atore-vinimuni. Tarimari-
ma ġutuma Iesu na eveirito veiġari ġita fakarai
variri varau ġetorerito. ² Tovotovona na tarimarima na
matari na ġeġitarito dagarari ema ġeġobata-iaġirito
variri ilailari ġevaġa-ribarato. ³ Moġa lorinai au maki
atuġamaġini, namona maiġa, Vere o, karakara ġeġora-
to dagarari sigana toġana na bavetau-ġitakauri, ben-
amo ġeġorato ilailari ai ama torerini ġoi ġemu. ⁴ Ben-
amo vau bono riba, ġevaġa-ribamuto-ġoi guruġari tu
moġoni veġata.

Ioane Babatiso ġena ġora ġekiraġi-foforiato

⁵ Heroda, vere barana o kini, na Iudea tanona eġi-
taġauato-ġoi nuġanai, Rubu Veaġa verena ta etanuto-
ġoi arana Sakaria, Abia ġena doġoro tarimana.
Ġaraġona arana tu Elisabeta. Ġia maki Arona senena,
Rubu Veaġa vereri doġorori vavinena. ⁶ Ġia tauri ru-
arua tu vei-iobukaiobuka tarimari Barau ġoiranai.
Vereġauka ġena taravatu ema vevaġa-naġi
mabarabarari ġekorana-iaġirito-ġoi ma nuġari
mabarari ġesi. ⁷ Senaġi tauri ruarua asi naturi, korana
Elisabeta tu gabani, ema ġia tauri ruarua tu varau
ġeġaukato.

⁸ Ġaro ta Sakaria ġena vevaġa-veaġa ġauveiri eveiri-
to Rubu Veaġai Barau ġoiranai, korana ġena doġoro
ġeri nega dainai. ⁹ Benamo Rubu Veaġa vereri ġeri
veiġa ilailanai Sakaria ġeġabi-hidiato, muramura ma
bonana namona bene gabu ġana. Moġa lorinai eraka-
toġato Vereġauka ġena Rubu Veaġa nuġanai, ¹⁰ a tari-
marima mabarari tu murikai ġeġuriġurito-ġoi mura-
mura egabuto-ġoi nuġanai.

¹¹ Benamo Vereġauka ġena aneru ta ġia ġenai efo-
forito, muramura goġuna ma bonana fatana veaġana
aroriba rekenai eruġataġoto-ġoi. ¹² Sakaria na eġitaia-
to nai, nuġana efarevaġito ema egarito. ¹³ Senaġi
aneru na ekiraiato, ekirato, "Sakaria, asi nogari, korana
ġemu ġauġau Barau na beseġaġia. Ġaraġomu Elisabe-
ta na natumu ta beġabiani, arana bono vatoa Ioane.
¹⁴ Ġoi boiakuni, boverereni, tarimarima ġutuma maki
ġia bemaġurini nai, beġe iakuni. ¹⁵ Korana Vereġauka
ġoiranai ġia tu vere baregonai beiaġoni. Ġia tu vine
nanuna asi bene niua ema niuniu dagarari gwaġiġiri
maki asiġina moġo. Ġia roġo sinana dianai, Iauka
Veaġa na bevaġa-vonuani. ¹⁶ Ġia na Isaraela tarimari
vovoka beġori-kurerini Vereġauka, ġeri Barau, ġenai.
¹⁷ Vereġauka ġoiranai berakani Elia peroveta tarimana
ġena kokore ema ġena seġuka kavana. Tama e natu
ġia na ma bevaġa-tanu vegogorini. Kira-sirivaġi tari-
mari maki bevaġa-tanu kurerini, vei-iobukaiobuka tari-
mari ai beġe iaġoni; benamo ġia na tarimarima
beġabi-torerini Vereġauka ġena."

¹⁸ Sakaria na aneru ekiraiato, ekirato, "Au tu kamasi
baribaiani? Au tu ġauka, ġaraġogu maki beġauka."

¹⁹ Aneru evaġa-veseto, ekirato, "Au tu Gabriela, Barau
ġoiranai aruġani. Barau na au betuġugu, bana vaġa-
guruġamu ema mai vari namona bana kira-varamu.

²⁰ Senaġi au ġegu guruġa asi ovaġa-moġoniani nai, ġoi
murumu bebubuni, asi boguruġani, beiaġoni mo, mai
guruġa anina bea ġorani ġaronai. Akiraġirini dagarari
ġeri nega korikori ai beġe ġorani."

²¹ Mai veiġa eġorato-ġoi nuġanai, tarimarima na ġe-
nari-kavaiato nai, ġeverorito karase nai Sakaria Rubu
Veaġa nuġanai ea kwaibo-rakavato. ²² Eraka-rosito nai,
asi evaġa-guruġarito, benamo ġeribato, ġia tu emata-
vanaġito, kara ta eġitaiato Rubu Veaġa nuġanai. Ben-

amo ġia na vetoġai moġo evaġa-ribarito, asi eguruġato, korana muruna ebubuto nai.

²³ Sakaria ġena ġauvei ġarori Rubu Veaġai evaġa-koririto murinai, eġenoġoito ġena vanuġa ġana. ²⁴ Moġa murinai ġia ġaraġona Elisabeta varau ekuġato, benamo ġue imaima (5) etanu-vekuretoġato numai. ²⁵ Ekirato, "Vereġauka na bevetuġagu, maiġesina au ġegu ai beveia. Ġegu maiaka tarimarima ġoirari ai beġabi-vaġia."

Iesu ġena ġora aneru na ekiraġiato

²⁶ Elisabeta ma banina ġue imaima sebona (6) nuġanai, Barau na aneru ta arana Gabriela etuġuato vanuġa ta Galilea nuġanai arana Nasareta ġana.

²⁷ Ġuiato ta monai. Ġia tu ma kirakauna arana Iosefa, Davida ġena doġoro tarimana. Mo ġuiato arana tu Maria. ²⁸ Aneru ġia ġenai eiaġoto, ekirato, "Ġaro namona, Vereġauka tu ġoi ġesi ema ġena vevaġa-namo bara ġoi ġemu ai."

²⁹ Maria na mai guruġa eseġaġiato nai, nuġana evewaraġi-rakavato, etuġamaġito mai vevaġa-namo anina tu kara. ³⁰ Benamo aneru na ma ekiraiato, ekirato, "Maria, asi nogari, Barau na ġena namo e varevare-bara ġoi iatamu ai betorea. ³¹ Ġoi tu bokuġani ema mero ta boġabiani, arana bono vatoa Iesu. ³² Ġia arana bevaraġeni ema beġe kiraġiani Iaru-korokoro Barauna Natuna. Barau tuġutuġu na kini ai bevaġa-iaġoani, ġia senena Davida kavana. ³³ Ġia tu vere tuġutuġu ai beiaġoni, vere betanu-vanaġi vanaġini Iakobo besena ġeri, ġena Basileia asi bekorini."

³⁴ Maria na aneru ekiraiato, ekirato, "Mai tu kamasi beġorani? Au tau ta ġesi tu roġosi baġana gena-vegogo."

³⁵ Aneru na evaġa-veaseato, ekirato, "Iauka Veaġa ġoi iatamu ai beforini, Barau ġena seġuka na beboroġimuni. Moġesina nai ġoi ġemuna bemaġurini merona veaġana tu Barau Natunai beġe kiraġiani.

³⁶ Bono riba, ġoi garagaramu Elisabeta, ġia varau beġauka, senaġi ma banina. Ribamu, tarimarima na ġekiraġiato-ġoi, ġia tu gabani vavinena ġetato-ġoi, senaġi toma ġena ġue imaima sebona (6) maiġa. ³⁷ Korana Barau tu dagara mabarari veiveiri ma ribana."

³⁸ Maria ekirato, "Au tu Vereġauka ġena vetuġunaġi vavinegu, be bokira kavana au ġegu ai bene ġora." Benamo aneru na eraga-kwaneato, erakato.

Maria Elisabeta ġenai eiaġoto

³⁹ Mo negai Maria evariġisito, Iudea ġorori vanuġana ta ġana eraga-iaġoto. ⁴⁰ Monai Sakaria ġena numai eraġekauto, Elisabeta evaġa-namoato. ⁴¹ Elisabeta na Maria ġena vevaġa-namo guruġana eseġaġiato nai, natuna tu diana nuġanai eġarevato, benamo Elisabeta Iauka Veaġa na evaġa-vonuato, mamina eġabiato.

⁴² Benamo eguruġa-baregato, ekirato, "Vavine vefakari ai Barau ġena vevaġa-namo ġoi iatamu ai tu barego vedaurea, ema boġabiani merona iatanai maki!

⁴³ Senaġi au ġegu namo tu kara Vereġauka sinana

ġegu ai beiaġoma? ⁴⁴ Ġemu vevaġa-namo guruġana baseġaġia nai, natugu tu nuġagu ai eiakuni nai eġarevami. ⁴⁵ Ġoi overereni, korana oveġabi-dadamato, Vereġauka ġena guruġa bemoġonini otato nai."

Maria ġena iaku marina

⁴⁶ Benamo Maria ekirato, "Au nuġagu na Vereġauka evaġa-raġeani.

⁴⁷ Au iaukagu na maki au vaġa-maġurigu Barauna eiaku-viniani,

⁴⁸ korana tu au,

ġena vetuġunaġi vavinena, ġegu tanu lealei roġo etuġamaġi-taġoguni! Mainana, beiaġoni mo, ġuru mabarari beġe kirani, Barau ġena vevaġa-namo tu

au iatagu ai beġe toni,

⁴⁹ korana tu veiġa baregori

Seġuka Barauna na au ġegu ai beveiri.

Ġia arana tu veaġa.

⁵⁰ Ġena vetuġaġwa tu

ġia ġegari-viniani tarimari

iatari ai betoreani,

ġuru ta beiaġoni ġuru ta

iatari ai betanuni.

⁵¹ Ġia ġimana eġabi-vaisirito seġukana na ġeveiavini tarimari elai-karovorito.

⁵² Ġia na vere baregori

ġeri tanutanu gaburi na

edori-firiġorito,

a tanu lealea tarimari

ġia na eġabi-vaisirito.

⁵³ Vito tarimari maki dagara namori ai evaġa-vonurito,

a farefare vovoka tarimari

ġia na ġimari kori

evaġa-ġenoġoirito.

⁵⁴ Ġena kiraġitore ġita tubura ġatara Isaraela tarimari

ġesi asi etuġa-rekwarito,

ema ġia eiaġomato

ġena vetuġunaġi tarimari Isaraela bene vaġa-kavari ġana,

⁵⁵ senera ekiraġitore-vinirito ilailana.

Aberahamo ma besena ġesi roġo bevetuġa-ġwa vanaġi-vanaġirini, etato."

⁵⁶ Maria monai tu Elisabeta ġesi ġetanuto ġue toitoi (3). Moġa murinai ġena vanuġa ġana ma eġenoġoi-iaġoto.

Ioane Babatiso emaġurito

⁵⁷ Elisabeta ġena ġabi ġarona varau eraġasito nai, mero ta eġabiato. ⁵⁸ Benamo sevinaġi ġetanuto tarimari ema garagarana na varina ġeseġaġiato nai, ġia ġesi ġeiaku-vegogoto, korana Vereġauka ġena namo e varevare-bara ġia ġenai eġorato nai.

⁵⁹ Ĝaro vaĝa-imaime toitoinei (8) mero tauĝanina ke-
fina beĝene lama-vaĝia ĝana ĝevegogoto. Mai ĝaro
sebonai maki arana beĝene vatoa Sakaria, tamana
beĝene turaia ĝetato. ⁶⁰ Senaĝi sinana asi eurato nai
ekirato, "Asiĝina! Ĝia arana tu Ioane." ⁶¹ Ĝia ĝekirato,
"Senaĝi ĝoi ĝemu bese nuĝanai mai ara tu asiĝina!"
⁶² Benamo ĝia na mero tamana ĝimari ai moĝo
ĝedanaĝiato, mero arana tu deikara beĝene si.
⁶³ Sakaria na toretore vetuĝuna ta ekiraĝiato, benamo
maiĝesi etoreato, "Ĝia arana tu Ioane." Benamo
mabarari nuĝari ĝefarevaĝito. ⁶⁴ Monai vau muruna
evekeoto, meana maki eroroĝototo, benamo eguruĝa-
to, Barau evaĝa-namoato.

⁶⁵ Moĝa lorinai seviri ai ĝetanuto tarimari mabarari
ĝeĝaba-rakavato ema mo veiĝa varina Iudea ĝoro
vanuĝari mabarari nuĝari ai ĝevari-fiuato. ⁶⁶ Varina ĝe-
seĝaĝiato tarimari mabarari na ĝetuĝamaĝi-iaĝiato,
ĝekirato, "Mai mero tu kamasi beveini?" Korana tu
Vereĝauka ĝimana seĝukana tu ĝia iatanai.

Sakaria ĝena mari

⁶⁷ Ioane tamana Sakaria Iauka Veaĝa na evaĝa-vonu-
ato, benamo Barau ĝena guruĝa evaĝa-foforiato, eki-
rato,

⁶⁸ "Vereĝauka,
Isaraela tarimari ĝeri Barau,
sivaĝa-namo,
korana tu ĝia ĝena bese
tarimari eiaĝoma-vinirito
bene voi-ĝenoĝoiri ema
bene vaĝa-maĝuriri ĝana.

⁶⁹ Vevaĝa-maĝuri tauna ma seĝukana ĝesi etuĝuato
ĝita ĝera,

ĝia tu ĝena vetuĝunaĝi tauna
Davida garakana.

⁷⁰ Mai kiraĝitore tu
ĝena peroveta tarimari veaĝari na irau laĝani ai ĝeki-
raĝi-foforiato:

⁷¹ Ĝita tu ĝia na ekira-ĝaurato,
ĝevetari-vinirani ema ĝebaru-vinirani tarimari ĝimari
na ĝia na bevaĝa-maĝurirani etato.

⁷² Ekirato maki, ĝita tubura ĝatara bevetuĝa-ĝwarini,
ema ĝena kiraĝitore veaĝana
asi betuĝa-rekwaiani.

⁷³ Ĝia na ĝita senera Aberahamo ekiraĝitore-viniato,

⁷⁴ benamo ekirato, ĝevetari-vinirani tarimari ĝimari
na beĝabi-maĝurirani.

Benamo vetuĝunaĝina bisini iaĝo-vini asi garira ĝesi.

⁷⁵ Ĝoiranai bisini raka ma veaĝara e ma
iobukaiobukara ĝesi

ĝera maĝuri ĝarori mabarari ai.

⁷⁶ Natugu o, ĝoi tu Iaru-korokoro Barauna ĝena per-
oveta tarimana beĝe kiraĝimuni,
korana tu boraka-guineni Vereĝauka ĝena dabara
bono vaĝa-maĝataia ĝana.

⁷⁷ Ĝena bese tarimari
bono vaĝa-ribari,

ĝia na ĝeri rakava bene tuĝamaĝi-fitoĝari ema bene
vaĝa-maĝuriri.

⁷⁸ Korana ĝita ĝera Barau ĝena vetuĝaĝwa tu barego
ĝita ĝerai.

Ĝaro eraĝekauni mamana kavana vevaĝa-maĝuri ĝi-
ta iatarai betanuni.

⁷⁹ Benamo mukunai e mase gari nuĝanai ĝetanuni
tarimari bevaĝa-mamarini,
ema maino dabaranai beĝori-kaurini."

⁸⁰ Ioane ebaregote ema iaukana egwadato. Tano
fakanai etanuto-ĝoi, eiaĝomato mo, Isaraela tarimari
ĝeri ai efoforito ĝarona.

Iesu ĝena ĝora

2 Mo negai Kaisara Augusto, Roma ĝeri vere, na
ĝena vevaĝa-naĝi etuĝuato, tanobara tarimari
mabarari arari beĝene toreri, sensisi beĝene ĝabia.
² Mai tu sensisi giniginena, Kwirinio na Siria evereato-
ĝoi neganai ĝeĝabiato. ³ Moĝa lorinai tarimarima
mabarari arari toretoreri uranai tata ĝeri vanuĝa ko-
rikori ĝana ĝeĝenoĝoito.

⁴ Iosefa maki erakato. Nasareta, Galilea rekena
vanuĝa ta na, Betelehema ĝana eiaĝoto, Iudea rekena
vanuĝa ta, Davida ĝena vanuĝa. Mo ĝana eiaĝoto, ko-
rana ĝia tu Davida ĝena doĝoro tarimana. ⁵ Monai
arana beĝene torea ĝana, ĝia kirakauna Maria ĝia ĝesi
ĝeiaĝoto. Ĝia tu ma banina. ⁶ Tauri ruarua monai ĝe-
tanuto-ĝoi nuĝanai, ĝena ĝabi ĝarona varau evotuto.
⁷ Ĝia eĝabito, mero guinena eĝabiato, dabuĝai es-
eĝoato, boromakau ĝeri ĝaniĝani fatanai evaĝa-
genakauato, korana varivari tarimari ĝeri numa asi fa-
ka ta dainai.

Mamoe narinari tarimari ma aneru ĝesi

⁸ Mo tano monai mamoe ĝenaririto-ĝoi tarimari kota
tu boĝai ĝetanuto-ĝoi, boĝi ai ĝeri mamoe ĝeĝitaĝau-
rito-ĝoi. ⁹ Benamo Vereĝauka ĝena aneru ta ĝia ĝeri ai
efoforito, Vereĝauka mamana na emama-taririto; ĝe-
gari-rakavato, ¹⁰ senaĝi aneru na ekirarito, ekirato, "Asi
ĝogari! Vari Namona au na baĝwa-iaĝomaia ĝomi ĝe-
mi, tarimarima mabarari vaĝa-iakuri ema vaĝa-ver-
ereri ĝana. ¹¹ Maitoma Davida ĝena vanuĝai ĝemi ve-
vaĝa-maĝuri tarimana bemaĝuri, Keriso Vereĝauka!
¹² Vetoĝana tu maiĝa, mero raraka-raraka boĝo doĝar-
iani boromakau ĝeri ĝaniĝani fatanai genakau,
dabuĝa na beseĝoa."

¹³ Benamo asikauna guba aneruri ĝutuma mai aneru
sebona ĝesi ĝefofori-barato, Barau ĝevaĝa-namoato,
ĝekirato,

¹⁴ "Guba tuĝuna vanigerenai
Barau beĝene vonevone-raĝe vinia,
ema tanobarai maino
ĝia na eiaunamo-vinirini
tarimari na beĝene ĝabia!"

¹⁵ Aneru mabarari na ĝeraga-kwanerito, guba ĝana
ĝeĝenoĝoito murinai, mamoe ĝitaĝauri tarimari ĝegu-
ruĝa-vegogoto, ĝekirato, "Ĝita tu Betelehema ĝana si-

iaġo, Vereġauka na bevaġa-ribara dagarana sia ġitaia.”
¹⁶ Benamo ġeraga-iaġoto, Maria e Iosefa ġedoġaririto, mero keina maki boromakau ġeri ġaniġani fatanai genataġonai ġeġoitaġoato. ¹⁷ Mero ġeġitaiaato, benamo aneru na ġevaġa-ribarito mero varina ġekiraġi-foforiato. ¹⁸ Benamo ġeseġaġito tarimari mabarari mamoe ġitataġori tarimari ġeri guruġa na nuġari ġefarevaġito. ¹⁹ Maria na mo guruġa mabarari nuġanai etorerito ema etuġamaġirito-ġoi. ²⁰ Mamoe ġeġitaġaunto-ġoi tarimari ġeġenoġoito, Barau ġevevato-iaġiato, ġevaġa-raġeato, korana ġeseġaġirito ema ġeġitarito dagarari tu moġoni, aneru na ġia evaġa-ribarito ilailana.

Iesu arana ġevatoato

²¹ Ġaro vaġa-imaima toitoinei (8), mero tauġanina kefina beġe lama-vaġiani ġaronai, ġia arana ġevatoato, Iesu. Sinana na roġosi bene ġoitaġoa nuġanai, aneru na ekiraġiato arana ġeviniato.

Iesu Rubu Veaġai ġea vaġa-foforiato

²² Mero eġorato ġaro gabana vasivasi (40) murinai, ġia ġeri veiareva ġarona eraġasito, Mose ġena taravatu ekirani ilailanai. Benamo Iosefa e Maria na Iesusalema ġana ġeġwa-iaġoato, Vereġauka ġoiranai ġea vaġa-foforia ġana. ²³ Korana Vereġauka ġena taravatu ekirani, “Ġora guine merori mabarari tu veaġa Vereġauka ġena.” ²⁴ Vere-ġauka ġena taravatu ilailana varevare dagarana beġene vinia ġetato, pune ruarua o pune variġuri ruarua.

²⁵ Tau ta Ierusalemaj etanuto-ġoi, arana tu Simeona. Ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana ema Barau ġena taravatu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana. Ġia na Isaraela ġeri vevaġa-maġuri enariato-ġoi ema Iauka Veaġa na evaġa-vonuato. ²⁶ Iauka Veaġa na maki evaġa-guruġa-iatato, ekirato, ġia asi roġo bemaseni mo, Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), roġo beġitai. ²⁷ Iauka Veaġa na Rubu Veaġa nuġanai Simeona eġori-toġaiato vau, Iesu tamana ema sinana na ġeġwa-toġaiato, taravatu ekirani veiġana beġene veia ġana. ²⁸ Benamo Simeona na mero eġabiato, efaniato, Barau evaġa-namoato, ekirato,

²⁹ “Vereġauka, ġemu vetuġunaġi tauna mai vau bono tuġu-fitoġagu,

ma mainogu ġesi mai baiaġoni ġemu kiraġitore vaġa-ilailana.

³⁰ Varau ġemu vevaġa-maġuri matagu na bama ġitaia,

³¹ ġoi na ovei-toreato tarimarima mabarari ġoirari ai.

³² Mamana maiġa, bese iraurau vaġa-mama-iaġiri, ma ġoi ġemu bese Isaraela vevato-iaġiri ġana.”

³³ Mero tamana e sinana na Simeona ġena guruġa ġeseġaġito nai, ġeġaba-rakavato. ³⁴ Benamo Simeona na tauri ruarua evaġa-namorito, Maria ekiraiato, ekirato, “Mai mero na Isaraela tarimari ġutuma vaġa-ketori

ema ġutuma vaġa-vaisiraġeri ai beiaġoni. Ġia tu ve-toġa ta Barau ġenana, tarimarima ġutuma na beġe kiraġi-fitoġaiani, ³⁵ moġesi tarimarima nuġari vekuretoġari dagarari mabarari beġea foroforini. Ġoi, Maria, maki midigumidigu asikei boġoitaġoni, noġa moġo lorumu kaia na beġe gwanu-toġaiani midiguna kavana.”

³⁶ Monai peroveta vavinena ta arana Ana. Ġia tu Fanuela natuna, Asere ġena doġoro vavinena. Ġia tu eveġaraġoto, laġani imaima ruarua (7) ġaraġona ġesi ġetanuto, ³⁷ benamo evabuto, laġani gabana imaima ma gabana toitoi vasivasi (84) etanuto, varau eġaukato. Rubu Veaġa asi eraga-kwaneato, laġani e boġi ai Barau etoma-rakariġo viniato-ġoi, eġuriġurito-ġoi ema eġaniveaġato-ġoi. ³⁸ Mo hora sebonai ġia maki eraġasito, benamo Barau evaġa-namoato, Ierusalemaj vaġa-maġurina ġenariato-ġoi tarimari ġoirari ai mai mero varina ekiraġiato.

Nasareta ġana ma ġeġenoġoito

³⁹ Iosefa ema Maria na Vereġauka ġena taravatu ekirani veiġari mabarari ġeveirito murinai, Galilea ġana ġeġenoġoito, ġeri vanuġa Nasareta ġana. ⁴⁰ Mai mero ebaregoto ma gwadana ġesi; Barau ġena iaunega na evonuvonu-raġeto ema ġena namo e varevare-bara tu ġia iatanai.

Iesu Rubu Veaġa nuġanai

⁴¹ Laġani mabarari nuġari ai Iesu tamana ema sinana tu Ierusalemaj ġana ġeiaġoto-ġoi, Pasova verekona dainai. (Moġa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito verekona). ⁴² Iesu ġena laġani gabanana ruarua (12) eġabiato nai, ġia maki tamana ema sinana ġesi vereko urana ġeiaġoto, ġeveito-ġoi kavana. ⁴³ Vereko ekorito murinai, ġeġenoġoito ġeri vanuġa ġana, senaġi ġia asi ribari, Iesu tu Ierusalemaj ġeraga-kwaneato. ⁴⁴ Ġia ġeri tuġa-maġi Iesu tu ġia ġesi. Ġaro sebona ġerakato murinai, garagarari ema ġatari fakari ai ġevetauato. ⁴⁵ Ġevetauto nuġanai asi ġeġoitaġoato, moġa lorinai ma ġeġenoġoito Ierusalemaj ġana Iesu vetauvetauna.

⁴⁶ Ġaro toitoi murinai ġeġoitaġoato, Iesu tu Rubu Veaġa nuġanai Iuda tarimari ġeri vevaġa-riba tarimari ġesi. Barau ġena guruġa ġekiraġirito-ġoi eseġaġirito-ġoi ema ġia na maki edanaġirito-ġoi mai guruġa aniri tu kara. ⁴⁷ Mabarari na Iesu ġena vedanaġi ema evaġaveseto guruġari ġeseġaġito nai, ġeġaba-rakavato.

⁴⁸ Iesu tamana ema sinana mainai ġeġoitaġoato nai, nuġari ġefarevaġi-rakavato, benamo sinana na ekiraiato, ekirato, “Natugu, karase nai ġoi na ġai maiġesi boveima? Ġoi tamamu ema au tu ġoi daimu ai dabarama maki beġe doko, kamasi ta mai bovei baġasi.”

⁴⁹ Iesu ekirato, “Karase nai au ġovetauguni? Ġomi asi ribami au tu Tamagu ġena numai?” ⁵⁰ Senaġi ġia asi ribari, Iesu karase maiġesina evevaġa-veseto.

⁵¹ Moġa murinai Iesu tamana ma sinana ġesi ġeġenoġoito Nasareta ġana. Ġeri guruġa mabarari eiaġo-vinirito-ġoi. Maiġeri dagara ġeġorato mabarari

Maria na nuġanai etorerito ema etuġamaġi taġorito-ġoi. ⁵² Iesu efutuato ma iaunegana ġesi, Barau ema tarimarima na maki ġeuraviniato-ġoi.

Ioane Babatiso eġobatato

Ioane 1:19-28

3 Tiberio Kaisara, Roma ġeri vere, evereto laġani gabanana imaima (15) nuġanai, Pontio Pilato tu Iudea ġeri gavana, Heroda tu Galilea verena, tarina Filipo tu Iturea ma Trakoniti tanori ġeri vere, Lisania tu Abilene verena. ² Anas ma Kaiafas tu Rubu Veaġa vereri baregori. Mo negai Barau na Ioane Sakaria evaġa-guruġaiato tano fakanai. ³ Benamo Ioane na Ioridana ġarukana tanona mabarana eraka-vaġa-ġauato, eġobatato-ġoi, tarimarima ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure, ema babatiso beġene ġabia, Barau na ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ⁴ Isaia, peroveta tarimana, ġena bukai etoreato ilailanai, ekirato,

“Tarima ta tano fakanai ekeani, ekirani,
‘Vereġauka ġena dabara ġoiarevaia,
ġena iaġoma dabarana ġovaġa-maoromaoroa.

⁵ Douka gaburi mabarari
boġono vaġa-vonuri,
ġoro baregori e ġoro keiri mabarari boġono vaġa-faiarari.

Dabara ġeġeva-ġeġevari
boġono vaġa-maoromaorori,
ema dabara koufakoufari maki boġono vaġa-vonuri.
⁶ Benamo tarimarima mabarari na Barau ġena ve-vaġa-maġuri beġe ġitaiani!”

⁷ Tarimarima ġutuma Ioane ġenai ġeiaġoto, bene babatisori ġana. Benamo Ioane na eġobatarito, ekirarito, “Ġomi mota naturi, dei na bekirami, Barau ġena ve-vaġa-maoro ġenana boġo raga-maġurini?” ⁸ Ġemi raka-ġerina boġono vetuġamaġi-kure, ema boġono raka-kure Barau ġenai, benamo ġemi maġuri ai ġwaġwa namori boġono buri. Asi boġono kira, ‘Aberahamo tu ġai tamama, (be Barau na beġabi-raġemani).’ Korana boġono riba, Barau tu ma seġukana Aberahamo natuna tu mai fore ġerina bevaġa-ġorarini! ⁹ Koko tu ġau korari ai varau beġe toreri. Benamo ġwaġwa namori asi beġe ġwani ġauri mabarari tu beġe basirini, karavai beġe fiu-raġerini.”

¹⁰ Vegogo tarimari na Ioane ġedanaġiato, ġekirato, “Be, ġai tu kara baġana vei?” ¹¹ Ġia na evaġa-veserito, ekirato, “Ġomi deidei ġemi sedi ruarua nai, ta tu asi ġena sedi tarimana bono vinya, e ma ġana ġaniġani tarimana na maki moġesi bene vei.”

¹² Takesi gogo tarimari maki babatiso beġene ġabi ġana Ioane ġenai ġeiaġoto, ġedanaġiato, ġekirato, “Vevaġa-riba taumu, ġai tu kamasi baġana vei?” ¹³ Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Taravatu ekirani lorinai moġo boġono gogo.”

¹⁴ Vetari tarimari o soldia na maki ġedanaġiato, ġekirato, “Ġai maki kamasi baġana vei? Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Tarima ġeri moni asi boġono verariri ema asi

boġono kira-rakavari. Ġomi davami dainai maki asi boġono mugumugu.”

¹⁵ Tarimarima nuġari ai maiġesi ġetuġamaġito, “Mai tarima tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), banaġu,” ġetato. ¹⁶ Benamo Ioane na mabarari evaġa-guruġarito, ekirato, “Au tu nanu na ababatisomini, senaġi tarima ta beiaġomani, ġia ġena seġuka na au ġegu seġuka tu evanaġiani. Au tu asi ilaila ġia ġena tamaka varona baruġaiani. Ġia na Iauka Vevaġa ema karava na bebabatisomini. ¹⁷ Ġia ġimanai tu iareva-iareva dagarana, widi momona tu widi tauri ġenana bene iareva-ġitakauri ġana. Benamo widi tu ġena vaġa-vegogo numanai bevaġa-vegogorini, senaġi widi momona tu begabuani asi ebuseni karavanai.”

¹⁸ Ioane na mo guruġai ema guruġa ġutumai maki Barau ġena Vari Namona tarimarima eġobata-vinirito, ema enoġirito, ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure. ¹⁹ Ioane na maki Heroda, Galilea verena, evaneato, korana tu ġia kakana Filipo ġaraġona eġaraġoato nai, ema veiġa rakavari ġutuma eveirito nai. ²⁰ Heroda na mo rakava mabarari iatari ai ta ma etore-kauato, ġia na Ioane dibura numanai ma ekou-ġauato.

Ioane na Iesu ebabatisoato

Mataio 3:13-17; Mareko 1:9-11

²¹ Tarimarima mabarari Ioane na ebabatisorito-ġoi nai, Iesu maki ebabatisoato. Benamo Iesu eġauġauto-ġoi nuġanai, guba evekeo-fakato, ²² Iauka Vevaġa emariġoto ġia iatanai, vetoġana noġa pune kavana. Garo ta guba na ekea-riġoto, ekirato, “Ġoi tu au Natugu, auravimuni; ema ġemu ai aiaku-rakavani maki.”

Iesu tubuna ġatana arari

Mataio 1:1-17

²³ Iesu na ġena ġauvei esinaġiato nai, ġena laġani tu gabana toitoi (30) kavana. Tarimarima ġekirato-ġoi, ġia tu Iosefa natuna. Besena tu maiġeri: Iosefa tu Heli natuna, ²⁴ Heli tu Matat natuna, Matat tu Levi natuna. Levi tu Melki natuna. Melki tu Ianai natuna. Ianai tu Iosefa natuna. ²⁵ Iosefa tu Matatia natuna. Matatia tu Amosa natuna. Amosa tu Nahum natuna. Nahum tu Eseli natuna. Eseli tu Nagai natuna. ²⁶ Nagai tu Mahat natuna. Mahat tu Matatia natuna. Matatia tu Semein natuna. Semein tu Ioseka natuna. Ioseka tu Ioda natuna. ²⁷ Ioda tu Ioanan natuna. Ioanan tu Resa natuna. Resa tu Serubabele natuna. Serubabele tu Sealtiele natuna. Sealtiele tu Neri natuna. ²⁸ Neri tu Melki natuna. Melki tu Adi natuna. Adi tu Kosam natuna. Kosam tu Elmadam natuna. Elmadam tu Ere natuna. ²⁹ Ere tu Iosua natuna. Iosua tu Eliesere natuna. Eliesere tu Iorim natuna. Iorim tu Matat natuna. Matat tu Levi natuna. ³⁰ Levi tu Simeona natuna. Simeona tu Iuda natuna. Iuda tu Iosefa natuna. Iosefa tu Ionam natuna. Ionam tu Eliakim natuna. ³¹ Eliakim tu Melea natuna. Melea tu Mena natuna. Mena tu Matata natuna. Matata tu Natan natuna. Natan tu Davida natuna. ³² Davida

tu Iese natuna. Iese tu Obed natuna. Obed tu Boas natuna. Boas tu Salmone natuna. Salmone tu Nasona natuna. ³³ Nasona tu Aminadab natuna. Aminadab tu Admin natuna. Admin tu Areni natuna. Areni tu Hesron natuna. Hesron tu Perese natuna. Perese tu Iuda natuna. ³⁴ Iuda tu Iakobo natuna. Iakobo tu Isako natuna. Isako tu Aberahamo natuna. Aberahamo tu Tera natuna. Tera tu Nahoro natuna. ³⁵ Nahoro tu Serug natuna. Serug tu Reu natuna. Reu tu Peleg natuna. Peleg tu Ebere natuna. Ebere tu Sela natuna. ³⁶ Sela tu Kainana natuna. Kainana tu Afasada natuna. Afasada tu Sem natuna. Sem tu Noa natuna. Noa tu Lameka natuna. ³⁷ Lameka tu Metusela natuna. Metusela tu Enoka natuna. Enoka tu Iared natuna. Iared tu Mahalalel natuna. Mahalalel tu Kainana natuna. ³⁸ Kainana tu Enos natuna. Enos tu Seta natuna. Seta tu Adamu natuna. Adamu tu Barau natuna.

Satani na Iesu eriba-ġaniato

4 Iesu Ioridana ġarukanai Iauka Veaġa na evaġa-vonuato vau, ea ġenoġoito, benamo Iauka na tano fakana ġana eġori-iaġoato. ² Monai ġaro e boġi gabana vasivasi (40) Diabolo na eribaġaniato-ġoi. Mo ġaro mabarari nuġari ai asi eġaniġanito-ġoi, moġa lorinai mo ġaro ġekorito murinai, ġia evito-rakavaiato. ³ Diabolo na ekiraiato, ekirato, "Bema ġoi Barau Natuna nai, mai fore nokiraia, be ġaniġani ai neiaġo." ⁴ A Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Buka Veaġa nuġanai maiġesi ekirani, 'Tarimarima tu dia ġaniġani na moġo bemaġurini.'" ⁵ Benamo Diabolo na Iesu eġori-raġeato gabu ta tuġunai, tanobara basileiari mabarari vaġa-sebo evaġa-ġitaiato. ⁶ Benamo Diabolo ekirato, "Au na seġuka bavinimuni, maiġeri dagara mabarari boġita-ġaurini, aramu maki bebaregoni. Mai dagara mabarari tu au ġegu, benamo aura-viniani tarimana baviniani. ⁷ Moġa lorinai bema au botoma-rakariġo viniguni nai, maiġeri dagara mabarari boġabirini ġoi ġemu." ⁸ Senaġi Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Buka Veaġai tu maiġesi ġetoreato, 'Vereġauka, ġoi ġemu Barau bono toma-rakariġo vinia, ġia moġo ġereġana vetuġunaġina bono iaġo-vini!'" ⁹ Benamo Satani na Ierusalemata ġana eġori-iaġoato, Rubu Veaġa tuġunai evaġa-ruġakauato, ekiraiato, "Bema ġoi Barau Natuna, mainana noburi-firiġo, ¹⁰ korana Buka Veaġa nuġanai maiġesi ekirani, 'Barau na ġena aneru bekirarini, ġoi beġe narimuni.' ¹¹ Ekirani maki, 'Aneru na ġimari na beġe ġobemuni, beġe ġabi-vaismuni, kwakumu fore ai asi boraraiani.'" ¹² Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Buka Veaġa nuġanai maki ekirani, 'Vereġauka ġoi ġemu Barau asi bono riba-ġania.'" ¹³ Satani ġena veribaġani mabarari evaġa-koririto, benamo eraga-kwaneato, eiaġoto mo, ġaro ta.

Iesu ġena ġauvei esinaiato Galileai

Mataio 4:12-17; Mareko 1:14-15

¹⁴ Iesu ma eġenoġoito Galilea ġana, Iauka Veaġa seġukana maki ġia ġesi. Ġia varina Galilea tano nuġanai ġefiu-rovorovoato. ¹⁵ Iesu tu ġeri rubu nuġari ai evevaġa-ribato-ġoi, mabarari na ġevaġa-raġeato.

Nasareta tarimari na Iesu asi ġeġabi-raġeato

Mataio 13:53-58; Mareko 6:1-6

¹⁶ Benamo Iesu Nasareta ġana eiaġoto. Mai tu ġia ebaregoto vanuġana. Vanaġivanaġi eveito-ġoi kavana Sabadi ai ġia rubu ai eraka-toġato. Benamo Buka Veaġa bene iavia ġana evariġisito nai, ¹⁷ Isaia peroveta tarimana ġena buka rubu ġitaġauna tarimana na Iesu eviniato, benamo ġia na ereraiato, ġena iavi-iavi gabuna eġoitaġoato, maiġesi ekirani,

¹⁸ "Vereġauka Iaukana tu

au ġegu ai maiġa,

korana ġia na tu

au eboroġiguto,

ema eviriġiguto,

Vari Namona gara veġubu tarimari bana ġobata-viniri ġana.

Etuġuguto, dibura tarimari ġeri ai Barau na dibura na varau eġabi-vaġirato varina bana variflua ġana, ema mata-bubu tarimari matari maki beġene fafa.

Ġevaġa-rakavarini tarimari

bana vaġa-maġuriri,

¹⁹ ema Vereġauka na tarimarima bevaġa-maġuririni laġanina bana ġobata-iaġia."

²⁰ Benamo Iesu na buka ma eiokuato, rubu ġitaġauna tarimana ma evini-ġenoġoito, benamo etanu-tarito. Mabarari rubu nuġanai tarimari na ġeġita-karakaraiato. ²¹ Benamo Iesu na eġobata-vinirito, ekirato, "Mai boġo seġaġia guruġana tu toma ġaro ai bemoġoni."

²² Benamo mabarari na ġevaġa-namoato e ġeġabato, korana guruġa namori ekiraġirito nai. Ġekirato, "Mai tu Iosefa natuna ba?"

²³ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, "Au ribagu ġomi na mai sisiba guruġana au ġegu ai boġo kira-varaguni, boġo kirani, 'Doketa tarimamu, tauġemu bono vevaġa-maġuri! Kaperanaumai oveirito veiġari variri ġama seġaġirito, be mainai ġemu vanuġa korikori ai maki bono vei.'" ²⁴ Moġoni akiramini, peroveta tarimana tu ġena vanuġa korikori ai asi beġe ġabi-raġeani.

²⁵ Maiġa maki boġono seġaġi: Moġoni, Elia ġena negai vabu ġutuma Isaraelai ġetanuto-ġoi. Laġani toitoi (3) ma ġue imaima sebona (6) nuġanai ġura asi eraguto-ġoi, tanobara mabarana doġe na eġabi-ġauato.

²⁶ Senaġi mo Isaraela vaburi ġeri ai Barau na Elia asi etuġu-iaġoato. Irau gabu vanuġana ta arana Sarefata, Sidono tanonai, vabu ta ġenai etuġu-iaġoato. ²⁷ Elisa, peroveta tarimana, ġena negai lepera tarimari ġutuma Isaraelai ġetanuto-ġoi, senaġi sebona ta asi evaġa-namoato, Naman, Siria tarimana, moġo ġereġana.

²⁸ Rubu ai ġevegogoto tarimari mabarari mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġebaru-rakavato. ²⁹ Benamo ġevar-iġisito, Iesu vanuġa na ġeinu-rosiato, ġeri vanuġa ġevaġa-ruġaiato ġorona tavi ta reke lofa asikeina na beġene fiu-riġoa ġetato. ³⁰ Senaġi Iesu tu ġia fakari na moġo eraka-vaġito, mo eiaġoto.

Iesu na iauka rakavana elai-vaġiato

Mareko 1:21-28

³¹ Iesu tu Kaperanauma, Galilea vanuġana ta, ġana evariġoto. Benamo Sabadi ai evevaġa-ribato. ³² Ġia ġena vevaġa-riba guruġari tarimarima na ġeseġaġiato nai, ġeġaba-rakavato, korana ġena guruġa ma seġukana.

³³ Rubu nuġanai iauka rakavana na eboroġiato tarimana ta etanu-taġoto-ġoi. Ġia ekoġo-gigitarito, ekirato, ³⁴ "Iesu, Nasareta taumu o, kara ġemai noveia otoni? Ġoi ġai vaġa-rakavama uranai boiaġoma, ene? Au ribagu, ġoi tu Barau ġena Veaġa Tarimamu."

³⁵ Iesu na ekira-ġoiato, ekirato, "Gurumu, ġia ġenana noraka-vaġi!" Benamo mo iauka rakavana na tano eġidara-iaġiato tarimarima ġoirari ai, ġia ġenana eraka-vaġito, fau ta maki asi efororito ġia ġenai.

³⁶ Benamo tarimarima mabarari nuġari ġefarevaġi-rakavato, ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, "Mainai kamasi eguruġani? Be, ma seġukana e ma gwadana ġesi iauka rakavari evaġa-guruġarini, benamo ġeraka-vaġini!" ³⁷ Benamo Iesu varina mo gabu mabarana ġefiu-rovorovoato.

Iesu na Simona ġena taġama evaġa-namoato

Mataio 8:14-15; Mareko 1:29-31

³⁸ Iesu rubu eraga-kwaneato, benamo Simona ġena numa ġana eiaġoto. Simona ġena taġama vavinena ekeveto, tauġanina eseġuka-rakavato; benamo Iesu ġenoġiato bene vaġa-kavaia. ³⁹ Benamo Iesu eiaġoto mo vavine sevinai eruġato, keve ekira-ġoiato, benamo keve ekorito. Vavine maoromaoro evariġisito, benamo eġuburito.

Keve tarimari ġutuma Iesu na evaġa-namorito

Mataio 8:16-17; Mareko 1:32-34

⁴⁰ Ġaro ea keto-firiġoto-ġoi nai, tarimarima na keve irairau tarimari mabarari Iesu ġenai ġeġori-iaġorito. Ġia ġimana tarima tata iatari ai etore-kaurito evaġa-namorito. ⁴¹ Iauka rakavari maki tarimarima ġutuma ġerina ġeraka-vaġito, benamo iauka rakavari ġekoġoto, ġekirato, "Ġoi tu Barau Natuna!" Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito asi beġene guruġa, korana ġia ribari Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna).

Iesu rubu nuġari ai eġobatato-ġoi

Mareko 1:35-39

⁴² Elaġanito, Iesu evariġisito, tano fakana ġana eiaġoto. Tarimarima na ġea vetauato, ġedoġariato, ġeġabitariato asi ġeri ura ġia na bene raga-kwaneri ġetato.

⁴³ Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Au tu

vanuġa irauri ai maki bana ġobata, Barau ġena Basileia varina namona bana fiua, Barau na etuġuguto korana tu moġa."

⁴⁴ Benamo Iudea tanona ruburi nuġari ai eġobatato-ġoi.

Iesu na ġena mero ekearito

5 Ġaro ta Iesu tu Genesareta kouna rikinai eruġa-taġoto-ġoi, tarimarima na ġeraga-ġeġeraġiato, Barau ġena guruġa beġene seġaġia ġana. ² Ġia tu ġasi ruarua eġitarito, kou rikinai ġeinu-raġerito; maina tarimari na ġeraga-kwanerito, ġeri reke ġeġuriġirito-ġoi. ³ Benamo Iesu tu mo ġasi tai eraġeto, Simona ġena ġasi. Ġia na Simona ekiraiato, kota negini-rozia nanu ġana. Benamo ġasi ai etanu-tarito, tarimarima ġutuma evaġa-ribarito.

⁴ Egruġa-ġosito vau, ġia na Simona ekiraiato, ekirato, "Ġemi ġasi dodoku rekena ġana ġogini-rozia, be ġemi reke boġono toreri, maġani-kone boġono vaġi ġana." ⁵ Simona evaġa-veseto, ekirato, "Vevaġa-riba taumu, ġai tu baġa vekwaraġi-laġani, maġani-kone ta maki asi baġa doġaria, senaġi ġoi ġemu guruġa dainai reke atorerini." ⁶ Benamo ġetorerito, maġani-kone asisebo ġetoġato, ġeri reke maki dori ġevedareto. ⁷ Moġesi nai karori ġasi tai ġelau-iaverito, beġene iaġoma, be ġia beġenema vaġa-kavari ġetato. Ġeiaġomato, ġasi ruarua maġani-kone na ġevaġa-vonurito, dori ġeburuto-ġoi.

⁸ Simona Petero na mo veiġa eġorato dagarana eġitaiato, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito vau ekiraiato, ekirato, "Vereġauka, noraka-veġita au ġeguna, au tu vei-rakava tarimagu!" ⁹ Korana tu ġia ma karonna mabarana ġesi nuġari ġefarevaġi-rakavato, mo maġani-kone asisebo ġevaġirito nai. ¹⁰ Simona ġesi ġemainavegogoto-ġoi tarimari maki Iakobo (o Iames) e Ioane, Sebedaiio natuna, ġeġaba-rakavato. Iesu na Simona ekiraiato, ekirato, "Asi nogari; maitoma bevesina beiaġoni, ġoi tu tarimarima bomaina-vinirini." ¹¹ Benamo ġasi ruarua tu kou rikinai ġeinu-raġerito, ġeri dagara mabarari ġeraga-kwanerito, Iesu murinai ġerakato.

Iesu na lepera tarimana evaġa-namoato

Mataio 8:1-4; Mareko 1:40-45

¹² Ġaro ta Iesu tu vanuġa ta nuġanai, tarima ta monai kefina mabarana lepera moġo. Ġia na Iesu eġitaiato nai, ġoiranai evetui-tarito, enoġiato, ekirato, "Vereġauka, bema ġoi ourani nai, moġoni boiarevaguni, bovaġa-namoguni riba!" ¹³ Iesu ġimana etuġu-iaġoato, eġabi-karaiato, ekirato, "Aurani, be nonamo!" Benamo vaġa-sebo lepera na eraga-kwaneato.

¹⁴ Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, "Tarima ta asi bono kira-varaia." Ma ekirato, "Noiaġo, Rubu Veaġa verena na bene ġitamu, ema veiareva varevare dargarari Mose na ekiraġiato ilailanai bono vinya, be tarimarima beġene riba, ġoi tu bonamo."

¹⁵ Senaġi Iesu varina tarimarima na ġefiu-rovorovoato-ġoi vau, tarimarima ġutuma-bara ġevegogoto-ġoi,

ġia ġena guruġa seġaġi-seġaġiri e ġeri keve vaġa-namori uranai. ¹⁶ Senaġi Iesu tu eraka-veġitato-ġoi tano fakana ġana, ea ġuriġurito-ġoi.

Iesu na rakava etuġamaġi-fitoġarito

Mataio 9:1-8; Mareko 2:1-12

¹⁷ Ġaro tai Iesu evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, Farisea tarimari e taravatu vaġa-riba-iaġina tarimari Galilea e Iudea vanuġari mabarari na, ema Ierusalemna na ġeiaġomato, ġia sevinai ġema tanu-tarito. Barau ġena seġuka Iesu ġenai evaġa-foforiato, keve tarimari bene vaġa-namori ġana. ¹⁸ Tarima kotari na tauġanina tavi ta emaseto tarimana ta gedai genagenanai ġeġwa-iaġoato. Numa nuġanai beġene raka-toġa dabarana ġevetauato, Iesu ġoiranai beġene tore-taria ġetato. ¹⁹ Senaġi tarimarima ġutuma naima, rakatoġa dabara ta asi ġedoġariato. Moġa lorinai keve rakava tarimana ma gedana ġesi ġeġwa-raġeato numa tuġunai, ġuduġu ġeġiu-fakaiato vau, ġetuġu-riġoato tarimarima fakari ai Iesu ġoiranai. ²⁰ Iesu na ġeri veġabadadama eġitaiato, benamo keve rakava tarimana ekiraiato, ekirato, "Ġata, ġoi ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari."

²¹ Farisea tarimari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari maiġesi ġetuġamaġito, "Mai tu deikara, ġia na Barau ekira-fitoġaiani? Barau ġereġana na moġo rakava etuġamaġi-fitoġarini!"

²² Iesu ma ribana ġia kara ġetuġamaġirito-ġoi, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, "Karase nai nuġami ai maniġesi ġotuġamaġini? ²³ Aiġesina baguruġani tu meraġa, 'Ġemu rakava batuġamaġi-fitoġari' banasi, ba bara kira, 'Novariġisi, be noraka' barasi? ²⁴ Au na navaġa-ġitami, Tarimarima Natuna tu ma seġukana rakava betuġamaġi-fitoġarini tanobarai." Ġia na keve rakava tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, "Novariġisi, ġemu geda noġabia, be numa ġana noiaġo!"

²⁵ Benamo ġia maoromaoro evariġisito tarimarima ġoirari ai, egena-iaġirito dagarari eġabirito, ġena numma ġana eiaġoto, Barau evaġa-raġeato. ²⁶ Tarimarima mabarari nuġari ġefarevaġito ema Barau ġevaġa-raġeato. Ġari na evaġa-vonurito, benamo ġekirato, "Veġa boruri toma ġaro ai bita ġita!"

Iesu na takesi gogo tarimana arana Levi ekeaiato

Mataio 9:9-13; Mareko 2:13-17

²⁷ Moġa murinai Iesu tu vanuġa na eraka-rosito, benamo takesi gogo tarimana arana Levi takesi moniri ġeġabito-ġoi numanai tanutaġo eġitaiato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, "Murigu ai noma raka." ²⁸ Benamo Levi evariġisito, ġena dagarara mabarari eragakwanerito, Iesu murinai erakato.

²⁹ Benamo Levi na ġaniġani baregona ġena numai eveiato Iesu ġana. Varivari tarimari vefakari ai tarimarima ġutuma takesi gogo tarimari ema tarima tari ġia ġesi ġeġaniġanito. ³⁰ Farisea tarimari tari e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ġia ġeri doġoro tarimari, ġevanevaneto Iesu ġena mero ġeri ai, ġekirato, "Karase nai ġomi tu takesi gogo tarimari e

vei-rakava tarimari ġesi ġoġaniġanini ema ġoniuniu-vegogoni?" ³¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Namo tarimari tu doketa asi beġe vetaurini, senaġi keve tarimari moġo. ³² Au maki vei iobukaiobuka tarimari keakeari asi aiaġomato, senaġi vei-rakava tarimari beġene vetuġamaġi-kure e beġene raka-kure ġana aiaġomato."

Ġaniveaġa

Mataio 9:14-17; Mareko 2:18-22

³³ Farisea tarimari na Iesu ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, "Ioane Babatiso ġena mero nega-ġutuma ġeġani-veaġani e ġeġuriġurini. Ġai ġema mero maki moġesi ġeveini, a ġoi ġemu mero tu ġeġaniġanini e ġeniuniuni moġo."

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġomi ġotuġamaġini veġaraġo variġu tarimana ġatana seviri ai etanuni nuġanai beġe ġani-veaġani ei? ³⁵ Ġarona eiaġo-manai, veġaraġo variġu tarimana ġia ġerina beġe ġabi-veġitaiani, monai vau beġe ġani-veaġani."

³⁶ Iesu na ġeri barabore ta ma ekiraġiato, ekirato, "Tarima ta na dabuġa variġuna asi bedareani, dabuġa guinena bani-iaġina. Bema moġesi beveini nai, dabuġa variġuna bedareani, ema dabuġa variġuna veseana dabuġa guinena ġesi asi beġe ilailani. ³⁷ Tarima ta na vine nanuna variġuna nanigosi kefina guinenai asi besisiani. Bema moġesi beveini nai, vine nanuna variġuna na kefi guinena beġani-fakaiani. Vine nanuna bebebubuni e kefina berakavani. ³⁸ Senaġi vine nanuna variġuna nanigosi kefina variġunai besisiani tu namo! ³⁹ Ema tarima ta na vine nanuna guinena eni-uanu murinai vine nanuna variġuna asi beura-viniani, korana ġia bekirani, 'Vine nanuna guinena tu namo vedaurea.'"

Iesu tu Sabadi Verena

6 Sabadi tai Iesu widi vamokari nuġari na eraka-iaġoto-ġoi, benamo ġena mero widi ġebukito, ġimari ai ġemuturito-ġoi, benamo tauri tu ġeġanirito-ġoi. ² Farisea tarimari kotari na ġedanaġirito, ġekirato, "Ġomi tu kara dainai ġaina taravatu asi ġokorana-iaġiani, Sabadi ai widi ġobukini?"

³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġomi Davida ma karona ġesi ġevitorito nai, Davida na veġa ta eveiato guruġana tu asi ġoiaviani? ⁴ Barau ġena numai erakatoġato, Barau ġoiranai ġetorerito-ġoi beredi eġabito, eġanito ema karona maki evinirito. Mo beredi tu veaġa, Rubu Veaġa vereri moġo ġari, taravatu." ⁵ Iesu na ma ekirarito, ekirato, "Tarimarima Natuna tu Sabadi Verena."

Ġima boso tarimana

Mataio 12:9-14; Mareko 3:1-6

⁶ Ma Sabadi tai Iesu rubu ai eraka-toġato, benamo evevaġa-ribato-ġoi. Monai tarima ta tu ġimana aroribana tu ebosoto. ⁷ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari e Farisea tarimari na tu ġia ġeġita-taġoato-

ġoi, mai Sabadi ai bevevaġa-namoni ba asiġi, korana beġene samania ġana. ⁸ Senaġina Iesu na ġia kara ġe-tuġamaġiato-ġoi tu eribaiato, benamo mo tarima ġi-mana boso ekiraiato, ekirato, "Noruġa-vaishi, mainai noma ruġa." Benamo eruġa-vaishito, ea ruġato. ⁹ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Nadanaġimi roġo, taravatu nuġanai aiġa tu namo, Sabadi ai veiġa namori veiveiri namo ba veiġa rakavari sini veiri? Tana vevaġa-maġuri ba tana vaġivaġi?" ¹⁰ Eboġe-ġeġeraġito, mabarari eġitarito, benamo mo tarima ekiraiato, ekirato, "Ġimamu notuġu-oroġotoa." Ġimana etuġu-ro-roġotoato, benamo enamoto ġimana reke ta kavana.

¹¹ Senaġina ġia tu ġebaru-rakavato, benamo tauġeri fakari ai moġo ġeguruġa-vegogoto Iesu kamasi ta beġene veia ġana.

Iesu na tarima gabanana ruarua (12) eġabi-hidirito

Mataio 10:1-4; Mareko 3:13-19

¹² Mo ġaro tai Iesu ġoro ta tuġuna ġana evaraġeto ġuriġuri, benamo mo boġi vinubana Barau ġenai eġauġauto. ¹³ Elaġanito, ġena mero ekea-vegogorito, benamo gabanana ruarua (12) eġabi-viriġirito, arari evatorito, apostolo. ¹⁴ Simona, arana ta tu Petero, ma tarina Anduru; e Iakobo (o Iames), e Ioane, e Filippo, e Batolomeo, ¹⁵ e Mataio, e Tomasi; e Iakobo (o Iames), Alfeo natuna; e Simona, Selote tarimana; ¹⁶ e Iudas, Iakobo (o Iames) natuna; ema Iudas Isakariota, Iesu berevaiani tarimana.

Iesu evevaġa-ribato e keve evaġa-namorito

Mataio 4:24-25; Mareko 3:7-12

¹⁷ Ġia ġesi ġoro na ġeseiriġoto tano faiaranai, benamo Iesu ema ruġa-tarito. Ġia ġenai riba ġeġabito-ġoi tarimari ġutuma ema tarimarima ġutuma lelevaġiri maki Iudea ema Ierusalem na ġeiaġomato, Taia konena na e Sidono konena na ġeiaġomato, ¹⁸ ġia beġene seġaġia uranai ema ġeri keve bene vaġa-namori ġana. Iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari maki evaġa-namorito. ¹⁹ Benamo tarimarima mabarari ġeurato-ġoi Iesu beġene ġabi-karaia, korana tu seġuka ġia ġenanana eiaġomato-ġoi, benamo tarimarima mabarari ġeri keve ġenamoto-ġoi.

Deikara beġene iaku e deikara ġeri ai tu rakava

Mataio 5:1-12

²⁰ Iesu eboġeboġeto, benamo eboġe-iaġoto ġena mero eġitarito vau ekirato:

"Gara veġubu tu ġoiaku, korana Barau ġena Basileia tu ġomi ġemi.

²¹ Ġomi deidei toma ġevitomini tu boġono iaku, korana ġomi roġo boġo ġani-maseni bene.

Ġomi deidei toma ġotaġi-taġini tu boġono iaku, korana boġo rikini bene.

²² Boġono verere bema tarima na beġe baru-vinimini, beġe kira-fitoġamini, beġe rori-toremuni, ema arami beġe vaġa-rakavarini Tarimarima Natuna dainai.

²³ Moġeri beġe ġorani ġaronai boġono iaku e boġono buri-vaishi ma vereremi ġesi, korana davami tu

asikeikeina gubai. Korana ġia seneri na maki peroveta tarimari moġesi ġeveirito.

²⁴ Senaġina ġomi ma ġemi farefare ġutuma tarimami vetuġami kika,

korana vaġa-iakumi farefareri tu varau ġoġabito bene.

²⁵ Toma ġoġani-maseni tarimami, vetuġami, korana beġea vitomini.

Toma ġorikini tarimami, vetuġami kika,

korana nuġami beġea metoni e boġoa taġini.

²⁶ Tarimarima na ġekiraġi-varaġe varaġemini tarimami, vetuġami, korana seneri na maki peroveta tarimari ġofaġofari tu maniġesi ġevaġa-raġerito."

Ġevaġa-rakavamini tarimari boġono ura-viniri

Mataio 5:38-48

²⁷ "Senaġina au ġoseġaġiguni tarimami akiramini: Ġebaru-vinimini tarimari boġono ura-viniri, ġevaġa-rakavamini tarimari veiġa namori boġono vei-viniri.

²⁸ Ġekira-rakavamini tarimari boġono vaġa-namori ema veiġa rakavari ġevei-vinimini tarimari ġeri boġono ġuriġuri. ²⁹ Bema tarima ta na taġomu tavi ta beforoani nai, taġomu reke ta maki bono vinia. Tarima ta na ġemu koudi beġabiani nai, sedi maki asi bono ġabi-taria, bene ġabia. ³⁰ Ġemu ai beġe noġinoġini tarimari bono viniri ema deikara na ġemu dagara ta beġabi-rakaiani, ġabiġoina guruġana asi bono vei.

³¹ Kara ourani tarimarima na ġemu ai beġene veia veiġana, ġia ġeri ai maki mo veiġa bono veia.

³² Bema ġoura-vinirini tarimari tu ġomi ġeura-vinimini tarimari moġo nai, ġomi ġemi namo tu kara? Rakava tarimari maki ġeura-vinirini tarimari moġo ġeura-vinirini. ³³ O bema veiġa namori ġemi ai ġeveini tarimari moġo veiġa namori ġovei-vinirini, ġomi ġemi namo tu kara? Rakava tarimari maki mani veiġa sebona ġeveiani. ³⁴ O bema ma beġe vini-ġoimini tarimari moġo ġovinirini, ġomi ġemi namo tu kara? Rakava tarimari na maki tarima ġevinirini, murinai tu mabarari ma beġene dava-ġoiri ġetoni. ³⁵ Senaġina ġebaru-vinimini ema ġevaġa-rakavamini tarimari boġono ura-viniri, veiġa namori ġeri ai boġono vei, boġono viniri, a tuġu vaġa-voi tuġamaġina asi boġono vei. Benamo davami beġene barego, ema Iaru-korokoro Barauna natunai boġono iaġo, korana tu ġia na asi ġevaġa-namoani tarimari e vei-rakava tarimari evaġa-namorini. ³⁶ Boġono vevetuġa-ġwa, ġomi Tamami evevetuġa-ġwani kavana."

Nuġami ai tarimarima asi boġono vaġa-rakavari

Mataio 7:1-5

³⁷ "Nuġami ai tarimarima asi boġono kira-kerereri. Moġesi tu Barau na maki asi bekiraġimini ġomi tu kerere. Rakava voina tarimarima ġeri ai asi boġono kiraġi-kaua, benamo Barau na rakava voina ġemi ai asi

bekiraġi-kauani. Rakava boġono tuġamaġi-fitoġaia, be Barau na maki ġemi rakava bene tuġamaġi-fitoġari. ³⁸ Boġono vini, be Barau na maki bene vinimi, ġutumari bene dori-riġori, bene kora-vegogori, bene vonu-fokafoka, bene ġiġiġiġi-seġi, bene bubu-riġoa ġemi ai. Korana aiġesi ġomi ġovinini, Barau na maki moġesi bevinimini.”

³⁹ Iesu na barabore ta ma ekira-vararito, ekirato, “Mata-bubu tarimana na mata-bubu tarimana ta beġori-kauani riba ba? Ba tauri ruarua koufai beġea keto-ġurani? ⁴⁰ Riba vetau merona na evaġa-ribaiani tarimana asi bevanaġiani, senaġina ġena sikuli bevaġa-koriani vau, evaġa-ribaiani tarimana ġesi beġe ilailani.

⁴¹ Kara dainai tarikakamu matanai libika oġitaiani, senaġi ġoi matamu ai ġau tubina tu asi otuġamaġiani. ⁴² Kamara dabarai ġoi tarikakamu okiraiani, okirani, ‘Ġata, au na roġo matamu ai libika nakokia,’ senaġina ġoi tauġemu matamu ai ġau tubina tu asi oġitaiani? Ġofaġofa tarimamu, guine tu ġoi matamu ai ġau tubina nokoki-vaġia roġo, benamo boboġeboġe-ġinikauni vau, tarikakamu matanai libika bono kokia.”

Ġau ta ġwaġwana Mataio 7:16-20; 12:33-35

⁴³ “Ġau namona beġwani ġwaġwana tu dia rakava, ema ġau rakavana beġwani ġwaġwana tu dia namo. ⁴⁴ Ġau mabarari tu ġwari ai bita ribani. Figi ġwari maki ġau ma ġiniginiri ġerina asi ġebokoni, ema vine ġwari (o grapes) ġauġa ġiniginiri ġeri ai asi ġebokoni. ⁴⁵ Tarima namona na dagara namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini. Tarima rakavana na dagara asi namori nuġanai evaġa-vegogorini dagarari bevaġa-raka-rosirini. Korana tarima tu nuġana na kara eiaġomani murunai ekiraġirini.”

Numa ġeragani tarimari ruarua Mataio 7:24-27

⁴⁶ “Karase nai au ġokiraġiguni, ġokirani, ‘Vereġauka, Vereġauka,’ nuġanai au aguruġani veiġari tu asi ġoveirini? ⁴⁷ Navaġa-ribami, deikara au ġegu ai eiaġomani, au ġegu guruġa ema seġaġini ma veiġari eveirini tu kamasì. ⁴⁸ Ġia tu tarima ta ġena numa eragaiato kavana. Guri ekwa-variġo kwareġaiato, ema fore iatanai evaġa-ruġaiato, benamo ġabata baregona eragato, mo numa edoriato, senaġi asi eketoto, korana fore iatanai eragaiato nai. ⁴⁹ A tarima ta au ġegu guruġa eseġaġirini, senaġi veiġari tu asi eveirini, ġia tu numa eragaiato nai, tano moirana iatanai moġo evaġa-ruġaiato, ġabata na mo numa edoriato nai, eke-to-tarito, benamo eġwa-rovorovoato.”

Roma vetari verena ġena vetuġunaġi merona

7 Iesu na moġeri guruġa mabarari tarimarima ġoirari ai ekiraġi-ġosirito vau, Kaperanauma vanuġanai eraka-toġato. ² Monai Roma vetari verena ta etanuto-ġoi. Ġena vetuġunaġi merona, euravini-

baregoato-ġoi merona, ekeve-rakavato, dori emaseto-ġoi. ³ Vetari verena na Iesu varina eseġaġiato, benamo Iuda tarima baregori kota etuġu-iaġorito, Iesu beġene noġia, bene iaġoma, ġena vetuġunaġi merona benema vaġa-namoa. ⁴ Benamo Iesu ġenai ġeiaġoto, ma nuġari mabarari ġesi ġenoġiato, ġekirato, “Mai vetari verena tu tarima namona naima bono vaġa-kavaia. ⁵ Korana ġia na ġita besera eura-vinirini, ema ġai ġema rubu maki ġia na eragaiato.”

⁶ Iesu ġia ġesi ġeiaġoto. Numa ġeraka-kavinaġiato-ġoi nai, vetari verena na ġatana kota etuġu-iaġorito Iesu ġoirana ġana, benamo vetari verena ġena guruġa Iesu ġekira-varaiato, ġekirato, “Vereġauka, asi novekwaraġi, au tu asi ilaila, ġoi ġegu numai boraġekauni. ⁷ Au maki asi ilaila, ġoi ġemu ai baiaġosini. Senaġi ġoi noguruġa moġo, benamo au ġegu vetuġunaġi merona benamoni. ⁸ Au maki tarima kota ġeri veġitaġau gabureri ai ema vetari tarimari o soldia tu au gaburegu ai. Au na ta bakiraiani, ‘Noraka!’ benamo berakani, ma ta bakiraiani, ‘Noiaġoma!’ benamo beiaġomani. Ema au ġegu vetuġunaġi merona bakiraiani, ‘Maiġa noveia!’ benamo beveiani.”

⁹ Iesu na mai guruġa eseġaġiato nai, eġaba-rakavato, eruġa-kureto, ġia murinai ġerakato tarimari ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, “Au na ġomi akiramini, veġabadadama maiġesi kavana Isaraela nuġanai asi adoġariato.”

¹⁰ Benamo vetari verena na etuġurito tarimari ma ġeġenoġoito ġia ġena numa ġana. Keve merona ġedoġariato, ġena keve varau ekorito.

Iesu na vabu ta natuna mase na evaġa-maġuri-ġenoġoiato

¹¹ Moġa murinai Iesu tu vanuġa ta ġana eiaġoto arana Nain. Ġena mero ema tarimarima ġutuma maki ġia ġesi ġeiaġoto. ¹² Vanuġa nuġanai roġosi ġene raka-toġa nuġanai, mase ta vanuġa nuġana na ġeġwa-rosiato-ġoi. Vabu ta natuna merona ġora ġereġa emaseto. Vanuġa tarimari ġutuma na vabu ġekavaiato. ¹³ Iesu na mo vabu eġitaato, benamo evetuġaiato, ekiraiato, ekirato, “Asi notaġi.” ¹⁴ Benamo Iesu eraka-kavi-iaġoto, mase mauġana eġabi-karaiato. Mauġa ġeġwaiato tarimari ġeruġa-tarito. Benamo Iesu ekirato, “Mero futua, akiramuni, novariġisi!” ¹⁵ Benamo etanu-vaisito, eguruġato. Moġa murinai Iesu na ġia sinana ma evini-ġenoġoiato.

¹⁶ Mabarari gari na evaġa-vonurito. Barau ġevaġaraġeato, ġekirato, “Peroveta tarimana barana ta ġita fakarai bema fofori!” ema, “Barau na ġena bese tarimari benema vaġa-kavari ġana beiaġoma!”

¹⁷ Benamo mai veiġa varina Iudea mabarani ema Iudea sevina vanuġari mabarari ai ġefiu-rovorovoato.

Iesu ma Ioane Babatiso Mataio 11:2-19

¹⁸ Ioane ġena mero na mai dagara mabarari ġeġorato dagarari ġekira-varaiato. Benamo Ioane na ġena mero ruarua ekearito, ¹⁹ etuġurito Vereġauka ġenai,

gene danaġia, "Ioane na ekiraġiato, beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-noga-ia?"

²⁰ Tauri ruarua Iesu ġenai ġeraġasito, benamo ġekirato, "Ioane Babatiso na betuġuma, bekira, 'Ġia na ekiraġiato beiaġomani tarimana tu ġoi, ba tarima boruna ta baġana vaġa-nogaia?"

²¹ Mo aoa ai Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-namorito, keve tarimari, midigu ġeġanito-ġoi tarimari, iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari. Mata-bubu tarimari ġutuma maki matari evaġa-iaġarito. ²² Benamo Iesu na tauri ruarua evaġa-veserito, ekirato, "Ġoġenoġoi, ġomi na boġo ġitari e boġo seġaġiri veiġari Ioane boġono kira-varaia: Mata-bubu tarimari ġeboġeboġeni, kwaku rakava tarimari ġerakani, lepera tarimari ġenamoni, seġa-bubu tarimari ġeseġaġini, mase tarimari ġevariġisi-ġenoġoini, ema asi ġeri-ġari tarimari ġeri ai Vari Namona eġobata-vinirini. ²³ Ġena veġabadadama au ġegu ai asi beraga-kwaneani tarimana tu eiakuni!"

²⁴ Ioane ġena vetuġunaġi tarimari ġerakato vau, Iesu na ġevevegoto tarimari evaġa-guruġarito, Ioane varina ġeri ekiraġiato, ekirato, "Kara boġono ġitaia ġana tano fakana ġana ġoiaġoto? Gobu iavara na ekwari-ġareva ġarevaiani ġitaġitana ġoiaġoto? ²⁵ Kara boġono ġitaia ġana ġoiaġoto? Dabuġa namona eveiani tarimana ġitaġitana ġoiaġoto? Asiġina, dabuġa namori ġeveirini tarimari ema ġaniġani namori ġeġanirini tarimari tu vere tarimari ġeri numai ġetanuni! ²⁶ Be, kara boġono ġitaia ġana ġoiaġoto? Peroveta tarimana dainai? Aba! Akiramini, ġoġitaiato tarimana tu peroveta tarimari mabarari evanaġirini. ²⁷ Ioane varina Buka Veaġai maiġesi etoreato, Barau ekirato,

'Au na ġegu vetuġunaġi tarimana tu batuġu-guineani, ġemu dabara ġoiramu ai vaġa-maġatana."

²⁸ Iesu ma ekirato, "Akiramini, mai tanobarai beġe maġuri tarimari mabarari fakari ai ta na Ioane asi bevanaġiani. Senaġi Barau ġena Basileia nuġanai gabi tarimana na Ioane tu evanaġiani."

²⁹ Tarimarima mabarari ema takesi gogo tarimari maki mai guruġa ġeseġaġiato nai, ġia na Barau ġena dabara ġevaġa-moġoniato, Ioane ġena babatiso ġeġabiato. ³⁰ Senaġi Farisea tarimari e taravatu ġevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari na Barau ġena vevaġa-maġuri dabarana ġia ġeri ai ġetuġamaġi-fitoġaiato. Ioane ġena babatiso ġia ġeri ai asi ġeġabi-raġeato.

³¹ "Toma ġuru tarimari tu deikarari ġesi bana vaġa-ilailari? Ġia tu kamasi? ³² Ġia tu noġa mero keiri kavana, vanuġa ġatamanai ġetanu-taġoni, ġeġereni, tavi ta merori na tavi tai ġekea-vinirini, ġekirani,

'Ġai tu veġaraġo vererenai gita ġalauto-ġoi ġomi ġemi, senaġi ġomi tu asi ġobarato-ġoi! Ġai tu mase mariri ġaġabito-ġoi, senaġi ġomi tu asi ġotaġito-ġoi!"

³³ Korana tu Ioane Babatiso eiaġomato, eġani-veaġato ema vine nanuna asi eniuato. Benamo ġomi ġokirani, 'Ġia tu iauka rakavana na eboroġiato,' ġotoni. ³⁴ Tarimarima Natuna eiaġomato, ġia tu ġaniġani ta asi

eruġaiani. Benamo ġomi ġokirani, 'Ġia tu boġeka tarimana ema vine nanuna eniu-ġutumani tarimana, takesi gogo tarimari e vei-rakava tarimari ġatari,' ġotoni.

³⁵ Senaġi Barau ġena iaunega ġeġabi-raġeani tarimari na Barau ġena iaunega ġevaġa-moġoniani."

Iesu tu Simona, Farisea tarimana, ġena numai

³⁶ Farisea tarimana ta na Iesu enoġiato, beġene ġaniġani-vegogo etato. Benamo Iesu eiaġoto ġena numai ġana, ġaniġani gabunai etanu-tarito. ³⁷ Mo vanuġai vavine ta etanuto-ġoi, ġia tu mata-boraġa vavinena. Ġia eseġaġito, Iesu tu Farisea tarimana ġena numai eġaniġanito-ġoi, benamo fore kavabuna namona, alabasta forena na ġeveiato kavabuna, nuġanai tu muramura ma bonana namona eġabi-kauato, ³⁸ eiaġoto Iesu murinai eritoġo-tarito, kwakuna koranai etaġi-rakavato, benamo matana nanuna na Iesu kwakuna evaġa-nufarito. Benamo ġwina na ma edau-kaukaurito, kwakuna everauato, muramura ma bonana namona kwakunai ebbuato.

³⁹ Farisea tarimana na, mo veiġa eġitaiao nai, ġia nuġanai maiġesi etuġamaġito, "Mai tau bema moġoni peroveta tarimana nai tu, ġia bere riba, ġia eġabi-karaini vavinena tu deikara. Ġia bere riba, mo vavine tu mata-boraġa vavinena!"

⁴⁰ Benamo Iesu na ġia evaġa-guruġaiato, ekirato, "Simona, au tu ma ġegu guruġa ġoi ġemu ai." Simona ekirato, "Vevaġa-riba taumu, noguruġa, be naseġaġi."

⁴¹ Iesu ekirato, "Tarima ruarua na moni evinito-ġoi tarimana ġenai moni ġeġabi-toreto. Tarima ta na silva moniri sinau imaima (500) eġabi-torerito, ma ta na tu silva moniri gabana imaima (50) eġabi-torerito.

⁴² Senaġi mai tarima ruarua na ġeri ġabitore vaġa-ġenoġoina tu gwaġiġi rakava nai, moni evinito-ġoi tarimana na ġeri ġabitore etuġamaġi-fitoġaiato moġo. Dei na mo tarima euravini-baregoato?"

⁴³ Simona evaġa-veseto, ekirato, "Au atuġamaġini tu, eġabitore-baregato tarimana." Iesu ekirato, "Oi, ġemu vaġa-vese tu maoro." ⁴⁴ Moġa murinai Iesu etanukureto, vavine eġoiraiato vau, Simona ekiraiato, ekirato, "Mai vavine oġitaiani? Au ġoi ġemu numai bama raġekau nai, kwakugu ġuriġi-ġuriġina nanuna ta asi boġwa-iaġomaia, a mai vavine na tu matana gorana na au kwakugu beġuriġia vau, ġwina na bedau-kaukauri. ⁴⁵ Ġoi na ġita ġera veġabiraġe veraunai au asi boġabi-raġegu, a mai vavine oġitaiani, roġosi bene doko au kwakugu roġo everauani. ⁴⁶ Ġoi na debagu ai diġa ta asi bobubua, a ġia tu au kwakugu muramura ma bonana namona na bevaġa-fari vekoraġiri. ⁴⁷ Moġa lorinai au na ġoi akiramuni, ġena rakava ġutuma, senaġi Barau na varau betuġamaġi-fitoġari. Moġa lorinai ġena veuravini tu barego. A ġena rakava koturi moġo etuġamaġi-fitoġarito tarimana tu ġena veuravini maki asi barego."

⁴⁸ Benamo Iesu na mai vavine ekiraiato, ekirato, "Ġemu rakava varau tuġamaġi-fitoġari."

⁴⁹ Ġia ġesi ġeġaniġani-vegogoto tarimari ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, "Mai tu kamara tari-

ma, be ġia na tarima ġeri rakava maki etuġamaġi-fi-toġarini etoni?"

⁵⁰ Senaġi Iesu na vavine ma evaġa-guruġaiato, ekirato, "Ġemu veġabidadama na varau bevaġa-maġurimu. Maivau noiaġo ma nuġa namomu ġesi."

Vavine kota Iesu ġesi ġeiaġoto

8 Moġa murinai Iesu na vanuġa barari e vanuġa keiri eiaġo-vinirito-ġoi, Barau ġena Basileia Varina Namona eġobata-iaġiato-ġoi. Ġena mero gabanana ruarua (12) ġia ġekavaiato. ² Vavine kota maki ġia ġesi ġeiaġoto. Iesu na iauka rakavari mo vavine ġerina elai-vaġirito ema ġeri keve evaġa-namorito. Ta tu Maria, arana ġevatoato Magadala vanuġana vavinena. Mai tu iauka rakavari imaima ruarua (7) ġia ġenana elai-vaġirito vavinena. ³ Ma ta tu Ioana, Kusa ġaraġona. Kusa tu Heroda ġena farefare eġita-ġaurito-ġoi tarimana ta. Ta tu Susana ema vavine vovoka maki. Moġeri vavine na Iesu ma ġena mero ġeri farefare na ġevaġa-kavarito.

Barabore - Iaraġa tarimana widi ġueri evaroto

Mataio 13:1-9; Mareko 4:1-9

⁴ Tarimarima ġutuma bara ġevegogoto, vanuġa mabarari na Iesu ġenai ġeiaġoto. Benamo ġia na ġeri barabore ta ekiraġiato, ekirato,

⁵ "Iaraġa tarimana vamoka ġana eiaġoto, ġena widi ġueri bene fiu-rovorovori ġana. Efiurito-ġoi nai, kota dabarai ġeketoto. Benamo tarimarima na ġefana-veġonurito ema guba manuri na ġeġanirito. ⁶ Kotari tu fore tanonai ġeketoto. Ġetubuto, senaġi asikauna ġemaraito, korana tano tu asi nanuna nai. ⁷ Kotari tu ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġeketoto. Benamo ġauġa ġiniġiniri ġesi ġetubu-sebonato, senaġi varovaro daga-rari ġetuturarito nai ġemaseto. ⁸ Kotari tu tano namonai ġeketoto. Benamo ġetubu-ginikauto, ġeġwato, tata ġwana sinau ta (100)." Benamo Iesu garona evaġa-baregoato, ekirato, "Ma seġana tarimana bene seġaġi."

Kara dainai Iesu na barabore ekiraġirito

Mataio 13:10-17; Mareko 4:10-12

⁹ Ġena mero na Iesu ġedanaġiato mo barabore anina tu kara. ¹⁰ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Barau ġena Basileia guruġari vekuretoġari ġemi ai evaġa-foforirini, senaġi mabarari tu barabore ai avaġa-guruġarini, beġene ġita, senaġi anina asi beġene ribaia, beġene seġaġi, senaġi asi beġene tuġamaġi-fakaia."

Widi ġueri baraborena anina

Mataio 13:18-23; Mareko 4:13-20

¹¹ Mai barabore anina tu maiġa: Widi ġueri tu Barau ġena guruġa. ¹² Dabarai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani. Senaġi Satani eiaġomani, Barau ġena guruġa ġia nuġari na eġabi-vaġirini, Vari Namona beġe vaġa-moġoniani e beġe maġurini garina. ¹³ Tano ma forenai widi ġueri ġeketoto tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġe-

seġaġiani e ma iakuri ġesi ġeġabi-raġeani. Senaġi ġia tu noġa tarima asi lamuri kavana. Nega-kotuna moġo Barau ġena guruġa ġekorana-iaġiani, senaġi veriba-ġani beraġasini nai, beġe ketoni. ¹⁴ Ġauġa ġiniġiniri nuġari ai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, senaġi ġetuġamaġi-ġutumanai, tanobara farefareri ġetuġamaġi-gogo gogorini ema tanobara ġena maġuri iakuri na Vari Namona elau-tariani. Moġa lorinai ġwaġwa namori asi ġeġorani. ¹⁵ Senaġi tano namonai ġeketoto widi ġueri tu tarimarima na Barau ġena guruġa ġeseġaġiani, ma nuġari namori e ma manauri ġesi ġeġabi-raġeani, ġeġabi-tariani mo, ġwaġwa namori ġeġorani.

Lamefa toretorena gabuna

Mareko 4:21-25

¹⁶ "Tarima ta lamefa begabuani nai tu, dia ġuro na beġoġoi-tariani o fata gaburenai betoreani. Asiġina, ġia tu lamefa toretorena fatanai betore-kauani. Benamo tarima beġe raġekauni nai, mabarari na mama beġene ġitaia ġana.

¹⁷ Vekuretoġa daga-rari mabarari beġe foforini, veġuni guruġari beġe ribani e beġe kiraġi-foforirini.

¹⁸ Moġa lorinai ġoseġaġirini guruġari loriri boġono toreri. Korana ma ġena seġaġi tarimana Barau na riba e tuġamaġi-faka beviniani, asi ġena seġaġi tarimana, ġia etuġa-maġini ma ġena tuġamaġi-faka, senaġi ġena tuġamaġi-faka aiġesi misina maki beġabi-vaġiani."

Iesu sinana ema tarina merori

Mataio 12:46-50; Mareko 3:31-35

¹⁹ Iesu sinana ema tarina merori ġia ġenai ġeiaġoto, senaġi tarimarima ġutuma nai, asi ġeri dabara Iesu ġenai beġe raka-kavini. ²⁰ Tarima ta na Iesu ekira-vara-iato, ekirato, "Ġoi sinamu ema tarimu tu murikai ġeruġa-taġoni, ġoi ġevetaumuni." ²¹ Benamo Iesu na mabarari ekirarito, "Barau ġena guruġa ġeseġaġirini e ġeveirini tarimari tu au sinagu ema au tarigu."

Iesu na iavara e geta o ureure ekira-ġoirito

Mataio 8:23-27; Mareko 4:35-41

²² Ġaro ta Iesu ma ġena mero ġesi ġasi ai ġeraġekauto, benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Siveġasi-vanaġi, kou mo rekena ġana." Benamo ġeiaġoto. ²³ Ġeiaġoto-ġoi nuġanai, Iesu egena-maseto. Benamo iavara asikei kou ai eraġasito, benamo ureure ġasi nuġanai ġevebubu-ġurato nai, ġasi dori eburuto. ²⁴ Benamo ġena mero Iesu ġenai ġeiaġoto, ġevaġoato, ġekirato, "Vevaġa-riba taumu o, vevaġa-riba taumu o, ġita tu mai taburuni!" Iesu evariġisito, iavara e ureure ekira-ġoirito, benamo ġedokoto, ġemeġomeġo-tarito. ²⁵ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġomi ġemi veġabidadama tu ainai?" Ġia ġegarito e ġeġabarakavato nai, tauġeri mo ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, "Mai tarima tu dei? Ġia na iavara e ureure evaġa-guruġarito nai, garona ġeseġaġiani!"

Iesu na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana evaġa-namoato

Mataio 8:28-34; Mareko 5:1-20

²⁶ Monana Iesu ma ġena mero ġeiaġoto, Gerasa (o Gadara) tarimari ġeri gabu ai ġeraġasito, Galilea tavi ta kefonai. ²⁷ Iesu ġasi na eraka-riġoto nuġanai, iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana ta eiaġomato Iesu ġenai. Ġia tu mo vanuġa tarimana. Kai-veġata asi dabuġana etanuto-ġoi, dia numai, senaġi gara gabuna fore kouġari ai. ²⁸ Ġia na Iesu eġitaiato nai, ekoġo-fouto, benamo Iesu kwakuna koranai eketo-tarito, ekirato, "Iesu o, ġoi Iaru-korokoro Barauna Natuna, kara au ġegu ai noveia otoni? Anoġimuni, asi bono vaġa-midigu midigugu!" ²⁹ Ġia moġesi ekirato, korana Iesu na iauka rakavana evaġa-guruġaiato, mo tarima ġenana neraka-vaġi. Nega ġutuma iauka rakavana na eġabiato-ġoi, kwakuna e ġimana seini na ġebarurito-ġoi, senaġi seini edabu-ġuturito-ġoi, benamo iauka rakavana na tano fakana ġana eġwa-iaġoato-ġoi.

³⁰ Iesu na edanaġiato, ekirato, "Ġoi aramu tu deikara?" Ġia na evaġa-veaseato, ekirato, "Au aragu tu 'Ġutuma,'" korana iauka rakavari vovoka na ġeboroġiato nai. ³¹ Benamo iauka rakavari na Iesu ġenoġiato-ġoi, guri variġo kwereġana ġana asi bene tuġu-iaġori. (Mo tu iauka rakavari ġeri dibura gabuna).

³² Monai bai serina tu ġoro gabakanai ġedokadokato-ġoi. Moġa lorinai iauka rakavari na Iesu ġenoġiato, bai nuġari ai ġeraka-toġa, ġetato. Benamo Iesu na ekirato, "Be, ġoiaġo!" ³³ Benamo iauka rakavari mo tarima ġenana ġeraka-vaġito, bai ġeri ai ġeraka-toġato. Benamo moġeri bai ġeġwa-bubu-lausiato, lalaġa na ġekokosi-firiġoto, kou ai ġevebora-maseto.

³⁴ Bai ġitaġauri tarimari na kara eġorato dagarana ġeġitaiato, benamo ġeragato, mo vari ġea fiuato vanuġa baranai e vanuġa keiri ai. ³⁵ Tarima-rima ġeġoto-iaġoto, kara eġorato dagarana ġea ġitaia ġana. Iesu ġenai ġeraġasito nai, ġia na mo tarima, iauka rakavari vovoka ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana, ġedoġaritato, Iesu kwakuna koranai etanu-taġoto-ġoi ma dabuġana e ġena tuġamaġi maki maoro. Benamo ġia mabarari ġegarito. ³⁶ Mo veiġa ġeġitaiato tarimari na iauka rakavari na ġeboroġiato tarimana kamasi enamoto varina tarimarima ġekira-vararito. ³⁷ Benamo Gerasa tano tarimari mabarari na Iesu ġenoġiato, neraga-kwaneri ġetato, korana ġegari-rakavato nai. Moġa lorinai Iesu ġasi ai eraġekauto, ma eġenoġoito. ³⁸ Iauka rakavari ġia ġenana ġeraka-vaġito tarimana na enoġiato, Iesu ġesi bene iaġo etato. Senaġi Iesu na etuġu-ġenoġiato, ekirato, ³⁹ "Noġenoġoi ġemu numa ġana. Barau na ġoi ġemu ai beveia veiġana tarimarima bono kira-varari." Benamo ġia eiaġoto, ġena vanuġa tarimari mabarari Iesu ġena veiġa ġia ġenai ġeġorato eġobata-iaġirito.

Iesu na kekeni ta ema vavine ta evaġa-namorito

Mataio 9:18-26; Mareko 5:21-43

⁴⁰ Iesu kou mo reke na ma eġenoġoito nai, tarimari-ma ġutuma na ġeġabi-raġeato ma iakuri ġesi, korana mabarari na Iesu ġevaġa-nogaiato-ġoi. ⁴¹ Benamo tau ta arana Iairo, rubu ġitaġauna tarimana, Iesu ġenai eiaġoto, kwakuna koranai evetui-tarito, enoġiato, ġena numa ġana ġeiaġo etato, ⁴² korana ġia natuna kekenina, ġora ġereġa, dori emaseto-ġoi nai. Ġena laġani tu gabanana ruarua (12).

Iesu eiaġoto-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma na ġeraka-vebibi vebibiato-ġoi. ⁴³ Moġa nuġanai vavine ta, ġena keve tu rara kevena; laġani gabanana ruarua (12) ekeve-iaġiato. Ġia na ġena farefare e moni mabarari evaġa-koririto doketa ġeri ai ġena keve beġene vaġa-namoa ġana. Senaġi ta na asi evaġa-namoato. ⁴⁴ Tarimarima ġutuma muriri ai vau evebibitoġato, ma tavi ta na ea raka-rosito mo, Iesu sevinai ea raġasito. Iesu ġena dabuġa dudunai eveġabikauto. Benamo vaġa-sebo ġena rara kevena ekorito. ⁴⁵ Iesu evedanaġito, ekirato, "Dei na au beġabi-karagu?" Mabarari ġevakira-ġuniġauto, ġekirato, "Au tu asiġi." Benamo Petero ekirato, "Vevaġa-riba taumu, tarimari-ma oġitarini, ġekou-ġeġeraġimuni ema ġeraka-vebebesi vebebesini." ⁴⁶ Senaġi Iesu ekirato, "Ta na au beġabi-karagu, korana au ribagu, seġuka au ġeguna varau beraka-vaġi." ⁴⁷ Mai vavine varau eribato, ġia asi ġena vekuretoġa dabarana, benamo ma ġoġo-ġoġona ġesi eiaġoto, Iesu kwakuna koranai evetui-tarito, Iesu kara dainai eġabi-karaiato ema ġena keve vaġa-sebo ekorito varina ekiraġi-foforirito tarimarima ġoirari ai. ⁴⁸ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, "Natugu, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu. Be, ma nuġa namomu ġesi noiaġo."

⁴⁹ Iesu roġo mo eguruġato-ġoi nuġanai, tarima ta rubu ġitaġauna tauna Iairo ġena numa na eiaġomato, ekirato, "Natumu varau bemase. Vevaġa-riba tauna asi novaġa-vekwaraġia." ⁵⁰ Iesu na mo guruġa eseġaġiato nai, Iairo ekiraiato, ekirato, "Asi bono gari, bono veġabidadama moġo, benamo ġia tu bemaġurini." ⁵¹ Iairo ġena numai eraġasito, benamo Iesu na tarimarima ekirarito, numai asi beġene raġekau, Petero, e Iakobo (o Iames), e Ioane, ema kekeni tamana ma sinana moġo. ⁵² Mabarari tu ġetaġito-ġoi ema ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi nuġanai, Iesu ekirato, "Asi ġotaġi, kekeni tu asi bemase, ġia tu egenani moġo."

⁵³ Tarimarima na ġerikiriki-iaġiato, korana ġia ribari, kekeni tu emaseto. ⁵⁴ Senaġi Iesu na kekeni ġimanai eġabito, evaġa-guruġaiato, ekeato, "Natugu o, novar-iġisi!" ⁵⁵ Benamo iaukana eġenoġoito, ma emaġurito, vaġa-sebo evariġisito. Iesu na ekirarito, kekeni beġene ġubua. ⁵⁶ Ġia tamana sinana ġeġaba-rakavato, senaġi Iesu na evaġa-naġirito, mai veiġa varina tarima ta asi beġene kira-varaia.

Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) etuġurito

9 Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) ekea-vegogorito, seġuka evinirito, iauka rakavari mabarari beġene lai-vaġiri, ema keve tarimari beġene vaġa-namori ġana. ² Benamo etuġurito, Barau ġena Basileia varina beġene ġobata-iaġia, ema keve tarimari beġene vaġa-namori. ³ Evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġemi iaġoiaġo ai kara ta asi boġono ġabi-kaua, togoi, dura, ġaniġani dagarari, moni, ema sedi ruarua maki asi boġono ġabi. ⁴ Beġe ġabi-raġemini numanai boġono tanu, bene iaġo mo, vanuġa boġono raga-kwanea. ⁵ Bema vanuġa tai asi beġe ġabi-raġemini nai, mo vanuġa boġono raga-kwanea, kwakumi kauri boġono kwari-ketoketori, ġia ġeri kira-sirivaġi vaġa-moġoniri ġana."

⁶ Iesu ġena mero ġerakato, vanuġa tata ġana ġeiaġoto, Vari Namona ġeġobata-iaġiato-ġoi ema keve tarimari ġevaġa-namorito-ġoi gabu mabarari ai.

Heroda ġena daradara

Mataio 14:1-2; Mareko 6:14-16

⁷ Heroda, Galilea tanona verena, Iesu varina eseġaġi-ato, benamo edaradara-rakavato, korana tarima kota ġekirato, Ioane Babatisto tu mase na ma evariġisi-ġenoġoito. ⁸ Ma kota ġekirato, Elia efororito. Ma kota ġekirato, peroveta tarimana guinena ta evariġisi-ġenoġoito, ġetato. ⁹ Senaġi Heroda ekirato, "Ioane debana tu au na abasi-ġutuato. Be, mai varina aseġaġiani tarimana tu dei?" Heroda eurato Iesu bene ġitaia.

Iesu na tarimarima daġara imaima (5,000) eġuburito

Mataio 14:13-21; Mareko 6:30-44; Ioane 6:1-13

¹⁰ Iesu ġena apostolo ma ġeġenoġoito, karakara ġeveirito veiġari variri Iesu ġekira-varaiato. Benamo Iesu na eġori-ġerevaġirito, vanuġa ta arana Betesaida ġana eġori-iaġorito. ¹¹ Senaġi tarimarima na ġe-seġaġirito nai, Iesu murina na ġerakato. Benamo Iesu na eġabi-raġerito, Barau ġena Basileia varina eġobata-vinirito ema keve tarimari evaġa-namorito. ¹² Ġaro evariġoto-ġoi nuġanai, ġena mero gabanana ruarua (12) Iesu ġenai ġeiaġoto, ġekirato, "Mai tarimarima notuġuri, be kavinaġi vanuġari ai ema vamoka vei tarimari ġeri tanu gaburi ai, ġari ġaniġani e gena-gaburi ġea vetau, korana mai tu tano fakana nai." ¹³ Senaġi Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġomi na ġaniġani ġoviniri." Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, "Ġai ġemai beredi tu imaima (5) ema maġani-kone ruarua (2) moġo. Ġoi ourani ġai baġana iaġo, ġaniġani baġana voiri mai tarimarima ġutuma ġari?" ¹⁴ Korana tau mabarari tu 5,000 kavana.

Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, "Tarimarima ġovareri doġoro ta gabana imaima (50), doġoro ta gabana imaima (50), benamo ġene tanutanu-tari." ¹⁵ Iesu ekirato lorinai ġeveiato, tarimarima mabarari ġevaġa-tanutanu-taririto. ¹⁶ Moġa murinai Iesu na beredi

imaima e maġani-kone ruarua eġabirito, gubai egaga-raġeto, Barau evaġa-namoato vau, ebuki-ġutuġuturito ema ekini-misimisirito, benamo ġena mero evinirito beġene vareri. ¹⁷ Tarimarima na ġeġanirito nai, mabarari ġeġani-maseto. Gabivau Iesu ġena mero na ġaniġani kwari ġevaġa-vegogorito, boseġa gabanana ruarua (12) ġevaġa-vonurito.

Petero na Iesu tu Kerisona ekiraġito

Mataio 16:13-19; Mareko 8:27-29

¹⁸ Ġaro ta Iesu ġereġana eġuriġurito, ġena mero maki ġia ġesi. Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, "Tarimarima tu kara ġetoni au tu dei?" ¹⁹ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Kota ġekirani ġoi tu Ioane Babatisto, ma kota tu Elia, ma kota tu peroveta tarimana guinena ta evariġisi-ġenoġoito." ²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, "Senaġi ġomi tu kara ġotoni au tu dei?" Petero na evaġa-veseato, ekirato, "Ġoi tu Barau ġena Keriso, ġia na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna."

Iesu ġena mase ema variġisi-ġenoġoi ekiraġirito

Mataio 16:20-28; Mareko 8:30-9:1

²¹ Iesu na elaunaġirito, ġia varina tarima ta asi beġene kira-varaia. ²² Ġia ma ekirato, "Tarimarima Natuna midigu vovoka roġo beġanini. Iuda vereri, e Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari na beġe ruġaiani; ema beġe vaġi-maseani maki, senaġina ġaro vaġa-toitoinai vau mase na ma bevareġisi-ġenoġoini."

Maġuri guruġari o Iesu murinai raka

Mataio 10:33; 10:39; Ioane 12:25

²³ Iesu na ġia mabarari evaġa-guruġarito, ekirato, "Bema tarima ta eurani au murigu ai bene raka etoni tarimana, tauġena bene vekira-fitoġa, ġena satauro bene ġwaia ġaro mabarari ai, au murigu ai bene raka. ²⁴ Korana deikara ġena maġuri moġo lorina etoreani tarimana, ġena maġuri befitoġaiani. A deikara au daigu ai ġena maġuri befitoġaiani tarimana, ġena maġuri asi bevei-rekwarekwaiani. ²⁵ Bema tarima ta na tanobara mabarana uranai ġena maġuri befitoġaiani, a ġia tauġena ġena maġuri bevaġa-rakavaiani, ġena namo tu kara ġia ġenai? ²⁶ Bema tarima ta na au ema ġegu guruġa maiakari na bemaiaikaiani nai tu, Tarimarima Natuna na maki ġia bemaiaika-viniani ġena iaġomai, ma mamana marevana e seġuka baregona ġesi, Tamana ma aneru veaġari ġesi beġe iaġomani ġaronai. ²⁷ Moġoni akiramini, mainai ġeruġa-taġoni tarimari kota asi roġo beġe maseni, Barau ġena Basileia beġe ġitaiani."

Iesu vetoġana eirauto

Mataio 17:1-13; Mareko 9:2-13

²⁸ Mai guruġa ekiraġi-ġosiatu murinai, ġaro imaima toitoi (8) kavana ġevanaġito vau, Iesu na Petero, e Ioane, ema Iakobo (o Iames) eġabirito, ġoro ta ġana ġevaraġeto bene ġuriġuri ġana. ²⁹ Eġauġauto-ġoi nuġanai, ġia ġoirana vetoġana eirauto, ema ġena

dabuġa ekuro-ġaroġaroto. ³⁰ Benamo tarima ruarua ġefoforito, Mose ma Elia, Iesu ġesi ġeguruġa guruġa-to-ġoi. ³¹ Tauri ruarua ma marevari e mamari ġesi ġefoforito, Iesu ġesi ġeguruġato, Ierusalemaj bemaseni ġetato, Barau ġena ura ilailanai. ³² Petero ma karona ġegena-maseto, senaġi ma ġetataġato nai, Iesu ma marevana e mamana ġesi ġeġitaiaito, ema ġia ġesi ġeruġa-taġoto tarimari maki ġeġita-rito. ³³ Tauri ruarua Iesu ġeraga-kwanea ġana nuġanai, Petero na Iesu ekiraiato, ekirato, "Vevaġa-riba taumu, namo vedaurea ġita tu maiġera, be mainai fouta toitoi ġaragari. Ta ġoi ġemu, ta Mose ġena, ta Elia ġena." Ġia asi ribana kara ekiraġiato.

³⁴ Ġia roġo eguruġato-ġoi nai, magube na ema iauka-taririto. Magube na eġabi-ġaurito nai, ġia ġegarito. ³⁵ Ġaro ta magube nuġana na ekea-rosito, ekirato, "Mai tu au Natugu, aġabi-hidiato tarimana, ġia boġono seġaġi-vinia!"

³⁶ Mo ġaro ekorito nai, Iesu ġereġana ġeġitaiaito. Mai veiġa ġeġitarito dagarari, tarima ta asi ġekira-varaiato mo negai.

Iesu na iauka rakavana na eboroġiato merona evaġa-namoato

Mataio 17:14-21; Mareko 9:14-29

³⁷ Ġaro ta ekorito murinai, ġia tu ġoro na ġeraka-var-iġoto-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma lelevaġi ġesi ġeraka-veġoitaġoto. ³⁸ Benamo tau ta ġutuma nuġari na ekea-fouto, ekirato, "Vevaġa-riba taumu o, anoġimuni, au natugu merona noma ġitaia. Mai tu au natugu sebna, ġora ġereġa. ³⁹ Nega tari ai ġia tu iauka rakavana na eġabiani, benamo ekoġo-founi; tauġanina maki evaġa-ġoġo-ġoġoani, benamo bokana na kaburoburo ġeraka-rosini. Maiġesina evaġi-mase vanaġi-vanaġiani. ⁴⁰ Ġoi ġemu mero banoġiri, ġelai-vaġia basi, senaġi ġia asi beġe ilaila."

⁴¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Asi veġabidadama ema kira-sirivaġi ġuruna o! Ġaro vira au tu sevimi ai bana tanu? Ġaro vira bana vevaġa-gwaġiġi-vinimi?" Benamo Iesu na mo tau ekiraiato, ekirato, "Natumu noġori-iaġomaia." ⁴² Mero eiaġomato-ġoi nai, iauka rakavana na tano ekwaraġi-iaġiato, tauġanina evaġaġoġo-ġoġoato. Senaġi Iesu na iauka rakavana ekira-ġoiato, mero evaġa-namoato, benamo tamana ma evini-ġenoġoiato. ⁴³ Tarima mabarari ġeġaba-rakavato, korana Barau ġena seġuka ġeġitaiaito nai.

Iesu ġena mase ma ekiraġi-ġenoġoiato

Mataio 17:22-23; Mareko 9:30-32

Tarimarima roġo Iesu ġena veiġa ġeġaba-iaġiato-ġoi nai, Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, ⁴⁴ "Au na guruġa ta ġemi nakiraġia, be ġoseġaġi ema asi boġono tuġa-rekwaia. Tarimarima Natuna ta beġe revaiani vau tarimarima ġimari ai beġe toreani." ⁴⁵ Senaġi ġena mero na asi ġetuġamaġi-doġariato, Iesu tu kara ekiraġiato. Mo guruġa anina tu ġia ġeri ai vekuretoġa, asi beġene ribaia ġana, ema Iesu maki asi ġedanaġiato, korana ġegarito nai.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 18:1-5; Mareko 9:33-37

⁴⁶ Iesu ġena mero fakari ai vevane eġorato, korana tu ġekirato, dei tu barego vedaurea ġia fakari ai. ⁴⁷ Iesu varau eribato kara ġetuġamaġiato, moġa lorinai mero keina ta eġabiato, ġia sevinai evaġa-ruġa-tariato vau, ⁴⁸ ekirarito, ekirato, "Dei na mai mero beġabi-raġeani au aragu ai, ġia na au beġabi-raġeguni. Bema tarima ta na au beġabi-raġeguni, etuġuguto Barauna maki beġabi-raġeani. Korana deikara ġomi na ġokira-fitoġaiani tarimana ġomi fakami ai, ġia tu barego vedaurea."

Iesu aranai nuġa-farevaġi veiġa boruri eveirito tari-mana

Mareko 9:38-40

⁴⁹ Ioane na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, "Vevaġa-riba taumu, tarima ta ġaġitaiaito, ġoi aramu ai iauka rakavari elai-vaġirito-ġoi, senaġi ġai na ġakira-ġoiato, korana ġia tu dia ġita ġesi taġauveini nai."

⁵⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, "Asi boġono kira-ġoia, korana deikara na ġomi asi evaġa-rakavamini tarimana tu ġomi evaġa-kavamini."

Samaria tarimari kotari na Iesu asi ġeġabi-raġeato

⁵¹ Iesu guba ġana bevaraġeni ġarona ekavinaġiato-ġoi nai, Ieruselema bene iaġo-vinia, etato. ⁵² Benamo Iesu na vetuġunaġi tarimari etuġu-guinerito, Samaria vanuġana tai ġeraġasito, Iesu ġena totoġa gabuna ġea vetauato. ⁵³ Senaġi vanuġa tarimari na Iesu asi ġeġabi-raġeato, korana tu Ieruselema eiaġo-viniato-ġoi nai. ⁵⁴ Iesu ġena mero Iakobo (o Iames) e Ioane mo veiġa ġeġitaiaito, benamo ġekirato, "Vereġauka, ġoi ourani karava guba na baġana kiraġia, bene mar-iġo, bene vaġa-rakavari?"

⁵⁵ Iesu eruġa-kureto, tauri ruarua ekira-ġoirito. ⁵⁶ Benamo ġia ma ġerakato, vanuġa ta ġana ġeiaġoto.

Iesu murinai beġene raka ġetato tarimari

Mataio 8:19-22

⁵⁷ Ġia dabara na ġeiaġoto-ġoi nai, tarima ta na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, "Ġemu iaġoiaġo gaburi mabarari ai bana kavamu." ⁵⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, "Boġa kwaivari ma ġeri kouġa, ema manu ma ġeri nuġi, senaġi Tarimarima Natuna tu asi ġena gena-gabuna."

⁵⁹ Iesu na tarima ta ma evaġa-guruġaiato, ekirato, "Murigu ai noma raka." Senaġi mo tarima evaġa-veseto, ekirato, "Vereġauka, asi roġo, naġenoġoi, be tamagu roġo naguria." ⁶⁰ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Mani tu noiaġuri, mase tarimari (o Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari) na ġeri mase tauġeri na beġene guriri. Senaġi ġoi tu noiaġo, Barau ġena Basileia varina noa vari-fiua."

⁶¹ Tarima ta na ma ekiraiato, ekirato, "Vereġauka, murimu ai naraka, senaġi naiaġo roġo, ġegu numa tarimari ġesi ġaveġabi-tuġu." ⁶² Iesu na evaġa-veseato,

ekirato, "Tarima ta efokafokani nai, murina ġana ma eboġe-ġenoġoini, ġia tu asi ilaila Barau ġena Basileia beġabiani."

Iesu na tarima gabana imaima ema gabana ruarua ma ruarua (72) etuġurito

10 Moġa murinai Vereġauka na tarima 72 eġabiviriġirito, benamo ruari ruari etuġu-guinerito, ġia beiaġoni vanuġari e gaburi mabarari ġana.

² Evaġa-guruġarito, ekirato, "Kwakwa ġaniġaniri tu ġu-tuma lelevaġi, senaġi kwakwa tarimari tu viravira moġo. Moġa lorinai kwakwa Vereġaukana ġonoġia, be kwakwa tarimari tari ma bene tuġu-iaġori, ġaniġani beġenea kwari. ³ Ġoiaġo, au na mamoe kavana atuġu-mini, boġa kwaivari rakavari fakari ai. ⁴ Moni fuse-fuseri, dura e tamaka asi boġono ġabikau; dabarai tarima ta asi boġono vaġa-guruġaia. ⁵ Bema numa tai boġo raġekauni nai, boġono kira, 'Maino mai numai bene tanu.' ⁶ Bema maino eura-viniani tarimana monai etanuni nai, ġemi maino guruġana ġia iatanai bene tanu. Bema asiġina nai, maino tu ġemi ai ma bene ġenoġoi. ⁷ Karakara beġe vinimini boġono ġaniri e boġono niuri, korana eġauveini tarimana davana bene ġabia ġana. Numa ta na ma numa ta ġana asi boġono iaġo, senaġi mo numa sebonai moġo boġono tanu.

⁸ Bema vanuġa tai boġo raġasini, beġe ġabi-raġemini, karakara ġoirami ai beġe tore-rosirini dagarari boġono ġaniri. ⁹ Mo vanuġai keve tarimari boġono vaġa-namori e tarimarima boġono vaġa-guruġari, boġono kira, 'Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani), tu sevimi ai maiġa.'

¹⁰ Senaġi bema vanuġai boġo raġasini, benamo asi beġe ġabi-raġemini nai, ġatamanai boġono raka-rosi, boġono kira, ¹¹ 'Ġemi vanuġa gagauri kwakumai beġe kafakau dagarari maki mai ġakora-vaġirini ġemi kira-sirivaġi vaġa-foforiri ġana. Senaġi boġono riba, Barau ġena Basileia tu bekavi-naġi.' ¹² Au na akiramini, Kota baregona ġaronai mai vanuġa na meto beġwaiani tu, Sodoma ġena meto maki bevanaġiani."

Asi veġabidadama vanuġari

Mataio 11:20-24

¹³ "Korasini o, ġoi ema Betesaida, vetuġami kika! Korana nuġa-farevaġi veiġari ġemi ai ġefoforito-ġoi tu, Taia e Sidono nuġari ai beġere fofori, benamo ġia tu irau laġani ai ġere vetuġamaġi-kure, fuse rakavari ai e tauġaniri ma gurumari ai ġeri vetuġamaġi-kure ġere vaġa-foforia. ¹⁴ Barau na tarimarima bekota-vinirini ġarona baregonai, ġomi na boġo doġariani metona tu Taia e Sidono ġeri meto bevanaġiani. ¹⁵ Ġoi maki, Kaperanauma o, ġoi ourani guba ġana bono varaġe otoni? Asiġina, ġoi tu mase gabuna ġana boiaġoni!"

¹⁶ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, "Dei na ġomi beseġaġi-vinimini, au maki beseġaġi-viniguni; dei na asi beġabi-raġemini, au maki asi beġabi-raġeguni; ema dei na asi beġabi-raġeguni, etuġuguto Barauna maki asi beġabi-raġeani."

Iesu na etuġurito tarimari 72 ġeġenoġoito

¹⁷ Ġena mero 72 ma ġeġenoġoito ma iakuri ġesi, ġekirato, "Vereġauka o, iauka rakavari ġoi aramu ai ġavaġa-guruġarito, benamo garoma ġeseġaġirito-ġoi." ¹⁸ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Satani aġitaia-to, kiriku ekimoreani kavana guba na eketo-firiġoto. ¹⁹ Boġono riba, au na seġuka varau avinimito, mota ema kavikavi boġono fana-tariri, ema Satani ġena seġuka maki boġono vaġa-farakaia ġana; dagara ta na asi bevaġa-rakavamini. ²⁰ Senaġina, dia boġono iaku korana iauka rakavari ġomi ġemi seġuka nuġanai, asiġina, a ġomi tu boġono verere korana arami gubai etorerito nai."

Iesu eiakuni

Mataio 11:25-27; 13:16-17

²¹ Mo tanu-vegogo nuġanai Iauka Veaġa na Iesu tu iaku na evaġa-vonuato, benamo ekirato, "Tamagu o, avaġa-namomuni, guba ema tanobara Verena! Korana ġoi na ma iaunegari e riba tarimari ġeri ai okure-toġarini dagarari tu, asi ġeri riba tarimari ġeri ai ovaġa-foforirini. Aba, Tamagu, mai tu ġoi ġemu veu-ravini korana evaġa-foforiani. ²² Dagara mabarari Tamagu na eviniguto. Tarima ta asi ribana ġia Natuna, Tamana moġo ġereġana, ema ta asi ribana ġia Tamana, senaġi Natuna ġereġana moġo, ema Natuna na eura-vinirini tarimari ġeri ai vau evaġa-foforirini."

²³ Benamo Iesu eboġe-kureto ġena mero ġeri ai, veġuni ai evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġomi tu boġono iaku, korana tu mai ġoġitarini dagarari dairi ai. ²⁴ Au na akiramini, peroveta tarimari e tanobara vereri baregori o kini vovoka ġeurato, mai ġoġitarini dagarari beġere ġitari, senaġi asi ġeġitarito, ema ġoseġaġirini dagarari beġere seġaġiri, senaġi asi ġeseġaġirito."

Barabore - Samaria tarimana namona

²⁵ Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta evar-iġisito, benamo Iesu eribaġaniato, ekirato, "Vevaġa-riba taumu, au tu kara baveini vau, maġuri vanaġi-vanaġi badoġariani?" ²⁶ Iesu na evaġa-veveato, ekirato, "Taravatu tu kara etoni? Ġoi na tu kamasi oiaviani?" ²⁷ Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Vereġauka ġoi ġemu Barau bono ura-vinia ma nuġamu mabarana, ma iaukamu mabarana, ma kokoremu mabarana, e ma tuġa-maġimu mabarana; ema 'Sevimu tarimana maki bono ura-vinia ġoi tauġemu oveura-vinini kavana.'"

²⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, "Bovaġa-veve maoro, maniġesi bono vei, be bono maġuri."

²⁹ Senaġi taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana tu ma veiavina ġesi Iesu ma edanaġi-veribaġaniato, ekirato, "Au sevigu tarimana tu dei?"

³⁰ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Tau ta Ierusalem na Ieriko evariġo-viniato-ġoi nuġanai, lema tarimari na dabarai ġeguru-viniato, ġena dabuġa ġekokirito, ġevaġa-vevaġiato, dori moġo ġevaġi-maseato, benamo monai ġeraga-kwaneato. ³¹ Moġa Rubu Veaġa verena

ta mo dabara na evariġoto-ġoi nai, mo tau edoġariato, senaġi eraka-ġevi-raġiato moġo. ³² Levi doġorona tarimana ta, (Rubu Veaġai vetuġunaġi tauna), maki moġesi, mo tau ea doġariato nai, maki eraka-ġevi-raġiato moġo. ³³ Senaġina Samaria tarimana ta ġena iaġioiaġo ai mo tau ea doġariato, eġitaiato nai, evetuġaiato. ³⁴ Sevina ġana eiaġoto, diġa e vine nanuna manuġanai ebubuto, ekumuato, benamo ġena doniki ai evaġatanu-kauato, vinitaġo numana ġana eġori-iaġoato, monai enariato. ³⁵ Boġiboġi evariġisito nai, silva moniri ruarua numa ġitaġauna tarimana eviniato, ekirato, 'Mai tau bono nariġau-ġitakaua. Bema moni asi beilailani nai, ġegu ġenoġoi ai vau ġemu moni davana bavinimuni.'"

³⁶ Iesu evedanaġito, ekirato, "Ġoi tu kara otoni? Mai tarima toitoi fakari ai deikara sevina tarimana tu mo lema tarimari na ġevaġa-vevaġiato tauna ġenai bita kiraġiani?" ³⁷ Taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana evaġa-veseto, ekirato, "Evetuġaiato tarimana." Benamo Iesu na ekiraiato, "Noiaġo, ġoi maki moġesi bono vei."

Mareta e Maria

³⁸ Iesu ma ġena mero ġesi ġeri iaġioiaġo ai vanuġa tai ġea votuto. Monai vavine ta arana Mareta ġena numai eġabi-raġeato. ³⁹ Ġia tu ma tarina arana Maria, benamo Maria tu eiaġoto, Vereġauka kwakuna koranai etanu-tarito, ġena guruġa eseġaġirito-ġoi. ⁴⁰ Mareta tu veġabiraġe dagarari eveito-ġoi, evekwaraġito-ġoi. Benamo eiaġomato, ekirato, "Vereġauka, ġoi tu otuġamaġini ba? Tarigu na beraga-kwanegu, au ġereġagu moġo avekwaraġini. Nokiraia, be nema vaġa-kavagu!"

⁴¹ Vereġauka na evaġa-veseato, ekirato, "Mareta! Mareta! Dagara ġutumari na nuġamu ġevaġa-veġonuanani e ġevaġa-vekwaraġiani, ⁴² senaġi dagara sebona moġo ġerevaġi. Maria na tu namona beġabi-viriġia, ta na ġia ġenana asi ma beġabi-vaġiani."

Iesu na ġena mero ġuriġuri evaġa-ribarito

11 Ġaro tai Iesu tu gabu tai eġauġauto. Ekorito nai, ġena mero ta na evaġa-guruġaiato, ekirato, "Vereġauka o, ġuriġuri novaġa-ribama Ioane na ġena mero evaġa-ribarito ilailana." ² Iesu na ekirarito, ekirato, "Ġoġuriġurini nai, boġono kira:

'Ġai Tamama o,
ġoi aramu baġana vaġa-veaġaia;
ġemu Basileia bene iaġoma.

³ Ġaro tata ġai ġema-ġama bonoma vinima.

⁴ Ġema rakava notuġamaġi-fitoġari,
korana ġai maki ġevaġa-rakavamani tarimari ġeri rakava ġatuġamaġi-fitoġarini.

Ema veribaġani ai asi bono ġori-kauma."

⁵ Benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Bema ġomi ta boġi nuġanai ġatana ġenai bere iaġo, bere noġia, bere kira, 'Ġatagu o, ġaniġani dagarari kota naġabi-toreri roġo, ⁶ korana au ġatagu ta tu ġena iaġioiaġo ai ġegu ai beiaġoma, senaġi au tu asi ġegu

ġaniġani ġia baġubuanai.' ⁷ Benamo mo tarima na numa nuġana na bere vaġa-vesea, bere kira, 'Asi novaġa-vekwaraġigu. Ġatama-boka varau babiria, ema au tu natugu ġesi ġagenani. Au tu asi bavariġisini, dagara ta asi bavinimuni.' ⁸ Akiramini, enabe ġia ġatana, senaġi asi bevariġisini, ġaniġani asi beviniani, senaġi ġena noġinoġi ġenoġoi-ġenoġoi dainai bevariġisini, eura-vinirini dagarari beviniani.

⁹ Moġa lorinai, au na ġomi akiramini, noġinoġi ai Barau na bevinimini, vetauvetau ai boġo doġarini, seke-seke o fidifidi ai ġemi ġatama-boka bekeoani. ¹⁰ Korana benoġi-noġini tarimana tu beġabini, bevetauni tarimana bedoġarini, ema bekeke-sekeni tarimana Barau na ġena ġatama boka bekeoani.

¹¹ Ġomi tama fakami ai deikara bema natumu merona maġani-kone benoġini nai, ġoi na tu mota boviniani? ¹² O ġatoi benoġini nai, kavikavi boviniani?

¹³ Boġono tuġamaġi, ġomi tu rakava tarimami, senaġi dagara namori natumi vinivirini ma ribami, moġa lorinai ġomi Tamami gubai etanuni, ġia na Iauka Veaġa ġenoġi-viniani tarimari bevinirini veġatana!"

Iesu e Belsebul

Mataio 12:22-30; Mareko 3:20-27

¹⁴ Iesu na iauka rakavana, muru-bubu iaukana, elai-vaġiato, benamo mo muru-bubu tarimana eguruġato. Tarimarima ġutuma na ġevaġa-raġeato, ¹⁵ senaġi tarima kota ġekirato, "Mai tu Belsebul, iauka rakavari ġeri vere, ġena seġukai iauka rakavari elai-vaġirini."

¹⁶ Tarima kotari na Iesu ġedanaġi-veribaġaniato, vetoġa ta guba na bene viniri ġetato. ¹⁷ Senaġi Iesu na ġia ġeri tuġamaġi eribarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, "Gavamani ta beveġabi-kirani, ġia tu be-rakavani, ema doġoro ta beveġabi-kirani, ġia tu beketoni. ¹⁸ Moġa lorinai Satani tu tauġena moġo bevevare-kirani, ġena basileia tu kamasu beruġani? Maiġesi aki-raġiani, korana tu ġomi ġokirani, au tu Belsebul ġena seġukai iauka rakavari alai-vaġirini. ¹⁹ Bema au iauka rakavari Belsebul ġena seġukai alai-vaġirini nai, ġomi murimi ai ġerakani tarimari na iauka rakavari aiġesi ġelai-vaġirini? Ġia na ġevaġa-moġoniani ġomi ġemi guruġa tu asi anina. ²⁰ Senaġi bema au iauka rakavari Barau ġena seġukai alai-vaġirini nai, boġono riba, Barau ġena Basileia, ġena veġitaġau seġukana, tu ġomi ġemi ai varau beraġasi.

²¹ Kokore tarimana ma ġena vaġivaġi dagarari ġesi ġena numa beġita-ġauani nai, ġena farefare tu roġo beġe tanu-ginikauni. ²² Senaġina kokore vedaurea tarimana ta ma beiaġomani, mai tarima bevaġa-vevaġiani, benamo bevaġa-darereani, ġia ġena vaġivaġi dagarari, veġabidadama dagarari, beverariani, benamo ġena farefare mabarari bevare-rovorovorini.

²³ Deikara dia au ġatagu tu, au ġegu inai tarimana, ema deikara au ġesi asi etore-vegogoni tu eveiari-lautilausini."

Iauka rakavana ma eġenoġoito

Mataio 12:43-45

²⁴ "Iauka rakavana ta tarima ta ġenanana eraka-rosito, benamo gabu kaukauri na eraka-vanaġito, iaġana bene ġania etato, senaġi iaġaraġi gabuna ta asi edoġariato. Benamo ġia tauġena ekirato, 'Naġenoġoi, araga-kwaneato numana ġana.' ²⁵ Eġenoġoi-iaġoto, numa edoġariato. Numana tu veiareva ema ġitaġitana namo vedaurea. ²⁶ Benamo ġia na iauka rakava kwaik-wairi imaima ruarua (7) ma eġori-iaġorito, mabarari ġeraka-toġato, monai ġetanuto. Moġa lorinai mo tarima tu tovotovonai ġena rakava tu kota misina, senaġi dokonai ġena rakava tu barego vedaurea."

Verere moġonina

²⁷ Mo guruġa ekiraġiato-ġoi nai, vavine ta tarimarima ġutuma fakari na eguruġa-vaisito, ekirato, "Ġoi evaġa-maġurimuto e evini-rurumuto vavinena tu namo!"

²⁸ Senaġi Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Iniġesi nokira, Barau ġena ġuruġa ġeseġaġiani ema ġekorana-iaġiani tarimari neġi namo!"

Seġuka vetoġana ġevetauato

Mataio 12:38-42; Mareko 8:12

²⁹ Tarimarima ġutuma na Iesu ġeruġa-ġeġeraġiato, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, "Toma ġuru tu ġuru rakavana! Seġuka vetoġana ġevetauani, senaġi vetoġa ta asi beġe doġariani, Iona, peroveta tarimana, vetoġana moġo. ³⁰ Korana Iona tu vetoġa ta Nineva tarimari ġeri ai, moġa ilailanai Tarimarima Natuna tu vetoġai beiaġoni mai ġuru tarimari ġeri ai. ³¹ Barau na tarimarima bekota-vinirini ġaronai, Seba vavine baregona o Kwin beruġa-vaisini, mai ġuru tarimari besamanirini, korana ġia tu ġena tanobara manaġana na eiaġomato, Solomona ġena iaunega guruġari bene seġaġiri ġana. Senaġi ġoġitaia, tarima ta na Solomona evanaġiani tu maiġa. ³² Barau ġena Kota baregona ġaronai, Nineva tarimari beġe ruġa-vaisini, toma ġuru tarimari beġe samanirini, korana Iona ġena ġobata ġeseġaġiato neganai, ġia ġeri rakava ġerina ġevetuġa-maġi-kureto. Senaġi tarima ta na Iona evanaġiani tu maiġa."

Tauġani mamana

Mataio 5:15; 6:22-23

³³ "Tarima ta na lamefa begabuani nai, asi bekure-toġaiani, diġu na asi beġoġoi-tariani, senaġi lamefa tore-torena gabuna korikorinai betoreani, beġe raka-toġani tarimari na mama beġene ġitaia ġana. ³⁴ Ġoi matamu tu ġoi tauġanimu ġena lamefa kavana. Bema ġoi matamu namo nai, tauġanimu mabarana bemanani. Senaġi ġoi matamu rakava nai, tauġanimu mabarana bemukunani. ³⁵ Moġa lorinai, lorimu bono vetore, mama ġoi nuġamu ai bemukunani garina. ³⁶ Bema ġoi tauġanimu mabarana mama na bevonu-vonu-raġeni, mukuna kota maki asi betanuni, ġia tu

mama dikadika, lamefa emore-rovorovoni, ġoi evaġa-mamamuni kavana."

Iesu na Farisea tarimari ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari evanerito

Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 20:45-47

³⁷ Iesu eguruġa-ġosito nai, Farisea tarimana ta na ekeaiato, ġia ġesi beġene ġaniġani-vegogo; benamo ġena numa ġana eiaġoto, ġaniġani gabunai etanu-tarito. ³⁸ Mo Farisea tarimana na eġitaiato nai, nuġana efarevaġi-rakavato, korana Iesu tu asi eveġuriġito, (ġia seneri vereri ġeri vevaġa-naġi ilailanai), senaġi eġaniġanito moġo. ³⁹ Benamo Vereġauka na evaġa-guruġa-iatto, ekirato, "Ġomi Farisea tarimami na ġemi kapusi ema disi muriri rekeri moġo ġoġuriġi-ginikaurini, senaġi nuġami tu verariverari ema vei-taġuitaġui na ġevonu-fokafokato. ⁴⁰ Ġomi tu babo! Ġomi asi ġoribani, murika rekena eveiato Barauna na nuġana rekena maki ġia na eveiato? ⁴¹ Senaġi kapusi ema disi nuġari dagarari tu asi ġeri-ġari tarimari boġono viniri vau, dagara mabarari ġemi ai beġe veiarevani.

⁴² Farisea tarimami, vetuġami kika! Korana ġomi na Barau ġovarevare-viniani dagarari misimisiri, ġemi sivoġa, kodukarava ema ġaniġani ġailauri maki karava gabanana (10) ġoveirini, karava sebona boubou dagaranai ġovaġa-iaġoani, senaġina vei-iobukaiobuka ema Barau uravinina maġurina tu ġoleaiani. Ġomi na tu maiġeri veiġa baregori ġoro veiri ema mo veiġa keiri maki asi boġoro iaġuiri.

⁴³ Farisea tarimami, vetuġami kika! Korana ġemi ura rubu ai tu tanutano namori ai boġono tanu, ema ġemi ura maki maketi gaburi ai beġene vaġa-namomi. ⁴⁴ Vetuġami kika! Ġomi tu asi ġita vetoġari gara gaburi kavana, tarimarima iatari na ġeraka-vanaġini nai ġemirorini, ġia asi ġeribani mo tu gabu rakavana."

⁴⁵ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimana ta na Iesu evaġa-guruġa-iatto, ekirato, "Vevaġa-riba taumu o, maiġesi okirani nai, ġai maki okira-fitoġamani!"

⁴⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Ġomi taravatu ġovevaġa-riba iaġiani tarimami maki vetuġami kika! Ġomi na maruna metori tarimarima ġovaġa-faġarinai, senaġi ġimami didina ta maki ġeri marunai asi ġoveġabikau-ni, asi ġovaġa-kavarini. ⁴⁷ Vetuġami kika! Ġomi tubumi ġatami na peroveta tarimari ġevaġi-maserito, ema ġomi na tu ġeri gara gaburi namori ġoveirini. ⁴⁸ Moġesi ġomi tauġemi tubumi ġatami ġeri veiġa ġokiraġi-foforirini ema ġovaġa-moġonirini; moġoni veġata, tubumi ġatami na peroveta tarimari ġevaġi-maserito, ema ġomi na ġeri gara gaburi ġoveirini. ⁴⁹ Moġa lorinai Barau ġena Iaunega ekirani, 'Au na peroveta tarimari ema apostolo tarimari batuġu-iaġorini ġeri ai, benamo tari tu beġe vaġi-maserini, ma tari tu beġe lai-lausi-lausirini.' ⁵⁰ Moġesi nai, peroveta tarimari mabarari ġevaġi-maserito, Barau na tanobara eveiato veġata beiaġoma mo maitoma, metona tu toma ġuru tarimari na beġe ġabiani. ⁵¹ Abela ġevaġi-maseato, monana eiaġomato mo Sakaria, ġia tu fata vevaġana ema Barau ġena numa vevaġana fakari ai ġevaġi-maseato. Aba, au

na akiramini, mabarari metori tu toma ġuru tarimari na beġe ġabiani!

⁵² Taravatu ġovevaġa-riba iaġiani tarimami, vetuġami kika! Riba numana keo-fakana ġatama-boka kina tu ġomi na ġoġabiato. Ġomi ġereġami asi boġo raka-toġani, ema ġeraka-toġa ġetoni tarimari ġeri dabara ġomi na ġokourini!"

⁵³ Iesu mo gabu na eraka-rosito, benamo taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ema Farisea tarimari na ġekira-fitoġaiato, ema dagara vovoka ġevedanaġi-viniato, ⁵⁴ ġeribaġaniato, ġeri ura tu dagara ta bene kiraġi-kererea, be beġene samania ġana.

Ġeġofaġofani tarimari boġono nariri

12 Mo faka nuġanai tarimarima ġutuma lelevaġi varau ġevegogoto, asi-iaġo asi-fana, benamo Iesu na ġena mero evaġa-guruġa guinerito, ekirato, "Boġono venari-ginikau Farisea tarimari ġeri farao evaġa-tubuani muramurana ġerina, korana mani tu ġia ġeri ġofaġofa veiġana bene. ² Vekouġau dagarari mabarari beġea foforini, vekuretoġa guruġari mabarari beġea ribani. ³ Moġa lorinai kara dagara mukunai ġokiraġiato, mamai beġea seġaġiani, kara dagara koutoġai seġai ġoguruġa-ġurato dagarana, beġea kiraġi-foforiani numa tuġuna na, tarimarima mabarari na beġene seġaġia ġana."

Barau bitana gari-vinia

Mataio 10:28-31

⁴ "Ġatagu mabarami, akiramini, tauġani beġe vaġiani, ma murinai kara ta ma asi beġe veiani tarimari gariri asi boġono vei. ⁵ Senaġi navaġa-ribami, deikara garina boġono vei: Barau boġono gari-vinia. Tauġani bevaġiani murinai ma ġena seġuka, ġomi ma befii-ġuramini, karava eġara-vanaġi vanaġini gabunai. Aba, au na akiramini, ġia moġo boġono gari-vinia!

⁶ Bisini imaima (5) maki fene ruarua na moġo ġevoirini, ene? Senaġina Barau na tu sebona ta maki asi etuġa-rekwaiani. ⁷ Moġoni veġatana, ġomi tu debami ġuiri maki mabarari Barau na eiavi-ginikaurito. Be asi boġono gari; ġomi voimi tu varaġe lelevaġi, bisini ġutuma voiri maki ġovanaġirito!"

Iesu bekiraġi-foforiani ema bekira-ġuniġauani

Mataio 10:32-33; 12:32; 10:19-20

⁸ "Au na akiramini, deikara na au tarimarima ġoirari ai bekiraġi-foforiguni, ġia maki Tarimarima Natuna na Barau ġena aneru ġoirari ai bekiraġi-foforiani.

⁹ Senaġina au deikara na tarimarima ġoirari ai beruġaguni e bekira-ġuniġauguni, ġia maki Barau ġena aneru ġoirari ai baruġaiani e bakira-ġuniġauani.

¹⁰ Tarimarima Natuna deikara na bekira-rakavaiani, Barau na ġia ġena rakava betuġamaġi-fitoġaiani, senaġina deikara na Iauka Veaġa bekira-rakavaiani, ġia ġena rakava tu asi betuġamaġi-fitoġaiani.

¹¹ Iuda tarimari ġeri rubu ai beġe vaġa-kotamini, ema vanuġa vereri e Kota baregori ġeseġaġini tari-

mari ġoirari ġana beġe ġori-iaġomini nai, nuġami asi beġene vekwaraġi, aiġesi toma boġo guruġani o kara toma boġo kiraġirini. ¹² Korana Iauka Veaġa na mo ġaro ai kara boġo kiraġirini guruġari bevaġa-ribamini."

Barabore - Farefare vovoka tarimana

¹³ Tarimarima ġutuma nuġana na tarima ta na Iesu ekiraiato, ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu o, au kakagu nokiraia, ġai tamama na eraga-kwanerito farefareri nevareri, be au tavi ta nevinigu." ¹⁴ Iesu na evaġa-vevato, ekirato, "Ġoi tau o, au tu deikara na ġomi tau-mi ruarua ġemi farefare-tore viriġi-viriġina ġana etoreguto?" ¹⁵ Benamo evaġa-guruġarito, ekirato, "Boġono boġeboġe! Lorimi boġono vetore, farefare vovoka mata-ġaniġaniri boġo veini garina; korana tarimarima ġeri maġuri korikori tu dia ġeri farefare vovoka na ġevaġa-ġorarini."

¹⁶ Benamo mai barabore ekiraġiato, ekirato, "Farefare vovoka tarimana ta ġena tano na ġaniġani namori evaġa-ġorarito. ¹⁷ Ġia etuġa-maġito, ekirato, 'Kamasi toma baveini? Mai ġaniġani mabarari tu ainai bana vaġa-vegogori?' ¹⁸ Benamo ekirato, 'Au tu maiġesi navei. Ġaniġani atorineri numari guineri narovori, benamo numa baregori naragari. Mainai vau au ġegu ġaniġani e farefare mabarari monai bana vaġa-vegogori. ¹⁹ Benamo au tauġegu bana vekira, 'Ġoi ġemu dagara namori tu ġutuma gorogoro bovaġa-vegogori laġani vovoka ġana. Be, noiaġaraġi, noġaniġani, noni-uniu e noverere.' ²⁰ Senaġina Barau na ekiraiato, ekirato, 'Kamuto, ġoi tu babo! Toma boġi ġoi ġemu maġuri aġabi-vaġiani ġemuna, benamo mai ġemu farefare bovaġa-vegogorini tu deikara na beġabirini?'

²¹ Maiġesina mo deidei tauġeri moġo ġeri farefare ġevaġa-vegogoni tarimari tu asi ġeri farefare Barau ġoiranai."

Asi bono tuġamaġi-vekwaraġi

Mataio 6:25-34

²² Benamo Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, "Moġa lorinai, akiramini, ġemi maġuri asi boġono tuġamaġiri, kara boġo ġanini; o tauġanimi kara na boġo dabuġarini. ²³ Maġuri tu dagara baregona, a ġaniġani tu dagara keina, ema tauġani tu dagara baregona, a dabuġa tu dagara keina. ²⁴ Gaio ġotuġa-maġiri, asi ġevarovaroni ema asi ġekwa-kwani; asi ġeri ġaniġani-tore numari, senaġina Barau na eġuburini! Ġomi tu dagara baregomi, a manu tu kei! ²⁵ Ġomi deikara otuġamaġi-vekwaraġini nai, ġemu maġuri kotta maia bovaġa-maukaiani? ²⁶ Mai dagara misina asi boveiani riba, karase nai tu dagara tari maia urari ai ovetuġamaġini?"

²⁷ Boġa veraverari ġoġitari aiġesi ġegarani. Asi ġeġauveini ema dabuġa asi ġeturini. Senaġina akiramini, Kini Solomona ġena vedabuġa marevana maki ġevanaġiani. ²⁸ Bema Barau na tanobara ġauġari moġesi edabuġarini, ġia toma tu ġegarani, ma boinani tu karavai beġe fiu-raġerini, Barau na ġomi tu bevaġa-dabuġa ginikau-raġemini. Ġomi veġabidadama mis-

imisi tarimami! ²⁹ Moġa lorinaġi asi boġono boġe vetau-vetau, kara toma ġoġanini e kara toma ġoniuni; ema asi boġono tuġamaġi-vekwaraġi maki. ³⁰ Korana Barau asi ribari tarimari mabarari tu maniġeri dagara ġevetaurini, a ġomi Tamami tu ma ribana maniġeri dagara tu ġoura-vinirini. ³¹ Senaġina Barau ġena Basileia boġono vetau, benamo maniġeri dagara mabarari bevinimini.”

Farefare boġono vaġa-vegogo gubai

Mataio 6:19-21

³² “Seri misina, asi boġono gari, korana Tamami ġena ura tu ma nuġa namona ġesi ġena Basileia bene vini-mi. ³³ Ġemi farefare ġovoivoi-iaġiri, ma moni asi-ġeri e asi-ġari tarimari ġoviniri. Asi beġe rakavani moni fusefuseri ġoġabiri, ġemi farefare gubai ġovaġa-vegogori, monai tu asi beġe korini, monai lema tarimari asi beġe raka-kavini ema faro na maki asi beġe vaġa-rakavarini. ³⁴ Korana tu ġomi ġemi farefare ainai, ġomi nuġami maki monai.”

Vetuġunaġi tarimari namori

Mataio 24:42-51

³⁵ “Ġauvei ġana boġono vedabuġa-tore ema ġemi lamefa beġene ġara-taġo. ³⁶ Vetuġunaġi tarimari na ġeri vere numai ġenari-taġoani kavana boġono tanu. Vevaġa-veġaraġo verekona na ma beġenoġoini, ġatama-bokai befidifidini nai, ġena ġatama beġene raga-keoa ġana. ³⁷ Vetuġunaġi tarimari roġo tataġa ġeri vere beġenoġoini tu namo. Moġoni akiramini, ġena rami beriġoani, ġaniġani gabunai bevaġa-tanurini, benamo ġaniġani bevinirini. ³⁸ Mo vetuġunaġi tarimari roġo naritaġo ġeri vere beġenoġoini tu namo, kamasi boġi nuġanai o boġiboġi rekenai beiaġomani.

³⁹ Senaġi boġono riba, bema numa tarimana ma ribana, kamara horai lema tarimana beiaġomani tu, numa benariani, be lema tarimana maki lema bevedau-reani. ⁴⁰ Moġa lorinaġi ġomi maki boġono venari-taġo, korana Tarimarima Natuna tu asi ġotuġamaġiani aonanai beiaġomani.”

⁴¹ Benamo Petero na edanaġiato, ekirato, “Vereġauka, mai barabore tu ġai ġemai moġo okiraġiani, ba tarimarima mabarari ġeri ai maki?” ⁴² Vereġauka evaġa-veseto, ekirato, “Deikara tu mo farefare nari tarimari na guruġa eseġaġini ema veiġa roroġotori eveini, ġena vere na eġabi-viriġiato, numa ema vetuġunaġi tarimari bene ġitaġauri, ema ġaniġani maki nega korikori ai bene viniri? ⁴³ Mo vetuġunaġi tarimana, ġena vere na ekiraiato ilailanai eġauveini, bema-ġoitaġoani tu namo. ⁴⁴ Moġoni akiramini, ġia tu ġena vere ġena farefare mabarari ġitaġauri tarimanai bevaġa-iaġoani. ⁴⁵ Senaġina bema vetuġunaġi tarimana bekirani, ‘Au ġegu vere ġena ġenoġoi tu bekwai-bo rakava,’ benamo vetuġunaġi tauri ema vavineri bekwiririni, ma beġanini e beniu-babobaboni. ⁴⁶ Vetuġunaġi tarimana ġena vere ġena ġenoġoi ġarona tu asi etuġamaġiani ġaronai, ma asi eribaiiani aonanai be-

raġasini. Ġena vere na bea basi-ġutuġutuani, ma asi ġevaġa-moġonini tarimari ġesi bea toreani.

⁴⁷ Mo vetuġunaġi tarimana ġena vere ġena ura tu ma ribana, senaġi asi eġabi-kavini ema ġena vere ġena ura asi eveiani tu, ribi baregona korikori beġabiani. ⁴⁸ A vetuġunaġi tarimana asi ribana ġena vere ġena ura, ma bea ġauvei-kavani, voina tu ribi, senaġi asi vovoka beġabini. Ġutumari eviniato tarimana ġenana tu ġutumari ma beura-viniani; vovoka lelevaġiri eviniato tarimana ġenana tu vovoka lelevaġiri ma bevetau-viniani.”

Dia maino, senaġi vetavi

Mataio 10:34-36

⁴⁹ “Au tu karava aġabi-iaġomaiato tanobara ġana, ema ġegu ura bere ġarakau guine tu namo! ⁵⁰ Senaġi au tu babatiso ta baġabiani, ema au tu anuġa-vekwaraġini, beiaġoni mo, bavaġa-koriani! ⁵¹ Ġomi ġotuġamaġini, au tu maino tanobara ġana aġabi-iaġomaiato? Asiġi, senaġi akiramini, vetavi-kirakira urana na aiaġomato. ⁵² Toma beiaġoni mo ġoira laġaniri ai, bese tai imaima tu beġe vetavi-kirani, toitoi beġe veġitani ruarua ġerina, ema ruarua beġe veġitani toitoi ġerina. ⁵³ Tamana natuna tauna ġenana beveġitani, natuna tauna tamana ġenana beveġitani; sinana natuna vavinena ġenana beveġitani, ma natuna vavinena sinana ġenana beveġitani; taġama vavine barana taġama vavine keina ġenana beveġitani, ma taġama vavine keina taġama vavine barana ġenana beveġitani.”

Aoa beraġasini vetoġana

Mataio 16:1-4

⁵⁴ Iesu na tarimarima ġutuma evaġa-guruġarito, ekirato, “Bema ġaro eketoni rekenai magube dubadubari ġeraġekauni ġoġitarini nai tu, ġokirani, ‘Ġura beraguni,’ benamo eraguni. ⁵⁵ Ma gabina rekena (o south) na iavara eiaġomani nai ġokirani, ‘Ġaro beseġukani,’ benamo ġaro eseġukani. ⁵⁶ Ġofaġofa tarimami! Tanobara e guba vetoġari kiraġi-kiraġiri tu ma ribami; kamasi nai mai toma ġaro vetoġana tu asi ribami?”

⁵⁷ Karase nai tauġemi na asi ġotuġamaġi-fakaiani kara tu maoro? ⁵⁸ Esamanimuto tarimana ġesi roġo ġoiaġoni Kota ġana nuġanai boġono maino. Bema asiġina nai, Kota eseġaġini tarimana ġimanai bea tore-kaumuni, ma Kota eseġaġini tarimana na folisi ġimanai bea tore-kaumuni, benamo folisi na dibura numanai bea fiu-toġamuni. ⁵⁹ Akiramuni, asi boraka-vaġini, beiaġoni mo, moni mabarana boa vaġa-voġosiani.”

Ġemi rakava ġerina boġono vetuġamaġi-kure e boġono raka-kure boġo maseni ġesi

13 Mo negai tarima kota Iesu ġenai ġeiaġoto, benamo Iesu ġekira-varaiato, Galilea tarimari Pilato na evaġirito, ġeri ginitaġo dagarari Barau ġeviniato-ġoi nuġanai; ġia rarari tu ginitaġo dagarari rarari ġesi

ebubu-sebonarito. ² Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġomi ġotuġa-maġini, mo Galilea tarimari moġesi ġevaġirito-ġoi nai, monana ġevaġa-moġoniato, ġeri raka-va tu Galilea tarimari mabarari ġeri rakava evanaġirito? ³ Asiġina! Au na akiramini, bema ġemi rakava ġerina asi boġo vetuġamaġi-kureni, ġomi mabarami moġesi boġo maseni ġia ġemaseto kavana. ⁴ A mo tarima gabanana imaima toitoi (18) Siloam kounai numa baregona eketoto ġia iatari ai nai, evaġirito tu kamasi? Ġomi ġotuġamaġini, mo tarima ġeri rakava tu Ierusalem tarimari mabarari ġeri rakava evanaġirito? ⁵ Asiġina! Au na akiramini, bema ġemi rakava ġerina asi boġo vetuġamaġi-kureni, ġomi mabarami maki boġo maseni ġia ġemaseto kavana."

Barabore - Figi ġauna asi ġwana

⁶ Iesu na mai barabore ekira-vararito, ekirato, "Tari- ma ta ġena vine tavoġana nuġanai figi ġauna evaroa- to. Benamo eiaġoto, figi ġauna ġwaġwana ea vetaua- to, senaġina ġwana ta asi edoġariato. ⁷ Moġa lorinai ġena vamoka narinarina tarimana evaġa-guruġaiato, ekirato, 'Noġitaia, laġani toitoi beġe iaġo, au mai ġau ġitaġitana aiaġomani, senaġina ġwana ta asi adoġari- ani. Nobasi-laua, korana asi tauna bene! Mai tano eġauvei-iaġi-taġuiani.' ⁸ Senaġi vamoka ġitaġauna tari- mana evaġa-veseto, ekirato, 'Vereġauka, noraga- kwanea, mai laġani sebona moġo bene tanu. Au na bakwa-ġeġeraġiani ema tano namori ma babubuni. ⁹ Benamo ġwaġwana namori beġe burini laġani ġoirai tu namo, bema asiġi nai, vau bono basia."

Iesu na Sabadi ai asi erakato vavinena evaġa-namoato

¹⁰ Sabadi tai Iesu tu evaġa-ribatoġoi rubu ta nuġanai. ¹¹ Vavine ta monai iauka rakavana na eboroġiato, evei- kevekeveato laġani gabanana imaima toitoi (18). Ġia doġena eġeġevato, asi eruġa-vaisito-ġoi. ¹² Iesu na eġitaiato, benamo ekea-iaġomaiato, ekiraiato, "Vavine o, ġoi tu mani keve manina na varau bofaka." ¹³ Ben- amo Iesu ġimana mo vavine iatanai eveġabikauto nai, vaġa-sebo moġo doġena eroroġototo, Barau evaġa- raġeato.

¹⁴ Rubu ġitaġauna tarimana ebaruto, korana Iesu na Sabadi ai evevaġa-namoto nai. Moġa lorinai ġia na tarimarima evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġaro imaima sebona tarimarima ġeri ġauvei ġarori. Mo ġaro ai ve- vaġa-namo uranai boġono iaġoma, senaġi Sabadi ai asi boġono iaġoma."

¹⁵ Vereġauka na evaġa-vevato, ekirato, "Ġofaġofa tarimami! Sabadi ai ġemi boromakau o doniki asi ġoruġarini, ġeri numa na asi ġoġori-rosirini nanu niu?"

¹⁶ A mai vavine, Aberahamo besena vavinena, Satani na laġani gabanana imaima toitoi (18) ebarubaruato, au na Sabadi ai barubaru ġenana asi baruġaiani ba?"

¹⁷ Moġesi ekirato nai, ġebaru-viniato-ġoi tarimari ġe- maiakarito, senaġi tarimarima mabarari na Iesu ġena veiġa boruri ġeġitarito nai, ġeiau-rakavato.

Barabore - Mastadi ġauna ġutuna

Mataio 13:31-32; Mareko 4:30-32

¹⁸ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, "Barau ġena Basileia tu aiġesi? Kara ġenai bavaġa-ilailaiani? ¹⁹ Ġia tu mastadi ġauna ġutuna kavana. Tarima ta na eġabia- to, ġena vamokai evaroa. Mastadi ġauna ġutuna egarato, ġau ai eiaġoto, benamo guba manuri leganai ġesikokauto."

Farao evaġa-tubuani muramurana

Mataio 13:33

²⁰ Iesu na ma edanaġirito, ekirato, "Barau ġena Basileia tu kara ġesi bavaġa-ilailaiani? ²¹ Ġia tu maiġe- si, vavine ta na farao evaġa-tubuani muramurana ko- tuna ta moġo eġabiato, benamo farao fuseri toitoi ġe- si egiroato, eiaġoto mo, muramura na mabarana evaġa-tubu baregoato."

Barau ġena Basileia rakatoġana

Mataio 7:13-14; 7:21-23

²² Iesu Ierusalem dabaranai eiaġoto-ġoi nai, vanuġa baregori ema keiri nuġari ai evevaġa-ribato-ġoi. ²³ Tari- ma ta na edanaġiato, ekirato, "Vereġauka, tarima vi- ravira moġo beġe maġurini ba?" Iesu na evaġa-veseri- to, ekirato, ²⁴ "Boġono vebibi-toġa, ġatama-boka ki- bobona boġono raka-toġa ġana, korana au na aki- ramini, tarimarima ġutuma ġeraka-toġa ġetoni, senaġi asi beġe raka-toġani. ²⁵ Numa tarimana bevariġisini, ġatama-boka bekouani murinai, ġomi tu murikai boġo ruġa-taġoni, ġatama-bokai boġo fidifidini, boġo kirani, 'Vereġauka, ġai ġema ġatama-boka nokeoa!' senaġi ġia bekirani, 'Au asi ribagu ġomi ainana boġo iaġoma!' ²⁶ Benamo ġomi boġo kirani, 'Ġai tu ġoi ġesi taġaniġanito-ġoi ema taniuniu-vegogoto-ġoi; ema ġoi tu ġai ġema vanuġa ġatamanai ovevaġa-ribato-ġoi!' ²⁷ Senaġina ġia ma bekirani, 'Au asi ribagu ġomi ainana ġoiaġomani. Au ġeguna ġoraka-veġita vei-rakava tari- mami!' ²⁸ Benamo Aberahamo, Isako, Iakobo, ema per- oveta tarimari mabarari boġo ġitarini Barau ġena Basileia nuġanai, senaġi ġomi tu murikai beġe dori- rosimini; mo ġaro ai boġo taġini, gadikami beġe veġara-tarini. ²⁹ Tarimarima ġaro eraġekauni ema ġaro evariġoni, e debana (o north) ema gabina (o south) rekena na beġe iaġomani, beġe tanu-tarini vereko ai Barau ġena Basileia nuġanai. ³⁰ Boġono riba, toma ġe- gabini tarimari tu beġe guineni, a ġeguineni tarimari tu beġe gabini."

Iesu Ierusalem taġina eveito

Mataio 23:37-39

³¹ Mo negai Farisea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġo- to, ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, "Mai gabu noraga- kwanea, gabu ta ġana noiaġo, korana Heroda eurani ġoi bene vaġimu etoni." ³² Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Ġoiaġo, mo boġa kwaivana ġoa kiraia, 'Au tu iauka rakavari alai-vaġirini ema tarimarima avaġa-namorini toma, boinani, ema ġaro vaġa-toitoinai ġegu ġauvei

bavaġa-kori ginikauani.' ³³ Senaġi toma, boinani, ilaġani ġegu iaġoiaġo ai roġo baiaġoni, korana peroveta tarimana tu irau gabu ai asi bemaseni, senaġi Ierusalem! moġo!

³⁴ Ierusalem, Ierusalem o, ġoi na peroveta tarimari ovaġirini ema Barau na etuġu-iaġosirini tarimari fore na otaki-maserini. Nega ġutuma aurato, natumi bana gana-ġeġeraġiri, kokoroku vavinena na natuna egoru-taririni kavana, senaġi ġomi tu asi ġourato! ³⁵ Moġa lorina ġemi vanuġa e Rubu Veaġa korina betanuni. Au na akiramini, ġomi roġo au asi boġo ġitaguni, beiaġoni mo, ġaro ta beraġasini, monai vau boġo kirani, 'Barau aranai eiaġomani tauna sivaġa-namoa.'"

Iesu na Sabadi ai keve tarimana evaġa-namoato

14 Sabadi tai Iesu (ġekeaiato nai) eiaġoto, Farisea ġeri veġorikau tarimana ta ġena numai beġene ġaniġani ġana, benamo tarimarima na ġena veiġa ġeġita-ginikaurito-ġoi. ² Monai tarima ta ġia tauġanina eroro-roroto, Iesu ġoiranai etanu-taġoto. ³ Benamo Iesu na taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari e Farisea tarimari edanaġirito, ekirato, "Sabadi ai keve vaġa-namo tu maoro ba asiġina?" ⁴ Senaġi ġia asi ġe-guruġato, ta na maki asi evaġa-veaseato. Benamo Iesu na mo keve tarimana eġabiato, evaġa-namoato murinai etuġuato. ⁵ Benamo ekirarito, ekirato, "Ġomi deikara natumu o ġemu boromakau nanu gurina nuġanai bere keto-ġura nai, ġoi na Sabadi ai boro inuraġea ba asiġina?" ⁶ Senaġi ġia na Iesu asi ġevaġa-veaseato.

Barabore - Veġaraġo verekona

⁷ Iesu na varivari tarimari eġitarito, tanutanu namori moġo ġeġaunarito, benamo ġeri barabore ta ekiraġiato, ekirato, ⁸ "Bema tarima ta na bekeamuni, veġaraġo verekona raka-vegogonai, gabu namonai asi bono tanu-tari, korana irau verekko ġorikauna tauna na tarima barana ta bekeaiani ġesi. ⁹ Benamo ekeamito tarimana beiaġomani, bekiramuni, 'Noveġita, mai vere ġena tanutanu novaġa-fakaia.' Ġoi tu bemaikamuni, benamo botanu-riġoni. ¹⁰ Bema ġoi ġekeamuni nai, tanutanu tanonai bono tanu. Benamo verekko ġorikauna tarimana beiaġomani nai, bekirani, 'Ġata, tuġuna ġana novaraġe.' Benamo ġoi tu beġe vaġa-raġemuni verekko tarimari mabarari na. ¹¹ Korana tu tauġena eveġabivaisini tarimana tu, Barau na betore-riġoani, a tauġena evetore-riġoni tarimana tu, beġabi-vaisiani."

¹² Iesu na verekko ġorikauna tarimana ekiraiato, ekirato, "Bema ġoi ġaniġani o verekko ta bodabaraiani nai, ġatamu, tarikakamu, garagaramu o sevimu ai ġetanuni taġa tarimari asi bono keari, korana ġia na ġoi ma beġe keamuni, ġoina keakau beġe vaġa-voiani. ¹³ Senaġi bema verekko ta bodabaraiani nai, gara veġubu, tauġaniri rakava, kwaku rakava, mata-bubu tarimari bono keari, ¹⁴ benamo ġoi tu Barau ġena vevaġa-namo boġoitaġoani. Moġoni, ġia na asi beġe vaġa-voimuni, senaġi veiġa iobuka-iobuka tarimari

mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini ġaronai vau, voimu boa ġoitaġoani."

Barabore - Vereko barana

Mataio 22:1-10

¹⁵ Iesu ġesi ġeġaniġani-vegogoto tarimana ta na mo guruġa eseġaġiato nai, ekiraiato, ekirato, "Barau ġena Basileiai verekko bea ġaniani tarimana tu beiakuni."

¹⁶ Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, "Tarima ta na verekko barana ta edabaraiato, benamo tarimarima ġutuma ekearito. ¹⁷ Ġani-verekko ġaronai ġena vetuġunaġi tarimana ta etuġuato, ekearito tarimari nea kirari, 'Ġoiaġoma, dagara mabarari beġe rovina-toreri.'

¹⁸ Senaġi ġia mabarari ġekira-sirivaġito. Ta ekirato, 'Au tu tano ta bavoia, be aurani bana ġitaia nai, asi bono baru.' ¹⁹ Ta ma ekirato, 'Au tu boromakau gabanana (10) bavoiri nai, aiaġoni fokafokai atovo-naġirini, be asi bono baru.' ²⁰ Ta ma ekirato, 'Au tu inivau mo haveġaraġo nai, asi baiaġosini.'

²¹ Vetuġunaġi tarimana eġenoġoito, ġena vere ekiravaraiato. Benamo numa tarimana ma baruna ġesi ġena vetuġunaġi tarimana ekiraiato, ekirato, 'Noragaiaġo vanuġai, gara veġubu, tauġaniri rakava, mata-bubu ema kwaku rakava tarimari bono ġori-iaġomari.'

²² Benamo vetuġunaġi tarimana eġenoġoito, ekirato, 'Vere o, mani ġemu ura ġauveina tu varau haveia, senaġi numa roġosi bene vonu.' ²³ Benamo vere na vetuġunaġi tarimana ma ekiraiato, ekirato, 'Noiaġo dabara barai ema vamoka dabarari ai, tarimarima bono kirari, beġene iaġoma, be auna numa benema vonu. ²⁴ Au na akiramini, akearito tarimari ta na ġegu verekko ġaniġanina misina ta asi bevaġa-mamiani.'"

Barabore - Iesu ġena mero tu vevaġa-gwaġiġi tarimari

Mataio 10:37-38

²⁵ Tarimarima ġutuma-bara Iesu ġesi ġeiaġoto-ġoi, benamo eruġa-kureto, ekirarito, ekirato, ²⁶ "Bema tarima ta eurani, au ġegu ai bene iaġoma etoni, senaġi ġia tamana ema sinana, ġaraġona ema natuna, kakana tarina ema tauġena ġena maġuri maki veuraviniri asi betuġamaġi-fitoġaiani nai, ġia tu dia au ġegu mero. ²⁷ Deikara tauġena ġena satauro asi beġwaiani, benamo au murigu na asi berakani, ġia tu dia au ġegu mero.

²⁸ Bema ġomi ta eurani numa ta bene ragaia etoni nai, betanu-tari guineni, numa voina beribaiani, moni beilailani ba asiġina, ene? ²⁹ Irau ġauvei besinaiani, benamo asi bevaġa-koriani, mabarari na beġe ġitaiani tarimari na beġe rikiriki-iaġiani, ³⁰ beġe kirani, 'Mai tarima na esinaiato, senaġi asi evaġa-koriato.'

³¹ O kamara vanuġa verena, irau vanuġa verena ta bene vetari-vinia etoni, benamo asi betanu-tari guineni, sisiba asi bevetauni, ġena vetari tarimari mabarari 10,000, ema reke ta vere ġena 20,000, ġia ġeiaġoma-viniani nai, bevaġa-darereani ba? ³² Bema ġia asi ilaila nai, ġia aranai ġena tarima tari betuġu-iaġorini, mo doġoro barana roġo fakari manaġa nuġanai, maino beġene ġabia dabarana beġe veiani.

³³ Moġa ilailanai deikara ġena dagara mabarari asi beiaġuirini tu asi au ġegu mero."

Barabore - Damena
Mataio 5:13; Mareko 9:50

³⁴ "Damena tu namo, senaġi bema damena mamina berekwa-rekwani nai, kamara dabarai mamina ma beġenoġoini? ³⁵ Ġia tu asi ilaila tano vaġa-namona ema asi namo varovaro dagarari ġesi vaġa-garari ġana; moġa lorinai tarima na beġe fitoġaiani. Ma seġana tarimana bene seġaġi!"

Barabore - Rekwerekwa mamoen
Mataio 18:12-14

15 Takesi gogo tarimari ema vei-rakava tarimari ġutuma Iesu ġenai ġeiaġoto, ġena guruġa beġene seġaġiri ġana. ² Farisea tarimari ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġemugumuguto, ġekirato, "Mai tarima tu rakava tarimari eġabi-raġerini ema ġia ġesi ġeġaniġani-vegogoni!"

³ Benamo Iesu na mai barabore ġeri ekiraġiato, ekirato, ⁴ "Bema ġomi ta ma ġena mamoe sinau ta (100), benamo sebna berekwa-rekwani nai, ġia tu kara beveini? Ġia na 99 tano fakanai beraga-kwanerini, edobito mamoen bevetauani mo beġoitaġoani.

⁵ Bedoġariani nai, ġabanai befaġa-gabagabaiani ma iakuna ġesi, ⁶ benamo numa ġana beiaġoni. Beraġasini nai, ġatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, 'Sima iaku-vegogo, korana ġegu mamoe, edobito dagarana, ma badoġaria.' ⁷ Au na akiramini, moġa ilailanai rakava tarimana ta ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kurenai nai, gubai iaku ema verere tu barego lelevaġi, a vei-iobukaiobuka tarimari 99 ġeri vei-iobukaiobuka dairi ai asi beġe vetuġamaġi-kurenai ma-ki bevanaġirini."

Barabore - Rekwerekwa monina

⁸ "Bema vavine ta ġena silva moniri mabarana gabanana (10), benamo sebna bevei-rekwa-rekwani nai, ġia tu kara beveini? Ġia na lamefa begabuani, numa bedaroani, mo moni sebna bevetau-ġitakauani mo bea ġoitaġoani. ⁹ Bedoġariani nai, ġia na ġatana e sevina tarimari bekearini, bekirani, 'Sima iaku-vegogo, korana tu ġegu silva monina, erekwa-rekwato dagarana, varau badoġaria.' ¹⁰ Au na akiramini, rakava tarimana ta ġena rakava ġerina evetuġamaġi-kurenai nai, Barau ġena aneru moġesi beġe iakuni."

Barabore - Rekwerekwa merona

¹¹ Iesu ma ekirato, "Tarima ta natuna ruarua. ¹² Tau muriseina na tamana ekiraiato, ekirato, 'Tama, ġitana farefare novareri, be au debagu farefareri tu novinigu.' Benamo farefare mabarari natuna ruarua fakari ai evarerito. ¹³ Ġaro asi vovoka ġeiaġoto nuġanai, tau muriseina ġena farefare evaġa-vegogoto, benamo tano manaġa ġana erakato. Monai ġena farefare ea ġere-iaġirito. ¹⁴ Ġena farefare mabarari evaġa-koririto

murinai, mo tano ai doġe barego eġorato. Ġia varau asi-ġena, asi-ġana. ¹⁵ Benamo eiaġoto, mo tanobara tarimana ta ġenai ġauvei ea vetauto, benamo ġia na etuġuato ġena tano ai bai bene ġitaġauri ġana. ¹⁶ Ġia evito-rakavaiato nai, bai ġari ġaniġani bene ġaniri eta-to, senaġi mo ġaniġani maki ta na asi eviniato. ¹⁷ Benamo ea vetuġamaġi-kureto, ekirato, 'Tamagu ġena ġauvei tarimari tu vovoka, ema ġari ġaniġani maki ġutuma, senaġi au tu mainai vitona evaġiguni. ¹⁸ Naġenoġoi, tamagu ġenai naiaġo, benamo bana kiria: Tama, Barau ġoiranai ema ġoi ġoiramu ai avei-rakavato. ¹⁹ Au tu asi ilaila ġoi natumu ai ma bono kirraġigu; senaġi anoġimuni, ġemu vetuġunaġi tarimanai bono vaġa-iaġogu, banasi.' ²⁰ Benamo evariġisito, tamana ġenai eiaġoto.

Gabu manaġa na roġo eiaġomato-ġoi nai, tamana na varau eġita-doġariato, benamo evetuġa-rakavaiato, benamo eraga-iaġoto, ea faġa-maġuriato, everauato.

²¹ Benamo natuna na ekiraiato, ekirato, 'Tama, au tu Barau ġoiranai ema ġoi ġoiramu ai ma ġegu vei-rakava. Au tu asi ilaila ġoi natumu ai bono kiraġigu.'

²² Senaġi tamana na ġena vetuġunaġi tarimari evaġa-guruġarito, ekirato, 'Ġoraga-vei! Dabuġa namo vedau-reana ta ġoġwa-iaġomaia, ġoma vaġa-riġoa. Rini ta didinai ġoma dori-toġaia, ema tamaka maki kwakunai ġoma toreri. ²³ Ema boromakau natuna ma monana ġoġwa-iaġomaia, ġovaġia, benamo bisini ġania e bisini verere-vegogo. ²⁴ Korana natugu maiġa emaseto, senaġi ma bemaġuri-ġenoġoi; erekwa-rekwato, senaġi ma bama doġaria!' Benamo ġia ġeverere-vegogoto.

²⁵ Natuna tau guinena tu vamokai. Vamoka na eġenoġoito, numa eiaġo-viniato-ġoi nai, mari e bara gururi eseġaġirito. ²⁶ Benamo vetuġunaġi tarimana ta ekeaiato, mo guru korana evedanaġi-iaġiato. ²⁷ Vetuġunaġi tarimana na evaġa-veseato, ekirato, 'Ġoi tarimu beġenoġoi, tamamu na ma namona e ma maġurina ġesi bema doġaria lorinai, ġia na vetuġunaġi tarimari bevaġa-guruġari, boromakau natuna ma monana ġesi beġe vaġia.'

²⁸ Tau guinena ebaru-rakavato, numai asi eraka-toġato, benamo tamana eraka-rosito, enoġiato neraka-toġa ġana. ²⁹ Senaġi ġia na tamana evaġa-veseato, ekirato, 'Noġitaia, au tu laġani ġutuma ġoi rekemu ai atanuni, vetuġunaġimu aiaġo-vinini, ġemu ura mabarana akorana-iaġirini, ġemu vevaġa-naġi ta asi afitoġaiato, senaġi ġoi na nanigosi natuna ta maki asi oviniguni au ma ġatagu ġesi vaġa-iaku-iaġima ġana. ³⁰ A mai natumu mata-boraġa vavineri ġeri ai ġemu farefare mabarari bea vaġa-koriri; bea ġenoġoi nai tu, ġoi na tu boromakau natuna mona mase bovaġia ġia ġana!'

³¹ Tamana evaġa-veseto, ekirato, 'Natugu, ġoi tu au sevigu ai otanu-vanaġi vanaġini, au ġegu dagara mabarari tu ġoi ġemu. ³² A toma ġita si-iaku, bisini verere, korana tarimu emaseto, senaġi bemaġuri; erekwa-rekwato, senaġi ma bitama doġaria.'"

Vetuġunaġi tarimana ġena tuġamaġi-iobuka

16 Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, "Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ġoi. Benamo tarima kotari na farefare vovoka tarimana ġekira-varaiato, ġia ġena farefare ġitaġauna tarimana na ġena farefare eġere-iaġirini. ² Moġa lorinai taġa tarimana na ekea-toġaiato, benamo ekirato, 'Ġoi varimu baseġaġia moġoni ba? Au ġegu ġauvei oġwaragaiato nai, novevarifiu-iaġia, korana initoma ġoi tu dia au ġegu farefare narinarina tarimana.' ³ Benamo mo farefare ġitaġauna tarimana etuġamaġito, ekirato, 'Au ġegu baregona na toma evaġa-dokoguni ġegu ġauvei na. Kara baveini? Au tu asi gwadagu baiaraġani ema noġinoġi au ġegu ai tu maiaka dagarana.' ⁴ Etuġamaġito-ġoi nuġanai, ekirato, 'Mai bama riba kara baveiani! Benamo bevaġa-dokoguni nai, ġatagu namori ġutuma na beġe ġabi-raġeguni ġeri numai.'

⁵ Moġa lorinai ġena baregona ġenai ġeġabi-toreto tarimari mabarari ekea-vegogorito. Benamo ta edanaġiato, ekirato, 'Ġoi ġemu ġabitore tu vira?'

⁶ Evaġa-veseto, ekirato, 'Olive diġana kavaburi sinau imaima toitoi (800).' Benamo farefare ġitaġauna tarimana na ekiraiato, 'Ġemu ġabitore fefana maiġa, noraga-tanutari, benamo sinau vasivasi (400) notorea.'

⁷ Benamo ta ma edanaġiato, ekirato, 'Ġoi ġemu ġabitore tu vira?' Ġia ekirato, 'Widi fuseri mabarari 1,000.' Benamo farefare ġitaġauna tarimana na ekiraiato, 'Ġemu ġabitore fefana maiġa, noġabia, benamo sinau imaima toitoi (800) notorea.'

⁸ Dokonai mo farefare narinarina tarimana rakavana ġena baregona na evaġa-raġeato, korana ġena tuġamaġi-iobuka dainai. Korana tanobara tarimari tu ġeiaunega-lelevaġito ġeri tanu-vegogo ai, a mamai ġetanuni tarimari tu asiġina.

⁹ Au na akiramini, mai tanobara farefareri e moniri rakavari ġerina tarimarima tu ġomi ġatami ai boġono vaġa-iaġori, korana ġemi moni bea korini nai, ġomi tu beġe tanu-vanaġi vanaġini numari ai beġene ġabi-raġemi gubai.

¹⁰ Deikara dagara misina ġauvei-iaġina ma ribana nai, dagara baregona maki ġauvei-iaġina ma ribana; ema deikara dagara keinai beġofaġofani nai, dagara baregonai maki beġofaġofani. ¹¹ Bema ġomi tanobara farefareri e moniri ġauvei-iaġiri asi ribami nai, Barau na kamasu farefare korikoriri gubai bevinimini boġo ġauvei-iaġirini? ¹² Ema bema ġomi tarima ta ġena farefare asi boġo ġitaġau-ginikaurini nai, Barau na ġomi ġemi farefare maki asi bevinimini?

¹³ Vetuġunaġi tarimana na baregona ruarua vetuġunaġiri asi beiaġo-vinirini riba. Korana ġia na ta tu asi beura-viniani, a ta tu beura-viniani; ta bevaġa-moġoniani, a ta tu beġofaġofa-iaġiani. Ġomi maki Barau ema moni nega sebonai vetuġunaġiri asi boġo iaġo-vinirini, asiġina-ġinavaġi."

Iesu ġena guruġa kota

¹⁴ Farisea tarimari tu moni ġeuravini-baregorito-ġoi. Iesu ġena guruġa mabarana ġeseġaġiato nai, ġerikiri-ki-iaġiato. ¹⁵ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġomi tu tarimarima ġoirari ai ġovekiraġini, senaġi Barau tu nuġami ribana. Tarimarima na ġevaġa-raġerini dagarari Barau na tu asi eura-vinirini, etuġamaġi-fitoġarini.

¹⁶ Mose ġena taravatu ema peroveta tarimari ġeri guruġa ġetanuto-ġoi eiaġomato mo, Ioane Babatiso ġena negai. Monana Barau ġena Basileia varina ġeġobata-iaġiani nai, tarimarima mabarari ġevebibi-toġani beġene raka-toġa ġana. ¹⁷ Guba ema tanobara beġe rekwa-rekwani tu ma dabarana, senaġi taravatu ġena toutou ta maki asi berekwa-rekwani.

¹⁸ Tau ta na ġaraġona belaiiani, benamo vavine ta ma beġaraġoani nai, ġia mo tu veġura-vanaġi veiġana beveiani; ma tarima boruna ta na mo tau na elaiato vavinena moġa ma beġaraġoani nai, ġia maki beveġura-vanaġini."

Farefare e moni vovoka tarimana ema Lasaro

¹⁹ "Farefare e moni vovoka tarimana ta etanuto-ġoi. Ġia tu dabuġa namori moġo eveito-ġoi e ġaro mabarari ai everereto-ġoi ema ġaniġani namona moġo eġanito-ġoi. ²⁰ Ġena numa ġatama bokanai tarima ta asi-ġena ema asi-ġana arana Lasaro egenataġoto-ġoi. Ġia tu kefina mabarana lakufodo. ²¹ Eura-baregoto-ġoi taġa tarimana ġana ġaniġani momori bene ġani. Kwaiva maki ġeiaġoto, ġia manuġana ġeia-muserito-ġoi.

²² Asi ġena-ġana tarimana emaseto, benamo aneru na Aberahamo sevina ġana ġeġwa-iaġoato. Farefare vovoka tarimana ma emaseto, benamo ġeguriato. ²³ Mase gabunai (o Hades) midigu eġanito-ġoi nai, eboġe-raġeto, manaġai Aberahamo eġitaiato, ema Lasaro maki ġia ġesi. ²⁴ Benamo ekeato, ekirato, 'Aberahamo, tamagu o, novetuġagu, mani Lasaro notuġua, ġimana didina nanu ai nea duġi-reia, be meagu moġo nama vaġa-ġavea, korana tu au mai karava morenai midigu vovoka aġanini.'

²⁵ Senaġi Aberahamo ekirato, 'Natugu o, notuġamaġia, ġoi omaġurito-ġoi ġarori ai dagara namori oġabito-ġoi, a Lasaro tu dagara rakavari eġabito-ġoi. Senaġi toma ġia tu evererini, a ġoi tu midigu oġanini. ²⁶ Ġita fakarai maki koufa bara ta etanuni, moġa lorinai maina na tarima ta maniġana asi beiaġosini, ema manina na maki ta maiġana asi beiaġomani.'

²⁷ Benamo farefare vovoka tarimana ekirato, 'Tamagu o, anoġimuni, Lasaro notuġua tamagu ġena numa ġana. ²⁸ Au tarigu merori tu imaima. Ġia na bene vaġa-guruġari, mai midigu ġani gabuna ġana beġe iaġomani garina.' ²⁹ Senaġi Aberahamo ekirato, 'Mose ema peroveta tarimari tu ġia ġesi, be garori neġi beġene seġaġiri.' ³⁰ Taġa tarimana ekirato, 'Asiġi, tam-

agu! Senaġi bema emaseto tarimana ta beiaġoni nai, ġia tu ġeri rakava ġerina beġe vetuġamaġi-kureni.'

³¹ Aberahamo ekirato, 'Bema Mose ġena taravatu ema peroveta tarimari ġeri ġuruġa asi beġe seġaġirini nai, mase na tarima ta bere variġisi-ġenoġoi maki asi ġere seġaġi-vinia.'"

Vei-rakava ema rakava tuġamaġi-fitoġari

17 Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, "Tarimarima vaġa-ketori dagarari roġo beġe ġo-rani, senaġi bevaġa-ġorarini tarimana tu vetuġana kekei. ² Ġia tu bere namo fore baregona ta ġaiġonai ġere baru-kaua, benamo davarai ġere fiu-reia, korana mai misimisiri ta rakavai beġofa-toġaiani garina.

³ Moġesi nai lorimi boġono vetore! Bema ġoi tarikakamu veiġa rakavari eveini nai, bono kira-ġoia, ema ġena rakava ġerina bevetuġamaġi-kureni nai, ġena rakava bono tuġamaġi-fitoġari. ⁴ Bema ġia na ġaro ta vaġa-imaima ruarua (7) bevaġa-rakavamuni, ema vaġa-imaima ruarua (7) beġenoġoini ġemu ai, bekirani, 'Bavetuġamaġi-kure,' betoni nai, ġoi na ġena rakava bono tuġamaġi-fitoġari."

Veġabidadama

⁵ Iesu ġena apostolo na Vereġauka ġevaġa-guruġaia-to, ġekirato, "Ġema veġabidadama novaġa-baregori!" ⁶ Vereġauka na evaġa-veserito, ekirato, "Bema ġomi ġemi veġabidadama tu mastadi ġauna ġutuna ġena barego kavana, misina korokoro moġo, senaġi ġomi na mai ġau baregona o malberi ġauna boġo kiraiani, 'Noveraġa-vaġi, be davarai noa vevaro!' boġo toni, benamo garomi tu beseġaġiani."

Vetuġunaġi tarimana ġena ġauvei

⁷ "Bema ġomi ta ġemu vetuġunaġi tarimana tano be-fokani o mamoe beġita-ġaurini murinai, ġauvei gabuna na numa ġana beiaġomani nai, ġoi na bokiriani, 'Noraka-ġariġari, be noma ġaniġani,' botoni ba?

⁸ Asiġina, senaġi ġoi bokirani, 'Ġagu ġaniġani novei, ema bono vedabuġa, be bonoma nari-ġaugu; au bana ġaniġani ema bana niuniu-ġosi murinai vau, ġoi ma bono ġaniġani ema bono niuniu.' ⁹ Ba vetuġunaġi tarimana ġena seġaġi ai dainai bevaġa-namoani? Asiġina. ¹⁰ Ġomi maki moġesi; bema Barau na bekiramini ġauveiri mabarari boġo veirini nai, boġo kirani, 'Ġita vetuġunaġi tarimara ġera ġauvei.'"

Iesu na lepera tarimari gabanana (10) evaġa-namorito

¹¹ Iesu Ierusalemia eiaġo-viniato-ġoi nai, Samaria ema Galilea tanori vefakari na eraka-vanaġito.

¹² Vanuġa tai eraka-toġato, benamo lepera tarimari gabanana (10) ġesi ġevedoġarito. Roġo manaġai ġeruġa-tarito, ¹³ ġia ġekeato, ġekirato, "Iesu! Ġema Vereġauka! Novetuġama!"

¹⁴ Iesu na eġitarito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, "Rubu Veaġa vereri ġeri ai ġoiaġo, be beġenea ġitami." Benamo ġeiaġoto-ġoi nuġanai, tauġaniri

ġeveiarevato, ġenamoto. ¹⁵ Tarima sebna moġo ġia fakari ai kefina eġitaia-to enamoto, benamo eġenoġoi-iaġoto, Barau evonevone-raġe viniato. ¹⁶ Benamo Iesu kwakuna korana evetui-tarito, evaġa-namoato. Ġia tu Samaria tarimana. ¹⁷ Iesu ekirato, "Tarima mabarari tu gabanana (10) beġe namo. Imaima vasivasi (9) tu aiġeri? ¹⁸ Kara dainai mai irau gabu tarimana ġereġana moġo beġenoġoi-iaġoma, Barau bema vaġa-raġea?" ¹⁹ Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, "Novariġisi, noiaġo, ġemu veġabi-dadama na bevaġa-maġurimu."

Barau ġena Basileia beiaġomani guruġari

Mataio 24:23-28; 24:37-41

²⁰ Farisea tarimari kota na Iesu ġedanaġiato, Barau ġena Basileia tu aitoma beiaġomani. Ġia na evaġa-veserito, ekirato, "Barau ġena Basileia beiaġomani tu asi boġo ġitaiani dagarana. ²¹ Tarima ta asi bekirani, 'Noġitaia, iniġa!' o 'Iomoġa!'; korana Barau ġena Basileia tu ġomi fakami ai maniġa."

²² Benamo ġia na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġaro ta beraġasini nai, ġomi ġemi ura baregona tu Tarimarima Natuna ġena ġaro sebna ta moġo boġono ġitaia, senaġi asi boġo ġitaiani. ²³ Kotari na beġe kiramini, 'Tarimana iomoġa!' o 'Tarimana maiġa!' beġe toni. Senaġi asi boġono iaġo, murinai asi boġono raka. ²⁴ Korana kiriku eragani nai, morena gubai reke-ta-reketa ġana eiaġoni kavana, Tarimarima Natuna ġena ġaro nuġanai maki moġesi beveini. ²⁵ Senaġi ġia midigumidigu vovoka roġo beġani-guineni, ema toma ġuru tarimari na roġo beġe kira-fitoġaiani.

²⁶ Tarimarima Natuna beiaġomani ġaronai tu Noa ġena negai kavana. ²⁷ Tarimarima mabarari ġeġaniġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, tau e vavine ġeveġaraġoto-ġoi, eiaġomato mo, Noa ġena lagato ai eraka-toġato ġaronai, benamo ġutuġutu na mabarari eġutu-maserito. ²⁸ Lota ġena negai maki moġesi moġo. Ġeġaniġanito-ġoi, ġeniuniuto-ġoi, ġevoivoito-ġoi, ġevaro-varoto-ġoi, numa ġeragato-ġoi. ²⁹ Senaġi Lota Sodoma eraga-kwaneato ġaronai, karava ma salfa o fore seġukari ġesi guba na ġeketo-firiġoto, mabarari evaġi-masemaserito. ³⁰ Tarimarima Natuna befoforini nai, maki moġesina beġorani.

³¹ Mo ġaro ai, bema tarima ta tu numa tuġunai etanu-taġoni, numai asi ma bene raka-toġa ġena farefare bene ġabiri. Ema bema tarima ta tu vamokai nai, ġia ġena numa ġana asi ma bene ġenoġoi ġena farefare ġabiġabiri. ³² Lota ġaraġona boġono tuġamaġia! ³³ Deikara tauġena moġo ġena maġuri lorina etoreani tarimana, ġena maġuri beleaiani; a ġena maġuri eleaiani tarimana na maġuri bedoġariani.

³⁴ Akiramini, mo boġi ai tarima ruarua geda sebonai beġe genani nuġanai, ta tu Barau na beġabi-vaġiani, (korana beġabi-raġeani nai), a ta tu betanuni, (korana bekira-fitoġaiani nai). ³⁵ Vavine ruarua widi giro dagarana beġe giro-vegogoani nai, ta tu beġabi-vaġiani, a ta tu betanuni. [³⁶ Tarima ruarua vamokai beġe ġauveini nai, ta tu beġabi-vaġiani, a ta tu betanuni.]"

³⁷ Iesu ġena mero na ġedanaġiatio, ġekirato, "Vereġauka o, ainai beġorani?" Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Mase tauġanina etanuni gabunai, gaio maki monai beġe vegogoni, (be ġia na beġe vaġa-fofori-ani)."

Barabore - Vabu ema Kota eseġaġini tarimana

18 Benamo Iesu na ġena mero ġeri barabore ta ekiraġiatio. Mo barabore na bene vaġa-ribari, be vanaġivanaġi beġene ġauġau ema asi beġene moiramoira ġana. ² Maiġesi ekirato, "Vanuġa tai Kota eseġaġini tarimana ta etanuto-ġoi. Ġia tu Barau garina asi eveito-ġoi, ema tarimarima maki asi egubakaurito-ġoi. ³ Mo vanuġa vabuna ta mai Kota eseġaġini tarimana ġenai eiaġo-ġenoġoi ġenoġoito-ġoi, ġena maoro evevaġa-doġe-gani viniatio-ġoi ema ekirato-ġoi, 'Novaġa-kavagu, be ġevaġa-rakavaguni tarimari davari noviniri!' ⁴ Nega emanaġato nuġanai, Kota eseġaġini tarimana na vabu ġena ura veiġana asi eveiatio. Senaġi ġaro ta ġia tauġena evetuġamaġito, ekirato, 'Au tu Barau garina asi aveini ema tarimarima maki asi agubakaurini, ⁵ senaġi dagara sebona tu, mai vabu na au evaġa-doġe-ganiguni nai, ġena ura veiġana naveia, korana vanaġivanaġi beiaġomani, benamo au bevaġa-doġe-gani iaġoguni ġesi."

⁶ Vereġauka ma ekirato, "Mo Kota eseġaġini tarimana kara etato, ġoseġaġia. ⁷ Be kamasì? Barau na eviriġirito tarimari, ġia ġenai boġi ema laġani mabarari ai ġetaġitaġini ema ġenoġinoġi-viniani tarimari, vevaġa-maoro nuġanai tu asi bevaġa-kavarini? Nevaġa-kavari ġana nai tu bekwaiboni? ⁸ Au na akiramini, ġeri maoro ai ġia na bevaġa-kava ġariġaririni. Senaġi Tarimarima Natuna ma beiaġomani nai, ġia veġabi-dadama tanobarai bedoġariani ba asiġina?"

Farisea tarimana ema takesi gogo tarimana

⁹ Tarima kotari ġeri tuġamaġi ġia tu vei-iobukaiobuka, a tarimarima mabarari tu vei-rakava tarimari. Iesu na mai tarima ġeri barabore ekiraġiatio, ekirato, ¹⁰ "Tarima ruarua Rubu Veaġa ġana ġeiaġoto, ġea ġuriġurito; ta tu Farisea tarimana, a ta tu takesi gogo tarimana. ¹¹ Farisea tarimana ġereġana reke tai eruġato, benamo eġauġauto, ekirato, 'Barau o, avaġa-namomuni, korana au tu dia tarima mabarari kavana, be seġafore tarimari, vei ġeġeva-ġeġeva tarimari, veġuravanaġi tarimari. Avaġa-namomuni, korana au tu dia iomo takesi gogo tarimana kavana. ¹² Fura o wiki ta nuġanai au tu ġaro ruarua aġani-veaġani, ema adoġarini dagarari karava gabanana (10) aveirini, benamo karava sebona tu ġoi avinimuni.'

¹³ Senaġi takesi gogo tarimana tu manaġai eruġato, asi eboġe-raġeto gubai, kobana ebotaio, ekirato, 'Barau o, au tu rakava tarimagu, noma vetuġagu!'

¹⁴ Au na akiramini, takesi gogo tarimana tu Barau na evaġa-moġoniatio, ma vei-iobukaiobukana ġesi vanuġa ġana eġenoġoito, a Farisea tarimana tu asiġina. Korana tauġena moġo eveġabi-varaġeni tarimana tu, Ba-

rau na bevaġa-variġoani, a tauġena evevaġa-variġoni tarimana tu, bevaġa-varaġeani."

Iesu na mero misiri evaġa-namorito

Mataio 19:13-15; Mareko 10:13-16

¹⁵ Tarima kotari mero misimisiri Iesu ġenai ġeġwa-iaġorito, ġimana iatari ai bene toreri ġana. Ġena mero na ġeġitarito, benamo ġekira-ġoirito. ¹⁶ Senaġi Iesu na mero misiri ekea-iaġomarito, ġena mero ekirarito, ekirato, "Mani mero misiri au ġegu ai ġeiaġoma, asi ġo-lairi, korana maniġesina kavana tu Barau ġena Basileia tarimari. ¹⁷ Moġoni au na ġomi akiramini, dei na Barau ġena Basileia asi beġabi-raġeani mero misina kavana, Basileiai asi beraka-toġani."

Farefare vovoka tarimana

Mataio 19:16-30; Mareko 10:17-31

¹⁸ Iuda tarimari ġeri vere tauna ta na Iesu edanaġiatio, ekirato, "Vevaġa-riba taumu namona, au kara baveini vau, maġuri vanaġivanaġi badoġariani?" ¹⁹ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Ġoi karase nai au namogu okiraġini? Tarima ta asi namo, Barau moġo ġereġana. ²⁰ Taravatu ma ribamu, 'Asi bono veġura-vanaġi, asi bono vaġivaġi, asi bono lema, asi bono vevaġa-daġa ġofaġofa, tamamu sinamu bono gubakauri.'" ²¹ Mo tarima ekirato, "Au keigu na beiaġoma toma mani taravatu mabarari akorana-iaġirini." ²² Iesu na mo guruġa eseġaġiatio, benamo ekiraiatio, "Ġoi tu dagara sebonai moġo orabuni. Ġemu farefare mabarari novoivoi-iaġiri, moniri tu asi-ġeri ema asi-ġari tarimari bono viniri, benamo gubai ġoi ġemu farefare bodoġaririni. Moġesi boveini vau, au murigu ai bonoma raka." ²³ Mo guruġa eseġaġiatio nai, nuġana emeto-rakavato, korana ġia tu farefare ġutuma tarimana.

²⁴ Iesu na eġitaiatio, benamo ekiraiatio, ekirato, "Farefare vovoka tarimari Barau ġena Basileia ġeri rakatoġa tu gwaġiġi rakava! ²⁵ Kamela nila kadarena na ġena rakatoġa tu kotuna gwaġiġi, a farefare vovoka tarimana Barau ġena Basileia rakatoġana ġia ġenai tu gwaġiġi rakava." ²⁶ Tarimarima na mai guruġa ġeseġaġiatio, benamo Iesu ġedanaġiatio, ġekirato, "Be, deikarari vau maġuri beġe doġariani?" ²⁷ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Tarimarima na asi beġe veirini riba dagarari tu Barau na beveirini riba."

²⁸ Petero na ekiraiatio, ekirato, "Ġoi ribamu, ġai tu ġema dagara mabarari ġaraga-kwanerito, murimu ai ġarakani." ²⁹ Iesu na ekirarito, "Moġoni akiramini, tarima ta ġena numa eraga-kwaneato, o ġaraġona, kakana, tarina, tamana, sinana, natuna Barau ġena Basileia uranai, ³⁰ ġia na mai maġuri nuġanai dagara ġutuma beġoitaġoni, ema mo negai vau maġuri vanaġivanaġi bedoġariani."

Iesu na ġena mase ma ekiraġi-foforiatio

Mataio 20:17-19; Mareko 10:32-34

³¹ Iesu na ġena mero gabanana ruarua (12) eġori-veġitarito, benamo ekirarito, ekirato, "Ġoseġaġi! Ġita tu Ierusalem ġana tavraġeni. Monai peroveta tauri

na Tarimarima Natuna varina ġetore-guinetu guruġari aniri mabarari beġe moġonini. ³² Irau bese (o Roma) tarimari ġimari ai beġe toreani. Ġia na beġe vaseva vaseva-iaġiani, beġe rikiriki-iaġiani e beġe kanunu-kanunuani. ³³ Beġe botaiani e beġe vaġi-maseani, senaġi ġaro vaġa-toitoinai vau ma bevariġisi-ġenoġoini."

³⁴ Iesu ġena mero mo guruġa tauna asi ġeġoitaġoa-to. Guruġa anina ġia ġeri ai tu vekuretoġa. Ġia asi rib-ari Iesu na kara ekiraġiato.

Iesu na mata-bubu tauna evaġa-namoato

Mataio 20:29-34; Mareko 10:46-52

³⁵ Iesu tu Ieriko ekavinaġiato nai, mata-bubu tauna ta dabara rikinai etanu-taġoto-ġoi, enoġinoġito-ġoi.

³⁶ Tarimarima ġutuma dabarai ġeraka-vanaġito es-eġaġito, benamo evedanaġito, "Mai guru anina tu kara?" ³⁷ Ġekirato, "Iesu, Nasareta tauna, eraka-vanaġini." ³⁸ Benamo ekea-fouto, ekirato, "Iesu o, Davida natuna, au novetuġagu!" ³⁹ Ġoirai ġerakato tarimari na ġekira-ġoiato, senaġi ġia ekea-ġiġiraġe ġiġiraġeto-ġoi, "Davida Natuna o, au novetuġagu!"

⁴⁰ Iesu eruġa-tarito, benamo ekirato, "Ġoġori-iaġo-maia!" Ġia eiaġomato, benamo Iesu na edanaġiato, ekirato, ⁴¹ "Kara ourani ġemu ai naveia otoni?" Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Vereġauka o, matagu noma vaġa-iaġaia." ⁴² Iesu ekirato, "Be, matamu nenamo, ġemu veġabidadama na bevaġa-namomu." ⁴³ Vaġa-sebo matana enamoto, eboġeboġe-ginikauto, Iesu murinai erakato, Barau evaġa-raġeato. Mo veiġa ġeġitaiato tarimari mabarari na maki Barau ġevaġa-raġeato.

Iesu ema Sagaio

19 Iesu Ieriko ai eraġasito, benamo vanuġa nuġana na eraka-iaġoto-ġoi. ² Monai tu takesi gogo tarimari ġeri vere ta arana Sagaio; ġia tu moni ema farefare vovoka tarimana. ³ Ġia ġena ura tu Iesu neġita-vetoġaia ġia tu dei, senaġi tarimarima ġutuma ema ġia tu tau kubina nai, neġitaia ġana egera-kavato. ⁴ Moġa lorinai eraga-guine-iaġoto, sikamoa ġauna tai eraġeto, Iesu monana beraka-vanaġini nai, bene ġitaia ġana.

⁵ Iesu mo gabu ai eraġasito, eboġe-raġeto, eġitaiato, benamo ekiraiato, "Sagaio, norakariġo-ragaraga, korana au toma tu ġoi ġemu numai batanuni bene." ⁶ Benamo Sagaio eraga-rakariġoto, ma iakuna ġesi Iesu eġori-iaġoato ġena numa ġana. ⁷ Ġeġitaiato tarimari mabarari ġemugumuguto, ġekirato, "Mai tau tu raka-va tarimana, ġena numai ea tanuni."

⁸ Sagaio eruġa-vaesito, Vereġauka evaġa-guruġaiato, ekirato, "Vereġauka, noseġaġi! Ġegu farefare reke-ta tu gara veġubu tarimari bavirinini, ema ġena farefare aġabi-kavaiato tarimana tu, nega vaġa-vasivasi bavini-ġenoġoiani." ⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, "Toma ve-vaġa-maġuri tu mai numai bema raġasi, korana mai tarima maki Aberahamo natuna. ¹⁰ Korana Tarimarima Natuna tu rekwarekwa tarimari vetauvetauri ema bene vaġa-maġuriri ġana eiaġomato."

Barabore - Vetuġunaġi tarimari moni ġenarito

Mataio 25:14-30

¹¹ Mabarari ġeseġaġito-ġoi nuġanai, Iesu na ġeri barabore ta ekiraġiato. Korana ġia tu Ierusalemata ekavi-naġiato nai, ġia matoru ġekirato, Barau ġena Basileia tu mo negai befoforini. ¹² Benamo ġia ekirato, "Dagi baregona tarimana ta gabu manaġana ġana eiaġoto, kini o vere dagina bene ġabia vau, ma bene ġenoġoi ġana. ¹³ Roġosi bere raka nai, ġena vetuġunaġi tarimari gabanana (10) ekea-iaġomarito, golo moniri ġia tata sebori-sebori evinirito, benamo ekirarito, ekirato, 'Au murigu ai boġono ġauvei-iaġiri, be moni boruri tari ma boġono doġari.'

¹⁴ Senaġi ġena tanobara tarimari na asi ġeura-vinia-to-ġoi nai, murina na guruġa ġetuġuto, ġekirato, 'Ġai asi ġaurani mai tarima ġai ġema vere ai bene iaġo.'

¹⁵ Senaġi mo tarima na kini dagina ġeviniato murinai, eġenoġoi-iaġomato. Benamo ġena vetuġunaġi tarimari ekea-iaġomarito, beġene vaġa-ribaia, moni boruri vira ġia tata ġedoġarito.

¹⁶ Tarima giniginena eiaġomato, benamo ekirato, 'Vereġauka, golo monina sebna oviniguto nuġanai, au na tu moni gabanana (10) ma adoġaririto.' ¹⁷ Ġia na evaġa-namoato, ekirato, 'Ġoi tu vetuġunaġi taumu namona! Dagara misiri oġauvei-iaġi ginikaurini nai, au na vanuġa mabarari gabanana (10) avinimuni, ġoi na boġita-ġaurini.' ¹⁸ Vaġa-ruaruana eiaġomato, benamo ekirato, 'Vereġauka, sebna oviniguto nuġanai, au na moni imaima ma adoġaririto.' ¹⁹ Ġena vere na ekiraiato, 'Ġoi tu vanuġa imaima boġita-ġaurini.'

²⁰ Vetuġunaġi tarimana ta ma eiaġomato, benamo ekirato, 'Vereġauka o, ġoi ġemu moni sebna tu iniġa, au na muko ai akumuato, akure-toġaiato. ²¹ Au tu ġoi garimu aveito, korana ġoi tu asi vegubakau taumu. Tarima ġeri dagara oġabirinini, ema dia ġoi na ovarorito dagarari obasirinini e okwarini.' ²² Ġena vere na ekiraiato, 'Ġoi tu vetuġunaġi tarimana rakavana! Tauġemu ġemu guruġa na bavevaġa-maoro vinimuni. Ġoi ribamu au tu asi vegubakau taugu, dia au ġegu dagarari aġabirinini, ema dia avaroto dagarari abasirinini. ²³ Be, karase nai ġegu moni tu banikai asi otoreato? Benamo au bara ġenoġoi nai tu, ma torekauna o interestina ġesi bara doġaria.'

²⁴ Benamo monai ġeruġa-taġoto-ġoi tarimari ekirarito, ekirato, 'Mani moni sebna ġenai maniġa ġoġabia, moni gabanana (10) tarimana ġovinia.' ²⁵ Senaġi ġia na ġekiraiato, 'Vereġauka, ġia ġena moni tu varau 10 beġabia.' ²⁶ Ġia evaġa-veseto, ekirato, 'Au na akiramini, ma ġena-ġana tarimana tu ġutumari ma baviniiani, a asi ġena-ġana tarimana tu, ġenai misina maki baġabi-vaġiani.

²⁷ Senaġi au ġebaru-viniguni tarimari, asi ġeurato au ġia bana guine-iaġiri ġetato tarimari, ġoġori-iaġomari, au ġoiragu ai ġoma vaġi-maseri!"

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Ioane 12:12-19

²⁸ Eguruġa-ġosito vau, Iesu eraka-guinetto, Ierusalem ġana evaraġeto. ²⁹ Betefage e Betania ekavinaġirito-ġoi nai, Olive Ġorona rekenai, benamo Iesu na ġena mero ruarua etuġu-guinerito, ekirarito, ekirato, ³⁰ "Ġoira vanuġana ġana ġoiaġo. Boġo raġasini nai, doniki natuna ta barutari boġo ġitaiani, iatanai tarima ta roġosi bene raġe. Boġono ruġaia, benamo boġono ġori-iaġomaia. ³¹ Bema tarima ta na bedanaġimini, bekirani, 'Karase nai ġoruġaiani?' betoni nai, ġomi boġono kira, 'Vereġauka na eura-viniani.'"

³² Benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu na ekira-vararito ilailanai ġedoġariato. ³³ Doniki natuna ġeruġaiato-ġoi nuġanai, doniki biaguri na ġedanaġirito, "Ġomi tu karase mani doniki ġoruġaiani?" ³⁴ Ġevaġa-veseto, ġekirato, "Vereġauka na eura-viniani."

³⁵ Benamo Iesu ġenai ġeġori-iaġoato. Ġeri dabuġa barari doniki doġenai ġeiavarito vau, Iesu ġevaġa-tanu-kauato. ³⁶ Iesu eiaġoto-ġoi nai, tarimarima ġeri dabuġa barari dabarai ġeiavarito.

³⁷ Ierusalem varau ekavinaġiato, Olive Ġorona na evariġoto-ġoi, benamo Iesu ġena mero ġutuma lelevaġi ġeikuto, Barau ġevonevone-raġe viniato, korana nuġa-farevaġi veiġari ġeġitarito nai. ³⁸ Ġekirato, "Ġera Vere baregona,

Vereġauka aranai eiaġomani Kinina, sivaġa-namoal

Maino gubai bene barego ema vevaġa-raġe tu guba tuġunai!"

³⁹ Benamo Farisea tarimari kota na tarimarima ġutuma nuġari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, "Vevaġa-riba taumu, ġoi ġemu mero nokira-ġoiri!" ⁴⁰ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Au na akiramini, bema ġia asi beġe koġoni nai, mai fore beġe koġoni."

Iesu Ierusalemata taġina eveito

⁴¹ Iesu vanuġa barana Ierusalemata ġana eraka-kavinaġito, eġitaiaato, benamo taġina eveito, ⁴² ekirato, "Toma ġaro ai ġemu maino korana boro ribaia bere namo! Senaġi toma, ġoi na asi oġitaiani. ⁴³ Ġarona be-raġasini nai, ġebaru-vinimuni tarimari na tano beġe ragaiani, beġe kobe-ġeġeraġimuni, asi ġemu rakarosi dabarana. ⁴⁴ Benamo ġoi ema nuġamu ai ġetanuni tarimari beġe fuki-bubu-riġomini tano ai; fore maki ta iatanai asi beġe iaġuiani, korana Barau ġena vevaġa-kava emariġoto asi oribaiani nai."

Iesu na Rubu Veaġa eiarevaiato

Mataio 21:12-17; Mareko 11:15-19; Ioane 2:13-22

⁴⁵ Iesu Rubu Veaġa nuġanai eraka-toġato, voivoi tarimari elai-rosirito, ⁴⁶ ekirarito, ekirato, "Buka Veaġa nuġanai tu maiġesi ekirani, 'Ġegu numa tu ġuriġuri numana beġe kiraġiani,' senaġi ġomi na tu lema tarimari ġeri gumu gabunai boġo vaġa-iaġoa."

⁴⁷ Iesu tu ġaro mabarari ai Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi. Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri na ġia beġene vaġia dabarana ġevetauato-ġoi.

⁴⁸ Senaġi asi ġeri dabara, korana tu tarimarima mabarari ġeurato-ġoi, Iesu ġena guruġa ta maki asi beġene vei-ketoa.

Ierusalemata vereri na Iesu ġena seġuka korana ġevedanaġi-iaġiato

20 Ġaro tai Iesu tu Rubu Veaġa nuġanai evevaġa-ribato-ġoi, Vari Namona tarimarima eġobata-vinirito-ġoi. Benamo Rubu Veaġa vereri baregori, e taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari, ema Iuda vereri Iesu ġenai ġeiaġoto, ² ġedanaġiato, ġekirato, "Kamara seġukai ġoi na mai dagara oveirini? Dei na mai seġuka evinimuto?"

³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Au na maki vedanaġi ta avinimuni. Ġokira-varagu, ⁴ Ioane ġena babatiso veiġana tu Barau ġenana eiaġomato, ba tarimarima ġerina?"

⁵ Ġia fakari ai ġeverorito, ġekirato, "Bema ġita bita kirani, 'Barau ġenana,' bita toni nai, ġia bekirani, 'Karase nai Ioane asi ġovaġa-moġoniato?' betoni. ⁶ Senaġi bema ġita bita kirani, 'Tarimarima ġerina,' bita toni nai, tarimarima mabarari na fore na beġe taki-maserani, korana ġia ġekirani, Ioane tu peroveta tarimana, ġetoni." ⁷ Iesu ġevaġa-veseato, ġekirato, "Ġai asi ribama," ġetato.

⁸ Benamo Iesu na ġia maki ekirarito, ekirato, "Au na maki kamara seġukai mai dagara aveirini asi bakiravaramini."

Barabore - Tavoġa ġitaġauna tarimari rakavari

Mataio 21:33-46; Mareko 12:1-12

⁹ Benamo Iesu na tarimarima mai barabore ekiravararito, ekirato, "Tarima ta vine tavoġana evaroato vau, tavoġa ġitaġauna tarimari ġeri ai eragakwaneato. Benamo erakato gabu ta ġana. Monai ġaro ġutuma ea tanuto. ¹⁰ Vine ġwari (o grapes) ġemaġeto, benamo ġia na ġena vetuġunaġi tauna ta etuġuato tavoġa narinarina tarimari ġeri ai, vine ġwari kota benea ġabi ġana. Senaġi tavoġa ġitaġauna tarimari na ġekwariato vau, ġimana kori ġetuġu-ġenoġoiato.

¹¹ Benamo vetuġunaġi tauna ta ma etuġuato, senaġi ġia maki ġevaġa-vevaġiato, ġevei-maiaka maiakaiato, ġimana kori ġetuġu-ġenoġoiato. ¹² Vetuġunaġi tauna vaġa-toitoina maki etuġuato, senaġi ġevaġa-vevaġi rakavaiato, kefina maki ma fauri vau ġelai-rosiato.

¹³ Benamo tavoġa biaguna ekirato, 'Au tu kara ma baveini? Au natugu, auravini-baregoani merona, natuġua, atuġamaġini ġia beġe gubakauani!' ¹⁴ Senaġi tavoġa narinarina tarimari na ġeġitaiaato nai, tauġeri ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, 'Mani tu tavoġa biaguna natuna, be sivaġia, benamo tavoġa tu ġita ġera.' ¹⁵ Benamo tavoġa murikanai ġeinu-rosiato, ġevaġi-maseato.

Iesu evedanaġito, ekirato, "Tavoġa biaguna tu kara beveiani ġia ġeri ai? ¹⁶ Ġia beiaġomani, tavoġa ġi-taġauna tarimari bevaġi-ġosirini, benamo tavoġa tu tarima irauri ma bevinirini." Tarimarima na mai guruġa ġeseġaġiato nai, ġekirato, "Asiġi, maiġesi asi bene vetore!"

¹⁷ Iesu na eġitarito, benamo edanaġirito, ekirato, "Be, mai guruġa Buka Veaġa nuġanai anina tu kara? Maiġesi ekirato,

'Fore numari ġeragarini tarimari na asi ġeura-viniato ma ġefitoġaiato forena tu duġu forenai eiaġoto.'

¹⁸ Deikara mo fore iatanai beketokauni tarimana beġwa-kirakiraiani; ema mai fore tarima ta iatanai beketokauni nai, belau-fatafataiani."

Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri

Mataio 22:15-22; Mareko 12:13-17

¹⁹ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari e Rubu Veaġa vereri baregori na Iesu inimoġo beġene ġabia dabarana ġevetauato-ġoi, korana ġia ribari, Iesu na mai barabore tu ġia iatari ai ekiraġirito-ġoi nai. Senaġi tarimarima ġutumma vegogo-taġo naima ġegarito.

²⁰ Moġa lorinai ġeġita-taġoato moġo. Gabivau ġofaġofa tarimari ġetuġurito, ġia na beġene danaġia noġa vei-iobukaibuka tarimari kavana; beġene danaġia, bema Iesu ġena guruġa beiaġo-irauni nai, Iesu beġene ġabia, Roma gavanana ġimana seġukanai beġene torea. ²¹ Mo ġofaġofa tarimari na Iesu ġedanaġiato, ġekirato, "Vevaġa-riba taumu o, ġai ribama, ġemu guruġa e ġemu vevaġa-riba tu maoro-maoro. Tarimarima ġeri dagi asi otuġamaġirini, senaġi ġoi na Barau ġena dabara ovevaġa-riba-iaġi ġitakuuani ma moġonimu ġesi. ²² Nokirama, Kaisara, Roma ġeri vere, takesi moniri bitana vinia tu namo ba asiġi?"

²³ Iesu na ġeri ġofaġofa varau eġitaġato, benamo ekirarito, ekirato, ²⁴ "Silva monina ta ġovaġa-ġitagu! Mai tu dei iouioua e dei arana?" Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Mai tu Kaisara laulauna e arana," ġetato. ²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, "Kaisara ġena, Kaisara boġono vinia, Barau ġena, Barau boġono vinia."

²⁶ Iesu ġena guruġa tarimarima ġoirari ai tu maoro nai, asi ġeri dabara ġia beġe ġofa-darereani, senaġi ġena vevaġa-veve na nuġari ġefarevaġito, asi ma ġe-guruġato.

Variġisi-ġenoġoi guruġari

Mataio 22:23-33; Mareko 12:18-27

²⁷ Sadukea tarimari kota Iesu ġenai ġeiaġoto. Ġeri tuġamaġi tu, mase tarimari asi ma beġe variġisi-ġenoġoini. Iesu ġedanaġiato, ġekirato, ²⁸ "Vevaġa-riba taumu o, Mose na taravatu ġai ġema maiġesi etoreato, 'Bema tau ta kakana bemaseni, ma vabuna tu roġo maġuri, senaġi asi naturi nai tu, mo tau na kakana vabuna bene ġaraġoa. Korana tu ġia na naturi tari beġene vaġa-maġuriri mo mase tauna ġena.'

²⁹ Tarikaka tau moġo korina mabarari tu imaima ru-

arua (7). Tau guinena na vavine ta eġaraġoato, ma emaseto, natuna ta asi evaġa-ġoraiato. ³⁰ Tau vaġa-ru-aruana na vabu ma eġaraġoato, ³¹ tau vaġa-toitoina maki moġesina moġo. Moġa nuġanai ġia mabarari tu imaima ruarua (7), senaġi mabarari ġemaseto, naturi ta asi ġevaġa-ġoraiato. ³² Dokonai mo vavine maki emaseto. ³³ Variġisi-ġenoġoi ġaronai mo vavine tu dei ġaraġona, korana ġia tu tau imaima ruarua (7) na ġeġaraġoato nai?"

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Mai tanobarai tau e vavine ġeveġaraġoni, ³⁵ senaġi roġo beiaġomani Basileianai, vei-iobukaibuka tarimari beġe variġisi-ġenoġoini. Ġia tu asi beġe veġaraġoni. ³⁶ Ġia asi beġe maseni maki, senaġi aneru kavana beġe tanuni. Barau natunai beġe iaġoni, korana ġia tu variġisi-ġenoġoi tarimari. ³⁷ Mose na evaġa-moġoniato, mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini. Gau eġaraġato-ġoi varina nuġanai, Mose na Vereġauka ta 'Aberahamo ġena Barau, Isako ġena Barau, Iakobo ġena Barau' ekiraġiato. ³⁸ Moġoni, ġia tu maġuri tarimari ġeri Barau, dia mase tarimari ġeri Barau. Korana Barau ġenai tu, tarimarima mabarari tu maġuri."

³⁹ Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari kota ġekirato, "Vevaġa-riba taumu o, vevaġa-veve namona tu maniġa." ⁴⁰ Benamo moġa murina na asi ma ġedanaġi-ġenoġoiato, ġegarito nai.

Keriso tu Davida natuna ba Davida ġena Vereġauka?

Mataio 22:41-46; Mareko 12:35-37

⁴¹ Iesu na ekirarito, ekirato, "Ġia tu kamasi nai Keriso tu Davida natuna ġetoni? ⁴² Davida tu Salamo nuġanai ekirato,

'Barau na ġegu Vereġauka ekiraiato:

Au ġimagu aroribana rekenai bono tanu,

⁴³ bene iaġo mo, ġoi ġebaru-vinimuni tarimari ġoi kwakumu gaburenai batorerini.'

⁴⁴ Davida na Keriso tu 'Vereġauka' etato. Kamasi nai Keriso tu Davida natuna?"

Taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeri ġofaġofa

Mataio 23:1-36; Mareko 12:38-40; Luka 11:37-54

⁴⁵ Tarimarima mabarari ġoirari ai Iesu na ġena mero ekirarito, ekirato, ⁴⁶ "Taravatu ġevevaġa-riba iaġiani tarimari ġerina lorimi boġono vetore. Ġia ġeurani dabuġa maukari beġene riġo, maketi gaburi ai beġene rakaorakao, tarimarima na beġene vaġa-namori urari ai. Rubu nuġari ai ema ġani-vegogo gaburi ai ġeri ura tanutanu namori ai beġene tanu. ⁴⁷ Ġia na vabu ġeri numa ma farefare ġevaġa-koririni. Ġeri ġauġau tu mauka kenene, senaġi ġeġofaġofani. Moġesi ġevevini tarimari meto barego vedaurea beġe ġabini."

Vabu ġena boubou monina

21 Iesu eboġe-vaisito nai, moni vovoka tarimari ġeri boubou moni mauġai ġeġurato-ġoi eġitarito. ² Asi-ġena ema asi-ġana vabuna ta eiaġomato, eġi-

taiato, ġena moni misiri ruarua moġo eġura-riġorito, (mai tu noġa moġo toea sebona kavana). ³ Benamo Iesu ekirato, "Moġoni, au na akiramini, mai vabu na beġuraia monina tu mabarari ġeri vini bevanaġiri. ⁴ Korana mabarari ġeri moni vovoka ġerina koturi moġo beġe vini, senaġi mai vabu tu ġena moni misina ġenana moġo, ġena maġuri ai bere vevaġa-kava-iaġiri dagarari mabarari beġurari."

Iesu na vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito

Mataio 24:1-14; Mareko 13:1-13

⁵ Iesu ġena mero kota na Rubu Veaġa ġeguruġa-iaġi-ato, ġitaġitana ma marevana, ma ġena fore namori ġesi ema Barau ġevarevare-viniato varevare dagarari namori na ġevaġa-veraiato, ġetato. Senaġi Iesu ekirato, ⁶ "Ġarona beraġasini, mainai ġoġitarini dagarari mabarari tarima tari na beġe vare bubu-riġorini, fore ta fore ta iatanai asi beġe tanuni."

⁷ Benamo Iesu ġedanaġiato, ġekirato, "Vevaġa-riba taumu, aitoma beġorani? Ema beġorani nai, kamara vetoġa na bevaġa-moġoniani?" ⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Ġomi lorimi boġono vetore, beġe ġofamini ġesi. Korana tu tarimarima ġutuma au aragu ai beġe iaġomani, beġe kirani, 'Tarimana tu au maiġegu!' ema, 'Ġarona beraġasi!' beġe toni. Senaġi ġia muriri ai asi boġono raka. ⁹ Bema ġomi na vetari o tuari gururi e gururaġe boġo seġaġirini nai, nuġami asi beġene raġe. Mai dagara beġe ġora-guineni, senaġi dokona asi roġo beraġasini."

¹⁰ Iesu ma ekirato, "Tanobara ta tanobara ta ġesi beġe vevaġini, gavamani ta gavamani ta ġesi beġe vetarini. ¹¹ Gabu ġutuma nuġari ai tano beġe iagaiagani, doġe beġe ġorani, ema tarimarima ġutuma keve beġe doġarini ta ġenana bevanaġini ta ġenai. Vevaġa-gari vetoġari baregori guba na beġe foforini."

¹² Senaġi mo dagara roġosi beġene ġora nai, ġia na ġomi beġe ġabimini, beġe vaġa-midigumini. Rubu ai beġe vaġa-kotamini, dibura numari ai beġe toretoġamini. Kini e gavana ġoirari ai beġe ġori-iaġomini, korana au ġoġabi-raġeguni nai. ¹³ Mai tu ġomi ġemi nega namona au vaġa-moġonigu ai boġo iaġoni.

¹⁴ Boġono vetuġamaġi, ġemi vevaġa-vese guruġari asi boġono tuġamaġi-guine guineri, ¹⁵ korana tu au na guruġa e iaunega bavinimini, beġe baru-vinimini tarimari na beġe kira-ġoimini, senaġi asi beġe kokoreni.

¹⁶ Tamami, sinami, kakami, tarimi, garagarami, e ġatami na tarimarima ġimari ai beġe revamini. Ġomi kota maki beġe vaġi-masemini. ¹⁷ Tarimarima mabarari na beġe iau-rakavamini, korana au ġoġabi-raġeguni nai. ¹⁸ Senaġi debami ġuiri sebona maki asi berekwa-rekwani. ¹⁹ Boġo vevaġa-gwaġiġini nai tu, boġo maġurini."

Ierusalem beġe vaġa-rakavaiani

Mataio 24:15-21; Mareko 13:14-19

²⁰ "Vetari o tuari doġorori na Ierusalem beġe tanu-ġeġeraġiani boġo ġitaiani, benamo boġo ribani, Ierusalem dori ġevaġa-rakavaiani. ²¹ Mo negai Iudeai

ġetanuni tarimari tu ġoro ġana beġene raga-iaġo. Vanuġa barana Ierusalem nuġanai ġetanuni tarimari tu, vanuġa beġene raga-kwaneana, ema gunikai ġetanuni tarimari tu vanuġa barana nuġanai asi beġene raka-toġa. ²² Korana mo negai tu Barau na tarimarima ġeri rakava voiri bevinirini Buka Veaġai ġetore-guineato vaġa-moġoniri. ²³ Vavine ma baniri e ġabivariġu vavineri kika ma vetuġari! Midigu barego mai tano ai beġe raġasini, ema Barau na ġena bese tarimari bevaġa-maoro vinirini. ²⁴ Tarima kota tu vetari baġari na beġe vaġi-maserini, kota tu beġe ġabimaġuririni, tanobara mabarari ġana beġe ġori-iaġorini, beġea diburarini; ema irau bese tarimari na Ierusalem beġe fana-tariani, beiaġoni mo, ġeri ġaro bea korini."

Tarimarima Natuna ġena iaġoma

Mataio 24:29-31; Mareko 13:24-27

²⁵ "Ġaro, ġue, ema visiġu nuġari ai vetoġa beġe ġorani. Tanobara beseri davara ema ureure gururi ai beġe gari-rakavani. ²⁶ Tarimarima beġe keto-founi gari dainai, ġeri tuġamaġi maki roġo beġe korini mo beġe ġorani dagarari dairi ai; korana tu guba seġukari beġe iagaiagani. ²⁷ Mo negai Tarimarima Natuna beġe ġitai-iani, magube nuġana na beiaġomani ma seġukana e ma mamana baregona ġesi. ²⁸ Mo dagara beġe ġorani nai, boġono variġisi, boġono boġe-vaisi, korana vaġa-maġurimi tu varau bekavinaġi."

Barabore - Vevaġa-riba figi ġauna ġenana

Mataio 24:32-35; Mareko 13:28-31

²⁹ Iesu na ġeri barabore ta ekiraġiato, ekirato, "Figi ġauna ema ġau mabarari ġoġitari. ³⁰ Lauri variġuri ġefafani ġoġitarini, ġomi ġoribani, ġaro ġena tora taimina varau bekavinaġi. ³¹ Moġa ilailanai, ġomi maki bema boġo ġitarini, mai dagara beġe ġorani nai, boġo ribani, Barau ġena Basileia tu bekavinaġi."

³² Moġoni akiramini, mai ġuru asi bekorini, beiaġoni mo, mai dagara mabarari beġe ġorani. ³³ Guba e tanobara beġe rekwa-rekwani, senaġi au ġegu guruġa tu asi beġe rekwarekwani, beġe tanu-vanaġi vanaġini."

Boġono venari

³⁴ "Lorimi boġono vetore, ġaniġani e niuniu ġutuma, ema tanobara ġena tuġamaġi dagarari na ġomi nuġami beġe vaġa-meteorini ġesi. Benamo mo ġaro na nuġami bevaġa-farevaġirini. ³⁵ Korana mo ġaro tu tanobarai ġetanuni tarimari mabarari ġeri ai beraġasini. ³⁶ Moġa lorinai boġono venari, boġono ġauġau ġaro mabarari ai, beġe ġorani dagarari mabarari ġerina boġono raga-maġuri ġana, korana Tarimarima Natuna ġoiranai roġo boġo ruġani."

³⁷ Ġaro mabarari ai Iesu tu Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi, a lavilavi ai tu eraka-rosito-ġoi, Olive Ġorona tuġunai ea ġenato-ġoi. ³⁸ Boġiboġi iamoiamonai tarimarima mabarari Rubu Veaġai ġevegogoto-ġoi ġia ġena guruġa beġene seġaġia ġana.

Iesu beĝene vaĝia dabarana ĝevetauato

22 Asi etubuni faraona verekona arana Pasova varau ekavi-naĝito. (Mo tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo, asi evaĝirito verekona).² Rubu Veaĝa vereri baregori ema taravatu ĝevevaĝariba iaĝiato-ĝoi tarimari na Iesu beĝene ĝabia, benamo beĝene vaĝi-ĝairia dabarana ĝevetauato, korana tarimarima gariri ĝeveito.

Iudas na Iesu erevaiato

Mataio 26:14-16; Mareko 14:10-11

³ Mo negai Satani na Iudas Isakariota, tarima ta gabanana ruarua (12) fakari ai, eboroĝiato. ⁴ Benamo Iudas eiaĝoto Rubu Veaĝa vereri baregori ema Rubu Veaĝa narinarina tarimari ĝeri vere ĝeri ai, Iesu tu ĝia ĝimari ai kamasi bene tore-kaua dabarana ĝeboioĝavegogoato. ⁵ Ĝia ĝeiau-rakavato, ĝekira-toreato, moni beĝe viniani, ĝetato. ⁶ Iudas na eĝabi-raĝeato, benamo Iesu ĝia ĝimari ai vekuretoĝai betore-kauani dabarana evetauato-ĝoi.

Ginitaĝo mamoea ĝerovina-toreato

Mataio 26:17-25; Mareko 14:12-21

⁷ Ginitaĝo mamoei beĝe vaĝirini ĝarona varau eraĝasito. ⁸ Benamo Iesu na Petero ma Ioane etuĝurito, ekirato, "Ĝoiaĝo, Pasova verekona boĝono dabaraia, bitana ĝania." ⁹ Ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, "Ĝai tu ainai baĝana dabara-torea?" ¹⁰ Benamo Iesu na ekirato, ekirato, "Vanuĝa baregonai boĝo raka-toĝani nai, tarima ta nanu gwaĝutuna befaĝaiani boĝo ĝoitaĝoani. Murina na boĝono iaĝo, ĝia beraĝekauni numanai boĝono raĝekau. ¹¹ Benamo numa tarimana boĝono vaĝa-guruĝaia, boĝono kira, "Vevaĝa-riba tauna ekirani, 'Varivari daiĝutuna tu aiĝa, au ema ĝegu mero ĝesi monai ginitaĝo mamoea baĝana ĝania?" ¹² Benamo ĝia na daiĝutu baregona ta numa tuĝunai bevaĝa-ĝitamini, ĝeiareva-toreato. Monai boĝono dabara-torea." ¹³ Benamo ĝeiaĝoto, Iesu na ekiraĝirito kavana ĝedoĝaririto. Monai vereko ĝedabaraiato.

Ĝani-vegogo veaĝana

Mataio 16:26-30; Mareko 14:22-26; 1 Korinto 11:23-25

¹⁴ Ginitaĝo mamoea beĝe ĝaniani aoana eraĝasito. Iesu tu ĝena apostolo tarimari ĝesi ĝaniĝani gabunai ĝetanu-tarito. ¹⁵ Benamo Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, "Au ĝegu ura baregona mai ginitaĝo mamoea ĝomi ĝesi bitana ĝani-vegogo-guinea vau, midigu bana ĝani. ¹⁶ Korana tu akiramini, ginitaĝo mamoea asi ma baĝaniani, beiaĝoni mo, ginitaĝo anina korikorina bea forforini Barau ĝena Basileia nuĝanai."

¹⁷ Benamo Iesu na kapusi ta eĝabiato, evaĝa-namoato, ekirato, "Maiĝa tu ĝoĝabia, mabarami boĝono niua. ¹⁸ Korana tu akiramini, vine nanuna asi ma baniu-ĝenoĝoiani, beiaĝoni mo, Barau ĝena Basileia beiaĝo-manai vau."

¹⁹ Benamo Iesu na beredi eĝabiato, evaĝa-namoato, ebuki-ĝutuato, evinirito, ekirato, "Mai tu au tauĝanigu, ĝomi avinimini; maiĝa boĝono veia, au vetuĝamaĝiaĝigu ĝana."

²⁰ Ĝeĝani-ĝosito vau, kapusi ma eĝabiato, ekirato, "Mai kapusi tu Ginitaĝo Variĝuna, au raragu na bevaĝa-moĝoniani, bevebubuni ĝomi vaĝa-maĝurimi ĝana. ²¹ Senaĝi au berevaguni tarimana tu mainai au ĝesi taĝani-vegogoni! ²² Moĝoni, Tarimarima Natuna bemaseni, Barau na ekiraĝi-guineato ilailanai, senaĝi berevaiani tarimana vetuĝana kekei!" ²³ Benamo tauĝeri ĝevedanaĝi-vedanaĝito, ĝia deikara na moĝesi beveiani.

Deikara tu barego vedaurea

Mataio 20:25-28; Mareko 10:42-45

²⁴ Benamo Iesu ĝena mero tauĝeri ĝeveĝare-veĝareto, deikara ĝia fakari ai barego lelevaĝi. ²⁵ Iesu na evaĝa-guruĝarito, ekirato, "Irau bese tarimari ĝeri vere na tarimarima ĝedori-naĝinaĝirini, ema veguineaĝi tarimari baregori na ĝeri maoro seĝukari na ĝelaunaĝi-naĝirini, ema tarimarima na beĝene vevato-iaĝiri ĝetoni. ²⁶ Senaĝi ĝomi tu dia moĝesina. Ĝomi fakami ai tau guinena tu tau muriseinai bene iaĝo, ema vere tauna tu vetuĝunaĝi taunai bene iaĝo. ²⁷ Dei tu barego, ĝaniĝani gabunai etanu-taĝoni tarimana ba vetuĝunaĝi tarimana? Ĝaniĝani gabunai etanu-taĝoni tarimana, ene? Senaĝi au tu ĝomi fakami ai vetuĝunaĝi tarimana noĝa.

²⁸ Ĝomi tu au ĝeribaĝaniguto-ĝoi nai, ĝotanu-gwaĝiĝito-ĝoi tarimami. ²⁹ Moĝa lorinai au Tamagu na maoro eviniguto, Basileia ta au ĝegu ekiraĝiato ilailanai, au maki Basileia ta ĝomi ĝemi akiraĝiani. ³⁰ Benamo ĝomi maki au ĝegu Basileiai bita ĝaniĝani-vegogoni e bita niuniu-vegogoni, ema ĝomi teronai o vere seari ai boĝo tanuni, Isaraela beseri gabanana ruarua (12) boĝo vaĝa-maoro vinirini."

Iesu na Petero ĝena vekira-ĝuniĝau ekiraĝi-toreato

Mataio 26:31-35; Mareko 14:27-31; Ioane 13:36-38

³¹ "Simona, Simona o, noseĝaĝi! Au na akiramini, Barau na Satani maoro eviniato, ĝomi bene ribaĝanimi, namo e rakava bene tore-kirari ĝana, noĝa iaraĝa tarimana na widi ema momo etore-kirarini kavana.

³² Senaĝi au na ĝemu varau aĝuriĝurito, ĝemu veĝabidadama asi bene keto ĝana. Benamo ma bovetuĝamaĝi-ĝenoĝoiani au ĝegu ai nai, tarikakamu bono vaĝa-kokoreri."

³³ Petero evaĝa-veseto, ekirato, "Vereĝauka, au tu ĝoi ĝesi dibura numai beĝe torerani ema bita mase-vegogoni!" ³⁴ Iesu ekirato, "Petero, au na akiramuni, toma kokoroku asi begoĝini, beiaĝoni mo, ĝoi na au vaĝa-toitoi bokira-ĝuniĝauguni, bokirani, 'Au tu asi ribaĝo ĝia,' botoni."

Nega rakavana

³⁵ Iesu na ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, "Au na ġomi atuġumito nai, asi ġemi fusefuse, dura, o tamaka. Ġomi dagara tai ġorabuto ba? Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Asiġina!"

³⁶ Iesu na ma evaġa-guruġarito, ekirato, "Senaġi toma ġomi deikara ma ġena fusefuse ema dura, bene ġabiri; ema deikara asi ġena vetari baġana, ġena kou-di bene voivoi-iaġia, benamo ta ma bene voia. ³⁷ Korana au na akiramini, Buka Veaġa nuġanai ekirani, 'Seġafore tarimari ġesi beġe iavi-vegogoani.' Mo guruġa au ġegu ai bemoġonini." ³⁸ Iesu ġena mero ġevaġa-veseto, ġekirato, "Noġitaia, Vereġauka, vetari baġari ruarua maiġeri." Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Benamo!"

Iesu eġuriġurito Getesemane ai

Mataio 26:36-46; Mareko 14:32-42

³⁹ Benamo Iesu tu vanuġa barana eraga-kwaneato, Olive Ġorona ġana eiaġoto eveito-ġoi kavana. Ġena mero ġia murinai ġerakato. ⁴⁰ Monai ġeraġasito, benamo Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Boġono ġauġau, be veribaġani ai asi boġono moira." ⁴¹ Benamo ġereġana eraka-ġerevaġito, fore tafiurini ġea ke-to-tarinini ġena manaġa ilailanai, benamo evetui-tarito, eġuriġurito. ⁴² Ekirato, "Tamagu o, bema nuġamu ilailanai, mai midigu bedina au ġeguna noma ġabi-vaġia; senaġi dia au ġegu ura, ġoi ġemu ura moġo."

[⁴³ Benamo aneru ta guba na emariġoto, Iesu kokore eviniato. ⁴⁴ Midigu barana na ġia nuġana evaġa-vonuato, benamo eġauġauto ma nuġana mabarana ġesi, eiaġoto mo, seġurina tano ai eriġoto rara kabudona noġa.] ⁴⁵ Eġauġau-ġosito vau, evariġisito, ġena mero ġeri ai eġenoġoi-iaġoto, genari ai eġoitaġorito, dabarari ġedokoto nai. ⁴⁶ Benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, "Karase nai ġomi ġogenani? Ġovariġisi, ġoġuriġuri, be veribaġani ai asi boġono moira."

Iesu tuari tarimari na ġeġabi-tariato

Mataio 26:47-56; Mareko 14:43-50; Ioane 18:3-11

⁴⁷ Iesu roġo mo eguruġato-ġoi nuġanai, tarimarima ġutuma ġeraġasito, Iudas, mero ta gabanana ruarua (12) fakari ai, ġia na eġori-kaurito. Iesu eiaġo-viniato bene veraua ġana. ⁴⁸ Senaġi Iesu na ekiraiato, ekirato, "Tudas o, Tarimarima Natuna verau na borevaiani ba?"

⁴⁹ Iesu sevinai ġeruġa-taġoto merori na ġeġitaiato kara beġorani, benamo ġedanaġiato, ġekirato, "Vetari baġana na baġana basiri ba?" ⁵⁰ Benamo ġia ta na Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi tarimana vetari baġana na eiaġo-viniato, benamo seġana aroribana ebasivaġiato. ⁵¹ Senaġi Iesu ekirato, "Benamo, ġovaġa-dokoa!" Mo tarima seġana eġabi-karaiato, evaġa-namoato.

⁵² Benamo Iesu ġabiġabina ġeiaġomato tarimari, Rubu Veaġa vereri baregori e Rubu Veaġa ġitaġauna

tarimari ġeri baregona ema Iuda vereri ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġomi boġo iaġoma ma ġemi vetari baġari e ma ġemi fato ġesi, noġa moġo seġafore tarimana ta ġabiġabina ġoro iaġoma kavana? ⁵³ Ġaro mabarari ai au tu ġomi sevimi ai Rubu Veaġa nuġanai, senaġi asi ġoġabi-tariguto. Mai tu ġomi ġemi nega, mukuna (o Satani) ġena seġuka negana."

Petero na Iesu ekira-ġuniġauto

Mataio 26:57-58; 26:69-75; Mareko 14:53-54; 14:66-72; Ioane 18:12-18; 18:25-27

⁵⁴ Benamo ġia na Iesu ġeġabi-tariato, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa ġana ġeġori-iaġoato. Petero maki ġia murinai erakato, senaġi ma fakana.

⁵⁵ Numa maġuna nuġanai tarima kota na karava ġevaġa-ġaraiato, benamo ġetanu-ġeġeraġiato. Petero maki ġia seviri ai etanu-tarito. ⁵⁶ Benamo vetuġunaġi ġuiatona ta na karava mamanai eġitaiato, eġita-karakaraiato, ekirarito, ekirato, "Mai tarima maki Iesu ekavaiato-ġoi!" ⁵⁷ Senaġi ġia evkira-ġuniġauto, ekirato, "Ġoi vavine, au tu asi ribagu ġia!"

⁵⁸ Nega kotuna evanaġito nuġanai, tarima ta na Petero eġitaiato, ekiraiato, "Ġoi maki ġia karori ta!" Senaġi Petero evaġa-veseto, ekirato, "Ġoi tau, au tu asiġi!" ⁵⁹ Aoa ta evanaġito vau, tarima ta ma eguruġato ma nuġana mabarana ġesi, ekirato, "Moġoni, ġia maki Iesu ġesi tarimana ta, korana ġia maki Galilea tauna!" ⁶⁰ Senaġi Petero evaġa-veseto, ekirato, "Ġoi tau, au asi ribagu ġoi kara okiraġiani!" Ġia roġo mo eguruġato-ġoi nuġanai, kokoroku egoġito.

⁶¹ Benamo Vereġauka eruġa-kureto, ġia na Petero eġitaiato nai, Vereġauka ġena guruġa etuġamaġi-doġariato, ekiraiato, "Toma kokoroku asi beġoġini, beiaġoni mo, ġoi na au vaġa-toitoi bokira-ġuniġauguni." ⁶² Benamo Petero eraka-rosito, etaġi-rakava rakavato.

Iesu ġevaseva-vaseva iaġiato

Mataio 26:67-68; Mareko 14:65

⁶³ Iesu ġenariġauto tarimari na ġevaseva vaseva-iaġiato e ġekwariato. ⁶⁴ Matana ġekumu-ġauto, ġekiraiato, ġekirato, "Ġoi tu peroveta tarimana, be noki-raġia, dei na bekwarimu?" ⁶⁵ Guruġa rakavari ġutuma ġia ġeviniato.

Iesu kanisoro tarimari ġoirari ai

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Ioane 18:19-24

⁶⁶ Elaġanito, Iuda vereri, e Rubu Veaġa vereri baregori, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġeraka-vegogoto. Iesu ġeġori-iaġoato Iuda kanisoro tarimari ġoirari ai. ⁶⁷ Benamo ġekiraiato, ġekirato, "Nokira-varama, ġoi tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), ba?" Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Bema au na bakiramini, ġomi na asi boġo vaġa-moġoniguni, ⁶⁸ ema bema vedanaġi ta bavinimini, asi boġo vaġa-veseguni. ⁶⁹ Senaġi toma beiaġoni mo ġoira laġaniri ai, Tarimarima Natuna tu Seġuka Barauna ġimana aroribanai betanu-taġoni."

⁷⁰ Benamo mabarari ġekirato, “Be, ġoi tu Barau Natu-na otoni?” Ġia evaġa-veseto, ekirato, “Ġomi na ġokiraġiani maniġa.” ⁷¹ Ġia ġekirato, “Karase vevaġa-moġoni tarimari tari roġo tavetaurini? Ġia tauġena muruna na bekiraġia bita seġaġia.”

Iesu Pilato ġoiranai

Mareko 15:1-5; Ioane 18:28-38

23 Benamo vegogo tarimari mabarari ġevariġisito, Iesu ġeġori-iaġoato gavana Pilato ġenai. ² Monai ġeġofaġofa-iaġiato, ġekirato, “Mai tarima maiġa baġa doġaria, ġai ġema bese tarimari eġorikau-kerererini, ekirani, Kaisara, Roma ġeri vere, ġena takesi moniri asi beġene vinia etoni, ema tauġena evekiraġini, ġia tu Keriso, Barau na ekiraġi-toreato verena o kinina.”

³ Benamo Pilato na edanaġiato, ekirato, “Ġoi tu Iuda tarimari ġeri vere ba?” Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Oi, okiraġiani maniġa.” ⁴ Benamo Pilato na Rubu Veaġa vereri baregori e tarimarima ġutuma ekirarito, ekirato, “Kerere ta asi badoġaria mai tarima ġenai.” ⁵ Senaġi mo tarimarima roġo ġeġiġiraġeto, ġekirato, “Ġia ġena vevaġa-riba guruġari na Iudea tarimari mabarari nuġari evei-veġonurini. Galileai esinaiato mo beiaġo-ma mai gabu ai.”

Iesu Heroda ġoiranai

⁶ Mo guruġa eseġaġiato nai, Pilato evedanaġito, ekirato, “Mai tarima tu Galilea tarimana ba?” ⁷ Benamo Pilato eribato, Iesu tu Heroda ġena seġuka gaburenai nai, Iesu Heroda ġenai ġetuġu-iaġoato. Ġia maki Ierusalem ai mo ġaro ai. ⁸ Heroda eiaku-rakavato Iesu eġitaiato nai, korana Heroda na Iesu varina eseġaġiato, ema kai-veġata evaġa-nogato Iesu bene ġitaiata ġana. Ġia eurato Iesu na nuġa-farevaġi veiġari kota bene veiri bene ġitari. ⁹ Moġa lorinai vedanaġi ġutuma Iesu edanaġiato, senaġi ġia asi evaġa-veseto. ¹⁰ Rubu Veaġa vereri baregori ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari monai ġeruġa-taġoto-ġoi, Iesu ġeġofaġofa-iaġi lelevaġiato-ġoi. ¹¹ Heroda ema ġena vetari tarimari o soldia na Iesu ġerikiriki-iaġiato-ġoi, ġevei-veġare veġareato, ema dabuġa namona ta ġevaġa-dabuġa-iaġiato, benamo ma ġetuġu-ġenoġoato Pilato ġenai. ¹² Pilato ema Heroda ġevebaru-vevinito-ġoi, senaġi mo ġaro ai ġeveġata-ġenoġoito.

Iesu vaġa-ruaruana Pilato ġoiranai

Mataio 27:15-26; Mareko 15:6-15; Ioane 18:38-19:16

¹³ Pilato na Rubu Veaġa vereri baregori, e Iuda vereri, ema tarimarima mabarari ekea-vegogorito, ¹⁴ ekirarito, ekirato, “Ġomi na mai tarima boġo ġori-iaġomaia au ġegu ai, ġokirani, ġia na tarimarima eġorikau-kerererini ġotoni. Toma au na ġomi ġoirami ai ġemi guruġa bavetauri, senaġi kerere ta asi badoġaria.

¹⁵ Heroda maki kerere ta asi edoġariato ġia ġenai nai, ma betuġu-ġenoġoi iaġomaia ġita ġerai. Ġomi na ġoġitaiati, ġia tu rakava ta asi eveiato bene mase ġana. ¹⁶ Moġa lorinai au na mai akwariani vau baruġa-

iani.” [¹⁷ Vanaġivanaġi eveini kavana Pilato na Pasova verekona ġaronai dibura numai etanuni tarimana ta beruġaiani.]

¹⁸ Senaġi tarimarima mabarari ġekoġo-vegogoto, ġekirato, “Bono vaġia! Barabas noruġaia, novinima!”

¹⁹ Barabas tu dibura numai ġekou-ġauato, korana vanuġa barana nuġanai ġevevaġito ema tarima ta ġevaġi-maseato nai.

²⁰ Pilato enuġa-vekwaraġito Iesu bene ruġaia, moġa lorinai tarimarima ma evaġa-guruġa ġenoġoirito, ²¹ senaġi ġia ma ġekoġo-ġenoġoi ġenoġoito-ġoi, ġekirato, “Novaġa-satauroa, novaġa-satauroa!”

²² Nega vaġa-toitoina evaġa-guruġarito, ekirato, “Karase nai, kamara rakava mai tarima na eveiato? Au na rakava ta asi aġoitaġoani eveiato bene mase ġana. Moġa lorinai au na mai akwariani vau baruġaiani.”

²³ Senaġi ġia ġekoġoto ma nuġari mabarari ġesi, ġekirato, novaġa-satauroa; benamo dokonai ġia ġeri ura ekwalimuto. ²⁴ Benamo Pilato na ġia ġeri ura eġabi-raġeato. ²⁵ Mo vevaġi ema vaġivaġi dainai dibura numanai etanuto tarimana, eruġa-fitoġaiato ġeri noġinoġi ilailanai, a Iesu tu evinirito ġeri ura veiġana beġene veia.

Iesu ġevaġa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Ioane 19:17-27

²⁶ Vetari tarimari na Iesu ġeġori-rosiato, benamo ġeġori-iaġoato-ġoi nai, tarima ta ġesi ġevedoġarito, Simona, Kurene tarimana, ġia tu gunika na ema raka-rosito vanuġa barana ġana eiaġoto-ġoi nai, tuari tarimari na ġeġabi-tariato, satauro ġia faġanai ġetorekauato. Ġia na satauro efaġaiato, benamo Iesu murina na eiaġoto-ġoi.

²⁷ Tarimarima ġutuma tu Iesu murinai ġerakato. Ġia vefakari ai tari tu vavine, ġia tu Iesu taġina ġeveito-ġoi ema ġetaġi-guruġa guruġato-ġoi. ²⁸ Benamo Iesu eruġa-kureto, evaġa-guruġarito, ekirato, “Ierusalem vavinemi! Au taġigu asi ġotaġi, senaġi tauġemi taġimi ema natumi taġiri ġovei. ²⁹ Korana ġaro rakavari beġe iaġomani, tarimarima maiġesi beġe kirani, ‘Sinaġe gabani vavineri ema ratari asi ġerururini vavineri beġene iaku!’ ³⁰ Benamo ġoro baregori beġe vaġa-guruġarini, beġe kirani, ‘Ġai iatamai ġoketokau!’ ema ġoro keiri beġe kirarini, ‘Ġai ġolautarima!’ ³¹ Bema au, ġau maġurigu, na maiġesi beġe veiguni nai tu, ġomi, ġau matuġumi, kamas beġe veimini?”

³² Seġafore tarimari ruarua maki Iesu ġesi ġeġori-rosirito ġia ġesi beġene vaġa-sataurori ġana. ³³ Gabu ta arana “Deba Ġavana” ai ġeraġasito. Monai seġafore tarimari ġesi ġevaġa-satauroato, ta aroribana rekenai, ma ta kaurina rekenai. ³⁴ Iesu ekirato, “Tamagu o, ġeri rakava bono tuġamaġi-fitoġari, korana kara ġeveiani ġia asi ribari.” Benamo laki ġerena ta ġeveiato vau, ġena dabuġa ġevarerito.

³⁵ Tarimarima ġeruġa-tarito, ġe-marereto-ġoi, ema Iuda tarima baregori na ġerikiriki-iaġiato-ġoi, ġekirato, “Ġia na tarima tari evaġa-maġuririto, a ġia tauġena tu asi bevevaġa-maġurini bema ġia Keriso, Barau na

eĝabi-viriĝiato vevaĝa-maĝuri tauna." ³⁶ Vetari tarimari na maki ĝevaseva-vaseva-iaĝiato, ĝia ĝenai ĝeiaĝoto, vine nanuna mamakina ĝeduĝi-viniato, ³⁷ benamo ĝekirato, "Bema ĝoi Iuda tarimari ĝeri vere otoni, ĝoi tauĝemu novevaĝa-maĝuri." ³⁸ Toretore ta maki ĝia iatanai ĝetoreato, ekirato: "MAI TU IUDA TARIMARI ĜERI VERE."

³⁹ Seĝafore tarimana ta, ĝia ĝesi ĝevaĝa-satauro vegogoato tarimana, na evaneato, ekirato, "Ĝoi tu dia Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tauna)? Ĝoi tauĝemu novevaĝa-maĝuri, ĝai maki novaĝa-maĝurima!" ⁴⁰ Ĝia karoni na ekira-ĝoiato, ekirato, "Ĝoi Barau garina asi ogarini? Ĝoi maki bomaseni ĝia ilailanai. ⁴¹ Dagara sebona, ĝita taura ruarua tamaseni ĝera rakava voiri dainai, senaĝi mai tarima tu asi ĝena vei-rakava." ⁴² Benamo ĝia na Iesu enoĝiato, ekirato, "Iesu, ĝemu Basileia boĝabiani nai, au maki bono tuĝamaĝigu." ⁴³ Iesu na evaĝa-veaseato, ekirato, "Moĝoni akiramuni, toma ĝaro ai ĝoi tu au ĝesi paradaiso ai."

Iesu ĝena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Ioane 19:28-30

⁴⁴ Ĝaroĝota, horaĝauna 12 koloko varau eĝabiato, ĝaro ĝena seĝuka ekorito, tanobara mabarana mukuna na eĝabi-ĝauato, eiaĝoto mo, horaĝauna 3 koloko. ⁴⁵ Benamo Rubu Veaĝa nuĝanai veaĝa lelevaĝi daiĝutuna kouĝauna dabuĝana o ketin evedare-kikimato.

⁴⁶ Iesu ekoĝoto, ekirato, "Tamagu o, iaukagu tu ĝoi ĝimamu ai atoreani!" Eguruĝa-ĝosito vau emaseto.

⁴⁷ Vetari verena na mo veiĝa eĝitaiato, benamo Barau evaĝa-raĝeato, ekirato, "Moĝoni veĝata, mai tarima tu vei-iobukaiobuka tarimana!"

⁴⁸ Marere tarimari ĝutuma na mo veiĝa eĝorato daganara ĝeĝitaiato, benamo kobari ĝeiafarito, ĝevetuĝamaĝi-rakavato, ĝeri numa ĝana ĝeĝenoĝoito.

⁴⁹ Senaĝi Iesu ĝeribaiato tarimari mabarari, Galilea na ĝia murina na ĝeiaĝomato vavineri maki, manaĝai ĝeruĝato, ĝeĝorato dagnarari ĝeĝitarito.

Iesu ĝeguriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15:42-47; Ioane 19:38-42

⁵⁰ Tarima ta arana Iosefa etanuto-ĝoi Iudea vanuĝana Arimatea nuĝanai. Ĝia tu varina namo tarimana ta, Barau ĝena Basileia evaĝa-nogaiato-ĝoi. Ĝia maki Iuda kanisoro tarimana, senaĝi ĝevetoreto veiĝana asi eĝabi-raĝeato. ⁵² Benamo Pilato ĝenai eiaĝoto, Iesu tauĝanina bene ĝabi-riĝoa etato.

⁵³ Moĝa murinai Iesu tauĝanina eĝabi-riĝoato, dabuĝa kurokurota namona na ekumuato, gara gabuna fore ĝebasiato kouĝanai etore-toĝaiato. Mo gara tu variĝuna, nuĝanai mase ta roĝosi beĝere torea. ⁵⁴ Mo veiĝa tu Fraidei lavilavi ai eĝorato, Sabadi ĝana ĝevei-toreato-ĝoi ĝarona, Sabadi dori eraĝasito nai.

⁵⁵ Galilea na Iesu ĝesi ĝeiaĝomato vavineri, Iosefa murina na ĝeiaĝoto, gara kouĝana ema Iesu tauĝanina aiĝesi etore-toĝaiato ĝeĝitaiato. ⁵⁶ Benamo

ĝeĝenoĝoito Ierusalemata sitina ĝana, muramura ma bonari ema daudau muramurari ĝeĝabi-torerito.

Sabadi ai ĝeiaĝaraĝito taravatu ekirani lorinai.

Iesu evariĝisi-ĝenoĝoito

Ioane 20:1-10

24 Fura ĝarona ĝiniguinenai o Sandei ai, vavine tu boĝiboĝi iamoiamonai gara ĝana ĝeiaĝoto, muramura bonari namori ĝerovina-torerito dagnarari ĝeĝwa-iaĝorito. ² Gara kouĝana forena tu kure-veĝita, irau ai vetore ĝeĝitaiato. ³ Gara kouĝana na ĝerakatoĝato, senaĝi Iesu Vereĝauka tauĝanina tu asi ĝedoĝariato. ⁴ Ĝia roĝo mo ĝedaradarato-ĝoi nuĝanai, tau ruarua ĝia seviri ai ĝeruĝa-tarito, ĝeri dabuĝa tu kuro-ĝaroĝarori. ⁵ Vavine tu ĝegari-rakavato, tano ai ĝetutuĝu-tarito, benamo mo tarima na ĝevaĝa-guruĝarito, ĝekirato, "Karase nai maĝuri tarimana mase gabunai ĝovetauani?" ⁶ Ĝia tu dia mainai; mase na ma bevariĝisi-ĝenoĝoi. Galileai etanuto-ĝoi nai, evaĝa-guruĝamito guruĝana boĝono tuĝamaĝia, ⁷ ekirato, "Tari-marima Natuna tu rakava tarimari ĝeri ai beĝe revaiani, beĝe vaĝa-satauroani, ĝaro vaĝa-toitoinai vau ma bevariĝisi-ĝenoĝoini."

⁸ Benamo vavine na mo guruĝa ĝetuĝamaĝi-doĝarato. ⁹ Gara ĝeraga-kwaneato, ĝeĝenoĝoito, mo dagara eĝorato dagnarana varina mabarana Iesu ĝena mero gabanana sebona (11) ma karori ĝesi ĝekira-vararito. ¹⁰ Vavineri tu maiĝeri: Maria, Magadala vavinena, e Ioana, e Maria, Iakobo (o Iames) sinana, ema karori tari maki. Ĝia na mai vari Iesu ĝena apostolo tarimari ĝeri ĝekiraĝito. ¹¹ Senaĝi vavine ĝeri guruĝa asi ĝevaĝa-moĝonirito, korana apostolo ĝetuĝamaĝito, ĝia noĝa ĝeguruĝa-babobaboto-ĝoi. ¹² Senaĝi Petero tu evariĝisito, eraga-iaĝoto, gara kouĝanai ea boĝe-toĝato, senaĝi Iesu ĝekumuato dabuĝari moĝo eĝitarito. Benamo numa ĝana eĝenoĝoi-iaĝoto nuĝanai, ĝeĝorato dagnarari etuĝamaĝirito nai, eĝaba-rakavato.

Iesu Emausa dabaranai efororito

Mareko 16:12-13

¹³ Mo ĝaro sebonai Iesu ĝena mero ruarua tu Emausa vanuĝana ĝana ĝeiaĝoto; mo gabu ĝena manaĝa Ierusalemata na tu 11 kilomita kavana. ¹⁴ Ĝerakato-ĝoi nuĝanai, ĝeĝorato dagnarari ĝeguruĝa-guruĝa iaĝirito-ĝoi. ¹⁵ Ĝeri raka guruĝa-guruĝai Iesu maki eraka-kavi-iaĝoto, ĝia ĝesi ĝeraka-iaĝoto-ĝoi. ¹⁶ Senaĝi tauri ruarua asi ĝeribato ĝia tu dei.

¹⁷ Iesu na edanaĝirito, ekirato, "Ĝomi tu kara mai dabarai ĝoraka-guruĝa guruĝa-iaĝiani?" Benamo tauri ruarua ĝeruĝa-tarito, ĝeboĝe-vetuĝato. ¹⁸ Benamo ĝia ta, arana Kleopa, na evaĝa-veaseato, ekirato, "Ierusalemata ĝana ĝeiaĝomato tarimari fakari ai betaĝu ĝoi moĝo ĝereĝamu mainai beĝe ĝora dagnarari asi ribamu?" ¹⁹ Iesu evedanaĝito, ekirato, "Kamara dagara?" Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, "Iesu, Nasareta tarimana, ĝenai ĝeĝorato dagnarari. Ĝia tu peroveta tarimana, Barau ĝoiranai e tarimarima mabarari ĝoirari ai ĝena veiĝa ema ĝena guruĝa maki ma seĝukari. ²⁰ Ĝita ĝera

Rubu Veāga vereri baregori ema ġera veġorikau tari-mari na ġerevaiato bene mase ġana, ġevaġa-satauroato. ²¹ Senaġi ġai ġatuġamaġito, ġia na Isaraela tarimari bevaġa-maġuririni.

Mai dagara eġorato beiaġoma toma tu varau ġaro toitoi beġe iaġo. ²² Moġa iatanai, ġema vavine tari na ġai nuġama beġe vaġa-farevaġiri. Ġia tu boġiboġi iamoiamonai gara ġana beġe iaġo. ²³ Senaġi tauġani-na asi beġe doġaria. Benamo beġe ġenoġoi-iaġoma, beġe kira tu, aneru beġe ġitari, mo aneru na beġe kirari, 'Ġia tu varau bemaġuri-ġenoġoi,' beġesi. ²⁴ Ġai karoma tari maki gara ġana beġe iaġo, vavine na beġe kiraġia kavana beġe doġaria, senaġi Iesu asi beġe ġitaia."

²⁵ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, "Ġomi tu babo, peroveta tarimari ġeri guruġa vaġa-moġoniri ai maki kwaibo rakava! ²⁶ Keriso tu moġesi bene midigu-midigu murinai vau, mareva namonai bene raka-toġa, ene?" ²⁷ Benamo ġia varina Mose e peroveta tarimari ġeri bukai ema Buka Veāga mabarana maki ġetorerito guruġari aniri evaġa-ribarito.

²⁸ Ġeiaġo-viniato-ġoi vanuġana Emausa ġekavinaġia-to, benamo ġia tu bene raka-vanaġi etato. ²⁹ Senaġi ġekira-ġoiato, ġekirato, "Ġai ġesi notanu, korana belavilavi ema ġaro maki mai emukunani bene." Benamo ġia ġesi ġeraka-toġato, ġetanuto. ³⁰ Ġaniġani gabunai ġetanu-taġoto-ġoi nai, Iesu na beredi eġabiatto, evaġa-namoato, edudu-ġutuato, tauri ruarua evinirito. ³¹ Benamo matari ġevekeoto, ġeribato mo tu ġia. Senaġi ġia tu ġoirari ai erekwa-rekwato.

³² Benamo tauri ruarua ġeveguruġa-vevinito, ġekirato, "Dabarai evaġa-guruġarani-ġoi nai, ema Buka Veāgai ġetorerito guruġari aniri ġera ekiraġi-maġatari-ni-ġoi nai, ġita nuġara tu ġeseġuseġuni-ġoi, noġa moġo karava na ġeġararini-ġoi, ene?"

³³ Benamo maoromaoro ġevariġisito, Ierusalemā ġana ma ġeġenoġoi-iaġoto, Iesu ġena mero gabanana sebona (11) ma karori ġesi vegogo-taġori ai ġedoġaririto. ³⁴ Ġia na tauri ruarua ġevaġa-guruġarito, ġekirato, "Moġoni veġata, Vereġauka tu bevariġisi-ġenoġoi ema Simona ġenai maki efororito." ³⁵ Benamo tauri ruarua na dabarai eġorato dagarana ema kamasi Iesu na beredi edudu-ġutuato vauro, Iesu ġia na ġeġita-leaia-to ġeri ġekiraġito.

Iesu tu ġena mero ġeri ai efororito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Ioane 20:19-23

³⁶ Mo tarima ruarua roġo ġeguruġato-ġoi nuġanai, Vereġauka ġia fakari ai eruġa-rosito, benamo ekirarito,

ekirato, "Maino ġemi ai bene tanu." ³⁷ Ġia tu nuġari maki ġefarevaġi-rakavato ema ġegarito, ġia mataboru ġekirato, murava ta ġeġitaia. ³⁸ Senaġi ġia ekirato, "Karase nai nuġami beġe vekwaraġi-rakava? Kara dainai ġodaradarani? ³⁹ Ġimagu ema kwakugu ġoma ġitari, benamo boġono riba mai tu au. Ġoma ġabikaragu, benamo boġono riba, korana murava tu asi viriġona ema asi turiġana, ġoġitaguni au tu ma viriġogu e ma turiġagu." ⁴⁰ Moġesi ekirato, benamo ġimana ema kwakuna evaġa-ġitarito. ⁴¹ Senaġi ġia tu roġo ġedaradarato-ġoi ġeri iaku ema ġeri nuġa-farevaġi dainai; benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, "Ġaniġani tari maniġeri ba?" ⁴² Ġia na maġani-kone gabugabuna ta ġeviniato. ⁴³ Benamo Iesu na eġabiatto, ġoirari ai eġaniato.

⁴⁴ Benamo evaġa-guruġarito, ekirato, "Au tu roġo ġomi ġesi tatanu-vegogoto-ġoi nai, akiramito-ġoi: Mose ġena taravatu e peroveta tarimari ġeri guruġa ema Salamo ai au varigu ġetorerito guruġari mabarari beġe moġonini." ⁴⁵ Benamo Iesu na nuġari ekeorito, Buka Veāga guruġari aniri beġene tuġamaġi-fakari ġana. ⁴⁶ Ma ekirarito, ekirato, "Maiġesi ġetoreato: Keriso tu moġesi roġo bemidigu-midiguni, ema ġaro vaġa-toitoinai mase na ma bevariġisi-ġenoġoini.

⁴⁷ Ema ġia aranai vetuġamaġi-kure ema rakava tuġamaġi-fitoġari beġene ġobata-iaġi-rovorovori tanobara mabarari ai, Ierusalemā na bene vematama. ⁴⁸ Mai dagara vaġa-moġoniri tarimami tu ġomi. ⁴⁹ Au tauġegu na tu Tamagu na ekiraġi-toreato Iaukana batuġuani, iatami ai befoforini. Ġomi tu Ierusalemā boġono tanu, bene iaġo mo, guba na bemariġoni seġukana boġo ġabiani."

Iesu Barau na eġabi-varaġeato guba ġana

Mareko 16:19-20; Apostolo 1:9-12

⁵⁰ Moġa murinai Iesu na Ierusalemā na eġori-rosirito, ġeiaġoto mo, Betania ġana, benamo ġimana eġabivaisirito, evaġa-namorito. ⁵¹ Evaġa-namorito-ġoi nuġanai, Iesu tu ġia ġerina eveġitato, Barau na eġabivaraġeato guba ġana. ⁵² Ġia na ġetoma-rakariġo viniato murinai, ma iakuri e ma verereri ġesi Ierusalemā ġana ma ġeġenoġoi-iaġoto. ⁵³ Benamo Rubu Veāgai ġetanuto-ġoi, Barau ġevaġa-raġeato-ġoi.

IOANE

Ioane vaġa-foforina guruġari

Ioane tu Iesu ġena apostolo tarimari gabanana ruarua (12) nuġari ai tarimana ta. Ġia tamana tu Sebedaio, ma ġia tu kone ai maina tarimari.

Ioane ġena mai Vari Namona tu laġani 85 beiaġo 95 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai. Ġia na mai Vari Namona tu tanobara tarimari mabarari, ġemaġuri-ġenoġoito ema asi ġemaġuri-ġenoġoito, ġeri etoreato.

Ġia ġena ura baregona tanobara tarimari mabarari bene vaġa-ribari, Iesu Nasareta tarimana tu moġoni Barau Natuna, e Iesu tu moġoni Barau na tanobara ġana etuġu-mariġoato, tanobara tarimari ġia ġenana maġuri beġene ġabia uranai, ema Barau vetoġana korikorina tu ġia ġenana ema vevaġa-foforiato tarimarima ġeri ai. Siri baregona Ioane ġena Vari Namona bukana nuġanai tu karoa 20:31, "Maiġeri guruġa atorerito, korana tu ġomi na Iesu boġono vaġa-moġonia, ġia tu moġoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ġomi na ġia boġo vaġa-moġoniani nai tu, ġia aranai maġuri vanaġivanaġi boġo ġabiani."

Ioane ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Barau Natuna - karoa 1:1-18
2. Barau ġena vetuġunaġi Iuda tarimari fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 1:19-12:50
3. Barau ġena vetuġunaġi Iesu tauġena ġena mero fakari ai ema iaġo-vinito - karoa 13-17
4. Barau vetuġunaġina ema iaġo-vinito tanobara vaġa-maġurina ġana - karoa 18-21

Maġuri guruġana

1 Tovotovonai veġata Guruġa etanuto-ġoi. Mo Guruġa tu Barau ġesi ġetanuto-ġoi, ema mo Guruġa tu Barau. ² Ġia tu tovotovona na veġata Barau ġesi ġetanuto-ġoi. ³ Dagara mabarari tu Barau na ġia ġenana eveirito. Ma Barau na dagara sebna kwariġutu ta maki dabara borunai ta maki asi eveiato, asiġina ġinavaġi. ⁴ Maġuri tu ġia nuġanai etanuni; mo maġuri tu tarimarima ġeri mama. ⁵ Mama tu mukuna nuġanai emamani, senaġi mukuna na asi etuġamaġi-fakaiato e asi eġita-leiato.

⁶ Barau na tarima ta etuġuato, arana tu Ioane. ⁷ Ġia tu guruġa moġonina kiraġi-kiraġina ema mama vaġa-foforina ġana eiaġomato. Be ġia ġenana tarimarima mabarari na vari beġene seġaġia e beġene vaġa-moġonia ġana. ⁸ Ġia tauġena tu dia mo mama, senaġi ġia eiaġomato tu, mama benema kiraġia ġana. ⁹ Mo mama tu mama korikorina, tanobara ġana eiaġomato, tarimarima mabarari mama benema viniri ġana.

¹⁰ Guruġa tu tanobarai etanuto-ġoi, ema mo guruġa ġenana Barau na tanobara eveiato, senaġi tanobara na tu asi eribaiato. ¹¹ Ġia tu ġena tanobara ġana eiaġomato, senaġi ġena tarimarima na asi ġeġabi-raġeato. ¹² A tarimarima kotari na ġeġabi-raġeato e ġevaġa-moġoniato nai, ġia na maoro evinirito, Barau natunai beġene iaġo. ¹³ Ġia Barau natunai ġeiaġoto tu dia tauġanina ġenana. Mo tu dia sina tama rarari na o tauġani ġena urai o sina tama ġeri urai. Asiġi, tarimari ma tu Barau tauġena ġereġana na moġo ġia natunai evaġa-iaġorini.

¹⁴ Mo Guruġa tu tarimarima tauġaninai eiaġoto, benamo ġai fakamai ema tanuto. Ġia marevana e seġukana baregona ġaġitaiato. Moġa tu Barau na Natuna sebna kwariġutu eviniato marevana e seġukana. Varevare-bara ema guruġa e maġuri moġonina na evonuvonu-raġeto.

¹⁵ Ioane na ġia guruġana ekiraġi-foforiato, ekeato, ekirato, "Au na akiraġiato tarimana tu maiġa, akirato, 'Au murigu na beiaġomani tarimana na au evanaġiguto. Korana tu au maki roġosi roġo bana maġuri nuġanai veġata, ġia tu etanuto-ġoi.'"

¹⁶ Ġia tu varevare-bara na evonuvonu-raġeto. Mo ġena varevare-bara lorinai ġita mabarara vevaġa-namo iatai-iatai maki evinirani. ¹⁷ Korana Barau na Mose ġenana taravatu evinirato, a varevare-bara ema guruġa e maġuri moġonina tu Iesu Keriso na eġwa-iaġomarito. ¹⁸ Tovotovona na veġata beiaġoma maitoma tarima ta na Barau asi eġitaiato. Natuna ġora ġereġa, Tamana sevinai etanuni tarimana, ġia na Barau ema vaġa-foforiato.

Ioane Babatise ġena guruġa-fofori

Mataio 3:1-12; Mareko 1:7-8; Luka 3:15-17

¹⁹ Ioane ġena guruġa-fofori tu maiġa. Iuda tarimari na Rubu Veaġa vereri e Levi doġorona tarimari, (mai tu Rubu Veaġai vetuġunaġi tarimari), kotari Ierusalemna na Ioane ġenai ġetuġu-iaġorito, beġene danaġia ġana, beġene kira, "Ġia tu deikara?" ²⁰ Benamo Ioane asi evekira-ġuniġauto, senaġi ġoirari ai eguruġa-foforito, ekirato, "Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna)." ²¹ Ma ġedanaġiato, ġekirato, "Ba ġoi tu deikara? Ġoi tu Elia ba?" Ġia ekirato, "Au tu dia

Elia." Ma ġekirato, "Ġai na peroveta tarimana ġanariani tarimana tu ġoi ba?" Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Asiġina!" ²² Benamo ġia na ma ġedanaġi-ġenoġoiato, ġekirato, "Ba ġoi tu deikara? Ġemu vevaġa-vese novini-ginikauma, be beġe tuġuma tarimari ġeri ai baġana iaġo, baġana vaġa-ribari. Ġoi tauġemu varimu tu aiġesi?" ²³ Benamo Ioane tauġena evevari-fiuto, ekirato, "Au tu garo ta tano fakanai ekea-koġokoġoni, ekirani, 'Vereġauka ġena dabara boġono iareva-toretorea.'" Isaia peroveta tarimana na ekiraġi-guineato ilailana.

²⁴ Mo vetuġu ġeiaġo-viniato tarimari tu Farisea tarimari. ²⁵ Benamo Ioane ġedanaġiato, ġekirato, "Bema ġoi tu dia Keriso, e dia Elia, e dia mo peroveta tarimana, karase nai ġoi tu ovevaġa-babatisoni?" ²⁶ Ioane evaġa-veseto, ekirato, "Au tu nanu na moġo ababatisoni, senaġina tarima ta tu ġomi fakami ai eruġa-taġoni, ma ġomi tu asi ribami ġia. ²⁷ Ġia tu au murigu na eiaġomani, ema au tu asi ilaila, ġia ġena tamaka varori baruġarini." ²⁸ Mai dagara mabarari tu Betania, Ioridana ġarukana mo rekenai, ġeġorato, Ioane ebatisoto-ġoi gabunai.

Barau ġena ġinitaġo mamoenai

²⁹ Ma elaġanito nuġanai, Ioane na Iesu eġitaiato, ġia ġenai eiaġomato-ġoi, benamo ekirato, "Ġoboġe, mani tu Barau ġena Mamoe Natuna, ġia na tanobara ġena rakava beġabi-vaġiani. ³⁰ Au na tu ġia akiraġiato, akirato, 'Au murigu na eiaġomani tarimana na evanaġiguto, korana tu au roġosi roġo bara maġuri nuġanai veġata, ġia tu etanuto-ġoi.' ³¹ Tovo-tovonai au tu asi ribagu ġia, senaġi au aiaġomato nanu na ababatisoni, korana tu Isaraela tarimari na Iesu beġene ribaia ġana."

³² Benamo Ioane ma eguruġa-foforito, ekirato, "Iauka aġitaiato, guba na emariġoto pune noġa, ġia iatanai etanukauto. ³³ Tovotovonai au tu asi ribagu ġia, senaġi Barau na etuġuguto, bana iaġoma tu, tarimari-ma nanu na bana babatisori ġana. Ġia na evaġa-guruġaguto, ekirato, 'Ġoi na tarima ta boġitaiani, Iauka bemariġoni, iatanai betanu-kauni. Mo tau tu tarimari-ma Iauka Veaġa na bebabatisorini.'" ³⁴ Ioane ekirato, "Au na aġitaiato naima akiraġi-foforiani, ġia tu Barau Natuna."

Iesu ġena mero ġiniguineri

³⁵ Ma elaġanito nai tu, Ioane e ġena mero ruarua ġesi monai ma ġeruġa-taġoto-ġoi. ³⁶ Ġeruġa-taġoto-ġoi nuġanai tu, Iesu eraka-vanaġito, eġitaiato, benamo ekirato, "Ġoboġe, Barauna Mamoe Natuna, (ġena ġinitaġo mamoenai), ġoġitaia." ³⁷ Ma Ioane ġena mero ruarua na mo guruġa ġeseġaġiato, benamo Iesu murina na ġeiaġoto. ³⁸ Iesu eruġa-kureto, ma murinai ġerakakauto tarimari ruarua eġitarito, benamo edanaġirito, ekirato, "Ġomi tu kara ġourani?" Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Rabi, ġoi tu ainai otanuni?" Rabi anina tu vevaġa-riba tarimana. ³⁹ Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Ġoiaġoma, ġoma ġitaia." Benamo ġia ġesi ġeiaġoto, ma ġena tanu gabuna ġea ġitaiato, mo ġaro vinubana

tu ġia ġesi ġebukato. Mo tu horaġauna 4 koloko lav-ilavi rekenai.

⁴⁰ Ioane ġena guruġa ġeseġaġiato, benamo Iesu murinai ġerakato tarimana ta tu Anduru, Simona Petero tarina. ⁴¹ Anduru na Iesu eraga-kwaneato. Asikau-na kakana Simona edoġariato, benamo ekirato, ekirato, "Ġai na Mesia baġa doġaria." Mesia anina tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tarimana). ⁴² Benamo ġia na Simona Iesu ġenai eġoriaġoato. Iesu na eġitaiato, benamo ekirato, "Ġoi aramu tu Simona, Ioane natuna, senaġi ġoi toma aramu beġe kiraġiani tu Kefas beġe toni." Mai ara "Kefas" ema "Petero" aniri tu sebona, garo ai anina tu "Fore".

Iesu na Filipino e Natanaela ekearito

⁴³ Ma elaġanito nai tu, Iesu tu Galilea tanona ġana neiaġo etato. Ġia na Filipino edoġariato, benamo ekirato, ekirato, "Murigu ai noma raka." ⁴⁴ Filipino tu Betsaida tarimana, Anduru e Petero ġesi vanuġa sebona. ⁴⁵ Filipino na Natanaela edoġariato, benamo ekirato, ekirato, "Mose ġena taravatu ai ema peroveta tarimari ġeri bukai varina ġetoreato tarimana tu baġa doġaria; ġia tu Iesu, Nasareta tarimana, Iosefa natuna."

⁴⁶ Natanaela evedanaġito, ekirato, "Nasareta na dagara namona ta beiaġomani?" Filipino ekirato, "Noiaġoma, noma ġitaia."

⁴⁷ Iesu na Natanaela eġitaiato, eiaġomato-ġoi, benamo ġia ekiraġiato, ekirato, "Ġoboġe, mani tarima tu Isaraela tarimana korikorina, ġia ġenai ġofaġofa ta tu asi etanuni." ⁴⁸ Natanaela na edanaġiato, ekirato, "Kamasi boribagu?" Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Filipo tu vau bekeamu. Au na ġoi tu baġita-guinemu figi ġauna gaburenai roġo otanuto-ġoi nai." ⁴⁹ Benamo Natanaela na evaġa-veseato, ekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, ġoi tu Barau Natuna; ġoi tu Isaraela Verena." ⁵⁰ Iesu na ma evaġa-veseato, ekirato, "Ġoi na au ovaġa-moġoniguni, korana au na bakira-varamu, ġoi tu figi ġauna gaburenai baġita-guinemu, nene? Veġa tari vau boġitarini, mai veġa maiġa maki beġe vanaġiani." ⁵¹ Benamo ma ekirarito, ekirato, "Moġoni veġata, au na ġomi akiramini, guba bevekeo-fakani boġo ġitaiani, ema Barau ġena aneru beġe varaġeni e beġe mariġoni boġo ġitarini Tarimarima Natuna ġenai."

Veġaraġo verekona Kana vanuġanai

2 Ġaro ruarua ġekorito murinai, Kana vanuġana nuġanai veġaraġo verekona ta ġeveiato. Kana vanuġana tu Galilea tanona nuġanai. Mo veġaraġo verekona nuġanai tu Iesu sinana maki monai. ² Ema Iesu ma ġena mero ġesi maki ġeura-maġirito, be mo veġaraġo verekona nuġanai ġeraka-toġato. ³ Vine nana o wain ekorito, benamo Iesu sinana na Iesu evaġa-guruġaiato, ekirato, "Ġia tu asi ġari vine nana." ⁴ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Vavine, karase nai au oma kira-varaguni? Mani tu ġomi ġemi ġauvei. Au ġegu ġaro tu roġosi bene votu." ⁵ Benamo

sinana na vetuḡunaḡi tarimari evaḡa-guruḡarito, ekirato, "Kara bekira-varamini veigana boḡono veia."

⁶ Monai tu fore gwaḡuturi imaima sebona (6) vaḡaruḡa, Iuda tarimari ḡeri veiareva veigari ḡari ḡeḡauveiaḡirito-ḡoi. Mo fore gwaḡuturi tata nuḡari tauri galon gabana ruarua (20) o gabana toitoi (30) kavari. ⁷ Iesu na vetuḡunaḡi tarimari ekirarito, ekirato, "Mani gwaḡutu nanu na ḡovaḡa-vonuri!" Benamo ḡevaḡavonu fokafokarito. ⁸ Moḡa murinai ma ekirarito, ekirato, "Kota ḡoḡutu-vaḡia, ḡoḡwa-iaḡoa vereko ḡorikauna tarimana ḡenai." ḡeḡutu-vaḡito, benamo ḡeḡwa-iaḡoato, ⁹ vereko ḡorikauna tarimana na mo nanu, vine nanunai evaḡa-iaḡoato moḡa, eniu-tovoato. ḡia tu asi ribana mo vine nanuna tu ainana eiaḡomato; a nanu ḡesisiato merori ḡereḡari moḡo ma ribari. Benamo vereko ḡorikauna tarimana na veḡaraḡo variḡu tauna ekea-iaḡomaiato, benamo evaḡa-guruḡaiato, ekirato, ¹⁰ "Tarimarima mabarari na vine nanuna namo vedaureana tu ḡetore-rosi guineani, benamo vereko tarimari ḡeniu-maseni murinai vau, vine nanuna kota namo raḡina ma ḡetore-rosiani. Senaḡina ḡoi na tu vine nanuna namo vedaureana tu boḡabi-taria mo maitoma."

¹¹ Mai tu Iesu ḡena vetoḡa boruna giniguinena evaḡa-foforiato Kana vanuḡanai, Galilea tanona nuḡanai. Monana ḡia marevana e seḡukana baregona evaḡa-foforiato, ema ḡena mero na ḡevaḡa-moḡoniatto.

¹² Moḡa murinai Iesu ma sinana e tarina merori, ema ḡena mero ḡesi ḡevariḡoto Kaperanauma ḡana. Ma monai ḡaro viravira ta ḡetanuto.

Iesu na Rubu Veaḡa eiarevaiato

Mataio 21:12-13; Mareko 11:15-17; Luka 19:45-46

¹³ Iuda tarimari ḡeri Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo verekona ḡoirai ekavinaḡito naima, Iesu tu Ierusalemata ḡana evaraḡeto. ¹⁴ Rubu Veaḡa nuḡanai tarimarima na boromakau, e mamoe, ema pune ḡevoivoi-iaḡirito-ḡoi, ema tarima kotari teibolo ai ḡetanuto ma moni ḡesenisito-ḡoi edoḡaririto. ¹⁵ Benamo varo kwarina ta evatoato. Monana Rubu Veaḡa na mamoe e boromakau mabarari ema lailai-rosirito. Moni ḡesenisirito-ḡoi tarimari ḡeri fata eḡuke-vebuburito, ḡeri moni ebubu-lautilusirito. ¹⁶ Benamo pune ḡevoito-ḡoi tarimari ekira-ḡoirito, ekirato, "Maiḡeri dagara mainana ḡoḡabi-rosiri! Au Tamagu ḡena numa tu voivoi numanai asi ḡovaḡa-iaḡoa!" ¹⁷ Benamo ḡena mero na Buka Veaḡai evetoreto guruḡana ḡetuḡamaḡi-doḡariato, ekirani, "ḡoi ḡemu numu uravinina nuḡagu ai tu karava noḡa eḡarani."

¹⁸ Moḡa murinai Iuda tarimari na ḡevaḡa-guruḡaiato, ḡekirato, "Maiḡesi oveini anina tu kara? Kamara vetoḡa na bevaḡa-foforimuni ḡai ḡemai, ḡoi tu ma ḡemu maoro maiḡeri boveirini?" ¹⁹ Iesu evaḡa-veseto, ekirato, "Mai Rubu Veaḡa ḡorovoa, benamo ḡaro toitoi nuḡanai au na ma bana vaḡa-ruḡa-vaisi ḡenoḡoia."

²⁰ ḡia na ḡekiraiato, ḡekirato, "Mai Rubu Veaḡa tu laḡani gabana vasivasi ma imaima sebona (46) nuḡari

ai ḡeragaiato. A ḡoi na tu ḡaro toitoi nuḡanai ma boraḡa-ḡenoḡoiani otoni?"

²¹ Senaḡi Iesu na tu ḡia tauḡanina Rubu Veaḡai evaḡa-ilailaiato. ²² Iesu mase na evaisi-raḡeto murinai, ḡena mero na mo guruḡa ḡetuḡamaḡi-doḡariato, benamo ḡia na Buka Veaḡa ema Iesu na evaḡa-ribarito guruḡari ḡevaḡa-moḡonirito.

Iesu ribana tarimarima ḡeri veigā

²³ Iesu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaḡirito moḡo verekona ḡarori ai Ierusalemata etanuto-ḡoi nai, tarima vovoka na ḡevaḡa-moḡoniatto, korana tu vetoḡa boruri ḡutuma eveirito ḡeḡitarito nai. ²⁴ Senaḡi Iesu na ḡia asi evaḡa-moḡonirito, korana tarimarima mabarari ḡia tu ma ribana ḡinikau. ²⁵ Ema tarima ta tu asi ilaila ḡia tarimarima ḡeri maḡuri dabarari bekira-varaiani, korana tarimarima mabarari nuḡari tu ḡia ma ribana.

Iesu e Nikodemo

3 Farisea tarimana ta etanuto-ḡoi arana Nikodemo; ḡia tu Iuda tarimari ḡeri veḡorikau tauna ta. ² Neḡa ta boḡi ai Iesu ḡenai eiaḡoto, benamo ekirato, "Rabi, ḡai ribama, ḡoi tu vevaḡa-riba tarimamu, Barau ḡenana oiaḡomato, korana tu vetoḡa boruri oveirini maiḡeri tu Barau na asi evaḡa-kavaiani tarimana na tu asiḡina ḡinavaḡi beveirini riba."

³ Iesu na evaḡa-veseto, ekirato, "Moḡoni veḡata akiramuni, asi beḡora-ḡenoḡoini tarimana na Barau ḡena Basileia tu asiḡina ḡinavaḡi beḡitaiani." ⁴ Benamo Nikodemo na edanaḡiato, ekirato, "Tarima baregona ta tu kamas ma beḡora-ḡenoḡoini? Sinana nuḡanai ma beraka-toḡani, benamo ma beḡora-ḡenoḡoini?"

⁵ Iesu ma evaḡa-veseto, ekirato, "Au na akira-korikorimuni, tarima ta Barau ḡena Basileia nuḡanai asi berakatoḡa-kavani, senaḡina nanu ḡenana beḡorani ema Iauka ḡenana maki beḡorani tarimana vau berakatoḡani. ⁶ Tarimarima tauḡanina ḡenana eḡorani tu tauḡani, ma Barau Iaukana ḡenana eḡorani tu Iauka. ⁷ ḡoi nuḡamu asi bene farevaḡi maiḡesi akiramuni nai, korana au bakira, 'ḡomi mabarami boḡono ḡora-ḡenoḡoi.' ⁸ Iavara etoḡani tu, eurani gaburi ḡana eḡau-iaḡoni. Guruna tu ḡoseḡaḡiani, senaḡi ainana eiaḡo-
mani, ma aiḡana eiaḡoni tu asi ḡoribaiani. Barau Iaukana ḡenana ḡeḡorani tarimari mabarari maki moḡesina, asi ḡoribani kamas ḡeḡorani."

⁹ Nikodemo ma evedanaḡito, ekirato, "Mai dagara tu kamas beḡe ḡorani?" ¹⁰ Iesu ma evaḡa-veseto, ekirato, "ḡoi tu Isaraela ḡeri vevaḡa-riba tarimamu, senaḡi maiḡeri dagara ḡoi tu asi ribamu?" ¹¹ Au na akira-korikorimuni, ḡai tu ribama dagarari ḡaguruḡa-iaḡirini, ema ḡaḡitarito dagarari ḡakiraḡi-foforirini, senaḡina ḡema guruḡa tu asi ḡoḡabi-raḡerini. ¹² Au na ḡomi ḡemi tu tanobara dagarari akiraḡirini, senaḡi asi ḡovaḡa-moḡoniguni, a guba dagarari bakira-varamini nai tu, kamas boḡo vaḡa-moḡoniguni? ¹³ Tarima ta guba ḡana asiḡina ḡinavaḡi evaraḡeto, senaḡina guba na

emariĝoto tarimana ĝereĝana moĝo, mo tu Tarimari-ma Natuna. ¹⁴ Mose na tano fakanai mota eĝabi-vaissia-to ilailanai, Tarimarima Natuna maki moĝesi beĝe ĝabi-vaissiani. ¹⁵ Monana vau ĝia ĝenai beĝe veĝabidadamani tarimari mabarari na maĝuri vanaĝi-vanaĝi beĝe ĝabiani.

¹⁶ Korana Barau na tanobara euravini-baregoato nai, Natuna ĝora ĝereĝa evinirato, be ĝia beĝe ĝabidadama-viniani tarimari mabarari tu asi beĝe maseni, a maĝuri vanaĝivanaĝi beĝe ĝabiani. ¹⁷ Korana Barau na Natuna etuĝu-mariĝoato tanobara ĝana tu, dia tanobara bene vaĝa-kotaia ĝana, senaĝi tanobara ĝia bakunai bene maĝuri ĝana. ¹⁸ Ĝia ĝenai eveĝabidadamani tarimana tu meto asi beviniani, senaĝi asi eveĝabidadamani tarimana tu varau meto eĝwa-taĝoani, korana ĝia na tu Barau Natuna ĝora ĝereĝa asi eĝabidadama-viniani nai. ¹⁹ Mo meto korana tu maiĝesi: Mama tu tanobarai varau ema foforito, senaĝi tarimarima na mukuna ĝeuravini-baregoato, korana ĝeri veiĝa tu rakava nai. ²⁰ Veiĝa rakavari ĝeveini tarimari mabarari na tu mama ĝeruĝaiani, mama asi ĝeiaĝo-viniani. Ĝia tu ĝegarini, korana ĝeri veiĝa rakavari beĝe foforini mamai garina. ²¹ Senaĝi deikara dabara moĝonina ekorana-iaĝiani tarimana na mama eiaĝo-viniani, benamo tarimarima na beĝe ĝitakinikauani, ĝena veiĝa namori eveirito tu Barau ĝenana eveirito.

Iesu ema Ioane

²² Moĝa murinai Iesu ma ĝena mero ĝesi Iudea tanona rekena ĝana ĝeiaĝoto. Monai Iesu tu ĝena mero ĝesi ĝetanuto-ĝoi e ebatisoto-ĝoi. ²³ Ioane maki Aenon ai, Salim rekenai, ebatisoto-ĝoi, korana nanu tu barego monai. Tarimarima mo ĝana ĝeiaĝoto-ĝoi, ea babatisorito-ĝoi. ²⁴ Mo tu Ioane dibura numanai roĝosi ĝere kou-ĝaua nuĝanai.

²⁵ Moĝa ĝaronai Ioane ĝena mero Iuda tarimana ta ĝesi ĝeveĝare-veĝareto. Ĝia ĝeri guruĝa tu, kamara veĝuriĝi veiĝanai tu tarimarima benamo-vedaureani. ²⁶ Ioane ĝena mero Ioane ĝenai ĝeiaĝoto, benamo ĝekirato, "Vevaĝa-riba tarimamu, Ioridana ĝarukana mo rekenai ĝoi ĝesi ĝotanuto-ĝoi e ĝoi na oguruĝa-iaĝiato tarimana tu ebatisoni, ema tarimarima vovoka ĝia ĝenai ĝeiaĝoni."

²⁷ Ioane evaĝa-veseto, ekirato, "Tarima ta na dagara ta asi beĝoitaĝo-kavaiani, senaĝi Barau na guba na bevinirato vau beĝoitaĝoni. ²⁸ Ĝomi tauĝemi na ĝoseĝaĝiguto, be ma ribami au akirato, 'Au tu dia Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tau-na), senaĝi au tu etuĝu-guineguto ĝia ĝoirana ĝana.' ²⁹ Beveĝaraĝoni ĝuiatona tu beĝaraĝoani futuana na beĝaraĝoani. A beveĝaraĝoni futuana ĝatana tu eruĝa-taĝoni moĝo, (mai tu au, Ioane), ema ĝatana eseĝaĝi-ĝauni, ma ĝatana beveĝaraĝoni futuana garona beseĝaĝiani nai tu, beiakuni. Moĝesi naima au tu iaku na bama vonuvonu-raĝe. ³⁰ Ĝia tu bene barego, a au tu bana kei."

Iesu tu guba na eiaĝomato

³¹ "Tuĝuna na emariĝoto tarimana tu dagara mabarari iatari ai; tano na eiaĝomato tarimana tu tanobara tarimana ema tanobara guruĝari moĝo beki-raĝini. Guba na eiaĝomato tarimana dagara mabarari iatari ai. ³² Ĝia tu monai eĝitato e eseĝaĝito dagarari ekiraĝi-foforirini, senaĝi tarima ta na ĝena guruĝa asi eĝabi-raĝeani. ³³ Deikara na ĝia ĝena guruĝa eĝabi-raĝeani tarimana na evaĝa-moĝoni korikoriani, Barau tu moĝoni veĝata. ³⁴ Korana tu Barau na etuĝuato tarimana na Barau ĝena guruĝa beki-raĝiani, korana tu Barau na ĝena Iauka Vevaĝa eviniato ema evaĝa-vonuvonu-raĝeani. ³⁵ Tamana na Natuna eura-viniani, ema dagara mabarari ĝia ĝimanai etore-kaurito. ³⁶ Deikara na Natuna evaĝa-moĝoniani tarimana na maĝuri vanaĝivanaĝi beĝabiani. A Natuna asi evaĝa-moĝoniani tarimana na maĝuri asi beĝabiani, senaĝi Barau ĝena baru tu ĝia iatanai betanuni."

Iesu ema Samaria vavinena

4 Farisea tarimari tu varau ĝeseĝaĝito, Iesu na tarima vovoka eĝabirito, ĝena mero ai evaĝa-iaĝorito e ebatisorito, ma Ioane na tu asi vovoka eĝabirito.

² Senaĝina Iesu tauĝena na ta tu asi ebatisoato; mo tu ĝena mero moĝo ĝebabatisoto-ĝoi. ³ Iesu eribato ĝia varina Farisea tarimari na eseĝaĝiato, benamo Iudea eiaĝuiato, Galilea ĝana ma eĝenoĝoi-iaĝoto.

⁴ Galilea ĝana tu Samaria tanona na eraka-vanaĝito.

⁵ Samaria vanuĝana tai eraĝasito. Mo vanuĝa arana tu Sika. Mo vanuĝa tu Iakobo na natuna Iosefa evinia-to tanona sevinai. ⁶ Iakobo ĝena nanu gurina maki monai. Iesu tu eraka-iaĝomato, be egaugau-raĝeto, benamo mo nanu gurina sevinai etanu-tarito. Mo tu horaĝauna 12 koloko nuĝanai ĝaroĝotai.

⁷ Etanu-taĝoto-ĝoi nuĝanai, Samaria vavinena ta nanu ĝutu eiaĝoto, benamo Iesu na enoĝiato, ekirato, "Nanu kota noma vinigu, be nama niu." ⁸ Ĝena mero tu vanuĝa ĝana, ĝaniĝani voi ĝeiaĝoto. ⁹ Samaria vavinena evaĝa-veseto, ekirato, "Ĝoi tu Iuda taumu, ma au tu Samaria vavinegu, karase nai au ĝegu ai nanu onoĝini?" Moĝesi ekirato, korana Iuda tarimari tu Samaria tarimari ĝesi asi ĝevegara-garato-ĝoi. ¹⁰ Benamo Iesu na evaĝa-veseto, ekirato, "Bema Barau ĝena varevare dagarana boro riba, ema boro riba maki, nanu kota ĝemu ai enoĝiani tarimana tu deikara nai tu, ĝia boro noĝia, benamo ĝia na maĝuri nanuna bere vinimu." ¹¹ Vavine ekirato, "Vereĝauka, ĝoi tu asi ĝemu tuĝu-riĝo dagarana e guri maki variĝo. Mani maĝuri nanuna tu ainana boĝabiani? ¹² Ĝoi tu varaĝe lelevaĝi, ma ĝai senema Iakobo tu kei, ei? Mai nanu gurina tu ĝia na evinimato, ema ĝia tauĝena na eniuato-ĝoi, natuna mabarari na ema ĝena boromakau e mamoe seriri na maki ĝeniuato-ĝoi." ¹³ Iesu na ma evaĝa-veseto, ekirato, "Mai nanu beĝe niuani tarimari mabarari bokari ma beĝe koke-ĝenoĝoini. ¹⁴ A au na baviniiani nanuna beniuani tarimana tu, bokana asi ma

bekoke-ġenoġoini. Korana au na baviniani nanuna tu ġia nuġanai nanu gurinai beiaġoni, bevoneġoi-voneġoini ema maġuri vanaġivanaġi beviniani.”¹⁵ Mo vavine na enoġiato, ekirato, “Vereġauka, mani nanu novinigu, be bokagu asi ma bene koke-ġenoġoi, ema maiġana nanu-ġutu asi ma bana iaġoma.”

¹⁶ Benamo Iesu na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Noiaġo, ġaraġomu noa keaia, benamo taumi ruarua boġono iaġoma.”¹⁷ Mo vavine evaġa-veseto, ekirato, “Au tu asi ġaraġogu.” Iesu ekirato, “Mani tu moġoni okirani, ‘Au tu asi ġaraġogu’ otoni tuna.”¹⁸ Ġemu guruġa tu moġoni, korana ġoi tu vaġa-imaima veġata oveġaraġoto, ema mani oġabiato tarimana maniġa tu dia ġoi ġaraġomu.”¹⁹ Mo vavine ekirato, “Vereġauka, au toma bama riba, ġoi tu peroveta tarimamu.”²⁰ Ġai tubuma ġatama na tu mai ġoro ai Barau ġetoma-rakariġo viniato-ġoi, a ġomi Iuda tarimami ġokirani, toma-rakariġo gabuna tu Ierusalemia moġa, be tarimarima tu monai beġene toma-rakariġo.”

²¹ Iesu ekirato, “Vavine, ġegu guruġa bono vaġa-moġonia, ġaro ta eiaġomani, mai ġoro ai e Ierusalemia maki Tamara asi boġo toma-rakariġo viniani.

²² Ġomi Samaria tarimami na ġotoma-rakariġo viniani Barauna tu asi ribami; a ġai na ġatoma-rakariġo viniani Barauna tu ribama, korana vevaġa-maġuri tu ġai Iuda tarimama ġemana eiaġomani.”²³ Senaġi ġarona eiaġomani ema varau beraġasi maiġa, toma-rakariġo tarimari moġoniri na Tamara Barau tu iaukai e moġoni ai beġe toma-rakariġo viniani. Korana Tamara na tu moġesi beġe toma-rakariġo viniani tarimari evetaurini.”²⁴ Barau tu Iauka, ma beġe toma-rakariġo viniani tarimari na tu iaukai ema moġoni ai beġene toma-rakariġo vinia.”²⁵ Mo vavine na ekiraiato, ekirato, “Au ribagu, Mesia, ġekiraġiani Keriso ġetoni, tu beiaġomani. Ġia beiaġomani ġaronai, ġia na dagara mabarari beki-raġi-foforirini.”²⁶ Benamo Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Tarimana tu au maiġegu, ġoi avaġa-guruġamuni.”

Iesu ġena mero ġeġenoġoito

²⁷ Iesu moġesi eguruġato-ġoi nuġanai, ġena mero ġeraġasito. Ġia mabarari nuġari ġefarevaġito, korana Iesu tu vavine ta ġesi ġeguruġa guruġato-ġoi, senaġi tarima ta asi ekirato, “Ġoi tu kara ourani?” O “Karase nai mai vavine ġesi ġoguruġa-guruġani?”²⁸ Benamo mo vavine na ġena nanu gwaġutuna eraga-kwaneato, eġenoġoi-iaġoto vanuġa ġana, benamo vanuġa tarimari ea kirarito.”²⁹ Ekirato, “Ġoiaġoma, tarima ta ġoma ġitaia. Ġia na au ġegu veiġa aveirito dagarari mabarabarari beki-raġi-fofori foforiri. Betaġu ġia tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tau-na), banaġu?”³⁰ Benamo tarimarima na vanuġa ġeiaġuiato, ma Iesu ġenai ġeiaġoto.

³¹ Mo faka nuġanai ġena mero na Iesu ġekiraiato, ġekirato, “Vevaġa-riba tarimamu, noġaniġani.”

³² Senaġi ġia evaġa-veseto, ekirato, “Au tu ma ġagu ġaniġani, ġomi asi ribami ġaniġanina.”³³ Moġesina naima ġena mero tauġeri ġevedanaġito, ġekirato,

“Tarima ta na ġana ġaniġani beġwa-iaġoma ba?”

³⁴ Iesu na ekirarito, ekirato, “Au ġagu ġaniġani tu etuġuguto Barauna ġena ura bana veia, ema eviniguto ġauveina bana vaġa-koria.

³⁵ Ġomi ma ġemi sisiba guruġana, ġokirani, ‘Ġue vavasi murinai vau kwakwa ġarona beiaġomani.’ A au na akiramini, matami ġokeori, benamo vamoka ġoġi-ta-ginikauri, tauri tu varau beġe gwaġiġi, kwakwa ġarona tu beraġasi.”³⁶ Kwakwa tarimana ġena ġauvei voina tu beġabiani, ema vamoka ġaniġanina bevaġa-vegogoani tu, maġuri vanaġivanaġi ġana. Tauna moġa, varovarona tarimana e kwakwa tarimana beġe iaku-vegogoni.”³⁷ Korana moġesi bevetoreni nai tu, in-ġesina ġekiraġiani guruġana tu moġoni, ‘Tarima ta na tu evaroani, ma ta na tu ekwaiani.’³⁸ Au na ġomi atuġumito tu, asi ġovaro-vekwaraġito dagarari kwakwari. Varovarori vekwaraġiri tu tarima tari ġevewwaraġito, a ġomi na tu ġia ġeri vekwaraġi dagarari kwakwari boġo raka-toġa.”

Samaria tarimari ġutuma na Iesu ġevaġa-moġoniato

³⁹ Benamo Samaria tarimari vovoka mo vanuġa nuġanai Iesu ġevaġa-moġoniato, korana tu mo vavine ġena vevarifiu guruġana ġenana naima, ġia ekirato, “Au ġegu veiġa rakavari aveirito dagarari mabarabarari beki-raġi-fofori foforiri.”⁴⁰ Moġesina naima Samaria tarimari Iesu ġenai ġeiaġomato nai tu, ġenoġiato, ġia ġesi roġo beġene tanu. Moġa lorinai Iesu mo vanuġai ġaro ruarua ma etanuto.”⁴¹ Ma tarimarima vovoka na Iesu ġevaġa-moġoniato, korana ġena vevarifiu guruġari na.”⁴² Benamo ġia na mo vavine ġekiraiato, ġekirato, “Ġai na maitoma Iesu ġevaġa-moġoniani, dia ġoi ġemu guruġa lorinai, senaġi ġai tauġema na ġia baġa seġaġia, ma baġama riba-ginikau, ġia tu moġoni Keriso, tanobara Vaġa-maġuri-na Tarimana.”

Vere ta natuna merona Iesu na keve na evaġa-maġuriato

⁴³ Iesu monai ġaro ruarua etanuto murinai, Galilea ġana ma eiaġoto.”⁴⁴ Iesu tauġena na ekiraġi-foforiato, ekirato, “Peroveta tarimana tu ġena vanuġa korikorina tarimari na asi beġe gubakauani.”⁴⁵ Benamo Galileai ea votuto nai tu, Galilea tarimari na ġeġabi-raġeato. Iesu ġeġabi-raġeato korana Ierusalemia Pasova verekona nuġanai tu ġia maki monai, be Iesu na kara eveirito dagarari mabarari tu, matari na ġeġitarito.

⁴⁶ Benamo Iesu ma eġenoġoito Galilea vanuġana ta arana Kana ġana. Kana tu Iesu na nanu wain ai evaġa-iaġoato vanuġana. Monai kini ġena vere ta Kaperanauma etanuto-ġoi, ma ġia natuna merona tu ekeve-rakavato.”⁴⁷ Mo vere eseġaġito, Iesu tu Iudea na eiaġomato Galilea ġana, benamo eiaġoto ġia ġenai, benamo enoġiato, Kaperanauma ġana nevariġo, be ġia natuna merona nea vaġa-maġuria, korana ġia natuna merona tu dori emaseto-ġoi.

⁴⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Ĝomi tu vetoĝa boruri e nuĝa-farevaĝi veiĝari asi boĝo ĝitarini tu, asi boĝo vaĝa-moĝoniguni.” ⁴⁹ Mo vere ekirato, “Vereĝauka, siaĝo, natugu bemaseni ĝesi.” ⁵⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Noiaĝo, natumu merona tu bemaĝuri bene.” Mo tarima na Iesu ĝena guruĝa evaĝa-moĝoniato, benamo eiaĝoto.

⁵¹ Dabara na eĝenoĝoi-iaĝoto-ĝoi nuĝanai, ĝena vetuĝunaĝi tarimari ĝesi ĝevedoĝarito, benamo ĝekiravariato, ĝekirato, “Ĝoi natumu merona tu bemaĝuri.”

⁵² Benamo ĝia na edanaĝirito, kamara horai natuna merona enamoto. Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Ĝoraĝani horaĝauna 1 koloko lavilavi rekenaĝi ĝia mo keve na eraga-kwaneato.” ⁵³ Benamo tamana eriba-maoroto, mo aoa korikorinai enamoto, Iesu na ĝia evaĝa-guruĝaiato, ekirato, “Ĝoi natumu tu bemaĝuri.” Benamo ĝia e ĝena numa tarimari mabarari ĝesi Iesu ĝevaĝa-moĝoniato. ⁵⁴ Mai tu vetoĝa boruna vaĝa-ruaruana Iesu na eveiato, Iudea na Galilea ĝana eiaĝoto murinai.

Kou ai Iesu na tarima ta evaĝa-namoato

5 Mai veiĝa murinai Iesu tu Ieruselema ĝana ma evaraĝeto, korana Iuda tarimari tu ĝeri vereko ta ĝeveiato-ĝoi.

² Ieruselemai kou ta tu ĝatama-boka baregona arana Mamoe Ĝatama-bokana sevinai. Mo kou arana Heberu garo ai tu Betesda, ma ĝia sevinai tu iaĝaraĝi foutari imaima (5). ³ Ĝaro mabarari ai kevekeve tarimari vovoka monai ĝegena-taĝoto-ĝoi, mata-bubu, kwaku rakava, ema tauĝaniri ĝemaseto tarimari, [nanu ĝena ĝareva-ĝareva ĝevaĝa-nogaĝiato-ĝoi. ⁴ Korana aneru ta guba na emariĝoto-ĝoi, mo nanu evaĝa-ĝareva ĝarevaiato-ĝoi. Mo nanu eĝarevato-ĝoi nuĝanai, eturu-fer-ei guineto-ĝoi tarimana tu ĝena keve enamoto-ĝoi.]

⁵ Monai tarima ta egena-taĝoto-ĝoi, ĝena keve laĝaniri tu gabana toitoi ma imaima toitoi (38). ⁶ Iesu na monai genataĝonai eĝitaiato, ma eribato, ĝia tu ĝaro vovoka veĝata ekeve-iaĝiato. Benamo Iesu na edanaĝiato, ekirato, “Ĝoi ourani nonamo ba?”

⁷ Keve tarimana na evaĝa-veseato, ekirato, “Vereĝauka, nanu eĝareva-ĝarevani nai, au kou ai tu asi tau raga tore-reigu tarimana ta. Mainana tauĝegu kou aiaĝo-viniani nai tu, ta eraka-rei-guineni. ⁸ Iesu na ekiraiato, ekirato, “Novariĝisi, ĝemu geda noĝabi-vaísia, be noraka.” ⁹ Benamo mo tarima ĝena keve asikau enamoto, ma ĝena geda eĝabi-vaísia, benamo eruĝa-vaísito, erakato.

Mo veiĝa tu Sabadi ai eĝorato. ¹⁰ Moĝa lorinai Iuda tarimari na mo keve na enamoto tarimana ĝekiraiato, ĝekirato, “Toma tu Sabadi, ĝemu geda asi bono ĝwarakao rakaoa, taravatu.” ¹¹ Ĝia na evaĝa-veserito, ekirato, “Au bevaĝa-namogu tarimana na bekiragu, bekira, ‘Ĝemu geda noĝabi-vaísia, be noraka,’ besi.” ¹² Benamo ĝia na ĝedanaĝiato, ĝekirato, “Mo tu kamara tarima na bekiramu, ‘Ĝemu geda noĝabi-vaísia, be noraka,’ besi?” ¹³ Senaĝi mo Iesu na evaĝa-namoato tarimana tu asi ribana, dei na evaĝa-namoato, korana

Iesu tu eraka-veĝitato, tarima ĝutuma mo gabu ai vekaravari na.

¹⁴ Gabivau Iesu na mo tarima Rubu Veaĝa nuĝanai edoĝariato, benamo ekiraiato, ekirato, “Noseĝaĝi, maitoma ĝoi tu bonamo. Veiĝa rakavana ta asi ma bono vei-ĝenoĝoia, rakava barego vedaureana ta na beĝabimuni ĝesi.” ¹⁵ Benamo mo tarima erakato, eiaĝoto, Iuda tarimari ea kira-vararito, ĝia tu Iesu na evaĝa-namoato.

¹⁶ Monana vau Iuda tarimari na Iesu ĝevaĝa-rakavaiato-ĝoi, korana Sabadi ai mo vevaĝa-maĝuri veiĝana eveiato nai. ¹⁷ Benamo Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Au Tamagu tu vanaĝivanaĝi eĝauveini naima, au maki aĝauveini.” ¹⁸ Moĝesi ma ekirato nai, Iuda tarimari ĝeri ura tu dabara ta veĝata beĝene ĝoitaĝoa, be Iesu tu beĝene vaĝi-masea ĝetato. Dia mo Sabadi asi ekorana-iaĝiato moĝo dainai, senaĝina ekirato, Barau tu ĝia Tamana ma etato. Korana mo dabaraĝi ĝia tu Barau ĝesi ilaila etato.

Barau Natuna ĝena seĝuka

¹⁹ Benamo Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, “Moĝoni, au na akira-korikorimini, Natuna ĝereĝana na kara ta asi beveiani, senaĝi Tamana ĝena veiĝa beĝitarini veiĝari moĝo ĝia na beveirini. Tamana kara eveini dagarari mabarabarari Natuna na maki beveirini. ²⁰ Korana tu Tamana na Natuna eura-viniani, ema ĝia na eveirini dagarari mabarari maki evaĝa-ĝitaiani. Oba, dagara barego lelevaĝiri maki ĝenai bevaĝa-foforiani, maiĝeri dagara maki beĝe vanaĝirini, ĝomi nuĝami beĝene farevaĝi ĝana. ²¹ Vaĝa-ilailana Tamana na mase tarimari evaĝa-vaísi-raĝerini, benamo maĝuri evinirini kavana, Natuna na maki ĝena ura tarimari maĝuri evinirini. ²² Tamana na tu tarima ta asi evaĝa-kotaiani, korana vevaĝa-kota seĝukana mabarana tu Natuna eviniato. ²³ Moĝa tauna tu, tarimarima mabarari na Natuna beĝene gubakaua, Tamana ĝeguba-kauani kavana. Natuna asi eguba-kauani tarimana na tu Tamana maki asi egubakauani, korana Tamana na tu Natuna etuĝuato.

²⁴ Moĝoni au na akiramini, au ĝegu guruĝa es-eĝaĝiani ema etuĝuguto Barauna evaĝa-moĝoniani tarimana na maĝuri vanaĝivanaĝi varau beĝabia. Ĝia tu Barau ĝena Kota nuĝanai asi beraka-toĝani. Asiĝina. Mase varau beraga-kwanea, maĝuri nuĝanai varau beraka-toĝa.

²⁵ Moĝoni akiramini, ĝarona roĝo beiaĝomani, ma varau bevotu, mase tarimari na Barau Natuna garona beĝe seĝaĝiani, ma beĝe seĝaĝiani tarimari tu beĝe maĝurini. ²⁶ Korana tu Tamana tauĝena ĝenai maĝuri etanuni ilailanai, Natuna maki moĝesi eviniato, maĝuri ĝenai etanuni. ²⁷ Ema ĝia Natuna maoro eviniato, bene vevaĝa-kota ĝana, korana ĝia tu Tarimarima Natuna. ²⁸ Nuĝami asi beĝene farevaĝi! Ĝarona mani eiaĝomani, mase tarimari mabarari roĝo gara nuĝari ai na Barau Natuna garona beĝe seĝaĝiani. ²⁹ Benamo beĝema raka-rosini: Vei-namo tarimari beĝe vaísiraĝeni, maĝuri beĝene ĝabia ĝana, a vei-rakava tari-

mari beĝe vaisi-raĝeni, rakava voina metona beĝene ĝabia ĝana.”

Iesu beĝe kiraĝi-foforiani

³⁰ “Au tu ĝereĝagu na dagara ta asi baveiani riba. Avevaĝa-kotani maki Barau na ekiraguni aseĝaĝirini ilailari ai aveirini, moĝa lorinai ĝegu vevaĝa-kota tu ro-roĝoto, korana dia au tauĝegu ĝegu ura ta akorana-iaĝiani, senaĝi au etuĝuguto Barauna ĝena ura moĝo aveiani.

³¹ Bema au tauĝegu moĝo bara vekiraĝi-fofori nai tu, au ĝegu guruĝa tu asi tau vaĝa-moĝonina. ³² Senaĝi tarima ta na maki au evaĝa-moĝoniguni, ma au ribagu, ĝia na au ekiraĝi-foforiguni guruĝana tu moĝoni.

³³ Ĝomi na tarima kotari ĝotuĝu-iaĝorito Ioane ĝenai, benamo ĝia na guruĝa moĝonina ekiraĝiato. ³⁴ Au vaĝa-moĝonigu guruĝari tu dia tarimarima ĝerina eiaĝomani, a Ioane bakiraĝia korana tu, ĝomi maĝuri boĝono doĝaria uranai. ³⁵ Ioane tu noĝa moĝo lamefa eĝarato-ĝoi ema emore-taĝoto-ĝoi, benamo ĝomi mo faka kotunai ĝemi ura tu, ĝia ĝena mamai boĝono iaku-tanu moĝo ĝotato-ĝoi.

³⁶ Senaĝi au ĝevaĝa-moĝoniguni veiĝari na, Ioane na evaĝa-moĝoniguni guruĝari, moĝeri tu ĝevanaĝirini. Korana tu Tamagu na eviniguto ĝauveina maitoma aveiani, mainana au evaĝa-moĝoniguni, au tu Tamagu na etuĝuguto. ³⁷ Au tu Tamagu na etuĝuguto, ma ĝia tauĝena na maki au ekiraĝi-foforiguto. Ĝomi na ĝia garona tu roĝosi ĝoro seĝaĝia, ema vetoĝana maki roĝosi ĝoro ĝitaia. ³⁸ Ema ĝena guruĝa ĝomi nuĝami ai tu asi etanuni, korana ĝia na etuĝuato tarimana tu asi ĝovaĝa-moĝoniani.

³⁹ Ĝomi na Buka Veaĝa guruĝari ĝovetau-ginikaurini, korana ĝomi ĝotuĝamaĝini tu, moĝeri guruĝa nuĝari ai maĝuri vanaĝivanaĝi boĝo doĝariani. Moĝeri guruĝa na tu au ĝekiraĝiguni. ⁴⁰ Senaĝina ĝomi maĝuri ĝabiĝabina uranai au ĝegu ai iaĝoma tu asi ĝourani.

⁴¹ Au tu tarimarima ĝerina vevaĝa-raĝe tu asi ave-taŭani. ⁴² Senaĝi ĝomi aiĝesi, au tu ma ribagu. Au ma ribagu ĝomi nuĝami o lorumu ĝuturi ai Barau uravinina tu asi etanuni. ⁴³ Au aiaĝomato tu Tamagu aranai, ma asi ĝoĝabi-raĝeguni. Senaĝi tarima boruna ma beiaĝomani tauĝena aranai nai tu, boĝo ĝabi-raĝeani. ⁴⁴ Ĝomi tu tauĝemi fakami ai moĝo ĝovevaĝa-raĝeni tu ĝoĝabi-raĝerini. Senaĝi mo vevaĝa-raĝe tu Barau ĝereĝana na moĝo beveiani. Ma Barau ĝenana eiaĝomani mo vevaĝa-raĝe, ĝomi na tu asi ĝourani boĝono ĝabia. Bema ĝomi maniĝesi tauĝemi fakami ai moĝo ĝovevaĝa-raĝeni nai tu, kamasi au boĝo vaĝa-moĝoniguni?

⁴⁵ Asi boĝono tuĝamaĝi, au na Tamagu ĝoiranai bavaĝa-daĝamini, asiĝina. Vaĝa-daĝa tarimana tu ĝoĝabi-raĝeani tarimana, Mose, ĝia na ĝomi bevaĝa-daĝamini. ⁴⁶ Bema ĝomi na Mose moĝoni boĝoro vaĝa-moĝonia nai tu, au maki boĝoro vaĝa-moĝonigu, korana ĝia na tu au varigu etoreato. ⁴⁷ Senaĝina bema ĝia na etoreato guruĝana asi boĝo vaĝa-moĝoniani

nai, au ĝegu guruĝa tu kamasi boĝo vaĝa-moĝoniani?”

Iesu na daĝara imaima (5,000) eĝuburito

Luka 9:10-17

6 Moĝa murinai Iesu Galilea kouna na evanaĝi-iaĝoto tavi ta reke ĝana. Mo kou arana ta tu Tiberia. ² Benamo tarimarima vovoka tabutabu ĝia murina na ĝeiaĝoto, korana vetoĝa boruri eveito keve tarimari ĝeri ai ĝeĝitarito nai. ³ Moĝa murinai Iesu ĝoro ĝana evaraĝeto, benamo monai ĝena mero ĝesi ĝetanu-tarito. ⁴ Iuda tarimari ĝeri vereko arana Pasova ekavinaĝito-ĝoi ĝoirai. (Mai tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo, asi evaĝirito, verekona).

⁵ Iesu eboĝe-vaisito, tarimarima asisebo ĝia ĝenai ĝeiaĝomato-ĝoi, benamo ĝia na Filipino ekiraĝiato, ekirato, “Ĝita ĝaniĝani tu ainai toma tavoini, maiĝeri tarimarima mabarari taĝubu-iaĝirini?” ⁶ Iesu moĝesi ekirato, korana Filipino nuĝana bene ribaia ĝana. A ĝia tu ma ribana kara beveiani.

⁷ Filipino na evaĝa-veŝeato, ekirato, “Silva moniri sinau ruarua (200) na ĝaniĝani dagarari bita voini, senaĝi asi beĝe ilailani, mai tu koturi koturi moĝo maki asi veĝata mabarari beĝe ĝanini.” (Silva moniri sinau ruarua (200) tu tarima ta davana ĝue imaima toitoi (8) nuĝanai beĝabini kavana).

⁸ Ĝena mero ta arana Anduru, Simona Petero tarina, ĝia na ma evaĝa-veŝeato, ekirato, ⁹ “Mero misina ta maiĝa, ĝia tu ma ĝana beredi imaima (5) e maĝani-kone ruarua (2). Senaĝi asi beĝe ilailani mai tarimarima mabarari ĝeri ai tu-na.”

¹⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimarima ĝokirari, ĝetanutanu-tari.” Mo gabu moĝa ĝauĝana tu vovoka. Benamo tarimarima mabarari ĝetanutanu-tarito. Tau ĝereĝari moĝo mabarari tu 5,000 kavana. ¹¹ Benamo Iesu na mo beredi eĝabirito, Barau evaĝa-namoato, benamo ĝetanutanu-tarito tarimari mabarari ĝevini-vaĝa-ĝaurito. Maĝani-kone maki moĝesi eveirito, mabarari ĝeĝabito ĝeri ura ilailari ai. ¹² Ĝia mabarari ĝeĝani-maseto, benamo Iesu na ĝena mero ekirarito, ekirato, “Beredi kwari mabarari ĝovaĝa-vegogori, misi-na ta maki asi bene rekwa-rekwa.” ¹³ Benamo mo beredi ĝeĝanirito kwakwari moĝeri mabarari ĝevaĝa-vegogorito, boŝeĝa gabanana ruarua (12) ĝevaĝa-vonurito.

¹⁴ Tarimarima na Iesu na mai vetoĝa boruna eveiato ĝeĝitaĝato nai, ĝekirato, “Moĝoni, mai tu peroveta tarimana tanobara ĝana beiaĝomani ĝetato tarimana.”

¹⁵ Iesu eribato, tarimarima tu beĝe iaĝomani, ĝia beĝema ĝabi-tariani ĝeri kuni ai beĝene vaĝa-iaĝoa ĝana. Moĝesina naima ĝereĝana ĝoro ĝana ma eiaĝogenoĝoito.

Iesu nanu iatanai erakato

Mataio 14:22-33; Mareko 6:45-52

¹⁶ Elaviboĝi-iaĝoto nai, Iesu ĝena mero kou ĝana ĝevariĝoto. ¹⁷ Monai ĝasi tai ĝeraĝeto, benamo kou na ĝevanaĝito, Kaperanauma ĝana ĝeiaĝoto. Mo tu varau

eboĝito, ma Iesu tu roĝosi bere rakakau ĝia ĝeri ai.
¹⁸ A iavara baregona tu eragato-ĝoi, be mo kou ureurena maki ebaregato. ¹⁹ Iesu ĝena mero kilomita imaima (5) o imaima sebona (6) kavana ĝasi ĝelevaiato nuĝanai, ĝia na Iesu ĝeĝitaiato, nanu iatana na erakiaĝomato-ĝoi, ĝasi eiaĝoma-viniato-ĝoi, benamo ĝia tu ĝegarito. ²⁰ Iesu na ekirarito, ekirato, "Asi ĝogari, mai tu au." ²¹ Benamo ĝia ĝeĝabi-raĝeato, ĝasi ai eraĝekauto, ma asikauna tu ĝeiaĝo-viniato-ĝoi gabunai ĝevotuto.

Tarimarima na Iesu ĝevetauto

²² Elaĝanito boĝiboĝinai, tarimarima vovoka Iesu ĝena mero ĝasi ai ĝeraĝeto gabunai ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi. Ĝia ĝeribato, tovotovonai monai ĝasi tu sebona moĝo mo kou rikinai. Ema ma ribari maki, Iesu tu ĝena mero ĝesi mo ĝasi ai asi eraĝeto, ĝena mero tu ĝereĝari moĝo ĝeraĝeto ema ĝevanaĝi-iaĝoto. ²³ Ĝasi kotari Tiberia na ma ĝeiaĝomato, kou rikinai ĝema darokauto. Ĝia ĝedarokauto gabuna moĝa tu, Vereĝauka na beredi Barau evaĝa-namoato murinai, tarimarima evinirito, ĝeĝanirito gabuna sevinai. ²⁴ Mo tarimarima ĝeriba-maoroto, Iesu ma ĝena mero ĝesi monai tu asiĝina, benamo mo ĝasi ai ma ĝeraĝekauto, Kaperanauma ĝana ĝevanaĝi-iaĝoto, Iesu ĝea vetauato.

Iesu tu maĝuri ĝaniĝanina

²⁵ Tarimarima na Iesu kou tavi ta kefonai ĝedoĝaria-to, benamo ĝekiraiato, ĝekirato, "Vevaĝa-riba tarimamu, ĝoi tu aitoma mainai boma votu?" ²⁶ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, "Au na moĝoni akiramini, ĝomi na au ĝovetauguni korana tu mo beredi ĝoĝanito, benamo ĝoĝani-maseto, a dia mo vetoĝa boruri ĝoĝitari-to nai, ĝovetauguni. ²⁷ Ma beĝe rakavani ĝaniĝaniri ĝauveiri asi boĝono vei, senaĝi ĝaniĝani roĝo betanuaĝoni, beiaĝoni mo, maĝuri vanaĝivanaĝi, ĝauveina boĝono vei. Mo ĝaniĝani tu Tarimarima Natuna na bevinimini, korana Tamana Barau na ĝia ĝenai vetoĝa ta eveiato, mo tu ĝia evaĝa-moĝoniato vetoĝana."

²⁸ Benamo ĝedanaĝiato, ĝekirato, "Ĝai Barau ĝena ura ĝauveiri ĝaveini baĝa toni tu kara baĝana veia?" ²⁹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, "Barau ĝena ĝauveiri ĝomi na boĝono veia etoni ĝauveina tu maiĝa moĝo: Etuĝuato tarimana boĝono vaĝa-moĝonia." ³⁰ Ĝia na ma ĝedanaĝiato, ĝekirato, "Ĝoi na ĝai ĝema tu kamara vetoĝa boruna boveiani baĝa ĝitaiani, benamo ĝoi baĝa vaĝa-moĝonimuni? Ĝoi na kara boveiani? ³¹ Ĝai senema na tu mana ĝeĝaniato tano fakanai, Buka Veaĝa nuĝanai ekirani kavana, maiĝesi ekirani, 'Ĝia na beredi guba na evini-riĝorito ĝeĝanito.'"

³² Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, "Moĝoni veĝata akiramini, dia Mose na mo beredi guba na evinimito. Asiĝi. Au Tamagu na tu moĝoni beredi korikorina guba na evinimini. ³³ Korana Barau ĝena beredi tu guba na emariĝoto tarimana. Ĝia na tanobarai ĝetanuni tarimari maĝuri evinirini." ³⁴ Benamo ĝia na ĝekiraiato,

ĝekirato, "Vereĝauka, mani beredi ĝaro mabarari ai bono vinima."

³⁵ Iesu na ekirarito, ekirato, "Maĝuri beredina tu au maiĝegu. Au ĝegu ai beiaĝomani tarimana tu asi ma bevitoni, ema au bevaĝa-moĝoniguni tarimana tu, bokana asi ma bekokeni. ³⁶ Senaĝi au na ĝomi tu varau akiramito, ĝoĝitaguni, senaĝi asi ĝovaĝa-moĝoniguni. ³⁷ Tamagu na au eviniguto tarimari mabarari tu, au ĝegu ai beĝe iaĝomani, ema deikara au ĝegu ai beĝe iaĝomani tarimari, au na asi balai-ĝenoĝoirini. ³⁸ Korana au guba na amariĝoto tu, dia au ĝegu ura bana veia ĝana, senaĝina au etuĝuguto Barauna ĝena ura bana veia ĝana. ³⁹ Ema au etuĝuguto Barauna ĝena ura tu, au eviniguto tarimari mabarari ta asi bana veirekwa rekwaia, a mabarabarari mase na ma bana vaĝa-variĝisi ĝenoĝoiri ĝaro magonai. ⁴⁰ Korana au Tamagu ĝena ura tu, Natuna beĝe ĝitaiani ema beĝe vaĝa-moĝoniani tarimari mabarari na maĝuri vanaĝivanaĝi beĝe ĝabiani, ma ĝaro dokonai ma bavaĝa-variĝisi ĝenoĝoirini."

⁴¹ Benamo Iuda tarimari ĝemugu-muguto, korana ĝia ekirato, "Au tu guba na amariĝoto beredina." ⁴² Benamo ĝekirato, "Mai tarima tu Iesu, Iosefa natuna, nene? Ĝia tamana e sinana tu ĝita ribara. Ma kamara dabarai ĝia tu ekirani, 'Au tu guba na amariĝoto?'"

⁴³ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, "Ĝomi tauĝemi fakami ai mugumugu ĝovaĝa-dokoa. ⁴⁴ Au ĝegu ai ta asi beiaĝoma-kavani, senaĝina Tamagu, au etuĝuguto Barauna, ĝia na deikara au ĝegu ai beinu-kaviani tarimana moĝo. Ema au ĝegu ai beiaĝomani tarimana tu, au na ĝaro dokonai mase na bavaĝa-variĝisi ĝenoĝoiani. ⁴⁵ Peroveta tarimari na maiĝesi ĝetoreato, 'Ĝia mabarari Barau na bevaĝa-ribarini.' Tamagu ĝeseĝaĝi-viniani ema ĝenana riba ĝeĝabini tarimari mabarari tu, au ĝegu ai beĝe iaĝomani. ⁴⁶ Au tu asi akirani, tarima ta na Tamagu eĝitaiato atoni, senaĝi Barau ĝenana eiaĝomato tarimana ĝereĝana na moĝo Tamagu eĝitaiato. ⁴⁷ Moĝoni akiramini, au evaĝa-moĝoniguni tarimana na maĝuri vanaĝivanaĝi beĝabiani. ⁴⁸ Maĝuri beredina tu au maiĝegu. ⁴⁹ Ĝomi senemi na tano fakanai mana ĝeĝanito-ĝoi, senaĝi ma ĝemaseto. ⁵⁰ A guba na emariĝoni beredina tu maiĝea, ĝia beĝaniani tarimana tu asi bemaseni. ⁵¹ Au tu maĝuri beredina guba na amariĝoto. Tarima ta na mai beredi beĝaniani, ĝia tu bemaĝuri-vanaĝi vanaĝini. Mai beredi au na baviniiani tu au viriĝogu. Au viriĝogu bavini-fitoĝaiani korana tu, tanobarai ĝetanuni tarimari na maĝuri beĝene ĝabia ĝana."

⁵² Mainana Iuda tarimari tauĝeri fakari ai veĝare-veĝare baregona eĝorato, ĝia ĝekirato, "Mai tarima na tu kamara dabarai ĝia viriĝona bevinirani bita ĝani-ani?"

⁵³ Iesu na ekirarito, ekirato, "Moĝoni akiramini, bema ĝomi na Tarimarima Natuna viriĝona asi boĝo ĝaniani ema rarana asi boĝo niuani nai, ĝomi nuĝami ai maĝuri asi betanuni. ⁵⁴ Deikara na au viriĝogu beĝaniani ema raragu beniuani tarimana tu, maĝuri vanaĝivanaĝi beĝabiani, ema au na ĝaro dokonai mase na

bavaĝa-variĝisi ĝenoĝoiani. ⁵⁵ Korana au viriĝogu tu ĝaniĝani korikorina, ema au raragu maki niuniu dargarana korikorina. ⁵⁶ Deikara au viriĝogu beĝaniani e raragu beniuani tarimana tu, au nuĝagu ai betanuni, ema au maki ĝia nuĝanai batanuni. ⁵⁷ Tamagu maĝurina na etuĝuguto ema au tu ĝia koranai amaĝurini. Moĝa ilailanai au viriĝogu beĝaniani tarimana maki bemaĝurini, korana au amaĝurini. ⁵⁸ Au tu guba na emariĝoto beredina maiĝegu. Ĝomi senemi tu mana ĝeĝanito ma ĝemaseto. Senaĝi mai beredi beĝaniani tarimana tu bemaĝuri-vanaĝi vanaĝini." ⁵⁹ Iesu na maiĝeri guruĝa Iuda tarimari rubu ai ekiraĝirito, Kaperanaumai evevaĝa-ribato-ĝoi nuĝanai.

Maĝuri vanaĝivanaĝi guruĝari

⁶⁰ Iesu ĝena mero ĝutuma na mai guruĝa ĝeseĝaĝiato nai tu, ĝekirato, "Mai vevaĝa-riba guruĝana tu gwaĝiĝi rakava, dei na beĝabi-raĝeani." ⁶¹ Iesu ribana ĝena mero na mo guruĝa ĝemugumugu-iaĝiato-ĝoi, benamo ekirarito, ekirato, "Mai guruĝa na bevaĝa-daĝa-raĝemi? ⁶² Bema ĝomi na Tarimarima Natuna boĝo ĝitaiani, beĝenoĝoi-varaĝeni, etanu-iaĝiato gabuna ĝana tu kamasi? ⁶³ Barau Iaukana na maĝuri evinirani; tauĝani na asi bevaĝa-kavarani. Au na avaĝa-guruĝamini guruĝari tu Iauka, ema ĝia nuĝari ai tu maĝuri etanuni. ⁶⁴ Senaĝi ĝomi kotari na tu asi ĝovaĝa-moĝoniguni." Iesu ribana tovotovona na veĝata, deikara ta na tu asi evaĝa-moĝoniato-ĝoi ema deikara na maki ĝia berevaiani. ⁶⁵ Ma ekirato, "Moĝesina naima au na akiramito, ta au ĝegu ai asi beiaĝoma-kavani, senaĝi Tamagu na bevaĝa-moĝoniani tarimana vau beiaĝomani."

⁶⁶ Mo guruĝa ĝeseĝaĝiato, monana Iesu ĝena mero ĝutuma ĝia ĝenana ĝeraka-veĝitato, ema ĝia ĝesi asi ma ĝerakao-vegogoto-ĝoi. ⁶⁷ Benamo Iesu na ĝena mero gabanana ruarua (12) edanaĝirito, ekirato, "Ĝomi maki ĝourani boĝono raka-veĝita ba?"

⁶⁸ Simona Petero na evaĝa-veseato, ekirato, "Vereĝauka, ĝai tu deikara ĝenai ma baĝa iaĝoni? Maĝuri vanaĝivanaĝi guruĝari tu ĝoi ĝemu ai. ⁶⁹ Ĝai na ĝavaĝa-moĝonimuni ema ĝariba-korikorini, ĝoi tu Barau ĝena Veaĝa Tarimana."

⁷⁰ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, "Au na ĝomi gabanana ruarua (12) aĝabi-viriĝimito nene? Senaĝi sebomu ta tu bodiablo." ⁷¹ Ĝia na tu Iudas, Simona Isakariota natuna, ekiraĝiato. Iudas maki mo mero gabanana ruarua (12) fakari merona ta, senaĝi ĝia na Iesu vau berevaiani.

Iesu ma tarina merori ĝesi

7 Moĝa murinai Iesu tu Galileai erakaoto-ĝoi. Ĝia asi eurato, Iudea ĝana bene iaĝo, korana Iuda tarimari monai ĝeri ura tu, ĝia beĝene vaĝia. ² Iuda tarimari ĝeri Fouta Verekona ĝarona ekavinaĝito. (Mai fouta verekona ĝeveiato-ĝoi nai tu, fouta ĝeragato-ĝoi, benamo nuĝari ai ĝetanuto-ĝoi, korana seneri tano fakanai fouta nuĝari ai ĝetanuto-ĝoi, moĝa

beĝene tuĝamaĝi-iaĝia ĝana). ³ Benamo Iesu tarina merori na ĝekiraiato, ĝekirato, "Mai gabu noragakwane, Iudea ĝana bono iaĝo, benamo oveirini dargarari ĝemu mero na beĝene ĝitari. ⁴ Korana deikara tauĝena bene vevaĝa-fofori etoni tarimana, beĝene ribaia uranai tu, kara ta asi bevei-vekuretoĝaiani. Ma ĝoi tu maiĝeri veĝa oveirini, be tanobara mabarari ai novevaĝa-fofori!" ⁵ Korana Iesu tarina mabarari na maki ĝia tu asi ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi.

⁶ Moĝa lorinai Iesu na ekirarito, ekirato, "Au ĝegu ĝaro tu roĝosi bene raĝasi. A ĝomi ĝemi ai ĝaro mabarari tu loriri ai moĝo. ⁷ Tanobara na ĝomi tu asi ebaru-vinimini, senaĝi au tu ebaru-viniguni, korana au tu veĝa rakavari eveirini dargarari akiraĝi-foforirini. ⁸ Ĝomi boĝono iaĝo mo vereko ĝana. A au tu asi ba-iaĝoni, korana au ĝegu ĝaro korikori tu roĝosi roĝo bene raĝasi." ⁹ Iesu moĝesi ekirato, benamo Galileai etanuto.

Iesu Ierusalem ai

¹⁰ Iesu tarina merori ĝeiaĝoto mo vereko ĝana, muriri ai Iesu maki ma eiaĝoto. Senaĝi asi eraka-foforito, a vekuretoĝai eiaĝoto. ¹¹ Mo vereko gabuna Iuda tarimari na tu mo vereko nuĝanai ĝevetauato-ĝoi, ĝevedanaĝi-vedanaĝito-ĝoi, ĝekirato-ĝoi, "Ĝia tu ainal?" ¹² Mo ĝutuma-bara nuĝanai Iesu kiraĝi-ĝairiĝairina tu ebarego-rakavato. Tarima kotari ĝekirato-ĝoi, "Ĝia tu tarima namona" ĝetato. Ma kotari tu ĝekirato-ĝoi, "Asiĝi, ĝia na tarimarima eĝorikau-darere darereri ni." ¹³ Senaĝi tarima ta na asi eguruĝa-iaĝi foforiatu, korana ĝia mabarari Iuda vereri gariri ĝeveito-ĝoi.

¹⁴ Vereko ĝarori kotari ĝekorito, kotari roĝo moĝeri nuĝanai vau, Iesu Rubu Veaĝai eraka-toĝato, benamo evevaĝa-ribato. ¹⁵ Benamo Iuda tarimari ĝeĝabavedaureato, ĝekirato, "Mai tarima vevaĝa-riba guruĝari tu kamasi eribato, ĝia vevaĝa-riba gabuna ta ĝana riba-vetau tu asi eiaĝoto." ¹⁶ Iesu evaĝa-veseto, ekirato, "Kara au avevaĝa-riba iaĝini tu dia au ĝegu vevaĝa-riba, senaĝi au etuĝuguto Barauna ĝenana ĝeiaĝomani. ¹⁷ Bema tarima ta eurani Barau ĝena ura bene veiri etoni tarimana na, au ĝegu vevaĝa-riba guruĝari beribarini. Beribani, au ĝegu vevaĝa-riba guruĝari Barau ĝenana ĝeiaĝomani, o au tauĝegu ĝeguna moĝo. ¹⁸ Tarima ta deikara ĝena ura guruĝari ekiraĝini tu, tauĝena arana vaĝa-raĝena dabarana eve-tauani. Senaĝi au etuĝuguto Barauna vaĝa-raĝena dabarana eveiani tarimana ĝenai tu, guruĝa moĝoni na etanuni, a ĝia ĝenai ĝofaĝofa ta tu asi etanuni. ¹⁹ Mose na ĝomi taravatu tu evinimito, ene? Senaĝi ĝomi ta na mo taravatu tu asi ĝokorana-iaĝiani. Ma karase nai ĝomi na au tu ĝovaĝigu ĝotoni?"

²⁰ Mo tarimarima ĝutuma ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, "Ĝoi tu iauka rakavana ta na eboroĝimuto. Deikara na nevaĝimu otoni?" ²¹ Iesu na evaĝa-veserito, ekirato, "Au na mainai Ierusalem ai veĝa boruna sebona aveiato nai, ĝomi mabarabarami nuĝami ĝefarevaĝini. ²² Mose na mero tauĝaniri kefi-lamavaĝi veĝana evinimito, moĝa lorinai ĝomi na mero keiri Sabadi ai

maki kefiri ġolama-vaġirini. Mo kefi-lamavaġi veiġana tu dia Mose na esinaiato, senaġi ġomi senemi na ġesinaiato. ²³ Bema mero tauġaniri kefiri Sabadi ai ġolama-vaġirini Mose ġena taravatu boġo vanaġiani ġesi, kara dainai au tu ġobaru-viniguni, Sabadi ai tarima ta bavaġa-namo ginikaua nai, ei? ²⁴ Ġomi na dagara tu murikari vetoġari ai asi boġono ġita-viriġiri, senaġi dagara mabarari veiġa roroġotori ai boġono ġita-viriġiri.”

Mai tarima tu Keriso ba?

²⁵ Benamo Ierusalemata tarimari kotari ġekirato, “Mai beġene vaġia ġetoni tarimana tu maiġa. ²⁶ Ġoġitaia, ġia tu ma guguraġina ġesi eguruġani, ma ta na ġenai guruġa ta asi ekiraġiani. Ba betaġu kanisoro tarimari beġe riba, Keriso korikorina tu maiġa. ²⁷ Senaġi Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), beiaġomani nai, ta asi beribani ġia tu ainana beiaġomani. A mai tarima ainana eiaġomato ġita tu mabarara ma ribara.”

²⁸ Iesu roġo Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi nuġanai, eguruġa-baregato, ekirato, “Moġoni, ġomi ma ribami au tu deikara e ainana aiaġomato. Senaġi au tu dia tauġegu ġegu urai moġo aiaġomato. Au etuġuguto Barauna tu moġoni. Ma ġomi tu asi ribami ġia. ²⁹ Senaġi au ġia tu ma ribaġu, korana au tu ġia ġenana aiaġomato e ġia na etuġuguto.”

³⁰ Benamo ġeġabi-taria ġetato, senaġi tarima ta ġimana ġia ġenai asi evenabakauto, korana ġena ġaro korikori tu roġosi bere votu bene. ³¹ Senaġi tarimarima vovoka mai ġutuma nuġanai ġia ġevaġa-moġoniato, ġekirato, “Keriso beiaġomani nai, vetoġa boruri veiveiri ai mai tarima bevanaġiani ba?”

Nariġau tarimari ġetuġurito Iesu beġene ġabia ġana

³² Farisea tarimari ġeseġaġito, tarimarima ġutuma na mo guruġa Iesu ġenai ġekiraġi-ġairiġairito-ġoi. Moġa ġaramanai Farisea tarimari e Rubu Veaġa vereri baregori na Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari kota ġetuġurito, Iesu beġene ġabia ġana. ³³ Iesu ekirato, “Au tu ġaro viravira moġo ġomi ġesi bita tanuni, moġa murinai ma baraka-veġitani, etuġuguto Barauna ġenai baiaġoni. ³⁴ Ġomi na boġo vetauguni, senaġi asi boġo doġariguni; ema au batanuni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġoni riba.”

³⁵ Benamo Iuda tarimari tauġeri ġevedanaġito, ġekirato, “Ġia tu aiġana beiaġoni, be ġita na asi bita doġariani riba etoni? Betaġu ġia tu beiaġoni irau bese tarimari ġeri tanobara ġana, Iuda tarimari ġutuma maki ġia fakari ai ġetanuni gaburi, monai irau bese tarimari bea vaġa-ribarini. ³⁶ Mai tu kamara guruġa ġia na ekiraġiani, ekirani, ‘Boġo vetauguni, senaġi asi boġo doġariguni,’ ema, ‘Au batanuni gabuna ġana ġomi tu asi boġo iaġoni riba?’”

Maġuri eviniani nanuna

³⁷ Vereko magona ġarona, mo tu ġaro barego lelevaġina, Iesu eruġa-vaisito, benamo eguruġa-fouto,

ekirato, “Deikara nanu na bokana bekokeni tu, au ġegu ai bene iaġoma, nanu benema niu. ³⁸ Buka Veaġa nuġanai ekirani ilailanai, ekirani, ‘Au bevaġa-moġoniguni tarimana nuġana na tu maġuri nanuna beġarurosini.’” ³⁹ Iesu na Iauka moġesi ekiraġiato-ġoi, kamara tarima Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari na vau beġe ġabiani. Mo ġaro ai Iauka Veaġa tu Barau na roġosi bere viniri, korana Iesu na Barau ġena mareva baregona maki roġosi bere ġabia nai.

Tarimarima tauġeri ġevetavito

⁴⁰ Tarima kota mo ġutuma nuġari ai mo guruġa ġeseġaġiato, benamo ġekirato, “Moġoni, ġita na peroveta tarimana tanariani tarimana tu maiġea.” ⁴¹ Tarima kotari ġekirato, “Mai tu Keriso.” Senaġi kotari ġekirato, “Asiġi, Keriso tu Galilea na asi beiaġomani. ⁴² Buka Veaġa nuġanai ekirani, Keriso tu Davida besena na beiaġomani, ema Betelehemai, Davida etanuto-ġoi vanuġanai, bemaġurini.” ⁴³ Moġesina naima tarima tauġeri fakari ai moġo ġevetore-kirato, korana Iesu ġaramanai. ⁴⁴ Tarima kota ġeurato beġene ġabia, senaġina ta ġimana ġia ġenai asi evenabakauto.

Iuda vereri na Iesu asi ġevaġa-moġoniato

⁴⁵ Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġeġenoġoito, benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Farisea tarimari na ġedanaġirito, ġekirato, “Karase nai ġia tu asi boġo ġori-iaġomaia?” ⁴⁶ Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġevaġa-veseto, ġekirato, “Mai tarima eguruġani kavana, ta roġosi bene guruġa.” ⁴⁷ Benamo Farisea tarimari na ġekirarito, ġekirato, “Be, ġomi maki ġia na beġofami? ⁴⁸ Veġorikau tarimana ta o Farisea tarimana ta na ġia evaġa-moġoniani ba? Asiġina! ⁴⁹ A mai tarimarima na ġevaġa-moġoniani, ġia tu Mose ġena taravatu asi ribari tarimari. Barau na ġeri rakava voiri bevinirini.”

⁵⁰ Farisea tarimana ta monai arana Nikodemo. Ġia tu boġi ta eiaġoto Iesu ea ġitaiato tarimana. Ġia na ekirarito, ekirato, ⁵¹ “Ġita ġera taravatu ekirani, tarima tu ġena guruġa ġeseġaġi-guineani roġo, moġa murinai vau ġena rakava voina metona beġe viniani.” ⁵² Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, “Ġoi maki Galilea tarimamu ba? Buka Veaġa nuġana bono vetaua, monana boribani, peroveta tarimana ta Galilea na tu asi beiaġomani.”

[⁵³ Benamo tarimarima mabarari ġeri numa ġana ġeiaġoto.

Veġura-vanaġi vavinena

8 Senaġi Iesu tu Olive Ġorona ġana eiaġoto. ² Ma elaġanito boġiboġi iamoiamo tu ġia ma eġenoġoito Rubu Veaġa ġana. Monai tarimarima mabarari ġeiaġomato ġenai, ġetanu-ġeġeraġiato, benamo etanu-tarito, evaġa-ribarito. ³ Benamo taravatu ġevevaġa-riba iaġirito-ġoi tarimari e Farisea tarimari na vavine ta Iesu ġenai ġeġori-iaġoato. Mo vavine tu eveġura-vanaġito-ġoi nuġanai ġedoġariato, benamo ġeġori-iaġoato mo, Iesu ġesi ġetanu-taġoto-ġoi tari-

mari mabarari ġoirari ai ġea vaġa-ritoġoato. ⁴ Iesu ġekiraiato, ġekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, mai vavine tu eveġura-vanaġini-ġoi nuġanai beġe ġoitaġoa. ⁵ Ma Mose ġena taravatu ekirani, moġesi beġe veini vavineri tu, fore na baġana taki-maseri. Ġoi tu kara mani otoni?" ⁶ Moġesi ġekirato tu, Iesu ġeriba-ġaniato, beġene vaġa-daġaia ġana. Senaġi Iesu etu-tuġu-tarito, tano ai didina ta na etoretoreto. ⁷ Ġia na roġo Iesu ġedanaġiato-ġoi nai, eruġa-vaisito, benamo ekirarito, ekirato, "Deikara ġomi fakami ai roġosi roġo bene vei-rakava nai tu, ġia na fore bene ġabia, mai vavine bene ġidara-guinea." ⁸ Benamo Iesu ma etoġa-tarito, tano ai ma etoretoreto. ⁹ Ġia na mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġia tata nuġari ai ġeribato ma ġeri vei-rakava, benamo irau sebori-sebori ġerakaraka-veġitato; tau ġaukari ġeraka-guineto murinai vau ġuru-gabi ma ġerakato. Iesu ġereġana moġo etanuto, monai roġo eruġa-taġoto-ġoi vavinena ġesi.

¹⁰ Ġia eruġa-vaisito nai tu, tarima ta asi eġitaiato, mo vavine moġo, benamo edanaġiato, ekirato, "Ġoi beġe vaġa-daġamu tarimari tu aiġeri? Ta na ġemu rakava voina metona asi bevinimu?" ¹¹ Mo vavine evaġa-veseto, ekirato, "Vereġauka, sebona ta maki asiġina." Benamo Iesu ekirato, "Au na maki ġemu rakava voina metona asi bavinimuni. Noiaġo, senaġi asi ma bono vei-rakava ġenoġoi."]

Iesu tanobara mamana

¹² Benamo Iesu na tarimarima ma eġobata-vinirito, ekirato, "Au tu tanobara mamana. Deikara au murigu ai berakani tarimana tu, mukunai asi berakani, senaġi maġuri mamana beġabiani."

¹³ Farisea tarimari na ġekiraiato, ġekirato, "Ġoi tu tauġemu ovekiraġini; be ġoi ġemu vekiraġi tu asi moġoni." ¹⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Asiġi, au tauġegu avekiraġini, senaġina au na kara akiraġiani tu moġoni. Korana au ribagu ainana aiaġomato ema aiġana ma baiaġoni. A ġomi tu asi ribami au ainana aiaġomato ema aiġana ma aiaġoni. ¹⁵ Ġomi tu tarimarima ġeri vevaġa-maoro dabaranai ġovevaġa-maoroni. Au na ta tu asi avaġa-maoroani. ¹⁶ Senaġi bema au bavevaġa-maoroni nai, ġegu vevaġa-maoro tu moġoni. Korana au tu dia ġereġagu moġo avevaġa-maoroni, senaġina Tamagu, au etuġuguto Barauna, au ġesi baġa vevaġa-maoroni. ¹⁷ Ġomi ġemi taravatu ai maki maiġesi ekirani, tarima ruarua na guruġa sebona moġo ġekiraġiani nai tu moġoni. ¹⁸ Au tu tauġegu avekiraġini; ema Tamagu, etuġuguto Barauna, na maki au ekiraġiguni. ¹⁹ Benamo ġia na ġedanaġiato, ġekirato, "Ġoi tamamu tu ainai?" Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Ġomi tu asi ribami au, ma Tamagu maki asi ribami. Bema au boġoro ribagu tu, Tamagu maki ġoro ribaia."

²⁰ Iesu na mai ġena guruġa tu Rubu Veaġai evevaġa-ribato-ġoi, moni ġevaġa-vegogoto-ġoi mauġana gabunai. Tarima ta asi evenabakauto ġenai, korana ġia ġena ġaro roġosi bere votu.

Au baiaġoni gabuna ġana ġomi tu asi boġo iaġoni riba

²¹ Iesu na ma evaġa-guruġa ġenoġoirito, ekirato, "Au tu araka-veġitani. Ma ġomi na boġo vetauguni, senaġi ġemi vei-rakava nuġanai boġo maseni. Au baiaġoni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġoni riba." ²² Benamo Iuda tarimari ġekirato, "Ġia bekira, ġia beiaġoni gabuna ġana ġita tu asi bita iaġoni. Moġa tauna ġia tu tauġena bevevaġini ba?" ²³ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Ġomi tu mai tanobara maiġa mainana eveimito, senaġi au tu tuġuna na amariġoto. Ġomi tu mai tanobara tarimari, senaġi au tu dia mai tanobara tarimagu. ²⁴ Moġa lorinai au na ġomi bakirami, ġemi rakavai boġo maseni. Korana bema au, Keriso, asi boġo vaġa-moġoniguni nai tu, ġemi rakavai boġo maseni."

²⁵ Benamo ġia na ġedanaġiato, ġekirato, "Ġoi tu deikara?" Iesu na ma evaġa-veserito, ekirato, "Tovotovonai veġata ġemi akiraġito-ġoi kavana. ²⁶ Guruġa vovoka bara kiraġiri ema bara vevaġa-maoro vinimi, korana ġemi veiġa lorinai. Senaġina sebona moġo, au etuġuguto Barauna tu moġoni, ma ġia ġenana aseġaġito guruġari tanobarai ġetanuni tarimari akiravararini."

²⁷ Ġia tu asi ġetuġamaġi-fakato Iesu na mo tu Tamana ekiraġiato-ġoi. ²⁸ Benamo ma ekirarito, ekirato, "Ġomi na Tarimarima Natuna ġau ġesi boġo ġabivaisiani murinai vau, boġo ribani au tu Keriso. Benamo boġo ribani, au ġereġagu na kara ta ġegu urai moġo asi aveiani, senaġi Tamagu na au kara evaġa-ribaguni guruġari moġo, au na ġomi akira-varamini. ²⁹ Ema au etuġuguto Barauna tu au ġesi, au asi eraga-kwaneguni; korana au na vanaġi-vanaġi tu ġia na eiaku-iaġirini veiġari moġo aveirini." ³⁰ Tarima vovoka na Iesu ġevaġa-moġoniato, maiġeri guruġa ekiraġirito-ġoi nai.

Aberahamo natuna

³¹ Benamo Iesu na mo Iuda tarimari, ġia ġevaġa-moġoniato tarimari, ekirarito, ekirato, "Bema ġomi na au ġegu vevaġa-riba guruġari boġo korana-iaġirini nai, ġomi tu moġoni au ġegu mero korikori. ³² Benamo guruġa moġonina boġo ribaiani, ma mo guruġa moġonina na beruġa-vaġimini, dagara ta na asi ma bebarubarumini."

³³ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Ġai tu Aberahamo garakana ema ġai tu tarima ta ġena tuġu-rakaorakao tarimani tu asi ġaiaġoto. Ma ġoi kamasi nai tu okirani, 'Guruġa moġonina na beruġa-vaġimini?'"

³⁴ Iesu na evaġa-guruġarito, ekirato, "Akira-korikorimini, deikara rakava eveini, ġia tu vei-rakava ġena tuġu-rakaorakao tarimana. ³⁵ Tuġu-rakaorakao tarimana tu numai asi betanu-vanaġi vanaġini, senaġi numma tarimana natuna tu numai betanu-vanaġi vanaġini. ³⁶ Moġa lorinai bema Barau Natuna na beruġa-vaġimini nai, ġomi tu boġo raka-vaġi korikorini, dagara ta na asi ma bebarubarumini.

³⁷ Au ribagu ġomi tu Aberahamo garakana, senaġi ġomi ġourani, au tu boġono vaġigu, korana ġomi na

ġegu vevaġa-riba guruġari tu, asiġina ġinavaġi moġo ġoġabi-raġerini. ³⁸ Au na tu kara Tamagu ġenai aġitari-to dagarari ġomi akira-varamini, a ġomi tu tamami ġenana ġoseġaġito dagarari ġomi na ġoveirini."

³⁹ Ġia na Iesu ma ġevaġa-veseato, ġekirato, "Ġai tamama tu Aberahamo." Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Bema ġomi moġoni Aberahamo natuna nai, ġia na eveirito veiġari ġomi na maki ġoro veiri. ⁴⁰ Au tu Barau ġenana aseġaġirito guruġari moġoniri mabarari ġomi akira-varamini, senaġi ġomi ġourani tu, au ġovaġigu ġotoni. Aberahamo moġesi asi eveito. ⁴¹ Ġomi tu tauġemi tamami, (Diabolo), na kara eveini veiġana ġoveiani." Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Ġai tu dia kuġa-gara tarimama. Ġai Tamama tu Barau moġo ġereġana."

Diabolo natuna

⁴² Iesu na ekirarito, ekirato, "Bema Barau moġoni ġomi Tamami nai tu, au ġoro ura-vinigu. Korana au tu Barau sevina na aiaġomato. Au ġegu urai asi aiaġomato, senaġi ġia na etuġuguto. ⁴³ Karase nai au na kara akiraġiani guruġana asi ġotuġa-maġi-fakani? Korana au ġegu guruġa tu asi ilaila boġo seġaġirini. ⁴⁴ Ġomi tu tamami Diabolo ġena tarimarima, be ġomi ġourani tu tamami na euravini-rakavarini veiġari boġono veiri. Tovotovona na veġata ġia tu vevaġi-deba tarimana ema guruġa moġonina tu asi ekorana-iaġiani, korana ġia nuġanai guruġa moġonina ta tu asi etanuni. Ġia eġofaġofani, moġa tu ġia ġena maġuri korikori. Korana ġia tu ġofaġofa tarimana, ema ġofaġofa mabarari tamari. ⁴⁵ Senaġi au na ġomi tu guruġa moġonina akira-varamini, nuġanai ġomi na au tu asi ġovaġa-moġoniguni. ⁴⁶ Ġomi ta na au ġegu ai vei-rakava ta bodoġaria ba? A bema au na guruġa moġonina akiraġiani nai, kara dainai au tu asi ġovaġa-moġoniguni, ei? ⁴⁷ Barau natuna na Barau ġena guruġa be-seġaġiani. A ġomi tu dia Barau natuna, moġa lorinai asi ġoseġaġini."

Iesu ema Aberahamo

⁴⁸ Benamo Iuda tarimari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, "Ġai tu moġoni ġamaaroni. Ġoi tu Samaria tarimamu ema iauka rakavana na beboroġimu." ⁴⁹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Au tu iauka rakavana na asi beboroġigu. Au tu Tamagu agubakauani, senaġi ġomi na au tu asi ġogubakauguni. ⁵⁰ Au tauġegu aragu vaġa-raġena dabarana asi avetauani; senaġi tarima ta na evetauani, ma ġia tu Kota eseġaġini tarimana. ⁵¹ Moġoni veġata, akiramini, au ġegu guruġa bekorana-iaġirini tarimana tu asi bemaseni."

⁵² Iuda tarimari ġekirato, "Ġai toma baġa riba-ginikau, ġoi tu iauka rakavana na eboroġimuto. Aberahamo emaseto, peroveta tarimari maki ġemaseto, a ġoi okirani, deikara na ġoi ġemu guruġa bekorana-iaġirini tarimana tu asi bemaseni. ⁵³ Ġai tamama Aberahamo emaseto. Ġoi na ġia, tamama Aberahamo, ovanaġiato, ei? Ġia emaseto ema peroveta tarimari

maki ġemase-ġosito. Ġoi otuġamaġini, ġoi tu deikara?"

⁵⁴ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Bema au tauġegu bara vevaġa-raġe, ġegu vevaġa-raġe tu asi tauna. Senaġina au tu Tamagu na evaġa-raġeguni. Ma ġia tu ġomi na ġokiraġiani, ġokirani, ġomi ġemi Barau ġotoni. ⁵⁵ Ġomi tu asi ribami ġia, senaġi au tu ma ribagu ġia. Bema au bara kira, au asi ribagu ġia, au tu ġofaġofa tarimagu ġomi kavana, senaġi au ma ribagu ġia ema ġena guruġa akorana-iaġirini. ⁵⁶ Ġomi tamami Aberahamo etuġa-maġito, au ġegu iaġoma ġarona beġitaiiani eta-to, benamo eiakuto. Eġitaiato, benamo iauna enamoto."

⁵⁷ Iuda tarimari na Iesu ġekiraiato, ġekirato, "Ġoi ġemu maġuri laġaniri tu gabana imaima (50) maki roġosi bene doġaria, ma kamasu tu Aberahamo oġitaiato otoni?" ⁵⁸ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Moġoni akiramini, Aberahamo roġosi roġo bere ġora veġata, au tu atanuto-ġoi." ⁵⁹ Benamo fore ġeġabito, ġetakia ġetato, senaġi Iesu egumuto, benamo vekaravari na Rubu Veaġa na eraka-rosito.

Iesu na mata-bubu tarimana evaġa-namoato

9 Iesu eraka-vanaġito-ġoi nuġanai, tarima ta eġitaiato. Mo tarima tu mata-bubu emaġurito. ² Ġena mero na Iesu ġedanaġiato, ġekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, deikara evei-rakavato, benamo mai tarima matana bubu emaġurito? Ġia ba tamana sinana?"

³ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Dia ġia ġena rakava o dia tamana sinana ġeri rakava dainai, senaġi maiġesi evtoreto korana tu, Barau ġena seġuka ġia ġenana bene fofori ġana. ⁴ Au etuġuguto Barauna ġena ġauvei tu laġani nuġanai bisini veiri. Boġi mani eiaġomani, ma ta asi beġauveini riba. ⁵ Au roġo tanobarai atanuni nuġanai, au tu tanobara mamana."

⁶ Mai guruġa ekiraġiato murinai, Iesu tano ai ekanunuto. Kanununa na nigo emoġeato, benamo mo nigo na mata-bubu tarimana matana eianaiato. ⁷ Ma ekiraiato, ekirato, "Noiaġo, ġoiramu Siloam kounai noa ġuriġia." Siloam anina tu "Barau na etuġuato tarimana." Benamo eiaġoto, ġoirana ea ġuriġiato, ma eġenoġoito nai, matana tu varau eiaġaiato.

⁸ Ġia sevina tarimari e vanaġi-vanaġi enoġinoġito-ġoi gabunai ġeġitaiato-ġoi tarimari ġevedanaġito, ġekirato, "Mai tarima tu noġinoġi gabunai etanu-taġoto-ġoi tarimana ene?" ⁹ Kota ġekirato, "Tarimana tu maniġa." Senaġi kota ġekirato, "Asiġina, mani tu tarima boruna ta, senaġina ġitaġitana moġo ġia kavana." Benamo ġia tauġena ekirato, "Tarimana tu au maiġegu." ¹⁰ Tarimarima ġekirato, "Be ġoi matamu tu kamasu boiaġa-ia?" ¹¹ Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Mo tarima arana Iesu, ġia na nigo bemoġea, ma au matagu ai beianaia, benamo bekiragu, 'Siloam kounai noa ġuriġia.' Baiaġo, baġuriġia, benamo matagu baiaġaia." ¹² Ma ġedanaġiato, ġekirato, "Tarimana tu aiġa?" Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Au asi ribagu."

Farisea tarimari na mo enamoto tarimana ġevedanaġi-iaġiato

¹³ Benamo matana enamoto tarimana Farisea tarimari ġeri ai ġeġori-iaġoato. ¹⁴ Mo ġaro Iesu na nigo emoġeato, ma mata-bubu tarimana matana evaġa-namoato tu Sabadi ġarona. ¹⁵ Moġa lorinai Farisea tarimari na ma ġedanaġi-ġenoġoiato, kamasi matana eiaġaiato. Ġia na ekirarito, ekirato, "Mo tarima na matagu nigo na eianaiato, benamo ġoiragu aġuriġiato, ma toma tu aboġeboġeni." ¹⁶ Farisea tarimari kotari ġekirato, "Mai tarima tu dia Barau ġenana eiaġomato, korana ġia na Sabadi asi ekorana-iaġiani." Ma kotari ġekirato, "Vei-rakava tarimari na moġesina veiġari tu kamasi beġe veirini?" Monana ġia tauġeri fakari ai ġevetavi-kirato.

¹⁷ Benamo Farisea tarimari na mo tarima ma ġedanaġiato, ġekirato, "Ġoi okirani ġia na matamu bevaġa-iaġaia otoni? Ġoi na ġia tu kamasi oġitaiani?" Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Ġia tu peroveta tarimana."

¹⁸ Iuda tarimari na mai tarima ġena guruġa asi ġevaġa-moġoniato, korana ekirato, 'Tovotovonai au matagu tu bubu, a mai vau aboġeboġe-ġinikauni.' Moġa lorinai tamana e sinana ġekea-iaġomarito. ¹⁹ Benamo ġia na ġedanaġirito, ġekirato, "Mai tu ġomi natumi ba? Ma moġoni ġia tu mata-bubu emaġurito ġotoni? Ma kamasi nai tu vau mai ma eboġe-boġeni?"

²⁰ Benamo tamana e sinana ġevaġa-veseto, ġekirato, "Ġai ribama, ġia tu ġai natuma, ema ġai ribama maki, ġia tu mata-bubu emaġurito. ²¹ Senaġi ġai tu asi ribama, maitoma tu kamara dabarai eboġeboġeni. Ġai maki asi ribama, dei na matana bevaġa-namo. Ġodanaġia, ġia tu mero barego, be tauġena bevaġa-veseni." ²² Tamana e sinana moġesi ġekirato, korana Iuda tarimari gariri ġeveito nai. Korana Iuda tarimari na ġevaġa-moġoniato, tarima ta na Iesu bekiraġiani Keriso betoni tarimana tu, rubu na beġe tore-veġitaiani. ²³ Moġesi naima tamana e sinana ġekirato, "Ġia mero barego, be ġodanaġia," ġetato.

²⁴ Matana enamoto tarimana ma ġekea-ġenoġoiato, benamo ġekiraiato, ġekirato, "Barau novaġa-raġea, be noguruġa-korikor. Ġai ribama, ġoi matamu bevaġa-namo tarimana tu vei-rakava tarimana." ²⁵ Matana enamoto tarimana evaġa-veseto, ekirato, "Au asi ribagu, ġia tu vei-rakava tarimana ba asiġi. Dagara sebona moġo ma ribagu: Au matagu tu bubu, senaġi toma tu aboġeboġeni."

²⁶ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, "Mo tarima tu kara eveiato ġoi ġemu ai? Ġoi matamu bubu na tu kamasi evaġa-fafaiato?" ²⁷ Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Au na ġomi tu varau bakira-varami, senaġi ġomi asi ġoseġaġini. Karase nai ġourani ma ġoseġaġi-ġenoġoi ġotoni? Ġomi maki ġia ġena mero ai boġono iaġo ġotoni ba?"

²⁸ Benamo ġia na ġeguruġa-gwaġiġi viniato, ġekirato, "Ġoi neġi ġia ġena mero, ġai tu Mose ġena mero. ²⁹ Ġai ribama Barau na Mose evaġa-guruġaiato. A mani tarima, ġai asi ribama ġia tu ainana eiaġomato!"

³⁰ Matana enamoto tarimana evaġa-veseto, ekirato, "Ia, ġomi tu kamasi ma ġoguruġani, ma ġokirani ġomi tu asi ribami ġia tu ainana eiaġomato ġotoni? Senaġi-na ġoġitaia, ġia na tu au matagu bevaġa-namo. ³¹ Ġita ma ribara, Barau na vei-rakava tarimari tu asi eseġaġi-vinirini, a deikara na ġia ġekorana-iaġiani e ġena ura veiġari ġeveirini tarimari, ġia na tu eseġaġi-vinirini. ³² Tanobara evesinato na veġata tarima ta roġosi tara seġaġi, tarima ta mata-bubu eġorato tarimana matana evaġa-iaġaiato. ³³ Bema mai tarima Barau ġenana asi bere iaġoma, ġia na dagara ta asi bere veia riba." ³⁴ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Ġoi tu omaġurito veġata na rakava tarimamu, ma kamasi tu ġai novaġa-ribama otoni?" Benamo rubu nuġana na ġelai-rosiato.

Farisea tarimari ġeri mata-bubu

³⁵ Iesu eseġaġito, matana enamoto tarimana tu ġelai-rosiato, benamo tarimana edoġariato nai tu, ekirato, "Tarimarima Natuna ovaġa-moġoniani ba, ei?" ³⁶ Mo tarima evaġa-veseto, ekirato, "Vereġauka, ġia tu dei? Nokira-varagu, be bana vaġa-moġonia." ³⁷ Iesu na ekiraiato, ekirato, "Tarimana tu varau oġitaiani maiġa, ġoi initoma ġia ġesi ġoguruġa-guruġani." ³⁸ Benamo matana enamoto tarimana ekirato, "Vereġauka, avaġa-moġonimuni." Benamo evetui-tarito, Iesu etoma-rakariġo viniato.

³⁹ Iesu ekirato, "Au tu vevaġa-kota uranai mai tanobara ġana aiaġomato, mata-bubu tarimari beġene boġeboġe ġana, ema ġeboġeboġeni tarimari matari beġene bubu ġana." ⁴⁰ Farisea tarimari kota monai ġia ġesi, mai guruġa ġeseġaġiato, benamo ġekiraiato, ġekirato, "Ġoi okirani, ġai tu mata-bubu otoni?" ⁴¹ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Bema ġomi mata-bubu nai tu, ġomi asi ġemi rakava ġoro tanu, senaġi ġomi ġokirani 'Ġai matama tu iaġataġo' ġotoni, naima ġomi ġemi rakava tu roġo iatami ai."

Mamoe narinariri tarimana

10 Iesu ekirato, "Moġoni, au na ġomi akira-korikorimini, mamoe maġuna ġatama bokana na asi beraka-toġani, senaġi dabara ta na befaġa-seġini tarimana tu lema e verari-verari tarimana. ² A mamoe ġitaġauri tarimana tu ġatama-boka na beraka-toġani. ³ Ġatama-boka narinarina tarimana na ġena ġatama-boka bekeoani, benamo mamoe na ġia garona ġeseġaġiani. Ġia na ġena mamoe arari evatorini, benamo eġori-rosirini. ⁴ Ġena mamoe mabarari eġori-rosirini, benamo ġia ġoirari ai erakani, ma ġena mamoe ġia murinai ġerakakauni, korana mamoe ma ribari ġia garona. ⁵ A tarima boruna ta murina na tu asi beġe iaġoni, asiġina ġinavaġi; tarima boruna ġenana tu beġe raga-kwareġani, korana ġia garona mamoe tu asi ribari." ⁶ Iesu na mo barabore ekiravararito, senaġi ġia tu asi ġetuġamaġi-fakato.

Iesu tu mamoe ġitaġauri tarimana namona

⁷ Benamo Iesu na ma ekirarito, ekirato, "Au na moġoni akiramini. Au tu mamoe ġeri ġatama-boka. ⁸ Ġeiaġoma-guinetto tarimari mabarari tu lema e verari-verari tarimari. A mamoe na garori asi ġeseġaġirito. ⁹ Au tu ġatama-boka. Deikara au ġeguna berakatoġani tarimana tu bemaġurini. Berakatoġani, berakarosini, ema ġianiġani beġoitaġoni. ¹⁰ Lema tarimana tu asi beiaġoma-kavani. Senaġi ġia tu lema beiaġomani, vaġjivaġi beiaġomani, vevaġa-rakava kwaikwai beiaġomani. A au aiaġomato tu, maġuri beġene ġabia, ema maġuri na beġene vonuvonu-raġe ġana.

¹¹ Au tu mamoe ġitaġauri tarimagu namona. Mamoe narinariri tarimana namona tu ġena maġuri etore-tariani mamoe urari ai. ¹² Ġauvei tarimana ġevoiani vau mamoe eġitaġauni tarimana, ġia tu dia mamoe ġitaġauri tarimana korikori, ema ġia tu dia mamoe biaġunari. Moġa lorinai boġa kwaivana rakavana eiaġomani beġitaiani nai, mamoe beiaġuirini ma beragakwareġani. Benamo boġa kwaivana rakavana na beġabi-taririni, benamo bevaġa-gari lausirini. ¹³ Ma voina tarimana eraga-kwareġani, korana ġia tu vetuġunaġi tarimana ma voina, ema mamoe maki asi etuġamaġi-kaurini.

¹⁴ Au tu mamoe narinariri tarimagu namona. Ġegu mamoe ribagu e ġegu mamoe maki ma ribari au. ¹⁵ Vaġa-ilailana Tamagu ribana au e au maki ribagu Tamagu kavana. Ema ġegu maġuri maki atore-tariani ġia urari ai. ¹⁶ Au ma ġegu mamoe irauri kotari ġetanuni. Senaġi ġia mai seri nuġanai tu asi tauri roġo. Au na ġia maki baġori-iaġomarini. Ġia na au garogu beġe seġaġiani, ema ġia maki mai seri sebonai beġe iaġoni e ġitaġauri tarimana maki sebona. ¹⁷ Tamagu na eura-viniguni, korana ġegu maġuri tu atore-tariani, ema ma baġabi-ġenoġoiani. ¹⁸ Tarima ta na au ġegu maġuri asi beġabi-vaġiani au ġeguna. Au tauġegu ġegu urai atore-tariani. Au tu ma ġegu seġuka batore-tariani, ema ma ġegu seġuka baġabi-ġenoġoiani. Moġa tu au Tamagu na ekiraguto bana veia."

¹⁹ Mai guruġa ġaramanai Iuda tarimari tauġeri vekaravari ai moġo ma ġevevarekira-ġenoġoito. ²⁰ Tarima vovoka ġekirato, "Ġia tu iauka rakavana na beboroġia, be bebabo. Karase nai ġia ġoseġaġi-viniani?" ²¹ Senaġi tarima kotari ġekirato, "Tarima ta iauka rakavana na beboroġiani nai tu, maiġesi asi beguruġani. Iauka rakavana na mata-bubu tarimari matari tu kamasi bevaġa-fafarini?"

Iuda tarimari na Iesu ġebaru-viniato

²² Monai Rubu Veaġa Vaġa-veaġana Verekona Ierusalemaj ġarona eġabiato. Mo tu faraka ġueri nuġanai. ²³ Ma Iesu tu Rubu Veaġai Solomona ġena touraġe na eraka-iaġoto-ġoi. ²⁴ Benamo Iuda tarimari na ġeruġa-ġeġeraġiatio, benamo ġedanaġiatio, ġekirato, "Ġai tu roġo ġadaradarani. Aitoma vau bokira-varamani, ġoi tu deikara? Bema ġoi moġoni Keriso, (Barau

na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), nai tu, ġemai novekiraġi-fofori ginikau."

²⁵ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Au na tu varau akiramito, senaġina asi ġovaġa-moġoniguni. Au Tamagu aranai aveirini veġari na tu au ġevaġa-foforiguni.

²⁶ Senaġi ġomi na asi ġovaġa-moġoniguni, korana ġomi tu dia au ġegu mamoe. ²⁷ Au ġegu mamoe na tu au garogu ġeseġaġiani. Ema au ribagu ġia, ema ġia tu au murigu ai ġerakani. ²⁸ Benamo au na maġuri vanaġi-vanaġi avinirini, ema ġia tu asiġina ġinavaġi beġe maseni; ema ta na au ġeguna asi beġabi-ġerevaġirini. ²⁹ Ġia tu au Tamagu na au eviniguto, e au Tamagu tu iaru-korokoro, ta na asi bevanaġiani. Ema ta na maki asi ilaila ġia ġena veġitaġau seġukana ġenana beġabi-ġerevaġirini. ³⁰ Au ema au Tamagu tu sebona moġo."

³¹ Benamo Iuda tarimari fore ma ġeġabito, ġetakia ġetato. ³² Iesu na ekirarito, ekirato, "Veġa namori vovoka ġomi ġoirami ai aveirito. Mo veġa mabarari tu au Tamagu na eviniguto bana veiri etato. Moġeri veġa mabarari fakari ai tu, kamara veġa ġaramanai ġourani au ġotakigu ġotoni?"

³³ Iuda tarimari ġekirato, "Veġa namona ta ġaramanai ġoi tu asi ġatakimuni, senaġi ġoi na Barau okira-fitoġaiani nai. Ġoi tu tarimarima moġo, senaġi tauġemu Barau ai ovevaġa-iaġoni."

³⁴ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġomi ġemi taravatu nuġanai guruġa ta tu maiġesi ekirani, 'Au akirato, ġomi tu barau.' ³⁵ Ġita ma ribara, kara Buka Veaġai eki-raġiani guruġana tu etanu-vanaġi vanaġini. Barau na mo tarimarima ekiraġirito 'barau', ma Barau na ġena guruġa evinirito tarimari tu ġia. ³⁶ A au tu Tamagu na eġabi-viriġiguto, ema etuġuguto tanobara ġana; ma kamasi nai tu ġokiraguni, ġokirani, au na Barau akira-fitoġaiani, korana au akirani, 'Au tu Barau Natuna' atoni ei? ³⁷ Bema au Tamagu ġena veġa asi aveirini nai, asi boġono vaġa-moġonigu. ³⁸ Senaġi ġena veġa aveirini nai, mo veġa boġono vaġa-moġoniri, bema au asi boġono vaġa-moġonigu ġotoni tu. Boġono riba ema boġono vaġa-moġonia, Tamagu tu au nuġagu ai etanuni, ema au maki Tamagu nuġanai atanuni."

³⁹ Mo guruġa ġaramanai ġeurato, Iesu ma ġeġabitararia ġetato, senaġina ġimari na moġo ma eveġabi-vaġito, erakato. ⁴⁰ Benamo monana Iesu ma eġenoġoito. Eraka-iaġoto, Ioridana ġarukana erakavanaġito, eiaġoto reke ta kefo, guinenai Ioane ebatatisoto-ġoi gabuna ġana; monai ea tanuto. ⁴¹ Tarima vovoka ġia ġenai ġeiaġoto, benamo ġekirato, "Ioane na vetoġa boruna ta asi eveiato, senaġi mai tarima guruġana ekiraġirito guruġari mabarari tu moġoni veġata." ⁴² Monai tarima vovoka Iesu ġevaġa-moġoniatio.

Lasaro ġena mase

11 Betania tarimana ta arana Lasaro ekevento. Betania tu Maria ma tobana ġuiatona Mareta ġeri vanuġa. ² Mai Maria maiġa mainana Vereġauka mura-mura bonana namo vedaureana na edioroato, ema Vereġauka kwakuna maki ġuina na edau-kaukauato ġuiatona. Lasaro tu Maria tobana futuana. ³ Benamo

mai ġuiato ruarua na Iesu ġena guruġa ġetuġuto, ġekirato, "Vereġauka, ġoi na oura-viniani tarimana tu bekeve." ⁴ Iesu na mo vari eseġaġiato nai tu, ekirato, "Mani keve na tu asi bevei-maseani. Mani tu Barau ġena seġuka e mareva baregona bene fofori ġana. Ema maniġa ġenana Barau Natuna beġene vaġa-raġea."

⁵ Iesu na Mareta ma tarina ġuiatona Maria ema Lasaro tu eura-vinirito-ġoi. ⁶ Senaġi Lasaro ġena keve varina eseġaġiato tu, ġaro ruarua roġo ma etanuto, mo etanuto-ġoi gabunai. ⁷ Mo ġaro ruarua muriri ai ġena mero evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġita tu ma siġenoġoi-iaġo Iudea ġana." ⁸ Ġena mero na ġekiraia-to, ġekirato, "Vevaġa-riba tarimamu, ini ġoraġani Iuda tarimari na tu fore na ġetakimu ġetato, a toma tu siġenoġoi-iaġo ma otoni." ⁹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, "Ġaro ta nuġanai horaġauna mabarana tu 12 ene? Bema tarima ta laġani mamanai erakani nai tu, asi bevfutu-naġini, korana ġia tu mai tanobara laġani mamanai eboġeboġeni. ¹⁰ Senaġi mukunai erakani tarimana tu evekaġe-kaġekauni, korana ġia nuġanai ma ma tu asi etanuni."

¹¹ Iesu maiġesi evaġa-guruġa-ġosirito murinai, ma ekirarito, ekirato, "Ġita ġatara Lasaro tu egenani, senaġi au tu aiaġoni, ġena na navaġo-tataġaia ġana."

¹² Benamo ġena mero ġekirato, "Vereġauka, bema egenani nai tu, vau ma benamoni." ¹³ Senaġina Iesu na mo tu emaseto ekiraġiato-ġoi. A ġena mero mataboru ġekirato-ġoi tu, eiaġaraġini nai egena-maseto ekiraġiani, ġetato-ġoi. ¹⁴ Benamo Iesu na ekiravaraġinikaurito, ekirato, "Lasaro tu bemase. ¹⁵ Senaġi ġomi ġemi namo atuġamaġiani nai aiakuni, mo ġaro ai au ġia ġesi tu asiġi, korana maiġa ġenana au boġo vaġa-moġoniguni. Be si-iaġo ġenai."

¹⁶ Benamo Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa ġetato-ġoi, na Iesu ġena mero kotari ekirarito, ekirato, "Ġita maki ġia ġesi si-iaġo, be ġia ġesi bisini mase-sebona."

Iesu tu maġuri korana

¹⁷ Iesu ma eraġasito nai eribato, Lasaro tauġanina tu ġaro vasivasi (4) guri ai varau begena. ¹⁸ Betania e Ieruselema vefakari tu kilomita toitoi (3) kavana.

¹⁹ Ema Iudea tarimari vovoka Mareta e Maria ġeri ai ġeiaġoto, tauri beġene vaġa-gwaġiġiri ġana, korana tobari emaseto bene.

²⁰ Mareta eseġaġito, Iesu tu eiaġomato-ġoi nai, eraġa-raka toreġau-iaġoto Iesu ġesi ġea vedoġarito. A Maria tu numai etanu-gwaġiġito. ²¹ Benamo Mareta na Iesu ekiraiato, ekirato, "Vereġauka, ġoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase. ²² Senaġi au ribagu, initoma maki kara dagara Barau bonoġiani tu, Barau na bevinimuni."

²³ Iesu na ekiraiato, ekirato, "Ġoi tobamu tu bevariġisi-ġenoġoini." ²⁴ Mareta na Iesu evaġa-veseato, ekirato, "Au ribagu, ġaro magonai variġisi-ġenoġoi ġaronai ġia tu ma bevariġisi-ġenoġoini." ²⁵ Iesu na Maria ekiraiato, ekirato, "Au tu variġisi-ġenoġoi ema maġuri. Au bevaġa-moġoniguni tarimana tu bemaseni, senaġina roġo maġuri betanuni. ²⁶ Ema deikara maġuri etanuni

nuġanai, au evaġa-moġoniguni tu asiġina ġinavaġi bemaseni. Mai guruġa ovaġa-moġoniani ba?"

²⁷ Mareta na ekiraiato, ekirato, "Oi Vereġauka, au na avaġa-moġoni korikorimuni, ġoi tu moġoni Keriso, Barau Natuna, tanobara ġana boiaġomani tarimamu."

Iesu etaġito

²⁸ Mareta moġesi ekirato murinai eġenoġoi-iaġoto, benamo tarina Maria vekuretoġai ea kea-ġairiato, ekirato, "Vevaġa-riba tarimana tu beiaġoma ema ġoi ekeamuni." ²⁹ Maria na mo guruġa eseġaġiato nai, asikauna evariġisito, benamo Iesu ġenai eiaġoto. ³⁰ Mo horai Iesu tu vanuġai roġosi roġo bere raka-toġa, ġia roġo Mareta na mo edoġariato gabunai roġo. ³¹ Iuda tarimari, Maria ġetanu-dukudukuato-ġoi tarimari, na Maria ġeġitaia-to, eraga-variġisito ma eraka-rosito nai tu, murina na ġerakato. Ġia mataboru ġekirato, Maria tu gara ġana eiaġoni, mase tarimana nea taġi-vinia ġana.

³² Maria eiaġoto, Iesu sevinai eraġasito, ma Iesu eġitaia-to nai tu, kwakuna koranai evetui-tarito, benamo evaġa-guruġaiato, ekirato, "Vereġauka, ġoi bere mainai kavana tu, au tobagu asi bere mase."

³³ Iesu na Maria eġitaia-to etaġito-ġoi, ema mo Iuda tarimari, ġia ġesi ġeiaġomato tarimari, maki ġetaġito-ġoi nai tu, ġia nuġana maki tuġamaġina eġabi-rakavaia-to, dori etaġito. ³⁴ Benamo Iesu na edanaġirito, ekirato, "Ainai ġotoreato?" Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, "Vereġauka, noiaġoma, be noma ġitaia." ³⁵ Iesu etaġito. ³⁶ Benamo Iuda tarimari ġekirato, "Ġoġitaia, Lasaro tu euravini-rakavaiani." ³⁷ Senaġi Iuda tarimari kotari ġekirato, "Mai tarima na mata-bubu tarimana matana evaġa-iaġaiato, be Lasaro maki asi veġata bere vaġa-masea, ene?"

Iesu na Lasaro mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato

³⁸ Monana Iesu nuġana ma evaġa-vekwaraġi lelevaġiato, benamo gara gabuna ġana eiaġoto. Mo gara forena kouġana tu fore ta na ġetabe-ġauato. ³⁹ Iesu ekirato, "Fore ġoġabi-veġitaia." Ma Mareta, mo mase tarimana tobana, na Iesu ekiraiato, ekirato, "Vereġauka, ġia emaseto ġaroni na beiaġoma toma tu ġaro vaġa-vasivasina (4), be bonana tu rakava kwaikwai bannaġu." ⁴⁰ Iesu na Mareta ekiraiato, ekirato, "Au na ġoi tu bakiramu, bema bovaġa-moġoniguni nai, Barau marevana baregona boġitaiani basi, ene?" ⁴¹ Benamo mase tarimana ġetoreato gabuna na fore ġeġabi-veġitaia-to. Moġa murinai Iesu eboġe-vaisito, benamo ekirato, "Tamagu o, au na ġoi atanikumuni, korana ġoi na varau boseġaġigu. ⁴² Au ribagu, ġoi na vanaġi-vanaġi oseġaġiguni. Senaġi maiġesi akirani korana tu mai tarimarima ġeruġa-taġoni maiġeri urari ai. Be ġia na beġene vaġa-moġonia, au tu ġoi na otuġuguto."

⁴³ Moġesi eguruġato murinai ekea-fararato, ekirato, "Lasaro, noma rakarosi!" ⁴⁴ Benamo mo emaseto tarimana mase dabuġari na ġimana kwakuna viriviri-tari e

ġoirana ekumu-iaġiato dabuġana ġesi ema raka-rostito. Iesu na ekirarito, ekirato, “Ġoruġaia, be neraka.”

Iesu vaġivaġina dabarana ġevetauato

Mataio 26:1-5; Mareko 14:1-2; Luka 22:1-2

⁴⁵ Benamo mo Iuda tarimari vovoka, Maria ġenai ġeiaġoto moġeri, Iesu na mo veiġa eveirito ġeġitarito nai, vovoka tu Iesu ġevaġa-moġoniato. ⁴⁶ Senaġi kotari tu ġeġenoġoi-iaġoto Farisea tarimari ġeri ai, benamo Iesu na kara eveirito dagarari ġea kira-vararito. ⁴⁷ Benamo Rubu Veaġa vereri baregori ema Farisea tarimari na kanisoro tarimari ġekea-vegogorito, benamo ġekirato, “Ġita tu kara toma taveiani? Mai tarima na vetoġa boruri vovoka eveirini. ⁴⁸ Bema ġia maiġesi ġita na bita ġita-ġuiraġiani moġo nai tu, tarimarima mabarari na ġia beġe vaġa-moġoniani. Benamo Roma tarimari beġe iaġomani, ġita ġera gabu (o Rubu Veaġa) ema ġera tanobara ġita ġerana beġema ġabi-vaġiani.”

⁴⁹ Benamo ġia fakari ai tarima ta arana Kaiafas, ġia mo laġani ai tu Rubu Veaġa verena baregona, ġia na ekirarito, ekirato, “Ġomi dagara ta tu asi ribami! ⁵⁰ Ġomi asi ġotuġamaġi-fakani, namona tu tarima sebona moġo tarimarima mabarari urari ai bene mase, a mai tanobara mabarana beġe vaġa-rakava ġosiġosiani tu asi namo.” ⁵¹ Ġia moġesi ekirato tu, dia ġia tauġena nuġana siga moġo eguruġato; senaġi ġia mo laġani ai tu Rubu Veaġa verena baregona, moġa lorinai ġia mo tu eperovetato, Iesu tu bene mase Iuda tarimari mabarari urari ai. ⁵² Ema Iesu tu dia Iuda tarimari moġo urari ai bemaseni. Senaġi Barau natuna gabu iraurirau ai ġetanu-lausilausini tarimari mabarari bene ġabi-vegogori, doġoro sebonai bene vaġa-iaġori ġana.

⁵³ Moġa lorinai mo ġaro na evesinato eiaġoto tu, Iuda tarimari baregori na Iesu kamas beġe vaġi-maseani dabarana ġevetauato. ⁵⁴ Moġesina naima Iuda tarimari ġoirari ai Iesu asi eraka-foforito-ġoi. Mo gabu na eraka-veġitato, eiaġoto tano fakana asi tarimarimana gabuna sevina, vanuġa ta arana Efraim ġana. Ġena mero ġesi monai ġea tanuto-ġoi.

⁵⁵ Iuda tarimari ġeri Pasova verekona tu ekavinaġito. (Moġa tu Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo, asi evaġirito verekona). Ma Iuda tarimari vovoka mo tanobarai ġetanuto Ierusalemaj ġema raka-vegogoto. Ġia ġema raka-vegogoto tauna korikori, Barau ġoiranai beġene veiareva vauro, Pasova verekona bene vesina. ⁵⁶ Ġia na Iesu ġeġita-vetauato-ġoi, ma Rubu Veaġa nuġanai ġeruġa-vegogoto nai tu, tauġeri fakari ai moġo ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, “Ġomi tu kamas mani ġotuġamaġini? Mai vereko ai toma ema ġoira-refoni ba?” ⁵⁷ Rubu Veaġa vereri baregori ema Farisea tarimari na vevaġa-naġi guruġana tu varau Iuda tarimari ġevinirito, ġekirarito, bema ta be-seġaġini Iesu tu ainai, ġia tu maoromaoro bene iaġo, Iuda vereri benea kira-varari, be beġene ġabia.

Maria na Iesu ediġaiato Betania ai

12 Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona tu ġaro imaima se-

bona (6) roġo ġoirai nuġanai, Iesu Betania ġana eiaġoto. Lasaro tu Betaniai etanuto-ġoi, ema monai emaseto, ma Iesu na mase na evaġa-variġisiato. ² Monai Iesu ġabiraġena ġaniġanina ġeveiato. Mareta na ġari ġaniġani edabaraiato, ma Lasaro maki monai ġaniġani gabunai ġetanu-vegogoto tarimari ġesi ġetanu-vegogoto, ġeġaniġanito. ³ Benamo Maria na muramura bonana namo vedaureana lita kwana kavana eġabiato, benamo Iesu kwakuna fanafanana ediġa-iaġiato, ema ġuina na Iesu kwakuna fanafanana ma edau-kaukua-to. Ma numa mabarana tu mo muramura bonana na evaiato. Mo muramura tu ġauġa arana nad ġokana na ġeveito-ġoi, ema voina tu varaġe rakava. ⁴ Senaġi Iesu ġena mero ta arana Iudas Isakariota, mai tu Iesu vau ma bea revaiani tarimana, ekirato, ⁵ “Karase mai muramura mabarana tu silva moniri sinau toitoi (300) ai asi bevoivoi-iaġia? (Mai tu tarima ta davana laġani ta nuġanai kavana). Bere voivoi-iaġia, be voina monina bere ġabia tu, asi ġeri-ġari tarimari bere viniri.” ⁶ Ġia moġesina eguruġato tu, dia asi ġeri-ġari tarimari evetuġa-ġwarito-ġoi lorinai, senaġi korana ġia tu lema tarimana naima. Ġia na tu moni fusena eġwa-rakao rakaoato-ġoi, ma mo fuse ai moni elemarito-ġoi, benamo ġena ura dagarari evoi-iaġirito-ġoi.

⁷ Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ġoraga-kwanea, mai vavinena tu kara bere veia dagarana beveia, ġia na au tauġanigu muramura na bedau-guinea, gurigurigu ġana. ⁸ Asi ġeri-ġari tarimari tu vanaġivanaġi ġomi ġesi boġo tanuni, a au tu vanaġivanaġi ġomi ġesi asi batanuni.”

Rubu Veaġa vereri baregori na Lasaro beġene vaġia ġetato

⁹ Iuda tarimari vovoka tabutabu ġeseġaġito Iesu tu Betania ai. Benamo moġana ġeiaġoto, dia Iesu moġo uranai, senaġi Lasaro maki beġene ġitaia ġana. Lasaro tu mase na Iesu na evaġa-variġisi ġenoġoiato.

¹⁰ Moġesi naima Rubu Veaġa vereri baregori tu ġeboioġato, Lasaro maki beġene vaġi-masea ġetato.

¹¹ Korana tu ġia dainai Iuda tarimari vovoka ġia ġerina ġeraka-veġitato, benamo Iesu ġevaġa-moġoniato.

Iesu ġena rakatoġa Ierusalemaj ġevonevone-raġe viniato

Mataio 21:1-11; Mareko 11:1-11; Luka 19:28-40

¹² Ma elaġanito nai, vereko uranai ġeiaġomato tarimari vovoka ġeseġaġito, Iesu tu Ierusalemaj ġana varau eraka-iaġomato-ġoi. ¹³ Galamo lauri noġa dagarari ġeġabito, benamo Iesu ġenai ġeiaġoto, ġeġabato, ġekirato,

“Hosana!

Isaraela ġeri Kini sivaġa-namoa, Vereġauka aranai eiaġomani tarimana sivaġa-namoa!”

¹⁴ Ma Iesu na doniki natuna ta edoġariato, benamo iatanai etanukauto, Buka Veaġa nuġanai ekirani ilailanai,

¹⁵ “Siona natuna,

(Ierusalema tarimami), asi ġogari, ġoboġe, ġemi Vere eiaġomani, ġia tu doniki natuna iatanai betanukau.”

¹⁶ Mo ġaro ai ġena mero na maiġeri tu asi ġetuġa-maġi-fakarito. Senaġi Barau na Iesu evaġa-raġeato e mareva baregona eviniato murinai vau, ġia ġeriba-maoroto, maiġeri mabarari ġetorerito tu, ġia ġekiraġi-ato. Ema ġeribato, mo veiġa mabarari tu ġia ġenai ġeveirito.

¹⁷ Iesu na Lasaro gara forena kouġana na ekea-rosiato, ema mase na evaġa-variġisianto ġaronai, tarimari-ma tu ġutuma-bara ġia ġesi. Benamo moġeri tarima na mo veiġa ġeġitaato varina tu roġo ġevari-fuato-ġoi. ¹⁸ Tarima ġutuma ġeiaġoto Iesu ġesi vedoġari, korana ġeseġaġito, Iesu na mo vetoġa boruna eveiato dainai. ¹⁹ Moġesina nai Farisea tarimari tauġeri fakari ai ġevedare-mutukato, ġekirato, “Ġoġitaiani, ġomi tu asi ġokokoreni. Ġoboġe, mai tanobara tarimana mabarana tu ġia murinai ġerakani.”

Grik tarimari kotari na Iesu ġevetauato

²⁰ Vereko ġaronai toma-rakariġo uranai Ierusalema ġana ġevaraġeto tarimari fakari ai tu, Grik o Helene tarimari kotari maki ġerakakauto. ²¹ Ġia ġeiaġoto Filipo ġenai, benamo ġekiraiato, ġekirato, “Verebara, ġai ġaurani tu Iesu ġaġitaia ġatoni.” Filipo tu Galilea tanonai vanuġa arana Betesaida tarimana. ²² Filipo eiaġoto Anduru ea kiraiato, benamo tauri ruarua ġeiaġoto, Iesu ġekiraiato. ²³ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Ġarona varau bema-raġasi, Tarimarima Natuna mareva baregona beġabiani. ²⁴ Moġoni korikori akiramini, widi ġuena tano nuġanai beketo-ġurani ema bemaseni vau, vovokari ġia ġenana beġe ġorani. A widi ġuena tano ai asi beketonni ema asi maki bemaseni nai, ġereġana moġo betanuni. ²⁵ Ġena maġuri eura-viniani tarimana na maġuri vanaġivanaġi tu asi beġabiani, beleaiani. A mai tanobarai ġena maġuri etuġamaġi-fitoġaiani tarimana na, ġena maġuri tu etore-taġoani maġuri vanaġivanaġi ġana. ²⁶ Au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana tu au murigu na bene raka; be au ainai, au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana maki monai au ġesi. Au vetuġunaġigu eiaġo-vinini tarimana tu, au Tamagu na ġia maki bevaġa-namoani.”

Iesu ġena mase eguruġa-iaġiato

²⁷ “Maitoma au nuġagu tu evekwaġini, e ġegu tuġamaġi bebarego. Be kara batoni? Nakira, ‘Tama, mai hora na noma vaġa-maġurigu’ nasi? Asiġina, au ġegu iaġoma tauna korikori aoanai tu mai bama raġasi maiġea. ²⁸ Tamagu, ġoi aramu novaġa-raġea.” Benamo garo ta guba na emariġoto, ekirato, “Au na aragu tu varau bavaġa-raġea, ema mai maki ma bavaġa-raġe ġenoġoiani.”

²⁹ Tarima ġutuma monai ruġa-vegogo na mo garo ġeseġaġiato, benamo ġekirato, “Guba begurua.” Ma kotari ġekirato, “Aneru ta na bevaġa-guruġaia.” ³⁰ Iesu

na evaġa-veserito, ekirato, “Mani garo tu dia au uragu ai nai beiaġoma, senaġi ġomi urami ai nai beiaġoma.

³¹ Maitoma tu tanobarai Barau na vevaġa-maoro eveiani. Maitoma Barau na mai tanobara verena, Sataani, evaġa-darereani. ³² Benamo au tano iatana na beġe ġabi-vaissiguni, monana tarimarima mabarari au ġegu ai bainu-kavirini.” ³³ Ġia maiġesi eguruġato tu, ġia ġena mase ai tu aiġesi bemaseni moġa ekiraġi-rosiato.

³⁴ Tarimarima ġevaġa-veseto, ġekirato, “Ġai taravatu guruġari na ġaseġaġito, Keriso tu betanu-vanaġi vanaġini, ma ġoi kamasi nai tu okirani, Tarimarima Natuna tu beġe ġabi-vaissiguni? Tarimarima Natuna tu deikara ei?” ³⁵ Benamo Iesu na ekirato, ekirato, “Mama ġomi ġesi tu asi betanu-maukani. Mama roġo ġomi ġesi nuġanai, mamai ġoraka, mukuna na beġabimini garina. Mukuna nuġanai erakani tarimana tu asi ribana, ġia tu aiġana eiaġoni. ³⁶ Mama roġo ġomi ġesi nuġanai, mama boġono vaġa-moġonia, be mama natunai boġono iaġo.”

Maiġeri guruġa ekiraġi-ġosirito murinai eragawanerito, benamo eiaġoto, asi beġe ġoitaġoani gabunai etanuto-ġoi.

Iuda tarimari na Iesu roġo asi ġevaġa-moġoniato-ġoi

³⁷ Iesu na Iuda tarimari ġoirari ai vetoġa boruri vovoka eveirito, senaġi roġo mo asi ġevaġa-moġoniato-ġoi. ³⁸ Monana peroveta tarimana arana Isaia ġena guruġa emoġonito, Isaia maiġesi ekirato, “Vereġauka, deikara na ġai ġema guruġa bevaġa-moġonirini?”

Deikara ġenai Vereġauka ġena seġuka befororini?” ³⁹ Ġia na Iesu asi ġevaġa-moġoniato anina tu, Isaia gabu tai ġena toretore ai ma ekirato,

⁴⁰ “Barau na matari evaġa-tufarito, ema nuġari evei-mukunarito, korana matari na asi beġene boġeboġe, ema nuġari ai asi beġene tuġamaġi-faka ġana. Au ġegu ai beġe ġenoġoini, benamo bavaġa-namorini garina.”

⁴¹ Isaia moġesi ekirato, korana ġia na Iesu marevana e seġukana baregona eġita-guineato nai, benamo ġia eguruġa-iaġiato.

⁴² Iuda ġorikauna vereri vovoka na maki Iesu ġevaġa-moġoniato, senaġi Farisea tarimari gariri ġeveito-ġoi, be Iesu asi ġekiraġi-foforiato-ġoi. Korana bema beġe kiraġi-foforinai nai tu, Farisea tarimari na rubu na beġe tuġu-vaġirini garina. ⁴³ Korana mo Iuda vereri ġeri ura baregona tu, tarimarima na beġene vaġa-raġeri, a Barau na bene vaġa-raġeri tuġamaġina tu asi ġeveiato-ġoi.

Iesu ġena guruġa na tarimarima bekota-vinirini

⁴⁴ Iesu efararato, ekirato, “Au bevaġa-moġoniguni tarimana tu dia au evaġa-moġoniguni, senaġi au etuġuguto Barauna evaġa-moġoniani. ⁴⁵ Ema au eġita-guni tarimana na tu au etuġuguto Barauna eġitaiani.

⁴⁶ Au tu mama, mai tanobara ġana aiaġomato, be au bevaġa-moġoniguni tarimana tu mukuna nuġanai asi betanuni. ⁴⁷ Ma bema tarima ta na au ġegu guruġa es-eġaġiani, senaġi asi evaġa-moġoniani, au na mo tarima tu asi bakota-viniani. Korana au tu dia tanobara kota-vinina ġana aiaġomato. Asiġina. Au tu tanobara vaġa-maġurina ġana aiaġomato. ⁴⁸ Au eruġaguni ema au ġegu guruġa asi eġabi-raġerini tarimana, kota-vinina tarimana ta etanuni. Au na akiraġirito guruġari, moġeri guruġa na ġia beġea kota-viniani mo ġaro magonai. ⁴⁹ Korana au tu dia tauġegu ġegu maoro ai aguruġani. Senaġi Tamagu, au etuġuguto Barauna, na evaġa-naġiguto au na kara guruġana bana kiraġia ema kamasí bana kiraġia. ⁵⁰ Au ribagu, Tamagu ġena guruġa na tarimarima maġuri vanaġivanaġi beġe ġabini. Moġa lorinai au na kara akiraġirini guruġari tu, kara dagara Tamagu na ekiraguni bana kiraġiri etoni guruġari moġo."

Iesu na ġena mero kwakuri eġuriġirito

13 Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona tu dori eġabiato-ġoi, benamo Iesu eribato, mai tanobara beiaġuiani ma Tamana ġenai bevaraġeni ġarona tu varau beraġasi. Mai tanobarai ġena tarimarima ġetanuto euravini-rakavarito, ma ġena veuravini ġeri ai tu asi edokoto, eiaġoto mo magona.

² Iesu ma ġena mero ġesi lavilavi ġaniġanina ġeġaniato-ġoi nuġanai, Diabolo na Iudas Isakariota, Simona natuna, nuġana eġaniato, Iesu bene revaia ġana.

³ Iesu ribana, Tamana na dagara mabarari tu ġia ġena seġuka gaburenai etorerito. Ema ribana maki, ġia tu Barau ġenana eiaġomato, ema ma beġenoġoini Barau ġenai; ⁴ benamo ġaniġani gabuna na evariġisito, ġena koudi ekoki-vaġiato, benamo tauġela eriġoato. ⁵ Benamo naġu ai nanu ebubuto, benamo ġena mero kwakuri eġuriġirito, ma eriġoato tauġelana na tu edau-kaukaurito.

⁶ Kwakuri eġuriġi-iaġomato mo, Simona Petero ġenai eraġasito, benamo Petero na ekiraiato, ekirato, "Vereġauka, ġoi tu au kwakugu noġuriġia otoni?"

⁷ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Maitoma au na kara aveiani veiġana tu asi otuġamaġi-fakaiani, senaġi gabivau boribani." ⁸ Petero na ekiraiato, ekirato, "Asiġi, au kwakugu ġoi na tu asiġina ġinavaġi boġuriġiani."

Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Bema au na ġoi kwakumu asi baġuriġiani nai, ġoi tu dia au ġegu mero." ⁹ Simona Petero ekirato, "Vereġauka, dia kwakugu moġo, senaġi ġimagu ema debugu maki."

¹⁰ Iesu na ekiraiato, ekirato, "Efouni tarimana tauġani-na mabarana tu veiareva, be ġia tu kwakuna moġo beġuriġiani. Ġomi mabarami tu veiareva, senaġi sebona ta moġo asi veiareva." ¹¹ Iesu ma ribana deikara na ġia berevaiani; moġesina nai ekirato, "Dia mabarami veiareva."

¹² Kwakuri eġuriġi-ġosito murinai, ġena dabuġa baregona ma eveiato, ema eiaġoto ġena tanutanu gabunai ea tanu-tarito, benamo ekirarito, ekirato, "Au

na ġomi ġemi ai kara baveia veiġana tauna korikori boġo tuġamaġi-fakaia ba? ¹³ Ġomi na au ġokiraġiguni, ġokirani 'Vevaġa-riba Tarimana' ema 'Vereġauka', mo tu moġoni ġokiraġiguni, korana au tu moġoni Vevaġa-riba Tarimagu ema Vereġauka. ¹⁴ Bema au ġomi ġemi Vereġauka ema Vevaġa-riba tarimagu na ġomi kwakumi baġuriġiri nai, ġomi maki tauġemi fakami ai moġo karomi tari kwakuri boġono ġuriġiri. ¹⁵ Korana au na bavaġa-ġitami, be au na kara ġomi ġemi ai baveia veiġana, ġomi na maki boġono veia. ¹⁶ Au na ġomi moġoni akiramini, ġauvei merona na ġena vere asi bevanaġiani, e vetuġunaġi merona na betuġua tarimana asi bevanaġiani. ¹⁷ Toma maiġeri dagara mabarari ġomi na boġo ribari, bema boġo veirini nai tu boġo iakuni.

Iesu ġena mase ekiraġi-foforiato

¹⁸ Au na ġomi mabarami asi akiraġimini, au na aġabi-variġirito tarimari tu au ribagu. Senaġi mai tu Buka Veaġa nuġanai ġetorerito guruġari beġene moġoni ġana: 'Deikara au ġesi beredi baġa ġani-vegogoani tarimana tu, kwakuna gwadirina beġabi-vaisiani au ġegu ai.' (Moġa anina tu, Iesu ma bekira-fitoġaiiani, benamo vaġi-masena dabarana beveiani). ¹⁹ Toma au na ġoirai beġe ġorani dagarari akira-varamini, be beġe ġorani nai tu boġono riba-maoro, (Barau na etuġuato) Tarimana tu Au. ²⁰ Moġoni akiramini, au na atuġuani tarimana eġabi-raġeani tarimana na tu au eġabi-raġeguni. Ma au eġabi-raġeguni tarimana na au etuġuguto tarimana, Barau, eġabi-raġeani."

Iesu Iudas Isakariota na berevaiani ekiraġiato

Mataio 26:20-25; Mareko 14:17-21; Luka 22:21-23

²¹ Iesu na maiġeri guruġa ekiraġirito murinai, nuġana evekvaraġi-baregato, benamo eguruġa-foforito, ekirato, "Akira-korikorimini, ġomi ta na tu au borevaguni." ²² Benamo ġena mero ġeveġita-veġitato, asi ribari deikara ekiraġiato. ²³ Ġena mero vekaravari ai Iesu na eura-viniato-ġoi merona tu ġia ġenai evetabekauto. ²⁴ Ma Simona Petero na vetoġai moġo Ioane evaġa-guruġaiato, eurato, Iesu nedanaġia deikara ekiraġiani. ²⁵ Benamo (Iesu na eura-viniato-ġoi merona) Iesu ġenai ma evetabekauto, benamo edanaġiato ekirato, "Vereġauka, mo tu deikara, ei?" ²⁶ Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Au na beredi bafereiani, benamo ġia baviniani tarimana tu moġea." Benamo Iesu na beredi efereiato, ma Simona natuna, Iudas Isakariota, eviniato.

²⁷ Iudas na mo beredi eġabiato, benamo Satani nuġanai eraka-ġurato. Benamo Iesu na ekiraiato, ekirato, "Kara ourani noveia tu novei-ġarimoġia."

²⁸ Senaġi mo ġeġaniġani-vegogoto tarimari tu sebona ta maki asi eribato, karase nai Iesu na moġesi ekiraiato. ²⁹ Moġa nuġanai Iudas tu moni mauġa-mauġana eġita-ġauato-ġoi. Moġesina naima ġia kotari ġetuġa-maġito, Iesu na tu bekiraia, vereko ai karakara ġeuravirinini dagarari nea voiri, o asi ġeri-ġari tarimari dagara tari nea viniri ġetato. ³⁰ Iudas na mo beredi eġabi-

raġeato murinai tu, asikauna mo numa na eraka-rosito. Mo tu varau eboġito.

Iesu Petero na bekira-ġuniġauani ekiraġiato

³¹ Iudas eraka-rosito murinai, Iesu ekirato, "Maitoma Tarimarima Natuna beġe vaġa-raġeani, ema Barau maki Natuna ġenana beġe vaġa-raġeani. ³² Bema Barau na Iesu bakunai vevaġa-raġe e mareva baregona beġabiani nai tu, Barau tauġena na maki tauġena ġena mareva baregona Tarimarima Natuna beviniani. Ma Barau na asikauna beviniani. ³³ Natugu, au ġomi ġesi tu asi bita tanu-maukani. Benamo ġomi na au ma boġo ġita-vetauguni. Au na Iuda tarimari avaġa-guruġarito ilailanai, ġomi maki mo guruġa sebona avinimini: Au aiaġoni gabuna ġana, ġomi tu asi boġo iaġoni riba. ³⁴ Taravatu guruġana variġuna avinimini. Tarikakami ġesi boġono veuravini. Au na ġomi auravini ilailanai, ġomi maki tarikakami ġesi boġono veuravini. ³⁵ Bema ġomi tarikakami ġesi boġo veuravini nai, tarimarima mabarari beġe ribani, ġomi tu au ġegu mero."

³⁶ Simona Petero na Iesu edanaġiato, ekirato, "Vereġauka, ġoi tu aiġana oiaġoni?" Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Au aiġana aiaġoni gabuna ġana, maitoma au murigu na tu asi boġo iaġomani, senaġi gabivau boġo iaġomani murigu na." ³⁷ Petero na Iesu ekiraiato, ekirato, "Vereġauka, kara dainai toma au ġoi murimu na tu asi baiaġosini riba? Au tu ġoi uramu ai ġegu maġuri batore-tariani, bamaseni."

³⁸ Iesu na Petero evaġa-veseato, ekirato, "Ġoi ġemu maġuri tu au uragu ai botore-tariani otoni? Akira-korikorimuni, kokoroku roġosi roġo bene goġi nuġanai, ġoi na au tu vaġa-toittoi bokira-ġuniġauguni."

Iesu tu dabara

14 "Nuġami asi beġene raġe, ema asi boġono tuġamaġi-ġutumma. Barau boġono vaġa-moġonia, ema au maki boġono vaġa-moġonigu. ² Au Tamagu ġena numai daiġutu tu asisebo; bema asiġi nai tu, mai guruġa ġomi asi bara kira-varami: Au aiaġoni tu, ġomi ġemi gabu ta arovina-toreani. ³ Benamo aiaġoni, ġomi ġemi gabu barovina-toreani. Barovinatore-ġosiani vau, ma baġenoġoi-iaġomani, benamo ġomi baġori-iaġomini au ġesi bita tanuni. Be au ainai batanuni gabunai, ġomi maki monai au ġesi bita tanuni. ⁴ Au baiaġoni gabuna dabarana tu ġomi ma ribami."

⁵ Tomasi na ekiraiato, ekirato, "Vereġauka, ġai tu asi ribama ġoi aiġana oiaġoni, ma dabara tu kamasi baġa ribaian?" ⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, "Dabara tu au, e moġonina maki au, ema maġuri maki au. Tarima ta Tamagu ġenai dabara boruna na ta asi beiaġoni. Asiġina ġinavaġi. Au ġeguna moġo. ⁷ Bema moġoni au ġomi na ġoribaguto tu, au Tamagu maki ġoro ribaia. Ma toma vau ġoribaiani ema varau boġo ġitaia."

⁸ Filippo na Iesu ekiraiato, ekirato, "Vereġauka, Tamara novaġa-ribama, be nuġama beġene genatari." ⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, "Filippo, au ġoi ġesi tu kai-veġata

atanuto, ma ġoi na au tu roġosi roġo boro ribagu? Au eġitaguni tarimana na Tamagu eġitaiani. Ma ġoi tu kamasi nai okirani, 'Tamara novaġa-ribama otoni?' ¹⁰ Ġoi na asi ovaġa-moġoniani, au tu Tamagu nuġanai, ma Tamagu tu au nuġagu ai, ei? Au na ġomi avaġa-guruġamini guruġari tu dia au tauġegu ġegu maoro ai avaġa-guruġamini. Asiġina. Mai tu Tamagu, ġia tu nuġagu ai etanuni, ġia na ġena ġauvei eveirini. ¹¹ Au akirani, au tu Tamagu nuġanai atanuni ema Tamagu tu au nuġagu ai etanuni atoni nai tu boġono vaġa-moġonigu. Bema asiġina nai, mai veiġa aveirini ġoġitarini nai boġono vaġa-moġonigu.

¹² Moġoni akiramini, au evaġa-moġoniguni tarimana tu, au na aveirini veiġari, ġia na maki beveirini. Ema ġia na tu veiġa barego lelevaġiri beveirini, au na aveirini veiġari tu bevanaġirini. Korana au tu Tamagu ġenai ma aiaġoni. ¹³ Ema au aragu ai karakara boġo noġirini tu, au na baveirini. Monana Tamagu beġe vaġa-raġeani Natuna bakunai. ¹⁴ Au aragu ai kara boġo noġi-raġerini dagarari mabarari tu, veiġari au na baveirini."

Iesu na Iauka Veaġa ekiraġi-toreato

¹⁵ "Bema ġomi na au ġoura-viniguni nai tu, au ġegu taravatu guruġari boġo korana-iaġirini. ¹⁶ Benamo au na Tamagu banoġiani, bena ġia na vevaġa-kava tarimana ta ma bevinimini. Mo vevaġa-kava tarimana tu ġomi ġesi betanu-vanaġi vanaġini. ¹⁷ Ġia tu guruġa moġonina evaġa-foforiani Iaukana. Ġia tu tanobara maġurinai ġetanuni tarimari na asi beġe ġabi-raġeani riba, korana asi ġeġitaiani ema asi ġeribaiani. Senaġi ġia ġomi tu ma ribami, korana ġia tu ġomi ġesi ġotanuni ema ġomi nuġami ai betanuni.

¹⁸ Au na ġomi ġereġami gara noġa asi baiaġuimini. Au ma baġenoġoi-iaġomani ġomi ġemi ai. ¹⁹ Tanobara tarimari na asi ma beġe ġitaguni ġarona tu asi manaġa, senaġi ġomi na tu boġo ġitaguni. Ġomi tu au amaġuri-taġoni bakunai, be boġo maġuri-taġoni.

²⁰ Mo ġaro ai ġomi boġo ribani, au tu Tamagu nuġanai atanuni, ema ġomi au nuġagu ai ġotanuni, ema au ġomi nuġami ai atanuni. ²¹ Au ġegu taravatu guruġari eġabi-raġerini ema ekorana-iaġirini tarimana na tu au eura-viniguni. Ema au eura-viniguni tarimana tu au Tamagu na maki beura-viniani. Au na maki baura-viniani ema au tauġegu ġia ġenai bavevaġa-foforini."

²² Iudas, dia Iudas Isakariota, na ekiraiato, ekirato, "Vereġauka, kamasi nai ġoi tauġemu ġai ġemai tu bovevaġa-foforini, senaġi tanobara ġenai tu asiġina?"

²³ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Au eura-viniguni tarimana na au ġegu vevaġa-riba bekorana-iaġiani. Benamo au Tamagu na mo tarima beura-viniani. Benamo tauma ruarua baġa iaġoni ġia ġenai, bena ġia ġesi baġa tanu-vanaġi vanaġini. ²⁴ Au asi eura-viniguni tarimana tu, au ġegu guruġa asi ekorana-iaġirini. Mai guruġa ġoseġaġirini tu dia au ġegu, senaġi Tamagu ġena; au tu ġia na etuġuguto.

²⁵ Ġomi ġesi roġo atanuni nuġanai, maiġeri guruġa ġomi akira-varamini. ²⁶ A ġomi vaġa-kavami tarimana

tu Iauka Veāga. Ĝia tu au aragu ai Tamagu na betuĝu-iaĝomaiani. Ĝia na dagara mabarari bevaĝa-ribamini, ema au na kara akiraĝirito dagarari, ĝemi tuĝamaĝi ai ma bevaĝa-fofori ĝenoĝoirini. ²⁷ Maino ĝomi ĝesi mai aiaĝuiani. Mai tu au ĝegu maino ĝomi avinimini. Ema mai maino au na ĝomi avinimini tu, dia tanobara tarimari na ĝomi ĝevinimini kavana avinimini. Nuĝami asi beĝene raĝe e asi boĝono tuĝamaĝi-ĝutuma ema asi boĝono gari. ²⁸ Au baguruĝa boĝo seĝaĝia, au bakira, 'Au tu araka-ĝerevaĝini, senaĝi ma baĝenoĝoi-iaĝo-mani ĝomi ĝemi ai.' Bema au boĝoro ura-vinigu nai tu, Tamagu ĝenai aiaĝoni, be ĝoro iaku, korana au Tamagu tu iaru-korokoro, au iata-raĝegu ai. ²⁹ Mai veiĝa tu roĝosi roĝo bere ĝora nuĝanaĝi akira-varamini. Be mai veiĝa befororini nai, boĝono vaĝa-moĝonigu. ³⁰ Au ĝomi ĝesi asi bita guruĝa-guruĝa maukani, korana mai tanobara eĝori-kauani verena, Satani, tu dori eraĝasini. Ĝia tu asi kokorena, be au ĝegu ai kara ta asi beveiani. ³¹ Senaĝi mai tanobara tarimari beĝene riba, au na Tamagu aura-viniani. Ema au tu Tamagu na eki-raĝiato ilailanai aveini.

Be ĝovariĝisi, mai gabu na siraka-veĝita."

Vine ema legana

15 "Au tu vine ĝauna korikori, ma au Tamagu tu vine tavoĝana ĝauvei-iaĝina tarimana. ² Vine legari au ĝegu ai kafakau dagarari, asi ĝeĝwani legari tu, ĝia na ebasi-vaĝirini; ma lega mabarari ma ĝwari tu, ĝia na eiarevarini, beĝene ĝwa-vovoka uranai. ³ Ĝomi tu varau boĝo iareva-ĝosi. Mo guruĝa avinimito moĝeri na beĝe iarevami. ⁴ Au ĝegu ai boĝono kafakau, be au maki ĝomi ĝemi ai kafakau-taĝo bana tanu. A vine legana ta ĝereĝana moĝo nai tu asi beĝwani, senaĝi vine ĝauna ĝenai bekafakau-taĝoni vau beĝwani. Ĝomi maki moĝesi, bema au ĝesi asi boĝo sebonani nai, ĝwaĝwami ta asi bevetoreni.

⁵ Au tu vine, a ĝomi tu lega. Au ĝegu ai bekafakauni, au ĝia ĝenai bakafakauni kavana, tarimana tu ĝwaĝwana asisebo bevetoreni. Bema au boĝo iaĝuiguni nai, dagara ta asi boĝo veiani. ⁶ Au ĝegu ai asi ekafakauni tarimana tu, vine ĝauna legana noĝa beĝe ĝabiani, ma beĝe fitoĝaiani, benamo bea kaukauni. Mo ĝau legari kakorori tu ĝeĝabi-vegogorini, benamo karavai ĝefiu-raĝerini, benamo ĝegaburini. ⁷ Bema ĝomi au ĝegu ai boĝo kafakauni o au ĝesi boĝo sebonani, ma au ĝegu guruĝa ĝomi ĝemi ai betanuni nai tu, kara ĝoura-vinirini dagarari boĝo noĝini tu, ĝemi noĝinoĝi dagarari boĝo ĝoitaĝorini. ⁸ Bema ĝwaĝwami asisebo asisebo beĝe vetoreni nai tu, tarimarima na au Tamagu ĝevaĝa-raĝeani, ema ĝomi maki au ĝegu mero korikori ai boĝo iaĝoni.

⁹ Tamagu na au eura-viniguni ilailanai, au na ĝomi maki aura-vinimini. Vanaĝivanaĝi au ĝegu veuravini nuĝanaĝi boĝono tanu. ¹⁰ Bema au ĝegu taravatu guruĝari boĝo korana-iaĝirini nai, ĝomi tu au ĝegu veuravini nuĝanaĝi boĝo tanuni, ilailana au Tamagu ĝena taravatu guruĝari akorana-iaĝirini, benamo ĝia ĝena veuravini nuĝanaĝi atanuni kavana. ¹¹ Au na maiĝeri gu-

ruĝa ĝomi bavinimi anina tu, au ĝegu iaku ĝomi nuĝami ai bene tanu, be ĝomi maki nuĝami iaku na beĝene vonuvonu-raĝe. ¹² Au ĝegu taravatu guruĝana tu maiĝa, tauĝemi fakami ai karomi ĝesi boĝono veuravini, au na ĝomi aura-vinimini kavana. ¹³ Ma ĝena veuravini barego lelevaĝina tarimana tu, karona urari ai ĝena maĝuri gwaina asi eĝabiani, etore-tariani. Ma ĝena veuravini barego tarimana korikori tu moĝa, ma boruna ta tu asiĝina maia. ¹⁴ Bema au na kara akiramini veiĝari boĝo veirini nai, ĝomi tu au ĝatagu. ¹⁵ Au na ĝomi tu vetuĝunaĝi-iaĝovini tarimami asi ma bakiraĝimini, korana vetuĝunaĝi-iaĝovini tarimana na ĝena vere na kara eveiani, ĝia tu asi ribana. A ĝomi tu ĝata batoni, korana au Tamagu ĝenana kara aseĝaĝirito dagarari mabarari tu, ĝomi varau avaĝa-ribamito. ¹⁶ Ĝomi na au asi ĝoĝabi-viriĝiguto, senaĝi au na ĝomi aĝabi-hidimito, ema avaĝa-ruĝamito boĝono iaĝo, ĝwaĝwami boĝono vaĝa-ĝorari, ma moĝeri tu namo moĝo beĝene tanu-vanaĝi vanaĝi. Moĝesina tu karakara ĝoura-vinirini dagarari au aragu ai Tamagu boĝo noĝiani tu, Tamagu na bevinimini. ¹⁷ Au ĝegu taravatu guruĝana ĝomi avinimini tu maiĝa, karomi ĝesi boĝono veuravini."

Tanobara tarimari na Iesu ĝena mero ĝeiau-rakava vinirito

¹⁸ "Bema tanobara tarimari na beĝe iau-rakava vinimini nai, boĝono riba, au tu ĝeiau-rakava vinguineguto. ¹⁹ Bema ĝomi tanobara ĝena tarimarima roĝo ĝoro tanu tu, tanobara tarimari na beĝere uravini, korana ĝomi tu ĝia ĝeri tarimarima bene. Senaĝi ĝomi tu dia tanobara ĝena tarimarima. Asiĝina. Ĝomi tu varau aĝabi-viriĝimito, ma tanobara maĝurina nuĝana na aĝabi-vaĝimito. Moĝa lorinai tanobara tarimari na ĝeiau-rakavamini. ²⁰ Akiramito guruĝana boĝono tuĝamaĝi-taĝoa: 'Vetuĝunaĝi merona na etuĝu-naĝiani tarimana asi bevanaĝiani.' Bema au ĝevaĝa-midigu midiguguto, ĝomi maki beĝe vaĝa-midigu midigumini. Bema au ĝegu guruĝa ĝekorana-iaĝirito, ĝomi ĝemi guruĝa maki beĝe korana-iaĝirini. ²¹ Ĝia na maiĝeri veiĝa asi namori mabarari ĝomi ĝemi ai beĝe veirini tauna korikori tu, ĝomi na au aragu ĝokorana-iaĝiani nai; korana au etuĝuguto Barauna ĝia tu asi ribari. ²² Bere au asi bara iaĝoma, ma asi bara guruĝa-viniri, ĝia tu asi ĝeri rakava. Senaĝi ĝia maitoma ĝeri rakava na tu asi ĝeri raga-maĝuri dabarana. ²³ Au eiau-rakavaguni tarimana na au Tamagu maki eiau-rakavaiani. ²⁴ Bere au na nuĝa-farevaĝi veiĝari, tarima tari na roĝosi roĝo beĝene veiri dagarari, ĝia vefakari ai asi bara veiri, ĝia tu asi ĝeri veirakava. Senaĝi maitoma ĝia na moĝeri nuĝa-farevaĝi veiĝari tu beĝe ĝitari, ma nuĝanaĝi ĝia na au ma Tamagu ĝesi tauma ruarua tu ĝeiau-rakavamani. ²⁵ Senaĝi maiĝeri veiĝa ĝeĝorani korana tu, taravatu nuĝanaĝi ĝetoreato guruĝana bene moĝoni ĝana. Mo guruĝa tu iniĝesi ekirani: 'Au tu ĝeiau-rakava-kavaguto moĝo, asi korana tai.'

²⁶ Vevaġa-kava Iaukana tu beiaġomani. Ġia tu guruġa moġoniri kiraġi-kiraġiri Iaukana, Tamagu ġenana beiaġomani. Au na ġomi ġemi ai batuġuani, Tamagu sevina batanuni nai tu. Ġia na au bema kiraġi-foforiguni. ²⁷ Ġomi na maki au roġo boġono kiraġi-foforigu, korana ġomi tu au ġesi tatanuni tovotovona na veġata bene.”

16 “Au na maiġeri guruġa akira-varamini, korana asi aurani ġemi veġabidadama na boġono raka-veġita. ² Iuda tarimari ġeri rubu na beġe tore-veġitamini. Aba, ġarona mani eiaġomani, tau ta na bevaġi-masemini nai tu, ġia matoru bekirani, ġia tu Barau vetuġunaġina eiaġo-viniani. ³ Maiġeri veiġa ġomi ġemi ai beġe veirini korana tu ġia na au Tamagu asi ġeriba-iato, ema au maki asi ġeribaguto. ⁴ Senaġi au na maiġeri guruġa tu nakiravara-guinemi. Be ġoirai vau tarimarima na veiġari ġemi ai beġea veirini nai, maiġeri guruġa bakira-varami boġono tuġamaġiri.

Iauka Vevaġa ġena ġauvei

Tovotovonai au tu roġo ġomi ġesi tatanuto-ġoi naima, maiġeri guruġa ġemi asi akiraġirito. ⁵ Senaġi toma tu etuġu-mariġoguto Barauna ġenai ma aġenoġoi-iaġoni, ma ta na tu asi odanaġiguni, ‘Ġoi tu aiġana oiaġoni?’ asi otoni. ⁶ Ġomi tu maiġeri guruġa bakira-varami nai, nuġami ġevewaraġini e ġetaġitaġini. ⁷ Senaġi moġoni akiramini, mai tu ġomi ġemi namo uranai ġomi vekaravami na araka-ġerevaġini, arakani. Korana tu bema au asi barakani nai, vevaġa-kava Iaukana ġemi ai asi beiaġomani. Senaġi bema au ba-iaġoni nai tu, ġemi ai batuġu-iaġomaiani. ⁸ Ma ġia beiaġomani nai, mai tanobara tarimari ġeri vei-rakava ma Barau ġena vei-iobukaiobuka ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini aniri bevaġa-fofori ginikaurini. ⁹ Ġeri vei-rakava tauna korikori tu, au asi ġevaġa-moġoniguni. ¹⁰ Barau ġena vei-iobukaiobuka tauna korikori tu maiġa, au tu Tamagu ġenai aiaġoni, be asi ma boġo ġita-ġenoġoiguni. ¹¹ Ema Barau na tanobara tarimari bekota-vinirini anina tu maiġea, mai tanobara verena tu varau ekota-viniato.

¹² Dagara vovoka roġo aurani nakira-varami, senaġi mabarari maitoma tu asi ilaila boġo tuġamaġi-fakarini e asi boġo ġabi-raġerini. ¹³ Senaġi guruġa moġoni Iaukana beiaġomani, ġia na vau ġomi beġori-kaumini, benamo guruġa moġoniri boġo ribarini. Korana ġia tu dia tauġena ġena tuġamaġi guruġari bekiraġirini. Asiġina. Ġia tu au ġeguna beseġaġini guruġari moġo bekiraġirini. Ema gabivau beġe ġorani dagarari bekiravara-guinemini. ¹⁴ Ġia na au bevaġa-raġeguni, korana au ġeguna beġabirini guruġari ġomi bekira-varamini. ¹⁵ Au Tamagu ġena dagara mabarari tu au ġegu. Moġesi naima au bakira, ‘Ġia na au ġeguna beġabirini guruġari ġomi bekira-varamini.’”

“Ġemi nuġa-midigumidigu tu iaku verere ai beġe iaġoni”

¹⁶ “Ġaro asi manaġa nuġanai, ġomi na au asi ma boġo ġitaguni, ma ġaro asi manaġa murinai tu, ma boġo ġitaguni. [Korana au tu Tamagu ġenai aiaġoni.]” ¹⁷ Benamo ġena mero kotari tauġeri vefakari ai moġo ġeguruġa-guruġato, ġekirato, “Mai ġia na tu kara ekiraġiani, ekirani, ‘Ġaro asi manaġa nuġanai au asi ma boġo ġitaguni, ma ġaro asi manaġa murinai tu ma boġo ġitaguni,’ e ma ekirani, ‘Korana au tu Tamagu ġenai aiaġoni?’” ¹⁸ Moġesina naima ġekirato, “Mai ġia na tu kara ekiraġiani, ekirani, ‘Ġaro asi manaġa’ etoni? Ġita asi taribani ġia na tu kara ekiraġiani!”

¹⁹ Iesu eribato, ġena mero ġeri ura tu ġedanaġia ġetato-ġoi, naima ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġomi tu tauġemi ġereġami au na kara bakiraġia vedaremutukana ġoveini ei? Au bakira, ‘Ġaro asi manaġa nuġanai asi ma boġo ġitaguni, ma ġaro asi manaġa murinai tu ma boġo ġitaguni,’ basi anina ġovetauani?” ²⁰ Moġoni akiramini, ġomi tu boġo taġini e boġo taġi-vanoro vanoroni, senaġi tanobara tarimari tu beġe iakuni, beġe verereni. Ġomi tu boġo nuġa-midigu midiguni, senaġi ġemi nuġa-midigumidigu tu iaku verere ai beġe iaġoni. ²¹ Vavine ta mero nevaġa-maġuria ġana tu, emidigumidiguni, korana ġena ġabi aoana eraġasini. Senaġi mero emaġurini nai, ġenai mo midigumidigu tu etuġa-rekwaiani, korana mero ta tanobarai varau bevaġa-maġuria iakunai. ²² Ġomi maki moġesina: Toma tu ġonuġa-midigu midiguni, senaġi au na ma baġita-ġenoġoimini, be ma boġo iakuni. Ma tarima ta na ġomi ġemi mo iaku tu asi ilaila ġemina ma beġabi-veġitaiani.

²³ Ma mo ġaro ai ġomi na au dagara ta asi ma boġo noġiguni. Moġoni akiramini, au aragu ai karakara boġo noġirini dagarari mabarari, au Tamagu na bevinimini. ²⁴ Beiaġoma mo inította, ġomi na au aragu ai dagara ta roġosi roġo boġoro noġia. Au aragu ai boġono noġi-raġe, be boġono doġari; benamo nuġami iaku na beġene vonuvonu-raġe.”

Iesu na tanobara ġena seġuka evaġa-ketoato

²⁵ “Maiġeri guruġa au na ġomi ġemi tu barabore ai akiraġirini, senaġi ġaro ġoirai tu barabore ai asi ma bavaġa-guruġamini. Ġoirai vau au Tamagu varina tu ġemi bakiraġi-fofori ginikauani. ²⁶ Mo ġaro beraġasini nai, ġomi tu au aragu ai boġo noġinoġini. A au tu asi akirani, au na ġomi urami ai Tamagu banoġiani; ²⁷ korana Tamagu tauġena na ġomi eura-vinimini. Ġomi eura-vinimini, korana ġomi na au ġoura-viniguni, ema ġovaġa-moġoniguni, au tu Barau ġenana aiaġomato. ²⁸ Au tu Tamagu sevina na mai tanobara ġana amar-igoto. Ma toma tu mai tanobara aiaġuiani, Tamagu ġenai ma aġenoġoi-iaġoni.”

²⁹ Ġena mero na ġevaġa-guruġaiato, ġekirato, “Oġitaiani, toma ġoi tu oguruġa-fofori ginikauni, asi oguruġa-baraboreni. ³⁰ Toma ġai ġama riba-korikorini, ġoi

tu dagara mabarari ma ribamu. Tarima ta na nedanaġimu betoni vedanaġina maki, ġoi na tu bori-ba-guineani. Moġa lorinaġi ġavaġa-moġonimuni, ġoi tu moġoni Barau ġenana oiaġomato.”

³¹ Iesu na evaġa-veserito, ekirato, “Mai vau ġovaġa-moġoniguni, ei? ³² Moġoni, ġarona mani eiaġomani, varau beraġasi, ġomi tu boġo raga-rovorovoni, tata ġemi ura ragana boveini, benamo au tu ġereġagu boġo iaġui-momoraġiguni. Senaġi au tu dia ġereġagu, korana Tamagu tu au seviġu ai. ³³ Au aurani, au ġegu ai boġono kafakau, be au ġegu ai maino boġono ġabi uranaġi, au na maiġeri guruġa ġomi bakira-varami. Mai tanobarai ġotanuni nai, midigumidigu boġo ġoitaġoani. Senaġi boġono kokore! Au na tanobara ġe-na seġuka avaġa-ketoato.”

Iesu ġena ġuriġuri

17 Iesu moġesi eguruġa-ġosito murinaġi, egaga-raġeto, guba eġitaġato, benamo ekirato, “Tamagu, horana tu maiġa. Natumu marevana baregona novaġa-foforia, be Natumu na ġoi marevamu baregona maki bene vaġa-foforia. ² Korana ġoi na maoro ġia oviniato, tarimarima mabarari ġia ġena veġitaġau gaburenai beġene tanu. Be ġoi na ġia oviniato tarimari mabarari maġuri vanaġivanaġi bene viniri. ³ Maġuri vanaġivanaġi tu maiġa: Maġuri vanaġivanaġi beġe ġabiani tarimari mabarari beġene riba, Barau moġonimu tu ġoi sebomu kwariġutu moġo, ema Iesu Keriso beġene ribaia. Iesu Keriso tu ġoi na otuġuato tanobara ġana. ⁴ Au na ġoi tanobarai bavaġa-raġemu. Ġoi na oviniguto bana veia otato ġauveina varau bavaġa-koria. ⁵ Tama, tanobara roġosi bere vesina ema au maki roġo ġoi ġesi atanuto-ġoi nuġanaġi, au ġegu ai tu mareva baregona etanuto-ġoi. Toma aurani, mo mareva ġoi tauġemu ġoiramu ai ġegu ai novaġa-foforia.”

Iesu ġena mero ġeri eġauġauto

⁶ “Tanobara maġurina nuġana na oġabi-vaġirito, benamo oviniguto tarimari ġeri ai ġoi tu avaġa-foforimuto. Moġeri tu ġoi ġemu tarimarima, ġoi na au oviniguto. Ma ġia na ġoi ġemu guruġa ġekorana-iaġia-to. ⁷ Toma ġia beġe riba, ġoi na oviniguto dagarari mabarari tu ġoi ġemuna moġo ġeiaġomato. ⁸ Korana ġoi na oviniguto guruġari mabarari akira-vararito. Ġia na mo guruġa mabarari ġeġabi-raġerito, ma ġeriba-maoroto, au tu ġoi sevimu na aiaġomato. Ema ġevaġa-moġoniani, au ġoi na otuġu-iaġomaguto.

⁹ Au tu ġia ġeri aġuriġurini. Au tu dia mai tanobara maġurinaġi ġetanuni tarimari ġeri aġauġauni. Senaġi au oviniguto tarimari ġeri aġauġauni, korana ġia tu ġoi ġemu tarimarima. ¹⁰ Au ġegu tarimarima mabarari tu ġoi ġemu tarimarima. Ema ġoi ġemu tarimarima mabarari tu au ġegu tarimarima. Ema ġia ġerina au aragu evaraġeni, korana au ġegu mareva baregona ġevaġa-foforiani. ¹¹ Au tu ġoi ġemu ai aiaġosini, mai tanobarai asi batanu-rovaġini. Senaġi ġia tu tanobarai roġo beġe tanuni. Tamagu Veaġamu, ġoi na au

oviniguto tarimari ġoi aramu seġukana na bono ġi-taġauri. Be ġia mabarari beġene sebona, ġita taura ru-arua kavana. ¹² Au tanobarai roġo ġia ġesi atanuto-ġoi nuġanaġi, ġoi aramu seġukana na ġia anariġaurito-ġoi. Ġoi na au oviniguto tarimari tu aġitaġau-ġinikaurito, be ta asi erekwarekwato; bene rekwarekwa tauna moġo, moġoni erekwarekwato, Buka Veaġai ġetoreato guruġana vaġa-moġonina ġana.

¹³ Senaġi toma au tu ġoi ġemu ai aiaġosini. Au tu roġo tanobarai maiġegu nuġanaġi, maiġeri guruġa bakiraġiri, au ġegu iaku e verere na ġia nuġari bene vaġa-vonuvonu raġeri ġana. ¹⁴ Ġoi ġemu guruġa au na ġia varau avinirito. Ma tanobara maġurinaġi ġetanuni tarimari na ġeiaġu-rakavarini, korana ġia toma tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu. ¹⁵ Au tu dia ġia mai tanobara na bono ġabi-vaġiri ġuriġurina aveini. Senaġi anoġimuni, bono nariġauri, be Tarima Rakavana, Satani, na asi bene ġabiri atoni. ¹⁶ Ġia tu dia mai tanobara tarimari, au kavana, au tu dia mai tanobara tarimagu. ¹⁷ Ġoi ġemu guruġa moġonina na novaġa-veaġari; ġoi ġemu guruġa tu moġoni. ¹⁸ Ġoi na tanobara maġurinaġi ġetanuni tarimari fakari ai au otuġu-toġaguto ilailanaġi, au na ġia maki tanobara maġurinaġi roġo ġetanuni tarimari vekaravari ai batuġu-toġari. ¹⁹ Ġia urari ai au tauġegu avevaġa-veaġani, be ġia maki beġene veaġa-korikori.”

Iesu eġuriġurito veġabidadama tarimari mabarari ġeri

²⁰ “Au tu dia ġia ġena mero ġereġari ġeri moġo aġauġauni. Asiġi. Au tu ġia na vari beġea fiuani nai, au beġe vaġa-moġoniguni tarimari mabarari maki ġeri aġuriġurini. ²¹ Be ġia mabarari sebonai beġene iaġo, Tama, ġoi au nuġagu ai otanuni ema au ġoi nuġamu ai atanuni ilailana. Moġesi kavana au aurani, ġia maki beġene sebona moġo, ma ġita nuġarai beġene tanu, be tanobara maġurinaġi roġo ġetanuni tarimari beġene riba, au tu ġoi na otuġu-mariġoguto. ²² Ġoi na au mareva baregona oviniguto dagarana ġia avinirito, ġia sebonai beġene iaġo uranaġi, be ġita taura ruarua sebona kavana, ġia maki beġene sebona. ²³ Au ġia nuġari ai, ma ġoi au nuġagu ai, be ġia maki beġene sebona-kwariġuto korikori. Benamo monana tanobara maġurinaġi roġo ġetanuni tarimari beġene riba, au tu ġoi na otuġu-iaġomaguto, ema beġene riba maki, ġoi na ġia oura-vinirini au oura-viniguni kavana.

²⁴ Tama, au ġegu ura baregona tu, au ainai batanuni, au oviniguto tarimari maki au ġesi, be monai baġana tanu, be au mareva baregona oviniguto marevana beġene ġitaia. Mo mareva oviniguto, korana au ġoi na tu tanobara roġosi roġo boro veia nuġanaġi veġata oura-viniguto. ²⁵ Tamagu o, ġoi tu vei-iobukaiobuka Baraumu, tanobara maġurinaġi ġetanuni tarimari na ġoi asi ġeribamoto. A au na tu ġoi aribamoto, ema au ġegu mero maiġeri tu beġe riba, au tu ġoi na otuġu-mariġoguto. ²⁶ Ġoi aramu ġia akira-vararito, e roġo bakiraġi-foforiani. Korana monana au oura-viniguni

veuravinina ġia nuġari ai betanuni, ema au maki ġia nuġari ai batanuni.”

Iesu tuari tarimari na ġeġabiato

18 Iesu na mo ġauġau ekiraġi-ġosiato murinai, ġena mero ġesi ġerakato. Ġeiaġoto, Kidron ġarukana na ġeraka-vanaġito, reke ta ġana. Monai tu vamoka ta, ma ġena mero ġesi mo vamoka nuġana na ġeraka-toġato. ² Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki mo gabu tu ma ribana, korana Iesu ma ġena mero ġesi monai ġaro vovoka ġetanu-vegogoto-ġoi. ³ Moġesina naima Iudas na Roma vetari tarimari e Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari tari eġoririto. Mo Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari tu Rubu Veaġa vereri baregori e Farisea tarimari na ġetuġurito. Benamo mo vamoka ġana ġeiaġoto, ma tosiri, ma lamefari, ema ma ġeri vetari farefareri. ⁴ Iesu tu ribana guine, ġia ġenai kara beġe ġorani dagarari mabarari, naima eiaġoto seviri ġana, benamo edanaġirito, ekirato, “Ġomi na tu deikara ġovetauani?”

⁵ Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, “Iesu, Nasareta tarimana.” Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au.” Ma Iudas, Iesu erevaiato tarimana, maki ġia ġesi monai ruġataġo. ⁶ Iesu na ekirarito, ekirato, “Tarimana tu au,” etato nai, ġia mabarari ġeruġa-ġenoġoito, benamo tano ai ġeketo-tarito. ⁷ Iesu na ma edanaġi-ġenoġoirito, ekirato, “Ġomi na tu deikara ġovetauani?” Benamo ġia ġekirato, “Iesu, Nasareta Tarimana.” ⁸ Iesu evaġa-veseto, ekirato, “Au na bakirami, tarimana tu au. Bema ġomi tu au moġo ġovetauguni nai, maiġeri tarima ġotuġuri, ġeraka.” ⁹ Moġesi ekirato, korana ġia ġena guruġa tovotovonai ekiraġiato guruġana bene moġoni ġana, ekirato, “Au oviniguto tarimari tu sebona ta maki asi avei-rekwa-rekwaiato.”

¹⁰ Ma nuġanai Simona Petero ġimanai tu vetari baġana ta. Mo vetari baġana einu-vaġiato, edaveato, benamo Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi-iaġovini tarimana seġana aroribana ebasi-vaġiato. Mo vetuġunaġi-iaġovini tarimana arana tu Malko. ¹¹ Benamo Iesu na Petero ekiraiato, ekirato, “Ġoi na mani vetari baġana faosinai noġura-toġaia! Au Tamagu na bevinigu midigumidigu bedina tu asi bana nua, ei?”

Iesu Anas ġenai ġeġori-iaġoato

¹² Benamo vetari tarimari ma ġorikauri tarimana ema Iuda tarimari ġeri Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari na Iesu ġeġabiato, benamo ġebarubarurato, ¹³ benamo Anas ġenai ġeġori-iaġo guineato, korana Anas tu Kaiafas ġena taġama. Kaiafas na Anas natuna vavinena eġaraġoato. Kaiafas tu Rubu Veaġa verena baregona mo laġani ai. ¹⁴ Kaiafas na Iuda tarimari esisiba-vinirito, ekirato, “Namona tu tarima sebona ta moġo tarimarima mabarari urari ai bene mase.”

Petero na Iesu ekira-ġuniġauato

Mataio 26:69-70; Mareko 14:66-68; Luka 22:55-57

¹⁵ Simona Petero e Iesu ġena mero ta na tu Iesu ġeraka-ġiuato. Rubu Veaġa verena baregona tu ma ribana, mo Iesu ġena mero moġa. Moġesi nai ġia maki Iesu ġesi evaġa-rakatoġa sebonaiato, Rubu Veaġa verena baregona ġena numa maġuna nuġanai Kota gabunai. ¹⁶ Senaġi Petero tu ġatama-boka murikanai moġo eruġato. Ma mo Iesu ġena mero, Rubu Veaġa verena baregona na eribaiato merona, ma eġenoġoito, benamo ġatama-boka eġita-ġauato ġuiatona ea vaġa-guruġaiato, ma Petero eġori-toġaiato. ¹⁷ Benamo ġatama-boka eġita-ġauato ġuiatona na Petero ekiraiato, ekirato, “Ġoi maki mai tarima ġena mero ta, ene?” Petero evaġa-veseto, ekirato, “Asiġina, au tu asiġi.” ¹⁸ Mo gabu faraka na eġabiato, be vetuġunaġi-iaġovini tarimari ema Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari na tu karava ta ġetutuato. Benamo mo karava ġeruġa-ġeġeraġiato, ġevetunuto-ġoi. Petero maki ġia seviri ai eruġato ma evetunuto-ġoi.

Rubu Veaġa verena baregona na Iesu edanaġiato

Mataio 26:59-66; Mareko 14:55-64; Luka 22:66-71

¹⁹ Mo horai tu Rubu Veaġa verena baregona na Iesu edanaġiato, Iesu ġena mero e ġena vevaġa-riba evedanaġi-iaġirito. ²⁰ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Au tu tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai aguruġa-foforito. Au tu vanaġivanaġi Iuda tarimari ġeri rubu ai ema Rubu Veaġa nuġari ai avevaġa-ribato-ġoi, ma Iuda tarimari ġema-raka-vegogoni gaburi ai, au asi aguruġa-vekuretoġato. ²¹ Kara dainai au odanaġiguni? Mo au aguruġato ġeseġaġiguto tarimari noa danaġiri, ġia ma ribari au na kara akiravara-vinirito.”

²² Iesu moġesi eguruġato nai, Rubu Veaġa ġitaġauna tarimana ta ġia sevinai eruġa-taġoto-ġoi, monana Iesu ġoirana eforo-bubuġauato. Benamo Iesu ekiraiato, ekirato, “Ġoi mai Rubu Veaġa verena baregona tu maniġesi ovaġa-guruġaiani?” ²³ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, “Bema au na guruġa rakavana ta bakiraġia nai, nokiraġia, kamara guruġa rakavana! Senaġi bema au tu baguruġa-korikori, kara dainai boforogu.”

²⁴ Benamo Anas na Iesu roġo varo na barubaru Rubu Veaġa verena baregona Kaiafas ġenai etuġu-iaġoato.

Petero na Iesu ma ekira-ġuniġau ġenoġoiato

Mataio 26:71-75; Mareko 14:69-72; Luka 22:58-62

²⁵ Simona Petero tu roġo ruġataġo karavai evetunuto-ġoi. Benamo karava sevinai ġeruġa-vegogoto tarimari na ġedanaġiato, ġekirato, “Ġoi maki ġia ġena mero ta, ene?” Petero evekira-ġuniġauto, ekirato, “Asiġina, au tu asiġi.”

²⁶ Rubu Veaġa verena baregona ġena vetuġunaġi-iaġovini tarimana ta tu mo Petero na seġana ebasi-vaġiato tarimana garagarana ta, ġia ekirato, “Au atuġamaġini tu, ġoi maki ġia ġesi mo vamoka nuġanai aġitamuto banaġu, ene?” ²⁷ Petero ma evekira-ġuniġau ġenoġoito, ma nuġanai asikauna tu kokoroku egoġito.

Iesu Pilato ġoiranai

Mataio 27:1-2 ema 27:11-14; Mareko 15:1-5; Luka 23:1-5

²⁸ Benamo Iuda tarimari na Iesu Kaiafas sevina na ġeġori-iaġoato Roma ġeri gavana ġena numa barana ġana. Mo tu varau ekini-mama mamato-ġoi. Ma Iuda tarimari tu asi ġeurato, Roma ġeri gavana ġena numai beġene raka-toġa, korana ġekirato, veiareva, asi rakavari, beġene tanu. Ġia ġeri ura tu Pasova o mase aneruna na Isaraela tarimari evanaġirito moġo asi evaġirito verekona beġene ġania veġata. ²⁹ Benamo Pilato ġeri ai eraka-rosito, benamo ekirato, "Mai tarima boġo ġabi-iaġomaia ġena kerere korana tu kara?" ³⁰ Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, "Bema ġia veiġa rakavari asi bere vei nai tu, ġoi ġemu ai asi baġara ġabi-iaġomaia." ³¹ Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, "Ġoġabia, ma ġoġori-iaġoa, benamo ġemi taravatu ekirani ilailanai ġoa vaġa-kotaia." Moġesi naima Iuda tarimari na Pilato ġekiraiato, ġekirato, "Ġai ġema taravatu na tu maoro asi evinimani, tarima ta baġana vaġi-masea." ³² Maiġa eġorato anina tu, Iesu na ġia aiġesina bemaseni ekiraġiato guruġana bene moġoni ġana.

³³ Benamo Pilato numa barana ġana ma erakatoġa-ġenoġoito, bena Iesu ekeaiato, ma edanaġiato, "Ġoi tu Iuda tarimari ġeri vere ba?" ³⁴ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Ġoi maniġesi au okiraġini tu tauġemu nuġamu siga moġo oguruġani ba tarima tari na beġe kiravaramu guruġana." ³⁵ Pilato evaġa-veseto, ekirato, "Be, au tu Iuda tarimagu, ei? Ġoi tu ġemu tanobara tarimari na ema Rubu Veaġa vereri na beġe ġabi-iaġomamu, au beġema vinigu. Ġoi tu kara kererena oveiatio?" ³⁶ Iesu na evaġa-veseato, ekirato, "Au ġegu Basileia tu dia mai tanobara dagarana. Bere au ġegu Basileia mai tanobara nuġanai bere vetore e bere ruġa nai tu, au ġegu vetuġunaġi-iaġovini tarimari ġere variġisi, Iuda tarimari ġesi ġere vevaġi, ma tarima ta maki asi bere ilaila, Iuda tarimari ġimari ai bere toregu. Senaġi au ġegu Basileia tu dia mai tanobara nuġanai eruġani." ³⁷ Pilato na moġesina naima Iesu edanaġiato, ekirato, "Be ġoi tu vere ba?" Iesu evaġa-veseto, ekirato, "Ġoi okirani au vere otoni tu moġoni oguruġani. Au tanobarai ama maġurito tauna korikori, guruġa moġonina bana vaġa-foforia ġana. Guruġa moġoninai ġetanuni tarimari mabarari na au garogu tu ġeseġaġiani." ³⁸ Pilato ekirato, "Guruġa moġonina tu kara?"

Iesu bene mase guruġana

Mataio 27:15-31; Mareko 15:6-20; Luka 23:13-25

Moġesi eguruġato murinai, ma eraka-rosito Iuda tarimari ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, "Au na mai tarima ġenai rakava ta tu asi badoġaria. ³⁹ Senaġi ġomi ġemi veiġa ta tu iniġesi, Pasova verekona ġaronai, dibura tarimana ta bana tuġu-vaġia. Be ġomi ġourani tu, ġemi Iuda tarimari ġeri vere natuġu-vaġia, ba?" ⁴⁰ Benamo ġia mabarari ġekoġoto, ġekirato, "Asiġina! Ġia tu asiġi! Senaġi Barabas." A Barabas tu elemato-ġoi e evevaġito-ġoi naima ġediburaiato.

¹⁹ Moġesi naima Pilato na Iesu eġabiato, vetari tarimari o soldia evinirito, benamo ġekwariato.

² Ema soldia na varovaro ma giniri dagarana ġebito-ġeġeraġiato, korona noġa ġeveiato, benamo Iesu debanai ġetore-kauato. Ema dabuġa maukana kakakakana na ġevaġa-dabuġaiato. ³ Benamo ġoirana ġana ġeraka-kavito, benamo ġekiraiato, ġekirato, "Iuda tarimari ġeri Vere, ġaro namona!" Benamo ġoirana ma ġeforoato.

⁴ Pilato ma eraka-rosito Iuda tarimari ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, "Ġoġitaia, au na ġia ġomi ġoirami ai ama ġori-rosiani anina tu nama vaġa-ribami, au na ġia ġenai rakava ta tu asi badoġaria." ⁵ Benamo Iesu ema raka-rosito, debana tu ma koronana, ġau ma giniginina ġevatoato dagarana, ema dabuġa kakakakana maki roġo etoġi-taġoato-ġoi. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, "Ġoġitaia, tarimana tu maiġa."

⁶ Moġesi Rubu Veaġa vereri baregori ma ġeri vetuġunaġi-iaġovini tauri na ġeġitaiaio nai, ġefararato, ġekirato, "Ġovaġa-satauroa! Ġovaġa-satauroa!" Benamo Pilato na ekirarito, ekirato, "Ġomi tauġemi na ġoġabi-iaġoa, ma ġoa vaġa-satauroa, korana au na ġia ġenai kerere ta asi badoġaria." ⁷ Ma Iuda tarimari na ġevaġa-veseato, ġekirato, "Ġai tu ma ġema taravatu, ma ġai ġema taravatu ekirani, ġia tu bene mase veġata, korana ġia tu tauġena moġo Barau Natunai bevevaġa-iaġo."

⁸ Pilato na mo guruġa eseġaġiato nai, egari-rakava rakavato. ⁹ Benamo numa baregonai ma eraka-toġato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, "Ġoi tu ainana oiaġo-mato, ei?" Senaġi Iesu na asi evaġa-veseato. ¹⁰ Benamo Pilato na ekiraiato, ekirato, "Ġoi tu asi ourani au vaġa-vesegu ei? Ġoi asi ribamu au tu ma ġegu seġuka ġoi bavaġa-satauromuni, e ma ġegu seġuka ġoi batuġu-vaġimuni?" ¹¹ Iesu evaġa-veseto ekirato, "Bere Barau na guba na ġoi seġuka asi bere vinimu nai tu, toma au ġoi ġemu seġuka gaburenai asi bara ritoġo. Moġa lorinai, au eġabiguto ma ġoi ġimamu ai etoreguto tarimana, ġena rakava tu barego lelevaġi".

¹² Pilato na mo guruġa eseġaġiato, benamo dabara evetauto-ġoi, ġena ura Iesu bene tuġu-vaġia. Senaġi Iuda tarimari roġo ġekoġoto-ġoi, ġekirato-ġoi, "Bema ġoi na mai tarima botuġu-vaġiani nai, ġoi tu dia Kaisara ġatana. Kamara tarima tauġena evekiraġini vere etoni, ġia na tu Kaisara, Roma ġeri vere, ekira-fitoġaiani."

¹³ Pilato na mo guruġa eseġaġiato, benamo Iesu ema ġori-rosiato, benamo eiaġoto, Kota eseġaġini tarimana ġena sea ai ea tanukauto. Mo gabu tu "Fore Touraġena" ġetato-ġoi. Ma Heberu garonai tu "Gaba-ta." ¹⁴ Mo ġaro tu Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaġirito moġo verekona ġana rovintore ġarona, ma horaġauna 12 koloko tu varau eġabiato. Benamo Pilato na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, "Ġoboġe, ġemi vere iomaġa!" ¹⁵ Senaġi ġia tu ġefararato, ġekirato, "Ġoġabi-veġitaia! Ġoġabi-veġitaia! Ġoa vaġa-satauroa!" Pilato na ma edanaġirito, ekirato,

“Ĝomi ĝemi vere tu navaĝa-satauroa, ei?” Rubu Veaĝa vereri baregori ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, “Kaisara ĝereĝana moĝo ĝai ĝema vere, ma vere boruna ta tu asiĝina.”¹⁶ Benamo Pilato na Iesu ĝia ĝimari ai etorekauato beĝene vaĝa-satauroa ĝana.

Iesu ĝevaĝa-satauroato

Mataio 27:32-44; Mareko 15:21-32; Luka 23:26-43

Benamo vetari tarimari o soldia na Iesu ĝeĝabiato, ĝeĝori-iaĝoato.¹⁷ Ma Iesu na ĝena satauro efaĝa-vaishiato, eraka-rosito, eiaĝoto gabu arana “Deba Ĝavana Gabuna” ĝana. Heberu garonai mo gabu arana tu “Golgota”.¹⁸ Mo gabu ai ĝia na Iesu ĝevaĝa-satauroato tarima ruarua ĝesi; ta tavi tai, ta tavi tai, ma Iesu tu nuĝanai.¹⁹ Ma Pilato na guruĝa tari ĝau lefalefa tai etorerito, benamo satauro tuĝunai ĝeikoko-kafakauato. Etorerito guruĝari tu maiĝeri, “IESU, NASARETA TAUNA, IUDA TARIMARI ĜERI VERE.”²⁰ Mo guruĝa tu Heberu garo ai, e Roma garo ai, ema Grik garo ai etorerito. Iesu ĝevaĝa-satauroato gabuna tu vanuĝa baregona sevinai, be Iuda tarimari vovoka na mo guruĝa debana ĝeiviato.²¹ Benamo Rubu Veaĝa vereri baregori na Pilato ĝekiraiato, ĝekirato, “Iuda tarimari ĝeri Vere’ tu asi notorea, senaĝi iniĝesi notorea, ‘Ĝia ekirato, au tu Iuda tarimari ĝeri Vere.’”

²² Ma Pilato na evaĝa-veserito, ekirato, “Kara au na batorea guruĝana tu batorea veĝata.”

²³ Vetari tarimari na Iesu ĝevaĝa-satauroato murinai, ĝena dabuĝa ĝeĝabirito, ma karava vasivasi ĝeveirito, benamo vetari tarimari na ĝeri sebori sebori ĝeĝabito, ma vei-gabigabi dabuĝana tu ĝeiaĝuiato. Korana vei-gabigabi dabuĝana tu dabuĝa sebona na moĝo ĝeturiato. A ĝia tu dia dabuĝa vesavesari vovoka ĝeturi-kavikavito vau ĝeveiatio dabuĝana.²⁴ Moĝesina naima tauĝeri fakari ai ĝeguruĝa-vegogoto, ĝekirato, “Asi sidarea, senaĝi laki ĝerena ta siveia, bewinini tarimana na mo dabuĝa bene ĝabia uranai.” Mai veiĝa ĝeveiatio tauna korikori tu, Buka Veaiĝa ĝetorerito guruĝari beĝene moĝoni ĝana, maiĝesi ekirani, “Au ĝegu dabuĝa ĝia fakari ai ĝekaravarito, ema au ĝegu dabuĝa uranai laki ĝerena ta ĝeveiatio.” Moĝesi naima vetari tarimari na maiĝeri veiĝa ĝeveirito.

²⁵ Iesu ĝena satauro koranai tu vavine vasivasi (4) ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi: Iesu sinana, e Iesu sinana tarina vavinena, e Maria, Klopa ĝaraĝona, ema Maria, Magadala vanuĝana vavinena.²⁶ Iesu na sinana e Iesu na eura-viniatio-ĝoi merona monai ruĝataĝo eĝitarito, benamo Iesu na sinana ekiraiato, ekirato, “Natumu merona maniĝa.”²⁷ Ema ĝena mero ekiraiato, ekirato, “Sinamu maniĝa.” Mo ĝaro na evesinato, Iesu ĝena mai mero na Iesu sinana ĝena numa ĝana eĝori-iaĝoato, benamo enariatio-ĝoi.

Iesu ĝena mase

Mataio 27:45-56; Mareko 15:33-41; Luka 23:44-49

²⁸ Moĝa murinai Iesu eribato, ĝena ĝauvei mabarari tu varau bevaĝa-koriri. Ma Buka Veaiĝa ĝetoreato guruĝana bene moĝoni uranai ekirato, “Au bokagu

bekoke.”²⁹ A gwaĝutu ta nuĝanai tu vine nanuna mamakina monai toretaĝo. Nanu erimaiani dagarana mo vine nanuna mamakinai ĝeduĝi-fereiato. Ma vine nanuna mamakina na evonuto, benamo isopo legana dudunai ĝetore-kauato, benamo ĝeduĝi-varaĝeato, Iesu bokanai ĝetore-kauato.³⁰ Iesu na mo vine nanuna mamakina eniuato, benamo ekirato, “Bema-koriri.” Ma debana eĝero-riĝoto, benamo tauĝanina na ĝia iaukana eraka-vaĝito, emaseto.

Soldia ta na Iesu sebina egwanuato

³¹ Mo ĝaro moĝa tu rovinatore ĝarona, korana beboĝini ma belaĝanini tu Sabadi veaĝana baregona ta mo Pasova o Iuda tarimari mase aneruna na evanaĝirito moĝo verekona ĝarori nuĝari ai. Moĝa lorinai Iuda tarimari asi ĝeurato, mo Sabadi veaĝana baregonai mase tarimari tauĝaniri satauro tuĝunai beĝene tanu. Moĝesi naima Pilato ĝenogiato, Iesu ema mo tarima ruarua kwakuri beĝene kwari-koruri, benamo satauro tuĝuna na beĝene ĝabi-riĝori.³² Moĝa lorinai vetari tarimari ĝeiaĝomato, benamo ĝevaĝa-satauro debaia-to tarimana kwakuna ĝekwari-koruato, ma tarima vaĝa-ruaruana Iesu ĝesi ĝevaĝa-satauroato moĝa maki moĝesi ĝeveiatio.³³ Senaĝi Iesu ĝenai ĝeiaĝomato nai, Iesu tu varau emaseto ĝeĝitaio, be kwakuna asi ĝekwari-koruato.³⁴ A vetari tarimana ta na moĝo Iesu sebina garaĝota na egwanuato. Benamo asikauna mo egwanuato gabuna na rara e nanu ĝevebubu-rosito.

³⁵ Maiĝa eĝitaio tarimana na evari-fiuato, ma ĝia ĝena vevarifiu tu moĝoni. Ĝia ma ribana, ĝia tu eguruĝa-korikorini, ma ĝia na ekiraĝi-foforiani anina tu, ĝomi na maki boĝono vaĝa-moĝonia ĝana.³⁶ Maiĝeri veiĝa ĝeveirito korana tu, Buka Veaiĝa ĝetorerito guruĝari beĝene moĝoni, ekirani, “Ĝia tu turiĝana sebona ta maki asi beĝe lau-koruani.”³⁷ Ma Buka Veaiĝa etoreato guruĝana ta tu maiĝesi ekirani, “Sebina ĝegwanuato tarimana ĝenai ma beĝe boĝe-raĝeni.”

Iesu ĝeguriato

Mataio 27:57-61; Mareko 15; 42-47; Luka 23:50-56

³⁸ Maiĝa murinai Iosefa, Arimatea tarimana, na Pilato enoĝiato, Iesu tauĝanina bene ĝabia ĝana. Pilato na maoro eviniatio, benamo eiaĝoto, Iesu tauĝanina ea ĝabiato. Iosefa tu Iesu ĝena mero ta, senaĝi Iuda tarimari gariri eveito-ĝoi, be eraka-vekuretoĝato-ĝoi, ĝena veĝabidadama asi evaĝa-foforito-ĝoi.³⁹ Nikodemo, tovotovonai Iesu ĝenai boĝi eiaĝoto tarimana, maki eiaĝoto. Ĝia na tu muro e aloe ĝegiro-sebonarito muramurana kilogram gabana toitoi (30) maki eĝabi-kauato. (Mo vedau muramurana bonana tu namo vedaura).⁴⁰ Benamo Iesu tauĝanina ĝeĝabiato, ma tauri ruarua na dabuĝa kurokurona namona mamuramurana dagarana na ĝekumuato, Iuda seneri na mase tarimari ĝeveirito-ĝoi ilailanai.

⁴¹ Iesu ĝevaĝa-satauroato gabuna tu ma vamokana. Mo vamoka nuĝanai tu gara kouĝana ta fore na ĝeveiatio, ma nuĝanai tarima ta tu roĝosi beĝere toretaĝa.⁴² Mo ĝaro moĝa tu Iuda tarimari ĝeri rovina-

tore ġarona, ema mo gara kouġana maki kavinaġi, be Iesu ġeġabiato, monai ġea tore-toġaiato.

Gara kouġana tu korina

Luka 24:1-12

20 Sabadi ġarona murinai, Sandei boġiboġi iamoiamo, roġo mukunamukunai, Maria, Magadala vavinena, gara ġana eiaġoto. Benamo eboġeto, gara ġatama bokana ġetabe-ġauato forena tu ġeġabi-veġitaiato, be irau ai vetore eġitaiato. ² Benamo eraga-ġenoġoi-iaġomato, Simona Petero e Iesu ġena mero ta, Iesu na eura-viniato-ġoi merona, ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, "Vereġauka tu gara na beġe ġabi-rakaia, ma ġita asi ribara ainai beġe torea."

³ Benamo Petero ema Iesu ġena mo mero ta moġa ġeraka-rosito, benamo gara ġana ġeiaġoto. ⁴ Ma tauri ruarua ġeraga-vegogo-iaġoto, senaġi Iesu ġena mo mero ta na Petero eraga-kwaneato, ma gara forenai ea raġasi-guineto. ⁵ Etoġa-tarito, benamo eboġe-toġato, Iesu ġekumuato mo dabuġa kurokurona eġitaiato monai toretari. Ġia tu eboġe-toġato moġo, asi eraka-toġato. ⁶ Benamo Simona Petero eraġasito, benamo eraka-toġato gara kouġana nuġanai, ma Iesu ġekumuato dabuġa kurokurona eġitaiato monai toretari, ⁷ ema Iesu debana mabarana ġebaru-ġauato mukona eġitaiato, Iesu tauġanina ġekumu-ġauato mo dabuġa kurokurona ġesi tu asi tore-sebona. Senaġi mo muko tu ġereġana iokuioku, be irau ai. ⁸ Benamo Iesu ġena mo mero ema raġasi-guineto, moġa maki eraka-toġato. Moġeri dagara eġitarito, benamo evaġa-moġonia-to. ⁹ Korana ġia na Buka Veaġai evetoreto guruġana tu roġosi roġo beġene riba-korikoria, guruġana tu maiġa: Iesu tu mase na ma bevariġisi-ġenoġoini. ¹⁰ Benamo Iesu ġena mero ruarua ma ġeġenoġoito ġeri numa ġana.

Iesu tu Maria, Magadala vavinena, ġenai efoforito

¹¹ Senaġi Maria tu gara kouġana murikanai eruġato vau etaġito-ġoi. Ma etaġito-ġoi nuġanai etoġa-tarito, benamo eboġe-toġato fore kouġana nuġana ġana.

¹² Benamo aneru ruarua eġitarito, dabuġa kurokuro ġetogito, Iesu ġevaġa-genaiato gabunai tanutaġo. Ta tu debakanai etanuto, ma ta tu gabikanai etanuto.

¹³ Benamo mo aneru ruarua na ġekiraiato, ġekirato, "Vavine, ġoi tu karase nai otaġini?" Maria na evaġa-veserito, ekirato, "Korana au ġegu Vereġauka tu beġe ġabi-rakaia, ma au asi ribagu ainai ma beġea torea."

¹⁴ Maiġesi eguruġa-ġosito murinai, eboġe-ġeġeraġi-to tu, Iesu monai ruġataġo eġitaiato. Senaġi Maria tu asi eriba-maoroto, mo tu Iesu eruġa-taġoto-ġoi. ¹⁵ Iesu na ekiraiato, ekirato, "Vavine, ġoi tu kara dainai otaġini?" Ġoi tu deikara ovetauani?" Maria etuġamaġito, Iesu tu mo vamokai eġaukarani tarimana, be ekiraiato, ekirato, "Verebara, bema ġoi na boġabi-rakaia nai tu, ainai botorea gabuna nokira-varagu, be naġabia."

¹⁶ Iesu na ekiraiato, ekirato, "Maria!" Maria eruġa-kureto, benamo ekiraiato Heberu garo ai, ekirato, "Raboni!" Mai guruġa tauna tu, "Vevaġa-riba Tauna." ¹⁷ Iesu na

ekiraiato, ekirato, "Au asi noġabi-tarigu, korana au tu Tamagu ġenai roġosi roġo bara varaġe. Senaġi noiaġo au tarikakagu ġeri ai, benamo bono kirari, 'Au tu au Tamagu e ġomi Tamami, ema au ġegu Barau e ġomi ġemi Barau ġenai avaraġeni.'" ¹⁸ Maria, Magadala vavinena, Iesu ġena mero ġeri ai eiaġoto, benamo ekirarito, ekirato, "Au na Vereġauka tu baġitaia." Benamo Vereġauka na evaġa-guruġaiato guruġari mabarari maki ma ekira-vararito.

Iesu ġena mero ġeri ai efoforito

Mataio 28:16-20; Mareko 16:14-18; Luka 24:36-49

¹⁹ Mo Sandei boġi ai, mo tu ġaro giniguinena fura ta nuġanai, Iesu ġena mero tu numa tai ġevegogoto. Ġia tu Iuda tarimari gariri ai, be ġeri numa ġatama bokana tu ġebiri-ġauato. Ma Iesu eiaġomato, ġia fakari ai eruġa-tarito, benamo ekirato, "Asi ġogari, nuġami ai maino netanu." ²⁰ Moġesi eguruġa-ġosito murinai, ġimana ġeikokorito e sebina ġegwanuato moġeri evaġa-ġitarito. Vereġauka ġeġitaiato nai, ġeiku-rakavato.

²¹ Benamo Iesu na ġia ma ekirato, "Asi ġogari, nuġami ai maino netanu! Tamagu na au etuġuguto kavana, au na maki ġomi atuġumini." ²² Moġesina evaġa-guruġa-ġosirito murinai, iaġana efururu-iaġoato ġeri ai, benamo ekirarito, ekirato, "Iauka Veaġa ġoġabia. ²³ Ġomi na ġena rakava boġo tuġamaġi-fitoġaiani tarimana, ġena rakava tu Barau na maki betuġamaġi-fitoġaiani. A ġena rakava asi boġo tuġamaġi-fitoġaiani tarimana tu, ġena rakava Barau na maki asi betuġamaġi-fitoġaiani."

Iesu Tomasi ġenai efoforito

²⁴ Senaġi Tomasi tu Iesu ġena mero ġeri ai eiaġoto ġaronai ġia tu asiġina. Tomasi arana ta tu Didimo o Kafa, ema ġia maki Iesu ġena mero ta mo mero gabanana ruarua (12) nuġanai. ²⁵ Moġesina nai Iesu ġena mero na ġekira-varaiato, ġekirato, "Vereġauka tu ġai na baġa ġitaia." A Tomasi tu ekirato, "Au tu ġimana ġeikokorito gaburi baġitarini, ema didigu ikoko ġeraka-toġato gaburi na baduġi-toġaiani, e sebina ġegwanuato, monana didigu baduġi-toġaiani vau, bavaġa-moġoniani."

²⁶ Ġaro imaima toitoi (8) ġekorito murinai, Iesu ġena mero tu numa nuġanai maia, ma mo ġaro ai tu Tomasi maki ġia ġesi. Mo numa ġatama bokana tu biribiri, senaġi Iesu tu eiaġomato, fakari ai eruġa-tarito, benamo ekirato, "Asi ġogari, nuġami ai maino netanu."

²⁷ Benamo Tomasi ekiraiato ekirato, "Tomasi, ġimagu noġitari, didimu mai ikoko gaburi ai noma duġi-toġaia. E ġimamu notuġu-iaġomaia, be didimu au sebigu ġegwanuato mainai noma duġi-toġaia. Ġemu daradara novaġa-dokoa, ma novaġa-moġonigu." ²⁸ Benamo Tomasi na Iesu evaġa-veseato, ekirato, "Au ġegu Vereġauka ema ġegu Barau." ²⁹ Iesu na ekiraiato, ekirato, "Tomasi, ġoi tu ovaġa-moġoniguni, korana boġitaguni nai. A asi ġeġitaguni, senaġi ġevaġa-moġoniguni tarimari tu beġene iaku."

Mai buka Ioane na etoreato anina tu kara

³⁰ Iesu na vetoğa boruri ġutuma ġena mero ġoirari ai eveirito. Senaġi moġeri mai bukai tu asi atorerito. ³¹ A maiġeri atorerito korana tu, ġomi na Iesu boġono vaġa-moġonia, ġia tu moġoni Keriso, Barau Natuna. Ma bema ġomi na ġia boġo vaġa-moġoniani nai, ġia aranai maġuri vanaġivanaġi boġo ġabiani.

Iesu mero imaima ruarua (7) ġeri ai efororito

21 Moġa murinai Tiberia kouna rikinai Iesu ġena mero ġeri ai ma efororito. Monai tu maiġesi efororito: ² Simona Petero; Tomasi, arana ta tu Didimo o Kafa; Natanaela, Kana vanuġa tarimana, Kana tu Galilea tanonai; Sebedαιο natuna ruarua; ema Iesu ġena mero ruarua; mabarari monai ġetanu-vegogoto-ġoi. ³ Benamo Simona Petero na ekirarito, ekirato, "Au tu kou ġana maina aiaġoni." Ma mo kotari ġekirato, "Ġai maki ġoi ġesi taiaġoni." Benamo tauri imaima ruarua (7) ġeraka-rosito, ġeiaġoto, ġasi ai ġea raġekauto, benamo ġea mainato. Senaġi mo boġi barabara nuġanai tu maġani-kone ta maki asi ġeġoitaġoato.

⁴ Boġiboġi iamoiamo Iesu tu kou rikinai eruġa-taġoto-ġoi; senaġi ġena mo mero tu asi ġeriba-maoroto, mo tu Iesu eruġa-taġoto-ġoi. ⁵ Benamo Iesu na ekirarito ekirato, "Natugu, ġomi ġemi ai maġani-kone tari maniġeri, ba?" Ġia na ġevaġa-veaseato, ġekirato, "Asiġina." ⁶ Benamo Iesu na ekirarito, ekirato, "Reke ġasi aroribana rekena na ġofiu-riġoa, maninai tu maġani-kone tari boġo ġoitaġoni." Reke ġefiu-riġoato, benamo ma ġeinu-raġea ġetato nai tu ġeinu-kavaiato meto fanifani, korana tu maġani-kone vovoka tabutabu ġevaġa-toġarito bene.

⁷ Iesu ġena mero ta tu Iesu na eura-viniato-ġoi merona. Mai mero na Petero ekiraiato, ekirato, "Vereġauka tu iomoġa." Simona Petero na mo guruġa eseġaġiato, "Vereġauka tu iomoġa" nai, asikauna ġena dabuġa eraga-veiato, benamo kou ai ebaba-reito. Mo dabuġa tu, eġauveito-ġoi be ekokiato. ⁸ Senaġi Iesu ġena mero kota tu mo bouti na vau ġeleva-iaġoto. Mo reke ma maġani-konena maki ġeinukau-iaġo sebonaiato. Korana ġia na mo reke ġefiu-riġoato gabuna ema fenu fakari tu asi manaġa, mita sinau sebona (100) kavana moġo.

⁹ Fenu ai ġea darokauto nai, ġeboġeto tu karava vaġa-ġara ġeġitaiato, e maġani-kone karava torekau ġeġitarito, ema beredi tari maki monai toretaġo. ¹⁰ Ma Iesu na ekirarito, ekirato, "Ġomi na reke ai boġo vaġa-toġari maġani-koneri tari ġoġabi-iaġomari." ¹¹ Simona Petero ġasi ai eraġekauto, benamo reke fenu ai einu-raġeato. Mo reke tu maġani-kone baregori na evonuto, mo maġani-kone baregori tu mabarari sinau sebona gabana imaima ma toitoi (153), ġutuma lelevaġi, senaġi reke tu asi evedareto.

¹² Iesu na ekirarito, ekirato, "Ġoiaġoma, ġoma ġaniġani." Iesu ġena mo mero moġeri ta na Iesu tu inġesi asi ma ġedanaġiato, "Ġoi tu dei, ei?" Korana ġia

ribari, mo tu Vereġauka. ¹³ Iesu eiaġomato, beredi eġabiato, benamo evinirito, ma maġani-kone maki moġesi eveirito.

¹⁴ Mai tu nega vaġa-toitoina ġena mero ġeri ai efororito, Barau na mase na evaga-variġisi ġenoġoiato murinai.

Iesu na Petero elaunaġiato

¹⁵ Ġeġaniġani-ġosito murinai, Iesu na Petero ekiraiato, ekirato, "Simona, Ioane natuna, ġoi na au oura-viniguni veuravinina na maiġeri ġeri veuravini au ġegu ai ġetoreani maki evanaġiani, ei?" Petero ekirato, "Oi Vereġauka, ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni." Iesu na ekiraiato, ekirato, "Au ġegu mamoe naturi bono ġuburi."

¹⁶ Iesu na ma edanaġi-ġenoġoiato, ekirato, "Simona, Ioane natuna, au oura-viniguni, ei?" Petero evaġaveseto, ekirato, "Oi Vereġauka, ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni." Iesu ekirato, "Au ġegu mamoe bono nari-ginikauri."

¹⁷ Iesu na Petero vaġa-toitoina ma edanaġiato, ekirato, "Simona, Ioane natuna, ġoi na au oura-viniguni, ei?" Petero enuġa-metoto, korana Iesu na mo tu vaġa-toitoina edanaġiato, "Ġoi au tu oura-viniguni, ei?" Petero ekirato, "Vereġauka, ġoi tu dagara mabarari ma ribamu, e ġoi ma ribamu, au na ġoi tu aura-vinimuni." Iesu ekirato, "Au ġegu mamoe bono ġuburi."

¹⁸ Akira-korikorimuni, ġoi variġumu ai tu, tauġemu na gabakamu gabaġau na obaruato-ġoi, benamo oura-vinirito-ġoi gaburi ġana oiaġoto-ġoi. Senaġi ġoi boġaukani nai tu, ġimamu botuġu-roroġotoani, benamo tarima ta na ġimamu bebaruani, benamo beġori-kaumuni, ma asi oura-viniani gabuna ġana beġori-iaġomuni." ¹⁹ Iesu na mai guruġa ekiraġiato tu, Petero bemaseni dabarana ema ġena mase na kamasi Barau bevaġa-raġe baregoani, etore-rosiato. Benamo Petero ekiraiato, ekirato, "Au murigu ai noma raka."

Iesu ma ġena mero ta

²⁰ Petero eruġa-kureto tu, Iesu na eura-viniato-ġoi merona eġitaiato, muriri na eraka-iaġoto-ġoi. Mai mero tu, mo Iesu ġeġaniġani-vegogoto lavilavinai Iesu ġenai evetabekauto, benamo edanaġiato, ekirato, "Vereġauka, ġoi berevamuni tarimana tu dei, ei?" ²¹ Petero na mo mero (o Ioane) eġitaiato, benamo Iesu ekiraiato, ekirato, "Senaġi Vereġauka, ġia maġurina tu aiġesi ei?" ²² Iesu na evaġa-veaseato, ekirato, "Bema au baurani, ġia tu maġuri bene tanu mo, au ma baġenoġoini, ġoi tu asi ġemu ġauvei ta maniġa ovedanaġi-iaġiani. Ġoi tu au murigu ai noma raka."

²³ Mai guruġa dainai, tarikaka veġabidadama nuġanai fakari guruġa leileiri ġekiraġirito-ġoi, ġekirato, "Iesu ġena mai mero maiġa tu asi bemaseni." Senaġi Iesu tu asi ekirato, mo mero tu asi bemaseni. Iesu maiġesi moġo ekirato, "Bema au baurani, ġia tu maġuri bene tanu mo, au ma baġenoġoini, ġoi tu asi ġemu ġauvei ta maniġa ovedanaġi-iaġiani."

²⁴ Mo Iesu ġena mero dagarana tu maiġa, maiġeri guruġa evari-fiurini ema etorerini maiġa. Ġita ribara, ġia ġena vevarifju guruġari tu moġoni.

²⁵ Iesu na dagara tu vovoka eveirito. Bere mabarari ġere toreri nai tu, au atuġamaġini, mai tanobara

gabuna mabarana tu bere kei, asi veġata bere ilaila, moġeri buka mabarari ġetore-vegogori ġana uranai tu-na.

APOSTOLO

Apostolo ġeri ġauvei e veiġa vaġa-foforiri guruġari

Mai apostolo ġeri ġauvei e veiġa bukana anina baregona tu Iauka Veaġa Barau ġenana emariġoto ema apostolo ġerina ema ġauveito variri.

Mai buka maki Luka na Teofilo ġena ma etoreato. Etoreato laġanina tu laġani 63 beiaġo 68 fakari ai ta kavana, mo tu Iesu emaseto murinai.

Guruġa baregori Luka na Teofilo mai fefai evaġa-ribaiato tu maiġeri: 1) Kamasi ekalesia doġorori ġevesinato; 2) ma kamasi tanobara mabarana ekalesia doġorori na evaiato; 3) kamasi Keriso guba na Iauka Veaġa ġenana mai tanobarai ġena ekalesia doġorona eragaiani; 4) ekalesia mabarari Iauka Veaġa na bene vaġa-vonuri, korana ġia ġenana vauro ġia ġeri vetuġunaġi ġauveina bevaġa-tubuani e bevaġa-taunaiani, ema bevaġa-kokoreani ema bevaġa-seġukaiani (Apostolo 1:8; Sekaraia 4:6).

Luka ġena toretore tu maiġesina eboioġaiato:

1. Petero ġena ġauvei Iuda tarimari fakari ai - karoa 1-12
2. Paulo ġena ġauvei irau bese tarimari fakari ai - karoa 13-28

1 Teofilo, ġoi atore-vinimuni. Ġegu toretore ġinigu- inena nuġanai, Iesu ġena ġauvei e ġena vevaġa-riba guruġari mabarari atore-foforirito, ġena ġauvei esinaiato veġata, ² eiaġoto mo, Barau na guba ġana eġabi-varaġeato. Roġosi roġo bere ġabi-varaġea nuġanai, Iauka Veaġa ġenana eġabi-viriġirito apostolori evaġa-ribarito. ³ Ġena midigumidigu e mase murinai ġia mai apostolo ġeri ai efoforito ema vetoġa moġoniri vovokari ai ġia tauġena evevaġa-moġonito ġia tu maġuri etanuni. Ġia tu ġaro gabana vasivasi (40) nuġanai apostolo ġeri ai dabara vovokai efoforito-ġoi, ġeġitaiato-ġoi, ema Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiani maiġa), varina ġeri ekiraġiatio-ġoi. ⁴ Ma Iesu ġesi ġeraka-vegogoto nai, Iesu na ekirarito, ekirato, "Ierusalemata asi boġono iaġuia, senaġi au na akira-varamito varevarena roġo boġono vaġa-nogaia, mo tu au Tamagu na ekiraġitoretoreto varevarena. ⁵ Korana Ioane tu moġoni nanu na ebatisoto-ġoi, senaġina ġomi tu ġaro viravira beġe korini murinai tu, Iauka Veaġa na bebatisomini."

Barau na Iesu guba ġana eġabi-varaġeato

⁶ Apostolo Iesu ġesi ġevegogoto nai, Iesu ġedanaġiato, ġekirato, "Vereġauka, ġoi na toma mai negai Isaraela tarimama, Roma ġeri veġitaġau na bovaġa-maġurimani, benamo Isaraela ġema veġitaġau o basileia ma bovini-ġenoġoimani ba?" ⁷ Iesu evaġaveseto, ekirato, "Mani tu au Tamagu ġereġana ġena seġukai ġarori e negari etorerito, ġomi na tu asi boġo ribarini. ⁸ Senaġi ġomi tu Iauka Veaġa iatami ai bera-ka-riġoni, benamo seġuka boġo ġabiani, ema au kiraġi-foforigu tarimami ai boġo iaġoni, Ierusalemata ai, Iudea ai e Samaria gaburi mabarari ai, beiaġoni mo, tanobara gaburi mabarari ai."

⁹ Eguruġa-ġosito murinai, matari ġutuġuturi ai Barau na guba ġana eġabi-varaġeato. Ġeġita-ġauato mo, magube na ekou-ġauato, benamo asi ma ġeġitaiato.

¹⁰ Apostolo na Iesu guba ġana evaraġeto-ġoi roġo ġeġita-raġeato-ġoi nuġanai, tau ruarua dabuġa kurokurori na ġevedabuġato, asikauna ġia seviri ai ġema ruġa-tarito. ¹¹ Benamo ġekirato, "Galilea tarimami, karase maninai boġo ruġa vau guba ġoġita-taġoani? Mai Iesu, ġomi ġemina guba ġana beġabi-varaġea tarimana, tu ma beġenoġoi-iaġomani. Ġia tu guba ġana bevaraġe boġo ġitaia kavana, guba na ma bemarki-ġoni."

Apostolo tu Ierusalemata ai ġevegogoto

¹² Benamo apostolo Olive Ġorona na Ierusalemata ġana ma ġeġenoġoi-iaġoto. Mo gabu ruarua fakari tu kilomita sebna kavana. ¹³ Ierusalemata ġeraġasito, benamo ġetanuto-ġoi numana tuġuna daiġutuna ġana ġeraġekauto. Mo daiġutu ai apostolo ġevegogoto, arari tu Petero; Ioane; Iakobo (o Iames) e Anduru; Filipo e Tomasi; Batolomeo; Mataio; Iakobo Alfeo; Simona, Selote tauna; ema Iudas, Iakobo natuna. ¹⁴ Ġia mabarari ma nuġari sebna ġesi ġeġuriġuri-vegogoto-ġoi, vavine tari maki e Maria, Iesu sinana, ema Iesu tarina doġoro.

Iudas gabuna eġabiato tauna

¹⁵ Moġeri ġaro ai Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari mabarari tu sinau sebna ma gabana ruarua (120) ġevegogoto-ġoi. Ġia fakari na Petero eruġa-vaisito, benamo ekirato. ¹⁶ "Tarikakagu mabarami, toretore veaġana tu bema moġoni, mo tu Iauka Veaġa Davida muruna na kai-veġata ekirato, Iudas na Iesu ġabitari- na tarimari beġori-kaurini guruġana. ¹⁷ Iudas tu ġai

karoma ta, ema ġia maki apostolo ġauveina tarimana, ġai kavana."

¹⁸ Ġena vei-rakava voina monina na tano ta evoiato. Monai ġia eketoto, benamo emaseto, ma nuġana eġwa-fakaiato, benamo sinaġena evebubu-rosito.

¹⁹ Ierusalemata tarimari mabarari na varina ġeseġaġiato, benamo mo tano arana ġeri garo ai ġekiraġiato "Akeledama" anina tu "Rara Tanona." ²⁰ Korana Salamo bukanai varau ġetoreato, ekirani,

'Ġena numa bene karovo,
tarima ta asi bene tanu.'

Ma guruġa ta Salamo nuġanai ekirani,

'Ġena veġitataġo ġauveina maki
ta na bene ġabia.'

²¹ Moġa lorinai namona tu tau ta siġabi-viriġia. Mo tau tu ġita ġesi vanaġivanaġi tarakao-vegogoto-ġoi, Iesu Vereġauka ġita fakarai taraka-toġato-ġoi e taraka-rosito-ġoi nai, ²² ema Ioane na tarima ebatisorito negana na, beiaġoma mo, Iesu ġai ġemana guba ġana eġabi-varaġeato ġarona tarimana ta. Korana tu ġia maki ġai ġesi Iesu ġena variġisi-ġenoġoi bene kiraġi-foforia.

²³ Moġa lorinai ġia na tau ruarua ġeġabirito, Iosefa, arana tu Barasaba ġetato-ġoi, arana ta maki Iusto; ema Matias. ²⁴ Benamo ġeġauġauto, ġekirato, "Vereġauka o, tarimarima mabarari nuġari ġoi na tu oribarini, moġa lorinai novaġa-ġitama, dei tu ġoi na boġabi-hidia, ²⁵ apostolo ġauveina bene veia Iudas gabunai; a Iudas tu eiaġoto ġena gabu korikorina ġana." ²⁶ Benamo fore ġerena ġeveiato nuġanai, fore tu Matias aranai eketoto, benamo Matias apostolo gabanana sebana (11) ġesi ġeiavi-sebonaiato.

Iauka Veaġa eraka-riġoto

2 Pentekoste ġaronai, Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari mabarari gabu sebonai ġevegogoto. Pentekoste anina tu gabana imaima (50), mo tu Pasova verekona ġarona na beiaġoma mo, mai ġaro maiġa.

² Benamo asikauna iavara baregona ta guruna noġa guba na emariġoto, ġetanu-vegogoto numana nuġana mabarana evaġa-vonuato. ³ Benamo noġa moġo karava meari kavana ġemariġoto-ġoi ġeġitarito. Mo karava meari ġemariġoto, benamo ġia tata tubuari ai ġemoreto. ⁴ Benamo ġia mabarari Iauka Veaġa na evaġa-vonurito, benamo garo irauirauri ai ġeguruġato, Iauka Veaġa na evinirito ilailanai.

⁵ Moġa ġaronai tu Iuda tarimari, Barau garina ġeveito-ġoi tarimari, tu tanobara gaburi mabarari na ġeiaġomato, benamo Ierusalemata ġetanuto-ġoi. ⁶ Mo guru ġeseġaġiato nai, tarimarima ġutuma ġeġaru-vegogoto. Nuġari ġefarevaġito, korana ġia tata na Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari ġeseġaġirito tu mo ġeraka-vegogoto tarimari ġeri garo ai ġeguruġato-ġoi.

⁷ Ġia ġeġaba-rakavato e ġedaradarato, ġekirato, "Mai ġeguruġani tarimari tu Galilea tarimari, ene?" ⁸ Kamara dabarai tu ġita tata ġera garo ai ġeguruġani taseġaġirini? ⁹ Ġita tari tu Patia tarimara, tari tu Media tarimara e Elam tarimara. Tari tu Mesopotamia, Iudea

e Kapadokia na, ema tari tu Ponto na e Asia na,

¹⁰ Frigia e Pamfilia na, Aigupito e Kurene sevina Libia tanori na, ema tari tu Roma na taiaġomato, ¹¹ Iuda tarimara, e irau bese tarimari Iuda ġera toma-rakariġo ġeġabi-raġeato tarimari; ema ġita tari tu Krete e Arabia tarimara. Senaġi ġita mabarara na taseġaġirini ġita tata ġera garo ai Barau na veiġa baregori boruri eveirito-ġoi ġekiraġi-foforirini." ¹² Mabarari ma nuġa-farevaġiri e ma daradarari ġesi tauġeri ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, "Mai veiġa anina tu kara?" ¹³ Senaġina tarima tari na tu ġevaseva-vaseva-iaġirito, ġekirato, "Maiġeri tarima tu beġe niu-rakava."

Petero ġena vevarifiu

¹⁴ Benamo Petero ma apostolo gabanana sebana (11) ġesi ġeruġa-vaesito, ma garona evaġa-baregoato, benamo vegogo tarimari eġobata-vinirito, ekirato, "Iuda tarimami e Ierusalemata ġotanuni tarimami mabarami, boġono seġaġi-ġinikau, mai veiġa tauna ġemi nakiraġi-maġataia. ¹⁵ Maiġeri tarima tu asi beġe niu-rakava, ġomi ġotuġamaġini kavana. Mai tu roġo boġi-boġi horaġauna 9 koloko. ¹⁶ Senaġi maitoma tu Ioel, peroveta tarimana, na ekiraġi-guineato kavana efoforini, ekirato,

¹⁷ 'Barau ekirani:

Ġaro dokori ai au Iaukagu babubu-riġoani tarimari-ma mabarari iatari ai.

Benamo natumi merori e ġuiatori beġe perovetani, ġemi maraġa variġu beġe mata-vanaġini, ema ġemi tau ġaukari beġe nuvini.

¹⁸ Oi, moġeri ġaro ai au ġegu vetuġunaġi tauri e vavineri iatari ai au Iaukagu babubu-riġoani, benamo beġe perovetani.

¹⁹ Benamo nuġa-farevaġi veiġari guba tuġunai bavaġa-foforirini,

ema vetoġa dagarari tanobarai;
rara, e karava, ema goġu barukari.

²⁰ Ġaro ma bevetore-kureni bemukunani, e ġue tu bekakakani, rara kavanai beiaġoni, Vereġauka ġena iaġoma ġarona baregona e irau vedaureana bekavinaġini nai.

²¹ Benamo deikara Vereġauka aranai ekea-raġeni tarimana tu maġuri beġabiani.'

²² Isaraela tarimami, mai guruġa boġono seġaġiri: Iesu, Nasareta tarimana, Barau na eviniato ġauveina tu ġomi ġemi ai evaġa-fofori ginikauato. Ġia ġenana Barau ġena seġuka veiġari e nuġa-farevaġi veiġari ema vetoġa tari eveirito ġomi vefakami ai, be ġomi tu ma ribami. ²³ Barau ġena urai e ribai varau eboioġa-guineato ilailanai, Iesu ġomi ġimami ai etore-kauato, benamo rakava tarimari na ġevaġa-kavamito, benamo Iesu satauro ai ġoikoko-kauato nai ġovaġi-maseato.

²⁴ Senaġina Barau na ġia mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato, ema mase midiguna na eġabi-vaġiato, korana mase na ġia tu asi ilaila beġabi-tariani riba.

²⁵ Davida na ġia ekiraġiato, ekirato,

'Vereġauka tu ġaro mabarari ai ġoiragu ai aġitaiani.
Ġia tu au aroribagu ai,

be dagara ta na asi bevaḡa-ḡarevaguni.
²⁶ Moḡa lorinai nuḡagu iaku na bevonu, ema ḡegu guruḡa tu iaku na beḡe vonu. Mase garina maki asi aveini,
²⁷ korana au tu mase tarimari ḡeri gabu ai asi boraga-kwaneguni,
 ema ḡemu Tarima Veaḡana tu asi beboraḡani.
²⁸ Maḡuri dabarari tu varau ovaḡa-ribaguto; ḡoi sevimu ai batanuni,
 benamo iaku na bovaḡa-vonuguni.'
²⁹ Tarikakagu mabarami, initoma au tu nuḡagu ma kokorena ḡesi bakirani, ḡita senera baregona Davida tu emaseto ema ḡeguriato, maitoma ḡia gurina tu ḡita ḡesi maiḡea. ³⁰ Senaḡi ḡia tu peroveta tarimana, ema ma ribana Barau na tu varau ekiraḡi-toreato, ekirato: Davida besena ta tu ḡia ḡena teronai betanukauni veḡata. ³¹ Davida na eriba-guineato, Barau na kara ḡoirai beveiani eḡitaato. Benamo Keriso ḡena variḡisi-ḡenoḡoi guruḡana ekiraḡiato, ekirato, 'ḡia tu mase tarimari ḡeri gabu ai asi eraga-kwaneato, ema tauḡanina asi beboraḡani.' ³² Barau na mai Iesu, mase na evaḡa-variḡisi ḡenoḡoiato, ḡai mabarama ribama.
³³ Barau na eḡabi-vaishiato, ḡimana aroribanai etoreato, benamo Barau na ekiraḡi-toreato, Iauka Veaḡa na Tamana ḡenana eḡabiato. Benamo ḡia na mo Iauka Veaḡa toma bebubu-riḡoa, ḡomi na ḡoḡitaiani ema ḡoseḡaḡiani. ³⁴ Korana Davida guba ḡana tu asi evaraḡeto, senaḡi ekirato,
 'Barau na au ḡegu Vereḡauka ekiraiato, ekirato:
 Au aroribagu ai noma-tanu,
³⁵ bene iaḡo mo, ḡevetari-vinimuni tarimari bana tore-riḡori,
 kwakumu vaḡa-ruḡa tarina dagananai bana vaḡa-iaḡori.'
³⁶ Moḡa lorinai Isaraela tarimari mabarari tu beḡene riba-ginikau, mai Iesu, ḡomi na ḡovaḡa-satauroato tu, Barau na Vereḡauka e Keriso ai evaḡa-iaḡoato."

Tarimarima ḡutuma ḡevetuḡamaḡi-kureto ma ḡeraka-kureto

³⁷ Mai guruḡa ḡeseḡaḡiato nai, nuḡari ḡeraḡeto, benamo Petero e mo apostolo tari ḡedanaḡirito, ḡekirato, "Tarikaka, ḡai tu kamasi toma ḡaveini?" ³⁸ Petero na ekirarito, ekirato, "ḡomi tata ḡemi rakava ḡerina boḡono vetuḡamaḡi-kure ma boḡono raka-kure, ema Iesu Keriso aranai babatiso boḡono ḡabia, be ḡemi rakava bene tuḡamaḡi-fitoḡari; ema ḡena varevare, Iauka Veaḡa, boḡono ḡabia. ³⁹ Korana Barau ḡena kiraḡitore eveiato tu ḡomi ḡemi e ḡomi natumi ḡeri, ema manaḡai ḡetanuni tarimari ḡeri. Aba, Vereḡauka ḡera Barau na ekiraḡi-toreato Iauka Veaḡana tu bekearini tarimari mabarari bevinirini."
⁴⁰ Petero na guruḡa ḡutuma ekiraḡirito, esisiba-vinirito e elau-naḡirito, ekirato, "Mai bese tarimari rakavari ḡerina tauḡemi boḡono raga-maḡuri." ⁴¹ Tarima ḡutuma na ḡena guruḡa ḡeḡabi-raḡeato, benamo babatiso ḡeḡabiato. Mo ḡaro sebonai tarimarima mabarana daḡara toitoi (3,000) kavana ḡia ḡeri doḡoro nuḡanai

ḡebere-toḡato. ⁴² Benamo vanaḡivanaḡi apostolo tarimari ḡerina riba ḡeḡabito-ḡoi, ḡevegogoto-ḡoi e ḡevevaḡa-kavato-ḡoi, beredi ḡetavi-kirato-ḡoi o anibou ḡeḡanito-ḡoi e ḡeḡauḡau-vegogoto-ḡoi.

Iesu ḡevaḡa-moḡoniato-ḡoi tarimari ḡeri maḡuri

⁴³ Apostolo ḡerina Barau na nuḡa-farevaḡi veiḡari e vetoḡa boruri ḡutuma eveirito-ḡoi, ema tarimarima mabarari ḡegari-rakavato. ⁴⁴ Iesu ḡevaḡa-moḡoniato tarimari mabarari ḡetanu-vegogoto-ḡoi ema ḡeri-ḡari ḡevevarevare-vevinito-ḡoi. ⁴⁵ ḡeri farefare e tano ḡevoivoi-iaḡirito-ḡoi, benamo moniri tu ḡia mabarari vefakari ai ḡevarerito-ḡoi, tata ḡena rabu ilailanai. ⁴⁶ ḡaro vanaḡivanaḡi mabarari Rubu Veaḡai ḡevegogoto-ḡoi. ḡeri numai anibou ḡeḡanito-ḡoi e ḡeḡaniḡani-vegogoto-ḡoi ma iakuri e ma mainori ḡesi. ⁴⁷ Barau ḡevaḡa-raḡeato-ḡoi, ema tarimarima mabarari ḡeri veiau-namo ḡeverere-iaḡiato-ḡoi. Benamo ḡaro mabarari ai Vereḡauka na evaḡa-maḡuririto-ḡoi tarimari ḡia ḡesi etore-vegogorito-ḡoi.

Kwaku rakava tarimana enamoto

3 ḡaro ta lavilavi horaḡauna 3 koloko ai ḡauḡau horanai, Petero e Ioane Rubu Veaḡa ḡana ḡeiaḡoto. ² Monai tarima ta tu emaḡurito kwakuna rakava ḡeḡoitaḡoato. ḡaro mabarari ai ḡeḡwa-iaḡoato-ḡoi, Rubu Veaḡa ḡatama bokana arana "Namo Vedaurea" koranai ḡevaḡa-tanutariato-ḡoi, benamo Rubu Veaḡai ḡeraka-toḡato-ḡoi tarimari ḡeri ai moni enoḡito-ḡoi. ³ ḡia na Petero e Ioane ḡeraka-toḡa ḡana nuḡanai eḡitarito, benamo kara ta ḡevinia uranai enoḡirito. ⁴ Tauri ruarua na ḡeḡita-karakaraiato, benamo Petero na ekiraiato, ekirato, "ḡai noḡitama!" ⁵ Mo guruḡa eseḡaḡiato lorinai, tauri ruarua eḡitarito, ḡia matoru ekirato tu, kara ta beḡe viniani. ⁶ Senaḡi Petero na ekiraiato, ekirato, "Au tu asi ḡegu moni, senaḡina ḡegu ai kara etanuni daganana avinimuni. Iesu Keriso, Nasareta tauna, aranai akiramuni, novariḡisi, noraka!" ⁷ Benamo Petero na kwaku rakava tarimana ḡimana aroribanai eḡabito, evaḡa-ruḡa-vaishiato. Asikauna ḡia kwakuna ema kwakuna komukomuri ḡetubutubu-kauto. ⁸ ḡia eburi-vaishito, eruḡa-tarito, eraka-iaḡoto. Benamo Petero ema Ioane ḡesi Rubu Veaḡanai ḡeraka-toḡato, erakato e eburi-vaishito, Barau evaḡa-raḡeato. ⁹ Tarimarima mabarari na ḡeḡitaato, erakato e Barau evaḡa-raḡeato-ḡoi, ¹⁰ ema ḡeḡita-leiato, ḡia tu "Namo Vedaurea" ḡatama-boka koranai etanuto-ḡoi vau enoḡinoḡito-ḡoi tarimana nai, ḡia mabarari nuḡari ḡefarevaḡito e ḡeḡaba-rakavato, mo veiḡa ḡia ḡenai eḡorato nai.

Petero ḡena ḡobata Rubu Veaḡai

¹¹ Mo tau roḡo Petero e Ioane ḡeri ai eveḡabikau-taḡoto-ḡoi, touraḡe baregona arana "Solomona ḡena Touraḡe" ai, tarimarima mabarari ḡeḡaba-rakavato, benamo ḡeraga-iaḡoto ḡeri ai. ¹² Petero na mo tarimarima eḡitarito, benamo evaḡa-guruḡarito, ekirato,

“Isaraela tarimami, karase nai mai dagara tu ōōgaba-iaġiani? Karase nai ġai ōōġita-karakaramani? Ġomi ōō-tuġamaġini mai tu tauġema ġema seġukai e Barau korana-iaġinai naima, mai tarima baġa vaġa-rakaia ōō-toni? ¹³ Aberahamo, Isako, Iakobo ġeri Barau, ġita sen-era mabarari ġeri Barau, na ġena vetuġunaġi tarimana Iesu evaġa-raġeato, senaġi ġomi na Roma tarimari ġoviniato beġene vaġia ġana, ma Pilato ġena ura bene tuġu-vaġia asi beġene vaġia etato nai, ġomi tu asi ġourato. ¹⁴ Ġia tu Veaġa e Vei-Iobukaiobuka tarimana, senaġi ġomi na tu asi ġoura-viniato, ema Pilato ġonoġiato, vaġivaġi tarimana tu bene tuġu-rosia ġotato. ¹⁵ Maġuri eġwa-iaġomaġiato tarimana tu ġomi na ġovaġi-maseato. Senaġi Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato. Ġai maiġa tu ribama e ġakiraġi-foforiani. ¹⁶ Ġai ġema veġabidadama Iesu aranai nai, mai tarima ġomi na ōōġitaiani e ribami bevaġa-namoa. Mai tu Iesu aranai ema veġabi-dadama ġia ġenana eiaġomani na, mai tarima bevaġa-namo korikoria, ġomi mabarami na ōōġitaiani maiġa.

¹⁷ Tarikakagu mabarami, au toma aribani, kara ġemi veġorikau tarimari ġesi ġoveiato tu asi ribami dainai. ¹⁸ Senaġina Barau na guinenai ġena peroveta tarimari mabarari mururi na ekirato, ġia ġena Keriso tu midigu roġo beġanini etato. Mo guruġa tu ġomi ġemina ema moġonito. ¹⁹ Moġa lorinai ġovetuġamaġi-kure ma ġoraka-kure Barau ġenai, be ġia na ġemi rakava bene ġabi-vaġiri. ²⁰ Bema moġesi boġo veini nai, Iauka ġena kokore Vereġauka ġenana beiaġomani, ema ġia na Iesu Keriso betuġu-iaġomaġiani. Ġia tu Barau na ġomi ġemi eġabitore-guineato. ²¹ Ġia tu gubai roġo betanuni, beiaġoni mo, Barau na dagara mabarari bevaġa-variġu ġenoġoirini. Ġia na ġena peroveta tarimari veaġari mururi na kai-veġata ekiraġiato ilillanai. ²² Korana Mose ekirato, ‘Vereġauka ġemi Barau na ġomi ġemi tarimarima fakari na ġemi peroveta tarimana ta bevaġa-ruġaiani au kavana. Ġia na bevaġa-guruġamini guruġari mabarari tu boġono seġaġiri. ²³ Tarima ta na ġia ġena guruġa asi beseġaġi-viniani tarimana tu, Barau na ġena tarimarima fakari na beġabi-vaġiani, benamo bevaġi-maseani.’

²⁴ Moġoni, peroveta tarimari mabarari Samuela na beiaġoma mo toma, ema ġia murina na ġeiaġomato peroveta tarimari maki ġutuma varau ġeguruġato, maiġeri ġaro ġekiraġirito. ²⁵ Ġomi tu peroveta tarimari naturi, ema Barau ġena kiraġitore ġomi senemi ġeri eveiato maki ġomi ġemi. Barau na Aberahamo evaġa-guruġaiato nai, ekirato, ‘Ġoi natumu ġenana tanobara beseri mabarari namo beġe ġabiani.’ ²⁶ Moġa lorinai Barau na ġena vetuġunaġi tarimana Iesu evaġa-ruġa-iato, benamo ġemi ai etuġu-iaġosi guineato, ġomi bene vaġa-namomi ġana. Mo namo anina tu, ġomi tata ġemi rakava ġerina beġori-kuremini.

Petero e Ioane ġeġabi-taririto

4 Petero e Ioane na tarima-rima roġo ġevaġa-guruġarito-ġoi nuġanai, Rubu Veaġa vereri, e Rubu Veaġa ġitaġauna tarimari ġeri vere, ema Sadukea tari-

mari ġeraġasito. ² Ġia tu ġebaruto, korana mai apostolo ruarua na tu tarimarima ġevaġa-ribarito-ġoi e ġeri ġeġobatato-ġoi nai tu ġekirato-ġoi, Iesu tu mase na evariġisi-ġenoġoiato; moġa lorinai mase tarimari maki beġe variġisi-ġenoġoini. ³ Benamo tauri ruarua ġeġabi-taririto, benamo dibura numai ġebiri-ġaurito; monai beġene gena mo boġiboġi, korana tu ġaro maki ekofuto. ⁴ Senaġi Petero e Ioane ġeri ġobata tarima vovoka na ġeseġaġiato, benamo tarima ġutuma na ġevaġa-moġoniato, benamo tau numerana eiaġoto mabarana tu daġara imaima (5,000) kavana.

⁵ Elaġanito nai tu, Iuda vereri, e vanuġa tarima baregori, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari Ierusalemaj ġevevogoto. ⁶ Anas, Rubu Veaġa verena baregona, e Kaiafas, e Ioane, e Alesanda, ema Rubu Veaġa verena baregona ġena bese maki monai. ⁷ Benamo tauri ruarua ġeġori-iaġorito, benamo ġoirari ai ġea vaġa-ritoġorito vau ġedanaġirito, ġekirato, “Kamara seġukai o deikara aranai mai veiġa ġoveiato?”

⁸ Benamo Petero, Iauka Veaġa na evonuto, evaġa-veseto, ekirato, “Isaraela veremi e veġitaġau tarimami! ⁹ Bema ġai toma boġo kea-iaġomama tu, ġourani ġai na ġakira-varami, mai kwaku rakava tarimana ġenai veiġa namona baġa veia ema kamara dabarai ġia benamo nai tu, ¹⁰ ġomi mabarami e Isaraela nuġanai tarimarima mabarami tu boġono riba, Iesu Keriso, Nasareta tarimana, ġomi na ġovaġa-satauroato, ma Barau na mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato tarimana, aranai mai tarima benamo-ġosiġosi, ġomi ġoirami ai eruġa-taġoni. ¹¹ Mo Iesu tu, ‘ġomi, numa raga tarimami, na ġoruġaiato forena, ġia tu duġu barana forenai eiaġoto.’

¹² Vevaġa-maġuri tu ġia ġereġana ġenana bita doġarini; tanobara mabarana nuġanai Barau na ara ta tu asi evinirato, ġita bene vaġa-maġurira ġana.”

¹³ Kanisoro tarimari na Petero e Ioane ġeġitarito, asi ġegarito-ġoi ema ġeribarito maki, ġia tu vevaġa-riba gabuna ta ġana asi ġeiaġoto, ma tauri ruarua asi iaunegari. Moġa ġeġitaġiato nai, ġeġabato e nuġari ġevekeoto, benamo ġeribato, ġia tu Iesu ġesi ġerakao-vekakoto-ġoi tarimari. ¹⁴ Ema mo tarima ġeġitaġiato namo-ġosiġosi Petero e Ioane ġesi ġeruġa-taġoto-ġoi, benamo asi ġeri guruġa dabarana. ¹⁵ Moġa lorinai ġekirarito, mo vegogo gabuna na ġeraka-veġita. Benamo ġeraka-rosito murika ġana, benamo ġia ġereġari moġo ġevedanaġi-vevinito, ġekirato, ¹⁶ “Maiġeri tarima ruarua tu kamasi toma taveirini? Ierusalemaj ġetanuni tarimari mabarari ma ribari, ġia tu nuġa-farevaġi veiġana ta beġe veia, ema ġita na asi bita kira-ġuniġauani riba. ¹⁷ Senaġi tarimarima na beġe vari-fiuanigarinai, maiġeri tarima tu tana vaġa-gariri e tana kira-ġoiri, Iesu aranai tarima ta asi ma beġene vaġa-guruġa ġenoġoia.” ¹⁸ Benamo ma ġekea-toġarito, benamo ġekirarito, Iesu aranai asiġina ġinavaġi ma beġene ġobata e beġene vevaġa-riba.

¹⁹ Senaġi Petero e Ioane na ġevaġa-veserito, ġekirato, “Ġomi tauġemi ġotuġamaġi-viriġia, aiġa tu roroġoto Barau ġoiranai? Ġomi na kara ġokiraġiani baġana

veia, ba Barau na ekiraġiani veiġana baġana veia?

²⁰ Korana ġaġitarito e ġaseġaġirito dagarari tu ġai na asi ilaila baġa kira-ġuniġaurini e muruma maki moġeri kiraġi-kiraġiri ai asi baġa kourini riba."

²¹ Ma ġevaġa-guruġa gwaġiġirito murinai, ġetuġu-rosirito. Vaġa-rakavari dabarana ta asi ġedoġariato, korana tarima mabarari na Barau ġevaġa-raġeato-ġoi, mo nuġa-farevaġi veiġana lorinai. ²² Korana mo nuġa-farevaġi veiġana na enamoto tarimana ġena maġuri laġaniri tu gabana vasiveasi (40) maki evanaġiato.

Ekalesia ġeġuriġurito

²³ Petero e Ioane ġetuġu-vaġirito murinai, karori ġeri ai ġeġenoġoi-iaġoto. Ma Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda vereri na kara ġekiravara-vinirito dagarari mabarari karori ġeri ġekiraġirito. ²⁴ Benamo karori na moġeri guruġa ġeseġaġirito nai, ġia mabarari Barau ġeġuriġuri-vini vegogoato, ġekirato, "Vereġauka o, gu-ba, tanobara, daġaru-bara, ema nuġari ai ġetanuni dagarari mabarari ġoi na oveirito. ²⁵ Iauka Veaġa ġenana, ġai senema Davida, ġoi ġemu vetuġunaġi tarimana, muruna na oguruġato nai ekirato,

'Kara dainai irau bese tarimari tu ġebaru-rakava raka-vani?

Ema karase nai tarimarima na tu asi beġe ġauveini boioġari ġeveirini?

²⁶ Tanobara vereri ġeverovinato, ema veġitaġau tarimari baregori ġeġaru-vegogoto, Vereġauka ma ġena Keriso ġesi beġene vetari-viniri ġana.'

²⁷ Moġoni veġata, Heroda e Pontio Pilato, irau bese tarimari e Isaraela tarimari ġesi mai vanuġa baregonai ġevegogoto, ġoi ġemu vetuġunaġi tarimana veaġana Iesu, ġia tu ġoi na oviriġiato e Keriso ai ovaġa-iaġoato, ġana boioġa ġetogato. ²⁸ Ġia na ġeveirito dagarari tu kara ġoi na ġemu seġukai e urai oboioġa-guinerito beġene vetore otato dagarari moġo. ²⁹ Moġa lorinai, Vereġauka o, ġeri vevaġa-gari veiġari noġitari, ema ġai ġoi ġemu vetuġunaġi tarimama kokore novinima, be ġemu vari baġana kiraġia ma kokorema ġesi. ³⁰ Ġimamu notuġu-rosia, be keve tarimari bono vaġa-namori, ema vetoġa boruri e nuġa-farevaġi veiġari bono veiri, Iesu, ġoi ġemu vetuġunaġi tarimana veaġana aranai."

³¹ Ġeġauġau-ġosito murinai, ġevegogoto numana eġareva-ġarevato. Benamo ġia mabarari Iauka Veaġa na ġevonuto, benamo Barau ġena vari ġekiraġiato ma kokoreri ġesi.

Ekalesia guinena ġena maġuri

³² Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari mabarari ġeri tuġamaġi e nuġari tu sebonai moġo. Ta ġena farefare ġia ġereġana ġena asi etato-ġoi, senaġi ġeri dagara mabarari ġia tata ġevarevare-vevinito-ġoi. ³³ Seġuka barego ġesi apostolo tarimari na Iesu Vereġauka ġena varigisi-ġenoġoi ġevari-fiutato-ġoi, ema Barau ġena namo e varevare-bara ġia mabarari iatari ai ebubu-riġoato. ³⁴ Ġia fakari ai ta maki asi erabuto-ġoi. Korana

ma ġeri tano o numa tarimari na, moġeri numa e tano ġevoivoi-iaġirito-ġoi, benamo davari moniri tu ġeġwa-iaġorito-ġoi, ³⁵ Apostolo ġoirari ai ġetore-taririto-ġoi. Benamo mabarari ġevini-ilailarito-ġoi, tata ġena rabu ilailanai.

³⁶ Iosefa tu apostolo na arana ġevatoato Banabas, anina tu "Velaunaġi Tarimana". Ġia tu Levi doġorona, Saipras motumotunai emaġurito. ³⁷ Ġia ġena tano evoiato, benamo voina monina tu eġwa-iaġoato, apostolo kwakuri koranai ea tore-tariato.

Anania e Safira

5 A tau ta etanuto-ġoi arana Anania, ġaraġona arana tu Safira. Anania na ġeri tano ta ea voivoi-iaġiato, ġaraġona na maki eġabi-raġeato. ² Senaġina mo tano monina kwana tu eġabi-tariato, ma kwana reke ta moġo eġwa-iaġoato apostolo ġoirari ai ea tore-tariato. Mo veiġa eveiato ġaraġona tu ma ribana. ³ Benamo Petero na ekiraiato, ekirato, "Anania, karase nai Satani na beboroġimu, benamo Iauka Veaġa boġofaia, tano monina kwana tu ġoi ġemu boġabi-taria?

⁴ Roġosi boro voia nai tu, tano tu ġoi ġemu, ene? Ma beġe voia murinai maki moni tu ġoi ġemu. Kara bo-tuġamaġia nai, mai veiġa bono veia bosi? Ġoi na tu dia tarimarima boġofari, senaġi Barau boġofaia." ⁵ Anania na mo guruġa eseġaġiato nai, eketo-tarito, emaseto. Benamo mo veiġa eġorato varina ġeseġaġiato tarimari mabarari ġegari-rakavato. ⁶ Benamo tarima var-iġuri ġevariġisito, Anania tauġanina dabuġa na ġeseġoato, ġeġwa-rosiato, benamo ġea guriato.

⁷ Hora toitoi kavana murinai, ġaraġona ema raka-toġato, senaġi ġia kara eġorato tu asi ribana. ⁸ Petero na edanaġiato, ekirato, "Nokira-varagu, ġomi taumi ru-arua na tano monina boġo ġabia tu maiġa moġo ba?" Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Oi, voina tu maniġa moġo." ⁹ Benamo Petero na ekiraiato, ekirato, "Karase nai ġoi ma ġaraġomu ġesi nuġami ġovaġa-sebonarito, Vereġauka Iaukana ġoġofaiato? Noboġe, ġoi ġaraġomu beġe guria tarimari tu ġatama-bokai ġeruġa-taġoni, ġia na ġoi maki ma ġeġwa-rosimuni." ¹⁰ Mo horai moġo ġia Petero kwakuna koranai eketo-tarito, emaseto. Benamo mo tarima var-iġuri ġeraka-toġato, ma ġeġitaiato mase, benamo tauġanina ġeġwa-rosiato, ġaraġona sevinaġi ġea guriato. ¹¹ Ekalesia mabarana e varina ġeseġaġiato tarimari mabarari gari baregona na eġabirito.

Vetoġa e veiġa boruri

¹² Vetoġa e veiġa boruri ġutuma apostolo na tarimarima ġoirari ai ġeveirito-ġoi. Ma Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi tarimari mabarari tu "Solomona Ġena Touraġe" ai ġevegogoto-ġoi. ¹³ Asi veġabidadama tarimari na ġevaġa-raġerito-ġoi, senaġi ġegarito-ġoi, be ġia ġesi asi ġea vegogoto-ġoi. ¹⁴ Senaġi tau e vavine tu ġutuma lelevaġi na Vereġauka ġevaġa-moġoniato-ġoi. Mo ġevaġa-moġonito-ġoi tauri e vavineri tu mabarari apostolo ġeri doġoro ai ġerakaraka-toġato. ¹⁵ Apostolo

na ġeveirito-ġoi veiġari tarimarima na ġeribarito, benamo keve tarimari ġeġwa-rosirito dabara ġana, benamo genagena fatari ai e gedai ġetorerito, Petero bene raka-vanaġi nai, iouiouna na bene iauka-tariri ġana. ¹⁶ Ema tarimarima ġutuma-bara Ierusalem sevinu vanuġari na keve tarimari e iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari ġeġwa-iaġorito, benamo mabarari ġenamoto.

Apostolo tarimari ġevaġa-midigu midigurito

¹⁷ Benamo Rubu Veaġa verena baregona ma karna Sadukea doġorona ġesi, apostolo tarimari ġeri ai ġemama-rakavato. ¹⁸ Ġia na apostolo tarimari ġeġabitarririto, benamo dibura numai ġebiri-ġaurito. ¹⁹ Senaġi mo boġi Vereġauka ġena aneru na dibura numa ġatama bokana erovoato, benamo apostolo eġori-rosirito, benamo evaġa-guruġarito, ekirato, ²⁰ "Ġoiaġo, Rubu Veaġanai boġono ruġa, benamo mai maġuri variġuna mabarana tarimarima ġeri boġono kiraġia." ²¹ Boġi-boġi iamo-iamonai Rubu Veaġai ġeraka-toġato, aneru na ġevaġa-guruġarito ilailanai tarimarima ġevaġa-ribarito.

Rubu Veaġa verena baregona ma karna ġesi ġeraġasito, benamo kanisoro tarimari e Isaraela vereri mabarari ġekea-vegogorito, benamo dibura numa ġana ġevetuġu-iaġoto, apostolo tarimari urari na. ²² Senaġi vetuġunaġi tauri dibura numai ġea raġasito nai tu, apostolo tarimari asi ġedoġaririto. Benamo ġeġenoġoito, ġea kira-vararito, ġekirato, ²³ "Dibura numana ġatama bokana tu biribiri, ema ġitaġau tarimari maki ruġataġo; senaġi ġatama-boka baġa rovo-fakaia nai tu, apostolo ta tu asi baġa ġoitaġoa."

²⁴ Rubu Veaġa ġitataġona tarimana baregona e Rubu Veaġa vereri baregori na mo guruġa ġeseġaġiato nai tu, ġeiauvoiauvo-rakavato, asi ribari mo veiġa anina tu kara. ²⁵ Ġedaradarato-ġoi nuġanai tu, tarima ta erakatoġato, benamo ekirarito, ekirato, "Ġoseġaġi! Dibura numai ġobiri-ġaurito tarimari tu Rubu Veaġai ġeruġataġoni, ma tarimarima ġevaġa-ribarini." ²⁶ Benamo Rubu Veaġa ġitaġauna tarimana baregona ma ġena mero ġesi apostolo tarimari ġea ġori-ġenoġoirito. Asi ġevei-guguraġirito, korana tarimarima na fore na beġe ġidararini garina.

²⁷ Ġeġori-toġarito, kanisoro ġoiranai ġevaġa-ruġarito, benamo Rubu Veaġa verena baregona na edanaġirito, ekirato, ²⁸ "Ġai na guruġa gwaġiġina ġavinimito, mai tarima aranai asi boġono vevaġa-riba, senaġi ġoġitaia, ġomi na kara boġo veia! Ġomi ġemi vevaġa-riba boġo vaġa-rega rovorovoa, benamo Ierusalem mabarana varau beġaua, ema ġomi ġourani ġia ġena mase tu ġai baġana daġa."

²⁹ Petero e apostolo kotari ġevaġa-veseto, ġekirato, "Ġai tu Barau ġena ura baġa korana-iaġiani, dia tarimarima ġeri ura. ³⁰ Iesu tu ġomi na satauro tuġunai ġoikoko-kauato nai, ġovaġi-maseato, senaġi ġita tamara ġeri Barau na ma evaġa-variġisi ġenoġoio. ³¹ Barau na eġabi-vaioato, ġia aroribanai evaġa-ruġa-iatu, Veġitaġau Verena e Vevaġa-maġuri Tarimanai

evaġa-iaġoato. Isaraela tarimari bene vaġa-vetuġa-maġi-kureri, ema ġeri rakava bene tuġamaġi-fitoġari ġana. ³² Ġai tu mai dagara kiraġi-foforiri tarimama. Iauka Veaġa na maki maiġeri dagara ekiraġi-foforirini. Mo Iauka Veaġa tu Barau na ġia ġeseġaġi-viniani tarimari mabarari evinirito."

³³ Kanisoro tarimari na mai guruġa ġeseġaġiato nai tu ġebaru-rakavato, ma ġeri ura mo apostolo tarimari tu ġevaġi-maseri moġo. ³⁴ Senaġi ġia fakari ai Farisea tarimana arana Gamaliel, taravatu evevaġa-riba iaġiato-ġoi, ema tarimarima mabarari na ġegubakauato-ġoi tarimana, kanisoro nuġari na eruġa-vaioato. Benamo ekirato, moġeri apostolo tarimari ġeġori-rosiri roġo. ³⁵ Benamo ġia na kanisoro vegogona ekiraiato, ekirato, "Isaraela tarimami, maiġeri tarima kamasi ġoveiri ġotoni ġenai boġono tuġamaġi-ginikau. ³⁶ Ġaro kotari varau beġe iaġo, Teuda eruġa-vaioato, evekiraġi-to, ġia tu tarima baregona ta, benamo tarima sinau vasivasi (400) kavana ġia ġesi ġekauto. Senaġi ġia ġevaġi-maseato nai tu, ġena tarimarima mabarari ġeraga-rovorovoto; mo doġoro toma tu asiġina maia.

³⁷ Moġa murinai tu Iudas, Galilea tauna, tarimarima arari toretoreri o sensisi ġabiġabina ġarori ai efororito, ġia maki ġutuma-bara eġori-kaurito, senaġina ġia maki ġevaġiato nai, ġena tarimarima tu ġeraga-rovorovoto. ³⁸ Moġa lorinai initoma veiġanai, au na akiramini, mai tarima ġoraga-kwaneri, ema ġeri ai kara ta asi boġono veia. Korana bema ġeri boioġa e ġauvei maiġeri tarimarima ġerina eiaġomanai nai tu berekwarekwani. ³⁹ Senaġi bema mai tu Barau ġenana eiaġomanai nai tu, ġomi na maiġeri tarima tu asi ilaila boġo kourini bene. Asi namo Barau boġo vetari-viniani!"

Kanisoro na Gamaliel ġeseġaġi-viniato. ⁴⁰ Benamo apostolo ma ġekea-toġarito, ġekwaririto, benamo ġekirarito, Iesu aranai asiġina ġinavaġi ma beġene vevaġa-riba ġenoġoi; benamo ġetuġu-rakarito. ⁴¹ Apostolo na kanisoro vegogona ġeraga-kwaneato ma iakuri ġesi, korana Barau na eġabi-hidirito, ġia tu ilaila Iesu aranai maiaka beġe ġabiani bene. ⁴² Benamo ġaro vanaġivanaġi ai Rubu Veaġai e tarimarima ġeri numa nuġari ai Vari Namona ġevevaġa-ribato-ġoi e ġeġobato-iaġiato-ġoi, ġekirato-ġoi, Iesu tu Keriso.

Vevaġa-kava tarimari imaima ruarua (7)

6 Moġeri ġaro ai Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari tu ġeġutuma-iaġoto-ġoi. Ma Iuda tarimari, Grik garo ai ġeguruġato-ġoi tarimari, e Heberu garo ai ġeguruġato-ġoi tarimari fakari ai veġareveġare eġorato. Grik garo ai ġeguruġato-ġoi tarimari ġekirato, ġia ġeri vabu tu ġaro tata ġaniġani ġevareto-ġoi nai tu ġevaġa-raburito-ġoi. ² Moġa lorinai apostolo gabanana ruarua (12) na Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari mabarari ġekea-vegogorito, benamo ġekirato, "Ġai na ġaniġani varevarena uranai, Barau ġena guruġa asi baġa vari-fiuani tu asi maoro. ³ Moġa lorinai, tarikakagu mabarami, ġomi vefakami ai tau imaima ruarua (7) ġoġabi-vir-iġiri, variri namo tarimari, Iauka Veaġa na e iaunega na ġevonuto tarimari; benamo mai ġauvei ġia baġana

vini-vanaġiri. ⁴ A ġai tauġema ġema taimi mabarani tu ġauġau e ġobatai baġana torea.”

⁵ Apostolo tarimari ġeri boioġa ġia mabarari na ġeiau-iaġiato. Benamo ġia na mai tau maiġeri ġeġabirito: Stefano, veġabidadama na e Iauka Veaġa na evonuto tarimana; e Filippo; Prokoro; Nikanoro; Timon; Pamena; e Nikolas, Antioka tarimana senaġi Iuda tarimari ġeri toma-rakariġo ekorana-iaġiato-ġoi. ⁶ Ġia na mai tau maiġeri apostolo ġoirari ai ġevaġa-ruġarito, benamo apostolo na ġia iatari ai ġeġuriġurito ema apostolo ġimari ġia iatari ai ġetore-kaurito.

⁷ Benamo Barau ġena guruġa eraga-rovorovoto. Ema Iesu korana-iaġina tarimari Ierusalemaj ġevovoka-ġarimoġito, ema Rubu Veaġa vereri ġutuma gorogoro na maki Barau ġena guruġa ġeġabi-raġeato, benamo ġeveġabidadamato.

Stefano ġeġabi-tariato

⁸ Stefano tu Barau ġena varevare-bara e seġuka na evonuto tarimana, ġia na nuġa-farevaġi veiġari boruri baregori tarimarima ġoirari ai eveirito-ġoi. ⁹ Senaġi vekira-fitoġa barego evariġisito. Iuda tarimari ġeri rubu doġorona ta ġekiraġirito-ġoi “Ruġavaġi tarimari”. Ġia ema Iuda tarimari, Kurene e Alesandria na ema Kilikia e Asia tanobara na ġeiaġomato tarimari, Stefano ġesi ġeveġare-veġareto. ¹⁰ Senaġi Stefano ġena guruġa tu asi ġelautariato-ġoi, korana ġia tu Iauka Veaġa na eviniato-ġoi iauneganai eguruġato-ġoi. ¹¹ Benamo ġia na tarima kotari nuġari ġeġanirito beġene kira, “Ġai na Stefano ġaseġaġiato, ġia na Mose e Barau ekira-fitoġarito.” ¹² Mo dabarai ġia na tarimarima, e Iuda vereri, ema taravatu ġevevaġa-riba iaġiato-ġoi tarimari ġekira-vaisivaisirito. Ġia Stefano ġenai ġeiaġoto, ġea ġabi-tariato, benamo Iuda ġeri kanisoro ġoirana ġana ġeġori-iaġoato. ¹³ Monai beġene ġofaġofa ġana vevaġa-bade tarimari kotari ġeġori-toġarito, benamo ġekirato, “Mai tarima na tu ġaro mabarari ai ġita ġera Rubu Veaġana e Mose ġena taravatu ekira-fitoġarini. ¹⁴ Ġai na ġaseġaġiato, ekirato, ‘Iesu, Nasareta tarimana, na mai Rubu Veaġana bevaġa-rakavaiani, ema Mose na evinirato veiġari mabarari bevaġa-iraurini.’”

¹⁵ Kanisoro ai ġevegogo-taġoto-ġoi tarimari mabarari na Stefano ġeġita-karakaraiato, ema ġoirana ġeġitaia-to tu noġa moġo aneru ta ġoirana.

Stefano ġena ġobata

7 Benamo Rubu Veaġa verena baregona na Stefano edanaġiato, ekirato, “Maiġeri guruġa tu moġoni ba?” ² Stefano na evaġa-veserito, ekirato, “Tarikakagu e tamagu mabarami, au ġoseġaġigu! Ġita senera Aberahamo Haran vanuġanai roġosi roġo berea tanu nai, mareva barego Barauna ġia ġenai eforito Mesopotamia ai, ³ benamo ġia ekiraiato, ekirato, ‘Ġemu bese e tanobara noiaġuia, benamo au na bavaġa-ġitamuni tanobarana ġana bono iaġo.’ ⁴ Benamo ġia na Kaldea tanobarana eraga-kwaneato, benamo Haran ai ea vanuġato. Ma tamana emaseto muri-

nai, Barau na etuġu-iaġomaiato inította ġotanu-iaġiani tanobarana ġana. ⁵ A Barau na Aberahamo tu ġena tano misina kota maki asi eviniato. Kwaku vaġaruġatarina gabuna ilailanai misina kota maki asi eviniato. Senaġi Barau eguruġa-toreto ġia na tano ta beviniani, ġia e ġia murina na beġe ġorani tarimari na tano ta beġe ġaunaiani ġia ġeri. Mo ġaro ai Aberahamo tu asi natuna. ⁶ Barau na ma evaġa-guruġaiato, ekirato, ‘Ġoi ġemuna beġe ġorani beseri tu tano boruna tai beġe tanuni. Ma laġani sinu vasivasi (400) mo gabu tarimari ġeri vetuġunaġi tarimari ai beġe vaġa-iaġorini e beġe vaġa-midigu midigurini.’ ⁷ Barau ma ekirato, ‘Isaraela tarimari na vetuġunaġiri ġeiaġovinini beseri tu au na havevaġa-maoro vinirini, moġa murinai ġia tu mo tano na beġe raka-rosini, mai gabu ai au beġema toma-rakariġo viniguni.’ ⁸ Benamo Barau na Aberahamo kefi-lamavaġi veiġana eviniato, mo tu ġia ġena kiraġitore vetoġana. Benamo Aberahamo na Isako evaġa-ġoraiato, ma ġaro vaġa-imaima toitoina (8) murinai Iakobo na Iakobo evaġa-ġoraiato, ma Iakobo na ġera doġoro ġedebarini tarimari gabana ruarua (12) evaġa-ġorarito.

⁹ Doġoro debari tarimari Iosefa ġenai ġemamato, benamo Aigupito tarimari ġeri ai ġevoivoi-iaġiato. Senaġina Barau tu Iosefa ġesi, ¹⁰ ema ġena dabara doko mabarari ġerina evaġa-maġuriato. Barau na Iosefa iaunega eviniato, ema Pharao, Aigupito verena, nuġana evaġa-namoato Iosefa ġenai, benamo Pharao na eura-viniato ema seġuka eviniato, Aigupito tanona ema ġia ġena numa tarimari e farefareri bene ġita-ġauri.

¹¹ Benamo Aigupito tanona mabarana ema Kanana tanona mabarana doġe ġeġorato, monana vito e nanu mase baregona evaġa-ġoraiato, benamo ġita senera tu asi ġeri ġaniġani doġari dabarana. ¹² Senaġina Iakobo eseġaġito Aigupito tu ma widina, benamo ġia na ġita senera etuġu-iaġorito, mo tu ġia ġeri iaġoiaġo giniginena. ¹³ Ma ġeri iaġoiaġo vaġa-ruaruanai Iosefa tauġena kakana e tarina ekira-vararito ġia tu deikara, benamo Pharao na Iosefa ġena bese eriba-iato. ¹⁴ Moġa murinai Iosefa evetuġuto, tamana Iakobo ma ġena bese ġeri ai Aigupito ġana beġene iaġoma ġana. Iakobo besena Kananai tu mabarana gabana imaima ma gabana ruarua imaima (75). ¹⁵ Benamo Iakobo Aigupito ġana evariġoto, monai ġia e ġita senera ġemaseto. ¹⁶ Ġia tauġaniri tu Sekem ġana ġeġwa-ġenoġoi iaġorito, benamo monai ġea guririto. Mo gara gabuna tu Aberahamo na Hamora naturi ġerina moni na evoiato.

¹⁷ Barau na ġena kiraġitore Aberahamo ġenai bevaġa-moġoniani ġarona ekavinaġito-ġoi nai tu, ġita ġera tarimarima Aigupito ai ġeġutuma-gorogoroto. ¹⁸ Ma moġa murinai tu vere ta na Aigupito eġita-ġaunto. Mo vere moġa tu asi ribana Iosefa. ¹⁹ Ġia na ġita senera eġofarito-ġoi e evaġa-midigu midigurito-ġoi, ema ekirarito-ġoi, naturi raraka-rarakari ġeri numa na beġene tore-rosiri, beġene mase ġana. ²⁰ Mo negai

Mose emağurito. Ma Mose eğorato nai, marevana tu namo vedaurea. Ma ģia tu ģue toitoi tamana ģena numai ģenariato, ²¹ benamo numa na ģetore-rosiato nai tu, Pharao natuna ģuiatona na eğabiato, benamo natunai evağa-iağoato. ²² Mose tu Aigupito ģeri riba e iaunega mabarana ģevağa-ribaiato, ema ģena guruğa e veiğa ma seğukari tarimanai eiağoto.

²³ Ma ģena mağuri lağanina gabana vasivasi (40) eğabiato, benamo karona Isaraela tarimari nea rakağitari etato. ²⁴ Ģia na Aigupito tarimana ta eğitaiato, Isaraela tarimana ekwariato-ğoi, benamo ģia eiağoto gogobana eragato, benamo mo Aigupito tarimana evaği-maseato. ²⁵ Mose matoru ekirato tu ģena tarimarima beğe tuğamaği-fakani, ģia ģenana Barau na Isaraela tarimari bevağa-mağuririni, senaği moğa Isaraela tarimari na tu asi ģeriba-maoroato. ²⁶ Ma elañanito nai, ģia na Isaraela tarimari ruarua eğitarito ģevevağito-ğoi, benamo nevağa-mainori ģana ekirarito, ekirato, 'Ģomi tau ruarua, ģoseğaği, ģomi tu tarikaka moğo ruarua, ma kara dainai tu taumi ruarua ģovevağini?' ²⁷ Senaği vevaği ekoraiato tarimana na Mose edori-veğitaiato, benamo ekirato, 'Ģoi tu deikara na ģai ģema vere ema toto-iobukaiobuka tarimanai evağa-iağomuto?' ²⁸ Ģoi ourani tu ģorağani Aigupito tarimana ovaği-maseato kavana au novaği-masegu otoni?' ²⁹ Mose na mo guruğa eseğağiato, benamo eraga-kwareğato, Midian ģana egari-rakato. Monai etanuto-ğoi nuğanai natuna ruarua ģemağurito.

³⁰ Lağani gabana vasivasi (40) ģekorito murinai, aneru ta tano fakanai Sinai Ģorona sevinai Mose ģenai efororito. Mo aneru tu ģau ruguruguna ģenai karava morenai eiağoto, benamo Mose ģenai efororito.

³¹ Mose na moğa eğitaiato nai, eğabato; benamo nea ģita-ğinikaua ģana eraka-kavinaği iağoto-ğoi nuğanai, Vereğauka garona eseğağiato, maiğesi ekirato, ³² 'Au tu ģoi senemu Aberahamo, Isako, e Iakobo ģeri Barau.' Mose egari-rakavato, benamo asi eurato ma bene boğe-iağo ģenoğoi. ³³ Barau na evağa-guruğaiato, ekirato, 'Ģemu tamaka kwakumu na novei-vağiri, korana mani oruğa-tağoni gabuna tu tano veağana.

³⁴ Moğoni, au ģegu tarimarima Aigupito ai ģevağamidigu midigurini tu bağitari ema ģeri midigumidigu ģabana guruna baseğağiri nai, au bamariğo tu navağa-mağuriri ģana. Toma noiağoma, au na ģoi tu Aigupito ģana atuğu-ğenoğoimuni.'

³⁵ Mai Mose tu Isaraela tarimari na ģeruğaiato tarimana. Maiğesi ģekirato, 'Ģoi tu deikara na ģai ģema vere e toto-iobukaiobuka tarimanai evağa-iağomuto?' Mai tarima sebona moğo tu Barau na etuğuo bene vere e bene vevağa-mağuri. Ema ģia na maki ģau rugurugunai karava moreri ai efororito aneruna ģenana evağa-kavaiato. ³⁶ Ģia na Isaraela tarimari Aigupito na eğori-rosirito nai, nuğa-farevaği veiğari e vetoğa boruri eveirito-ğoi, Aigupito nuğanai e Davara Kakakanai ema tanobara fakanai lağani gabana vasivasi (40). ³⁷ Mai Mose sebona na Isaraela tarimari ekirarito, ekirato, 'Barau na ģemi peroveta tarimana ta betuğuanai, au etuğuguto kavana. Mo peroveta tu ģo-

mi ģemi tarimarima ta.' ³⁸ Ģia tu Isaraela tarimari ģeri vegogo nuğanai tano fakanai ģita senera ema Sinai Ģoronai evağa-guruğaiato aneruna ģesi monai. Ģia na Barau ģena mağuri guruğana Barau ģenana eğabiato, ģita ma bene vağa-ribara ģana.

³⁹ Senağina ģita senera asi ģeurato ģena guruğa beğene ģabi-rağea, ema ģia ģekira-fitoğaiato ema nuğari ai ģeri ura tu Aigupito ģana ma ģeğenoğoi.

⁴⁰ Ģia na Arona ģekiraiato, ģekirato, 'Ģita ģera barau tari noveiri, ģita ģoirarai beğene raka ģana. Korana mai Mose ģita Aigupito na eğori-rosirato tarimana tu ģita asi ribara kamasi ta bevei bene.' ⁴¹ Mo ģaro ai ģia na boromakau natuna kavana kwaivakukuna ģeveiato. Benamo mo kwaivakuku ģoiranai ginitağo dagarari ģea toreto ema ģeğani-verekoto. Tauğeri ģimari na ģeveiato dagarana ģeverere-viniato. ⁴² Benamo Barau eraka-veğitato, ma Isaraela tarimari evini-iağorito, gu-ba visiğuri beğene toma-rakariğo viniri ģana. Mo tu peroveta tarimari ģeri bukai ģetoreato ilailanai, ekirani,

'Isaraela tarimami! Lağani gabana vasivasi (40) tano fakanai ģovağirito-ğoi mamoeiri, boromakauri, e ginitağo dagarari tu dia au ģegu.

⁴³ Mo tu kwaivakuku barauna Molok ģena farai rubuna,

ema ģemi barau Refan ģena visiğuiouiona ģoğwaiato-ğoi;

moğeri kwaivakuku tu ģomi na ģoveirito, boğono toma-rakariğo viniri ģana.

Moğa lorinai au na ģomi batuğurakamini Babulona mo rekena ģana.'

⁴⁴ Ģita senera tanobara fakanai ģetanuto-ğoi nai tu, farai rubuna maki ģia ģesi. Mo farai rubuna Barau na ģena guruğa moğoniri evağa-foforirito-ğoi. Mo farai rubuna ģeragaiato tu Barau na Mose ekira-varaiato lorinai, ema Mose na farai rubuna vetoğana eğitaiato ilailanai moğo ģeveiato. ⁴⁵ Moğa murinai ģita senera na mo farai rubuna tamari ģerina ģeğabiato, benamo Iosefa ģena veğorikau neganai ģeğwakau-iağoato irau bese tarimari tu ģita senera ģoirari ai Barau na ģeri tano na elai-veğitarito. Mo farai rubuna monai etanuto mo, Davida ģena nega. ⁴⁶ Davida na Barau ģena vevağa-namo eğabiato, ema enoğinoğito, monai Iakobo ģena Barau ģena tanu numana bene ragaia etato.

⁴⁷ Senağina Solomona na vau ģena numa eragaiato.

⁴⁸ Senaği Iaru-korokoro Barauna tu tarimarima ģimari na ģeragarini numari ai tu asi etanuni, peroveta tarimana ekirani kavana,

⁴⁹ 'Vereğauka ekirani,

"Guba tu au ģegu terona,

ema tanobara tu au kwakugu vağa-ruğatarina gabuna.

Be, au ģegu numa tu kamasi-kamasi na boğo raganai?

Au ģegu iağaraği gabuna tu aiğa?

⁵⁰ Maiğeri dagara mabarari

au ģimagu na asi aveirito, ei?" '

⁵¹ Stefano ma eguruĝato, ekirato, “Kira-ĝuiraĝi tarimami! Ĝomi nuĝami e seĝami tu Barau asi ĝeura-vini-ani tarimari kavari. Ĝomi tu senemi ĝeveito-ĝoi kavari ĝoveini, vanaĝivanaĝi Iauka Veaĝa ĝolai-veĝitaiani! ⁵² Kamara peroveta tu ĝomi senemi na asi ĝevaĝa-midigu midiguato? Ĝia na tu Vei-iobukaiobuka Tarimana ĝena iaĝoma ĝekiraĝi-fofori guineato tarimari tu ĝevaĝi-maserito. Ma toma ĝomi na tu Iesu boĝo re-vaia e boĝo vaĝi-debaia. ⁵³ Barau ĝena taravatu aneru na ĝeĝwa-mariĝoato tu ĝomi na ĝoĝabiato, senaĝina asi ĝokorana-iaĝiato.”

Stefano forena ĝeĝidara-maseato

⁵⁴ Ĝia na mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝebaru-rakavato, gadikari maki ĝeĝara-taririto Stefano ĝenai.

⁵⁵ Senaĝi Stefano tu Iauka Veaĝa na evaĝa-vonuato, egaga-raĝeto guba ĝana, benamo gubai Barau marevana baregona eĝitaiao, ema Iesu eĝitaiao Barau aroribanai ruĝataĝo. ⁵⁶ Benamo ekirato, “Ĝoboĝe! Guba bevekeo-faka aĝitaiani, ema Tarimarima Natuna tu Barau aroribanai eruĝa-taĝoni!”

⁵⁷ Mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai tu, ĝimari na seĝari ĝekou-ĝaurito vau ĝefararato. Benamo mabarari vaĝa-sebo ĝia ĝeraga-viniato, ⁵⁸ ĝeĝabiato, benamo siti murina ĝana ĝeinu-rosiato, benamo fore na ĝeĝidaraiao. Ma vaĝa-moĝoni tarimari ĝeri dabuĝa tu futua ta arana Saulo, ĝia kwakuna koranai ĝetorerito.

⁵⁹ Ĝeĝidaraiao-ĝoi nuĝanai, Stefano eĝuriĝurito, ekirato, “Iesu Vereĝauka o, au iaukagu noĝabi-raĝea.”

⁶⁰ Evetui-tarito, benamo ma taĝina ĝesi ekea-raĝeto, ekirato, “Vereĝauka o, ĝeri veiĝa rakavana maiĝa voina asi bono viniri.” Moĝesi eguruĝato, benamo emaseto.

8 Saulo na Stefano vaĝimasena tu eĝabi-raĝeato.

Ekalesia vaĝa-midigumidiguna e lai-lautilusina evesinato

Mo ĝaro ai Ierusalemna nuĝanai ekalesia vaĝa-midigumidiguna e lai-lautilusina baregona evesinato. Veĝabidadama tarimari mabarari ĝeraga-rovorovoto, Iudea e Samaria tanori mabarari ĝana ĝeiaĝoto, senaĝi apostolo tarimari ĝereĝari moĝo ĝeraga-kwanerito. ² Barau korana-iaĝina tarimari kotari na Stefano taĝina ĝevei-rakavato e ma taĝiri ĝesi ĝekeuato, benamo ĝea guriato. ³ Senaĝina Saulo na tu ekalesia nevaĝa-rakava korikoria etato. Numa tata nuĝari ai eraka-toĝato-ĝoi, benamo veĝabidadama tauri e vavineri einu-rosirito-ĝoi, ma eĝabi-iaĝorito-ĝoi dibura numai ea biri-ĝaurito.

Filipo Samaria ai eĝobatato

⁴ Ĝevaĝa-karovorito tarimari tu ĝeiaĝoto gaburi ai Barau ĝena guruĝa ĝea ĝobata-iaĝiato. ⁵ Filipo tu Samaria vanuĝana baregona ĝana eiaĝoto, monai Keriso varina ea fiuato. ⁶ Ĝutuma na Filipo ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiato ema nuĝa-farevaĝi veiĝari eveirito ĝeĝitarito nai, ĝia mabarari na ĝeseĝaĝi-vini mago-

magoato. ⁷ Iauka rakavari tarimarima ĝutuma ĝerina ma ĝabari ĝesi ĝeraka-vaĝito, ema tauĝaniri tavi tari ĝemaseto tarimari e kwaku rakava tarimari ĝutuma ĝenamoto. ⁸ Moĝa lorinai mo Samaria vanuĝana nuĝanai iaku baregona eĝorato.

⁹ Mo vanuĝai tarima ta etanuto-ĝoi arana tu Simona. Guinenai ĝena meĝameĝa e ĝora veiĝari na Samaria tarimari evaĝa-ĝaba rakavarito-ĝoi. Tauĝena evekiraĝi-to-ĝoi, ĝia tu varaĝe rakava, ¹⁰ ema tarimarima mabarari mo vanuĝa nuĝanai misina na beiaĝo mo baregona na ĝeseĝaĝi-viniato-ĝoi, ema ĝekirato-ĝoi, “Mai tarima tu mo Barau ĝenana eiaĝomato seĝukana ĝekiraĝiani ‘Seĝuka Baregona’.” ¹¹ Ĝia ĝeseĝaĝi-viniato, korana ĝaro barego vedaurea ĝia ĝena meĝameĝa veiĝari na evaĝa-ĝabarito. ¹² Senaĝi Filipo na Barau ĝena Basileia, (ĝena veĝitaĝau seĝukana evaĝa-ruĝaiani maiĝa), Varina Namona e Iesu Keriso arana varina eĝobata-vinirito nai, tau e vavine na ĝevaĝa-moĝonia-to, benamo ebatatorito. ¹³ Simona na maki evaĝa-moĝoniato, benamo babatato eĝabiato. Moĝa murinai Simona na Filipo ekaferi-kaferiato, ma Filipo na seĝuka veiĝari baregori e vetoĝa boruri eveirito-ĝoi nai, eĝaba-rakavato.

¹⁴ Apostolo tarimari Ierusalemna ĝetanuto-ĝoi ĝeseĝaĝito, Samaria tarimari na tu varau Barau ĝena guruĝa ĝeĝabi-raĝeato, benamo Petero e Ioane ĝetuĝu-iaĝorito Samaria ĝana. ¹⁵ Tauri ruarua ĝeraĝasito nai tu, veĝabidadama tarimari iatari ai ĝeĝauĝauto, Iauka Veaĝa beĝene ĝabia ĝana. ¹⁶ Korana Iauka Veaĝa ĝia ta iatari ai tu roĝosi roĝo bere raka-riĝo. Ĝia tu Iesu Vereĝauka aranai moĝo babatato ĝeĝabiato. ¹⁷ Petero e Ioane ĝimari ĝia iatari ai ĝeveĝabikauto, benamo ĝia na Iauka Veaĝa ĝeĝabiato.

¹⁸ Simona na apostolo tarimari eĝitarito, ĝimari ĝetore-kaurito vau Iauka Veaĝa ĝeĝabiato, benamo ĝia na moni Petero e Ioane eduĝi-vinirito, ekirato, ¹⁹ “Au maki mani seĝuka ĝovinigu, be ĝimagu ta iatanai bantore-kaua nai, Iauka Veaĝa bene ĝabia.”

²⁰ Senaĝi Petero na ekirato, ekirato, “Ĝoi ma ĝemu moni ĝesi karava gabuna ĝana ĝoiaĝo, korana otuĝa-maĝini Barau ĝena varevare tu moni na bovoiani!

²¹ Mai ĝauvei ai ĝoi tu asi ĝemu gabu, korana nuĝamu tu asi roroĝoto Barau ĝoiranai. ²² Mai ĝemu ura rakavana ĝenana novetuĝamaĝi-kure, benamo Vereĝauka nonoĝia, betaĝu ĝia na maniĝesi tuĝamaĝi ĝeĝevana oĝabiani nuĝamu ai maniĝa betuĝamaĝi-fitoĝaiani.

²³ Korana aĝitamuni, ĝoi tu nuĝa-ĝirimaĝirima na ovonuto, ema rakava na ebaru-bubuĝaumuto.” ²⁴ Benamo Simona na Petero evaĝa-veŝeato, ekirato, “Mani ĝemi veiĝa, au iatagu ai Vereĝauka nonoĝia, be mani bokiraĝiri dagarari ta au ĝegu ai asi bene ĝora.”

²⁵ Petero e Ioane na Vereĝauka ĝena guruĝa ĝekiraĝi-foforiato e ĝevari-fiuato murinai, Ierusalemna ĝana ĝeĝenoĝoito. Ĝeri ĝenoĝoi ai Samaria vanuĝari vokari Vari Namona ĝeĝobata-iaĝiato.

Filipo e Itiopia tarimana baregona

²⁶ Vereġauka ġena aneru ta na Filipo evaġa-guruġaiato, ekirato, "Novariġisi, gabina (o south) rekena ġana noiaġo, bono iaġo mo, Ierusalem na Gasa ġana ġeiaġoni dabarana ġana. Mo tu tano fakana dabarana, tarima ta asi etanuni." ²⁷ Benamo evariġisito, eiaġoto. Eiaġoto-ġoi nuġanai, Itiopia tarimana ta, dagi baregona tarimana, tu ġena vanuġa ġana eġenoġoito-ġoi. Ġia tu Itiopia ġitaġauna vavinena baregona ġena farefare eġitaġaurito-ġoi tarimana baregona. Ġia tu eunuko, (seuri ġefararito tarimana). Ġia Ierusalemna ġana eiaġoto tu, Barau benea toma-rakariġo vinia ġana.

²⁸ Ġena ġenoġoi ai kariota iatanai etanukauto vau, Isaia peroveta tarimana ġena buka eiavi-iaġoato-ġoi.

²⁹ Benamo Iauka Veaġa na Filipo evaġa-guruġaiato, ekirato, "Noiaġo, mo kariota sevina bonoa raka." ³⁰ Benamo Filipo kariota sevina ġana eraga-iaġoto, benamo mo tarima eseġaġiato, Isaia peroveta tarimana ġena buka eiaviato-ġoi. Benamo ekirato, "Mani guruġa oiaviani anina ma ribamu ba?" ³¹ Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Au tu kamasi baribani. Mai tu tarima ta na bekiravaraguni vau bariba-maoroni." Benamo Filipo ekiraiato, ekirato, "Kariotai noma raġekau, be sevigu ai noma tanu."

³² Ġia na buka nuġanai eiaviato-ġoi toretorena tu maiġa,

"Ġia tu mamoe kavana ġeġori-iaġoato, beġene vaġi-masea ġana;

ema ġia tu mamoe natuna kavana ġuiri ġefakosi-vaġirini nai tu, mururi asi ġekeorini, moġesina kavana ġia maki muruna asi ekeoato.

³³ Ġetore-riġoato e ġena Kota dabarana ġekouato. Ġena bese tarimari tu dei na bekiraġirini?

Korana ġena maġuri tanobarai tu bema kori."

³⁴ Eunuko tauna na Filipo enoġiato, ekirato, "Nokiravaragu, mai peroveta tarimana na tu deikara moġesi ekiraġiato? Ġia tauġena evekiraġito ba ta ekiraġiato?"

³⁵ Benamo Filipo na mo toretore ġenana ġena guruġa esinaiato, ema Iesu Varina Namona evaġa-ribaiato.

³⁶ Mo dabara na ġeiaġoto nuġanai, nanu gabuna tai ġeraġasito. Benamo mo eunuko tauna na Filipo ekiraiato, ekirato, "Noboġe, nanu tu maiġa, kara na au babatisogu elau-ġauani?" [³⁷ Benamo Filipo ekirato, "Bema nuġamu mabarana ġesi ovaġa-moġoniani nai tu ba-babatisomuni." Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Oi, nuġagu mabarana ġesi avaġa-moġoniani Iesu Keriso tu Barau Natuna."]

³⁸ Benamo ġena draiva ekiraiato, kariota nevaġaruġataria, benamo kariota eruġa-tarito. Filipo e eunuko tauri ruarua nanu ai ġeraka-riġoto, benamo Filipo na eunuko tarimana eabatisoato. ³⁹ Tauri ruarua nanu na ġeraġekauto-ġoi nai, Vereġauka Iaukana na Filipo tu eġabi-veġitaiao. Eunuko tarimana na asi ma eġitaiao, senaġi ġena iaġoiaġo dabara na eiaġoto-ġoi roġo ma iakuna ġesi. ⁴⁰ Filipo tu Asoto ai ma ea foforito. Monai vanuġa mabarari ġari eiaġoto, Vari Namona

ea ġobata-iaġiato-ġoi, eiaġoto mo Kaisarea ai eraġasito.

Saulo evetuġamaġi-kureto

⁹ Saulo roġo Vereġauka ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari vaġa-rakavari e vaġi-maseri guruġari evei-gwadato-ġoi ma baruna ġesi. Benamo eiaġoto Rubu Veaġa verena baregona ġenai, ² enoġiato, vevaġa-riba fefana bene torea, Damaseko ai Iuda tarimari ġeri rubu bene viniri ġana. Be, Iesu ġekorana-iaġiani tauri e vavineri monai bene doġariri nai tu bene barubaruri, benamo Ierusalemna ġana bene ġori-ġenoġoi iaġomari.

³ Benamo Saulo na Ierusalemna eiaġuiato ma Damaseko ġana eiaġoto. Damaseko vanuġa ekavinaġiato nuġanai, asikauna mama ta guba na emoretto, ġia enanagi-tariato. ⁴ Benamo ġia tano ai eketo-tarito, ma garo ta eseġaġiato, ekirato, "Saulo, Saulo! Kara dainai au ovaġa-midigu midiguguni e olaiguni?" ⁵ Ġia evedanaġito, ekirato, "Vereġauka, ġoi tu deikara ei?"

Mo garo evaġa-veseto, ekirato, "Au tu Iesu, ġoi na au ovaġa-rakavaguni tarimagu. ⁶ Senaġi novariġisi, vanuġa baregonai noa raka-toġa, monai vau tarima ta na bekiramuni kara ma bono vei."

⁷ Ġia ġekavaiato tarimari mabarari ġeruġa-tarito, asi ġeguruġato, korana garo tu ġeseġaġiato, a tarimana tu asi ġeġitaiao. ⁸ Saulo tano na evariġisito, matana eiaġaiato nai tu, dagara ta asi eġitaiao. Benamo karonna na ġimanai ġeġabito, Damaseko ġana ġeġori-iaġoato. ⁹ Ġaro toitoi veġata matana ebubuto asi eboġeboġeto, ema asi eġaniġanito e nanu o dagara ta asi eniuato.

¹⁰ Damaseko ai Iesu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana ta arana Anania, mata-vanaġi ai Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, "Anania!" Ġia evaġa-veseto, ekirato, "Ou! Vereġauka, au maiġegu." ¹¹ Vereġauka na evaġa-guruġaiato, ekirato, "Novariġisi, be dabara ta arana Roroġoto Dabarana na noiaġo. Bono iaġo Iudas ġena numa nuġanai, Taso tarimana ta arana Saulo bonoa vedanaġi-iaġia, korana ġia tu monai moġa eġuri-ġurini. ¹² Ġia na mata-vanaġi ai tarima ta arana Anania beġitaia, beraka-toġa, ġimana ġia iatanai betore-kauri, matana bene fafa ġana."

¹³ Anania evaġa-veseto, ekirato, "Vereġauka, tarima ġutuma na ġegu ġekiraġito, mai tau na Ierusalemni ġoi ġemu tarimarima veaġari tu veiġa rakava kwaikwairi evei-vinirini. ¹⁴ Ema Damaseko ġana beiaġoma tu Rubu Veaġa vereri baregori na maoro ġeviniato, ġoi aramu ġevaġa-raġeani tarimari mabarari bene barubaruri e dibura numai bene toreri ġana."

¹⁵ Senaġina Vereġauka na ekiraiato, ekirato, "Noiaġo, korana mai tau tu au na varau aġabi-viriġiato, bese irauirau tarimari e tanobara vereri baregori ema Isaraela tarimari ġoirari ai au aragu bene kiraġia ġana. ¹⁶ Ema au na bavaġa-ġitaiani, ġia au aragu bakunai tu midigumidigu vovoka roġo beġabini."

¹⁷ Benamo Anania eiaġoto, numai eraka-toġato, ema ġimana Saulo iatanai etore-kauato. Benamo ekirato,

“Saulo tarikakagu, Vereġauka Iesu, ġia tu maiġana oiaġomato-ġoi nai dabara tumanai ġemu ai efororito tarimana. Ġia na betuġugu, korana matamu ma bene fafa ema Iauka Veaġa na ġoi bene vaġa-vonumu ġana.”¹⁸ Asikauna dagara ta maġani-kone ġunari noġa matana na eketo-vaġito, benamo ma eboġeboġe-ġenoġoito. Moġa murinai evaisi-raġeto, benamo babatiso eġabiato.¹⁹ Eġaniġanito murinai, tauna ma ekokore-ġenoġoito.

Saulo Damaseko ai eġobatato

Ma Saulo Damaseko ai tu ġaro kotari roġo ma etanuto, Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġesi.²⁰ Ġia asikauna rubu ġana eiaġoto, Iesu ea ġobata-iaġiato, ekirato, “Iesu tu Barau Natuna.”²¹ Saulo ġeseġaġiato tarimari mabarari nuġari ġefarevaġito, benamo ġekirato, “Mai tarima tu Iesu arana ġekiraġiani tarimari Ierusalemaj evaġirini tarimana ene? Ema maiġana beiaġoma tu mai veiġa sebona uranai bene ġabiri, be Rubu Veaġa vereri ġeri ai bene ġori-ġenoġoi-iaġori ġana ene?”

²² Senaġi Saulo ġena ġobata seġukana tu ebaregogo-ġoi. Ġena guruġai Iesu evaġa-moġoniato-ġoi, moġoni Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna). Mo guruġa Iuda tarimari Damaseko ai ġetanuto-ġoi tarimari tu asi ġeri vaġa-veve dabarana.

²³ Ġaro ġutuma ġekorito murinai, Iuda tarimari ġevegogoto, Saulo vaġi-masena dabarana ġeboioġaiato; ²⁴ senaġi kara ġeboioġaiato dagarana tu tarima tari na Saulo ġekira-varaiato, be eribaato. Boġi-laġani vanuġa barana ġatama bokari ġeġita-ġaurito-ġoi, ġia beġene vaġia uranai. ²⁵ Senaġi boġi ta Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari na ġeġabiato, boseġai ġeġuraiato, benamo vanuġa maġuna murikana na ġetuġu-riġoato.

Saulo Ierusalemaj ai

²⁶ Saulo Ierusalemaj ea votuto nai tu, ġena ura Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġesi beġene tanu-vegogo, senaġi ġia mabarari na ġegari-viniato, korana asi ġevaġa-moġoniato-ġoi, ġia tu moġoni korikori Iesu ġena mero. ²⁷ Senaġi Banabas na ea ġoriato, apostolo tarimari ġeri ai eġori-iaġoato. Ġia na vau ġeri ekiraġito, Saulo na Vereġauka dabara kamasi eġitaiato, ema Vereġauka na eguruġa-viniato. Ema ekira-vararito, kamasi Saulo tu Damaseko ai ma kokorena ġesi, asi egarito, Iesu aranai eġobatato nai. ²⁸ Moġa lorinai Saulo ġia ġesi ġetanuto-ġoi ema Ierusalemaj mabarana eġobatato-ġoi Vereġauka aranai ma kokorena ġesi. ²⁹ Grik garo ai ġeguruġato-ġoi Iuda tarimari ġesi ġeguruġato-ġoi e ġeveġare veġareto-ġoi, senaġi ġia na tu beġene vaġi-masea dabarana ġevetauto-ġoi. ³⁰ Tarikaka na mai boioġa ġeribaato nai tu, Saulo Kaisarea ġana ġeġori-variġoato, ma monana Taso ġana ġetuġu-rakaato.

³¹ Moġa lorinai ekalesia mabarana Iudea, Galilea, e Samaria tanori ai maino eġorato. Ekalesia ġena kokore

ebaregogo e Vereġauka garina ġeveito-ġoi ema Iauka Veaġa na evaġa-kavarito.

Petero Lida e Iopa ai

³² Petero gabu mabarari ġari eiaġoto, nuġanai tu Lida ġana maki evariġoto, Barau ġena tarimarima veaġari rakaġitari. ³³ Monai tarima ta arana Aenea edoġariato. Ġia kwakuna tu mase ema laġani imaima toitoi (8) veġata ġena genagena bedina na asi evar-iġisito. ³⁴ Benamo Petero na evaġa-guruġaiato, ekirato, “Aenea, Iesu Keriso na evaġa-namomuni. Novariġisi, ġemu genagena noiokua.” Asikauna Aenea evariġisito. ³⁵ Monai ġetanuto-ġoi Lida e Saron tarimari mabarari na ġeġitaiato, benamo Vereġauka ġenai ġeraka-kureto.

³⁶ Iopai Iesu ekorana-iaġiato-ġoi vavinena ta arana Tabita etanuto-ġoi. Grik garo ai arana tu Doreka, anina tu “deer”. Ġia tu veiġa namori ġutuma eveito-ġoi, ema asi ġeri-ġari tarimari evaġa-kavarito-ġoi. ³⁷ Mo negai ġia tu ekeveito, benamo emaseto. Tauġanina ġeguria-to, benamo numa tuġunai daiġutu tai ġea toreato.

³⁸ Iopa e Lida fakari tu asi manaġa. Be Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari Iopai ġeseġaġiato Petero tu Lidai nai, tarima ruarua ġetuġu-iaġorito ġia ġenai, beġene noġia, beġene kira, “Ġai ġesi si-iaġo, asi nokwaibo!”

³⁹ Moġa lorinai Petero evariġisito, benamo ġia ġesi ġeiaġoto. Eraġasito nai tu, tuġuna daiġutuna ġana ġeġori-varaġeato. Monai vabu mabarari na ġeruġa-ġeġeraġiato, benamo koudi e dabuġa kotari, Doreka na maġurinai eturirito-ġoi dagarari, ġia ġevaġa-ġita-iaġiato ma taġiri ġesi. ⁴⁰ Petero na ġia mabarari daiġutu na etuġu-rosirito, benamo evetui-tarito, eġuri-ġurito. Moġa murinai eboġe-tarito, mase vavinena eġitaia-to, benamo ekirato, “Tabita, novariġisi!” Tabita na matana eiaġarito, ma Petero eġitaiato, benamo etanuvaisito. ⁴¹ Petero na ġimanai eġabito, evaġa-ruġa-vaisito. Benamo veġabidadama tarimari e vabu ekeatoġarito. Ġia ġema raka-toġato nuġanai, Tabita tu maġuri eruġa-taġoto-ġoi. Benamo Petero na ġeri ai etuġu-iaġoato. ⁴² Mai veiġa varina Iopa mabarana era-gerovorovoto, benamo tarima ġutuma na Vereġauka ġevaġa-moġoniato. ⁴³ Petero ġaro vovoka Iopai etanuto, boromakau kefiru eġauvei-iaġirito-ġoi tarimana arana Simona ġesi.

Petero e Korenelio

10 Tarima ta arana Korenelio, ġia tu Kaisarea vanuġanai etanuto-ġoi. Ma ġia tu Roma ġeri vetari tarimari sinau sebna (100) eġorikaurito-ġoi tarimana. Ġia na vetari doġorona arana ġekiraġiato-ġoi tu “Itali ġeri Vetari Doġorona” eġita-ġaurito-ġoi. ² Ġia e ġena numa tarimari mabarari ġesi tu Barau ġekorana-iaġiato-ġoi ema Barau garina ġeveito-ġoi. Ġia na asi ġeri-ġari Iuda tarimari evaġa-kava baregorito-ġoi, ema vanaġivanaġi eġauġauto-ġoi Barau ġenai. ³ Lavilavi ta, horaġauna 3 koloko rekenai ġia emata-vanaġito, Barau ġena aneru ta eġita-korikoriatto, ema raka-toġato,

benamo ġia evaġa-guruġaiato, ekirato, "Korenelio!"
⁴ Benamo ma garina ġesi Korenelio na mo aneru eġita-karakaraiato, benamo ekirato, "Vereġauka, kara?"

Aneru na evaġa-veaseato, ekirato, "Ġemu ġuriġuri e ġemu vevaġa-kava asi ġeri-ġari tarimari ġeri ai tu Barau na eġabi-raġerito, ema ġia na etuġamaġirini.

⁵ Toma, tau kotari Iopa ġana notuġu-iaġori, be tau ta arana Simona, ġia arana ta tu Petero, beġenea ġoria.

⁶ Ġia tu Simona, boromakau kefiru eġauvei-iaġirini tarimana ġesi etanuni; ġena numa tu kone rikinaì."

⁷ Mo evaġa-guruġaiato aneruna na eraga-kwaneato, benamo Korenelio na ġena vetuġunaġi tarimari ru-
 arua ema ġena vetari tarimana ta ekea-iaġomarito.

Ġena vetari tarimana moġa tu Barau ekorana-iaġiato-
 ġoi tarimana e ġia tu vanaġivanaġi Korenelio sevinaì
 ġia vetuġunaġina ġeiaġo-viniato-ġoi tarimana ta.

⁸ Kara eġorato dagarari mabarari Korenelio na ekiravararito, benamo Iopa ġana etuġu-iaġorito.

Petero ġena mata-vanaġi

⁹ Ma elaġanito, ġia tu dabara na roġo ġeiaġoto-ġoi, Iopa ġekavi-naġiato, ġaroġotai Petero tu numa tuġunai eraġekauto, nea ġuriġuri ġana. ¹⁰ Ġia varau evitooto, benamo ġena ura tu neġaniġani. Ma ġaniġani tu roġo ġerovinarito-ġoi nuġanai, ġia emata-vanaġito.

¹¹ Ġia na guba evekeoto eġitaiato, ema dagara ta dabuġa baregona kavana, daigunina vasivasi emariġoto-ġoi ġia ġenai, noġa moġo ġetuġu-mariġoato-ġoi tanobara ġana. ¹² Ġia emariġoto-ġoi nuġanai tu maġuri dagarari irauirau mabarari, kwakuri vasivasi ġerakani dagarari, e ġedarani dagarari, ema guba na ġerovoni manuri. ¹³ Benamo garo ta na ekiraiato, ekirato "Petero, novariġisi, be novaġiri, noġaniri!"

¹⁴ Senaġi Petero evaġa-veseto, ekirato, "Vereġauka, asiġina ġinavaġi! Rakava e asi veiareva dagarari ta au na roġosi roġo bara ġania." ¹⁵ Mo garo na ma evaġa-guruġa ġenoġoiato ekirato, "Barau na eiarevarito dagarari ta rakavana asi bono kiraġi." ¹⁶ Vaġa-toitoi moġesi eġorato, benamo mo dabuġa asikauna tu guba ġana ma eġabi-varaġeato.

¹⁷ Petero na mo ġena mata-vanaġi ai eġitarito dagarari anina roġo etuġamaġi-vetaurito-ġoi nuġanai, Korenelio ġena vetuġunaġi tarimari tu ġevotuto, ma ġeribato Simona ġena numa tu ainai. Benamo ġeiaġoto mo numa ġatama bokana korana ġoiranai ġea ritoġo-tarito. ¹⁸ Benamo ġekeato e ġevedanaġito, ġekirato, "Simona, arana ta ġekiraġiani Petero, tu mainai etanuni ba?" ¹⁹ Petero na tu roġo mo mata-vanaġi anina etuġamaġi-vetaurato-ġoi nuġanai, Iauka Veaġa na evaġa-guruġaiato, ekirato, "Noseġaġi, ġoi tu tarima toitoi na ġevetaumuni. ²⁰ Be novariġisi, noraka-riġo, ġia ġesi boġono iaġo. Asi bono ġoiaġi, korana au na atuġurito bene."

²¹ Petero eraka-riġoto mo tarima ġeri ai, benamo ekirato, "Ġovetauani tauna tu au maiġegu. Kara dainai boġo iaġoma?" ²² Ġia ġevaġa-veseto, ġekirato, "Ġai tu vetari tarimari sinau sebona (100) eġori-kaurini tarimana arana Korenelio na betuġuma. Ġia tu vei-

iobukaiobuka e Barau garina eveini tarimana, ema Iuda tarimari mabarari na maki ġegubakau-baregoani. Ġia tu Barau ġena aneru ta na ekiraiato, ġoi bene keakaumu, ġena numa ġana bono iaġo, ema ġoi na kara bokiraġirini bene seġaġiri." ²³ Benamo Petero na mo tarima eġabi-raġerito ġena numai, monai ġegenato.

Petero tu Korenelio ġena numa ġana eiaġoto

Boġiboġi ai ġevariġisito, benamo Petero ġia ġesi ġeiaġoto, ema tarikaka kotari Iopa na maki ġia ġesi ġeiaġo-sebonato. ²⁴ Ġia ġeiaġoto, dabara tumanai ġea genato, ma elaġanito vau Kaisareai ġevotuto. Korenelio na tu ġia enari-taġorito-ġoi, garagarana e ġatana maki ekea-vegogorito ġena numai. ²⁵ Petero erakatoġato nuġanai, Korenelio na edoġariato, benamo kwakuna koranai evetui-tarito ma etutuġutari-viniato. ²⁶ Senaġi Petero na evaġa-ruġa-vaishiato, ekirato, "Novariġisi, au maki tarimarima moġo." ²⁷ Numa nuġanai ġeraka-toġato-ġoi nai, Petero na Korenelio evaġa-guruġaiato-ġoi. Ma numa nuġanai tu tarimarima ġutuma vegogotaġo edoġaririto. ²⁸ Benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġomi tauġemi maki ma ribami ginikau, ġai ġema taravatu ekirani, Iuda tarimana ta irau bese tarimana ta ġesi asi bene tanu-vegogo o asi bene raka-ġitaia maki, taravatu. Senaġi Barau na bevaġa-ġitagau, au na tarima ta asi bana kiraġia ġia tu rakava o asi veiareva. ²⁹ Moġa lorinai boġo keakaugu nai, baiaġoma moġo, asi bakira-sirivaġi. Be nadanaġimi, au tu kara dainai boġo keakaugu?"

³⁰ Korenelio ekirato, "Ġaro vasivasi varau beġe iaġo, au tu ġegu numai aġauġauto-ġoi horaġauna 3 koloko lavilavi rekenai, maitoma horaġauna kavana. Benamo asikauna dabuġa kurokuro lelevaġina na evedabuġato tarimana ta ġoiragu ai eruġa-tarito, ³¹ benamo ekirato, 'Korenelio! Barau na ġemu ġauġau beseġaġia e vevaġa-kava veiġari asi ġeri-ġari tarimari ġeri ai etuġamaġirito. ³² Iopa ġana novetuġu-iaġo, Simona, ġia arana ġekiraġiani Petero ġetoni, beġenea kiraia, be bene iaġoma. Ġia tu Simona, boromakau kefiru eġauvei-iaġirini tarimana ġena numai etanuni kone rikinaì.' ³³ Moġa lorinai asikauna vetuġumu araga-veito, ema bovei-nauġa, veiġa namo taumu, korana boiaġoma bene. Toma ġai mabarama tu Barau ġoiranai maiġema, ma Vereġauka na bevaġa-naġimu guruġari mabarari baġana seġaġiri ġana."

Petero ġena ġobata

³⁴ Benamo Petero ġena guruġa esinaiato, ekirato, "Au toma bama riba-maoro, Barau na tarimarima mabarari tu eġabiraġe-ilailarinu. ³⁵ Bese mabarari nuġari ai tu deikara na ġia garina eveini, ema veiġa iobukari eveini tarimana moġo ġia na eġabi-raġeani. ³⁶ Barau na Isaraela tarimari ġeri ai etuġu-iaġomaiato varina tu maiġa, mo tu maino varina Iesu Keriso ġenana maino varina namona efiuato-ġoi. Iesu Keriso tu tarima mabarari ġeri Vereġauka. ³⁷ Ġomi ma ribami

Iudea nuĝanai kara eĝorato, Galilea na evesinato. Mo tu Ioane na babatiso eĝobata-iaĝiato murinai. ³⁸ Iesu, Nasareta tarimana varina, ĝomi ma ribami, kamasi Barau na Iauka Veaĝa e seĝuka ĝia iatanai ebubu-riĝoato. Ĝia tu gabu mabarari ĝari eiaĝoto, veiĝa namori eveirito-ĝoi, ema Diabolo ĝena seĝuka na eĝabirito tarimari mabarari evaĝa-maĝuririto-ĝoi, korana Barau tu ĝia ĝesi. ³⁹ Ĝai tu ĝia na Iuda e Ieruselema tanori ai eveirito-ĝoi dagarari mabarari ĝavaĝa-moĝonirini tarimama. Ĝia tu satauro ai ĝeikoko-kauato nai ĝevaĝa-maseato. ⁴⁰ Senaĝina Barau na ĝaro vaĝa-toitoinai (3) evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato ema evaĝa-foforiato beĝene ĝitaia ĝana. ⁴¹ Ĝia tu tarimarima mabarari na asi ĝeĝitaiato, senaĝi ĝevaĝa-moĝoniani tarimari, mo tu Barau na eviriĝi-guinerito tarimari na moĝo ĝeĝitaiato. Ma moĝeri tarimari tu ĝai maiĝema. Ĝia evariĝisi-ĝenoĝoiato murinai, ĝai tu ĝia ĝesi ĝaĝaniĝani-vegogoto e ĝaniuniu-vegogoto. ⁴² Ĝia na evaĝa-naĝimato, tarimarima ĝeri baĝana ĝobata e baĝana kiraĝi-foforia, ĝia tu Barau na eĝabi-hidiato, maĝuri tarimari e mase tarimari ĝeri vevaĝa-maoro tarimanai evaĝa-iaĝoato. ⁴³ Peroveta tarimari mabarari na ĝia ĝekiraĝi-foforiato-ĝoi, ĝekirato-ĝoi, ĝia beĝe vaĝa-moĝoniani tarimari mabarari tu ĝia arana seĝukanai Barau na ĝeri rakava betuĝamaĝi-fitoĝarini.”

Irau bese tarimari Iauka Veaĝa ĝeĝabiato

⁴⁴ Petero roĝo eguruĝato-ĝoi nuĝanai, Barau ĝena guruĝa ĝeseĝaĝiato-ĝoi tarimari mabarari iatari ai Iauka Veaĝa eraka-riĝoto. ⁴⁵ Iuda tarimari Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi ema Petero ĝesi Iopa na ĝeiaĝomato tarimari tu ĝeĝaba-rakavato, korana Barau na Iauka Veaĝa irau bese tarimari maki evinirito iatari ai ebubu-riĝoato. ⁴⁶ Korana ĝeseĝaĝirito garo irauri ai ĝeguruĝato-ĝoi, ema Barau ĝevaĝa-raĝeato. Benamo Petero ekirato, ⁴⁷ mai tarimarima na tu Iauka Veaĝa varau beĝe ĝabia, ĝita na taĝabiato kavana. Be, nanu nuĝanai babatiso beĝene ĝabia ĝana tu deikara na bekira-ĝoiani? ⁴⁸ Moĝa lorinai ĝia na ekirarito, Iesu Keriso aranai beĝene babatisori. Benamo ĝia na Petero ĝenoĝiato, ĝaro kotari ĝia ĝesi roĝo ma beĝene tanu.

Petero ĝena guruĝa-fofori Ieruselema ai

11 Apostolo e tarikaka Iudea tanonai mabarari ĝeseĝaĝito, irau bese tarimari na maki Barau ĝena guruĝa varau ĝeĝabi-raĝeato. ² Benamo Petero Ieruselema ĝana evaraĝeto nai tu, Iesu ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi tarimari, senaĝi tauĝaniri kefiru tu ĝelama-vaĝirito, moĝeri na ĝeĝau-fitoĝaiato, ³ ĝekirato, “Ĝoi tu kefiru asi ĝelama-vaĝirini irau bese tarimari ĝeri numai oa raka-toĝato, ema ĝia ĝesi oa ĝaniĝani-vegogoto!”

⁴ Benamo Petero na vari mabarana ĝeri ekiraĝito, kamasi evesinato mo magona. Ekirato, ⁵ “Au tu Iopa vanuĝana baregonai aĝuririto-ĝoi, nuĝanai amata-vaĝito. Aboĝeto, dagara ta dabuĝa baregonna ka-

vana, daigunina tu vasivasi (4), guba na emariĝoto-ĝoi, noĝa moĝo ĝetuĝu-mariĝoato-ĝoi, ĝoiragu ai ema vettore-tarito. ⁶ Aboĝe-ĝurato nai tu, maĝuri dagarari irauri, tanobarai kwakuri vasivasi na ĝerakani bureĝari, e boĝai ĝetanuni bureĝari, e ĝedarani dagarari, ema guba na ĝerovoni manuri aĝitarito. ⁷ Benamo garo ta aseĝaĝiato, ekirato, ‘Petero, novariĝisi, be novariĝi e noĝaniri!’ ⁸ Senaĝi au akirato, ‘Vereĝauka, asiĝina ĝinavaĝi, rakava e asi veiareva dagarari ta au murugu na roĝosi beĝere raka-toĝa.’ ⁹ Mo garo guba na ma eguruĝa-ĝenoĝoiato, ekirato, ‘Barau na eiarevarito dagarari tu rakavari asi bono kiraĝiri.’ ¹⁰ Vaĝa-toitoina moĝesi eĝorato, benamo dagara mabarari guba ĝana ma eĝabi-varaĝerito.

¹¹ Mo horaĝauna sebonai tarima toitoi au atanuto-ĝoi numanai ĝeraĝasito. Ĝia tu Kaisarea na ĝetuĝurito au ĝegu ai. ¹² Benamo Iauka Veaĝa na ekiraguto, ĝia ĝesi bana iaĝo, asi bana ĝoiaĝi. Mai tarikaka imaima sebona (6) maki au ĝesi Kaisarea ĝana ĝaiaĝoto, ema mabarama Korenelio ĝena numai ĝaraka-toĝato. ¹³ Ĝia na ĝema ekiraĝiato, kamasi aneru ta, ĝia ĝena numai efororito eĝitaiao, ema ekiraiato, ekirato, ‘Iopa ĝana novetuĝu-iaĝo, Simona, ĝia arana ta tu Petero, beĝene kiraia, bene iaĝoma. ¹⁴ Ĝia na guruĝa tari ĝemu bekiraĝirini, benamo mo guruĝa ĝerina Barau na ĝoi ema ĝemu numa tarimari mabarari bevaĝa-maĝurimani.’ ¹⁵ Au na guruĝa vau asinaiao nuĝanai, Iauka Veaĝa emariĝoto ĝia iatari ai, Pentekoste ĝaronai ĝita iatarai emariĝoto kavana. ¹⁶ Benamo Vereĝauka na kara ekiraĝiato dagarana atuĝamaĝi-doĝariato, ekirato, ‘Ioane tu nanu na ebabatisoto-ĝoi, senaĝina ĝomi tu Iauka Veaĝa na bebabatisomini.’ ¹⁷ Bema Barau na mo varevare sebona moĝo, ĝita Vereĝauka Iesu Keriso tavaĝa-moĝoniato nai evinirato varevarena, irau bese tarimari maki evinirito nai tu, au tu deikara, be au na Barau bakira-ĝoiani?”

¹⁸ Ĝia na mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝeri guruĝa barubaru ĝevaĝa-magoato, benamo Barau ĝevaĝa-raĝeato, ĝekirato, “O kato, irau bese tarimari maki Barau na vetuĝamaĝi-kure dabarana bevaĝa-ĝitari, maĝuri beĝene ĝabia ĝana.”

Ekalesia evesinato Antioka ai

¹⁹ Stefano emaseto nai, ekalesia vaĝa-midigumidiguna e lai-lautilausina eĝorato, benamo veĝabidadama tarimari ĝevaĝa-raga rovorovorito. Ĝia kotari ĝeiaĝoto mo Foenikia, Saipras e Antioka ai ĝea raĝasito. Monai Iuda tarimari ĝeri ai moĝo Iesu varina ĝeĝobata-iaĝiato-ĝoi. ²⁰ Senaĝi veĝabidadama tarimari kotari, Saipras e Kurene tarimari tu Antioka ĝana ĝeiaĝoto, Grik tarimari ĝeri ai maki vari ĝea fiuato, Iesu Vereĝauka Varina Namona ĝeĝobata-iaĝiato-ĝoi. ²¹ Vereĝauka seĝukana tu ĝia ĝesi, be tarimarima ĝutuma-bara Vereĝauka ĝevaĝa-moĝoniato ema ĝevetuĝamaĝi-kureto.

²² Ieruselema ekalesiari na mai vari ĝeseĝaĝiato, benamo ĝia na Banabas Antioka ĝana ĝetuĝu-iaĝoato.

²³ Ĝia Antiokai eraĝasito, benamo Barau ĝena vare-

vare-bara tarimarima ġeri ai eġitaiato nai, eiaku-rakavato. Ma mabarari elaunaġirito, moġoni ai Vereġauka beġene korana-iaġia ma nuġari mabarari ġesi. ²⁴ Banabas tu tarima namona, Iauka Veaġa e veġabidadama na evonuto. Ema tarimarima ġutuma-bara Vereġauka ġena tarimarimai ġeiaġoto.

²⁵ Benamo Banabas Taso ġana eiaġoto, Saulo vetau-vetauna. ²⁶ Edoġariato, benamo Antioka ġana eġoriaġoato. Monai mo laġani sebona, tauri ruarua ekalesia ġesi ġevegogoto-ġoi e tarimarima ġutuma-bara ġevaġa-ribarito-ġoi. Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari tu Antioka vanuġanai vau ġekiraġirito "Christian".

²⁷ Mo ġaro ai peroveta tarimari kotari Ierusalemna na Antioka ġana ġevariġoto. ²⁸ Ta ġia fakari ai arana tu Agabo. Agabo evariġisito, Iauka na evaġa-ribaiato ilailanai tanobara mabarana doġe baregona beġorani varina efiu-guineato. Mo doġe baregona tu Klaudio ġena veġitaġau ġarori ai eġorato. ²⁹ Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari na ġeura-iaġiato, ġia tata ġeri doġari ilailari ai tarikakari Iudeai ġeri ai ġeri varevare dagarari kotari beġene tuġu-iaġo, beġene vaġa-kavari ġana. ³⁰ Mo veiġa tu ġeveiato, Banabas e Saulo ġeri ai ġeri moni ġetuġkauto, rubu ġitataġona tarimari beġene viniri ġana.

Ekalesia vaġa-midigumidiguna e lai-lautilusina ebaregotto-ġoi

12 Moġeri ġaro ai Kini Heroda na ekalesia tarimari kotari eġabi-taririto, bene vaġa-midigu midiguri ġana. ² Iakobo (o Iames), Ioane kakana, tu baġa na debana ebasi-ġutuato. ³ Heroda na Iuda tarimari eġitari-to, mo veiġa ġeiaiku-iaġiato nai tu, Petero maki ma ea ġabi-tariato. Mo tu asi etubuni faraona verekona ġarori ai eġorato. ⁴ Petero eġabi-tariato, benamo dibura numai etoreato. Monai vetari tarimari gabanana imaima sebona (16) etorerito, vasiri vasiri ai evaġaruġarito vauro, Petero ġeġita-ġauato. Heroda ġena ura tu Pasova murinai vauro, tarimarima ġoirari ai bene ġori-rosia ema bene vaġa-kotaia. ⁵ Moġa lorinai Petero tu dibura numai ġeġita-ġauato-ġoi, a ekalesia tu Barau ġenai ġeġauġau-kokore kokoreto-ġoi Petero ġena.

Aneru na Petero evaġa-maġuriato

⁶ Boġi, ma belaġanini tu Heroda na tarimarima ġoirari ai Petero beġori-rosiani, Petero tu seini na ġebarubaruato, benamo vetari tarimari ruarua vekaravari ai egenato, ema ġatama-boka ġitaġauna vetari tarimari na maki ġatama-boka ġenari-taġoato-ġoi. ⁷ Benamo Vereġauka ġena aneru ta efoforito, Petero sevinau eruġa-tarito, ema mama ta dibura numa nuġanai enaġi-tariato. Mo aneru na Petero ġabana ebota-karaiato, benamo evaġo-tataġiato, ma ekiraia-to, ekirato, "Ragavei, novariġisi!" Benamo seini Petero ġimana na ġeketo-vaġito. ⁸ Benamo aneru na evaġaguruġaiato, ekirato, "Ġemu gabaġau nobaru-taria, ema ġemu tamaka noveiri." Benamo Petero na eveiri-

to. Aneru ma ekirato, "Ġemu koudi na noveseġo, be au murigu na noiaġoma." ⁹ Petero ġia murinai erakato mo, dibura numa na eraka-rosito. Senaġi ġia tu asi ribana, mo aneru na kara eveiato-ġoi tu moġoni. Ġia matoru ekirato tu, emata-vanaġini etato-ġoi.

¹⁰ Ġatama-boka ġitaġauna tarimari ġeruġato gabuna ta ġeraka-vanaġiato, ma vaġa-ruaruana ma ġeraka-vanaġiato, ġeiaġoto mo, auri ġatama-bokanai ġea raġasito. Moġa tu vanuġa barana rakarosina ġatama-bokana. Mo ġatama-boka tu tauġena moġo ġia ġeri evekeoto, benamo ġeraka-rosito. Dabara na ġerakavariġoto-ġoi nuġanai, asikauna aneru na Petero eraga-kwaneato.

¹¹ Monai vau Petero eribato ġia ġenai kara eġorato, benamo ekirato, "Au toma moġoni bama riba, Vereġauka na ġena aneru betuġua tu, Heroda ġimana na, ema Iuda tarimari na au ġegu ai kara ta beġene veia ġetato-ġoi ġenana bema vaġa-maġurigu.

¹² Mo veiġa etuġamaġi-fakaiato, benamo Maria ġena numa ġana eiaġoto. Maria tu Ioane Mareko sinana. Monai numa nuġanai tu tarimarima ġutuma ġevegogoto, ġeġauġauto-ġoi. ¹³ Petero numa murikana ġatama bokanai esekeseketo, benamo vetuġunaġi ġuiatona ta arana Roda eiaġoto, nea ġitaia ġana.

¹⁴ Senaġi ġia na Petero garona eseġaġi-leiato, benamo iaku na evaġa-vonuato, benamo ġatama-boka tu asi ekeo-fakaiato, a ġia tu eraga-ġenoġoito, ea kirarito, Petero tu murikai eruġa-taġoni. ¹⁵ Ġia na ġekiraiato, ġekirato, "Ġoi tu bebabomu ba!" Senaġi ġia eġiġiraġeto-ġoi, ekirato, "Moġoni, Petero tu murikai eruġa-taġoni." Benamo ġekirato, "Mani tu ġia ġena aneru!"

¹⁶ Senaġina Petero tu roġo esekeseke-ġiġiraġeto-ġoi. Benamo ġeiaġoto, ġatama-boka ġea keo-fakaiato nai tu, Petero ġeġitaiato, ġeġaba-rakavato. ¹⁷ Petero ġimana na ekira-ġoirito asi beġene guruġa, benamo Vereġauka na kamasi dibura numa na eġori-rosiato ġeri ekiraġito. Ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, "Iakobo (o Iames) e tarikaka mabarari ġeri mai vari boġono kiraġia." Benamo ġia tu erakato, gabu ta ġana ma eiaġoto.

¹⁸ Boġiboġi, vetari tarimari fakari ai tu daradara baregona eġorato; ġevedanaġi-vedanaġito, ġekirato, "Petero tu kamasi bevei?" ¹⁹ Heroda na gabu mabarana evetau-ginikauato, senaġi Petero asi eġoitaġoato. Benamo Petero ġeġita-ġauato tarimari evaġa-kotarito murinai, ġena vetari tarimari o soldia ekirarito beġene vaġi-maseri. Moġa murinai Heroda na Iudea erag-kwaneato, ma Kaisareai ġaro tari ea tanuto.

Heroda emaseto

²⁰ Heroda tu Taia e Sidono tarimari ebaruvini-rakavarito; moġa lorinai Taia e Sidono tarimari ġeveġabi-vegogoto, ma Heroda ġea ġitaiato. Senaġi guine, Blasto, Heroda ġena ġena-daiġutuna ġitataġona tarimana ġesi roġo ġeveġatato, ġevaġamaranaiato, ema ġia rekeri ai roġo ekauto. Moġa murinai vauro ġeiaġoto, Heroda ġenai maino ġea

noĝiato, korana ĝia ĝeri tanobara ĝaniĝanina tu Heroda ĝena tanobarai ĝeĝabito-ĝoi.

²¹ Benamo ekiraĝi-toreato ĝaronai, Heroda na ĝena vere dabuĝana eveiato, benamo ĝena teronai ea tanukauto vau, tarimarima eguruĝa-vinirito. ²² Benamo tarimarima ĝeĝabato, ĝekirato, "Mai tu barau ta garona, dia tarimarima garona." ²³ Mo horai Vereĝauka ĝena aneru ta na Heroda ekwariato, korana ĝia na mo guruĝa eseĝaĝiato nai, Barau tu asi evaĝa-raĝeato. Ĝia tu ĝuioĝuio na ĝeĝaniato, emaseto.

²⁴ Senaĝi Barau ĝena guruĝa tu ebaregote e eraga-rovorovoto.

²⁵ Banabas e Saulo tu ĝeri ĝauvei ĝevaĝa-koriatu, benamo Ierusalemna na ĝeĝenoĝoito; Ioane Mareko maki ĝeĝori-kauato.

Banabas e Saulo ĝeĝabi-viriĝirito e ĝetuĝurito

13 Antioka ekalesiana nuĝanai tu peroveta e vevaĝa-riba tarimari kotari. Arari tu Banabas; Simeona, arana ta tu Niga; Lukio, Kurene tarimana; Manaen, ĝia tu Gavana Heroda ĝesi ĝevaĝa-baregorito; e Saulo. ² Ĝia na Vereĝauka ĝetoma-rakariĝo viniato-ĝoi e ĝeĝani-veaĝato-ĝoi nuĝanai, Iauka Veaĝa na ekirarito, ekirato, "Banabas e Saulo tu au ĝegu boĝono ĝabi-ĝerevaĝiri, korana au na bakeari, ĝegu ĝauvei ta beĝene veia ĝana." ³ Benamo ĝia ĝeĝani-veaĝato e ĝeĝuriĝurito murinai, ĝimari ĝia iatari ai ĝetore-kaurito, benamo ĝetuĝu-rakarito.

Saipras ai

⁴ Iauka Veaĝa na Banabas e Saulo etuĝurito, benamo tauri ruarua kone vanuĝana Seleukia ĝana ĝevariĝoto. Seleukia na tauri ruarua bouti ai ĝeraĝeto, benamo Saipras motumotu ĝana ĝevanaĝito. ⁵ Banabas ma Saulo Salami ai ĝevotuto nai, Barau ĝena guruĝa Iuda tarimari ĝeri rubu tari ai ĝea ĝobata-iaĝiato. Ioane Mareko maki ĝia ĝesi, ĝia tauri ruarua evaĝa-kavarito-ĝoi.

⁶ Tauri ruarua na Saipras motumotu mabarana ĝeraka-vanaĝiato, ĝeiaĝoto Pafo vanuĝanai ĝea raĝasito. Monai Iuda ĝeri ĝora e peroveta ĝofaĝofa tarimana ta arana Bar-Iesu ĝea doĝariato. ⁷ Ma Bar-Iesu tu motumotu verena, ma iaunega rakavarakava tarimana arana Seregio Paulo ĝatana. Mo vere na Banabas e Saulo ekea-iaĝorito ĝia ĝoirana ĝana, korana ĝena ura tu Barau ĝena guruĝa bene seĝaĝia. ⁸ Senaĝi mo ĝora tarimana Elima, (Bar-Iesu arana ta tu Elima), na ĝeri guruĝa ekira-fitoĝarito, ĝena ura vere na Iesu asi bene vaĝa-moĝonia. ⁹ Benamo Saulo, arana ta tu Paulo, Iauka Veaĝa na evaĝa-vonuato, benamo Elima eĝitakarakaraiato. ¹⁰ Benamo ekirato, "Ĝoi tu Diabolo natuna, ema veiĝa iobukaiobukari mabarari tu ĝoi na ovetari-vinirini! Ĝoi tu ĝofaĝofa e rakava mabarari na ovonuto. Vereĝauka ĝena veiĝa iobukaiobukari ĝofaĝofai bono vaĝa-iaĝori uranai ovededegwani. Mo veiĝa tu aitoma vau bovaĝa-dokoani? ¹¹ Noseĝaĝi! Toma Vereĝauka ĝena seĝuka ĝoi ĝemu ai beforin,

matamu bebubuni, ma laĝani mamana asi boĝitaiani, beiaĝoni mo, ĝaro ta."

Asikauna Elima tu mukuna na matana eĝabi-ĝauato, benamo eraka-ĝeĝeraĝi ĝeĝeraĝito, ĝena ura ta na ĝimanai bene ĝabi, ma bene ĝori-kaua. ¹² Mo vere na kara eĝorato dagarana eĝitaiato nai, Vereĝauka evaĝa-moĝoniato. Ema eĝaba-rakavato Vereĝauka ĝena vevaĝa-riba guruĝari ai.

Antioka vanuĝana Pisidia ai

¹³ Paulo ma karona ĝesi Pafo ĝeraga-kwaneato, bouti na Pega ĝana ĝeiaĝoto. Pega tu Pamfilia nuĝanai. Pega benamo Ioane Mareko na Paulo e Banabas eragakwanerito, ĝia tu Ierusalemna ĝana ma eĝenoĝoi-iaĝoto. ¹⁴ Pega na kwakuri na Antioka ĝana ĝeiaĝoto. Antioka tu Pisidia tanonai. Sabadi ai tu Iuda tarimari ĝeri rubu ai ĝeraka-toĝato, bona ĝetanu-tarito. ¹⁵ Mose ĝena taravatu e peroveta tarimari ĝeri toretore ĝeivirito murinai, rubu ĝitaĝauna tarimari na noĝinoĝi ĝetuĝuiaĝoato ĝia tauri ruarua ĝeri ai, ĝekirato, "Tarikaka, be-ma ma ĝemi vevaĝa-gwaĝiĝi guruĝari mai tarimarima ĝeri ai nai tu, ĝai ĝaurani, ĝeri ĝokiraĝi."

¹⁶ Paulo evariĝisito, ĝimana na eiave-taririto, benamo ekirato, "Isaraela taumi e irau bese tarimari fakari ai Barau garina ĝoveini tarimami, ĝoseĝaĝi! ¹⁷ Mai Isaraela tarimari ĝeri Barau na ĝai senema eĝabi-viriĝirito, ema ĝia na evaĝa-ĝutumarito, Aigupito tanonai ĝetanuto-ĝoi nai. Ma Barau ĝena seĝuka baregona na Aigupito tanona na eĝori-rosirito, ¹⁸ ema laĝani gabana vasivasi (40) kavana tano fakanai ĝia ĝeri ai evevaĝa-gwaĝiĝito. ¹⁹ Ĝia na Kanana tanonai bese imaima ruarua (7) tarimarimari evaĝa-mou-taririto. Ma ĝeri tano tu eĝabiato, Isaraela tarimari evinirito e ĝeri tanobarai evaĝa-iaĝoato. ²⁰ Mo dagara mabarari tu laĝani sinau vasivasi ma gabana imaima (450) kavana nuĝanai ĝeĝorato. Moĝa murinai ĝia na vevaĝa-ro-roĝoto tarimari evinirito, eiaĝoto mo peroveta tarimana Samuela ĝena veĝitaĝau laĝanina. ²¹ Ma ĝeri vere o kini ta beĝene ĝabia noĝinoĝina ĝeveito nai, Barau na Saulo evinirito. Ĝia tu Kisa natuna, mo tu Beniamina ĝena doĝoro tarimana. Saulo na laĝani gabana vasivasi (40) eĝita-ĝaurito. ²² Saulo kini dagina na eĝabi-vaĝiato murinai, Barau na Davida eĝabiato, Isaraela ĝeri kini ai evaĝa-iaĝoato. Barau na Davida tu maiĝesina ekiraĝi-foforiato, ekirato, 'Au na Davida, Iese natuna, badoĝaria, ĝia tu au nuĝagu na euravinarakavaiani tarimana. Ĝia na au ĝegu ura veiĝari mabarari beveirini.' ²³ Barau na ĝena guruĝatore ilailanai, Davida besena na, Isaraela tarimari ĝeri vevaĝa-maĝuri tarimana etuĝu-mariĝoato. Mo vevaĝa-maĝuri tarimana tu Iesu.

²⁴ Iesu roĝosi roĝo bere ĝauvei nuĝanai, Ioane na Isaraela tarimari mabarari eĝobata-vinirito, ekirarito, ĝeri rakava ĝerina beĝene vetuĝamaĝi-kure, benamo babatiso beĝene ĝabia. ²⁵ Ioane na ĝena ĝauvei dori evaĝa-koriatu nuĝanai, tarimarima ekirarito, ekirato, 'Ĝomi ĝotuĝa-maĝini au tu dei? Au tu dia ĝomi na ĝovaĝa-nogaiani tarimana. Senaĝi ĝoboĝe! Ĝia tu au

murigu na mani eiaĝomani, ma au tu asi ilaila ĝia kwakuna tamakari bakoki-vaĝirini.'

²⁶ Tarikakagu, Aberhamo besena, ema ĝomi irau bese fakari ai Barau garina ĝoveini tarimami: Mai ve-vaĝa-maĝuri guruĝana tu ĝita ĝera etuĝu-iaĝomaĭato. ²⁷ Ierusalemata tarimari ma ĝeri vere ĝesi Iesu asi ĝeĝi-ta-leaiato, ema Iesu, peroveta tarimari ĝeri guruĝa Sabadi mabarari ai ĝeĭavirito-ĝoi, tu asi ĝetuĝamaĝi-fakarito. Moĝesina naima ĝia na Iesu vaĝi-masena guruĝana ĝekiraĝito nai, peroveta tarimari ĝeri guruĝa ĝevaĝa-moĝonirito. ²⁸ Oba, vaĝi-masena korana ta tu asi ĝedoĝariato, senaĝina Pilato ĝenoĝiato, bene vaĝi-masea ĝetato. ²⁹ Buka Veaĝai ĝia ĝekiraĝiato guruĝari mabarari ĝeveirito murinai, satauro tuĝuna na ĝeĝabi-riĝoato, benamo fore ĝekwaiato kouĝana garanai ĝea toreato. ³⁰ Senaĝi Barau na mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoĭato, ³¹ ĝia ĝesi Galilea na Ierusalemata ĝana ĝeĭaĝoto-ĝoi tarimari na ĝaro vovoka ĝeĝitaiato. Ma ĝia toma tu Isaraela tarimari ĝeri ai Iesu ĝekiraĝi-foforiani.

³² Ema Barau na ĝita senera kara ekiraĝitore-vinirito Varina Namona ĝomi ĝakira-varamini. ³³ Mo kiraĝitore tu Barau na ĝita, ĝia tuburi, ĝera evaĝa-moĝoniato, mo tu ĝia na Iesu mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoĭato nai. Salamo vaĝa-ruaruanai etoreato ilailana, ekirani,

'Ĝoi tu au Natugu;

toma au tu ĝoi Tamamu ai baiaĝo.'

³⁴ Barau na moĝoni mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoĭato e asi ma beĝenoĝoini gara ĝana, benamo beboraĝani. Barau na tu maiĝesi ekiraĝiato, ekirato,

'Davida ĝena akiraĝi-torerito,

vevaĝa-namo veaĝari e moĝoniri tu ĝomi bavanimini.'

³⁵ Ema Salamo ta nuĝanai ma ekirani,

'Ĝoi ĝemu tarima veaĝana tu

asi beboraĝani,

korana tu asi bene ĝora otato.'

³⁶ Davida ĝena ĝuru ai Barau ĝena vetuĝunaĝi eiaĝo-vinito-ĝoi nai emaseto, benamo senena seviri ai ĝe-guriato, ma tauĝanina tu eboraĝato. ³⁷ Senaĝi Iesu, Barau na mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoĭato tarimana, tu tauĝanina asi eboraĝato. ³⁸ Moĝa lorinai, tarikakagu mabarami, au aurani boĝono riba, ĝai tu Iesu bakunai rakava tuĝamaĝi-fitoĝari varina ĝomi ĝemi ĝavari-fiuani. ³⁹ Mose ĝena taravatu na ĝomi ĝemi rakava tu asi beruĝa-vaĝirini riba, a Iesu na ĝia ĝevaĝa-moĝoniani tarimari mabarari ĝeri rakava tu eruĝa-vaĝirini, vei-iobukaiobuka tarimari ai evaĝa-iaĝorini. ⁴⁰ Rorimi boĝono vetore, be peroveta tarimari na ĝekiraĝirito dagarari, ĝemi ai asi beĝene ĝora; ĝekirato,

⁴¹ 'Ĝomi veĝabi-varaĝevaraĝe

tarimami ĝoboĝeboĝe!

Nuĝami ĝefarevaĝi, benamo ĝomase!

Korana ĝemi maĝuri ĝarori ai

au na veĝa ta baveiani,

enabe ta na ĝemi bekiraĝi-ĝinikauani,

senaĝi asi boĝo vaĝa-moĝoniani!'"

⁴² Paulo e Banabas rubu na ĝeraka-riĝoto-ĝoi nuĝanai, tarimarima na ĝenoĝirito, ĝoira Sabadi ai ma beĝene ĝenoĝoi, be mo guruĝa kotari ma ĝeri beĝene kiraĝi. ⁴³ Tarimarima vegogo na ĝeĝwa-lausiato murinai, Iuda tarimari ĝutuma, ema irau bese tarimari, Barau ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari, ĝutuma maki Paulo e Banabas muriri na ĝeĭaĝoto. Tauri ruarua na ĝevaĝa-guruĝarito e ĝelaunaĝirito, Barau ĝena varevare-bara nuĝanai beĝene ruĝa-gwaĝiĝi.

⁴⁴ Sabadi vaĝa-ruaruanai, dori moĝo mo vanuĝa baregona tarimari mabarari na Vereĝauka ĝena guruĝa seĝaĝi-seĝaĝina ĝeraka-vegogoto. ⁴⁵ Iuda tarimari na mo ĝutuma ĝeĝitarito nai, ĝemama-rakavato; benamo Paulo na kara ekiraĝirito-ĝoi guruĝari, ĝia na ĝekira-fitoĝarito e ĝevei-veĝare veĝareato. ⁴⁶ Senaĝi Paulo e Banabas tu ma kokoreri ĝesi ĝevaĝa-veserito, ĝekirato, "Barau ĝena ura lorinai tu ĝia ĝena guruĝa ĝai na ĝomi baĝana kiravara-guinemi. Senaĝi ĝomi na asi ĝoĝabi-raĝeani, monana tu ĝomi tauĝemi na ĝo-vaĝa-moĝoniani, ĝomi tu asi ilaila maĝuri vanaĝi-vanaĝi boĝo ĝabiani. Moĝa lorinai, ĝai na ĝomi ĝaraga-kwanemini, ma irau bese tarimari ĝeri ai ĝaiaĝoni.

⁴⁷ Korana Vereĝauka na tu maiĝesi evaĝa-naĝimato, ekirato,

'Au na ĝomi atoremite tu,

irau bese tarimari ĝeri mamai

boĝono iaĝo,

be vevaĝa-maĝuri boĝono ĝabi-rosia tanobarai ĝetanuni tarimari mabarari ĝeri ai.'"

⁴⁸ Irau bese tarimari na mo guruĝa ĝeseĝaĝiato nai, ĝeĭakuto e Vereĝauka ĝena guruĝa ĝevaĝa-raĝeato; ema Barau na eĝabi-viriĝirito maĝuri vanaĝivanaĝi beĝe ĝabiani tarimari mabarari ĝeveĝabidadamato.

⁴⁹ Vereĝauka ĝena guruĝa mo gabu mabarana nuĝanai eraga-rovorovoto. ⁵⁰ Senaĝi Iuda tarimari na irau bese vavineri, dagi baregori ĝeĝabi-taĝorito-ĝoi ma Barau ĝekorana-iaĝiato-ĝoi vavineri, e vanuĝa baregonai veĝitaĝau tauri, nuĝari ĝeĝanirito. Benamo ĝia na vevaĝa-midigumidigu ĝevaĝa-ĝoraiato Paulo e Banabas ĝeri ai, ema ĝeri gabu na ĝelai-rosirito. ⁵¹ Tauri ruarua na kwakuri kauri ĝekwari-ketoketorito, ĝia ĝeri kira-sirivaĝi vaĝa-moĝoniri ĝana, benamo Ikonio ĝana ĝeĭaĝoto. ⁵² Iesu ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari Antiokai tu iaku e Iauka Veaĝa na ĝevonuvonu-raĝeto.

Ikonio ai

14 Ikonioi Paulo e Banabas tauri ruarua Iuda tarimari ĝeri rubu ai ĝeveito-ĝoi kavana ĝerakatoĝato, benamo ĝeĝobatato. Ĝeri ĝobata na Iuda e Grik tarimari ĝutuma lelevaĝi ĝeveĝabidadamato.

² Senaĝi Iuda tarimari asi ĝeurato Iesu beĝene vaĝa-moĝonia, tarima kotari na irau bese tarimari ĝelau-naĝi-naĝirito, benamo tarikaka veĝabidadama nuĝanai tarimari ĝeĭau-rakava vinirito. ³ Paulo e Banabas monai ĝetanu-maukato. Ma kokoreri ĝesi Vereĝauka ĝena varevare-bara guruĝana ĝekiraĝiato-ĝoi. Vereĝauka na ĝeri guruĝa evaĝa-moĝonirito tu seĝuka evinirito, vetoĝa boruri e nuĝa-farevaĝi veĝari

ġeveito. ⁴ Senaġi mo vanuġa baregona tarimari tu ġevevare-kirato, reke-ta Iuda tarimari ġesi ġekauto, reke-ta tu apostolo tarimari ġesi. ⁵ Benamo irau bese tarimari e Iuda tarimari ma ġeri veguine-iaġi tauri ġesi ġeverori-vegogoto, ġeurato apostolo beġene vaġa-midigu midiguri e fore na beġene ġidara-maseri. ⁶ Senaġi Paulo e Banabas na mo boioġa ġeribaiato, benamo Likaonia tanonai vanuġa baregori ruarua Listera e Derebe, ema seviri tanori ġana ġegari-iaġoto e seviri vanuġari tari ġari. ⁷ Monai Vari Namona ġeġobata-iaġi-ato-ġoi.

Listera e Derebe ai

⁸ Listerai tarima ta etanuto-ġoi; ġia tu kwakuna raka-va emaġurito, be asi erakato-ġoi. ⁹ Mo tarima tu es-eġaġi-taġoto-ġoi Paulo eġobatato-ġoi nuġanai. Paulo na eġita-karakaraiato, benamo eribato ġia tu ġena veġabidadama na bevaġa-namoani riba, ¹⁰ benamo eguruġa-fararato, ekirato, "Novariġisi, noruġa-tari. Benamo eburi-vaisito, erakato.

¹¹ Tarimarima ġutuma na kara Paulo na eveiato ġeġi-taiato nai, ġeri Likaonia garonai ġekoġoto, ġekirato, "Barau tu tarimarimai beġe iaġo, beġe raka-riġo ġita ġerai!" ¹² Ġia na Banabas arana tu Dios ġetato, ema Paulo arana tu Hemes ġetato, korana Paulo tu eguruġa-vovokato-ġoi. ¹³ Dios ġena Rubu Veaġa verena ġena rubu tu vanuġa barana murikanai. Ġia na boro-makau e veravera vanuġa maġuna ġatama bokana ġana eġwa-iaġorito, korana tarimarima ġutuma ġesi ġeurato, apostolo ġeri ai ġinitaġo veiġari beġene vei ġana.

¹⁴ Senaġina apostolo ruarua Banabas e Paulo na ġeseġaġirito, kara ġeveia ġetato nai, ġeri dabuġa ġedarerito, benamo ġutuma nuġari ai ġeraga-ġabaġa-ba-toġato. ¹⁵ Ġekirato, "Karase ġomi tau tu maiġesi ġoveini? Ġai maki tarimarima moġo ġomi kavana! Ġai na tu Vari Namona ġomi ġemi ai ġaġabi-iaġomaiani, ġomi ġakiramini, mai asi tauri dagarari boġono raga-kwaneri, benamo Barau maġurina ġenai boġono raka-ġenoġoi ġatoni. Ġia na guba, tanobara, daġaru-bara, e ġetanu-iaġirini dagarari mabarari eveirito. ¹⁶ Guinenai ġia na bese mabarari etao-fitoġarito, tauġeri ġeri ura dabarari ai beġene raka ġana. ¹⁷ Senaġi dagara namori eveirini ġerina, ġia tauġena vanaġivanaġi evevaġa-moġonini: Ġia na ġura guba na evinimini e varovaro dagarari ġeri ġaro korikoriri ai evinimini. Ġia na ġaniġani asisebo evinimini e nuġami iaku na evaġa-vonurini." ¹⁸ Moġesi ġevaġa-guruġarito, senaġina mo tarimarima ġutuma-bara tu ġia tauri ruarua ġeri ai ġinitaġo ġauveina ġeveia roġo ġetato-ġoi, kiraġoiri tu tauri ruarua ġeri ai tu egwaġiġito.

¹⁹ A Iuda tarimari kotari Antioka e Ikonja na ġeiaġo-mato, ma moġeri tarimari ġia rekeri ai ġeġabi-vanaġir-ito. Benamo Paulo fore na ġeġidaraiato ma ġeinu-rosi-ato vanuġa murina ġana. Ġia ġetuġamaġito tu varau emaseto. ²⁰ Senaġi Iesu ġekorana-iaġi-ato-ġoi tarimari na ġeruġa-ġeġeraġi-ato nai tu eruġa-vaisito, benamo

vanuġa barana ġana ma erakatoġa-ġenoġoito. Boġi-boġi tu Banabas ġesi Derebe ġana ġeiaġoto.

Siria Antiokana ġana ġeġenoġoito

²¹ Paulo e Banabas na Derebe ai Vari Namona ġeġo-bata-iaġi-ato, benamo tarimarima ġutuma Iesu korana-iaġina tarimari ai ġeġabi-toġarito. Benamo ma ġeġenoġoi-iaġoto Listera, e Ikonja, ema Pisidia Antiokana ġana. ²² Ġia na Iesu ġekorana-iaġi-ato-ġoi tarimari ġevaġa-kokorerito e ġelaunaġirito, ġeri veġabidadama beġene ġabi-gigitariri. Ema ġekirato, "Ġita tu midigumidigu vovoka bita ġabirini vau Barau ġena Basileiai bita raka-toġani." ²³ Tauri ruarua na rubu tatai veġorikau tarimari ġevaġa-ruġarito. Ma tauri ruarua ġeġani-veaġato e ġeġauġauto murinai, Vereġauka ġimanai ġetore-kaurito. Mo tu ġia na ġeġabidadama-viniato-ġoi Vereġaukana ġenai.

²⁴ Pisidia tanona na ġeraka-vanaġito murinai tu, Pamfilia tanonai ġeraġasito. ²⁵ Pega vanuġanai Vereġauka ġena guruġa ġeġobata-iaġi-ato murinai tu, Atalia vanuġana ġana ġeiaġoto. ²⁶ Atalia na tu bouti na ġeġenoġoi-iaġoto Antioka ġana. Monai tu, ġeri evanelia iaġoiaġona roġosi roġo beġene sinaia nai, tarikaka na Barau ġena namo e varevare-bara nuġanai ġetore-kaurito, mai ġauvei beġene veia ġana. Ġauveina tu toma beġe vaġa-koria.

²⁷ Antiokai ġeraġasito nai tu, ekalesia tarimari ġevaġa-vegogorito, benamo Barau na ġia ġerina kara eveirito dagarari mabarari, e kamasġi ġia na irau bese tarimari ġeri veġabidadama ġatama bokana ekeoato variri, ġeri ekiraġito. ²⁸ Monai Iesu ġekorana-iaġi-ato-ġoi tarimari ġesi tauri ruarua ġetanu-maukato.

Ekalesia vegogona baregona Ierusalemaj

15 Tau kotari Iudea na Antioka ġana ġevariġoto, benamo tarikaka veġabidadama nuġanai tarimari ġevaġa-ribarito, ġekirato, "Ġomi tu vevaġa-maġuri asi ilaila boġo ġabiani riba, bema mero tauġaniri kefi-lamavaġi veiġana Mose ġena taravatu ai ekiraġiani dagarana asi boġo korana-iaġiani nai." ² Mo guruġa ġaramanai, Paulo e Banabas ġia ġesi veġare-veġare baregona ġeveiato. Moġa lorinai Paulo e Banabas ema Antioka ekalesia tarimari kotari ġeviriġirito, Ierusalemaj ġana beġene varaġe, be apostolo e ekalesia ġeġori-kauato-ġoi tarimari ġeri ai mo guruġa beġene vedanaġi-iaġia.

³ Ġia tu rubu na ġetuġu-iaġorito. Ma Foenikia e Samaria tanori nuġari na ġeraka-vanaġito nai tu, monai tarikaka ġeri ġekiraġito, kamasġi irau bese tarimari Barau ġenai ġevetuġamaġi-kureto. Tarikaka mabarari na mo vari ġeseġaġi-ato nai, mabarari ġeiau-rakavato. ⁴ Ierusalemaj ġeraġasito nai, ekalesia tarimari, e apostolo tauri, ema ekalesia ġeġita-taġoato-ġoi tarimari na ġeġabi-raġerito. Benamo Barau na ġia ġerina kara eveito dagarari mabarari ġeri ġekiraġito. ⁵ Senaġi Farisea doġoro na Iesu ġeġabidadama-viniato-ġoi tarimari kotari ġeruġa-vaisito, benamo ġekirato, "Irau

bese tarimari maki tauḡaniri kefiri beḡene lama-vaḡiri, ema boḡono kirari, Mose ḡena taravatu beḡene korana-iaḡia.”

⁶ Benamo apostolo e ekalesia ḡeḡita-taḡoato-ḡoi tarimari ḡetanu-vegogoto, ma mo vedanaḡi ḡetuḡa-maḡiato. ⁷ ḡeguruḡa-iaḡi maukaiato murinai, Petero evariḡisito, benamo ekirato, “Tarikakagu mabarami, ḡomi ma ribami, kai-veḡata ḡomi vefakami ai Barau na au eḡabi-hidiguto, irau bese tarimari ḡeri Vari Namona bana kiraḡia, be ḡia maki beḡene seḡaḡi e beḡene veḡabidadama. ⁸ Ema tarimarima nuḡari eribarini Barauna na irau bese tarimari Iauka Veaḡa evinirito, ḡita evinirato kavana. Mo veḡa ḡenana evaḡa-ḡitarani, ḡia maki eḡabi-raḡerito. ⁹ ḡita e ḡia fakarai vaḡa-irauna vetoḡana ta tu asi eveiato, korana tu ḡeri veḡabidadama lorinai, Barau na nuḡari eiarevarito. ¹⁰ Ma toma tu kara dainai Barau ḡotovo-naḡiani, Iesu ḡekorana-iaḡiani tarimari iatari ai meto ḡotorerini. Mo tu ḡita tauḡera na e ḡita senera na maki mo maruna ḡwaḡwana asi ḡeilailato dagarana. ¹¹ Asiḡina! ḡita taribani, ḡita tu Iesu Vereḡauka ḡena namo e varevare-bara lorinai, Barau na evaḡa-maḡurirani, ḡia maki moḡesina.”

¹² Petero moḡesi ekirato nai, vegogo tarimari mabarari asi ḡeguruḡato. Benamo Banabas e Paulo ḡeseḡaḡi-vinirito, Barau ḡia ḡerina vetoḡa boruri e nuḡa-farevaḡi veḡari, Grik tarimari fakari ai eveirito dagarari, mabarari ḡekiraḡirito.

¹³ ḡia ḡeguruḡa-ḡosito vau, Iakobo (o Iames) eguruḡato, ekirato, “Tarikakagu mabarami, ḡoseḡaḡiḡu! ¹⁴ Simona na inivau bekiraḡi-ginikaua, kamasi tovo-tononai Barau na irau bese tarimari etuḡamaḡirito, benamo ḡia fakari na bese ta eḡabi-viriḡiato, ḡia arana beḡene ḡabia ḡana. ¹⁵ Mai tu peroveta tarimari ḡeri guruḡa ḡesi beḡe ilaila-ginikau, korana maiḡesi ḡetoreato,

¹⁶ Vereḡauka ekirani:

Maiḡa murinai au ma baḡenoḡoi-iaḡomani, benamo Davida ḡena numa, eḡwa-kafuato dagarana, ma baraga-ḡenoḡoiani.

ḡefuki-rovorovoato dagarana, au na ma baraga-ḡenoḡoiani, ema bavaḡa-ruḡavaisi-ḡenoḡoiani.

¹⁷ Korana tu tarimarima kotari maki mabarari na, ema au aragu ḡeḡabi-rakaoani tarimari irau bese tarimari mabarari na,

au, Vereḡauka, beḡene vetaugu ḡana.

¹⁸ Vereḡauka na maiḡeri dagara mabarari bevaḡa-ḡorarinini.

Ma irau laḡani ai veḡata maiḡeri veḡa evaḡa-foforirito.’

¹⁹ Moḡa lorinai au atuḡamaḡini, irau bese tarimari ḡevetuḡamaḡi-kureni Barau ḡenai nai tu, ḡeri ai asi bitana vaḡa-gwaḡiḡia. ²⁰ Senaḡi fefa ta bitana torea, bitana kirari, kwaivakuku ḡevarevare-vinirini ḡaniḡaniri tu asi beḡene ḡaniri, korana mo tu ḡofaḡofa barauri ḡevinirini dagarari; mata-boraḡa veḡari asi beḡene veiri, ema ḡaiḡori na ḡebito-maserini bureḡari asi

beḡene ḡaniri e rara asi beḡene ḡani. ²¹ Korana Mose ḡena taravatu tu kai-veḡata vanuḡa baregori mabarari ai ḡeḡobata-iaḡirini ema Sabadi ḡarori mabarari ai Iuda tarimari ḡeri rubu ai ḡeivirini.”

Irau bese veḡabidadama tarimari ḡeri fefa

²² Benamo apostolo e ekalesia ḡeḡori-kauato-ḡoi tarimari ema ekalesia mabarari ḡeurato, ḡia fakari na tau kotari beḡene ḡabi-viriḡiri, benamo Paulo e Banabas ḡesi Antioka ḡana beḡene tuḡu-iaḡori. ḡia na Iudas, arana ta tu Barasaba ḡetato-ḡoi, e Silas ḡeḡabiviriḡirito. ḡia tu tarikaka na ḡegubakau-baregorito-ḡoi tarimari. ²³ Mai fefa tu ḡia ḡesi ḡetuḡu-iaḡoato:

“ḡai ḡomi tarikakami veḡabidadama nuḡanai, apostolo tarimama e ekalesia ḡeḡita-taḡoani tarimama na ḡema vevaḡa-namo ḡatuḡu-iaḡosiani, ḡomi tarikaka veḡabidadama nuḡanai irau bese tarimami, Antioka ai, Siria ai, e Kilikia ai ḡotanuni tarimami mabarami ḡemi ai. ²⁴ ḡai baḡama seḡaḡi, mainana tau kotari ḡeiaḡosito, benamo ḡeri guruḡa na ḡemi tuḡamaḡi ḡevaḡaveḡonurito e ḡevaḡa-daradaramito. Korana tu ḡekiramito, tauḡaniami kefiri boḡono lama-vaḡiri ema taravatu boḡono korana-iaḡia. Senaḡi mani tu dia ḡai ḡemana ḡeḡabito guruḡari. ²⁵ Moḡa lorinai, ḡema vegogo ai ḡai mabarama na ḡavaḡa-moḡoniato, tau kotari baḡana ḡabi-hidiri, be baḡana tuḡu-iaḡosiri, ḡema tuḡamaḡikau tarimari Banabas e Paulo ḡesi beḡene iaḡosi. ²⁶ ḡia tu ḡeri maḡuri gwairi asi ḡeḡabirito, ḡetore-taririto, ḡera Vereḡauka Iesu Keriso arana dainai. ²⁷ Moḡa lorinai, Iudas e Silas baḡa tuḡuri, kara baḡa toreri dagarari ḡia tauḡeri mururi na guruḡai ḡomi ḡemi ai beḡene vaḡa-moḡoniri ḡana. ²⁸ Iauka Veaḡa e ḡai ḡakirato, namona tu ḡomi iatami ai meto ta asi baḡana tore-kaua. Senaḡina maiḡesi veḡari moḡo boḡono korana-iaḡiri: ²⁹ ḡofaḡofa barauri o kwaivakuku ḡevinirini ḡaniḡaniri asi boḡono ḡani; rara asi boḡono ḡani; ḡaiḡori na ḡebito-maserini bureḡari asi boḡono ḡaniri; e mata-boraḡa veḡari asi boḡono veiri. Mo dagara ḡerina boḡo raka-veḡitani nai, ḡomi tu boḡo iaḡo-ginikauni. Boḡono gena.”

³⁰ ḡeviriḡirito tarimari ḡetuḡurito, benamo Antioka ḡana ḡevariḡoto. Monai veḡabidadama tarimari mabarari ḡevaḡa-vegogorito vau, ḡeri fefa ḡevinirito. ³¹ ḡia na mo fefa ḡeiviatu nai, ḡeikaku-rakavato, korana vevaḡa-kava guruḡana ḡeseḡaḡiato nai. ³² Iudas e Silas, ḡia tauḡeri tu peroveta tarimari. ḡia tauri ruaru na tarikaka ḡeri guruḡa ḡutuma ḡekiraḡirito, ḡelaunaḡirito e ḡevaḡa-gwaḡiḡirito. ³³ ḡaro kotari monai ḡetanuto murinai, ma mainori ḡesi tarikaka na ḡetuḡu-ḡenoḡoirito, ḡetuḡurito tarimari ḡeri ai. [

³⁴ Senaḡi Silas tu eurato Antiokai roḡo bene tanu.]

³⁵ Paulo e Banabas tu Antiokai ḡetanu-maukato, ma tarima ḡutuma ḡesi Vereḡauka ḡena guruḡa ḡevaḡa-riba iaḡiato-ḡoi, e ḡeḡobata-iaḡiato-ḡoi.

Paulo e Banabas ġeveraga-kwaneto

³⁶ Ġaro kotari ġevanaġito murinai, Paulo na Banabas evaġa-guruġaiato, ekirato, "Taura ruarua ma siġenoġoi-iaġo, Vereġauka ġena guruġa taġobata-iaġi-ato-ġoi vanuġari mabarari ġari, tarikakara bitana ġi-tari, ġeri veġabidadama maġurina tu aiġesina." ³⁷ Banabas ġena ura tu Ioane Mareko maki neġori-kaua, be ġia ġesi beġene iaġo. ³⁸ Senaġi Paulo asi ġena ura ġia beġene ġori-kaua, korana ġia na Pamfilia ai tu eraga-kwanerito, ema ġia ġesi asi ġeġauveito mo ġeri ġauvei magona. ³⁹ Moġa ġaramanai ġia tauri ruarua veġareveġare baregona ġeveiato. Benamo tauri ruarua ġeveraga-kwaneto. Banabas na Mareko eġoriatu, bouti ai ġeraġeto, benamo Saipras ġana ġeiaġoto. ⁴⁰ A Paulo na tu Silas eġabi-viriġiati. Tarikaka na Vereġauka ġena varevare-bara vevaġa-namona ġevinirito murinai ġerakato. ⁴¹ Siria e Kilikia tanori na ġerakavanaġito, benamo ekalesia doġorori monai ġevaġa-gwaġiġirito-ġoi.

Timoteo tu Paulo e Silas ġesi ġeiaġoto

16 Paulo monana evanaġi-iaġoto Derebe ai ea vututo, ma monana tu eiaġoto Listera ai ea raġasito. Listera tu Iesu ekorana-iaġiati-ġoi tarimana ta etanuto-ġoi, arana tu Timoteo. Timoteo sinana tu Iuda vavinena, ġia maki eveġabi-dadamato-ġoi vavinena, senaġi tamana tu Grik tarimana. ² Tarikaka mabarari Listera i Ikoniai na Timoteo tu tarima namonai ġekiraġiati-ġoi. ³ Paulo eurato Timoteo tu bene ġori-kaua, be ġia ġesi beġene iaġo, moġa lorinai, ġia tauġanina kefina elama-vaġiati. Moġesi ġeveiato, korana monai ġetanuto-ġoi Iuda tarimari mabarari ribari, Timoteo tamana tu Grik tarimana.

⁴ Vanuġa loriri na ġevanaġi-iaġoto-ġoi nai tu, Ierusalem ai ġetanuni apostolori e ekalesia ġorikauri tarimari na ġevaġa-moġonirito guruġari veġabidadama tarimari ġeri ġekiraġito-ġoi, ġia na beġene korana-iaġiri ġana. ⁵ Benamo ekalesia tarimari ġeri veġabidadama ġevaġa-kokorerito, e ġaro mabarari ai ekalesia ġeġutumato-ġoi.

Troas ai - Paulo ġena mata-vanaġi

⁶ Paulo ma karona ġesi Frigia e Galatia tanori nuġari na ġeraka-vanaġito moġo, korana Iauka Veaġa na eki-ra-ġoirito, Asia tanori ai Barau ġena guruġa asi beġene vari-fiua. ⁷ Misia tano vetoġanai ġeraġasito, benamo Bitinia tanonai ġeraka-toġa ġetato, senaġi Iesu Iaukana asi eurato ġia mo ġana beġene iaġo. ⁸ Moġa lorinai Misia na ġevanaġito, Troas vanuġanai ġea votuto. ⁹ Mo boġi Paulo emata-vanaġito. Ġia na Makedonia tarimana ta ruġataġo eġitaiato, ġia enoġi-ato-ġoi, ekirato, "Makedonia ġana noiaġoma, noma vaġa-kavama." ¹⁰ Paulo na mo mata-vanaġi eġitaiato murinai, ġaraga-ġabikavito, Makedonia ġana baġana iaġo ġana. Korana ġaribato, mo tu Barau na ekeama-

to, mo tarimarima ġeri ai Vari Namona baġana fiua ġana.

Filipi ai - Lidia ġena vetuġamaġi-kure

¹¹ Moġa lorinai Troas ai bouti ai ġaraġeto, benamo maoromaoro Samotrake motumotu ġana ġaiaġoto. Monai ġagenato, elaġanito vau Neapoli ġana ġaiaġoto. ¹² Monana gunika ġana ġaiaġoto mo, Filipi ai ġaraġasito. Filipi tu Makedonia tanonai vanuġa baregona eruġa-guineto vanuġana, e Roma ġeri gabu. Monai ġaro kotari ġatanuto. ¹³ Sabadi ai, vanuġa maġuna ġatama bokana na ġaraka-rosito, ġaruka rekena ġana ġaiaġoto, ġai ġatuġamaġito, Iuda tarimari ġeri ġauġau gabuna ta tu monai. Ġai ġatanu-tarito, benamo mo ġaruka rikinai ġevegogoto vavineri ġavaġa-guruġarito. ¹⁴ Monai eseġaġimato-ġoi vavinena ta arana Lidia, Taiatira vavinena. Ġia tu voiri barego dabuġari evoivoi-iaġirito-ġoi. Ġia tu Barau etomarakariġo viniato-ġoi vavinena. Ġia Vereġauka na nuġana ekeoato, benamo Paulo na kara ekiraġiati-ġoi eseġaġiati ma eġabi-raġeato. ¹⁵ Ġia ma ġena numa tarimari ġesi babatiso ġeġabiato murinai, ġia na enoġimato, ekirato, "Bema ġovetuġamaġini au tu Vereġauka ġenai moġoni aveġabidadamani nai tu, siaġo, be au ġegu numai bitana tanu." Benamo ġia na nuġama eġanirito, benamo ġia ġesi ġaiaġoto.

Filipi dibura numanai

¹⁶ Ġaro ta ġauġau gabuna ġana ġaiaġoto-ġoi nuġanai, vetuġunaġi ġuiatona ta na edoġarimato. Ġia tu iauka rakavana ta na eboroġiati, ma ġoirai kara beġe ġorani dagarari ekiraġi-foforirito-ġoi. Ġoirai beġe ġorani dagarari ekiraġi-foforirito-ġoi nai tu, ġitaġauna tarimari ġeri moni ġutuma evaġa-ġorarito-ġoi. ¹⁷ Mo ġuiato na Paulo e ġai mabarama murima na eiaġomato, ekoġoto-ġoi, maiġesi ekirato-ġoi, "Maiġeri tarima tu Iaru-korokoro Barauna ġena vetuġunaġi tarimari! Vevaġa-maġuri kamas i boġo ġabiani dabarana varina ġefiuanu." ¹⁸ Ġaro vovoka moġesi eveito-ġoi, eiaġoto mo, Paulo ebaruto, benamo eruġa-kureto, mo iauka rakavana ekiraiato, ekirato, "Iesu Keriso aranai au na akiramuni, mani kekeni ġenana noraka-vaġi!" Benamo mo horai moġo iauka rakavana mo ġuiato ġenana era-ka-vaġito.

¹⁹ Mo ġuiato ġitaġauna tarimari ġeribato, ġia ġeri moni doġari dabarana ekorito, benamo ġia na Paulo e Silas ġeġabi-taririto, taravatu tauri ġeri ai maketi gabuna ġana ġeinu-iaġorito. ²⁰ Kota ġeseġaġini tarimari ġoirari ai ġevaġa-ruġarito vau ġekirato, "Mai tu Iuda tarimari. Ġia na ġita ġera vanuġa baregonai raka-va ġevaġa-ġoraiani. ²¹ Ema ġia na ġevevaġa-riba iaġirini veiġari ġita ġera taravatu na tu asi eġabi-raġerini. Ġita tu Roma tarimara, ġia ġeri veiġa tu asi bita ġabi-raġerini e asi bita veirini riba."

²² Tarimarima ġutuma-bara ġia ġesi ġekauto, Paulo e Silas ġeguru-vinirito. Benamo Kota ġeseġaġini tarimari na Paulo e Silas ġeri dabuġa ġedarerito, benamo

mo ġutuma-bara ġekirarito, beġene kwariri. ²³ Ġekwari-biruġa biruġarito murinai, dibura numai ġefiu-toġarito, ema dibura numa ġitaġauna tarimana ġekiraiato, bene ġitaġau-ginikauri. ²⁴ Ġia na mo vevaġanaġi guruġana eseġaġiato, benamo dibura numana nuġana buroburo nai efiu-toġarito. Kwakuri tu ġau duduri baregori ma metori vekaravari ai ebaru-taririto.

²⁵ Boġi nuġanai Paulo e Silas tu ġeġuriġurito-ġoi e Barau vaġa-raġena mariri ġeġabirito-ġoi, ma dibura numa tarimari kotari na tu ġeseġaġi-taġorito-ġoi.

²⁶ Asikauna tano-iaga baregona eraġasito, dibura numana korana duġuri maki eġareva-ġareva vinubato. Vaġa-sebo ġatama-boka mabarari ġevekeoto, e dibura tarimari ġebarurito seiniri mabarari ġeketoketo-vaġito. ²⁷ Dibura numana ġitaġauna tarimana etataġato, mo ġatama-boka mabarari eġitarito tu vekeo. Ġena tuġamaġi dibura tarimari mabarari na ġeraga-lemato etato, benamo ġena vetari baġana einu-vaġiato, ma tauġena nevevaġi-mase etato. ²⁸ Senaġi Paulo na eġaba-viniato, ekirato, "Tauġemu asi novevaġa-rakava! Ġai mabarama tu maiġema!" ²⁹ Dibura numa ġitaġauna tarimana kere keari eveito, eraga-toġato, benamo ma ġoġo-ġoġona ġesi Paulo e Silas kwakuri korari ai ea keto-tarito. ³⁰ Benamo monana eġori-rosirito ma edanaġirito, ekirato, "Vere tarimami, au tu kamasi baveini vau maġuri badoġariani?"

³¹ Ġia na ġevaġa-veseato, ġekirato, "Iesu Vereġauka bono ġabidadama-vinia, benamo maġuri boġabiani, ġoi e ġemu numa tarimari mabarari." ³² Benamo ġia na Vereġauka ġena guruġa, ġia ma ġena numa tarimari mabarari ġesi, ġeri ġekiraġito. ³³ Mo boġi horanai moġo, dibura numa ġitaġauna tarimana na tauri ruarua eġori-iaġorito, manuġari ea ġuriġirito, ema ġia ma ġena numa tarimari mabarari ġesi mo boġi sebonai ġebabatorito. ³⁴ Moġa murinai ġia na Paulo e Silas ġena numa nuġanai eġori-toġarito, benamo ġaniġani evinirito, ġeġanito. Ma ġia ma ġena numa tarimari ġesi tu iaku na ġevonuto, korana ġia toma tu Barau ġenai ġeveġabidadamani.

³⁵ Boġiboġi, Kota ġeseġaġini tarimari na vetuġunaġi-iaġovini tarimari ġetuġurito, ġekirato, "Mani dibura numai tarimari ruarua ġoa tuġu-vaġiri." ³⁶ Benamo dibura numa ġitaġauna tauna na Paulo ekira-varaiato, ekirato, "Kota ġeseġaġini tarimari na guruġa beġe tuġua, ġoi e Silas tu baġana tuġu-rosimi beġesi. Moġa lorinai ġoraka-rosi ma mainomi ġesi." ³⁷ Senaġi Paulo na vetuġunaġi-iaġovini tarimari ekirarito, ekirato, "Ġai tu Roma tarimama, senaġi ġia na tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai ġai ġekwari-kavamato moġo, a ġema rakava tu asi ġevetauato, senaġi dibura numai ġefiu-toġamato. Ma inította tu vekuretoġai ma ġetuġu-rosima ġetoni? Asiġina ġinavaġi! Ġia tauġeri maiġana beġene iaġoma, benamo ġai beġenema ġori-rosima."

³⁸ Benamo vetuġunaġi-iaġovini tarimari na mo guruġa Kota ġeseġaġini tarimari ġekira-vararito. Ġia ġeseġaġito Paulo e Silas tu Roma tarimari ai ġeiaġoto nai tu ġegarito. ³⁹ Benamo ġeiaġoto, Paulo e Silas ġenoġirito, ġeri rakava beġene tuġamaġi-fitoġari. Ben-

amo ġia tauri ruarua dibura numa na ġetuġu-rosirito, e ġenoġirito, mo vanuġa barana beġene raga-kwanea. ⁴⁰ Paulo e Silas na dibura numana ġeraga-kwaneato, Lidia ġena numa ġana ġeiaġoto. Monai tarikaka ġesi ġevedoġarito, benamo vevaġa-gwaġiġi guruġari na ġevaġa-kokorerito, benamo ġerakato.

Tesalonika ai

17 Paulo e Silas na Amfipoli e Apolonia ġerakavaniato, ġeiaġoto mo Tesalonikai ġeraġasito. Iuda tarimari ġeri rubu ta tu monai. ² Paulo tu eveito-ġoi kavana rubu ai eraka-toġato. Ema Sabadi ġarori toitoi nuġari ai, ġia tu tarimarima ġesi Buka Veaġa guruġari ġeguruġa-guruġa-iaġirito. ³ Ġia ġeri ekiraġi-ginikauto-ġoi, e evaġa-moġoniato-ġoi, Keriso tu be-midigu-midiguni e mase na ma bevariġisi-ġenoġoini. Ema ekirato, "Mai Iesu, varina ġomi ġemi afiuan tarimana, tu Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġamaġuri tauna)." ⁴ Iuda tarimari kotari na mo guruġa ġevaġa-moġoniato, benamo Paulo e Silas ġesi ġesebonato. Ema Barau ġetoma-rakariġo viniato-ġoi Grik tarimari ġutuma lelevaġi e vanuġai ġeri dagi barego vavineri ġutuma maki ġia ġesi ġesebonato.

⁵ Senaġi Iuda tarimari tu ġemamato, benamo voivoi gabunai seġafore lelevaġi tarimari kotari ġeġabi-vegorito, seġafore doġorona ta ġesinaiato. Benamo ġia na gururaġe e vevaġi baregona vanuġa barana nuġanai ġeveiato. Ma Iason ġena numa ġeraġeato, Paulo e Silas beġene doġariri, be tarimarima ġoirari ai beġene ġori-rosiri ġana. ⁶ Senaġi asi ġedoġaririto, benamo Iason e tarikaka kotari ġeinu-iaġorito, vanuġa ġitaġauna tauri ġoirari ġana, ma koġori ġesi ġekirato, "Tanobara mabarari ai mai tarima na rakava ġevaġa-ġoraiani, ma toma tu mai ġana beġe iaġoma, ⁷ benamo Iason na ġena numai eġita-ġaurini. Ġia na Kaisara ġena taravatu ġekiraġi-fitoġaiiani, korana tu ġekirani, vere barana ta ma ġetoni. Ġekirani, mo vere arana tu Iesu." ⁸ Vanuġa tarimari e ġitataġona tarimari na mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġeri daradara ebaregato. ⁹ Benamo ġia na Iason ma karona ġesi ġevaġafainirito moġo, benamo ġetuġu-rakarito.

Berea ai

¹⁰ Eboġito nai tu asikauna tarikaka na Paulo e Silas Berea ġana ġeraga-tuġu-rakarito. Bereai ġea raġasito nai tu ġeiaġoto, Iuda tarimari ġeri rubu ġana. ¹¹ Bereai tarimarima tu tarima namori, dia Tesalonika tarimari kavari. Ġia na Barau ġena guruġa ġeseġaġiato-ġoi nai, ġeura-iaġi baregoato-ġoi. Ema ġaro mabarari ai Buka Veaġa nuġanai kara Paulo na ekiraġiato-ġoi ġevetauato-ġoi. Korana tu ġeurato-ġoi beġene riba, Paulo na kara ekiraġiato-ġoi guruġari tu moġoni ba, beġene vaġa-moġoniri ġana. ¹² Iuda tarimari ġutuma Iesu Keriso ġevaġa-moġoniato; ema Grik vavineri barego-baregori kotari na e Grik tauri ġutuma maki Iesu Keriso ġevaġa-moġoniato.

¹³ Senaġi Iuda tarimari Tesalonikai ġeseġaġito, Paulo tu Bereai Barau ġena guruġa eġobata-iaġiato-ġoi. Benamo ġeiaġoto, vanuġa tarimari nuġari ġea ġanirito e ġekira-vaissi vaisirito. ¹⁴ Benamo Paulo tu asikauna tarikaka na kone ġana ġetuġu-rakaiato; a Silas ema Timoteo tu Bereai ġetanuto. ¹⁵ Paulo ġekava-iaġoato tauri na ġeġori-iaġoato mo Atena. Monana ma ġeġenoġoito Berea ġana. Ġia ġeġenoġoito nai tu, Paulo ġena keakau guruġana ta maki ġeġwaiato, ekirato, Silas e Timoteo ġia ġenai beġene iaġo-ġarimoġi etato.

Atena ai

¹⁶ Atenai, Paulo na Silas e Timoteo evaġa-nogarito-ġoi nuġanai, mo vanuġa baregona eġitaiato tu kwaivakuku na ġevaġa-vonuato. Benamo ġia nuġana emeto-rakavato. ¹⁷ Moġa lorinai eiaġoto Iuda tarimari ġeri rubu ġana, Iuda tarimari e irau bese tarimari Barau ġetoma-rakariġo viniato-ġoi tarimari ġesi ġegu-ruġa-guruġato. Ema ġaro mabarari ai maketi ai ġeraka-refoto-ġoi tarimari evaġa-guruġarito-ġoi. ¹⁸ Vevaġa-riba tauri irauri, ġeri ore ġekiraġirito-ġoi tu Epikurea ema Stoiki, na Paulo ġeġoitaġoato, benamo ġevaġa-veġare veġareato. Ġia kotari ġevedanaġito, ġekirato, "Mai muru-babo tu kara ekiraġiani?" Ma kotari ġevaġa-veseto, ġekirato, "Ġia mai tu noġa moġo barau irauri ekiraġirini." Ġia moġesi ġekirato, korana Paulo tu Iesu e ġena variġisi-ġenoġoi varina eġobata-iaġiato-ġoi. ¹⁹ Benamo ġia na Paulo ġeġabiato, Areopago ġorona ġana ġeġori-iaġoato, kanisoro ġevegogoto-ġoi gabuna ġana. Benamo monai ġekiraiato, ġekirato, "Ġai ġaurani tu ġariba, mai vevaġa-riba variġuna oveiani tu kara okiraġiani? ²⁰ Ġoi na guruġa tari okiraġirini tu ġai na asi ġaseġaġirini dagarari, naima ġai ġaurani tu aniri baġana ribari." ²¹ Korana Atena tarimari mabarari e irau gabu tarimari monai ġetanuni tu, ġauvei ta asi ġeveiato-ġoi, senaġi ġia ġeri veġa sebona tu ġaro mabarari ai mo guruġa variġuri moġo ġekiraġi-taġorito-ġoi e ġeseġaġi-taġorito-ġoi.

²² Benamo Paulo tu Areopago vegogona nuġana na eruġa-vaissito, benamo ekirato, "Atena tarimami! Au na ġomi aġitamini, ġomi tu ġemi barau ġeri ai ġovetuġa-maġikau-barego korikorini. ²³ Korana ġemi vanuġai arakaorakaoni e ġemi toma-rakariġo gaburi aġitarito nai tu, au na fata veaġana ta aġitaiato, iatanai tu mai guruġa ġetoreato, 'ASI RIBAMA BARAUNA ĠENA.' Moġa lorinai mo asi ribami Barauna, ġomi na ġotoma-rakariġo viniani tu, toma au na akira-varamini.

²⁴ Tanobara e tanobara nuġanai ġetanuni dagarari mabarari eveirito Barauna tu guba e tanobara verena. Ġia tu tarimarima ġimari na ġeragarito rubu veaġari ai tu asi etanuni. ²⁵ Ġia tu dagara tai asi erabuto, be tarimarima ġimari na ġia ġena tu asi beġe veiani riba. Ġia tauġena na tarimarima mabarari maġuri evinirini, iaġari ema dagara mabarari evinirini. ²⁶ Tarima sebona ġenana ġia na tarimarima beseri mabarari evaġa-ġoririto, ema tanobara mabarana beġene tanu-iaġia etato. Ġia tauġena na ġeri maġuri laġaniri ema ġeri tanu

gaburi korikori eboioġa-guinerito. ²⁷ Barau na moġesi eveiato, korana ġia beġene ġita-vetaua ġana; ema beġene vetau-kokore kokorea, benamo beġene doġaria. Oba, Barau e ġita tata vefakara tu asi man-aġa. ²⁸ 'Korana ġita tu, ġia korana tamaġurini, taġare-va-ġarevani e roġo tamaġuri-taġoni.' Ġemi mari ġegarani e ġesisiba-iaġirini tauri na ġekiraġiato kavana, ġekirato, 'Ġita maki ġia natuna.'

²⁹ Ġita tu Barau natuna lorinai, asi bitana tuġamaġi, Barau tu golo, silva, o fore, tarimarima ġena boioġai ema ribai ekororito dagarari kavana. ³⁰ Guinenai tarimarima tu asi ġeri ribamaoro nai, Barau na moġeri tu eġita-ragakwanerito. Senaġi toma tu, ġia na tarimarima mabarari gabu mabarari ai ekirarini, beġene vetuġamaġi-kure. ³¹ Korana ġia na ġaro ta ekiraġi-toreato, mo ġaro ai ġena ġabiviriġi tarimana na tanobarai vevaġa-maoro beveiani ma iobukaiobukana ġesi. Barau na mo tau evaġa-moġoniato tarimarima mabarari ġoirari ai, vetoġana tu mase na evaġa-variġisi ġenoġoato."

³² Mase na variġisi-ġenoġoina guruġana ġeseġaġito nai, kotari na tu Paulo ġerikiriki-iaġiato. Ma kotari tu ġekirato, "Ġai ġaurani tu, mo vari ġema ma nokiraġi-ġenoġoia." ³³ Benamo Paulo na mo vegogo eragakwaneato. ³⁴ Senaġi tau lakouna tu ġia ġesi ġerakakauto e Barau ġenai ġeveġabidadamato. Ġia fakari ai tu Dionisio, ġia tu Areopago ġoro ai ġevegogoto-ġoi tarimana ta, e vavine ta arana Damari, ema tarima kotari maki.

Korinto ai

18 Moġa murinai Paulo na Atena eraga-kwaneato, Korinto ġana eiaġoto. ² Monai ġia na Iuda tarimana arana Akwila eġoitaġoato. Akwila tu Ponto ai emaġurito. Ġia tu ġaraġona Priskila ġesi Itali na vau ġeraġasito. Ġia Itali na ġeiaġomato, korana tu Klaudio na Iuda tarimari mabarari ekirarito, Roma beġene raga-kwanea. Paulo eiaġoto ġia ġeri ai, ea ġitarito. ³ Ġia maki Akwila ma ġaraġona ġesi kavana farai numari eturito-ġoi. Moġa lorinai Paulo monai tu ġia tauri ru-arua ġesi etanuto-ġoi ema ġeġauvei-vegogoto-ġoi. ⁴ Sabadi mabarari ai tu Iuda tarimari ġeri rubu ai eġobatato-ġoi, Iuda e Grik tarimari nuġari neġabiri uranai.

Silas e Timoteo ġeraġasito

⁵ Silas e Timoteo Makedonia na ġeraġasito nai, Paulo tu Barau ġena guruġa eġobata-iaġiato-ġoi ġaro mabarana, Iuda tarimari ġeri ai ekiraġi-foforiato-ġoi, Iesu tu moġoni Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna). ⁶ Senaġi Iuda tarimari na Paulo ġena guruġa ġevaġa-ġenoġoato, e guruġa asi namori ġenai ġekira-veġare veġareato nai, Paulo na ġena dabuġa ekorakoraiato ġia ġoirari ai vauro evaġa-guruġa gwaġiġi-vinirito, ekirato, "Ġomi rarami verebana tu tauġemi iatami ai! Au ġegu ai vereba ta asiġina. Toma au tu aiaġoni irau bese tarimari ġeri ai."

⁷ Benamo mo rubu na eraka-rosito, eiaĝoto, irau bese tarimana arana Titio Iusto ĝena numa ĝana. Titio tu Barau etoma-rakariĝo viniato-ĝoi tarimana, ma ĝena numa tu rubu sebinai moĝo. ⁸ Krispo, rubu ĝorikau-na tarimana e ĝena numa tarimari mabarari ĝesi tu Vereĝauka ĝeĝabidadama-viniato-ĝoi. Ema Korinto tarimari ĝutuma na maki vari ĝeseĝaĝiato, benamo ĝevaĝa-moĝoniato ema babatizo ĝeĝabito.

⁹ Boĝi tai Vereĝauka na Paulo mata-vanaĝi ai evaĝa-guruĝaiato, ekirato, "Asi bono gari, murumu asi bene kafu, bono guruĝa!" ¹⁰ Korana au tu ĝoi ĝesi bene; ta na asi beiaĝo-vinimuni e asi bevaĝa-rakavamuni riba, korana au ĝegu tarimarima tu ĝutuma mai vanuĝa baregonai." ¹¹ Moĝa lorinai Paulo monai etanuto laĝani ta e ĝue imaima sebona (6); Barau ĝena guruĝa tarimarima evaĝa-riba iaĝirito-ĝoi.

¹² Galio tu Akaia tanona ĝeri gavana ĝauveina eveito-ĝoi nuĝanai, Iuda tarimari ĝeĝaru-vegogoto, Paulo ĝeĝabi-tariato, Kota gabuna ĝana ĝeĝori-iaĝoato.

¹³ Ĝekirato, "Mai tarima na tarimarima nuĝari eĝanirini, ma taravatu na asi ekiraĝiani maĝurinai Barau beĝene toma-rakariĝo vinia etoni." ¹⁴ Paulo neguruĝa etato nuĝanai, Galio na Iuda tarimari ekirarito, ekirato, "Ĝomi Iuda tarimami, bema veiĝa rakavana tai o kerere baregona tai boĝoro samani nai tu, bara seĝaĝi-vinimi riba. ¹⁵ Senaĝi mani veĝareveĝare tu vevaĝa-riba, e ara, ema tauĝemi ĝemi taravatu veĝareveĝarerer, naima tauĝemi na boĝono vei-roroĝotori. Au na maniĝesina dagarari Kotai tu asi baseĝaĝirini!" ¹⁶ Benamo ĝia na Kota gabuna na elairosirito. ¹⁷ Ĝia mabarari na rubu ĝorikauna tarimana, Sostene, ĝeĝabi-tariato, Kota gabuna ĝoiranai benamo ĝekwari-korukoruato. Ma Galio tu eĝitarito senaĝi eboĝe-ĝuiragiato moĝo.

Paulo Antioka ĝana eĝenoĝoito

¹⁸ Paulo Korinto ai tarikaka veĝabidadama nuĝanai tarimari ĝesi tu ĝaro kota vovoka roĝo ma ĝetanuto. Moĝa murinai eraga-kwanerito, benamo Priskila e Akwila ĝesi bouti ta Siria ĝana ĝeiaĝoto. Kenkrea na roĝosi beĝere raka nuĝanai, ĝia tu debana ĝeraroato, korana ĝena kiraĝitore gwaĝiĝina ta Barau ĝenai eveiato nai. ¹⁹ Efeso ai ĝeraĝasito, benamo Paulo na Priskila e Akwila monai eraga-kwanerito. Ĝia tu Iuda tarimari ĝeri rubu ai eraka-toĝato benamo Iuda tarimari ĝesi ĝea guruĝa-guruĝato. ²⁰ Ĝia na ĝenoĝiato, monai Iuda tarimari ĝesi roĝo bene tanu, senaĝi ĝeri noĝinoĝi asi eĝabi-raĝeato. ²¹ Senaĝi ĝena rakai tu inĝesi evaĝa-guruĝarito, ekirato, "Bema Barau beurani nai, ĝomi ĝemi ai ma baĝenoĝoi-iaĝomani." Benamo bouti ai ea raĝekauto, ma Efeso eraga-kwaneato.

²² Kaisareai eraĝasito nai, kwakuna na Ierusalem a ĝana evaraĝeto, ekalesia ĝesi ĝea veĝoitaĝoto vauro, Antioka ĝana evariĝo-iaĝoto. ²³ Ĝaro kotari monai etanuto murinai, Galatia e Frigia tanori ĝana eiaĝoto, Iesu ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari mabarari gabu tatai ĝetanuto-ĝoi tarimari ea vaĝa-kokorerito.

²⁴ Mo horai Iuda tarimana ta arana Apolos, Alesandria ai emaĝurito tarimana, Efeso ĝana eiaĝoto. Ĝia ĝena riba tu varaĝe lelevaĝi, guruĝai namo vedaurea e Buka Veaĝa maki eriba-ginikau-raĝeato. ²⁵ Ĝia tu Vereĝauka ĝena dabara ĝevaĝa-ribaiato, benamo nuĝana mabarana ĝesi Iesu varina efiuato, e evaĝa-riba-iaĝi ginikauato. Dagara sebona, ĝia tu Ioane ĝena babatizo moĝo eribaato. ²⁶ Rubu nuĝanai eĝobatato-ĝoi ma kokorena ĝesi. Monai Priskila e Akwila na ĝeseĝaĝiato, benamo ĝeĝori-kauato, ĝia ĝetanuni numana ĝana ĝeĝori-iaĝoato, monai vauro Barau ĝena dabara moĝonina ĝevaĝa-riba ginikauato. ²⁷ Benamo Apolos eurato, Akaia ĝana bene iaĝo. Moĝa lorinai tarikaka Efeso ai ĝetanuni na ĝevaĝa-kavaiato, e fefa ta ĝetoreato Akaiai Iesu ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari ĝeri, ĝenoĝirito, Apolos eiaĝoni nai beĝene ĝabi-raĝea. Apolos ea raĝasito nai tu, Barau ĝena vavarebara ĝenana Barau ĝevaĝa-moĝoniato tarimari tu vevaĝa-kava barego Apolos ĝenana ĝedoĝariato. ²⁸ Korana ĝena guruĝa kokoreri ĝerina Iuda tarimari evaĝa-ketorito tarimarima ĝutuma ĝoirari ai, Apolos na Buka Veaĝa na ĝeri evaĝa-moĝoniato-ĝoi Iesu tu Keriso, (Barau na ekiraĝi-toreato vevaĝa-maĝuri tau-na).

Paulo Efeso ai

19 Apolos tu Korinto ai etanuto-ĝoi nai, Paulo gunka rekena na eiaĝoto mo Efeso ai ea raĝasito. Monai Iesu ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari tari edoĝaririto, ² benamo edanaĝirito, ekirato, "Iesu ĝenai ĝoveĝabidadamato nai, Iauka Veaĝa ĝoĝabiato ba?" Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, "Asiĝina, ĝai tu Iauka Veaĝa maki etanuni guruĝana ta tu roĝosi maki baĝana seĝaĝia." ³ Benamo Paulo na ma edanaĝirito, ekirato, "Be ĝomi na tu kamara babatizo ĝoĝabiato?" Ĝia ĝevaĝa-veseto, ĝekirato, "Ioane ĝena babatizo."

⁴ Benamo Paulo ekirato, "Ioane tu rakava ĝerina ĝevetuĝamaĝi-kureto tarimari ebabatorito, ema Isaraela tarimari ekirarito, ĝia murina na beiaĝomani tarimana beĝene ĝabidadama-vinia, mo tu Iesu." ⁵ Mo guruĝa ĝeseĝaiato nai, Vereĝauka Iesu aranai babatizo ĝeĝabiato. ⁶ Paulo ĝimana ĝia iatari ai etore-kaurito nai tu, Iauka Veaĝa emariĝoto ĝia iatari ai. Benamo garo irauirau ai ĝeguruĝato, e Barau na ĝia ĝeri ai evaĝa-foforirito guruĝari ĝevari-fiurito. ⁷ Tauri mabarari tu gabanana ruarua (12) kavana.

⁸ Paulo monai ĝue toitoi etanuto. Ma vanaĝivanaĝi rubu ai eraka-toĝato-ĝoi, Barau ĝena Basileia, (ĝena veĝitaĝau seĝukana evaĝa-ruĝaiani maiĝa), eĝobata-iaĝiato-ĝoi ma kokorena ĝesi, ema tarimarima ĝesi ĝeguruĝa-iaĝiato-ĝoi e nuĝari eĝanirito-ĝoi. ⁹ Senaĝi tari nuĝari tu bubu, be asi ĝeseĝaĝi-viniato, ema tarimarima ĝutuma ĝoirari ai Vereĝauka ĝena dabara iatanai guruĝa tu rakavari ĝekiraĝito. Moĝa lorinai Paulo na eraga-kwanerito, Iesu ĝekorana-iaĝiato-ĝoi tarimari moĝo eĝori-kaurito, benamo ĝaro mabarari ai Tirano ĝena vevaĝa-riba numanai evaĝa-ribarito-ĝoi. ¹⁰ Laĝani ruarua moĝesina eveito, moĝesina naima

Asia tanonai ġetanuto-ġoi Iuda tarimari e Grik tarimari mabarari na Barau ġena guruġa ġeseġaġiato.

Skeva natuna

¹¹ Barau na Paulo ġenana veiġa boruri irauri eveirito. ¹² Ġia na eġauvei-iaġirito-ġoi mukori e eriġorito-ġoi dabuġari keve tarimari ġeri ai ġeġabi-iaġorito-ġoi nai tu, ġeri keve ġenamoto-ġoi, e iauka rakavari ġia ġerina ġeraka-vaġito-ġoi.

¹³ Iuda tarimari kotari monai ġerakaoto-ġoi ma iauka rakavari ġelai-vaġirito-ġoi tauri na maki Vereġauka Iesu arana ġevatoato iauka rakavari na ġeboroġirito tarimari iatari ai. Iauka rakavari ġekirarito, ġekirato-ġoi, "Paulo na eġobata-iaġiani tarimana Iesu aranai akiramini, ġoraka-vaġi." ¹⁴ Skeva, Iuda ġeri Rubu Veaġa verena baregona ta, natuna merori imaima ruarua (7) tu moġesina ġeveito-ġoi. ¹⁵ Benamo ġaro ta iauka rakavana na ekirarito, ekirato, "Iesu tu au ribagu, ema Paulo maki ma ribagu, a ġomi tu deikara?" ¹⁶ Benamo iauka rakavana na eboroġiato tarimana na tauri imaima ruarua (7) na eguru-vinirito, ebota-korukorurito. Evaġa-vevaġi rakavarito, be mo numa na ġema raga-rosito tu kefiru kori e ma rarari.

¹⁷ Efeso ai ġetanuto-ġoi tarimari, Iuda e Grik tarimari mabarari, na mo vari ġeseġaġiato nai, ġegari-rakava rakavato, ema Iesu Vereġauka arana ġevaġa-raġe baregoato. ¹⁸ Iesu ġevaġa-moġoniato tarimari vovoka ġeiaġomato, benamo ġutuma ġoirari ai ġeri veiġa rakavari ġekiraġi-foforirito. ¹⁹ Meġameġa tarimari ġutuma ġeri meġa bukari ġeġwa-vegogorito, benamo tarimarima mabarari ġoirari ai ġegaburito. Mo buka voiri ġevaġa-vegogorito tu silva moniri 50,000. ²⁰ Mai veiġa seġukari ġeġorato ġerina Vereġauka ġena guruġa eraga-rovorovoto, e ebaregato ma seġukana ġesi.

Efeso ai gururaġe baregona eġorato

²¹ Moġeri muriri ai Paulo nuġanai etuġamaġito, Makedonia e Akaia tanori na bene vanaġi-iaġo Ieruselema ġana. Ekirato, "Mo ġana bana iaġo murinai, Roma maki bana ġitaia." ²² Benamo Timoteo e Erasto, ġia ġevaġa-kavaiato-ġoi tarimari ruarua, Makedonia ġana etuġu-iaġorito, a ġia tu Asia tanonai kota roġo etanu-maukato.

²³ Mo ġaro sebonai Efeso ai gururaġe baregona eġorato, korana Vereġauka ġena Dabara dainai. ²⁴ Monai silva eġauvei-iaġirito-ġoi tarimana ta arana Demetrio, ġia na barau vavinena arana Diana ġena rubu baregona ġitaġitana ilailanai rubu misimisiri silva na eveirito-ġoi. Monana ġena ġauvei tarimari moni boruri barego vedaurea ġedoġarito. ²⁵ Benamo Demetrio na ġia mabarari, e ġia ġeri ġauvei kavana tarimari ekea-vegogorito, ma ekirarito, ekirato, "Tau, ġomi tau mabarami ribami ġita ġera moni tu mai ġauvei na eiaġomani. ²⁶ Toma ġomi tauġemi na ġoġitaiani e ġoseġaġiani, mai tarima Paulo na kara eveiani. Ġia ekirani, tarimarima ġimari na ġeveirini barauri tu dia barau, ema ġia

na tarimarima ġutuma-bara nuġari eġanirini, e eġori-veġitarini, dia Efeso ai moġo, senaġi Asia tanona mabarani maki. ²⁷ Mai tu dia ġita ġera ġauvei namona arana moġo evaġa-rakavaiani, senaġi barau vavinena baregona, Diana, ġena rubu maki asi aninai beġe vaġa-iaġoani, e Diana iaru-korokorona asi ma beġe vevato-iaġiani; aba, mai barau vavinena tu Asia tarimari mabarari e tanobara mabarana na ġetomarakariġo viniani."

²⁸ Mo guruġa ġeseġaġiato nai, ġebaru-rakava rakavato, e ġekoġoto, ġekirato, "Efeso barauna Diana tu iaru-korokoro!" ²⁹ Benamo mo guru baregona eraġeto na mo vanuġa barana mabarana tu iauvoiauvo e daradara na eġauato. Ma Paulo ġesi ġerakao-vegogoto-ġoi Makedonia tarimari ruarua, Gaius e Aristako, tu ġeġabi-taririto, benamo marere gabuna ġana ġeġoriragaraga-iaġorito. ³⁰ Paulo ġena ura tu tarimarima ġutuma-bara ġoirari ai bene raka-rosi, senaġi Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari asi ġeurato, ma ġeruġa-ġauato. ³¹ Asia vereri kotari Paulo ġatana. Ġia na maki ġena guruġa ġetuġuto, ġenoġiato, marere gabunai asi bene fofori.

³² Mo vegogo nuġanai daradara asikeikeina eġorato, korana tarimarima mabarari irau ġabaġabana keakeana ġeiaġoto. Ġeġabato-ġoi e ġekeato-ġoi nai, tari tu guruġa ta ġekiraġiato-ġoi, ma kotari tu guruġa boruri tari ġekiraġirito-ġoi, korana tarima ġutuma tu asi ribari kara dainai ġea ġaru-vegogoto. ³³ Iuda tarimari na Alesanda mo ġutuma-bara nuġana na ġetuġurosiato, tarimarima ġoirari ai ea ruġato, Iuda tarimari iatari ai bene guruġa ġana. Benamo Alesanda ġimana na tarimarima elau-taririto asi beġene gururaġe ġana.

³⁴ Senaġi ġeġita-leaiato, ġia tu Iuda tarimana nai, mabarari vaġa-sebo mai guruġa sebona moġo ġekoġo-iaġi ġenoġoi-ġenoġoiato-ġoi, ġekirato-ġoi, "Efeso barauna, Diana, tu iaru-korokoro!"

³⁵ Vanuġa ġena toretore tauna o klak mo tarimarima ġutuma evaġa-magorito, benamo ekirato, "Efeso tarimami, tarimarima mabarari ma ribari, Efeso tu Diana barau vavinena baregona ġena rubu ġitaġauna vanuġana, e guba na fore veaġana Diana ilailanai dagarana eketo-firiġoto ġitaġauna vanuġana maki. ³⁶ Tarima ta na maiġeri dagara asi bekira-ġuniġaurini riba. Moġa lorinai asi ġoguru-raġe, asi ġoveitaġuitaġui. ³⁷ Mai tarimarima na rubu dagarana ta tu asi beġe lemaia, e ġera barau vavinena ġenai maki guruġa rakavana ta asi beġe kiraġi, senaġi ġomi na maiġana boġo ġori-iaġoma-kavari. ³⁸ Bema Demetrio ma ġena ġauvei tauri ġesi ma ġeri baru tarima ta ġenai nai tu, ġita tu ma ġera gavana, ġera Kota ġarori tu vekeo. Monai vauro beġene vei-roroġotori. ³⁹ Bema ġourani dagara ta ma boġono kiraġia nai tu, taravatu na evaġa-moġoniato vegogonai vauro beġene guruġa-iaġia. ⁴⁰ Toma kara beġora korana beġe danaġirani nai, ġita tu bita kerereni. Korana mai gururaġe baregona bita veia tu asi tauna ta, e ġera ġaru-vegogo kava anina tu asi bita kiraġiani riba." ⁴¹ Eguruġa-ġosito murinai, ġevegogoto tarimari etuġu-rovorovorito.

Paulo tu Makedonia e Grik ġana eiaġoto

20 Mo daradara nuġanai ġekoġoto-ġoi, ġeġabato-ġoi, moġa emeġomeġo-tarito murinai, Paulo na Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ekea-vegogorito; benamo elaunaġirito murinai, eġabi-tuġurito. Benamo ġia tu ma erakato Makedonia ġana. ² Mo gabu nuġari na eraka-vanaġito-ġoi nai, guruġa ġutuma ekiraġito, tarimarima evaġa-kokorerito-ġoi. Monana eiaġoto mo, Grik ai evotuto. ³ Monai ġue toitoi etanuto. Bouti na Siria ġana bene iaġo ġana eġabi-kavito-ġoi nuġanai tu eseġaġito, Iuda tarimari na tu ġia beġene vaġia boioġana ġetogaiato-ġoi. Moġa lorinai Makedonia na dabarai bene ġenoġoi-vanaġi etato. ⁴ Tarima kotari na ġia ġekavaiato, tarimari tu maiġeri: Sopata Piro, Berea tarimana; Aristako e Sekundo, Tesalonika tauri; Gaius, Derebe tarimana; Tikiko e Trofimo, Asia tauri; e Timoteo. Moġeri na ġekavaiato, Asia ġana ġeiaġoto. ⁵ Ġia tu ġeraka-guineto, Troas ai vau ġai ġea vaġa-nogamato. ⁶ Senaġi ġai tu Asi Etubuni Faraona Verekona ekorito murinai vau, Filipi ġaraga-kwaneato. Ġaro imaima (5) ġekorito vau, ġia ġeri ai Troas ai ġavotuto, ġavedoġarito. Monai tu ġaro imaima ruarua (7) ġatanuto.

Paulo ġena iaġoiaġo magona Troas ai

⁷ Fura sebona ġena ġaro giniguenai o Sandei ai ġaraka-vegogoto anibou baġana ġani ġana. Benamo Paulo na mo lavilavi tu tarimarima eġobata-vinirito, eiaġoto mo, boġi nuġana, korana belaġanini ġia tu berakani nai. ⁸ Mo numa tuġuna daiġutunai ġai ġavegogoto, moġa lamefa na tu asisebo ġevaġa-ġararito. ⁹ Mero futuana ta arana Eutiko tu windoa nuġanai etanuto. Paulo ġena guruġa emauka-iaġoto-ġoi nuġanai, Eutiko matana tu egenagenato-ġoi mo ea gena-vetuġa-rekwato. Benamo mo numa tuġuna na stori vaġa-toitoina (o third story) na ea keto-firiġoto mo tano ai. Ġea ġabi-vaisiato nai tu mase. ¹⁰ Senaġi Paulo eraka-riġoto, Eutiko iatanai evefiukauto, eregoato, benamo ekirato, "Nuġami asi ġeraġe, ġia tu maġuri!" ¹¹ Moġa murinai numa tuġuna ġana ma evaraġeto, ma farao ebuki-ġutuato, ġeġanito. Ġena guruġa ma esiriġuato, eiaġoto mo elaġanito, benamo erakato. ¹² Vegogo tarimari na mo futua ġeġoriatto, benamo ma verereri ġesi ġerakato.

Paulo Troas na eiaġoto mo Mileto

¹³ Ġai tu bouti na Aso ġana ġaiaġo-guineto, a Paulo tu monai vau ma baġa ġura-kauani. Paulo na tu moġesina ekiramato, korana ġia tu kwakuna na beraka-vanaġini etato. ¹⁴ Aso ai ema doġarimato, benamo ġaġura-kauato, Mitilene ġana ġaiaġoto. ¹⁵ Monana bouti na ma ġaiaġoto mo elaġanito vau, Kioso iata-raġenai ġadarokauto. Mo ġaro murinai tu Samo ai ma ġavotuto, ma ġaro ta ma evanaġiato vau, Mileto ai ġaraġasito. ¹⁶ Paulo eurato, Efeso tu beġene raga-vanaġia, Asia tanonai ġaro kotari beġe vaġa-koririni garina, korana ġia nuġana eġariġarito-ġoi. Ġena ura

bema ma dabarana nai tu, Ierusalemaj beġene votu vau, Pentekoste ġarona bene raġasi, mo tu Pasova ġaro gabana imaima (50) murinai.

Paulo ġena veġabituġu guruġari Efeso ekalesiana ġorikauna tauri ġeri ai

¹⁷ Paulo tu Mileto vanuġana na Efeso ekalesia ġorikauna tauri ġeri guruġa etuġu-iaġoto, ekirarito, beġene iaġoma, ġia ġesi beġenema vedoġari. ¹⁸ Ġia ġema votuto nai, evaġa-guruġarito, ekirato, "Ġomi ma ribami au ġaro mabarari ai ġomi ġesi tatanuto-ġoi nai, aiġesina atanuto, ġaro tovotovona na Asia tanonai ama raġasito veġata. ¹⁹ Ġaro vovoka Iuda tarimari ġeurato-ġoi au beġene kougu, veiġa rakavari ġutuma au ġegu ai ġeveirito-ġoi. Senaġi nuġagu ma maranana ġesi moġo e ma taġigu ġesi Vereġauka vetuġunaġina aiaġo-vinito-ġoi. ²⁰ Ġomi ribami, vaġa-kava-iaġimi guruġari mabarari avaġa-ribamito, ta asi akure-toġaiato, ġemi numai e ġutuma ġoirari ai avevaġa-ribato-ġoi nai. ²¹ Iuda tarimari e Grik tarimari ġoirari ai aguruġa-foforito-ġoi, ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure, Barau ġenai beġene ġenoġoi, ema ġera Vereġauka Iesu Keriso beġene ġabadadama-vinia. ²² Au toma tu Ierusalemaj ġana aiaġoni, korana Iauka Veaġa na evaġa-naġiguni nai, ma asi ribagu monai tu kara ġegu ai beġorani. ²³ Dagara sebona moġo au ribagu tu Iauka Veaġa na vanuġa baregori mabarari ai evaġa-ribaguni, au ġoiragu ai tu dibura numa e midigu-midigu evaġa-noga taġoguni. ²⁴ Senaġi au ġegu ai, au ġegu maġuri tu asi atuġamaġi-baregoani, kara ġana atoni, ġegu ura sebona tu ġegu raga-iruiru moġo bana vaġa-ġuġuru, ema mo ġauvei Vereġauka Iesu na eviniguto, bana veia etato ġauveina, bana vaġa-koria. Mo ġauvei tu: Barau ġena varevare-bara Varina Namma bana kiraġi-foforia.

²⁵ Au tu ġomi mabarami fakami ai arakao-rakaoto, Barau ġena Basileia, (ġena veġitaġau seġukana evaġaruġaiani maiġa), ġemi aġobata-iaġiato. A toma au ribagu, ta na asi ma boġita-ġenoġoiguni. ²⁶ Moġa lorinai toma ġaro ġomi ġoirami ai au aguruġa-foforini, bema ġomi ta Barau ġenana beraka-rekwarekwani nai, verebana tu dia au ġegu ai. ²⁷ Korana Barau ġena ura mabarana avaġa-ribamito, misina ta maki asi akira-ġuniġauato. ²⁸ Tauġemi lorimi boġono vetore, ema mamoe serina lorina boġono toreri. Mani mamoe serina tu Iauka Veaġa na evinimito boġono ġitaġauri ġana. Barau ġena ekalesia boġono ġita-ġaua e boġono ġori-kaua. Mani tu ġia Natuna rarana na evoiatto. ²⁹ Au ribagu, au barakani murigu ai tu boġa kwaivari rakavari ġomi fakami ai beġe raka-toġani, benamo mani mamoe serina beġe vaġa-rakavaiani. ³⁰ Ġomi tauġemi fakami na maki tau kotari beġe var-iġisini, benamo ġofaġofa guruġari beġe kiraġini, Iesu ġekorana-iaġiani tarimari ġia na beġene ġori-ġerevaġiri ġana. ³¹ Moġa lorinai lorimi boġono vetore! Boġono vetuġamaġi-taġo, au na tu laġani toitoi veġata matagu ma taġina ġesi, ġomi asisiba-vini boġimito-ġoi e asisiba-vini laġanimito-ġoi.

³² Toma Barau ġimanai e ġena vevare-bara guruġana nuġanai atoremīni, ġia na tu bevaġa-ruġa-iobukamini ilaila, ema voimi bevinimīni evaġa-veaġarito tarimari mabarari ġesi. ³³ Au na ta ġena silva, o golo, o dabuġa urana asi aveito. ³⁴ Ġomi tauġemi ma ribami, au ġegu rabu e karogu ġeri rabu dagarari mabarari tu, mai ġimagu ruarua ġeri ġauvei ġerina aġabito-ġoi. ³⁵ Dagara mabarari nuġari ai au na avaġa-ġita iaġimito-ġoi, au moġesi ġauvei kokorekokore ġerina vauro moira-moira tarimari bitana vaġa-kavari. Iesu Vereġauka ġena guruġa boġono tuġamaġi-taġoa, ekirato, 'Varevare iakuna tu barego, a ġevinirani nai taġoitaġoni iakuna tu kei.'"

³⁶ Paulo eguruġa-ġosito vau, ġia ġesi ġevetui-tarito, benamo mabarari ġesi ġeġuriġurito. ³⁷ Ġia mabarari ġetaġi-rakavato, ġevefaġato, ma ġeverauato. ³⁸ Ġia nuġari ġevekwaraġi-rakavato tu maiġesina evaġa-guruġarito nai, ekirato, ġia na ġoirana asi ma beġe ġita-ġenoġoiani. Benamo bouti ġana ġeġori-iaġoato.

Paulo Ierusalemā ġana eiaġoto

21 Ġia ġesi ġaveġabi-tuġuto, benamo ġarakato. Davara na ġaiaġoto, maoromaoro mo Koso ai ġavotuto; ma elaġanito vau Rodes ġana ġaiaġoto, monana ma ġaiaġoto Patara. ² Foenikia ġana beiaġoni boutina monai ġadoġarīato, ma ġaraġeto, benamo ġaragato. ³ Ġaboġe-iaġoto Saipras ġaġitaiato, benamo gabina (o south) rekena na ġavanaġito, ġaiaġoto mo Sīria ai ġaraġasito. Taia vafuna na vau ġaraka-riġoto, korana mo bouti farefarena tu monai beġe tore-riġorini nai. ⁴ Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari kotari monai ġadoġaririto, ġia ġesi fura o wiki sebona ġatanuto. Iauka seġukana ġenana ġia na Paulo ġekiraiato, Ierusalemā ġana asi bene iaġo. ⁵ Senaġi ġema raka ġarona eġabiato, benamo ġarakato. Ġia mabarari ma ġaraġori e ma naturi ġesi vanuġa baregona na ġeġorīrosimato kone ai. Benamo ġai mabarama ġavetuitutarito, ġaġuriġurito. ⁶ Ġia tata ġesi ġaveġabi-tuġuto, benamo ġai tu bouti baregonai ġaraġeto, a ġia tu monana ġeġenoġoito ġeri numa ġari.

⁷ Taia na ġaiaġoto Tolemais. Ġema davara iaġoiaġona dokona moġa. Monai tarikaka tari ġesi ġavedoġarito, ma ġavaġa-namorito, ġia ġesi ġaro sebona ġatanuto. ⁸ Elaġanito, benamo kwakuma na ġarakato, ġaiaġoto, Kaisarea ai ġaraġasito. Monai evanelia tarimana arana Filipo ġena numa ġana ġaiaġoto, ġia ġesi ġatanuto. Ġia tu Ierusalemā tarima imaima ruarua (7) ġeġabi-viriġirito tarimana ta. ⁹ Ġia natuna ġuiatori vasivasi tu Barau na peroveta varevarena evinirito.

¹⁰ Ġaro vovoka monai ġatanuto murinai, peroveta tarimana ta arana Agabo, Iudea na ema raġasito. ¹¹ Ġia tu ġai ġemai eiaġomato, ma Paulo ġena gabaġau eġabi-vaīsiato, benamo ġia tauġena kwakuna e ġimana ebarubarurito, benamo ekirato, "Iauka Veaġa tu maiġesi ekirani, 'Mai gabaġau tarimana tu Iuda tarimari na Ierusalemā maiġesina beġe barubaruani, benamo irau bese tarimari ġimari ai beġe tore-kauani.'"

¹² Mai guruġa ġaseġaġiato nai, ġai ema monai tarima kotari ġesi Paulo ġanoġiato, Ierusalemā ġana asi bene iaġo. ¹³ Senaġi ġia evaġa-veseto, ekirato, "Kara taġina ġoveini e au nuġagu ġovaġa-moiraiani? Au tu rovinatore, dia Ierusalemā beġe barubaruguni moġo, senaġi Vereġauka Iesu arana bakunai bamaseni maki."

¹⁴ Ġai tu asi ilaila ġia nuġana baġa ġaniani nai, ma ġia noġinoġina ġavaġa-dokoato, benamo ġakirato, "Vereġauka ġena ura moġo bene vetore."

¹⁵ Ġaro kotari ġekorito murinai, ġema farefare ġaġabi-kavirito, benamo Ierusalemā ġana ġaiaġoto. ¹⁶ Kaisarea ai ġetanuto-ġoi Iesu ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari kotari maki ġai ġesi ġaiaġoto. Ġia na ġeġori-iaġomato, Nason, Saipras tarimana, ġena numa ġana. Nason tu kai-veġata na Iesu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana.

Paulo na Iakobo (o Iames) eraka-ġitaiato

¹⁷ Ierusalemā ġaraġasito nai tu, tarikaka na ma iakuri ġesi ġeġabi-raġemato. ¹⁸ Elaġanito, benamo Paulo tu ġai ġesi ġaiaġoto Iakobo ġitaġitana; ma rubu ġorikauna tarimari mabarari tu monai vegogotaġo.

¹⁹ Paulo na evaġa-namorito murinai, ġia ġena ġauvei ġenana Barau na irau bese tarimari kamasi eveirito-ġoi variri mabarari ġeri ekiraġito.

²⁰ Ġia na ġeseġaġiato nai, mabarari na Barau ġevaġa-raġeato. Benamo ġia na Paulo ġekiraiato, ġekirato, "Tarikakama, oġitaiani Iuda tarimari vira-tausen varau Iesu ġeġabidadama-viniani, ema taravatu maki ġekorana-iaġi gigitariani. ²¹ Ġoi varimu tu ġia ġekiravararito. Ġekirarito, ġoi na irau tano ai ġetanuni Iuda tarimari mabarari ovaġa-ribarini, okirani, Mose ġena taravatu beġene raga-kwaneā, naturi merori tauġaniri kefirī asi beġene lama-vaġiri, ema Iuda seneri ġeri veġa asi beġene korana-iaġiri. ²² Be, ġai tu kamasi toma ġaveini? Ġoi boma raġasi varina tu beġe seġaġiani veġata. ²³ Moġa lorinai kara baġa kiravara-vinimuni veġana bono veia. Tauri vasivasi (4) maiġeri, ġia tu kiraġitore gwaġiġina ta ġeveiato Barau ġenai.

²⁴ Ġia ġesi boġono iaġo, e ġoi maki ġia ġesi boġono veiareva, ema beġe ġwa-iaġoni dagarari voiri bono vei, be ġia debari beġe rarorini. Maiġesi boveini vau, tarimarima mabarari beġe ribani, ġoi iatamu ai ġekiraġirito-ġoi guruġari mabarari tu asi moġoni, a ġoi tauġemu maki Mose ġena taravatu ilailanai otanuni. ²⁵ Irau bese ġeveġabidadamani tarimari tu ġeri fefa varau ġatuġuto, ġakirarito, kwaivakuku ġevinirito ġaniġaniri tu asi beġene ġaniri, rara e ġaiġori na ġebora-maserini bureġari viriġori tu asi beġene ġani, ema asi beġene mata-boraġa."

²⁶ Benamo Paulo na mo tarima vasivasi evaġa-ġabirito, benamo elaġanito nai, mabarari veiareva ġauveina ġea veiato. Moġa murinai Rubu Veāġai eraka-toġato, ma aitoma veiareva bemagoni ġarona, ema aitoma varevare dagarari ġia tata arari ai betoreni ekiraġi-foforirito.

Iuda tarimari na Paulo Rubu Veāgai ġeġabi-tariato

²⁷ Ġeri veiareva ġauveina tu ġaro imaima ruarua (7); dori ġekorito nuġanai, Iuda tarimari kotari Asia tanona na ġeiaġomato, ġia na Paulo Rubu Veāgai ġeġitaiao. Ġia na tarimarima mabarari nuġari ġeġanirito, benamo Paulo ġeġabi-tariato, ²⁸ ġekoġoto, ġekirato, "Israela taumi, ġai ġovaġa-kavama! Mai tarima maiġa tu gabu mabarari ġari eiaġoni, tarimarima mabarari evaġa-ribarini; Israela tarimari, e Mose ġena taravatu, ema mai Rubu Veāga asi beġene korana-iaġia etoni. Toma maki, ġia na Grik tarimari mai Rubu Veāga nuġanai beġori-toġari, mai gabu veaġana bevaġa-rakavaia." ²⁹ Moġesina ġekirato, korana ġia na Efeso tarimana arana Trofimo, Paulo ġesi mo vanuġa baregonai ġeġitarito, ema ġetuġamaġito, ġia tu Paulo na Rubu Veāgai eġori-toġaiao. ³⁰ Vanuġa mabarana iauvoiauvo e daradara na eġabiato, ema tarimarima mabarari monai ġema ġaru-vegogoto, benamo Paulo ġeġabi-tariato, Rubu Veāga na ġeinu-rosiato. Asikauna Rubu Veāga ġatama-bokari ġebiririto.

³¹ Ġia na Paulo ġevaġi-masea ġetato-ġoi nuġanai, tarima ta eraga-varaġeto, Roma vetari verena baregona ea kira-varaiao, Ierusalem mabarana tu gururaġe baregona ġeveiani. ³² Ġia tu asikauna ġena vetari ġitaġauna tarimari e vetari tarimari eġoririto, benamo ġeraga-riġoto mo ġutuma-bara ġeri ai. Tarimarima na vetari verena baregona ma ġena vetari tauri o soldia ġesi ġeġitarito nai, ġia na Paulo kwarikwarina ġevaġa-dokoato. ³³ Benamo vetari verena baregona Paulo ġenai eiaġoto, eġabiato, ġena mero ekirarito, seini ruarua na beġene baru-taria. Benamo evedanaġito, ekirato, "Mai tu kamara tau, e ġia tu kara beveia?" ³⁴ Mo ġutuma-bara nuġanai tari ġefararato-ġoi; guruġa ta ġekiraġiato-ġoi, ma kotari na tu guruġa ta, be vetari verena baregona na maki guruġa roroġotona ta asi eġabiato. Moġa lorinai ġena mero ekirarito, Paulo tu vetari tarimari ġeri gabu ġana beġene ġori-iaġoa. ³⁵ Raġekau ai ġeġori-votuato nai tu, vetari tarimari na ġefaġa-vaiao, ġeġwa-raġeato, korana mo tarimarima mabarari tu ġeniara-lelevaġito nai. ³⁶ Mo tarimarima mabarari ġia murina na ġeraka-iaġoto tu, ġefararato-ġoi, ġekirato, "Ġovaġi-masea!"

Paulo tauġena evelauġau-tovoto

³⁷ Dori moġo vetari tarimari ġeri numai ġeġori-toġaiao nuġanai, Paulo na vetari verena baregona evaġa-guruġaiao, ekirato, "Bavaġa-guruġamuni lorinai ba?" Ġia na evaġa-veseato, ekirato, "Ġoi Grik ġeri garo ma ribamu?" ³⁸ Be ġoi tu dia mo Aigupito tarimana, ġaro kotari varau beġe iaġo, ġia na gavamani vevaġi-vinina esinaiao, ema vaġideba tarimari daġara vasivasi (4,000), ma ġeri vevaġi farefareri ġesi, tano fakana ġana eġori-iaġorito tarimamu?" ³⁹ Paulo na evaġa-veseato, ekirato, "Au tu Iuda tarimagu, amaġurito vanuġana baregona arana tu Taso, ma arana vanuġana, ġia Kilikia tanonai. Anoġimuni, mani ġemu

veiġa, mai tarimarima navaġa-guruġari." ⁴⁰ Vetari verena baregona na maoro evinaiao, benamo Paulo raġekau ai eruġato, ġimana na tarimarima elau-taririto. Gururaġe emagoto, benamo Paulo na Heberu garo ai evaġa-guruġarito.

22 "Tarikakagu e tamagu mabarami, ġoirami ai navekiraġi-faka, be boġono seġaġi." ² Ġia ġeseġaġiato, Heberu garo ai evaġa-guruġarito nai, asi gurugururi ai ġeiaġoto, mabarari ġeseġaġi-magomagoto; benamo Paulo ekirato:

³ "Au tu Iuda tarimagu, Taso vanuġanai Kilikia tanona nuġanai amaġurito, senaġi mai Ierusalem vanaġa barana abaregato. Gamaliel ġena vevaġa-riba nuġanai atanuto-ġoi, ġia na ġita senera ġeri taravatu veġari gwaġiġiri evaġa-ribaguto-ġoi, ema Barau ġena ġauvei aveiao-ġoi ma kokoregu ġesi, toma ġomi na ġokokore-iaġiani ilailanai. ⁴ Au na mai dabara ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari tu avaġa-midgu midgurito-ġoi mo ġea maseto-ġoi. Tau e vavine aġabirito-ġoi, dibura numari ai abubu-toġarito-ġoi. ⁵ Rubu Veāga verena baregona e kanisoro tarimari mabarari na maki beġe vaġa-moġoniguni, au tu moġoni akirani. Au tu ġia na maki fefa ġeviniguto, tarikaka Iuda tarimari Damaseko ai ġeri bana viniri ġana. Benamo au mo ġana aiaġoto, mai tarimarima bana ġabiri, seini na bana barubaruri ma Ierusalem ġana bana ġori-iaġori, ġeri rakava voiri beġene ġabiri ġana."

Paulo ġena vetuġamaġi-kure ekiraġiato

⁶ "Au roġo dabara na aiaġoto-ġoi, ma Damaseko akavinaġiato, ġaro tu tubuagu ai mama baregona ta guba na emariġoto, asikauna ema nanagi-tariguto. ⁷ Au tano ai aketo-tarito, ema garo ta aseġaġiato, au evaġa-guruġaguto, ekirato, 'Saulo! Saulo! Karase nai au ovaġa-rakavaguni?' ⁸ Benamo au avedanaġito, akirato, 'Vereġauka, ġoi tu deikara?' Ġia evaġa-veseto, ekirato, 'Au tu Iesu, Nasareta tarimagu, ġoi na ovaġa-rakavaguni tarimagu.' ⁹ Au karogu maki na mama ġeġitaiao, benamo ġegarito, senaġi au eguruġa-viniguto garona tu asi ġeseġaġiato.

¹⁰ Benamo avedanaġito, akirato, 'Vereġauka, au tu kara toma aveiani?' Vereġauka evaġa-veseto, ekirato, 'Novariġisi, Damaseko ai noa raka-toġa, monai vau ta na bevaġa-ribamuni, ġoi tu kara boveini.' ¹¹ Mo mama baregona na matagu evei-bubuato, benamo karogu na ġimagu ai ġeġabito, Damaseko ġana ġeġori-iaġoguto.

¹² Monai tau ta arana Anania, ġia tu Barau garina eveito-ġoi e taravatu ekorana-iaġiato-ġoi tarimana, ema Iuda tarimari mabarari Damaseko ai ġetanuto-ġoi na ġegubakau-baregoato-ġoi. ¹³ Ġia eiaġomato sevigu ai ema ruġa-tarito, benamo ekirato, 'Saulo tarikakagu, matamu ma nefafa.' Asikauna moġo matagu ġefafato, ġia aġitaiao. ¹⁴ Moġa murinai Anania na ekiraguto, ekirato, 'Ġita senera ġeri Barau na varau beġabi-viriġimu, ġia ġena ura kara bono veia, bono ribaia. Ema vei iobukaiobuka tarimana bono ġitaia, e ġia tauġena muruna na beguruġani garona

bono seĝaĝia. ¹⁵ Korana ĝoi tu ĝia bovaĝa-moĝoniani tarimamu, kara boĝita e boseĝaĝi maiĝeri, tarima mabarari bokira-vararini. ¹⁶ Kara ma ovaĝa-nogaiani? Novariĝisi, babatiso noĝabia. Ĝia arana nokea-raĝea, benamo ĝemu rakava neĝuriĝi-vaĝiri.”

Paulo ĝena kea irau bese tarimari bene ĝobata-viniri ĝana

¹⁷ “Monana Ierusalem aĝenoĝoito, benamo Rubu Veaĝai aĝuriĝurito-ĝoi nuĝanai, amata-vanaĝito.

¹⁸ Monai au na Vereĝauka aĝitaiato, au evaĝa-guruĝaguto, ekirato, ‘Noraga-vei, Ierusalem noragakwane-ĝarimoĝia, korana mainai au varigu bokiraĝiani, senaĝi mai tarimarima na asi beĝe vaĝa-moĝonimuni.’

¹⁹ Au na avaĝa-veseato, akirato, ‘Vereĝauka, ĝia tu ma ribari ĝinikau, au rubu mabarari ĝana aiaĝoto-ĝoi, ĝevaĝa-moĝonimuni tarimari aĝabirito-ĝoi, dibura numanai abiri-ĝaurito-ĝoi e akwaririto-ĝoi. ²⁰ Ema ĝoi evaĝa-moĝonimuto-ĝoi tarimana Stefano rarana ĝevaĝa-riĝoato ĝaronai au tu monai, ĝevaĝi-maseato avaĝa-moĝoniato, ema ĝevaĝi-ĝoi tarimari ĝeri dabuĝa anaririto.’ ²¹ Senaĝi Vereĝauka na ekiraguto, ekirato, ‘Noiaĝo, korana au na batuĝumuni, irau bese tarimari gabu manaĝai ĝetanuni tarimari ĝeri ai.”

²² Tarimarima na Paulo ĝeseĝaĝi-taĝoato-ĝoi, eiaĝoto mo, ĝia moĝesi eguruĝato. Benamo ĝefararato, ĝekirato, “Ĝoĝabi-fitoĝaia! Ĝovaĝi-masea! Ĝia tu asi ĝena namo ta emaĝuri-taĝoni mai tanobarai.” ²³ Ĝeĝabato-ĝoi, ĝeri dabuĝa ĝeiae-iaverito-ĝoi, e forara ĝefiu-vaisito-ĝoi. ²⁴ Roma ĝeri vetari verena baregona na ĝena mero ekirarito, Paulo beĝene ĝori-iaĝoa, vetari tarimari ĝeri tanu gabuna ĝana. Ema ekirarito beĝene kwaria, e beĝene danaĝia kara ĝaramanai ĝia moĝesi ĝeĝabaĝaba-viniani, bene kira-varari. ²⁵ Senaĝi ĝebarubarato-ĝoi beĝene kwaria ĝana nuĝanai Paulo na vetari ĝitaĝauna tarimana ekiraiato, ekirato, “Mai moĝoni taravatu nuĝanai ekiraĝiani, ĝoi na Roma tarimana bokwari-guinea; a ĝia na kara beve-leaia Kota na tu roĝosi bere kira-varaia, senaĝi?”

²⁶ Mo vetari ĝitaĝauna tarimana na mo guruĝa es-eĝagiato, benamo eraga-iaĝoto vetari verena baregona ĝenai, ekiraiato, ekirato, “Ĝoi tu kara toma oveiani? Mo tarima tu Roma tarimana!” ²⁷ Moĝa lorinai vetari verena baregona eiaĝoto Paulo ĝenai, benamo ea danaĝiato, ekirato, “Nokira-varagu, ĝoi tu Roma tarimamu ba?” Paulo evaĝa-veseto, ekirato, “Oi.” ²⁸ Benamo vetari verena baregona ekirato, “Au Roma tarimagu ai aiaĝoto tu moni baregona gavamani avinirito.” Paulo evaĝa-veseto, ekirato, “Senaĝi au tu Roma beseri ĝerina aĝorato Roma tarimagu.”

²⁹ Asikauna Paulo beĝe danaĝiani tarimari ĝeruĝa-ĝenoĝoito, ema vetari verena baregona maki egarito, korana eriba-maoroto, Paulo tu Roma tarimana, ĝia na ebarubarato ĝekwaria ĝana.

Paulo kanisoro ĝoiranai

³⁰ Ma elaĝanito, vetari verena baregona ĝena ura bene riba-maoro, kara dainai Iuda tarimari na Paulo ĝevaĝa-daĝaiato. Moĝa lorinai ĝia na Paulo ĝebaruato varori ĝeruĝarito, benamo Rubu Veaĝa vereri baregori e kanisoro mabarana ekirarito beĝene vegogo. Benamo ĝia na Paulo eĝori-iaĝoato, ĝia ĝoirari ai ea vaĝaruĝaiato.

Paulo Iuda ĝeri kanisoro tarimari ĝoirari ai

23 Paulo na kanisoro tarimari eĝita-karakararito, benamo ekirato, “Tarikakagu mabarami! Au tu ma nuĝa iobukaiobukagu ĝesi Barau ĝoiranai atanuni, beiaĝoma mo initoma.” ² Paulo moĝesina eguruĝato nai tu, Rubu Veaĝa verena baregona Anania na Paulo sevinai ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi tauri ekirarito, Paulo bokana beĝene foro-ĝaua. ³ Benamo Paulo na ekiraia-to, ekirato, “Ĝoi tu Barau na beforomuni, ĝoi kobe ĝevaĝa-kurokuroato kavana, rakava asi beĝene ĝitaia ĝana, ĝofaĝofa tarimamu! Ĝoi maninai botanu tu taravatu boleiaia, tarima bokirari, au ĝeforogu bosii!”

⁴ Paulo sevinai tauri na ĝekiraiato, ĝekirato, “Ĝoi tu Barau ĝena Rubu Veaĝa verena baregona ĝenai guruĝa rakavari okiraĝini!” ⁵ Paulo evaĝa-veseto, ekirato, “Tarikakagu, au tu asi bariba-maoro ĝia tu Rubu Veaĝa verena baregona. Korana ribagu Buka Veaĝai tu ekirani, ‘Gomi ĝemi vere tu asi boĝono guruĝa-rakava vinia.”

⁶ Paulo na ĝia tari eĝitarito tu Sadukea tarimari, ma kotari tu Farisea tarimari, benamo kanisoro ĝoiranai ekoĝoto, ekirato, “Tari-kakagu, Isaraela tarimami, au tu Farisea tarimagu, Farisea tarimana natuna. Au tu vevaĝa-kota gabunai maiĝegu, korana au ĝegu tuĝamaĝikau, mase tarimari tu ma beĝe variĝisi-ĝenoĝoini!”

⁷ Moĝesi ekirato, benamo Farisea tarimari ema Sadukea tarimari ĝeveĝare-veĝareto, ema ĝeri vegogo maki evetavi-kirato. ⁸ Korana Sadukea tarimari ĝekirani, tarimarima mase na tu asi ma beĝe variĝisi-ĝenoĝoini, ema aneru e iauka tu asi ĝetanuni; a Farisea tarimari na moĝeri mabarari tu ĝevaĝa-moĝonirini. ⁹ Moĝesina naima fararafarara guruna ebaregato-ĝoi, nuĝanai taravatu ĝevevaĝa-riba iaĝiato-ĝoi Farisea tarimari ĝeruĝa-vaisito, ma kokoreri ĝesi ĝeguruĝato, ĝekirato, “Mai tarima ĝenai rakava ta tu asi bita doĝaria! Bema ĝia tu iauka na o aneru ta na moĝoni bevaĝa-guruĝaia nai tu, Barau asi sivaĝa-vevaĝia!” ¹⁰ Veĝareveĝare eseĝuka-ĝaraĝarato nai, vetari ĝitaĝauna tarimana baregona egarito, Paulo beĝe inuvedare vedareani garina. Moĝa lorinai ĝena vetari tauri ekirarito, beĝene rakariĝo-iaĝo, Paulo beĝene ĝabi-veĝitaia Iuda tarimari fakari na, benamo vetari tauri ĝeri numa ĝana beĝene ĝori-iaĝoa.

¹¹ Ma elaĝanito boĝinai, Vereĝauka Paulo sevinai ema ruĝa-tarito, benamo ekirato, “Ĝoi na mai Ierusalem

mai au okiraġi-foforiguto ilailanai, Romai maki moġesi bonoa kiraġi-foforigu."

Paulo vaġivaġina boioġana ġetogato

¹² Ma elaġanito boġiboġinai, Iuda tarimari kotari ġevegogoto, ma boioġa ta ġetogaiato. Ġia na kiraġi-tore guruġana gwaġiġina ġekiraġiato, ġekirato kara ta asi beġe ġaniani e asi beġe niuani, beiaġoni mo, Paulo beġe vaġiani. ¹³ Mo boioġa ġetoga-vegogoto tauri mabarari tu gabana vasivasi (40) maki evanaġiato. ¹⁴ Benamo ġeiaġoto Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda vereri ġeri ai, ma ġea kirato, ġekirato "Ġai tu kiraġitore guruġana gwaġiġina baġa kiraġia, asi baġa ġaniġanini, beiaġoni mo, Paulo baġa vaġi-maseani. ¹⁵ Maitoma ġoi ma kanisoro ġesi noġinoġi guruġana ġotuġu-iaġoa, Roma ġeri vetari verena baregona ġenai, be Paulo ġomi ġemi ai bene tuġu-mariġoa, boġono ġofa-ġaua, boġono kira, ġomi na Paulo ġoura-viniani, korana ġia ġenana guruġa iobukana boġono ġabia ġana. Senaġi ġai tu baġa vaġa-noga-taġoni, mainai roġosi berema raġasi, a ġai na tu baġa vaġi-maseani."

¹⁶ Senaġi Paulo tobana natuna merona na mo boioġa eseġaġi-kauato, benamo eiaġoto, vetari tauri ġeri numai eraka-toġato, ma Paulo ekira-varaiato. ¹⁷ Benamo Paulo na vetari ġorikauna tarimana ta ekeaiato, benamo ekiraiato, ekirato, "Mai mero variġuna vetari verena baregona ġenai noġori-iaġoa. Korana ġia na ġena guruġa ta beġwa-iaġomaia, bene kira-varaia." ¹⁸ Ma vetari ġorikauna tarimana na eġori-iaġoato vetari verena baregona ġenai, ekirato, "Dibura numanai tarimana, Paulo na bekeagu e benoġigu, mai mero variġuna ġoi ġemu ai bana ġori-iaġomaia, korana ġia na ġemu guruġa ta beġwa-iaġomaia, bene kira-varamu ġana."

¹⁹ Vetari verena baregona na ġimanai eġabito, eġori-ġerevaġiato vauo, edanaġiato, ekirato, "Kara ourani ġegu nokiraġia?" ²⁰ Ġia ekirato, "Iuda tarimari na guruġa ta beġe vaġa-moġonia, boinani beġene vei-ġofakau, benamo ġoi beġene noġimu, be Paulo bono tuġu-variġoa kanisoro ġoirana ġana. Ġeri veġofaġau guruġana ġoi beġene kiram tu, ġia ġeri ura Paulo varina korikori kotari ma beġene ġabi. ²¹ Senaġi asi bono seġaġi-viniri, korana tau mabarari gabana vasivasi (40) bevanaġia tu beġe gumuni, ġia beġe vaġa-nogaiani. Ġia tu kiraġitore guruġana gwaġiġina ġekiraġiato, asi beġe ġaniġanini e dagara ta asi beġe niuani, beiaġoni mo, Paulo beġe vaġi-maseani. Mo veiġa beġene veia ġana, ġia toma tu beġe veikavi, ġoi ġemu vaġa-veve moġo ġevaġa-noga taġoani." ²² Vetari verena baregona na ekiraiato, ekirato, "Au ġegu bokiraġi guruġana maiġa, tarima ta asi ma bonoa kira-varaia." Benamo ġia na mero variġuna etuġu-rakaiaato.

Paulo Gavana Feliki ġenai etuġu-iaġoato

²³ Benamo vetari verena baregona na ġena vetari ġorikauna tauri ruarua ma ekearito, benamo ekirarito, ekirato, "Vetari tauri sinau ruarua (200), e hosi ai raġe

tarimari gabana imaima ma gabana ruarua (70), ema auri fiu tauri sinau ruarua (200) boġono ġabi-toreri, toma boġi horaġauna 9 koloko Kaisarea ġana boġono iaġo ġana. ²⁴ Paulo bene raġe hosiri tari maki boġono rovina-toreri, be Gavana Feliki ġenai maġuri boġono ġori-iaġoa ġana." ²⁵ Benamo vetari verena baregona na fefa ta maiġesina etoreato:

²⁶ "Au Klaudia Lisia na ġoi Feliki, gavana tarimamu namo vedaureamu, atore-vinimuni: Avaġa-namomuni! ²⁷ Iuda tarimari na mai tau ġeġabiato, ma dori moġo ġevaġi-maseato. Senaġi au aribato, ġia tu Roma tarimana naima ġegu vetari tauri ġesi ġaiaġoto, ġavaġa-maġuriato. ²⁸ Au aurato tu bana riba, kara koranai ġevaġa-daġaiato-ġoi, moġa lorinai aġori-variġoato, ġeri kanisoro ġoirana ġana. ²⁹ Au na adoġariato tu ġia ġeri taravatu ġaramanai ġevaġa-daġaiani, senaġi ġia beġene vaġi-masea o dibura numanai beġene torea korana ta tu asi adoġariato. ³⁰ Iuda tauri na beġene vaġi-masea ġana, boioġana ġetogato varina ġegu ġekiraġito nai, atuġamaġito, ġoi ġemu ai bana tuġu-iaġosia. Ġia ġevaġa-daġaiani tarimari maki akirarito, ġoi ġoiramu ai ġeri vevaġa-daġa guruġari beġene kiraġiri."

³¹ Vetari tauri na ġekirarito veiġana ġeveiato. Mo boġi, ġia na Paulo ġeġabi-iaġoato mo Antipatri.

³² Elaġanito vau, vetari tauri kwakuri na ġerakani tauri ġeri tanu gabuna ġana ġeġenoġoito. Hosi tauri moġo Paulo ġesi ġeiaġoto. ³³ Kaisareai ġea raġasito, benamo fefa ġeġabiato, gavana ġeviniato, ema Paulo maki ġevini-vanaġiato. ³⁴ Gavana na fefa eiaviato, benamo Paulo edanaġiato, ġia tu kamara gabu tarimana. Ġia eribato Paulo tu Kilikia tarimana nai, ³⁵ ekirato, "Ġevaġa-daġamuni tarimari beġema raġasini vauo, kara ovei-leaiato guruġana au na baseġaġimuni." Benamo gavana ekirato, Paulo beġene ġabi-iaġoa, Kota numanai beġenea ġita-ġaua. Mo Kota numana tu Heroda na maġurinai eragaiato.

Iuda tarimari na Paulo ġevaġa-daġaiato

24 Ġaro imaima ġekorito murinai, Rubu Veaġa verena baregona, Anania, Kaisarea ġana evariġoto, Iuda vereri kotari e taravatu ma ribana tarimana ta arana Teretulo ġesi. Mabarari ġevariġoto, Gavana Feliki ġoiranai vauo Paulo ġevaġa-daġaiato guruġana ġea kiraġiato. ² Paulo ekeato-toġaiato, benamo Teretulo na Paulo ġevaġa-daġaiato guruġana ġoiranai ekiraġirito, ekirato, "Namo vedaurea veremu Feliki! Ġoi ġemu veġitaġau gaburenai tu maino ai baġa tanu-mauka kenene, e ġema bese bene namo ġana, dagara namori vovoka bovaġa-variġu ġenoġoiri. ³ Mai tu gabu mabarari ai e ġaro mabarari ai ġai na ġaġabi-raġeani, moġa lorinai ġoi tu ġavaġa-namo baregomuni. ⁴ Au asi aurani, ġoi ġemu taimi bana vaġa-kori-kavaia, senaġi anoġimuni, novetuġa-ġwama, asi bono baru, be ġema guruġa kubina tu noseġaġia. ⁵ Ġai na mai tau ġadoġariato tu, rakava vaġa-ġorana tarimana, ġia na gururaġe barego evaġa-ġorarinai, Iuda tarimari tano mabarari ai ġetanuni fakari ai. Ġia tu Nasareta

doğorona ģeri veğorikau tarimana ta. ⁶ Ğia na tu Rubu Veaġa maki nevaġa-rakavaia etato, senaġi ġai na ġaġabi-tariato, [ġema taravatu ilailanai baġana vaġa-kotaia ġatato. ⁷ Senaġi vetari verena baregona, Lisia, ema raka-toġato, benamo ma ġaramana ġesi Paulo ġai ġimama na ema ġabi-veġitaia. ⁸ Benamo Lisia ġena guruġa ilailanai, ġia vaġa-daġana tarimari tu ġoi ġoiramu ġana beġe iaġoma.] Ğoi tauġemu na ġia bodanaġi-ginikauani vauro, ġia ġavaġa-daġaiani dagarari mabarari tauġena na bekira-varamuni." ⁹ Iuda tarimari maki ġia ġesi ġekauto, ġekirato mai bekiraġiri dagarari mabarari tu moġoni.

Paulo ġena vetoreġau guruġana Feliki ġoiranai

¹⁰ Gavana na Paulo vetoġa ta evei-viniato Paulo ma bene guruġa ġana, benamo Paulo eguruġato, ekirato, "Au ribagu, laġani ġutuma varau beġe iaġo, ġoi tu mai bese tarimari ġeri Kota ġitaġauna ġauveina oveiani. Moġa lorinai au tu ma iakugu ġesi ġegu vetoreġau guruġana ġoi ġoiramu ai akiraġiani. ¹¹ Ğoi tauġemu na maki asikauna boraga-doġariani, ġaro gabanana ru-rua (12) maki roġosi bene vanaġia nuġanai, au tu Ieruselema ġana toma-rakariġo avaraġeto. ¹² Ma mai au ġevaġa-daġaguni tarimari na ta ġesi Rubu Veaġai ġaveġare-veġareto-ġoi nuġanai asi ġedoġariguto, ema asi ġedoġariguto tarimarima avaġa-vegogorito rubu nuġanai o gabu tai vanuġa baregona nuġanai. ¹³ Ema mai ġevaġa-daġaguni dagarari maki ġoi ġoiramu ai asi beġe vaġa-moġonirini riba.

¹⁴ A mai tu moġoni akirani, au na tu ġai senema ġeri Barau atoma-rakariġo viniani e mo Dabara Variġuna akorana-iaġiani, ma mai dabara ġia tauġeri na tu dabara ġofaġofana ġetoni. Mose ġena taravatu ema peroveta tarimari na ġetorerito guruġari mabarari tu avaġa-moġonirini. ¹⁵ Au ġegu tuġamaġikau Barau ġenai e mai tau ġeri tuġamaġikau tu sebona moġo, moġa tu maiġesi: Vei-iobukaiobuka tarimari e vei-rakava tarimari mabarari mase na ma beġe variġisi-ġenoġoini. ¹⁶ Moġa lorinai au tu vanaġivanaġi nuġagu bene iobukaiobuka vededegwana aveini Barau ġoiranai e tarimarima ġoirari ai.

¹⁷ Laġani kota vovoka varau ġeiaġoto, au na Ieruselema araga-kwaneato. Moġa murinai au ma baġenoġoi-iaġo ġegu tarimarima ġeri ai, asi ġeri-ġari tarimari ġeri moni baġabi-iaġo e varevare dagarari Barau bana vinia ġana. ¹⁸ Ma au tu taravatu na ekiraġiani ilailanai veiareva veiġana avaġa-koriato nuġanai, Asia tanona na ġeiaġomato Iuda tauri kotari na Rubu Veaġa nuġanai ġedoġariguto. Moġa nuġanai au sevigu ai tu ġutuma-barana ta asiġi, e ta ġesi maki asi aveġare-veġareto-ġoi. ¹⁹ Moġeri Iuda tarimari Asia tanona na ġeiaġomato beġere iaġoma, be ġoi ġoiramu ai au beġerema vaġa-daġagu, beġere kira-varamu, au na tu kamara rakava aveiato. ²⁰ A mai tarima maiġeri na ġekiraġi-foforia, au kanisoro ġoiranai aruġato ġaronai, au ġegu ai tu kamara rakava ġedoġariato. ²¹ Senaġi dagara sebona moġo tu, ġia ġoirari ai aruġato, afararato, akirato, 'Mase tarimari ma beġe variġisi-

ġenoġoini atoni naima, ġomi na au toma ġovaġa-kotagu ġotoni."

²² Mo Dabara, (mai tu Iesu Keriso ġabidadama-vinina dabarana), Feliki tu ma eriba-ginikauato. Ğia na Kota ma etuġu-naġiato, ekirato, "Vetari verena baregona, Lisia, beraġasini vau, au na ġomi ġemi guruġa bavei-roroġotoani." ²³ Benamo ġia na vetari ġitaġauna tarimana ekiraiato, Paulo dibura numanai beġene ġita-ġaua, senaġi ġitaġauna asi beġene vei-gwaġiġia. Ġatana kotari na ġevaġa-kavaia beġe toni nai tu beġene ġabi-raġeri.

Paulo Feliki e Drusila ġoirari ai

²⁴ Ğaro kotari ġeiaġoto muriri ai, Feliki ma ġaraġona Drusila ġesi ġeraġasito. Drusila tu Iuda vavinena. Feliki na Paulo vetuġuna eveito, benamo Paulo eiaġomato, Iesu Keriso ġabidadama-vinina guruġari ekiraġirito es-eġaġiato. ²⁵ Senaġi Paulo ġena sisibai tu vei-iobukaiobuka e vevaġa-gwaġiġi ema Barau ġena Kota baregona beiaġomani guruġari ekiraġirito nai, Feliki egarito, benamo ekirato, "Benamo, toma tu noraka roġo, ġaro namona tai vauro ma bana kea-iaġomamu." ²⁶ Feliki ġena tuġamaġi ta maki, Paulo na moni kota bene vinia. Moġa lorinai ma ekea-ġenoġoi ġenoġoiato-ġoi, ġia ġesi beġene guruġa-guruġa ġana.

²⁷ Laġani ruarua murinai, Porokio Festo na Feliki ġena gavana ġauveina gabuna eġabiato. Senaġi Iuda tarimari na beġene ura-vinia ġana, Paulo tu dibura numanai eraga-kwaneato.

Paulo Festo ġoiranai

25 Festo beveġitaġauni tanonai eraġasito, ma ġaro toitoi ġekorito murinai, Kaisarea na Ieruselema ġana evaraġeto. ² Monai Rubu Veaġa vereri baregori e Iuda ġitaġauna tauri na Paulo ġevaġa-daġaiaato guruġari ġea kiraġirito, ma Festo ġenoġiato, ³ ġia bene vaġa-kavari, be Paulo Ieruselema ġana bene tuġu-iaġoa. Korana Paulo dabara tumanai beġene gantorea ma beġene vaġi-masea boioġana tu varau ġetogaiaato-ġoi. ⁴ A Festo evaġa-veseto, ekirato, "Paulo tu Kaisareai moġea, dibura numanai ġeġita-ġauani, ma au tu mo ġana dori ma aġenoġoi-iaġoni. ⁵ Be ġemi veġitaġau tarimari neġi au ġesi Kaisarea ġana baġana iaġo, be monai kara evei-leaiato beġene kiraġia, bema ġia na rakava ta eveiato nai tu."

⁶ Festo ġaro imaima toitoi (8) o gabanana (10) ġia ġesi monai ġetanuto vauro, Kaisarea ġana ma evariġoto. Elaġanito vau Kota gabunai ea tanu-tarito, benamo evetuġuto, Paulo ġoirana ġana beġene ġori-iaġomaia ġana. ⁷ Paulo ema raġasito nai tu, Ieruselema na ġeiaġomato Iuda tarimari na ġeruġa-ġeġeraġiato, benamo ġevaġa-daġaiaato guruġari gwaġiġiri ġutuma ġekiraġirito, senaġina ġeri guruġa tu asi vaġa-moġoniri gaburi. ⁸ Benamo Paulo ma evaġa-veseto, ekirato, "Iuda tarimari ġeri taravatu, e Rubu Veaġa, ema Roma verena vaġa-rakavari ġana, veiġa rakavana ta asi aveiato."

⁹ Senaĝi Festo na Iuda tarimari bene vaĝa-iakuri ĝana Paulo edanaĝiato, ekirato, "Ĝoi ourani Ierusalem ĝana bono varaĝe, be mai ĝevaĝa-daĝamuni guruĝari tu monai vau bana seĝaĝiri ba?" ¹⁰ Paulo evaĝa-veseto, ekirato, "Au tu Kaisara, Roma ĝeri vere, ĝena Kota gabuna ĝoiranai aruĝani, be mainai Kota na vevaĝa-iobuka veiĝana au ĝegu ai bene veia. Au na Iuda tarimari vaĝa-rakavari veiĝana ta tu asi aveiato, ĝoi tauĝemu maki ribamu ginikau. ¹¹ Bema taravatu asi akorana-iaĝiato o mase veiĝana rakavana ta aveiato, voina tu bana mase neganai, au tu asi akira-sirivaĝini bana mase ĝana tu-na. Senaĝi bema mai Iuda tarimari ĝeri vevaĝa-daĝa guruĝari au iatagu ai ĝekiraĝirini tu asi moĝoni nai, tarima ta asi ĝena seĝuka au bevini-vanaĝiguni ĝia ĝeri ai. Au aurangi tu Kaisara na bene seĝaĝigu!"

¹² Benamo Festo ma ĝena kanisoro ĝesi ĝeguruĝa-guruĝato murinai, Paulo evaĝa-veseato, ekirato, "Kaisara ĝenai bonoĝinoĝi lorinai, Kaisara ĝenai boiaĝoni!"

Paulo Agripa e Berenike ĝoirari ai

¹³ Ĝaro kotari ĝevanaĝito murinai, vere Agripa e to-bana Berenike, Festo rakaĝitana e beĝene vaĝa-namo ĝana, Kaisarea ai ĝeraĝasito. ¹⁴ Monai ĝaro kota vovoka ĝetanuto murinai, Festo na Paulo guruĝana vere ĝena ekiraĝi-ginikauto, ekirato, "Tarima ta tu mainai maiĝa. Ĝia tu Feliki na dibura numai eragakwaneato. ¹⁵ Au Ierusalem ĝana aiaĝoto nai tu, Iuda ĝeri Rubu Veaĝa vereri baregori e Iuda vereri na Paulo ĝevaĝa-daĝaiato guruĝari ĝegu ai ĝeĝwa-iaĝorito, e au ĝenoĝiguto, ĝekirato, ĝia ĝenai vevaĝa-iobuka veiĝana bana veia. ¹⁶ Senaĝi au na avaĝa-veserito, akirato, 'Ĝita Roma tarimara ĝera maĝuri nuĝanai ĝevaĝa-daĝaiani tarimana tu asi roĝo bita vaĝi-mase guineani. Ĝia tu ĝevaĝa-daĝaiani tauri ĝesi beĝe raka-vegogoni, ema ĝevaĝa-daĝaiani tarimari ĝoirari ai ĝevaĝa-daĝaiani guruĝari bevaĝa-vese guinerini roĝo.' ¹⁷ Moĝa lorinai ĝia ema au mainai ĝaraĝasito nai tu, au tu asi ma avaĝa-nogato. Senaĝi elaĝanito nai, Kota gabunai atanu-tarito, benamo akirato, Paulo ĝeĝoriaĝomaia atato. ¹⁸ Vevaĝa-daĝa tauri ĝeruĝa-vaisito nai, au matoru atuĝamaĝito tu, veiĝa rakavari vevaĝa-daĝari beĝe veini atato, senaĝi asiĝina. ¹⁹ Ĝia ĝeri ĝuruĝa mabarari tu, tauĝeri ĝeri toma-rakariĝo dabarari veĝare-veĝareri kotari, ema tarima ta arana Iesu guruĝana moĝo. Iesu tu emaseto, senaĝi Paulo ekirani, ĝia tu maĝuri. ²⁰ Mo dagara dabarari vetauvetauri au ĝegu ai tu egwaĝiĝito. Moĝa lorinai au na Paulo adanaĝiato, eurani Ierusalem ĝana bene iaĝo ba, monai vau ĝia ĝevaĝa-daĝaiani guruĝari bana vaĝa-iobuka iobukari. ²¹ Senaĝi Paulo enoĝinoĝito, dibura numanai moĝo beĝene ĝita-ĝaua, bene iaĝo mo, Kaisara na vauro bene seĝaĝia. Moĝa lorinai akirarito, dibura numanai beĝene ĝita-ĝaua, bene iaĝo mo, Kaisara ĝenai bana tuĝu-iaĝoa."

²² Benamo Agripa na Festo ekiraiato, ekirato, "Au aurangi mai tarima tauĝegu na bana seĝaĝia." Festo evaĝa-veseto, ekirato, "Boinani vau boseĝaĝiani."

²³ Elaĝanito, benamo Agripa e Berenike tu ĝeveĝabiraĝeto, dabuĝa marevari maki barego lelevaĝiri ĝeveirito, benamo ma marevari ĝesi Kota numanai ĝema raka-toĝato, vetari ĝorikauna tarimari baregori e vanuĝa barana tarima baregori ĝesi. Festo eguruĝato, benamo Paulo ĝema ĝori-toĝaiato. ²⁴ Benamo Festo ekirato, "Kini Agripa e ĝai ĝesi boĝoma forori tarimami mabarami! Mai tau maiĝa ĝoĝitaiani. Ĝia tu Iuda tarimari Ierusalemi e mainai Kaisareai maiĝeri na ĝevaĝa-daĝaiato guruĝana au ĝegu ai ĝeĝwa-iaĝoato. Ĝia ĝekoĝoto, ĝekirato, ĝia tu asi ma bene maĝuriaĝo. ²⁵ Senaĝi ĝia ĝenai veiĝa ta asi adoĝariato bene mase ĝana. Ma ĝia tauĝena, Kaisara aranai enoĝinoĝito. Moĝa lorinai, ĝia tu Kaisara ĝenai bana tuĝu-iaĝoa atato. ²⁶ Senaĝi au tu asi ariba-ginikauni, ĝita ĝera vere barana ĝenai fefa tu kamasi batoreani. Moĝa lorinai ĝomi ĝoirami ĝana baĝori-iaĝomaia, e namo barana tu, ĝoi ĝoiramu ĝana, Kini Agripa. Be mainai sidanaĝi-ginikaua, be mai vetauvetauna kara bitana doĝaria guruĝana tu Kaisara ĝena bana tore-iaĝoa. ²⁷ Korana au atuĝamaĝini tu asi roroĝoto, mai dibura tarimana au na batuĝu-iaĝoani, a vaĝa-daĝana guruĝana tauna korikori tu asi batuĝu-kauani."

Paulo tauĝena vetoreĝau guruĝari ekiraĝirito Agripa ĝoiranai

²⁶ Agripa na Paulo ekiraiato, ekirato, "Maoro avinimuni, tauĝemu novevarifiu." Benamo Paulo ĝimana eĝabi-vaishiato, benamo ĝena vetoreĝau guruĝari esinaiato, ekirato: ² "Kini Agripa! Au tu aiakuni, korana Iuda tarimari na ĝevaĝa-daĝaguni dagarari mabarari tu, toma ĝoi ĝoiramu ai avaĝa-veserini. ³ Korana tu Iuda seneri na veĝata ĝeri veiĝa e veĝareveĝare mabarari ĝoi tu ma ribamu ginikau. Moĝa lorinai anoĝimuni, bono vevaĝa-gwaĝiĝi, be ĝegu guruĝa bono seĝaĝiri.

⁴ Au aiĝesi atanuto, misigu na veĝata eiaĝomato mo toma, ĝegu tanobarai e Ierusalemi, Iuda tarimari mabarari tu ma ribari. ⁵ Au tu tovotovona na veĝata ĝeribaguto, ĝeguruĝa-fofori bema ĝeurani nai tu. Ĝegu maĝuri evesinato na veĝata au tu Farisea doĝorona tarimagu. Toma-rakariĝo korana-iaĝina ĝevaĝa-gwaĝiĝiani doĝorona. ⁶ Ma toma au Kota gabunai bama ruĝa, korana tu Barau na ĝai senema ekira-torerito guruĝana atuĝamaĝi-kauani nai. ⁷ Ĝai ĝema doĝoro gabanana ruarua (12) na mo guruĝatore ĝevaĝa-moĝoniani, ma ĝenari-taĝoani bemoĝonini naima, ĝia na Barau ĝetoma-rakariĝoani boĝi-laĝani ma kokoreri ĝesi. Vere o, au tu mo tuĝamaĝikau ĝarmanai Iuda tarimari na ĝevaĝa-daĝaguni. ⁸ Karase nai ĝomi Iuda tarimami tari tu ĝokirani, Barau na mase tarimana tu asi ilaila ma bevaĝa-variĝisiani?

⁹ Au maki atuĝamaĝito, dagara ĝutuma gorogoro bana veiri, Iesu Nasareta tarimana arana bana lauĝaua ĝana. ¹⁰ Ierusalemi au tu moĝesi aveito-ĝoi.

Rubu Veāga vereri baregori na seḡuka ḡeviniguto, benamo Barau ḡena tarimarima veaḡari ḡutumā dibura numanai atorerito-ḡoi, ema beḡene vaḡi-maseri ḡeta-to-ḡoi nai tu, au maki beḡene mase guruḡana avaḡa-moḡoniato-ḡoi. ¹¹ Ḣaro vovoka Iuda tarimari ḡeri rubu tatai araka-toḡato-ḡoi, benamo akwari-korukorurito-ḡoi, ema Iesu beḡene kiraḡi-rakavaia ḡana avaḡa-urarito-ḡoi. Au na abaruvini-rakava rakavarito-ḡoi, naima vanuḡa baregori boruri ḡari maki aiaḡoto-ḡoi, bana vaḡa-midigu midiguri e bana lai-lausilausiri ḡana.”

Paulo evetuḡamaḡi-kureto varina

¹² “Mo veḡa uranai Rubu Veāga vereri baregori na maoro ḡeviniguto ema ḡetuḡuguto, Damaseko ḡana aiaḡoto. ¹³ Benamo, Verebara, au tu dabara na roḡo aiaḡoto-ḡoi, a ḡaro tu tubuamai, benamo ḡaro mamana maki evanaḡiatio mamana, guba na emariḡoto, aḡitaiato, ma au ḡesi ḡaiaḡoto tarimari e au enanagitarimato. ¹⁴ Ḣai mabarama tano ai ḡaketo-tarito. Benamo au na ḡaro ta aseḡaḡiatio, Heberu ḡaro ai au evaḡa-guruḡaguto, ekirato, ‘Saulo, Saulo! Karase nai au ovaḡa-rakavaguni. Mani ḡoi na tu ḡau masikona matana ofudiani, naima ḡemu ai tu ḡwaḡiḡi ema tauḡemu ovevaḡa-rakavani.’ ¹⁵ Benamo au akirato, ‘Vereḡauka, ḡoi tu deikara?’ Vereḡauka evaḡa-veseto, ekirato, ‘Au tu Iesu, ḡoi na ovaḡa-rakavaguni tarimagu. ¹⁶ Senaḡi novariḡisi, ema noruḡa-tari. Au ḡoi ḡemu ai bafofori korana tu navaḡa-ruḡamu, be au ḡegu vetuḡunaḡi tarimamu ai bono iaḡo ḡana. Ema toma kara boḡita dagarari e ḡoirai kara bavaḡa-ḡitamuni dagarari maki tarima tari ḡeri bonoa kiraḡi-foforiri ḡana. ¹⁷ Au na Isaraela tarimari e irau bese tarimari ḡerina bavaḡa-maḡurimuni. Ḣoi tu au na atuḡumuni, ¹⁸ matari bono vaḡa-fafari, ema mukuna na bono ḡorikureri, be mamai beḡene ruḡa, ema Satani ḡena seḡuka na bono ḡabi-vaḡiri, be Barau rekenai beḡene ruḡa. Benamo Barau na ḡeri rakava bene tuḡamaḡi-fitoḡari ema Barau na eḡabi-viriḡirito ma evaḡa-veaḡarito tarimari ḡesi gabu beḡene ḡauna, korana au ḡegu ai ḡeveḡabidadamani nai.’

Paulo na ḡena ḡauvei ekiraḡiani

¹⁹ Moḡa lorinai, Kini Agripa, au tu mo mata-vanaḡi guba na ema foforito dagarana ḡenai tu asi akira-sirivaḡito. ²⁰ Guine tu Damaseko ai e Ierusalemā aḡobatato, moḡa murinai Iudea tanona mabaranai e irau bese fakari ai maki. Au aḡobatato-ḡoi nai tu, akirarito-ḡoi, ḡeri rakava ḡerina beḡene vetuḡamaḡi-kure, Barau ḡenai beḡene iaḡo. Benamo ḡeri vetuḡamaḡi-kure tu ḡeri veḡa na beḡene vaḡa-moḡoniri. ²¹ Mo tu moḡa ḡaramanai Iuda tarimari na Rubu Veāga nuḡanai ḡeḡabi-tariguto, ḡevaḡi-masegu ḡetato. ²² Senaḡi mo ḡaro na beiaḡoma mo maitoma, au tu Barau na evaḡakavaguni. Moḡa lorinai mai bama ruḡa-tari, tarima mabarari misina na beiaḡo baregona ḡoirari ai ama guruḡa-foforini. Au na kara boruna ta tu asi akiraḡiani, senaḡina peroveta tarimari na e Mose na kara ḡeki-

raḡiatio beḡorani dagarana moḡo. ²³ Dagarana maiḡa, Keriso tu bene midigumidigu, ma tau giniginena mase na ma bene variḡisi-ḡenoḡoi, benamo Barau ḡena mama varina Iuda tarimari e irau bese tarimari ḡeri ai bene vari-fiua.”

²⁴ Paulo moḡesi evetoreḡauto nuḡanai tu, Festo na efarara-viniatio, ekirato, “Paulo, ḡoi tu bobabo! Ḣemu riba baregona na evaḡa-babomuni.” ²⁵ Paulo evaḡaveseto, ekirato, “Verebara Festo, au tu asi bababo. Au na kara akiraḡirini guruḡari tu moḡoni e maḡata. ²⁶ Kini Agripa! Au tu ma kokoregu ema asi garigu ḡesi ḡoi bavaḡa-guruḡamuni, korana mai dagara maiḡeri mabarari ḡoi tu ma ribamu. Au ribagu, mai bakiraḡiri dagarari mabarari ḡoi ḡemu ai ta tu asi bevekure-toḡa, korana maiḡeri dagara tu vekuretoḡa gabunai ta asi eḡorato. ²⁷ Kini Agripa, ḡoi na mai peroveta tarimari ḡeri guruḡa ovaḡa-moḡonirini ba? Au ribagu ḡoi na ovaḡa-moḡonirini.”

²⁸ Agripa na Paulo ekiraiatio, ekirato, “Mai horaḡauna kotunai, dori moḡo nuḡagu bovaḡa-moiriaia, benamo dori moḡo Keriso bavaḡa-moḡonia.” ²⁹ Paulo evaḡaveseto, ekirato, “Horaḡauna kubinai ba maukanai, senaḡi au na Barau anoḡiani, ḡoi e initoma au ḡeseḡaḡi-taḡoguni tarimami mabarami au kavana boḡoro vei, senaḡina mai ḡebarubaruguto kavana moḡo asiḡi.”

³⁰ Paulo moḡesina eguruḡa-ḡosito, benamo kini, e gavana, e Berenike, ema ḡia ḡesi ḡetanuto tarimari mabarari ḡevariḡisito. ³¹ Ḣeraka-rosito murika ḡana, benamo ḡeguruḡa-guruḡato nai tu ḡekirato, “Mai tau tu veḡa rakavana ta voina tu bere mase o dibura numai bere tanu veḡana ta tu asi eveiatio.” ³² Benamo Agripa na Festo ekiraiatio, ekirato, “Bema asi bere kira, Kaisara na ḡena guruḡa benea seḡaḡia asi beresi nai, mai tau tu tara ruḡa-vaḡia.”

Paulo Roma ḡana eiaḡoto

27 Itali ḡana baḡana iaḡo guruḡana emoḡonito nai tu, Paulo e dibura tarimari kotari tu vetari ḡitaḡauna tarimana arana Iulio ḡimanai ḡetorerito. Ḣia tu Kaisara ḡena vetari doḡorona nuḡanai. ² Ḣai tu Adramitio boutina tai ḡaraḡeto. Mo bouti tu Asia tanona koneri ḡari beiaḡoni boutinai. Benamo mo bouti na ḡadauto. Makedonia tarimana ta arana Aris-tako maki ḡai ḡesi ḡaiaḡoto. Ḣia tu Tesalonika na eiaḡomato.

³ Ma elaḡanito vau Sidono ai ḡaraḡasito. Iulio na Paulo evetuḡa-ḡwaiatio, benamo maoro eviniatio, karona ḡeri ai bene iaḡo, be ḡena ura dagarari beḡene vinia. ⁴ Mo gabu ḡaraga-kwaneato nai, Saipras motu-motu ravaravana rekena na ḡaiaḡoto, korana iavara tu ḡoirama na eiaḡomato-ḡoi. ⁵ Kilikia e Pamfilia iatari na ḡaraga-vanaḡito, ḡaiaḡoto, Mira ai ḡadaro-kauto. Mira tu Likia tanonai. ⁶ Monai vetari ḡitaḡauna tarimana na Alesandria boutina, Itali ḡana beiaḡoni boutina, edoḡariatio, benamo monai evaḡa-raḡe vanaḡimato.

⁷ Ḣaro vovoka tuḡama tuḡama moḡo ḡadau-iaḡoto-ḡoi, e ma vekwaraḡima ḡesi Kenido sevinaḡi ḡaraḡasito.

Monai iavara na eraga-ġaumato lorinai, Krete motu-motu ravaravana rekena na ġaiaġoto. Mo tu Salmone duduna reke ta kefona na. ⁸ Ma vekwaraġima ġesi fenu rikiri na ġaiaġoto mo, gabu ta arana Darokau Gaburi Namori ai ġaraġasito. Mo gabu e Lasea vanuġana vefakari tu asi manaġa.

⁹ Ġaro vovoka monai varau ġekorito, e bouti na monana rei-iaġo tu gwaġiġi e ma garina, korana ġaniveaġa ġarona maki varau ekorito. Moġa lorinai Paulo na ekira-toreġaurito, ekirato, "Tau mabarami, au aribani ġita ġera iaġoiaġo tu berakavani. Ġera farefare mabarari beġe rekwerekwani ema bouti maki berakava-moġovaġini. Dia maiġeri dagara moġo, senaġi ġita ġera maġuri maki bita fitoġarini." ¹¹ Senaġi vetari ġitaġauna tarimana na tu bouti taritarina tarimana baregona e bouti tarimana garori eseġaġirito, a Paulo ġena guruġa tu asi eġabi-raġeato. ¹² Mo darokau gabuna faraka e iavara ġueri ai tu asi namo. Moġa lorinai ġutuma na tu ġeurato baġana dau-tovo, be Foeniki ai vau faraka e iavara ġueri baġana ġabiri. Foeniki tu Krete ai darokau gabuna ta. Reke ta tu iavaraġere (o south-west) eġoiraiiani, o reke ta tu buibara (o north-west) eġoiraiiani.

Iavara na davara evaġa-rakavaiato

¹³ Iavaraġere evesinato, tuġana moġo eġauto-ġoi nai, ġia ġetuġa-maġito tu ġeri ġaro namona beġe doġaria. Moġa lorinai dogo ġeinu-raġeato, benamo Krete fenu rikiri na moġo ġedau-iaġoto. ¹⁴ Asikauna tu iavara baregona arana koiviru, motumotu iataraġena na emariġoto. ¹⁵ Bouti ai ema kwari-kauato, benamo ġai tu asi ġema daunaġi dabarana. Ġoira ġana iaġo uradikana asi ġaveito, senaġi iavara ġena urai moġo ġadauto. ¹⁶ Motumotu misina arana Kauda gabigabina rekenai ġadau-toġato vau, ravaravana na ġadau-iaġoto. Monai vauro bouti misina ġobina ġatorea ġatato, vaġa-maġurina uranai ġavekwaraġi-rakavato. ¹⁷ Ġia na bouti misina ġeinu-raġeato bouti tuġuna ġana, benamo bouti ġesi ġebaru-kafaiato bene ġabi-taria ġana. Ema ġegarito, be bouti faraina maki ġeinu-riġoato, benamo ġareito moġo. Ġia ġeri gari korana tu iavara na bouti beġwa-iaġoani mo Sirtis ai Afrika rekenai davara sefana mirina tai bea tanukauni garina. ¹⁸ Mo iavara baregona ema ureure baregori ġesebonato nai, bouti maki dori moġo ġevei-buruato-ġoi. Moġa lorinai elaġanito nai tu, bouti ai ġeġurarito farefareri mabarari davarai ġebubu-reirito, bouti bene meraġa ġana. ¹⁹ Ġaro vaġa-toitoinai tauġeri ġimari na bouti farefarena ma ġefiu-riġorito. ²⁰ Ġaro ġutuma varau ġeiaġoto, ma ġaro e visiġu asi ġefoforito, ema iavara maki ebarego-sirivaġito. Benamo ġema tuġamaġikau mabarari ġekorito, korana ġatuġamaġito, ġai tu asi ġema maġuri dabarana.

²¹ Ġaro ġutuma asi ġeġaniġanito murinai, Paulo ġoirari ai eruġato, benamo ekirato, "Ġomi tau, ġomi tu au garogu ġoro seġaġia, be Krete na asi tara dau-rosi; be mai farefare maiġesi asi tara bubu-fitoġari.

²² Senaġi toma au na alaunaġimini, akirani, boġono

kokore! Korana tu ta asi bomaseni. Senaġi bouti ġereġana moġo moġoni berakava-moġovaġini. ²³ Au tu Barau ġena tarima ta ema au tu ġia vetuġunaġina aiaġo-vinini. Ġoraġani boġi, ġia ġena aneru ta sevigu ai ema ruġa-tarito, ²⁴ benamo ekirato, 'Paulo, asi bono gari. Ġoi tu Kaisara ġoiranai roġo boa ruġani, ema Barau ġena namo ġoi ġemu ai ġenana, ġoi ġesi boġo iaġoma tarimari mabarari maġuri beġe doġariani.' ²⁵ Moġa lorinai, ġomi tau, au na akiramini, boġono kokore. Korana au na Barau tu avaġa-moġoniani, kara aneru na bekira-varagu tu bekiraġiri ilailanai beġe ġorani. ²⁶ Senaġi ġita tu iavara na motumotu tai bea kwari-kaurani."

²⁷ Boġi vaġa-gabanana vasivasi (14) ġai tu Adria Davaranai iavara na ekwari-rakao rakaomato-ġoi. Boġi nuġanai bouti ġwaragana tauri ġevemami-raġito, ġai tu tano varau ġakavinaġiato. ²⁸ Moġa lorinai varo dudunai dagara metona ta ġebaru-kauato, benamo davara ġefiu-reiato. Moġa nuġanai ġeribato, davara ġena variġo tu 37 mita kavana. Asi luana ma ġeġitaia-to, monai davara ġena variġo tu 27 mita moġo.

²⁹ Bouti fore ġeri ai beverarakauni garinai, bouti murina rekenai dogo vasivasi ġefiu-reirito. Benamo ġeġauġauto bene raga-laġani ġana. ³⁰ Bouti ġwaragana tauri ġeri ura tu beġene raga-lemma. Moġesina naima ġia na bouti misina dobu ai ġetore-reiato, ġevei-ġofakauto bouti ġoiranai dogo kotari moġeri ġeiaġoto, ġea tore-riġori ġetato. ³¹ Senaġi Paulo na vetari ġitaġauna tarimana e vetari tauri ekirarito, ekirato, "Bema bouti ġwaragana tauri bouti ai asi beġe tanuni nai tu, ġomi maki asi boġo maġurini." ³² Moġa lorinai vetari tauri na bouti misina varori ġekari-ġuturito, benamo ġevaġa-rei kwareġaiato.

³³ Dori elaġanito-ġoi nai, Paulo na ġia mabarari enoġirito, ġaniġani kota beġene ġani. Ġia ekirato, "Ġomi tu ġaro gabanana vasivasi (14) boġo vaġa-noga-iaġia, kara ta roġosi ġoro ġania. ³⁴ Moġa lorinai boġono kokore e maġuri tuġamaġinai anoġimini, ġaniġani kota ġoġani. Korana ġomi debami ġuiri tu sebona ta maki asi berekwa-rekwani bene. ³⁵ Moġesi ekirato murinai, ġia na beredi ta eġabiato, benamo ġia mabarari ġoirari ai Barau evaġa-namoato, ma edudu-ġutuato, benamo eġaniato. ³⁶ Ġia mabarari maki nuġari ġevaġa-gwaġiġirito, benamo ġeġaniġanito. ³⁷ Bouti nuġanai ġai mabarama tu 276. ³⁸ Ġia mabarari ġeġani-maseto, benamo bouti bene meraġa uranai, widi tu davara ġefiu-reirito.

Geta o ureure na bouti ebota-kirakiraiato

³⁹ Elaġanito nai, bouti ġwaragana tauri na tanobara vetoġana tu asi ġeġita-ġinikauato. Senaġi ġaruka tanobara na davara ġana eraka-rosini, ma fenuna koutoġana ġesi moġo ġeġita-iaġoato. Benamo ġetuġamaġito, bema ma dabara nai tu, monai bouti beġere vaġa-raga-raġea ġetato. ⁴⁰ Benamo dogo varori ġekari-ġuturito, davara ġeraga-kwanerito. Mo hora sebonai leva o bara ġebaru-taririto varori maki ġeruġarito. Benamo ġoira rekenai farai ġediuato,

iavara na ġoira fenuna ġana bene kwari-iaġori uranai. ⁴¹ Senaġi bouti tu semure ġenai everarato, benamo etanukauto. Bouti ġoirana tu evedaġi-nunuto, a murina rekena tu ureure na ebota-kirakiraiato, e efefukirovorovoto. ⁴² Vetari tauri ġeboioġato, dibura tarimari tu beġene vaġi-maseri, korana beġe nau-rakani, benamo beġe raga-lemani garina. ⁴³ Senaġi vetari ġitaġauna tarimana ġena ura tu Paulo bene vaġa-maġuria, moġa lorinai ġia na ekira-ġoirito, mo veiġa asi beġene veia. Benamo ma nau ribari tauri ekirarito, davarai ġeburi-rei, benamo beġene nau-guine-iaġo fenu ġana. ⁴⁴ A tarima mabarari tu ġau tubiri o bouti taviri tari beġene ġabiri vau, ġia muriri na beġene rei-iaġo. Mo dabarai mabarari tanobara ġea doġariato, ta asi erekwa-rekwato.

Malta motumotunai

28 Ta davarai kamasi ta asi eveito, mabarama namo moġo kone ai ġaraġekauto. Benamo monai vauro ġaribato, mo motumotu arana tu Malta. ² Mo motumotu tarimari na ġai ġemai tu veiġa namo vedaureana ġeveiato. Korana mo ġura e nagure nuġanai ġema karava bara ta ġegasiato ġai bene tunu-seġuseġuma ġana. ³ Paulo eiaġoto lako degona ta ea ġabiato, benamo karavai ema tore-raġeato. Mota ta mo lako degonai karava gugurana na eġabiato, benamo ema nene-rosito, ma Paulo ġimananai ekafukauto. ⁴ Mo motumotu tauri na mo mota Paulo ġimananai ġerokautaġo ġeġitaiato, benamo tauġeri ġevemuguvinito, ġekirato, "Asi ġofaġofa, mai tarima tu vevaġideba tarimana. Korana davora na tu benau-maġuri, senaġina godio vavinena Dike tu asi veġata eurani ġia bene maġuri." ⁵ Senaġi Paulo na mo mota tu karavai ekora-fiuraġeato, ma Paulo tu rakava ta asi eġoitaġoaato. ⁶ Tarima ġetuġamaġito, Paulo tauġanina tu toma egoba-vaishi-raġeni, ba toma eketo-tarini, benamo emaseni. Ġevaġa-noga manaġato, senaġi Paulo ġenai kara rakavana ta tu asi eġorato. Benamo ġia ma ġevetuġamaġi-kureto, benamo ġekirato, "Ġia maki barau ta!" ⁷ Mo gabu e motumotu tauna baregona arana Publio. Ġia ġena gabu tu asi manaġa. Ġia na eġabi-raġemato, e ġaro toitoi veġata ġia ġena varivari tarimamai evaġa-iaġomato. ⁸ Publio tamana tu keve e efurito-ġoi, be genagenai egenataġoto-ġoi. Paulo ġenai erakatoġato, ma eġuriġurito, ema ġimana iatanai etore-kaurito, benamo ġena keve enamoto. ⁹ Mo veiġa eġorato, benamo mo motumotu ai keve tarimari mabarari Paulo ġenai ġeiaġoto, benamo ġia na ġeri keve ġerina evaġa-namorito. ¹⁰ Ġeri varevare dagarari vovoka ġevinimato. Ma ġadau ġana bakunai tu ġema iaġoiaġo ai baġa ura-vinirini dagarari ma ġevinimato.

Romai ġaraġasito

¹¹ Ġue toitoi murinai Alesandria boutina tai ġaraġeto. Mo bouti ai tu barau arana Dios natuna kafa merori ruarua vetoġari o fikisari ġeberarito. Mo bouti maki

faraka e iavara ġueri tu mo motumotu ai edoġaririto. ¹² Ġaragato mo Sirakuse ai ġaraġasito. Monai ġaro toitoi ġatanuto. ¹³ Monana ġadau-ġeġeraġi-iaġoto mo Regio. Ġaro ta evanaġiato murinai, gabina iavarana etoġato, ma ġaro vaġa-ruaruanai vauro Puteoli ai ġaraġasito. ¹⁴ Monai tarikaka kotari ġadoġaririto. Ma ġaro imaima ruarua (7) tu ġia na monai ġeġabi-tarimato. Monana vau ġaraka-iaġoto Romai ġaraġasito. ¹⁵ Monai tarikaka kotari varima ġeseġaġiato, benamo ġai ġemai ġeiaġomato mo, vanuġa keiri arari Apia-Foru e Taven-Toi ġana. Paulo na eġitarito, benamo Barau evaġa-namoato, e tauna egwaġiġito.

Roma nuġanai

¹⁶ Romai ġaraġasito nai, Paulo tu maoro ġeviniato, ġereġana bene tanu. Senaġi vetari tauna ta na moġo bene ġita-ġaua. ¹⁷ Ġaro toitoi ġevanaġirito murinai, Paulo na Ġuda ġedebaiato-ġoi tauri ekea-vegogorito. Ġema raka-vegogoto, benamo ġia na evaġa-guruġarito, ekirato, "Tarikakagu, au na ġera tarima ta asi avaġa-rakavaiato, ema senera ġeri veiġa maki asi avaġa-rakavarito. Senaġi au tu Ġerusalemaj ġeġabiguto dibura tarimana ta noġa, benamo Roma ġeri gavamani ġimari ai ġetore-kauguto. ¹⁸ Ġia na ġedanaġiguto, ma ġegu guruġa ġeseġaġiato nuġanai tu ġeriba-maoroto, au tu asi ġegu vei-rakava ema beġene vaġi-masegu korana ta maki asi ġedoġariato. Moġa lorinai ġeurato beġene tuġu-vaġiġu. ¹⁹ Senaġi Ġuda tarimari na mo ura tu asi ġeġabi-raġeato. Moġa lorinai au tu asi ġegu dabara ta, naima anoġi-noġito Kaisara na ġegu guruġa bene seġaġia. Dia au tu ġegu tarimarima navevaġa-maoro-viniri ġana atato. Asiġi. ²⁰ Moġa lorinai bakea-iaġomami, au ġesi sima guruġaguruġa ġana. Korana Isaraela ġena tuġamaġikau lorinai au maiġesi ġebarubaruguto." ²¹ Ġia na ġevaġa-veaseato, ġekirato, "Ġoi guruġamu fefana ta Ġudea na asi ġadoġariato. Tarikakara mona ġeiaġomato tauri na maki varimu rakavana ta asi ġekiraġiato, be asi ġaseġaġiato. ²² Senaġi ġai ġaurani tu ġoi ġemu tuġamaġi guruġana baġana seġaġia. Korana gabu mabarari ai tarimarima na ġoi na mai doġoro tu ġerori-toreani." ²³ Moġa lorinai ġia na ġaro ta ġeġabi-viriġiato. Mo ġaro ai tarima-rima ġutuma-bara Paulo ġena tanu gabuna ġana ġeiaġoto. Boġiboġi na veġata evesinato eiaġoto mo lavilavi, Paulo na Barau ġena Basileia eġobata-iaġiato. Ema Mose ġena taravatu na e peroveta tauri ġeri buka na Iesu varina ġia ġeri ekiraġi-ginikauto, Iesu beġene vaġa-moġonia uranai. ²⁴ Tarima kotari na tu ġena guruġa ġeġabi-raġeato, a kotari na tu asi ġevaġa-moġoniato. ²⁵ Ġia nuġari tu dia sebona, moġa lorinai ġeraka-rovorovoto. Senaġi roġosi roġo beġene raka nuġanai, Paulo na guruġa ta ekiraġiato, maiġesi ekirato, "Iauka Veaġa peroveta tarimana Isaia ġenana ġomi senemi tu guruġa moġonina ekira-vararito. ²⁶ Korana iniġesi ekirato, 'Noiaġo maiġeri tarima ġeri ai, benamo bono kira:

Seġaġi tu boġo seġaġini,
 senaġi asi boġo riba-maoroni.
 Ġita tu boġo ġitani,
 senaġi asi boġo ġita-fakani.
²⁷ Korana maiġeri tarima
 nuġari tu mukuna,
 seġari tu vekodobeġau,
 ema matari maki bubu.
 Irau matari na beġe ġitani
 e seġari na beġe seġaġini
 e beġe tuġamaġi-fakani,
 benamo beġe vetuġamaġi-kureni
 ema bavaġa-namorini garina.
 (Barau tu moġesi ekirani).'

²⁸ Moġa lorinai au aurani ġomi boġono riba, Barau
 ġena vevaġa-maġuri varina tu irau bese tarimari ġeri
 ai etuġu-iaġoato, be ġia na beġe seġaġiani!" [²⁹ Paulo
 moġesi eguruġato murinai, Iuda tarimari ġerakato,
 ma tauġeri fakari ai moġo veġareveġare baregona ta
 ġeveiato.]

³⁰ Laġani ruarua tauġena na edavaiato-ġoi numanai
 etanuto. Ma ġia ġenai ġeiaġomato-ġoi tarimari
 mabarari eġabi-raġerito-ġoi. ³¹ Barau ġena Basileia,
 (ġena veġitaġau seġukana evaġa-ruġaiiani maiġa), gu-
 ruġana eġobata-iaġi vinirito-ġoi, ema Vereġauka Iesu
 Keriso varina evaġa-ribarito-ġoi ma kokorena ġesi. Ma
 tarima ta na tu asi ma ekiraġoiato-ġoi.

ROMA

Roma vaġa-foforina guruġari

Paulo na mai fefa Roma ekalesiari ġeri tu laġani 56 ema 57 fakari nuġari ta etoreato, mo tu Korinto ekalesiari vaġa-toitoina ma evarivaririto nuġanai etore-vinirito; mai tu Iesu emaseto murinai etoreato.

Paulo ġena ura baregona Roma ġana bene iaġo, senaġi Ierusalemna ġana eiaġoto roġo (Apostolo 19:21). Monai Iuda tarimari tari na ġeġabi-tariato, ma ġevaġia ġetato. Senaġina Barau na enari-ġauato, ma Roma ġana bene iaġo dabarana ekeoato. Moġa lorinai Paulo tu Roma ġana eiaġoto laġani 59 nuġanai kavana.

Paulo Roma ġana tu roġosi bere iaġo nuġanai, mai fefa etore-vinirito. Paulo ġena ura baregona tu, Barau ġena Vari Namona ġeri bene vaġa-fofori ginikaua, ema Roma ekalesiari bene vaġa-kokoreri ġana (Roma 1:1 ema 11). Roma bukana nuġanai siri baregori tu karoa 1:16-17.

Mai fefa nuġanai Paulo na Roma ekalesiari ġeri dagara tari ekiraġi-ginikaurito tu maiġeri: 1) Iuda tarimari ema irau bese tarimari tu Keriso ġena Vari Namona ġenana vauro Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimari beġe ruġa-tarinai, a dia taravatu ġenana. 2) Tanobara tarimari mabarari, Iuda tarimari ema irau bese tarimari, tu veirakava nuġanai ġetanuni (karoa 1-3). 3) Karoa 3-8 nuġanai tu vevaġa-roroġoto varina e vevaġa-veaġa varina, ema Barau marevana mamana baregona befororini varina. 4) Karoa 9-11 tu ġabiviriġi varina; Barau na Iuda tarimari asi beġabi-raġeri, Keriso asi ġevaġa-moġoniani nai; ema Iuda tarimari Barau na ma beġabiraġe-ġenoġoirini, korana Keriso ġenai ma beġe veġabidadamani. 5) Karoa 12-16 tu ekalesia doġorona kamasi beġene tanu Barau ġoiranai.

Paulo na apostolo ġauveina eveiato, korana Barau na ekeaiato nai

1 Au Paulo, Keriso Iesu ġena vetuġunaġi taugu; ġe-guna mai fefa eiaġosini. Au tu ekeaguto, ġena apostolo tarimagu ai aiaġoto, ema eviriġiguto, Barau ġena Vari Namona bana vari-fiua ġana. ² Mai Vari Namona tu guinenai Barau na peroveta tarimari mururi na ekiraġi-toreato, benamo Buka Veaġa nuġanai ġetoreato. ³ Mai tu Barau Natuna, ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso, varina. Ġia tu tanobarai ema maġurito, ema Kini Davida garakana. ⁴ Ġia mase ġenana evar-iġisi-ġenoġoito, monana Iauka Veaġa na ma seġukana ġesi ġita ġerai evaġa-foforiato ġia tu Barau tuġutuġu Natuna. ⁵ Iesu ġenana ema ġia arana bakunai, ġai varevare-bara e apostolo dagina ġaġabiato, bese irauirau tarimari baġana vetauri, Barau beġene vaġa-moġonia e beġene seġaġi-vinia. ⁶ Ma ġomi maki, Roma nuġanai ġotanuni tarimami, ġia ġesi Barau na ekeasebonamito, Iesu Keriso ġena tarimarimai boġono iaġo ġana.

⁷ Ġomi Roma nuġanai ġotanuni tarimami mabarami, Barau na eura-vinimini e ekeamito, ġena veaġa tarimari ai ġoiaġoto, ġomi avaġa-namomini: Barau ġita Tamara ema ġera Vereġauka Iesu Keriso ġerina varevare-bara ema maino ġemi ai bene tanu.

Paulo ġena ura baregona Romai bene varivari

⁸ Ġegu guruġa giniguinena, au ġegu Barau atanikiuviniani Iesu Keriso aranai ġomi mabarami iatami ai, korana ġemi veġabidadama variri tanobara mabarana

nuġanai ġekiraġi-foforirini. ⁹ Natuna Varina Namona aġobata-iaġiani, ma iaukagu mabarana ġesi vetuġunaġina aiaġo-vinini Barauna ġoiranai, ġomi tu ġegu ġuriġuri mabarari nuġari ai asi atuġa-rekwamini.

¹⁰ Ema maki ġegu ġuriġuri nuġari ai anoġinoġi-bukani, akirani, bema initoma Barau eurani nai, ġegu dabara ta bene vei-roroġotoa, be ġemi ai bana iaġosi. ¹¹ Korana au ġegu ura baregona tu bara ġitamai, be Iauka Veaġa varevareri kotari ma bara vinimi, boġono kokore ġana. ¹² Mo tu ġomi e au tara velaunaġi-vevini ġera veġabidadama nuġanai.

¹³ Tarikakagu mabarami, boġono riba-maoro, nega ġutuma aurato ġomi ġemi ai bana iaġosi atato, senaġi ġegu iaġosi lairi tu ġevetoutou-kauni beiaġoma mo toma. Ġegu ura, irau bese tari na ġegu ġauvei ġenana vevaġa-kava ġeġoitaġoato ema Iesu Keriso ġena doġoro tarimari ai ġeiaġoto kavana, ġomi maki fakami ai bana vevaġa-kava. ¹⁴ Barau na ġauvei eviniguto, Grik tarimari e asi Grik tarimari, iaunega tarimari e veibabobabo tarimari bana vaġa-kavari ġana. ¹⁵ Moġa lorinai au ġegu ura baregona tu, mai Vari Namona ġomi Romai ġotanuni tarimami mabarami ġemi ai maki bana ġobata-iaġia.

Vari Namona tu ma ġena seġuka

¹⁶ Barau ġena Vari Namona maiakana asi aveini, korana mai Vari Namona nuġanai Barau seġukana eġauveini, ġia ġevaġa-moġoniani tarimari vaġa-maġuriri ġana: Iuda tarimari ġeri ai guine, gabi ai vau bese irauirau tarimari. ¹⁷ Korana Vari Namona nuġanai tu Barau na tarimarima kamasi vei-iobukaiobuka tarimari

bekiraġirini efoforini. Vei-iobukaiobuka tu veġabadadama nuġanai moġo korana na beiaġo mo magona, Buka Veaġai ekirani kavana: “Barau beġabadadama-viniani tarimana tu Barau na vei-iobukaiobuka tarimanai bekiraġiani, benamo be-maġurini.”

Barau ġena baru tarimarima ġeri ai

¹⁸ Barau ġena baru guba na efoforini, korana tarimarima na Barau asi ġekorana-iaġiani e veiġa iobukaiobukari asi ġeveirini. Ma ġeri veiġa rakavari ġerina guruġa moġonina ġelaulau-ġauani. ¹⁹ Barau beġe ribaiani maġuriri mabarari ġia ġeri ai tu fofori, Barau tauġena na evaġa-fofori ginikaurito. ²⁰ Barau asi taġitaiani, senaġi guba e tanobara eveirito, monana beiaġoma mo toma, Barau vetoġana vekuretoġana tu taġita-ginikaurini. Ġia tu moġoni Barau tuġutuġu ema ġena tanu-vanaġivanaġi seġukana tu ġimana ġauveiri dagarari na maki ġevaġa-foforiani, be taribaiani. Moġa lorinai tarimarima tu asi ġena vetoreġau laina.

²¹ Oba, ġia moġoni ma ribari Barau, be ġere vaġa-raġea, senaġi asi ġevaġa-raġeani ema asi maki ġetanikiu-viniani. A ġeri tuġamaġi tu vei-taġuitaġui na moġo ġevaġa-vonurini. Moġa lorinai ġeri tuġamaġi babobabori na nuġari ġevaġa-mukunarini. ²² Ġia tauġeri ġekirani, ġia tu ma iaunegari ġetoni, senaġi ġia tu ġebaboto. ²³ Be maġuri vanaġivanaġi Barauna beġere vaġa-raġea, senaġi ġima vevei dagarari vaġailailana ma beġe maseni tarimari iouiouri o laulauri, e boġa bairi, manu, ema tano ai ġedarani dagarari iouiouri ġevaġa-moġonirini.

²⁴ Moġa lorinai Barau na veiġa mirori beġene veiġana etao-fitoġarito, be beġene mata-boraġa nuġari ai ġeverere-iaġirini ilailanai, e tauġeri fakari ai vevaġa-maiaka veiġari irauirauri na tauġaniri beġene vaġa-rakavari. ²⁵ Ġia na Barau ġena guruġa moġoniri gaburi ai tu ġofaġofa veiġari ġeveirini, ema Barau na eveirito dagarari ġetoma-rakariġo vinirini e vetuġunaġiri ġeiaġo-vinini, a moġeri eveirito Barauna tu asiġi. Ġia moġo ġereġana sivevato-iaġia, asi dokona, asi magona. Amen.

²⁶ Tarimarima moġesi ġeveito nai, Barau na etao-fitoġarito, maiaka veiġari beġene uravini-lelevaġiri ġana. Ġeri vavine maki veġaraġo maġuriri roroġotori ġeiaġuirini, ma karori ġesi ġevakima-vevinini. ²⁷ Tauri maki ġia kavana, vavine ġesi kima maġuriri korikori tu ġeiaġuirini, ma tau karori ġemata-ġaniġani-iaġirini. Mo tu tau tauġeri karori ġesi moġo boru ġeravani. Maiġeri veiġa rakavari voiri metori tu ġia tauġeri na ġeġabirini.

²⁸ Ma iatanai, ġia tu asi ġeurato, Barau beġene riba-ginikaua e tuġamaġi-faka ġia nuġari iaġasiri ai beġene tanu, naima etao-fitoġarito ġeri tuġamaġi babobabori ġeri ai, be asi beġere veiri veiġari beġene veiri ġana.

²⁹ Ġia tu rakava mabarari na ġevonuvonu-raġeto, veiġa rakavari, mata-ġaniġani, tuġamaġi barubaru, mama, vaġideba, veġareveġare, veribaġani e tarimarima vaġa-ketori veiġari, veroritore, ³⁰ guruġa vemuriġoi,

Barau ġeiau-rakavaiani, seġafore rakavarakava, kira-sirivaġi, e veiavi; vekiraġi-varaġevaraġe, rakava vei dabarari variġuri ġevaġa-reforini, sina-tama garori asi ġeseġaġirini; ³¹ asi ġetuġamaġi-fakani, asi tuġamaġi-kauri tarimari, veuravini asi ribari tarimari, vevetuġaġwa asi ribari tarimari. ³² Oba, ġia tu ma ribari, Barau ġena veġausina o sisiba tu ekirani, vei rakava tarimari tu beġe maseni. Senaġi ġia na tu ġeveirini, ma dia ġia na moġo ġeveini, senaġi tarimarima kotari na ġeveirini maki ġeiau-namorini e ġeġabi-raġerini.

Barau ġena vevaġa-maoro

2 A ġoi tarima tari ovaġa-maororini ma kerereri ai oragani tarimamu, ġoi tu asi ġemu vekira-ġuniġau laina. Ġoi na tarima ta ovaġa-maoroani, ma ġena veiġa rakavari okiraġirini nai tu, ġoi tauġemu moġo ovevaġa-metoni e ovevaġa-kotani. Korana tu tarima ta ġena veiġa rakavari okiraġirini veiġari tu, ġoi tauġemu na maki oveirini. ² Ġita tu ribara, Barau na moġesi veiġa rakavari ġeveirini tarimari bevaġa-maoro vinirini, ma meto bevinirini tu roroġoto. ³ Kamasi ġotuġamaġini, ġomi, tarimarima kika moġo, na tarimarima kotari ġovevaġa-maoro vinirini, ma nuġanai tu ġomi tauġemi na maki mo veiġa rakavari tu ġoveirini. Ġomi ġotuġamaġini Barau ġena vevaġa-maoro ġenana tu boġo raġa-maġurini? ⁴ Ba Barau ġena namo baregona, e nuġana eġabi-tariani, e vevaġa-gwaġiġi iatari ai tu asi tauri ġotoni? Ba asi ġoribani Barau ġena namo baregona anina tu, ġomi boġono vetuġamaġi-kure ma boġono raka-kure ġana? ⁵ Senaġina ġomi nuġami tu ġovaġa-gwaġiġirini, ma asi ġovetuġamaġi-kureni. Maiġesi ġoveini tu tauġemi iatami ai ġemi meto iataiatai ġolabulabu-kaurini. Ma Barau ġena Kota baranai ġena vevaġa-maoro roroġotona beveiani mo ġaro ai vau ġena baru bevaġa-foforiani, benamo ġemi veiġa metori boġo ġabirini. ⁶ Barau na “tata karakara ġoveito ilailari ai tauri ma bevinimini.” ⁷ Tarima kotari tu ġobiri ġevetoreni veiġa namori ġeveini, Barau marevana, e ġabiraġena, ema asi bedokoni maġurina ġevetauani. Barau na ġia tu maġuri vanaġivanaġi bevinirini. ⁸ A tarima kotari tu tauġeri ġeri namo moġo ġevetaurini, ema guruġa e maġuri moġonina tu ġeruġarini, ma rakava veiġari ġekorana-iaġirini. Ġia tu Barau na beiau-rakavarini ma baruna ġesi. ⁹ Beġe vei-rakavani tarimari mabarari tu rakava metona baregona ema midigumidigu baregona beġe ġabiani. Mo tu Iuda tarimarima ġeri ai beġe ġora-guineni, ma murinai tu irau bese tarimari ġeri ai maki beġe ġorani. ¹⁰ Senaġi veiġa namori beġe veini tarimari mabarari ġeri tu, Barau na mareva baregona e vemataurai barana ema maino bevinirini: Iuda tarimari ġeri ai guine, ma murinai tu irau bese tarimari ġeri ai maki. ¹¹ Korana Barau na tarimarima mabarari maġuri sebonai moġo eġabi-raġerini, ġeri veiġa loriri ai voiri evinirini.

Barau na Iuda tarimari e irau bese tarimari bevevaġa-maoro vinirini

¹² Irau bese tarimari tu Mose ġena taravatu asi ribari, nuġanai ġevei-rakavani, moġeri mabarari beġe masebuġani, (Barau na bekota-vinirini), taravatu murikanai enabe asi ribari; ema Iuda tarimari tu taravatu ma ribari, senaġina ġevei-rakavani tarimari mabarari tu taravatu na bevaġa-maoro vinirini. ¹³ Korana taravatu ġeseġaġiani moġo tarimari, Barau ġoiranai tu dia vei-iobukaiobuka tarimari, senaġi taravatu ġekorana-iaġiani tarimari vau, Barau na ekiraġirini vei-iobukaiobuka tarimari.

¹⁴ Oba, irau bese tarimari tu asi ġeri taravatu, senaġi ġeri maġuri nuġari ai taravatu na ekiraġirini veiġari tu ġeveirini. Moġeri mabarari tu ġeri taravatu ai ġeiaġoni, a ġia tu asi ġeri taravatu senaġi. ¹⁵ Ġia ġeri veiġa na evaġa-foforiani, Barau ġena taravatu na eura-vinirini veiġari tu ġia loruri ġuturi ai etorerito. Maiġa tu nuġari iaġasiri na maki evaġa-moġonirini, korana tu ġaro tari ai ġeri tuġamaġi na evaġa-daġa-raġerini, ma ġaro tari ai tu gogobari eragani. ¹⁶ Au na Vari Namona aġobata-iaġiani tu, Barau na tarimarima ġena veiġa e tuġamaġi vekuretoġari Iesu Keriso ġenana bevevaġa-maoro vinirini ġaronai vau beġe foforini.

Iuda tarimari e taravatu

¹⁷ A ġoi Iuda tarimamu tu kamasi otuġamaġini? Oba, ġoi tu ovekiraġini Iuda tarimamu. Ma ġoi tu taravatu ġenai ovetabekauni, e oveiavini, okirani, ġoi tu Barau ġena bese tarimamu. ¹⁸ Ma okirani, Barau tu ma ribamu e ġena ura veiġa namo vedaureari e rakavari oġi-ta-learini, korana taravatu na evaġa-ribamuni nai.

¹⁹ Ġoi okirani, moġoni ġoi na mata-bubu tarimari boġori-kaurini, ema ġoi tu mukunai ġetanuni tarimari ġeri kere mamana; ²⁰ ema vei-babobabo tarimari kira-rogori tarimamu, e mero keikeiri ġeri vevaġa-riba tarimamu, korana tu taravatu nuġanai iaunega ema guruġa moġoniri ġetanuni dagarari tu ma ribamu. ²¹ Ġoi na karomu tu ovaġa-ribarini, a ġoi tauġemu tu asi ovevaġa-ribani. Tarimarima oġobata-vinirini nai tu okirani, "Asi boġono lema," otoni, a ġoi tu olemani. ²² Tarimarima asi beġene veġura-vanaġi otorini, ma ġoi tu oveġura-vanaġini. Kwaivakuku oiau-rakava-vinirini, senaġi ġeri rubu nuġari farefareri tu olemarini. ²³ Taravatu ovaġa-raġe lelevaġirini nuġanai tu, Barau ġoi na tu asi ogubakauani, ġena taravatu tu oseġafore-vinirini.

²⁴ Buka Veaġai tu iniġesi ekirani, "Barau arana irau bese tarimari na vekaravari ai ġekira-fitoġaiiani, korana tu ġomi ġemi kira-sirivaġi lorinai."

²⁵ Mero tauġani kefiru lamavaġi veiġana tu ma tauna, bema taravatu bokorana-iaġirini nai. Senaġi bema taravatu okira-sirivaġi vinirini nai, ġemu kefi-lamavaġi veiġana tu asi taunai beiaġoni, ema ġoi tu kefiru asi ġelama-vaġiato tarimana kavana. ²⁶ Irau bese tarimari tu kefiru asi ġelama-vaġito. Senaġi bema taravatu maġuriri korikori ġeveini nai tu, Barau ġoiranai ġia tu

kefiru ġelama-vaġiritu tarimari kavana, ene? ²⁷ Oba, taravatu bukana tu ġemu ai, ema kefiru tu ġelama-vaġiato. Senaġina bema ġoi na taravatu okira-siri-vaġiani nai tu, taravatu ekorana-iaġiani tarimana, mai tu irau bese tarimana, Kota seanai betanuni, benamo ġoi bevaġa-kotamuni. Aba, tauġani rekenai tu kefiru asi ġelama-vaġiato, senaġi. ²⁸ Bema tarima ta tu arana korina moġo Iuda tarimana ema kefi-lamavaġi maki murika ema tauġani kefiru vetoġana korina moġo nai tu, ġia tu dia Iuda tarimana korikori. ²⁹ Asiġina ġinavaġi. Iuda tarimana o Barau ġena bese tarimana korikori tu deikara nuġana iaġasina na ema ġena tuġamaġi na evaġa-foforiani, ġia tu Iuda tarimana. Ema kefi-lamavaġi veiġana maki tarimarima loruna ġutunai bene fofori. Ġia tu dia taravatu guruġari ġetorerito moġeri korana-iaġiri ai beġorani. Asiġina. Ġia tu Barau Iaukana na tarimarima nuġana iaġasina beveiani dagarana. Mo tarima moġa tu dia tarimarima na bevaġa-raġeani, senaġi Barau na bevaġa-raġeani.

3 Iuda tarimari na irau bese tarimari ġevanaġiritu? Mero tauġaniri kefiru ġelama-vaġirini ġenana tu kara namona ġedoġariato? ² Aba, dagarana namori ġutuma ġedoġariritu! Tovotovonai tu Barau na ġia muruna guruġari korikori evaġa-ġauna-iaġiritu.

³ Ma bema Iuda tarimari kotari Barau ġenana ġeraka-veġitato, asi ġeri veġabidadama nai tu aiġesi? Moġoni, Iuda tarimari kotari tu asi ġeri veġabidadama; senaġi ġia asi ġeri veġabidadama lorinai, Barau ġena kiraġitore maki asi taunai beiaġoni ba? ⁴ Asiġina ġinavaġi! Barau tu moġoni veġata, ġena kiraġitore asi eketoni, ma tarimarima tu ġeġofaġofani. Buka Veaġai ekirani kavana,

"Barau, ġoi boguruġani nai tu,

beġe vaġa-moġonimuni,

ema Kotai beġe ġofaġofa-iaġimuni nai maki bovaġa-darererini."

⁵ Tarima kotari na ġeri vefafauġau guruġari beġe kiraġirini, beġe kirani: Bema ġita ġera veiġa asi roroġotori na tu Barau ġena vei-iobukaiobuka etore-fofori ginikauani nai, ġita tu kara bita toni? Bita kirani, Barau na ġena baru veiġari ġita iatarai ema-torerini nai tu maoro ba? ⁶ Asiġina, Barau ma ġena maoro. Bema Barau tu asi roroġoto nai tu, ġia na tanobara mabarana tu kamasi bevevaġa-maoro viniani? ⁷ Tarima ta ma bevefau-ġauni, bekirani, "Bema au ġegu ġofaġofa na Barau ġena guruġa moġoniri evaġa-fofori ginikaurini ema ġia marevana evaġa-baregoani nai tu, kara dainai au tu roġo mo evaġa-daġaguni rakava tarimagu etoni?" ⁸ Mo guruġa tu babo, noġa moġo ini guruġa kavana, "Rakava sivei, be namo bene fofori." Tarima kotari na ġai ġevaġa-rakavamani, ġeġofaġofa-iaġimani, ġekirani, ġai tu maiġesi ġakirani ġetoni. Maiġesi ġai ġeġofaġofa-iaġimani tarimari Barau na voiri metona bevinirini tu asi vetoukauna, korana ġeri ġofaġofa lorinai.

Tarima ta asi iobukaiobuka

⁹ Benamo kara ma bita toni? Ġita Iuda tarimara moġo namo, a irau bese tarimari tu asiġi? Asiġina ġi-navaġi! Varau bita kiraġia, Iuda tarimari e irau bese tarimari vekaravari ai ta tu asi ġena rakava asi bita toni. ¹⁰ Buka Veaġai tu maiġesi ġetoreato:

“Tarima ta asi iobukaiobuka,
sebona kwarikwari ta maki asiġina;
¹¹ tarima ta asi etuġamaġi-roroġotoni,
ta na maki Barau asi evetauani.
¹² Mabarari ġeraka-doġe-muriġito,
ġia mabarari veiġa iobukaiobukana tu asi ġeveiani,
mabarari asi ġevei-roroġotoni,
ta veiġa namo asi ribana,
sebona kwarikwari ta maki asiġi.
¹³ Ġia godokari mase guriri kouġari kavana;
meari na ġofaġofa rakavari ġekiraġirini.
Ġeri guruġa na mase ġevaġa-ġorarani,
noġa moġo mota foisiniri
ġia bibiġari ai ġetanuni.

¹⁴ Mururi ai tu vevane e vekira-barubaru na ġevonu-fokafokato.

¹⁵ Ġia tu ġeġarimoġi-rakavani vevaġi ema vevaġideba veiġari ai;

¹⁶ Ġeri iaġoiaġo gaburi ai tu vei-rovorovo e rakava ġeiaġuini.

¹⁷ Maino maġuriri tu asi ribari.

¹⁸ Asi ġeri vegubakau ta Barau ġenai.”

¹⁹ Ġita ribara, maiġeri taravatu guruġari na kara da-gara ġekiraġiani tu, mo deikara taravatu gaburenai ġetanuni tarimari ekirarini. Moġa tauna tu, taravatu gaburenai ġetanuni tarimari ema tarimarima mabarari maki mururi na kara ta asi beġene kiraġia, ema mai tanobarai tarimarima mabarari Barau ġoiranai beġene ruġa-tari ma ġeri vei-rakava. ²⁰ Moġa lorinai taravatu korana-iaġina maġurina tarima ta asiġina ġinavaġi Barau ġoiranai Barau na bekiraġi-foforiani, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana. Asiġina, taravatu ġenana ġita na vei-rakava taribaiani.

Vei-iobukaiobuka tu veġabidadama ġenana eiaġomani

²¹ Senaġi inította kamara dabarai Barau na tarimari-ekiraġirini vei-iobukaiobuka tarimari etoni dabarana tu bema fofori-ġinikau. Mo tu dia taravatu korana-iaġina maġurina. Asiġina. Mai tu Mose ġena taravatu na ema peroveta tarimari ġeri guruġa-fofori ai ġekiraġiato dabarana na. ²² Mai vei-iobukaiobuka Barau ġenana eiaġomani tu Iesu Keriso beġe ġabidadama-viniani tarimari mabarari na beġe ġabiani. Ta tu asi irau. ²³ Korana tarimarima mabarara tu rakava tarimara moġo, be mabarara Barau marevana namona ġenana taveġitato. ²⁴ Senaġi Barau ġena varevare-bara nuġanai asi ġera kerere etorani, korana Keriso Iesu ġenana ġera rakava ġerina evaġa-maġurirato. ²⁵ Barau na Iesu tu ginitaġo varevarenai evaġa-iaġoato, korana tarimarima ġia ġenana bene ġabi-

raġeri ġana. Moġa maġurina tu iniġesi: Deikara ġia raranai beveġabi-dadamani tu, Barau na ġena rakava betuġamaġi-fitoġarini. Barau na mo maġuri eveiato anina tu, ġia ġena iobukaiobuka bene vaġa-foforia ġana. Guinenai rakava ġeveito-ġoi nai tu, eġita-daġaseġirito-ġoi, rakava voiri asi eveito-ġoi. ²⁶ Ma maitoma Iesu tu ginitaġo varevarenai evaġa-iaġoato korana ġena vei-iobukaiobuka bene vevaġa-ġita-iaġiri inította ġana, be ġia ġena iobukaiobuka bene fofori, e ġia na Iesu Keriso ġeġabidadama-viniani tarimari maorori bene kiraġiri.

²⁷ Be ġita tu kara bita veiavi-iaġiani? Vekokoroku tu asi ġena gabu ta. Kara dainai? Taravatu takorana-iaġiani nai? Asiġi, maġuri tu veġabidadama maġurina moġo bita doġariani. ²⁸ Korana bitana riba-maoro, tarimarima tu veġabidadama lorinai Barau na eġabi-raġerani, a dia taravatu bita korana-iaġiani nai.

²⁹ Be Barau tu Iuda tarimari moġo ġeri? Ġia tu dia irau bese tarimari maki ġeri Barau? Aba, ġia tu irau bese tarimari maki ġeri Barau, ³⁰ korana Barau tu sebona moġo. Ġia na tauġaniri kefirri ġelama-vaġito tarimari veġabidadama maorori bekiraġini, ema kefirri asi ġelama-vaġirito tarimari maki maorori bekiraġini mo veġabidadama sebona na. ³¹ Moġa nuġanai veġabidadama na taravatu seġukana tavaġiani? Asiġi-na ġinavaġi! Senaġi taravatu tavaġa-ruġa gigitariani.

Aberhamo ġena veġabidadama

4 Ġita tu kara ma bita kiraġiani, senera Aberhamo na mai maġuri maiġa ema ġoitaġoato iatanai? ² Bere moġoni, Aberhamo ġena ġauvei e veiġa bakunai Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimanai bere iaġo tu, tauġena bere vekiraġi, ġia tu kwalimu-koru na bere vekiraġi. Senaġi ġia Barau ġoiranai tu asi ġena vekokoroku gabuna ta. ³ Buka Veaġa nuġanai tu kara etoni? Buka Veaġa nuġanai tu ekirani, “Aberhamo na Barau ġena guruġa evaġa-moġoniatu nai, Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato.” ⁴ Tarima ta eġauveini, benamo voina beġabiani. Ġia mo eġauveini nai, voina eġabiani moġa tu, ġevarevare-viniani da-garana asi bita toni. Asiġina ġinavaġi. Mo tu ġia ġena ġauvei voina veġata. ⁵ Senaġi tarima ta, ġia tu ġauvei o veiġa ta asi eveiani, senaġi ġia tu Barau, rakava tarimari vei-iobukaiobuka tarimari ai evaġa-iaġorini Barauna, ġenai eveġabidadamani. Mai tarima maiġa tu ġena veġabidadama lorinai, Barau na ekiraġiani, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana etoni. ⁶ Davida na maki mo guruġa sebona ekiraġiato. Maiġesi tarimari tu ekirarito, beġe iakuni etato. Mo tu ġauvei o veiġa tari asi ġeveirini, senaġi Barau, rakava tarimari asi ġeri vei-rakava etorini Barauna, na ġia tu ekirarini, vei-iobukaiobuka tarimari etorini. Davida ekirato, ⁷ “Ġeri kira-sirivaġi etuġamaġi-fitoġarini, e ġeri rakava eġabi-vaġirito tarimari tu beġe iakuni. ⁸ Vereġauka na ġena rakava iatanai asi ma beiavi-kaurini tarimana tu beiakuni.” ⁹ Vevaġa-namo ema iaku maiġesiri tu tauġaniri kefirri ġelama-vaġirito tauri moġo ġeri, ba tauġaniri kefirri asi

ĝelama-vaĝirito tauri maki ĝeri? Varau bita kira, Aberahamo tu ĝena veĝabidadama lorinai, Barau ekirato, ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato. ¹⁰ Aitoma ĝia vei-iobukaiobuka tarimanai eiaĝoto? Tauĝanina kefina ĝelama-vaĝiato murinai, ba tauĝanina kefina roĝosi roĝo beĝene lama-vaĝia nuĝanai. Ĝia tu dia tauĝanina kefina ĝelama-vaĝiato murinai vauro Barau ekirato, ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana etato. Asiĝina. Ĝia tu tauĝanina kefina roĝosi roĝo beĝene lama-vaĝia nuĝanai, vei-iobukaiobuka tarimanai eiaĝoto. ¹¹ Ĝia tauĝanina kefina tu gabi vauro ĝelama-vaĝiato. Mo tauĝanina vauro ma ĝelama-vaĝiato moĝa tu, ĝia tauĝanina roĝosi roĝo beĝere lama-vaĝia nuĝanai vei-iobukaiobuka tarimanai eiaĝoto, moĝa vetoĝana moĝo ma evaĝa-moĝoniato. Monana Aberahamo tu Barau ĝevaĝa-moĝoniani tarimari tamari ai eiaĝoto, enabe tauĝaniri kefiri asi ĝelama-vaĝirito senaĝi. Korana Barau ĝevaĝa-moĝoniani tarimari tu, Barau na eĝabi-raĝerini vei-iobukaiobuka tarimari. ¹² Ema ĝia tu tauĝaniri kefiri ĝelama-vaĝirito tarimari maki tamari. Au na dia tauĝaniri kefiri ĝelama-vaĝi-kavarito tarimari akiraĝirini. Asiĝina. Senaĝi tamara Aberahamo tauĝanina kefina roĝosi beĝere lama-vaĝia nuĝanai, Barau eĝabidadama-viniato kavana, ĝia na maki Barau moĝesina ĝeĝabi-dadama-viniani tarimari akiraĝirini.

Taravatu e veĝabidadama

¹³ Barau na Aberahamo ekira-toreato, ekirato, ĝia ma garakana ĝesi na mai tanobara beĝe ĝaunaiani. Mai kiraĝitore guruĝana Barau na ekiraĝiato tu, dia Aberahamo na taravatu ekorana-iaĝiato nai, senaĝi Barau eĝabidadama-viniato nai, benamo vei-iobukaiobuka tarimanai eiaĝoto. ¹⁴ Bema taravatu ĝekorana-iaĝiani tarimari na tanobara beĝere ĝaunaia nai, veĝabidadama tu asi ĝena namo ta, ema kiraĝitore guruĝana maki guruĝa korina moĝo. ¹⁵ Aba, taravatu na tu Barau ĝena baru baregona evaĝa-ĝoraiani. Senaĝi bema taravatu asiĝina tu, tarima ta na taravatu ta asi beleaiani.

¹⁶ Moĝa lorinai, guruĝatore tu veĝabidadama ĝenana eiaĝomani, be Barau ĝena namo e vevare-bara nuĝanai guruĝatore tauri moĝoniri Aberahamo ma garakana ĝesi ĝeri ai beĝe ĝorani. A dia taravatu gaburenai ĝetanuni tarimari moĝo ĝeri ai, senaĝi Aberahamo ĝena veĝabidadama nuĝanai ĝetanuni tauri maki ĝeri. Aberahamo tu ĝita mabarara tamara. ¹⁷ Buka Veaĝai evetoreto kavana: "Au na ĝoi tu tanobara ĝutuma tamari ai avaĝa-iaĝomuto." Mai Aberahamo na evaĝa-moĝoniato Barauna ĝoiranai Aberahamo tu ĝita tamara. Mai Barau na mase tarimari ma evaĝa-maĝuri ĝenoĝoirini ema tanobarai asi ĝeĝorato dagarari evaĝa-ĝorarinai.

¹⁸ Aberahamo ĝena tuĝamaĝikau noĝa asi vaĝa-tubukauna dagarana ta, senaĝi Barau ĝena guruĝai evetuĝa-maĝi-kauto, ma evaĝa-moĝoniato lorinai, tanobara ĝutuma tamari ai eiaĝoto. Barau na ekira-toreato ilailanai: "Ĝoi garakamu tu beĝe vovokani visiĝu kavana." ¹⁹ Aberahamo mo negai ĝena laĝani tu

dori sinau sebona (100), ma tauĝanina maki emoirato, ma mase tauĝaniri ilailari ai varau eiaĝoto, e Sara maki asi ilaila ĝia mero ta beĝabiani riba. Ĝia na maiĝeri tu eĝitarito, senaĝi maiĝeri na ĝia ĝena veĝabidadama asi veĝata ĝevaĝa-moiraiato. ²⁰ Moĝa nuĝanai ĝia asi etuĝamaĝi-iauvoiauvoto, asi edaradarato, ema asi eĝareva-ĝarevato maki Barau ĝena guruĝatore iatanai. A ĝia tu ĝena veĝabidadama moĝo evaĝa-gwaĝiĝiato, benamo Barau moĝo evaĝa-raĝeato.

²¹ Korana ĝia tu nuĝana mabarana ĝesi eribato, Barau ma seĝukana, kara ekiraĝi-toreato dagarana tu bevaĝa-ĝoraiani. ²² Moĝesina naima Barau na ekiraĝiato, "Ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana," etato.

²³ Mai guruĝa maiĝeri, "Ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana," tu dia Aberahamo ĝereĝana ĝena moĝo ekiraĝiato, ²⁴ senaĝi ĝita ĝerai maki ekiraĝiato. Ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso mase na evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato Barauna tavaĝa-moĝoniani tarimara maki Barau na bekirarani, vei-iobukaiobuka tarimara, betononi. ²⁵ Barau na Iesu etuĝu-iaĝomaĝiato, tanobarai emaseto, ĝita ĝera rakava benema voi-vaĝiri ĝana. Ma ĝita Barau na vei-iobukaiobuka tarimari bene kiraĝira ĝana uranai, mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato.

Barau na ĝita vei-iobukaiobuka tarimara etato

5 Moĝa lorinai ĝita tu ĝera veĝabidadama lorinai, Barau ekirato, ĝita tu vei-iobukaiobuka tarimara etato, ma ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝenana Barau ĝesi maino taĝabiatato. ² Ĝita tu Iesu Keriso bakunai veĝabidadama ĝenana Barau ĝena namo e vevare-bara nuĝanai bita bere-toĝa, benamo nuĝanai taruĝa-taĝoni. Ema taiakuni, korana tavetuĝamaĝikauni, Barau na vau ĝia marevana baregona bevinirani. ³ Dia moĝa moĝo, senaĝi ĝera midigumidigu ai maki bitana verere, korana ma ribara, midigumidigu na vevaĝa-gwaĝiĝi evaĝa-ĝoraiani ⁴ Vevaĝa-gwaĝiĝi na veribaĝani bita vaĝa-darererini, ma veribaĝani bita vaĝa-darererini tu, Barau marevana baregona bita tuĝamaĝi-kauani. ⁵ Mai tuĝamaĝikau na tu asi bevaĝadabara doktorani, korana tu Barau na Iauka Veaĝa evinirato, maiĝa ĝenana ĝita lorura ĝuturi ai Barau na ĝena veuravini ebubu-ĝuraiato.

⁶ Ĝoseĝaĝi, ĝita tu roĝo asi kokorera nuĝanai, Barau na eĝabi-toreato ĝaronai varau Keriso emaseto, ĝita, Barau tatuĝamaĝi-fitoĝaiani tarimara, bene voi-ĝenoĝoira ĝana. ⁷ Tarima namona uranai ta bemaseni ba? Gwaĝiĝi! Senaĝi tarima namo vedaureana uranai tu, betaĝu ta bevetuĝamaĝi-kwalimuni, benamo bemaseni riba. ⁸ Senaĝi toma mainai tu Barau ĝena veuravini ema vaĝa-foforiani: Ĝita roĝo rakava tarimara nuĝanai, Iesu tu varau emaseto ĝita dairai.

⁹ Ribara, Iesu rarana na bema iarevara, benamo asi ĝera rakava besi. Moĝa lorinai ĝia bakunai, Barau ĝena baru baregona bevaĝa-foforiani ĝaronai bevaĝamaĝurirani. ¹⁰ Ĝita roĝo Barau tavetari-viniato-ĝoi nuĝanai, Barau Natuna ĝena mase na Barau ĝesi ma evaĝa-veĝata ĝenoĝoirato. Toma ĝita tu Barau ĝatanai ma tiaĝo-ĝenoĝoito, moĝa lorinai Iesu emaĝuri-

ġenoġoito ġenana, vevaġa-maġuri maki bita ġoitaġoani. ¹¹ Dia moġa moġo, senaġi ġera Vereġauka Iesu Keriso bakunai Barau ġenai bitana verere, korana Iesu Keriso ġenana ġita Barau ġesi maino bitama ġabia ema bitama veġata.

Adamu tu mase evaġa-ġoraiato, Keriso na tu maġuri evaġa-ġoraiato

¹² Ġita ribara, tarima sebna evei-rakavato, benamo ġia ġenana rakava tanobarai ema bere-toġato. Ma rakava na mase eġabi-iaġomaiato. Moġesina naima mase na tarimarima mabarari eguguvirito, korana tarimarima mabarari ġevei-rakavato. ¹³ Moġa anina tu, vei-rakava tanobarai tu eġora-guinetto, a Mose ġenana taravatu tu gabi vauro eiaġomato. Senaġi bema taravatu asiġina nai, Barau na vei-rakava, o sikira taravatu ġedaġa-seġiani rakavana, tarima ta ġenai asi beki-raġiani. ¹⁴ Senaġi ribara, Adamu ġena nega na beiaġoma mo Mose ġena negai, tarimarima tu mase ġena seġuka gaburenai ġetanuto-ġoi. Oba, Barau ġena vevaġa-naġi guruġana ta tu asi ġekira-sirivaġi viniato Adamu na eveiato kavana, senaġina ġia mabarari maki mase ġena seġuka gaburenai ġetanuto-ġoi.

Adamu na ġoirai vau beiaġomani tarimana moġo ema vaġa-foforiato. (Mo tu Keriso). ¹⁵ Senaġi mai varevare dagarana asi voina maiġa tu irau, dia mo Adamu ġena vei-rakava ġesi ilaila. Mai tarima sebna ġena vei-rakava dainai, tarima ġutuma ġemaseto. Senaġi Barau ġena namo e varevare-bara ema varevare dagarana mo vei-rakava ġena seġuka evanaġiato: Barau ġena mai namo baregona ema varevare dagarana tu tarima sebna, Iesu Keriso, ġenana eiaġomato, ma tarimarima ġutuma ġeri ai evebubu-riġoto. ¹⁶ Barau ġena varevare dagarana tu irau, dia mo tarima sebna, Adamu, ġena vei-rakava kavana: Vei-rakava sebna moġo eġorato ġenana, Barau na tarimarima e tanobara mabarana ekota-viniato, ma rakava voina metona baregona iatarai etoreato. Senaġi Barau ġena varevare dagarana rakava vovoka muriri na ema bere-sito, monana tarimarima tu vei-iobukaiobuka tarimari ai evaġa-iaġorito. ¹⁷ Moġoni, mo tarima sebna na mo vei-rakava eveiato, monana tanobara mabarana mase ġena seġuka gaburenai etanuni. Mase tu mai vei-rakava eveiato tarimana ġenana eiaġomato tanobara ġana. Senaġina tarima sebna, Iesu Keriso, ġia na eveiato dagarana na mo vei-rakava eveiato tarimana ġena veiġa seġukana na evanaġiato. Tarimarima mabarari, Barau ġena namo ma varevare-bara barego lelevaġina ema vei-iobukaiobuka varevarena beġe ġabiani tarimari tu, Iesu Keriso ġenana maġuri beġe ġabiani, benamo kini kavana beġe vereni.

¹⁸ Mo Adamu ġena vei-rakava sebna dainai, Barau ekirato, tarimarima mabarari tu vei-rakava tarimari ema rakava voina beġe ġabiani etato. A Keriso ġena veiġa iobukaiobukana sebna ġenana, tarimarima mabarari vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ma maġuri beġe ġabiani riba. ¹⁹ Ema tau sebna ġena ki-

ra-sirivaġi na tarimarima vovoka vei-rakava tarimari ai ġeiaġoto. Moġa ilailana, tau sebna ġena seġaġi na tarima ġutuma iobukaiobuka tarimari ai bevaġa-iaġorini.

²⁰ Betaġu taravatu etore-kauato tu rakava bene barego ġana. (O sikira, taravatu ġenana tarimarima ġeri rakava mabarari beġene fofori-ginikau). Senaġi vei-rakava ebaregoni gabunai tu, Barau ġena namo e varevare-bara maki ebarego-lelevaġini. ²¹ Guinena tarimarima tu vei-rakava ġena veġitaġau seġukana gaburenai ġetanuto, monana mase eġorato. Moġesina kavana, Barau ġena namo e varevare-bara na tu vei-iobukaiobuka evaġa-foforiani, ma maġuri vanaġi-vanaġi ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana eġabi-iaġomaiani ġita ġerai.

Rakava ġenai tamaseto, Keriso ġena maġuri nuġanai ġita tu maġuri

6 Be kara bita toni? Ba sikira, rakava veiġari sivei-ġenoġoi ġenoġoiri, be Barau na ġena namo e varevare-bara ġerai bene vaġa-fofori barego-lelevaġiri? ² Asiġina ġinavaġi! Ġita veġabidadama tarimara tu varau tamaseto rakava ġenai, (mai tu rakava maġurina ġenana taveġitato); ma kamara dabarai tu rakava maġurina nuġanai roġo ma bita tanuni? ³ Ġita babatiso taġabiato anina tu maiġa: Ġita na mo babatiso taġabiato tu Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai tabere-toġato, ma mo babatiso taġabiato nuġanai, ġita tu ġia ġesi tamase-sebonato. Ba ġomi maiġa tu asi ribami? ⁴ Babatiso taġabiato anina tu, ġita maki Keriso ġesi tamase-vegogoto, ma Barau na Keriso ġesi eguri-sebonarato. Benamo Tamara marevana ema seġukana baregona na Keriso mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato kavana, ġita maki maġuri variġu gerageranai bitana tanu.

⁵ Bema ġita Keriso ġesi tasebonato, benamo ġia emaseto kavana ġita maki tamaseto nai, moġoni, ġia Barau na mase na evaġa-maġuri ġenoġoiato kavana, ġita maki moġesi Barau na bevaġa-maġuri ġenoġoirani veġata. ⁶ Korana ġita ribara, ġita ġerai tarima guinena moġa tu Keriso ġesi vaġa-sebo satauro ai ġeraġeto. Mo veiġa eġorato tauna tu, rakava eveito-ġoi tauġanina ma ġena ura rakavari ġita ġerana bene koki-fitoġa moġovaġia, be ġita veiġa rakavari ġeri tuġu-rakaorakao tarimarai asi ma bitana iaġo ġana. ⁷ Korana mase tarimana na veiġa rakavana ta asiġina ġinavaġi ma bevei-ġenoġoiani.

⁸ Bema ġita Keriso ġesi tamase-vegogoto nai, moġoni veġata taribani, Keriso ġesi maki bita tanu-vegogoni. ⁹ Korana ma ribara, Keriso mase na tu varau evariġisi-ġenoġoito, be asi ma bemase-ġenoġoini; mase asi seġukana ġia ġenai. ¹⁰ Keriso mo emaseto nai tu, rakava ġena seġuka evaġa-keto-moġovaġiato. A toma mai maġuri ġia na etanu-iaġiani maiġa tu, Barau ġena moġo etanuni. ¹¹ Mo dabara sebonai ġomi maki tauġemi iniġesi boġono vekiraġi: Ġomi tu veiġa rakavari ġeri ai tu varau ġomaseto, ma Keriso Iesu ġe-

na maḡuri nuḡanai ḡomi tu maḡuri ḡotanuni Barau ḡena.

¹² Moḡa lorinai rakava na mani ma berakavani tauḡanina maniḡa ḡenana ḡomi asiḡina ḡinavaḡi bene ḡori-kaumi. Korana bema mani ma berakavani tauḡanina maniḡa rakava na beḡori-kauani nai, ḡomi tu ḡia ḡena ura rakavari boḡo korana-iaḡirini. ¹³ Tauḡanimi legana ta rakava asi boḡono vinia, be veiḡa rakavari veiveiri farefarenai asi bene vaḡa-iaḡoa. A ḡomi tu mase na ma evaḡa-maḡuri ḡenoḡoimito lorinai, tauḡanimi mabarari Barau boḡono vinia. Tauḡanimi legari mabarari maki Barau boḡono vinia, veiḡa maorori beḡene vei ḡana. ¹⁴ Be rakava na ḡomi asi ma bene ḡori-kaumi, korana ḡomi tu dia taravatu ḡena seḡuka gaburenai ḡotanuni. Asiḡina. Gomi tu Barau ḡena namo ema varevare-bara nuḡanai ḡotanuni.

Vei-iobukaiobuka ḡena vetuḡunaḡi tarimara

¹⁵ Be kara maia? Veiḡa rakavari roḡo bitana vei, korana ḡita tu dia taravatu gaburenai tatanuni, ne Barau ḡena namo e varevare-bara nuḡanai tatanuni, be bisini vei-rakava ba? Asiḡina ḡinavaḡi! ¹⁶ Ḳomi asi ribami, bema tauḡemu tarima ta ḡena tuḡu-rakaorakao tarimamu ai ovevaḡa-iaḡoni, garona bono seḡaḡia otoni nai, ḡoi tu mo tarima ḡena tuḡu-rakaorakao tarimamu ai varau oiaḡoni. Mo tu rakava ḡena vetuḡunaḡi tarimamu ai boiaḡoni, benamo dokonai tu boa maseni. O Barau ḡena guruḡa bokorana-iaḡiani, benamo vei-iobukaiobuka tarimamu ai boiaḡoni. ¹⁷ Barau sitanikiuvinia, korana ḡomi tovotovonai tu rakava ḡena tuḡu-rakaorakao tarimami, senaḡi toma tu Barau ḡena guruḡa moḡonina ma nuḡami mabarari ḡesi ḡokorana-iaḡiani, ḡevaḡa-ribamito-ḡoi ilailanai. ¹⁸ Benamo Barau na rakava ḡenana eruḡa-vaḡimito, ma vei-iobukaiobuka ḡena vetuḡunaḡi tarimami ai ḡoiaḡoto.

¹⁹ Au na mai maḡuri maiḡeri tu tuḡu-rakaorakao tarimari ḡeri maḡuri ai ama kiraḡirini boḡono tuḡamaḡi-fakari ḡana, korana ḡomi tauḡani rekenai tu roḡo asi kokoremi. Ḳomi guinenai mani tauḡanimi legari maniḡeri tu veiḡa mirori ema veiḡa rakava kwaikwairi ḡeri tuḡu-rakao-rakao dagarari ai ḡovaḡa-iaḡorito. A inītoma mani tauḡanimi taviri maniḡeri tu guinenai rakava ḡenai ḡoveirito ilailanai, vei-iobukaiobuka ḡena vetuḡunaḡi dagarari ai boḡono vaḡa-iaḡori, be beḡene veaḡa-tanu. ²⁰ Ḳomi rakava ḡena tuḡu-rakaorakao tarimami ai roḡo ḡotanuto-ḡoi neganai, vei-iobukaiobuka tu asi ḡena gabu ta ḡomi ḡemi maḡuri nuḡanai. ²¹ Ḳomi mo veiḡa ḡoveirito moḡeri ḡerina tu kara namona ḡoḡoitaḡoato, ei? Moḡeri veiḡa toma ḡotuḡamaḡi-ḡenoḡoirini nai, ḡemaiakamini. Moḡeri veiḡa magonai tu mase boḡo ḡoitaḡoani.

²² Senaḡi ḡomi toma tu rakava nuḡana na eḡabi-vaḡimito, ma Barau ḡena tuḡu-rakaorakao tarimami ai ḡoiaḡoto. Barau ḡena tuḡu-rakaorakao tarimami ai boḡo iaḡoni, monana namo boḡo doḡariani dagarana na tu veaḡa-bara tarimami ai boḡo iaḡoni. Benamo monana ḡomi maḡuri vanaḡivanaḡi boḡo ḡabiani.

²³ Korana rakava voina tu mase, a Barau ḡena varevare

ḡera Vereḡauka Keriso Iesu ḡenana bita ḡabiani dagarana tu maḡuri vanaḡivanaḡi.

Ḳita tu dia taravatu ḡena seḡuka gaburenai tatanuni

⁷ Tarikaka-ḡore, ḡomi tu moḡoni asi ḡoriba-maoroni? Ḳomi tu taravatu ma ribami tarimami au na avaḡa-guruḡamini. Ribami, tarima roḡo maḡuri etanuni nai, ḡia tu taravatu ḡena seḡuka gaburenai etanuni, a emaseni nai, taravatu tu asi ḡena seḡuka ḡia ḡenai. ² Vaḡa-ilailana, veḡaraḡo vavinena, bema ḡaraḡona roḡo maḡuri etanuni nai, ḡia tu veḡaraḡo taravatuna gaburenai roḡo betanuni. A ḡaraḡona bemaseni murinai, mo veḡaraḡo taravatuna moḡa, seḡukana gaburenai asi ma betanuni, befakani. ³ Bema ḡia ḡaraḡona roḡo maḡuri nuḡanai, ma bere veḡaraḡo-sirivaḡi nai, ḡia tu veḡura-vanaḡi vavinenai bitara kiraḡia. Senaḡi bema ḡaraḡona bere mase, ḡia veḡaraḡo taravatuna ḡena seḡuka na tu bere raka-vaḡi lorinai, asi bere veḡura-vanaḡi. Aba, tau fakana ta ma bere ḡaraḡoa maki, mo tu asi bere veḡura-vanaḡi.

⁴ Tarikakagu, ḡomi maki moḡesina, Keriso tauḡanina emaseto, monai tu ḡomi maki taravatu ḡenai ḡomaseto, (mai tu, ḡomi tu dia taravatu ḡena seḡuka gaburenai ḡotanuni). Mo veiḡa eḡorato anina tu, ḡomi Keriso ḡena tarimarimai boḡono iaḡo ḡana. Ḳomi Keriso ḡena tarimarimai ḡoiaḡoto korana tu, ḡita mabarara ḡwaḡwara namori beḡene vetore Barau ḡenai ḡana. Mai Keriso maiḡa tu Barau na mase na ma evaḡa-var-iḡisi ḡenoḡoiaḡo tarimana.

⁵ Ḳita na tauḡanira ḡeri ura veiḡari roḡo takorana-iaḡirito-ḡoi neganai tu, taravatu na ura rakavari evaḡa-bere rosirito-ḡoi. Moḡeri ura rakavari ḡita tauḡanirai ḡeḡauveito-ḡoi lorinai, ḡita na mase beḡe vaḡa-ḡorari-ni veiḡari taveirito-ḡoi. ⁶ Senaḡi ḡita toma taravatu ḡenana eḡabi-vaḡirato, korana mo ebaru-barurato-ḡoi dagarana ḡenai varau tamaseto. Be ḡita toma tu Iauka Veaḡa ḡena dabara variḡunai Barau vetuḡunaḡina bita iaḡo-vinini, a dia Buka Veaḡai ḡetorerito taravaturo koranaiaḡi-gigitariri dabaranai.

Taravatu ḡenana tu kara namona bita ḡabiani?

⁷ Ini tu kara ma bita toni? Taravatu tu rakava dagarana bita toni ba? Asiḡina ḡinavaḡi! Moḡoni, au vei-rakava tu asi bara ribaia, senaḡi taravatu ḡenana, naima aribaiato. Ilailana, au asi bara riba, tarima tari ḡeri farefare mata-ḡaniḡaniri tu rakava veiḡana, bere taravatu iniḡesi asi bere kira, "Tarima tari ḡeri farefare mata-ḡaniḡaniri asi bono vei." ⁸ Senaḡi vei-rakava na Barau ḡena mo taravatu guruḡana ḡenai dabara ta eḡita-doḡariato, benamo mo dabara na eḡauveito, benamo au nuḡagu ai tarima tari ḡeri farefare mata-ḡaniḡaniri tuḡamaḡiri e veiḡari irauirauri ema vaḡa-berebere rosirito. Korana bema taravatu asiḡina nai, vei-rakava tu mase au ḡegu ai, be asi ḡena seḡuka ta, (korana ḡena seḡuka nuḡagu ai eḡauveini moḡa asi ribagu bene). ⁹ Taravatu roḡosi roḡo bara ribaia neganai, au tu maḡuri atanuto-ḡoi. Senaḡi taravatu

eiaġomato neganai, vei-rakava au ġegu ai eguru-var-iġisito, emaġurito. ¹⁰ Benamo au tu amaseto, korana vei-rakava ġegu ai maġuri bene. Monana au ama ribato, maġuri bere ġabi-iaġomaia taravatuna na tu mase moġo eġwa-iaġomaia. ¹¹ Korana vei-rakava na taravatu guruġana ġenai dabara ta eġita-doġariato, benamo mo dabara na eġauveito, benamo au eġofa-darereguto. Be vei-rakava na au tu taravatu ġenana evaġi-maseguto. ¹² Moġa lorinai taravatu tu veaġa, taravatu guruġari maki veaġa, maoro ema namo.

¹³ Be, au tu mo dagara namona na ema vaġi-maseguto? Asiġina! Au tu vei-rakava na evaġi-maseguto. Mo dagara namona eiaġomato anina tu, vei-rakava vetoġana korikori nema vaġa-bererosia, be bitana riba, vei-rakava tu rakava kwaikwai. Senaġi vei-rakava tu mo dagara namona ġenana eġauveito, benamo au evaġa-maseguto. Be Barau ġena taravatu guruġana evaġa-foforiani, vei-rakava tu dagara rakava kwaikwaina.

Rakava na ġera maġuri eguine-iaġirini

¹⁴ Ġita ribara, taravatu tu Barau Iaukana ġenana eiaġomato dagarana, a au tu tarimarima moġo, tauġani ai atanuni. Ma au tu vei-rakava na evoiguto, benamo ġena tuġu-rakaorakao tarimagu ai evaġa-iaġoguto. ¹⁵ Au na kara aveiani tu asi maki atuġamaġi-fakaiani. Korana mo veiġa, aurani bana veiri veġata atoni veiġari, tu asi aveirini, senaġi asi aura-vinirini veiġari tu aveirini. ¹⁶ Bema asi aura-vinirini veiġari aveirini nai, taravatu tu ama vaġa-moġoniani, ġia tu moġoni namo. ¹⁷ Mo veiġa nuġanai, mo tu dia au tauġegu nuġagu sigai mo vei-rakava aveiani. Asiġina! Mo tu mo vei-rakava au ġegu ai etanuni monana eveiani. ¹⁸ Au ma ribagu, au ġegu ai mai tauġanina ma ġena veiġa e ura rakavari nuġanai namo ta asiġina-ġinavaġi etanuni. Moġoni, aura-baregoni namo veiġari bana veiri atoni, senaġi ġauvei-iaġiri ġegu ai tu asi ilaila. ¹⁹ Ġegu ura tu veiġa namori bana veiri veġata atoni, senaġi asi akokoreni, veiġa rakavari moġo aveirini. Moġoni, asi veġata aurani veiġa rakavari bana veiri, senaġina roġo aveirini. ²⁰ Moġa lorinai, bema au na kara aveiani tu asi veġata aurani bana veia atoni veiġana aveiani nai, mo tu dia au tauġegu nuġagu sigai aveiani. Asiġina! Mo tu vei-rakava au nuġagu ai etanuni, monana eveiani.

²¹ Be au ġegu maġuri ai dagara ta noġa moġo taravatu ta kavana na eguine-iaġiguni, maiġesi eġauveini ama ġoitaġoani: Au namo veiġari navei atoni nai, rakava tu moġa nuġagu ai eġauveini. ²² Au iaukagu ai Barau ġena taravatu tu aiaku-iaġiani. ²³ Senaġi au na taravatu o seġuka ta maia ama ġitaiani au tauġanigu legari tari nuġari ai ġeġauveini, au ġegu tuġamaġi na evaġa-moġoniani taravatuna ġevetari-viniani. Mai taravatu ta tu vei-rakava ġena taravatu o seġuka, ġia au tauġanigu legari ai eġauveini, ma au eġabiguni, benamo vei-rakava ġena dibura tarimanai evaġa-iaġoguni. ²⁴ Au tu moġoni rakava kwaikwai tarimagu! Deikara na au bevaġa-maġuriguni mai mase tauġanina nuġana

na? ²⁵ Barau sitanikiua, korana ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana evaġa-maġuriguto.

Moġa lorinai au tauġegu ġegu tuġamaġi na tu Barau ġena taravatu vetuġunaġina aveini, senaġi tauġanigu na tu vei-rakava ġena taravatu o seġuka vetuġunaġina aiaġo-vinini.

Barau Iaukana nuġanai bitana maġuri

8 Tauna moġa, initoma Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai ġetanuni tarimari tu, Barau na vei-rakava tarimari asi bekiraġirini ema asi bekota-vinirini. ² Korana au tu Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai maġuri Iaukana ġena taravatu seġukana na vei-rakava ema mase ġeri taravatu seġukari na varau eruġa-vaġiguto. ³ Taravatu tu tauġani, ma ġena ura rakavari tauġanina, na varau evaġa-moiraiato, be asi ġena seġukai eiaġoto, asi ilaila bevaġa-kavarani. Moġa lorinai taravatu na asi ilaila beveiani ġauveina tu Barau na eveiato. Mo tu Barau tauġena na Natuna korikori vei-rakava tarimari ilailari ai etuġu-iaġomaia, rakava benema vaġa-darerea ġana. Benamo Keriso ġenana Barau na vei-rakava ġena seġuka tauġani ġenai ekiraġi-fitoġaiato, kerere ma evaġi-maseato. ⁴ Barau na mo veiġa eveiato anina tu, taravatu na vei-iobukaiobuka veiġana, eura-viniani veiġana, ġita ġerai beġene fofori-ġinikau ġana. Korana toma tu tauġani ġena urai asi tarakani, ne Iauka Veaġa ġena urai tarakani.

⁵ Tauġani ġena ura lorinai ġetanuni tarimari tu, tauġani na eura-vinirini dagarari moġo ġetuġamaġi-taġorini; a Iauka Veaġa ġena ura loriri ai ġetanuni tarimari tu, Iauka Veaġa na eura-vinirini dagarari moġo ġetuġamaġi-taġorini. ⁶ Tarima ta tauġani ġena ura na eġori-kauani tarimana ġena tuġamaġi tu mase evaġa-ġoraiani; a Iauka Veaġa ġena ura na eġori-kauani tarimana ġenai maġuri e maino etanuni. ⁷ Tauġani dagarari etuġamaġirini tarimana ġena tuġamaġi na tu Barau evetari-viniani. Korana ġia ġena mo tuġamaġi na tu Barau ġena taravatu asi ekorana-iaġiani, ema asiġina-ġinavaġi maki bea korana-iaġiani riba.

⁸ Moġesina naima tauġani ġena urai ġerakani tarimari na, Barau tu asiġina-ġinavaġi beġe vaġa-iakuani.

⁹ Senaġi ġomi tu dia tauġanimi ġeri ura na ġeġori-kaumini tarimami. Ġomi tu Iauka Veaġa na ġemi maġuri eġori-kaurini, korana Barau Iaukana tu ġomi nuġami ai etanuni. Boġono riba, deikara ġenai Keriso Iaukana asi etanuni, ġia tu dia Keriso ġena tarima.

¹⁰ Bema Keriso ġomi tata nuġami ai etanuni nai tu, enabe tauġanimi beġe maseni vei-rakava dainai, senaġina iaukami tu maġuri ġetanuni, korana vei-iobukaiobuka tarimami ai varau ġoiaġoto bene. ¹¹ Iesu tu Barau Iaukana na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato. Ma bema Barau Iaukana ġomi nuġami ai etanuni nai, mani Iauka ġenana Barau na mani ma be-rakavani tauġanina, ġomi ġemi ai maniġa, maki maġuri beviniani.

¹² Moġa lorinai, tarikaka-ġore, ġita ġera ġauvei toma tu dia tauġani rekenai bitana tanu, ma tauġani ġena rakava veiġari ma bitana vei-tanu. ¹³ Korana bema

tauġani ġena vei-rakava maġurinaġi boġo tanuni nai, boġo maseni; senaġi Iauka Veaġa ġena ura dabaranai boġo tanuni nai, tauġani ġena veiġa rakavari boġo vaġi-maserini, benamo ġomi tu boġo maġurini.

¹⁴ Barau Iaukana na eġori-kaurini tarimari tu Barau natuna. ¹⁵ Korana ġomi na Iauka Veaġa ġoġabiato, maninana tu dia tuġu-rakaorakao tarimami ai ma bevaġa-iaġomini, be ma boġo garini maia. Asiġina. Mani tu venatu-vanaġi Iaukana ġoġabiato. Ġita tu ġia ġe-nana tataġi-ġaba-raġeni, takirani, "Tama, Tamagai o," tatonġi. ¹⁶ Iauka Veaġa tauġena ġita iaukara ġesi ġegu-ruġa-vegogoni, ġekirani, ġita tu Barau natuna. ¹⁷ Bema ġita Barau natuna nai, ġita maki ma bakura, be Barau na ekiraġi-torerito dagarari bita ġaunarini. Mai tu Keriso na varau eġaunarito dagarari bita ġaunarini. Mai tu Keriso na varau eġaunarito dagarari bita ġaunarini. Mo tu dabara sebonai moġo: Keriso emidigu-midiguto moġesi bita midigu-midiguni nai, ġia na marevana baregona eġabiato moġa, ġita na maki bita ġabiani.

Barau marevana baregona ġoirai bita ġabiani

¹⁸ Ġoirai Barau marevana baregona ġita ġerai bea fororini, monana, au atuġamaġini, inította mai tamidigumidiguni maiġeri tu bea vanaġirini. ¹⁹ Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari ġevenari-taġoni ma vetuġa-maġikauri ġesi, Barau na ġia natuna bevaġa-foforirini ema ġena mareva ma mamana baregona bevinirini ġarona ġetanu-vaġa-nogaiani. ²⁰ Korana tu Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari tu benamo asi ġeri namo tai ġeiaġoto. Mai tu dia ġia tauġeri ġeurato asi ġeri namo ai beġene iaġo ġetato nai. Asiġina. Mai tu Barau tauġena ġena urai moġesina eveirito. Senaġina ġoirai dagara namona ġeri ai bevaġa-ġorai-iani, moġa ma ġenari-taġoani. ²¹ Korana Barau na eveirito dagarari mabarari mase ema boraġa ġena dibura nuġanaġi ġetanuni roġo. Senaġi ġaro ta maiġeri dagara mabarari Barau na mo mase ema boraġa ġena dibura na bea ġabi-veġitarini, benamo Barau natuna ġeri gabu fakanai, ma mareva baregona gabunai, ma betorerini.

²² Ġita ma ribara, Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari tu, vavine ġeġabi ġana nuġari ġemidiguni kavana, ġia midigu ġeġanini. Mabarari ġeloduni, ġeġabani, beiaġoma mo toma. ²³ Senaġi mai tu dia ġia moġo ġeloduni, ġeġabani. Asiġi. Ġita Iauka Veaġa ġwaġwana guinena taġabiato maiġera maki nuġarai taloduni, taġabani, Barau na bene natu-vanaġira ġarona tanari-taġoani nuġanaġi. Mo tu ġita tauġanira bevaġa-maġuririni negana tanari-taġoani. ²⁴ Ġita tu mai tuġamaġikau bakunai Barau na ġita evaġa-maġurirato. Senaġi tatuġamaġi-kauani dagarana taġi-ta-ġoitaġoani nai, asi ma bita tuġamaġi-kauani. Moġa lorinaġi kamara deikara na varau eġoitaġoato dagarana roġo etuġamaġi-kauani, ei? ²⁵ A bema roġosi roġo bitara ġabia dagarana tatuġamaġi-kauani nai tu, ma vevaġa-gwaġiġira ġesi bita nari vaġa-noga taġoani.

²⁶ Moġa nuġanaġi, Iauka Veaġa na maki ġita ġera moira gaburi ai evaġa-kavarani. Ma ġita asi ribara kara

bita ġauġau-iaġirini, senaġi Iauka Veaġa tauġena ġita iatarai eġauġauni. Ġia eġuriġurini nai tu, etaġi-ġabaraġeni. Mo etaġi-ġabaraġeni guruġari tu tarimari-ma na asi ilaila beġe kiraġirini guruġari. ²⁷ Barau ma ribana ginikau ġita nuġara iaġasiri ai kara ġetanuni, ma Iauka Veaġa ġena tuġamaġi maki ġia tu ma ribana. Korana Iauka Veaġa tu Barau ġena ura loriri ai ġena doġoro tarimari veaġari iatarai ai eġuriġurini.

²⁸ Ġita ribara, deikara Barau ġeura-viniani tarimari na ġeri ai karakara ġeġorani dagarari mabarari ġerina namo beġe ġoitaġorini. Korana moġeri tarima tu ġia na ġena ura lorinaġi ekearito, maġuri beġene ġabia ġana. ²⁹ Barau na deideiri eriba-guinerito ġia ġeura-viniani tarimari tu ġia na eviriġirito, ġia Natuna ilailanaġi bene vaġa-iaġori ġana. Korana mo dabaraġi ġia Natuna tu maġuri guine meronai beiaġoni tarikaka ġutumma vefakari ai. ³⁰ Mo eġabi-hidirito tarimari tu ġia na ekearito tarimari; ma mo ekearito tarimari tu ġia na vei-iobuka-iobuka tarimari ai ekiraġirito; ma mai vei-maoromaoro tarimari ai ekiraġirito tarimari tu, ġia marevana baregona evinirito.

Barau ġena veuravini tu barego vedaurea

³¹ Be Barau na maiġeri veiġa eveirito iatarai ai ġita tu kara bita kiraġiani? Bema Barau ġita ġesi, ġita evaġa-kavarani nai, dei na ġita beiaġoma-vinirani? Ta asiġina, korana ³² Natuna korikori maki gwaina asi eġabiato, senaġi etao-fitoġaiato ġita bitana maġuri ġana. Ma kamara dabaraġi tu Iesu Keriso ġesi dagara mabarari asi bevaevare-vini sebonarani? ³³ Be, Barau na eviriġirito tarimari tu deikara na bevaġa-daġarini Barau ġoiranaġi? Ta asiġina, korana Barau tauġena na maorori ekiraġirini! ³⁴ Ma deikara na rakava voina metona bevinirini, ei? Ta asiġina, korana Keriso Iesu tu emaseto, benamo Barau na ma evaġa-maġuri ġenoġoiaato. Ġia toma tu Barau ġimana aroribanai etanu-taġoni, ma ġita iatarai eġuriġurini. ³⁵ Ġita tu deikara na Keriso ġena veuravini nuġana na beġabi-ġerevaġirani? Meto ġerai ġeraġasini moġerina ba? Maġuri gwaġiġiri ġerai ġeraġasini moġerina ba? Ġevaġa-midigu midigurani e ġelai-rovororani moġerina ba? Vito nanu mase taġoitaġorini moġerina ba? Asi kefiru dabuġari tatanuni moġerina ba? Vevaġa-gari dagarari taġoirarini moġerina ba? Vetari baġari na beġe vaġirani monana, ei? Asiġina veġata! ³⁶ Buka Veaġai ekirani kavana,

"Ġai tu ġoi daimu ai vanaġivanaġi ġevaġi-masema veġata ġetoni.

Ġai tu beġene vaġi-maseri ġetoni mamoeiri kavana ġeveimani."

³⁷ Senaġi euravini-baregorani Kerisona ġenana maiġeri meto mabarari nuġari ai takokoreni veġata, be tavaġa-darererini. ³⁸ Korana au ama riba-maoroni, ġita tu dagara ta na asi ilaila veġata Barau ġena veuravini ġenana beġabi-ġerevaġirani: Mase o maġuri, aneru o iauka rakavari, inította taġitarini dagarari na o ġoirai vau mani beġe ġorani dagarari na, o seġuka kotari, ³⁹ guba tuġunaġi dagara ta o tanobara gaburenai mase gabuna dagarana ta, o Barau ġimana veiveiri da-

garana ta na asiġina-ġinavaġi Barau ġena veuravini na beġabi-veġitarani, mo veuravini tu Barau na ġita evinirato, korana ġita tu ġera Vereġauka Keriso Iesu nuġanai tatanuni.

Isaraela, Barau na eġabi-hidiato besena

9 Au tu Keriso ġena maġuri nuġanai atanuni, naima asi aġofaġofani, guruġa moġoniri akiraġirini, Iauka Veaġa na au nuġagu ai evaġa-fofori ginikauani, ma au nuġagu iaġasina na evaġa-moġoniani. ² Au tu nuġagu taġitaġi asikei, ma ġegu nuġa-vekwaraġi Isaraela tarimari iatari ai maki asi ekorini. ³ Ġegu ura baregona tu maiġa moġo: Bere namo, au tarikakagu ema ġegu doġoro korikoriri maġuri beġene ġabia uranai tu, Barau na au moġo iatagu ai rakava meto lelevaġina bere tore-kaua, ema Keriso ġenana bere tore-fitoġagu, be rekwerekwa tarimagu ai bara iaġo, a ġia tu au gabugu ai maġuri beġere ġabia. ⁴ Mai tu Isaraela tarimari akiraġirini. Ġia tu Barau na enatu-vanaġirito e Barau na marevana e mamana baregona evaġa-fofori vinirito; ema ġena kiraġitore guruġari baregori evinirito, taravatu maki evinirito; e Barau beġene toma-rakariġoa maġuriri ekira-vararito, ema guruġa-tore tu ġia ġeri ai eveirito. ⁵ Aberahamo, Isako, Iakobo tu ġia seseri doġori, ema tauġani rekenai bita ġitaiani nai, Keriso tu ġia ġeri bese tauna. Keriso tu Barau, ma dagara mabarari debari tu ġia. Ġia tu vanaġivanaġi bitana vaġa-raġea. Amen.

⁶ Au asi akirani, Barau ġena guruġa (Isaraela tarimari ġeri ai) tu benamo asi tauri ai beġe iaġo atoni. Asiġina. Au akirani tu, (Barau ġena guruġa tu Isaraela besena mabarana ġeri senaġi) dia Isaraela besena mabarana tu Isaraela tarimari korikori. ⁷ Ema maiġesi maki asi bakirani: Ġia tu Aberahamo besena, be ġia mabarari Aberahamo natuna batoni. Asiġina. Korana Barau ekirato tu, "Ġoi besemu tu Isako ġenana moġo vau beġea maġurini." ⁸ Moġa anina tu: Tauġani rekenai ġemaġurini tarimari tu dia Barau natuna. Asiġina. Ġia tu Barau ġena kiraġitore maġuriri korikoriri ai ġemaġurini tarimari moġo tu Aberahamo besena. ⁹ Korana Barau ġena kiraġitore guruġana tu iniġesi ekirani, "Au na baġabi-torea ġaronai ma baġenoġoi-iaġomani, benamo Sara na natumi merona ta beġabiani."

¹⁰ Dia moġa moġo, senaġi boġono ġitaia, Rebeka natuna kafa ruarua maki tamari tu sebona moġo, mo tu ġita tamara Isako. ¹¹ Senaġi kafa roġosi beġere maġuri e veiġa namona ta o rakavana ta maki roġosi beġere vei-karaia nuġanai, Barau na Rebeka ekiraiato, ekirato, "Tau-guinenana na tau-muriseina ġena vetuġunaġi beiaġo-vinini." Tovotovonai veġata Barau moġesina eguruġato, korana ġia ġena boioġa ilailanai eġabi-hidiato merona tu gabunai betanuni veġata. Tarima Barau na tu dia ġeri ġauvei e veiġa namori bakuri ai ekearini, senaġi Barau tauġena ġena ribai moġo ekearini. ¹³ Buka Veaġai etoreato kavana, ekirani, "Iakobo tu au na aura-viniani, senaġi Esau tu aiau-rakavaiani."

¹⁴ Be kara bita toni? Sikira, Barau tu dia vei-iobukaiobuka Barauna sisi? Asiġina ġinavaġi veġata.

¹⁵ Korana Barau na Mose tu ekiraiato, ekirato, "Au na deikara bavetuġa-ġwaiani tarimana, ġia tu bavetuġa-ġwaiani, ema au na matari vetuġari baġwani tarimari tu, bavaġa-kavarini korana bavetuġa-ġwari kekei."

¹⁶ Moġa lorinai, dagara baregona tu dia tarimarima ġeri ura o vekwaraġi, senaġi Barau ġena vevetuġaġwa.

¹⁷ Korana Buka Veaġai ekirani, Barau na Pharao, Aigupito ġeri vere, tu maiġesina ekiraiato, ekirato, "Au na ġoi kini ai atoremuto korana tu maiġa, ġoi ġemu kira-sirivaġi ai au ġegu seġuka bana vaġa-rakarosia, be au aragu tanobara mabarana beġene kiraġi-foforia."

¹⁸ Moġesina naima bema Barau eurani tarima ta nevetuġa-ġwaia etoni nai tu, evetuġa-ġwaiani, ma eurani ta nuġana nevaġa-gwaġiġi foroforoa etoni nai, nuġana evaġa-gwaġiġi foroforoani, benamo Barau ekira-sirivaġi viniani.

¹⁹ Ma ta na au bokiraguni, bokirani, "O kara dainai ġita Barau na tu roġo evaġa-daġarani, ekirarani, ġita tu vei-rakava tarimara veġata etoni, ei? Be deikara tu ma kokorena Barau na neveia veġata betoni veiġana ġia na bekira-ġoiani, ei? ²⁰ Ġoi tauġemu novetuġamaġi, ġoi tu deikara, be Barau garona ġoi na oġareani? Be, ġimana na ġeveiato dagarana ta na eveiato tarimana bekiraiani, 'Ġoi tu kara dainai au maiġesina oveiguto,' betoni ba?" ²¹ Ribara, ġuro eveini tarimana tu ma ġena maoro veġata, mo tano tavi baregona sebona eġabiani, monana ġuro ruarua beveirini. Ġuro ta tu namo vedaurea beveiani, mo tu vereko baregona ġana, ma ġuro ta tu bevei-kavaiani moġo, vanaġivanaġi daridari ġana. Mai ġuro vei tarimana maiġa tu moġoni ma ġena maoro ba asiġina mo veiġa beveiani nai tu, ei?

²² Barau maki moġoni moġesina eveito. Ġia eurato, ġia ġena baru baregona nevaġa-foforia, ema ġena seġuka nevaġa-bererosia, be tarimarima na beġene ribaia etato. Senaġi ebaruvini-rakava rakavarito ma bene vaġi-ġosiġosiri etato tarimari ġeri ai, nuġana eġabi-tariato e evevaġa-gwaġiġito. ²³ Barau na mo veiġa eveiato korana tu ġia eurato, ġia marevana barego lelevaġina moġa beġene ribaia etato. Ġita tu ġia na evetuġa-ġwarato, ema ġita tu Barau na tovo-tovonai veġata erovina-torerato, ġia marevana baregona bitana ġabia ġana. ²⁴ Ġita tu ġia na ekearato tarimara. Barau na tu dia Iuda tarimama moġo ekeamato, asiġina, irau bese tarimami maki ekeamito. ²⁵ Hosea nuġanai eguruġato kavana, ekirato,

"Ġia tu dia au ġegu tarimarima, senaġi 'au ġegu tarimarimai' bakiraġirini, ema asi aura-vinirini doġorona bakiraġirini, bakirani, 'ġegu uravini doġorona' batoni,

²⁶ ema,

'Ġomi tu dia au ġegu tarimarima' atato gabunai, mo gabu sebontai ġia bakiraġirini, 'Maġuri Barauna natuna doġorori.'"

²⁷ Isaia na Isaraela tarimari ekiraġirini nai tu ekirato, "Mo tu moġoni, Isaraela tarimari asisebo kone-mirina noġa moġo, senaġi tarima viravira moġo beġe

mağurini. ²⁸ Korana tu Vereğauka na tanobara tarimari ġeri rakava voiri tu beraga-vini-vağirini, asi bekwai-boni." ²⁹ Mai tu Isaia tovotovonai eguruğato kavana, "Bere seğuka rakava-rakava Vereğaukana na ġita be-sera tari asi bere goru-tarivi nai, ġita tu Sodoma e Gomora kavari bitara vei."

Isaraela tarimari asi ġeri veğabidadama

³⁰ Be ġita tu kara ma bita toni? Iniğesina sikira: Irau bese tarimari tu vei-iobukaiobuka tarimari ai beğene iağo vekwarağina tu asi ġeveito (Isaraela tarimari kavana), senaği ġeri veğabidadama Iesu Keriso ġenai ġetoreani ġenana, vei-iobukaiobuka tarimari ai ġeiağoto.

³¹ A Isaraela tarimari na tu taravatu ġekorana-iaği ginikauato Barau na vei-iobukaiobuka tarimari bene kirağiri ġana nuğanai tu, vei-iobukaiobuka tarimari ai asi ġeiağoto. ³² Kara dainai? Korana ġia tu dia veğabidadama ġenana vei-iobukaiobuka tarimari ai beğe iağoni ġetato. Asiğina. Ġia ġekirato tu, ġeri ġau-vei e veiğa ġerina vauro vei-iobukaiobuka tarimari ai beğe iağoni ġetato. Moğa lorinai Keriso tu ġia ġeri vedağarağe forenai eiağoto, benamo ġeketo-tarito.

³³ Buka Veağai etoreato ekirani kavana, "Ġoğitaia, au na Sionai (o Ierusalem) fore ta atoreato, tarima bene vağa-vedağa-rağeri ġana, ema mo fore barana atoreato, bene vei-ketori uranai.

Senaği ġia bevağa-moğoniani tarimana tu, asiğina-ğinavaği moğo bemaikaiani."

10 Tarikakagu mabarami, au nuğagu ġena ura baregona korikori, ma ġegu noğinoği Barau ġenai aveiani tu, Isaraela tarimari Barau na bene vağa-mağuriri. ² Korana au na maki ġia avağa-moğonirini, ġia na Barau ġena ura veiğari beğene korana-iaği ginikauri veğata, senaği dagara sebona tu, Barau uravinina mağurina korikori ġia tu asi ribari. ³ Korana Barau ġenana vei-iobukaiobuka eiağomani, moğa ġia tu asi ribari, be ġia tauğeri na ġeri vei-iobukaiobuka veiğari boruri ma ġevağa-ruğarini. Moğesina naima Barau na tarimarima etore-roroğotorini lairi korikori ġia na tu asi ġeğabi-rağerini. ⁴ Taravatu tu eiağomato mo Keriso ġenai ema magoto. Toma tu Keriso beğe vağa-moğoniani tarimari mabarari tu vei-iobukaiobuka tarimari ai beğe iağoni.

⁵ Mose na taravatu korana-iağina ġenana vau Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimari ai beğe iağoni lairi ekirarito nai, maiğesina ekirato, "Mai taravatu maiğeri beğe korana-iağirini tarimari tu mai taravatu ġenana mağuri beğe ġabiani." ⁶ Senaği veğabidadama ġenana vei-iobukaiobuka tağoitağoani guruğana Buka Veağai tu maiğesina ekirani, "Nuğamu ai asi bono kira, 'Guba ġana deikara bevarağeni?'" Be Keriso guba na bene ġori-mariğoa ġana. ⁷ "Ema asi bono kira maki, 'Deikara tano gaburena ġana bevariğoni?'" Be Keriso mase na bene ġori-marağea ġana. ⁸ A mai guruğana korana korikori tu maiğesi ekirani, "Guruğana tu ġoi sevisevimu ai maniğa; ġoi murumu ai ma ġoi lorumu ġutunai eta-

nuni." Ġai na veğabi-dadama guruğana ġomi ġemi ai tu maiğa ġakirağiani. ⁹ Mo tu bema murumu na boguruğa-foforini, bokirani, "Iesu tu Vereğauka," botoni, ma lorumu ġutuna bovağa-moğoniani, ġia tu Barau na mase na ma evağa-variğisi ġenoğoiato nai, Barau na bevağa-mağurimuni. ¹⁰ Korana loruna ġutuna na evağa-moğoniani tarimana tu, Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimanai eiağoni; ema muruna na eguruğa-iaği fororini tu, mağuri edoğariani. ¹¹ Korana Buka Veağai maiğesina ekirani, "Ġia evağa-moğoniani tarimana tu asi bemaikaiani." ¹² Anina tu, Iuda tarimari e irau bese tarimari fakari ai vetoğa boruna ta asi betanuni, korana tu ġita mabarara ġera Vereğauka tu sebona kwariğutu, Barau ġereğana moğo, ma ġia ġenai ġekea-rağeni tarimarimari mabarari tu ġena vevağana mo barego vedaureana evinirini. ¹³ Korana, "Barau arana beğe vatoani tarimari mabarari tu Barau na bevağa-mağuririni."

¹⁴ Senağina, kamara dabarai Barau asi ġevağa-moğoniani tarimari ġia ġenai beğe kea-rağeni? Ema kamara lai ai Barau varina asi ġeseğağiato tauri na ġia beğe vağa-moğoniani? Ema kamara dabarai ġia varina beğe seğağiani, bema ta na asi beğobata-vinirini nai? ¹⁵ E deikara na beğobata-vinirini, bema Barau na ta asi betuğuanai nai? Buka Veağai ekirani kavana, "Vari Namona eğwa-iağomaiani tarimana kwakuna tu namo vedaureana veğata, (korana namo baregona evağa-foforiani)."

¹⁶ Senaği dia tarimarima mabarari na Vari Namona ġeğabi-rağeani, nai Isaia maiğesi ekirani, "Vereğauka, deikara na ġaina guruğana evağa-moğoniani?" ¹⁷ Ġita ribara, veğabidadama tu Vari Namona ġeğobata-iağiani taseğağiani, monana eiağomani; ema taseğağiani varina tu Keriso ġena guruğana. ¹⁸ Senaği Isaraela tarimari tu kamasi? Barau ġena guruğana moğoni ġia na asi ġeseğağiato? Asiğina, ġeseğağiato. Korana Buka Veağai ekirani,

"Tarima kotari na tanobara mabarani ġea vari-fiua-to,

ema ġeri guruğana maki tanobara dokona-dokona ġea ġoitağoato."

¹⁹ Avedanağini: Isaraela tarimari na mo guruğana tauna asi ġedoğariato? Asiğina, ġia ma ribari. Korana Mose varau maiğesi ekirato,

"Au na ġomi tu asi arana besena ta ġerina ġomi bavağa-maiakamini.

Ema au na ġomi tu asi ġetuğamaği-fakani besena ġenana bavağa-barumini."

²⁰ Ema Isaia maki asi eguruğana-garito, ekirato,

"Au tu asi ġevetauguto tarimari na ġeğoitağoguto, ema asi ġevedanağini-vetauguto tarimari ġeri ai avevağa-foforito."

²¹ Senaği Isaraela tarimari tu ekirarito, ekirato,

"Boğiboği na eiağoni mo ea lavini,

au ġimagu tu seğafore ema kira-sirivaği tarimari ġeri ai atuğuro-siani."

Isaraela besena lakouna Barau na evetuḡarito

11 Moḡa lorinai ma avedanaḡini: Barau na ḡena Isaraela tarimari tu eruḡa-doḡe-muriḡirito ba? Asiḡina ḡinavaḡi! Au maki Isaraela tarimagu, Aberahamo besena, Beniamina ḡena doḡoro taugu. ² Barau na ḡena tarimarima, tovotovona na veḡata eḡabihidiritu tarimari, kamasi beruḡa-doḡe-muriḡirini? ḡomi Buka Veaḡai Elia varina ḡetoreato tu moḡoni veḡata asi ribami? ḡia Isaraela tarimari na beḡe vaḡi-maseani ḡetato nai, Barau ḡenai eḡauḡauto, maiḡesi ekirato: ³ Vereḡauka, ḡemu peroveta tarimari tu beḡe vaḡi-ḡosiri, ma ḡoi ḡevarevare-vinimuni dagarari ḡetore-kaurini e ḡegaburini fata veaḡari maki beḡe rovori. Mai tu au moḡo ḡereḡagu roḡo maiḡegu nuḡanai, au maki ḡevaḡi-masegu ḡetoni. ⁴ Ma Barau na ḡia tu kamasi evaḡa-veaseato, ei? Barau ekirato, "Au ḡegu tarimarima mabarari daḡara imaima ruarua (7,000) atore-ḡerevaḡirito, roḡo maḡuri maniḡeri. ḡia na ḡofaḡofa barauna Bal asi ḡetoma-rakariḡo viniato." ⁵ Maitoma maki, Barau na ḡena namo e varevare-barai Isaraela tarimari lakouna eḡabi-viriḡirito. ⁶ Bema ḡena vevetuḡaḡwa e varevare-barai eveḡabi-hidito nai, dia kara ta ḡeveiato bakunai eḡabi-viriḡirito. Korana bema ḡeri ḡauvei ta dainai Barau na bere ḡabi-hidiri nai, ḡena ḡabihidi veiḡana tu dia ḡena vevetuḡaḡwa e varevare-bara dainai, vevetuḡaḡwa maki asi anina.

⁷ Be kara bita kiraḡiani? Isaraela tarimari na beḡene ḡabia ḡana ḡevetau-gwadagwadaiato dagarana tu ḡia na asi ḡeḡabiato, senaḡi Barau na eḡabi-hidiritu tarimari kotari na moḡo ḡeḡabiato. A mabarari na tu Barau ḡena keakea asi ḡeseḡaḡi-viniato. ⁸ Buka Veaḡai ekirani kavana,

"Barau na ḡia nuḡari e ḡeri tuḡamaḡi tu evei-veḡonurito,

be tovotovona na veḡata mo initoma ḡia tu asi ḡe-boḡe-fakani,
ema garo maki asi ḡeseḡaḡini."

⁹ Davida ḡena guruḡa maki maiḡesi ekirani,

"Bere namo ḡari ḡaniḡani fatana maki ḡeri konagi e ḡeri ganai bene iaḡo,

e ḡeri vekakenaḡi dagaranai bene iaḡo,
ema ḡeri vei-rakava voina ḡabiḡabina gabunai bene iaḡo.

¹⁰ Bere namo matari bene vei-mukunari,
be asi beḡene boḡeboḡe, ma doḡeri beḡene ḡeḡeva,
be beḡene raka-dorudoru vanaḡivanaḡi."

Barau na boḡa oliveri legari vamoka oliveri legari ḡeri ai ekafa-kaurito

¹¹ Ma avedanaḡini, Isaraela tarimari ḡevakakenaḡito nai tu, beḡene keto-moḡovaḡi ḡana ba? Asiḡina, dia moḡesina! Senaḡi ḡeri kira-sirivaḡi dainai, vevaḡa-maḡuri tu irau bese tarimari ḡeri ai evotuto, korana Isaraela tarimari beḡene launaḡiri, Barau ḡena vevaḡa-maḡuri beḡene vetaua ḡana. ¹² Situḡamaḡia, Isaraela ḡeri kira-sirivaḡi na vevaḡa-namo barego tanobarai

ema raka-toḡato, ema iauka maḡuriri ai ḡerabu-iaḡirini gaburi ai irau bese tarimari ḡeri ai namo-bara ema foforini, a Isaraela tarimari mabarari beḡe ḡenoḡoini Barau ḡenai nai tu, Barau ḡena vevaḡa-namo tu ma barego lelevaḡina bebubu-riḡoani.

¹³ Mai tu ḡomi irau bese tarimami, avaḡa-guruḡamini, korana au tu ḡomi irau bese tarimami ḡemi apostolo taugu. Au ḡegu iaku tu barego mai ḡauvei aveiani nai. ¹⁴ Korana au aurani ḡegu tarimarima korikori bana vaḡa-vevuḡamaḡi daradarari, be kotari na maḡuri beḡene doḡariri. ¹⁵ Korana Iuda tarimari Barau na eruḡarito nai tu, tanobara boruri tarimari eḡabi-kaviritu, a Barau na Isaraela tarimari ma beḡabi-raḡerini tu, kamasi beḡea vetoreni? Namo baregona beḡorani! Mo tu mase na maḡuri-ḡenoḡoi bevaḡa-ḡoraiani kavana.

¹⁶ Bema ḡebaki-guineani beredina Barau ḡeviniani nai tu, mo beredi mabarana tu ḡia ḡena, ema bema ḡau ḡokana Barau ḡeviniani nai, legana maki ḡia ḡena.

¹⁷ Isaraela tu noḡa moḡo olive ḡauna namona ta. Barau na mo olive legana tari etau-korurito, ma ḡomi, boḡa olivena legari, eḡabimito, mo etau-korurito moḡeri gaburi ai evaḡa-kafakafa-kaumito, benamo toma tu mo olive namona ḡokana na ḡaniḡani namori ḡevaraḡeni, moḡeri ḡoḡanirini. ¹⁸ Moḡa lorinai asi boḡono veiavi ḡia vekaravari ai. Bema boḡo veiavini nai, boḡono riba: Dia ḡomi na ḡau ḡokana ḡovaḡa-kavaiani, asiḡina, ḡau ḡokana na ḡomi evaḡa-kavamini.

¹⁹ Betaḡu boḡo kirani, "Olive legari tu etau-korurito, au ḡia gaburi ai bene vaḡa-kafakaugu ḡana." ²⁰ Oba, mani tu moḡoni. Senaḡi ḡia tu asi ḡeri veḡabidadama naima etau-korurito, ma ḡomi tu ḡemi veḡabidadama lorinai, ḡia gaburi ai ḡoruḡani. Moḡesina naima asi boḡono vetuḡamaḡi-vaḡe vaḡe, senaḡi boḡono gari moḡo. ²¹ Korana bema Barau na olive legana korikoriri maki gwairi asi eḡabirito senaḡi etau-korurito nai, ḡomi maki gwaimi asi beḡabirini.

²² Moḡeri na Barau ḡena veiau-namo veiḡana namona ma ḡena veiau-rakava veiḡana metona boḡono ḡitaia. Barau ḡabidadamanai ḡeketoni tarimari tu eiau-rakavarini, ma ḡeri ai veiḡa metona eveirini. Senaḡi ḡomi tu eiau-namomini. Barau na roḡo beiaunamo-iaḡomini, bema ḡia ḡena veiau-namo nuḡanai moḡo boḡo tanu-iaḡoni nai. Asiḡina nai tu, ḡomi maki bebasi-ḡutumini. ²³ Iuda tarimari maki, bema Barau asi ḡevaḡa-moḡoniani veiḡari beḡe iaḡuirini, benamo Barau beḡe vaḡa-moḡoniani nai tu, Barau na ma bekafakau-ḡenoḡoirini. Korana Barau na ma bekafakau-ḡenoḡoirini riba. ²⁴ ḡomi tu boḡa olivena ḡauna legana, a dia varovaro olivena, senaḡi eḡabimito, ma vamoka olivena ḡaunai ekafa-kaumito. Bema ḡomi boḡa olivena legari moḡesina eveimito nai, vamoka olivena legana etau-koruato, moḡea maki etau-koruato olivena ḡaunai ma bekafa-kauani riba.

Isaraela tarimari mabarari Barau na bevaġa-maġuririni

²⁵ Tarikakagu mabarami, au aurani mai guruġa vekuretoġana maiġa boġono ribaia, korana tauġemi boġo vekiraġi-varaġe varaġeni garina: Isaraela tarimari nuġari tu moġesi gwaġiġi moġo asi beġe tanu-iaġoni. Asiġina. Ġia nuġari e ġeri tuġamaġi moġesi beġe tanu-iaġoni, beiaġoni mo, irau bese tarimari mabarari, (Barau na eġabi-hidirito tarimari), beġema bere-toġani Barau ġena maġuri nuġanai. ²⁶ Moġa murinai vau Isaraela besena mabarari Barau na bevaġa-maġuririni. Buka Veaġai etoreato ilailanai, ekirato,

“Siona (o Ieruselema) na vevaġa-maġuri tauna beiaġomani, ġia na Iakobo besena ġenana Barau asi ġetomarakariġoani maġurina betore-veġitaiani.

²⁷ Benamo au na ġia ġeri rakava baġabi-veġitaiani nai,

au na ġia ġeri ai mai kiraġitore gwaġiġina baveiani.”

²⁸ Iuda tarimari ġutuma na Vari Namona ġekira-fitoġaiani nai, Barau ġena vetari tarimari ai ġeiaġoto. Senaġi moġesi ġeveito dainai, ġemi maġuri dabarana evekeoto. A ġia tu Barau na eġabi-hidirito besena lori-nai, seneri (Aberahamo, Isako, Iakobo) bakuri ai Barau na eura-vinirini. ²⁹ Korana Barau ġena varevare ema ġena keakea tarimarima ġeri ai tu beġe tanu-vanaġi vanaġini, asi ma beġe vekoki-fitoġani dagarari.

³⁰ Vaġa-ilailana ġomi tovotovonai tu Barau ġokira-sirivaġi viniato-ġoi, senaġi toma tu Barau ġena vevetuġaġwa boġo ġoitaġoa. Ġomi tu Isaraela tarimari ġeri kira-sirivaġi dainai, Barau ġena vevetuġaġwa boġo ġabia. ³¹ Isaraela maki toma tu ġekira-sirivaġini, korana Barau na ġomi evetuġa-ġwamini dainai, ġia maki ma bene vetuġa-ġwari ġana. ³² Korana Barau na tarimarima mabarari kira-sirivaġi maġurinai etore-toġarito, korana ġia ġena vevetuġaġwa ġia mabarari na beġene ġabia.

Barau bitana vaġa-raġea

³³ Barau ġena iaunega ema riba tu barego, ma barego lelevaġi veġata! Ġia ġena vevaġa-maoro dabarana maki vetau-kavana beġorani! Ġena dabara maki deikara na betuġamaġi-doġariani? ³⁴ Buka Veaġa ekirani kavana,

“Vereġauka ġena tuġamaġi tu dei na beribaiani?

O deikara na ġia besisiba-viniani?

³⁵ Dei na Barau evini-farefareato, be Barau na ġia ma bevini vaġa-voiani?”

³⁶ Korana dagara mabarari korari tu ġia, ema ġia ġenana ġeġorato e ġefoforito, ema ġia ġena moġo. Ġia moġo bitana vaġa-raġea mo vanaġivanaġi. Amen.

Tauġanimu Barau ġena

12 Tarikakagu mabarami, Barau ġena vevetuġaġwa tu barego aġitaiani ġita iatarai. Tauna

moġa au na ġomi alaunaġimini, akirani, tauġanimi mabarari varevare dagarari maġuriri e veaġari ai boġono vaġa-iaġori, ema Barau na beiaku-iaġi-baregorini tauġaniri Barau boġono vini-raġea, ginitaġo varevareri kavana. Moġesina boġo veini tu, Barau boġo toma-rakariġo vini-korikoriani. ² Mai tanobara ġena maġuri ema veiġa irauirauri asi boġono ġabi-raġeri ema asi boġono veiri. A ġomi tu ġemi tuġamaġi boġono vaġa-variġuri, be ġemi maġuri beġene vekurevo. Monana vau Barau ġena ura korikori boġo riba-ginikaurini. Boġo ribani maki, aiġa tu namo vedaurea, Barau na eiaku-iaġiani dagarana.

³ Barau na ġena namo e varevare-bara lorinai ekeaguto, ġena apostolo ġauveina eviniguto nai, au na ġomi mabarami avaġa-guruġamini: Tauġemi asi boġono vetuġamaġi, ġomi ġemi riba ema veiġa tu varaġe lelevaġi. Asiġina. Namona tu boġono vetuġamaġi-ginikau, Barau na veġabidadama aiġa baregona evinimito, moġa ilailanai moġo boġono tuġamaġi e guruġa. ⁴ Vaġa-ilailana ġita tauġanira tu sebona moġo, a legana tu ġutuma gorogoro, ma mai tauġanira legari ġeri ġauvei tu dia sebona. ⁵ Ġita ekalesia maki moġesi, ġita asisebo, senaġi Keriso ġena maġuri nuġanai ġita tu tauġani sebona taiaġoto. Ma ġita tata tu karora tata ġeri, (dia mabarara tata ġera-ura ġera-urai bita rakani).

⁶ Barau ġena namo ema varevare-barai evinirato ilailanai, varevare dagarari irauirau ġerai ġetanuni. Bema ta peroveta varevarena o seġukana eviniato nai, bene peroveta ġena veġabidadama ilailanai. ⁷ Bema ekalesia vetuġunaġi iaġoviniri eviniato nai, bene vaġa-kavari. Bema vevaġa-riba varevarena eviniato nai, bene vevaġa-riba. ⁸ Bema kotari ġeri veġabidadama vaġa-kokoreri varevarena eviniato nai, bene vaġa-kokoreri; bema rabu tarimari vaġa-kavari varevarena eviniato nai, bene vini-ginikauri; bema tarimarima ġorikauri varevarena eviniato nai, ma nuġana mabarana ġesi bene veġorikau; bema tarimarima vetuġaġwari varevarena eviniato nai, bene vetuġaġwari e bene vaġa-kavari ma iakuna ġesi.

Veuravini

⁹ Nuġami mabarari ema ma moġoniri ġesi boġono veuravini. Rakava veġari asi boġono ura-viniri, a veġa namori boġono ġabi-gigitariri. ¹⁰ Vetarikaka veuravini-na boġono korana-iaġi gwadaia, karomi tata ġesi boġono vegubakau, a dia tata tauġemi arami boġono tore-varaġe varaġeri. ¹¹ Boġono ġauvei-kokore kokore, asi beġene ġubulefimi; Iauka Veaġa na nuġami bene vaġa-variġisiri, Vereġauka vetuġunaġina boġono iaġovini. ¹² Ġotuġamaġi-kauani dagarana bakunai boġono iaku; meto ġoġoitaġorini nuġari ai boġono vevaġa-gwaġiġi; ġauġau asi boġono vaġa-moiria. ¹³ Barau ġena tarimarima ġeri rabu ma vetau-vetau gaburi ai boġono vaġa-kavari. Tarimarima boruri ġemi ai beġe iaġosini nai, boġono ġabi-raġeri, ema boġono nari-ginikauri.

¹⁴ Ğevaġa-rakavamini tarimari boġono vaġa-namori, iatari ai boġono ġauġau, asi boġono vaġa-rakavari, asi boġono tovoġari. ¹⁵ Ğeverereni tarimari ġesi boġono verere-vegogo, ma ġemidigu-midiguni tarimari ġesi maki boġono midigu-midigu sebona. ¹⁶ Karomi ġesi nuġa sebonai boġono tanu, asi boġono vekokoroku, ne ma nuġami mabarari ġesi gaburemi tarimari ġesi boġono vetore-sebona. Tauġemi asi boġono vetore-varaġe varaġe, asi boġono kira, ġomi moġo ma iaunegami.

¹⁷ Veiġa rakavari evei-vinimini tarimana ġena veiġa rakavari voina tu veiġa rakavari na asi ma boġono vaġa-voia. Boġono ġauvei-ġitaġita, be tarimarima mabarari ġoirari ai veiġa iobukaiobukari moġo boġono veiri. ¹⁸ Maino tanutanuna tu ġomi mabarami ġimami ai moġo maniġea, be ma dabarana nai tu, tarimarima mabarari ġesi maino ai boġono tanu. ¹⁹ Garagaragu namomi, ġevaġa-rakavamini tarimari ġeri veirakava voiri asi boġono vei-viniri, a Barau faka boġono vinia, be ġena baru vauro iatari ai bene vaġa-foforia. Korana Buka Veaġai tu maiġesina ekirani, "Vereġauka ekirani, 'Au na vauro bavaġa-voirini.'" ²⁰ Senaġi, "Bema ebaru-vinimuni tarimana evitoani nai, bono ġubua; be ma bokana ekokeni nai, nanu bono vinia bene niu. Maiġesina boveini nai tu, karava memeġari ġia debanai bolabu-kaurini," bemaikaaiani. ²¹ Rakava na ġoi asi bene vaġa-dareremu, ne ġoi na rakava veiġa namori na bono vaġa-darereri.

Taravatu tauri garori bitana seġaġiri

13 Tarimarima mabarari gavamani ġeri veġorikau maorona gaburenai beġene tanu ema beġene seġaġi-viniri. Korana gavamani boruna ta tu asi etanuni, senaġi Barau na evaġa-ruġarito ema maoro baregona evinirito gavamaniri moġo ġetanuni. ² Moġesina naima gavamani ġeri guruġa eġarerini ma ekira-fitoġarini tarimana na tu Barau na evaġa-ruġarini tarimari eġarerini ma ekira-fitoġarini. Ma mo veiġa beveiani tarimana tu tauġena moġo vei-rakava tarimanai evevaġa-iaġoni, ma evevaġa-metoni. ³ Veġitaġau o gavamani tarimari na vei-iobukaiobuka tarimari tu asi ġevaġa-garirini, ne ġia tu veiġa ġeleaiani tarimari ġevaġa-garirini. Bema ġomi ġourani, boġono tanu-rekoreko moġo, gavamani tarimari gariri asi boġono vei ġotoni nai, veiġa iobukaiobukari moġo boġono vei. Moġesi boġo veirini tu, ġia na bevaġa-raġemini. ⁴ Gavamani tarimari tu Barau ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini, ġomi namo boġono ġoitaġo ġana ġeġauveini. Senaġi bema ġomi na veiġa boġo leaiani nai tu, boġono gari korana ma ribami, gavamani ġimanai tu vevaġa-maoro baġana eġabi-taġoani. Barau na asi evini-kavaiato, senaġi ġia vetuġunaġina eiaġo-vinini, kerere tarimari ġeri rakava voiri bene viniri ġana. ⁵ Moġa lorinai gavamani ġeri veġitaġau gaburenai bitana tanu ema garori bitana seġaġiri. Dia kerere voiri beġe vinirani moġo gariri ai, senaġi nuġarai maki taribani, veiġa namori bitana veiri.

⁶ Gomi tu moġesina naima ġotakesini. Gavamani takesi ġoviniani, korana gavamani tu Barau ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari. ġia ġeri taimi mabarana tu veġitaġau ġauveina ġeveiani. ⁷ Ma ġemi ġabitore nai, voiri boġono vei. Bema takesi roġosi boġono vini nai, boġono vini, ma moni kotari roġosi boġono vini nai, boġono vini; vegubakau nai, boġono vegubakau; vemataurai nai, boġono vemataurai.

Boġono veuravini, korana ġaro bevotu

⁸ Karomi ta ġenai ġemi ġabitore ta asi bene tanu, senaġi ġabitore sebona moġo bene tanu tu maiġa: Karomi boġono uravini-vanaġi vanaġiri. Korana karona eura-viniani tarimana na Barau ġena taravatu mabarana ekorana-iaġiani veiġana eveiani. ⁹ Mai taravatu maiġeri: Asi bono veġura-vanaġi; asi bono vevaġideba; asi bono lema; tarima tari ġeri dagara mata-ġaniġaniri asi bono vei; ma taravatu kotari maki, moġeri mabarari tu mai taravatu sebona na eġabi-vegogooani: "Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini kavana." ¹⁰ Veuravini na sevina tarimana asi evaġa-rakavaiani. Moġa lorinai dagara barego vedaureana Barau ġena taravatu nuġanai tu veuravini, korana taveura-vinini nai, taravatu mabarana takorana-iaġiani.

¹¹ Mai veiġa boġono veia, korana mai nega vetoġana tu ma ribami. Nega varau beraġasi, be ġotataġa gena na. Korana ġita vaġa-maġurira ġarona tu varau bekavinaġi-rakava, dia mo guinenai, Keriso taġabi-raġeato ġarona gabunai kavana. ¹² Boġi tu dori ekorini, ġaro tu ġena raġe bakunai. Moġa lorinai mukuna veiġari sitore-tariri, ma mama dabuġari siriġo-kauri, vetari tarimari na vetari dabuġari ġeriġo-kaurini kavana. ¹³ Veiġa namori moġo sivei, laġani erakani tarimana kavana. A asi sivereko-lauvaġi lauvaġi e niuniu moġo asi sivaġa-kokorea, kima mata-ġaniġaniri asi sivei e asi simata-boraġa, asi sivevaġi-vevaġi ema asi simama. ¹⁴ Senaġi ġita tu Vereġauka Iesu Keriso moġo siriġo, dabuġa tariġo-kaurini ilailanai. Ma tauġani ġena ura veiġari rakavari veiveiri tuġamaġiri tu asi siġabi-raġeri.

Moiramoira ema kokore

14 Veġabidadamai emoiramoirani tarimana boġono ġabi-raġea, enabe ġena tuġamaġi tari ġomi ġemi tuġamaġi ġesi asi ilaila, senaġi asi boġono vaġa-veġareveġarea e asi boġono ġau-fitoġaia. ² Tarima ta ġena veġabidadama kokore nai, eġani-taġuitaġuini, ma ta tu ġena veġabidadama moira lorinai, ġaniġani koriri, asi bureġari, moġo eġanini. ³ Eġani-taġuitaġuini tarimana na vamoka ġaniġaniri moġo eġanini tarimana asi bene kira-fitoġaia, ema vamoka ġaniġaniri moġo eġanini tarimana na maki dagara mabarari eġani-taġuitaġuirini tarimana asi bene vaġa-rakavaia, korana ġia tu Barau na varau eġabi-raġeato. ⁴ Ğoi tu dei, be tarima ta ġena vetuġunaġi tauna bono vevaġa-maoro vinia? Ğia ġena veġabidadamai eruġa-gigitarini o eketoni moġa tu ġe-

na baregona na vauro bekiraġiani. Senaġi ġia tu beruġa-gigitarini, korana Vereġauka na kokore bevini-ani bene.

⁵ Tarima ta na tu ġaro tari evaġa-veaġa baregorini, ma ta na tu ġaro mabarari ilaila moġo etoni. Namona tu, ġia tata nuġari e ġeri tuġamaġi ai beġene riba ġeri tuġamaġi tu maoro. ⁶ Tarima ta na ġaro ta eġabi-hidi-ani, benamo ekirani, mai tu ġaro veaġana etoni nai, mo tarima na mo veiġa tu Vereġauka ġenai eveiani. Eġani-taġuitaġuini tarimana maki Vereġauka etuġamaġiani vauro eġaniġanini, korana ġia na Barau etanikiu-viniani. Ema asi ebureġani tarimana maki Vereġauka etuġamaġiani vauro eġani-ġanini. Ġia maki Barau etanikiuani. ⁷ Korana ġita tamaġurini nuġanai dia tauġera ġera maġuri moġo, ma bita maseni maki dia ġita tauġera ġereġara ġera bita maseni moġo. Asiġina ġinavaġi. ⁸ Maġuri tatanuni nai, Vereġauka ġena tamaġurini, ema bita maseni maki, Vereġauka ġena moġo bita maseni. Moġa lorinai, tamaġurini o bita maseni, ġita tu Vereġauka ġena veġata. ⁹ Keriso emaseto ma emaġuri-ġenoġoito korana tu, mase tarimari ema ġemaġurini tarimari ġeri Vere ai bene iaġo ġana. ¹⁰ Moġa lorinai karase ġoi tarikakamu ovevaġa-maoro viniani? Ma kara dainai tarikakamu okira-fitoġa-iani? Bono tuġamaġi, ġita mabarabarara tu Barau ġena vevaġa-maoro seana ġoiranai bita ruġa-tarini, vevaġa-maoro bita ġabini. ¹¹ Isaia na etoreato kavana, ekirani,

“Vereġauka ekirani,
‘Moġoni veġata, amaġuri-taġoni dainai,
tui mabarabarari au ġoiragu ai beġe vetuitui-tarini,
mea mabarabarari na Barau beġe kiraġi-foforiani.”
¹² Moġesi naima ġita tata ġera maġuri Barau ġoiranai bita kiraġi-fofori foforirini.

Tarikakamu ġena veġabidadama asi bono vaġa-rakavaia

¹³ Moġa lorinai karora ġesi tauġera asi bitana vevaġa-maoro vevini. A namona ġita tu ġera tuġamaġi sivaġa-maorori, be tarikakara ġoirari asi sifatafata-ġauri, ġeri veġabidadama na beġe ketoni garina. ¹⁴ Iesu Vereġauka nuġanai amaġurini nai, ma nuġagu mabarana ġesi ariba-maoroni, ġaniġani dagarana ta tu asi rakava o ma mirona Barau ġoiranai. Senaġi bema tarima ta na ġaniġani dagarana ta etuġamaġi-rakavaiani nai, mo ġaniġani dagarana tu ġia ġereġana ġenai moġo moġoni rakava o ma mirona. ¹⁵ Bema tarikakamu asi eiakuni, ġoi na ġoiranai kara oġaniani eġitaiani nai, bono riba, mo tu dia veuravini veiġana ġoi na oveiani. Ġemu ġaniġani na tarikakamu ġena maġuri asi bono vaġa-rakavaia. Keriso tu ġia maki uranai emaseto. ¹⁶ Moġa lorinai ġemi veiġa ġobiri boġono toreri, tarimarima maoro asi boġono viniri, ġemi veġabidadama namori rakavari beġene kiraġiri. ¹⁷ Korana dagara baregona tu Barau ġena Basileia, a dia ġaniġani o niuniu dagarari, senaġina vei-iobukaiobuka, maino, ema iaku-verere Iauka Veaġa ġena maġuri nuġanai. ¹⁸ Deikara maiġeri veiġa nuġari

ai Keriso vetuġunaġina beiaġo-vinini tarimana tu, Barau na beiaġo-iaġiani, ema tarimarima na maki beġe vaġa-moġoniani.

¹⁹ Moġa lorinai mabarara sikokore, maino vaġa-ġorana ema ġera veġabidadama vaġa-tubuna ġauveiri siveiri. ²⁰ Ġaniġani ġaramari ai Barau ġena ġauvei asi boġono vaġa-rakavaia. Moġoni, ġaniġani mabarari tu namo ema veiareva Barau ġoiranai, senaġi bema ġoi na ġaniġani ta oġaniani nai, tarima ta nuġana ovaġa-metoani, benamo ġena veġabidadama na beketoni, moġa neġi asi namo. ²¹ Moġa lorinai namona tu, asi bono bureġa, e vine nanuna asi bono niu, ema tarikakamu vaġa-daġaraġena veiġana ta tu asi bono veia. Korana tarikakamu ta bovaġa-daġaraġeani, benamo bevei-rakavani garina.

²² Kara dagara ovaġa-moġoniani, maniġa tu ġoi ema Barau fakami ai moġo bene tanu. (Senaġi tarikaka tari asi bono launaġiri, ġoi na kara ovaġa-moġoniani dagarana beġene ġabi-raġea, korana) nuġanai kara eġabi-raġeani dagarana na nuġana asi evaġa-meto ġenoġoiani tarimana tu beiakuni. ²³ Bema tarima ta tu mo kara eġabi-raġeani dagarana ma daradarana ġesi beġaniani nai, ġia tu tauġena bevevaġa-metoni, korana ġia tu asi veġabidadamana ġesi eġaniani. Ema asi veġabidadama ġenana ġeiaġomani dagarari mabarari tu vei-rakava dagarari moġo.

Keriso ġena maġuri bitana tovotovo

15 Ġita ma kokorera tarimara na moira tarimari ġeri keto ai bisini vaġa-kavari, a dia tauġera ġereġara moġo lorira bitana toreri. ² Ġita tata karora loriri bisini toreri, be namo beġene ġabia, ema ġeri veġabidadama bitana vaġa-tuburi. ³ Korana Keriso maki tauġena lorina asi etoreato, senaġi Buka Veaġai etoreato ilailanai, ekirani, “Vanevane guruġari metori ġoi, Barau, iatamu ai ġekiraġirito tu, au iatagu ai beġema ketokau.” ⁴ Guinena guruġa mabarari Barau ġena Bukai ġetorerito moġeri tu, ġita beġene vaġa-riba-iaġira ġana ġetorerito. Korana ġita mo ġetorerito guruġari ġerina vevaġa-gwaġiġi ema vevaġa-naġi bisini ġabia, benamo ġoirarai Barau ġena Basileia moġa bisini tuġamaġi-kaua. ⁵ Vevaġa-gwaġiġi ema velaunaġi tu Barau evinini. Ġia na ġomi vekaravami ai nuġa-sebona bene vaġa-ġoraia Keriso Iesu ġotovotovoani nuġanai. ⁶ Be nuġa-sebonai ema garo sebonai ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana Barau boġono vevato-iaġia.

⁷ Tata karomi ġesi boġono veiau-namo ema boġono veġabi-raġe, Keriso na eiau-namomito ema eġabi-raġemito kavana. Moġesina boġo veini tu, Barau boġo vaġa-raġe ġitakauani. ⁸ Boġono tuġamaġi: Keriso tu Iuda tarimari ġeri vetuġunaġi taunai eiaġoto, Barau ġena vetuġamaġikau vaġa-moġonina, ema Barau ġena kiraġitore guruġari, senera (Aberahamo, Isako, ema Iakobo) eguruġa-tore vinirito guruġari vaġa-taunari ġana. ⁹ Ema irau bese tarimari na maki Barau beġene vaġa-raġea ġena vevetuġaġwa bakunai. Buka Veaġa etoreato ilailanai,

“Moğa lorinai irau bese tarimari vekaravari ai au na ġoi bavaġa-raġemuni;
 ġuriġuri mariri baġabini,
 ġoi aramu bavaġa-namoani.”

¹⁰ Ma ekirani,

“Trau bese tarimami o, ġia ġena bese tarimari ġesi ġoiaku-vegogo.”

¹¹ Ma ekirani,

“Ġomi irau bese tarimami,
 Vereġauka ġovaġa-raġea,
 ema ġomi tarimarima mabarabarami,
 mari ai ġia ġovaġa-raġea.”

¹² Ema Isaia ma ekirani,

“Tese natuna ta betubu-vaisini,
 ġena bese tarimana ta bevaisi-raġeni,
 tanobara mabarana beġita-ġauani;
 irau bese tarimari ġia ġenai beġe vetuġamaġikauni.”

¹³ Vetuġamaġikau tu Barau ġenana eiaġomani. Ġia na iaku verere ema maino na bene vaġa-vonuvonu raġemi ġenai ġoveġabidadamani nuġanai. Be monana Iauka Veaġa ġena seġuka na ġemi vetuġamaġikau bene vaġa-barego lelevaġia.

Paulo, irau bese tarimari ġeri haroro tauna

¹⁴ Tarikakagu mabarami, au bama riba-maoro, ġomi maniġemi tu namo na ġovonuvonu-raġeto, ġoriba-ginikauto, ema karomi tata ġesi boġo vevaġa-ribevevinini maki ilaila. ¹⁵ Senaġi guruġa matari tari ġomi batore-vinimi nai, kota bakiraġi-metori, mo tu ġomi noġa ma bakiravara-ġenoġoimi maia. Moġesi aveini, korana Barau na ġena namo e varevare-bara dabaranai mai ġauvei eviniguto. ¹⁶ Ekeaguto, Keriso Iesu ġena vetuġunaġi tarimanai bana iaġo, ma irau bese tarimari vekaravari ai Rubu Veaġa vereri ġeri ġauvei bana veia, Barau ġena Vari Namona bana ġobata-iaġia. Benamo monana irau bese tarimari maki Barau na beġabi-raġerini varevare dagarari ai beġene iaġo. Ema Iauka Veaġa na bene vaġa-veaġari.

¹⁷ Moġa lorinai Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai aveiavini, Barau ġena vetuġunaġi aiaġo-vinini nuġanai. ¹⁸ Kara boruna ta guruġana au asi baveini, senaġi kara au na akiraġiato ema aveiato ġerina, kara Keriso na au ġeguna eveiato, benamo irau bese tarimari na Barau ġema-seġaġi-viniato, moġa moġo bakiraġiani. ¹⁹ Ġegu ġobata ema ġauvei tu Iauka Veaġa ġena seġuka na vetoġa boruri ema nuġa-farevaġi veiġari na evaġa-foforirito-ġoi. Moġesina nai Ierusalemna aġeġeraġito, aiaġoto mo Iliriko tanona, Keriso ġena Vari Namona mabarana akiraġi-fofori ginikauato. ²⁰ Au ġegu ura baregona vanaġivanaġi tu, Keriso roġosi roġo beġere ribaia gaburi ġana bana iaġo, Vari Namona bana ġobata-iaġia. Korana asi aurato, tarima ta na ġauvei evaġa-ruġaiato gabunai ma bana ġauvei-iaġo. ²¹ Senaġi ġegu ura tu, Buka Veaġai etoreato kavana bana vei, ekirani,

“Ġia varina asi ġekira-vararito tarimari na beġene ġitaia,

ema varina asi ġeseġaġiato tarimari na beġene ribaia.”

²² Moġesi nai nega ġutuma naiaġosi atoni, senaġi ama vedaġa-raġeni.

Paulo na Roma benea ġitaia boioġana etogato

²³ Senaġi toma mainai au tu asi ġegu ġauvei gabuna ta maia, ema laġani ġutuma varau beġe iaġo nuġari ai, au ġegu ura baregona tu banasi raka-ġitami, ²⁴ nai atuġamaġini, Spein ġana baiaġoni nai tu, basi ġitamini roġo. Maninana bavanaġini nai, atuġamaġini, basi raka-ġitamini, ma ġomi ġesi bita tanu-kotunani roġo. Moġa murinai aurani, ġomi na boġono vaġa-kavagu ġegu iaġoiaġo bana iaġo-vinia ġana. ²⁵ Initoma tu roġo Ierusalemna ġana aiaġoni, Barau ġena tarimarima veaġari navaġa-kavari ġana. ²⁶ Korana Makedonia ema Akaia tanori ai tu nuġari ma verereri ġesi Ierusalemni asi ġeri-ġari tarimari Barau ġena tarimarima veaġari vekaravari ai ġetanuni moġeri ġeri moni ġevaġa-vegogoto. ²⁷ Ġia tu ma iakuri ġesi ġeri moni ġevaġa-vegogoto, ma mo tu Iuda tarimari ġeri ġabitore ġia ġeri ai ġevaġa-voiani. Korana bema irau bese tarimari Iuda tarimari ġeri namo iauka rekenai dagarari ġeġabirini nai tu, ġia tauġaniri rekenai farefarena maki Iuda tarimari ġesi beġe vare-barabararini. Korana ma ġeri ġabitore Iuda tarimari ġeri ai dainai. ²⁸ Be mai ġauvei maiġa bavaġa-koriani, ema bana riba-maoro mai moni tarimari korikori na beġene ġoitaġoa murinai vau, Spein ġana baiaġoni, ema ġomi maki basi raka-ġitamini ġegu iaġoiaġo nuġanai. ²⁹ Au ma ribagu ġomi ġemi ai baiaġosini nai, Keriso ġena vevaġa-namo barego lellevaġina baġabi-iaġosiani ġomi ġemi ai.

³⁰ Tarikaka-ġore, ġera Vereġauka Iesu Keriso aranai ema Iauka Veaġa ġena veuravini, ġita iatarai etoreani veuravinina, bakunai, au ġomi alaunaġimini: Au ġegu vekwaraġi ai boġono vaġa-kavagu, iatagu ai Barau ġenai boġono ġauġau. ³¹ Boġono ġuriġuri, be Barau na Iudea nuġanai Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġimari na bene vaġa-maġurigu, ema mo varevare dagarana Ierusalemni Barau ġena tarimarima veaġari na beġene ġabi-raġea ma iakuri ġesi. ³² Be Barau ġena ura ilailanai ġomi ġemi ai ma iakugu ġesi bana iaġosi, ema mabarara bisini vevaġa-kokore. ³³ Maino Barauna ġomi mabarami sevimi ai bene tanu. Amen.

Paulo ġena vevaġa-namo guruġari

16 Avaġa-ribamini, ġita tobara Foibe tu beiaġosini. Ġia tu ekalesia ġena vetuġunaġi vavinena ta Kenkrea rubuna nuġanai. ² Anoġimini, Vereġauka aranai boġono ġabi-raġea, ekalesia o vevaġa tarimari ġoġabi-raġerini dabarari korikoriri ai. Ema ma ġena ura dagarari ġomi ġemi ai nai, boġono vinia. Korana ġia ġena vevaġa-kava maki barego lelevaġi tarimarima ġutuma ġeri ai. Au maki evaġa-kava barego-lelevaġiguto.

³ Priskila ema Akwila au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Ġia tauri ruarua tu au ġesi ġauvei sebona moġo

gaveiani Keriso Iesu ġena ġauvei nuġanai. ⁴ Ġia tauri ruarua tu au uragu ai be dori ġevaġi-maserito. Au ema tanobara irauirau ai ġetanuni ekalesiari ġema iaku tu asikei ġia tauri ruarua ġeri ai. ⁵ Ġia ġeri numai ġeraka-vegogoni ekalesiana maki boġono vaġa-namori.

Au ġatagu namona Epeneto au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu Keriso murinai eraka-guineto Asia tanobarana nuġanai.

⁶ Maria au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu ġomi urami ai evekwaraġi-baregato.

⁷ Au garagaragu Androniko ema Iunia au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Ġia tu au ġesi dibura numai ġatanu-vegogoto. Apostolo mabarari vekaravari ai ġia tauri ruarua tu ġerevaġi, ema ġia tu Keriso ġena maġuri nuġanai ġeberetoġa-guineto, muriri ai vau au ama bere-toġato.

⁸ Ampliato au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġia tu au ġatagu korikori.

⁹ Urebano au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu ġita ġesi taġauvei-vegogoni tarimana Keriso ġena maġuri nuġanai. Au ġatagu namona Stakis au ġegu vevaġa-namo boġono vinia.

¹⁰ Apele au ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Ġia tu moġoni veġata Keriso ġena maġuri nuġanai eruġa-gwaġiġini.

Aristobulo ġena numa tarimari mabarari ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹¹ Au garagaragu Herodion ġegu vevaġa-namo boġono vinia.

Narakiso ġena numa tarimari deidei Vereġauka ġena doġoro tarimari ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹² Trifena ema Trifosa au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Maniġeri vavine Vereġauka ġena ġeġauvei-vekwaraġini.

Au tobagu namona Peresi ġegu vevaġa-namo boġono vinia. Mani vavine maki Vereġauka ġena eġauvei-vekwaraġini.

¹³ Rufo ma sinana ġesi au ġegu vevaġa-namo boġono viniri. Rufo tu Vereġauka na eġabi-viriġiato ġena vetuġunaġi taunai bene iaġo, ma sinana tu au sinagu ai eiaġoto.

¹⁴ Asinikrito, Flegon, Hemes, Patroba, Hemas ema tarikaka tari ġia ġesi ġetanuni maniġeri ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹⁵ Filologo, Iulia, Nereus ma tobana, e Olimpasi, ema Barau ġena tarima vevaġari ġia ġesi ġetanuni mabarari ġegu vevaġa-namo boġono viniri.

¹⁶ Karomi tata vetarikaka verauna na boġono vaġa-namori

Keriso ġena ekalesia mabarabarari na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu.

Velaunaġi tari

¹⁷ Tarikakagu mabarami, alau-naġimini, boġono boġe-ġotoġoto, vetavi-kirakira veiġari ġeveirini tarimari ema ġomi ġemi veġabidadama ġefatafata-ġaurini, dia ġomi na ġoġabirito vevaġa-ribari na. Maniġeri tarima seviri ġana asi boġono raka-kavi. ¹⁸ Korana maniġeri tarima tu dia ġita ġera Vereġauka Keriso ġena vetuġunaġi ġeiaġo-viniani, a ġia tauġaniri ġeri ura veiġari ġeveirini. Ġia tu ġeri guruġa meriġa-meriġari na ema ġeri guruġa ġinikau-ġinikau na asi iaunegari tarimari ġeri tuġamaġi ġeġofa-darererini. ¹⁹ Tarimari ma ġutuma na ġomi ġemi seġaġi varina varau ġeseġaġiato. Moġa lorinai au ġegu verere asikei ġomi ġemi ai. Senaġi au aurani, veiġa namori boġono ribaġinikauri, ma veiġa rakavari asiġina ġinavaġi boġono veiri. ²⁰ Maino Barauna na nega kotuna moġo benamo Satani ġomi kwakumi fanafana na gaburenai befana-fatafataiani.

Ġita ġera Vereġauka Iesu ġena namo ema varevare-bara ġomi iatami ai bene tanu.

²¹ Timoteo, au ġauvei karogu, ema au garagaragu Lukio, Iason ema Sosipata na ġemi vevaġa-namo guruġari beġe tuġu.

²² Au, Teretio, Paulo ġena guruġa mai fefai batorea taugu, na maki Vereġauka aranai ġegu vevaġa-namo atuġu-iaġosiani.

²³ Gaius na ġemi vevaġa-namo guruġari betuġu. Au tu ġia na ġena numai enariguni, ema ekalesia tarimari mabarari tu mainai ġeraka-vegogoni.

Erasto, mai siti ġena moni eġita-ġauani tarimana, ema ġita tarikakara Kwatas na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu.

[²⁴ Ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena namo ema varevare-bara ġomi iatami ai bene tanu.]

Barau vaġa-raġena guruġari

²⁵ Barau sivaġa-namo, korana ġia na ġomi ġemi veġabidadama bevaġa-kokore-iaġirini au ġegu Vari Namona, Iesu Keriso aġobata-iaġiani varina, ġenana. Mai vari tu guineri laġaniri na veġata vekuretoġa etanuto-ġoi dagarana bema fofori. ²⁶ Maitoma moġeri tu tanu-vanaġivanaġi Barauna ġena guruġa ilailanai peroveta tauri ġeri toretore na ġema vaġa-foforirini, ma tama ribarini. Mai veiġa ema vetoreto anina tu, tanobara mabarari na ġia beġene vaġa-moġonia ema beġene seġaġi-vinia ġana. ²⁷ Iaunega Barauna sebna kwarikwari sivaġa-raġea Iesu Keriso bakunai. Ġia marevana baregona bene tanu vanaġivanaġi. Amen.

1 KORINTO

1 Korinto vaġa-foforina guruġari

Korinto ekalesiana doġorona tu Paulo ġenana eġorato (Apostolo 18). Ma mai fefa giniginena Paulo na etoreato korana tu, Korinto ekalesiari fakari ai tu meto kota ġeġorato-ġoi. Ma ġia na Paulo ġetore-viniato, ġedanaġi-ato, kamasi beġene vei ġetato. Moġesi naima Paulo na mai fefai ġeri vedanaġi evaġa-veaseato (7:1; 8:1; 12:1; 16:1), ema mo deideiri ġevei-rakavato-ġoi moġeri evaġa-guruġa-gwġiġirito ema ekalesia maġurina korikorina tu aiġesina ekira-vararito.

Paulo na mai fefa tu Efeso vanuġa na etore-vinirito, mo tu Efeso ekalesiari vaġa-toitoina evarivaririto taiminai. Mai fefa tu laġani 53 ma 55 fakari nuġanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefai siri baregori tu karoa 1:30-31. Ma ġena vevaġa-riba guruġari baregori ekiraġirito tu maiġeri: 1) Ekalesia doġorona korikori vetoġana boġitaiani, ġia tu Iesu Keriso ġena vere o veġitaġau gaburenai ġetanuni. 2) Barau ġena ekalesia doġorona korikori tu dia tarima o tanobara ġena iaunegai ekalesia doġorona beġe ġori-kauani, senaġi Barau ġena iaunegai ema seġukai. 3) Ekalesia doġorona korikori tu Barau na eboioġaiato dabaranai moġo beġe tanuni. 4) Ekalesia doġorona korikori tu Barau ġena guruġa beġe korana-iaġiani, ema Barau ġena veuravini ai moġo beġe tanuni.

Paulo na mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Ekalesia nuġanai vevare-kirakira eġorato - karoa 1-4
2. Veiġa rakavari ekalesia nuġanai - karoa 5-7
3. Kwaivakuku ġevinirini bureġari - karoa 8-10
4. Tomaraka-riġo dabarana - karoa 11
5. Iauka Veaġa ġena varevare - karoa 12-14
6. Variġisi-ġenoġoi - karoa 15
7. Guruġa dokona - karoa 16

1 Au Paulo, Barau ġena urai ekeaguto, Keriso Iesu ġena apostolo tarimagu ai bana iaġo, ema ġita tarikakara Sostene ġesi tauma ruarua ġemana mai fefa eiaġosini, ² Barau ġena ekalesia tarimami Korinto nuġanai ġotanuni ġemi. Ġomi tu Barau ġena tarimari-ma, be Keriso Iesu nuġanai varau evaġa-veaġamito, ma ġomi Barau na ekeamito tu boġono veaġa uranai. Tarimarima mabarari gabu mabarari ai ġetanuni ġera Vereġauka Iesu Keriso aranai ġeġauġauni tarimari maki, Barau na ġomi ġesi ekea-sebonamito, boġono veaġa uranai. Iesu Vereġauka tu ġia e ġita mabarara ġera Vereġauka.

³ Ġita Tamara Barau ema Vereġauka Iesu Keriso ġerina varevare-bara ema maino ġemi ai bene tanu.

Paulo na Barau etanikiu-viniato

⁴ Au na ġegu Barau vanaġivanaġi atanikiu-viniani ġomi iatami ai, korana ġia ġena varevare-bara ġomi Keriso Iesu nuġanai ġotanuni tarimami evinimito nai. ⁵ Iesu Keriso ġesi ġosebonani nai, Barau na ġomi dagara mabarari ai varau bevaġa-taġami, guruġa kiraġikiraġi iaunegari mabarana ema tuġamaġi-faka mabarana maki evinimito. ⁶ Keriso varina maki ġomi nuġami ai tu varau emoġonito e ġemi veġabidadamai ġoruġa-gwaġiġini. ⁷ Moġesina naima ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma roġo ġovaġa-no-

ga-taġoani nuġanai tu, Iauka Veaġa ġena varevare tai tu asi ġorabuni. ⁸ E Barau na ġomi bevaġa-ruġa gwaġiġimini beiaġoni mo magona. Be ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena vevaġa-kota ġaronai ġomi tu asi ġemi vei-rakava bene doġarimi. ⁹ Barau tu ma ġena vetuġamaġikau. Ġia na ġomi ekeamito, ġia Natuna Iesu Keriso ġita ġera Vereġauka ġesi boġono sebona moġo ġana.

Ekalesia nuġanai vevare-kirakira eġorato

¹⁰ Tarikakagu mabarami, au na ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso aranai anoġimini, aurani mabarabarami tu dagara sebona moġo boġono kiraġia, be tauġemi fakami ai asi boġono vevare-kirakira. Ġomi mabarami ġemi tuġamaġi ema ura sebonai moġo boġono tanu.

¹¹ Korana tarikakagu, ġomi varimi tu Kloe ġena numa tarimari na ġema-kiravaraguto, ġekirato, ġomi tu tauġemi moġo ġoveġare-veġareni fakami ai. ¹² Au na akiraġiani gabuna tu iniġa. Ta tu okirani, "Au tu Paulo murinai arakani." Ta tu okirani, "Au tu Apolos murinai arakani." Ma ta ma okirani, "Au tu Kefas, (mai tu Petero), murinai arakani." Ma ta maki ma okirani, "Au tu Keriso murinai arakani." ¹³ Keriso tu bevevare-kirakira, be doġoro ġutumai beiaġo ba? Mo tu Paulo ġomi urami ai ġevaġa-satauroato ba? O Paulo aranai ġomi ġebabatisomito? ¹⁴ Au na Barau atanikiu-viniani, korana

au na ġomi ta asi ababatisomito, a Krispo ema Gaius moġo ababatorito. ¹⁵ Asi namo ġomi ta bokirani, "Ġai tu Paulo na eababatorito nai ġena mero ai ġaiaġoto," botoni. ¹⁶ Moġoni, Stefanas ma ġena numa tarimari ġesi maki au na ababatorito. Ma asi aribani, au na tarima kotari maki ma ababatorito ba asiġina.

¹⁷ Au Keriso na etuġuguto tu, dia bana babatizo ġana, senaġi Vari Namona bana ġobata-iaġia ġana. Ma dia iaunega lelevaġi tarimari ġeri guruġa maġurinai bana ġobata-iaġia, korana Keriso ġena satauro asi seġukanai beiaġoni garina.

Satauro Varina

¹⁸ Moġoni, satauro varina mase dabaranai ġerakani tarimari na tu asi ġevaġa-moġoniani, ġekirani tu vari babona ġetoni. Senaġi maġuri dabaranai tarakani tarimara ġerai tu Barau ġena seġuka satauro varina nuġanai efororini. ¹⁹ Buka Veaġa nuġanai Barau tu maiġesi ekirani,

"Au na iaunega lelevaġi tarimari ġeri iaunega tu asi tauri ai bavaġa-iaġorini,

ema ġeriba-vanaġito tarimari ġeri riba lelevaġina bavaġa-rakavarini."

²⁰ Be iaunega lelevaġi tarimari tu ainai? Vevaġa-riba e toretore tarimari tu ainai? Ribavanaġi tarimari guruġa ġevaġa-vevaġirini tauri tu ainai? Barau na evaġa-foforiato, mai tanobara ġena iaunega tu babo veġata.

²¹ Moġoni, Barau ġena iaunega tu fofori, korana Barau na guba ema tanobara eveirito mabarari na ġena iaunega tu ġevaġa-foforiani, senaġina tarimarima tauġeri ġeri iaunega na Barau asi ġeribaiato.

Moġesina nai Barau ekirato, namona tu, satauro varina, tarimarima na ġekira-baboani varina, ġevaġa-moġoniani tarimari Barau na bene vaġa-maġuriri.

²² Iuda tarimari ġeri ura baregona tu vetoġa boruri beġene ġita, a Grik tarimari tu iaunega ġeġita-vetauni.

²³ Senaġi ġai na tu Keriso, ġevaġa-satauroato tarimara, ġaġobata-iaġiani, ġia tu vevaġa-maġuri tauna. Ma mai vari Iuda tarimari ġeri ai tu guruġa rakavana e Grik tarimari ġeri ai tu vari babona. ²⁴ Senaġi Barau na ekearito tarimari, Iuda tarimari e Grik tarimari, ġita mabarara ġerai Keriso tu Barau ġena seġuka ema Barau ġena iaunega. ²⁵ Barau ġena veiġa tarimarima na ġekira-babobaborini, moġeri veiġa na tarima ġeri iaunega evanaġirini. Ema Barau ġena veiġa tarimarima na moira-moirai ġekiraġirini, moġeri na tarima ġeri kokore evanaġirini.

²⁶ Tarikakagu mabarami, ġovetuġamaġi-ġenoġoi, ġomi tu aiġesi tarimami Barau na ekeamito. Ġomi tanobara iaunegana ġesi bita vaġa-vetovomini nai, ġomi viravira moġo ma iaunegami, e ġomi viravira moġo ġoseġukato, ema ġomi viravira moġo ġemi bese tu vere. ²⁷ Senaġi Barau na tu mai tanobarai babo tarimari eviriġirito, benamo ġia ġerina mai tanobara ġena iaunega tarimari evaġa-maiakarito. Ema Barau na mai tanobarai moira tarimari eviriġirito, benamo ġia ġerina tanobarai kwalimu tarimari evaġa-maiakarito.

²⁸ Ema Barau na mai tanobarai tarima tari, asi ġeivirini,

ni, ġeġita-fitoġarini e ġekirani, namo ta asi beġe vaġa-ġoraiani ġetoni tarimari, eviriġirito, benamo ġia ġerina tanobarai ġevaġa-raġerini tarimari asi tauri ai evaġa-iaġorito. ²⁹ Mo veiġa eveiato korana tu, tarima ta ġia ġoiranai asi bene vetore-varaġevaraġe ġana. ³⁰ Ġomi ġemi maġuri tu Barau na Keriso Iesu ġesi evaġa-sebonaiato. Keriso Iesu tu Barau na eġabiato ġita ġera iaunegai evaġa-iaġoato. Keriso ġenana ġita tu Barau ġena vei-iobukaiobuka tarimara e Barau ġena vevaġa tarimara, ema Barau na rakava nuġana na evoi-vaġirato, ma rakava toma tu asi seġukana ġita ġerai. ³¹ Moġa lorinai Buka Vevaġi ekirani ilailana bitana tanu, ekirani, "Tarima ta eurani bene veiavi nai tu, Vereġauka na kara ġita iatarai eveiato veiavina moġo bene veiavi-iaġia."

2 Tarikakagu mabarami, au ġomi ġemi ai aiaġosito, Barau ġena guruġa vekuretoġana ġemi aġobata-iaġiato tu, dia guruġa gwaġiġiri ai e ġegu iaunegai ġomi avaġa-guruġamito. ² Au ġomi ġesi roġo tatanuto-ġoi nai, au ġegu ura baregona aveiato tu, dagara ta tu asi bana kiraġia, senaġi Iesu Keriso moġo, o sikira, Iesu Keriso, ġevaġa-satauroato tarimara moġo bana ġobata-iaġia. ³ Au ġomi ġesi tatanuto-ġoi tu asi kokoregu, ma garigu ġesi, ema tauġanigu maki eġoġo-ġoġoato-ġoi. ⁴ Ema au ġegu guruġa e ġobata maki dia tarimarima ġeri iaunega guruġari na, senaġi au ġegu guruġa ema ġobata tu Iauka Vevaġa seġukana avaġa-foforiato-ġoi. ⁵ Moġesi naima ġomi ġemi veġabidadama tu tarimarima ġeri iaunegai asi boġono vaġa-ruġari, senaġi Barau ġena seġukai boġono vaġa-ruġari.

Iauka ġenana eiaġomani iaunegana

⁶ Moġoni, Iauka rekenai ġefakirato tarimari tu, guruġa iaunegari avinirini. A maiġeri guruġa iaunegari tu dia mai tanobara ġena iaunegai o mai tanobara ġorikauri tarimari ġeri iaunegai; ġia ġeri iaunega tu mai ekorini. ⁷ Au na akiraġiani iaunegana tu Barau ġena iaunega vekuretoġana. Tarimarima ġerina tu ekuretoġiato, senaġi ġia na mai tanobara roġosi roġo bere veia nuġanai, eġabi-toreato, ġita na mareva baregona bitana ġabia uranai. ⁸ Mai iaunega vekuretoġana tanobara ġeġori-kauani tarimari na ta maki asi ġeribaiato. Korana bema beġere ribaia nai tu, mareva baregona Vereġaukana tu asi ġere vaġa-satauroa. ⁹ Senaġi Buka Vevaġi ekirani ilailanai,

"Ta matana na asi eġitaiato, ta seġana na asi eseġaġiato, ta ġena tuġamaġi asi etuġamaġi-fakaiato, moġa tu Barau na erovina-toreato, ġia beġe ura-viniani tarimari ġeri."

¹⁰ Mai tu vekuretoġa dagarari, senaġi Barau na ġita ġerai tu evaġa-foforirito ġia Iaukana ġenana. Iauka tu dagara mabarari eragaġirini, Barau ġenai dagara dobu-masemaseri maki eragaġirini. ¹¹ Vaġa-ilailana tarima ta na tarima boruna ġena tuġamaġi asi eribiani. Asiġina. Mo tarima tauġena iaukana na vau ġia nuġanai tuġamaġi vekuretoġari eribarini. Barau maki

moĝesina, tarima ta na ĝia ĝena tuĝamaĝi asi eribaiani, senaĝi Barau Iaukana na moĝo eribaiani. ¹² Ĝita na tu dia mai tanobara iaukana taĝabiato. Asiĝina. Ĝita tu Barau na etuĝuato Iaukana taĝabiato, Barau na varevare evini-kavarato, dagarari bitana riba-maorori ĝana.

¹³ Maiĝeri dagara tu dia tarimarima ĝeri iaunegai ĝevaĝa-ribamani guruĝari loriri ai ĝakiraĝirini. Senaĝi mai tu Iauka Veaĝa na evaĝa-ribamani guruĝari ilailari ai ĝaguruĝani. Iauka rekenai dagarari o guruĝari tu Iauka Veaĝa na evaĝa-ribamani ilailanai ĝakiraĝirini.

¹⁴ Tanobara tarimana na Barau Iaukana ĝenana dagara ta tu asi bedoĝariani, korana ĝia tanobara tarimana ĝenai mo tu babo dagarari, ema asi maki beribarini, korana moĝeri dagara mo tu Iauka Veaĝa nuĝanai ĝetanuni tarimari na vau beĝe ribarini. ¹⁵ Iauka Veaĝa ĝia nuĝanai etanuni tarimana na, dagara mabarari beĝita-ginikaurini e betuĝamaĝi-fakarini, senaĝi ĝia tauĝena tu ta na asi beĝita-ginikauani e asi beriba-maoroani. ¹⁶ Korana Buka Veaĝa nuĝanai maiĝesi ekirani,

“Deikara na Vereĝauka nuĝana eribaiani?

Deikara na ĝia besisiba-viniani?

A Keriso ĝena tuĝamaĝi tu ĝita ĝerai etanuni.”

Barau ĝena vetuĝunaĝi tarimari

3 Tarikakagu mabarami, au na ĝomi avaĝa-guruĝamito-ĝoi tu dia Iauka Veaĝa na eguine-iaĝirini tarimari kavana. Senaĝi au na ĝomi tu tanobara maĝurinai ĝetanuni tarimari kavana avaĝa-guruĝamito-ĝoi. Mo negai ĝomi Keriso ĝena veiĝa e maĝuri nuĝanai tu roĝo raraka-raraka. ² Moĝesi naima au na ĝomi tu lata gorari ai aĝubumito, a dia ĝaniĝani gwaĝiĝiri ai. Korana mo negai ĝomi iauka ĝaniĝaniri gwaĝiĝiri ĝaniĝaniri ĝana tu roĝosi roĝo boĝoro barego-ginikau. Aba, initoma maki ĝomi tu roĝosi roĝo boĝoro barego-ginikau, roĝo raraka-raraka iaukai; ³ korana ĝomi tu roĝo tauĝanimi ĝeri ura rakavari na ĝeguine-iaĝimini. Ĝomi fakami ai mama e vevane tu roĝo ĝetanuni, mainana moĝo evaĝa-moĝoniani ĝomi tu mai tanobara tarimari ĝeri maĝuri ai roĝo ĝotanuni. ⁴ Ĝomi tu roĝo tanobara maĝurinai ĝotanuni, korana ĝomi ta okirani, “Au tu Paulo ĝena,” ma ta tu ma okirani, “Au tu Apolos ĝena.”

⁵ Be Apolos tu dei? Ema Paulo tu dei? Ĝia tauri ruaru tu vetuĝunaĝi tarimari koriri moĝo, ĝia ĝerina ĝomi Iesu ĝovaĝa-moĝoniato. Ĝai tauma ruaru tu Vereĝauka na ĝauvei tata evinimato. ⁶ Au tu avaroto, a Apolos na tu nanu na edairiato, senaĝi Barau na tu evaĝa-garaiato. ⁷ Moĝesi naima evaroto tarimana e nanu na edairiato tarimana tauri ruaru tu asi arari, senaĝi Barau ĝereĝana moĝo, korana ĝia na dagara evaĝa-gararini. ⁸ Evaroni tarimana ema nanu na edairini tarimana tu ilaila moĝo. Ĝia tata ĝeri ĝauvei ilailari ai Barau na voiri bevinirini. ⁹ Ĝai tu Barau ĝesi ĝaĝauvei-sebonani tarimama, a ĝomi tu Barau ĝena vamoĝa; ĝomi maki Barau ĝena numa.

Barau ĝena ĝauvei tu numa ragaragana kavana

¹⁰ Barau na ĝena namo e varevare-bara eviniguto ilailanai, au tu numa raga tarimagu namonai aiaĝoto. Numa vaĝa-ruĝavaisina duĝuna forena aragaiato (o kwakuri avaĝa-ruĝa ginikaurito), ma ta na tu iatanai numa eragaiani. Senaĝi numa beĝe ragaiani tarimari tata tu beĝene venari, kamasu numa beĝe ragaiani tu.

¹¹ Barau na Iesu Keriso tu numa vaĝa-ruĝavaisina duĝuna forenai evaĝa-iaĝoato. Ma ta na numa vaĝa-ruĝavaisina duĝuna boruna ta tu asi ma beragaiani veĝata. ¹² Tarima tari na mai numa vaĝa-ruĝavaisina duĝuna forena (o numa kwakuri) iatanai tu golo, silva o galasi foreri beĝe ĝauvei-iaĝirini numa beĝe ragani nai, a tarima tari na ĝau, reĝi o biri beĝe ĝauvei-iaĝirini. ¹³ Ĝia tata ĝeri ĝauvei vetoĝari tu Vereĝauka ĝena Kota baregona ĝaronai vau bevaĝa-foforirini. Korana mo ĝauvei tu karava na bevaĝa-foforiani ema karava na tarima tata ĝeri ĝauvei betovo-naĝirini, moĝeri ĝauvei tu namori ba rakavari. ¹⁴ Bema tarima ta na mo numa vaĝa-ruĝavaisina duĝuna forenai eragaiato numana tu karava na asi beĝaraiani nai, ĝia tu voina namona beĝabiani. ¹⁵ Bema ĝena numa karava na beĝaraiani tarimana tu, ĝena ĝauvei mabarari tu beĝe rekwa-rekwani, ĝia ĝereĝana moĝo bemaĝurini. Senaĝi ĝia tu noĝa moĝo karava na beraga-maĝurini.

Ĝomi tu Barau ĝena Rubu Veaĝa

¹⁶ Ĝomi asi ribami, ĝomi tu Barau ĝena Rubu Veaĝa ema Barau Iaukana tu ĝomi nuĝami ai etanuni, ei?

¹⁷ Bema tarima ta na Barau ĝena Rubu Veaĝa bevaĝa-rakavaiani nai, ĝia maki Barau na bevaĝa-rakava kwaikwaiani, korana Barau ĝena Rubu tu veaĝa, ema ĝomi tu ĝia ĝena Rubu Veaĝa.

Tarimarima asi boĝono vaĝa-veiaviri

¹⁸ Tarima ta ĝena tuĝamaĝi na asi bene ĝofaia. Bema tarima ta ĝomi fakami ai etuĝamaĝini, ĝia tu ma iaunegana mai tanobarai, ĝia tu babo tarimanai bene iaĝo, be bene iaunega. ¹⁹ Korana mai tanobara iaunegana Barau ĝoiranai tu iaunega babona. Buka Veaĝai ekirani kavana, ekirani, “Barau na iaunega tarimari tauĝeri ĝeri iaunega rakavari nuĝari ai eĝabi-taririni.” ²⁰ Ema Buka Veaĝai maki ma ekirani, “Vereĝauka ribana, iaunega tarimari ĝeri tuĝamaĝi tu asi tauri, koriri moĝo.”

²¹ Moĝesi naima, tarima ta na tarimarima tu asi bene vaĝa-veiaviri. Korana dagara mabarari tu ĝomi ĝemi.

²² Paulo e Apolos ema Petero; mai tanobara mabarana tu ĝomi ĝemi, maĝuri e mase, maitoma ĝefoforini dagarari ema ĝoirai vau beĝe iaĝomani dagarari; mabarari tu ĝomi ĝemi. ²³ A ĝomi tu Keriso ĝena, ema Keriso tu Barau ĝena.

Vereġauka tauġena na ġena vetuġunaġi tarimari ġeri maġuri evetau-ginikaurini

4 Moġesi naima ġomi na ġai boġono tuġamaġima, ġai tu Keriso ġena vetuġunaġi-iaġovinina tarimama, ema Barau ġena vekuretoġa dagarari ġitaġauri tarimama. ² Farefare ġeviniani bene ġita-ġauri ġetoni tarimana ġena biaguna ġena ura baregona, ġia tu ma vetuġa-maġikauna ġesi farefare bene nariri. ³ Au tu kamasi ġotoni? Au tu asi atuġamaġini, ġomi na au boġo vetau-ginikauguni o tarimarima ġeri Kota maġurinai beġe vetau-ginikauguni ba asiġina. Au tu tauġegu maki asi avevaġa-maoroni. ⁴ Au tauġegu avetuġamaġini, ġegu rakava ta asi atuġamaġi-doġariani. Senaġi asi akirani, au tu asi ġegu vei-rakava. Vereġauka na moġo au eġita-ginikauguni. ⁵ Moġesina naima Vereġauka roġosi bene iaġoma e ġena vevaġa-kota ġarona roġosi bene ġabia nuġanai, maitoma tu tarima ta asi boġono vetau-vinia. Vereġauka na mukuna furufuru ai vekuretoġa dagarari mabarari mamai betore-rosirini, ema tarimarima ġeri tuġamaġi loruri ġutunai ġetanu-vekuretoġani maki bevaġa-foforirini. Mo ġaro ai Barau na tata bevaġa-raġerini ġeri veiġa loriri ai.

⁶ Tarikakagu mabarami, maiġeri guruġa au tauġegu ema Apolos ġema bavaġa-vetovori, korana tu ġomi namo boġono doġari uranai. Be, ġai ġemana maiġa boġono ribaia, "Buka Veaġai ġetoreato guruġana asi boġono vanaġia." Monana tarima sebona ta moġo asi boġo vaġa-veiaviani e ta asi boġo kira-fitoġaiiani. ⁷ A ġoi tu deikara na tarima baregomu ai etoremuto tarimarima mabarari fakari ai? Ġoi ġemu dagara mabarari tu dia Barau na evinimuto? Bema ġoi na Barau ġenana odoġaririto nai tu, kara dainai ovekokorokuni, noġa dia Barau ġenana oġoitaġoato dagarana oveini?

⁸ Ġomi tu ġoura-vinirini dagarari na varau boġo vonuvonu-raġe. Ġomi tu varau boġo taġa-ġosi. Ġai tu ġomi na boġo vanaġima, korana ġomi tu varau boġo kini, be ġoveġitaġauni. (Ġomi tu noġa moġo Keriso varau bere iaġoma-ġenoġoi kavana ġoveini). Au ġegu ura barana sebona, ġomi tu moġoni boġoro kini, be ġai maki ġomi ġesi bitara kini-sebona. (Korana boġono riba, Keriso ma beġenoġoi-iaġomani nai, ġai maki ġomi ġesi bita kinini). ⁹ Senaġi au atuġamaġini tu maiġesi: Barau na ġai apostolo tu ġabi tarimamai etoremato, mai tanobarai asi beġene ġita-leama e asi beġene iavima gabunai etoremato. Ġai tu noġa tarima kotari, Kota na evaġa-moġonirini beġene vaġi-maseri etoni, benamo ġeġabirini, ġutuma-bara ġoirari ai ġevaġa-ruġa-rosirini, beġene ġitari vau beġene vaġiri ġetoni kavana. Ġai maki Barau na mai tanobara mabarana nuġanai etore-rosimato, aneru e tarimarima ġoirari ai. ¹⁰ Ġai tu babo Keriso ġaramanai bene, a Keriso nuġanai ġomi tu iaunega. Ġai tu asi kokorema, a ġomi tu ma kokoremi. Ġomi tu ġeguba-kaumini, a ġai tu asi ġegubakaumani. ¹¹ Ġai ġatanu-iaġomani mo toma tu ġavito-maseni e ġananu-maseni; dabuġa rakavari na ġavedabuġani; ġekwarimani; ema asi ġema tanutaġo numari. ¹² Ġai tu tauġema ġimama na ġaġauveini. Tari-

ma na ġekira-fitoġamani nai, ġai na tu ġavaġa-namorini; ġevaġa-midigu midigumani e ġelai-lausilausimani, senaġi ġaruġa-gwaġiġini moġo, voiri asi ġaveirini.

¹³ Ġai arama tu ġevaġa-rakavarini, a ġai na tu ġavaġa-guruġa ginikaurini. Ġai tu tanobara ġena momo ai ġa-iaġoto, e tanobara na eruġamani asi eġabi-raġemani beiaġoma mo toma.

¹⁴ Au na maiġeri mabarari atorerini tu, dia ġomi navaġa-maiakami ġana, senaġi ġomi tu au natugu, auravini tarimami, naima akiravara-toreġaumini.

¹⁵ Aba, Keriso nuġanai ġevaġa-ribamini e ġeġori-kaumini tarimari tu betaġu 10,000, senaġi tama tu asi vovoka ġomi fakami ai, sebona moġo. Korana Vari Namona ġenana au tu ġomi tamamai ai aiaġoto Keriso Iesu nuġanai. ¹⁶ Moġesi naima au na ġomi alaunaġimini, au boġono tovtovogu. ¹⁷ Moġa lorinai maki au na Timoteo ġomi ġemi ai atuġu-iaġosiatu. Ġia Vereġauka nuġanai tu au natugu e auravini-rakavaiani, ema ġia tu Vereġauka ġena ġauvei evei-ġitakauani ma vetuġamaġikauna ġesi. Ġia na au Keriso Iesu nuġanai aiġesi atanuni maġurina ma bekira-varamini, gabu e rubu mabarari ai avevaġa-riba iaġirini ilailari ai.

¹⁸ Ġomi tari tu ġovekokorokuni, noġa moġo au ġomi ġemi ai tu asi baiaġosini noġa ġoveini. Ġomi garimi aveini ġotoni. ¹⁹ Senaġi bema Vereġauka ġena ura nai tu, ġemi ai baiaġosi-ġarimoġini. Benamo au baiaġosini vauro, maniġeri tarima ġeri vekokoroku guruġari ema ġeri seġuka basi ribarini. ²⁰ Korana ainai Barau na ġena Basileia o veġitaġau evaġa-ruġaiani, monai tu dia guruġa korina ġesi moġo efoforini. Asiġi. Barau ġena veġitaġau tu ma seġukana ġesi efoforini. ²¹ Ġomi na tu aiġa ġoura-viniani? Au ġomi ġemi ai tu ma kwarigu ġesi bana iaġosi, ba veuravini ai ema manau ai, ei?

Veġa rakavari Korinto ai

5 Ma aseġaġini, ġekirani, ġomi fakami ai mata-boraġa maġurina eġorani. Mai mata-boraġa maġurina ġomi fakami ai eġorani tu Barau asi ribari beseri fakari ai maki asi eġorani veiġana. Au ġekiraguni, tau ta na sinana raġetaġona eġabiani, benamo ġaraġonai evaġa-iaġoani, egena-viniani. ² Ma nuġanai ġomi tu ġovekokorokuni. Ġomi tu nuġami taġi na beġere vonu, be moġesi eveini tarimana tu ġomi fakami na boġoro tuġu-veġitaia. ³ Aba, au tauġanigu ġomi vekaravami ai tu asiġina, senaġi iaukai au tu ġomi vekaravami ai maniġegu. Be mai veiġa eveiani tarimana tu au na varau bavaġa-maoroa, au tauġani ai ġomi ġesi maninai mani ġegu bara vaġa-maoroa ilailanai. ⁴ Ġomi ġera Vereġauka Iesu Keriso aranai ġoraka-vegogoni, ema au iaukagu maki ġomi vekaravami ai nuġanai, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena seġukai, ⁵ ġomi na maniġesi eveini tarimana tu Satani boġono vinia, tauġanina bene vaġa-rakavaia uranai bene. Moġesina boġono veia, be Iesu Vereġauka ġena ġenoġoi ġaronai ġia iaukana tu bene maġuri.

⁶ Ġomi ġoveiavini tu asi namo. Ġomi asi ribami farao evaġa-tubuani muramurana misina na farao mabarana evaġa-tubuani? ⁷ Moġesina naima farao

evaġa-tubuani muramurana guinena mabarana ġemi-na boġono tore-veġitaia, be ġomi tu beredi variġuna asi farao evaġa-tubuani muramurana beredina boġono iaġo. Au ribagu, ġomi tu moġoni beredi variġuna, dia farao evaġa-tubuani muramurana ġesi ġevei-sebonamito beredina. Korana Keriso tu moġoni ġita ġera mamoe natuna ginitaġo ġana. Ġia tu ġita urarai ginitaġo ġana ġevaġiato. ⁸ Moġa lorina Rubu Veaġa verekona bitana ġabi-gwaġiġia, senaġi dia farao evaġa-tubuani muramurana guinena ġesi. Mai veiġa tari ilailana tarima vaġa-rakavari tuġamaġiri e veiġa rakavari tu farao evaġa-tubuani muramurana kavana, be maiġeri maki bitana tore-veġitari Rubu Veaġa verekona bita ġabi-gwaġiġiani nai. Ġita na Rubu Veaġa verekona bita ġabi-gwaġiġiani nai tu, dia farao evaġa-tubuani muramurana ġesi ġevei-sebonaiani beredina ġesi. Moġa tauna tu, ma moġonira ġesi ema moġoni ai bitana ġabia.

⁹ Fefa tai au na ġomi atore-vinimito nuġanai akiramito, mata-boraġa tarimari ġesi tu asi boġono vekako.

¹⁰ Moġesi atore-vinimito nai, au na tu dia ekalesia murikanai ġetanuni tarimari akiraġirito, au iniġesi tu asi akirato, ġekima-rakaoni, o ġemata-ġaniġanini, o ġofaġofa veiġari ai ġeverarini, o kwaivakuku ġetoma-rakariġo vinirini tarimari ġerina tu boġono rakaveġita-moġovaġi. Korana bema maiġeri tarima ġerina ġoveġita-moġovaġi boġo toni nai tu, mai tanobara boġo iaġuiani. ¹¹ Senaġi toma au na atore-vinimini tu, akirani, deikara ekirani, ġia tu tarikaka veġabidadama nuġanai, senaġi ġia tu ekimani o emata-ġaniġanini, o babarau etoma-rakariġo vinirini, o tarimarima ġeri maġuri ekiraġi-rakava rakavarini, o niuniu tarimana, o ġofaġofa veiġari eveirini tarimana ġesi asi boġono vekako. Maiġesi tarimari ġesi tu asi maki boġono ġani-vegogo.

¹² Au tu asi ġegu ġauvei ta ekalesia murikanai ġetanuni tarimari au na bavaġa-maororini. Barau na vau bekota-vinirini. Senaġi ġomi tu ma ġemi maoro ekalesia nuġanai ġetanuni tarimari boġo vaġa-maororini. Buka Veaġa ekirani ilailanai, "Vei-rakava tarimana ġomi fakami na boġono tore-veġitaia!"

Vekotavini ekalesia karomi ġesi

6 Bema ġomi ta ekalesia karomu ta ġesi ġoveġare-veġareni nai, kara dainai tu Barau asi ġekorana-iaġiani Kota seġaġi tarimari ġeri ai oa samaniani, ġia beġene vevaġa-maoro ġana, a Barau ġena tarimarima veaġari ġeri ai mo meto tu asi ġoġabi-iaġoani vei-maorona, ei? ² Ġomi asi ribami, tanobara maġurinai ġetanuni tarimari tu Barau ġena tarimarima na beġe vaġa-maororini? Karase nai ġomi na mai dagara misiri tu asi ilaila tauġemi na ġemi vegogo ai boġo vaġa-maororini? ³ Ġomi asi ribami, ġita na tu aneru bita kotta-vinirini? Bema moġesi bita veini nai tu, atuġamaġini, mai vanaġivanaġi tatanu-iaġiani maġurina dagarari maki bita vetau-ġinikaurini riba. ⁴ Ġoġitaiani, bema mai vanaġivanaġi tatanu-iaġiani maġurina dagarari ġita na bita vetau-ġinikaurini, karase nai tu Barau asi

ġekorana-iaġiani Kota tarimari ġeri ai ġoiaġoni, ġemi beġene vevaġa-maoro ġotoni. ⁵ Maiġesi akirani tu ġomi beġene maiakami ġana. Moġoni korikori, ġomi fakami ai iaunega tarimana sebona ta maki asiġina ġi-navaġi moġo, be ġia na tarikakana vekaravari ai mani meto misina asi bevaġa-maoroani, ei? ⁶ A ġomi tu ekalesia karona ta na karona ta eġori-kotaiani, ma tauri ruarua tu ġeiaġoni, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġoirari ai ġea ruġa-tarini, ġekota ġana.

⁷ Moġoni, ġomi tauġemi moġo vekaravami ai ġoveġori-kotani tauna korikori tu, ġomi ġemi veġabidadama maġurina na tu moġoni boġo keto-korikori. Karase nai tarikakami tari na ġevaġa-rakavamini nai tu, asi moġo ġoġabi-raġerini? Kara dainai ġofaġofai ġemi farefare ġeverarimi ġetoni nai tu, asi moġo ġoġabi-ragerini, ei? ⁸ A ġomi tu tarikakami ġesi tauġemi moġo ġofaġofai ġoveverarini e ġovevaġa-rakavani.

⁹ Ġomi asi ribami, veiġa iobukaibukari asi ġeveini tarimari na Barau ġena Basileia tu asi beġe ġaunaiani. Tauġemi nuġami na asi beġene ġofami. Korana tu ġekimani tarimari, kwaivakuku ġetoma-rakariġorini tarimari, veġura-vanaġi tarimari, tau tu tau karori ġesi ġekimani, ema ġeġiġiraġeni tauġeri karori ġesi maiaka veiġari beġene vei ġetoni tarimari, ¹⁰ ġelemani tarimari, ġemata-ġaniġanini tarimari, niuniu tarimari, ġofaġofa veiġari ai ġeveverarini tarimari, ema tarimari-ma ġeri maġuri ġekiraġi-rakava rakavarini tarimari na Barau ġena Basileia tu asi beġe ġaunaiani. ¹¹ Ma ġomi kotari guinenai tu moġesi ġoveito-ġoi tarimami. Senaġi ġomi tu ġita ġera Barau Iaukana na Iesu Vereġauka aranai varau eġurijimito, evaġa-veaġamito, ema asi ġemi vei-rakava etato.

Ġita tauġanira tu Iauka Veaġa ġena tanu numana

¹² Ta bekirani, "Dagara mabarari au ġegu ai tu asi taravatu," betoni. Ġomaoroni, senaġi dia mo dagara mabarari ġerina ġomi namo boġo doġarini. Dagara mabarari au ġegu ai tu asi taravatu, senaġi asi namo au dagara ta na beġori-kauguni, benamo ġena tuġu-rakarakao tarimanai baiaġoni. ¹³ Ma ta bekirani, "Ġaniġani tu sinaġe ai bene tanu ġana e sinaġe tu ġaniġani ġana." Mai tu moġoni! Senaġi ġaniġani e sinaġe tu Barau na tauri ruarua bevaġa-rakavarini. Ġita tauġanira Barau na eveiato tu dia tarimarima na bitana kima-iaġia ġana. Asiġina. Barau na tauġani tu Vereġauka ġena eveiato, ma Vereġauka maki tauġani ġena Vere. ¹⁴ Barau na Vereġauka mase na evaġa-variġisi ġenoġoġo, ema ġita maki mase na bevaġa-variġisi ġenoġoirani, Barau tauġena ġena seġuka na.

¹⁵ Ġomi asi ribami, tata tauġanimi tu Keriso tauġanina koturikoturi, ei? Ma Keriso tauġanina koturikoturi moġeri tu naġabiri, be mata-boraġa tarimari tauġaniri ai navaġa-iaġori? Asiġina ġinavaġi! ¹⁶ Ba ġomi tu asi ribami, mata-boraġa vavinena ġesi evekafani tarimana tu mo mata-boraġa vavinena ġesi sebonai ġeiaġoni? Korana Buka Veaġa nuġanai Barau ekirato, "Mo tarima ruarua tu tauġani sebonai moġo beġe iaġoni."

¹⁷ Senaġi Vereġauka ġenai bekaŋauni tarimana tu

Vereġauka ġesi iauka sebonai beġe iaġoni. ¹⁸ Mata-bo-raġa maġurina ġenana boġono raka-veġita. Veiġa rakava mabarari tarimarima na ġeveirini tu tauġani murikana moġo rakavana, senaġi ekimani tarimana tu tauġena tauġanina nuġanai evei-rakava viniani. ¹⁹ Ba ġomi tu asi ribami, ġomi tauġanimi tu Iauka Veaġa ġena Rubu Veaġa, ma Iauka Veaġa tu ġomi tauġanimi nuġanai etanuni, ei? Mani Iauka Veaġa tu Barau na evinimito, moġa lorinai ġomi tu dia tauġemi ġemi, senaġi ġomi tu Barau ġena. ²⁰ Ġomi tu Barau na voimi varau eveirito, evoi-ġenoġoimito, be tauġanimi tu Barau ġena. Moġa lorinai tauġanimi na Barau boġono vaġa-raġea.

Veġaraġo guruġari

7 Maitoma tu ġemi fefai au ġotore-viniguto guruġari ma navaġa-voiri. Tau ta asi eveġaraġoni tu namo. ² Senaġi kima veiġana eġorani lorinai, namona tu tau tata tauġeri ġaraġori sebori sebori beġene ġaraġo, e vavine tata maki tauġeri ġaraġori sebori sebori beġene ġaraġo. ³ Tau tauġanina tu ġaraġona ġena, be tauġanina ġaraġona ġenai asi bene koua, a ġaraġona ġena ura bene veiri. Vavine maki moġesi, tauġanina tu ġaraġona ġena, be tauġanina ġaraġona ġenai tu asi bene kou-ġaua, a ġaraġona ġena ura bene veiri. ⁴ Veġaraġo vavinena tu asi ġena maoro ġia tauġena tauġanina ġenai, a ġaraġona tauna moġo ma ġena maoro ġia tauġanina ġenai. Veġaraġo tauna maki moġesina, ġia tu asi ġena maoro ġia tauġena tauġanina ġenai, a ġaraġona vavinena moġo ma ġena maoro ġia tauġanina ġenai. ⁵ Ġoveġaraġoto tarimami tu ġaraġomi ġeri ai tauġanimi asi boġono kouri. Senaġi taumi ruarua nuġa sebonai boġo kirani, ġoġaniveaġa e ġoġauġau boġo toni, moġa uranai vau-ro mo negai boġono tanu-faka. Senaġi moġa bekorini murinai tu, ma boġono gena-vegogo maia. Moġesi boġono vei, be Satani na asi ġovevaġa-gwaġiġi-iaġiani gabunai asi bene riba-ġanimi. ⁶ Maiġesi aguruġani tu, ġomi navaġa-kavami ġana moġo, dia taravatu atoreani, akirani, boġono veia veġata atoni. ⁷ Korana au ġegu ura baregona ġomi tau mabarami tu au kavana boġoro vei, asi boġoro veġaraġo. Senaġi Barau na tau tata varevare eviniato, tau ta ġena varevare tu bene veġaraġo, ma ta ġena tu asi bene veġaraġo.

⁸ Au na asi ġaraġori tarimari ema ġaraġori ġemaseto tarimari tu akirarini: Ġia tu gora, asi beġene veġaraġo, beġene tanu moġo au kavana. ⁹ Senaġi bema ġia asi ilaila beġe vevaġa-gwaġiġini nai tu, benamo beġene veġaraġo. Korana beġe veġaraġoni tu namo, a asi namo kima veiġari nuġari ai karava noġa beġene ġara.

¹⁰ A Veġaraġo tarimami tu mai taravatu avinimimi. Senaġi mai tu asi au ġegu taravatu. Asiġina. Mai tu Iesu Vereġauka ġena taravatu ġomi ġemi: Veġaraġo vavinena na ġaraġona asiġina ġinavaġi bene dobi-kwaneana. ¹¹ Senaġi irau ġaraġona bedobi-kwaneani nai tu, bene tanu-gora moġo, a asiġina tu, ġaraġona ġesi ma beġene veġaraġo-ġenoġoi. Ema veġaraġo tauna na maki ġaraġona asiġina ġinavaġi bene dobi-kwaneana.

¹² Tarima kotari ġeri ai tu nakira, -mai tu au moġo ġegu guruġa dia Vereġauka ġena guruġa, -bema veġabidadama nuġanai tarikaka ta ġaraġona vavinena tu Iesu asi evaġa-moġoniani vavinena, senaġi ġena ura ġaraġona tauna ġesi beġene tanu-vegogo nai, mo tau na ġaraġona vavinena asi bene dobi-kwaneana.

¹³ Ema bema vavine ta ġaraġona na Iesu tu asi evaġa-moġoniani, senaġi eurani ġaraġona vavinena ġesi beġene tanu-vegogo, mo vavine na ġaraġona asi bene dobi-kwaneana. ¹⁴ Korana Iesu asi evaġa-moġoniani tauna tu ġaraġona vavinena ġenana moġo veiareva etanuni, ema Iesu asi evaġa-moġoniani vavinena tu ġaraġona tauna ġenana moġo veiareva etanuni. Bema asiġina nai tu, toma ġomi natumi Barau ġoiranai tu asi veiareva, senaġi ġia toma tu vevaġa. ¹⁵ Senaġi bema Iesu asi evaġa-moġoniani tauna o vavinena ġaraġona ġenana bedobini nai tu, namo bene dobi, bene raka. Mo Iesu evaġa-moġoniani tauna o vavinena mai dabarai tu befakani, meto ta asi beġwaiiani. Barau na ġomi ekeamito maino ai boġono tanu. ¹⁶ Ġoi veġabidadama vavinemu tu kamas i ġoi oribani, ġoi na ġaraġomu vei-rakava nuġana na bovaġa-maġuriani? O ġoi veġabidadama taumu tu kamas i ġoi oribani, ġoi na ġaraġomu vei-rakava nuġana na bovaġa-maġuriani?

Barau na ekeamito ilailanai boġono tanu

¹⁷ Ġomi tata Iesu Vereġauka na evinimito ilailari ai ema Barau na tata ekeamito ilailari ai moġo boġono tanu. Au na tu mai taravatau misina ekalesia mabarari avaġa-ribarini. ¹⁸ Bema tau ta tauġanina kefina ġelama-vaġiato murinai vau, Barau na ekeaiato nai tu, kefi na asi ma bene inu-ġaua, benamo ġelamaiato fauna bene kure-toġaia. Ema bema tau tauġanina kefina roġosi beġene lama-vaġia nuġanai, Barau na ekeaiati nai tu, kefina asi beġene lama-vaġia maia. ¹⁹ Korana tu kefi-lamavaġi tu asi anina ta, ema kefi asi lamavaġi maki asi anina ta. Dagara baregona tu Barau ġena taravatau guruġari boġabi-gigitaririni.

²⁰ Tarimarima mabarari aiġesina ġetanuto-ġoi nuġanai, Barau na ekearito, moġesi moġo beġene tanu. ²¹ Ġoi Barau na ekeamuto neganai, ġoi tu tuġu-rakaorakao tarimamu asi voimu otanuto-ġoi, ei? Asi ġena rakava, namo moġo. Moġa tuġamaġi vekwaraġina asi bono vei, senaġi mani tuġu-rakaorakao maġurina beġe tuġu-vaġimuni nai tu, bono ġabi-raġea. ²² Korana tarima ta roġo tuġu-rakaorakao tarimana nuġanai, Barau na ekeaiato Vereġauka ġesi beġene sebona, ġia tu varau fakai etanuni, korana ġia tu Vereġauka ġena tarima. Aba, tauġani ai ġia tu roġo tuġu-rakaorakao tarimana senaġi. Moġa ilailanai, asi tuġu-rakaorakao tarimana o fakai etanuni tarimana Barau na ekeaiati tu Vereġauka ġena tuġu-rakaorakao tarimana. ²³ Ġomi tu Barau na voimi varau eveito, evoi-ġenoġoimito. Be tarimarima ġeri tuġu-rakaorakao tarimami ai asi boġono iaġo.

²⁴ Tarikakagu mabarami, ġita tata aiġesi tatanuto-ġoi nuġanai, Barau na ekearato, bema moġesi moġo Barau ġesi bitana tanu.

Sisiba guruğari gora ema vabu ġeri ai

²⁵ Ma roġosi beġene veġaraġo ġuiatori e futuari ġeri taravatu ta Vereġauka na au tu asi eviniguto. Senaġi au ġegu tuġamaġi ai aġitaiani guruğana nakiraġia, korana au tu Vereġauka ġena vevetuġaġwai moġo etoreguto, guruğa moġoniri moġo bana kiraġiri ġana. ²⁶ Mai nega rakavari maiġeri meto baregori ġeġorani dainai, au atuġamaġini, tau tu toma ġotanuni kavana moġo boġono tanu-iaġo. ²⁷ Ġoi oveġaraġoto taumu tu, ġaraġomu dobi-kwanena tuġamaġina asi bono vei. A asi ġaraġomu meromu tu, ġuiato asi bono vetau, ta noġaraġoa uranai. ²⁸ Senaġi bema ġoi boa veġaraġoni maki namo, ġoi na vei-rakava ta asi boveiani. Ma ġuiato beveġaraġoni maki namo, ġia na vei-rakava ta asi beveiani. Senaġi beġe veġaraġoni tarimari tu ġeri maġuri nuġanai meto vovoka beġe doġaririni. Ma au na tu mo meto ġerina navaġa-maġurimi atoni.

²⁹ Tarikakagu mabarami, au na kara akiraġiani tauna tu iniġa: Nega tu bekubi-rakava. Be, maitoma na besinaia beiaġoni tu, veġaraġo tauri tu asi ġaraġori noġa beġene tanu. ³⁰ Ema ġetaġini tarimari noġa moġo asi ġetaġini tarimari kavana beġene tanu, e ġeverereni tarimari noġa moġo asi ġeverereni tarimari, e farefare ġevoini tarimari tu farefare ta asi ġeġaunaiani tarimari noġa moġo, ³¹ ema tarima na mai tanobara dagarari ġeġauvei-iaġirini nai, moġeri dagara tu asi beġene ġabiri dagara baregori ġia ġeri maġuri nuġari ai. Korana mai tanobara vetoġana korikori tu varau ekori-iaġoni.

³² Au asi aurani, mai tanobara dagarari na ġemi tuġamaġi beġene vaġa-vonuri. Asi eveġaraġoto tarimana tu Vereġauka ġena dagara etuġamaġi-ġutumarini, aiġesi Vereġauka iauna bevaġa-namoani etoni.

³³ Veġaraġo tauna tu mai tanobara dagarari etuġamaġi-ġutumarini, aiġesi ġaraġona iauna bevaġa-iaukuani etoni. ³⁴ Moġesina naima ġia tu egabi-daġadaġani, tavi ta tavi ta na ġeinuani. Veġaraġo vavinena ema asi kota maki ekima-karato ġuiatona tu ma ġeri irau. Asi ġaraġona vavinena tu Vereġauka ġena dagara betuġamaġi-ġutumarini. Ġia ġena ura tu tauġanina ema iaukana beġene veaġa Vereġauka ġena. Senaġi veġaraġo vavinena tu tanobara dagarari betuġamaġi-ġutumarini, aiġesi ġaraġona iauna bevaġa-iaukuani etoni.

³⁵ Mai tu ġomi bana vaġa-kavami ġana maiġeri aki-raġirini, dia ġomi akirakira-ġaumini. Senaġi mai tu au ġegu ura ġomi boġono tanu-ġinikau moġo, e kara ta na asi bene koku-ġaumi Vereġauka vetuġunaġina boġo iaġo-vinini nai.

³⁶ Bema tau ta etuġamaġini, kirakauna ġuiatona, asi kota maki ekima-karato ġuiatona, ġenai ġena veiġa tu asi roroġoto, ema ġena ura kirakauna ġenai ebarego-lelevaġini, ma eġitaiani asi ilaila bevevaġa-gwaġiġini nai tu, tauri ruarua beġene veġaraġo ġena ura lorinai. Mo tu vei-rakava asi beveini. ³⁷ Senaġi bema tarima ta nuġana evaġa-gwaġiġiani, ma dagara ta na nuġana asi maki evaġa-ġariġariani, e tauġena tauġanina ġena

ura etuġamaġi-fitoġaiani, e tauġena nuġanai ekirato kirakauna, asi kota maki ekimato ġuiatona, tu asi beġaraġoani, tarimana maki namo. Ġia na maki veiġa namona beveiani. ³⁸ Moġesina naima tarima ta na kirakauna, asi kota maki ekima-karato ġuiatona, beġaraġoani tu, veiġa namona beveiani; senaġi kirakauna asi beġaraġoani tarimana na tu, veiġa namo lelevaġina beveiani.

³⁹ Veġaraġo vavinena ġaraġona roġo maġuri etanuni nai, ġia tu veġaraġo taravatuna na eġabiani, be ġaraġona ġesi moġo beġene tanu-vanaġi vanaġi. Ġia tu ġaraġona bemaseni, monai vauro ġia befakani. Be ġia beurani, tau ta ġesi ma ġeveġaraġo betoni nai, beġene veġaraġo asi taravatuna. Senaġi Vereġauka evaġa-moġoniani tauna moġo bene ġaraġoa. ⁴⁰ Senaġi au ġegu tuġamaġi ai aġitaiani, ġia moġesi gora moġo betanuni asi ġaraġona nai tu beiaku-lelevaġini. Ema au aribani, au na maki Barau Iaukana aġabiato.

Kwaivakuku ġevarevare-vinirini bureġari bitana ġaniri ba asiġina?

8 Mai tu kwaivakuku ġevarevare-vinirini bureġari guruğari ma aveini. Ġomi kotari ġokirani, "Ġita mabarara tu ma ġera riba." Oba, mai tu moġoni. Senaġi ġita ġera riba na tu vekokoroku evaġa-ġoraiani, a veuravini na tu tarimarima evaġa-kokoreani. ² Bema tarima ta etuġamaġini, ġia na dagara ta eribaiato, mai tarima na kara bere ribaia dagarana korikorina tu roġosi roġo bere ribaia. ³ Senaġi Barau eura-viniani tarimana tu, Barau ma ribana ġia.

⁴ Moġa lorinai kwaivakuku ġevarevare-vinirini bureġari ġeri ai, au ġegu guruğa tu maiġa: Ġita ribara, mai tanobara nuġanai kwaivakuku tu asi dagara ta e asi aniri. Ema Barau tu sebona kwariġutu moġo, ma ta tu asiġina maia. ⁵ Aba, mai ġekira-baraurini dagarari ġetanuni gubai o mai tanobarai, korana inította maiġeri barau e vere tu asisebo, ⁶ senaġi ġita ġerai tu, Tamara Barau tu sebona kwariġutu moġo, dagara mabarari tu ġia na evaġa-ġorarito, ema ġita maki ġia ġena tatanuni. Ema Vereġauka Iesu Keriso maki sebna kwariġutu moġo, ġia ġenana dagara mabarari ġeġorato, ema ġita maki ġia na maġuri evinirani nai, tamaġuri-tanuni.

⁷ Senaġi tarimarima mabarari maiġa tu asi ġeribiani. Korana tarima kotari tu kwaivakuku ġemarana-iaġirito, be maitoma maki bureġa ġeġanirini nai, ġia tu roġo ġetuġa-maġini, mo bureġa tu kwaivakuku ġevarevare-vinirito bureġari. Moġa lorinai moġesi bureġari ġeġanirini nai, ġenuġa-vekwaraġini, ġetuġa-maġini, veiġa rakavana ġeveiani.

⁸ Ġita dia ġaniġani na Barau sevina ġana beġabi-kavirani. Bema asi bita ġaniani nai tu, Barau ġoiranai raka-va kwaikwai tarimara? Asiġina! O bema bita ġaniani nai tu, Barau ġoiranai tarimarima namora? Asiġina! ⁹ Senaġi boġono ġita-ġinikau, mo veiġa ġomi na maki boġo veiani riba, maninana ġeri veġabidadama moiramaira tarimari boġo vaġa-vedaġa-raġerini. ¹⁰ Korana bema nuġa moira tarimana na ġoi ma ġemu riba

mai gabu ai beğitamuni, kwaivakuku rubunai oğaniğanini nai, ģia tu bolaunağiani noğa, be beiağoni, kwaivakuku ģevarevare-vinirito bureğari bea ģanirini. ¹¹ Benamo mo veğabidadama moiramoiira tarimana, mo tu ģoi tarikakamu veğabidadama nuğanai, ema Keriso tu ģia maki uranai emaseto, senaği ģoi ģemu riba dainai mo tarima tu berekwa-rekwani.

¹² Moğesina naima, mai mağuri ai tarikakamu bovei-rakava viniani, benamo ģia nuğa moira moğa bovağa-rakavaiani nai, ģoi tu Keriso bovei-rakava viniani.

¹³ Moğa lorinai, bema au na kwaivakuku ģevarevare-vinirini bureğana ta bağaniiani nuğanai, au tarikakagu ta rakava beveini tu, au bureğa asi ma bağani-ğenoğoini. Moğesi aveini anina tu, tarikakagu ta bavağa-vedağa-rağeani, benamo rakava beveini ģesi.

Apostolo tarimari ģeri ģauvei voina ema ģeri maoro

9 Au tu fakai atanuni tarimagu, dagara ta na asi ebarubaruguni. Au tu apostolo, ema ģita ģera Vereğauka Iesu maki ağitaiato. Ģomi tu au ģegu ģauvei Vereğauka nuğanai ģwağwari. ² Bema tarima boruri ģoirari ai au tu dia apostolo tarimagu, moğa tu asi kara ta, korana ģomi ma ribami, au tu apostolo. Ema ģomi mani ģemi tu vetoğa ta, au ģegu apostolo ģauveina vağa-moğonina ģana, korana Vereğauka ģoğabi-rağeato nai.

³ Au ģeriba-korikorigu ģetoni, ģedanağiguni nai, au na tu maiğesi avağa-veserini: ⁴ Ba ģai apostolo tu asi ģema maoro, ģama ģaniğani e niuniu dagarari bağa doğarini, ei? ⁵ Ba ģai apostolo tu asi ģema maoro, ekalesia vavineri bağa ģarağorini, benamo bağa ģorirakao rakaorini ģema iağoiago ai, apostolo kotari, e Vereğauka tarina merori, e Kefas, (mai tu Petero), ģeveini kavana, ei? ⁶ Ba mai tu au ema Banabas moğotauma ruarua tauğema ģema ģauvei ģenana ģema-ğama bağana ģoitağo? ⁷ Kamara vetari tarimana tu tauğena ģena kokore ai eveğubuto-ğoi vetari ģauveina eveiato-ğoi nuğanai tu, ei? Ma deikara na vine tavoğana tu eveiato moğota, ma vine ģeğwato nai tu, ģwağwari asi eğanirito, ei? Ma dei tu mamoe serina enarito moğota, a ģia ģerina lata tu asi eğabito, eniuto, ei?

⁸ Ģomi ģotuğamağini, mai tu tarimarima moğota ģeri tuğamağini guruğari akirağirini, a Barau ģena taravatu maiğesi tu asi ekirani ģotoni, ei? ⁹ Mose ģena taravatu nuğanai tu iniğesi ekirani, "Boromakau muruna dagara ta na asi bono kou-ğaua, widi momori nekokiri uranai efanafana-taririni neganai." Ģomi ģotuğamağini, Barau na boromakau tu etuğamağini-baregorini naima moğesi eguruğato? Asiğina! ¹⁰ Barau na mai tu ģita etuğamağirato nai maiğesi eguruğato. Moğoni, Barau na mai guruğa tu ģita urarai ekirağiato. Korana Barau eurato tu, tano efokaiani tarimana e widi tauri ekwari-vağirini tarimana, tauri ruarua ģeğauvei-iağiani dagarana ģenana eiağomani ģaniğanina ģia maki beğene ģani. ¹¹ Ģomi fakami ai iauka dagarari namori ģavaroto. Ma ģomi ģemina, ģai tauğanima vağa-kavari ģana, farefare tu asi veğata bağana ģabi, ei? ¹² Bema

ğomi na apostolo kotari ģovağa-kavarini tauğanina vağa-kavari farefareri e moniri ai, au atuğamağini, ģai ma ģema maoro ģomi ģemi na farefare e moni barego lelevağini bağara doğari.

Senaği ģai mo maoro moğa tu asi ģağauvei-iağiato. A ģai tu ģavito-maseto e ģananu-maseto moğota, korana asi ģaurato, Keriso varina namona bene raga-rovorovo dabarana bağana koukou-ğaua. ¹³ Ģomi asi ribami, Rubu Veağai veağa dagarari ģeğauvei-iağirini tarimari tu Rubu Veağa na ģari ģaniğani ģeğabirini? Ema fata veağanai ģeğauveini tarimari tu, fata veağanai varevare dagarari ģeğauvei-iağirini kwari ģari ģeğabirini. ¹⁴ Moğa ilailanai, Vereğauka na taravatu etoreato, ekirato, deikara Vari Namona beğe ģobata-iağiani tarimari tu, Vari Namona ģevari-fiuanii voina beğene ģabia veğata.

¹⁵ Senaği au Vereğauka na mai maoro eviniguto, maiğa tu asi ağauvei-iağiani. Ema au na maiğeri guruğa atore-vinimini tu akirani, maiğeri veiğa au ģegu ai boğono veiri atoni? Asiğina! Initoma maki au tu maiğesi moğota bana tanu mo bana mase tu namo vedaurea, ģegu ģauvei voina ģomi ģemi ai asiğina ģinavağini bana vetau. Maiğesi atanuni tu aiakuni e avekokorokuni, ma asi aurani au ģegu vekokoroku tu guruğa koriri moğota benesi. ¹⁶ A Vari Namona bağobata-iağiani nai, au tu asi bavekokorokuni, korana Vereğauka ekirato, bana vari-fiua veğata etato. Bema Vari Namona asi bavari-fiuanii nai, au tu vetuğagu kekei, asi ģegu namo ta moğota. ¹⁷ Bema au nuğagu siga moğota baurani, mai ģauvei naveia veğata batoni nai tu, ma voigu. Senaği bema dia au ģegu urai aveiani, moğa anina tu, Barau na eviniguto ģauveina, naima ağauvei-iağiani. ¹⁸ Be, moğesina nai, au voigu tu kara bağabiani? Maiğa moğota: Mo tu Vari Namona avari-fiuanii nai tu, bavari-fiua-kavaiiani asi voina. Au tu ma ģegu maoro ģegu-ğagu bana ģabia, senaği ģegu maoro tu asi ağauvei-iağiani.

Paulo tu tarimarima mabarari ģeri vetuğunağini tarimanai eiağoto

¹⁹ Aba, au fakai atanuni tarimagu, dia tarima ta ģena tuğura-rakaorakao tarimagu, senaği au tauğegu moğota tarima mabarari ģeri vetuğunağini tarimagu ai avevağa-iağoto. Korana mai mağuri ai tu tarima ģutuma bağabi-iağomarini Keriso ģenai. ²⁰ Iuda tarimari ģesi ģatanuni tu, Iuda tarimagu ai aiağoni, korana Iuda tarimari bana ģabi-iağori Keriso ģenai uranai. Au tauğegu tu dia Mose ģena taravatu gaburenai atanuni, senaği taravatu gaburenai ģetanuni tarimari ģesi ģatanuni tu, au maki taravatu gaburenai atanuni, korana taravatu gaburenai ģetanuni tarimari bana ģabi-iağori Keriso ģenai uranai. ²¹ A asi ģeri taravatu tarimari ģesi ģatanuni tu, ģia kavana dia taravatu gaburenai atanuni. Moğa anina tu, au Barau ģena taravatu ģenana aveğitato? Asiğina! Au monai tu Keriso ģena taravatu gaburenai atanuni. Moğesi aveini korana tu, asi ģeri taravatu tarimari Keriso ģenai bana ģabi-iağori uranai. ²² Veğabidadamai moiramoiira tarimari ģesi

ġatanuni tu, ġia kavana atanuni. Veġabidadamai moiramoiira atanuni korana tu, veġabidadamai moiramoiira tarimari Keriso ġenai bana ġori-iaġori uranai. Au tu tarimarima mabarari ġeri maġuri irauirauri atovotovorini, bena ġia ġesi ġatanu-sebona sebonani. Korana aurani, dabara irauirauri mabarari bana ġauvei-iaġiri, be moġeri na tarima kotari bana vaġa-maġuriri. ²³ Au maiġesi aveini tu, Vari Namona bene raga-rovorovo ġana. Korana aurani, Vari Namona ġena namo ġomi ġesi bana ġabi-vegogoa ġana.

Raga-iruiru ai bono kokore

²⁴ Ġomi asi ribami, raga-iruiru ai tu raga-iruiru ai beġe ruġani tarimari mabarari beġe raga-vaġa-seboni, senaġi tarima sebona na moġo kokore voina beġabi-ani? Ġomi maki moġesi boġono raga-gwada, be kokore voina boġono ġabia. ²⁵ Ġere nuġanai ġeraka-toġani tarimari mabarari tu tauġeri ġerovina-ġinikauni tere-inini ai. Ġia moġesina ġeveini tu, dia betanu-vanaġi vanaġini koronana beġene ġabia uranai. Senaġi ġita betanu-vanaġi vanaġini koronana bitana ġabia uranai taraga-iruiruni. ²⁶ Moġesi naima, au tu eragataġuitaġuini tarimana kavana asi aragani. Senaġi au tu voigu bana ġabia uranai araga-gwadani. Ema au vefaisi ai evefaisi-ġinikauni tarimana kavana aveini, ġegu fais iavara korinai moġo asi etubuni. ²⁷ Asiġina, au tauġanigu tu afaisiani, au ġegu tuġu-rakaorakao dagananai avaġa-iaġoani, ġena ura rakavari asi aveini. Korana asi namo, tarima kotari aġobata-vinirini, senaġi au tauġegu na voigu ġoirai asi baġabiani.

Isaraela ġerina bisini matakani

10 Tarikakagu mabarami, au aurani, ġita tubura ġeri ai kara eġorato moġa asi boġono tuġarek-waia. Ġita tubura tu, Barau na magube etuġuato dabara bene kira-varari ġana, moġa gaburenai ġerakato, ema ġia tu Davara Kakakakana nuġana na ġerakavanaġito. ² Ġia mabarari tu magube ai ema daġarubara nuġanai Barau na ebatisorito, ma Mose ġena tarimarimai ġeiaġoto. ³ Ġia mabarari iauka ġaniġanina sebona ġeġaniato. ⁴ Ema mabarari iauka nanuna sebona ġeniuato. Korana ġia tu iauka forena, ġia muriri na erakato forena, ġenana nanu ġeniuto. Mo fore moġa tu Keriso. ⁵ Senaġi Barau nuġana tu asi eiakuto ġutuma ġeri ai, moġesi nai tano fakanai tauġaniri ġemase-fitari fitarito.

⁶ Maiġeri dagara ġeġorato tu, ġita matara vaġakaniri ġana. Be ġita na moġeri bisini ġitari, benamo ġita dagara rakavari asi bitana mata-ġaniġani iaġiri, ġia ġemata-ġaniġanito kavana. ⁷ Ema kwaivakuku asi bisini toma-rakariġo viniri, ġia kotari ġeveito kavana. Buka Veaġai ekirani kavana, "Tarimarima ġetanu-tarito, ma ġeġani-verekoto, moġa murinai tu ġevariġisito, ġeġereto e ġebarato, (mata-boraġai ġedau-toġato)." ⁸ Ema ġita maki asi bisini kima e mataboraġa-taġuitaġui, korana ġia kotari tano fakanai ġekimato e ġemata-boraġato nai tu, tarimarima mabarari 23,000

veġata ġemaseto. ⁹ Vereġauka ġita na asi bisini tovo-naġia, korana ġia kotari na ġetovo-naġiato tarimari tu, mota na ġekafurito, benamo ġemaseto. ¹⁰ Asi bisini guruġa-vehuriġoi, korana ġia kotari ġeguruġa-vehuriġoito nai tu, mase aneruna na evaġi-mase maser-ito.

¹¹ Maiġeri veiġa ġeġorato anina tu, ġita na bisini ġitari, benamo matara beġene kani uranai, ġita maitoma tatanuni tarimara ġerai. Korana ini horai mai tano-bara tu magonai varau beraġasi. ¹² Moġesi naima, bema ġomi ġotuġamaġini, ġemi veġabidadamai ġoruġa-gigitarini ġotoni nai tu, lorimi boġono vetore, boġo ketoni ġesi. ¹³ Mani veribaġani ġoġoitaġorini tu, dia veribaġani boruri. Asiġi. Mani tu tarima tata ġeri ai vanaġivanaġi eġorani dagarari. Barau tu vetuġamaġikau Barauna, be beġitamuni, asi bovaġa-darere-ani veribaġanina tu ġemu ai asi bevaġa-foforiani. A ġoi veribaġani boraka-ġoitaġoni nai, Barau na tu ġemu raga-maġuri dabarana ta maki betore-rosiani, korana mo veribaġani nuġanai bono ruġa-gwaġiġi ġana.

Barau e iauka rakavari asi boġono korana-iaġi sebonari

¹⁴ Moġa lorinai, tarikakagu, kwaivakuku toma-rakar-iġo viniri ġerina boġono veġita-moġovaġi. ¹⁵ Au na tu iaunega tarimami avaġa-guruġamini, be tauġemi na au kara akiraġirini maiġeri boġono tuġamaġi-ġinikauri. ¹⁶ Anibou taġaniani neganai, vevaġa-namo kapusina taġabiani, ma Barau tavaġa-namoani, benamo tani-uanai. Mo tu Keriso rarana mabarara na taniu-seboniani, Keriso rarana ġesi ġia ema ġita tasebonani, ene? Ema beredi tatavi-kiraiani nai maki, mabarara Keriso tauġanina taġani-vegogooani, Keriso tauġanina ġesi ġia ema ġita tasebonani, ene? ¹⁷ Ġita tu vovoka, senaġi mabarara beredi sebonai ema tauġani sebonai ta-iaġoni. Tauna korikori, ġita tu mo beredi sebona moġo taġani-vegogooani.

¹⁸ Isaraela tarimari situġamaġi-iaġori. Ginitaġo dagarari fata veaġanai ġegaburito-ġoi, kwari ġeġanirito-ġoi tu, mo fata veaġana ġesi sebonai ġeiaġoto-ġoi. ¹⁹ Au na mai guruġa akiraġirini tauri tu kara? Au akirani, kwaivakuku ġevarevare-vinirini dagarari tu ma aniri atoni ba? O kwaivakuku tu dagara korikorina atoni ba? ²⁰ Asiġi. Au tu iniġesi akirani: Barau asi ribari beseri ginitaġo dagarari ġevinini tu, iauka rakavari ġevarevare-vinirini, a dia Barau ġevarevare-viniani. Moġesi nai au tu asi aurani, ġomi iauka rakavari ġesi sebonai boġono iaġo. ²¹ Ġomi asiġina ġinavaġi Barau ġena kapusi e iauka rakavari ġeri kapusi boġo ġabi-vegogorini, benamo Barau ġena kapusi ai boġo niuni ema iauka rakavari ġeri kapusi ai maki boġo niuni. Asiġina. Ġomi asiġina ġinavaġi Barau ġena teibolo boġo ġaniġanini e vaġa-sebo iauka rakavari ġeri teibolo maki boġo ġaniġanini. ²² Ġita tu maiġesi sivei, be Barau sivaġa-uraia tatoni, ei? Be ġita ġera kokore tu Barau ġena kokore evanaġiato ba?

Vanaġivanaġi Barau bisini vaġa-raġea

²³ Dagara mabarari tu asi taravaturi, senaġi dia dagara mabarari ġerina namo bita doġarini. Dagara mabarari tu asi taravaturi, senaġi dia dagara mabarari ġerina vevaġa-kava bita doġarini. ²⁴ Tarima ta tauġena ġereġana ġena namo moġo asi bene vetaua, senaġi tarima tari ġeri namo beġene ġabia uranai bene ġauvei e bene tanu.

²⁵ Bureġa ġeivoivoi-iaġirini gabunai bureġa ġetorerini, moġeri tu boġono ġaniri, mo tu asi taravaturi. Asi boġono vedanaġi-rakaorakao, nuġami boġo toremotorini garina. ²⁶ Korana, Buka Veaġai ekirani kavana, "Tanobara tu Barau ġena, ema tanobara nuġanai ġetanuni dagarari mabarari maki Barau ġena."

²⁷ Bema Iesu asi evaġa-moġoniani tarimana na ta beġori-iaġomuni ġena numai ġaniġani, benamo ġoi bourani noiaġo botoni nai, kara ġoiramu ai etoretaririni tu bono ġaniri moġo. Asi bono vedanaġi, nuġamu botore-metoani garina. ²⁸ Senaġi bema tarima ta na bekiramuni, bekirani, "Mai tu kwaivakuku ġevarevare-viniato bureġana," betoni, moġa vauro asi bono ġania. Korana mo bekira-varamu tarimana uranai e nuġana bevekaraġini garina. ²⁹ Au na nuġa mainai akiraġirini tu, dia ġoi nuġamu akiraġiani, senaġi mo bekira-varamuni tarimana nuġana akiraġiani.

Betaġu ta ekirani: Kara dainai au, maġuri fakanai e namonai atanuni tarimagu, tarima ta na nuġanai au bekota-viniguni. ³⁰ Bema au na Barau atanikiu-viniani vau aġaniġanini, kara dainai Barau batanikiuani ġaniġanina aġaniani nai tu, guruġa rakavari ġegu ai ekiraġini?

³¹ Moġesi naima, ġoġaniġanini o ġoniuniuni o kara ġoveiani nai, dagara mabarari ai Barau boġono vaġa-raġea. ³² Tarima ta asi boġono vaġa-vedaġa-raġea. Iuda tarimana o irau bese tarimana o Barau ġena ekalesia asi boġono vaġa-daġa-raġeri, beġe ketoni garina. ³³ Au maki avededegwani, tarimarima mabarari nuġari navaġa-namori ġana. A dia au tauġegu ġegu namo avetauani, senaġi tarima vovoka ġeri namo avetaurini, Barau na bene vaġa-maġuriri ġana.

11 Au ġegu maġuri boġono tovtovoa, korana au Keriso ġena maġuri atovotovoani bene.

Deba kumuġauna veiġana

² Au na ġomi tu avaġa-raġemini, korana dagara mabarari ai au ġotuġamaġiguni, ema vevaġa-riba guruġari aġabirito, ġemi avaġa-riba-iaġirito, moġeri ġokorana-iaġirini. ³ Senaġi au auranai toma ġomi boġono riba, tau mabarari ġeri deba tu Keriso, ema vavine ġeri deba tu tau; ema Keriso ġena deba tu Barau. ⁴ A tau mabarari debari beġe kumu-ġaurini vauro, beġe ġauġauni o beġe perovetani nai tu, ġeri deba tauna Keriso asi beġe gubakauani. ⁵ Ema vavine mabarari debari asi kumuġau beġe ġauġauni o beġe perovetani nai tu, ġeri deba, (mo tu ġia ġaraġori), asi beġe mataurairini. Korana moġa tu noġa debari ġer-

arorini kavana. ⁶ Bema vavine ta debana asi ekumu-ġauani nai tu, debana ġwina beġene fakosi-vaġiri, (mata-boraġa vavineri kavana). Ma bema vavine ta ġwina fakosi-vaġina o raro-vaġina bemaikakiani nai tu, debana bene kumu-ġaua.

⁷ A tau tu debana asi bene kumu-ġaua, korana ġia tu Barau ġitaġitana kavana, ema ġia na tu Barau marevana baregona evaġa-foforiani. A vavine tu tau marevana. ⁸ Korana dia tau o Adamu tu vavine ġenana eiaġomato, senaġi vavine o Eva tu tau ġenana eiaġomato. ⁹ Ema Barau na tau eveiato tu dia vavine ġena, senaġi vavine ġia tu tau ġena eveiato. ¹⁰ Moġesi naima vavine na debari beġene kumu-ġauri, korana mo vetoġa na ġia bevaġa-foforiani, ġia tu ma ġeri maoro Barau ġena ġauvei beġe veiani, ema aneru na beġene ġita-vetoġari ġana. ¹¹ Senaġi Vereġauka ġena maġuri dabaranai tau tu dia ġereġari moġo ġetanuni, ma vavine maki dia ġereġari moġo ġetanuni. Asiġina. Vavine tu tau ġesi beġe sebonani, ma tau tu vavine ġesi beġe sebonani. ¹² Korana tu vavine ta ġenana eiaġomato kavana, tau maki vavine ġerina ġeġorani. Senaġi dagara mabarari tu Barau ġenana ġeiaġomani.

¹³ Ġomi tauġemi na ġotuġamaġi-ġinikaua. Vavine ta debana asi kumuġauna neganai, Barau ġenai beġuriġurini tu namo ba? ¹⁴ Mai tanobara mabarana nuġanai tau e vavine vetoġara marevari na evaġa-foforiani, tau ta ġwina bevaġa-gara maukaiani tu maiaka veiġana beveiiani tauġena ġenai. ¹⁵ Senaġi bema vavine ġwina bevaġa-gara maukaiani nai, mo tu ġia marevana bevaġa-baregoani. Korana Barau na vavine ġwina eviniato tu debana bene kumu-ġaua ġana. ¹⁶ Bema tarima ta beurani, mai guruġa neġarea betoni nai, au tu asi ġegu guruġa ta maia. Senaġi ġegu guruġa sebona tu maiġa: Ġai ġemai ema Barau ġena ekalesia mabarabarari nuġari ai veiġa boruna ta tu asiġina maia.

Vereġauka ġena anibou

¹⁷ Mai tu veiġa tari ġomi na boġono korana-iaġiri veiġari ma nakira-varami. Senaġi au na ġomi tu asi avaġa-raġemini, ġomi ġemi raka-vegogo nuġari ai tu vevaġa-rakava tu barego ġoveiani, a namo ta tu asi ġovaġa-ġoraiani. ¹⁸ Tovotovonai tu iniġesi nakiramani. Au aseġaġini, ġomi ġemi ekalesia raka-vegogori nuġari ai tu dia nuġa sebonai ġoġabini, a ġomi tu ġovevare-kirakirani, benamo tauġemi ġoveġare-veġareni. Au na mai guruġa maiġa tu kota avaġa-moġoniani. ¹⁹ Aba, ġomi vefakami ai vevare-kirakira tu bene vetore veġata, be Barau na deidei evaġa-moġonimito tarimami tu boġono fofori.

²⁰ Ġomi ġoraka-vegogoni nai tu, dia Vereġauka ġena lavi ġaniġanina dokona o anibou ġoġani-vegogoani. Asiġina. ²¹ Ġomi ġoġaniġanini nai, dei eguineni, dei egabini ġotoni, ġoveraga-veragaiani, a karomi asi ġovaġa-nogarini. Ta tu vito etanuni, ma ta tu eniu-babobaboni. ²² Ġomi tu asi ġemi numa, be ġemi numai asi boġo ġanini e boġo niuni ġotoni, ei? Ma Barau ġena rubu tu dagara misina ġotoni, ġoġita-ġuiraġiani, ema

asi ġeri-ġari tarimari ġovaġa-maiakarini, ei? Au ġomi ġemi ai tu kara nakiraġia, navaġa-raġemi ba? Asiġina ġinavaġi, au na ġomi tu asi bavaġa-raġemini.

²³ Ġomi mai avinimini guruġana maiġa tu Vereġauka ġenana aġabiato guruġana: Iesu Vereġauka ġerevaia-to boġinai beredi eġabi-vaiaiato, ²⁴ benamo Barau evaġa-namoato murinai, etavi-kiraiato, benamo ekirato, "Ġoġabia, ġoġania, mai tu au tauġanigu, ġomi urami ai ġinitaġo dagaranai eiaġoto. Mai veiġa boġono veia-ġoi, au tuġamaġi-iaġigu ġana." ²⁵ Mo lavi ġaniġanina o anibou murinai, Iesu na beredi eveiato ilailanai kapusi ma eġabi-vaiaiato, benamo ekirato, "Mai kapusi tu Barau ġena Ġinitaġo Variġuna, au raragu na bevaġa-moġoniani. Mai kapusi ai boġo niuani nai, au tuġamaġi-iaġigu ġana boġono niu."

²⁶ Korana mai beredi boġo ġaniani e mai kapusi ai vine nanuna boġo niuani nai tu, vanaġivanaġi Vereġauka ġena mase boġo vari-fiuani mo, ġia ma beġenoġoini. ²⁷ Moġesina naima deikara na Vereġauka asi begubakauani vau, mai beredi beġaniani e Vereġauka ġena kapusi ai beniuni nai, mo tarima na Vereġauka tauġanina ema Vereġauka rarana ġenai vei-rakava beveini. ²⁸ Tarima ta ġia nuġana bene raġaġi-guinea vau, mo beredi bene ġania, ema mo kapusi vine nanuna bene niua. ²⁹ Korana deikara na Vereġauka asi begubakauani vau beġaniani ema beniuni nai, mo beredi beġaniani e mo kapusi ai vine nanuna beniuni nuġanai tu, ġia tauġena moġo bevekota-vinini e rakava metona ġenai betore-kauani. Korana ġia na Iesu tauġanina tu asi etuġamaġi-doġariani.

³⁰ Moġesi naima ġomi fakami ai ġutuma tu tauġaniami ġemoirani e ġokeveni, kotari maki varau ġemaseto.

³¹ A bema ġita tauġera nuġara bita vetau-guinerini nai tu, Barau na ġita asi bekota-vinirani. ³² Senaġi Vereġauka na ġita ġera kerere bekiraġirini nai tu, ġia na bevaġa-matakanirani. Vereġauka ġita moġesina beveirani tarimara tu, tanobara maġurinai ġetanuni tarimari ġesi asi bene vaġa-rakava sebonara ġana.

³³ Moġesi naima, tarikakagu, anibou uranai boġo raka-vegogoni nai, asi boġono veiġari-veiġari, karomi tari maki boġono vaġa-nogari. ³⁴ Bema ta bevitoani nai tu, ġena numai bene ġaniġani. Asi namo ġemi raka-vegogo na tu ġomi kota-vinimi dabarana maki bevaġa-ġoraiani. Guruġa kotari tu roġo bana iaġosi vau, ma bana kira-varami.

Iauka Veaġa ġena varevare

12 Tarikakagu mabarami, toma tu aurani, Iauka Veaġa na ġomi tata evinimini varevareri nakiravarami. Korana au aurani maiġeri varevare ġomi na boġono ribari. ² Ġomi ma ribami, Barau roġosi roġo boġoro ribaia neganai, dagara kotari na asi ġeguruġani babarauri ġeri ai ġeġori-iaġomito-ġoi e ġeġori-taġuitaġuimito-ġoi. ³ Moġesi naima avaġa-ribamini, Barau Iaukana na eġori-kauani tarimana tu asi bekirani, "Iesu iatanai rakava barana bene tanu." Ema tarima ta maki maiġesi asi bekira-kavani, "Iesu tu

Vereġauka," senaġi Iauka Veaġa na beboroġiani tarimana tu moġa.

⁴ Iauka ġena varevare tu irauirauri, senaġi Iauka sebona moġo ġenana ġeiaġomani. ⁵ Vetuġunaġi-iaġovini dabarari tu irauirau, senaġi Vereġauka tu sebona moġo ġenana ġeiaġomani. ⁶ Ġauvei veiveiri seġukari maki irauirau, senaġi Barau tu sebona na moġo ġena tarimarima mabarari nuġari ai evaġa-ġorarini. ⁷ Iauka Veaġa tu tarima tata ġeri ai efoforini, korana ekalesia mabarana vevaġa-kava beġene doġari uranai. ⁸ Tarima ta tu Iauka Veaġa na guruġa iaunegari eviniani, ma tarima ta tu mo Iauka Veaġa sebona na Barau ġena guruġa tauna korikori evaġa-ribaiani. ⁹ Ma mo Iauka Veaġa sebona na tarima ta tu veġabidadama eviniani, ma mo Iauka sebona na tarima ta tu keve tarimari vaġa-namori varevarena o seġukana eviniani. ¹⁰ Ma tarima ta tu nuġa-farevaġi veiġari boruri bene veiri varevarena o seġukana eviniani, ma tarima ta tu bene peroveta ġana seġuka eviniani, ma tarima ta tu Barau Iaukana o iauka rakavari boruri bene ribari varevarena o ribana eviniani, ma tarima ta tu garo irauirauri ai bene guruġa varevarena o ribana eviniani, ema tarima ta tu garo irauirauri ai beġe guruġani nai, guruġa aniri bene vaġa-vanaġiri varevarena o ribana eviniani.

¹¹ Maiġeri mabarari tu Iauka Veaġa sebona kwariġutu moġo ġena ġauvei. Ema mai Iauka Veaġa na ġena ura ilailanai varevare tarima tata evinirini.

Tauġani tu sebona, ma legana ġutuma gorogoro

¹² Tarima tauġanina tu sebona moġo, senaġi legana tu ġutuma gorogoro; ma mo tauġani legana tu asisebo, senaġi ġia mabarari na tu tauġani sebona kwariġutu ai moġo ġeiaġoto. Keriso maki moġesina. ¹³ Ġita kotari tu Iuda tarimara e tari tu irau bese tarimara, kotari tu tuġu-rakaorakao tarimara e tari tu fakai tatanuni tarimara, senaġi ġita mabarara tu Iauka Veaġa sebona na ebatisorato, benamo tauġani sebonai taiaġoto. Ema Barau na ġita mabarara ġerai Iauka Veaġa sebona evinirato, ġia na bene vaġa-vonura ġana.

¹⁴ Tauġani maki dia legana sebona na moġo eveiato, senaġi lega ġutuma gorogoro na. ¹⁵ Bema kwaku bere kira, "Au tu dia ġima, be au tu dia tauġani legana ta." Asiġina, ġia tu roġo tauġani legana ta veġata. ¹⁶ Ma seġa ma bere kira, "Au tu dia mata, be au tu dia tauġani legana ta." Asiġina, ġia tu tauġani legana ta veġata. ¹⁷ Bema tauġani mabarana tu bere mata moġo nai tu, kamasi vau bere seġaġi. Ma bema tauġani mabarana bere seġa moġo nai, dagara bonari tu kamasi vau bere noġori. ¹⁸ Senaġi Barau na lega tata tauġani ai etorerito. Barau na ġena ura gaburi tatai etorerito. ¹⁹ Bema tavi sebona moġo tauġani ai bere iaġo nai tu, tauġani mabarana tu kamasi? ²⁰ Senaġi tauġani moġesina tu asiġina. Tauġani legana tu ġutuma, senaġi tauġani tu sebona moġo.

²¹ Moġesi naima mata na ġima maiġesi asi bekiraiani, "Au na ġoi asi aura-vinimuni," o deba na kwaku asi bekiraiani, "Au na ġoi asi aura-vinimuni." ²² Ma tavi ta reke ai bita ġitaiani tu, mo tauġani legari tari taġitarini

asi kokoreri tatoni, senaġi bema moġeri lega asiġina nai tu, tauġani asi bere ġauvei-ginikau. ²³ Ema tauġani legari tari tatuġamaġi-keirini, takirani, moġeri lega gubakauri tu kei tatoni, senaġi moġeri ġeri ai ġita ġera vegubakau tu barego tatoreani. Ma tauġani legari kotari ġitaġitari tu asi marevari, senaġi moġeri ġita na tu nuġara mabarari ġesi tanari-ginikaurini. ²⁴ Ma tauġani legari kotari ma marevari dagarari tu asi tatuġamaġi-baregorini. Senaġi Barau na tu tauġani legari irauirauri mabarari etore-sebonarito, benamo ġia na asi ġegubakaurini legari tu vegubakau barego iatari ai etore-kauato. ²⁵ Barau na moġesi eveiato korana tauġani legari kotari moġo asi bisini vaġa-namori ġana. Senaġi tauġani legari mabarari bisini ġitaġau-ilailari ġana. ²⁶ Bema lega sebna ta bemidigu-midiguni nai, lega mabarari ġia ġesi beġe midigumidigu sebonani. Ema lega ta beġe matauraiani nai tu, lega mabarari mo lega ġesi beġe iaku-vegogoni.

²⁷ Gomi tata maniġemi tu Keriso tauġanina legari tata ġia tauġanina nuġanai. Ma ġomi mabarami tu Keriso tauġanina sebonai ġoiaġoto. ²⁸ Benamo ekalesia nuġanai Barau na mabarari ġeri ġauvei tata evinirito. Eto-re-guinerito tarimari tu apostolo tarimari, ġia muriri ai vaġa-ruaruana tu peroveta tarimari etorerito, ma ġia muriri ai vaġa-toitoina tu vevaġa-riba tarimari etorerito. Ma muriri ai tu nuġa-farevaġi veiġari beġene vei tarimari, ma muriri ai tu keve tarimari beġene vaġa-namori varevarena o seġukana ġeġabiato tarimari, e beġene vevaġa-kava tarimari, e ġauvei tari beġene ġori-kauri tarimari, ema garo irauirau ai beġene guruġa tarimari. ²⁹ Tarimarima mabarari tu apostolo tarimari moġo ba? Tarimarima mabarari tu peroveta tarimari moġo ba? Tarimarima mabarari tu vevaġa-riba tarimari moġo ba? Tarimarima mabarari tu nuġa-farevaġi veiġari ġevairini tarimari moġo ba? ³⁰ Tarimarima mabarari keve tarimari ġevaġa-namorini varevarena o seġukana ġeġabiato tarimari ba? Tarimarima mabarari garo irauirau ai ġeguruġani ba? Tarimarima mabarari garo irauirau ai ġeguruġani guruġari tauri ġekiraġi-foforirini tarimari ba? ³¹ Varevare baregona korikori boġono ura-dikadika-iaġia.

Veuravini

Maitoma dabara namo vedaureana au na ġomi ġemi avaġa-foforiani.

13 Bema au tarimarima ġeri garo irauirauri ai bara guruġa ema aneru garori ai maki bara guruġa, senaġi au asi ġegu veuravini, au ġegu guruġa tu auri ġekwariani o funu ruarua ġevaġa-vesekerini gururi ġeraġeni kavana. ² Bema peroveta varevarena o seġukana ġegu ai bere tanu, ema riba mabarari e vekuretoġa dagarari mabarari bara ribari. Ema ġegu veġabidadama barego bere tanu, be ġoro baregori maki bara vaġa-veraġa-raġeri, ma gabu boruri ai ma beġerea ruġa. Senaġi au asi ġegu veuravini nai, au tu asi ġegu namo ta. ³ Ema ġegu farefare mabarari asi ġeri-ġari tarimari bara viniri, e tauġanigu tarimarima ġimari ai bara tore-kaua, benamo beġere gabua,

senaġi au asi ġegu veuravini nai, au na dagara namona ta asi bara doġaria.

⁴ Ma ġena veuravini tarimana tu evevaġa-gwaġiġini. Veuravini tu vevetuġaġwa e vevaġa-kava na evonuto. Veuravini nuġanai mama asi etanuni. Veuravini nuġanai veiavi e vekiraġi-varaġevaraġe asi etanuni. ⁵ Veuravini na tarimarima vaġa-rakavari veiġari asi eveirini, tauġena ġena namo moġo asi evetauani, asi ebaru-ġariġarini, ta ġena rakava asi etuġamaġi-taġorini. ⁶ Vei-rakava asi eiaku-iaġirini, senaġi Barau ġena guruġa ema maġuri moġoniri moġo eiaku-iaġirini. ⁷ Veuravini tu ma manauna ġesi dagara mabarari nuġari ai eruġa-tarini, dagara mabarari nuġari ai Barau tu bevaġa-moġoniani, ema ġena vetuġamaġikau maki Barau ġenai roġo betoreani, meto mabarari ai bekokoreni.

⁸ Veuravini tu asi veġata ekorini, beruġa-taġo vanaġi-vanaġini. Peroveta guruġari mabarari neġi beġea korini, garo irauirau mabarari maki beġea magoni, riba mabarari beġea korini. ⁹ Korana ġita ġera riba tu koturi moġo e ġera peroveta maki koturi koturi moġo. ¹⁰ Senaġi mo dagara namo vedaureana beiaġomani nai, mo kotuna moġo namo taribarito dagarari tu beġe rekwa-rekwani. ¹¹ Au roġo mero misigu ai tu, mero misiri ġeri guruġa na aiaġoto-ġoi, mero misiri ġeri tuġamaġi na aiaġoto-ġoi, ema mero misiri ġeri tuġamaġi na atuġamaġito-ġoi. Senaġi au ama tau-doġadoġato nai tu, mero misimisiri ġeri tuġamaġi mabarari atore-veġitarito. ¹² Toma Barau ġena dagara tu veġia ai noġa taġita-vaguna vagunarini. A Barau ġoirana ema ġita ġoirara bita veġita-veġita karakarani, monai vauro Barau ġena dagara vetoġari korikoriri bita ġita-ginikaurini. Toma au na tu koturi moġo aribarini. Senaġi mo ġaro ai vau bariba-ginikaurini, au Barau na eriba-ginikauguto kavana. ¹³ Mai dagara toitoi tu beġe tanu-vanaġi vanaġini: Veġabidadama, vetuġamaġikau, ema veuravini. Senaġi mai dagara toitoi vekaravari ai tu veuravini moġo barego lelevaġi.

Iauka Veaġa ġena varevare dagarari tari ġauvei-iaġiri

14 Veuravini maġurina boġono vetau-guinea! Ema Iauka Veaġa ġena varevare boġono uravini barego-iaġiri; a Iauka Veaġa ġena peroveta varevarena o seġukana tu boġono uravini barego-lelevaġia. ² Korana garo boruri ai eguruġani tarimana tu dia tarimarima evaġa-guruġaiani, senaġi ġia tu Barau moġo evaġa-guruġaiani. Moġoni, tarimarima na ġia kara bekiraġiani tu asi beġe tuġamaġi-doġariani, korana ġia tu Barau Iaukana na vekuretoġa dagarari ekiraġirini. ³ A eperovetani tarimana tu tarimarima evaġa-guruġarini. Ma ġia ġena peroveta guruġari na tu tarimarima evaġa-kokorerini, elaunaġirini, ema tarimarima nuġari evaġa-gwaġiġirini. ⁴ Garo boruri ai eguruġani tarimana tu tauġena ġena veġabidadama moġo evaġa-tubuani, a eperovetani tarimana na tu ekalesia mabarari ġeri veġabidadama evaġa-kokorerini.

⁵ Au ġegu ura tu ġomi mabarami garo boruri ai boġono guruġa. Senaġi au aura-baregoni ġomi tu Barau ġenana ġeiaġomani guruġari boġono peroveta-iaġiri. Korana Barau ġenana ġeiaġomani guruġari eperoveta-iaġirini tarimana na garo irauri ai eguruġani tarimana evanaġiani; senaġi garo irauri ai beguruġani tarimana beguruġani guruġari ma beġe vaġa-vanaġirini e beġe kiraġi-fakarini tu lorina. Korana beġe vaġa-vanaġirini e beġe kiraġi-foforirini nai tu, ekalesia ġeri veġabidadamai kokore beġe ġabini.

⁶ Tarikakagu mabarami, bema au baiaġosini ġomi ġemi ai ġaronai tu, garo boruri ai basi vaġa-guruġami-ni, senaġi guruġa tauri tu asi bakiraġi-foforirini; monana au ġeguna namo ta boġo ġabiani ba? Asiġina! Moġoni, Barau na au evaġa-ribaguni guruġari ġomi ġemi ai bakiraġi-foforirini o riba bavinimini, o baperovetani, o Barau ġena guruġa ġemi ai bavevaġa-riba iaġiani, monai vauro au ġeguna namo boġo ġoitaġoni.

⁷ Miusiki vaġa-ġereri dagarari boġono tuġamaġiri, ilailana ivirikou o hap (gita kavana). Bema gururi asi beġe raġe-ġinikauni nai tu, kamasi tarima na kamara mari ġeġere-iaġiani bita seġaġi-leaiani? Ġia tu mo ivirikou o hap gururi beġe raġe-ġinikauni vauro, kamara mari ġeġere-iaġiani bita ribaiani. ⁸ Ema bema vetari kibina asi beġe fururu-ġinikauni nai tu, ta na tuari urana. ⁹ Ġomi maki moġesina kavana, bema garo boruri ai boġo guruġani nai, tarimarima tu kamara dabarai ġomi na kara ġokiraġiani beġe tuġamaġi-doġariani? Ġomi ġemi guruġa mo tu tano korina boġo kiraġirini noġa iavara boġo vaġa-guruġaiani. ¹⁰ Mai tanobarai garo irauri tu asisebo, ma ġia mabarari ma tauri moġo. ¹¹ Senaġi bema garo ta anina asi ribagu, moġa tauna tu, au tu dia mo garo boruna eguruġani tarimana ġena vanuġa tarimagu, ema ġia maki moġesina, ġia tu dia au ġegu vanuġa tarimana. ¹² Ġomi ġemi ai maki moġesina. Ġomi tu Iauka Veaġa ġena varevare ġouravini-barego iaġirini; ma toma tu ekalesia ġeri veġabidadama vaġa-kokorena varevarena ġabiġabina urana boġono kokore, be mo varevare ai tu boġono tubu.

¹³ Moġesi naima, garo boruri ai eguruġani tarimana tu, ġauġau ai Barau bene noġia, be kara bekiraġirini guruġari maki bene vaġa-vanaġiri e bene kiraġi-foforiri. ¹⁴ Korana bema au garo boruri ai aguruġani tu, au iaukagu moġo eġuriġurini, a au ġegu tuġamaġi ai tu asi atuġamaġi-doġarini au tu kara akiraġirini. ¹⁵ Be kara toma aveiani? Au tu iaukagu ġenana bana ġauġau, ema batuġamaġi-fakaiani garonai maki bana ġuriġuri. Au iaukagu ġenana bana mari, ema batuġamaġi-fakaiani garonai maki bana mari. ¹⁶ Bema ġoi iaukamu na Barau mari ai ovaġa-raġeani nai tu, kamara dabarai mo garo asi ribana tarimana "Amen" betoni, ġoi Barau ovaġa-namoani nuġanai, ei? Ġia tu "Amen" asi bekiraġiani, korana ġia asi beribani ġoi kara okiraġiani. ¹⁷ Moġoni, ġoi na Barau tu otanikiu-ġinikauni, senaġi mo sevimu tarimari ġeri veġabidadama tu asi ovaġa-kokorerini. ¹⁸ Au na Barau atanikiuani, korana au garo boruri ai tu aguruġa-iakuni, ġomi mabarami

avanaġimini. ¹⁹ Senaġi ekalesia ġuriġuri ġeraka-vegogoni nai, namona tu beġe tuġamaġi-fakaiani garonai guruġa imaima moġo bana kiraġiri, tarimarima tari bana vaġa-ribari. Moġesina tu namo, a garo boruri ai guruġa 10,000 bakiraġirini tu asi ġena namo ta.

²⁰ Tarikakagu mabarami, mero misimisiri ġeri tuġamaġi kavana asi boġono tuġamaġi. A vei-rakava ġeri reke ai tu mero raraka-rarakari ilailari ai boġono iaġo. Senaġi tuġamaġi-fakai tu tau-doġadoġa kavana boġono vei. ²¹ Buka Veaġa nuġanai tu maiġesi etoreato,

"Vereġauka ekirani,

'Tarima garori boruri na

ema gabu boru tarimari mururi na

au na maiġeri tarima bavaġa-guruġarini.

Senaġi moġesi maki asi veġata beġe seġaġi-vinigu-ni."

²² Moġesi naima garo boruri ai ġeguruġani tu, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari moġo ġeri ai tu vetoġa ta, a dia Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri vetoġa. Senaġi Barau ġena guruġa ġeperoveta-iaġirini tu, Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari moġo ġeri, a dia Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri. (Mai tu, garo boruri ai ġeguruġani tu, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari na vevaġa-kava ta asi beġe ġoitaġoani. Senaġi Barau ġena guruġa ġeperoveta-iaġirini tu, Iesu asi ġevaġa-moġoniani tarimari na vevaġa-kava beġe ġoitaġoani).

²³ Bema ekalesia mabarami gabu sebonai ġoraka-vegogoni, benamo mabarabarami garo boruri boġo guruġani, ma nuġanai tu ġomi fakami ai asi ribana tarimana ta o Iesu asi evaġa-moġoniani tarimana ta bema raka-toġani nai, bekirani, "Ġomi tu debami beġe rakava, boġo babo!" betoni. ²⁴ Senaġi bema mabarami boġo perovetani nuġanai, ġomi fakami ai Keriso asi evaġa-moġoniani tarimana ta o asi etuġamaġi-fakani tarimana ta bema raka-toġani nai tu, ġomi mabarami na Barau ġena guruġa ġoperoveta-iaġiani guruġari na mai tarima loruna begwanuani, benamo beribani, ġia tu vei-rakava tarimana, ema mabarami na boġo ġitaviriġiani. ²⁵ Mo tarima ġena tuġamaġi vekuretoġari mabarari boġo kiraġi-foforirini, benamo bevetui-tarini, Barau betoma-rakariġo viniani, bekirani, "Moġoni, Barau tu ġomi ġesi etanuni."

Toma-rakariġo veiġari roroġotori

²⁶ Moġesina naima, tarikakagu, ġuriġuri boġo raka-vegogoni nai, ġomi mabarami tata ma ġemi ġauvei. Tari tu mari beġe ġabini, tari tu beġe vevaġa-ribani, tari tu garo boruri ai beġe guruġani, tari tu Barau ġena guruġa beġe vaġa-foforirini tarimari, tari garo boruri ai beġe guruġani guruġari beġe vaġa-vanaġirini e beġe kiraġi-foforirini. Dagara mabarari tu ekalesia ġeri veġabidadama vaġa-tubuna ġana moġo boġono veiri. ²⁷ Bema tarima ta garo boruri ai eguruġani nai, tarima ruarua o toitoi ma beġene guruġa. Namona tu tarima toitoi na beġene guruġa-karoa, senaġi tauri toitoi vaġa-sebo asi beġene guruġa. Ta bene guruġa-ġosi murina. ²⁸ Au na Barau atanikiuani, korana au garo boruri ai tu aguruġa-iakuni, ġomi mabarami

Benamo garo boruri ai beĝe guruĝa-ĝosini murinai tu, ekalesia ta na moĝesi guruĝa bene vaĝa-vanaĝiri, bene kiraĝi-foforiri. ²⁸ Senaĝi bema vaĝa-vanaĝi tarimana ta asiĝina nai tu, mo garo boruri ai eguruĝani tarimana tu rubu nuĝanai asi bene guruĝa. Ĝereĝana tauĝena vau bene guruĝa-vevini, ema Barau bene vaĝa-guruĝaia. ²⁹ Barau ĝena guruĝa ĝeperoveta-iaĝirini tarimari ruarua o toitoi beĝene peroveta, ma kotari na tu moĝeri guruĝa beĝene vetau-ginikauri. ³⁰ Bema Barau ĝena guruĝai etanu-tarini tarimana ĝenai efoforini, bene kiraĝi-foforia ĝana nai, eguruĝa-guineni tarimana ĝena guruĝa tu bene vaĝa-magoa. ³¹ Namona tu ĝomi sebomi sebomi boĝono peroveta, be kara ĝokiraĝiani mabarari beĝene riba ema mabarari beĝene launaĝiri. ³² Barau ĝenana peroveta guruĝari edoĝaririni tarimana tu, moĝeri guruĝa ĝena urai vau bekiraĝirini. ³³ Barau tu dia vei-veĝonu veĝonu evaĝa-ĝoraiani Barauna, senaĝi ĝia na tu maino evaĝa-ĝoraiani Barauna.

Ekalesia doĝorori mabarari ĝeveini kavana, ³⁴ ĝomi ĝemi vavine maki ekalesia vegogori ai asi beĝene guruĝa, korana ĝia tu asi ĝeri maoro ĝia beĝe guruĝani. Senaĝi ĝia tu Mose ĝena taravatu na ekiraĝiani ilailanai beĝene tanu tau gabureri ai. ³⁵ Bema dagara tari ĝeribari beĝe toni nai tu, ĝaraĝori numai vauro beĝenea danaĝiri. Korana vavine ekalesia vegogori ai beĝe guruĝani tu ma maiakana. ³⁶ Ĝomi na mai guruĝa asi ĝoĝabi-raĝeani? Barau ĝena guruĝa tu ĝomi ĝemina erefoto ba? Ba Barau ĝena guruĝa na tu ĝomi moĝo ema ĝoitaĝomito, ei?

³⁷ Bema tarima ta tauĝena evetuĝamaĝini ĝia tu peroveta ema ĝia tu Iauka Veaĝa na evonuvonu-raĝeto etoni tarimana tu, ĝomi mai atore-vinimini guruĝari bene ĝabi-raĝeri, bene kira, mai tu moĝoni Vereĝauka ĝena taravatu guruĝari. ³⁸ Bema tarima ta maiĝeri guruĝa betuĝamaĝi-fitoĝarini, Barau na ĝia maki betuĝamaĝi-fitoĝaiani.

³⁹ Moĝesi naima, tarikakagu, peroveta uradikadikana tu boĝono vei, ma garo boruri ai guruĝa-iaĝiri ai tu asi boĝono vekiraĝoi. ⁴⁰ Senaĝi dagara mabarari boĝono ĝauve-iaĝi ginikauri, ema dabara korikoriri ai boĝono veiri.

Iesu ĝena variĝisi-ĝenoĝoi

15 Tarikakagu mabarami, au auran, mo Vari Namona, ĝomi ĝemi aĝobata-iaĝiato moĝa, ĝemi tuĝamaĝi ai ma navaĝa-variĝu ĝenoĝoia. Mai Vari Namona ĝomi na tu ĝoĝabi-raĝeato, ema ĝomi tu mai Vari Namonai ĝoruĝa-gwaĝiĝini. ² Bema au na mo aĝobata-vinimito guruĝana moĝa roĝo boĝo ĝabi-gwaĝiĝiani nai, ĝomi tu mo Vari Namona ĝenana Barau na bevaĝa-maĝurimini. A bema asiĝina nai tu, ĝomi na ĝovaĝa-moĝoni-kavaiato.

³ Vereĝauka ĝenana au na kara adoĝariato guruĝana tu, ĝomi ma akira-varamito. Mo guruĝa moĝa tu guruĝa giniginena e guruĝa baregona. Mo guruĝa tu Buka Veaĝai ĝetoreato guruĝana ilailanai, ekirani: Keriso ĝita ĝera rakava bene ĝabi-vaĝiri uranai emase-

to; ⁴ ma ĝeguriato, ma ĝaro vaĝa-toitoinai mase na ma evariĝisi-ĝenoĝoito, Buka Veaĝai ĝetoreato ilailanai.

⁵ Benamo Petero ĝenai evevaĝa-foforito, ma murinai tu ĝena mero gabanana ruarua (12) ĝeri ai maki.

⁶ Moĝa murinai tu veĝabi-dadama nuĝanai tarikaka mabarari sinau imaima (500) ĝevevegogoto nuĝanai ĝeri ai efoforito; tari varau ĝemaseto, a ĝutuma tu roĝo maĝuri. ⁷ Ma murinai tu Iakobo (o Iames) ĝenai efoforito, ma murinai tu apostolo mabarari ĝeri ai maki.

⁸ Ma magona korikorinai tu, au, noĝa moĝo amaĝuri-rakavato tarimagu, ĝegu ai ema foforito.

⁹ Korana au tu apostolo mabarari ĝeri dokona korikori tarimagu, ma au tu asi ĝegu namo ta moĝo, tarimari-na na au apostolo tarimagu ai beĝe kiraĝiguni. Korana na na Barau ĝena ekalesia avaĝa-midigu midigurito-ĝoi, e alai-lautilausirito-ĝoi. ¹⁰ Senaĝi Barau ĝena namo e varevare-barai, au tu mai ĝegu apostolo tarimagu ai ama iaĝoto. Ema Barau ĝena namo e varevare-bara au ĝegu ai tu asi etore-kavaiato. Moĝoni, au na ĝauve-iaĝo tu barego lelevaĝi aveiato, a apostolo kotari tu asiĝina. Senaĝi mo tu dia au tauĝegu ĝegu kokore ai moĝeri ĝauve-aveirito. Asiĝina. Mo tu Barau ĝena namo e varevare-barai kokore eviniguto, benamo mo ĝauve-aveirito. ¹¹ Moĝesina naima au aĝobatato o apostolo tari ĝeĝobatato, asi ĝena irau ta, korana vari tu sebona moĝo ĝaĝobata-iaĝiato, ma ĝomi na maki mo vari sebona, moĝa moĝo ĝovaĝa-moĝoniato.

Ĝita ĝera variĝisi-ĝenoĝoi

¹² Senaĝi bema Keriso ĝaĝobata-iaĝiani nai, ĝakirani, Keriso tu Barau na mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato ĝatoni, kamasi nai ĝomi fakami ai ĝomi kotari tu ĝokirani, mase tarimari tu asi ma beĝe variĝisi-ĝenoĝoini? ¹³ Bema mase na variĝisi-ĝenoĝoi tu asiĝi, moĝa tauna tu, Keriso mase na tu asi ma evariĝisi-ĝenoĝoito. ¹⁴ Ema bema Keriso mase na asi evariĝisi-ĝenoĝoito, moĝa anina, ĝai ĝema ĝobata tu asi tauri, ema ĝomi ĝemi veĝabidadama maki asi tauri. ¹⁵ Moĝesi tu ĝai beĝere ribama, Barau na asi eveiato dagarana ĝai na tu ĝakiraĝi-moĝoni moĝoni-kavaiani, ĝaĝofaĝofani. Korana ĝai na Barau varina ĝafiuidi, ĝakirani, Barau na Keriso mase na ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato ĝatoni nuĝanai, Barau na Keriso mase na tu asi evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato. Ma guruĝa moĝonina tu, mase tarimari mase na tu asi ma ĝevariĝisi-ĝenoĝoini. ¹⁶ Aba, bema mase tarimari mase na asi ma ĝevariĝisi-ĝenoĝoini, moĝa anina tu Barau na Keriso tu mase na asi ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato. ¹⁷ Ema bema Barau na Keriso mase na tu asi ma evaĝa-variĝisi ĝenoĝoiato, ĝomi ĝemi veĝabidadama tu asi aniri e ĝomi tu roĝo rakava nuĝanai ĝotanuni. ¹⁸ Ema mo deikara Keriso ĝevaĝa-moĝoniato tarimari ĝemaseto tu, rakava voina beĝe ĝabiani. ¹⁹ Ma bema mai tamaĝuri-taĝoni maĝurina ĝena namo moĝo uranai Keriso ĝenai tavetuĝamaĝikauni nai tu, tarimarima mabarabarari vefakari ai ĝita kika vetuĝara tu barego lelevaĝi.

²⁰ Senaġi Keriso tu moġoni mase na evariġisi-ġenoġoito, ema ġia tu ġemaseto tarimari mabarari fakari ai ġia tu evariġisi-ġenoġoi guineto, ilailana ġau ġwaġwari ġeġora-guineni kavana. ²¹ Mase tu tarima sebona, Adamu, ġenana evesinato. Moġa ilailanai var-iġisi-ġenoġoi maki tarima sebona, Keriso, ġenana evesinani. ²² Vaġa-ilailana, tarimarima mabara-barari tu Adamu ġenana ġeiaġomani, moġa lorinai beġe maseni veġata; senaġi Iesu Keriso ġesi beġe sebonani neganai, Barau na ma bevaġa-maġuri ġenoġoirini. ²³ Senaġi ġita mabarara tata ġera ġaro korikori loriri ai bita variġisi-ġenoġoini: Giniguine tu Keriso, ġia tu evariġisi-ġenoġoi guineto. Ma ġia ma beiaġomani ġaronai tu, ġia ġena tarimarima mabarari ma beġe variġisi-ġenoġoini. ²⁴ Maiġa murinai Keriso na Barau ġevetari-viniani iaukari ġeri veġitaġau e maoro ema seġuka mabarari asi ġeri kokore ai bevaġa-iaġorini e bevaġa-rakavarini, benamo Barau ġena Basileia o veġitaġau seġukana Tamana Barau ġimanai betore-kauani. Benamo tanobara dokona beiaġomani. ²⁵ Korana Keriso tu roġo bevereni, ġena veġitaġau tu betanuni roġo, beiaġoni mo, ġia ġevetari-viniani iaukari e tarimari mabarari ġia kwakuna fanafana gaburenai befana-taririni. ²⁶ Keriso na evetari-viniani dagarana ta, magona korikori ai vauro bevaġa-keto-moġovaġiani, tu mase. ²⁷ Korana Buka Veaġai tu iniġesi ekirani, "Barau na dagara mabarari ġia kwakuna gaburenai etorerito, mai tu ġena veġitaġau gaburenai etorerito." Senaġi ekirato, "dagara mabarari ġia kwakuna gaburenai etorerito," etato nai, Barau tu asi eiavi-kauato, korana tu Barau na dagara mabarari Keriso kwakuna gaburenai etore-toġarito. ²⁸ Dagara mabarari Keriso ġena veġitaġau gaburenai Barau na betorerini, moġa murinai tu Barau Natuna tauġena maia Barau ġena veġitaġau gaburenai bevetore-toġani. Moġo tauna tu, Barau na dagara mabarabarari bedebbarini.

²⁹ Bema variġisi-ġenoġoi asiġina, mai tarima kotari ġemase-guineto tarimari urari ai babatiso ġeġabini tu kamasi beġe veini, ei? Ġia tu kara dainai ġemase-guineto tarimari urari ai babatiso ġeġabini? Betaġu ġia na variġisi-ġenoġoi ġevaġa-moġoniani nai, mo veiġa ġeveiani. ³⁰ Ema ġai maki, kara dainai tu hora mabarari ai dori moġo ġevaġi-masemani senaġi roġo ġaġiġi-raġeni, bema variġisi-ġenoġoi asiġina nai tu?

³¹ Tarikakagu mabarami, moġoni, ġaro vanaġivanaġi au ġegu mase ġekiraġiani. Senaġi maiġa maki moġoni, ġomi na Iesu ġoġabi-raġeato nai, ġera Vereġauka Keriso Iesu ġoiranai au tu averere-baregoni. ³² Bema au vaġa-ilailana mai tarimarima ġeri tuġa-maġi babobabori noġa moġo Efeso ai boġa bairi rakavari kavana bara vaġa-vevaġiri, au tu kara dagara namona ġegu ai bere ġora? Bema variġisi-ġenoġoi asiġina nai, au tu moġesi asi bara vei, asiġina ġinavaġi. Bema Barau na mase na asi ma bevaġa-variġisi ġenoġoirani nai tu, maiġesi tara kira, "Siġaniġani ema siniuniu, korana boinani tu bita maseni bene."

³³ Tarima ta na asi bene ġofami! "Tarima rakavari bita kakorini nai tu, ġera maġuri namori beġe rakava-

kwaikwaini." ³⁴ Ġotataġa, veiġa iobukaiobukari ġoveiri, vei-rakava ġovaġa-dokoa. Korana ġomi kotari Barau tu asi ribami roġo. Mai tu ġomi beġene maiakami ġana aguruġani.

Variġisi-ġenoġoi tauġanina tu irauna

³⁵ Senaġi kotari tu beġe vedanaġini, beġe kirani, "Mase tarimari tu kamasi ma beġe variġisi-ġenoġoini? Ma beġe variġisini nai, tauġaniri tu aiġesina?" ³⁶ Babo! Ġoi na kara tano ai ovaroani tu, asi roġo etubuni mo, ovaroani dagarana bemaseni vau. ³⁷ Widi o dagara ta novaroa otoni nai tu, dia tauġani oġabiani, benamo ovaroani. Asiġina, ġoi na mo widi o kara novaroa otoni dagarana tu ġutuna ġuena oġabiani, ma ovaroani. ³⁸ Ma Barau tauġena na ġena ura ilailanai mo widi o kara ġovaroani, moġeri tata tauġaniri korikori evinirini. ³⁹ Tauġani mabarari viriġori tu irauirau. Tarimarima viriġori irau, kwakuri vasivasi ġemaġurini dagarari vaġa-ilailana bai, boromakau, mamoe, e kotari viriġori irau, maġani-kone viriġori irau ema manu maki viriġori irau. ⁴⁰ Guba dagarari tauġaniri tu ta, ma tanobara ġetanuni tarimari e dagarari maki irau. Guba tauġanina marevana ta ema mai tanobara tauġanina marevana maki ta. ⁴¹ Ġaro marevana ta ema ġue marevana ta, ema visiġu marevari maki irauri. Visiġu tata maki marevari irauirau.

⁴² Mase na variġisi-ġenoġoi maki moġesi. Beġe guriani tauġanina tu beboraġani, a Barau na ma bevaġa-variġisi ġenoġoiani tauġanina tu asi ma beboraġa-ġenoġoini. ⁴³ Beġe guriani tauġanina tu vetoġana asi namo, ema tarimarima na asi beġe urani ġitaġitana, a Barau na ma bevaġa-variġisi ġenoġoiani tauġanina tu ma marevana. Beġe guriani nai tu, moiramoira asi kokorena, a Barau na mo tauġanina ma bevaġa-variġisi ġenoġoiani nai tu, ma seġukana. ⁴⁴ Ġeguriani nai tu, tanobara tauġanina, a Barau na evaġa-variġisi ġenoġoiani nai tu, iauka tauġanina. Tanobara tauġanina tu ta etanuni, moġa lorinai iauka tauġanina maki ta etanuni. ⁴⁵ Buka Veaġa nuġanai ekirani, "Tarima guinena, Adamu, Barau na eveiato tu maġuri tarimanai evaġa-iaġoato." A Adamu magona, Keriso, tu maġuri bevinini Iaukanai evaġa-iaġoato. ⁴⁶ Tanobara tauġanina tu eguineto, a dia iauka tauġanina. Tanobara tauġanina murina na vauro, iauka tauġanina eiaġomato. ⁴⁷ Tarima guinena, Adamu, tu tanobara ġenana eiaġomato, Barau na tano kauna na eveiato, a tarima vaġa-ruaruana tu Keriso, guba na emariġoto tarimana. ⁴⁸ Barau na tano kauna na eveirito tarimari tauġaniri tu Adamu tauġanina kavana, mo tu ma tano kauna na eveiato tarimana tauġanina kavana, ema guba tauġanina beġe ġabiani tarimari maki Keriso tauġanina kavana, mo tu guba na eiaġomato tarimana tauġanina kavana. ⁴⁹ Initoma ġita tu Barau na mo tano kauna na eveiato tarimana vetoġana kavana. A gabi vau mai guba na eiaġomato tarimana vetoġana ilailanai bita iaġoni.

⁵⁰ Tarikakagu mabarami, au na kara akiraġiani tauna tu maiġa, tarimarima, mai tanobarai ġetanuni kavana,

ma tauḡaniri, ma viriḡori, ema ma rarari tu, Barau ḡena Basileia nuḡanai asi beḡe raka-toḡani. Ema ma beb-oraḡani dagarana tu tanu-vanaḡi vanaḡi Basileiana nuḡanai asi betanuni riba. ⁵¹ Ḡoseḡaḡi, vekuretoḡa guruḡana ta akira-varamini: Ḡita mabarara tu asi bita maseni, senaḡi ḡita mabarabarara tauḡanira tu Barau na bekurevorini. ⁵² Mo tu asikauna moḡo beḡorani, noḡa matara iaḡataḡo nunaḡa ta vaḡa-kafurina mo ma taraga-keorini kavana, asi kwaibona. Kibi dokona guruna beraḡeni, benamo ḡemaseto tarimari ma beḡe variḡisi-ḡenoḡoini, benamo tauḡani asi ma beḡe raka-va-ḡenoḡoini. Ma ḡita roḡosi bitana mase tarimara maki tauḡanira beḡe vekurevoni, mo tu tauḡani var-iḡuri bita ḡabirini. ⁵³ Korana mai ma beboraḡani tauḡanina tu bene vekurevo, benamo asi ma beboraḡani tauḡanina bene vetore-fofori, ema mai ma bemaseni tauḡanina tu bene vekurevo, benamo asi bemaseni tauḡanina ma bene vetore-rosi. ⁵⁴ Aba, mai ma beboraḡani tauḡanina tu bene vekurevo, benamo asi ma beboraḡani tauḡanina bene vetore-rosi, ema mai ma bemaseni tauḡanina tu bene vekurevo, ma asi ma bemaseni tauḡanina ma bene vetore-rosi. Mai dabarai Buka Veaḡai evetoreto guruḡana bemoḡonini, "Mase tu Barau ḡena kokore na varau evaḡa-dar-creato.

⁵⁵ Mase o, ḡoi ḡemu kokore tu aiḡea?

Mase o, ḡoi na tarimarima ogwanurini garaḡotana tu ainai?"

⁵⁶ Mase egwanurini garaḡotana tu vei-rakava ema veirakava ḡena seḡuka tu taravatu ḡenana eiaḡomani.

⁵⁷ Senaḡi Barau tatanikiuani, korana ḡia na ḡita ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ḡenana kokore evinirani.

⁵⁸ Moḡa lorinai, tarikakagu, au na aura-vinimini tarimami, ḡemi veḡabidadamai boḡono ruḡa-gigitari, tari-ma ta o dagara ta na asi bene vei-ḡareva ḡarevami, vanaḡivanaḡi Vereḡauka ḡena ḡauvei boḡono veia ma kokoremi ḡesi. Korana boḡono riba, ḡomi ḡemi ḡauvei Vereḡauka nuḡanai tu asi ḡovei-taḡuiani, senaḡi ma voimi.

Ierusalemia ekalesia tarimari vaḡa-kavari ḡana moni vaḡa-vegogo

16 Maitoma tu Ierusalemia veaḡa o ekalesia tarimari vaḡa-kavari uranai moni boḡono vaḡa-vegogo guruḡari akiraḡini. Mai guruḡa tu Galatia ekalesia mabarari akirarito, beḡene veia atato guruḡana, ḡomi akira-varamini. Au aurani tu ḡomi maki mai veiḡa boḡono veia. ² Fura ḡarona giniguenai o Sandei vanaḡivanaḡi ḡomi tata tu ḡemi doḡari ilailari ai moni ta boḡono tore-toḡaia. Moḡeri moni tu boḡono tore-vegogo vegogori, be au baiaḡosini ḡaronai tu, moni mabarana bene rovinatore, asi ma bisini vaḡa-vegogo. ³ Ema au basi votuni nai tu, ḡomi na boḡo vaḡa-moḡonirini tarimari bavinirini, benamo Ierusalemia ḡana beḡe ḡabi-iaḡorini. Beḡe iaḡoni nai tu, au na guruḡa-fofori fefana ta maki batoreani, be beḡe ḡwaukani. ⁴ Bema baḡitaiani au tauḡegu baiaḡoni tu namo nai tu, au ḡesi baḡa iaḡoni.

Paulo ḡena ura Korinto ḡana bene iaḡo

⁵ Au baiaḡosini basi-ḡitamini, Makedonia tanona na nuḡana na baraka-vanaḡini nai, korana au tu Makedonia tanona nuḡana na baraka-vanaḡini bene. (Makedonia ekalesiari bana raka-ḡitari, senaḡi monai asi batanuni, baraka-vanaḡini moḡo). ⁶ A au baiaḡosini nai tu, atuḡamaḡini, ḡomi ḡesi kota roḡo bita tanuni banaḡu. Betaḡu faraka e iavara ḡueri maki maninai bita ḡabiani ḡomi ḡesi. Bere namo, ḡegu iaḡoiaḡo ai baura-vinirini dagarari tu ḡomi na boḡono vaḡa-kavagu. ⁷ Au tu asi aurani taimi misina moḡo ḡomi ḡesi bana tanu, benamo ma bana iaḡuimi maia. Au ḡegu tuḡamaḡi ai tu aurani, ḡomi ḡesi bitana tanu-mauka, senaḡi mo tu bema Barau na maoro beviniguni vauro. ⁸ A au tu Efeso ai batanuni mo Pentekoste ḡarona, ⁹ korana Barau ḡena ḡauvei bana veia dabarana tu varau bekeoa, be toma ḡegu ḡauvei tu barego lelevaḡi. Senaḡi tarimari ma vovoka na maki ḡekouguni, ḡauvei asi bana veia ḡetoni.

¹⁰ Bema Timoteo beiaḡosini nai tu, boḡono nari-ginikaua, be ḡomi ḡesi betanuni nai, asi bene tanu-garigari. Ḡia maki au kavana Vereḡauka ḡena ḡauvei eveiani. ¹¹ Moḡa lorinai tarima ta na asi bene ḡita-ḡuiraḡia. Senaḡi boḡono vaḡa-kavaia e maino ai boḡono tuḡua, au ḡegu ai ma bene ḡenoḡoi-iaḡoma. Korana au tu tarikaka kotari ḡesi ḡia ḡanariani.

¹² Ma tarikakara Apolos tu au na alaunaḡiato, tarikakara tari ḡesi be ḡomi ḡemi ai bene iaḡosi atato. Senaḡi ekirato, maitoma tu asi ilaila beiaḡosini, a ḡaro namona tai vauro beiaḡosini.

Guruḡa dokona

¹³ Tauḡemi boḡono venari-ginikau, ḡemi veḡabidadamai boḡono ruḡa-gwaḡiḡi, nuḡami beḡene gwaḡiḡi, boḡono kokore. ¹⁴ Dagara mabarari boḡo veirini nai tu, veuravini ai moḡo boḡono veiri.

¹⁵ Tarikakagu mabarami, ḡomi Stefanas ḡena numa tarimari mabarari tu ma ribami. Ḡomi ma ribami, ḡia na Iesu Keriso ḡeḡabi-raḡeato nai tu, ta maki roḡosi roḡo bere ekalesia Akaia nuḡanai. Ma ḡia tu veaḡa o ekalesia tarimari ḡeri ḡauvei ai ḡevekiraḡikauto, ḡevaḡa-kavarito. Moḡa lorinai anoḡimini, ¹⁶ ḡomi maki moḡesi tarimari garori boḡono seḡaḡi-viniri, ema ḡai ḡesi ḡeḡauveini e ḡevekwaraḡini tarimari mabarari maki.

¹⁷ Aiakuni, korana Stefanas e Fotunato ema Akaiko au ḡegu ai ḡeiaḡomato nai. Asi ilaila baiaḡosini, ḡomi ḡesi bita tanuni nuḡanai, mai tauri toitoi na ḡomi gabumi ḡeḡabirito, moḡesi nai au nuḡagu egenatari-to. ¹⁸ Ema ḡia na au nuḡagu ḡevaḡa-iaku ḡenoḡoioato, ema ḡomi maki nuḡami ḡevaḡa-iaku ḡenoḡoioato. Moḡesi naima ḡia tu boḡono ḡabi-raḡeri.

¹⁹ Asia ruburi na ḡomi ḡemi vevaḡa-namo ḡetuḡuni. Akwila e Priskila na ema ekalesia ḡia ḡeri numai ḡetanuni mabarari na nuḡari mabarari ḡesi ḡevaḡa-namomini Vereḡauka aranai. ²⁰ Tarikaka mabarari na ḡe-

vaġa-namomini. Ġomi maki karomi tata vetarikaka verauna na boġono vaġa-namori.

²¹ Au Paulo ġimagu na mai vevaġa-namo guruġari atorerini.

²² Bema tarima ta na Vereġauka asi eura-viniani tu, ġia iatanai rakava baregona bene tanu mo vanaġi-vanaġi. Ġera Vereġauka o, noiaġoma.

²³ Ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena namo e vare-vare-bara ġomi ġemi ai bene tanu. ²⁴ Au ġegu veuravini ġomi ġesi bene tanu. Keriso Iesu ġenana ġita tu doġoro sebona tarimara.

2 KORINTO

2 Korinto vaġa-foforina guruġari

Mai fefa vaġa-ruaruana tu vevaġa-gwaġiġi fefana Paulo na etoreato. Paulo na mai fefa tu Makedonia na Korinto ekalesiari etore-vinirito. Mai fefa tu laġani 55 ema 57 fakari ai etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuġanai siri baregori tu karoa 1:3-4 ema 5:18.

Paulo na mai fefa etoreato korana tari tu maiġeri: 1) Ġoġaġoġa tarimari na ġia ġena apostolo ġauveina ġevaġa-rakavaia ġetato-ġoi moġeri guruġari eveito. 2) Ierusalemaj Barau ġena tarima veaġari ġetanuni moġeri ġeri moni tari beġene tore-vegogo etato (9:1-5). 3) Mo ġena fefa giniguinena monai mo vei-rakava tarimana ma beġene ġabi-raġea e beġene ura-vinia etato (2:5-11).

Paulo na mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Ma veġabi-sebona ġenoġoi guruġari - karoa 1-7

2. Ieruselema ekalesiari varevare viniri guruġari - karoa 8-9

3. Korinto nuġanai apostolo tarimari ġoġaġoġari na Paulo ġena apostolo ġauveina ġekira-rakavaia to nai, Paulo tauġena evekiraġi-maġatato guruġari - karoa 10-13

1 Au Paulo, Barau ġena ura lorinai Keriso Iesu ġena apostolo ai evaġa-iaġoguto, ema ġita tarikakara veġabidadama nuġanai Timoteo ġesi ġemana mai fefa eiaġosini.

Ġomi Barau ġena ekalesia Korinto nuġanai, ema veaġa tarimami mabarabarami, Akaia tanona mabarana nuġanai ġotanuni tarimami, ġemi atore-vinimini.

² Barau ġita Tamara ema Vereġauka Iesu Keriso ġerina varevare-bara ema maino ġemi ai bene tanu.

Paulo na Barau etanikiuato

³ Barau sivaġa-namoa, ġia tu ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana. Ġia tu vevetuġaġwa Tamana e vevaġa-kava Barauna korikori. ⁴ Barau na ġai ġema midigumidigu e dabara doko nuġari ai evaġa-kavamani. Moġesi naima ġai na maki tarima kotari ġeri meto ai baġa vaġa-kavarini riba, Barau na ġai evaġa-kavamani ilailanai. ⁵ Moġoni, Keriso na eġabiato midiguna ġai ġemai tu barego-lelevaġi; ma ġai ġema vevaġa-kava Keriso ġenana maki barego lelevaġi. ⁶ Ġai baġa midigu-midiguni tu ġomi vevaġa-kava ema vevaġa-maġuri boġono ġabia ġana. Ġai Barau na evaġa-kavamani tu ġomi vevaġa-kava boġono ġabi ġana. Ma mai vevaġa-kava boġo ġabiani mainana ġomi nuġami bevaġa-gwaġiġirini, benamo ġai ġamidigu-midiguni kavana midigumidiguri boġo ġabirini nai tu, boġo kokoreni. ⁷ Ġai ġema vetuġamaġikau ġomi ġemi ai tu barego ġatoreani, korana tu ġaribani, ġomi tu ġai ġesi tamidigumidigu-sebonani, ema vevaġa-kava maki ġai ġesi taġabi-sebonani.

⁸ Tarikaka mabarami, ġai Asia tanonai aiġesi meto ġaġoitaġoto maki ġaurani baġana vaġa-ribami. Ġai Asia ai tu meto barego lelevaġi ġadoġariato, ġema

gwada e riba mabarari maki ġekorito, be ġema tuġamaġi tu benamo, asi baġa maġurini, baġa maseni.

⁹ Moġoni, ġai ġema vemamiraġi tu, ġai beġene vaġi-masema dabarana tu varau ġevaġa-moġoniato.

Senaġi asiġina. Ġai ġemai moġeri veiġa ġeġorato tau-na tu, ġai tauġema ġema kokore ai asi baġana veġabidadama, senaġi mase na maki evaġa-vaisiraġerini Barauna ġenai moġo baġana veġabidadama.

¹⁰ Ġia na mase nuġari na evaġa-maġurimato, ma roġo ma bevaġa-maġurimani. Ġai ġema vetuġamaġikau tu Barau ġenai ġatore-kauani, ġoirai maki ġia na ma bene vaġa-maġurima ġana. ¹¹ Mo tu ġomi na maki ġauġau ai roġo boġo vaġa-kavamani nai. Benamo Barau na tarimarima vovoka ġemi ġauġau dainai, ġai bevaġa-kavamani. Mo vevaġa-kava tarimarima vovoka na beġe ġitaiani, benamo ġai na mo namo ġadoġariani bakunai, mabarari na Barau beġe tanikiuani.

Paulo ġena boioġa ekefoato

¹² Ġai ġema vekokoroku anina tu maiġa: Ġai nuġamai ġamamiraġiani, ġai ġema maġuri e veiġa mai tanobarai, o sikira, ġema vegaragara ġomi ġesi tu dabara veaġanai ema moġoninai. Maiġeri veiġa veaġari ema moġoniri tu Barau ġena varevare-bara ġenana ġeiaġomani, a dia tanobara tarimari ġeri iauneganai ġevairito-ġoi. ¹³ Ġai na ġomi fefa ġatorevinimini tu dia fefa gwaġiġiri ġatorevinimini. Asiġina. Ġai ġema fefai kara ġakiraġirini guruġari tu ġomi na boġo iavirini ema fefa tauri maki boġo tuġamaġidoġaririni fefari moġo. ¹⁴ Moġoni, kotuna varau ġo-tuġamaġidoġarimato. Ema atuġa-maġini, gabi vau boġo tuġamaġidoġari korikorimani. Benamo Iesu Vereġauka beġenoġoini ġaronai, ġomi na ġai boġo

vaġa-raġemani, ġai na ġomi baġa vaġa-raġemini kavana.

¹⁵ Au ariba-maoroto, ġai boġo riba-ginikaumani ema ġemai boġo tuġamaġikauni naima, au na boioġa aveiato tu banasi rakaġita-guinemi, be vaġa-ruarua ġomi bana vaġa-kavami. ¹⁶ Au ġegu boioġa guinena tu Makedonia ġana baiaġoni nai, banasi raka-ġitami ema Makedonia na ma baġenoġoini nuġanai maki, ma banasi raka-ġitami atato. Ma manina na vau Iudea ġana baiaġoni nai, au ġegu iaġoiaġo ai beġene vaġa-kavagu farefareri tari boġono vinigu vauro boġono tuġugu.

¹⁷ Ġomi ġotuġa-maġini, au tu dia nuġagu mabarana ġesi maiġesi aboioġato ei? Ba ġomi ġotuġamaġini, au tu mai tanobara maġurinai roġo ġetanuni tarimari ġeri veiġa na aiaġoni, be murugu na tu, "Oi, oi" atato, a nuġagu gabigabinai tu "Asiġina, asi baiaġoni," atato.

¹⁸ Barau guruġa moġoninai moġo etanuni kavana, ġai maki moġesina; ġomi ġemi ai vari ġaġobata-iaġiani nai, dia murumai tu "Oi" ġatoni, ma nuġamai tu "Asiġi" ġatoni. ¹⁹ Korana Barau Natuna, Iesu Keriso, ġomi fakami ai au, e Silas, ema Timoteo, na ġaġobata-iaġiato-ġoi tu dia muruma na moġo ġakirato-ġoi, "Iesu varina tu Oi, moġoni," ma nuġama gabigabiri na tu "Asiġi, ġofaġofa" ġatato-ġoi. Asiġina. Ġia ġena maġuri nuġanai tu "Oi, moġoni" moġo etanuni vanaġivanaġi.

²⁰ Barau ġena kiraġitore mabarari eveirito tu "Oi moġoni" moġo, Keriso ġena maġuri nuġanai ġemoġonito. Moġesi nai ġai na Keriso ġenana Barau ġavaġa-raġe-baregoani, ġakirani, "Oi, mo tu moġoni" ġatoni. ²¹ Ġomi ema ġai tu Barau tauġena na evaġa-kokorerani e evaġa-ruġa gwaġiġirani Keriso ġena maġuri nuġanai. Ġia na eġabirato, evaġa-veaġarato, ²² ema evaġa-moġonirato, ġita tu ġia ġena tarimarima, ġena vetoġa o maka maki ġita ġerai etoreato, ema ġita lorura ġutunai ġia Iaukana etore-toġaiato, mo Iauka ġenana ġita evaġa-riba ginikaurato, ġia ġena vevaġa-namo mabarana maki vauro bita ġabiani veġata.

²³ Barau ma ribana mai kara akiraġirini tu mabarari moġoni, e au nuġagu o lorugu ġutuna maki ġia ma ribana; au mo Korinto ġana asi aiaġosito tauna korikori tu maiġa: Au asi aurato, ġomi ġemi vei-rakava banasi kiraġi-fofori foforiri, benamo monana ġomi nuġami bana vaġa-metori. ²⁴ Au tu dia ġomi ġemi vere, be ġomi ġemi mani veġabidadama nuġanai tu ġai na kara baġa kiraġirini veiġari moġo boġono veiri. Asiġina. Mai tu ġomi ema ġai taġauvei-sebonani, ġomi boġono iaku tuġamaġinai. Korana ġomi mani tu tauġemi ġemi veġabidadamai lorinai ġoruġa-gigitarini.

2 Moġesi naima nuġagu aroriato akirato, asi ma banasi raka-ġitami, korana bavaġa-guruġa gwaġiġimini, benamo nuġami beġe metoni garina. ² Korana bema au ġegu guruġa na ġomi nuġami beġere vaġa-metori nai, au tu dei na ma beġere vaġa-iakugu? Korana au boġoro vaġa-iakugu tarimami tu varau nuġami bavaġa-metori. ³ Moġesi naima au na mo fefa gwaġiġina moġa atore-vinimito. Au asi aurato, au bana iaġosi tu, boġo vaġa-iakuguni tarimami na au

boġono vaġa-nuġa midigumidigu, korana au ma ribagu au aiakuni gabunai tu ġomi maki au ġesi, be taiaiku-sebonani. ⁴ Moġoni, au nuġagu tu ma metona ġesi ema ġegu vetuġamaġi maki ebarego-rakavato e ataġito maki, mo fefa ġomi ġemi atoreato-ġoi nai. Mo fefa gwaġiġina atore-vinimito tu dia ġomi nuġami bana vaġa-metori ġana. Asiġina. Au na mo fefa moġesina atore-vinimito anina tu, au aurato ġomi boġono riba, au na ġomi tu auravini-rakavamini.

Vei-rakava tarimana ġena rakava boġono tuġamaġi-fitoġaia

⁵ Bema ġomi ta na nuġa-midigumidigu evaġa-ġoraiani nai, au mo gabu ai tu asi ġegu nuġameto. Aba, gabu tari tu asi aiaku-iaġirito, senaġi ġomi mabarami tu nuġameto barego evinimito, o sikira, ġomi ġutuma, korana au asi aurani, ġomi ġemi ai mo veiġa guruġana bana kiraġi-meto lelevaġia. ⁶ Ġomi ġutuma na mani tarima na mo veiġa eveiato voina metona baregona ġoviniato, ma mo tu ġenai ilaila be benamo, meto asi ma boġono vini-lelevaġia. ⁷ Ma toma tu ġena rakava boġono tuġamaġi-fitoġaia ema boġono launaġia kekei. Asi namo tuġamaġi midigumidiguna na mai tarima bevaġa-ketoani ġena veġabidadama ġenana. ⁸ Moġesina naima, au na ġomi anoġimini, mai tarima boġono kiravara-ginikaua, ġia tu moġoni ġoura-viniani. ⁹ Au na mo fefai atore-vinimito korana aurato, ġomi bana riba-ginikaumi, moġoni au na avaġa-ribamito dagarari mabarari ġokorana-iaġi korikoririni ba? ¹⁰ Bema ġomi na tarima ta ġena rakava ġotuġamaġi-fitoġaiani tu, au na mo tarima ġena vei-rakava maki atuġamaġi-fitoġaiani. Ma bema rakava ta au na atuġamaġi-ato, mo rakava tu Keriso ġoiranai au na varau atuġamaġi-fitoġaiato ġomi ġemi namo uranai. ¹¹ Moġesi aveito anina tu, Satani na ġita beġofarani, benamo mo meto misina bevaġa-barego lelevaġiani garina. Korana Satani eġauveini dabarari ġita tu ma ribara.

Paulo ġena ura baregona Tito bene doġaria

¹² Troas vanuġana ġana aiaġoto, Keriso Varina Namona bana vari-fiua ġana. Au Troas vanuġanai araġasito, benamo ariba-maoroto, Vereġauka na mo vanuġai Vari Namona bana fiua ġatama-bokana tu ġegu ekeoato. ¹³ Senaġi au nuġagu ai maino tu asi aġabiato-ġoi, nuġagu evekwaraġito-ġoi, korana au tarigu Tito Troas ai tu asi adoġariato. Moġesi naima Troas tarimari aġabi-tuġurito moġo, benamo Makedonia ġana ma aiaġoto.

Keriso ekokoreto lorinai ġita takokoreni

¹⁴ Barau atanikiu-viniani, korana vanaġivanaġi ġia na ġena seġuka kokorenai Iesu Keriso ġena maġuri nuġanai ġai eġori-kaumani. Benamo ġai ġemana Keriso varina tu noġamo muramura bonana namona na tanobara mabarana ġeġabiani, benamo ġeribaiani. ¹⁵ Moġoni, Barau ġoiranai ġai tu Keriso varina bonana namona, Barau na rakava ġenana evaġa-maġuririto

tarimari fakari na ema vei-rakava tarimari mase dabaranai ġerakani tarimari fakari ai. ¹⁶ Mase dabaranai ġerakani tarimari ġeri, ġai tu mase boraġari bonari, mase bevaġa-ġoraiani dagarana. A Barau na evaġa-maġuririto tarimari ġeri ai, ġai tu maġuri muramurana bonana namona, maġuri evaġa-ġoraiani dagarana. Senaġi dei na mai ġauvei baregona beveiani riba? ¹⁷ Ġai dia tarima tari kavana, be Barau ġena guruġa ġeġobata-iaġiani tu moni beġene doġari ġana; a ġai tu dia Barau ġena guruġa ġaġobata-iaġiani tu moni na beġene voima ġana. Asiġina. Ġai tu Barau na etuġumato, mai ġauvei baġana veia etato. Ġai tu Keriso ġesi ġasebonato, ma Barau ġoiranai ġai tu nuġama maoro e moġoni ai Barau ġena guruġa ġakiraġiani.

Taravatu e Iauka

3 Ġai mai guruġa ġakiraġirini tu, ġai tauġema moġo ma ġavevaġa-raġe ġenoġoini, ġakirani, "Ġai tu moġoni vei-iobukaiobuka tarimama korikori," ġa-toni ba? Ba tarima kotari ġeveini kavana ġaurani tarimarima na ġema vevaġa-moġoni fefana ta ġomi ġemi beġene torea, beġene kira, "Ġai tu tarima namoma, be boġono ġabi-raġema." O ġomi na ġai boġono ġabi-raġema uranai ġema vevaġa-moġoni fefana ta boġono torea ġatoni? ² Ġomi maniġemi tu ġai ġema fefa, ġai vaġa-moġonima fefami, ġai lorumi Keriso na eberarito, ma tarimarima mabarari na ġeribamini ema ġeivimini. ³ Ġomi ġemi maġuri na evaġa-fofori ginikauani, ġomi tu Keriso ġena fefa, ġai ġema ġauvei ġenana eberamini o etoremimi, (ma tarimarima na ġeiviani). Ġomi tu Keriso ġena fefa, dia bairo na eberamito fefami, senaġi maġuri vanaġivanaġi Barauna Iaukana na eberamito fefami. Ma ġomi Keriso na tu dia fore lefalefari iatari ai ebera-kaumito, senaġi ġomi tu tarimarima loruri ai ebera-toġaiato.

⁴ Ġai na maiġeri guruġa ġakiraġirini, korana ġai tu Keriso ġenana ma ġema tuġamaġikau Barau ġenai. (Korana ġia na evaġa-kavamani ġena ġauvei veiveinai). ⁵ Aba, ġai tauġema ġereġama na maiġeri veiġa tu asi ilaila baġa veirini. Moġesi naima ġai na dagara ta ġavaġa-ġoraiato tu asi ġatoni. Asiġina. Ġai tu Barau na ġereġana na moġo kokore ema riba ġai evinimani nai mai ġauvei ġaveirini. ⁶ Barau na kokore ema riba evinimani nai, ġia ġena kiraġitore o ginitaġo variġuna ġavarifiuani. Mo tu dia taravatu bukanai ġetorerito dagarari ġavari-fiurini, asiġina, ġai tu Iauka Veaġa na tarimarima ġeri maġuri ai kara eveiani ġavari-fiurani. Korana taravatu bukanai etorerito vevaġa-naġiri na tu tarima ġevaġi-maserini, bema asi ġekorana-iaġiani nai; senaġi Barau Iaukana na tu tarimarima maġuri evinirini.

Barau ġena ginitaġo variġuna marevana baregona

⁷ Ġoseġaġi, Mose na Barau ġena taravatu tu Isaraela tarimari evaġa-ribarito-ġoi, moġeri na tu mase maki ġevaġa-ġoraiato-ġoi. Mo taravatu moġeri tu Barau na

fore iatanai eberarito, ma marevari mamari tu barego rakava. Moġeri taravatu Barau na fore ai eberarito dagarari Mose na eġabi-iaġomarito-ġoi nai, Mose tu ġoirana maki emamoto-ġoi, be Isaraela tarimari Mose ġoiranai maki asi ġeboġekau-maukato-ġoi, korana mo mareva mamana na matari efai-fitoġarito-ġoi nai. Senaġina mo taravatu mamari marevana baregona moġa tu asikauna ma erekwarekwato-ġoi. ⁸ Bema taravatu mamana marevana baregona tu moġesi neganai, Barau Iaukana ġena ġauvei mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi. ⁹ Bema mase maki evaġa-ġoraiani ġauveina mamana marevana tu barego, vei-iobukaiobuka evaġa-ġoraiani ġauveina mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi. ¹⁰ Toma taravatu mamana marevana baregona moġa tu asi marevana, korana Barau Iaukana mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi. ¹¹ Ma bema Mose na mo asi betanu-maukani taravatuna moġa eġabi-iaġomaiato, mamana marevana tu barego nai tu, betanu-vanaġi vanaġini dabarana mamana marevana ema seġukana tu barego lelevaġi veġata.

¹² Ġai tu mai dabara variġuna o ginitaġo variġuna ġenai ġavetuġa-maġikauni, naima asi ġagarini, ma kokorema ġesi ġakiraġiani. ¹³ Ġai tu dia Mose kavana, be ġoirama ġakou-ġaurini. Mose tu ġoira kouġau dabuġana na ġoirana ekou-ġauato, korana Isaraela tarimari na ġia ġoirana na mo mama marevana erekwarekwato-ġoi moġa asi beġene ġeġitaia ġana.

¹⁴ Senaġi Isaraela tarimari nuġari e ġeri tuġamaġi Barau na evaġa-mukunarito. Korana tu mo ġaro na beiaġoma mo maitoma, mo kouġau dabuġana ġia nuġari e ġeri tuġamaġi evaġa-mukunarito dabuġana tu roġo etanuni, be ginitaġo guinena bukana ġeiviani nai, asi ġetuġamaġi-doġariani. Mo ġia nuġari ema ġeri tuġamaġi ekou-ġaurini dabuġana tu Keriso ġesi beġe sebonani vauro bevekeo-fakani. ¹⁵ Toma maki Mose ġena taravatu guruġari ġeivirini nai, ġia nuġari tu kouġau dabuġana na ekou-ġauani. ¹⁶ Senaġi tarima ta betuġamaġi-kureni, benamo Vereġauka ġenai ma beiaġoni tarimana ġenana mo kouġau dabuġana tu bekoki-fitoġaiani. ¹⁷ Ma mai Vereġauka tu Iauka Veaġa ekiraġiani. Be Vereġauka Iaukana ainai eġauveini gabuna, ġeġabi-raġeani tarimari tu dagara ta na asi ebarubarurini. Asiġina, ġia tu fakai ġetanuni. ¹⁸ Ma ġita ġoirara tu kouġau dabuġana na asi kouġau, be Vereġauka mamana e marevana baregona ġita ġerana veġiana noġa efoforini, tarimarima na ġeġitaiani. Vereġauka tu Iauka Veaġa, ma ġia ġenai mo mama e marevana baregona eiaġomani. Monana esenisirani Vereġauka kavanai taiaġoni, ema ġia mamana e marevana barego lelevaġina ġita maki evini-vanaġi vanaġirani.

Iauka farefarena gwaġutu nuġanai

4 Barau ġena vevetuġaġwai moġo mai ġauvei ġai evinimato. Moġa lorinai ġai tu asi ġatuġamaġi-moirani mai ġauvei veiveinai. ² Ġai tu maiaka veiġari vekuretoġari, tarimarima na asi ġeġita-learini veiġari,

tu ġaiaġuirito. Ema ġai tu asi ġaġofaġofani e Barau ġena guruġa anina maki ġai na tu asi ġakefoani. Asiġina. Ġai na Barau ġena vari moġonina tu tauna korikori moġo ġakiraġi-fofori ginikauani. Monana tarimarima beġene riba, ġai tu ma moġonima ġesi Barau ġena ġauvei ġaveiani ġia ġoiranai.

³ Senaġi bema ġai na mai Vari Namona ġavari-fiuani maiġa vekuretoġa nai tu, mai vari maiġa tu mase kofanai ġerakani tarimari moġo ġeri ai vekuretoġa.

⁴ Maiġeri tarima, Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari, tu mai tanobara barauna arana Satani na ġeri tuġamaġi evei-mukunarito, naima mai Vari Namona mamana emamani tu asi ġeġitaiani. Mai Vari Namona mamana maiġa tu Keriso mamana marevana baregona emamani. Ma mai Keriso maiġa tu Barau vetoġana korikori. ⁵ Ġai tu dia ġai tauġema varima ġafiurini.

Asiġina. Ġai na tu Iesu Keriso ġaġobata-iaġiani, ġakirani, Keriso tu Vereġauka korikori. Ma ġai tu ġomi ġemi vetuġunaġi tarimamai ġavevaġa-iaġoni Iesu ġagubakauani lorinai. ⁶ Korana Barau tovotovonai ekirato, "Mukuna furufuru nuġana na nemama-rovorovo," etato. Ma mo Barau sebna na ġai nuġamai ema vaġa-mama rovorovoato korana tu, Barau mamana baregona Iesu Keriso ġoiranai emamoto moġa bene vaġa-foforia, benamo baġana ribaia e baġana tuġamaġi-fakaia ġana.

⁷ Senaġi mai farefare namo vedaureana tu ġai tauġanima nuġanai maiġea, mai tauġanima tu noġa tano na ġeveirini gwaġuturi, ma beġe korini, monana tarimarima mabarari na beġene ġitaia, ma beġene riba maki, mai seġuka barego lelevaġina ġai ġemai maiġa tu Barau ġenana eiaġomani, ma dia ġai ġemana. ⁸ Ġai tu reketa-reketa na ġeġaru-ġeġeraġimani, ġevaġa-midigu midigumani e meto maki barego ġevinimani, senaġi ġema kokore tu asi ekorini. Ġaro kotari tu ġadaradarani, asi ribama kara ma baġa veiani, korana maġuri tu gwaġiġi, senaġi ġema tuġamaġikau Barau ġenai tu asi emoirani veġata. ⁹ Tarimarima na asi ġeura-vinimani, ġevaġa-midigumidigu baregumani, senaġi Barau tu ġai sevisevimai moġo etanuni, asi eiaġuimani; semo na ġekwari-ketomani, senaġi asi ġamaseni. ¹⁰ Iesu emaseto, mo mase moġa tu vanaġivanaġi ġai tauġanimai ġaġwarakao-rakaoani. Ġaribani, ġai maki, Iesu ġevaġi-maseato kavana, beġe vaġi-masemani. Moġesi eġorani korana tu, Iesu ġena maġuri maki vanaġivanaġi ġai tauġanima na bene fofori, be tarimarima na beġene ġitaia. ¹¹ Ġai roġo maġuri ġatanuni apostoloma tu, vanaġivanaġi beġene vaġi-masema ġetoni, Iesu varina ġakiraġiani ġaramanai. Mai veiġa eġorani tauna korikori tu, Iesu ġena maġuri, (mo tu Iesu emaġuri-ġenoġoito mo maġuri moġa), seġukana ġai tauġanima na bene fofori, be tarimarima na beġene ġitaia ġana. ¹² Moġesi naima mase ġena ġauvei tu ġai (apostolo) ġemai eveiani, senaġi maġuri tu ġomi ġemi maġuri nuġanai eġauveini.

¹³ Buka Veaġai ekirani, "Au na Barau avaġa-moġonia-to, moġesina naima aguruġato." Ġai maki mo

veġabidadama sebna moġa nuġanai naima ġakirani, Barau ġavaġa-moġoniani nai ġaguruġani. ¹⁴ Korana ġai ribama, Iesu Vereġauka mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato Barauna na ġai maki ma bevaġa-variġisi ġenoġoimani Iesu kavana, benamo ġai ema ġomi, mabarara beġabi-iaġomarani ġia ġoiranai bea vaġaruġa-tarirani. ¹⁵ Ġai na midigumidigu e meto ġaġabirini tu, ġomi na namona boġono doġaria ġana, ema monana tarimarima ġutuma gorogoro na Barau ġena namo ema varevare-bara beġene doġaria. Benamo mai Barau ġena namo ema varevare-bara dainai, tarimarima ġutuma na Barau beġene tanikiu-vini-baregoa e ġia marevana e mamana baregona beġene vaġaraġea.

Veġabidadamai moġo bitana tanu

¹⁶ Moġa lorinai ġai tu asi kota maki ġatuġamaġi-moirani. Aba, tauġanima tu eġaukani, bemoira-iaġoni, senaġi iaukama tu ġaro loriri ai evaġa-variġurini.

¹⁷ Ema maiġeri midigumidigu e meto misiri asikauna na beġe raga-korini dagarari voiri beġe foforini tu barego lelevaġi. Barau na maiġeri voiri tu marevana barego lelevaġina, betanu-vanaġi vanaġini dagarana, bevinimani. ¹⁸ Moġesi naima ġai matama na tu dia toma ġeġorani matara na taġitarini dagarari ġaġita-karakararini. Asiġina. Ġai matama na tu, toma matara na asi taġitarini dagarari, ġaġita-karakararini. Korana toma matara na taġitarini dagarari tu asikauna ma beġe korini, senaġi kara toma asi taġitaiani dagarana tu betanu-vanaġi vanaġini, asi bekorini dagarana.

Guba tauġanina e mai tanobarai tatanuni tauġanina

5 Ġai ribama, mai tanobarai ġatanu-iaġiani foutana o tauġanina berakavani mase ai nai, gubai asi ġi-ma veiveina numana ta Barau ġenana baġa ġabiani, tanu-vanaġivanaġi numana. ² Mai tanobara tauġani numanai ġatanuni tu ġataġitaġini ġaġabaġabani, korana midigumidigu e meto barego ġaġoitaġoni dainai. Be ġai ġema ura baregona tu, Barau na guba na beiaġomani tauġanina na nevaġa-dabuġama. ³ Korana guba tauġanina na bedabuġa-ġaumani tarimarima kavana nai, ġai tu dia iauka moġo baġa rakao-rakaoani ġia ġoiranai gubai, senaġi ġai iaukama tu kouġau initoma kavana. ⁴ Korana ġai roġo mai tanobara tauġanina numanai ġatanuni tu, ġaġabaġabani e meto barego ġevinimani. Maiġa tauna tu, asi ġaurani mai tanobara tauġanina maiġa ġakoki-vaġia o ġamase ġatoni. Asiġina. Ġai ġema ura tu Barau na guba tauġanina numana variġuna na bene vaġa-dabuġa-ġauma, be maġuri tauġanina na ma beġe maseni tauġanima moġo gabuna bere boroġia ġatoni. ⁵ Barau tauġena na ġita tu mai maġuri variġuna maiġa bitana ġabia ġana erovina-torerato. Moġesi naima ġia na Iauka Veaġa tu evini-guinerato. Barau na mai Iauka Veaġa evini-guinerato anina tu, ġita bitana riba-ginikau, tauġani variġuri maki bevinirani.

⁶ Moġesi naima vanaġivanaġi ġai nuġama tu gwaġiġi, asi ġatuġamaġi-iauvoiauvoni. Ma ġai ribama, mai tanobara tauġanina numanai roġo ġatanuni nai tu, ġai Vereġauka ġesi vanuġa korikori gubai tu asi ġatanu-vegogoni. ⁷ Ġai veġabidadamai moġo ġatanuni, dia matama na ġaġitarini dagarari na ġeġori-kaumani. ⁸ Au mo bakira kavana, ġai tu asi ġagarini, ma tuġamaġikauma ġesi ġaurani, mai tauġani ġenana baġana veġita, benamo Vereġauka ġesi baġana tanu, Vereġauka etanuni vanuġanai. ⁹ Moġesi naima ġai ġema ura barego sebna moġo ġoiramai ġatoreani tu, ġia iauna moġo baġana vaġa-namo. Mo tu mai tanobara tauġanina nuġanai baġa tanuni, o mai tanobara tauġanina numana na baġa raka-vaġini, benamo Vereġauka ġesi gubai baġa tanuni, ġai ġema ura tu, ġia iauna moġo baġana vaġa-namo. ¹⁰ Korana ġita mabarara Keriso ġena Kota seana ġoiranai tu bita ruġa-rosini veġata. Monai ġita mabarara tata mai tanobara tauġanina tatanuni nai, veġa namori o rakavari taveirini, maiġeri voiri ilailari bita ġabirini.

Keriso na Barau ġatanai evaġa-iaġorato

¹¹ Ġai ma ribama, Vereġauka tu ma garina, korana tu ġoiranai bita ruġa-tarini. Moġesi naima ġai na tarimarima ġasisiba-vinirini, beġene tuġamaġi-vekefo ġana. Ġai nuġama e ġema tuġamaġi kamasi tu Barau ma ribana ginikau, ema au atuġamaġini, ġomi maki ġai nuġami ai ġoribamani. ¹² Maiġesi ġaguruġani tu, dia ġai tauġema ġomi ġoirami ai ġakirani, ġai tu moġoni vei-iobukaiobuka tarimama korikori. Asiġina. Maiġeri guruġa ġakira-varamini tauna korikori tu, ġai boġono veiavi-iaġima, be tanobara iaunegari e ribari ġevokokoroku-iaġirini tarimari boġono vaġa-veseri ġana. Maniġeri tarimarima tu matari na ġeġitarini dagarari ġevokokoroku-iaġirini, a tarimarima nuġari ai ġetanuni dagarari tu asi ġeġitarini. ¹³ Bema ġai tu ġababo-rakaoni ġotoni nai, mo tu Barau ġena ġauvei ġaveiani dainai; o bema ġema tuġamaġi maoro nai, mo tu ġomi namo boġono ġabia ġana.

¹⁴ Ġai tu Keriso ġena veuravini na elaunaġi-naġimani, ema ġai moġoni ġariba-ginikauni, Keriso tu tarimarima mabarara ġera vei-rakava dainai emaseto. Moġesi naima, tarimarima mabarara maki ġia ġena mase ai tamase-vegogoto. ¹⁵ Keriso tu ġita tarimarima mabarara ġera vei-rakava lorinai emaseto naima, ġita initoma tamaġuri-tanuni tarimara mabarara tu, dia ġita tata tauġera ġera ura loriri ai moġo bitana tanu. Asiġina. Ġita mabarara tu Keriso ġenai moġo bisini tanu, korana tu ġia ġita urarai emaseto, ma Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato.

¹⁶ Moġesina naima ġai na maitoma tarimarima tu dia tauġanina rekenai ġena maġuri ġaġitaiani. Aba, tovonoi tu Keriso maki tauġanina rekenai ġatuġamaġi-ato-ġoi, senaġi toma moġesi tu asi ġatuġamaġiani.

¹⁷ Moġesi naima bema tarima ta Keriso ġena maġuri nuġanai etanuni, mo tarima tu tarimarima variġu geragerana. Mo maġuri guinena etanu-iaġiato-ġoi moġa tu ekorito, ġia tu maġuri variġu geragerana eġabiato,

ma mai maġuri variġunai etanuni. ¹⁸ Maiġeri dagara mabarari tu Barau na ġita ġera evinirani. Barau tave-tari-viniato-ġoi, senaġi Keriso ġena mase ġenana ġia na ma eġabiraġe-ġenoġoirani. Ema ġai maki Barau na mai ġauvei evinimato, mo tu tarimarima baġana kiravarari, Barau na maino ġabiġabina dabarana tu varau eveiato, be ġia ema Barau maino beġe ġabiani riba.

¹⁹ Mai guruġa anina tu: Barau na Keriso tanobara ġana etuġu-iaġomaiato, benamo ema maseto. Keriso ġena mase ġenana Barau tu tanobara tarimari mabarari ġesi maino ġeġabiato: Tarimarima ġeri rakava asi ma etuġamaġi-taġorini, senaġi etuġamaġi-fitoġarini. Barau na mai ġauvei ġai evinimato, maino guruġana maiġa baġana ġobata-iaġia.

²⁰ Moġesi naima ġai tu Keriso ġaruġa-boroġiani mai tanobarai. Ma Keriso ġena vari ġavari-fiuani nai tu, noġa Barau tauġena ġai ġemana tarimarima eura-maġirini, ġia ġesi maino beġene ġabia. Ġai na Keriso aranai ġomi ġanoġimini, "Barau ġesi maino boġono ġabia." ²¹ Korana Keriso tu enabe asi ġena rakava, senaġi ġita ġera vei-rakava lorinai, Barau na ġia noġa moġo vei-rakava tarimanai evaġa-iaġoato. Barau na mo veġa eveiato korana tu, Keriso ġesi bita sebonani ġenana, ġita mabarabarara tu vei-iobukaiobuka tarimari ai bitana iaġo ġana Barau ġoiranai.

6 Ġai tu Barau ġesi ġaġauvei-vegogoni, moġesina naima ġalaunaġimini, Barau ġena namo e varevare baregona ġoġabi-raġeato maniġa tu boġono ġabi-gigitaria, asi boġono vaġa-rakavaia. ² Korana Barau tu maiġesi ekirani ġena bukai, "Au na baiau-namomini ma baġabi-raġemini ġarona beġabiani nai tu, ġemi noġinoġi baġabi-raġerini, ema vevaġa-maġuri ġaronai tu, au na bavaġa-kavamini."

Au na avaġa-guruġamini, maitoma ġarona tu Barau na tarimarima beiau-namorini ema beġabi-raġerini. Ma maitoma ġarona tu Barau na tarimarima bevaġa-maġuririni ġarona!

³ Ġai tu asi ġaurani, tarima ta na ġai ġema ġauvei nuġanai kerere ta bene ġoitaġoa ma beġene vaġa-daġama, moġa lorinai ġai na tarima ta vaġa-vedaġa-raġena veiġana ta asi ġaveiani. ⁴ Moġesi naima ġema veiġa e guruġa mabarari ai ġavevaġa-foforini, ġai tu moġoni Barau ġena vetuġunaġi-iaġovinina tarimama. Meto nuġari ai ġavevaġa-gwaġiġini; tarimarima na ġevaġa-midigu midigumani; ġema ġauvei nuġanai maġuri gwaġiġiri ġadoġaririni; tarimarima na ġevaġa-dabara dokomani; ⁵ ġekwarimani, ġediburamani, ġutuma-bara na ġeġaru-ġeġeraġimani ġefarara-farara vinimani; ġauvei ai ġavekvaraġi-rakavani, asi ġagenani, asi ġaġaniġanini. ⁶ Ġema maġuri e veiġa tarimarima e Barau ġoirari ai ġenamo-vedaureani; Barau ġena maġuri e ġena vari ġaribaiani; maġuri metori ġaġoitaġorini, senaġi ġatuġamaġi-gwaġiġini; ġevaġa-rakavamani tarimari asi ġabaru-vinirini, senaġi ġaiu-namorini; Iauka Veaġa na evaġa-kavamani dabara mabarari ai, ma nuġama mabarari ġesi tarimarima

gaura-vinirini. ⁷ Barau gēna guruḡa moḡonina moḡo ḡaḡobata-iaḡiani Barau gēna seḡukai; vei-iobukaiobuka farefareri tu ḡimama aroribamai ema ḡimama kau-rimai ḡerina ḡavetarini.

⁸ ḡai tu ḡaruḡa-gwaḡiḡini, tarimarima na ḡevaḡa-raḡemani o ḡevaḡa-rakavamani nuḡari ai, varima ḡevaḡa-rakavarini o ḡevaḡa-namorini nuḡari ai; ḡekiramani, ḡai na tarimarima ḡaḡofa-taḡui-taḡuirini ḡetoni, senaḡi ḡai tu guruḡa moḡoniri moḡo ḡakiraḡirini.

⁹ ḡekirani, ḡia tu asi ribari ḡai ḡetoni, senaḡi ḡai tu ḡeḡita-leamani, ḡia ma ribari ginikau ḡai tu dei. ḡevaḡimani, be ḡamaseni, senaḡi roḡo ma ḡamaḡurini. ḡebotamani, senaḡi asi ḡamaseni. ¹⁰ ḡevaḡa-nuḡa midigu-midigumani, senaḡi vanaḡivanaḡi ḡaiakuni ḡaverereni. Asi ḡema asi ḡama, senaḡi tarimarima vovoka ḡavaḡa-taḡarini. Dagara ta asi ḡaḡwa-tanuani, senaḡi Barau na ḡena tarimarima evinirito dagarari mabarari tu ḡai ḡema.

¹¹ Korinto tarimami, ḡai ḡomi ḡemi ai tu ḡaguruḡa-fiu-iaḡoni moḡo, asi ḡagarini, ema nuḡama maki ḡake-orini, ḡaura-vinimini nai. ¹² ḡai na ḡomi tu ḡaura-vinimini, senaḡi ḡomi na neḡi ḡai asi ḡoura-vinimani. ¹³ Au na ḡomi tu natugu kavana avaḡa-guruḡamini: ḡomi nuḡami asi boḡono kouri, nuḡami boḡono keori, be ḡai na ḡomi ḡaura-vinimini kavana, ḡomi na maki ḡai moḡesi boḡono ura-vinima.

Keriso asi ḡevaḡa-moḡoniani tarimari ḡesi asi boḡono vekako

¹⁴ Keriso asi ḡevaḡa-moḡoniani tarimari ḡesi asiḡina ḡinavaḡi boḡono veḡata e asi boḡono vekako. Korana kamara dabarai vei-iobukaiobuka e vei-rakava veḡari beḡe veḡatani ema beḡe sebonani, ei? Asi ilaila! Ema kamara dabarai mama ema mukuna furufuru beḡe veḡatani ema beḡe sebonani, ei? Asi ilaila! ¹⁵ Keriso ema Satani tu kamara dabarai beḡe nuḡa-sebonani, ei? Ema veḡabidadama tarimana ema asi eveḡabidadamani tarimana tu kamara dabarai ḡia tauri ruarua ḡeri tuḡamaḡi beḡe sebonani? ¹⁶ O Barau gēna Rubu Veaḡa e babarau ḡeri rubu tu kamara dabarai Rubu Veaḡa sebonai moḡo beḡe iaḡoni, ma Barau sebona moḡo beḡe toma-rakariḡoani? ḡita mabarara tu Barau gēna Rubu Veaḡa. Ma Barau ekirato,

“Au tu ḡia nuḡari ai batanuni, ma ḡia vekaravari ai barakaorakaoni. Au tu ḡia ḡeri Barau ai baiaḡoni, ma ḡia tu au ḡegu tarimari ai beḡe iaḡoni.”

¹⁷ Moḡa lorinai Vereḡauka ma ekirato,

“Vei-rakava tarimari vekaravari na ḡoma-rakarsi, ma ḡia seviri na ḡoraka-veḡita. Asi iareva dagarari asi boḡono ḡabi-karari, moḡesi tu baḡabi-raḡemini.”

¹⁸ Iaru-korokoro Vereḡaukana tu maiḡesi ekirani,

“Au tu ḡomi Tamami ai baiaḡoni, ma ḡomi tu au natugu taumi ema vavinemi ai bavaḡa-iaḡomini.”

7 ḡatagu mabarami, ḡoseḡaḡi, Barau na mai gu-ruḡatore maiḡeri tu ḡita ḡera ekiraḡirito. Moḡa lorinai tauḡanira ema iaukara ḡevaḡa-rakavarini dagarari mabarari ḡita ḡerana si-iareva-fitoḡari. Be Barau ḡenai ma vegubakaura ḡesi tatanuni nuḡanai, ḡera maḡuri tu namo ema veaḡa korikori.

Paulo gēna iaku tu asikei, korana Korinto tarimari ḡevetuḡamaḡi-kureto

² Nuḡami ai ḡai ḡema faka kota boḡono veia. ḡai tu tarima ta ḡenai veḡa rakavana ta asi ḡaveiato. ḡai na tarima ta ḡena maḡuri asi ḡavaḡa-rakavaiato. ḡai na tarima ta ḡofaḡofa dabaranai ḡena dagara ta asi ḡaḡabiato. ³ Au maiḡesi akirani tu, dia ḡomi ḡemi ai meto atore-kauani. Asiḡina. Au varau baguruḡa-guine, ḡomi tu ḡai loruma ḡuturi ai ḡotanuni, ḡauravini-rakavamini. Be ḡomi ḡesi bita tanuni o bita maseni, ḡai ḡema veuravini ḡomi ḡemi ai tu asi bedokoni, roḡo be-tanuni. ⁴ Au ḡegu tuḡamaḡikau tu barego lelevaḡi etanuni ḡomi ḡemi ai, korana ḡemi veḡabidadamai ḡoruḡa-gwaḡiḡini. Moḡesi naima au na ḡomi avaḡa-veivimini tarimarima ḡoirari ai, ma au maki ḡolau-naḡi-baregoguni. Meto baregori ḡaḡoitaḡorini mabarari nuḡari ai maki, au ḡegu iaku tu roḡo etanuni, asi kota edokoni o ekeini.

⁵ Makedonia tanobaranai ḡaraka-toḡato nai, ḡai tauḡanima tu asi kota maki ḡeiaḡaraḡito meto e midigumidigu ḡerina. Gabu mabarari ḡana ḡaiaḡoto-ḡoi tu, meto e midigumidigu ḡaḡoitaḡoto-ḡoi, tarimarima na ḡevaḡa-veḡare veḡaremato-ḡoi e ḡek-oumato-ḡoi. Ema nuḡama ḡeraḡeto-ḡoi. ⁶ Senaḡina Barau na tu meto e midigumidigu na nuḡari ḡevaḡa-moirarini tarimari evaḡa-kavarini. ḡia na nuḡama evaḡa-gwaḡiḡirito, Tito etuḡu-iaḡomaiato nai. ⁷ Ma ḡai tu dia ḡia eiaḡomato nai moḡo, nuḡama ḡegwaḡiḡito. Senaḡi ḡomi na aiḡesi ḡovaḡa-kavaiato moḡeri variri ḡema ema kiraḡito, moḡeri na maki ḡelaunaḡi-barego-mato. Evaḡa-ribaguto, ḡomi ḡemi ura baregona au boḡonoasi ḡitagu. Ema ḡemi nuḡa-midigumidigu e au ḡoura-viniguni e ḡourani au gogobagu boḡono raga, ema au ḡegu guruḡa ḡokorana-iaḡirini variri mabarari ema kiraḡirito. Moḡa lorinai au ḡegu iaku ebarego-lelevaḡito.

⁸ Ribagu, au na fefa atore-iaḡoato, monana evaḡa-nuḡa midigumidigu-mito, senaḡi au tu asi adaradara-to. Aba, tovotovonai tu adaradarato, korana ariba-maoroto, au na fefa na nuḡami evaḡa-meteorito, senaḡi mo tu ḡemi nuḡameto tu asi etanu-maukato. ⁹ Ma init-oma au tu averereni, dia ḡomi nuḡami avaḡa-meteorito nai, senaḡi mo ḡemi nuḡa-midigumidigu ḡenana ḡovetuḡamaḡi-kureto, benamo Barau ḡenai ḡoḡenoḡoito. ḡai na ḡomi ḡemi ai rakava metona ta asi ḡaveiato, senaḡi Barau ḡena ura veḡata ḡomi boḡono nuḡa-midigumidigu, korana ḡemi veḡa ḡekerereto nai. ¹⁰ Barau ḡenana eiaḡomani nuḡa-midigumidiguna tu asi tuḡamaḡi vevaḡa-ḡwana. Korana tu mo nuḡa-midigumidigu ema vetuḡamaḡina tu vetuḡamaḡi-kure evaḡa-ḡoraiani. Mai dabarai vetuḡamaḡi-

kure eĝorani vau Barau na tarimarima evaĝa-maĝuririni. A mai tanobara maĝurina ĝenana eiaĝo-mani nuĝa-midigumidigu e vetuĝamaĝina na tu mase evaĝa-ĝoraiani. ¹¹ Mai Barau ĝenana eiaĝomani nuĝa-midigumidigu e vetuĝamaĝina na kara ĝomi ĝemi ai bevaĝa-ĝorari ĝotuĝamaĝi-ginikaua. Maniĝa ĝenana ĝomi toma ĝemi tuĝamaĝi beĝe maoro, ma ĝoura-rakavani veiĝa namori moĝo fakami ai boĝono veiri. Ema ĝemi ura baregona tauĝemi boĝono veiareva-faka meto tari ĝerina. Ma mo kerere eveito tarimana ĝenai asi ĝoiakuto, ma au garigu ĝoveito, ma ĝemi ura baregona ĝemi ai ma bana iaĝosi, ma ĝemi ura baregona maki mo kerere eveito tarimana ĝena maĝuri bene maoro veĝata, ma ĝemi ura ĝia tu ĝena veiĝa rakavana voina metona bene ĝabia veĝata. Gomi na maiĝeri veiĝa mabarari ĝoveirini ĝerina ĝovevaĝa-moĝonini, ĝomi tu mo veiĝa rakavana ĝenana boĝo veĝabi-vaĝi, ma asi ĝemi kerere ta.

¹² Au na mo fefa ĝomi ĝemi atoreato-ĝoi nuĝanai tu, dia mo kerere eveito tarimana ĝena maĝuri totomaorona tuĝamaĝina aveito-ĝoi, o mai tarima na nuĝari evaĝa-meteorito tarimari atuĝamaĝirito-ĝoi. Asiĝina. Au na mo fefa atore-iaĝosiato anina tu, Barau ĝoiranai ĝomi tauĝemi boĝono riba-maoro, ĝomi na ĝai tu moĝoni nuĝami mabarari ĝesi ĝai ĝoĝabi-raĝemani e ĝogubakaumani. ¹³ Ĝai tu ĝomi ĝemi veiĝa mai bakiraĝiri veiĝari na ĝelaunaĝi-baregomani.

Senaĝi mo ĝemi veiĝa na ĝelaunaĝimato, ma kokore barego ĝaĝabiato-ĝoi, moĝa iakunai tu ma ĝaiakurakavato maia, korana Tito ekirato, maninai ĝomi na ĝia tu ĝoĝabiraĝe-ginikauato, ema nuĝana egenage-na-tarito. ¹⁴ Au na ĝomi ĝia ĝoiranai tu avaĝa-veiavimito, ma tauĝemi ĝemi veiĝa na ĝovevaĝa-foforito ĝoiranai, be eĝitamito, moĝesi naima aiakuni, korana asi ĝovaĝa-maiakaguto. Ema mo ĝemi veiĝa na ĝovevaĝa-foforito, ĝai na Tito ĝoiranai ĝomi ĝavaĝa-veiavimito guruĝari tu moĝoni veĝata, asi ĝofaĝofa.

¹⁵ Ma Tito na ĝomi ĝemi seĝaĝi etuĝamaĝirini, ema ĝomi na ĝia ma nuĝa-raĝemi e nuĝa-ĝoĝoĝoĝomi ĝesi ĝoĝabi-raĝeato, moĝeri ma etuĝamaĝi-iaĝosirini nai, ĝia ĝena veuravini ĝomi ĝemi ai tu ebarego-lelevaĝini moĝo. ¹⁶ Au tu averereni, korana moĝoni ama ribani asi adaradarani, ĝomi na tu veiĝa namori ema iobukaiobukari moĝo ĝoveirini bene.

Ekalesia na moni ĝevaĝa-vegogorito Ierusalem ekalesiari ĝeri

8 Tarikaka mabarami, maitoma ĝai ĝema ura tu, Barau ĝena namo e varevare-bara Makedonia ai ekalesia doĝorori iatari ai etoreato boĝono ribaia. ² Ĝia ĝeri ai tu meto e midigumidigu barego eraĝasito, senaĝi ĝia nuĝari tu iaku e verere na ĝevonuvonu-raĝeto. Ĝia tu moĝoni ogoĝami, asi ĝeri-ĝari, senaĝi ĝia ĝeri varevare tu barego rakava ĝeveiato. ³ Au na ĝomi ĝemi ai akiraĝi-fofori korikoriani, ĝia ĝeri ĝoitaĝo tu kei, a ĝeri vini tu barego-rakava tarikakari tari vaĝa-kavari ai; ma ĝia ĝeri ai doĝari-doĝariri maki gwaĝiĝi, a farefareri e moniri maki benamo ĝevini-fi-

toĝarito moĝo. Ma mo veiĝa tauĝeri ĝeri urai moĝo ĝeveiato. ⁴ Ĝia tauĝeri na ĝeri-ĝari na ĝai ĝenoĝiginikaumato, ĝeurato, ĝia maki ĝai beĝene ruĝa-karoma, be mai ĝauvei mainai tarima veaĝari beĝene vaĝa-kavari. ⁵ Ĝai ĝema tuĝamaĝi, ĝia ĝeri varevare monina tu misina moĝo beĝe vinini. Senaĝi ĝia ĝeri vini ĝaĝitaato tu barego vedaurea, ĝai na kara tovo-tovonai ĝatuĝamaĝiato, moĝa maki ĝevanaĝiato. Ĝia tovo-tovonai tu tauĝeri roĝo Vereĝauka ĝenai ĝevevinito, ma moĝa murinai tu Barau ĝena ura ĝekorana-iaĝiato, be ĝai ĝemai maki tauĝeri ĝevevinito.

⁶ Moĝesina naima ĝai na Tito ĝanoĝiato, ĝakirato, ĝomi ĝemi veuravini varevarena moniri egogorito kwari, moĝeri tu tauĝena na bene gogo-vaĝiri. Korana tovo-tovonai maninai moni-gogo ĝauveina tu ĝia na esinaiato. ⁷ Ĝomi Korinto ekalesiana dagara mabarari ai ĝomi tu moĝoni ĝoiaruto: Ĝemi veĝabidadama e ĝemi guruĝai, ĝemi riba iauka maĝurinai, ĝemi ura barego lelevaĝina Barau ĝena ĝauvei nuĝanai boĝono vevaĝa-kava, ema ĝemi veuravini ĝai ĝemai tu barego lelevaĝi. Ĝai ĝema velaunaĝi ĝomi ĝemi ai tu, mai veuravini varevareri vini maki boĝono vaĝa-baregoa.

⁸ Mai veuravini varevareri boĝono vini atoni maiĝa tu, dia akirani, boĝono veia veĝata atoni. Senaĝi maiĝesi akiramini tauna tu maiĝa: Tarikaka kotari tu ĝeiaĝo-ginikauni karori tari vaĝa-kavari ai. Moĝesi naima au na ĝomi atovo-naĝimini, ĝomi ĝemi veuravini tarikaka tari ĝeri ai tu aiĝesina naribaia atoni. ⁹ Ĝita ĝera Vereĝauka Iesu Keriso ĝena namo e varevare-bara ĝomi tu ma ribami. Ĝia tu taĝa verena, senaĝi ĝomi urami ai asi ĝena farefare tarimanai ema vevaĝa-iaĝoto. Iesu asi ĝena farefare ai ema iaĝoto anina tu, ĝomi farefare vovoka tarimami ai boĝono iaĝo ĝana.

¹⁰ Ĝemi vini au na maki ĝomi na boĝono doĝaria ĝana, au ĝegu vevaĝa-gwada guruĝana tu maiĝa: Ĝoraĝani laĝaninai ĝomi na tu dia moni vaĝa-vegogo moĝo ĝosinaiato, senaĝi ĝomi tu ĝourato, mai veiĝa maki boĝono veia veĝata. ¹¹ Moĝesi naima ĝosinaiato ĝauveina boĝono vaĝa-kori ginikaua. Moĝesina tu mai boĝono veia veĝata ĝotato ĝauveina tu boĝo vaĝa-kori ginikauani, monana bevaĝa-moĝoni korikoriani. Boĝo vinini nai tu, ĝemi ai kara maniĝeri ilailari ai moĝo boĝono vini. ¹² Bema nuĝami mabarari ĝesi ĝemi ai kara ĝetanuni maniĝeri ilailari ai boĝo vinini dagarari tu, Barau na beiaku-iaĝirini e beĝabi-raĝerini. A ĝemi ai asi ĝetanuni dagarari asi boĝo vinini, moĝeri Barau na tu asi benuĝameto-iaĝirini, ema ĝomi maki asi bebaru-vinimini. ¹³ Ĝai asi ĝaurani, tari ĝovaĝa-kavari uranai, ĝomi tauĝemi iatami ai meto baregona boĝono tore-kaua, asi ĝemi-ĝami ai boĝono vevaĝa-iaĝo. Asiĝina. Ĝai ĝaurani tu, ĝomi ema ĝovaĝa-kavari ni tarimari boĝono ilaila moni e farefare rekenai ĝatoni. ¹⁴ Mai taimi ai tu ĝomi na ĝia ĝeri ura dagarari boĝo vinirini, korana ĝomi ĝemi-ĝami tu vovoka tabutabu. Be ĝomi na ĝia ĝeri rabu ai ĝovinirini kavana, ĝomi ĝemi rabu ai maki ma beĝe vinimini. Mo dabarai ta asi berabuni. ¹⁵ Buka Veaĝai ekirani kavana,

“Ĝutuma egogo-vegogoto tarimana ĝana tu dia eĝutuma-lelevaĝito,
ma kotuna moĝo egogo-vegogoato tarimana ĝana tu dia misina korokoro, senaĝi taunai.”

Paulo na Tito Korinto ĝana etuĝuato

¹⁶ Au na Barau atanikiu-viniani, korana tu au ĝegu nuĝa-vekwaraĝi ĝomi ĝemi ai etanuni, mai nuĝa-vekwaraĝi sebona maiĝa tu Barau na Tito nuĝanai maki etoreato. ¹⁷ Korana ĝia tu dia ĝai na ĝanoĝiato dainai moĝo easi raka-ĝitamini. Asiĝina. Ĝia tauĝena maki nuĝana mabarabarana eura-rakavani veĝata bene iaĝosi, ĝomi bene raka-ĝitami. ¹⁸ Ĝai tarikakama ta maki Tito ĝesi ĝatuĝu-iaĝosiani. Mai tarikaka maiĝa tu ekalesia doĝorori mabarari na ĝavaĝa-raĝeani, korana ĝia na Vari Namona eĝobata-iaĝiani ma nuĝana mabarana ĝesi. ¹⁹ Ema mai tarikaka maiĝa tu ekalesia doĝorori mabarari na ĝeĝabi-viriĝiato, ĝai bene kavama mai varevare moniri baĝa ĝwa-iaĝorini nai ĝetato. Mai ĝauvei ĝaveiani korana tu, tarimarima mabarari na Vereĝauka beĝene vaĝa-raĝe baregoa ĝana, ema ĝai ĝaurani tarimarima baĝana vaĝa-kavari ĝatoni maĝurina baĝana vaĝa-foforia ĝana. ²⁰ Ĝai asi ĝaurani, tarima na ĝai beĝene rori-torema ma beĝene vaĝarakavama. Moĝesina naima mai veuravini ai ĝevinito monina maiĝa tu dabara namonai ĝaĝauvei-iaĝiani. ²¹ Korana ĝai ĝema ura baregona tu, veiĝa roroĝotona baĝana veia, dia Barau ĝoiranai moĝo, senaĝi tarimarima maki ĝoirari ai.

²² Ma ĝita tarikakara ta maki ĝia ĝesi ĝatuĝu-iaĝosiani, ĝia bekavarini. Mai tarikaka maiĝa tu ĝai na ĝaĝitaiani, ĝia tu moĝoni eura-baregoni, Barau vetuĝunaĝina bene iaĝo-vini etoni. Ema ĝia tu moĝoni ma ĝena vetuĝamaĝikau ĝomi ĝemi ai maki. ²³ Tito maniĝa maki apostolo au kavana, ma ĝai tauma ruaru tu ĝomi vekaravami ai ĝaĝauvei-vegogoni. A mani ĝita tarikakara ruaru maniĝeri tu ekalesia doĝorori tata arari ai beĝe iaĝosi, ma ĝia tauri ruaru tu ĝeri ĝauvei ema veiĝai Keriso ĝevaĝa-raĝe baregoani. ²⁴ Moĝesina naima, ĝemi veuravini vetoĝana korikori ema ĝai na ĝomi ĝavaĝa-raĝemini tauna korikori, ĝia ĝoirari ai boĝono vaĝa-fofori korikoria, be ekalesia doĝorori mabarari na beĝene ĝitaia ema beĝene vaĝa-moĝonimi.

⁹ Au na aĝitaiani tu, asi korana ta moĝo ĝomi na Barau ĝena tarima veaĝari moni ĝovarevarevinirini guruĝari au na ma bakiraĝirini. ² Korana ĝomi ĝemi ura boĝono vaĝa-kavari veĝata ĝotato moĝa tu ribagu, be moĝa tu Makedonia tarimari ĝoirari ai maki ĝomi aveiavi-iaĝimito. Au na ĝia avaĝa-guruĝarito, akirato, ĝomi Akaia ai ĝotanuni tarimami tu, ĝoraĝani laĝanina na veĝata beiaĝoma mo toma ĝorovina-toreto boĝono vini ĝana. Ma ĝomi na tarimarima boĝono vaĝa-kavari nuĝa-vekwaraĝina ĝoveini guruĝana mani ĝeseĝaĝiato, benamo Makedonia tarimari kotari maki ĝeura-dikadikato, ĝia maki beĝene vevaĝa-kava veĝata ĝetato. ³ A au na mai tarikakara maiĝeri atuĝu-iaĝosirini tauna korikori tu, beĝene riba, ĝai na

ĝavaĝa-veiavimini guruĝari tu dia guruĝa koriri moĝo. Be au aurani, ĝomi ĝemi varevare moniri tu boĝono gogo-toreri vauro boĝono venari-taĝo, au na ĝia akiravararito ilailanai. ⁴ Asi namo Makedonia tarimari kotari au ĝesi beĝe rakakauni, benamo ĝomi beĝe ĝitamini tu, dia ĝai na ĝaveiavi-iaĝimini gabunai beĝe ĝoitaĝomini, ĝomi ĝemi varevare moniri tu asi gogotore. Ĝomi tu asi bakiraĝimi, senaĝi ĝai tu beĝe maiaka-korukorumani, korana ĝai ĝomi ĝemi ai tu ĝatuĝamaĝidadamaĝi-baregoni nai. ⁵ Moĝesina naima au batuĝamaĝi, mai tarikakara maiĝeri namona tu nanoĝiri, be beĝene iaĝosi-guine; be ĝomi ĝemi veuravini varevarena moniri, mo ĝokiraĝi-torerito moniri tu beĝene kirami, ma boĝono tore-vegogo guineri vauro, ĝai boĝono nari-taĝoma. Benamo ĝai baĝana votu nai, ĝemi veuravini varevarena moniri tu toretaĝo. Monana bevaĝa-foforiani ĝomi ma ĝemi veuravini ĝesi ĝia ĝeri ĝovinini, a dia nuĝami asi iakuri ĝesi ĝovarevareni.

Vovoka bevaroni tarimana

⁶ Mai guruĝa akiraĝiani maiĝa tu boĝono tuĝamaĝitaĝoa: Ĝaniĝani ĝueri asi vovoka bevaroni tarimana tu, kwakwai maki ĝaniĝani asi vovoka bedoĝarini. A ĝaniĝani ĝueri ĝutuma gorogoro bevaroni tarimana tu, kwakwai maki ĝaniĝani ĝutuma lelevaĝi bedoĝarini. ⁷ Tarima ta nuĝanai evaĝa-moĝoniani ilailanai bene vini. A dia nuĝana ma daradarana ĝesi bene vini, o dia tarimarima ĝekirani beĝene tore veĝata ĝetoni naima beĝene vini. Korana nuĝana faka ema ma iakuna ĝesi evinini tarimana tu Barau na eura-viniani. ⁸ Ma Barau ĝena namo e varevare-bara lelevaĝina ĝomi iatami ai betorerini. Benamo monana ĝaro mabarari ai ĝemi ura dagarari mabarabarari boĝo ĝoitaĝorini, ema dia ĝoura-vinirini dagarari moĝo, senaĝi dagara kotari maki. Ema monana ĝauvei namori maki barego lelevaĝi boĝo veirini. ⁹ Buka Veaĝai ekirani kavana, “Barau na ĝena varevare tu asi-ĝeri e asi-ĝari tarimari barego lelevaĝi evinirini, ĝena vei-iobukaiobuka tu betanu-vanaĝi vanaĝini.”

¹⁰ Barau na ĝaniĝani ĝueri vamoka vei tarimari evinirini beĝene varori ĝana, ema tarimarima ĝaniĝani evinirini beĝene ĝaniri ĝana. Mai Barau sebona mainana ĝemi ĝaniĝani ĝueri ĝovarorito moĝeri bevaĝa-vovoka tabutaburini, ema ĝemi veiĝa namori ĝwaĝwari beĝe ĝutuma-gorogoroni. ¹¹ Ma dabara mabarari ai ĝomi bevaĝa-taĝamini, ma monana nuĝami sebonai e ma veuravinimi ĝesi varevare mabarari boĝo vinini. Benamo ĝai ĝemana boĝo tuĝurini varevareri tarimarima na beĝe ĝoitaĝorini nai, mabarari na Barau ma beĝe tanikiu-viniani. ¹² Korana mai ĝauvei ĝomi na ĝoveiani maiĝa tu, dia Barau ĝena tarimarima veaĝari na ĝeura-vinirini dagarari moĝo ĝovinirini, senaĝi mai ĝomi ĝemi varevare bakuri ai, tarimarima vovoka na Barau ĝetanikiu-vini baregoani. ¹³ Korana mai tarimarima ĝovaĝa-kavarini ĝauveiri, mainana ĝo-

mi ġemi veiġa namori bevaġa-fofori ginikaurini. Ma tarimarima beġe ribani, ġomi na Vari Namona tu dia murumi korina na moġo ġokiraġiani, senaġi ġokorana-iaġiani maki. Ema ġomi ġemi farefare e moni maki ma veuravinimi ġesi ġia e tarimarima mabarari ġesi ġovare-barabararini beġe ġitarini. Maiġeri veiġa namori loriri ai tarimarima na Barau beġe vonevone-raġeani. ¹⁴ Benamo ġia na ġomi beġe tuġamaġi-baregomini, ma iatami ai beġe ġauġauni. Moġesi beġe veini anina tu, Barau ġena namo e varevare barego lelevaġina ġomi iatami ai etanuni dainai. ¹⁵ Barau sitanikiu-vinia, korana ġia ġena varevare barego lelevaġina ġita evinirato bene.

Paulo na ġena ġauvei ġevaġa-rakavaia ġetato tarimari guruġari eveito

10 Maitoma au Paulo tauġegu na nuġagu ma manauna e maranana ġesi ġomi anoġimini. Mai nuġa manau e marana tu Keriso ġenana ġeiaġomani dagarari. Ġomi fakami ai tarima kotari na tu maiġesina ġeġofaġofa-iaġiguni, ġekirani, au ġomi ġoirami ai tu manau e aġarini, a ġomi sevimi na araka-ġerevaġini, irau ai atanuni, ġomi tu guruġa gwaġiġiri e metori atore-vinimini, ġetonì. ² Au na ġomi anoġimini, mani ġofaġofa guruġari asi boġono ġabi-raġeri, be ġomi asi bana vaġa-guruġa gwaġiġimi au baiaġosini nai. Korana au baiaġosini nai tu, au atuġamaġini, ġai ġeġofaġofa-iaġimani tarimari tu basi vaġa-guruġa gwaġiġi-vinirini. Maiġeri tarima na ġai ġeġofaġofa-iaġimani tu ġekirani, ġai tu roġo tanobara maġurina ġatanuni tarimari ġeri veiġai ġaiaġoni. ³ Oba, ġai tu moġoni roġo tanobarai ġatanuni, senaġi ġai tu dia mai tanobara tarimari ġevetarini kavana ġavetarini. ⁴ Ġai ġema vetari farefareri tu dia tarimarima ġimari na ġeveirini dagarari. Asiġina. Ġai ġema vetari farefareri tu kokore e seġuka baregori, Barau ġenana ġeiaġomani dagarari. Maiġeri na ġavetari-vinirini seġukari ema iaunegari baġa vaġa-rakavarini riba. ⁵ Ma maiġeri vetari farefareri na Barau ema ġena riba ġekoukou-ġaurini veġare-veġareri e veiġari mabarari ġavaġa-rakavarini. Ema tarimarima ġeri tuġamaġi irauirauri mabarari ġakira-fitoġarini. Ma tarimarima ġakirarini, ġeri tuġamaġi tu Keriso moġo beġene korana-iaġia. ⁶ Ma ġomi mabarami na Keriso moġoni boġo korana-iaġi korikoriani, moġa murinai vauro ġai na mani ġeseġafore-foreni tarimari ġeri rakava voiri metori baġa vinirini riba.

⁷ Ġomi tarimarima tu tauġanina vetoġana ġereġana moġo ġoġitaiani. Bema tarima ta tauġena evekiraġini, ġia tu moġoni Keriso ġena tarima korikori nai tu, bene riba, ġai maki Keriso ġena tarimarima ġia kavana. ⁸ Au tu Vereġauka na maoro e seġuka eviniguto, ġomi ġemi maġuri e veġabidadama bana vaġa-ruġa gwaġiġiri ġana, a dia bana vaġa-rakavari ġana. Ma au mai ġauvei aveiani nuġanai, bavekokorokuni tu asi bemaiaakaguni. ⁹ Au tu asi aurani ġomi iniġesi boġono tuġamaġi, au na ġomi tu vevaġa-gari fefari moġo atore-vinimini. ¹⁰ Au moġesi akirani, korana tarima kotari ġekirani,

“Paulo na fefa etorerini nai, guruġa tu baregori e ma seġukari etorerini, senaġi ġia tauġena ema fororini ġita ġerai, ġia ġitaġitana tu asi garina e ġena guruġa maki asi guguraġiri, ema asi mamiraġiri maki.”

¹¹ Maniġesina ġeguruġani tarimari tu beġene riba-maoro, ġai irau gabu na fefa kaması ġatore-iaġosini vetoġari ema mami-raġiri aiġesi, ġai baġasi fororini tauġanima korikoriri ai, ġema veiġa o ġauvei seġukari ema guruġari maki moġesi moġo ilaila, fefai ġomami-raġirini kavana.

¹² Ġai mani tauġeri moġo ġevevaġa-raġeni tarimari ġesi tu asi baġa vevaġa-vetovoni, ema ġai ġema ġauvei maki ġia na kara ġeveiani ġauveina ġesi asi ilaila ġauvei sebonai baġa kiraġiani. Asiġina ġinavaġi. Maniġeri tarima tu tauġeri moġo ma ġevevaġa-vetovoni, karori tari ġeri riba e veiġa ġesi. Ema ġia tu tauġeri moġo ta evariġisini, tauġena ġena veiġa karona ta ġenai evaġa-ilailaiani. Ġia maniġesi ġeveini tauna korikori, ġia tu moġoni asi iaunegari. ¹³ Senaġi ġai tu Barau na evinimato maorori e gaburi makari, moġeri nuġari ai moġo baġa vekokoroku-iaġirini. Ma ġomi mani ġotanuni tanona maki Barau na ġai evinimato tanona makana nuġanai. ¹⁴ Barau na ġai maoro evinimato, ġomi mani ġotanuni tanona maninai, Vari Namona baġa vari-fiuani e baġa vevaġa-riba-iaġiani. Moġesi naima maninai ġaġauveini vekokorokuna ġaveini tu ġamaoroni, korana ġai tu ġomi ġemi ai ġasiraġasito. Moġa lorinai ġomi mani ġotanuni maniġa tu, ġai ġema ġauvei tanona nuġanai, korana tu ġai na Keriso ġena Vari Namona maninai ġasi-ġwa-raġasiato. ¹⁵ Ġai tu Barau na evinimato tanori e maorori asi ġavanaġirini. Ema ġai tu dia tarima boruri na ġauvei ġeveiato vekokorokuri ġaveirini. Asiġina. Ġomi tu Keriso Varina Namona tu ġai na ġavaġa-ribamito. Ma ġai ġema tuġamaġi baregona tu, ġomi ġemi veġabidadama bebarego-iaġoni, benamo ġai ġema ġauvei ġomi vekaravami ai maki bebarego-lelevaġini. ¹⁶ Moġa murinana tu mani gabu maninana, tanobara kotari ġana ma baġa iaġoni, monai Vari Namona ma baġa ġobata-iaġiani. Korana ġai tu asi ġaurani, tarima tari na varau ġeġauvei-iaġirito gaburi, ġai na baġana vekokoroku-iaġiri.

¹⁷ Buka Veaġa ekirani, “Bema tarima ta eurani bene vekokoroku nai tu, Vereġauka moġo bene veiavi-iaġia.” ¹⁸ Korana dia tauġeri ġevekiraġi-varaġe varaġeni tarimari Barau na evaġa-moġoniani. Asiġina. Vereġauka na evaġa-raġeani tarimana moġo, Barau na evaġa-moġoniani.

Paulo ema apostolo ġofaġofari

11 Au ġegu ura sebona tu, au ġegu guruġa babori kota roġo boġoro seġaġiri e boġoro ġabi-raġeri. Mani ġemi veiġa ġoġabi-raġegu. ² Au ġegu ura barego vedaureana ġomi tu Keriso nuġanai moġo boġono tanu, ma Barau ġena ura baregona ġomi ġemi ai maki moġesi. Au tu moġa dainai ġomi ġemi ai amamani, mai tu Barau na eġabi-raġeani mamana. Au na ġomi tu tau sebona moġo ġana akira-kaumito, mo tu Keriso.

Moġesi naima au na ġomi anari-ginikaumini. Korana au ġegu ura tu, Keriso ema ekalesia ġeri veġaraġo ġaronai, ġomi tu noġa ġuiato ta futua ta ġesi asi eki-ma-karato ġuiatona kavana, namo vedaurea e vinuba, ġaraġori Keriso ġoirana ġana bana tuġu-kavimi.

³ Senaġi au tu agarini, korana mota na ġena ġofaġofa iaunegari na Eva eġofaiato, benamo Barau ġena guruġa asi ekorana-iaġiato kavana, boġo veini garina. Ġomi maki ġofaġofa guruġari na ġemi tuġamaġi beġe vei-veġonurini, benamo Keriso ġokorana-iaġi korikorani maġurina na boġo raka-veġitani. ⁴ Au na ġomi agari-vinimini anina tu maiġa, bema tarima ta eiaġosini, benamo ġomi ġemi ai Keriso boruna ta eġobata-iaġiani, dia ġai na ġaġobata-iaġiato Kerisona; o iauka boruna ta ma ġoġabia ġetomini, dia ġai na ġomi iatami ai ġimama ġatore-kaurito, benamo ġoġoitaġoato Iauka Veaġana; o Vari Namona boruna ġemi ġeġobata-iaġiani, dia ġai ġemana ġoseġaġiato ma ġoġabi-raġeato Vari Namona neganai, ġomi na moġeri tarima tu ġoseġaġirini, ma ġeri guruġai ġoġabi-raġerini moġo.

⁵ Senaġi au atuġamaġini, mani ġevekiraġini apostolo irauri veġata barego lelevaġiri ġetoni tarimari na, au tu asi ġevanaġiguto. ⁶ Aba, au guruġa-ġitaġita dabarana tu asi aribaiato, senaġi riba au ġegu ai tu etanuni. Ma maiġa tu dabara mabarari nuġari ai ġemi ai ġavaġa-fofori ginikaurito.

⁷ Ġomi ma ribami, au na ġomi ġemi ai Barau ġena Vari Namona aġobata-iaġiato tu asi voina, be mo ġauvei voina ġomi na tu asi ġoviniguto. Ma mo maġuri aveiato tu, au tauġegu avetore-variġoto, ġomi bana tore-varaġemi uranai. Ma ġomi ġotuġamaġini, mo veiġa au na aveiato tu avei-rakavato, ei? ⁸ Ġomi Vari Namona avaġa-ribamito-ġoi ġauveina voina tu, ekalesia doġorori tari na ġeviniguto-ġoi, noġa moġo ale-marito-ġoi. ⁹ Ma au ġomi ġesi tatanuto-ġoi nuġanai, dagara kotari aurato-ġoi nai, au na ġomi tu asi avaġadoġe ganiganimito-ġoi. Korana tu tarikaka tari, Makedonia na ġeiaġomato tarimari, ġia na aura-vinirini dagarari ġema-viniguto. Au tu ġomi vaġa-doġe-ganiganimi maġurina ta asi aveiato. Moġesi moġo bavei-iaġoni, asi bavaġa-doġe ganiganimini. ¹⁰ Keriso ġena guruġa moġonina tu aribaiato, ma nuġagu ai etanuni. Moġesi naima au baveiavini nai tu, mai Akaia tanona nuġanai etanuni tarimana ta asi bekira-ġoiguni riba. ¹¹ Au na mai veiġa aveiani tu, ġomi asi aura-vinimini nai ba? Moġoni, Barau ma ribana au na ġomi tu auravini-baregomini.

¹² Ma ġomi na au moni e farefare na asi boġono vaġa-kavagu atoni veiġana tu, roġo bavei-iaġoani-ġoi. Mai veiġa aveiani korana tu, mani apostolo ġofaġofari maniġeri beġene fofori-ginikau ġana. Mai tu noġa ġia kwakuri ai ġeruġa-taġoni tanona gaburena akwaiani, beġene fana-kafua, benamo beġene keto-ġura, ma monana ġomi boġono riba-korikori, ġia tu moġoni dia ġai ġesi ġauvei sebna ġaveiani. Korana ġia na kara ġeveiani tu ġeveiavi-iaġiani, ġeri ura ġomi na boġono vaġa-moġoniri, boġono kira, ġia tu moġoni ġai ġesi

ġauvei sebna moġo ġaveiani boġonosni ġana.

¹³ Maniġeri tarima tu apostolo ġofaġofari, ġauvei ġofaġofari ġeveirini. Ġia maniġeri tu tauġeri moġo ġevekiraġini, Keriso ġena apostolo ġetoni, senaġi mani tu ġeġofaġofani, ġia tu dia Keriso ġena apostolo korikoriri. ¹⁴ Mani veiġa maninana au nuġagu tu asi efarevaġini, korana Satani tauġena maki vetoġana ekefoani, noġa Barau ġena mama aneruna noġa moġo eveini, benamo tarimarima eġofarini.

¹⁵ Moġesina naima Satani ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari maki tauġeri moġo tarimarima ġoirari ai beġe vekiraġini, ġia tu Barau ġena vetuġunaġi tarimari. Ġia tu Barau na vau ġeri veiġa voiri bevinirini.

Paulo na ġena apostolo ġauveina ġaramanai midigu-midigu barego eġabiato-ġoi

¹⁶ Mo guruġa ma akiraġi-ġoiani. Tarima ta asi bene kira au tu babo. Senaġi bema ġomi na au boġo kira-baboguni nai tu, babo tarimari ġoġabi-raġerini e ġoseġaġi-vinirini kavana, au maki boġono ġabi-raġegu e boġono seġaġi-vinigu, be au maki kota bana vekokoroku. ¹⁷ Mai kara akiraġiani tu, dia Vereġauka na maoro eviniguni nai, maiġesi ġena guruġa na aiaġoni. Asiġina. Mai tu naveiavi uranai, babo tarimari ġeri veiġa na aiaġoni. ¹⁸ Korana tarima ġutuma tu tanobara maġurina ġetanuni tarimari ġeri vekokoroku na ġeiaġoni. Moġesi naima au maki baveiavini. ¹⁹ Ġomi na mani babo tarimari ġeri vevaġa-riba ġoġabi-raġerini e ġoseġaġirini, korana ġomi tauġemi moġo ġoveġitarini, benamo ġokirani, "Ġomi tu moġoni ma iaunegami," ġotoni. ²⁰ Moġoni, ġomi tu tarima ta ġomi ġemi ai eiaġosini, benamo ġena tuġu-rakaorakao tarimami ai evaġa-iaġomini, o ġemi-ġami everari-verari vaġirini, o kara eura-vinirini dagarari tu ġomi ġemina eġabini moġo, e tauġena moġo evetore-varaġe varaġeni, ema ġoirami eforo-bubuġaurini, mo tu ġena veiġa na e guruġa na, tarimana tu ġoġabi-raġeani ema ġoseġaġiani maki. ²¹ Au tu nakira emaiakaguni, korana ġai nuġama tu asi gwaġiġi, be maiġeri veiġa ġomi ġemi ai tu asi ġaveirito-ġoi.

Bema tarima ta ġia na eveirito veiġari eveiavi-iaġiani nai tu, au maki au na aveirito veiġari bavekokoroku-iaġiani riba. Au maiġesi aguruġani tu, babo ġeri guruġa na aiaġoni. ²² Ġia tu Heberu tarimari ġetoni, ei? Au maki Heberu tarimagu. Ġia Isaraela besena ġetoni, ei? Au maki Isaraela besena. Ġia Aberahamo tubuna ġatana ġetoni, ei? Au maki Aberahamo tubuna ġatana. ²³ Ġia Keriso ġena vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari ġetoni, ei? Au na Keriso vetuġunaġina tu nuġagu e tauġanigu mabarabarana ġesi Keriso vetuġunaġina aiaġo-viniani. Au tu ababoni, maiġeri guruġa akiraġirini, senaġi ġomi na roġo ġolaunaġi-naġiguni naima maiġesi aguruġani. Au tu avekwaraġi-lelevaġito, a ġia tu asiġi; ġaro vovoka ġediburaguto, ġekwari-rakava rakavaguto, ema ġaro ġutuma dori amaseto-ġoi. ²⁴ Iuda tarimari na vaġa-40 ġevekwari-iaġiani varona na tauġanigu ai vaġa-39 veġata ġekwariato. ²⁵ Vaġa-toittoi oro kwarina na ġeribiguto, vaġa-sebna fore na ġe-

takiguto, vaġa-toitōi davara nuġanai au araġeto boutina eġwa-kirakiraiato, be dori amaseto, ma ġaro ta tu davara boġi vinubana ta e ġaro vinubana ta arei-iaġiato tuba ta iatanai. ²⁶ Au tu gabu sebonai moġo asi atanuni, vanaġivanaġi gabu boruri na arakanaġi-rakanaġini, Keriso Varina Namona avari-fiuani. Ġaro tari ai tu ġarukai dori areini, ma ġaro tari ai tu seġafore tarimari na vefakari ai araka-ġurani, ma ġaro tari ai tu ġegu tanobara tarimari korikori na dori ġevaġiguni e ġevaġa-rakavaguni, ġaro tari irau bese tarimari na dori ġevaġiguni; ma ġaro tari vanuġa barari ai meto barego araka-ġoitaġorini, ma ġaro tari tu tano fakana nuġanai meto barego aġoitaġoni, ma ġaro tari tu davara nuġari ai dori amaseni; ma ġaro tari tu ġeve-tarikaka-ġofaġofani tarimari na ġevaġa-rakavagu ġetoni. ²⁷ Ġauvei metori aveini e avekwaraġi-rakavani, boġi ġutuma asi agenani; avito-maseni, ananu-maseni; ġaro vovoka tu ġaniġani aruġarini, korana aġani-veaġani bene, ma ġaro tari asi ġegu dabuġa, kefigi kori moġo, be enagureguni. ²⁸ Ma maiġeri dagara ġutuma ma bakiraġirini riba; senaġi iniġa moġo naki-raġia: Ġaro vanaġivanaġi rubu mabarari gabu tatai ġetanuni anuġa-vekwaraġi iaġi-baregorini. ²⁹ Ekalesia ta Iauka rekenai emoirani nai tu, au maki ġia ġesi amoira-sebonani. Ma ekalesia ta tarima ta na eġori-veġonuanai, benamo rakava eveini nai, au tu abaru-rakavani.

³⁰ Bema au asi ġegu dabara ta, ma navekokoroku batoni nai, au tu ġegu moira ġevaġa-ġorarini gaburi moġeri moġo bavaġa-veiavirini. ³¹ Ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana Barau ma ribana au tu asi aġofaġofani. Barau bitana vaġa-raġea mo vanaġivanaġi. ³² Damaseko ai atanuto-ġoi nai tu, Kini Areta ġena gavana na vetari tarimari ekirarito, vanuġa barana maġuna mabarana beġene nari-ġaua, au beġene ġabi-tarigu ġana. ³³ Senaġi au tu tarikaka tari na boseġa baregonai ġevaġa-tanu-ġuraġuto, benamo vanuġa maġuna windoana na varoseina ġetuġuriġoguto, benamo mo gavana ġimana na araga-maġurito.

Paulo ġena mata-vanaġi

12 Vekokoroku ai tu kara namona ta asi badoġariani, senaġi baveiavini roġo. Mata-vanaġi ai Vereġauka na evaġa-foforirito dagarari aġitarito ema aseġaġirito guruġari roġo nakiraġiri. ² Au tarima ta Keriso nuġanai ma ribagu; ġia tu Barau na eġabi-varaġeato guba vaġa-toitōina ġana. Mo veiġa eġorato negana na beiaġoma mo initoma tu laġani gabanana vasivasi (14). Mo tau guba vaġa-toitōina ġana tu iaukana roġo tauġanina nuġanai, o iaukana tauġanina na eveġitato, ma iaukana ġereġana moġo eġabi-varaġeato, moġa tu au asi ribagu, a Barau ġereġana moġo ma ribana. ³ Mo tarima au tu ma ribagu. A mo tarima tu iaukana roġo tauġanina nuġanai o iaukana tauġanina na eraka-veġitato vau mo maġuri eġorato, moġa au tu asi ribagu, senaġi Barau ġereġana moġa ma ribana. ⁴ Mai tarima akiraġiani maiġa tu, paradaiso

ġana eġabi-varaġeato. Benamo monai dagara tari ġita na asi ilaila bita kiraġi-fofori ġinikaurini, ema dagara ta ġesi maki asi bita vaġa-vetovorini dagarari, Vereġauka na ekiraġirito, eseġaġirito. Moġeri dagara tu tarima ta na asi ilaila bekiraġi-foforirini dagarari. ⁵ Au na tu moġesina tarimana ġereġana moġo bavaġa-veiaviani. A au tauġegu tu asi bavekokorokuni, au tu ġegu moiramaira gaburi moġeri baveiavi-iaġirini, (korana tu moġeri dairi ai tarima na asi ġevaġa-raġeguni). ⁶ Au navekokoroku barasi maki, au tu dia babo ġeri veiġa na bara iaġo, korana au tu guruġa moġoniri moġo bara kiraġiri bene. Senaġi au tu asi veġata aurani moġeri bana kiraġi-rosiri, korana asi ġegu ura moġeri dairi ai, au tarimarima na beġene tuġamaġi-varaġe-varaġegu. A au aurani tu, kara aveiani maiġa, tarimarima na beġene ġitaia vauro beġene riba-maoro, au tu tarima kamasigu.

⁷ Au tu Vereġauka na dagara iaru-korokorori evaġa-foforirito, benamo aġitarito e aseġaġirito, senaġi moġeri bakuri ai au tauġegu bavekiraġi-varaġe-varaġeni garinai tu, Barau na midigumidigu ta au tauġanigu ai etore-toġaiato. Moġa tu noġa ġini masikona ta au viriġogu nuġanai etanuni. Mo ġini masikona moġa tu iauka rakavana ta. Ġia tu Satani ġena vetuġunaġi eiaġo-vinini iaukana, au bene vaġa-midigu midigugu, benamo au asi bana vekiraġi-varaġe-varaġe ġana au ġegu ai etanuni. ⁸ Vereġauka tu vaġa-toitōina veġata anoġiato, mai Satani ġena vetuġunaġi-iaġovini iaukana au ġeguna bene koki-vaġia ġana. ⁹ Senaġina Vereġauka na maiġesina ekiraġuto, "Au ġegu namo e varevare-barana ġereġana moġo dagara baregona ġoi na oura-viniani, korana au ġegu seġuka tu moiramaira tarimana ġenana vauro efofori-korikorini." Moġesina naima au na tu ġegu moiramaira gaburi moġeri moġo baveiavi-iaġirini, Keriso ġena seġuka au ġegu ai bene tanu ġana. ¹⁰ Moġesi naima Keriso bakunai ġegu ġauvei nuġanai amoiramoirani, o tarima na guruġa e veiġa rakavari ġegu ai ġeveirini, o avekwaraġini nai, o ġevaġa-midigu midiguguni nai, o ġegu dabara doko ġarori ai, au tu aiakuni averereni moġo, korana amoirani negari ai tu, kokore barego vedaureana ma aġoitaġoni.

Paulo ġena ura sebona tu Korinto ekalesiana doġorona bene vaġa-kavaia

¹¹ Au tu tauġegu babo ai bavevaġa-iaġo, maiġesi aguruġani, senaġi mai dia au tauġegu nuġagu siga moġo maiġesi aveini, au ġomi na ġotuġu-naġinaġiguni naima, babo ai avevaġa-iaġoni. Au tu ġomi na namogu boġoro kiraġi, senaġi ġomi na au tu ġokuretoġaguni. Aba, au tu moġoni asi aragu, senaġi mani ġemi "apostolo iaru-korokorori" na au tu asi beġe vanaġiguni. ¹² Apostolo korikoriri vetoġari tu vevaġa-gwaġiġi ai, vetoġa boruri ai, nuġa-farevaġi veiġari ai, ema seġuka veiġari boruri ai ġevaġa-foforirito ġomi ġoirami ai, be ġoġitarito maniġeri. ¹³ Ġomi tu kamara veiġai au na ġomi asi atuġamaġikau-baregomini, ekalesia doġorori kotari atuġamaġikau-baregorini ka-

vana, ei? Asi veiġa tai. Asiġina. Au na ġomi tu moġoni, ġomi ġesi tatanuto-ġoi, monai moġo asi aurato-ġoi, au uragu ai boġono vekwaraġi. Benamo moġa moġo. Ma bema mai veiġa maiġa ġomi na ġoġitaiani asi namo nai tu, benamo anoġimini, ġegu mai vei-rakava boġono tuġamaġi-fitoġaia.

¹⁴ Au toma tu bavei-kavi, naiāġosi atoni. Mai ma baiāġosini maiġa tu ġomi rakaġitami avaġa-toitoiani maiġa. Mai ma baiāġosini mainai maki, asi ma bavaġa-vekwaraġimini, korana au tu dia ġomi ġemi farefare e moni urari na baiāġosini, asiġina, au tu ġomi moġo urami na baiāġosini. Au na ġomi maiġesina aveimini tauna korikori tu maiġa, dia natu na tama sina ġeri farefare e moni etore-ġerevaġirini. Asiġina. Tama sina na naturi ġeri farefare e moni ġetore-ġerevaġirini.

¹⁵ Moġesina naima au baiāġosini nai, ma iakugu ġesi, kara ġegu ai maiġeri mabarari ġomi bavinimini, ema au maki nuġagu mabarana ġesi bavinimini, ġomi bana vaġa-kavami ġana. Bema au na ġomi tu auravini-baregomini, karase nai ġomi na au tu asi ġouravini-baregoguni?

¹⁶ Kotari na maki ġevaġa-moġoniguni, au ġomi tu asi avaġa-vekwariġimito-ġoi, senaġi maiġesi ma ġekiraguni. Au tu iaunega rakavarakava, be au na ġomi ġemi ai moni tu ġofaġofa dabarari tari na aġabirito-ġoi ġetoni.

¹⁷ Be mo tarima tari ġomi ġemi ai atuġu-iaġosirito, moġeri tu akirarito, ġomi ġemi ai au ġegu moni maki beġene gogo atato ba? ¹⁸ Au na Tito anoġiato, ġomi beneasi raka-ġitami atato nai tu, ġita tarikakara ta maki atuġuato, be Tito ekavaiato, ġeiaġosito. Ma Tito eiaġosito nai tu, ġomi ġemi moni easi ġofaġofa-iaġirito, ei? Tito ema au tu iauka sebna nuġana moġo ġaġauveini, ema dabara sebna na moġo ġaraka-iaġoni.

¹⁹ Ba ġomi vanaġivanaġi ġotuġa-maġini, ġai tu baku-ma ġabiġauri guruġari ġomi ġemi ai ġakiraġini ġotoni, ei? Moġoni, ġai tu Keriso nuġana ema ġai kara ġakiraġirini tu Barau ġoirana ġaguruġani. Au na aura-vinimini tarimami, ġoseġaġi, ġai na mai kara ġaveirini dagarari mabarari maiġeri tu ġomi boġono kokore urana ġaveirini. ²⁰ Au tu agarini, korana au basi-raġasini nai, ġomi tu dia au na aura-vinirini veiġari ġovei-tanurini basi-ġoitaġomini, benamo ġomi na ġoura-viniani veiġana au ġegu ai asi boġo doġariani garina. Au agarini, ġomi tu roġo ġovevaneni, ġomanani, ġovebaru-vini rakava-rakavani, ġomata-ġaniġanini, karomi guruġa asi namori ġovinirini, ġoverori-toreni, ġoveiavini, nuġami e ġemi tuġamaġi dia gabu sebonai, senaġi irauirau. ²¹ Ma au agarini, au basi-votuni nai tu, au ġegu Barau na au bevaġa-maiakaguni ġomi ġoirami ai, benamo matagu gorari beġe riġoni, korana ġevei-rakavato tarimari tu asi ġevetuġa-maġi-kureto veiġa rakavari ġerina, kima maġurina na ema mata-boraġa veiġari na. Maiġeri veiġa ġerina ġia ġevemiro-fatafatani.

Vekira-toreġau magona

13 Mai tu vaġa-toitoina au ġomi ġemi ai mai aiaġosini. Ma Buka Veaġai ekirani kavana, "Tari-ma ruarua o toitoi na beġe vaġa-moġonirini guruġari tu moġoni korikori." ² Au vaġa-ruaruana ġomi asi-raka-ġitamito nai tu, ġevei-rakavani tarimari e tarima kotari maki au na akira-toreġaurito, au na kara baveiani au baiāġosini nai. Ma maitoma tu au manaġai roġo mai-ġegu nuġana, ma avaġa-guruġamito kavana ma akira-toreġaurini. Bema au ma baiāġosi-ġenoġoini nai, deikara roġo rakava veiġari evei-tanuni tarimana tu, gwaina asi basi-ġabiani, ġena vei-rakava voina metona baviniani. ³ Korana ġomi ġemi ura tu boġono vaġa-moġonia veġata, Keriso tu moġoni au ġeguna eguruġani ba asiġina. Ġoseġaġi, Keriso ġomi ġemi ai tu asi emoirani, asiġi. Ġia kara ġomi fakami ai neveia betoni seġukana tu barego lelevaġi. ⁴ Aba, Keriso, mo tu tauġanina ġena moiramaira lorina, satauro tuġunai ġeikoko-kauato, benamo emaseto, senaġi ġia initoma tu Barau ġena seġukai emaġuri-tanuni. Iesu Keriso nuġana ġai maki tauġani ai tu moiramaira Iesu kavana, senaġi Barau ġena seġukai ġamaġuri-tanuni Keriso ġesi. Ema ġomi ġemi ai ġai na kara baġa veiani tu mai Barau ġena seġukai.

⁵ Ġomi tauġemi nuġami ema ġemi maġuri boġono ragaġi-ginikauri, ġomi tu moġoni ġoveġabidadamani ba asiġina. Ġomi tauġemi ġemi maġuri na ema ġemi veiġa na boġono vevaġa-fofori korikori! Ba ġomi tauġemi tu asi ġoriba-maoroni, Keriso Iesu tu ġomi nuġami ai etanuni ba? Bema moġoni tauġemi ġoveto-vo-naġini, benamo ġoribani, Keriso tu dia ġomi nuġami ai, monai vauro ġomi tu moġoni asi ġoveġabidadama-korikorini. ⁶ Au moġoni aribani, ġomi tauġemi na ġai boġo riba-maoromani, ġai tu moġoni Keriso vetuġunaġina ġaiaġo-vinini, a dia Barau na asi evaġa-moġonimato tarimama. ⁷ Ma ġai ġema ġauġau ai Barau ġanoġiani, ġakirani, ġomi bene vaġa-kavami, be veiġa rakavana ta asi boġono veia. Ġai tu dia ġaġuriġurini, ġakirani, tarimarima na ġai vetovo-naġi ai ġakokoreto, moġa beġene ġitaia ġatoni. Asiġina. Au ġegu ura ġomi tu vei-iobukaiobuka tarimami ai boġono iaġo. A tarima-rima beġe kirani, ġai tu ġaketo-to beġe toni, moġa ġai na tu asi ġatuġa-maġiani. ⁸ Korana tu ġai na guruġa moġonina kouġauna veiġana ta tu asi ilaila baġa veiani, a ġai na tu guruġa moġonina moġo baġa vaġa-foforiani. ⁹ Ġai ġamoirani nuġana, ġomi ġokokoreni tu, ġai ġema iaku ebaregoni. Ema ġai ġema ġauġau baregona ġaveiani tu, ġomi boġono kokore-korikori ġemi veġabidadamai. ¹⁰ Moġesina naima mai fefai maiġeri guruġa atore-vinimini, au mainai roġo maiġegu nuġana. Korana au asi aurani, au banasi-raġasi nai tu, ġomi bana vaġa-guruġa gwaġiġimi. Korana Vereġauka na au mai maoro baregona eviniguto tu, ġomi ġemi veġabidadama bana vaġa-kokoreri, a dia bana vaġa-rakavari ġana.

Veġabituġu dokona

¹¹ Tarikakagu, ġegu guruġa magona tu maiġa, boġono gena. Tuġamaġi barana ġoirami ai boġono torea tu, boġono namo-vedaurea, ġegu guruġa mabarari boġono korana-iaġiri. Nuġami beġene gwaġiġi, mabarabarami tuġamaġi sebona moġo boġono ġabia, maino ai boġono tanu, ema veuravini e maino Barauna ġomi sevisevimi ai bene tanu.

¹² Karomi tata vetarikaka verauna na boġono vaġa-namori.

¹³ Veaġa o ekalesia tarimari mabarari na ġeri vevaġa-namo ġemi ai ġetuġu-iaġosiani.

¹⁴ Vereġauka Iesu Keriso ġena namo e varevare-bara ema Barau ġena veuravini ema Iauka Veaġa ġena vekako namona, ġomi mabara-barami iatami ai bene tanu.

GALATIA

Galatia vaġa-foforina guruġari

Paulo na mai fefa tu betaġu Antioka, Efeso o Makedonia ai etanuto-ġoi nuġanai etoreato. Mai tu laġani 48 ema 58 fakari ai ta etoreato. Mo tu Iesu maki emaseto murinai vau. Ġia ġena guruġa baregori mai fefa nuġanai tu karoa 2:19-21; 3:2-3; 3:11; 5:1 ekiraġirito.

Paulo na mai fefa etoreato korana tu Iuda tarimari tari ġe-ekalesiato moġeri na Galatia ekalesiari vevaġa-riba kerereri ġevinirito-ġoi naima. Ġia ġekirato-ġoi, tarimarima tu Mose ġena taravatu guruġari beġe korana-iaġirini vauro vevaġa-maġuri korikori beġe ġoitaġoani. Moġesi naima evaġa-guruġa gwaġiġirito, ekirarito, maġuri ema vei-iobukaiobuka tu veġabidadama ġereġana ġenana moġo Barau ġena namo ema varevare-bara nuġanai bita ġabiani, a dia ġera ġauvei e veiġa ġerina. Ema ekirarito, ġita tu Keriso ġena mase na taravatu ġena seġuka na eruġa-vaġirato, ema ġita tu Iauka Veaġa varau taġabiato, be Iauka na bene ġori-kaura.

Paulo na ġena fefa tu maiġesi eboioġaiato:

1. Paulo tauġena na Vari Namona guruġana ekiraġiato - karoa 1-2
2. Vevaġa-maġuri tu taravatu ġenana ba Barau ġena namo e varevare-bara ġenana eiaġomani - karoa 3-4
3. Veiġa rakavari ġerina bitana raka-faka ba roġo bitana veiri - karoa 5-6

¹ Au Paulo, apostolo tarimagu na mai fefa tu ġomi Galatia nuġanai ekalesia doġoromi ġemi atore-iaġosiani. Au tu dia tarimarima ġeri urai mai ġauvei aveiani, e dia tarima ta na etuġuguto, mai apostolo ġauveina bana veia etato. Asiġina. Au tu Iesu Keriso ema Tamara Barau na etuġuguto nai, mai apostolo ġauveina aveiani. Iesu Keriso tu Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato. ² Ġegu vevaġa-namo tu tarikakara mabarari au ġesi mainai ġatanuni ġesi, ġomi Galatia nuġanai ekalesia doġoromi ġemi ġatuġu-iaġosiani.

³ Barau ġita Tamara ema Vereġauka Iesu Keriso ġerina namo e varevare-bara ema maino ġomi ġemi ai bene tanu. ⁴ Iesu Keriso na ġita ġera Barau ema Tamara ġena ura ekorana-iaġirito, ġia tauġena ġena maġuri ġita ġera rakava dainai etore-tariato. Mo veiġa eveiato anina tu, ġita toma mai tanobarai etanuni rakavana ġenana bene vaġa-maġurira uranai. ⁵ Tamara Barau arana bitana vaġa-raġea vanaġivanaġi! Amen.

Vari Namona tu sebna kwariġutu moġo

⁶ Ġomi na mani maġuri boġo veia nai, au tu badaradara-rakava moġo. Korana ġomi tu Keriso ġena namo e varevare-bara lorinai, Barau na ekeamito, ġena tarimarimai boġono iaġo ġana. Ma nuġanai ġomi tu asikauna ġia ġenana ma boġo ragaraka-veġita, benamo vari boruna ta ma boġo ġabi-raġea. ⁷ Mani vau boġo ġabi-raġea maniġa tu dia Vari Namona. Asiġina ġinavaġi moġo. Ġomi mani tu moġoni, tarima kotari na ġeġofa-veġonumini. Ġia ġeurani tu, Keriso Varina Namona beġene vei-veġonua veġata ġetoni. ⁸ Senaġi ġai na ġomi tu Keriso Varina Namona moġo ġemi ġaġobata-iaġiato, ma vari boruna ta tu asiġina. Bema ġai o guba aneruna ta vari boruna ta ġemi ma baġa

ġobata-iaġiani nai, dei moġesina beveini tarimana tu, rakava baregona ġenai betanu-vanaġi vanaġini. ⁹ Mai guruġa tu bita kiraġia, senaġi au na mai akiraġi-ġenoġoiani. Bema tarima ta na ġemi ai "Vari Namona" easi-ġobata iaġiani, senaġi ġia na eġobata-iaġiani varina tu mo ġoġabi-raġeato varina moġa ġesi asi ilaila nai tu, mo tarima ġenai rakava metona baregona bene tanu-vanaġi vanaġi.

¹⁰ Au maiġesina aguruġani tu, tarimarima na beġene ġabi-raġegu ġana, ba Barau na bene ġabi-raġegu? Ba mai tarimarima iauri navaġa-namori ġana aguruġani? Bema tarimarima iauri initoma maki roġo navaġa-namori barasi, au toma Keriso ġena vetuġunaġi ai tu asi bara iaġo.

Paulo apostolo tarimanai eiaġoto varina

¹¹ Tarikakagu mabarami, au na ġomi avaġa-guruġa korikorimini. Mo Vari Namona na ġomi ġemi ai aġobata-iaġiato, moġa tu dia tarima ta ġenana erefo-taġuito moġo varina. ¹² Mai Vari Namona maiġa, au na tu dia tarima ta ġenana aġabiato, ema dia tarima ta na evaġa-ribaguto. Asiġina ġinavaġi. Mai Vari Namona maiġa tu Iesu Keriso tauġena na ġegu ai evaġa-foforiato vau aribaiato.

¹³ Au guinenai Iuda ġeri doġoro nuġanai atanuto-ġoi nai, kara aveirito-ġoi variri tu ġoseġaġirito, be ġomi ma ribami. Barau ġena ekalesia doġorona aiġesi avaġa-midigu midigurito-ġoi e alai-lausilausirito-ġoi bana vaġa-rakavari veġata atato-ġoi variri tu ma ribami. ¹⁴ Au na Iuda seneri ġeri maġuri mabarabarari akorana-iaġi ginikaurito-ġoi. Ma au na mai maġuri aveiato-ġoi nuġanai tu, Iuda tarimari au ġuru karogu tauri mabarari au na aguline-iaġirito-ġoi.

¹⁵ Senaġi au tu roġo sinagu legana nuġanai, Barau na eġabi-viriġiguto, ema ġena namo e varevare-bara lorinai ekeaguto, ġia ġena ġauvei bana veia etato. Benamo Barau na eura-viniato ġaronai, ¹⁶ Natuna au ġegu ai evaġa-foforiato. Keriso au ġegu ai, Barau na evaġa-foforiato, anina tu, ġia eurato, au na Natuna Varina Namona irau bese tarimari ġeri ai bana ġobata-iaġia ġana. Barau na Natuna ġegu ai evaġa-foforiato nai tu, tarima ta ġenai asi ma avedanaġito. ¹⁷ Ierusalem ġana ġeapostolo-guinetto tarimari ġeri ai vedanaġi maki asi avaraġeto. A au mo veiġa aġoitaġoato murinai tu, maoromaoro Arabia ġana aiaġoto. Ma monana ma aġenoġoi-iaġoto Damaseko ġana. ¹⁸ Monai, laġani toitoi (3) ġevanaġito murinai vau, Ierusalem ġana avaraġeto, Petero ġesi baġana guruġa-ġuruġa uranai. Petero ġesi Ierusalem ġaro gabanana imaima (15) ġatanuto. ¹⁹ Au mo negai apostolo boruna ta tu asi aġitaiato. Au tu Vereġauka tarina Iakobo (o Iames) moġo aġitaiato. ²⁰ Barau ġoiranai au na ġomi mai tu guruġa moġoniri atore-vinimini, asi aġofaġofani.

²¹ Ierusalem araga-kwaneato tu, Siria ema Kilikia tanori ġana aiaġoto. ²² Keriso ġena tarimarima, Iudea tanonai ġetanuni ekalesiari, au ġitaġitagu ġia tu asi ribari. ²³ Senaġi ġia na au tu varigu korina moġo maiġesi eragato ġeseġaġiato-ġoi, ġekirato-ġoi, "Ġita guinenai evaġa-midigu midigurato-ġoi e elai-lausi-lausrato-ġoi tarimana, toma tu nevaġa-rakavaia etato-ġoi veġabidadamana ma eġobata-iaġiani." ²⁴ Benamo Barau na kara au ġegu ai eveiato, moġa ġeseġaġiato nai tu, Barau ġevaġa-raġeato.

Apostolo tarimari na Paulo ġena ġauvei ġevaġa-moġoniatto

2 Laġani gabanana vasivasi (14) ġekorito murinai vau, Banabas ġesi Ierusalem ġana ma ġaġenoġoi-iaġoto. Tito maki au na aġori-kauato, be ġia maki ġaiaġoto. ² Au tu Barau na ġegu ai evaġa-foforiato, naima aiaġoto Ierusalem ġana. Ma monai Vari Namona, irau bese tarimari ġeri aġobataiato-ġoi varina, Ierusalem ekalesia ġeri akiraġiato. Ma mo Vari Namona tu veġorikau tarimari baregori ġereġari ġeri ai maki akiraġiato, ġia na ġegu ġauvei beġene vaġa-moġonia ġana; korana agarito, akirato, asi namo au ġegu ġauvei guinena moġa, o mai ġauvei variġuna aveirini maiġa asi tauri ai beġe iaġoni gariri. ³ Tito tu Grik tarimana, ma au Ierusalem ġena, ġia tu au ġesi, senaġi ġia tauġanina kefina beġene lama-vaġia ġiġiraġena tu asi ġeveito. ⁴ Senaġi ekalesia o tarikaka ġofaġofari tari ġai fakamai ġerakatoġa-ġairito, ġeurato tu, Tito tauġanina kefina beġene lama-vaġia veġata ġetato. Ġia ġai fakamai ġema-rakatoġa-ġairito, korana ġeurato, ġai Keriso Iesu ġesi ġasebonato nai, ġai ġema maġuri namona e fakana maiġa, beġene ġitalemaia uranai. Korana ġia ġeri ura tu, Iuda ġeri sene taravaturi na ġai ma beġene barubaruma maia.

⁵ Senaġi hora misina nuġanai ta maki ġia garori tu asiġina ġinavaġi veġata ġaseġaġirito. Ġai moġesina

ġaveito tauna korikori tu, Vari Namona guruġana moġonina ġomi rekemi ai bene tanu-vesiriġu uranai.

⁶ Veġorikau tarimari baregori tu ma arari, a asi arari au ġegu ai, ġia tu ilaila moġo. Barau na tarimarima tu dia tauġanina murikana vetoġana eġitaiani. Maniġeri veġorikau tarimari na guruġa ta auna vari iatanai tu asi ġetore-kauato. ⁷ Senaġi ġeġitaguto, Barau na au ġauvei eviniguto tu, mero tauġaniri kefiri asi ġelama-vaġirito tarimari ġeri, mo tu irau bese tarimari ġeri, Vari Namona bana ġobata-iaġia etato, ilailana Petero mero tauġaniri kefiri ġelama-vaġirito tarimari ġeri ai, mo tu Iuda tarimari ġeri ai, Vari Namona bene ġobata-iaġia etato kavana. ⁸ Korana Barau Iuda tarimari ġeri apostolo tarimana Petero ġena ġauvei nuġanai eġauveito-ġoi kavana tu, au irau bese tarimari ġeri apostolo tarimagu ġegu ġauvei nuġanai maki eġauveini.

⁹ Iakobo (o Iames), Petero ema Ioane tu rubu duġuna tarimari monai. Ġia na au ġegu ai Barau ġena namo e varevare-bara ġeġita-leaiato, benamo ġimari aroribari na au e Banabas ġeġabi-rukumato. Moġa anina tu, ġia ma nuġari mabarari ġesi ġekirato, Banabas ema au tu irau bese tarimari ġeri ai, ma ġia tu Iuda tarimari ġeri ai beġe iaġoni. ¹⁰ Guruġa sebona moġo ġai ġevinimato tu ġekirato, asi ġeri-ġari tarimari baġana tuġamaġiri e baġana vaġa-kavari ġetato. Senaġi mai veiġa tu au tauġegu na maki bana veia veġata atoni veiġana.

Paulo na Petero ekira-feiato, korana veiġa ġofaġofana eveiato nai

¹¹ Petero Antioka ġana eiaġomato neganai tu, au na ġoirana ġutu-ġutunai akira-matana matanaiato, korana ġia na veiġa eleaiato nai. ¹² Tovotovonai Iakobo na etuġurito tarimari Petero ġenai roġosi roġo beġere laġasi neganai, Petero tu irau bese tarimari ġesi ġeġaniġani vegogoto-ġoi. Senaġi Iakobo na etuġurito Iuda tarimari ġevotuto nai, ġia tu irau bese tarimari fakari na ma eraka-veġitato. Petero irau bese tarimari fakari na eraka-veġitato, korana mero tauġaniri ġelama-vaġirini veiġana ġekorana-iaġiani tarimari, Iuda tarimari, gariri eveito nai. ¹³ Iuda tarimari kotari maki Petero ġesi ġesebonato, be Petero ġena mo veiġa ġofaġofana ġeveiato. Ma Banabas maki ġia ġeri mai ġofaġofa maġurina na, be ġia maki ġeġofa-darereato.

¹⁴ Senaġi au ġegu ġitaġitai ġia tu Vari Namona maġurina korikorinai tu asi ġerakato-ġoi naima ġia mabarabarari matari ġutuġuturi ai au na Petero akira-matana matanaiato, akirato, "Ġoi tu Iuda tarimamu, senaġi Iuda tarimari ġeri sene maġurinai tu asi otanuni, a ġoi tu irau bese tarimari ġeri tanu-maġurinai otanuni. Ma kara dainai tu irau bese tarimari ovaġa-naġirini, Iuda tarimari seneri ġeri taravatu lorinai beġene tanu otoni, ei?"

Iesu bevaġa-moġoniani tarimana na moġo, Barau na vei-iobukaiobuka tarimanai bekiraġiani

¹⁵ Aba, ġita Iuda tarimara tu Iuda korikoriri ġerina taġorato. Ġita tu dia irau bese tarimari ġerina taġora-

to. Irau bese tarimari tu vei-rakava tarimari. ¹⁶ Ma ġita Iuda tarimara tu ribara, Barau na tarimarima tu dia taravatu na ekiraġirini veiġari ġekorana-iaġi ginikaurini nai, ekirarini, asi ġeri vei-rakava etorini. Asiġina. Ġia tu Keriso ġenai ġeveġabidadamani naima ekirarini, asi ġeri vei-rakava etoni. Ġita maki moġesi. Keriso Iesu tavaġa-moġoniato naima Barau ekirato, asi ġera rakava etato. Dia taravatu na ekiraġirini veiġari takorana-iaġi ginikaurini dainai. Asiġina. Keriso ġenai taveġabidadamato nai. Korana tu taravatu ekorana-iaġi ginikauani tarimana ta Barau na tu asiġina ġinavaġi beġabi-raġeani. Asiġina moġo. ¹⁷ Bema ġita Iuda tarimara tavekwaraġini, taurani, Keriso ġesi bitana sebona, be Barau na bene ġabi-raġera tatonai nai tu, ġita tauġera tavevaġa-foforini, ġita tu vei-rakava tarimara. Moġa anina tu, Keriso eiaġomato vei-rakava benema vaġa-baregoa ba? Asiġina ġinavaġi! ¹⁸ Bema au na mo taravatu, asi tauri ai avaġa-iaġorito dagarari, ma navaġa-ruġa ġenoġoiri atoni nai, au tu moġoni vei-rakava tarimagu, taravatu asi akorana-iaġiani. ¹⁹ Korana taravatu akorana-iaġirito-ġoi maġurinai au tu varau amaseto, be taravatu au na asi ma bakorana-iaġi ġenoġoiani. Taravatu akorana-iaġiato-ġoi maġurinai au tu amaseto anina tu, Barau ġena moġo bana tanu uranai. ²⁰ Au tu Keriso ġesi ġesatauro-sebonaguto; dagara sebona tu, roġo maġuri atanuni, senaġi mai tu dia au tauġegu ġegu maġuri. Asiġina. Mai tu Keriso au nuġagu ai maġuri etanuni. Au mai tauġani nuġanai mai maġuri atanu-iaġiani maiġa tu, Barau Natuna ġenai aveġabidadamani lorinai atanuni. Mai Barau Natuna na au eura-viniguto, ma au maġuri bana ġabia ġana, tauġena ġena maġuri evini-fitoġaiato. ²¹ Au na Barau ġena namo e varevare-bara tu asi atore-veġitiani. Asiġina ġinavaġi. Korana bema tarima ta na taravatu bekorana-iaġiani nai, vei-iobukaiobuka tarimanai beiaġoni neganai, Keriso tu bere mase-kava, asi ġena namo ta.

Taravatu tana korana-iaġia, ba veġabidadamai moġo bisini tanu

3 Ġomi Galatia tarimami babomi! Iesu Keriso satauro ai ġeikoko-kauato varina tu au ġegu ġobatai, be matami ġutuġutunai akiraġi-fofori ginikauato. Ma ġomi mai tu kamara ġora tarimana na ġemi tuġamaġi bemeġa-veġonuri maia, ei? ² Au aurani, mai dagara sebona ġomi na ġokira-varagu: Ġomi na Iauka Veaġa tu taravatu ġokorana-iaġi ginikauato nai ġoġabiato, ba Keriso Varina Namona ġoseġaġiato, benamo ġovaġa-moġoniato nai ġoġabiato? ³ Ġomi tu moġoni boġo babo-korikori, ei? Ġomi maġuri variġuna dabaranai raka tu Iauka Veaġa ġena seġukai ġosinaiato, maitoma ġomi ġourani, magona tauġemi ġemi kokore ai boġono ġoitaġoa ġotoni? ⁴ Be, ġomi mo meto ma midigumidigu tu ġoġoitaġo-kavarito, asi ġeri namo ta? Senaġi mo meto ma midigumidigu, au ribagu tu, asi ġoġwa-kavarito. ⁵ Ma nadanaġimi atoni, Barau na ġomi Iauka Veaġa evinimini e fakami ai nuġafarevaġi veiġari boruri eveirini, korana ġomi na tara-

vatu ġokorana-iaġi ginikauani nai ba? Ba Keriso Varina Namona ġoseġaġiani, benamo ġovaġa-moġoniani dainai?

⁶ Ġotuġamaġi-ġenoġoi, Aberahamo ġotuġamaġia: “Ġia tu Barau na ekiraġi-toreato guruġana evaġa-moġoniato naima, Barau ekirato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana, etato.” ⁷ Moġesina naima boġono riba, Barau ġeġabidadama-viniani tarimari ġereġari moġo Aberahamo natuna. ⁸ Buka Veaġai etore-guineato guruġana na ekiraġiani, ekirani, ġoirai Barau na irau bese tarimari tu ġeri veġabidadama ġerina vau bekirarini, asi ġeri rakava betoni. Moġesina naima, Aberahamo ġenai Vari Namona tu ekiraġi-fofori guineato, ekirato, “Tanobara mabarabarari beseri tu, ġoi ġemuna vau vevaġa-namo beġe doġariani.” ⁹ Aberahamo na Barau eġabidadama-viniato, benamo Barau ġenana vevaġa-namo eġoitaġoato. Moġa ilailanai Barau ġenai ġeveġabi-dadamani tarimari mabarabarari tu, Barau ġena vevaġa-namo beġe ġabi-ani.

¹⁰ Taravatu ġekorana-iaġi ginikauani vau, Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimari ai beġe iaġoni ġetoni tarimari mabarari iatari ai tu rakava metona lelevaġina etanuni. Korana Buka Veaġai tu maiġesina ekirani, “Taravatu bukanai ġetorerito guruġari asi ġekorana-iaġi vanaġi-vanaġirini tarimari iatari ai tu rakava metona lelevaġina betanuni.” ¹¹ Buka Veaġa na bevaġa-fofori ginikaua, taravatu bekorana-iaġiani tarimana Barau ġoiranai tu dia vei-iobukaiobuka tarimana. Korana “Barau beġabidadama-viniani tarimana tu vei-iobukaiobuka tarimanai beiaġoni, be bemaġurini.” ¹² Taravatu tu irau veġata, ġia tu dia veġabidadama ġenana eiaġomani. Korana Buka Veaġa ekirani, “Taravatu ekorana-iaġi ginikauani tarimana tu taravatu ġenana moġo maġuri beġabiani.”

¹³ Senaġi ġita tu taravatu ġena rakava metona lelevaġina ġenana Keriso na varau evoi-vaġirato. Ġita tu ġia tauġena na eruġa-boroġirato, benamo mo rakava meto lelevaġina tu ġia na eġabiato. Korana Buka Veaġai etoreato, ekirani, “Ġau ai ġetou-kaurini, ġemaseni tarimari mabarabarari iatari ai tu Barau na rakava meto lelevaġina etore-kauani.” ¹⁴ Keriso na ġita taravatu ġena rakava meto lelevaġina ġenana evoi-vaġirato, tauna korikori tu, Barau na Aberahamo vevaġa-namo eviniato, mo vevaġa-namo moġa tu irau bese tarimari na maki Iesu Keriso ġenana beġene ġabia uranai. Korana mo dabarai tu, Barau na ekiraġi-toreato Iaukana tu Iesu Keriso beġe vaġa-moġoniani tarimari mabarari na maki beġe ġabiani.

Barau ġena taravatu na Barau ġena guruġatore guinea asi ilaila bekoki-fitoġaiani

¹⁵ Tarikakagu mabarami, tarimarima ġera tanu-maġurinai guruġa vaġa-ilailana ta nakiraġia. Vaġa-ilailana tarimarima ġera kiraġitore guruġana emoġonini, benamo tavaġa-ruġaiani nai tu, mo guruġatore moġa tarima ta na asi ma bekira-fitoġaiani o iatanai guruġa boruna ta asi ma betore-kauani. ¹⁶ Ba-

rau na mo guruġatore guruġari tu Aberahamo ema Aberahamo besena sebna moġo ġeri ai ekiraġirito. Buka Veāġai etoreato guruġana tu dia maiġesi ekirani, “Ġoi besemu ġutumari ġeri,” korana moġesi bere kira tu tarimarima ġutuma bere kiraġiri; senaġi ġia tu ekirani, “Ġoi besemu sebna ġenai.” Mai tu tarima sebna kwariġutu moġo ekiraġiani, mo tu Keriso ġereġana moġo ekiraġiani. ¹⁷ Au na kara akiraġiani tu iniġa: Barau ġena guruġatore guruġana Aberahamo tu evini-guineato; ma laġani sinau vasivasi ma gabana toitoi (430) evanaġiato murinai vau, Barau na taravatu evaġa-ruġaiato. Ma vau ema ruġato taravatuna na Barau ġena guruġatore guinena moġa tu asiġina ġinavaġi bekoki-fitoġaiiani, benamo Barau ġena guruġatore moġa tu asi taunai bevaġa-iaġoani. Asiġina ġinavaġi veġata. ¹⁸ Bema Barau na evinirato dagarana tu taravatu bita korana-iaġi ġinikauani vau bita ġabiani nai tu, mo bita doġariani dagarana moġa tu, ribara, dia ekiraġi-toreato maġurinai bita doġariani. Senaġi Barau tu ġena namo e vavare-barai eguruġa-toreto, ma Aberahamo eviniato.

¹⁹ Bema moġesi nai tu, kara dainai taravatu eiaġomato? Taravatu eiaġomato anina tu, tarimarima na Barau ġekira-sirivaġiato-ġoi maġurina, moġa tu taravatu na bene vaġa-fofori ġinikaua. Ma Barau na mai taravatu tu dia betanu-vanaġi vanaġini etato. Asiġina. Mai taravatu tu betanu-iaġoni mo, Aberahamo natuna be-maġurini vau bea magoni. Korana Barau ġena mo guruġatore tu ġia ġenai eveiato. Mai taravatu tu Barau na aneru ta eviniato. Benamo mo aneru na tu Barau ma tarimarima vefakari ai eruġato tarimana eviniato. Ma mo vefakari ai eruġato tarimana na tu, ġita ġerai ekiraġi-foforiato, bitana korana-iaġia ġana. ²⁰ Bema tarima sebna moġo eġauveini nai tu, vefakai eruġani tarimana tu asi ġena ġauvei. Ma Barau mainai tu ġereġana moġo, e ġereġana moġo eguruġa-toreto.

Taravatu anina tu kara?

²¹ Be, moġa tauna tu, taravatu na Barau ġena guruġatore guruġana ekira-fitoġaiiani? Asiġina ġinavaġi. Korana bere Barau na tarimarima taravatu ta bere viniri, benamo mo taravatu ġenana tarima maġuri beġere doġaria nai tu, moġoni, ġita tu taravatu korana-iaġi-ġinikauna ġenana, vei-iobukaiobuka tarimarai bitara iaġo. ²² Senaġi Buka Veāġai etoreato guruġana na ekiraġi-foforiani, ekirani, “Mai tanobara mabarabarana tu vei-rakava ġena seġuka gaburenai etanuni.” Moġa lorinai kara Barau na ekiraġi-toreato dagarana, moġa tu Iesu Keriso ġenai bita veġabidadamani vau bita doġariani. Moġa tauna tu, Keriso bevaġa-moġoniani tarimana tu Barau na ekiraġi-toreato vavarena beviniani.

²³ Iesu ġenai veġabidadama maiġa roġosi roġo bere fofori nuġanai, tovotovonai ġita tu taravatu ġena seġuka gaburenai tatanuto-ġoi, taravatu na ebiri-ġaurato mo, Iesu ġenai veġabidadama Barau na ma ema vaġa-foforiato. ²⁴ Be, taravatu na tu ġita eguine-iaġirato mo, Keriso eiaġomato, benamo ekorito. Moġa ani-

na, ġita tu Iesu ġenai bita veġabidadamani vau, Barau bekirani, ġita tu asi ġera rakava betoni. ²⁵ Initoma tu veġabidadama ġena nega beraġasi, naima taravatu na ġita tu asi ma beġori-kaurani.

Veġabidadamai Barau natunai bita iaġoni

²⁶ Ġomi mabarabarami tu Barau natuna, korana tu Keriso Iesu ġenai ġoveġabidadamani bene. ²⁷ Ġomi babatiso ġoġabiato tarimami mabarami, Keriso ġesi ġosebonato, be Keriso nuġanai ġotanuni. ²⁸ Ġomi mabarami fakami ai ta tu asi ġemu irau ta. Ġoi tu Iuda tarimamu o irau bese tarimamu, tuġu-rakaorakao tarimamu o fakai otanuni tarimamu, vavine o tau, senaġi ġomi mabarami tu sebna moġo. Keriso Iesu ġesi ġosebonato nai, ġomi mabarami tu sebna kwariġutu moġo. ²⁹ Bema ġomi Keriso ġena tarimarima nai, ġomi tu Aberahamo besena, ema Barau na ekiraġi-toreato dagarana maki boġo ġabiani.

Vetuġunaġi tauna tu irau, ma natuna korikoriri maki irau

4 Au tu iniġesi akirani: Mero misina ta, bema ġia roġo mero kei neganai, tamana na eviniato dagarari mabarabarari asi roġo beġaunarini. Aba, mo dagara mabarabarari tu ġia ġena farefare, senaġi ġia tu roġo mero kei, naima ġia na asi roġo beġaunarini. A ġia tu tuġu-rakaorakao tarimana kavana roġo betanuni. ² Mo mero misina benariani tarimari, ema mo ġena dagara beġe ġita-ġaurini tarimari ġeri veġitaġau gaburenai roġo betanuni, beiaġoni mo, tamana na ekiraġi-toreato ġarona bea ġabiani. ³ Ġita maki moġesina, roġo mero misira e kekenira misira negari ai tu, taravatu iraurau e tanobara barauri ġeri tuġu-rakaorakao merora e kekenirai taiaġoto. ⁴ Senaġi Barau na eviriġiato ġarona evotuto nai, Barau na Natuna etuġu-iaġomaiato, vavine ta ġenana ema maġurito. Barau Natuna etuġu-iaġomaiato maiġa tu, taravatu ġena seġuka gaburenai ema maġurito. ⁵ Ġia taravatu ġena seġuka gaburenai ema maġurito korana tu, taravatu ġena seġuka gaburenai tatanuni tarimarimara benema voi-ġenoġoira, benamo Barau natunai bisini iaġo ġana.

⁶ Ġomi tu moġoni Barau natuna. Moġesi naima Barau na Natuna Iaukana etuġu-mariġoato, ġita tata lorurai o nuġarai eraka-toġato, ma etanuni. Mo Iauka moġa ġita lorura ġuturi na ekea-rosini, ekirani, “Tamaġai, Tamagaġi!” etoni. ⁷ Moġesi naima ġomi toma tu dia taravatu ġena tuġu-rakaorakao tarimami. Asiġina. Ġomi toma tu Barau natuna. Ġomi tu moġoni Barau natuna lorinai, Barau na natuna bevinirini dagarari mabarabarari tu ġomi na maki boġo ġabirini.

Paulo na Galatia tarimari etuġamaġi-baregorito

⁸ Guinenai ġomi na Barau roġosi roġo boġoro ribaia neganai, ġomi tu ġofaġofa barauri ġotoma-rakariġo vinirito-ġoi, (ġia tu ġima veiveiri dagarari moġo), ġia ġeri tuġu-rakaorakao tarimari ai ġoiaġoto. ⁹ Senaġi

toma tu, Barau boğoma ribaia, ba nakira, Barau na ġomi bema ribami. Ma kamasi nai tu taravatu moiramoirari, asi tauri dagarari ma ġokorana-iaġi ġenoġoiri ġotoni? Ġomi ġourani tu, maniġeri taravatu na ma beġene barubaru-tarimi ġotoni, ei? ¹⁰ Ġomi tu ġaro e ġue, vereko ġarori e laġani tari ġotuġamaġi-baregorini e ġokorana-iaġi baregorini. ¹¹ Au ġomi ġemi veiġa aġitarini tu, mai ama tuġamaġi-garini. Akirani, au ġomi ġemi ai tu, betaġu avekwaraġi-kavato banaġu atoni.

¹² Tarikakagu mabarami, anoġimini, au kavana boġono vei, korana au maki taravatu aiaġuiato nai, ġomi kavana aveito bene. Ġomi na au ġegu ai veiġa raka-vana ta tu asi ġoveiato. ¹³ Ġomi maki ma ribami, au tovtovonai ġomi Vari Namona au na aġobata-vinimito tu, mo keve ta na eġabiguto, benamo maninai tatanuto-ġoi nai. ¹⁴ Aba, au ġegu ai mo keve moġa tu, ġomi ġemi ai vetovonaġi baregona ta, senaġi asi ġoġita-fitoġaguto, e asi ġoragakwane-moġovaġiguto. A ġomi na au tu Barau ġena aneru ta boġoro ġabi-raġea ilailanai ġoġabi-raġeguto. Ma au tu noġa moġo Keriso Iesu tauġanina korikorina noġa ġoveiguto. ¹⁵ Ġomi ġemi iaku e verere maki barego. A toma tu kamasi, mo iaku e verere tu aiġeri, ei? Mai tu moġoni aguruġani, mo negai bema boġoro ura, matami ġoġibo-vaġiri, benamo au ġovinigu boġoro si nai tu, ġoro ġibo-vaġiri, benamo boġoro vinigu. ¹⁶ Toma tu kamasi? Guruġa moġoniri akira-varamini nuġanai tu, ġemi vetari tarimanai ma boġo vaġa-iaġogogu?

¹⁷ Maniġeri ġofaġofa tarimari na ġomi ġemi ai ura tu barego lelevaġina ġetoreani, senaġi ġia ġeri tuġamaġi e ura tu asi roroġoto. Ġia ġeri ura baregona ġeveiani tu, ġomi ġai ġemana moġo boġono raka-veġita, benamo ġia ġeri ai beġene ġabi-vanaġimi ġetoni. Ma ġia na beġene ġabi-vanaġimi, be ġia boġono ura-viniri ġetoni. ¹⁸ Vanaġivanaġi tarimarima namo beġene ġabia uranai, bita uravini-baregorini tu namo vedaurea. Ma namo bene ġora ġana, tarimarima bouravini-baregorini maġurina tu, dia au ġoiragu ai moġo boġono veia. Asiġina. ¹⁹ Natugu, ġomi tu au na atuġamaġi-kaumini. Au tu ġomi urami ai, be noġa vavine ma baniri na mero ġeruġu-vaġirini ġetoni nai, midigu ġeġabirini kavana, au midigu aġanini. Mai midigumidigu tu baġabi-iaġoani mo, Keriso vetoġana korikori ġomi ġemi ai bevetoreni. ²⁰ Initoma au ġegu ura barana tu, ġomi sevimi ai barasi ruġa-tari, be garogu bara kefoa, bara vaġa-kava ginikaumi. Korana au ġomi ġemi ai tu mai ama daradarani, asi aribani, kamasi bavaġa-kavamini.

Hagar ma Sara

²¹ Ġomi taravatu gaburenai tanu ura-dikana ġoveini tarimami na ġokira-varagu. Ġomi taravatu na kara eki-raġiani guruġana tu ġoseġaġi-ginikauani ba? ²² Buka Veaġa tu maiġesi etoreato: Aberahamo natuna tu ru-arua, ta tuġu-rakaorakao vavinena ġenana emaġurito, ma ta tu vavine fakana, dia tuġu-rakaorakao vavinena, ġenana. ²³ Tuġu-rakaorakao vavinena ġenana emaġurito merona tu, Aberahamo e Hagar ġegenavegogoto,

monana eġorato. Senaġi vavine fakana ġenana emaġurito merona tu, Barau ġena guruġatore lorinai emaġurito. ²⁴ Mai vetoġa maiġeri tu guruġa vaġa-ilailari veiġari moġo. Mai vavine ruarua maiġeri tu, Barau ġena kiraġitore ruarua ġevaġa-foforirini. Hagar tu Barau ġena kiraġitore ta Sinai Ġorona na eiaġomato dagarana ekiraġiani, ma ġia na eruġa-vaġirito tarimari tu tuġu-rakaorakao tarimari. ²⁵ Mai guruġa "Hagar" tu Arabia tarimari na Sinai Ġoronai ġekiraġiani. Ema Hagar maki toma etanuni Ierusalemata vetoġana kavana. Korana mai Ierusalemata sitina e Ierusalemata tarimari tu tuġu-rakaorakao tarimari. ²⁶ Senaġi gubai etanuni Ierusalemata tu faka. Ma ġia tu ġita sinara. ²⁷ Buka Veaġa tu maiġesina ekirani,

"Vavine gabanimu,
mero asi oġabini vavinemu,
e mero ġabi midiguana asi ribamu vavinemu,
noiaku e noverere!

Korana tu ġaraġona na eiaġuiato vavinena natuna tu ġutuma gorogoro,
ma ġaraġona na asi eiaġuiato vavinena natuna tu asi vovoka."

²⁸ Tarikakagu mabarami, ġomi tu Isako kavana. Barau ġena guruġatore lorinai, Barau natunai ġoiaġoto.

²⁹ Mo negai Aberahamo e Hagar ġegenavegogoto nai, eġorato merona na Iauka Veaġa ġena seġukai emaġurito merona evaġa-midigu midiguato, moġesi kavana maitoma maki mo veiġa sebona eġorani. ³⁰ Senaġi Buka Veaġa etoreato guruġana tu kara etoni? Ġia tu ekirani, "Mani tuġu-rakaorakao vavinena ma natuna ġesi tu ġomi sevimi na boġono lai-veġitari. Korana vavine fakana natuna ġena farefare mani tuġu-rakaorakao vavinena natuna ġesi tu asi veġata beġe ġauna-vegogooani." ³¹ Ma, tarikakagu, ġita tu dia tuġu-rakaorakao vavinena natuna. Asiġina. Ġita tu vavine fakana natuna.

Taravatu irauirauri ġeri tuġu-rakaorakao tarimari ai asi ma boġono iaġo

5 Ġita tu bitana faka uranai, Keriso na taravatu misimisiri ġerina eruġa-vaġirato. Be boġono ruġa-gigitari. Ma tauġemi mani Iuda tarimari ġeri taravatu misimisiri e vereko irauirauri ġeri tuġu-rakaorakao tarimami ai asi ma boġono vevaġa-iaġo.

² Ġoseġaġi! Au Paulo na akiramini, bema ġomi tauġanini kefiru beġe lama-vaġirini nai tu, Keriso na ġita bene ruġa-vaġira ġana, kara eveiato, moġa tu asi ġena seġuka ġomi ġemi ai. ³ Ema mani deidei tauġaniri kefiru beġe lama-vaġirini tarimami tu navaġa-guruġami, ġoseġaġi. Ġomi tu taravatu mabarari misikose boġono korana-iaġi ginikauri veġata. ⁴ Bema ġomi ġokirani, taravatu boġono korana-iaġi ginikaua, be Barau ġoiranai vei-iobukaiobuka tarimami ai boġono iaġo ġotoni tu, tauġemi moġo Keriso ġenana ġoveġabi-ġerevaġini. Ema ġomi tu Barau ġena namo e varevare-bara ġenana ġoveġitani. ⁵ Iauka Veaġa ġena seġukai Barau ġenai taveġabidadamani, ema tavaġa-nogani, Barau na vei-iobukaiobuka tarimara benesi

ġana. ⁶ Keriso Iesu ġesi esebonato tarimana tu tauġanina kefina ġelama-vaġiato ba asi ġelama-vaġiato tu asi ġeri irau ta; mai veiġa ruarua ġerina namo ta asi beġorani. Dagara baregona korikori tu veġabidadama, mo veġabidadama na veuravini evaġa-foforiani.

⁷ Ġomi tu raga-iruiru ai ġoraga-ġinikauto-ġoi. Ma kamara deikara na ġoirami easi-kouġauato, benamo toma tu guruġa moġonina asi ma ġokorana-iaġiani?

⁸ Mani vevaġa-ura veiġana maniġa tu dia ġomi ekeamito Barauna ġenana eiaġomani. ⁹ Boġono riba, farao evaġa-tuburini muramurana kotuna na farao evaġa-tubu baregoani. ¹⁰ Barau ġenai ġegu tuġamaġi tu atorekau-gwaġiġiani, korana ribagu, ġia na bevaġa-kavamini, benamo iaunega boruna ta asi ma boġo ġabi-raġeani. Mani ġomi evaġa-tuġamaġi daradaramini tarimana maniġa tu, ġena veiġa voina metona bedoġariani veġata.

¹¹ Tarikakagu mabarami, bema au na mero tauġaniri kefirri lamavaġi veiġana inította roġo aġobata-iaġiani nai, au karase nai tu roġo ġevaġa-midigu midiguguni? Bema au na mero tauġaniri kefirri lamavaġi veiġana roġo bara ġobata-iaġia nai tu, Keriso ġevaġa-satauroato varina aġobata-iaġiani, mainana tarimarima nuġari tu asi bere vaġa-metori. ¹² Ġomi ġemi tuġamaġi ġevei-veġonu veġonurini tarimari maniġeri, namona tu tauġeri na seuri beġene farari.

¹³ Moġoni, tarikakagu, ġomi Barau na ekeamito tu, taravatu irairau korana-iaġiri ġerina boġono raka-faka ġana. Ma ġomi tata tu dia taravatu gaburenai ġotanuni, senaġi fakai ġotanuni. Mani fakai ġotanuni dainai tu, tauġani ġena ura rakavari boġono korana-iaġiri ba? Asigina ġinavaġi! Ġomi tu ma veuravinimi ġesi karomi ġesi boġono vevaġa-kava, e karomi ġeri vetuġunaġi boġono iaġo-vini. ¹⁴ Taravatu mabarabarari tu taravatu guruġana sebonai moġo Barau na evaġa-iaġoato, ekirato, "Sevimu tarimana bono ura-vinia, ġoi tauġemu oveura-vinini ilailanai." ¹⁵ Bema ġomi tauġemi karomi tata ġesi moġo boġo vekira-ġarama ġaramani e boġo vevaneni nai tu, boġono venari, korana karomi ġesi tauġemi moġo boġo vevaġa-rakavani, benamo veġabidadama na boġo ketoni gari-na.

Tauġani ġena veiġa e Iauka ġena veiġa

¹⁶ Au tu iniġesina akirani: Iauka Veaġa na ġemi maġuri bene guine-iaġiri, be tauġani ġena ura rakavari asi boġono korana-iaġiri. ¹⁷ Ġita ribara, tauġani na euravini-baregorini veiġari, Iauka na tu asi eura-vinirini, ema Iauka na euravini-baregorini veiġari, tauġani na tu asi eura-vinirini. Ġia tauri ruarua tu ġevevaġini. Moġesina naima, ġoi na veiġa namori bono veiri otoni veiġari tu asi oveirini. ¹⁸ A bema ġoi Iauka na eġori-kaumuni nai, ġoi tu dia taravatu gaburenai otanuni.

¹⁹ Tauġani na euravini-iaġirini veiġari tu maiġeri: Mat-boraġa veiġari, veiġa mirori, kima veiġari,

²⁰ kwaivakuku toma-rakariġo, ġora e meġameġa, ve-

baruvini, vevane, mama, niaraniara, arana beġene vaġa-raġea etoni veiġari, veġareveġare, vevare-kirakira veiġari, ²¹ dagara mata-kifakifari o mata-ġaniġaniri, niuniu ema ġoreġore, ma veiġa irairau maiġesi kavari. Guinenai akira-toreġaumito kavana, toma maki akira-toreġaumini, maiġesi veiġari beġe veini tarimari tu, asiġina ġinavaġi Barau ġena Basileia nuġanai beġea raka-toġani.

²² Senaġi Iauka ġwaġwana tu maiġeri: Veuravini, iaku, maino, vevaġa-gwaġiġi, veiau-namo, nuġa-namo, vetuġamaġikau, ²³ nuġa-ġavemuko o manau, ema nuġa-gwaġiġi. Maiġeri veiġa tu taravatu na asi ekourini, asi taravaturi. ²⁴ Keriso Iesu ġena tarimarima korikori vetoġana tu maiġesi: Ġia tu tauġani na eġabi-raġe-baregorini dagarari e euravini-iaġirini dagarari mabarabarari eikoko-kaurito satauro tuġunai Keriso ġesi.

²⁵ Bema ġita Iauka Veaġa na ġera maġuri eguine-iaġirini nai tu, Iauka Veaġa ġena dabarai maki bisini raka. ²⁶ Ġita tauġera asi sivekiraġi-varaġevaraġe, e karora nuġari asi sivei-barubaruri, ema karora tata ġeri ai dagara tari moġeri asi simata-ġaniġani-iaġiri.

Ekalesia karomi ġesi boġono vevaġa-kava

6 Tarikakagu mabarami, bema fakami ai tarima ta na veiġa eleaiani ġoġitaiani nai tu, Iauka Veaġa na ġemu maġuri eguine-iaġiani tarimamu na nuġamu ma manauna ġesi bono vaġa-kavaia, ġena maġuri bono toto-iobukaia maia. Senaġi ġoi tauġemu maki bono venari. Asi namo Satani na ġoi maki beriba-ġanimuni ġesi. ² Karomi tata ġesi boġono vevaġa-kava, ġemi meto boġono ġwa-barabarari, korana moġesi boġo veini tu, Keriso ġena taravatu boġo korana-iaġi ġi-takauani. ³ Bema tarima ta tauġena bevetuġa-maġini, ġia tu tarima korikori betoni, a nuġanai ġia tu asi ġeiviani tarimana. Ġia tu tauġena kekei moġo eveġofaġofa-iaġini kekei. ⁴ Tarimarima mabarari tu tata ġeri veiġa e maġuri beġene vetau-ġinikauri. Benamo moġa murinai vauro tata ġia tauġena ġena maġuri namona iakuna bene vei. A dia ġia ġena maġuri namona tarima ta ġena maġuri ġesi bene vaġa-vetovoa. ⁵ Korana tu tarima tata ġereġana na ġena maruna metona bene ġwaia.

⁶ Tarima ta deikara riba eġabini Barau ġena guruġai tarimana tu, ġia ġenai kara etanuni dagarari kota ġena vevaġa-riba tarimana bene varevare-vinia.

⁷ Tuġamaġi kerereri na asi beġene ġabimi. Barau tu asi boġo ġofaiani. Tarimarima tu kara ġuena evaroani, benamo moġa ġwaġwana ġereġana moġo eġabiani.

⁸ Tauġani ġena ura rakavari ekorana-iaġirini tarimana tu, tauġani ġena ura rakavari ġerina maġuri rakava kwaikwaina e mase bedoġaririni. A Iauka Veaġa ġena veiġa namori ekorana-iaġirini tarimana tu, Iauka Veaġa ġena veiġa namori ġerina maġuri vanaġivanaġi beġabiani. ⁹ Moġesina naima veiġa namori veiveiri ai asi bitana gau. Korana veiġa namori veiveiri asi bita vaġa-ketoani nai tu, kwakwa negana korikorinai tu ġaniġani bita kwa-doġarini. ¹⁰ Moġa lorinai ġita ġera

mai nega namonai tu tarimarima mabarabarari ġeri ai veiġa namori bisini veiri. Ma mai veiġa namori tu Keriso ġenai ġeveġabidadamani besena mabarabarari ġeri ai tu bisini veiri veġata.

Dia kefi lamavaġi ġenana maġuri boġoitaġoani

¹¹ Mai fefa tu au tauġegu na batorea ġomi ġemi. Ġoġitaiani, mai guruġa-matari baregori atorerini mai fefai. ¹² Ġoseġaġi, ġomi tauġanimi kefirini beġene lama-vaġiri guruġari ġevei-gwadarini tarimari, maniġeri tu tauġani murika na dagarari koriri ġvekokoroku-iaġirini tarimari. Mani tarimarima maniġeri tu Keriso ġena satauro dainai beġe vaġa-midigu midigurini garinai maniġesi ġeveini. ¹³ Tauġaniri kefirini ġelama-vaġirini tarimari na taravatu tu asi ġekorana-iaġiani. A ġia tu ġeura-baregoni, ġomi tauġanimi kefirini beġene lama-vaġiri ġetoni. Ġia ġeura-dikani tauna korikori tu, ġomi tauġanimi kefirini beġe lama-vaġirini nai, beġene veiavi ġana. ¹⁴ Au dagara ta vekokorokuna tu asiġina ġinavaġi baveini, a au tu ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso

ġena satauro moġo bavekokoroku-iaġiani. Korana mai satauro ġenana tanobara dagarari au ġegu ai tu ġemaseto satauro tuġunai, ema au maki tanobara dagarari ġeri ai tu amaseto satauro tuġunai. ¹⁵ Mero tauġaniri kefirini ġelama-vaġirini nai, namo ta asi beġorani, ema mero tauġaniri kefirini asi beġe lama-vaġirini nai, maki namo ta asi beġorani. Korana dagara baregona sebona Barau ġenai tu, Barau na tarima variġu geragerarai evaġa-iaġorani. ¹⁶ Mai maġuri maiġa beġe tuġamaġiani e beġe korana-iaġiani tarimari tu Barau ġena tarimarima o Isaraela tarimari korikori; ġia iatari ai maino e vevetuġaġwa bene tanu.

¹⁷ Maitoma beiaġoni, tarima ta na au meto asi ma bene vinigu, korana Iesu ġebaru-viniani tarimari na ġekwariguto, be ġegu giri tauġanigu ai aġwa-rakaorini, moġeri na ġevaġa-foforinai, au tu Iesu Vereġauka ġena vetuġunaġi tarimana korikorina.

¹⁸ Tarikakagu mabarami, ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena namo ma varevare-bara ġomi mabarami iaukani ġesi bene tanu. Amen.

EFESO

Efeso vaġa-foforina guruġari

Paulo na mai fefa tu Romai dibura numanai etanuto-ġoi nuġanai etoreato (Apostolo 28). Mai fefa tu betaġu laġani 60 o 61 ai etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai. Mai fefa anina baregona tu, "Ekalesia doġorona tu Keriso Tauġanina," ema mai fefa ġeġori-kauani siriri tu karoa 4:1-4.

Paulo na mai fefa etoreato ġena ura baregona tu, Efeso ema Asia Keina (o Asia Minor) mabarana nuġanai maki Iesu Keriso ġevaġa-moġoniani tarimari, 1) ġeri veuravini ema veġabidadama Keriso ġenai ma beġene tore-siri-vaġia ġana; 2) bene launaġiri, tarima guinena ma ġena maġuri rakavari ġesi beġene koki-fitoġaia, ma tarima variġu geragerana beġene tore-kaua; 3) bene vaġa-ribari, Keriso tauġanina nuġanai Iuda tarimari ema irau bese tarimari tu sebona moġo, asi ġeri irau ta; 4) Keriso ema ekalesia doġorona nuġari ai kara vekuretoġana etanuni bene vaġa-foforia ġana.

Paulo na mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Ġita ġera farefare ġena barego Keriso ġena maġuri nuġanai - karoa 1-3
2. Ġita Keriso ġena maġuri nuġanai tu aiġesina bitana tanu - karoa 4-6

1 Au Paulo, Barau ġena ura lorinai Keriso Iesu ġena apostolo tarimagu ai aiaġoto. Mai fefa tu Efeso ai Barau ġena veaġa tarimami, Keriso Iesu ġenai ma ġemi vetuġamaġikau tarimami, atore-vinimini. ² Barau ġita Tamara ema Vereġauka Iesu Keriso ġerina varevare-bara e maino ġemi ai bene tanu.

Keriso ġena maġuri nuġanai Barau na namo iauka rekenai evinirani dagarari

³ Barau, ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana, sivaġa-raġea, korana Keriso ġesi tasebonato maġurina nuġanai, ġia na iauka rekenai gubai ġetanuni dagarari namori moġeri mabarari ġita evinirato. ⁴ Tanobara roġosi roġo bere veia ġaronai veġata, Keriso na vevaġa-maġuri ġauveina beveiani bakunai, Barau na ġita ġia ġena eġabi-viriġirato. Ġita eġabi-hidirato tu, ġia ġoiranai bitana veaġa e asi ġera vei-rakava ta bitana tanu ġana. Barau ġena veuravini lorinai, ⁵ ġia na mai maġuri eboioġa-guineato, ekirato, ġita tu Keriso ġenana ġia natunai bevaġa-iaġorani. Mai tu ġia tauġena ġena nuġa-namo ai ġena ura eveiato veiġana. ⁶ Barau ġena namo e varevare baregona marevana namo vedaureana sivaġa-raġea. Korana mai namo e varevare-bara maiġa tu Barau na ġita evini-kavarato moġo, euravini-baregoani merona, Iesu Keriso, ġena maġuri nuġanai.

⁷ Ġita tu, Keriso emaseto nai, rarana na evoi-ġenoġoirato, e ġera rakava maki etuġamaġi-fitoġarito. Mai tu Barau ġena namo e varevare-bara namo vedau-reana veiġana, ⁸ ġita ġerai barego lelevaġi evaġa-foforiato, ema iaunega e tuġamaġi-faka evinirato. ⁹ Barau ġena ura Keriso ġenana beveiani veiġana tu vekuretoġa, senaġi tauġena ġena nuġa-namo ai ġita evaġa-ribarato. ¹⁰ Mai Barau ġena ura o boioġa maiġa tu eki-raġi-toreato ġarona beġabiani vauro bevaġa-foforiani.

Mo tu gubai ġetanuni dagarari e tanobarai ġetanuni dagarari mabarari Keriso kwakuna koranai beġabi-ve-gogorini. Benamo Keriso na moġeri dagara mabarari beguine-iaġirini.

¹¹ Ġita tu Keriso bakunai Barau na ġena eġabi-viriġirato, tauġena na tovotovonai veġata eboioġaiato ilailanai. Ma dagara mabarari maki ġia tauġena na eura-iaġirni dabarari ai eġauvei-iaġirini. ¹² Moġa lorinai ġai Iuda tarimama, deiri Keriso ġavaġa-moġoniato ma ġenai ġavetuġa-maġikau-guineto tarimama na Barau marevana baregona baġana vaġa-raġea.

¹³ Ma ġomi irau bese tarimami na maki mai guruġa moġonina tu ġovaġa-moġoniato, mo tu Barau na ġomi bevaġa-maġurimini Varina Namona guruġana. Ġomi mai guruġa ġoseġaġiato nai tu, ġovaġa-moġoniato, benamo Keriso ġenai ġovetuġamaġikauto. Moġesina naima Barau na ġomi maki ġia ġena tarimarimai evaġa-iaġomito. Barau na ġomi eġabi-raġemito vetoġana ġemi ai eveiato tu, Iauka Veaġa, ekiraġi-toreato Iaukana, evinimito. ¹⁴ Ġita na Iauka Veaġa tu varau taġabiato, moġesi naima ribara, Barau na ġena tarimarima ġeri ekiraġi-toreato dagarana tu ġita na maki bita ġabiani. Initoma tu roġo tavenarini, beiaġoni mo, Barau na ġena tarimarima beġabi-iaġorini ġia sevina ġana. Barau marevana baregona sivaġa-raġea.

Paulo ġena ġauġau

¹⁵ Moġesina naima, au tu Iesu Vereġauka ġoġabidadama-viniani e Barau ġena tarimarima veaġari ġoura-vinirini varina ama seġaġiato ġarona na veġata, ¹⁶ Barau tanikiu-vinina ġomi bakumi ai tu asi avaġa-magoani, e iatami ai aġauġauni. ¹⁷ Akirani, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena Barau na iaunega ema vevaġa-fofori Iaukana bene vinimi, be Barau boġono riba-ginikaua. Barau tu Tamara, ma ġia marevana ma

mamana tu iaru-korokoro. ¹⁸ Ma Barau anoġiani, akirani, ġemi tuġamaġi mama bene vinimi, ġena vevaġa-namo irau vedaureana, voina baregona dagarana boġono ġabia uranai ekeamito ġotuġamaġikauani, moġa tu boġono riba-ginikaua. Be Barau ġena tarimarima vevaġari na dagara namo vedaureari beġe ġabirini, moġeri tu boġono ribari. ¹⁹ Ema Barau tavaġa-moġoniani tarimara nuġarai Barau ġena seġuka iaru-korokorona eġauveini maiġa maki boġono ribaia. Barau ġena mai seġuka maiġa ġena ġauvei kokorena tu barego lelevaġi. ²⁰ Ġia na tu mai seġuka kokorena Keriso ġenai evaġa-foforiato nai, Keriso mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato, e gubai ġia ġimana aroribana evaġa-tanuato. ²¹ Keriso tu monai tuġunai etanuni e evereni. Ġia tu iauka rakavari mabarari, ġeveġitaġauni iaukari, e ġeri maoro barego lelevaġi iaukari, e ma ġeri seġuka iaukari, ma seġuka lelevaġi aneruri, ema ara ġekiraġirini arari mabarari iata-raġeri ai evereni. Mai tu dia mai tatanuni neganai moġo, asiġina, mai tu ġoirai vau mani eiaġomani neganai maki ġia tu bevereni veġata. ²² Barau na dagara mabarari Keriso kwakuna fanafanana gaburenai etorerito, e Barau na ġia tu ekalesia mabarana bene debaia etato. ²³ Ekalesia tu Keriso tauġanina. Ma mai tauġanina maiġa tu Keriso tauġena ġena maġuri na evaġa-vonu-raġeato, ema dagara mabarari maki gabu mabarari ai evaġa-vonurito.

Barau na Keriso ġesi ma bevaġa-maġurirani

2 Guinenai ġomi iaukami tu mase ġotanuto-ġoi, korana ġemi kira-sirivaġi e veġa rakavari ai bene. ² Mo negai ġomi na mai tanobara ġena veġa rakavari ġoveirito-ġoi, ema iauka rakavari eġita-ġaurini iaukana ġokorana-iaġiato-ġoi. Mai veġitaġau iaukana maiġa ġena basileia o veġitaġau seġukana tu barego lelevaġi guba e tanobara fakari ai. Ma ġia toma tu Barau asi ġeseġaġi-viniani tarimari nuġari ai etanuni e eġauveini. ³ Guinenai ġita mabarara maki ġia kavana taveito-ġoi, tauġani ġena veġa rakavari tavaġa-moġonirito-ġoi. Tauġanira e nuġara ġeri ura e tuġamaġi rakavari takorana-iaġirito-ġoi. Moġa lorinai ġita maki tarimari ma kotari kavari Barau ġena baru baregona tu ġita iatarai etanuto-ġoi.

⁴ Moġoni, ġita iaukara tu mase ġera kira-sirivaġi lorinai, senaġi vevetuġaġwa-bara Barauna ġena veuravini barego vedaurea lorinai, Keriso ġesi ma evaġa-maġuri ġenoġoi-sebonarato. Boġono riba, ġita tu Barau ġena namo e varevare-bara moġo bakunai evaġa-maġurirato. ⁶ Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai, ġita tu Barau na Keriso ġesi mase na evaġa-variġisi sebonarato, ma Keriso ġesi ġena vere seanai evaġa-tanu sebonarato guba vanuġanai. ⁷ Moġesi eveito korana tu, ġoirai ġia ġena veiau-namo vetoġana, ġena namo e varevare-bara barego lelevaġina ġerana bene vaġa-foforia uranai. Mai Barau ġena veiau-namo vetoġana, ġena namo e varevare-bara na efororito maiġa tu, Keriso Iesu ġesi tasebonato nuġanai, ġita ġerai evaġa-foforiato.

⁸ Ġomi tu ġemi veġabidadama ġenana Barau na ġena namo e varevare-barai evaġa-maġurimito. Ġomi tu dia tauġemi ġemi kokore na ġovevaġa-maġurito. Asiġina, mai tu Barau ġena varevare ġita evinirato. ⁹ E dia ġomi ġemi ġauvei dairi ai voimi ġoġabiato dagarana, be moġa veivina tarima ta asi bene vei. ¹⁰ Ġita tu Barau ġimana veivina tarimara. Barau na Keriso Iesu ġenana tarima variġurai evaġa-iaġorato, ġauvei e veġa namori bisini veiri ġana. Mai ġauvei e veġa namori tu Barau na varau erovina-torerito, ġita na bisini veiri ġana.

Keriso na bese ruarua evaġa-sebonarito

¹¹ Ġomi boġono tuġamaġi, guinenai ġomi irau bese tarimami Iuda tarimari na ġekiraġimito-ġoi "kefimi asi lamavaġi tarimami". Iuda tarimari tauġaniri kefiru tu lamavaġi. Ġia na mai mero tauġaniri kefiru lamavaġi veġana tu tauġeri ġimari na ġeveiani veġana.

¹² Boġono tuġamaġi, ġomi mo negai Keriso ġesi tu ma fakami, e Isaraela besena nuġanai maki ġomi tu vanuġa boru tarimami nai asi ġeġabi-raġemito, ema Barau ġena kiraġitore eveirito nuġanai, eguruġa-toretto dagarari maki ġomi na tu asi boġo doġaririni. Ema ġomi mai tanobara nuġanai tu asi ġemi Barau ema dagara namona ta ġoirai asi ġotuġamaġi-kauani. ¹³ Ġomi guinenai tu manaġa rakava, senaġi toma Keriso Iesu ġesi ġosebonato nai, ġoma kavinaġito Barau ġenai. Ġomi Keriso rarana na ema ġabi-kavinaġimito.

¹⁴ Korana Keriso tauġena tu ġita ġera maino evaġa-ġoraiani tarimana. Ġia na ġita bese ruarua bese sebonai moġo evaġa-iaġorato. Korana ġai Iuda besena ema ġomi irau bese tarimami vekaravarai ġita evarekirarani kobena tu Keriso tauġanina satauro ai emaseto nai evare-kiraiato, benamo evaġa-rakava-ġosiġosiatto. ¹⁵ Ġia na Mose ġena taravatu nuġanai velaunaġi guruġari ġetanuni dagarari mabarari maki erovorito. Keriso na mo veġa eveiato anina tu, ġia ġena ura ġita bese ruarua ġerana ġia tauġena ġesi bene vaġa-sebonara, tarima variġuna sebona moġo bene veia ġana; ema ġita fakarai maki maino bene vaġa-ġoraia ġana. ¹⁶ Ġia satauro ai emaseto korana tu, mai bese ruarua tauġani sebonai moġo bene vaġa-sebonari, benamo Barau ġenai ma bene ġabi-ġenoġoiri ġana. Ema ġia fakari ai ġeri veiau-rakava maki, satauro ai emaseto nai, evaġa-koririto.

¹⁷ Keriso eiaġomato tu, maino varina ema ġobata-iaġiato. Mai maino varina ġomi irau bese, Barau ġesi fakami manaġa tarimami ġemi, e Iuda tauri, Barau ġesi fakari kavinaġi tarimari ġeri, ema vari-fiuato. ¹⁸ Ġita mabarara, irau bese tarimami e Iuda tarimama, tu Keriso ġenana Iauka sebona nuġanai moġo Tamara ġenai bita iaġoni.

¹⁹ Tauna moġa, ġomi toma tu dia tanukau e vanuġa boru tarimami. Asiġina, toma ġomi tu Barau ġena tarimari ġesi vanuġa sebona e Barau ġena numa tarimami. ²⁰ Ġomi tu numa, fore iatanai ġeragarini kavana. Barau na ġomi tu apostolo tarimari e peroveta tarimari iatarai ai eraga-kaumito, ma Keriso Iesu tu ġemi

numa daigunina o duġuna forena baregona. ²¹ Keriso ġena maġuri nuġanai mo numa ġauna mabarana evaġa-tubu-tubukau ginikauato, ma ebaregoni Rubu Veaġai eiaġoni Vereġauka ġena maġuri nuġanai. ²² Keriso ġesi ġosebonato nai, ġomi maki Barau na tarimarima tari ġesi eġabi-vegogomini, benamo Barau ġena tanu numanai ġoiaġoni Iauka nuġanai.

Paulo ġena ekalesia ġauveina irau bese tarimari fakari ai

3 Tauna moġa, au Paulo na Vari Namona ġomi irau bese tarimami ġemi aġobata-iaġiani ġaramanai, dibura numai atanuni maiġegu. Au tu Keriso Iesu ġena dibura tarimanai aiaġoto, ma ġomi iatami ai Barau ġenai aġuriġurini. ² Au atuġamaġini, ġomi tu varau ġoseġaġito, au Barau na ġena namo lorinai mai ġauvei eviniguto, Vari Namona, varevare-bara varina, ġomi irau bese tarimami ġemi bana ġobata-iaġia ġana. ³ Mai vari vekuretoġana, (mai tu ġomi irau bese tarimami maki Barau ġena tarimarimai ġoiaġoto varina), Barau na au ġegu ai evaġa-foforiato. Mai vari maiġea tu kotuna varau batorea ini fefa nuġanai. ⁴ Mai fefa maiġa boġo iavianai nai tu, boġo riba-maoroni, au Keriso varina vekure-toġana tu ma ribagu. ⁵ Barau na mai vari vekuretoġana maiġa guinenai ġetanu-iaġomato-ġoi tarimari tu asi evaġa-ribarito. Senaġi toma tu Barau na Iauka Veaġa ġenana ġena apostolo veaġari e peroveta tarimari veaġari ġeri ai ema vaġa-foforiato.

⁶ Mai vari vekuretoġana Barau na ema vaġa-foforiato varina tu maiġa: Irau bese tarimari maki Vari Namona ġenana Iuda tarimari ġesi bese sebonai e tauġani sebonai moġo beġe iaġoni. Benamo mabarabarari na Barau na ekiraġi-toreato dagarana Keriso Iesu ġenana beġe ġabiani. ⁷ Barau ġena namo e varevare-bara lorinai, mai Vari Namona maiġa bana varifiu-rakao rakao etato. Barau ġena mai namo e varevare-bara varevarena tu ġia ġena seġuka eġauveini ġenana au eviniguto. ⁸ Aba, au tu Barau ġena tarimarima mabarari ġeri dokodokona tarimagu, senaġi Barau na ġena namo lorinai mai ġauvei eviniguto, irau bese tarimari ġoirari ai Vari Namona bana ġobata-iaġia etato. Mai Vari Namona maiġa tu Keriso ġenai maġuri e dagara namo vedaureari tarimarima tauġera na asi bita ġoitaġorini dagarari ekiraġirini. ⁹ Ema tarimarima mabarari ġeri ai bana kiraġi-fofori ginikau, Barau ġena ura e boioġa tu, irau bese tarimari maki ġeri vevaġa-maġuri taunai bene iaġo. Mai boioġa o tuġamaġi maiġa tu tanobara evesinato monana veġata dagara mabarari eveirito Barauna ġenai vekuretoġa etanuni. ¹⁰ Barau ġena tuġamaġi tu, maitoma vauro ekalesia ġenana ġia ġena iaunega e tuġamaġi irauirauri, ġeveġitaġauni iaukari e ġeri maoro barego lelevaġi iaukari ġeri ai bene vaġa-foforiri etato. Mai iauka maiġeri tu guba fakanai ġetanuni iaukari. ¹¹ Mai tu Barau ġenai vanaġivanaġi etanuni boioġana. Barau na mai ġena boioġa maiġa tu ġita ġera Vereġauka Keriso Iesu ġenana vauro ema vaġa-foforiato. ¹² Ġita tu Keriso ġena maġuri nuġanai tatanuni, ema ġia ġenai taveġabidadamani lorinai, Ba-

rau sevina ġana tu asi garina ġesi e nuġara gwaġiġi bita raka-kavini. ¹³ Moġa lorinai au ġegu ura baregona tu asi boġono tuġamaġi-moiramoira, au amidigu-midiguni nai. Au midigu-midigu aġoitaġoni tu, ġomi namo boġono ġoitaġo ġana.

Paulo Efeso ekalesiari ġeri eġauġauto

¹⁴ Au na moġeri mabarari Tamara na eveirito dagarari atuġamaġirini nai, ġoiranai avetui-tarini ma aġuri-ġurini. ¹⁵ Ġia tu bese sebona tarimari gubai e tanobarai ġetanuni Tamari. Ma ġia na mai bese sebona arana eturaiato. ¹⁶ Barau mamana marevana tu irau veġata ma barego lelevaġi naima, au na anoġiani, akirani: Ġia ġena mama marevana asikeikeina na ġia tauġena Iaukana ġenana seġuka bene vinimi, be nuġami e iaukami bene vaġa-kokoreri. ¹⁷ Korana mo dabarai tu Keriso maki ġemi veġabidadama lorinai, be ġomi nuġami ai betanuni. Ema Barau anoġiani, ġomi maki ġau ġokana e lamuna tano nuġana ġana ġevar-iġoni, benamo ġevelamulamumu-tarini nai, ġau tano iatanai eruġa-gwaġiġini ilailanai, ġomi maki moġesina nuġami veuravini na bene vaġa-vonuri, be veuravini ai boġono ruġa-gigitari. ¹⁸ Be Barau ġena tarimarima veaġari mabarari ġesi Keriso ġena veuravini barego lelevaġina, rababana, e maukana, e varaġena, ema dodokuna boġono ribaia, ¹⁹ ema boġono riba, mai Keriso ġena veuravini tu riba mabarari maki evanaġirini. Mai veuravini boġono ribaia, be Barau tauġena ema ġena maġuri mabarana na ġomi bene vaġa-vonu-vonu-raġemi.

²⁰ Barau ġena seġuka ġita ġerai eġauveini tu, dagara barego lelevaġiri eveirini; ġita na ġia tanoġiani dagarari ema ġita na tatuġamaġirini dagarari mabarari maki evanaġirini. ²¹ Moġa lorinai ġita ekalesia nuġanai tarimara e Keriso Iesu ġena maġuri nuġanai tarimarimara ġuruna ġuruna na mabarabarara na Barau moġo bitana vaġa-raġea vanaġivanaġi. Mai tu guruġa moġonina. Amen!

Ekalesia mabarara tu Keriso nuġanai tauġani sebona

4 Au Paulo tu dibura numai atanuni, korana Vereġauka vetuġunaġina aiaġo-viniani nai. Au na ġomi alaunaġimini, Barau na ekeamito maġurinai moġo boġono tanu, boġono tanu-namonamo moġo. ² Karomi vekaravari ai ġomi tu boġono vetore-variġo, ema manau ai boġono tanu, boġono vevaġa-gwaġiġi. Ma karomi tari na veiġa ġelearini nai tu, veuravini ai nuġami boġono vaġa-gwaġiġiri karomi ġeri ai, be karomi tata ġesi asi boġono vebaru-vini, a boġono veiau-namo moġo. ³ Ġita tu Iauka Veaġa na eġabi-vegogorato, be tasebonato, ma maino varona na ebaru-vegogorato, be maino ai tatanuni. Moġa lorinai mai tasebonato ma maino ai tatanuni maġurina maiġa tu boġono kokore, be boġono ġabi-gigitaria.

⁴ Ġita mabarara tu tauġani sebona moġo, ema Iauka maki sebona moġo ġerai etanuni. Ma Barau na ġomi ekeamito maki dagara sebona moġo uranai ekeamito,

ma ġita toma tu mo dagara sebona moġo tatuġamaġi-kauani, (mo tu maġuri vanaġivanaġi). ⁵ Vereġauka sebna etanuni, veġabidadama sebna etanuni, babati-so veġana sebna moġo etanuni. ⁶ Barau maki sebna etanuni, ma ġia tu ġita mabarabarara Tamara; e ġia tu barego ma tarimarima mabarara iata-raġerai etanuni, eġita-ġaurani, ema tarimarima mabarara fakarai eġauveini, ma tarimarima mabarara nuġarai etanuni.

⁷ Ma ġita tata tu Keriso na varevare evinirato, ġia ġena namo e varevare-bara ilailari ai bene vinira etato kavana. ⁸ Moġesina naima Buka Veaġai Keriso varina maiġesi ekirani,

“Ġia guba ġana ma evaraġeto nai tu, dibura tarimari ebarubarurito, benamo ġia murinai evaġa-rakarito, ma eġori-kaurito, benamo tarimarima varevare evinirito.”

⁹ Mai guruġa, “Ġia ma evaraġeto,” anina tu kara? Mai guruġa, “Ġia ma evaraġeto,” na ġita evaġa-ribarani, Keriso tu dia evaraġeto moġo. Asiġina. Ġia tovotovonai tu tanobara gabigabina ġana roġo evariġoto. ¹⁰ Mo evariġoto tarimana moġa, ġereġana guba mabarari tu evanaġirito, ġia tu tuġuna vanigerena ġana evaraġeto. Ġia moġesi evaraġeto anina tu, guba e tanobara mabarana ġia na tauġena Iaukana na bene vaġa-vonua ġana. ¹¹ Ma ġia tauġena na kotari tu apostolo ġauveina evinirito, (mai tu ekalesia vaġa-ruġana ġauveina), tari tu peroveta ġauveina evinirito, tari tu evanelia ġauveina evinirito, tari tu ekalesia nari ġauveina e Barau ġena guruġa vaġa-riba-iaġina ġauveina evinirito. ¹² Moġeri ġauvei evinirito tauna korikori tu, Barau ġena tarimarima veaġari bene rovina-toreri, ġena ġauvei beġene veiri, e Keriso tauġanina beġene vaġa-tubu ginikaua, ¹³ bene iaġo mo, ġita ġera veġabidadama ema ġera riba Barau Natuna ġenai beġea baregoni e bita sebna-korikorini, benamo bita barego-ginikauni, ema Keriso ġena veġa e maġuri mabarana maki ġita na bita ġabiani.

¹⁴ Benamo mo dabarai ġita tu dia mero rarakararakari kavari, be vevaġa-riba irauirauri na e tarimarima ġeri iaunega ġofaġofari na ema tuġamaġi rakavari na asi beġene ġofa-iaġora e ġofa-iaġomara; noġa moġo ġasi iavara ema ureure na ekwari-iaġoani ekwari-iaġomaiani kavana. ¹⁵ Senaġi ġita tu veuravini ai guruġa moġoniri bitana kiraġi, be Keriso ġena maġuri nuġanai dagara mabarari ai tu bitana barego. Keriso tu ġita edebarani. ¹⁶ Keriso tu tauġani debana, ma tauġani mabarana tu ġia ġena seġukai legana tata ġia na etorerito gaburi ai ġeġauveini. Ma ġia ġena seġukai komukomuri evaġa-tubukau gwaġiġirini varovarori na turiġa komukomuri evaġa-tubutubu-kaurini, ema evaġa-tubutubukau gigitaririni. Benamo monana tauġani legana irauirau tauġani nuġanai tata ġena ġauvei ġeveiani, benamo tauġani ebaregoni, ema ma veuravinina ġesi tauġena etubu-baregoni.

Barau ġena doġoro tarimari ġeri tanu dabarana

¹⁷ Tauna moġa, au aurani, mai guruġa ta nakira-varami Vereġauka aranai. Au ġegu ura baregona, ġomi tu roġo mukunai ġetanuni tarimari ġeri tanu maġurinai tu asi ma boġono tanu-ġenoġoi. Korana ġia ġeri tuġamaġi tu asi aniri dagarari ġeri ai ġetorerini. ¹⁸ Ġia ġeri tuġamaġi tu mukuna furufuru, be asi ġeri tuġamaġi-faka dabarari. Barau ġena maġuri ai maki ġia tu murikanai ġetanuni, korana ġia tu asi ribari ġeri nuġa-bubu ai bene. ¹⁹ Ġia tu veġa namori mamiraġiri ema veġa rakavari mamiraġiri maki asiġina ġinavaġi ġemami-raġirini. Ġia tu tauġeri ġevevini-fitoġato rakava ġena, vei-taġuitaġui dabarari ai ġerakani e mata-boraġa veġari ġeuravini-baregorini.

²⁰ Senaġi ġomi na Keriso ġena maġuri tu dia moġesina ġoribaiato. ²¹ Ġomi na ġia varina tu moġoni ġoseġaġiato, ema Iesu ġena maġuri nuġanai guruġa moġonina Iesu ġenai etanuni tu ġevaġa-riba-iaġimito. ²² Ġevaġa-ribamito tarimari ġekirato: Ġemi maġuri guineri boġono koki-fitoġari, dabuġa guineri ġokoki-fitoġarini kavana. Mo tu tarima guinena ġekiraġiato. Ġia tu dagara tari na ġeġofaiani, ma moġeri mata-ġaniġaniri ai be erakava-kwaikwaini. Ġia tu boġono koki-fitoġaia. ²³ Be ġemi tuġamaġi mabarana ma bene veiareva-ġenoġoi. ²⁴ Ema tarima variġuna ma boġono riġo-kaua, dabuġa variġuna ġoriġo-kauani kavana. Mai tarima variġuna tu Barau ilailana iobukaiobuka e veaġa eveiato.

²⁵ Moġa lorinai ġomi tata na veġa ġofaġofari ġemina boġono tore-veġitari, benamo sevimi tarimari ġesi guruġa moġoniri moġo boġono kiraġi. Moġesi boġono vei, korana ġita mabarara tu tauġani sebna legana tata. ²⁶ Boġo baruni, senaġi vei-rakava tu asi boġono vei; e ġemi baru asi bene iaġo mo, ġaro benea keto-firiġo. ²⁷ Diabolo faka ta asi boġono vinia. ²⁸ Elemani tarimana asi ma bene lema-ġenoġoi, a bene iaġo, benea ġauvei. Ġia tauġena ġimana na ġauvei namori bene veiri, be bene ġoitaġori dagarari kotari tu asi ġeri-ġari tarimari bene vaġa-kava-iaġiri. ²⁹ Bokami na guruġa rakavari asi beġene raka-rosi. Senaġi vevaġa-kokore guruġari moġo boġono kiraġi, moira tarimari vaġa-kavari ġana, be beġe seġaġirini nai, kokore beġene ġabi. ³⁰ Ema Barau ġena Iauka Veaġa asi boġono vaġa-nuġa-metoe. Korana Iauka Veaġa tu Barau ġena ve-toġa o maka ġomi ġemi ai etanuni. Moġa anina ġomi tu ġia ġena. Mani maka ġomi ġemi ai tu betanuni, beiaġoni mo, Barau na ġomi bevaġa-maġuri korikorimini ġarona. ³¹ Nuġa ġirimaġirima, baru e baru-rakavarakava, vevane ema vevaġi, e tarima vaġa-rakavari tuġamaġiri, ema guruġa rakavari mabarari boġono tore-veġitari ġemina. ³² Karomi ġesi boġono veiau-namo ema boġono veveura-vini. Tata karomi ġeri ai veġa rakavari ġoveirini moġeri boġono tuġamaġi-fitoġari, Keriso ġena maġuri nuġanai Barau na ġemi rakava etuġamaġi-fitoġarito kavana.

Mamai boĝono tanu

5 Ĝomi tu Barau natuna, euravini-baregomini, moĝa lorinai ĝia boĝono tovtovoa. ² Veuravini ai boĝono tanu Keriso kavana. Ĝita eura-vinirato lorinai, tauĝena tauĝanina e ĝena maĝuri etore-tariato ĝita urarai. Ĝia na tauĝanina tu varevare dagarana bonana namo vedaureana dagaranai evaĝa-iaĝoato, ema Barau ĝena ginitaĝo mamoenai evaĝa-iaĝoato.

³ Ĝomi tu Barau ĝena tarima veaĝami ai ĝoiaĝoto lorinai, kima ema mata-boraĝa guruĝari, veiĝa mirori guruĝari, e mata-ĝaniĝani guruĝari ĝomi fakami ai asi boĝono kiraĝiri. ⁴ Guruĝa mirori, guruĝa babori, ema vaseva rakavari maki asi boĝono kiraĝiri, korana maiĝeri tu asi namo, senaĝi ĝomi tu Barau moĝo boĝono tanikiu-vinia. ⁵ Korana dagara sebona boĝono riba: Ekimani tarimana, e veiĝa mirori eveini tarimana, e emata-ĝaniĝanini tarimana tu Keriso ema Barau ĝeri Basileiai ĝia tu asi voina e asi ĝena gabu. Mata-ĝaniĝani veiĝana tu noĝa moĝo kwaivakuku toma-rakariĝo-vinina veiĝana kavana.

⁶ Tarimarima ĝeri ĝofaĝofa guruĝari na asi bene ĝofami, korana Barau ĝena baru-baregona tu maniĝeri veiĝa ĝaramari ai ĝeseĝaforeni tarimari iatari ai bema vaĝa-foforiani. ⁷ Moĝa lorinai moĝesi ĝeveini tarimari ĝesi asi boĝono vekako. ⁸ Ĝomi guinenai maki mukuna furufuru tarimari, senaĝi toma ĝomi Vereĝauka ĝena maĝuri nuĝanai tu mama tarimari. Ĝomi tu mama natuna, be mama maĝurinai boĝono tanu ema boĝono raka. ⁹ Mama ĝwaĝwana tu veiĝa e tuĝamaĝi namori, veiĝa iobukaiobukari, ema guruĝa e maĝuri moĝoniri nuĝari ai etanuni. ¹⁰ Vereĝauka na kamara maĝuri ema veiĝa euravini-baregorini boĝono vetauri, be boĝono ribari. ¹¹ Mukuna veiĝari ema ĝauveiri tu asi ĝwaĝwari namori, be asi boĝono veiri ema asi boĝono ĝauvei-iaĝiri. A ĝomi na moĝeri veiĝa e ĝauvei tu boĝono vaĝa-foforiri, mo tu vei-rakava veiĝari.

¹² Korana mai seĝafore tarimari na kara ĝevei-vekuretoĝarini, moĝeri tu bokiraĝirini ai moĝo bemaikamuni. ¹³ Senaĝi mama na tu moĝeri dagara mabarari evaĝa-fofori ginikaurini, be mamai tu vetoĝari korikori ĝefofoforini, ¹⁴ korana mama na vauro dagara vetoĝari korikori evaĝa-foforirini. Moĝesi naima ĝera guruĝa ta ekirani,

“Roĝo ogenani tarimamu notataĝa!

Mase na novariĝisi!

Be Keriso na bene mama-tarimu.”

¹⁵ Moĝa lorinai, ĝemi veiĝa loriri boĝono toreri, babo tarimari kavari asi boĝono vei, senaĝi iaunega tarimari boĝono tovtovori. ¹⁶ Ĝemi taimi mabarana boĝono ĝauvei-iaĝi ginikauri, a ta asi boĝono fitoĝa-kavaia, korana toma tu nega rakava-kwaikwaina. ¹⁷ Tauna moĝa, asi boĝono vei-babobabo, senaĝi Vereĝauka ĝena ura tu kara, moĝeri boĝono tuĝamaĝi-fakari, be boĝono ribari. ¹⁸ Wain asi boĝono niu-lelevaĝi, bevaĝa-babomini ĝesi. Mo veiĝa na ĝemi maĝuri bevaĝa-rakavaiani. A ĝomi tu Iauka Veaĝa na neĝi bene vaĝa-vonuvonuraĝemi. ¹⁹ Karomi Salamo ai e Barau vaĝa-raĝena

mariri ai ema Iauka Veaĝa na evinimini mariri ai boĝono vaĝa-guruĝari. Boĝono mari ema nuĝami mabarari ma iakumi ĝesi Vereĝauka boĝono vaĝa-raĝea. ²⁰ Vanaĝivanaĝi ĝera Vereĝauka Iesu Keriso aranai Tamara Barau boĝono tanikiu-vinia dagara mabarari dairi ai.

²¹ Karomi gabureri ai boĝono tanu, moĝesi boĝo veiri tu Keriso boĝo gubakauani.

Veĝaraĝo vavineri ema tauri

²² Veĝaraĝo vavinemi, Vereĝauka ĝena veĝitaĝau gaburenai ĝotanuni kavana, ĝaraĝomi ĝeri veĝitaĝau gaburenai boĝono tanu. ²³ Korana tau tu ĝaraĝona vavinena ĝena deba tarimana, Keriso ekalesia ĝena deba tarimana kavana. Keriso tu ekalesia ĝena vevaĝa-maĝuri tarimana. Ekalesia tu Keriso tauĝanina. ²⁴ Vaĝa-ilailana ekalesia Keriso ĝena veĝitaĝau gaburenai etanuni kavana, vavine maki ĝaraĝori tauri ĝeri veĝitaĝau gabureri ai beĝene tanu dagara mabarari ai.

²⁵ Tau, ĝaraĝomi vavineri boĝono ura-viniri, Keriso na ekalesia eura-viniato ilailanai, benamo ĝia uranai Keriso tauĝena ĝena maĝuri etore-tariato. ²⁶ Keriso moĝesina eveito tu, ekalesia bene vaĝa-veaĝaia, ĝena tarimarimai beĝene iaĝo ĝana. Ĝia na ĝena guruĝa na e nanu na eĝuriĝiato, evaĝa-veaĝaia. ²⁷ Benamo Keriso tauĝena ĝoirana ekalesia marevana baregona na benema vaĝa-ruĝa-taria ĝana. Benamo ekalesia ĝia ĝoiranai bene ruĝa tu, ĝenai miro misina ta maki asiĝina, kefi ĝemakuku-makukuni kavari maki asiĝina, ema rakava misina ta maki asiĝina ĝinavaĝi. Senaĝi ekalesia Keriso ĝoiranai tu veaĝa ema vaĝa-daĝana kerere-na misina ta maki asiĝina ĝinavaĝi bene ruĝa-tari.

²⁸ Mai dabara sebonai tau na ĝaraĝori vavineri beĝene ura-viniri. Beĝene ura-viniri tauĝeri tauĝaniri ĝeura-vinirini ilailanai. Ĝaraĝona vavinena eura-viniani tarimana tu ĝia tauĝena maki eveura-vinini. ²⁹ Korana tau ta na ĝia tauĝena tauĝanina vaĝa-rakavana tu asi eurrani, senaĝi eĝubuanani e eĝitaĝau-ginikauani, Keriso na ĝena ekalesia eveiani kavana. ³⁰ Korana ĝita tu ĝia tauĝanina legana. ³¹ (Tau e vavine tu tauĝanina sebona, Buka Veaĝai ekirani kavana, ekirani), “Moĝesi naima tau na tamana e sinana beraga-kwanerini, benamo ĝaraĝona vavinena ĝenai bema-kafakauni, benamo tauri ruarua tauĝani sebonai beĝe iaĝoni.” ³² Mai guruĝa ema maĝuri maiĝa tu vekure-toĝa, ma anina tu barego lelevaĝi. Au na Keriso ema ekalesia ĝeri veĝaraĝo akiraĝirini. ³³ Senaĝi ma nakira: Ĝomi tata na maki ĝaraĝomi vavineri boĝono ura-viniri, tauĝemi tauĝanimi ĝoura-vinirini kavana. Vavine na maki ĝaraĝomi tauri boĝono gubakauri.

Natu e tama sina

6 Natu, tamami e sinami garori boĝono seĝaĝiri Vereĝauka ĝena maĝuri nuĝanai ĝotanuni nai, korana mo tu veiĝa maorona. ² “Tamamu e sinamubono gubakauri,” korana mai tu taravatu giniginena

ma kiraġi-torena ġesi dagarana: ³ “Be ġemu tanu maġurina bene namo ema mai tanobarai ġemu tanu-maġuriri beġene mauka.”

⁴ Ma tama na maki, natumi asi boġono vaġa-baruri, senaġi Vereġauka ġena vevaġa-riba guruġari ema sisi-ba guruġari boġono viniri. Be moġeri guruġa e veiġa beġene korana-iaġiri ġeri tanu ġarori mabarari ai.

Tuġu-rakaorakao merori e ġeri baregori

⁵ Tuġu-rakaorakao meromi, ma vegubakaumi e ma garimi ġesi mai tanobarai ġeġita-ġaumini tarimari garori boġono seġaġiri. Ġomi ġeġita-ġaumini tarimari maniġeri tu ma nuġami mabarari ġesi boġono seġaġi-viniri, Keriso nuġami mabarari ġesi boġoro seġaġi-vinia ilailanai boġono seġaġi-viniri. ⁶ Tarima tari tu ġeġita-ġaurini tarimari iauri ġevaġa-namori ġana tu ġoirari ai ġeġauvei-ginikauni, senaġi ġeġita-ġaurini tarimari ġeraka-doġe-muriġini tu asi ġeġauvei-kokoreni. Ġia ġeri veiġa na asi boġono iaġo. Ġomi tu Keriso ġena vetuġunaġi tarimami lorinai, ma nuġami mabarari ġesi Barau ġena ura boġono veia. ⁷ Nuġami mabarari ma namori ġesi vetuġunaġi boġono iaġo-vini, Vereġauka ġenai boġoro veia kavana, a dia tarimarima ġeri. ⁸ Korana ribami, Vereġauka na ġemi ġauvei namori ġoveirini voiri tata bevinimini. Enabe ġomi tu tuġu-rakaorakao tarimami o fakai e maġuri namonai ġotanuni tarimami, voimi tata bevinimini veġata.

⁹ Ġomi veġitaġau tarimami maki, ġemi tuġu-rakao-rakao merori ġeri ai veiġa namori boġono vei. Veiġa metori e vaġa-gariri veiġari ġeri ai asi boġono vei, korana ġomi ma ribami, ġia ema ġomi eġita-ġaumini Verena baregona tu gubai etanuni. Ema ma ribami maki, ġia na tarimarima ġeri vetoġai tu asi eġabi-raġerini, ġia ġenai tarimarima tu mabarari ilaila moġo.

Vetari dabuġari

¹⁰ Ġegu guruġa magona tu maiġa: Boġono kokore Vereġauka ġena maġuri nuġanai, ema Vereġauka ġena seġuka na bene vaġa-kokoremi. ¹¹ Barau ġena vetari dabuġari mabarari boġono veiri, be Diabolo ġena iaunega boioġari ġofaġofari eveirini nai, boġono kokore, be boġono tore-ġauri. ¹² Korana ġita tu dia tarimarima ġesi tavetarini. Asiġina. Ġita tu ġeveġitaġauni iaukari baregori, e ġeri maoro barego iaukari, e mai tanobarai mukuna ġeġita-ġauani iaukari, ema iauka rakavari asisebo guba gaburi ai ġetanuni iaukari ġesi tavevaġini. ¹³ Moġa lorinai Barau ġena vetari dabuġari mabarari na ġovedabuġa, be ġaro rakava kwaikwaina bene iaġoma nai, ġomi tu boġono ruġa-gigitari, ema

ġauvei mabarari boġo vei-ġosirini murinai, ġomi tu roġo boġono ritoġo-gwaġiġi.

¹⁴ Be, boġono ruġa-gigitari, ma maiġesi boġono ved-abuġa: Gabakami ai guruġa moġonina boġono toua, gabaġau gabakami ai ġotouani kavana. Vei-iobukaiobuka tu koba kouġauna ġana, funu dabuġa kavana kobami ai boġono kafa-kauri. ¹⁵ Ema kwakumi ai tu maino varina namona boġono fiua veiġana boġono veia, tamaka ġoveirini kavana. ¹⁶ Moġeri muriri ai tu veġabidadama ġesina boġono ġabi-vaisia, monana Diabolo ġena veiġa rakavari na bedibamini dibari ma karava-karavari ġesi boġo kourini e boġo lau-busebuserini riba. ¹⁷ Ema vevaġa-maġuri boġono ġabia, ġemi kwaraġau ai boġono vaġa-iaġoa. Ema Barau ġena guruġa boġono ġabi-vaisia vetari baġana kavana, Barau ġena guruġa tu Iauka Veaġa ġena vetari baġana.

¹⁸ Iauka Veaġa ġena seġuka nuġanai boġono ġauġau-vanaġi vanaġi. Ġemi ġauġau ai tu ġauġau dabarari irauirauri ai boġono ġuriġuri ema ġemi ura dagarari mabarari noġinoġiri boġono vei. Tauġemi lorimi maki boġono vetore e rakava boġono vaġa-dar-ereri, ema Barau ġena tarima vevaġari mabarari iatari ai boġono ġauġau-vanaġivanaġi. ¹⁹ Au maki iatagu ai boġono ġuriġuri. Be naguruġa ġana, bokagu bana keoa tu, Iauka Veaġa na guruġa bene vinigu, be mai Vari Namona vekuretoġana tu asi garigu ġesi tarimari-bana kira-varari. ²⁰ Au tu mai Vari Namona maiġa bana fiua ġana tarimagu. Ma au tu mai Vari Namona uranai dibura numai ma seinigu atanuni. Boġono ġauġau, be Barau na bana kiraġia etoni ilailanai, asi garigu ġesi bana kiraġi-foforia.

Guruġa magona

²¹ Tikiko tu ġita tarikakara namona ta ema ġia tu ma ġena vetuġamaġikau Vereġauka ġena maġuri nuġanai. Dagara mabarari, au aiġesina atanuni e kara aveini variri mabarari tu boġono ribari ġana, be Tikiko na vauro beasi kira-varamini. ²² Au na ġia tu moġesina naima atuġu-iaġosiani. Bene iaġosi, be ġai ġema tanu maġurina mainai tu aiġesina boġonoasi ribari, ema beneasi vaġa-gwaġiġimi.

²³ Maino tarikaka mabarami ġesi bene tanu. Tamara Barau ema Vereġauka Iesu Keriso ġerina eiaġomani veuravinina ma veġabidadamana ġesi maki tarikaka mabarari ġesi bene tanu. ²⁴ Barau ġena namo e vare-vare-bara tu, ġera Vereġauka Iesu Keriso asi ekorini veuravinina na ġeuravini-vanaġi vanaġiani tarimari mabarari iatari ai bene tanu.

FILIPHI

Filipi vaġa-foforina guruġari

Ekalesia doġorona Filipi ai tu Paulo ema Silas ġerina eġorato, mo tu Paulo ġena evanelia varivarina vaġa-ruaru-ana eveiato taiminai (Apostolo 16).

Paulo na mai fefa tu Romai ediburato-ġoi nuġanai etoreato. Mai fefa tu laġani 60 beiaġo 61 fakanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai buka anina baregona tu "Iaku ema verere", ema ġena siri baregona tu karoa 4:4. Mai fefa nuġanai "iaku" tu ġutuma boiavi-ġoitaġorini: 1:4-6; 1:14-18; 1:25-26; 2:2; 2:14-16; 2:17-18; 2:25-29; 3:1-3; 4:4; 4:10-12; ema veġabidadama, veuravini, nuġa-sebona ema vetore-variaġo o vevaġa-manau boġo ġitaiani tu iaku ġenana etubu-raġeni.

Mai fefa etoreato tu, 1) ekalesia doġorona bene tanikiuri, ġevarevare-viniato lorinai, ema bene vaġa-ribari be-varivaririni; 2) bene launaġiri, Keriso ġena tuġamaġi beġene tovotova, ġeri tuġamaġi sebonai moġo beġene torea; 3) bene launaġiri, taimi namori ai o rakavari ai beġene iaku moġo ema ġeri vetarikaka Iesu Keriso ġesi tu bene tanu asi bene iagaiaga.

Paulo na mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Keriso tu ġita ġera maġuri - karoa 1
2. Keriso tu ġita ġera tuġamaġi ai bene tanu - karoa 2
3. Keriso ġenai matara bene tubukau - karoa 3
4. Keriso tu ġita ġera kokore korana - karoa 4

1 Au Paulo ema Timoteo, Keriso Iesu ġena vetuġunaġi tauma, na ġomi Filipi ai Barau ġena tarimari-ma veaġari ma ġemi ekalesia guine-iaġina tarimari ema vevaġa-kava tarimari ġesi atore-vinimini. Ġomi tu Keriso Iesu ġesi varau ġosebonato. ² Barau ġita Tamarra ema ġera Vereġauka Iesu Keriso ġerina varevare-bara ema maino ġemi ai bene tanu.

Paulo na Barau evaġa-namoato

³ Ġomi atuġamaġimini negari mabarari ai, ġegu Barau atanikiu-viniani. ⁴ Ġegu ġauġau ai vanaġivanaġi ġomi mabarami iatami ai aġuriġurini ma iakugu ġesi, ⁵ korana ġemi vevaġa-kava dabbarari namori na ġovaġa-kavaguto Vari Namona varifiunai, Vari Namona ġoġabi-raġeato ġarona na beiaġoma mo initoma. ⁶ Ma ribagu maoro, Barau na mai ġauvei namona, nuġami ai evaġa-foforiato ġauveina tu, bevesiriġuni, beiaġoni mo, Keriso Iesu ġena ġenoġoi ġaronai vau bevaġa-kori ginikauani.

⁷ Ġomi mabarami ġegu vemamiraġi na evaġa-moġoniani, ġomi tu au nuġagu ai roġo ġotanuni. Aba, dibura numai atanuni nuġanai, o Kota ġeseġaġini tarimari ġoirari ai Vari Namona akiraġi-foforiani e gogobana aragani nuġanai maki, ġomi tu au nuġagu ai veġata. Korana ġomi mabarami maki Barau na ġena varevare-bara evinimito, au eviniguto kavana. ⁸ Barau ma ribana vedaurea, au ġomi akiramini, au ġegu veuravini ġomi mabarami ġemi ai tu barego vedaurea, Keriso Iesu na euravini-baregomini kavana.

⁹ Barau anoġiani, ġemi ai veuravini bene tubu-barego vedaurea, ma riba ema iaunega bene vinimi, be Barau ġena ura boġono riba-ġinikauri. ¹⁰ Monana vauro boġo ribani, dagara namori tu aiġeri na ġemi tanu beġe vaġa-namorini rakava mabarari ġerina, benamo Iesu Keriso ma beġenoġoi-iaġomani ġaronai, ġomi tu asi vetoukaumi e asi ġemi kerere ta maki.

¹¹ Ema veiġa namori e iobukaiobukari mabarari, Iesu Keriso ġenana ġeiaġomani dagarari, ġomi ġemi ai beġe tanuni, Barau vevato-iaġina e vaġa-raġena ġana.

Paulo tu dibura numai etanuni, senaġi Vari Namona ebaregoni

¹² Tarikakagu, ġegu ura boġono riba, au beġe diburagu o kara beġe ġora ġegu ai dagarari na Vari Namona ġena tubu tu asi beġe vaġa-rakavaia. Asiġina. Moġeri na tu Vari Namona ġena tubu beġe vaġa-baregoa. ¹³ Mai maġuri ġenana Kaisara, Roma ġeri vere, ġena numa ġeġita-ġauani tauri ema tarimarima mabarari maki beġe riba, au tu Iesu Keriso ġena vetuġunaġi aiaġo-vinini ġaramanai, dibura numai atanuni. ¹⁴ Ma ġegu tanu dibura numai ġenana maki au tarikakagu ġutuma ġeri veġabidadama Vereġauka ġenai beġe gwaġiġi naima, Barau ġena guruġa ma kokoreri ġesi ġeġobata-iaġiani.

¹⁵ Moġoni, tarima kotari na ġegu ġauvei namo dainai, ġemama-viniguni. Ġeri ura tu au ġevaġa-rakavagu ġetoni, naima Keriso ġeġobata-iaġiani. Senaġi kotari na tu nuġa-namo ai ġeġobata-iaġiani. ¹⁶ Maiġeri tu veuravini ġenana ġeġobatani, korana ribari, au diburai

atanuni tu, Vari Namona gogobana bana raga ġana Kota tarimari ġoirari ai. ¹⁷ A tarima kotari na Keriso ġeġobata-iaġiani tu dia nuġa-namo ai, senaġi tauġeri arari beġene vaġa-raġeri ġana. Ġeri tuġamaġi tu, au dibura numanai roġo atanuni nuġanai, ġegu meto ġevaġa-baregoa ġetoni. ¹⁸ Bevaitovo, au ġegu iaku tu ebaregoni. Korana nuġa-namo ai Keriso ġeġobata-iaġiani ba asiġina, senaġi dagara baregona tu Keriso varina bene fiu-rovorovo dabara mabarari ai. Ma ġegu iaku maki bebarego-iaġoni moġo. ¹⁹ Korana ġemi ġauġau ai Barau ġonoġiani ema Iesu Keriso Iaukana na evaġa-kavaguni. Moġa lorinai au ribagu, au tu maġuri badoġariani. ²⁰ Ġegu ura baregona ema dabaragu mabarana ġesi akirani, au tu asiġina ġina vaġi bana moira ġegu ġauvei nuġanai. Moġesi nai initoma dibura numai vanaġivanaġi akokoreni kavana bana kokore, be au taugu mabarana ġesi Iesu Keriso arana ma bana vaġa-raġea ġegu maġuri ġenana o ġegu mase ġenana.

²¹ Be au ġegu ai maġuri tu kara? Iesu Keriso moġo! Moġa lorinai mase au ġegu ai tu dagara namona. ²² Betaġu bema roġo bamaġuri-taġoni nai, ribagu Keriso ġena ġauvei roġo baveiani, senaġi asi aribani, aiġa bara ġabia, mase ba maġuri? ²³ Au tu dagara ru-rua auravini-baregorini: Ġegu ura mai maġuri bara raga-kwanea, be Keriso sevinai bara tanu tu dagara namo vedaureana moġo; ²⁴ senaġi namona tu ġomi bana vaġa-kavami ġana, be mai tauġani nuġanai roġo bana tanu. ²⁵ Au tu ribagu, au roġo maġuri batanuni. Ġomi ġesi roġo bita tanuni, korana ġemi veġabidadama vaġa-tuburi ema ġemi iaku vaġa-baregori ġana. ²⁶ Au ma baiaġosini neganai, ġomi tu boġo iakuni au ġegu ai, ema Keriso Iesu boġo vaġa-raġeani.

Ġemi tanu

²⁷ Dagara sebna tu Keriso ġena Vari Namona na eki-raġiani ilailanai boġono tanu. Baiaġosini ġitaġitami ba manaġa na moġo varimi baseġaġini, baribani, ġomi tu nuġa-namo ai ġoritoġo-ġigitarini ema nuġa sebonai Vari Namona ġoveseġaġi-vevini-iaġiani ma kokoremi ġesi. ²⁸ Ġebaru-vinimini tarimari na asiġina ġinavaġi beġene vaġa-garimi. Monana ġeri ai vetoġa beveiani, ġia tu Barau na bevaġa-rakava kwaikwairini, a ġomi tu Barau na bevaġa-maġurimini. ²⁹ Ġomi tu dia Keriso ġena varevare-bara e namo lorinai Keriso ġovaġa-moġoniani tarimami ai ġoiaġoto moġo, senaġi ġomi tu Keriso ġena midigumidigu ai maki boġono midigu ġana ġia aranai. ³⁰ Ġomi maki initoma au ġesi bisini vetari-vegogo. Mai vetari tu vetari guinena ġoġitaiato-ġoi vetarina ini roġo ma ġoseġaġiani vetarina roġo avetari-iaġiani.

Keriso ġena vevaġa-manau ema iaru-korokoro

2 Ġemi maġuri Keriso nuġanai monana evaġa-kokoremini ba? Ema ġena veuravini na ġemi tuġamaġi evaġa-gwaġiġirini ba? Ġomi na Iauka Veaġa ġatami ai ġovaġa-iaġoato ma ġotanuvogogoni ba? Ma

ġemi vevetuġaġwa ema vevaġa-kava ġatami tata ġeri ai ġoveirini ba? ² Moġa lorinai anoġimini, boġono vaġa-iaku korikorigu, ġemi tuġamaġi vegogo ai, veuravini sebonai ema nuġami e iaukami maki sebonai boġono tanu. ³ Dagara ta asi boġono veia vevaġa-raġe tuġamaġina maġurina ema veiavi maġuriri ai, senaġi ġomi tauġemi boġono vevaġa-variġo tata fakami ai, a karomi boġono ġabi-ġesitaġori. ⁴ Karomi ġeri namo maki boġono vetau, a dia ġomi tauġemi ġereġami ġemi namo moġo.

⁵ Ġemi veiġai Keriso Iesu kavana boġono vei, ġena tuġamaġi boġono ġabia:

⁶ Ġia tu dagara mabarari ai

Barau ġesi ilaila,
senaġi asi etuġamaġito,
mo maġuri moġa bene ġabi-taria.

⁷ Ġia tu tauġena evekitaġi-fitoġato,
benamo vetuġunaġi merona kavanai eiaġoto.

Ġia maki tarimarima kavana eġorato,
benamo ġita fakarai ema tanuto.

⁸ Ġia tu eveġwa-variġoto ema Barau eseġaġi-viniato-ġoi mo ġena mase,
aba, satauro ai emaseto noġa moġo vei-rakava tari-
mana ta kavana.

⁹ Moġa lorinai Barau na eġabi-vaisiato guba tuġunai,
ma ara namo vedaureana eviniato.
Mo ara tu ara ta ġesi asi ilaila.

¹⁰ Iesu arana bakunai guba aneruri,
e tanobarai ġetanuni tarimari,
ema tanobara gaburenai o mase gabunai ġetanuni
tarimari mabarari beġene vetuitui-tari ġia ġoiranai.

¹¹ Ema mea mabarari na Iesu Keriso beġene kiraġia
“Vereġauka”,
Barau ġita Tamara vevato-iaġina ġana.

Bitana mama-rovorovo tanobara ġena mama

¹² Au ġatagu mabarami, vanaġivanaġi au ġoseġaġi-
viniguto-ġoi ġera ġauvei vegogo ai kavana murigu ai
maki boġono seġaġi-vinigu veġata. Boġono ġauvei ma
garimi ema ma ġoġo-ġoġomi ġesi, maġuri boġono
doġaria uranai. ¹³ Korana Barau tu ġomi nuġami ai
eġauveini, ġomi elaunaġimini e kokore evinimini, ġena
ura boġono veiri ġana.

¹⁴ Ġauvei mabarari asi mugumugumi ema asi
vanevanemi ġesi boġono ġauvei-iaġiri. ¹⁵ Be ġomi tu
Barau natuna asi vetoukaumi ema namo vedaureami
ai boġono iaġo, mai tanobara rakava kwaikwai ema
ġevei-rakava-moġovaġini tarimari fakari ai; be boġono
mama-rovorovo, noġa moġo visiġu boġi ai ġemamani
kavana. ¹⁶ Mo tu bema maġuri guruġana boġo korana-
iaġiani e boġo vari-fiuanai nai. Moġa boġo veiani nai, au
tu ma ġegu maoro bavekokorokuni ġomi ġemi ai
Keriso ma beġenoġoi-iaġomani ġaronai. Korana mo
ġaro ai au tu baribani, au ġegu vekwaraġi ema ġauvei
ai tu asi avekwaraġi-kavato.

¹⁷ Bere au bara mase, ma raragu bere vebubu-
rovorovo, noġa moġo ġomi ġemi veġabidadama vare-
varena Barau ġoviniani kavana. Irau moġesi nai, au tu

aiakuni, ema ġegu verere maki ġomi ġesi tavei-sebonaiani. ¹⁸ Mai dabara sebonai ġomi maki boġono verere, be mabarara bitana verere-vegogo.

Timoteo batuġu-iaġosiani

¹⁹ Bema Iesu Vereġauka ġena ura nai tu, atuġamaġini, Timoteo tu batuġu-iaġosiani; be ġomi varimi bana ma seġaġia nai, au nuġagu benema gena-tari. ²⁰ Timoteo ġereġana na moġo au ġegu vemamiraġi eribaiani, ema ġomi ġobimi vetuġamaġina evei-baregoni. ²¹ Tarimarima mabarari tu tauġeri ġeri maġuri moġo loriri ġetorerini, a Iesu Keriso ġena ġauvei tu asi ġevetauani. ²² Ġomi tu ribami ginikau, ġia vetoġana ema ġena vetuġamaġikau, kamasi ġia e au, noġa tama ma natuna ġeġauvei-vegogoni kavana, Vari Namona ġaġobata-iaġiani. ²³ Moġa lorinai bana tuġu-iaġosi-ġarimoġia, maġuri mainai kamasi bevetoreni ġegu ai bana riba vau. ²⁴ A ġegu vetuġamaġikau Vereġauka ġenai atoreani, au maki vau mani ma baiaġosini ġemi ai.

Epafrodito ġena iaġosi

²⁵ Ġegu tuġamaġi ai akirani, namona tu tarikakara Epafrodito ma bana tuġu-ġenoġoi-iaġosia. Ġia maki au ġesi ġaġauveito e Keriso ġena vetari ai ġavetari-vegogoto tauna. Ġomi maki vetuġunaġimi eveito, au ġegu ai ġotuġuato nai, ġemi varevare dagarari na bene vaġa-kavagu ġana. ²⁶ Ġia maki eura-baregoni ġomi bene ġitami. Ema enuġa-vekwaraġini ġemi ai, korana ġena keve varina ġoseġaġiato nai. ²⁷ Moġoni veġata, ġia tu ekeve-rakavato, dori emaseto, senaġi Barau ġena vevetuġaġwa ġia iatanai, ema dia ġia iatanai moġo, senaġi au iatagu ai maki, korana ġegu nuġa-meto bebaregoni garina. ²⁸ Moġa lorinai ġegu ura baregona bana ragatuġu-iaġosia ġemi ai, be boġono ġitaia ma boġono iaku, benamo au ġegu nuġa-vekwaraġi bene meraġa kekei. ²⁹ Boġono ġabi-raġea ma iakumi ġesi ġera Vereġauka aranai, ema ġemi vegubakau marevana bene fofori tarima maiġesiri ġeri ai. ³⁰ Korana ġena maġuri ġaramana asi eveito, ema dori emaseto, korana Keriso Varina Namona ġaramanai. Vetoġa maiġesina ġegu vevaġa-kava ġomi na ġoro vinigu kavana tu ġia na au ema vaġa-kavaguto.

Keriso evaġa-moġoniani tauna tu vei-iobukaiobuka tarimana

3 Tarikakagu mabarami, ġegu guruġa magona nuġanai maiġesi nakira: Boġono iaku, korana Vereġauka ġesi ġokaro-vekafani nai. Asi bagauni, guruġa guineri batuġu-ġenoġoi ġenoġoini, korana ġomi ġobimi toretoreri ġana.

² Lorimi boġono vetore ekalesia vaġa-rakavana tauri gariri. Ġia tu kwaiva rakavari kavana, ġeri tuġamaġi tu ġita mabarara tauġanira kefiru bitana lama-vaġiri ġetoni, Isaraela besena ġeveini kavana. ³ Senaġi tauġani kefiru lamavaġi veiġana korikorina tu ġita na taġabiato, a ġia tu asiġi: Ġita tu Iauka Veaġa ġena seġukai Barau

tatutuġu-tari viniani, ema Keriso Iesu ġenai tavetuġamaġikauni, ema ġera veġabidadama tu dia tauġani ai vetoġa ġeveini moġeri ai tatoreani.

⁴ Bere tauġani ġena vetoġa ema ġera veiġa dagara baregori nai, ġegu veġabidadama tu tauġani ġena vetoġa dagarari ema ġegu veiġa ġeri ai bara torea riba. Bema ta ġena veġabidadama tauġanina ġena vetoġa dagarari ema ġena veiġa ġeri ai bene torea etoni nai, au tu ma ġegu maoro moġeri dagarai bara veġabidadama. ⁵ Amaġurito, ġaro vaġa-imaima toitoinei (8) tauġanigu kefina ġelama-vaġiato. Au tu Isaraela tarimagu, Beniamina ġena doġoro tarimagu, Heberu rarari tarimagu korikori. Iuda tarimari ġeri taravatu akorana-iaġi ginikauato-ġoi, korana au tu Farisea tarimagu. ⁶ Barau ġena taravatu bana korana-iaġi ginikaua ġaramanai tu, ekalesia doġorona avaġamidigu midigurito. Ema Iuda ġeri taravatu mabarabarari akorana-iaġi ginikau ginikaurito-ġoi, asi ġegu vei-rakava ta.

⁷ Moġeri dagara mabarari guinenai tu atuġamaġi-baregorito-ġoi; senaġi inította Keriso ama ribaiato nai, mo dagara guineri mabarari aġitarini tu asi ġeri namo ta maki. ⁸ Moġoni veġata, dagara mabarari tu asi tauri dagarari, senaġi dagara baregona sebona moġo tu Keriso Iesu, ġegu Vereġauka, bana riba-ginikaua. Oba, dagara mabarari momo ai ġeiaġoto au ġegu ai, Keriso moġo bana ġabi-gigitaria ġana uranai. ⁹ Ġegu ura ġia ġesi bana sebona-korikori, korana ribagu, taravatu ekorana-iaġi gini-kauani tarimana Barau ġoiranai ġia tu dia vei-iobukaiobuka tarimana, senaġi Keriso evaġamoġoniani tarimana moġo; korana Barau na vei-iobukaiobuka tarimarai bekiraġirani dabarana sebona tu veġabidadama ġenana moġo. ¹⁰ Ġegu ura baregona tu Keriso bana riba-ginikaua, ema mase na evaġavaisi-raġeato seġukana bana ġabia; ema emidiguto midiguna maki bana mami-tovoa, ma ġia ġena mase kavanai au maki bana mase. ¹¹ Mainana vau atuġamaġini, au maki mase na bavaisiraġe-ġenoġoini.

¹² Au asi akirani, moġeri mabarari varau aġabirito, o varau anamo-vedaureato, asiġina. Senaġi au tu avekwaraġi-rakavani, auna bana ġabia ġana, korana Keriso Iesu ġena kwalimu ai au maki eġabiguto ġia ġena.

¹³ Moġoni, tarikakagu, asi akirani varau akwalimuto atoni, asiġina. Dagara sebona moġo tu, maġuri guineri atuġarekwarito, ma ġoiragu dagarana bana ġoitaġoa kokorena moġo avetauani. ¹⁴ Inította tu araga-maoromaoroni, kiraġitore makana aiaġo-viniani, mo kwalimu voina bana ġabia uranai, dagarana tu Barau ġena maġuri gubai. Korana Barau na Keriso Iesu ġenana ekeaguto, mo maġuri bana ġabia ġana.

¹⁵ Ġita ġera veġabidadamai taruġa-gwaġiġito taura tu maiġesi bisini tuġamaġi-vegogo. A ġomi betaġu dagara tari ai ġemi tuġamaġi tu irau nai, Barau na vau tuġamaġi-faka bene vinimi. ¹⁶ Dagara sebona, iauka maġuriri namori ġita na varau taġabirito moġeri bitana ġabi-gigitariri.

¹⁷ Tarikakagu mabarami, au boġono tovtovogu. Veiġa namo ġeveini tarimari boġono marereri e

boḡono tovotovori maki, vevaḡa-ḡita namori avaḡa-ḡi-tamini kavana. ¹⁸ Korana varau avaḡa-guruḡa ḡenoḡoi-ḡenoḡoimito-ḡoi, senaḡi ini tu ma avaḡa-guruḡamini ma taḡigu ḡesi: Ġutuma ḡekirani, Keriso murinai ḡerakani ḡetoni, senaḡi ḡeḡofaḡofani, Iesu Keriso ḡena satauro ḡevetari-viniani. ¹⁹ Ġia varau rakava gabuna ḡana ḡeiaḡoni, korana ḡeri barau tu ḡia tauḡaniri na ḡeiau-iaḡirini dagarari. Ġeri veiḡa rakavari, ḡere ma-ia-iaḡiri veiḡari, ḡeveiavi-iaḡirini. Ema mai tanobara dagarari moḡo ḡetuḡamaḡi-gigitaririni. ²⁰ A ḡita tu Guba Basileia tarimara. Moḡa lorinai ḡera vevaḡa-maḡuri tauna, ḡera Vereḡauka Iesu Keriso ma iakura ḡesi tanariani, guba tuḡuna na beiaḡomani. ²¹ Ġia na ḡita mai tauḡanira moiramoirari maiḡeri bekurevorini, benamo ḡia tauḡanina namo vedaureana kavanai beḡe iaḡoni. Korana ḡia seḡukana na dagara mabarari ḡia ḡena veḡitaḡau gaburenai beḡe tanuni.

Sisiba guruḡari tari

4 Tauna moḡa, tarikakagu, Vereḡauka ḡena maḡuri nuḡanai boḡono ruḡa-gwaḡiḡi. Au na auravini-baregomini ema bana ḡitamini veḡata atoni, korana ḡomi tu au ḡegu verere korana e ḡegu kwalimu vetoḡana.

² Euodia ema Sintike, anoḡimini, nuḡami beḡene sebona, korana ḡomi tu Vereḡauka ḡena doḡoro vavine-mi. ³ Ġoi maki, Sisigo, au karogu namona, anoḡimuni, mani vavine kika bono vaḡa-kavari, ḡia maki au ḡesi ḡaḡauvei-vegogoto-ḡoi Vari Namona fiufiunai, e Klement ema ḡita karora tari maki. Ġia arari tu Barau ḡena maḡuri vanaḡivanaḡi bukanai varau etorerito.

⁴ Vereḡauka ḡena maḡuri nuḡanai ḡaro mabarari ai boḡono iaku. Ma nakira: Boḡono iaku. ⁵ Ġemi manau e nuḡa-marana boḡono vevaḡa-ḡita-iaḡiri tarimarima ḡeri ai. Korana Vereḡauka ḡena iaḡoma bekavinaḡi-rakava. ⁶ Dagara ta tuḡamaḡi-vekwaraḡina asi boḡono vei, senaḡi vanaḡivanaḡi ḡemi rabu dagarari ḡauḡau ai Barau boḡono noḡia ma tanikiumi ḡesi. ⁷ Benamo Barau na ḡena maino, ḡita mabarara ḡera riba e tuḡamaḡi-faka evanaḡiato mainona, bevinimini, ma mo maino na ḡomi lorumi ema ḡemi tuḡamaḡi mabarari benari-ḡinikaurini, Keriso Iesu ḡena maḡuri nuḡanai ḡotanuni dainai.

⁸ Tarikakagu mabarami, ḡegu toretore magona rekenai nakira, vanaḡivanaḡi veiḡa maiḡesi kavari boḡono tuḡamaḡi-iaḡiri: Maḡuri moḡoniri, dagara marevana irau veḡata, vei-iobukaiobuka, veiḡa namo vedaureari, veuravini veiḡari, ema vegubakau maḡuriri. Dagara namori ema tarimarima na ḡevaḡa-raḡerini veiḡari mabarari boḡono tuḡamaḡi-iaḡiri. ⁹ Ġegu ḡobata na ḡoribarito guruḡari ema ḡegu veiḡa na ḡodoḡaririto veiḡari mabarari ḡemi maḡuri ai boḡono ḡauvei-iaḡiri e boḡono korana-iaḡiri. Benamo maino evinirani Barauna ḡomi ḡemi ai bene tanu.

Filipi tarimari ḡeri vevaḡa-kava

¹⁰ Ġegu iaku tu asikei ema Vereḡauka avaḡa-namoani nuḡagu mabarana ḡesi, korana ḡemi vevaḡa-kava varevarena ma boḡo tuḡu-iaḡomaia nai. Au ribagu, asi ḡotuḡarekwaguni, ḡemi ura vanaḡivanaḡi boḡono vaḡa-kavagu, senaḡi gabu manaḡai atanuni nai, asi ḡemi dabara ta au vaḡa-kavagu. ¹¹ Au tu dia dagara tai akubini naima maiḡesi aguruḡani. Asiḡina. Au tu ḡegu-ḡagu vovoka o asiḡina, senaḡi badukuani ilaila. ¹² Au tu akubini vetoḡana ma ribagu, ema ḡegu-ḡagu ḡevovokani vetoḡana maki ma ribagu, be taimi tai gabu tai maiḡeri maḡuri baraga-ḡoitaḡorini nai, aiḡesina badukurini tu ribagu. Mai riba vekuretoḡana tu varau aribaiato. Moḡesina nai au tu beḡe ḡubumaseguni o bevitoguni, ḡegu-ḡagu vovoka o bakubini au ḡegu ai tu ilaila moḡo. ¹³ Maḡuri aiḡesina ḡegu ai evetoreni, senaḡina asi ḡegu daradara, korana Keriso na ḡena seḡuka eviniguni nai.

¹⁴ Senaḡi aiakuni, korana ḡemi vevaḡa-kava barego mai ḡegu meto nuḡanai bama doḡaria. ¹⁵ Ġomi Filipi tarimami tu ribami: Makedonia aiaḡuiato, tovotovonai Vari Namona aḡobata-iaḡiato-ḡoi nai, ekalesia doḡorona ta na asi evaḡa-kavaguto-ḡoi ḡeri moni e farefare na, ḡomi moḡo ḡereḡami. ¹⁶ Ġomi na vevaḡa-kava dagarari vovoka ḡotuḡu-tuḡukauto-ḡoi au Tesalonika vanuḡanai atanuto-ḡoi nuḡanai. ¹⁷ Au asi atuḡamaḡini, au ḡomi ḡemina vevaḡa-kava dagarari bana doḡari, senaḡi ḡegu ura baregona tu, ḡomi ḡemi ai ḡemi vini auna bene barego bana ḡitaia.

¹⁸ Au ḡegu ai ḡomi ḡemi varevare dagarari ḡotuḡu-iaḡomarito tu mabarari maiḡeri, be ḡegu-ḡagu tu vovoka ema ilaila. Ribagu, aura-vinirini dagarari mabarari maiḡeri Epafrodito na eḡwa-iaḡomarito ḡegu ai. Ġemi varevare dagarari bonari irau veḡata Barau na eḡabi-raḡerini ḡinitaḡo varevareri, Barau ḡevaḡa-iakuani dagarari. ¹⁹ Ġegu Barau na ḡena farefare namori ema vovoka tabutaburi Keriso Iesu ḡenana bevarevare-vini ginikaumini ḡemi rabu ḡarori ai. ²⁰ Tamar Barau bitana vaḡa-raḡea vanaḡivanaḡi, Amen.

Vevaḡa-namo guruḡari

²¹ Iesu Keriso ḡena tarimarima mabarari ḡeri vevaḡa-namo ḡeguna eiaḡosini. Ġita tarikakara au ḡesi ḡatanuni na ḡemi vevaḡa-namo beḡe tuḡu. ²² Barau ḡena vevaḡa tarimari mabarari ḡerina vevaḡa-namo beḡe tuḡu ḡemi, ema Kaisara, Roma ḡeri vere, ḡena numa tarimari na maki ḡemi vevaḡa-namo baregona beḡe tuḡua.

²³ Vereḡauka Iesu Keriso ḡena namo ema varevarebara ḡomi tata iatami ai bene tanu.

KOLOSE

Kolose vaġa-foforina guruġari

Paulo na mai fefa tu Romai ediburato-ġoi nuġanai etoreato. Mai fefa tu laġani 60 beiaġo 61 nuġanai etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa siri baregori tu karoa 2:9-10.

Paulo na mai fefa etoreato korana tu tarima tari na Kolose ai ekalesia doġorori ġeri veġabidadama ġevei-veġonuato-ġoi nai. Moġesi naima Paulo na mai fefa etoreato tu Kolose ekalesiari evaġa-guruġa-toreġaurito ema maiġeri evaġa-ribarito, 1) tarimarima ġeri iaunega ema vevaġa-riba ġofaġofari tu aiġeri ema Keriso ġena maġuri korikorina tu aiġa; 2) Keriso tu moġoni ekalesia doġorona debana veġata; 3) tarima guinena ma ġena maġuri rakavari ġesi beġene koki-fitoġaia, ma tarima variġuna beġene torekaua; 4) tarimarima ġeri taravatu veiġari ema ġeri ura asi beġene ġabi-raġeri e asi beġene korana-iaġiri.

Paulo na mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Deba, Keriso, ġena mareva baregona - karoa 1:1-2:5

2. Tauġani, ekalesia doġorona, aiġesina bene tanu ema bene ġauvei - karoa 2:6-4:18

1 Au Paulo, Barau ġena ura lorinai Keriso Iesu ġena apostolo tarimagu ai evaġa-iaġoguto, ema ġita tarikakara veġabidadama nuġanai Timoteo ġesi, ġemana mai fefa eiaġosini, ² ġomi tarikakama Kolose nuġanai ġotanuni ġemi. Keriso ġena maġuri nuġanai ġita tu tarikaka. Ġomi tu Barau ġena tarima veaġami ema ma ġemi vetuġamaġikau maki. Ġita Tamara Barau ġena varevare-bara ema maino ġomi ġemi ai bene tanu.

Kolose tarimari na Keriso ġeġabidadama-vini korikoriatato

³ Ġai vanaġivanaġi ġomi iatami ai ġaġauġauni nai, ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana, Barau, tu ġatanikiu-viniani. ⁴ Korana tu, ġai tauma ruarua na ġomi varimi tu maiġesi ġaseġaġiatio: Ġomi na tovotovonai Vari Namona ġenana eiaġomato guruġana, guruġa moġonina, ġoseġaġiatio nai tu, dagara namona Barau na gubai etore-taġoani ġemi, moġa varina tu ġovaġamoġoni korikoriatato. Ma ġomi na tu moġesina naima Keriso Iesu ġoġabidadama-vini korikoriani, ema Barau ġena veaġa o ekalesia tarimari mabarari maki ġouravirinini. Mani Vari Namona ġomi ġemi ai eraġasito, maniġa tu tanobara mabaranaġi ġevarifiu-rakao rakaoani, ma ġwana namori maki ġeġorani, e tarimarima maki ġutuma lelevaġi na maki ġeġabi-raġeani. Mai Vari Namona ġwaġwana namona evetoreni tanobara mabaranaġi, ilailana ġomi na mani Vari Namona ġoseġaġiatio e Barau ġena namo e varevare-bara korikorina ġoribaġiatio ġarona na veġata ġomi fakami ai evesinato, ma eiaġomani, maniġa kavana evetoreni. ⁷ Ġomi tu Epafras na mai Vari Namona easi vaġa-ribamito. Ġia tu ġai karoma namona, ema ġai ġesi Keriso ġena vetuġunaġi ġaiaġo-vinirinini tarimana ta. Epafras tu Keriso ġena ġauvei tarimana namona, ma ġena ve-

tuġamaġikau, ma ġomi maki evaġa-kava ġinikaumini. ⁸ Ġomi ġemi veuravini Iauka Veaġa na evinimini, maniġa maki Epafras na ema kira-varamato.

Paulo ġena ġauġau Kolose ekalesia tarimari iatari ai

⁹ Moġesi naima ġai tu ġomi varimi ġaseġaġiatio ġarona na beiaġoma mo toma, ġomi iatami ai ġema ġuriġuri asi ġavaġa-ketoani. Vanaġivanaġi Barau ġanoġiani, ġakirani, ġia ġena ura mabarana bene vaġa-riba ġitakaumi, ema Iauka Veaġa ġenana eiaġomania iaunegana e tuġamaġi-fakana maki mabarana boġono ġabia. ¹⁰ Ġai maiġesina ġaġauġauni anina tu, Vereġauka na eura-viniani maġurinai boġono tanu ġana, ema ġemi veiġa e maġuri mabarabarari ai maki ġia boġono vaġa-vererea ġana. Aba, ġemi veiġa namori mabarari ġwaġwari beġene fofori, ema Barau maki boġono riba-ġinikaua. ¹¹ E ġema ġuriġuri tu, Barau ġena seġuka iarukorokorona na seġuka bene vinimi, be boġono kokore-koru. Korana mo kokore na tu meto ġoġoitaġorini maiġeri nuġari ai boġo ruġagwaġiġini e boġo vevaġa-gwaġiġini. E ma iakumi ġesi ¹² Tamara Barau boġo tanikiu-viniani. Korana ġomi tu varau eġabi-raġemito, be ġia ġena tarima veaġari na ġena Basileia ma mamana baregona nuġanai kara beġe ġaunarini dagarari ġomi na maki boġo ġaunarini. ¹³ Ġita mabarara Barau na tu mukuna ġena seġuka barana nuġana na evaġa-maġurirato, ma Natuna ġena veġitaġau seġukana nuġanai etore-toġarato. Mo Natuna tu Barau na euravini-baregoani. ¹⁴ Ġita tu Barau Natuna na evoi-ġenoġoirato, ma Barau na ġia bakunai ġera rakava etuġamaġi-fitoġarito.

Keriso ġena ġauvei

¹⁵ Barau tu asi taġitaiani, senaġi Barau vetoġana korikorina tu Natuna ġenana efoforito. Ma mai Barau

Natuna maiġa tu Barau ġimana veiveiri dagarari mabarari fakari ai ġia tu guine, emaġuri-guineto merona kavana. ¹⁶ Korana Keriso ġenana Barau na gubai ġetanuni dagarari mabarari ema tanobarai ġetanuni dagarari mabarari eveirito. Taġitarini dagarari ema asi taġitarini dagarari eveirito. Seġuka lelevaġi iaukari mabarari, e seġuka lelevaġi aneruri, e veġorikau iaukari, ema ġeri seġuka e maoro barego lelevaġi iaukari eveirito. Dagara mabarabarari tu Barau na Keriso ġenana eveirito, ma Keriso ġena moġo eveirito. ¹⁷ Keriso tu maiġeri dagara mabarari roġosi beġere ġora nuġanai veġata etanuto-ġoi. Ma dagara mabarari maki ġia ġena seġuka na eġabi-taġorini. ¹⁸ Ekalesia doġorona debana tu Keriso, ema ekalesia doġorona tu ġia tauġanina. Ekalesia ġena maġuri korikori tu ġia ġenana eiaġomato, ema ġia tu mero guinena, mase tarimari mabarari fakari na Barau na mase seġukana na evaġa-maġuriato. Korana dagara mabarari ġia ġena veġitaġau gaburenai beġene tanu ġana. ¹⁹ Korana Barau ġena ura baregona, Keriso ġenai ġia ġena maġuri e mareva mabarana bene tanu. ²⁰ Ma Barau ġena ura dagarari mabarari Keriso ġenana ġia ġenai ma bene ġabi-ġenoġoiri etato, mai tu tanobarai ġetanuni dagarari mabarari ema gubai ġetanuni dagarari mabarari. Moġesina naima Keriso rarana satauro ai eriġoto, benamo Barau na maino eveiato dagara mabarari ġesi.

²¹ Ġomi guinenai Barau ġesi fakami tu manaġa raka, e ġemi tuġamaġi ai maki Barau tu ġovetari-viniato-ġoi, korana ġomi tu veiġa rakavari ġoveirito-ġoi.

²² Senaġi toma tu Keriso tauġanina korikori ġevaġi-maseato, monana ġomi ġia ġenai ma eġabi-ġenoġoimito. Barau na Keriso ġena mase ġenana vau tauġena ġenai eġabi-kavamito, korana tu eurato, ġia ġoiranai tu veaġa tarimari bene vaġa-ruġa-tarimi, e asi ġemi kerere misina ta maki, e tarima ta na maki asi bene vaġa-daġami. ²³ Senaġi ġomi tu ġemi veġabidadamai boġono kokore e boġono ruġa-gigitari, ema Vari Namona ġoseġaġiatio nai, ġemi tuġa-maġikau ġovaġa-ruġaiatio, monana ta na asi bene ġori-ġerevaġimi. Ġomi na tu mai Vari Namona maiġa ġoseġaġiatio. Ma tanobarai ġetanuni tarimarimari mabarari ġeri maki mai Vari Namona maiġa ġevari-fiuato. Au Paulo maki mai Vari Namona vetuġunaġina aiaġo-viniani e aġobata-iaġiani.

Paulo ġena ġauvei ekalesia urari ai

²⁴ Maitoma au tu aiakuni, korana au tu ġomi urami ai amidigu-midiguto. Ekalesia tu Keriso tauġanina, ma Keriso tu mai tauġanina maiġa uranai emidigu-midiguto. Ma au toma mai tauġanigu ai mai midigu-midigu aġwaiiani tu, Keriso ġena ekalesia navaġa-kavai uranai. Au tauġanigu ai midigumidigu roġo aġwaiiani, korana tu Keriso ġena ekalesia uranai mo midigu-midigu Keriso na eġwaiato moġa tu roġosi roġo bene kori nai. ²⁵ Au tu Barau na evaġa-ruġaguto, ekalesia ġena vetuġunaġi bana iaġo-vini etato. Barau na mai ġauvei eviniguto tu, ġomi ġemi ai Barau ġena guruġa

mabarana bana vaġa-fofori korikoria ġana. ²⁶ Guinena na veġata ema ġuru mabarari ġerina veġata mai maġuri vekuretoġana maiġa tu vekuretoġa, beiaġoma mo, Barau ġena tarimarima veaġari ġeri ai vauro be-ma vaġa-foforia. ²⁷ Irau bese tarimari vekaravari ai, Barau eurato, ġena tarimarima veaġari ġeri ai mai maġuri vekuretoġana marevana barego lelevaġina bene vaġa-foforia etato. Mai maġuri vekuretoġana marevana barego lelevaġina bene vaġa-foforia etato maġurina tu maiġea: Keriso ġomi nuġami ai etanuni. Ġita na mareva baregona tatuġamaġi-dadamaġiani marevana tu maiġa. ²⁸ Ġai na tu mai Keriso maiġa ġaġobata-iaġiani. Ema iaunega irauirauri ġerina tarimarima mabarabarari ġakira-toreġaurini e ġavaġa-ribarini, korana ġaurani, tarimarima mabarari Keriso ġena maġuri nuġanai tu beġene namo-vedaurea vauro, Barau ġenai baġana ġori-iaġori. ²⁹ Moġa uranai avek-waraġi-rakavani. Keriso ġena kokore au nuġagu ai eġauveini seġukana tu barego lelevaġi. Moġesina naima au tu Keriso ġena kokore ai mai ġauvei aveiani.

2 Au aurani, ġomi tu boġono riba, au tu avek-waraġi-rakavani, ġomi Kolose ekalesiami, e Laodikea ekalesiari, ema au ġoiragu roġosi roġo beġene ġitaia ekalesiari vovoka, mabarabarami navaġa-kavami uranai. ² Au ġegu ura baregona sebona tu, ġia nuġari beġene gwaġiġi, ema mabarari veuravini sebonai moġo beġene iaġo. Korana tu moġesi beġe veini vauro beġe tuġamaġi-faka ginikauri, benamo Barau ġena vekuretoġa dagarana beġe ribaiani. Barau ġena vei-vekuretoġa dagarana tu Keriso. ³ Iaunega ema riba vonu-fokafokana mabarana tu Keriso ġenai vekuretoġa ġetanuni. ⁴ Maiġeri guruġa akira-varamini korana tu, irau tarima ta na nuġa-ġani guruġari namori na beġofa-veġonumini garina. ⁵ Au tu moġoni tauġanigu ġomi fakami ai tu asiġina. Senaġi iauka rekenai au tu ġomi sevimi ai, be ġauvei ġoveiginikaurini ema Keriso ġenai ġemi veġabidadama tu roġo barego aġitaiani, moġa lorinai averere-rakavani.

Keriso ġesi bisini sebona, be maġuri bisini ġabia

⁶ Keriso Iesu tu ġomi na ġoġabi-raġeato, benamo ġemi Vereġaukai ġovaġa-iaġoato. Moġa lorinai ġomi tu ġia ġena maġuri nuġanai moġo boġono raka e boġono tanu. ⁷ Ġomi ġemi maġuri tu ġau ġokana tano nuġana ġana evariġo-korikorini kavana, Keriso ġenai beġene variġo. E numa fore iatanai ġeragaiani kavana, Keriso iatanai ġemi maġuri boġono vaġa-ruġakauri e boġono ragari. Ema ġevaġa-ribamito ilailanai ġemi veġabidadama beġene kokore-korikori, ma vanaġi-vanaġi Barau tu boġono tanikiu-vinia.

⁸ Lorimi boġono vetore, asi namo tarima ta na tarimarima ġeri iaunega ġofaġofari koriri na ġomi nuġami beġanirini, benamo beġori-dareremini garina. Mai tarimarima ġeri iaunega ġofaġofari tu tarimarima na ġevaġa-ruġarinini maġuriri e veiġari ġeri ai; senaġina moġeri tuġamaġi veġonuri tu tanobara barauri ġerina ġeiaġomani, a dia Keriso ġenana ġeiaġomani. ⁹ Korana Barau ġena maġuri e veiġa mabarari tu Keriso

tauŋanina nuŋanai ŋetanuni. ¹⁰ Ma Keriso nuŋanai mai maŋuri ŋomi na ŋoŋabiato. Keriso tu veŋorikau iaukari e aneruri mabarari ema ŋeri maoro barego lelevaŋi iaukari mabarari fakari ai ŋeri Vere. ¹¹ Ŋomi Keriso ŋesi ŋosebonato nai tu, tauŋaniami kefiru ŋelama-vaŋirito, senaŋi mai tu dia tarimarima ŋimari na ŋeveiani veiŋana akiraŋiani. Asiŋina. Mai tu Keriso ŋena kefi-lamavaŋi veiŋana. Moŋa tauna tu, tauŋani ŋena veiŋa rakavari ŋomi ŋemi na ŋokoki-fitoŋarito. ¹² Korana babatiso ŋoŋabiato neganai, ŋomi tu noŋa Keriso ŋesi ŋeguri-sebonamito; ema Barau na Keriso ŋesi evaŋa-vaŋiraŋe ŋenoŋoimito, korana Barau ŋena ŋauvei seŋukana ŋovaŋa-moŋoniato nai. Mo seŋuka na Barau na Keriso mase na ma evaŋa-variŋisi ŋenoŋoiato.

¹³ Guinenai ŋomi iaukama tu mase, korana ŋemi kira-sirivaŋi e vei-rakava bene, ema tauŋani ŋena veiŋa rakavari maki ŋomi tauŋaniami ŋerina roŋosi beŋere lama-fitoŋari. Senaŋi toma ŋomi iaukama tu Keriso ŋesi Barau na evaŋa-maŋuri ŋenoŋoirito. Ŋita ŋera rakava mabarari tu Barau na etuŋamaŋi-fitoŋarito. ¹⁴ Taravatu guruŋari ema taravatu asi takorana-iaŋiato voiri metori ŋita iatarai ŋetanuni, moŋeri tu mabarari Barau na asi tauri ai evaŋa-iaŋorito, be ekoki-fitoŋarito. Barau na mo taravatu moŋeri ŋeri seŋuka tu eŋabi-vaŋiato, benamo Keriso ŋena satauro ai eikoko-kauato.

¹⁵ Ema Barau na veŋorikau iaukari rakavari e ŋeri maoro barego lelevaŋi iaukari, ŋeri kokore mabarari asi tauri ai evaŋa-iaŋorito e evaŋa-rakavarito. Keriso ŋena satauro seŋukana na iauka rakavari Barau na evaŋa-ketorito, ma tarimarima ŋoirari ŋutuŋuturi ai evaŋa-maiakarito, ma muriri ai evaŋa-rakarito.

¹⁶ Moŋesina naima ŋaniŋani e niuniu dagarari taravaturu irauirauri ŋaramari ai tarima ta na asi bene ŋau-fitoŋami. Ema tarima ta na Barau tuŋamaŋi-iaŋina verekona, o ŋue variŋuna verekona, o Sabadi ŋarona ŋaramanai maki asi bene ŋau-fitoŋami. ¹⁷ Mai dagara maiŋeri tu ŋoirai vau beŋea ŋorani dagarari laulauri moŋo. A maŋuri korikorina tu Keriso ŋenana bita ŋabiani. ¹⁸ Bema tarima ta ŋoŋitaiani, tauŋena manau tarimanai evevaŋa-iaŋo ŋofa-kauni e aneru etoma-rakar-iŋo-vinirini, ema nuvi o mata-vanaŋi ai asi eŋitarini dagarari eguruŋa-iaŋirini nai tu, garona asi boŋono seŋaŋia. Ŋia mani ŋena tuŋamaŋi maniŋa tu eveŋonufatafatato. Maniŋesina tarimarima na tu ŋomi moŋo beŋe ŋofa-dareremini, benamo voimi namona asi boŋo ŋabiani. ¹⁹ Keriso tu deba; ma mani tarima tu deba ŋenana ŋeraka-veŋitato, be deba ŋenai ŋia tu asi ŋetubukauni. Mai deba na tauŋani mabarana ŋaniŋani eviniani, ema tauŋani nuŋanai turiŋa evaŋa-tubukau gigitaririni, ema tauŋani mabarana evaŋa-tubu-vegogoani, Barau ŋena ura lorinai.

²⁰ Ŋomi tu Keriso ŋesi ŋomase-sebonato, be ŋomi na taravatu irauirau e tanobara barauri tu asi ma boŋo korana-iaŋirini. Ma kara dainai tu mai tanobara maŋurinaŋi ŋotanuni tarimari noŋa maiŋeri taravatu ma ŋokorana-iaŋirini, ei? ²¹ Ŋokirani, "Asi ŋoŋabi-karai; asi ŋomami-tovoa; ŋimami na asi ŋoŋabi-tovoa," ŋotoni. ²² Senaŋi mani dagara maniŋeri tu boŋono

ŋaniri e boŋono ŋauvei-iaŋiri ŋana. A maniŋeri taravatu ema vevaŋa-riba tu tarimarima ŋerina moŋo ŋeiaŋomani dagarari. ²³ Moŋoni, maniŋeri taravatu na tu ŋita ŋerai Barau toma-rakar-iŋona tuŋamaŋina bevaŋa-ŋoraiani, e manau veiŋana ŋerai bevaŋa-ŋoraiani, tauŋani vaŋa-midigu-midiguna bevaŋa-ŋoraiani. Moŋesi naima tarima kotari ŋetuŋamaŋini, maiŋeri taravatu tu iaunega tarimari ŋerina ŋeiaŋomani. Senaŋi maiŋeri taravatu na tu ŋita asi bevaŋa-kavarani, ma tauŋani ŋena ura rakavari asi bevaŋa-ke-torini.

Keriso ŋesi tasebonani nai tu, maŋuri variŋuna taŋabiani

3 Ŋomi tu Barau na Keriso ŋesi evaŋa-maŋuri ŋenoŋoimito, naima gubai ŋetanuni dagarari boŋono vetau-baregori, e nuŋami maki monai boŋono toreri. Keriso tu monai Barau ŋimana aroribana rekenaŋi etanu-taŋoni teronai. ² Vanaŋivanaŋi ŋemi tuŋamaŋi ai tu gubai ŋetanuni dagarari boŋono tuŋamaŋi-taŋori, a tanobara dagarari tu asi boŋono tuŋamaŋiri. ³ Korana ŋomi tu varau ŋomaseto tanobara maŋurina ŋenai, ma ŋemi maŋuri korikori tu vekuretoŋai etanuni Keriso ŋesi, Barau ŋenai. ⁴ Keriso tu ŋomi ŋemi maŋuri korikorina. Ŋia ma befororini ŋaronai, ŋomi maki Keriso ŋesi boŋo fofori-sebonani, ema ŋena mareva ma mamana baregona boŋo ŋabiani.

⁵ Moŋa lorinai tauŋanina ŋena veiŋa e maŋuri rakavari ŋemi ai roŋo ŋetanuni, maniŋeri mabarari boŋono vaŋi-maseri. Tauŋanina ŋena veiŋa e maŋuri rakavari tu maiŋeri: Mata-boraŋa veŋari, veŋa mirori, kima veŋari, matabara e veŋa rakavari uravini-baregori maŋurina, ema mata-ŋaniŋani maŋuriri. Mata-ŋaniŋani maŋurina tu babarau toma-rakar-iŋori veŋana. Maiŋeri mabarari ŋerina boŋono raka-veŋita. ⁶ Korana mai veŋa maiŋeri ŋaramari ai Barau ŋena baru o Kota baregona seŋafore tarimari ŋeri ai bema vaŋa-foforiani. ⁷ Guinenai ŋomi maki tanobara ŋena veŋa e maŋuri rakavari nuŋari ai ŋotanuto-ŋoi nai tu, moŋeri veŋa rakavari ŋomi na maki ŋoveirito-ŋoi.

⁸ Senaŋi toma mai veŋa maiŋeri ŋomi ŋemina tu boŋono tore-veŋitari: Tuŋamaŋi-baru, baru rakavarakava, tarima vaŋa-rakavari tuŋamaŋiri e veŋari, guruŋa rakavari kiraŋikiraŋiri ema sivarai mirori kiraŋikiraŋiri. ⁹ Tauŋemi fakami ai guruŋa o veŋa ŋofaŋofari ai ta na ta asi bene ŋofaia. Korana ŋomi na ŋemi maŋuri guinena ma ŋena veŋa rakavari ŋesi tu dabuŋa rakavana ŋokoki-fitoŋaiani kavana ŋokoki-fitoŋarito, ¹⁰ ma tarima variŋu geragerana ŋoriŋo-kauato, dabuŋa variŋu geragerana ŋoriŋo-kauani ilailanai. Ma ŋia maiŋa tu Barau na vanaŋi-vanaŋi evaŋa-variŋu ŋenoŋoiani, eveiato Barauna vetoŋana korikori bene ŋabia e bene riba-ŋinikaua ŋana. ¹¹ Mai maŋuri variŋuna taŋabiato mainai tarima ta asi irau. Be iniŋesi asi bisini kira, ŋai tu Iuda tarimama, a ŋia tu irau bese tarimari; ŋai tu mero tauŋaniri kefiru ŋelama-vaŋini doŋorona, a ŋia tu mero tauŋaniri kefiru asi ŋelama-vaŋini doŋorona; asi bisini kira maki, ŋia tu

asi ġesikulito tarimari e maġuri mamana roġosi roġo beġene ġitaia tarimari; ġai tu asi tuġu-rakaorakao tarimama, a ġia tu tuġu-rakaorakao tarimari. Asiġina, maiġesi asi bitana guruġa. Korana Keriso ġereġana moġo barego ema ġita mabarara nuġarai etanuni.

¹² Ġomi tu Barau na varau eġabi-viriġimito tarimami, e ġena veaġa tarimami, ema Barau na euravini-rakavamini tarimami. Moġa lorinai vevetuġaġwa, veiau-namo, manau, marana, ema vevaġa-gwaġiġi maġuriri na boġono vedabuġa. ¹³ Meto o maġuri gwaġiġiri tari ġoġoitaġorini karomi tari ġerina nai tu, boġono vevaġa-gwaġiġi karomi ġeri ai. Bema tarima ta ġomi fakami ai karonna ta na evaġa-veġare veġareani nai tu, mo rakava moġa bene tuġamaġi-fitoġaia, Keriso na ġomi ġemi vei-rakava etuġamaġi-fitoġarito kavana. ¹⁴ Maiġeri mabarari iatari ai tu veuravini na boġono vedabuġa. Korana tu mai maġuri namori mabarari tu veuravini na vauro ebaru-sebona ginikaurini, benamo ġeġauvei-ġitakauni. ¹⁵ Keriso ġena maino na nuġami bene ġori-kauri. Korana Barau na ġomi ekea-vegogomito anina tu, tauġani sebonai boġono iaġo, benamo maino ai moġo boġono tanu. Ema Barau boġono tanikiu-vinia. ¹⁶ Keriso ġena guruġa tauri korikori e ġeri seġuka ġomi nuġami ai tu beġene vonuvonu-raġe. Monana karomi tata ġesi Keriso ġena guruġa iaunega korikorina na boġono vevaġa-riba e boġono vekira-toreġau. Ma nuġami ai Barau ġotanikiu-viniani nai tu, Salamo boġono mari, e Barau vaġa-raġena mariri boġono mariri, ema Iauka Veaġa na evinimini mariri boġono mariri. ¹⁷ Kamara ġauvei boġo veiani nai, guruġai boġo veiani o veiġai boġo veiani, mabara-barari Iesu Vereġauka aranai moġo boġono veiri. Ma ġia ġenana Tamara Barau boġono tanikiu-vinia.

Ekalesia tarimana ma ġaraġona e natuna ema ġena tuġu-rakaorakao tarimari ġesi ġeri tanu maġurina korikori

¹⁸ Veġaraġo vavinemi, ġomi tu ġaraġomi ġeri veġitaġau seġukana gaburenai boġono tanu. Korana mai maġuri maiġa Vereġauka ġoiranai tu maġuri namona. ¹⁹ Veġaraġo taumi, ġaraġomi boġono uravini-baregori, e ġaraġomi ġeri ai nuġami asi boġono vei-ġirimaġirimari. ²⁰ Natu, dagara mabarari ai tamami e sinami tu garori boġono seġaġi-viniri. Korana mai veiġa tu Vereġauka iauna evaġa-namoani. ²¹ Tama, natumi asi boġono vaġa-baruri, korana beġe tuġamaġi-moirani, asi beġe kokoreni garina.

²² Tuġu-rakaorakao tarimami, mai tanobarai ġeri vetuġunaġi ġoiaġo-vinini tarimari garori boġono seġaġiri. Ġia tu dagara mabarari ai garori boġono seġaġiri. Dia ġia ġoirari ai moġo, tarima iauri beġene vaġa-namori ġetoni nai ġevei-ġofakauni tarimari kavari. Asiġina. Ġomi tu Vereġauka gubakauna maġurina nuġami ma raġeri ġesi ema nuġami mabarari ġesi boġono seġaġi-viniri. ²³ Ma kamara ġauvei boġo veiani nai, boġono veia nuġami mabarari ġesi. Ġauvei tu asi tarimarima ġeri ġauvei ġoveiani noġa

boġono veia. Asiġina. Ġomi na tu Vereġauka ġena ġauvei ġoveiani maġurina boġono veia. ²⁴ Ġomi tu ma ribami, Vereġauka na vau voimi bevinimini, korana ġomi na tu Keriso Vereġauka ġena vetuġunaġi ġoiaġo-viniani. ²⁵ A tarima ta na veiġa beleaiani nai, mo veiġa beleaiani voina tu beġabiani veġata. Korana Vereġauka ġoiranai tarima mabarari tu ilaila moġo, dia ta tu egubakauani, ma ta tu asi egubakauani.

4 Ġomi vetuġunaġi veremi, mani ġemi tuġu-rakao-rakao tarimari maniġeri ġeri-ġari tu, ġeura-vinirini ilailari ai boġono viniri. Ġia ma ġeri maoro kara ġomi ġemina beġere ġoitaġori dagarari tu boġono viniri veġata, ema veiġa namori e moġoniri ġeri ai boġono veiri. Korana ġomi maki boġono riba, ġomi eġita-ġauminini Verena maki etanuni gubai.

Vevaġa-riba guruġari kotari maia

² Ġauġau asi boġono vaġa-kettoa. Vanaġivanaġi boġono ġuriġuri. Ġemi ġauġau ai boġono venari maki, e Barau boġono tanikiu-vinia. ³ Ma ġai ġema maki boġono ġuriġuri, be Vari Namona baġana vari-fiua ġana, Barau na ġatama-boka gabu tari ai bene keori. Be mo ġana baġana iaġo, ma Keriso varina vekuretoġana monai baġana vari-fiua. Au tu mai Keriso varina vekuretoġana maiġa ġaramanai seini na ġe-barubaruguto. ⁴ Boġono ġauġau, be au na mai vari vekuretoġana maiġa bana kiraġi-fofori ġitakaua, Barau ekirato bana kiraġi-fofori ginikaua etato ilailana.

⁵ Keriso roġosi beġene ġabi-dadama-vinia, roġo murikai ġetanuni tarimari ġeri ai tu, veiġa iaunegari e namori boġono veiri. Ema ġia vefakari ai boġo rakaġurani negari ai, moġeri mabarari tu asi boġono vaġa-rakavari, korana ġia boġo vaġa-kavarini negana tu kubimoġo bene. ⁶ Vanaġivanaġi boġo guruġani nai, boġono garo-namo. Ġemi guruġa maki ma damenari boġono kiraġiri e boġono guruġa-ġitaġita, be ġemi guruġa tarimarima na beġene ura-viniri e ġeseġaġi-namori moġo beġene si. Moġesina boġo veini nai, tari ma sebori sebori aiġesina boġo vaġa-veserini dabarari boġo ribarini.

Veġabituġu guruġari

⁷ Au varigu mabarana tu tarikakara namona, Tikiko, na vauro beasi kira-varamini. Ġia Keriso ġena maġuri nuġana tu ma vetuġamaġi-kauna ġesi evevaġa-kavani, ema ġia tu au ġesi Vereġauka ġena vetuġu-naġi ġaiaġo-viniani. ⁸ Au na Tikiko ġomi ġemi ai atuġu-iaġosiani tauna korikori tu, ġai mainai kamasġi ġatanuni maġurina beneasi vaġa-ribami ġana. Ġia na ġai ġema tanu maġurina bene kira-varami, be ġomi nuġami bene vaġa-gwaġiġiri uranai. ⁹ Ġia tu Onesimo ġesi eiaġosini. Onesimo tu ma ġena vetuġamaġikau, ema ġia tu ġai tarikakama namona ta. Ġia maki ġomi ġemi tarima ta. Ġia tauri ruarua na mainai kara ġeġorani dagarari mabarabarari beġeasi vaġa-ribamini.

¹⁰ Aristako na ġena vevaġa-namo ġomi ġemi ai etuġu-iaġosiani. Ġia tu au ġesi ġadiburato, be dibura

numai ġatanuni mainai. Banabas tarikakana Mareko na maki ġemi vevaġa-namo betuġu. Mareko ma Banabas tu tarikaka, senaġi ġia sinari e tamari tu irau, dia sebona. Mareko ġomi ġemi ai beiaġosini nai, boġono ġabi-raġea ġana guruġari tu varau asi-kira-varamito.

¹¹ Ema Iesu, arana ta ġekiraġiani Iusto, na maki ġemi vevaġa-namo betuġu. A Iuda tarimari fakari ai au ġesi Barau ġena Basileia ġauveina ġaveiani tarimari tu maiġeri moġo. Ġia na au ġevaġa-kava ginikauguni.

¹² Ġomi karomi ta, Keriso Iesu ġena vetuġunaġi eiaġo-vinini tarimana, arana Epafras, na maki ġemi vevaġa-namo betuġua. Ġia tu vanaġivanaġi ġomi urami ai evekwarāġini ġauġau ai. Ġia ġena noġinoġi baregona Barau ġenaġi eveiani tu, Barau na ġomi ġia ġena urai bene vaġa-ruġatari korikorimi. Ema Barau ġena ura ġomi na nuġami mabarari ġesi boġono vaġa-moġonia, ema boġono korana-iaġi ginikaua. ¹³ Au aguruġa-fofori korikorini, moġoni, Epafras tu ġomi maniġemi, e Laodikea tarimari, e Hierapoli tarimari

mabarami urami ai moġoni evekwarāġi-rakavato. ¹⁴ Ġita ġatara namona Luka, doketa tarimana, ema Dema, tauri ruarua na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu. Luka tu doketa tarimana.

¹⁵ Au ġegu vevaġa-namo ġita tarikakara Laodikea ai ġetanuni tarimari boġono viniri. E ġegu vevaġa-namo Nimfa boġono vinia, e Nimfa na numai ekalesia doġorona ġeraka-vegogoni maniġeri maki boġono viniri. ¹⁶ Mai fefa ġomi ġemi ai boġo iavi-ġosiani murinai tu, boġono tuġu-iaġoa, ma Laodikea ekalesiari ġeri ma beġenea iavi-foforia. Ma Laodikea ekalesiari atorevinirito fefana maki ġomi fakami ai boġono iavi-foforia. ¹⁷ Ma Arekipo maiġesi boġono kiraia, boġono kira, "Vereġauka ġena maġuri nuġanai ġauvei oġabiato maniġa tu bono ġauvei-iaġi ginikaua."

¹⁸ Mai vevaġa-namo guruġari tu au Paulo tauġegu ġimagu na atorerini. Au boġono tuġamaġigu, au tu roġo ma seinigu diburai. Barau ġena namo e varevarebara ġomi iatami ai bene tanu.

1 TESALONIKA

1 Tesalonika vaġa-foforina guruġari

Mai fefa ġena tuġamaġi baregona tu Iesu ġena ġenoġoi-iaġoma vaġa-ruaruana. Korana tu Iesu ġena iaġoma vaġa-ruaruana mai fefai tu ekiraġi-ġutumaiato.

Paulo na mai fefa tu Korinto na etore-iaġoato, mo tu ġena evanelia varivarina vaġa-ruaruana nuġanai (Apostolo 17:1-14). Mai fefa Paulo na tu laġani 50 ema 51 nuġanai ta etoreato, mo tu Keriso maki emaseto murinai vau. Mai fefai siri baregori tu karoa 4:15-18.

Paulo na mai fefa giniginena etoreato korana eurato, Tesalonika ekalesiari 1) bene launaġiri, Barau na ġeri ai eveirito veiġari tarimarima ġoirari ai beġene vaġa-foforiri; 2) bene vaġa-ribari, Iesu ma beiaġomani; 3) bene launaġiri, Barau korana-iaġina maġurina korikorinai beġene tanu.

Paulo na mai fefa tu maiġesi eboioġaiato:

1. Ġia aiġesi vevaġa-maġuri ġeġoitaġoto - karoa 1-3

2. Ġia aiġesina beġene tanu mo maġuri variġunai - karoa 4-5

1 Ġai tauma toitoi, Paulo, Silas, e Timoteo, na Tamara Barau ema Vereġauka Iesu Keriso ġena ekalesia Tesalonika nuġanai ġatore-vinimini. Vavevare-bara ema maino ġemi ai bene tanu.

Tesalonika tarimari ġeri maġuri

² Ġai tu ġaro mabarari ai Barau ġavaġa-namoani ġomi mabarami daimi ai, ema ġema ġuriġuri nuġari ai ġakiraġimini. ³ Korana Barau, ġita Tamara, ġoiranai ġavetuġamaġi-taġoni, ġomi ġemi veġabidadama kamasi ġotovo-naġirini, e ġemi veuravini ai kamasi ġoġunaġaveni, ema ġemi vetuġamaġikau ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenai kamasi ġovaġa-gwaġiġirini. ⁴ Tarikakama mabarami, ġai ribama ġomi tu Barau na eura-vinimini ema ġia na eviriġimimo ġia ġena. ⁵ Korana Vari Namona ġai na ġavinimimo tu dia guruġai moġo, senaġi Iauka Veaġa ma seġukana e ma moġonina ġesi. Ġomi maki ma ribami, ġomi ġemi namo uranai ġai tu kamasi ġatanuto ġomi fakami ai.

⁶ Benamo ġomi na maki ġai ġotovotovomato ema Vereġauka ġotovotoato enabe ġevaġa-midigu midigumato, senaġi Barau ġena guruġa ġoġabiraġeato ma vereremi ġesi. Mo verere Iauka Veaġa na evinimimo. ⁷ Tauna moġa ġomi tu vevaġa-ġita namonai ġoiaġoto veġabidadama tarimari mabarari Makedonia ema Akaia ġeri. ⁸ Korana ġomi ġemina Vereġauka ġena guruġa eraka-rosito tu dia Makedonia ema Akaia nuġari ai moġo, senaġi ġomi ġemi veġabidadama Barau ġenai tu gabu mabarana beġe ribaia. Moġa lorinai monai ġai na guruġa ta tu asi ma baġa kiraġiani. ⁹ Ġia tauġeri maki ġevekiraġito ġai na ġavarivarimimo nai, ġomi na ġai kamasi ġoġabi-raġemato, ema kamasi babarau ġoiaġuirito, Barau maġurina ema moġonina vetuġunaġina boġono iaġo-vini ġana, ¹⁰ ema Natuna Iesu ġonariani guba na ma beġenoġoi-iaġomani. Ġia tu Barau na mase na ma evaġa-variġisi ġenoġoiato,

ema ġena baru bevaġa-foforiani o tarimarima bevaġa-kotarini ġaronai, Iesu na bevaġa-maġurirani.

Paulo ġena ġauvei Tesalonika ai

2 Tarikakama mabarami, ġomi tauġemi ma ribami, ġemi ai ġaiaġosito nai, asi ġaġauvei-kavato. ² Ġomi ribami maki, ġai Tesalonika ġana roġosi roġo baġana iaġosi nai, Filipi ai ġevaġa-midigu midigumato e ġekira-fitoġamato. Moġoni, ġeiaġoma-vini baregomato, senaġina Barau na evaġa-kokoremato, ġena Vari Namona baġana kira-varami ġana. ³ Ġai ġema vellaunaġi ġomi ġemi ai tu dia guruġa babobabo ai, dia tuġamaġi rakavari ai, e dia ta baġana ġofaia ġana. ⁴ Senaġi Barau na evaġa-moġonimato Vari Namona baġana fiua. Moġa lorinai ġakiraġiani, dia tarimarima baġana vaġa-iakuri ġana, senaġi Barau baġana vaġa-iakua ġana. Ġia na ġai nuġama evetaurini. ⁵ Ġomi ribami, e Barau maki ġoiranai, ġai ġaiaġosito nai tu, dia nuġa-ġani ai ġavaġa-raġe ġofakaumito-ġoi, e mataġaniġani ai ġaguruġa-ġofakauto-ġoi. ⁶ Ġai tu asi ġomi na boġono vaġa-raġema, o tarima tari na beġene vaġa-raġema ġatato. ⁷ Ġai tu Keriso ġena apostolo tarimama, be ma ġema maoro, ġema-ġama ġomi ġemi ai baġara kiraġi. Senaġi ġomi ġesi tatanuto-ġoi neganai, ġai tu marana, sina ta na natuna eġita-ġaurini kavana. ⁸ Ġauravini-rakavamito lorinai ġaurato, dia Barau ġena Vari Namona moġo ġemi baġana kiraġi, senaġi ġema maġuri maki ġatore-taririto, korana ġema veuravini ġemi ai tu barego lelevaġi.

⁹ Tarikakama mabarami, ġai kamasi ġaġauveito-ġoi ema ġavekwaraġito-ġoi roġo ġotuġamaġi-taġorini, ene? Barau ġena Vari Namona ġaġobata-vinimimo-ġoi nuġanai, boġi-laġani ġaġauveito-ġoi, ġema-ġama baġana doġari uranai, baġa vaġa-doġe-ganimini garina.

¹⁰ Ğomi na ġoġitamato ema Barau na maki eġitamato ġai kamasi ġaveaġato, ġavei-maoromaoroto ema asi ġema kerere ta ġomi vaġa-moġoni tarimami fakami ai. ¹¹ Ğomi ma ribami, ġai na ġomi tata ġaveimito-ġoi tu tama na natuna korikorina eveiani kavana. ¹² Ğai na ġavaġa-kokoremito-ġoi, ġemi tuġamaġi ġavaġa-gwaġiġirito-ġoi, ema ġalau-naġimito-ġoi Barau vaġa-iakuna veiġari boġono veiri ġana. Ğia na ekeamini, ġena Basileia ma marevana baregona bene vinimi ġana. ¹³ Ğai na Barau ġatanikiu-viniani ġaro mabarari ai, korana ta tu, ġena guruġa ġaġabi-iaġosiato neganai, ġomi na ġoseġaġiato ema ġoġabi-raġeato tu dia tarimarima ġeri guruġa, senaġi guruġa moġonina korikori, Barau ġena guruġa. Mo guruġa tu ġovaġa-moġoniani tarimami nuġami ai eġauveini. ¹⁴ Tarikakama mabarami, ġomi tu Barau ġena ekalesia Keriso Iesu nuġanai Iudea ġesi boġo ilaila, korana Iuda tarimari na ġia ġevaġa-midigu midigurito ilailanai, ġomi maki ġemi doġoro tarimari na ġevaġa-midigu midigumini. ¹⁵ Iuda tarimari na Iesu Vereġauka ema peroveta tarimari ġevaġirito, ema ġai maki ġelaimato. Barau tu asi ġevaġa-iakuani, ema tarimarima mabarari ġekira-siri-vaġi vinirini. ¹⁶ Ğai maki ġekira-ġoimani irau bese tarimari ġeri ai Vari Namona asi baġana kiraġia, korana maġuri vanaġivanaġi beġe ġabiani garina. Moġesi ġeri rakava vanaġivanaġi ġevaġa-baregorini. Senaġi Barau ġena baru maki iatari ai tu varau bevotu.

Paulo ġena ura baregona Tesalonika tarimari ma bene ġitari

¹⁷ Tarikakama mabarami, nega kotari roġo ġai ġomi sevimi na ġeinu-veġitamato, dia tuġamaġi ai, senaġi tauġani ai, asi ma ġaġitamini. Ğema ura baregona ġoirami baġana ġitari. ¹⁸ Ğai ġaurato tu ma baġana iaġosi ġomi ġemi ai. Moġoni, au Paulo, vaġa-vira akirato, senaġi Satani na ġema dabara ekouato. ¹⁹ Baġana ġenoġoi veġata, korana ġomi tu ġai ġema tuġa-maġikau, ġema verere e ġema kokore voina ġera Vereġauka Iesu ġoiranai ġia ma beiaġomani ġaronai. ²⁰ Moġoni, ġai ġema veiavi e verere korana tu ġomi.

Paulo na Timoteo etuġuato Tesalonika ġana

3 Ğai ġema vevaġa-gwaġiġi ġekorito, benamo ġakirato, namona tu ġai tauma ruarua moġo Atena ai baġana tanu, ² a ġai tarikakama Timoteo tu baġana tuġua ġomi ġemi ai. Ğia tu ġai ġesi Barau ġena vetuġunaġi ġaiaġo-viniani, Keriso ġena Vari Namona ġaġobata-iaġiani. Ğia na bene vaġa-kokoremi ema ġemi tuġamaġi bene vaġa-gwaġiġiri ġemi veġabidadama nuġanai. ³ Be, ġomi ta na ġena veġabidadama asi bene raga-kwanea mani midigumidigu ġoġoitaġorini nuġanai. Ğomi ribami, maniġeri tu bita ġoitaġorini veġata. ⁴ Ğai roġo ġomi ġesi tatanuto-ġoi nai, ġakiramito-ġoi, ġita tu beġe vaġa-midigu midigurani, benamo moġeri ġefoforito, be ġoribarito. ⁵ Moġa lorinai, ġegu vevaġa-gwaġiġi ekorito, benamo Timoteo atuġua-iaġosiato, ġia ġenana banama riba, ġemi

veġabidadama tu kamasi ġotoreani. Korana irau dabara tari ai veribaġani tauna na beriba-ġanimini, benamo ġai ġema vekwaraġi asi taunai beiaġoni garina.

Timoteo ġena vevarifiu

⁶ Toma Timoteo tu ġomi ġemina beġenoġoi, ġomi ġemi veġabidadama e veuravini variri namona bema kiraġiri. Bekirama, ġomi na ġai roġo ġotuġamaġi-taġo-mani, ema ġourani boġono ġitama, ġai na ġomi baġana ġitami ġatoni kavana. ⁷ Moġa lorinai, tarikakama, ġema midigumidigu ema dabara doko mabarari nuġari ai ġemi veġabidadama na ġevaġa-kokoremato. ⁸ Korana ġomi Vereġauka ġenai boġo ruġa-gigitarini neganai, ġai ġema maġuri toma tu moġoni beġe namoni. ⁹ Barau ġomi daimi ai kamasi baġa tanikiu-viniani, korana ġai ġema verere tu asikeikeina ġomi ġemi ai Barau ġoiranai. ¹⁰ Boġi-laġani ma nuġama mabarari ġesi ġaġauġauni, ġomi ġoirami ma baġana ġitari ema ġemi veġabidadamai ġorabuni dagarari na baġana vaġa-kavami ġana.

¹¹ Bere namo ġita Tamara Barau tauġena na ema ġera Vereġauka Iesu na ġema dabara beġene veia, ġomi ġemi ai baġana iaġosi. ¹² Ğera Vereġauka na maki ġomi veuravini na bene vaġa-vonuvonu-raġemi, karomi tata ema tarimarima mabarari boġono ura-viniri uranai, ġai na ġomi ġaura-vinimini kavana. ¹³ Barau na nuġami bene vaġa-kokoreri, benamo asi ġemi veirakava ta e ma veaġami ġesi Tamara Barau ġoiranai boġono ruġa, ġera Vereġauka Iesu ma beiaġomani ma ġena veaġa tarimarimari mabarari ġesi ġaronai. Amen.

Barau na eura-viniani maġurina

4 Tarikakama mabarami, ġegu guruġa vaġa-magona tu maiġa. Barau vaġa-iakuna ġana aiġesi boġono tanu tu ġavaġa-ribamito. Moġoni, ġomi tu moġesi ġomaġurini. Iesu Vereġauka aranai ġanoġiminni e ġalaunaġimini, ma boġono kokore-iaġiri ġana. ² Korana vevaġa-riba guruġari Iesu Vereġauka ġena maoro na ġavinimito tu ġomi ma ribami.

³ Barau ġena ura tu boġono veaġa, mata-boraġa e veġura-vanaġi veiġari ġerina boġono raka-veġita. ⁴ Ğomi tau tata maki ġaraġomi ġesi boġono tanu ma veaġami e ma vegubakaumi ġesi. ⁵ Dia mata-boraġa na bene ġori-kaumi noġa Barau asi ribari beseri kavana. ⁶ Ema mo veiġa rekenai tau ta na tarikakana asi bene ġofaġofa-iaġia ema ġena ura bene veia. Ğai na ma nuġama mabarari ġesi ġakira-guinemito: Moġesi eveini tarimana tu Vereġauka na ġena rakava voina beviniani. ⁷ Korana Barau na ekearato tu dia tana mata-boraġa e tana veġura-vanaġi, senaġi tana veaġa ġana. ⁸ Moġa lorinai, dei na mo vevaġa-riba ġekira-fitoġaiiani tu dia tarimarima ġekira-fitoġarini, senaġi Iauka Veaġa evinimini Barauna ekira-fitoġaiiani.

⁹ Au na tarikaka uraviniri guruġari tu toma asi batore-vinimini, korana Barau na evaġa-ribamito, ġomi tata boġono veura-vevini. ¹⁰ Moġoni, ġomi na tu tarika-

ka mabarari Makedonia nuġanai ġoura-vinirini. Senaġi tarikakama, ġai na ma ġavaġa-naġimini, mani veiġa boġono vaġa-baregoa. ¹¹ Dagara baregona ġomi kamasi boġono tanu tu maiġesi: Asi boġono guru-raġe. Tauġemi ġemi ġauvei boġono vei, ema tauġemi ġimami na boġono ġauvei ġemi-ġami boġono doġari ġana, ġai na ġakiramito ilailanai. ¹² Monana vau asi ekalesia tarimari na beġe gubakaumini, ema ta ġenai asi boġo tuġamaġikauni, korana dagara tai asi boġo rabuni.

Iesu ġena ġenoġoi ġarona

¹³ Tarikakama mabarami, ġai ġaurani boġono riba, ġemaseto tarimari tu kamasi. Be, asi boġono tuġamaġi-meto, asi ġeri tuġamaġi-dadamaġi tarimari kavana. ¹⁴ Ġita na tavaġa-moġoniani tu Iesu emaseto, murinai tu ma evariġisi-ġenoġoito. Moġesi nai ma tavaġa-moġoniani deikara Iesu ġeġabidadama-viniato-ġoi nuġanai ġemaseto tarimari tu Barau na ma bevaġa-variġisi ġeno-ġoirini, Iesu ġesi beġabi-vegogorini.

¹⁵ Ġai na kara ġavaġa-ribamini dagarari tu Vereġauka ġena guruġa: Vereġauka beġenoġoini ġaronai, ġita deidei roġo maġuri tatanuni tarimara na ġemaseguineto tarimari asi bita raga-kwanerini, asi bita guineni Vereġauka ġesi veġoitaġo. ¹⁶ Barau beguruġani ma seġukana ġesi, aneru baregona maki bekeakeani, ema Barau ġena dudu befururuani ġaronai, Vereġauka tauġena guba na bemariġoni. Benamo deikarari ġemaseto, Keriso ġevaġa-moġoniato-ġoi nuġanai ġemaseto tarimari, beġe variġisi-guineni. ¹⁷ Moġa murinai, ġita roġo tamaġurini ema roġo tatanuni tarimara Barau na ġia ġeri ai ma bevaġa-rakakaurani magube nuġari ai Vereġauka ġesi bitana vedoġari ġana, guba e tanobara fakari ai. Benamo Vereġauka ġesi bita tanu-vanaġi vanaġini. ¹⁸ Moġa lorinai maiġeri guruġa ġerina ġomi tata boġono vevaġa-kokore-vevini.

Boġono rovina-tore Vereġauka ma beiaġomani

5 Tarikakama mabarami, ġai na ġomi asi ma baġa tore-vinimini, aitoma mo nega e hora beġe foforini. ² Korana ġomi tauġemi ma ribami ġitakau, Vereġauka ġena iaġoma ġaronai tu lema tarimana, boġi eiaġomani kavana, beiaġomani. ³ Tarimarima beġe kirani, "Maino ema dagara mabarari namo moġo." Nuġanai tu asikauna kerere baregona na beġabirini, noġa vavine ma banina diana eguruni kavana. Tarima ta asi beraga-maġurini. ⁴ Senaġi tarikakama, ġomi tu dia mukuna nuġanai ġotanuni tarimami, be mo ġaro na nuġami tu asi bene vaġa-farevaġiri lema tarimana kavana. ⁵ Ġomi mabarami tu mama e laġani tarimami. Ġita tu dia boġi e mukuna ġeri tarimarima. ⁶ Moġa lorinai ġita tu asi bitana gena, asi bitana tanu-kava, tarima tari ġeveini kavana, senaġi bitana tataġa, bitana boġeboġe, ema ġera tuġamaġi beġene maoro. ⁷ Ġegenani tarimari tu boġi ai ġege-

nani, ema ġeniuniuni tarimari maki boġi ai ġeniuniuni. ⁸ Senaġi ġita tu laġani ġena tarimarima dainai, ġera tuġamaġi beġene maoro. Ġita tu veġabidadama e veuravini ġesiri kobarai bitana toreri, ema vevaġa-maġuri vetuġamaġina debara kwaraġaunai tana vaġa-iaġoa. ⁹ Korana Barau na eġabi-viriġirato tu dia ġia ġena baru na tana midigumidigu ġana, senaġi vevaġa-maġuri bitana ġabia ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenana. ¹⁰ Ġia ġita urarai emaseto tu, ġia ġesi bitana tanu-vanaġi vanaġi ġana, enabe ġita roġo maġuri o mase ġia ma beiaġomani ġaronai. ¹¹ Moġa lorinai ġomi tata boġono vevaġa-kokore-vevini e boġono vevaġa-kava-vevini, maitoma ġoveini kavana.

Vevaġa-riba guruġari tari

¹² Tarikakama mabarami, ġanoġimini, ġomi fakami ai ġeġauvei-kokoreni, Vereġauka aranai ġenarimini e dabara korikori ai ġevaġa-ribamini tarimari boġono gubakauri. ¹³ Ġeri ġauvei dainai boġono gubakau-baregori ema boġono ura-viniri. Ma mainomi ġesi boġono tanu.

¹⁴ Tarikakama mabarami, ġavaġa-naġimini, ġauvei asi ġeveini tarimari boġono sisiba-viniri, ġegarini tarimari boġono vaġa-kokoreri. Moira tarimari boġono vaġa-kavari, tarimarima mabarari ġeri ai boġono vevaġa-gwaġiġi.

¹⁵ Boġono boġeboġe, tarima ta na rakava na rakava voina asi bene veia, senaġi vanaġivanaġi ġomi tata ġemi ai ema tarimarima mabarari ġeri ai maki veiġa namori moġo boġono veiri.

¹⁶ Ġaro mabarari ai boġono verere. ¹⁷ Ġaro vanaġi-vanaġi boġono ġauġau. ¹⁸ Barau boġono tanikiu-vinia dagara mabarari ġeri ai. Korana mani tu Barau ġena ura ġomi Keriso Iesu ġesi ġomaġurini nuġanai.

¹⁹ Iauka Veaġa karavana asi boġono vei-busea. ²⁰ Peroveta guruġari asi boġono kira-fitoġari. ²¹ Dagara mabarari boġono riba-ġinikauri; namori moġo boġono ġabi-raġeri. ²² Rakava dagarari mabarari ġerina boġono raka-veġita.

Vevaġa-namo guruġari

²³ Maino Barauna na bene vaġa-veaġa ġinikaumi. Iaukami, e ġemi maġuri, ema tauġanimi mabarari ġia na bene nariri, kerere ta na maki asi bene ġabimi, bene iaġo mo, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma ġaronai. ²⁴ Ġomi ekeamito Barauna ġena guruġa mabarari tu moġoni, ġia na beveirini.

²⁵ Tarikakama mabarami, ġai maki iatamai boġono ġuriġuri.

²⁶ Tarikaka mabarari vetarikaka verauna na boġono vaġa-namori.

²⁷ Alaunaġimini Vereġauka aranai mai fefa boġono iavi-foforia tarikaka mabarari ġoirari ai.

²⁸ Ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena varevare-bara ġomi ġemi ai bene tanu.

2 TESALONIKA

2 Tesalonika vaġa-foforina guruġari

Paulo na mai fefa vaġa-ruaruana tu mo fefa giniguinena etoreato ma ġue imaima sebona (6) evanaġiato murinai ma etoreato. Mo tu ġia roġo Korinto ai etanuto-ġoi nuġanai etoreato.

Mai fefa nuġanai siri baregona tu karoa 2:3.

Paulo na mai ġena fefa vaġa-ruaruana etoreato mainai tu Tesalonika ekalesiari 1) ġevaġa-midigu midigurito-ġoi nuġanai evaġa-gwadarito; 2) Iesu ġena ġenoġoi-iaġoma vaġa-ruaruana guruġari kotari ma ekira-vararito; 3) evaġa-naġirito, ġeri veġabidadamai beġene ruġa-gwaġiġi bene iaġo mo, Iesu Vereġauka bene ġenoġoi, ema elaunaġirito maki, asi beġene ġubulefi.

Paulo na ġena fefa vaġa-ruaruana tu maiġesi eboioġaiato:

1. Nuġari evaġa-gwaġiġirito, ekirarito, Keriso tu ma beiaġomani - karoa 1

2. Loriri beġene vetore korana Keriso ġofaġofana tu beiaġoma-guineni roġo - karoa 2

3. Ekalesia aiġesina beġene tanu maġurina - karoa 3

1 Ġai tauma toitoi, Paulo, Silas, e Timoteo na Tamara Barau ema Vereġauka Iesu Keriso ġena ekalesia Tesalonika nuġanai ġatore-vinimini.

² Barau ġita Tamara ema Vereġauka Iesu Keriso ġerina varevare-bara e maino ġemi ai bene tanu.

Keriso ma beiaġomani ġaronai, Barau na tarimarima ġeri rakava voiri bevinirini

³ Tarikakama mabarami, ġai na tu Barau baġana tanikiu-vinia ġaro mabarari ai ġomi daimi ai. Moġesi baġa veini tu maoro, korana ġemi veġabidadama ebarego-rakavani, ema ġemi veuravini karomi mabarari ġeri ai maki ebaregoni. ⁴ Moġa lorinai ġomi ġavaġa-raġemini Barau ġena ekalesia nuġari ai. Ġavaġa-raġemini korana ġomi tu enabe ġelaimini e ġevaġa-midigu midigumini, senaġi ġemi veġabidadama ġoġabi-gigitariani.

⁵ Mo veiġa mabarari na Barau ġena vevaġa-maoro vetoġana namona ġevaġa-moġoniani, moġa anina ġomi tu ilaila ġia ġena Basileia boġo ġabiani, korana mo Basileia dainai ġomidigu-midiguni. ⁶ Barau tu maoro veiġari moġo beveini: Ġomi dei na ġevaġa-midigu midigumini tarimari ġia na ma bevaġa-midigu midigurini. ⁷ Ema ġemi midigumidigu ġerina bevaġa-iaġaraġimini ema ġai maki. Moġesi beveirani Iesu Vereġauka ma ġena aneru ma seġuka baregori ġesi guba na beġe mariġoni ġaronai. ⁸ Ma karava moremorena ġesi beiaġomani; Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari ema ġera Vereġauka Iesu ġena Vari Namona asi ġeġabi-raġeani tarimari ġeri rakava voiri bema vinirini. ⁹ Ġeri rakava voiri tu maiġa: Ġia tu Vereġauka ġenana e ġena mama seġukana ġenana ma fakari beġe tanuni, midigu vanaġivanaġi beġe ġabini. ¹⁰ Mo tu beġorani Keriso ma beiaġomani ġaronai, ġena tarimarima mabarari na beġene vaġa-raġea, ema ġevaġa-moġoniani tarimari na beġene vaġa-namoa ġana. Ġo-

mi maki ġia ġesi, korana ġaġobata-vinimito, ġoġabiraġeato nai.

¹¹ Moġa lorinai vanaġivanaġi ġomi iatami ai ġaġuriġurini. Ġera Barau ġanoġiani, ġemi maġuri bene vaġa-namori, korana ġia na ekeamito tu boġono maġuri ġana. Ġia seġukana na ġemi ura namori mabarari ai bene vaġa-ġaunami, ema ġemi veġabidadama dainai ġoveirini ġauveiri e veiġari bene vaġa-ġuġururi. ¹² Monana, Iesu Vereġauka arana beġene vaġa-raġea ġomi daimi ai, ema ġomi beġene vaġa-raġemi ġia bakunai. Ġita ġera Barau e Vereġauka Iesu Keriso na ġeri varevare-bara ġerina moġeri dagara mabarari beġene vaġa-ġorari.

Taravatu ekira-fitoġaiani tarimana

2 Tarikakama mabarami, ġai na ġanoġimini, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma rekenai ema ġera veġoitaġo e raka-vegogo ġia ġesi: ² Nuġami asi beġene veġonu-ġarimoġi, o beġe kirani Vereġauka ġena ġenoġoi ġarona tu bevotu beġe toni neganai, nuġami asi beġene meto. Mo guruġa asi boġono vaġa-moġonia, enabe beġe kirani, mo tu peroveta guruġana, o ġobatai ġekiraġiato guruġana, o ġai na fefa nuġanai ġatoreato guruġana. ³ Tarima ta na veiġa irauri ai asi bene ġofami. Korana Vereġauka ġena ġaro tu asi roġo beraġasini, beiaġoni mo, tarimarima ġutuma ġeri veġabidadama beġe raga-kwanerini, ema taravatu ekira-fitoġaiani tarimana befoforini. Ġia tu Barau na karava gabunai bea toreani. ⁴ Tarimarima ġetoma-rakariġo vinirini e ġeguba-kaurini dagara veaġari mabarari mo tarima na bekira-fitoġarini, ema ġia tauġena bevetore-varaġeni. Ġia beiaġoni Barau ġena Rubu Veaġa nuġanai betanu-tarini, benamo bekirani, "Au tu Barau," betoni.

⁵ Au ġomi ġesi roġo tatanuto-ġoi nai, moġeri mabarari akira-varamito. Ġomi na asi ġotuġamaġi-

tağorini? ⁶ Taravatu ekira-fitoğaiani tarimana tu toma bere fofori, senaği dagara ta na elau-ğauani, ğomi tu ma ribami kara. Ğarona korikorinai vau mo taravatu ekira-fitoğaiani tarimana befororini. ⁷ Taravatu ekira-fitoğaiani tarimana ğena veiğa vekuretoğari initoma kotta ğefoforini, senaği kara beğe ğorani dagarari tu asi roğo beğe ğorani, beiağoni mo, eruğa-ğaurini tarimana na dabara bekeoani. ⁸ Monai vau taravatu ekira-fitoğaiani tarimana befororini, senaği Iesu Vereğauka ma beiağomani ğaronai, muruna seğukana na bevağiani, ema ekimore-kimoreni mamana ğesi beiağomani, benamo bevağa-rakavaiani. ⁹ Taravatu ekira-fitoğaiani tarimana tu Satani ğena seğukai beiağomani, ğofağofa veiğa boruri e nuğa-farevaği veiğari mabarari beveirini. ¹⁰ Ema ğena veiğa ğeğevari na mase dabaranai ğerakani tarimari beğofarini. Ğia tu beğe rekwa-rekwani, korana beğene mağuri ğana guruğa moğonina tu asi ğeğabi-rağeato e asi ğeura-viniato. ¹¹ Moğa lorinai Barau na tuğamaği veğonuri ğia nuğari ai bevağa-raka-toğarini, ğofağofa beğene vağa moğoniri ğana. ¹² Moğa tauna tu, deikara na guruğa moğonina asi ğeğabi-rağeato, senaği rakava ğeiau-viniato tarimari mabarari tu, Barau na ğeri rakava voiri bevinirini.

Mağuri boğono ğabia ğana Barau na eğabi-viriğimito

¹³ Tarikakama mabarami, ğai na tu Barau bağana tanikiu-vinia ğaro mabarari ai, moğesi bağa veini tu maoro, korana ğia na eura-vinimini, ema tovtovonai eviriğimito bene vağa-mağurimi ğana. Mo mağuri boğodoğariani, korana Iauka Veağa ğena seğuka na evağa-mağurimini, Barau ğena tarima veağami ai evağa-iağomini, ema Vereğauka ğena guruğa moğonina ğovağa-moğoniani. ¹⁴ Barau na ekeamito Vari Namona ğağobata-vinimito ğenana. Ğomi ekeamito ğera Vereğauka Iesu Keriso ğena mareva baregona boğono ğabia ğana. ¹⁵ Moğa lorinai, tarikakama, boğono ruğagigitari, ğağobata-vinimito ema fefai ğatore-vinimito vevağa-riba guruğari mabarari boğono korana-iağiri. ¹⁶ Ğera Vereğauka Iesu Keriso tauğena ema Barau ğita Tamara na ğeura-vinirani. Ema ğena varevare-bara ğenana ğita tata nuğara evağa-kokorerini ema evağakavarani ğera vetuğamağikau ğia ğenai tatoreani nuğanai, toma bene iağo vanağivanaği. ¹⁷ Ğia ğanoğiani, nuğami bene vağa-kokoreri, ema bene vağa-kavami guruğa e veiğa namori boğono veiri ğana.

Ğema boğono ğuriğuri

3 Tarikakama mabarami, ğema guruğa magonai tu, ğema boğono ğauğau, benamo Vereğauka ğena guruğa bene raga-rovorovo, ema gabu mabarari ai tarimarima na beğene ğabi-rağea ma vağa-namona ğesi Barau ğenai, ğomi ğemi ai eğorato kavana. ² Barau boğono noğia maki, ğia na rakava kwaikwai tari-

mari ğerina bene vağa-mağurima. Korana dia tarimarima mabarari na Vereğauka ğena guruğa ğevağa-moğoniani.

³ Senaği Vereğauka tu ma ğena vetuğamağikau ğomi ğemi ai. Ğia na bevağa-kokoremimi, ema Satani ğenana bevağa-mağurimini. ⁴ Ğai ğema veğabidadama ğomi ğemi ai tu Barau na evinimato, e ğaribani, ğakiramito veiğari ğoveirini ema roğo boğodoğori-vevirini. ⁵ Vereğauka na ğemi tuğamaği e ura mabarari bene ğori-kauri, be Barau ğena veuravini ema Iesu Keriso na evinimini vevağa-gwağigina boğono riba-ğitakauri.

Ğauvei tu dagara baregona

⁶ Tarikakama mabarami, Vereğauka Iesu Keriso aranai ğakiramini, ekalesia tarimari ğubulefiri, ğavağaribarito guruğari asi ğekorana-iağirini tarimari, ğerina boğono raka-veğita. ⁷ Ğomi ribami ginikau, ğomi tu ğai ğaveito kavana boğono vei. Ğai tu asi ğavei-ğubulefito ğomi ğesi tatanuto-ğoi nai. ⁸ Tarima ta ğena-ğana asi ğağabi-rağe kavarito-ğoi, senaği ğavoirito-ğoi. Ğai tu boği-lağani ğağauveito-ğoi, ğavekwarağito-ğoi, korana ğomi ta bağa vağa-doğe-ganimini garina. ⁹ Ğai ma ğema maoro, ğomi ğemi ai ğema-ğama bağa kirağini. Senaği ğema ura tu vevağa-ğita namonai bağana iağo, ema ğai boğono tovtovoma uranai moğesi ğaveito-ğoi. ¹⁰ Ğai ğomi ğesi tatanuto-ğoi nai, vevağa-riba guruğana ta ğavinimito tu maiğesi: "Bema tarima ta ğauvei asi eurani nai, ğaniğani ta maki asi boğono vinia."

¹¹ Moğesi ğakirani, korana ğaseğagini tarima tari ğomi fakami ai tu ğubulefi ğetanuni, ğauvei asi ğeveini, senaği tarima tari ğeri ğauvei ai ğevokoukou-ğauni. ¹² Vereğauka Iesu Keriso aranai ğavağa-guruğa gwağigirini e ğasisiba-vinirini, beğene tanu-ğitakau, asi beğene raka-tağuitağui, senaği tauğeri beğene ğauvei, ğeri-ğari beğene doğari ğana.

¹³ Senaği ğomi, tarikakama, akiramini, asi boğono gau, veiğa namori veveiri ai. ¹⁴ Bema tarima ta na mai fefai ğatore-iağosirini guruğari asi eurani bene seğagiri nai, nuğami ai bene tanu, ğia ğesi asi boğono vekako, be bene maiakaia. ¹⁵ Ğami vetari tarimanai asi boğono vağa-iağoa, senaği tarikakami ğoveirini ilailanai boğono vağa-ribaia.

Vevağa-namo guruğari

¹⁶ Vereğauka, ğita ğera maino korana, ğia na ğaro vanağivanaği ğena maino bene vinimi ğemi mağuri tata nuğari ai. Vereğauka ğomi mabarami ğesi bene tanu.

¹⁷ Mai vevağa-namo guruğana au, Paulo, tauğegu na atoreani. Ğegu fefa dokori ai vevağa-namo guruğari maiğesi kavana ğimağuu na atoririni. Mo tu au ğegu fefa vağa-moğoniri vetoğana.

¹⁸ Ğera Vereğauka Iesu Keriso ğena varevare-bara ğomi mabarami ğemi ai bene tanu.

1 TIMOTEO

1 Timoteo vaġa-foforina guruġari

Paulo na mai fefa maiġa tu dia ekalesia doġorona ta ġena etoreato, mai tu tarima sebona arana Timoteo moġo ġena etoreato. Timoteo tu betaġu Paulo ġena evanelia ġauveina nuġanai emaġuri-ġenoġoito (Apostolo 14; 1 Timoteo 1:2).

Paulo na mai fefa Timoteo ġena tu laġani 61 ma 65 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa nuġanai siri baregori tu karoa 3:15; 4:12; 6:11-12.

Paulo na mai fefa etoreato tu, 1) Timoteo evaġa-guruġa toreġauato, vevaġa-riba tarimari ġofaġofari na beġe ġofaiani garina; 2) ekalesia doġorona ġorikauri tarimari ema diakono tu aiġesina tarimari bene ġabiri; 3) vevaġa-riba moġoniri bene vevaġa-riba-iaġi; 4) Timoteo elaunaġiato, Vari Namona eribaiato moġa ġobina bene torea ema bene ġobata-iaġia.

Ġena toretore tu maiġesina eboiġaiato:

1. Vevaġa-riba guruġari moġoniri bene ġabi-gigitariri - karoa 1

2. Ġauġau e toma-rakariġo guruġari - karoa 2

3. Veġitaġau tarimari baregori ema diakono tu kamasiri beġene ruġa - karoa 3

4. Vevaġa-riba tarimari ġofaġofari - karoa 4

5. Vetuġunaġi-iaġovini tarimana e ekalesia doġorona aiġesi beġene tanu - karoa 5-6

1 Au Paulo, Keriso Iesu ġena apostolo tarimagu, ġeguna mai fefa eiaġosini. Mai apostolo ġauveina aveiani tu ġita ġera vaġa-maġuri Barauna ema Keriso Iesu ġeri guruġa lorinai. Ġita tu Keriso Iesu ġenai moġo tavetuġamaġikauni.

²Timoteo, ġoi atore-vinimuni, natugu korikori veġabidadama nuġanai. Barau ġita Tamara ema Keriso Iesu ġita ġera Vereġauka ġerina varevare-bara, vevetuġaġwa, e maino ġemu ai bene tanu.

Vevaġa-riba ġofaġofa tarimari loriri bono toreri

³Makedonia ġana najaġo atato nai, ġoi avaġa-guruġamuto, akirato, Efeso ai bono tanu. Korana tarima tari monai tu guruġa ġofaġofari ġevevaġa-riba iaġirini. Ġoi na moġeri tarima bonoa kirari, beġene doko.

⁴Bono kirari, sinasina e tuburi ġatari arari tu asi beġene vetauri, korana moġeri na tu veġareveġare moġo beġe vaġa-ġorarini. Ema moġeri maki ġia ġeri veġabidadama asi beġe vaġa-kavarini, ema Barau na ġita ġerai kara neveia etoni dagarana asi beġe ribaiani. ⁵Au ġegu mai guruġa tauna korikori tu ġegu ura veuravini bene fofori. Mo veuravini tu nuġa namo vedaureana, tuġamaġi iobukaiobukana, ema veġabidadama moġonina ġerina eiaġomani. ⁶Tarima tari tu moġeri na ġeraka-veġitato, benamo guruġa babori, asi tauri guruġari ġekiraġirini. ⁷Ġia ġeurani tu Barau ġena taravatu vevaġa-riba-iaġiri tarimari ai beġene iaġo, senaġina ġia tauġeri ġeri guruġa tu asi ġetuġamaġi-fakarini, ġeguruġa-iaġirini dagarari tauri korikori maki vekuretoġa rakava, asi ribari.

⁸Ġita ribara, taravatu tu namo bema tarima na beġauvei-iaġi ginikauani nai. ⁹Maiġa maki ma ribara:

Taravatu ġeveirito tu dia vei-iobukaiobuka tarimari ġeri, senaġi taravatu asi ġekorana-iaġirini tarimari ġeri, ema kira-sirivaġi tarimari ġeri, Barau garina asi ġegarini e vei-rakava tarimari ġeri, asi vevaġa tarimari ema Barau asi ġegubakauani tarimari, sinari e tamari ġevaġirini ema vaġivaġi tarimari. ¹⁰Mata-boraġa e veġuravanaġi tarimari, tau o vavine karori ġesi ġekimani tarimari, tarimarima ġelemarini benamo ma ġevoivoi-iaġirini tarimari, ġofaġofa tarimari Kota nuġanai ġofaġofa guruġari ġekiraġini. Ema veiġa rakavari ġutuma ġeveini vevaġa-riba guruġari moġoniri ġesi asi ilaila. Taravatu tu moġeri tarimarima ġeri ġeveirito. ¹¹Mo vevaġa-riba guruġari moġoniri tu Vari Namona nuġanai, Barau na au eviniguto bana kiraġi-foforiri ġana. Mo Vari Namona tu mareva namo Barauna ġena mama e seġuka varina.

Paulo na Keriso etanikiu-viniato

¹²Ġera Vereġauka Keriso Iesu na kokore eviniguto, ema etuġamaġiguto ma ġegu vetuġamaġikau ġena vetuġunaġi baiaġo-vinini. Moġesina naima etoreguto, ġena vetuġunaġi bana iaġo-vinia ġana. Moġa lorinai atanikiu-viniani. ¹³Moġoni, guinenai au na Keriso tu aguruġa-rakava viniato-ġoi, alai-veġitaato-ġoi ema avei-veġareveġare rakavaiato-ġoi. Senaġi Barau na evetuġa-ġwaguto, korana mo negai kara aveiato-ġoi tu au asi ribagu, ema Keriso asi avaġa-moġoniato-ġoi. ¹⁴Ġera Vereġauka ġena varevare-bara barego lelevaġi au iatagu ai ebubu-kauato, veġabidadama e veuravini ġesi. Mo veġabidadama e veuravini tu Keriso Iesu ġesi bita sebonani vau bita ġabirini dagarari.

¹⁵ Mai guruğa tu moğoni, ema tarimarima mabarari na beğene ġabi-rağea e beğene vağa-moğonia tu namo: Keriso Iesu tanobara ġana eiağomato tu veirakava tarimari vağa-mağuriri ġana. Vei-rakava tarimari mabarari fakari ai rakava kwaikwai tarimana tu au. ¹⁶ Senaği Barau ġena vevetuğağwa au, rakava kwaikwai tarimagu, ġegu ai etoreato, korana Keriso Iesu ġena vevağa-gwağiği bene vağa-foforia ġana. Vevağa-ğita namonai bene vağa-iağogu, tarimarima na beğene vağa-moğonia vau, ġia ġenai beğene veğabidadama, mağuri vanağivanaği beğene ġabia ġana. ¹⁷ Barau tu tanu-vanağivanaği Verena, ġia mase asi ribana, asi ġitağitana, ġia ġereğana kwariğutu moğo Barau. ġia moğo bitana gubakaua, bitana vağa-rağea toma bene iağo mo vanağivanaği. Amen.

Timoteo na vetari namona bene vetari-iağia

¹⁸ Timoteo, natugu o, au mai vağa-naği ġoi avinimuni, peroveta tarimari na ġeperoveta-iağimuto ilailanai, moğeri bono tuğamaği-tağori. Mo peroveta guruğari bono korana-iağiri, be Barau ġena vetari nuğanai vevaği namona bono veia. ¹⁹ Ġemu veğabidadama bono ġabi-gigitaria, ema nuğamu iauna namo bene tanu. Tarima tari na nuğari ġarori asi ġeseğaği-vinirito, benamo ġeri veğabidadama tu noğa bouti fore ai ġevağadaği-kauani, benamo eğwa-kirakiraiani kavana. ²⁰ Moğesi ġeveito tarimari ta tu Himenaio ma ta tu Aleksanda. ġia tauri ruarua tu Satani ġimana nuğanai atorerito. Korana ġia beğene riba, be Barau asi ma beğene vei-veğare veğarea ġana.

Rubu toma-rakarigo dabarana korikori

2 Au ġegu sisiba giniguinena tu maiğa: Tarimarima mabarari urari ai Barau boğono noği-vinia, boğono ġauğau, tarimarima urari ai Barau e tarima vekaravari ai boğono ruğa, Barau boğono noğia ema boğono tanikiu-vinia. ² Kini e gavamani mabarari ġeri maki boğono ġuriğuri, be bitana tanu-ginikau ma mainora ġesi, ema Barau bitana korana-iağia ma moğonira ġesi. ³ Moğesi tu namo, ema Barau ġera vevağa-mağuri tarimana bita vağa-verereani. ⁴ Barau euranani tarimarima mabarari beğene mağuri ema guruğa moğonina beğene ribaia. ⁵ Korana Barau tu sebona kwariğutu moğo; ema Barau e tarimarima vefakari ai eruğani tarimana maki sebona moğo, Keriso Iesu. ⁶ Ġia tauğena ġena mağuri evinito, tarimarima mabarari bene voi-ğenoğoiri ġana. Barau ġena vevağa-moğoni na tu mo ġaro eğabi-viriğiato, monai vau ema foforito. ⁷ Moğesina nai au etoreguto, apostolo e ġobata tarimagu. Mai tu moğoni, asi ağofamini. Au etoreguto tu, irau bese tarimari ġeri ai veğabidadama korikorina bana vevağa-riba-iağiri.

⁸ Au aurani gabu mabarari ai tau tu ġimari veağari beğene ġabi-vaisiri ġauğau nuğanai. Senaği ġauğau ai ġimari veağari beğe ġabi-vaisirini nai tu, nuğari tu asi baruri ema asi daradarari ġesi.

⁹ Au aurani vavine maki beğene vedabuğa-ginikau, ma vegubakauri ġesi dabuğa beğene riğo. Ġuiri asi beğene fego-iraurauri, ema golo o ağeva ma marevari iraurirau na asi beğene vera, ema voiri baregori dabuğari na maki asi beğene vedabuğa. ¹⁰ Senaği veiğa namori ema roroğotori mabarari veravera noğa beğene veiri. Korana Barau ġegubakauani vavineri ġeri veiğa korikori tu moğesina. ¹¹ Vavine na Barau ġena guruğa beğene seğaği-viniri ma nuğa ġave-mukori ġesi, asi beğene guru-rağe. ¹² Au asi aurani vavine vevağa-riba ġauveina beğene vei, ema veğorikau mağurina ġia na tau asi beğene guine-iağiri, ema asi beğene guru-rağe. ¹³ Korana Barau na Adamu evei-guineato, murina vauro Eva ma eveiato. ¹⁴ Ema Satani na tu dia Adamu eğofaiato, senaği Eva eğofaiato, benamo evei-rakavato. ¹⁵ Senağina vavine tu mero beğene ġabi. Korana monana vavine vevağa-mağuri beğe ġabiani. Mo tu bema ġeri veğabidadama e veuravini beğe ġabi-taririni ema beğe veağani e beğe tanu-ginikauni.

Veğorikau tarimari rubu nuğanai

3 Mai guruğa tu moğoni: Bema tarima ta eura-rakavani, ekalesia ġorikauna dagina bene ġabia etoni, ġia tu ġauvei namo vedaureana eura-viniani. ² Ekalesia ġorikauna tarimana tu maiğesi bene tanu: ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana, rakava ta ġenai asi boğoitagoani. ġia tu ġarağona vavine sebona moğo, vevağa-gwağiği tarimana, ġena tuğamaği e veiğa maki roroğoto. Tarima boruri eğabi-rağerini ġena numai ema vevağa-riba ġauveiri ma ribana tarimana. ³ Asi ni-uniu rakava-rakava tarimana ema asi eniara-niarani tarimana, senaği manau ema maino tarimana; moni asi emata-ğaniğanini tarimana. ⁴ ġena numa tarimari eğitağau-ginikaurini tarimana ema natuna keikeiri na garona ġeseğaği-viniani ma vegubakauri ġesi tarimana. ⁵ Korana bema tarima ta na ġena numa tarimari korikori asi beğitağau-ginikaurini nai tu, kamara dabarai Barau ġena ekalesia doğorona beğita-ğauani? ⁶ Ekalesia variğuna na veğorikau dagina asi bene ġabia, korana beveiavini ġesi. Korana bevekokorokuni nai, Barau na vevağa-maoro bevei-viniani Diabolo eveiviniato kavana. ⁷ ġia tu asi ekalesia na maki ġegubakauani tarimana, ma tari na guruğa rakavari asi beğe kirağini ġenai, ma Diabolo ġena rigirigi ai maki asi bea toğani.

Diakono tarimari

⁸ Diakono maki moğesi, tarimarima na ġeri veiğa namori lorina ġegubakaurini tarimari, ema dia dagara ta kiraği-iağina tu tarima ta ġenai tu guruğa ta ġea kirağiani, ma ta ġenai tu guruğa boruna ta ma ġea kirağiani tarimari. Wain asi ġeniu-ğutumaiani, ema moni e farefare asi ġemata-ğaniğani-iağirini, ema veiğa ġofağofari ġerina moni o farefare asi ġeğabini tarimari. ⁹ ġia na guruğa moğoniri korikori vekuretoğari Barau na ġita taveğabidadamani tarimara ġerai ema vağa-fo-

foririto, moġeri ġeġabi-gigitaririni nuġari ma iobukaiobukari ġesi. ¹⁰ Ġia tu boġono tovonagi-guineri. Bema ġeri ai vetoukau ta asi boġo ġoitaġoani nai, diakono dagina beġene ġabi. ¹¹ Ġaraġori vavineri maki tarimarima na ġegubakaurini vavineri, asi ġeverori-toreni, ma vevaġa-gwaġiġi ribari e ma ġeri vetuġamaġikau dagara mabarari ġeri ai. ¹² Diakono tu ġaraġona vavine sebona moġo, natuna ema ġena numa tarimari ġitaġauri ma ribana. ¹³ Korana diakono ġauveina ġevei-ginikauani tarimari tu tarimarima na beġe gubakaurini, ema ġia tauġeri maki nuġari ma kokoreri ġesi Keriso Iesu ġenai ġeri veġabidadama beġe vaġa-ruġarini.

Guruġa vekuretoġa mabarana

¹⁴ Oba, au ġegu tuġamaġi tu bana raga-iaġosi, be banasi ġitam, senaġina mai guruġa tu atore-vinimuni. ¹⁵ Bema bakwaiboni nai, mai guruġa na bene vaġa-ribamu, tarimarima Barau ġena bese nuġanai tu kamasi beġene tanu. Barau ġena bese tarimari tu maġuri Barauna ġena ekalesia, ema ġia tu guruġa moġonina duġuna baregona ema korana. ¹⁶ Moġoni, Barau korana-iaġina tu vekuretoġa ema dobu-masemase, Barau na evaġa-foforiato tu maiġa:

Ġia tu efororito tarima tauġaninai,
Iauka Veaġa na iobukaiobukana ekiraġiato,
aneri na ġeġitaiaato.
Tanobara mabarari fakari ai ġeġobata-iaġiani,
tanobarai tarimarima na ġevaġa-moġoniani,
ġena mareva baregonai Barau na eġabi-vaġeato.

Vevaġa-riba ġofaġofa tarimari

4 Iauka Veaġa na ekiraġi-foforiani, tarima tari ġoirara ġarori ai Keriso ġabidadama-vinina beġe raga-kwaneani, benamo ġofaġofa iaukari beġe seġaġi-vinirini, ema iauka rakavari ġeri vevaġa-riba beġe ġabi-raġerini. ² Mo vevaġa-riba tu guruġa ġofaġofa tarimari na beġe kiraġirini. Ġia ġeri tuġamaġi iobukaiobuka dabarana tu emaseto, noġa moġo auri seġuka lelevaġi na ġegabu-maserito kavana. ³ Mo tarima na tarimarima ġekira-ġoirini asi beġene veġaraġo, ema ġaniġani tari beġe kiraġirini tu asi beġene ġani. A mo ġaniġani tu Barau na eveirito dagarari. Keriso ġevaġa-moġoniani e guruġa moġonina ġeribaiato tarimari na beġene ġaniri vaġa-namo ġauġauna murinai. ⁴ Korana tu dagara mabarari Barau na eveirito tu namo moġo. Ma ġaniġani ta tu asi bitana ruġaia, bema Barau tatanikiu-viniani vau taġabi-raġerini nai. ⁵ Korana mo tu Barau ġena guruġa na ema ġuriġuri na ġevaġa-veaġarini Barau ġoiranai.

Keriso ġena vetuġunaġi tarimana namona

⁶ Bema ġoi na moġeri guruġa tarikakara bovaġa-ribarini nai, ġoi tu Keriso Iesu ġena vetuġunaġi tarimamu namomu ta. Ema Iesu ġabidadama-vinina guruġari moġoniri ema vevaġa-riba guruġari namori okorana-iaġirini, maniġeri tu iauka ġaniġaniri, ġoi ġeġubu-

iaġimuni. ⁷ Sinasina babori ġerina tu bono veġita ema bono raga-kwaneri. Barau korana-iaġi-korikorinai bono kokore. ⁸ Tauġanina vaġa-kokorena veiġari ġeri namo tu misina moġo, senaġi Barau korana-iaġina ġena namo tu barego lelevaġi dabara mabarari ai tu-na. Korana monana tu namo bita doġariani mai maġuri nuġanai ema ġoira maġurinai. ⁹ Mo tu guruġa moġonina, be bitana ġabiraġe-ginikaua. ¹⁰ Moġa uranai tavekwaraġini ema tamidigu-midiguni, korana tu maġuri Barauna ġenai ġera tuġamaġikau tatorekauanai. Ġia tu tarimarima mabarari ġeri vevaġa-maġuri Barauna, ma ġia tu ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri vevaġa-maġuri Barauna korikorina.

¹¹ Mai guruġa maiġeri bono velaunaġi-iaġiri e bono vevaġa-riba-iaġiri. ¹² Ta na ġoi asi bene ġita-fitoġamu, korana ġoi tu maraġa variġu moġo, senaġi vevaġa-ġita-iaġi tarimamu namomu ai bono iaġo ġemu guruġai, veiġai, veuravini ai, veġabidadamai, ema maġuri namo vedaureanai. ¹³ Buka Veaġa bono iavi-foforia tarimarima ġeri ai, bono ġobata-iaġia, bono vevaġa-riba-iaġia, bene iaġo mo, au bana iaġosi. ¹⁴ Barau na evinimuto varevarena ġauvei-iaġinai asi bono moira. Mo varevare o seġuka tu peroveta guruġari ġerina oġabiato dagarana, ekalesia ġorikauna tarimari ġimari ġoi debamu ai ġetore-kaurito ġaronai. ¹⁵ Moġeri dagara bono ġauvei-iaġi ġitakauri. Mai ġauvei bono kokore-iaġia nuġamu e tauġanimu mabarari ġesi, be ġemu kokore tarimarima mabarari na beġene ġitaia. ¹⁶ Ġemu maġuri ġobina bono torea, ema ġemu vevaġa-riba guruġari loriri bono toreri. Mai veiġa maiġeri bono veivanaġi vanaġiri. Korana bema moġesi boveini nai, tauġemu bovevaġa-maġurini ema ġeseġaġi-vinimuni tarimari maki bovaġa-maġuririni.

Ġauvei veġabidadama tarimari rekeri ai

5 Tarima baregona ta asi bono kira-feia; senaġi bono vaġa-guruġa ġaveġavea tamamu kavana. Maraġa variġu tu bono vaġa-guruġari tarikakamu kavana. ² Vavine baregori sinamu kavana bono veiri, ema vavine variġu tobamu kavana bono veiri, ma nuġa namo vedaureana ġesi.

³ Vabu ġereġari kwariġutu moġo nai tu bono gubakauri. ⁴ Senaġina vabu ta bema ġia tu ma natuna, o ma tubuna nai tu, ġia guine tu Barau korana-iaġina veiġana ġeri bese nuġanai roġo beġene riba-iaġia e beġene vaġa-foforia. Mo tu ġeri bese ġobiri beġene toreri ema vaġa-kavari. Moġesina veiġari ai tu tamari e sinari ma tuburi ġaukari ġeri vekwaraġi ġevaġa-voġenoġoirini. Ma maiġesi veiġari na tu Barau ġevaġa-iakuani. ⁵ A vabu, ġereġana moġo asi tau ġitaġauna, ġena tuġamaġikau tu Barau ġenai moġo betoreani. Boġi-laġani beġauġauni, Barau benoġiani bene vaġa-kavaia ġana. ⁶ Senaġi tauġanina vaġa-vererena moġo veiġana eveiani vabuna tu varau emaseto, enabe roġo maġuri etanuni. ⁷ Mai guruġa tu vabu mabarari bono viniri, be ta ġenai rakava ta asi beġene doġaria. ⁸ Senaġi bema tarima ta na garagarana, o sikira ġena numa tarimari korikori, ġeri-ġari asi eġwaġwa-raġasini

e eġuburini nai, ġia ġena veġabidadama Keriso ġenai tu ekure-toġaiani. Ġia ġena rakava na tu asi eveġabidadamani tarimana ġena rakava maki evanaġiani.

⁹ Vabu ta arana asi bono torea roġo, vabu mabarari arari otorerini bukanai. Senaġina bema ġia ġena maġuri laġanina 60 evanaġiato, ema tau sebona moġo eġaraġoato. ¹⁰ Ema ġena veiġa namo lorinai tarimari ma na ġeribaiani, e natuna ġobiri etore-ginikaurini, varivari tarimari eġabi-raġerini ġena numai, veaġa o ekalesia tarimari kwakuri eġuriġirini, (moġa anina tu tauġena evetore-riġoni), ġevaġa-midigu midigurini tarimari evaġa-kavarini, ema veiġa namori ai ekokorenini vabuna moġo arana bono torea.

¹¹ Senaġi vabu variġuri tu arari asi bono toreri, korana ġeri tuġamaġi rakavari na beġe ġori-kaurini, benamo Keriso ġenana beġe raka-veġitani, benamo ma beġe veġaraġoni. ¹² Benamo metona tauġeri na beġe ġabiani, korana ġeri guruġatore guinena Keriso ġenai ġefitoġaiani lorinai. ¹³ Ġubulefi beġe ribaiani ema numa loriri ai beġe raġekau-raġe-kauni. Dia ġubulefi moġo, senaġina beġe mugumuguni, raka-boġeraġe boġeraġe ema asi ġere kiraġiri guruġari beġe kiraġirini. ¹⁴ Moġa lorinai au aurani vabu variġuri tu beġene veġaraġo, be naturi beġene vaġa-ġorari, ema ġeri numa beġene ġita-ġauri, benamo evetari-vinirani iaukana faka ta asi beġene vinya ġita bene ġofaġofa-iaġira ġana. ¹⁵ Korana vabu tari tu varau Iesu ġena dabara na beġe raka-veġita, benamo Satani murinai ġerakani.

¹⁶ Senaġi bema Iesu evaġa-moġoniani vavinena ta ġena numai vabu tari ġetanuni, mo vavine na mo vabu bene ġitaġau-ginikauri, be ekalesia iatanai meto asi beġene tore-kaua. Moġesi tu vau ekalesia na tu ġereġari ġetanuni vaburi moġo beġita-ġaurini.

¹⁷ Ekalesia ġeġori-kauani tarimari, ekalesia ġauveina ġevei-ginikaurini tarimari, tu boġono gubakau-baregori, ema voiri iatari ai boġono torekau. Mai tu Barau ġena guruġa ġeġobata-iaġirini e ġevevaġa-riba-iaġirini tarimari akiraġirini. ¹⁸ Korana Buka Veaġa tu maiġesina ekirani, "Boromakau na widi efanafana-iaġirini nai tu, muruna asi bono barubarua." Ma ekirani, "Ġauvei tarimana ġena ġauvei tu voina bene ġabia, moġesina tu maoro."

¹⁹ Bema tarima ta na ekalesia eġori-kauani tarimana ekiraiani, ġia tu ekererini nai tu, asi bono seġaġi-viniri, bene iaġo mo, tarima ruarua o toitoi na beġe vaġa-moġoniani vau. ²⁰ Ġevei-rakavani tarimari tu ekalesia tarimari ġoirari ai bono vaneri, be tarimarima maki beġene gari.

²¹ Barau e Keriso Iesu ema aneru veaġari ġoirari ai au ġoi avaġa-guruġamuni, mai vevaġa-naġi guruġari bono seġaġi-viniri nuġamu sebonai. Tarima baregori ema garagaramu moġo asi bono ġabi-raġeri. ²² Ġimamu tarima ta tubuanai asi bono torekau-ġarimoġia, tari ġeri veiġa rakavai asi bono vei-rakava, tauġemu lorimu bono vetore, bono namo-vedaurea.

²³ Nanu korikori moġo asi bono niu, senaġi wain koturi kota maki bono niu, korana nuġamu bene iarevaia, okeve-kinikini ġutumani bene.

²⁴ Tarimarima tari ġeri rakava tu fofori-ginikau, ma moġeri rakava na ġia tu ġeraga-kwanerini, benamo ġeiaġo-guineni Barau ġena Kota gabuna ġana. Senaġi tari ġeri rakava tu vekuretoġa, gabivau muriri na ġerakanaġi-rakanaġini. ²⁵ Moġesina moġo veiġa namori maki maġatai forofitaġo. Senaġina veiġa namori tari asi ġefofori-ġariġarini dagarari tu vekuretoġa moġo asi beġe tanuni, senaġi beġea forofini.

6 Tuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari na ġeri baregona tu beġene gubakaua ema ġena veġorikau gaburenai beġene tanu. Moġesina beġe veini nai tu, ġeri baregona na Barau arana ema ġita ġera vevaġa-riba iatari ai guruġa rakavari asi bekiraġini. ² Bema tuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari ġeri baregori tu Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari nai tu, maiġesi asi beġene tuġamaġi, "Mai tu au tarikakagu, be garona asi naseġaġia e asi nagubakaua." Asiġinal! Ġia tu maiġesi neġi beġene vei, ġeri baregori ġeri vetuġunaġi misikose mabarari beġene iaġovini-ginikau. Korana ġia ġeri ġauvei ġena namo tu ġeri baregori, Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari, na beġe ġabiani; moġeri tu ġia ġatari namori.

Vevaġa-riba ġofaġofa ema farefare moġoniri

Maiġeri dagara ġia bono vaġa-ribari ema bono lau-naġi-iaġiri. ³ Bema tarima ta vevaġa-riba gofaġofari bevevaġa-riba iaġirini, ema ġena vevaġa-riba ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena guruġa moġonina ġesi asi besebonani, ma Barau ġena maġuri asi bevaġa-ribarani, ⁴ ġia tu veiavi tarimana, ema dagara ta asi etuġa-maġi-fakaiani. Ġia tu vedanaġi irauirauri beveini, ema Barau ġena guruġa bevevane-iaġirini. Moġeri na tu mama, vevane, guruġa rakavari, tarimarima ġeri ai vevaġa-daġa tuġa-maġiri rakavari beġe vaġa-ġorari-ni, ⁵ ema vanaġivanaġi veġareveġare maki asi ġedokoni. Moġesina ġeveini tarimari ġeri tuġamaġi tu rakava kwaikwai, ema guruġa moġonina na ġerakaveġitato; ġia matoru ġetuġamaġini, Barau korana-iaġina tu farefare ġutuma bodoġarini dabarana.

⁶ Moġoni, Barau ġekorana-iaġiani, ema farefare voġori na ma asi ġeiaġoni tarimari tu farefare ġutuma lelevaġiri beġe ġoitaġoni. ⁷ Korana dagara ta tanobara ġana asi taġabi-iaġomaiato, ema dagara ta maki tanobara na asi bita ġabi-iaġoani, asiġina! ⁸ Moġa lorinai, bema ġita ma ġara ġaniġani e ma ġera dabuġa nai tu, bitana kira, maiġeri tu ilaila ġemai. ⁹ Tarimarima deikara ġeurani farefare ġutuma lelevaġi beġene doġari ġetoni tarimari tu veribaġani na eġabirini, ġeri ura babori ema ura rakavari na evaġa-daġa-raġerini, monana einu-riġorini rakava ġana ema karava gabuna ġana. ¹⁰ Korana moni uravinina tu rakava mabarari lamuna. Tarimarima tari moni ġeuravini-baregoani tu Iesu ġabi-dadama-vinina na ġerakaveġitato, ema nuġa midigumidigu vovoka na nuġari egwanurini.

Paulo ġena vevaġa-riba guruġari Timoteo ġenai

¹¹ Senaġi ġoi, Barau ġena tarima, moġeri dagara mabarari bono raga-kwaneri! Benamo veiġa iobukaiobukari, Barau korana-iaġina, veġabidadama, veuravini, vevaġa-gwaġiġi, nuġa manau bono vetauri ma kokoremu ġesi. ¹² Veġabidadama vetarinai bono kokore. Maġuri vanaġivanaġi bono ġabi-taria, korana mai maġuri uranai tu Barau na ġoi maki ekeamuto, tarimarima ġutuma ġoirari ai ġemu veġabidadama okiraġi-foforiato ġaronai.

¹³ Barau na dagara mabarari maġuri evinirini, ema Keriso Iesu Pontio Pilato ġoiranai evevarifiuto tu guruġa namona ekiraġiato. Mai Barau e Keriso Iesu ġoirari ai ġoi avaġa-naġimuni: ¹⁴ Mai taravatu guruġari mabarari bono korana-iaġiri nuġamu asi vetoukauna ta ġesi ema kerere ta ġemu ai maki asiġina, roroġoto moġo, bene iaġo mo, ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena iaġoma ġarona. ¹⁵ Barau tauġena ġena ġaro korikori beraġasini ai vau, Iesu Keriso beforini. Barau ġereġana moġo Vere namo vedaureana, Veġitaġau Tarimana sebona kwariġutu tu, kini ġeri Kini ema vere ġeri Vere. ¹⁶ Ġia moġo ġereġana etanu-vanaġi vanaġini; ġia tu mama barego lelevaġina nuġanai etanuni, moġa lorinai ta na asi beraka-kaviani riba; ġia tu ta na

asi eġitaiato ema ta na asi beġitaiani riba. Ġia ġenai vegubakau ema seġuka bene tanu mo vanaġivanaġi. Amen.

¹⁷ Farefare ġutuma tarimari mai tanobarai bono kirari, asi beġene veiavi, tanobara farefareri ġeri ai ġeri tuġamaġi-dadamaġi asi beġene torea, korana moġeri mabarari beġe korini, senaġi Barau ġenai beġene vetuġamaġikau; ġia na dagara namori ġutuma evinirani ġera verere ġari. ¹⁸ Bono kirari, veiġa namori beġene vei, veiġa namori ġeri farefare namori ai beġene vaġa-iaġori. Veġabiraġe tarimari ai beġene iaġo ema ġeri farefare tarima tari maki kota beġene viniri ma verereri ġesi. ¹⁹ Mo dabarai ġia ġeri farefare namori beġe vaġa-vegogo-torerini ġoirari ġarori ġana, ema maġuri korikori beġe ġabiani.

²⁰ Timoteo, Barau na evinimuto guruġari bono ġabitariri, guruġa rakavari e guruġa babori ema iaunega ġofaġofari vevaneri ai asi bono raka-toġa. Tarima tari na mo iaunega ġekiraġirini, "Riba". Mo tu ġeġofaġofani. ²¹ Tarimarima tari na mo "Riba" ġetoni moġa ġeġabi-raġerito, benamo ġeri veġabidadama Iesu ġenai ġeiaġuiato.

Barau ġena namo e varevare-bara ġomi ġemi ai bene tanu.

2 TIMOTEO

2 Timoteo vaġa-foforina guruġari

Paulo na Timoteo ġena mai fefa vaġa-ruaruana tu Paulo Romai ediburato taiminai etoreato. Etoreato laġanina tu 66 ma 67 fakari ai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa nuġanai siri baregori tu karoa 1:13-14; 2:15; 4:1-5.

Paulo na mai fefa vaġa-ruaruana etoreato, ġena ura tu, 1) Timoteo maġuri moġoni ai moġo bene tanu; 2) meto baregori beġoitaġoni nuġanai asi bene moira, senaġi vetuġunaġi ġauveina bene kokore-iaġia.

Paulo na mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Keriso varina moġonina Timoteo na bene ġabi-gigitaria - karoa 1
2. Keriso ġena vetuġunaġi ġauveina bene korana-iaġia - karoa 2
3. Keriso ġenanana beġe veġitani tarimari guruġari ekiraġito - karoa 3
4. Keriso ġena guruġa ġereġana moġo bene ġobata-iaġia - karoa 4:1-5
5. Paulo ġena veġabituġu guruġari etuġuto - karoa 4:6-22

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ġena apostolo tarimagu, Barau ġena ura lorinai; ġeguna mai fefa eiaġosini. Barau na etuġuguto, ekiraġi-toreato maġurina Keriso Iesu ġenanana bita doġariani maġurina bana ġobata-iaġia ġana.

² Timoteo, ġoi atore-vinimuni, natugu, aura-vinimuni. Barau ġita Tamara ema Keriso Iesu ġita ġera Vereġauka ġerina varevare-bara, vevetuġaġwa, e maino ġemu ai bene tanu.

Paulo ġena vevaġa-namo e vevaġa-kokore guruġari

³ Boġi e laġani vanaġivanaġi ġegu ġuriġuri nuġari ai ġoi atuġamaġimuni. Ġegu ġauġau nuġari ai tu Barau, ma nuġagu iau-namona ġesi vetuġunaġina aiaġo-viniani Barauna, atanikiu-viniani. Barau tu au tubugu ġatagu na maki vetuġunaġina ġeiaġo-viniato. ⁴ Otaġito atuġamaġiani, ema ġegu ura baregona ġoi ma bana ġitam, ġegu iaku bene barego ġana. ⁵ Ġoi ġemu veġabidadama moġonina ma atuġamaġi-ġenoġoiani. Mani veġabi-dadama maniġa tu tovotovonai tubumu vavinena Lois e sinamu Eunike ġeri ai maki etanuto-ġoi. Au aribani, mo veġabidadama sebna tu ġoi ġemu ai etanuni. ⁶ Moġesina nai avaġa-vetuġamaġi ġenoġoimuni, Barau na evinimuto varevarena, au ġimagu iatamu ai atore-kauato nai, oġabiato dargarana, bono ġauvei-iaġia. ⁷ Korana Barau na ġita evinirato Iaukana na tu nuġara asi bevaġa-garirini Iaukana, senaġi kokore, veuravini, e nuġa-gwaġiġi evinirani Iaukana.

⁸ Ġita ġera Vereġauka ġena guruġa kiraġi-foforinai asi bene maiakamu, ema au Keriso ġaramanai dibura numai atanuni nai maki, maiakagu na asi bene maiakamu. Senaġi Barau ġena kokore ai bono vevaġa-gwaġiġi ema au ġesi bono sebna, be Vari Namona ġaramanai bitana midigumidigu. ⁹ Ġia na evaġa-maġurirato ema ġena keakea vevaġana na ekearato ġe-

na tarimarimai bitana iaġo ġana. Moġesi eveito tu, dia ġita ġera veġa e ġauvei namo naima, senaġi ġia tauġena ġena ura e ġena varevare-bara na moġo. Mo varevare-bara tu tovotovonai veġata, guba e tanobara roġosi roġo bere veia nuġanai, Barau na Keriso Iesu ġenanana evinirato. ¹⁰ Senaġi maitoma tu ġita ġerai Vevaġa-maġuri Tarimana Keriso Iesu eiaġomato lorinai, mai varevare-bara ġita ġerai ema foforito. Keriso na mase ġena seġuka evaġa-koriatu, ema Vari Namona ġenanana maġuri e tanu-vanaġivanaġi evaġa-foforiato. ¹¹ Barau na au etoreguto tu mai Vari Namona bana ġobata-iaġia, bana ġwa-rosia, ema bana vevaġa-riba-iaġia ġana.

¹² Mo ġauvei ġaramanai au maiġesi amidigu-midiguni. Senaġi au tu asi emaiakaguni, korana aġabi-dadama-viniani tarimana tu ribagu ginikau. Ema au maki ribagu ġitaku, mai ġauvei ġimagu ai etoreato maiġa tu beġitaġau-ginikauani beiaġoni mo Kota baregona ġarona beraġasini. ¹³ Guruġa moġoniri au ġeguna oseġaġirito guruġari bono ġabi-gigitariri e bono korana-iaġiri veġabi-dadamai e veuravini ai. Mo veġabidadama e veuravini tu Keriso Iesu ġenanana ġeiaġomani. ¹⁴ Barau na evinimuto varevarena bono ġita-ġaua. Ġita nuġarai etanuni Iauka Vevaġana na mo varevare ġitaġaunai bene vaġa-kavamu.

¹⁵ Ġoi ma ribamu Asia tanonai ġetanuni tarimari mabarari tu au ġeguna ġera-veġitato, Figelo e Hemogenes maki. ¹⁶ Onesiforo ma ġena numa tarimari ġesi tu Vereġauka na ġena vevetuġaġwa iatari ai bene torea, korana ġia na nega ġutuma au nuġagu evaġa-gwaġiġiato-ġoi. Ema au dibura numai atanuto maiakana na asi emaiakaiato. ¹⁷ Ġia Romai eraġasito ġaronai tu, au evetau-kokore kokoregato mo edoġariguto. ¹⁸ Vereġauka na ġena vevetuġaġwa iatanai bene torea mo, Kota baregona ġaronai! Ema ġoi ma ribamu ginikau Efeso ai au vetuġunaġigu aiġesi eiaġo-viniato.

Keriso Iesu ġena vetari tarimana moġonina

2 Moġa lorinai, natugu, ġoi tu Keriso Iesu ġena vevare-bara nuġanai bono kokore. ² Tarimarima vovoka ġoirari ai au ġeguna kara oseġaġirito dagarari vetuġamaġikau tarimari bono vaġa-ribari. Benamo moġeri na maki tarima tari ġeri ma beġenea kiraġi.

³ Keriso Iesu ġena vetari tarimana namonai bono iaġo, ema midigumidigu nuġanai bono vevaġa-gwaġiġi au aveini kavana. ⁴ Vetari tarimana ġena maġuri ma ribamu. Evetarini nuġanai, ġauvei tari asi beveirini riba. Senaġina ġia ġena ura tu eġabi-toġaiato vetari verena vaġa-iakuna veiġana moġo bene veia.

⁵ Raga-iruiru baranai eragani tarimana, asi bekokoreni riba o korona asi beġabiani riba, bema raga-iruiru taravatuna asi bekorana-iaġiani nai tu. ⁶ Vamoka vei tarimana beġauvei-kokoreni tu tauġena roġo voina bene ġabi-guinea kwakwa ġaronai. ⁷ Vereġauka na vau tuġamaġi-faka bevinimuni, benamo mo guruġa mabarari bakiraġiri boriba-ginikaurini.

⁸ Maiġa tu bono tuġamaġi-taġoa. Iesu Keriso tu Davida senena, mase na evariġisi-ġenoġoito. Au na tu maiġesina akiraġiani Vari Namona aġobata-iaġiani nai.

⁹ Moġesina naima ġevaġa-midigu midiguguni, dibura numai maki seini na ġebarubaruguni noġa vevaġideba o lema tarimagu. Senaġina Barau ġena guruġa tu asi barutari. ¹⁰ Moġa lorinai midigumidigu mabarari vevaġa-gwaġiġi-iaġirini Barau na eġabi-viriġirito tarimari dairi ai, be ġia maki Keriso Iesu ġenana eiaġomani vevaġa-maġurina, ema etanu-vanaġi vanaġini marevana baregona beġene ġabia uranai.

¹¹ Mai tu guruġa moġonina:

“Bema ġita Keriso ġesi tamaseto nai tu, ġia ġesi maki bita maġurini.

¹² Bema tavevaġa-gwaġiġini nai, ġia ġesi maki bita veġorikau-sebonani. Bema ġia takira-ġuniġauani nai, ġia na maki ġita bekira-ġuniġaurani.

¹³ Bema ġita asi tavetuġamaġikauni, ġia tu roġo gabunai ma ġena vetuġamaġikau beruġa-taġoni;

Korana ġia tauġena tu asi bevekira-ġuniġauni, (mai tu ġena kiraġitore guruġari ġia na asiġina ġinavaġi bekeforini).”

Ġauvei tarimana namona

¹⁴ Mo guruġa ma bono vaġa-riba ġenoġoiri, ema Barau ġoiranai bono kira-toreġauri, guruġa koriri veġareveġareri asi beġene vevaġi. Korana monana namo ta asi bevaġa-ġoraiani, senaġi beġe seġaġini tarimari ġeri maġuri moġo bevaġa-rakavarini. ¹⁵ Bono ġauvei-ġunaġave, be Barau ġoiranai bono fofori nai, bene vaġa-moġonimu, ġauvei tarimana asi emaiakaiani tarimana kavana. Korana ġia na tu Barau ġena guruġa moġonina evevaġa-riba ginikauani. ¹⁶ Sisiba rakavari e babori asi bono kiraġi, ema ġerina bono veġita, korana mo sisiba ġekiraġirini tarimari tu Barau ġenana

ġeraka-manaġani. ¹⁷ Guruġa moġesina ġekiraġirini tu noġa manuġa rakavari ġebakarini kavana. Himenaio e Fileto tu moġesina tarimari. ¹⁸ Ġia tauri ruarua na tu guruġa moġonina dabarana ġeraga-kwaneato. Ġekirani variġisi-ġenoġoi tu evetoreto, be ekorito. Moġesina ġeguruġani nai, tarima tari ġeri veġabidadama ġevaġa-rakavarini.

¹⁹ Senaġi Barau ġena guruġa korana tu eruġa-gwaġiġini fore baregona noġa, asi beġareva-ġarevani. Iatanai tu mai guruġa etoreato, “Vereġauka ma ribana deikara tu ġia ġena.” Ma ekirani, “Deikara ekirani ġia tu Vereġauka ġena etoni tarimana tu vei-rakava ġenana bene raka-veġita.”

²⁰ Numa baregona nuġanai tu mereki irauirauri moġeri, dia mabarari golo e silva na ġeveirito dagarari moġo, senaġi ġau e tano na ġeveirito dagarari maki moġeri. Tari tu ġaro baregori ai vau beġe ġauvei-iaġirini, a tari tu ġeġauvei-iaġi vanaġivanaġirini ġaniġani ġari o momo fitoġa dagarari. ²¹ Bema maiġeri veġa rakavari ġerina tauġena eveiarevani tarimana tu, ġauvei namori ġauvei-iaġiri tarimanai Vereġauka na bevaġa-iaġoani ema bevaġa-veaġaiani. Ġia tu eġita-ġauani tarimana ġena ġauvei tarimana aroribanai beiaġoni ġauvei namori mabarari veiveiri ġana.

²² Guru variġu ġeri ura rakavari mabarari bono raga-kwaneri, ema maiġeri bono korana-iaġiri: Vei-iobukaiobuka, veġabidadama, veuravini, ema maino. Ma nuġari namo vedaureari Vereġauka ġenoġiani bene vaġa-kavari ġana tarimari ġesi bono sebona.

²³ Vedanaġi e veġareveġare babori ġerina bono raka-veġita, korana ġoi ribamu moġeri na tu vevane beġe vaġa-ġorarinai. ²⁴ Vereġauka ġena vetuġunaġi tarimana tu asi bene vevane, senaġi tarimarima mabarari bene iaunamo-viniri, bene vevaġa-riba ginikau, asi bene baru. ²⁵ Ġekira-fitoġaiani tarimari bene kira-rogori ma manauna ġesi, betaġu Barau na bevaġa-vetuġamaġi kurerini, benamo guruġa moġonina beġe ribani. ²⁶ Benamo ġia ġeri tuġamaġi beġe roroġoto-ġenoġoini ema Diabolo ġena rigirigi na beġe raga-veġitani, korana ġia na roġo eġabi-taririni ġena ura beġene veiri ġana.

Ġaro maġori ai

3 Ema maiġa maki bono ribaia: Ġaro dokori ai tu rakava ġutuma beġe ġorani. ² Tarima tu tauġeri moġo beġe veura-vevinini, moni beġe mata-ġaniġani iaġirini, beġe vekiraġi-varaġe varaġeni, beġe veiavini, ġeri guruġa beġe rakavani, tamari sinari beġe kira-siri-vaġi vinirini, tanikiu maki asi beġe toni, ema asi beġe veaġani. ³ Asi beġe veura-vini, tarima ġeri rakava asi beġe tuġamaġi-fitoġarini, beġe verori-toreni, asi beġe vevaġa-gwaġiġini, beġe niara-niararini, beġe kira-siri-vaġini. ⁴ Ġia tu beġe revani, ġeri tuġamaġi rakavari ilailari ai beġe vei-taġuitaġuini, nuġari veiavi na beġe vonuni, tanobara iakuri e verereri beġe ura-vinirini, a Barau tu asi beġe ura-viniani. ⁵ Barau korana-iaġina tu tauna korikori iouiouana murikana rekenai moġo ġe-

tovotovoani, a ġia tauna korikori seġukana tu ġeruġiani. Mo tarimarima ġerina tu bono raka-veġita.

⁶ Moġesina tarimari tu tarimarima ġeri numa nuġari ai ġeraka-toġani, benamo nuġari moira vavineri ġeġofarini. Mo nuġari moira vavineri tu ġeri veiġa rakavari metori na ġelaulau-taririni, ema ġeri ura rakavari na ġeġori-kaurini. ⁷ Moġeri vavineri tu vanaġivanaġi riba ġevetauni, senaġina guruġa moġonina tu asi ġedoġar-iani. ⁸ Iane e Iambre, Aigupito ġeri ġora tarimari, na Mose ġelaulau-ġauato kavana, mai vevaġa-riba ġofaġofa tarimari na guruġa moġonina ġelau-ġauani. Ġia ġeri tuġamaġi tu rakava kwaikwai, ema ġia tu ġeri veġabidadamai asi ġekokoreto, ġeketoto. ⁹ Senaġi asi beġe raga-kwareġani, korana tarimarima mabarari na ġeri babo beġe ġita-doġar-iani, Iane e Iambre ġeri ai eġorato kavana.

Vevaġa-naġi magori

¹⁰ Senaġi ġoi na tu au ġegu vevaġa-riba guruġari mabarari okorana-iaġirito, ġegu veiġa, ġegu ura tauri, ġegu veġabidadama, ġegu vevaġa-gwaġiġi, ġegu veuravini, ġegu ruġa-gwaġiġi otovotovorito. ¹¹ Ġelai-veġitaguto, ġevaġa-midigu midiguguto, ġegu midigu-midigu maiġeri mabarari au ġegu ai ġeġorato Antioka, e Ikonja, ema Listera ai. Ġevaġa-midigu midiguguto nuġanai avevaġa-gwaġiġito. Vereġauka na moġeri mabarari ġerina eġabi-maġuriguto. ¹² Moġoni, Keriso Iesu nuġanai Barau korana-iaġina beġe urani tarimari mabarari tu moġesina beġe vaġa-midigu midigurini. ¹³ Ma vei-rakava tarimari e ġofaġofa tarimari tu moġesi moġo beġe vei-iaġoni, rakava ġenana rakava lelevaġinai beġea raġasini, tarima tari beġe ġofarini, ema ġia maki Diabolo na beġofarini. ¹⁴ Senaġi ġoi tu kara oribaiato ema oġabi-raġeato maniġa moġo bono korana-iaġia. Korana ġevaġa-ribamuto tarimari ġoi tu ma ribamu, ¹⁵ ema keimu na beiaġoma maitoma Buka Veaġa guruġari ma ribamu; maiġeri Buka Veaġa guruġari na iaunega beġe vinimuni, benamo Keriso Iesu ġenai boveġabidadamani vevaġa-maġuri ġabiġabina ġana. ¹⁶ Buka Veaġa guruġari mabarari tu Barau nuġana na ġeraka-rosito, benamo tarimarima nuġari ai Iauka Veaġa na evaġa-raka-toġarito. Ma ġia tu ma ġeri namo guruġa moġoniri vevaġa-riba-iaġiri ġana, rakava vaġa-foforiri, rakava vaġa-roroġotori ġana, ema dabara iobukaiobukana vevaġa-riba-iaġina ġana. ¹⁷ Mo guruġa ġerina Barau ġena tarimarima beġene riba-ġinikau, benamo veiġa namori mabarari beġene veiri.

4 Barau e Keriso Iesu ġoirari ai avaġa-guruġa gwaġiġimuni. Iesu beġenoġoini ġaronai tu, ġena veġitaġau gaburenai maġuri tarimari e mase tarimari viriġiviriġi bea vei-vinirini. ² Barau ġena guruġa bono ġobata-iaġia, ġaro namori ai e ġaro rakavari ai. Tarimarima ġeri veiġa rakavari na bono vaġa-roroġotori, bono kira-feiri, bono launaġiri, bono vaġa-ribari ma vevaġa-gwaġiġimu ġesi. ³ Korana ġaro ta beiaġomani, monai tarimarima na vevaġa-riba moġonina tu asi beġe seġaġi-viniani, a ġeri ura rakavari loriri ai vevaġa-

riba tarimari ġutumari ma beġe ġabirini, ġia na ġeuravini-rakavarini guruġari beġene seġaġiri ġana. ⁴ Guruġa moġonina seġaġi-seġaġina ġenana beġe raka-veġitani, a ġia tu sinasina guruġari vau beġe ura-baregoni. ⁵ Senaġi ġoi tu bono veġitaġau dagara mabarari ġeri ai, midigumidigu nuġanai bono vevaġa-gwaġiġi, Vari Namona ġobata-iaġina ġauveina bono veia, Barau ġena vetuġunaġi ġauveina mabarana bono ġauvei-iaġi ġitakaua.

⁶ Korana au tu dori amaseni, ema au raragu tu bebebubuni noġa vine nanuna Barau ġevarevare-viniani nai ġebubuni kavana. Au ġegu rakaveġita ġaroni tu be-raġasi. ⁷ Vetari nuġanai avevaġi-ġitakauto, au ġegu raga-iruiru tu varau bavaġa-koria, ġegu veġabidadama tu roġo aġabi-tariani. ⁸ Toma ġegu vei-iobukaiobuka korona evei-toreato, etanuni mo Kota baregona ġaroni beraġasini nai, Vereġauka, Kota Tarimana Iobukaiobukana, na beviniguni. Dia au moġo, senaġi mo deikara-deikara ġia bema foforini ġaronai ġeuravini tarimari maki bevinirini.

Veġabituġu guruġari

⁹ Bono kokore, be au ġegu ai bono iaġoma-ġarimoġi. ¹⁰ Korana Dema na tu mai tanobara maġurina euravini-baregoani, benamo au eraga-kwaneguto, Tesalonika ġana eiaġoto. Kreske tu Galatia ġana eiaġoto, ema Tito tu Dalmatia ġana. ¹¹ Luka ġereġana moġo au ġesi. Mareko bono ġoria, ġoi ġesi boġono iaġoma, korana ġia tu ġunaġave e au ġegu ġauvei nuġanai bevaġa-kavaguni riba. ¹² Tikiko tu Efeso ġana atuġuato. ¹³ Ġoi boiaġomani nai tu, auna koudi bono ġwa-kaua, Troas vanuġanai Karpo ġenai araga-kwaneato, ema ġegu buka maki bono ġwa-kauri, dagara baregona tu mamoe e nanigosi kefirini na ġeveirito toretore ġana dagarari, asi bono tuġa-rekwari.

¹⁴ Alesanda, auri eġauvei-iaġirini tarimana, na au evaġa-rakava baregoguto. Mo kara eveiato tu Vereġauka na vau voina beviniani. ¹⁵ Ġia ġenai tu tauġemu bono venari, korana ġia tu ġai ġema vevaġa-riba guruġari ekira-fitoġa rakavarito.

¹⁶ Tovotovonai Kota tarimari ġoirari ai aruġato nai tu, ta sevigu ai asi eruġa-tarito, asi evaġa-kavaguto, mabarari na ġeraga-kwaneguto. Aġau-ġauni, Barau na moġeri vei-rakava voiri asi bene viniri. ¹⁷ Senaġina Vereġauka tu au sevigu ai eruġa-tarito, benamo kokore eviniguto. Moġesina eveiguto korana tu, Vari Namona au na bana kiraġi-foforia, benamo irau bese tarimari mabarari na beġene seġaġia ġana. Ema au tu Barau na laion bokana na evaġa-maġuriguto.

¹⁸ Vereġauka na rakava mabarari ġerina beġabi-maġuriguni, ema ġena Guba Basileia ġana beġoriginikauguni. Ġia arana bitana vaġa-raġea bene iaġo vanaġivanaġi, asi magona. Amen.

Vevaġa-namo dokona

¹⁹ Au ġegu vevaġa-namo atuġuani Priska (o Priskila) e Akwila ġeri ai, ema Onesiforo ma ġena numa tari-

mari ġeri ai. ²⁰ Erasto tu Korinto ai betanu, ema Trofimo tu Mileto ai baraga-kwaneia, korana ekeveni nai. ²¹ Bono kokore, be bono iaġoma-ġarimoġi, faraka e iavara ġueri roġosi bene ġabia nuġanai.

Eubulo, Pude, Lino, e Klaudia ġeri vevaġa-namo ġetuġuani, ema ekalesia tarikaka mabarari na maki. ²² Vereġauka tu ġoi iaukamu ġesi bene tanu. Barau ġena namo e varevare-bara ġomi ġemi ai bene tanu.

TITO

Tito vaġa-foforina guruġari

Mai fefa tu Paulo na Tito ġereġana ġena etoreato. Mai fefa Paulo tu Roma dibura numana na etoreato. Mai fefa etoreato laġanina tu 64 ma 65 fakari nuġanai ta, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefai siri baregori tu karoa 2:11-14; 3:8.

Paulo na mai fefa etoreato korana ġena ura, 1) Tito bene kiraia, ekalesia doġorori ġorikauri tarimari tu kamasiri bene ġabiri; 2) Tito bene vaġa-ribaia, Barau ġena namo ema varevare-bara nuġanai Barau korana-iaġina maġurina tu aiġesina bene tanu-iaġia; 3) Tito bene launaġia, vevaġa-riba guruġari moġoniri bene vevaġa-riba-iaġiri.

Mai fefa Paulo na tu maiġesina eboioġaiato:

1. Barau korana-iaġina maġurina ekalesia doġorona nuġanai - karoa 1
2. Barau korana-iaġina maġurina numa tatai - karoa 2
3. Barau korana-iaġina maġurina tanobara mabaranai - karoa 3

1 Au Paulo, Barau ġena vetuġu-naġi tarimagu ema Iesu Keriso ġena apostolo, ġeguna mai fefa eiaġosini. Au tu Barau na etuġuguto, Barau na eġabi-hidirito tarimari ġeri veġabidadamai bana vaġa-kavari, e guruġa ema maġuri moġonina bana vaġa-ribari ġana. Mai guruġa ema maġuri moġonina beġe ribaiani tu, Barau beġe korana-iaġi-korikoriani. ² Korana monana vauro maġuri vanaġivanaġi beġe tuġamaġi-dadamaġiani e beġe ġabiani. Mai maġuri vanaġivanaġi maġurina maiġa tu tanobara roġosi bene vesina nuġanai veġata, Barau na ekiraġi-toreato. Ġia tu asi eġofaġofani Barauna. ³ Senaġi maitoma vauro Barau tauġena na eġabi-toreato ġaronai tauġena na bema vaġa-foforia. Mai Vari Namona maiġa tu ġita ġera Vevaġa-maġuri Barauna ġena guruġa lorinai au ġegu ġobatai akiraġi-foforiani.

⁴ Tito, mai fefa tu ġoi ġemu atore-iaġosiani. Ġoi tu au natugu korikori ġita ġera mai veġabidadama sebona maiġa nuġanai:

Tamara Barau ema Keriso Iesu ġita ġera Vevaġa-maġuri Verena ġerina varevare-bara ema maino ġemu ai bene tanu.

Tito ġena ġauvei Krete motumotunai

⁵ Au na ġoi Krete ai araga-kwanemuto korana tu, kara maninai roġosi bana veiri dagarari bono veiri ġana. Ema vanuġa baregori mabarari ai ekalesia ġorikauri tarimari tari bono vaġa-ruġari mo akiramuto kavana. ⁶ Ekalesia ġorikauna tarimana tu veiġa namori moġo eveini, rakava ta ġenai asi boġoitaġoani tarimana. Ġaraġona tu sebona moġo; natuna na Iesu Keriso ġevaġa-moġoniani, asi ġeniara-kava niara-kavani, e asi ġeseġaforeni, ema guruġa veroro asi ġeseġaġini merori. ⁷ Korana ekalesia eguine-iaġirini tarimana tu Barau ġena ġauvei eġita-ġauani tarimana. Moġesina naima ġia tu veiġa namori moġo bene vei, a rakava ta ġenai asi bene tanu, asi bene kira, ġia tu tari-

ma baregona, benamo tarimarima na tu ġia ġereġana ġena ura moġo beġene korana-iaġia benesi, asiġi. Asi bene baru-ġarimoġi, dia niuniu rakava-rakava tarimana, dia nuġa-ġirima-ġirima tarimana, dia ġofaġofa veiġari ai ġena-ġana eġoitaġoni tarimana. ⁸ Ġia tu veġabiraġe tarimana, veiġa namori eura-vinirini tarimana, vevaġa-gwaġiġi tarimana, vei-iobukaiobuka e veaġa tarimana, ema nuġa-gwaġiġi tarimana. ⁹ Guruġa moġonina ġevaġa-ribaiato guruġari bene ġabigigitariri, be ġia na moġeri vevaġa-riba moġonina bene ġabi-iaġoa, benamo tarima kotari ma benea launaġiri, e vevaġa-riba moġonina ġekira-fitoġaiani tarimari maki bene vaġa-guruġa gwaġiġiri, be ġeri kerere gaburi beġene ġita-doġariri.

Krete motumotunai tu vevaġa-riba tarimari ġofaġofari vovoka moġeri

¹⁰ Guruġa moġonina asi ġekorana-iaġiani, ġekira-siri-vaġini tarimari, e guruġa asi tauri ġekiraġirini tarimari, ema vevaġa-riba babori na tarimarima ġeġofarini tarimari tu asisebo maniġeri. Iuda tarimari fakari ai ekalesia nuġanai ġeraka-toġato tarimari tu maniġesina ġeveini. ¹¹ Maniġeri tarima tu boġono kira-ġoiri. Korana ġia na tu bese mabarari ġeri veġabidadama ġevaġa-rakavarini. Ġia tu asi ġere vevaġa-riba-iaġiri dagarari ġevevaġa-riba-iaġirini. Ema ġia mani-ġeri tu moni e farefare beġene viniri uranai ġevei-ġofakauni. ¹² Ġia fakari ai ġeri peroveta tarimana ta tu maiġesi ekirato, "Krete tarimari tu vanaġivanaġi ġeġofaġofani, boġa bairi rakava kwaikwairi, ġubulefi ma boġeka tarimari." ¹³ Ġia ekiraġirito guruġana maiġa tu moġoni. Moġa lorinai bono kira-matana matanari, be nuġari mabarari ġesi e ma moġoniri ai beġene veġabidadama. ¹⁴ Ema Iuda seneri ġeri sinasina asi beġene seġaġiri, ema Barau ġena guruġa moġonina ġenana ġeraka-veġitani tarimari ġeri taravatu maki asi beġene korana-iaġiri.

¹⁵ Nuġa namo vedaurea tarimari ġeri ai dagara mabarari tu namo vedaurea e veiareva. Senaġi nuġa asi veiareva ema Keriso asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri ai dagara ta tu veiareva asi betanuni. Asiġina ġinavaġi. Korana ġia tu ġeri tuġamaġi e nuġari tu rakava kwaikwai bene. ¹⁶ Moġeri tarima ġekirani, ġia tu Barau ma ribari ġetoni, senaġi ġeri veiġa na evaġa-foforiani, ġia tu Barau asiġina ġinavaġi ribari. Maiġeri tarima tu vei-rakava ma kira-sirivaġi tarimari, ema veiġa namori veiveiri ġia ġeri ai tu gwaġiġi foroforo.

Vevaġa-riba moġonina e iobukaiobukana

2 Senaġi ġoi na tu vevaġa-riba moġonina bono vaġa-ribari. ² Tarima ġaukari bono kirari, nuġari beġene ġabi-tariri, beġene tuġamaġi-roroġoto e beġene vevaġa-gwaġiġi. Nuġari mabarari e ma moġoniri ġesi beġene veġabidadama, e beġene veuravini, ema beġene ruġa-gwaġiġi. ³ Vavine ġaukari maki mai vevaġa-riba sebona moġo bono viniri. Bono kirari, ġia ġeri maġuri ema veiġa beġene veaġa. Tarimarima arari asi beġene vaġa-rakava-kavari, e asi beġene niu-babobabo. A ġia tu veiġa namori moġo beġene vevaġa-riba-iaġiri. ⁴ Benamo ġia ġeri mo vevaġa-riba ġerina vavine variġuri na ġaraġori ema naturi beġe uravirinini. ⁵ E beġe vevaġa-gwaġiġini, Barau ġoiranai beġe namo-vedaureani, ema ġeri numa beġe ġita-ġaurini, ema ġauveiri maki beġe vei-ġinikaurini, ma vavine namori ai beġe iaġoni e ġaraġori beġe gubakaurini ema beġe seġaġi-vinirini. Maiġesi veiġari beġe veirini nai tu, Barau ġena guruġa tarimarima na asi beġe kira-fitoġaiani.

⁶ Tau maraġa variġuri maki mai velaunaġi sebona moġo bono viniri. Bono kirari, beġene vevaġa-gwaġiġi. ⁷ Dagara mabarari veiveiri ai tu ġoi tauġemu na vevaġa-ġita-iaġi veiġari namori bono veiri, be beġene ġitari. Bovevaġa-ribani nuġanai maki ġere ai asi bono guruġa, senaġi guruġa moġoniri, guruġa korikoriri, ⁸ ema guruġa iobukaiobukari bono kiraġiri, be tarima ta na ġemu guruġa asi bene ġaoa. Moġesina boveini tu, ġoi ġekira-fitoġamuni tarimari beġe maiakarini, benamo ġita iatarai guruġa rakavana ta asi beġe kira-ġiani.

⁹ Tuġu-rakaorakao tarimari bono launaġiri, ġeri baregori garori beġene seġaġiri ema beġene vaġa-verereri ġeri vetuġunaġi mabarari ġeiaġo-vinirini nuġari ai. A asi beġene guruġa-vaġa-voiri bonosi. ¹⁰ E bono kirari, ġeri baregori ġeri farefare asi beġene lemalemavaġiri. Senaġi ġeri veiġa namori moġo beġene vaġa-foforiri. Ma mo veiġa namori na ġeri baregori beġene vaġa-ġitari, ġia ġeri ai asi beġene daradara, senaġi beġene tuġamaġikau. Maiġesi beġe veini tu, ġita ġera Vevaġa-maġuri Barauna ġena vevaġa-riba, tarimarima na tu beġe vaġa-raġeani dabara mabarari nuġari ai.

¹¹ Korana Barau ġena namo e varevare-bara ġenana vevaġa-maġuri eiaġomato, mo vevaġa-maġuri tu tarimarima mabarari ġeri ai ema foroforo. ¹² Barau ġena namo e varevare-bara na ġita evaġa-ribarani, Barau asi takorana-iaġi korikoriani maġurina tu bitana fi-

toġari. A ġita mai tanobarai tatanuni tu, vevaġa-gwaġiġi maġurinai bitana tanu, veiġa iobukaiobukari bitana vei ema Barau bitana korana-iaġi korikoria, ¹³ ġaro baregona e namona tanari-taġoani nuġanai tu. Ġita inította tu Iesu Keriso tanari-taġoani; ġia tu ġita ġera Barau baregona e ġera Vevaġa-maġuri Tarimana; ġena iaġoma ma marevana asikeikeina ġesi moġo tanari-vegogo-taġoani. ¹⁴ Iesu Keriso ġita urarai tauġena evevinito, ġita veiġa rakava kwaikwairi nuġari na bene voi-vaġira ġana uranai. Ema ġita tu ġia ġereġana ġena moġo bene vaġa-namo vedaureara, benamo bene tore-ġerevaġira, ġena tarimarima namori ai bisinini iaġo, ma ġauvei namori moġo veiveiri bisini uradika ġana.

¹⁵ Goi na tu maiġeri maġuri e veiġa bono vevaġa-riba-iaġiri. Ġemu maoro baregona maniġa bono ġauveiaġia, tarimarima bono launaġiri, ema ġeseġaforeni tarimari bono kira-feifeiri. Tarima ta na asi bene kira-fitoġamu.

Aiġesi ekalesia ġere tanu

3 Ġemu tarimarima ma bono vaġa-guruġari, bono kirari, kini e gavamani ġeri veġitaġau gaburenai beġene tanu e beġene seġaġi-viniri. Ema vanaġivanaġi beġene venari-taġo, veiġa namori beġene veiri ġana. ² Tarima ta ġenai guruġa rakavana ta asi beġene kiraġia, ta ġesi asi beġene vekira o vevane. A ġia tu manau ai moġo beġene tanu ema tarimarima mabarari veiġa namori moġo beġene vei-viniri.

³ Korana tu ġita maiġera maki guinenai tu babo, Barau asi ribara, Barau taseġafore-viniato-ġoi, Satani na eġofarato-ġoi, be Barau ġena dabarai asi tarakato-ġoi. Ġita moġeri negari ai tu veiġa rakavari irauirauri tauravirinirito-ġoi, e tauġani korina vaġa-vererena veiġari irauirau ġeri tuġu-rakaorakao tarimari ai tavevaġa-iaġoto. Tarima vaġa-midigumidiguri e vaġa-vedaġa-raġeri tuġamaġiri taġabito-ġoi ema tarima ġeri ai tamamato-ġoi, baru na tavonuvonu-raġeto-ġoi e karora ġesi taveiau-rakavato-ġoi.

⁴ Senaġi ġita ġera Vevaġa-maġuri Barauna ġena veiau-namo ema ġena veuravini ġita tarimara ġerai ema foroforo nai tu, ⁵ ġita ema vaġa-maġurirato. Ġita tu dia ġera vei-iobukaiobuka dainai ema vaġa-maġurirato. Asiġina. Ġia tauġena ġena vevetuġaġwai moġo ema vaġa-maġurirato. Eġuriġi-matamatarato tamaġuri-ġenoġoito ġaronai, ema Iauka Vevaġa na ġera maġuri ma evaġa-variġu ġenoġoirito. ⁶ Mai Iauka Vevaġa tu Iesu Keriso ġita ġera Vevaġa-maġuri Tarimana ġenana Barau na ġita iatarai ebubu-kauato. ⁷ Keriso na mai maġuri eveiato, korana ġita tu ġia ġena namo e varevare-bara ġenana moġo vei-iobukaiobuka tarimarai evaġa-iaġorato Barau ġoiranai. Ema maġuri vanaġivanaġi tatuġamaġi-dadamaġiani maġurina maki Barau na bevinirani, benamo bita ġabiani.

⁸ Mai velaunaġi guruġari maiġeri tu moġoni korikori. Be au aurani, ġoi na mai veiġa namori maiġeri tarimarima ġeri ai bono kiraġi-baregori, be mani Barau

ġenai ġeveġabidadamani tarimari maniġeri tu ġeri maġuri beġene nariri; ema ġauvei namori ġeveini maniġeri tu roġo beġene vei-iaġori. Korana mani veiġa maniġeri tu veiġa namori ema maniġeri na tarimarima mabarari maki beġe vaġa-kavarini. ⁹ A vedanaġi babori e tubu ġata o sene ainana ġeiaġomato moġeri kiraġi-ginikau ginikauri e veġareveġare, ema Mose ġena taravatu vevaneri mabarari ġerina tu bono veġita. Korana maniġeri na vevaġa-kava namona ta tu asi bodoġari-ani. Mani tu asi tauri dagarari. ¹⁰ Ekalesia doġorona nuġanai vetavi-kirakira veiġana eveiani tarimana tu bono kira-toreġaua, bono kiraia, mo veiġa asi bene veia. Beseġaforeni, benamo mo veiġa roġo beveiani nai, vaġa-ruaruana ma bono kira-toreġaua. Moġa murinai roġo eġiġiraġeni nai tu, bono ġita-fitoġaia moġo. ¹¹ Korana maniġesi vetavi-kirakira veiġari eveirini tarimana tu bono riba, ġia ġena maġuri tu rakava kwaikwai ema vei-rakava nuġanai etanuni. Ġia tu tauġena ġena vei-rakava na evaġa-moġoniani, ġia tu moġoni rakava tarimana.

Vevaġa-riba guruġari magori

¹² Au na Atemas o Tikiko ġoi ġemu ai batuġu-iaġosiani nai tu, dabara ta bono vetaua, benamo au ġegu ai bono iaġoma Nikopoli ġana. Korana au tu akirato, faraka e iavara ġueri nuġari ai tu monai baġabiani atato bene. ¹³ Taravatu tarimana Senas e Apolos ġeri dabara bono raga-vei, be bono ragatuġu-iaġomari. Botuġu-iaġomarini nai tu, ġeri ura dagarari mabarari maki bono vini-ginikauri.

¹⁴ Ġita ġera tarimarima mabarari ġauvei namori veiveiri ai asi beġene biga dabarari bono vaġa-ribari, be beġene ribari. Korana moġeri dabara beġe ribarini nai tu, ġaro vanaġivanaġi ġeri-ġari tu tauġeri beġe ġauveini, benamo beġe ġoitaġoni, ema ġeri ġauvei maki ġwaġwari beġe vetoreni.

¹⁵ Mainai au karogu mabarari na ġemi vevaġa-namo beġe tuġu. Ġema vevaġa-namo maki veġabidadama nuġanai ġai ġeura-vinimani tarimari bono viniri.

Barau ġena namo e varevare-bara ġomi mabarami ġemi ai bene tanu.

FILEMONA

Filemona vaġa-foforina guruġari

Paulo na mai fefa tu Filemona ġena Roma dibura gabuna na etoreato. Mai fefa tu laġani 60 ma 61 fakari nuġanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai vau.

Mai fefa anina baregona tu “Veġabi-raġe ġenoġoi”. Ma siri baregori mai fefai tu siri 15 ema 16.

Paulo na Filemona mai fefa etore-viniato korana tu ġena ura, 1) Filemona bene kiraia, Onesimo ma bene ġabi-raġea tarikaka maġurinai; 2) Filemona bene kira-varaia, ġia tu dibura na dori eraka-rosini, ma beraka-rosini ġaronai tu Filemona bea raka-ġitaiani.

Paulo na Filemona ġena mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Paulo na Filemona evaġa-veaviato - siri 1-7
2. Paulo na Onesimo iatanai Filemona enoġiato - siri 8-21
3. Veġabituġu ġuruġari ekiraġirito - siri 22-25

¹ Au Paulo, Keriso Iesu ġaramanai diburai atanuni tarimagu, ema tarikakara Timoteo, ġemana eiaġosini.

Ġauvei sebona ġaveiani tarimana e ġatama namona Filemona ġemu atore-vinimuni. ² Ema tobara Afia, ema ġatara namona, Barau ġena vetari nuġanai iauka rekenai, Arekipo, ema ġoina numai ġevegogoni ekalesiari ġeri atore-vinirini.

³ Tamara Barau ema Vereġauka Iesu Keriso ġerina maino ema varevare-bara ġemi ai bene tanu.

Filemona ġena veuravini ema veġabidadama

⁴ Filemona, ġegu Barau atanikiu-viniani ema vanaġi-vanaġi ġegu ġauġau ai akiraġimuni, ⁵ korana ġemu veġabidadama Vereġauka Iesu ġenai ema ġemu veuravini Barau ġena veaġa tarimari mabarari ġeri ai aseġaġimuni nai. ⁶ Moġa lorinai aġuriġurini ġemu veġabidadama bono vari-fiua tarima tari ġeri ġana, be dagara namori taġaunarini Keriso ġenai taveġabidadamani lorinai, bono riba-ġitakauri. ⁷ Moġoni, tarikakagu, ġemu veuravini na evaġa-iaku rakavaguto ema elaunaġi-rakavaguto, korana ġoi na veaġa tarimari nuġari ovaġa-kokorerito.

Paulo ġena noġinoġi

⁸ Au tu nuġagu gwaġiġi Keriso nuġanai ġoi bara kiramu kara boro vei, ⁹ senaġi veuravini nuġanai moġo anoġimuni ġemu veuravini dainai. Mai tu au, Paulo, baġauka ema Keriso Iesu ġaramanai diburai maiġegu.

¹⁰ Onesimo, au natugu, uranai anoġimuni. Ġia tu Keriso nuġanai au natugu ai eiaġoto, korana au roġo dibura numana nuġanai, iaukai ġia tamanai aiaġoto.

¹¹ Guinenai ġia tu asi namo ġoi ġemu ai, senaġina toma vetuġunaġi iaġovinainai ġia tu ilaila nai, ġoi na oura-viniani ema au na maki aura-viniani.

¹² Ġia tu au lorugu ġutuna, mai atuġu-iaġosi ġenoġoiani, be bono ġabi-raġea. ¹³ Au ġegu ura ġia tu

mainai bana ġabi-taria au sevigu ai, be ġoi gabumu bene ġabia au bere vaġa-kavagu, au Vari Namona ġaramanai roġo diburai nuġanai. ¹⁴ Senaġi ġegu ura ġoi na maoro boro vinigu vau bara ġabi-taria, moġesi naima asi aġabi-tariato. Au asi aurani maki ġoi bana kiramu kara bono veia. Au ġegu tuġamaġi, bema veia namori tari au durudurugu ġana bourani veiveiri nai tu, nuġamu sigai moġo bono veiri.

¹⁵ Betaġu ġoi ġemuna Onesimo eveġitato ġaro kotuna anina tu, ma boġabi-ġenoġoiani nai tu, ġoi ġesi bene tanu-vanaġi vanaġi ġana. ¹⁶ Dia ġemu tuġu-rakaorakao tarimana asi voina moġo. Asiġina. Moġoni, ġia tu ġemu vetuġunaġi tarimana, senaġi ġia toma tu ġoi tarikakamu moġoninai beiaġo, naima bono uravinia. Au na ġia tu anari-ġitakauani nuġagu mabarana ġesi, ema ġoi na maki bouravini-lelevaġiani nuġamu mabarana ġesi. Ġia boura-viniani ema boġabi-raġeani tarima ta ema Vereġauka nuġanai tarikaka ta.

¹⁷ Bema au oġabi-raġeguni ġoi ġatamu, Onesimo maki bono ġabi-raġea au boġabi-raġeguni ilailanai.

¹⁸ Bema kerere ta eveiato ġoi ġemu ai o ma ġena ġabitore ġoi ġemu ai nai tu, au aragu ai bono toreri.

¹⁹ Au Paulo ġimagu na mai fefa atoreani. Mo ġabitore tu voiri mabarari bavini-ġenoġoimuni. Goi maki ma ġemu ġabitore au ġegu ai. Goi maġuri tu au ġeguna oġoitaġoato, senaġi maniġeri tu asi bita kiraġirini.

²⁰ Be, tarikakagu Vereġauka nuġanai, mani ġemu veia ġegu noġinoġi bono ġabi-raġea. Ġita taura ru-rua tu Keriso nuġanai tatanuni, be bono vaġa-iakugu.

²¹ Ġemu seġaġi ai avetuġa-maġikauni nai batore-vinimu. Au ribagu, dia anoġimuni veiaġari moġo boveirini, senaġi veia namori boruri maki boveini. ²² Dagara ta maia. Ġegu gena daiġutuna ta bono ġabi-torea, korana atuġamaġini, Barau na ġemi ġauġau beġabi-raġeani, be beġabi-iaġosiguni ġemi ai.

Vevaġa-namo guruġari

²³ Epafra, Keriso Iesu ġaramanai au ġesi dibura numanai ġatanuni, ġia na evaġa-namomuni. ²⁴ Ema Mareko, Aristako, Dema ema Luka au ġesi ġaġauvei-

sebonani tarimari, ġia na maki ġeri vevaġa-namo ġevinimuni.

²⁵ Vereġauka Iesu Keriso ġena varevare-bara mabarami ġemi ai bene tanu.

HEBERU

Heberu vaġa-foforina guruġari

Mai fefa toretorena tarimana ta tu asi ribana. Tari ġekirani tu Luka na etoreato, tari ġekirani tu Apolos, o Banabas, o Priskila, o Akwila, o Paulo na etoreato ġetoni. Ġutuma ġekirani tu Paulo ġetoni korana fefa tu Paulo ġena fefa tore maġurinai ġetoreato. Mai fefa tu laġani 60 ema 70 fakari nuġanai ta ġetoreato, mo tu Iesu emase-to murinai.

Mai fefai siri baregori tu karoa 1:3; 4:14-16.

Mai fefa etoreato tarimana ġena ura baregona tu, 1) Heberu ekalesiari bene kirari, ekalesia maġurina korikori-nai beġene tanu, a Iuda ġeri sene taravaturo ema maġuriri ġerina tu beġene raka-veġita ma ġeri ai asi ma beġene ġenoġoi-iaġo, maġuri vanaġivanaġi asi beġe doġariani garina (2:1; 6:4-6; 10:26); 2) Iesu Keriso bene vaġa-foforia, ġia tu moġoni Barau vetoġana korikori ema foforito tanobarai; 3) Barau ġena Ginitaġo Variġuna Iesu ġenai emoġonito moġa bene vaġa-fofori ġinikaua etato.

Mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Vevaġa-riba-iaġi guruġari - karoa 1-10:18

2. Ekalesia tanutanuna maġuriri - karoa 10:19-13:25

Barau ġena guruġa Natuna ġenana

1 Guinenai, ġaro vovoka e dabara ġutumai Barau na peroveta tarimari ġerina senera evaġa-guruġarito. ² Senaġi toma, mai ġaro dokori ai, tu Natuna ġenana ema vaġa-guruġarato. Barau na dagara mabarari tu Natuna eviniato bene ġaunari. Ema ġia ġenana maki Barau na guba e tanobara eveirito. ³ Ġia tu Barau marevana e mamana baregona evaġa-foforiani, ema ġia tu Barau tauġena kavana. Ġia ġena guruġa seġukana na dagara mabarari eġabi-taġorini. Ġia tauġena na ġera rakava ġuriġivaġiri dabarana evei-ġi-takauato murinai, Barau Iaru-korokoro aroribanai ea tanu-tarito gubai.

Barau Natuna tu barego vedaurea, aneru maki evanaġirito

⁴ Barau na Natuna tu etore-varaġeato, aneru evanaġirito. Korana tu arana eviniato maki varaġe lelevaġina, aneru arari evanaġirito. ⁵ Korana Barau na aneru ta tu asi ekiraiato, ekirato,

“Ġoi tu au Natugu,
toma au tu ġoi Tamamu ai baiaġo.”

O maiġesi maki asi ma ekiraiato, ekirato,

“Au tu ġia Tamanai baiaġoni,
ema ġia maki au Natugu ai beiaġoni.”

⁶ Ema Barau na Natuna guinena tanobara ġana ma beġori-iaġomaiani nai tu bekirani,

“Barau ġena aneru mabarami na boġono toma-rakar-iġo vinoa.”

⁷ Aneru ekiraġirito nai tu ekirato,

“Barau na ġena aneru eveirito iavara kavana,
ġena vetuġunaġi tarimari karava emoreni noġa.”

⁸ Senaġina Natuna ekiraġiani tu ekirani,

“Barau o, ġoi ġemu Vere dagina tu betanu-vanaġi vanaġini,
ġemu Basileia tu ma iobukaiobukamu ġesi oġori-kauani.

⁹ Vei-iobukaiobuka tu oura-vinirini,
ma veiġa rakavari tu asi oura-vinirini.
Moġa lorinai, Barau o,
ġemu Barau na maki karomu fakari ai ġoi eġabi-vir-iġimuto,

debamu ai diġa esisiato,
iaku na evaġa-vonumuto.”

¹⁰ Ema ma ekiraiato, ekirato,

“Vere o, tovotovonai tu
ġoi na tanobara oveiato,
ema guba maki ġoi ġimamu veiveina.

¹¹ Ġia tu beġe korini,
senaġi ġoi tu botanuni;
mabarari dabuġa kavana beġe rakavani.

¹² Ġoi na koudi noġa boiokurini,
dabuġa kavana vetoġari beġe irauni,
senaġi ġoi vetoġamu tu asi beirauni,
ema ġoi ġemu maġuri laġaniri maki
asi beġe magoni.”

¹³ Barau na aneru ta maki asi ekiraiato,

“Aroribagu ai noma tanu,
bene iaġo mo, ġoi ġevetari-vinimuni tarimari ġoi
kwakumu fanakauna dagananai batore-taririni.”

¹⁴ Aneru mabarari tu vetuġunaġi iaukari moġo, Barau na etuġurito deikara vevaġa-maġuri beġe ġabiani tarimari vaġa-kavari ġana.

Vevaġa-maġuri baregona

2 Moġa lorinai kara taseġaġirito guruġari tu tana ġabi-gigitariri, asi namo ġerana beġe rekwarek-

wani, benamo taiaġo-viniani gabuna bita leaiani. ² Korana aneru na ġita senera ġeri ġevari-fiurito guruġari tu moġoni veġata, ma mo guruġa moġeri ġekira-siri-vaġi-iaġirito e asi ġekorana-iaġirito tarimari tu ġeri veirakava ilailari ai metona ġeġabiato, ³ a ġita tu kamas bita raga-maġurini, bema mai vevaġa-maġuri baregona bita ġita-ġuiraġiani nai tu? Mai vevaġa-maġuri tu tovotovonai Vereġauka tauġena na evari-fiuato. Moġa murinai tu ġeseġaġiato tarimari na ġai ġema-kiravaramato mo tu moġoni. ⁴ Barau na maki evaġa-moġoniato vetoġa boruri ai, e nuġa-farevaġi veiġari ai, e seġuka veiġari boruri dabara irauirauri ai, ema Iauka Veaġa ġena varevare dagarari na. Mo Iauka Veaġa ġena varevare dagarari tu Barau ġena ura lorinai veġabidadama tarimari evinirito.

Iesu na vevaġa-maġuri gabuna ġana eġori-iaġorani

⁵ Mo tanobara beiaġomani ġai na ġakiraġiani tu Barau na dia aneru ġeri veġitaġau gaburenai etoreato.

⁶ Senaġina Buka Veaġa nuġanai gabu tai tarima ta evarifiuto, ekirato,

“Barau o, tarimarima tu dei,
be ġoi na otuġamaġi-gwaġiġiani?
O Tarimarima Natuna tu dei,
be ġoi na oraka-ġitaiani?”

⁷ Ġoi na kota otore-variġoato aneru gabureri ġana; murinai mareva baregona e vegubakau koronana ġenai otore-kauato,

⁸ ema dagara mabarari ġia kwakuna gaburenai otorerito.”

Korana Barau na dagara mabarari tu ġia ġena veġitaġau gaburenai etorerito. Moġoni, Barau na dagara ta tu asi etore-ragakwaneato, ġia ġena veġitaġau gabuna murikanai. Senaġina maitoma dagara mabarari tu dia ġia ġena veġitaġau gaburenai taġitarni. ⁹ Senaġi Iesu taġitaiani, ġia tu Barau na mo faka kotunai etore-variġoato aneru gabureri ġana, korana Barau ġena varevare-bara ġenana tarimarima mabarari urari ai bene mase. Toma Iesu tu taġitaiani, iatanai Barau na mareva e vegubakau baregona etore-kauato, korana tu midigumidigu ai emaseto.

¹⁰ Dagara mabarari eveirito e eġaunarito Barauna, ġena ura tu Iesu roġo midigumidigu ġenana asi vetoukaunai bene iaġo-guine. Moġa murinai vauro natuna ġutumari ma bene ġori-iaġomari, benamo ġia marevana e mamana baregona beġene ġabia. Barau ġenai dabara roroġotona sebna tu moġa moġo. Korana Iesu tu Barau natuna ġeri vevaġa-maġuri tarimana baregona. ¹¹ Tarimarima evaġa-veaġarini tauna, Iesu, ema Iesu na evaġa-veaġarito tarimari Tamari tu sebna. Moġa lorinai Iesu tu asi emaiakaiani mo evaġa-veaġarito tarimari ekiraġirini ġia tarikakana.

¹² Ġia na Barau ekiraiani, ekirani,

“Ġoi aramu tu au tarikakagu ġeri ai bakiraġi-foforiani; ekalesia nuġanai ġoi mari ai bavonevone-raġemuni.”

¹³ Ma ekirato,

“Barau ġenai beveġabidadamani.”

Ema ma ekirato maki,

“Au tu maiġegu Barau na eviniguto doġorona natuna ġesi.”

¹⁴ Korana Barau natuna mabarari tu ma viriġori e mabarari nai, ġia tauġena maki ġia ilailari ai eiaġoto. Moġesi eveito korana tu, ġena mase ġenana mase seġukana eġabi-taġoani tarimana, Diabolo, bene vaġa-rakavaia ġana. ¹⁵ Ema tarimarima deikara ġeri maġuri nuġanai mase garina na eġuġuvirito bene vaġa-maġuriri ġana. ¹⁶ Moġoni, Iesu na tu dia aneru evaġa-kavarito, senaġi Aberahamo besena. ¹⁷ Moġa lorinai Barau na Iesu tu dabara mabarari ai tarina doġoro ilailari ai eveirito. Korana mo dabarai vau vevetuġaġwa e vetuġamaġikau Rubu Veaġa verena baregonai beiaġoni. Ema Barau vetuġunaġina beiaġo-vinini, tarimarima ġeri rakava na bene voi-vaġiri ġana. ¹⁸ Korana Iesu tauġena na veribaġani midigumidiguna mamina eġabiato, toma kamara deikara veribaġani beġoitaġoni nai tu bevaġa-kavaiani riba.

Iesu ġena seġuka na Mose ġena seġuka evanaġiato

3 Moġa lorinai, tarikakagu veaġami, ġomi tu Barau na ekeamito guba na. Ġemi tuġamaġi boġono tore-gwaġiġia Iesu ġenai. Ġia tu Barau na etuġuato Rubu Veaġa verena barana. Ġita na tu ġia takiraġi-foforiani. ² Iesu tu Barau na evaġa-ruġaiato Rubu Veaġa verena. Ema ġia tu ma ġena vetuġamaġikau Barau ġenai, ilailana Mose ma ġena vetuġamaġikau Barau ġena numai kavana. ³ Numa eragaiani tarimana tu ġegubakau-baregoani, a eveiani numana tu ġegubakau-keiani. Moġesi kavana Barau na Iesu tu mareva baregona eviniato, Mose na eġabiato marevana evanaġiato. ⁴ Numa mabarari tu ma ragaragari tarimari, senaġina dagara mabarari veiveiri tu Barau ġereġana. ⁵ Mose tu vetuġunaġi-iaġovini tarimana, ġia ma ġena vetuġamaġikau Barau ġena numai. Ema ġena ġauvei tu ġoirai Barau na kara bekiraġirini guruġari ekiraġi-foforirito-ġoi. ⁶ Senaġina Keriso, Barau Natuna, tu Barau ġena numa eġita-ġauani. Ġita tu ġia ġena numma, bema ma kokorera e ma iakura ġesi taveiavi-iaġiani tuġamaġikaunai bita veġabi-gwaġiġini beiaġoni mo magona.

Barau ġena tarimarima ġeri iaġaraġi

⁷ Moġa lorinai Iauka Veaġa ekirani kavana bitana vei, maiġesi ekirani,

“Toma bema Barau garona boġo seġaġiani nai tu,

⁸ nuġami asi boġono vaġa-gwaġiġi foroforori, senemi tanobara fakanai veribaġani ġaronai ġeseġaforeto kavana.

⁹ Oba, tamami na laġani gabana vasivasi (40) tanobara fakanai ġegu ġauvei ġeġitaġato, senaġina ġeribaġaniguto e ġevaġa-uraguto.

¹⁰ Moġa lorinai mo bese abaru-vinirito,

benamo akirato, ‘Ġia nuġari tu vanaġivanaġi au ġeguna ġeveġitani,

ema au ġegu veġa maki asi ġeribarini.’

¹¹ Moġa lorinai ma barugu ġesi aguruġa-foforito,

‘Ĝia au ĝegu iaĝaraĝi ai tu asi beĝe raka-toĝani.’”
¹² Tarikakagu mabarami, boĝono venari. Asi namo tarikaka ta ĝomi fakami ai loruna ĝutunai vei-rakava betanuni, ema Barau ĝena guruĝa asi bevaĝa-moĝoni-ani, benamo maĝuri Barauna ĝenana beraka-veĝitani.
¹³ Toma mai ĝaro maiĝa Barau ekirani, “Tomaĝaro” etoni ĝiranai, karomi tata ĝesi boĝono velaunaĝi, be vei-rakava ĝena ĝofaĝofa na ta nuĝamu asi bene vaĝa-gwaĝiĝia. ¹⁴ Ĝita tu Keriso ĝesi tasebonato, bema tovotovonai taĝabi-raĝeato veĝabidadamana moĝa bita ĝabitari-gwaĝiĝiani beiaĝoni mo magona. ¹⁵ Buka Veaĝa ekirani kavana,
 “Tomaĝaro ai bema garona
 boĝo seĝaĝiani nai,
 nuĝami asi boĝono vaĝa-gwaĝiĝiri,
 guinenai ĝomi senemi seĝafore ai ĝeveito kavana.”
¹⁶ Dei na tu Barau garona ĝeseĝaĝiato, senaĝi ĝena guruĝa ĝekira-fitoĝarito, benamo ĝevaĝa-baruato? Mo tu Mose na Aigupito na eĝori-rosirito tarimari mabarari, ene? ¹⁷ Ema deikarari tu Barau na mo laĝani gabana vasivasi (40) nuĝanai ebaru-vinirito? Tarimari tu moĝeri, rakava ĝeveito, benamo tano fakanai ĝeketoto, benamo ĝemaseto, ene? ¹⁸ Ema Barau na tu deikarari ekirarito, ekirato, “Au ĝegu iaĝaraĝi gabunai tu asi beĝe raka-toĝani.” Ĝeseĝaforeto tarimari ekirarito, ene? ¹⁹ Moĝa lorinai ĝita taribani, ĝia tu asi ĝerakatoĝato, korana Barau asi ĝevaĝa-moĝoniato-ĝoi nai.
4 Barau ĝena iaĝaraĝi ai bita raka-toĝani guruĝa-torena tu roĝo eruĝa-taĝoni. Moĝa lorinai bitana venari, ĝita fakarai ta mo iaĝaraĝi ai asi beraka-toĝani garina. ² Korana mo Vari Namona ĝita ĝera ĝeĝobata-iaĝiato tu Isaraela tarimari ĝeri maki ĝeĝobata-iaĝiato. Senaĝi mo guruĝa ĝeseĝaĝirito ĝerina namo ta asi ĝeĝoitaĝoato, korana tu ĝeseĝaĝirito moĝo, ma asi ĝevaĝa-moĝonirito.
³ Senaĝi ĝita Barau tavaĝa-moĝoniani tarimara tu, mo iaĝaraĝi ai bita raka-toĝani ĝena guruĝa ilailanai, ekirato,
 “Au ĝegu baru ai kiraĝitore guruĝana gwaĝiĝina akiraĝi-foforiato, akirato,
 ‘Au ĝegu iaĝaraĝi ai tu
 asi beĝe raka-toĝani.’”
 Moĝoni, Barau tu moĝesi ekirato, senaĝina ĝia na tanobara eveiato nai, ĝena ĝauvei mabarari tu varau evaĝa-koririto. ⁴ Gabu tai Buka Veaĝa nuĝanai ĝaro vaĝa-imaime ruaruana (7) ekiraĝiato nai tu, maiĝesina ekirani, “Ĝaro vaĝa-imaime ruaruanai (7) Barau tu ĝena ĝauvei mabarari ĝerina eiaĝaraĝito.” ⁵ Ema mai vau bita kiraĝia gabunai maki ekirato, “Ĝia au ĝegu iaĝaraĝi ai tu asi beĝe raka-toĝani.”
⁶ Senaĝina tari mo iaĝaraĝi ai beĝe raka-toĝani guruĝatorena tu roĝo eruĝani gabunai. Ma Isaraela tarimari, Vari Namona ĝeseĝaĝi-guineato tarimari, tu mo iaĝaraĝi ai asi ĝerakatoĝato, korana tu ĝeseĝaforeto nai. ⁷ Moĝa lorinai Barau na ĝaro ta ma eĝabi-viriĝiato, “Tomaĝaro” ekiraĝiato. Ma laĝani vovoka ĝekorito murinai, Barau, Davida ĝenana maiĝesi eguruĝato, ekirato,

“Toma, bema Barau garona
 boĝo seĝaĝiani nai,
 nuĝami asi boĝono vaĝa-gwaĝiĝiri.”

⁸ Bema Iosua na iaĝaraĝi bere viniri, Barau na moĝa murinai iaĝaraĝi ĝarona ta tu asi ma bere kiraĝia.
⁹ Moĝa lorinai Barau ĝena tarimarima ĝeri iaĝaraĝi tu roĝo ĝoirai eruĝa-taĝoni. ¹⁰ Korana Barau ĝena iaĝaraĝi ai eraka-toĝani tarimana tu ĝena ĝauvei na eiaĝaraĝini, ilailana Barau ĝena ĝauvei na eiaĝaraĝito kavana. ¹¹ Moĝa lorinai sikokore, Barau ĝena iaĝaraĝi ai tana raka-toĝa uranai. Ma ĝita fakarai ta asi bene keto, guinenai ĝeseĝaforeto tarimari kavari.
¹² Barau ĝena guruĝa tu maĝuri e ma seĝukana. Matana maki raga-rakava, vetari baĝana ta matana ruaruau maki evanaĝiato, erakatoĝa-korikorini maĝuri ma iauka vekaravarina, ema turiĝa komukomuri ruaruau ĝeraga-sebonato vekaravarina. Tarima loruna ĝutuna ĝena ura e tuĝamaĝi maki eriba-viriĝiani. ¹³ Barau na eveirito dagarari mabarari tu ta asi vekuretoĝa ĝia matanai. Ema ĝia ĝoiranai ĝita mabarara ĝera maĝuri bita vari-fiurini.

Iesu Rubu Veaĝa verena barego vedaureana

¹⁴ Barau Natuna Iesu tu ĝita ĝera Rubu Veaĝa verena barego vedaureana; ĝia tu guba eraka-vanaĝirito. Moĝa lorinai ĝera veĝabidadamai tana veĝabi-gwaĝiĝi. Mo tu ĝita na takiraĝi-foforiani veĝabidadamana. ¹⁵ Ĝita ĝera Rubu Veaĝa verena baregona tu ĝita ĝera moiramoira ĝia na maki emami-raĝirini. Korana tu ĝia maki ĝenai veribaĝani irauirau mabarari ĝefoforito ĝita ĝerai kavana. Senaĝi ĝia tu asi evei-rakavato. ¹⁶ Moĝa lorinai ma kokorera ĝesi Barau ĝena namo e varevare-bara terona ĝana sirakakavi-iaĝo. Monai Barau ĝena vevetuĝaĝwa bitana ĝabia, ema ĝena varevare-bara tana ĝoitaĝoa, be bita ura-viniani nai, bene vaĝa-kavara.

5 Rubu Veaĝa vereri baregori mabarari tu tarimarima fakari na Barau na eĝabi-viriĝirito, benamo evaĝa-ruĝarito, tarimarima arari ai Barau ĝena ĝauvei beĝene veia ĝana. Ĝia ĝeri ĝauvei tu tarimarima ĝeri rakava voi-vaĝiri ĝana varevare dagarari Barau beĝene vinia ema boromakau, mamoe, e manu beĝene vaĝiri, benamo beĝene gaburi, Barau na bonari bene noĝori ĝana. ² Rubu Veaĝa verena baregona tauĝena maki ma ĝena moira gaburi, naima ĝia na asi ribari tarimari ema Barau ĝena dabara na ĝeraka-veĝitani tarimari bevetuĝa-ĝwarini riba. ³ Ĝia tauĝena maki ma ĝena moira lorinai, ĝia na rakava voi-vaĝiri varevareri tu ĝia ĝena evinini, ema tarimarima ĝeri maki evinini.

⁴ Rubu Veaĝa verena baregona dagina eĝabini tarimana tu arana barego. Tarima ta na mai ginitaĝo ĝauveina tauĝena na asi beĝabi-kavaiani, senaĝi ĝia tu Barau na bene keaia vau, vaĝa-ilailana Arona ekeaiato kavana.

⁵ Keriso maki moĝesi, dia tauĝena eveĝabi-varaĝeto Rubu Veaĝa verena baregonai evetoreto, senaĝina Barau na evaĝa-ruĝaiato, ekiraiato, ekirato,
 “Ĝoi tu au Natugu,

toma au tu ġoi Tamamu ai baiaġo.”

⁶ Gabu tai maki ekirani,
 “Ġoi tu Rubu Veaġa verenai
 botanu-vanaġi vanaġini
 Melkisedek kavana.”

⁷ Iesu tanobarai etanuto-ġoi ġarori ai tu ma taġi-koġokoġona ema matana ma nanuri ġesi Barau ġenai eġuriġurito-ġoi, ema enoġi-raġeto-ġoi. Korana tu Barau na ġereġana na moġo mase ġenana bevaġa-maġuriani. Barau na eseġaġiato, korana tu ma vegubakauna ġesi Barau garina eveito-ġoi nai. ⁸ Ġia tu Barau Natuna, senaġi ġena midigumidigu na vau seġaġi dabarana eribaiao. ⁹ Enamo-vedaureato murinai vau, ġia beġe seġaġi-viniani tarimari mabarari ġeri maġuri vanaġivanaġi vaġa-ġorana tarimanai eiaġoto. ¹⁰ Ema Barau na evaġa-ruġaiato Rubu Veaġa verena baregona Melkisedek kavana.

Asi boġono mero-kaukau

¹¹ Ġia varina tu vovoka bita kiraġirini, senaġina moġeri kiraġi-viriġiviriġiri tu gwaġiġi, korana ġomi tu asi ġotuġamaġi-faka ġarimoġini. ¹² Mai nega mainai ġomi tu vevaġa-riba tarimami ai ġoro iaġo, be ġoro vevaġa-riba-ġoi. Senaġina ġomi tu roġo ġourani ta na Barau ġena guruġa moġoniri korari na ma bene vaġa-ribami ġotoni. Ġomi tu roġo lata ġourani, ġaniġani gwaġiġiri tu asiġina. ¹³ Deikara lata roġo eruruni tu roġo mero keina. Ġia tu veiġa iobukaiobukari ema veiġa asi roroġotori vetoġari tu roġo asi ribana. ¹⁴ A ġaniġani gwaġiġiri tu tarima baregori ġari. Ġia na tu ġeġauvei-iaġi vanaġivanaġirini. Ġeġauvei-iaġirini ġarori ai tu tauġeri maki ġevevaġa-ribani namo e raka-va vetoġari beġene ġita-leari ġana.

6 Moġa lorinai namona tu Keriso ġena vevaġa-riba guruġari tovotovonai riba guineri ġeġorani dagarari tu si-iaġuiri. Benamo ġia ġena vevaġa-riba baregori ġana si-iaġo. Tovotovonai riba guineri ġeġorani dagarari moġo asi bitana vevaġa-riba-iaġi ġenoġoi-ġenoġoiri. Mo tu vei-rakava ġerina tuġamaġi-kure ma raka-kure e Barau ġenai veġabidadama. ² Babatiso vevaġa-ribari e ġima tarima iatari ai torekau, mase na variġisi-ġenoġoi e vevaġa-roroġoto vanaġivanaġi. ³ Moġa tu bita veiani bema Barau na bevaġa-moġoniani nai.

⁴ Bema tarima ta ġena veġabidadama beragakwaneani tu, kamara dabarai ma bevetuġamaġi-kureni? Ġia nuġana tu evaġa-mamaiao, ema guba na eiaġomato varevarena emami-tovoato, ema Iauka Veaġa maki eġabiato. ⁵ Ema Barau ġena guruġa namona edoġariato e vau ma beiaġomani tanobarana seġukari maki emamirito. ⁶ Bema ġia veġabidadama na ma beketo-veġitani, ġia tu Barau Natuna ma evaġa-satauro ġenoġoiani, ema ġutuma barai ma etorerosiani e evaġa-maiakaiani. Ġia ma novaġa-vetuġamaġi-kurea ġana tu asi dabarana ta.

⁷ Ġaro vovoka ġura eraguni, benamo tano na mo nanu erimaiani. Benamo bema mo tano iatanai ġevaroni tarimari ġari ġaniġani namori bevaġa-ġorarinai nai

tu, Barau na mo tano namo beviniani. ⁸ Senaġina ġau ma ġiniri ema ġauġa ma ġiniġiniri evaġa-gararini tanona tu asi ġena namo; Barau na mo tano beki-raġiani tu tano rakavana, ema dokonai tu begabuani.

⁹ Ġatagu mabarami, moġoni, maiġesina ġavaġa-guruġa gwaġiġimini, senaġina ġatuġamaġi-gwaġiġini, ġomi tu namo baregona ema vevaġa-maġuri boġoa ġoitaġoani. ¹⁰ Barau ġena veiġa tu asi ġeġeva. Barau ġemi ġauvei ema ġia arana ġoura-viniani nai, ġena tarimarima ġovaġa-kavarito ema initoma roġo ġovaġa-kavarini tu asi betuġa-rekwarini. ¹¹ Ġai ġema ura baregona tu ġomi tata maniġesi moġo boġono ġauvei-kokore-iaġo, ġemi tuġamaġikau beġenea moġoni bene iaġo mo dokonai. ¹² Be asi beġene ġubulefimi, senaġina mo tarimarima ġeri veġabidadama e ġeri vevaġa-gwaġiġi ġerina mo kiraġitore ġeġabiani, boġono tovotovori.

Barau ġena kiraġitore

¹³ Barau ġena kiraġitore guruġana Aberhamo ġenai eveiato tu tauġena aranai eguruġa-toreto, korana tu tarima ta ma asi varaġe ġia iatanai, aranai beguruġatoreni lorinai. ¹⁴ Ekirato, “Moġoni, ġoi tu bavaġa-namomuni ema besemu ġutuma bavimuni.” ¹⁵ Benamo Aberhamo evevaġa-gwaġiġito, asi eġubulefimo mo Barau na ekiraġi-torerito dagarari ġenai ġefoforito.

¹⁶ Tarimarima guruġatore gwaġiġiri mabarari ġeveini nai tu, tarima baregona ta ġia iataraġeri ai aranai ġeguruġa-toreni. Monana mo guruġa-tore guruġana gwaġiġina evaġa-moġoniani, benamo veġareveġare guruġari mabarari elauġaurini. ¹⁷ Guinenai Barau ġena kiraġitore tu guruġatore guruġana gwaġiġinai eveiato. Korana ġia ġena ura ġia na kiraġitore beġe ġaunaiani tarimari beġene riba-ginikau, ġia ġena kiraġitore tu asi bevekefoni. ¹⁸ Mo guruġatore ruarua tu beġe tanuni, asi beġe vekefoni. Ema mo dagara ruarua ġerina ġita taribani, Barau tu asi beġofaġofani riba. Be ġita deidei rakava ġenana taraga-veġitato, benamo Barau ġenai taiaġomato tarimara tana kokore-korikori, be mo tuġamaġikau ġoirarai eruġa-taġoni tana ġabia. ¹⁹ Mo tuġamaġikau taġabiato tu ġita ġera maġuri eġabi-tarini dagarana. Mai tuġamaġikau tu moġonina e asi eirauni. Ġia tu vekouġau dabuġana na murina ġana eraka-toġani, eiaġoni mo, vevaġa lelevaġi daiġutuna nuġana ġana. ²⁰ Mo ġana tu Iesu eiaġo-guinetto ġita bene vaġa-maġurira uranai. Ġia tu Melkisedek ġena dabarai Rubu Veaġa verena baregonai betanu-vanaġi vanaġini.

Melkisedek tu Rubu Veaġa verena baregona

7 Mai Melkisedek tu Salem vanuġa barana verena, ema ġia tu Iaru-korokoro Barauna ġena Rubu Veaġa verena. Ġia na Aberhamo edoġariato, vanuġa barari ġeri vere baregori o kini tari vetari ai evaġirito, benamo eġenoġoito-ġoi nuġanai, Aberhamo evaġa-namoato. ² Ema Aberhamo na vetari ai eġabirito farefareri, karava gabanana (10) eveirito, benamo karava

ta Melkisedek eviniato. Melkisedek arana anina ginigui- inena tu “Veiġa Iobukaiobuka Verena”, ma arana ta tu “Salem Verena”, moġa anina tu “Maino Verena”.³ Ġia asi tamana, asi sinana, asi besena ta, ema ġena maġuri evesinato ġarona e ġena maġuri emagoto ġarona maki asiġina. Ġia tu Barau Natuna kavana etanuni, Rubu Veaġa verena vanaġivanaġi.

⁴ Melkisedek ġoġitaia, ġia tu tarima arana barego lelevaġi, korana Aberahamo tu senera baregona na maki vetari ai eġabirito farefareri karava gabanana (10) ġerina ta ġia eviniato. ⁵ Taravatu ekirani, Levi besena Rubu Veaġa verena dagina beġe ġabiani tarimari tu karava gabanana ġerina ta beġene gogo Isaraela tarimari ġerina, mo tu tarikaka ġerina. Moġoni, tarikakari maki Aberahamo ġena bese tarimari, senaġina ġia ġerina beġene gogo. ⁶ Melkisedek senena tu dia Levi ġenana eiaġomato, senaġina Aberahamo ġenana karava ta eġabiato. Ma ġia na Barau ġena kiraġitore eġabiato tarimana evaġa-namoato. ⁷ Asi bita daradara-iaġiani, tarima baregona na tarima keina vevaġa-namo eviniani. ⁸ Levi senena, karava gabanana ġerina ta ġeġabiato doġorori, tu ma ġemaseto-ġoi. A Melkisedek na maki karava ta eġabiato, senaġi ġia tu Buka Veaġa na eki-raġiani asi emaseto. ⁹ Benamo maiġesi ma nakira, Levi maki karava gabanana ġerina ta ġeġabiato-ġoi tarimana. Ġia na Aberahamo ġenana Melkisedek karava ta ma evini-ġoiato.

¹⁰ Korana Melkisedek na Aberahamo eġoitaġoato ġaronai tu, Levi tu roġosi roġo bene maġuri, roġo ġatana Aberahamo tauġaninai.

Iesu tu Melkisedek kavana

¹¹ Guinenai Barau na Isaraela tarimari taravatu evinirito. Mo taravatu ekirani, Levi besena na ginitaġo veaġa ġauveina beġene veia. Senaġi bema Levi bese-na ġeri Rubu Veaġa verena ġenana e ġeri ġauvei seġukana na mo namo vedaurea beġere ġabia nai tu, kara dainai Barau tu ma ekirato, Rubu Veaġa verena ta ma betuġuani Melkisedek ilailanai, ma dia Arona kavana? ¹² Korana bema ginitaġo ġauveina ġeveiani tarimari ġeri doġoro ġesenisito nai tu, taravatu maki besenisini. ¹³ Korana Iesu mai takiraġiani tarimana tu irau doġoro. Ġia ġena doġoro tarimana ta fata veaġana iatanai ginitaġo ġauveina asi eveito. ¹⁴ Korana ribara, ġita ġera Vereġauka tu Iuda besena na emaġurito. Ma Mose na Rubu Veaġa vereri ekiraġirito-ġoi nai tu, Iuda doġorona tu asi ekiraġiato.

¹⁵ Ema kara bita kiraġia toma tu bita ġitafakaginikauani, korana Rubu Veaġa verena ta ma befofori Melkisedek kavana. ¹⁶ Ġia tu dia senena kavari, taravatu seġukanai Rubu Veaġa verena eiaġoto, senaġina maġuri vanaġivanaġi ġenana eiaġomani seġukana na Rubu Veaġa verena eiaġoto. ¹⁷ Korana Barau na maiġesi ekiraiato, ekirato, “Ġoi tu Rubu Veaġa verena botanu-vanaġi vanaġini Melkisedek kavana.”

¹⁸ Mo taravatu guinena tu etore-veġitaiato, korana ġia tu asi seġukana ema asi bevevaġa-maġurini riba.

¹⁹ Korana Mose ġena taravatu na dagara ta tu asi evaġa-namo vedaureaiato. Moġesina naima Barau na tuġamaġikau lagilagina ta ma etore-rosiato, moġa ġenana ġita Barau sevina ġana bita raka-kavini.

²⁰ Barau na Iesu tu guruġatore guruġana gwaġiġina eveiato vau, Rubu Veaġa verena etoreato! A Rubu Veaġa vereri mabarari ġeri ai tu guruġatore ta asi eveiato. ²¹ Senaġi Iesu Rubu Veaġa verena eiaġoto tu Barau na guruġatore gwaġiġina eveiato vau. Barau na maiġesi ekiraiato,

“Vereġauka tu eguruġa-foforito

ma ġena tuġamaġi asi ma bekefoani:

‘Ġoi tu Rubu Veaġa verena botanu-vanaġi vanaġini.’”

²² Mai guruġatore guruġa gwaġiġina lorinai, Iesu tu ginitaġo variġuna ma namona korikori vaġa-moġoninai eiaġoto.

²³ Guinenai Rubu Veaġa vereri tu vovoka, korana tu ġemaseto-ġoi, be ta Rubu Veaġa verena asi etanurovaġito. ²⁴ A Iesu tu etanu-vanaġi vanaġini lorinai, ġia tu Rubu Veaġa verena betanu-rovaġini. ²⁵ Moġa lorinai deikara ġia ġenana Barau ġenai beġe iaġoni tu bevaġa-maġuririni riba. Korana Iesu tu ġia urari ai Barau ġenai bene ġauġau ġana etanu-vanaġi vanaġini.

²⁶ Maiġesi Rubu Veaġa verena baregona na ġita ġera ura dagarari evinirani. Ġia tu veaġa, asi ġena vei-rakava, vetoukau ta ġenai asiġina, namo vedaurea; ġia tu vei-rakava tarimari kavana asiġi. Ma Barau na guba tuġuna korikorinai ea toreto. ²⁷ Ġia tu dia guinenai Rubu Veaġa vereri baregori kavana, ġaro korikoriri ai varevare dagarari bevinini. Guine tu ġia ġena vei-rakava Barau na bene tuġamaġi-fitoġari ġana evinito, ma moġa murinai tu tarimarima ġeri rakava Barau na bene tuġamaġi-fitoġari ġana. Ġia tu vaġa-sebona moġo tarimarima ġeri vei-rakava ġana ginitaġo varevarena eviniato. Moġa tu ġia tauġena ginitaġo varevarena eiaġoto, benamo Barau ġenai evevini-raġeto. ²⁸ Mose ġena taravatu na tu ma ġeri moira tarimari Rubu Veaġa verena baregonai etorerito-ġoi. Senaġina Barau ġena guruġatore guruġana gwaġiġina, Mose ġena taravatu murinai ema foforito dagarana, na tu Barau Natuna evaġa-ruġaiato. Ġia tu Barau na evaġa-namo vedaureaiato, ma namo vedaurea betanuvanaġi vanaġini.

Iesu tu ġita ġera Rubu Veaġa verena baregona

8 Ġai na kara ġakiraġiani tu maiġa. Ġita tu ma ġera Rubu Veaġa verena baregona. Ġia tu gubai Iarukorokoro Barauna ġena terona aroribanai etanu-tarito. ² Barau ġena veaġa gabuna nuġanai eġauveini. Mo tu farai rubuna korikori Vereġauka na eragaġiato, dia tarimarima na ġeragaġiato.

³ Rubu Veaġa vereri baregori mabarari tu ġevaġaruġarito, varevare dagarari ema boromakau, mamoe, manu beġene vini ġana. Moġa lorinai mai Rubu Veaġa verena baregona, Keriso, maki ma ġena dagara tari, bene vini ġana. ⁴ Bema ġia tanobarai bere tanu tu,

Rubu Veāga vereni asi bere iaō, korana tu maiā, Rubu Veāga vereri tu varau ġetorerito maiġeri, varevare dagarari ġevini-tanuni, Iuda ġeri taravatu ekiraġi-ato ilailanai. ⁵ Ġia varevare dagarari mainai veāga lelevaġi daiġutunai ġevinini tu, gubai mo veāga lelevaġi daiġutuna kavana e vetoġana moġo. Moġesina nai Barau na Mose toma-rakariġo ġana farai rubuna bene ragaia ġana, naima ekira-toreġauato, ekirato, "Bono ġitaia, dagara mabarari boveirini nai tu, ġoro ai avaġa-ġitamuto ilailanai moġo bono veiri." ⁶ Senaġina toma Iesu na ginitaġo varevareri vini-toreġau veigana guinenai Rubu Veāga vereri ġeri ġauvei evanaġiato. Korana Barau ġena kiraġitore variġunai Iesu tu Barau e tarimarima vekaravari ai eruġani, ginitaġo variġuna bene vaġa-seġukaia ġana, ma mai ginitaġo na mo ginitaġo guinena seġukana evanaġiani. Ema Barau ġena kiraġitore variġuna na mo ginitaġo guinena kiraġi-torena maki evanaġiato. ⁷ Bema mo ginitaġo guinena asi ġena rakava tu, Barau na ginitaġo variġuna ta asi ma bere kiraġia. ⁸ Senaġina Barau na tarimarima ġeri ai rakava eġoitaġoto naima ekirato,

"Vereġauka eguruġa-foforini,
'Boġono seġaġi, ġaro ta mani eiaġomani,
au na ginitaġo variġuna ta ma baveiani,
Isaraela besena e Iuda besena ġeri.

⁹ 1 Mai ginitaġo tu dia guinenai ġia seneri ġeri aveiato moġa kavana.
Dia mo ġaro ai ġimari ai aġabito,
benamo Aigupito na aġori-rosirito ginitaġona kavana.
Korana ġia tu au ġegu ginitaġo ġenai
asi ġevetuġamaġikauni naima,
au na araga-kwanerito,
Vereġauka tu moġesina eguruġani.

¹⁰ Vereġauka ma ekirani,
'Ġoira ġarori ai au na mai ginitaġo Isaraela besena
ġeri ma baveiani:
Au ġegu taravatu ġia debari ai batore-toġarini ema
ġia nuġari ai batorerini.

Au tu ġia ġeri Barau ai baiaġoni ema ġia maki au
ġegu tarimarimai beġe iaġoni.

¹¹ Tarima ta na sevinai etanuni tarimana asi ma bevaġa-ribaiani,
ema tarima ta tarikakana asi bekiraiani,
'Vereġauka noribaia!
Korana mabarari na beġe ribaguni,
misina na beiaġoni mo baregona.

¹² Ġeri kira-sirivaġi batuġamaġi-fitoġarini,
ema ġeri rakava mabarari asi ma batuġamaġirini."

¹³ Barau na mai ginitaġo maiā ekiraġiani, "ginitaġo variġuna" etoni nai tu, ġia na mo ginitaġo tovtovonai moġa tu guinena na ekiraġiani. Ma kara eguinenani e erakavani tu asikauna berekwarekwani.

9 Ginitaġo guinena tu ma ġena taravatu misimisiri toma-rakariġo ġana, ema ma ġena gabu veaġana maki. Mo gabu veaġana tu tanobarai etanuni dagarana. ² Barau toma-rakariġona ġana farai rubuna ta ġeragaġiato. Mo farai rubuna nuġanai daiġutu giniginena tu Veāga Gabuna ġetato. Ġia nuġanai tu lamefa

torekauna dagarana, teibolo e Barau ġeviniato berediri. ³ Kouġau dabuġana vaġa-ruaruana murinai tu daiġutu ta maia. Moġa tu Veāga Lelevaġi Gabuna ġetato. ⁴ Ġia nuġanai tu golo fatana, goġu ma bonana iatanai beġene vei ġana, ema Kiraġitore Mauġana; ġia murikana mabarana tu golo na ġeveiato. Ma mauġa nuġanai tu golo ġurona ta, nuġana ma manana e Arona ġena togoi, egarakauto dagarana, ema fore ruaru Barau na iatari ai taravatu etoreto foreri. ⁵ Mo mauġa iatanai tu kerubi ruaru ġevaġa-ruġa veġoirarito. Mo kerubi tu ġau garagarari, vetoġari tu aneru kavari. Ta tavi ta dudu ai ġevaġa-ruġaġiato, ma ta maki tavi ta dudu ai, ma faneri ġekeorito, benamo rakava voivaġiri gabuna ġegoru-tariato. Mo kerubi ruaru na tu Barau ġena mareva baregona ġekiraġiani. Senaġi maiġeri dagara misikoseri mabarari tu toma asi baġa kiraġirini.

⁶ Dagara mabarari moġesi ġeveirito murinai, Rubu Veāga vereri ġaro vanaġivanaġi daiġutu giniginena nuġanai ġeraka-toġato-ġoi, benamo ġeri ġauvei ġeveirito-ġoi. ⁷ Senaġi rubu verena baregona ġereġana moġo laġani ta nuġanai vaġa-sebona daiġutu vaġa-ruaruana nuġanai eraka-toġato-ġoi. Ġena rakatoġa ġarori mabarari ai tu rara maki eġabi-taġoato-ġoi. Mo rara ġia na tu rakava tuġamaġi-fitoġari ġana ginitaġo dagarana evaġa-iaġoato-ġoi. Guine tu ġia ġena rakava ġana evinito-ġoi ema murinai tu tarimarima ġeri rakava ġana. Mo rakava tu asi ribari nai ġeveirito-ġoi rakavari. ⁸ Iauka Veāga na maiġeri veġa mabarari ġerina ġita tu maiġesina evaġa-guruġarini: Bema Barau toma-rakariġona ġana farai rubuna giniginena roġo eruġa-taġoni nai tu, Veāga Lelevaġi Gabuna rakatoġa dabarana tu roġosi roġo bene vekeo. ⁹ Mo farai rubuna tu toma mai negai kara beġe ġorani evaġa-foforiani. Mai farai rubuna nuġanai varevare dagarari e ginitaġo dagarari vaġa-ilailana boromakau, mamoe, manu Barau ġeviniato-ġoi dagarari mabarari na ġetoma-rakariġoto-ġoi tarimari nuġari asi ilaila beġe iarevarini. ¹⁰ Korana mo Barau ġeviniato-ġoi dagarari tu ġaniġani e niuniu dagarari, ema tarima beġene iareva ġana veġuriġi maġuriri irauirau. Mai tu mabarari tauġani taravaturi moġo. Barau na tarimarima evinirito beġene korana-iaġiri, bene iaġo mo, ġaro ta, dabara variġuna bevaġa-ruġaiani.

Iesu rarana

¹¹ Senaġi Keriso tu dagara namori ġema-foforito ġeri Rubu Veāga verena baregona. Ġia tu farai rubuna barana e namo vedaureana nuġana na eraka-toġato. Dia tarimarima na ġeragaġiato farai rubuna, korana mo farai rubuna tu dia mai tanobara dagarana. ¹² Keriso tu dia nanigosi o boromakau naturi rarari seġukari ai mo rubu ai eraka-toġato. Senaġi ġia tu ġia rarana seġukanai Veāga Lelevaġi Gabuna nuġanai vaġa-sebona moġo eraka-toġato. Benamo ġita eġabivaġi-moġovaġirato rakava ġena seġuka na. ¹³ Nanigosi ma boromakau rarari ema boromakau natuna variġuna ġegabuato kauna, Rubu Veāga vereri na vei-rakavai

ġemiroto-ġoi tarimari iatari ai misimisiri ġefiu-kaurito-ġoi. Moġesina ġeveirito-ġoi tu tarimarima tauġaniri ġevaġa-veaġarito-ġoi Barau ġoiranai. ¹⁴ Senaġi Keriso rarana na moġeri evanaġirito. Korana ġita nuġara, mase ġevaġa-ġoraiani ġauveiri ġerina, eiarevarato, maġuri Barauna ġena vetuġunaġi bitana iaġo-vini ġana. Keriso tu asi vetoukauna ta, tauġena tanu-vanaġivanaġi Iaukana ġenana evevinito Barau ġenai.

¹⁵ Ginitaġo variġuna nuġanai Keriso tu Barau e tarimarima fakari ai eruġani. Korana tu Barau na ekearito tarimari mabarari na ekiraġi-toreato maġuri vanaġi-vanaġina beġene ġabia. Moġesi nai Keriso emaseto, tovotovona ginitaġona nuġanai tarimarima ġeveirakavato ġeri rakava na bene ruġa-vaġiri ġana.

¹⁶ Tarima ta roġosi bene mase nuġanai, beurani bene guruġa-fofori, bemaseni nai tu, natuna na ġena farefare bene ġabiri. Mo ura o guruġa-fofori tu fefai be-toreani ġia ġena kiraġitore guruġana. Natuna na mo farefare asi roġo beġabirini bene iaġo mo, tamana ġena mase tarimarima ġoirari ai bevaġa-moġoniani vau. ¹⁷ Korana tu mo ura ġetoreani fefana tu eguruġa-foforini tarimana bemaseni vau ma ġena seġuka, a bema ġia roġo maġuri tu, mo ura ġetoreani fefana tu asi seġukana. ¹⁸ Moġesina nai ginitaġo ġiniguinena maki rarana vau evaġa-seġukaiaito-ġoi. ¹⁹ Korana Mose na taravatu guruġari mabarari tarimarima ġeri evarifiu-ġosiato-ġoi murinai, boromakau naturi variġuri e nanigosi rarari eġabirito-ġoi, benamo nanu ġesi egiro-sebonarito-ġoi. Moġa murinai isopo legana vulu kakakakana na ġebaruato dagarana mo rara ma nanunai efereiato-ġoi. Benamo Mose na mo isopo legana ma vulunai rara tu taravatu bukana e tarimari-ma iatari ai efiu-kaurito-ġoi. ²⁰ Mose ekirato, "Mai rara tu ginitaġo vaġa-moġonina dagarana Barau na ekiramito boġono korana-iaġia." ²¹ Farai rubuna ema mo rubu nuġanai toma-rakariġo ai ġeġauvei-iaġirito-ġoi farefareri mabarari iatari ai veiġa sebona eveiato-ġoi. Iatari ai rara misimisiri efiufluauto-ġoi. ²² Moġoni, taravatu ekirani ilailanai, dori dagara mabarari tu rara na beġe iarevani. Korana rara asi beriġoni nai tu, vei-rakava tuġamaġi-fitoġari maki asiġina.

²³ Senaġina maiġeri mai tu guba dagarari iouiouri moġo maiġesi ġeiarevarini. A gubai korikoriri ġetanuni dagarari iareva-iarevari ġana ginitaġo varevarena tu namona lelevaġi. Maiġeri ginitaġo varevareri evanaġirini. ²⁴ Korana Keriso tu dia tarimarima na ġeveiato veaġa lelevaġi daiġutuna nuġanai erakatoġato. Iesu tu guba korikorinai erakatoġato. Ma maitoma tu ġita urarai Barau ġoiranai efororini. Mo tarima na ġeveiato moġa tu gubai veaġa lelevaġi daiġutuna moġo ġevaġa-ilailaiato. ²⁵ Rubu Veaġa verena baregona tu laġani tata nuġari ai Veaġa Lelevaġi Gabunai rara eġabi-toġato-ġoi. Keriso moġesina tu asi eveini. Ġia tu dia gubai erakatoġato murinai vau vanaġivanaġi tauġena ginitaġo varevarenai eiaġoni, benamo Barau ġenai evevini. ²⁶ Moġesina tu tano-bara evesinato na veġata bene midigumidigu. Senaġi mai tanobara magona eġabi-iaġoani, mainai vau vaġa-

sebona moġo ema foforito. Mo tu ginitaġo varevarenai evevaġa-iaġoto rakava bene ġabi-veġitari ġana.

²⁷ Evetoreto, tarimarima mabarari tu vaġa-sebona moġo beġe maseni, ma murinai tu Barau na bevaġa-kotarini. ²⁸ Keriso kavana vaġa-sebona moġo ginitaġo dagaranai eiaġoto, tarimarima mabarari ġeri rakava bene ġabi-veġitari ġana. Senaġi ġia tu ma bema-fofori ġenoġoini. Mo tu dia rakava ma benema ġabi-vaġiri ġana, senaġina deikara ġia ġenari-taġoani tarimari vaġa-maġuriri ġana.

Ginitaġo guinena na rakava asi beġabi-veġitarini

10 Mose ġena taravatu tu dagara namori vau beġe ġorani iouiouri moġo, dia dagara tauri korikori. Ġia na mo ginitaġo dagarari laġani laġani ġevinito-ġoi, senaġina mo ginitaġo dagarari na toma-rakariġo ġeiaġoto-ġoi tarimari asi evaġa-namo vedaurearito. ² Bema mo ginitaġo dagarari na ġetoma rakariġoto-ġoi tarimari beġere vaġa-namo vedaureari nai tu, asi ma beġere ginitaġo-ġenoġoi. Korana ġia tu ġere iareva-moġovaġi, ema ma ġeri vei-rakava guineri mami-raġiri asi ma ġere ġabi-ġenoġoiri. ³ Senaġi mo ginitaġo veiġari laġani tatai ġeveirito-ġoi veiġari na tu mo laġani tata nuġari ai ġevei-rakavato-ġoi, moġeri ġekira-vararito-ġoi. ⁴ Korana tu boromakau e nanigosi rarari na rakava tu asi ilaila beġabi-veġitarini. ⁵ Moġa lorinai Keriso tanobara ġana eiaġomato nai tu ekirato, "Ġoi tu ginitaġo dagarari vaġa-ilailana boromakau, mamoe, nanigosi ema varevare dagarari asi ourani, senaġi tauġani ta ovei-toreato au ġegu.

⁶ Karava na boromakau, mamoe, nanigosi eġararini, ema vei-rakava bono ġabi-vaġiri ġana ginitaġo varevareri ġeveini ġeri ai maki asi oiakuni.

⁷ Moġesi naima au akirato,

'Barau o, au tu iniġegu,

Buka Veaġai tu au ġekiraġiguto, au baiaġoma tu ġoi ġemu ura bana veia ġana."

⁸ Keriso ġena guruġa ġiniguinena tu maiġa, "Ġoi tu ginitaġo dagarari e varevare dagarari asi ourani. Karavai ġegaburini varevareri e vei-rakava bono ġabi-vaġiri ġana ginitaġo varevareri ġeveini maki asi oura-vinirini, ema ġeri ai asi oiakuni." Maiġeri veiġa tu taravatu na ekiraġirini ilailanai, senaġi ġoi na tu asi oiaku-iaġirini.

⁹ Moġesi nai ma ekirato, "Barau o, au tu iniġegu, au baiaġoma tu ġoi ġemu ura veiġana bana veia ġana." Benamo ginitaġo veiġana ġiniguinena etore-veġitaia-to, benamo moġa gabunai tu ta ma evaġa-ruġaiato.

¹⁰ Benamo Barau ġena ura lorinai, Iesu Keriso tauġani-na ginitaġo dagaranai evaġa-iaġoato vaġa-sebona moġo. Benamo monana ġita evaġa-veaġarato.

¹¹ Rubu Veaġa vereri mabarari ġaro vanaġivanaġi tata ġeruġa-tarito-ġoi, benamo mo ginitaġo ġauveiri ġeveirito-ġoi. Senaġi ġeri ginitaġo dagarari tu dagara sebori moġo ġevinito-ġoi vanaġivanaġi. Ema mo ginitaġo dagarari na rakava tu asi ġeġabi-veġitarito-ġoi.

¹² Senaġi Keriso na rakava ġabivaġiri ġana tu ginitaġo sebona moġo eveiato ġaro mabarari ġana. Benamo moġa murinai Barau ġimana aroribanai ea tanu-tarito.

¹³ Mo negai beiaḡoma maitoma tu evenarini, beiaḡoni mo, ḡia ḡevetari-viniani tarimari mabarari Barau na ḡia kwakuna fanakauna dagaranai betore-taririni.

¹⁴ Korana ḡinitaḡo dagarana sebona na moḡo evaḡa-veaḡarito tarimari evaḡa-namo vedaurearito. Ma ḡia tu namo vedaurea beḡe tanuni, vanaḡivanaḡi.

¹⁵ Iauka Veaḡa na maki evaḡa-ribarani. Guine tu ekirato,

¹⁶ "Vereḡauka ekirani,
'Moḡeri ḡaro muriri ai,
au ḡia ḡeri tu mai ḡinitaḡo baveiani.
Au ḡegu taravatu ḡia nuḡari ai batore-toḡarini,
ema ḡia debari ai baberarini.'"

¹⁷ Ema ma ekirato,
"Ḗia ḡeri vei-rakava e veiḡa ḡeḡevaḡeḡevari asi ma batuḡamaḡi-ḡenoḡoirini."

¹⁸ Maiḡeri etuḡamaḡi-fitoḡarito nai tu, rakava ḡabi-veḡitari ḡana varevare dagarana ta tu asiḡina maia.

Barau sevina ḡana siraka-kavi ma tuḡamaḡi kokorera ḡesi

¹⁹ Moḡa lorinai, tarikakagu, ḡita tu nuḡara gwaḡiḡi Iesu rarana ḡenana Veaḡa Lelevaḡi Gabunai bita raka-toḡani. ²⁰ Mo vekouḡau dabuḡana o ketin evedare-kikimato, monana Keriso na ḡita ḡera maḡuri dabarana variḡuna ekeo-fakaiato. Mo vekouḡau dabuḡana tu Keriso tauḡanina. ²¹ Ḗita tu ma ḡera Rubu Veaḡa vere-na baregona, Barau ḡena numa eḡita-taḡoani. ²² Ḗita nuḡara tu eiarevarito rakava mamiraḡiri ḡerina, ema tauḡanira maki nanu namo vedaureana na eḡuriḡirito. Moḡesi naima Barau ḡenai siraka-kavinaḡi nuḡara ma moḡoniri ḡesi e ma ḡera veḡabidadama korikoriri ḡesi. ²³ Ḗera tuḡamaḡikau tavaḡa-moḡoniani dagarana ḡenai tana veḡabi-gigitari, asi tana ḡareva-ḡareva. Korana Barau na kara ekiraḡi-toreato tu beveiani. ²⁴ Ema karora bitana tuḡamaḡiri kamasi tata bita vaḡa-kavari-ni, benamo beḡe veura-vinini, ema ḡauvei namori beḡe veini. ²⁵ Ḗita ḡera raka-vegogo ai bitana foforiḡoi, asi bitana tanu, tari ḡeveini kavana. Senaḡi karora ḡesi velaunaḡi bitana vaḡa-baregoa. Korana tu tauḡemi na varau ḡoḡitaiani, Keriso ḡena iaḡoma ḡarona tu mai ekavinaḡi-rakavani.

²⁶ Bema guruḡa moḡonina taribaiani murinai, ma taḡiḡiraḡeni, benamo tavei-rakavani nai tu, bitana riba, rakava ḡabi-veḡitari ḡana, ḡinitaḡo dagarana ta tu asiḡina maia. ²⁷ Senaḡi ma garira ḡesi kara ḡoirai ḡerai beḡorani, moḡa moḡo bitana nari-taḡoa. Mo tu Barau ḡena Kota Baregona, ema Barau ḡevetari-viniani tarimari e iaukari beḡararini karavana. ²⁸ Tarima ta na Mose ḡena taravatu asi ekorana-iaḡiato-ḡoi, benamo ḡeḡita-kauato-ḡoi tarimari ruarua o toitoi na ḡekiraḡi-foforiato-ḡoi. Mo tarima tu ḡevaḡi-maseato-ḡoi, asi ḡevetuḡa-ḡwaiato-ḡoi. ²⁹ Ḗomi ḡotuḡamaḡini, Barau Natuna deikara na kwakuna fanakauna dagaranai evaḡa-iaḡoani tarimana tu kamasi? Mai tarima tu raka-va voina baregona beḡabiani. Ḗia na tu mo ḡinitaḡo rarana, ḡia evaḡa-veaḡaiato dagarana, asi veaḡa raranai evaḡa-iaḡoani. Ema varevare-bara Iaukana ḡe-

nai maki veiḡa rakava kwaikwaina eveiani. ³⁰ Korana ḡita ma ribara Barau ekirato, "Rakava voina tu au na bavaḡa-voiani, au na bavini-ḡenoḡoiani." Ema ma ekirato, "Vereḡauka na ḡena tarimarima beḡita-viriḡirini."

³¹ Maḡuri Barauna ḡimanai boketo-raḡeni tu garina maki asikeikeina.

³² Ḗaro guineri ḡotuḡamaḡi-ḡenoḡoiri. Barau ḡena mama ḡoḡabiato murinai, midigumidigu barego ḡodoḡarito, senaḡi ḡoruḡa-gigitarito. ³³ Negatari ai tu ḡutuma bara ḡoirari ai ḡevaḡa-maiakamito-ḡoi, ma ḡevaḡa-midigu midigumito-ḡoi. Ema negatari ai tu ḡomi kavana ḡevaḡa-midigu midigurito-ḡoi tarimari seviri ai ḡoruḡa-tarito-ḡoi, ḡoruḡa-duku dukurito-ḡoi. ³⁴ Ḗed-iburarito tarimari ḡesi ḡomidigumidigu sebonato-ḡoi, ema ḡemi farefare ḡeverarimito-ḡoi maki ḡoiaku-iaḡirito-ḡoi moḡo. Korana ma ribami, ḡomi tu ma ḡemi farefare namori, beḡe tanu-vanaḡi vanaḡini dagarari.

³⁵ Moḡa lorinai ḡemi tuḡamaḡi kokore maniḡa asi boḡono fitoḡari. Korana maniḡa voina tu barego lelevaḡina boḡoa ḡabiani. ³⁶ Boḡono vevaḡa-gwaḡiḡi, korana Barau ḡena ura veiḡana boḡo vaḡa-koriani murinai tu, kara ekiraḡi-toreato mabarana boḡo ḡabiani.

³⁷ Korana Buka Veaḡa ekirani,

"Nega tu misina moḡo,
ma beiaḡomani etoni tarimana tu beiaḡomani, asi bekwaiboni.

³⁸ Au ḡegu vei-iobukaiobuka tarimana tu ḡena veḡabidadama lorinai bemaḡurini.

Senaḡi murina ḡana ma beraka-ḡenoḡoini nai,
au tu asi baiakuni ḡia ḡenai."

³⁹ Senaḡi ḡita tu murira ḡana asi ma bita raka-ḡenoḡoini, benamo bita rekwarekwani. Asiḡina, ḡita tu ma ḡera veḡabidadama, be maḡuri bita ḡabiani.

Veḡabidadama tarimari

11 Veḡabidadama anina tu mai-ḡesi. Tatuḡamaḡi-dadamaḡirini dagarari tavaḡa-moḡoni korikoririni. Matarai roḡosi bitana ḡitari, senaḡina tavaḡa-moḡoni korikoririni, moḡeri dagara tu moḡoni ema bita ḡabirini. ² Sene tarimari tu ḡeri veḡabidadama lorinai, Barau na eḡabi-raḡerito.

³ Taveḡabidadamani lorinai taribani, Barau eguruḡato, benamo guba e tanobara evetoreto. Moḡa lorinai mai taḡitarini dagarari tu Barau na asi taḡitarini dagarari ḡerina eveirito.

⁴ Abela tu ma ḡena veḡabidadama Barau ḡenai lorinai, Barau eviniato varevare dagarana na Kaino ḡena varevare dagarana evanaḡiato. E ma ḡena veḡabidadama lorinai, Barau na ḡena varevare dagarana ekiraḡiato varevare namona ema Barau na evaḡa-moḡoniato ḡia tu vei-iobukaiobuka tarimana. Ma Abela tu varau emaseto, senaḡina ḡena veḡabidadama lorinai roḡo eguruḡani.

Abela, Enoka, Noa

⁵ Enoka ma ḡena veḡabidadama lorinai, Barau na eḡabi-varaḡeato moḡo, asi emaseto. Ma tarimarima

na maki asi ġedoġariato, korana Barau na eġabi-vaġiato. Roġosi bene ġabi-veġitaia nuġanai, Barau ġena bukai ekirani, Enoka na Barau iauna evaġa-iakuato.

⁶ Asi ġena veġabidadama tarimana na Barau tu asiġina ġinavaġi bevaġa-iakuani. Korana deikara Barau ġenai eiaġomani tarimana tu bene vaġa-moġoni Barau tu maġuri etanuni. Ema Barau ġevetauani tarimari mabarari tu voiri namori Barau na bevinirini.

⁷ Noa ma ġena veġabidadama lorinai, Barau na ġoirai beġe ġorani dagarari ekira-toreġauato. Mo tu Noa na roġosi bene ġitari dagarari. Noa na Barau evaġa-moġoniato, benamo ma garina ġesi bouti ta eragaiato, ġaraġona e natuna bene vaġa-maġuriri ġana. Ġia ġena veġabidadama na tanobara tarimari ekiraġi-foforirini rakava tarimari. Ma ġia tu ġena veġabidadama lorinai Barau na ekiraġi-vei-iobukaiobuka tarimana. Mai vei-iobukaiobuka tu veġabidadama ġenana eiaġomani dagarana.

Aberahamo

⁸ Aberahamo ma ġena veġabidadama lorinai, Barau na ekeaiato nai eseġaġiato. Barau na ekeaiato tu ġena vanuġa bene raga-kwaneana, ma Barau na tanobara ta ma beviniani, mo ġana bene iaġo. Benamo Aberahamo eraka-rosito moġo, asi ribana aiġana eiaġoni senaġi eiaġoto moġo. ⁹ Ma ġena veġabidadama lorinai, Barau na ekiraġi-toreato tanobaranai ea vanuġa-to. Ma monai tu noġa moġo tanukau tarimana ta tanobara borunai etanuni kavana. Isako e Iakobo kavana farai numari ai ġetanuto-ġoi. Maiġeri tarima toitoi tu Barau ġena kiraġitore ġeġabiato. ¹⁰ Korana Aberahamo tu vanuġa baregona evaġa-nogaiato-ġoi. Mo vanuġa tu fore baregona iatanai beruġakauni. Mo vanuġa tu Barau tauġena na beboioġaiiani e beragaiiani.

¹¹ Veġabidadama lorinai Sara na kokore eġabiato bene ġabi ġana, ema eġauka-rakavato, senaġi mero keina evaġa-maġuriato. Ġia ma ribana, Barau na kara ekiraġi-toreato dagarana tu beġorani. ¹² Benamo mai tarima sebona eġauka-rakavato, senaġi ġia ġenana senena ġemaġurito tu guba visiġuri kavana vovoka tabutabu, ema kone mirina kavana asi iavi-iavina.

¹³ Maiġeri tarimarima mabarari tu veġabidadamai ġetanuto-ġoi nuġanai ġemaseto. Barau na ekiraġi-torerito dagarari ġia na tu asi ġeġabito, senaġi man-aġai moġo ġeġita-guinerito, benamo ġeġabi-raġerito. Ema ġeguruġa-foforito ġia tu tanobara boruna tarimari. Ġia mai tanobarai tu ġetanukauni moġo.

¹⁴ Moġesina ġeguruġani tarimari tu ġeri guruġa na ġevaġa-foforirini, ġia tu ġeri tanobara korikorina ġevetauani. ¹⁵ Bema ġeraga-kwaneato tanobarana ġere tuġamaġi-ġenoġoia nai tu, ma dabara ġere ġenoġoi.

¹⁶ Senaġi ġia tu tanobara namo vedaureana ġeuravini-rakavaiato-ġoi. Mo tu gubai etanuni dagarana. Moġa lorinai Barau tu asi emaiakaiani, ġia ġeri Barau ġetoni nai, korana Barau na ġeri vanuġa baregona ta eragatoreato.

¹⁷ Aberahamo tu ma ġena veġabidadama. Moġesina nai Barau na etovonaġiato nai tu, natuna Isako ġinitaġo dagaranai evaġa-iaġoato, benamo Barau ma evarevare-viniato. Aberahamo ribana, Barau na kiraġi-tore tu ġia eviniato, senaġina ġia natuna sebona kwar-iġutu moġo tu ġinitaġo dagarana ġana bene vaġia etato. ¹⁸ Barau na Aberahamo maki maiġesina ekiraia-to, ekirato, "Isako ġenana moġo ġoi senemu beġe maġurini." ¹⁹ Aberahamo etuġamaġito tu Barau na Isako ma bevaġa-maġuri ġenoġoiani riba. Moġesina naima iniġesina ma sikiraġia: Aberahamo na Isako mase na eġabi-ġenoġoiato.

Isako, Iakobo, Iosefa

²⁰ Isako ma ġena veġabidadama lorinai, Iakobo e Esau evaġa-namorito, ema ġeri ai vau beġea ġorani dagarari ekiraġirito.

²¹ Iakobo ma ġena veġabidadama lorinai, dori emaseto-ġoi nuġanai tu Iosefa natuna ruarua evaġa-namorito, ema ġena togoi ġenai eveġabi-ritoġoto, benamo Barau etoma-rakariġo viniato.

²² Iosefa ma ġena veġabidadama lorinai, eġauka-dorudoruto, dori emaseto-ġoi nuġanai tu, Isaraela tarimari Aigupito na beġe raka-vaġini ekiraġiato, ema turiġana kamasi beġene veia guruġana evinirito.

Mose

²³ Mose tamana e sinana Barau ġenai tu ma ġeri veġabidadama. Moġa lorinai Mose emaġurito ġaronai ġeġitaato mero keina namona korikori, benamo kini ġena guruġa garina tu asi ġeveito. Senaġi tamana e sinana na ġeġabiato, benamo numa nuġanai ġue toitoi ġetore-gumuato.

²⁴ Mose ma ġena veġabidadama lorinai, ebaregato nai tu asi eurato beġene kira, ġia tu Pharao natuna ġuiatona natuna merona. ²⁵ Ġia tauġena eurato, Barau ġena tarimarima ġesi beġene vaġa-midigumidigu sebonaia. Ma asi eurato, vei-rakava nuġanai asi beġe tanu-maukani verereri ai bene tanu-namo. ²⁶ Ġia na etuġamaġiato tu, Keriso uranai beġe vaġa-maiakaiani voina tu barego lelevaġi, Aigupito ai farefare voiri bevanaġirini. Korana ġia tu eboġeguine-iaġoto, ġoirai voina eġita-iaġoato.

²⁷ Mose ma ġena veġabidadama lorinai, Aigupito na eraka-veġitato, Aigupito verena bebaruni garina asi egarito. Ġia tu ekokoreto, korana tu asi taġitaiani Barauna ġia na tu matana na noġa moġo eġitaato. ²⁸ Ma ġena veġabidadama lorinai, Rubu Veaġa verekona ekorana-iaġiato ema Isaraela tarimari ekirarito, rara ġeri ġatama-boka koberi murikari ai beġene dau. Benamo mase aneruna na naturi, ġemaġuri-guinetto merori, asi bene vaġjiri.

Isaraela tarimari na Barau ġeġabidadama-viniato

²⁹ Isaraela tarimari na Barau ġeġabidadama-viniato lorinai, Davara Kakakakana nuġana na tanobara kaukauna na noġa moġo ġeraka-vanaġito. Ma Aigupi-

to tarimari maki ġevanaġi ġetato nai tu, davara na eġutu-ġaurito.

³⁰ Isaraela tarimari ma ġeri veġabidadama lorinai, Ieriko vanuġa maġuna ġaro vaġa-imaime ruarua (7) ġeraka-ġeġeraġiato murinai eketoto.

³¹ Mata-boraġa ġuiatona Rahaba Barau ġenai eveġabidadamato lorinai, Isaraela ġeri maramara tarimari eġabi-raġerito, benamo Barau ġeseġafore-viniato-ġoi tarimari ġesi asi ġevaġi-sebonaiato.

³² Ma kara ma bakiraġiani? Asi ġegu taimi Gideona, Barak, Samson, Iefeta, Davida, Samuela ema peroveta tarimari variri bakiraġirini. ³³ Ġia tu ma ġeri veġabidadama lorinai, tanobara basileiari ġevetari-vinirito nai, ġekokoreto-ġoi. Veġa iobukaiobukari ġeveito-ġoi, ema kiraġitore dagarari ġeġabirito laion bokari ġekou-ġaurito. ³⁴ Karava seġuka rakava emamoreni ġevei-buserito, ema vetari baġari matari na ġeraga-maġurito. Ġeri moiramora nuġari ai ġekokoreto; vetari ai tu guruġari maki seġuka rakava, ema ġevetari-vinirito-ġoi doġorori ġevaġa-ketorito-ġoi.

³⁵ Ġemaseto-ġoi tarimari ma ġevaġa-maġuri ġenoġoirito-ġoi, benamo sinari na ma ġeġabi-ġenoġoirito-ġoi. Ma tari tu dibura numai tauġaniri ġekwari-rakava kwaikwairito-ġoi ma dori ġemaseto-ġoi, senaġi asi ġeurato-ġoi Barau beġene kira-ġuniġaua, benamo dibura numana na beġene ruġa-vaġiri. Korana ġeri ura tu vaġa-variġisi ġenoġoi namona beġene ġabia.

³⁶ Ma tari tu ġevaseva-vaseva iaġirito-ġoi, ġekwaririto-ġoi, ma tari tu seini na ġebarurito-ġoi, benamo dibura numanai ġetorerito-ġoi. ³⁷ Fore na ġetakirito-ġoi; ma tari tu ġesoa-ġuturito-ġoi; ma tari tu vetari baġari na ġevaġirito-ġoi. Mamoe kefirri e nanigosi kefirri ġevei-rakaoto-ġoi, asi ġeri-ġari, ġevaġa-midigu midigurito-ġoi, ema tarimarima na veġa asi namori ġeri ai ġevei-vinirito-ġoi. ³⁸ Tanobara ġia ġeri ai tu asi namo moġo. Tanobara fakari na e ġoro tuġuri na, tano kouġari na, ema guri na ġetanu-rakaoto-ġoi.

³⁹ Maiġeri tarimarima mabarari ġeri veġabidadama loriri ai, Barau na evaġa-maġuririto. Senaġina ta na Barau na ekiraġi-toreato dagarana ta tu asi eġabiato.

⁴⁰ Korana Barau na dabara namona ta ġita ġera eboioġaiato. Ġia ġena ura ġia maki ġita ġesi vaġa-sebo vau bene vaġa-namo vedaureara.

12 Mo veġabidadama tarimari, ġita ġeġita-taġorani tarimari, tu ġutuma lelevaġi, magube na noġa moġo beġe ġeġeraġira. Moġa lorinai ġita ġekoukou-ġaurani dagarari, ema vei-rakava ġita ġebarubarutarirani dagarari mabarari sifitoġari. Benamo ma kokorera ġesi ġoirarai Barau na etoreato raga-iruirunai siraga. ² Matara Iesu ġenai sitore-kauri. Korana Iesu na ġita ġera veġabidadama esinaiato, ema bevaġa-ġuġuruani. Ġia na ġoiranai mo iaku e verere etuġamaġiato nai, satauro maiakana asi etuġamaġiato. Benamo Barau ġena terona aroribanai etanu-tarito.

³ Iesu situġamaġia. Ġia tu vei-rakava tarimari na asi ġeġabi-raġeato, ġeseġafore-viniato, senaġina ekokoreto. Moġa lorinai asi boġono tuġamaġi-moira, e asi

boġono ruġa-ġuiraġi. ⁴ Ġomi tu rakava ġesi ġovevaġi-tanuni. Senaġina ġomi mani vevaġi nuġanai tu, ta raramu roġosi roġo bere riġo. ⁵ Ema ġomi tu Barau na ekeamito ġia natuna, senaġi mai velaunaġi guruġana tu ġotuġarekwaiato, ekirato,

“Natugu, Vereġauka na vevaġa-riba veiġari gwaġiġiri evinimuni nai,

asi bono ġabi-meraġari,
ema bekira-feimuni nai,
nuġamu asi bono vaġa-moiraia.

⁶ Korana Vereġauka na eura-vinirini tarimari tu vevaġa-riba gwaġiġiri evinirini,
ema ġia natunai evaġa-iaġorini tarimari mabarari tu ekwaririni.”

⁷ Moġa lorinai matakani veiġari ġemi ai beġe ġorani nai tu boġono kokore. Korana ġomi tu Barau natuna naima moġesina eveimini. Ma siġitaia, kamara mero keina tu tamana na asi evaġa-matakaniani? ⁸ Tama mabarari na naturi ġevaġa-makanirini. Ma bema ġomi Barau na asi evaġa-makanimini, moġa anina ġomi tu dia Barau natuna korikori, ġomi tu gara meromi. ⁹ Vaġa-ilailana tauġani rekenai ġita tamara korikoriri na ġevaġa-makanirani, benamo moġeri korari ai tamara tagubakaurini. Moġesina kavana namona tu ġita tata iaukara Tamari Barau maki tana gubakaua, benamo bitana maġuri. ¹⁰ Ġita tamara na tu ġaro kotunai moġo ġevaġa-makanirani. Mo tu ġia tauġeri na ġetuġamaġiani namo ġetoni ġarori ai moġo. Senaġi Barau na evaġa-makanirani tu ġita ġera namo ġana, ema ġia ġesi bitana vevaġa-vegogo ġana. ¹¹ Maitoma matakani veiġari ġeiaġomani tu ma midigumidiguri, asi iakuri. Senaġina murinai vau mo matakani veiġari ġerina beribani tarimana tu vei-iobukaiobuka ema maino tarimanai beiaġoni.

Nuġara bitana vaġa-kokoreri ema bitana ruġa-gigitari

¹² Moġa lorinai ġimami beġe ġeroġero-riġo, ġoġabivaisiri, ema tuimi beġe moira ġeġoġo-ġoġorini, ġovaġa-kokoreri. ¹³ Benamo kwakumi na ġoraka-iaġirini fanari ġovei-roroġotori, be kwaku rakava tarimana kwakuna asi bene rakava-lelevaġi, senaġi bene namo.

¹⁴ Boġono kokore-korikori, tarimarima mabarari ġesi maino ai boġono tanu uranai. Be ġemi maġuri beġene vevaġa e asi vetoukaunai beġene iaġo bene. Korana tu ma vetoukauna e asi vevaġa tarimana na Vereġauka tu asi beġitaiani. ¹⁵ Boġono venari, be tarima ta Barau ġena varevare-bara ġenana asi bene raka-veġita, ma nuġa-ġirima ġokana nuġanai asi bene tubu-raġe. Korana nuġa-ġirima ġokana betubuni, ġokana mamakina na ġomi fakami ai rakava bevaġa-ġoraiani, benamo tarimarima vovoka bevaġa-rakavarini Barau ġoiranai. ¹⁶ Boġono ġitaia, ta ġomi fakami ai mata-boraġa veiġari asi bene veiri, ema Esau na Barau asi ekorana-iaġiato kavana asi bene vei. Esau na tu ġena maġuri guine seġukana ġaniġani diġu sebona moġo uranai evare-fitoġaiato. ¹⁷ Moġa murinai ġomi ma ribami, mo maġuri guine vevaġa-namona tamana ġenana neġabia etato tu tamana na asi eġabi-raġeato.

Moḡoni, tamana ma taḡina ḡesi enoḡiato, senaḡi tamana asi ma etuḡamaḡi-ḡenoḡoito.

¹⁸ Ḡomi tu dia ḡimami na boḡo ḡabi-karaiani ḡorona ḡana boḡo iaḡoma, Isaraela tarimari kavana. Ḡia tu Sinai Ḡorona sevina korikorinai ḡeruḡato, benamo karava emoreto ḡeḡitaiao, ema mukuna dubara kiukiuna e iavara barego lelevaḡina; ¹⁹ ema kibi guruna asikeikeina eraḡeto e garo baregona eguruḡato ḡeseḡaḡirito. Isaraela tarimari na mo garo ḡeseḡaḡiato nai tu, Mose ḡenoḡiato mo garo na asi ma bene vaḡa-guruḡari. ²⁰ Korana Barau na taravatu guruḡari evinirito nai tu, ḡegari-rakavato, Barau tu ekirato, “Bema tarima ta na o boromakau ta o nanigosi ta na mo ḡoro bea vei-karaiani nai tu, fore na boḡono taki-masea.”

²¹ Moḡeri vetoḡa ḡefoforito gariri tu asikeikeiri, benamo Mose ekirato, “Au tu eḡoḡo-ḡoḡoguni, aḡari-rakava rakavani.”

²² Senaḡina ḡomi tu Siona Ḡorona ḡana boḡo iaḡoma e guba Ierusalemama maḡuri Barauna ḡena vanuḡa baregona ḡana, ema aneru ḡutuma gorogoro asi iavi-iaviri ḡeri ai boḡo iaḡoma. ²³ Ḡomi tu vegogo baregona ḡena e Barau natuna ḡemaḡuri-guineto ekalesiari ḡeri ai boḡo iaḡoma. Ḡia arari tu Barau na gubai etorerito. Ema ḡomi tu tarimarima mabarari Kotai beḡita-viriḡirini Barauna ḡenai e vei-iobukaiobuka tarimari iaukari, Barau na evaḡa-namo vedaurearito iaukari, ḡeri ai boḡo iaḡoma. ²⁴ Ema Iesu ḡenai boḡo iaḡoma. Iesu ginitaḡo variḡunai tu Barau e tarimarima fakari ai eruḡani. Ema ḡia rarana ḡenai boḡo iaḡoma. Iesu rarana tu ḡomi ḡemi ai eketokauto. Ma Iesu rarana na ekiraḡiani guruḡana seḡukana na Abela rarana ḡena guruḡa seḡukana evanaḡiani.

²⁵ Boḡono venari, Barau na evaḡa-guruḡamini nai, garona asi boḡono kira-sirivaḡi-vinia. Korana tano-barai Barau na ekira-toreḡaurito tarimari ḡekira-sirivaḡito nai tu, asi ḡeraga-maḡurito. Ḡeri kira-sirivaḡi voina ḡeḡabiato. Ḡita tu kamasi bita raga-maḡurini? Barau toma tu gubai etanuni, benamo monana ḡita ekira-toreḡaurani. Bema ḡia ḡenana bita raka-veḡitani nai tu, kamasi bita raga-maḡurini. ²⁶ Moḡeri ḡaro ai Barau garona na tanobara eruku-iagaiaḡaiao. Senaḡina toma Barau tu eguruḡa-toreto, ekirani, “Au na tano-bara vaḡa-sebona maia barukuani. Dia tanobara ḡereḡana moḡo barukuani, senaḡina guba maki barukuani.” ²⁷ Mai guruḡa “vaḡa-sebona maia” anina tu, guinenai Barau na eveirito dagarari beḡe iagaia-gani nai tu bekoki-veḡitarini. Korana tu asi beḡe iagaia-gani dagarari moḡo beḡene tanu ḡana.

²⁸ Ḡita na taḡabiani basileiana tu asi beḡareva-ḡarevani. Moḡa lorinai Barau sitanikiu-vinia, ema Barau na eura-viniani maḡurinai sitoma-rakariḡo vinia ma vegubakaura e ma garira ḡesi. ²⁹ Korana ḡita ḡera Barau tu karava ḡaraḡara.

Barau vaḡa-iaakuna veiḡari

13 Ḡomi fakami ai tarikaka veuravinina bene tanu-vanaḡi vanaḡi. ² Tarima boruri ḡabiraḡeri asi boḡono tuḡa-rekwaia, korana tarima tari maniḡesi

ḡeveito-ḡoi nai tu, aneru ḡeḡabi-raḡerito. Senaḡi ḡia tu asi ḡeriba-maoroto mo tu aneru ḡeḡabi-raḡerini.

³ Dibura numanai ḡetanuni tarimari boḡono tuḡamaḡiri. Boḡono tuḡamaḡi, ḡomi maki ḡia ḡesi dibura numanai ḡoro tanu-vegogo. Ema ḡevaḡa-midigu midigurini tarimari boḡono tuḡamaḡiri. Boḡono tuḡamaḡi ḡomi maki ḡere vaḡa-midigu midigumi.

⁴ Tarimarima mabarari na veḡaraḡo beḡene gubakaua, ema veḡaraḡo tarimari ḡeri genagena gabuna bene namo-vedaurea. Korana ma ḡaraḡona, senaḡina ekima-rakaoni, o ma eveḡaraḡo-sirivaḡini tarimana, ema mata-boraḡa veiḡari ḡeveini tarimari mabarari tu Barau na ḡeri rakava voini bevinirini.

⁵ Moni asi boḡono uravini-lelevaḡiri. Kara dagara ḡemi ai maniḡeri boḡono ḡabi-raḡeri ma iakumi ḡesi. Boḡono kira, mai dagara ḡemai maiḡeri tu ḡemai ilaila. Korana Barau tu ekirato,

“Au na asiḡina ḡinavaḡi baraga-kwanemini, ema ḡereḡami asiḡina ḡinavaḡi baiaḡuimini.”

⁶ Moḡa lorinai nuḡara ma kokoreri ḡesi bitana kira, “Vereḡauka na au bevaḡa-kavaguni, be au asi bagarini.

Tarimarima na tu kara beḡe veiani au ḡegu ai?”

⁷ Ḡotuḡamaḡi-ḡenoḡoi, ḡeguine-iaḡimito-ḡoi tarimari ḡotuḡamaḡiri. Ḡia na Barau ḡena guruḡa ḡemi ḡekiraḡito. Ḡia ḡeri maḡuri na kara ḡefoforito eiaḡoto mo ḡea maseto boḡono tuḡamaḡiri, ema ḡia ḡeri veḡabadadama boḡono tovtovori.

⁸ Iesu Keriso tu ḡoraḡani, toma, ema vanaḡivanaḡi asi beirauni. ⁹ Vevaḡa-riba irauirauri na dabara moḡonina na asi beḡene ḡori-veḡitami. Namona tu Barau ḡena varevare-bara na ḡita iaukara bene vaḡa-kokoreri. Ḡaniḡani taravaturi irauirauri na ḡita iaukara tu asi beḡe vaḡa-kokorerini. Moḡeri taravatu ḡekorana-iaḡirito-ḡoi tarimari tu namo ta asi ḡeḡoitaḡoato.

¹⁰ Ḡita tu ma ḡera fata vevaḡana. Senaḡina Barau toma-rakariḡona ḡana farai rubuna nuḡanai ginitaḡo ḡauveiri ḡeveito-ḡoi tarimari tu mai fatai asi beḡe ḡaniḡanini. ¹¹ Rubu Vevaḡa verena baregona na boromakau, nanigosi, mamoe evaḡirito-ḡoi nai, tauḡaniri tu eḡabi-rosirito-ḡoi Isaraela tarimari ḡeri totoḡa gabuna na, benamo murikai vau ea gaburito-ḡoi. Rarari moḡo Vevaḡa Lelevaḡi Gabunai eḡabi-toḡarito-ḡoi, rakava ḡabiveḡitari varevarena bene vei-iaḡiri ḡana. ¹² Moḡesina naima Iesu maki rarana na tarimari ma bene vaḡa-veaḡari ḡana tu, Ieruselema vanuḡa barana maḡuna murikanai emidigu-midiguto. ¹³ Moḡa lorinai ḡita maki Iesu ḡenai totoḡa murikana ḡana siraka-rosi. Be, ḡia na eḡabiato maiakana ḡita na maki bitana ḡabia. ¹⁴ Korana mainai ḡita tu asi ḡera tanu-vanaḡivanaḡi vanuḡana. A ḡita tu vanuḡa vau ma beiaḡomani dagarana tavetauani. ¹⁵ Moḡa lorinai vanaḡivanaḡi Barau vonevone-raḡena varevareri Iesu ḡenana bitana vini-raḡea Barau ḡenai. Barau arana vonevone-raḡena tu ḡita murura ḡwaḡwana. ¹⁶ Veiḡa namori veiveiri asi boḡono tuḡa-rekwari, ema ḡemi ai guruḡa moḡoniri maniḡeri karomi ḡeri maki boḡono

kiraġi. Korana tu maniġesina veiġari tu ginitaġo da-
garari namori Barau na eiaku-iaġirini.

¹⁷ Ġeguine-iaġimini tarimari garori boġono seġaġiri,
ema ġeri veġorikau maorona gaburenai boġono tanu.
Korana ġia na tu ġomi ġemi maġuri ġeġita-ġaurini,
ema ġomi ġemi maġuri aiġesina Barau ġenai beġea ki-
raġirini. Garori boġono seġaġiri, be ma iakuri ġesi ġeri
ġauvei beġene veia, a dia nuġari ma metori ġesi. Ko-
rana bema nuġari ma metori ġesi ġomi beġe narimini
nai tu, ġomi na namo ta asi boġo doġariani.

¹⁸ Ġema boġono ġuriġuri. Ġai ribama ġai nuġama tu
veiareva Barau ġoiranai, ema ġema ura barana tu veg-
ubakau ai moġo baġana tanu. ¹⁹ Ġegu noġinoġi
barego lelevaġina ġomi ġemi ai tu boġono ġauġau, be
ġemi ai ma bana ġenoġoi-ġariġari.

²⁰ Maino Barauna na ġera Vereġauka Iesu tu betanu-
vanaġi vanaġini ginitaġo rarana ġenana ma evaġa-
maġuri ġenoġoiato. Iesu tu mamoe nari tarimana

baregona. ²¹ Mai maino Barauna na dagara namori
mabarari bene vinimi, ġena ura boġono veia ġana.
Ema kara ġia na eiaku-iaġirini dagarari Iesu Keriso ġe-
nana ġita nuġarai bene ġauvei-iaġiri. Mareva barego-
na tu ġia ġena bene iaġo mo vanaġivanaġi. Amen.

²² Tarikakagu mabarami, anoġimini, ġegu vevaġa-
naġi guruġari maiġeri boġono ġabi-raġeri ma nuġami
namori ġesi; korana fefa tu kubina moġo batorea.

²³ Au aurani navaġa-ribami, ġita tarikakara Timoteo tu
dibura numana na beġe tuġu-vaġia. Bema ġia bema
raġasi-ġarimoġini tu, tauma ruarua baġa iaġosini ġi-
taġitami.

²⁴ Ġema vevaġa-namo ġemi veġorikau tarimari ema
Barau ġena tarimarima veaġari mabarari boġono
viniri. Itali tarimari na maki ġemi vevaġa-namo beġe
tuġu.

²⁵ Barau ġena namo e varevare-bara mabarami ġemi
ai bene tanu.

IAKOBO

Iakobo (o Iames) vaġa-foforina guruġari

Mai fefa tu Iakobo (o Iames), Iesu tarina, na etoreato. Ġia tu Ierusalemekalesia ġorikauna tarimana ta. Mai fefa etoreato laġanina tu 45 ma 49 fakari nuġanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai.

Mai fefa etoreato korana tu, 1) Heberu ekalesiari veribaġani ema meto baregori ġeġoitaġoto-ġoi nai, nuġari bene vaġa-gwaġiġiri etato; 2) Heberu ekalesiari vefakari ai tu veiġa ema maġuri asi roroġotori tari ġeġorato-ġoi, naima moġeri bene vei-roroġotori ġana uranai; 3) Heberu ekalesiari bene kira-varari, veġabidadama korikorina tu veiġa namori na bevaġa-foforiani.

Iakobo na mai fefa tu maiġesi eboioġaiato:

1. Veġabidadama veribaġani na betovo-naġiani ema bevaġa-foforiani - karoa 1:1-18
2. Veġabidadama ġera ġauvei e veiġa na bevaġa-foforiani - karoa 1:19-2:26
3. Veġabidadama ġera guruġa na bevaġa-foforiani - karoa 3
4. Veġabidadama Barau korana-iaġina maġurina korikorina na bevaġa-foforiani - karoa 4-5

1 Au Iakobo (o Iames), Barau e Vereġauka Iesu Keriso ġeri vetuġunaġi tarimagu, ġeguna mai fefa eiaġosini, ġomi Isaraela doġoromi gabanana ruarua (12) tanobara boruri ai ġotanu-lausilausini ġemi ai. Avaġa-namomini.

Veribaġani ġenana veġabidadama bekokoreni

² Tarikakagu mabarami, veribaġani irauirau boġo ġoitaġorini nai, boġono iaku-iaġiri moġo. ³ Korana ġomi ribami, veribaġani na ġemi veġabidadama etovonaġirini nai, kokore ema vevaġa-gwaġiġi evaġa-ġorari ni. ⁴ Benamo kokore ema vevaġa-gwaġiġi ġemi ai bene barego-korikori, be ġemi ai maki kerere ta asi bene tanu e vetoukau ta maki asiġina, ema dagara tai asi boġono rabu.

⁵ Senaġi bema ġomi fakami ai ta asi iaunegana nai tu, Barau bene noġia, ġia na beviniani, korana Barau tu nuġana mabarana ema nuġana ma iakuna ġesi ġia ġenoġiani tarimari mabarari evinirini. ⁶ Senaġi enoġini nai tu veġabidadamai moġo bene noġi, nuġana asi bene daradara. Korana eiauvo-iauvoni tarimana tu davara ureurena iavara na ekwari-iaġo kwari-iaġomiani kavana. ⁷ Moġesi tarimana tu bene riba, ġia Vereġauka ġenana dagara ta tu asi bedoġariani.

⁸ Etuġamaġi-ruaruani tarimana tu ġena ġauvei mabarari ai asi eruġa-gigitarini.

Asi ġena-ġana tarimana ema ma ġena-ġana tarimana

⁹ Tarikaka ta asi ġena e asi ġana tu bene iaku, korana Barau ġenai ġia tu barego. ¹⁰ Ema ma ġena ma ġana tarimana maki bene iaku, Barau na betore-variġoani neganai. Korana berekwa-rekwani boġa veraverari kavana. ¹¹ Ġaro emaraġeni nai, ekirini gugurana na ġauġa etunu-maraiani, benamo veraverana eketovaġini, ġitaġitana marevana ekorini. Ġena-ġana vovo-

ka tarimana maki moġesina kavana berekwa-rekwani ġena taġa ġauveiri iaġoviniri nuġanai.

Vetovonaġi ema veribaġani ainana eiaġomani

¹² Veribaġani nuġari ai evevaġa-gwaġiġini tarimana tu bene iaku, korana mo vetovonaġi bekorini nai, roġo beruġa-taġoni tu maġuri koronana beġabiani. Mo maġuri tu Barau na ekiraġi-toreato ġia ġeura-viniani tarimari ġeri. ¹³ Bema tarima ta veribaġani edoġariani nai, asi bene kira, "Mai veribaġani tu Barau ġenana eiaġomani." Korana Barau tu veiġa rakavari na asi beġe tovo-naġiani riba, ema ġia na tarima ta maki asi eriba-ġaniani. ¹⁴ Senaġi tarimarima veribaġani edoġariani tu bema ġia eveġwa-veġitani, benamo tuġamaġi rakavari na nuġana ġeġaniani, ġeġofaiani. ¹⁵ Ġena ura rakavari na nuġana ġevaġa-vonuani, benamo rakava ġevaġa-ġoraiani. Ema rakava etubu-baregoni nai tu mase evaġa-ġoraiani.

¹⁶ Tarikakagu namomi, ta na asi bene ġofami. ¹⁷ Vevaġa-ġauna dagarari namori mabarari ema varevare roroġotori dagarari mabarari tu tuġuna na ġeiaġo-manai, Mama Tamana, guba mamana eveiato Barauna, ġenana ġemariġoni. Guba mamana eirauni, senaġi ġia tu asi eirauni o mukuna na maki asi eġabiani. ¹⁸ Ġia tauġena ġena urai moġo ġena guruġa moġonina ġenana evaġa-maġurirato, korana tarimarima ema ġemaġurini dagarari tari ġimana na eveirito dagarari mabarari fakari ai bitana guine ġana.

Seġaġi e veiġa

¹⁹ Tarikakagu namomi, maiġa tu boġono ribaia: Ġomi tata guruġa seġaġi-seġaġiri ai boġono ġarimoġi, senaġi guruġai boġono veġabitari, ema asi boġono baru-ġariġari. ²⁰ Korana tarimarima ġeri baru ġerina Barau ġena veiġa roroġotori asi beġe foforini. ²¹ Moġa lorinai maġuri rakavari ema veiġa mirori mabarari

boĝono fitoĝari. Barau na nuĝami ai evaroato guruĝana boĝono ĝabi-raĝea ma manaumi ĝesi. Korana mani guruĝa na bevaĝa-maĝurimini riba.

²² Ĝena guruĝa tu asi boĝono seĝaĝiri moĝo, senaĝi ĝoseĝaĝirini guruĝari tu ĝemi veiĝai boĝono vaĝa-foforia, tauĝemi boĝo veĝofani garina. ²³ Deikara Barau ĝena guruĝa eseĝaĝiani moĝo, senaĝi veiĝana tu asi eveiani tu veĝia ai tauĝena ĝoirana eĝitaiani kavana. ²⁴ Tauĝena veĝiai eveĝitani, benamo eraka-veĝitani nai tu ma evetuĝa-rekwani ĝia vetoĝana tu aiĝesina. ²⁵ Senaĝi deikara taravatu namo vedaureana, tarimari ma ĝeri rakava eruĝa-vaĝirini taravatuna, eĝita-ginikauani, eseĝaĝi-vanaĝi vanaĝiani ema asi eseĝaĝi-taĝuini, senaĝi ĝena veiĝai evaĝa-foforiani, ĝia tu Barau na ĝena ĝauvei mabarari nuĝari ai bevaĝa-namoani.

²⁶ Bema tarima ta tauĝena evekiraĝini tu Barau ekorana-iaĝiani etoni, senaĝi meana tu asi enariani, mani tarima tu tauĝena moĝo eveĝofaĝofa-iaĝini ema Barau korana-iaĝina veiĝana maki asi tauna. ²⁷ Ĝita Tamara Barau na ekalesia tarimana namo vedaureana e moĝonina maiĝesi etuĝamaĝiani: Gara e vabu ĝeri taĝitaĝi ai eĝita-ĝaurini ema tauĝena evenarini tano-bara mirona na bevemironi garina.

Ekalesia mabarari tu ilaila moĝo

2 Tarikakagu mabarami, ĝera Vereĝauka Iesu Keriso mamana e seĝukana tu barego, ĝia ĝo-vaĝa-moĝoniani tarimami, tarimarima mabarari boĝono ĝabiraĝe-ilailari, dia ĝeri vetoĝai boĝono ĝabi-raĝeri. ² Bema tarima ta, ĝimana ma golo aĝevana e ĝena dabuĝa maki irau moĝo, bema raka-toĝani ĝemi vegogo nuĝanai, ema asi ĝena-ĝana tarimana ta ĝena dabuĝa tu kitakata bema raka-ĝurani. ³ Benamo ĝomi na dabuĝa ma marevana eveiani tarimana tu boĝo gubakau-baregoani, benamo boĝo vaĝa-guruĝaiani, boĝo kirani, "Mai tanutanu namonai noma tanu," a asi ĝena-ĝana tarimana tu boĝo kiraiani, "Iomonai noa ruĝa," o, "Mai kurabo ai noma tanu au kwakugu korana." ⁴ Moĝa ĝenana ĝomi tu tauĝemi moĝo ĝovevaĝa-irauni ema vevaĝa-maoro maki ĝoveiani ĝemi tuĝamaĝi rakavari ĝerina.

⁵ Ĝoseĝaĝi, tarikakagu namomi, Barau na mai tano-barai asi ĝeri asi ĝari tarimari eĝabi-viriĝirito, veĝabidadama na beĝene vonuvonu-raĝe, ema ĝena Basileia beĝene ĝabia uranai. Mo Basileia tu Barau na ekiraĝi-toreato, ĝia ĝeura-viniani tarimari moĝo beĝe raka-toĝani. ⁶ Senaĝi ĝomi na asi ĝeri ema asi ĝari tarimari tu ĝoĝita-ĝuiraiĝirini. Dei na ĝomi evaĝa-rakavamini, ema einu-iaĝomini Kota gabuna ĝana? Ma ĝeri-ĝari tarimari maniĝesi ĝeveini, ene? ⁷ Ĝia na mani ara namona, ĝomi na ĝovaĝa-moĝoniani tarimana arana Keriso, ĝekiraĝi-rakava rakavaiani.

⁸ Dagara namona tu maiĝa: Barau ĝena Basileia taravatuna boĝono korana-iaĝia, Buka Veaĝai ĝetoreato maiĝesi ekirani, "Sevimu tarimana bono ura-vinia tauĝemu oveura-vinini kavana." Maniĝa ĝokorana-iaĝi korikoriani nai tu maorona ĝoveiani. ⁹ Senaĝi bema

ĝomi na tarimarima ĝeri vedabuĝa o dagi ilailari ai moĝo ĝoĝabi-raĝerini nai, ĝomi tu rakava ĝoveiani, ema taravatu na maki ekiramini, ĝomi tu taravatu ĝokira-fitoĝaiani tarimami. ¹⁰ Korana mo deikara na taravatu mabarana ekorana-iaĝiani, senaĝi sebona moĝo eketoni, ĝia na taravatu mabarana ekira-fitoĝaiani. ¹¹ Korana mo Barau sebona ekirato, "Asi bono veĝura-vanaĝi," ma ekirato, "Asi bono vaĝivaĝi." Moĝa lorinai bema ĝoi asi boveĝura-vanaĝini, senaĝi bovaĝi-vaĝini nai, ĝoi tu taravatu okira-fitoĝaiani tarimamu. ¹² Ĝoguruĝani ema veiĝa ĝoveirini nai, Barau ĝena taravatu boĝono tuĝamaĝia, korana mo tu ma seĝukana tarimarima ĝeri rakava ĝerina beruĝa-vaĝirini. Moĝa maki bea vevaĝa-maoro vinimini. ¹³ Deikara tarimari ma asi evetuĝa-ĝwarini tu, Barau na maki ĝia asi bevetuĝa-ĝwaiani ĝena Kota baregona ĝaronai. Senaĝi deikara ta na tarimarima evetuĝa-ĝwarini, Kota garina asi bene vei, korana vevetuĝaĝwa na vevaĝa-maoro evanaĝiani.

Veĝabidadama ma veiĝana

¹⁴ Tarikakagu mabarami, tarima ta bekirani, ĝia tu ma ĝena veĝabidadama, senaĝi bema ĝena veiĝa na asi evaĝa-moĝoniani nai, kara namona bevaĝa-ĝorai? Mo veĝabidadama na bevaĝa-maĝuriani riba ba? ¹⁵ Vaĝa-ilailana, bema tarikaka tauna ta o vavinena ta asi ĝena dabuĝa ema asi ĝana ĝaniĝani. ¹⁶ Benamo ĝomi ta na bokiraiani, bokirani, "Ma nuĝa namomu ĝesi noiaĝo. Bono veseĝo, be asi bene naguremu e bono ĝanimase-ginikau!" Senaĝi tauĝanina eura-vinirini dagarari tu asi oviniani, ĝena namo tu kara?

¹⁷ Veĝabidadama maki moĝesi, bema veĝabidadama ĝereĝana moĝo ema veiĝana asi evaĝa-foforiani nai tu mase, asi tauna.

¹⁸ Senaĝi tarima ta ma bekirani, "Ĝoi tu ma ĝemu veĝabidadama, senaĝi veiĝa tu au ĝegu ai." Benamo au ĝegu vevaĝa-vese tu iniĝesi, "Ĝemu veĝabidadama naĝitaia. Kamara dabarai bovaĝa-ĝitaguni bema veiĝa asi evaĝa-foforiani nai? Senaĝi au ĝegu veĝabidadama tu fofori, ĝegu veiĝa na evaĝa-ĝitamuni." ¹⁹ Ĝoi na ovaĝa-moĝoniani, Barau tu sebona moĝo. Namoi! Senaĝina iauka rakavari na maki ĝevaĝa-moĝoniani, benamo ĝeĝoĝo-ĝoĝorini korana ĝegarini. ²⁰ Ĝoi babo! Ĝoi ourani tauna korikori noĝitaia veĝabidadama veiĝana asi evaĝa-foforiani tu asi tauna. ²¹ Ĝita senera Aberahamo tu kamasi nai Barau na evaĝa-moĝoniato ĝia tu veiĝa iobukaiobuka tarimana? Ĝia tu ĝena veiĝa na natuna Isako fata veaĝa iatanai Barau evarevare-viniato. ²² Be oĝitaiani, ĝia ĝena veĝabidadama ema ĝena veiĝa tu ĝeĝauvei-vegogoto; ĝena veĝabidadama tu ĝena veiĝa na ĝevaĝa-moĝoniato. ²³ Benamo Buka Veaĝai ĝetoreato guruĝana emoĝonito, maiĝesi ekirani, "Aberahamo na Barau evaĝa-moĝoniato, benamo Barau na eĝabi-raĝeato ĝia tu vei-iobukaiobuka tarimana." Ema Barau na maki ekiraĝi, ekirato, "Au ĝatagu." ²⁴ Ĝoĝitaiani, tarimari ma tu ĝena veiĝa na Barau na eĝabi-raĝeani, dia ĝena veĝabidadama ĝenana moĝo.

²⁵ Rahaba mata-boraġa vavinena maki moġesi. Ġia tu ġena veiġa ġenana Barau na eġabi-raġeato. Isaraela rivirivi tarimari ġena numai eġabi-raġerito ema dabara boruna ma etuġu-rosirito. ²⁶ Vaġa-ilailana tauġani asi iaukana tu mase, veġabidadama maki moġesi, bema asi veiġana tu mase.

Murumi boġono nariri

3 Tarikakagu mabarami, ġomi ġutuma tu vevaġa-riba tarimami ai asi boġono iaġo. Korana ma ribami, Barau ġena Kota ġaronai ġia na ġai, vevaġa-riba tarimama, ġema veiġa tu bevetau-ġitakaurini, dia ekalesia tarimari tari kavana. ² Ġita mabarara ġaro ġutuma kerere taveini. Senaġi bema tarima ta kerere ta asi eveiani ġena guruġai nai, ġia tu asi vetoukauna ema tauġanina mabarana benariani riba. ³ Hosi bokanai taritari aurina tatore-toġaiani, korana taurani bene seġaġira; moġesi tauġanina mabarana bita tariani riba. ⁴ Lagatoi ġotuġamaġia: Asikeikeina, iavara baregona na vau ekwari-ragaiani, senaġi tarina tu misina korokoro. Mo tari misina korokorona na etariani tarimana ġena ura gaburi mabarari ġana etariaġoani. ⁵ Moġa ilailanai mea makina: Misina korokoro, senaġi dagara baregori eveiavi-iaġirini.

Boġa maki aiġa baregona, senaġi karava misina na beġara-ġosiani. ⁶ Mea maki karava kavana. Tauġanira mabarari fakari ai ġia tu rakava gabuna tauġanira mabarana evaġa-miroani. Tauġanira ema iaukara evaġa-rakavarini. Ġera tanu dabarari mabarari mea na bevaġa-kerererini riba, korana ġia tu karava kavana ġita eġararani. Mo karava tu eġara-vanaġi vanaġini gabuna na eġabini. ⁷ Tarimarima tu vevaġa-marana ma ribana, ema ġemaġurini dagarari irauirau maki mabarari evaġa-maranarini e evaġa-maranarito-ġoi ilailana manu, mota, davara dagarari, ema boġa bairi maki. ⁸ Senaġi tarima ta na mea tu roġosi roġo bene vaġa-maranaia. Ġia tu rakava ema asi vaġa-maranana, vevaġa-mase nanuna rakavana na evonuvonu-raġeto. ⁹ Ġita meara na ġera Vereġauka ema Tamara tavaġa-namoani, ema meara na maki Barau na ġia vetoġana kavana eveirito tarimarimari tavaġa-rakavarini. ¹⁰ Mo muru sebona na vevaġa-namo guruġari ema vevaġa-rakava guruġari ġeraka-vaġini. Tarikakagu mabarami, maniġesi veiġa asi bene ġora. ¹¹ Nanu gurina sebona na nanu ma mamina ema nanu mamakina asi beraka-vaġini, ene? ¹² Tarikakagu, figi ġaunai olive asi beġwani ema olive ġaunai maki figi asi beġwani. Moġa ilailanai damena nanuna na ġaruka nanuna asi beraka-rosini riba.

Barau ġenana eiaġomani iaunegana

¹³ Deikara ġomi fakami ai tu ma iaunegana ema etuġamaġi-fakani? Ġena maġuri namori na bene vaġa-moġonia, ema ġena veiġa namori bene veiri ma iaunegana e manauna ġesi. ¹⁴ Senaġi bema ġomi nuġami ai mama, baru, ema veiavi ġetanuni nai, asi boġono kira, "Ġai tu ma iaunegama!" Moġesina ġomi na guruġa

moġonina ġokure-toġaiani. ¹⁵ Mani iaunega tu dia guba na o Barau ġenana ġemariġoni, senaġi ġia tu tanobara ġena, tarimarima nuġari na ġemaraġeni ema iauka rakavari ġerina ġeiaġomani. ¹⁶ Korana mama ema veiavi ġetanuni gaburi tu daradara etanuni, ema veiġa rakavari mabarari maki ġetanuni. ¹⁷ Senaġi guba na eiaġomani iaunegana tu asi mirona e asi vetoukauna ta. Beġabi-raġeani tarimana ġena veiġa tu maiġa: Maino, garo-namo, veġata. Ġia tu ma ġena vevetuġaġwa ema ġwaġwana maki namori. Veira-veira ema vei-ġofakau asi ribana. ¹⁸ Maino ai ġetanuni tarimari tu noġa moġo varovaro ġueri ġevaroni kavana. Maino na veiġa namori ġutuma evaġa-ġorarini. Moġeri veiġa namori tu tarimarima ġeri maġuri ai ġefoforini noġa kwakwa ġaronai dagara namori ġedoġaririni kavana.

Tanobara veġatana

4 Vevaġi e vevane ġomi fakami ai tu kara na ġevaġa-ġorarini? Mani tu ġemi ura rakavari nuġami ai tauġeri tata ġevevaġini ġerina ġeiaġomani. ² Dagara kota ġourani, senaġi asi ġoġabirini, benamo ġovaġi-vaġini. Dagara kota ġouravini-rakavarini, senaġi asi ġodoġaririni, benamo ġovevaneni e ġovevaġini. Ġoura-vinirini dagarari asi ġodoġaririni, korana Barau asi ġonoġiani nai. ³ Ema ġonoġinoġini maki asi ġoġoitaġoni, korana ġemi tuġamaġi tu rakava; ġourani kara ġonoġirini dagarari tu ġereġami na boġono ġaunari.

⁴ Ġomi veġuravanaġi tarimami, (Barau ġenana ġoveġitato tarimami)! Ġomi asi ribami tanobara ġesi boġo veġatani tu Barau asi boġo ura-viniani? Deikara eurani tanobara ġesi bene veġata etoni tarimana na tu Barau evetari-viniani. ⁵ Buka Veaġai guruġa ta tu maiġesi ekirani, "Barau na ġita nuġarai etoreato Iauka Veaġana eura-rakavani, ġia na bene guine-iaġira." Ġomi ġotuġamaġini mo guruġa ġetore-kavaiato?

⁶ Senaġi Barau ġena varevare-bara tu barego ġita ġerai. Moġa lorinai ġena Buka Veaġai maiġesi ekirani, "Eveiavini tarimana tu Barau na etore-veġitaiani, a manau tarimana tu ġena varevare-bara eviniani."

⁷ Moġa lorinai boġono vevaġa-manau, Barau gabure-nai boġono tanu. Satani boġono kira-ġoia, benamo ġomi ġemi na beraga-kwareġani. ⁸ Barau ġenai boġono raka-kavi, benamo ġia maki ġomi ġemi ai beraka-kavini. Ġimami boġono ġuriġiri, ġomi rakava tarimami! Nuġami boġono iarevari ġomi tuġamaġi ruarua tarimami! ⁹ Boġono dabara-doko, boġono nuġa-midigumidigu, ema boġono taġi. Ġemi riki tu nuġa midigumidigu ai bene iaġo, ema ġemi iaku tu nuġameto ai bene iaġo! ¹⁰ Vereġauka ġoiranai boġono tutuġu-tari, benamo ġia na bene ġabi-vaisimi.

Asi boġono vekira-rakava

¹¹ Tarikakagu mabarami, ġomi tata asi boġono vekira-rakava. Deikara na tarikakana ta ekira-rakavaiani o vevaġa-maoro evei-viniani tu Barau ġena taravatu eki-

ra-rakavaiani ema vevaġa-maoro ovei-viniani. Bema ġoi na taravatu vevaġa-maoro ovei-viniani nai, ġoi na tu asi okorana-iaġiani, senaġi vevaġa-maoro tarimanei oiaġoni. ¹² Barau ġereġana moġo tu taravatu eviniriġoni e vevaġa-maoro evinini tarimana. Ġia ġereġana moġo ma seġukana bevaġa-maġurini ema bevaġa-rakavani. Ġoi tu deikara, be sevimu tarimana vevaġa-maoro ovei-viniani?

Asi boġono veiavi o vekokoroku

¹³ Ġoseġaġi, ġomi deikara maiġesi ġokirani, "Toma o boinani ġita tu bita iaġoni mai taoni o iomo taoni ġana. Monai laġani sebna bita tanuni, benamo bisinesi bita ġwa-raqaiiani, moni asi gadara bita doġarini." ¹⁴ Ġomi asi ribami ġemi maġuri boinani tu kamasi bevetoreni. Ġomi ġemi maġuri tu kara? Ġomi tu goġu kavana, ebere-rosini negakotuna, benamo ma erekwarekwani. ¹⁵ Ġomi tu maiġesi boġoro kira, "Bema Vereġauka beurani nai tu bita maġurini ema maiġesi o moġesi bita veini." ¹⁶ Senaġi ġomi tu ġovevaġa-raġeni ema ġoveiavini; moġesi vevaġa-raġeri tu rakava. ¹⁷ Moġa lorinai, kamara tarima ma ribana, ġia na veiġa namona bere veia dagarana, senaġi asi eveiani nai, ġia tu veiġa rakava tarimana.

Farefare ġutuma tarimami lorimi boġono vetore

5 Ma ġemi farefare ġutuma tarimami, ġoseġaġi! Boġono taġi, boġono taġi-koġokoġo, korana midigumidigu asikeikeina ġemi ai mani eiaġomani. ² Ġemi farefare mabarari tu beġe boraġa, ema ġemi dabuġa tu faro na beġe ġaniri. ³ Ġemi golo ema ġemi silva tu beġe lala-lala o rasta. Mo lala-lala na tu ġomi bekiraġi-rosimini, ema viriġomi beġanirini karava kavana. Mai ġaro dokori ġana ġemi taġa ġosenurito. ⁴ Ġoseġaġi, ġemi vamokai ġeġauveito tarimari ġomi na voiri asi ġovinirito. Ġeri nuġa-vekwaraġi ġoseġaġi! Mo ġemi ġaniġani ġevaġa-vegogorito tarimari ġeri taġi tu varau Iaru-korokoro Vereġaukana na bea seġaġia. ⁵ Ġomi ġemi maġuri mai tanobarai tu taġai e iaku verere nuġanai, ema ġoġoreġore-rakavani. Boġo ġanimase ema boġo goba-rakava, vaġivaġimi ġarona tu varau bevotu. ⁶ Ġomi na asi ġeri rakava tarimari ġovaġa-daġa-kavarito ema ġovaġi-maserito, ġia na asi ġeġabi-iaunaġimito.

Vevaġa-gwaġiġi ema ġuriġuri

⁷ Tarikakagu mabarami, boġono vevaġa-gwaġiġi bene iaġo mo, Vereġauka bene iaġoma. Iaraġa tarimana ġoġitaia, evaġa-nogani, ġena vamokai varovaro dagarari tauri namori enaririni, evevaġa-gwaġiġini eiaġoni mo, ġura guinena e ġura ma beragu-gabini

ġurana eraguni. ⁸ Ġomi maki boġono vevaġa-gwaġiġi. Nuġami beġene kokore, korana Vereġauka ġena iaġoma maki varau bekavinaġi.

⁹ Tarikakagu mabarami, tauġemi fakami ai asi boġono verori-tore, Barau na vevaġa-maoro bevinimini garina. Ġoseġaġi, Kota eseġaġini tarimana tu varau ġatama-bokai eruġa-taġoni. ¹⁰ Tarikakagu mabarami, Vereġauka arantai ġeguruġato-ġoi peroveta tarimari ġotuġamaġiri. Ġeri midigumidigu nuġari ai ġevevaġa-gwaġiġito-ġoi. Ġomi maki moġesi boġono vevaġa-gwaġiġi. ¹¹ Ġoġitaiani, ġita na tavaġa-raġerini, korana ġevevaġa-gwaġiġito nai. Iobu ġena vevaġa-gwaġiġi varina tu ġoseġaġiato, ema ġomi ma ribami, Vereġauka na kamasi dokonai voina namona eviniato, korana Vereġauka ġena veuravini ema ġena vevetuġaġwa tu barego vedaurea.

¹² Tarikakagu mabarami, dagara barego vedaureana tu maiġa: Guruġa gwaġiġiri na asi boġono kiraġi-tore ġemi guruġa vaġa-moġoniri ġana. Guba o tanobara o dagara boruna ta arantai asi boġono kiraġi-tore. Bema "Oi" ġotoni nai tu, oi moġo boġono si, a "Asiġina" ġotoni nai maki, asiġina moġo boġono si. Moġesi tu Barau na asi bekiramini ġomi tu kerere.

Ġuriġuri ma seġukana

¹³ Ġomi fakami ai ta emidigumidiguni ba? Bene ġuriġuri. Ta eiakuni ba? Barau vaġa-raġena mariri bene ġabi. ¹⁴ Ta ekeveni ba? Ġia tu ekalesia ġeġori-kauani tarimari vetuġuri bene vei, beġenema ġuriġuri ġia iatanai ema diġa na beġenema daua Vereġauka arantai. ¹⁵ Benamo ġauġau ma veġabidadamari ġesi nai tu, keve tarimana benamoni. Barau na ġena keve bevaġa-namoani, ema bema rakava eveito nai, ġena rakava betuġamaġi-fitoġarini. ¹⁶ Moġa lorinai, ġemi rakava karomi tata ġeri ai boġono kiraġi-foforiri, ema tata ġeri boġono ġuriġuri, be ġemi keve na boġono namo. Barau ġena ura eveirini tarimana ġena ġauġau tu seġuka rakava. ¹⁷ Elia tu tarimarima ġita kavana. Ġia eġuriġuri-gwadagwadato ġura asi bene ragu ġana, benamo tanobarai ġura laġani toitoi (3) ma ġue imaima sebna (6) asi eraguto. ¹⁸ Ma eġuriġuri-ġenoġoito, benamo guba evekeo-fakato, ġura ma eraguto; benamo tano na ġaniġani ma evaġa-ġoraiato.

¹⁹ Tarikakagu mabarami, bema ġomi ta Barau ġena guruġa moġonina ġenana beraka-veġitani, benamo ta na ma bea ġori-ġenoġoiani nai tu, veiġa namona beveiani. ²⁰ Boġono riba, deikara na veiġa rakava tarimana ġena dabara ġeġevana na eġori-ġenoġoiani nai tu, ġia na mo veiġa rakava tarimana iaukana mase ġenana evaġa-maġuriani, ema rakava ġutuma maki Barau na etuġamaġi-fitoġarini.

1 PETERO

1 Petero vaġa-foforina guruġari

Petero tu kone ai maina tarimana, ma ġia tu Iesu ġena mo mero gabanana ruarua (12) nuġanai maki. Mai fefa Petero na tu betaġu Romai etoreato laġani 62 ma 64 fakari nuġanai ta. Mo tu Iesu maki emaseto murinai vau. Siri baregori mai fefai tu karoa 1:7; 4:12-13.

Mai fefa etoreato nuġanai ġia ġena ura tu Iuda ekalesiari ema irau bese ekalesiari 1) bene vaġa-kokoreri, be tarimarima na ġevaġa-midigu midigurito-ġoi nuġanai beġene ruġa-gwaġiġi; 2) ġoirai veribaġani baregori beġe raga-ġoitaġorini moġeri ġana erovina-torerito; 3) ġoirai Barau ġena mareva baregona ġeġoira-taġoani moġa ġeri evaġa-foforiato; 4) bene launaġiri, be ekalesia ġauveiri korikori beġene veiri.

Petero na ġena fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Barau ġena vevaġa-maġuri ma ekiraġi-variġu-ġoiato - karoa 1:1-2:10

2. Midigumidigu nuġanai aiġesina beġene tanu - karoa 2:11-4:11

3. Midigumidigu nuġanai ġeri veiġa ġobiri beġene toreri - karoa 4:12-5:11

1 Au Petero, Iesu Keriso ġena apostolo taugu, na mai fefa atore-iaġosiani. Ġomi, Barau ġena ġabi-viriġi tarimami, ġemi gabu korikori ġoraga-kwanerito, toma tu Ponto ai, Galatia ai, Kapadokia ai, Asia ai, ema Bitinia tano boruri ai ġotanu-lausilausini tarimami ġemi ai. ² Ġomi tu Barau, ġita Tamara, na eriba-guinemito ema eġabi-hidimito, ġena tarimarimai boġo iaġoni. E ġia Iaukana na evaġa-veaġamito korana tu, Iesu Keriso boġono seġaġi-vinia ema ġia rarana na bene ġuriġimi ġana, be veiareva boġono tanu Barau ġoiranai.

Barau ġena varevare-bara ema maino na bene vaġa-vonuvonu-raġemi.

Maġuri vanaġivanaġi

³ Barau, ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso Tamana, sivaġa-namoal Korana ġena vevetuġaġwa barego vedaureana lorinai, maġuri variġuna ġita evinirato, Iesu Keriso mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato ġenana. Mai veiġa ġenana ġita nuġara tu maġuri vanaġi-vanaġi tatuġamaġi-kauani dagarana na evaġa-vonurini. ⁴ E Barau na ġena tarimarima ġeri etore-rogoani vevaġa-namo baregona, bitana ġabia dagarana, tu ġoirai taġjita-iaġoani. Barau na gubai etore-rogorini ġomi ġemi, korana monai tu asi beġe boraġani, asi beġe rakavani, e asi beġe verumuni. ⁵ Ġomi tu ġemi veġabidadama dainai Barau seġukana na eġita-ġaumi-ni, beiaġoni mo, ġia na varau erovina-toreato vevaġa-maġurina nega magonai bevaġa-foforiani, matami na boġo ġitaiani e boġo ġabiani.

⁶ Ġomi toma kotunai tu midigumidigu barego ġoġanini, korana veribaġani irauirauri ġoġoitaġoni bene. Senaġi ġemi iaku tu bene barego-lelevaġi, korana Barau ġena vevaġa-maġuri boġo ġabiani bene. ⁷ Maiġeri veribaġani irauirauri ġeiaġomani tu, Barau na ġomi ġemi veġabidadama etoto-iobuka iobukarini,

korana Iesu Keriso befoforini ġaronai tu, Barau ġenana vevaġa-raġe e mareva namona ema vegubakau boġo doġariani. Golo karava na evaġa-namo vedau-reaiani ma voina evaraġe-lelevaġini, senaġi ġomi ġemi veġabidadama voina tu ma varaġe lelevaġi. ⁸ Ġomi na roġosi roġo maki ġoro ġitaia, senaġi ġoura-viniani. Initoma maki asi ġoġitaiani, senaġi ġoġabidadama-viniani ema iaku na ġovonu-vonu-raġeni. Ġemi iaku maki asi tau kirari vaġa-namona ta. ⁹ Korana Keriso ġenai ġoveġabidadamani voina tu, ġomi vevaġa-maġuri ġoġoitaġoni.

¹⁰ Mai vevaġa-maġuri maiġa tu peroveta tarimari na ġevetau-ġinikau ġinikauato, ema ġia na ġekiraġi-tore guineato, mai varevare dagarana tu Barau na ġomi bevinimini, (Keriso beiaġomani ġaronai). ¹¹ Beiaġomani ġarona e kamasi beiaġomani beġene ribaia ġana ġetuġamaġi-vekwaraġito-ġoi. Mo negai Keriso Iaukana tu ġia nuġari ai eġauveito-ġoi ema ekiravararito-ġoi, Keriso tu ġena midigumidigu bevevaġa-gwaġiġi-iaġiani, ma moġa murinai vau ġia marevana baregona beġabiani. ¹² Barau na peroveta tarimari evaġa-ribarito, ġia na mo vari ġeġobata-iaġiato-ġoi tu dia ġia tauġeri ġeri namo ġana, senaġi ġomi ġemi. Korana ġia na mo dagara, ġekiraġirito dagarari, tu toma ġena vetuġunaġi tarimari na Vari Namona ġevari-fiuani guba na etuġu-mariġoato Iauka Veaġana seġukanai, be ġoseġaġini. Maiġeri dagara tu aneru maki ġeri ura baregona beġene ribaia.

Boġono vevaġa

¹³ Moġa lorinai, nuġami beġene veiareva, boġono vevaġa-gwaġiġi. Iesu Keriso befoforini ġaronai Barau na bevinimini varevarena ġenai, nuġami mabarana ġesi boġono torea. ¹⁴ Barau natunai ġoiaġoto nai, ġia boġono seġaġi-vinia. Barau asi ribami negari ai tauġani ġena ura rakavari na ġeġori-ġeġevamito-ġoi

veiġari asi ma boġono vei-ġenoġoiri. ¹⁵ Senaġi ekeamito Barauna tu veaġa, ilailanai ġomi maki boġono veaġa ġemi veiġa mabarari nuġari ai. ¹⁶ Korana Buka Veaġa nuġanai etoreato, Barau ekirato, "Boġono veaġa, korana au tu veaġa."

¹⁷ Ġoġauġauni negari ai, Barau tu Tamami ai ġoki-raġiani, ma ġia na tarimarima mabarari tu dabara sebonai moġo evaġa-maoro vinirini, tata ġeri veiġa ilailari ai; moġa lorinai mai tanobarai roġo ġotanukau-ni nuġanai tu, Barau boġono gubakaua e boġono seġaġi-vinia. ¹⁸ Korana ma ribami, senemi ġeri maġuri rakavari ġomaġuri-iaġirito-ġoi ġerina Barau na evaġa-maġurimito ġinitaġo dagarana tu asi berakavani dagarana. Dia silva o golo kavari. ¹⁹ Senaġi evaġa-maġurimito ġinitaġo dagarana tu Keriso rarana, rara namo vedaureana, Barau ġena mamoe natuna rarana asi mirona e kererena. ²⁰ Ġia tu Barau na tanobara roġosi bere veia neganai veġata, eġabi-viriġiato. Senaġi ġita vaġa-maġurira ġana mai nega gabiri ai ema vaġa-foforiato. ²¹ Ġia bakunai Barau ġoġabadadama-viniani. Barau na mase ġenana evaġa-variġisi-ġenoġoiato, e marevana baregona eviniato. Moġa lorinai ġomi na Barau ġoġabadadama-viniani, ema ġemi tuġamaġikau ġia ġenai ġotoreani.

²² Toma, ġomi na guruġa moġonina ġoseġaġi-viniato lorinai, tauġemi ġoveiarevato, ema karomi veġabadadama tauri ġesi moġoni ai ġoveura-vevinini. Moġa lorinai boġono veura-vevini ma nuġami mabarari ġesi. ²³ Korana ġomi tu ġomaġuri-ġenoġoito, tarima variġu geragerami ai ġoiaġoto, dia tama sina ġerina, ġia tu ġemaseni, senaġi Barau ġena maġuri guruġana, etanu-vanaġi vanaġini guruġana, ġenana evaġa-maġuri ġenoġoimito. ²⁴ Buka Veaġa ekirani kavana,

"Tarimarima mabarari tu reġi kavana, ġia marevari tu reġi ġwaġwana kavana. Reġi tu ġemaraini, ema veravera maki ġeketoni,

²⁵ senaġi Vereġauka ġena guruġa tu betanu-vanaġi vanaġini."

Mai guruġa tu Vari Namona ġomi ġemi ai ġevari-fiua-to.

Vereġauka tu maġuri forena, fore namo vedaureana

2 Moġa lorinai, tuġamaġi rakavari mabarari, e ġo-faġofa mabarari, e vemuriġoi mabarari, e mama, ema guruġa rakavari mabarari boġono fitoġa-kwareġari. ² Vau ġemaġurini mero keiri kavari boġono vei, vanaġivanaġi iauka ratana boka-kokena boġono boka-koke, be moġa niuniunai boġono barego e vevaġa-maġuri boġono ġabia. ³ Korana ġomi tauġemi na ġodoġariato, Vereġauka ġena namo tu aiġesina.

⁴ Vereġauka ġenai ġoiaġoma, ġia tu maġuri forena, tarimarima na ġefitoġaiato, korana asi ġena namo ta ġetato. Senaġi Barau na eġabi-viriġiato, korana fore namo vedaureana ġia ġoiranai. ⁵ Maġuri foreri kavana ġoiaġoma, be ġomi maki Barau Iaukana na Rubu Veaġai bene raga-iaġimi. Monai Rubu Veaġa vereri

veaġami ai boġono iaġo, ma Barau na Iesu Keriso bakunai eġabi-raġerini iauka varevareri, ġemi maġuri, boġono vinia.

⁶ Korana Buka Veaġa ekirani, "Au na fore namo vedaureana ta aviriġiato, ġia tu Sionai (o Ierusalem) duġu forenai avaġa-iaġoato.

Dei na ġia bevaġa-moġoniani tarimana tu asi bemaiakaiani."

⁷ Ġovaġa-moġoniani tarimami ġemi ai mai fore tu namo vedaurea, senaġi asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri ai tu,

"Numa ragaragana tarimari na asi ġeura-viniato nai ġefitoġaiato, ġekirato fore rakavana, dagarana tu fore mabarari fakari ai fore namo vedaureana, duġu forenai eiaġoto."

⁸ Ma toretore tai ekirani,

"Mai fore na tarimarima bevaġa-kake-naġirini, e bevaġa-ketorini forena."

Barau ġena guruġa asi ġeseġaġiato dainai, ġevekake-naġito, mo tu Barau na ekiraġi-guineato, moġesi beġe veiani.

⁹ Senaġi ġomi tu ġabi-viriġi besena, Kini ġena Rubu Veaġa veremi, bese veaġana, Barau ġena tarimarima. Eġabi-viriġimito, mukuna na ekea-rosimito, benamo ġena mama namo vedaureanai etoremto, korana tu ġia ġena veiġa namori boġono kiraġi-foforiri ġana.

¹⁰ Guinenai ġomi tu dia Barau ġena tarimarima, senaġi toma ġomi tu ġia ġena tarimarima. Guinenai Barau ġena vetuġaġwa tu asi ribami, senaġi toma ġia ġena vetuġaġwa ġodoġariato.

Barau ġena vetuġunaġi tarimari

¹¹ Ġatagu mabarami, anoġi-gwaġiġimini, ġomi tu tarima boru e tanukau tarimami mai tanobarai. Tauġani ġena ura rakavari asi boġono veiri, maniġeri na vanaġivanaġi ġomi iaukami ġevetari-vinirini.

¹² Senaġi Barau asi ribari tarimari ġoirari ai ġemi veiġa beġene namo. Beġe rori-toremmini, rakava-vei tarimami ai beġe kiraġimini, senaġi ġemi veiġa namori beġe ġitarini neganai, ġia na Barau beġe vaġa-raġeani, ġia na tarimarima bekota-vinirini ġaronai.

¹³ Vereġauka ġovaġa-moġoniani nai, gavamani ġeri taravatu mabarari boġono korana-iaġiri: Kini boġono seġaġi-vinia, korana ġia tu varaġe vedaurea. ¹⁴ E gavana tauri boġono seġaġi-viniri. Ġia na veiġa rakava tarimari beġene vaġa-rakavari, ema veiġa namo tarimari beġene vaġa-namori ġana eġabi-torerito. ¹⁵ Korana Barau ġena ura tu, ġomi ġemi veiġa namori na asi ribari tarimari ġeri guruġa babobabori boġono lautariri. ¹⁶ Kokore ai boġono tanu, be dagara ta na asi bene barubarumi, Keriso na eruġa-vaġirito tarimari kavana. Senaġi asi boġono kira, "Ġai tu maġuri namonai e fakanai ġatanuni, be veiġa rakavari baġa veirini tu asi kara ta." Asiġina. Barau ġena vetuġunaġi tarimami ai boġono tanu. ¹⁷ Tarima mabarari boġono

gubakauri. Karomi veġabidadama tarimari boġono ura-viniri. Barau boġono vaġa-raġea, e kini boġono gubakaua.

Keriso kwakuna gabunai boġono raka

¹⁸ Tuġu-rakaorakao tarimami asi voimi, ġitaġaumi tauri boġono seġaġi-viniri, moġoni ai boġono gubakauri, dia veġa-namo e garo-namo tarimari moġo, senaġi niara-niara tauri maki. ¹⁹ Korana Barau na eura-viniani veġana tu maiġa: Barau ġena ura ġokorana-iaġirini dainai, enabe asi ġemi rakavai beġe vaġa-midigu midigumini, senaġi boġo vevaġa-gwaġiġini. ²⁰ Ġemi rakava dairi ai beġe kwarimini ma boġo vevaġa-gwaġiġini, moġa ġena namo ġomi ġemi ai tu kara? Senaġi bema veġa namori ġoveini nuġanai beġe vaġa-midigu midigumini ma boġo vevaġa-gwaġiġini moġo, Barau ġoiranai tu namo eġabi-raġeani. ²¹ Ġomi tu moġesi boġono vei ġana, Barau na ekeamito. Korana ġomi daimi ai Keriso tauġena emidigu-midiguto, e ġia na mai vevaġa-ġita ġomi ġemi ai eraga-kwaneato. Moġa lorinai ġomi tu ġia kwakuna gabunai boġono raka. ²² Ġia na rakava ta asi eveiato, e ta na ġia muruna na ġofaġofa guruġana asi eseġaġiato. ²³ Ġeguruġa-rakava-viniato, senaġi guruġa rakavari na asi evaġa-voirito; ġevaġa-midigu midiguato neganai, vaġa-voi guruġari asi ekiraġirito. Ġia ribana, Barau tu vevaġa-maoro tauna iobukaiobukana, naima ġia ġimanai etoreato. ²⁴ Keriso tauġena tauġaninai ġita ġera rakava eġwa-raġerito satauro tuġuna ġana. Moġesi eveito tu, vei-rakava ġenai bitana mase, asi ma bitana vei-ġenoġoia, ema vei-iobukaiobuka ġenai bitana maġuri, Barau ġena ura bitana korana-iaġiri. Boġono tuġamaġi: Ġia manuġana dainai, ġoi onamoto. ²⁵ Ġomi tu rekwarekwa mamoei kavari ġoraka-taġui taġuito-ġoi. Senaġi toma ġomi tu iaukami nar-iġauna e ġitaġauna tauna Keriso na ma beġabi-ġenoġoimi.

Veġaraġo vavinemi ema taumi

3 Ġomi veġaraġo vavinemi maki moġesi, ġaraġomi gabureri ai boġono tanu. Moġesi boġo veini nai, tari ġaraġomi tu Barau ġena guruġa asi ġevaġa-moġoniani tauri, senaġi ġemi veġa namori na moġo nuġari beġabirini, benamo beġe vetuġamaġi-kurenai; a Barau ġena guruġa ta ġeri tu asi boġo kiraġiani. ² Korana ġemi veġa roroġotori ema ġemi vegubakau ġia ġeri ai beġe ġitarini tu namo. ³ Marevami ġenamo-vedaurea urari ai tauġanimi asi boġono vaġa-veraverari. Ilailana, ġuimi ġovei-iraurini, golo ġotoreni e dabuġa namori vedaureari ġoriġorini. ⁴ Asiġina, ġomi tu lorumi ġuturi neġi boġono vaġa-veraverari, asi beġe rakavani veraverari na, manau e nuġa-namo. Moġeri tu Barau ġoiranai dagara baregori. ⁵ Guinenai, ġita tubura ġatara ġeri negai maki vavine veaġari, Barau ġenai ġeveġabidadamato-ġoi vavineri, tu moġesi ġevevaġa-marevato-ġoi, e ġaraġori gabureri ai ġetanuto-ġoi. ⁶ Sara kavana, ġaraġona eseġaġi-viniato-ġoi; ġaraġona

tu “Ġegu vereġauka” etato-ġoi. Ġomi toma tu ġia natuna, bema ġemi veġa tu namo e kara ta garina asi ġoveini.

⁷ Ġomi tau maki ġaraġomi ġesi ġotanuni nai, boġono riba-ginikauri. Boġono riba, ġia tu asi fakosiri. Ġaraġomi boġono gubakauri, korana Barau na maġuri vanaġivanaġi tu ġia e ġomi bevarevare-vinimini. Moġesi boġono vei, be dagara ta na ġemi ġauġau-vegogo asi bene vaġa-rakavari.

Veġa namori ai bitana midigu-midigu

⁸ Guruġa vaġa-magona maiġa: Mabarami nuġami boġono vaġa-sebonari, boġono vevaġa-kava-vevini, e boġono veura-vevini tarikaka kavari. Boġono vevetuġaġwa-vevini e boġono marana. ⁹ Veġa rakavari e garo rakavari asi boġono vevaġa-voi-vevini, senaġi ġevaġa-rakavamini tarimari boġono vaġa-namori. Korana Barau na ekeamito tu moġesi boġono vei, benamo ġomi na maki ġena vevaġa-namo boġono ġabia.

¹⁰ Korana Buka Veaġa ekirani, “Deikara maġuri eurani e ġaro namori bene ġitari etoni tarimana tu meana bene naria, guruġa rakavari asi bene kiraġi, e muruna na ġofaġofa guruġari asi bene kiraġiri.

¹¹ Rakava bene raga-kwanea, veġa namori bene vei.

Maino bene vetaua nuġana mabarana ġesi.

¹² Korana Vereġauka na tu vei-iobukaiobuka tarimari eġita-ġaurini, e ġeri ġauġau eseġaġirini.

Senaġi vei-rakava tarimari tu Vereġauka na asi eura-vinirini.”

¹³ Veġa namori bouravini-baregorini nai tu, dei na ġoi bevaġa-rakavamuni? ¹⁴ Senaġi irau beġe vaġa-midigu midigumini ġemi vei-iobukaiobuka dairi ai nai tu boġono iaku. Tarima ta garina asi boġono vei, e asi boġono daradara. ¹⁵ Senaġi nuġami ai Keriso boġono korana-iaġia, boġono vaġa-raġea, ġia tu ġomi ġemi Vereġauka. E vanaġivanaġi boġono venari-taġo, bema ta na bedanaġimini, “Kara dainai Keriso ġoġabidadama-viniani” betoni nai, ġena boġono kiraġi-ginikau. ¹⁶ Senaġi manau ai e vegubakau ai ġena boġono kiraġi-ginikau. Ġemi veġa loriri boġono toreri, asi namo gabivau boġono riba ġomi tu asi maoro. Keriso murinai ġorakani ma veaġami ġesi dainai, ġemugumugu-iaġimini e rakavami ġekiraġini tarimari tu tauġeri roġo beġe maiakarini. ¹⁷ Barau ġena urai veġa namori ġoveini dairi ai ġomidigu-midiguni nai tu namo. A asi namo ġemi veġa rakavari dairi ai boġono midigu-midigu.

¹⁸ Keriso emaseto, ġera rakava bene voi-vaġiri ġana. Ġia tu nega sebona moġo emaseto, asi ma bemaseni. Ġia tu vei-iobukaiobuka tauna, ġita rakava tarimara bene kurevora, be Barau ġenai bene ġori-iaġora ġana. Tauġani maġurinai tu ġevaġi-maseato, senaġi iauka maġurinai ġia tu evariġisi-ġenoġoito. ¹⁹ E iaukai ġia eiaġoto mase gabuna o dibura ġana, monai ġetanuni tarimari iaukari ġeri ea ġobatato. ²⁰ Ġia tu guinenai

ġekira-sirivaġito tarimari, Noa na ġasi baregona eveiato neganai, benamo Barau na evaġa-nogarito ma vevaġa-gwaġiġina ġesi, (ġeri rakava ġerina beġene vetuġamaġi-kure ġana). Senaġi ġasi baregona nuġanai ġeraka-toġato tarimari tu asi ġutuma. Tauri mabarari tu imaima toitoi (8) moġo nanu na evaġa-maġuririto. ²¹ Mo nanu moġa tu babatise vetoġana kavana, korana babatise na toma ġomi evaġa-maġurimini, dia tauġani mirona ġuriġi-vaġina, senaġi Barau ġonoġiani nuġami bene iarevari ġana Barau ġoiranai. Iesu Keriso mase na evaġa-variġisi ġenoġoiato bakunai evaġa-maġurimini. ²² Ġia tu gubai eraka-toġato, Barau aroribana rekenai etanuni. Aneru, e ma ġeri maoro baregona iaukari, ema seġuka tauri mabarari tu ġia gaburenai ġetanuni.

Ekalesia maġurina

4 Keriso tu tauġaninai emidigu-midiguto lorinai, ġomi maki ġemi tuġamaġi boġono vaġa-gwaġiġiri, ġia ġena tuġamaġi ġesi beġene ilaila; korana tauġaninai emidigu-midiguni tarimana na veiġa rakavari eraga-kwanerini. ² Tauna moġa, ġomi roġo mai tanobarai ġotanuni nuġanai tu, tauġanimi ġeri ura rakavari asi boġono korana-iaġiri, a Barau ġena ura neġi boġono korana-iaġia. ³ Ġomi tu kai-veġata Barau asi ribari tarimari ilailari ai ġotanuto-ġoi, mata-boraġa e veġura-vanaġi veiġari ġoveito-ġoi, ġoniu-lelevaġito-ġoi, ġovei-taġuitaġuito-ġoi, ġoniu-vegogoto-ġoi, e barau ġofaġofari ġotoma-rakariġo vinirito-ġoi. ⁴ Toma, ġia tu ġeveiauni, korana ġia ġesi asi ġovekakoni, e asi ġovei-taġuitaġuini. Moġa lorinai rakavami ġekiraġini. ⁵ Senaġi ġia tu maġuri tarimari e mase tarimari vaġa-maoro-viniri Barauna ġoiranai beġe ritoġoni, ġeri veiġa moġeri beġe kiraġirini. ⁶ Moġa lorinai Iesu na Vari Namona tu ġemaseto tarimari iaukari ġeri maki evari-fiuato. Moġesi eveito korana tu, enabe Barau na tauġani ai evaġa-maoro vinirito tarimarima mabarari kavana, (mai tu ġemaseto), senaġi iaukai tu roġo beġe maġurini, Barau emaġurini kavana.

Barau ġena vevare dagarari ġitaġauri tarimari namori

⁷ Dagara mabarari magori tu bekavinaġi. Boġono venari-taġo e boġono vevaġa-gwaġiġi, be ġemi ġauġau asi boġono vaġa-ketoa. ⁸ Barego vedaureana tu, tata boġono veura-vevini ma nuġami mabarari ġesi, korana veura-vevini na rakava ġutuma elautaririni. ⁹ Karomi tata ġesi veiġa namori boġono vei-vevini, boġono veġabiraġe-vevini, asi boġono vemugu-mugu e veroritore. ¹⁰ Ġomi tata mabarami tu, Barau na evaġa-ġaunamito vevare dagarari iraurau ġitaġauri tarimami namomi, moġa lorinai karomi dairi ai boġono ġauvei-iaġiri, kamara vevare dagarana Barau ġenana ġodoġariato ilailanai. ¹¹ Deikara eġobatani nai, ġia tu Barau ġena guruġa bene vari-fiu. Deikara evevaġa-kavani nai, ġia tu Barau ġena kokore na bene vevaġa-kava. Mo dabarai dagara mabarari nuġari ai

Barau bita vaġa-raġeani, Iesu Keriso bakunai. Mareva namona e seġuka tu ġia ġena, bene iaġo mo vanaġi-vanaġi. Amen.

Ekalesia midigumidiguna

¹² Ġatagu mabarami, midigumidigu karava mamiri noġa ġoġabini nai tu, nuġami asi beġene farevaġi, asi boġono kira, dagara boruna ta ġemi ai eġorani. (Asiġina, mani tu ġomi tovanaġimi dagarana moġo). ¹³ Senaġi Keriso emidigu-midiguto kavana ġomidigumidiguni dainai, boġono iaku, gabivau ġia marevana baregona bevaġa-foforiani neganai vau ma boġo iakusirivaġini. ¹⁴ Keriso murinai ġorakani nai, rakavami beġe kiraġini neganai, boġono iaku, korana monana boġo ribani, Barau Iaukana, mareva-namo Iaukana, tu ġomi iatami ai etanuni. ¹⁵ Bema ġomi ta omidigu-midiguni nai, mani midigumidigu tu dia ovevaġi-debani, o olemani, o seġafore veiġana rakavana ta oveiani, o tarima ta ġena ġauvei metona oveiani nai omidigumidiguni. ¹⁶ Senaġi bema ġoi tu Keriso murinai orakani dainai omidigu-midiguni neganai, asi bene maiakamu, senaġi Barau bono vaġa-raġea, Keriso arana oġwarakaoani nai.

¹⁷ Barau ġena vevaġa-maoro negana tu varau be-raġasi, e vevaġa-maoro tu Barau ġena tarimarima ġeri ai bevesinani. Bema ġita ġerai bevesinani neganai, Barau ġena Vari Namona asi ġevaġa-moġoniani tarimari ġeri ai tu kamasi bea ġorani? ¹⁸ Korana Buka Veaġa ekirani,

“Maġuri ġabiġabina Barau ġeseġaġi-viniani tarimari ġeri ai tu gwaġiġi.

O Barau asi ġevaġa-moġoniani e vei-rakava tarimari dabarari tu kamasi bevetoreni? (Ġia ġeri ai tu meto lelevaġi!)”

¹⁹ Tauna moġa, Barau ġena ura lorinai midigu ġeġanini tarimari tu veiġa namori moġo beġene vei, ema ġeri maġuri tu eveirito Barauna ġimana nuġanai beġene toreri, korana ġia na etuġamaġi-kaurini.

Ekalesia ġorikauna tarimari

5 Au na ġomi fakami ai ekalesia ġorikauna taumi avaġa-guruġamini. Au maki ekalesia ġori-kauna taugu. Keriso emidigu-midiguto-ġoi au tu matagu na aġitaiato, e ġia marevana baregona bevaġa-foforiani neganai, au tu ma augu. Moġa lorinai au na ġomi anoġi-gwaġiġimini: ² Barau ġena mamoe serina boġono ġitaġau-ginikaua. Ġia na ġomi evinimito tu, nuġami na eura-iaġiani lorinai boġono ġita-ġaua, ġia ġena ura ilailanai. Dia mugumugu ai, senaġi nuġami na eura-iaġiani lorinai. Dia moni o farefare boġono doġari ġana, senaġi nuġami ġeri urai. ³ Barau na ġomi ġemi veġitaġau gaburenai etoreato mamoe serina (o ekalesia doġorona) asi boġono dori-naġinaġia noġa moġo vere baregori ġeveini kavana. Senaġi ġomi marevami boġono vaġa-ġitari, be beġene tovotovomi. ⁴ Moġesi boġo veini nai, mamoe Ġitaġauri Tauna Baregona, Keriso, beġoira-refoni ġaronai, korana

namo vedaureana, asi berakavani dagarana, boĝo ĝabiani, mo tu maĝuri vanaĝivanaĝi.

⁵ Moĝa ilailanai, ĝomi tarima variĝumi maki veĝi-taĝau tauri boĝono seĝaĝi-viniri, ma ĝomi mabarami na manau dabuĝana boĝono vedabuĝa-iaĝia, boĝono vevaĝa-kava-vevini, korana Buka Veaĝa ekirani, "Veiavi tarimari tu Barau na elautaririni, senaĝi manau tarimari tu ĝena namo e varevare-bara evinirini." ⁶ Moĝa lorinai, tauĝemi boĝono vevaĝa-manau, Barau ĝimana seĝukana gaburenai, benamo ĝarona bene raĝasi neganai, ĝia na bene ĝabi-vaisimi. ⁷ Ĝemi nuĝa-vekwaraĝi dagarari mabarari ĝia ĝimanai boĝono toreri, korana ĝia na eĝita-ĝaumini. ⁸ Boĝono tuĝamaĝi-ro-roĝoto, boĝono venari! Korana vaĝa-rakavami tauna, Diabolo, tu erakao-rakaoni, laion noĝa emagarani, emaramarani, ta neĝania uranai. ⁹ Ĝemi veĝabidadamai boĝono ruĝa-gigitari, benamo Diabolo boĝono kora-ĝoia. Korana boĝono tuĝamaĝi, ĝoĝanini midiguri ilailari tu ĝomi karomi tanobara mabaranai maki ĝeĝanini.

¹⁰ Senaĝi Barau, namo e varevare-bara mabarari na evonuto Barauna, na Keriso bakunai ekeamito, nega kotunai moĝo boĝo midigu-midiguni murinai, ĝena

tanu-vanaĝivanaĝi marevana namona boĝono ĝabia ĝana. Ĝia na vau bevaĝa-namo ginikaumini, bevaĝaruĝa gigitarimini, e bevaĝa-kokoremimi. ¹¹ Seĝuka tu ĝia ĝena, bene iaĝo vanaĝivanaĝi! Amen.

Vevaĝa-namo magona

¹² Siluano, (mai tu Silas), na bevaĝa-kavagu, mai fefa kubina baĝa tore-iaĝosia ĝomi ĝemi. Ĝia au na aĝitiani tu, ĝita tarikakara ma ĝena vetuĝamaĝikau ekalesia nuĝanai. Mai fefa batorea korana tu ĝegu ura bana vaĝa-kokoremi e bana vaĝa-ribami, Barau ĝena namo e varevare-bara moĝonina tu maiĝa. Be mai namo e varevare-bara nuĝanai boĝono ruĝa-gigitari.

¹³ Ĝomi karomi ekalesia tarimari Babulona ai maiĝeri, (mai tu ekalesia tarimari Romai ekiraĝirini), ĝia maki Barau na eĝabi-viriĝirito tarimari, na ĝemi vevaĝa-namo beĝe tuĝu, e natugu Mareko na maki ĝemi vevaĝa-namo betuĝu. ¹⁴ Veuravini verauna na boĝono vevaĝa-namo-vevini.

Keriso nuĝanai ĝotanuni tarimami mabarami maino ĝemi ai bene tanu.

2 PETERO

2 Petero vaġa-foforina guruġari

Petero na mai fefa vaġa-ruaruana maki betaġu Roma na etoreato. Etoreato laġanina tu 65 ma 67 fakari nuġanai ta, mo tu Iesu emaseto murinai. Petero tu mai fefa etoreato murinai vauro ġebaru-seiriġoato, benamo ġevaġiatio.

Mai fefa nuġanai siri baregori tu karoa 3:17-18.

Petero na mai fefa etoreato tauna korikori tu, 1) Barau ġena tarima veaġari bene vaġa-naġiri, be Barau korana-iaġina veiġari korikori beġene veiri ġana; 2) vevaġa-riba tarimari ġofaġofari na beġe ġofa-darererini garina ekira-toreġaurito; 3) riba korikorina Barau ġenana eiaġomani tu aiġesina ema Satani na riba ġofaġofana evaġa-rakarosiani ribana tu aiġesina, moġeri ekiraġi-foforirito; 4) Vereġauka ġena ġaro ai Kota baregona beveġabini moġa ekiraġi-fofori ginikauato.

Petero na mai fefa tu maiġesina eboioġaiatio:

1. Barau ġenana eiaġomani ribana korikorina tu kamasina - karoa 1
2. Riba moġonina na boraka-veġitani tu kara rakavana beġorani - karoa 2
3. Barau ġena kiraġitore moġoniri - karoa 3

1 Au, Simona Petero, Iesu Keriso ġena vetuġunaġi ema ġena apostolo taugu; ġeguna mai fefa eiaġosini.

Ġomi ġai ġesi ġera veġabidadama sebna taġabiato tarimami atore-vinimini. Ġera Barau, ġera Vevaġa-maġuri Tarimana Iesu Keriso, ġena vei-iobukaiobuka e vetuġamaġikau lorinai, ġomi maki mo veġabidadama namo vedaureana sebna ġoġabiato ġai apostolo kavana. ² Ġemi riba e tuġamaġi-faka Barau ġenai ema ġera Vereġauka Iesu Keriso ġenai beġene barego. Monana vau varevare-bara e maino maki ġemi ai beġene barego.

Barau na ekeamito ġia ġena

³ Ġena seġuka na Iesu Keriso na ġera maġuri vaġa-kokoreri dagarari mabarari varau evinirato, Barau ġena ura bitana korana-iaġi korikoriri ġana. Korana Keriso ġenana Barau tama ribaiato, ġena mareva baregona e namo ġerina ekearato tarimana. ⁴ Ġena mareva baregona e namo ġerina ġena kiraġitore baregori e namo vedaureari varau evinirato vaġa-ilailana: Mai tanobara ġena ura rakavari ema mase ġevaġa-ġorarinini veiġari ġerina bene vaġa-maġurira, ma Barau maġurina korikorina bitana ġabia.

⁵ Moġa lorinai boġono kokore, ġemi veġabidadama ġenai veiġa namo boġono torekau; veiġa namo ġenai tuġamaġi-maġata boġono torekau; ⁶ tuġamaġi-maġata ġenai nuġa-gwaġiġi boġono torekau; nuġa-gwaġiġi ġenai vevaġa-gwaġiġi boġono torekau; vevaġa-gwaġiġi ġenai Barau korana-iaġina boġono torekau.

⁷ Barau korana-iaġina ġenai tarikakami veuraviniri boġono torekau; ema tarikakami veuraviniri ġenai veuravini tarimarima mabarari ġeri ai boġono torekau.

⁸ Maiġeri maġuri tu ġomi ġemi ai beġene tanu, ema beġene barego, korana maiġeri na ġomi beġe launaġinaġimini ema beġe vaġa-kokoremimi, benamo ġemi riba Iesu Vereġauka ġenai tu asi beġe tanu-kavani, senaġi ġwaġwari namori vovoka beġe vetoreni. ⁹ A bema maiġeri maġuri ai erabuni tarimana, ġia tu mata-bubu tarimana kavana, korana Barau na ġena veiġa rakavari guineri varau eġuriġi-fitoġarito evetuġarekwani.

¹⁰ Moġa lorinai, tarikakagu, boġono kokore, Barau na ekeamito e eviriġimito maniġa boġono vaġa-moġonia. Moġesi boġo veini nai tu, asi boġo ketoni. ¹¹ Moġesi boġo veini nai, Barau na beġabiraġe-ginikaumini, benamo ġera Vereġauka e Vevaġa-maġuri Tarimana Iesu Keriso ġena tanu-vanaġivanaġi Basileiana nuġanai boġo raka-toġani.

¹² Mo maġuri namona tu ġomi ġoirami ai enarimini, moġa lorinai au na ġomi vanaġivanaġi basisiba-vini ġenoġoi-ġenoġoimini. Moġoni, maiġeri dagara mabarari varau ġoribarito, ema Barau ġena guruġa moġonina ġoġabiato ema ġoġabi-gigitariani maki.

¹³ Senaġi au atuġamaġini, mai dabara namori ġomi tu ġemi vetuġamaġi-taġo ai bana vaġa-foforiri, au roġo amaġuri-taġoni nuġanai. ¹⁴ Korana au ribagu, au tauġanigu korina tu dori atore-tariani, ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso na evaġa-guruġaguto ilailanai. ¹⁵ Moġesi naima ġegu ura mai dagara mabarari bana sisiba-vini ginikaumi. Benamo ġegu mase murinai, ġomi na boġono tuġamaġi-taġo vanaġi-vanaġiri ġana.

Iesu marevana baregona matama na ġaġitaiatio

¹⁶ Ġai tu dia sinasina ġofaġofari na ġita ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena seġuka ema ġena iaġo-ma-ġenoġoi ġomi ġavaġa-ribamito. Asiġina! Ġai

tauġema matama na ġia marevana baregona ġaġitaia-to. ¹⁷ Ġai matama ġutuġutunai Barau ġita Tamara na ġia ara baregona ema mama ma seġukana eviniato. Mo mama baregona nuġanai etanuni Barauna guba na ekea-riġoto Iesu ġenai, ekirato, "Mai tu au Natugu, aura-viniani; ema ġia ġenai aiaku-rakavani maki."

¹⁸ Ġai tauġema na ġaseġaġiato, mai garo guba na emariġoto, ġia ġesi ġoro veaġanai ġatanuto-ġoi nai.

¹⁹ Moġa lorinai ġai tu peroveta tarimari na ġekiraġi-torerito guruġari ġaġabi-gigitaririni. Ġomi maki moġeri guruġa boġo korana-iaġirini tu namo, korana peroveta tarimari ġeri guruġa tu lamefa kavana, gabu mukunai emamani, beiaġoni mo nega beraġasini, Keriso, laġani visiġuna ġomi nuġami ai bemamarovorovoni. ²⁰ Moġeri mabarari iatari ai ini guruġa asi boġono tuġarekwaia: Tarima ta ġia ġereġana ġena rib-ai peroveta guruġari tauri asi bekiraġirini. ²¹ Korana peroveta guruġari tu dia tarimarima ġeri ura na ġeiaġomato, senaġi Iauka Veaġa na tarimarima evaġanaġirito lorinai, ema guruġa evinirito ilailanai, Barau ġena guruġa ġeperoveta-iaġirito-ġoi.

Vevaġa-riba tarimari ġofaġofari

2 Guinenai peroveta tarimari ġofaġofari tu Isaraela tarimari fakari ai ġefoforito-ġoi. Mo dabara sebonai vevaġa-riba tarimari ġofaġofari maki ġomi fakami ai beġe foroforini. Ġia na vekuretoġai vevaġa-riba ġofaġofari beġe vaġa-ribamini, ġemi veġabidadama vaġa-rakavari uranai. Ema ġeri Vereġauka, evoirito tarimana, maki ġia na beġe ruġaiiani; moġesi beġe veini, ġia tauġeri na ġeri mase beġe vaġa-ġarimoġiani. ² Ġutuma na maki ġia ġeri veiġa rakavari e mata-boraġa veiġari beġe tovotovorini, moġeri urari ai kotari na dabara moġonina tu dabara rakavanai beġe kiraġiani. ³ Ġeri mata-ġaniġani ġerina guruġa ġofaġofari na nuġami beġe ġanirini, beiaġoni mo beġea ġabimini. Senaġi ġia tu kai-veġata na vevaġa-maoro-viniri tarimana tu enari-taġoni, ema ġia vaġa-maseri tarimana tu eġita-taġorini.

⁴ Barau na ġevei-rakavato aneruri maki asi evaġa-maġuririto, senaġi rakava gabunai efu-riġorito. Monai seini na ebarubarurito mukuna furufuru nuġanai, vevaġa-maoro ġarona ġevaġa-nogaiani. ⁵ Ema Barau na tanobara guinena maki asi evaġa-maġuriato, senaġi ġutuġutu evaġa-foforiato tu Barau asi ġekorana-iaġiato-ġoi tarimari ġeri ai; a Noa, vei-iobukaiobuka eġobata-iaġiato-ġoi tarimana, ema tarima imaima ruarua (7) moġo ġia ġesi evaġa-maġuririto. ⁶ Barau na Sodoma e Gomora maki evaġa-maoro vinirito, karava na evaġa-ġara ġosirito, kau ai ġeiaġoto. Mo veiġa ġenana Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari matari bene vaġa-kaniri ġana. ⁷ A Lota moġo eġabi-maġuriato, ġia tu vei-iobukaiobuka tarimana, ġia maki tarimarima ġeri veiġa rakavari e boraġari tuġamaġiri ai egauto. ⁸ Mo tarima iobukaioubukana tu rakava tarimari fakari ai etanuto-ġoi, ġaro vanaġivanaġi enuġa-midigu midiguto-ġoi, korana ġia na Barau ġena taravatu kirafitoġari veiġari eġitarito-ġoi ema eseġaġirito-ġoi nai.

⁹ Boġono tuġamaġi, Vereġauka na tu ġia ġekorana-iaġiani tarimari veribaġani e vedaġaraġe nuġari na beġabi-maġuririni riba, a vei-rakava tarimari bebiri-ġaurini, beiaġoni mo, Barau na bevaġa-maoro vinirini ġaronai. ¹⁰ Ma tarima kotari na rakava voina barego lelevaġina beġe doġariani, mai tu tauġanina ġena ura boraġari ġeiaġo-vinirini tarimari ema Barau ġena guruġa ġekira-fitoġaiani tarimari.

Mai vevaġa-riba tarimari ġofaġofari tu veiavi e vekiraġi-rakava rakava tarimari, iauka baregori asi ġegubakaurini, ġerikiriki-iaġirini. ¹¹ Aneru tu kokore e seġuka lelevaġi, mai ġofaġofa tarimari ġeri seġuka ġevanaġirito, senaġi aneru na iauka baregori tu asi ġevaġa-daġarini e asi ġevei-veġare veġarerini Vereġauka ġoiranai. ¹² A maiġeri tarimarima tu asi ġetuġamaġini, ġeri vemamiraġi na moġo ġeġori-kaurini, noġa moġo boġa bairi kavana, ġemaġurini tu beġene vaġiri moġo ġana kavari. Asi ġeribarini dagarari ġerikiriki-iaġirini. Moġa lorinai ġia tu mo boġa bairi kavari beġe vaġa-rakavarini e beġe rekwerekwani. ¹³ Ġeri veiġa rakavari voiri beġe ġabirini. Tauġaniri vaġa-iakuri veiġari laġani matabarai ġeveirini, asi ġemaiakarini. Moġeri tarima ġomi ġemi ġanivegogo ġoveirini nai, ġia tu miro noġa ġomi fakami ai; korana ġeri vevaġa-riba ġofaġofari tu ġemi ġanivegogo ai maki ġekiraġirini. ¹⁴ Vavine ta ġeġitaiani nai, mata-boraġa tuġamaġiri moġo ġeveini; rakava veiveiri ai asi ġegauni. Veġabidadamai roġosi beġene gwaġiġi tarimari ġevaġa-toġarini. Ġia nuġari tu mata-ġaniġani ai ġevaġa-maranarito. Barau na ġeri rakava voiri bevinirini veġata. ¹⁵ Ġia na dabara maorona beġe raga-kwanea, ġeraka-taġuitaġuini, Balam, Beoro natuna, eveito kavana. Ġia tu moni uranai veiġa rakavari eveirito-ġoi. ¹⁶ Senaġi ġena veiġa rakavari lorinai, doniki na evaġa-guruġaiato. Doniki tu asi guruġa ribana, senaġi tarimarima ġarori ai evaġa-guruġaiato, naima mo tarima ġena veiġa babori veiveiri evaġa-dokoato.

¹⁷ Moġeri tarima tu nanu guriri kakorori kavana; ema magube iavara na ekwari-rakaorakorini kavana. Barau na mukuna furufuru gabuna ġeri etoreato. ¹⁸ Ġe-guruġa-kavani ema ġeveiavi-kavani, ma tarima kotari tu vau moġo dabara moġoninai asi ġerakani tarimari fakari na ġeraka-veġitani, senaġi ġia na tu tauġanina ġena ura rakavari e mata-boraġa veiġari na ma ġemagagare-ġaurini. ¹⁹ Tarima ġeġofarini, ġekirani, maġuri namona e fakana beġe doġariani ġetoni, senaġi ġia tauġeri tu ġeri ura rakavari vetuġunaġiri ġeiaġo-vinini. Korana tarimarima tu veiġa rakavana ta na eboroġiani nai, ġia tu mo veiġa rakavana ġena tuġu-rakaorakao tarimana. ²⁰ Moġoni, ġia na ġita ġera Vereġauka e Vevaġa-maġuri Tarimana Iesu Keriso ġema-ribaiato dainai, tanobara ġena miro e vei-rakava ġenana ġeraka-veġitato; senaġi moġa murinai bema rakavana nuġanai ma ġeraka-toġani, benamo ġena seġuka gaburenai ma ġetanuni neganai, ġia ġeri maġuri tu berakava-kwaikwaini dokonai, dia tovotovonai kavana. ²¹ Ġia tu dabara roroġotona asi ġere riba-guinea tu namo, a asi namo, ġeribaato murinai, taravatu

veaġana, ġeġabiato dagarana, ma ġeruġa-doġe-muriġiani. ²² Moġesi ġeveini nai, ġia na mai veġausina o sisiba guruġari ruarua maiġeri ġevaġa-moġonirini, ekirani, "Kwaiva na emumuta-vaġiani dagarana ma ea ġani-ġenoġoiani," ema, "Ġevaġa-fouani baina tu ma eġenoġoiani, ea vedokurani."

Iesu Keriso ġena ġenoġoi

3 Ġatagu mabarami, maitoma tu fefa vaġa-ruarua-na mai atore-vinimini. Mai fefa ruarua ġerina, au na ġomi nuġami ai tuġamaġi roroġotori bana vaġa-variġu ġenoġoiri atoni. ² Au aurani peroveta veaġari na ġekiraġirito guruġari guineri laġaniri ai boġono tuġamaġi-taġori, ema apostolo tarimari na ġera Vereġauka e Vevaġa-maġuri Tarimana ġena vevaġa-naġi ġekiravaramito guruġari maki.

³ Guine tu, ġomi boġono riba-maoro: Ġaro dokori ai vei-ġareġare tarimari beġe foforini, ġeri ura rakavari na beġe guine-iaġirini. Ġia na beġe rikiriki-iaġimimini, ⁴ beġe kirani, "Keriso eguruġa-toreto, ma beġenoġoi-iaġomani etato, nene? Be ġia tu ainai? Ġita tamara ġevaġa-noga-kavato, kai-veġata ġemaseto, senaġi dagara mabarari tu tanobara evesinato kavana roġo gaburi ai ġetanuni!"

⁵ Maiġeri tarima asi ġeurani mai guruġa maiġa beġene seġaġia: Barau na tanobara guinena ġutuġutu nanuna na evaġa-rakavaia. A guba e tanobara tu tovotovonai veġata ġena guruġa ġenana eveirito, ma tanobara tu nanu nuġana na emaraġeto ema nanu na etanu-ġeġeraġiato. ⁷ Ma inította guba e tanobara roġo ġetanuni tu, Barau ġena guruġa sebna na eġabi-taġorini, karava na vau bene vaġa-rakavaia tuġamaġinai. Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari vaġa-roroġotori ema vaġa-mouri ġaronai vau bevaġa-rakava sebonarini.

⁸ Ġatagu mabarami, mai dagara sebna asi boġono tuġarekwaia: Vereġauka ġenai taimi tu irau, ġita ġerai tu irau, korana ġia ġenai ġaro sebna tu laġani 1,000 kavana, ema laġani 1,000 tu ġaro sebna kavana.

⁹ Vereġauka na ekiraġi-torerito dagarari veiveiri ai tu asi ekwaiboni, tarima kotari ġetuġamaġini kavana. Asiġina, ġia ġomi ġemi ai tu evevaġa-gwaġiġini, korana ġia asi eurani tarima ta bene rekwarekwa, senaġi eurani mabarara ġera rakava ġerina bitana vetuġamaġi-kure ma bitana raka-kure.

Guba tanobara beġe rekwarekwani

¹⁰ Senaġi Vereġauka ġena ġaro beraġasini tu lema tarimana ta eraġasini kavana. Mo ġaro ai guba beġe rekwa-rekwani ma gurugururi ġesi. Gubai ġetanuni dagarari mabarari karava na bevaġa-ġara ġosirini, ema tanobara ma iatanai ġetanuni dagarari mabarari beġe rekwa-rekwani. ¹¹ Boġono tuġamaġi, maiġeri dagara mabarari tu maiġesi dabaranai beġe rakavani, be ġomi tu kamasi boġono tanu ġotoni? Ġomi ġemi maġuri tu beġene veaġa ema Barau ġena ura boġono korana-iaġiri. ¹² Barau ġena ġaro boġono naria, ema ġena raġasi boġono vaġa-ġarimoġia. Mo ġaro ai guba beġe ġararini e beġe rakavani, ema gubai ġetanuni dagarari seġukana na bevaġa-veverini. ¹³ Senaġi ġita tu Barau na ekiraġi-toreto dagarana tavaġa-nogaiani, guba e tanobara variġuri, monai veiġa roroġotori beġe tanuni gabuna.

Velaunaġi e vevaġa-namo guruġari

¹⁴ Moġa lorinai, ġatagu mabarami, alaunaġimimini, mo ġaro ġovaġa-nogaiani nuġanai, asi miromi e asi ġemi kerere ta boġono tanu Barau ġoiranai, ema ġia ġesi maino ai boġono tanu. ¹⁵ Ġera Vereġauka ġena vevaġa-gwaġiġi boġono tuġamaġia, ġia tu ġomi evaġa-nogamini bene ġabi-maġurimi tuġamaġinai. Barau na ġita tarikakara namona Paulo iaunega eviniato, benamo ġia na moġesi ilailanai etore-vinimito. ¹⁶ Ġia ġena fefa mabarari ai maki maniġa ekiraġiani. Dagara kotari ġena fefa nuġari ai tu gwaġiġi rakava, asi ribari tarimari ema ġeri veġabidadama asi gwaġiġi tarimari na ġevevaġa-riba-iaġi ġofaġofarini. Buka Vevaġa nuġanai maki toretore mabarari moġesi ġeġofaġofa-iaġirini. Moġesi ġeveini nai, tauġeri ġeri maġuri ġevaġa-rakavarini.

¹⁷ Senaġi ġomi, au ġatagu namomi, tu varau ma ribami, maiġeri dagarai lorimi boġono vetore, be taravatu asi ġekorana-iaġiani tarimari na asi beġene ġofa-dar-eremi, ġemi veġabidadama namori na boġo keto-firiġoni garina. ¹⁸ A ġita ġera Vereġauka e Vevaġa-maġuri Tarimana Iesu Keriso ġena namo e veuravini ġerai etoreani moġa boġono vaġa-tubua-ġoi, ema ġia boġono riba-ginikaua. Ġia marevana bisini vaġa-raġea toma bene iaġo vanaġivanaġi! Amen.

1 IOANE

1 Ioane vaġa-foforina guruġari

Ioane na mai fefa giniginena maiġa tu dia ekalesia ta ġena o ekalesia doġorona ta ġena etoreato. Asiġi. Mai tu irau bese ekalesia doġorori tari, ema Keriso ġevaġa-moġoniato-ġoi gabu mabarari ai ġetanuni tarimari ġeri. Ioane ġena Vari Namona, e Ioane ġena fefa toitoi, ema Apokalupo tu ġia na etorerito. Ioane na mai fefa tu laġani 85 ma 100 fakari nuġanai ta etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuġanai siri baregori tu karoa 4:16; 5:13.

Ioane na mai fefa etoreato korana tu eurato, 1) ekalesia bene vaġa-ribari, Barau ġenana eiaġomani ribana moġonina eġabiani tarimana tu Barau sevisevinai vanaġivanaġi etanuni; 2) tarikaka bene vaġa-naġiri, ġia tata ġeri veġata Barau ġesi, e tarikaka tari ġesi, e tanobara tarimari ema dagarari ġesi, ema vei-rakava tarimari ġesi beġene ġita-ginikauri. Asi beġene vekako mata-bubu; 3) Keriso ġevetari-viniani tarimari ġeri ġofaġofa veiġari bene kiraġi-foforiri.

Ioane na mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Barau tu lamefa mamana kavana emamani - karoa 1-2
2. Barau tu veuravini - karoa 3-4
3. Barau tu maġuri - karoa 5

Maġuri guruġana

1 Tovotovona na veġata etanuto dagarana, ġaseġaġiatio, matama na ġaġitaiato, ġenai ġaboġekauto, ema ġiamama na ġaġabi-karaiato: Mai tu Maġuri Guruġana ġavari-fiuani. ² Mo maġuri efoforito, benamo ġai na ġaġitaiato. Moġa lorinai ġemi ġavari-fiuani ema maġuri vanaġivanaġi ġakira-varamini. Mo maġuri tu Tamara ġesi etanuto-ġoi ema ġai ġe-mai ema foforito. ³ Ġai na ġaġitaiato ema ġaseġaġiatio maġurina ġomi ġemi ġakiraġi-foforiani, be ġomi maki ġai ġesi bitana sebona uranai, korana ġai tu Tamara ema ġia Natuna Iesu Keriso ġesi doġoro sebona. ⁴ Mai guruġa ġatore-vinimini, korana ġita nuġara iaku na beġene vonuvonu-raġe ġana.

Barau tu mama

⁵ Iesu ġenana ġaseġaġiatio varina ġemi ġavari-fiuani tu maiġa: Barau tu mama, mukuna kotuna ta maki ġia ġenai asi etanuni. ⁶ Bema ġita mukuna maġurina roġo tarakani nuġanai bita kirani, ġita tu Barau ġesi ta-doġoro-sebonani, ġita tu taġofaġofani ema guruġa moġonina asi takorana-iaġiani. ⁷ Senaġi bema mama nuġanai bita rakani Barau kavana, ġita tata tu doġoro sebona tarimara, ema ġia Natuna Iesu rarana na ġita ġera rakava mabarari beġuriġi-vaġirini.

⁸ Bema ġita bita kirani, ġita tu asi ġera vei-rakava, ġita tu tauġera taveġofani, ema ġita ġerai guruġa moġonina tu asiġina. ⁹ A bema ġita ġera vei-rakava bita kiraġi-foforirini nai, ġia tu ma ġena vetuġamaġikau, ġera veiġa rakavari mabarari betuġamaġi-fitoġarini, ema ġera veiġa ġeġevaġeġevari beġuriġi-vaġirini.

¹⁰ Bema ġita bita kirani, nega sebona maki asi tavei-

rakavato, Barau tu ġofaġofa baraunai bita vaġa-iaġoani, ema ġia ġena guruġa tu ġita nuġarai asi etanuni.

Keriso ġita ġera vevaġa-kava tauna

2 Natugu, mai guruġa atore-vinimini tu ġomi rakava asi boġono vei ġana. Senaġi bema tarima ta bevei-rakavani nai, ġita tu ma ġera vevaġa-kava tarimana Tamara ġesi etanuni, Iesu Keriso, vei-iobukaiobuka tarimana. ² Keriso na ġita ġera rakava voivaġiri ġauveina eveiatio, dia ġita ġera rakava moġo, senaġi tarimarima mabarari ġeri rakava.

³ Bema ġita Barau ġena taravatu guruġari bita korana-iaġirini nai, monana bita ribani, ġita tu moġoni Barau taribaiato. ⁴ Bema ta bekirani, "Au tu Barau ribagu," senaġi ġena taravatu guruġari asi bekorana-iaġirini, mo tarima tu ġofaġofa tarimana, guruġa moġonina ġia nuġanai asi etanuni. ⁵ Senaġi deikara na Barau ġena guruġa ekorana-iaġirini tu, Barau moġoni eura-viniani ma nuġana mabarana ġesi. Monana vau taribani, ġita tu ġia ġesi moġoni sebona. ⁶ Deikara ekirani, ġia tu Barau ġesi doġoro sebona etoni tarimana tu, Iesu Keriso etanuto-ġoi kavana bene tanu.

Taravatu variġuna

⁷ Ġatagu mabarami, mai taravatu atore-vinimini tu dia variġu, senaġi taravatu guinena, tovotovona na veġata ġoġabiato dagarana. Mai taravatu guinena tu ġoseġaġi-guineato taravatuna. ⁸ Senaġi mai taravatu atore-vinimini maki tu variġu; mo taravatu ġena moġoni tu Keriso ġenai ema ġomi ġemi ai maki efoforini, korana mukuna tu mai ekorini ema mama moġonina tu varau emamani.

⁹ Tarima ta ekirani, ġia tu mama nuġanai etanuni, senaġi tarikakana tu ebaru-viniani, ġia tu roġo mukuna nuġanai etanuni. ¹⁰ Tarikakana eura-viniani tarimana tu mama nuġanai etanuni. Ġia bevaġa-vedaġa-raġeani dagarana ta ġenai asi etanuni. ¹¹ Senaġi tarikakana ebaru-viniani tarimana tu mukuna nuġanai etanuni e erakani. Ġia asi ribana aiġana eiaġoni, korana mukuna na matana evei-bubuani.

¹² Natugu, au na atore-vinimini korana tu, ġomi ġemi rakava tu Barau na etuġamaġi-fitoġarito Keriso aranai.

¹³ Tamagu, atore-vinimini korana tu, tovotovona na veġata etanuto tarimana tu ġoribaiaito.

Maraġa variġu, atore-vinimini korana tu, Satani ġovaġa-darereato.

¹⁴ Natugu, atore-vinimini korana tu, Tamara ġoribaiaito.

Tamagu, atore-vinimini korana tu, tovotovona na veġata etanuto tarimana tu ġoribaiaito.

Maraġa variġu, atore-vinimini, korana ġomi tu ma gwadami; Barau ġena guruġa ġomi nuġami ai etanuni, ema ġomi na Satani ġovaġa-darereato.

¹⁵ Tanobara asi boġono ura-vinia, ema tanobara dagarari maki asi boġono ura-viniri. Bema tarima ta tanobara eura-viniani nai, Barau ġena veuravini ġia nuġanai tu asi etanuni. ¹⁶ Korana tu tanobara veiġari mabarari, tauġani ġena ura rakavari, mata-ġaniġani, ema veiavi, tu dia Tamara Barau ġenana ġeiaġomani, senaġi tanobara ġenana ġeiaġomani. ¹⁷ Mai tanobara ema tarimarima na ġemata-ġaniġanirini dagarari mabarari tu beġe korini, senaġi Barau ġena ura eveiani tarimana tu betanu-vanaġi vanaġini.

Keriso evetari-viniani tarimana

¹⁸ Natugu, ġaro dokona tu maiġa. Ġoseġaġito ilailanai Keriso evetari-viniani tarimana tu beiaġomani, maitoma maki Keriso ġevetari-viniani tarimari vovoka beġe iaġoma. Moġesi nai taribani, mai tu hora magona. ¹⁹ Moġeri tarimarima tu ġita ġesi tavegogoto-ġoi, senaġi ġia tu dia ġita ġera doġoro korikori. Moġa lorinai ġita ġeraga-kwanerato. Bema ġia moġoni ġita ġera doġoro korikori nai tu, ġita ġesi roġo tara tanu. Senaġi ġita ġerana ġeveġitato. Monana evaġa-foforiani, ġia mabarari tu dia ġita ġera doġoro.

²⁰ A ġomi na tu Iauka Veaġa ġoġabiato, Keriso na eboroġimito, moġa lorinai ġomi mabarami guruġa moġonina tu ma ribami. ²¹ Au na atore-vinimini tu dia guruġa moġonina asi ribami nai, senaġi guruġa moġonina tu ma ribami dainai, ema ribami maki, ġofaġofa tu guruġa moġonina ġenana asi eiaġomani.

²² Ġofaġofa tarimana tu dei? Iesu tu dia Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), etoni tarimana. Mo tarima tu Keriso evetari-viniani tauna. Ġia tu Tamara e Natuna ekira-fitoġarini tarimana. ²³ Natuna ekira-fitoġaiani tarimana tu Tamana maki ġia ġenai tu asiġina. A deikara na Natuna eġabi-raġeani tarimana tu, Tamana maki eġabi-raġeani, ema Tamana maki ġia ġenai etanuni.

²⁴ Tovotovona na veġata ġoseġaġiato guruġana nuġami ai bene tanu. Bema nuġami ai betanuni tu, ġomi maki Natuna e Tamana nuġari ai boġo tanuni.

²⁵ Ema mai maġuri vanaġivanaġi tu Keriso tauġena na ġita ġera ekiraġi-toreato dagarana.

²⁶ Maiġeri guruġa ġomi atore-vinimini tu, ġomi ġeġofa-veġitami ġetoni tarimari akiraġi-foforirini. ²⁷ Senaġi ġomi na Iauka Veaġa ġoġabiato Keriso ġenana tu nuġami ai etanuni. Moġa lorinai inította vevaġa-riba tarimana ta ġomi bene vaġa-ribami ġana tu asi boġo ura-viniani. Korana mo Iauka Veaġa na dagara mabarari evaġa-ribamini, ema ġena guruġa tu moġoni, dia ġofaġofa. Moġa lorinai evaġa-ribamito ilailanai, Keriso nuġanai boġono tanu.

²⁸ Natugu, Keriso nuġanai boġono tanu. Be ġia beforini ġaronai tu nuġara ma kokoreri ema asi beġene maiakara ġia ġoiranai ġena ġenoġoi ai. ²⁹ Bema ġomi ma ribami Keriso ġena veġa tu iobukaiobuka nai, boġo ribani, ġevei-iobuka iobukani tarimari mabarari tu Barau ġenana ġemaġurito.

Barau natuna

3 Ġoġitaia, Tamara ġena veuravini tu asikeikeina ġita iatarai etoreato. Moġesi naima ġita ekiraġirani Barau natuna. Moġoni, ġita tu ġia natuna. Moġa lorinai tanobara na maki asi eribarani, korana Barau maki asi ġeribaiaito. ² Ġatagu mabarami, maitoma ġita tu Barau natuna. Ġita kara ai bita iaġoni tu roġosi bene fofori. Senaġi ġita ribara, Keriso beforini ġaronai, ġita tu ġia ilailanai bita iaġoni, korana ġia tu vetoġana korikorinai bita ġitaiani. ³ Tarimarima mabarari mai tuġamaġikau ġeġabiani tu, tauġeri ġevevaġa-iarevani, korana Keriso tu asi mirona e asi vetoukauna ta.

⁴ Rakava ġeveini tarimari mabarari tu Barau ġena taravatu ġekira-fitoġaiani, korana vei-rakava tu taravatu ġekira-fitoġaiani dagarana. ⁵ Senaġi ġomi tu ma ribami, Keriso efoforito korana tu, ġita ġera rakava bene ġabi-veġitari ġana. Ġia ġenai rakava ta tu asiġi. ⁶ Keriso nuġanai etanuni tarimana tu asi evei-rakava rovaġi-rovaġini. Rakava eveini tarimana na Keriso tu asi eġitaiaito ema asi eribaiaito maki.

⁷ Natugu, ta na asi bene ġofami. Veġa iobukaiobukari eveini tarimana tu vei-iobukaiobuka tarimana, vaġa-ilailana Keriso kavana vei-iobukaiobuka tarimana. ⁸ A vei-rakava eveini tarimana tu Diabolo ġena tarima, korana Diabolo tu tovotovona na veġata roġo evei-rakava-iaġomani. Barau Natuna efoforito korana tu, Diabolo ġena ġauvei benema vaġa-rakavaia ġana.

⁹ Barau ġenana emaġurito tarimana tu asi bevei-rakava rovaġi-rovaġini, korana Barau ġena maġuri tu ġia ġenai etanuni. Ġia tu vei-rakava asi ma bevei-ġenoġoini, korana Barau tu ġia Tamana. ¹⁰ Barau natuna ema Diabolo natuna vetoġari ġeri irau tu maiġesi beġe foforini: Veġa iobukaiobukari asi eveini tarimana ema tarikakana asi eura-vinirini tarimana tu dia Barau natuna.

Boĝono veura-vevini

¹¹ Tovotovona na veĝata ĝoseĝaĝiato guruĝana tu maiĝesi: Ĝita tata bitana veura-vevini. ¹² Ĝita tu Kaino eveito kavana tu asi bitana vei. Ĝia tu Satani ĝena tarima. Tarina korikorina Abela evaĝi-maseato. Karase nai Kaino na evaĝiato? Korana ĝia ĝena veiĝa tu rakava, a tarina ĝena veiĝa tu iobuka.

¹³ Tarikakagu mabarami, bema tanobara maĝurinai ĝetanuni tarimari na beiau-rakavamini nai, nuĝami asi beĝene farevaĝi. ¹⁴ Ĝita ribara, ĝita tu mase ĝenana maĝuri ĝenai tavanaĝito. Vetoĝana tu tarikakara taura-vinirini. Tarikakana asi eura-viniani tarimana tu roĝo mase nuĝanai etanuni. ¹⁵ Deikara tarikakana eiaurakava-viniani tarimana tu vevaĝideba tarimana. Ĝomi ribami, vevaĝideba tarimana nuĝanai tu maĝuri vanaĝivanagi asi etanuni. ¹⁶ Keriso na ĝena maĝuri etore-tariato, ĝita bitana maĝuri ĝana. Monai veuravini anina bita ribaiani. Moĝa lorinai ĝita na maki tarikakara dairi ai ĝera maĝuri bitana tore-tariri neĝi namo. ¹⁷ Bema tarima ta ma ĝena farefare vovoka, benamo tarikakana ta beĝitaiani ĝena rabu ai, senaĝi asi ma bevetuĝa-ĝwaiiani e asi bevaĝa-kavaiani, kamara dabarai Barau ĝena veuravini ĝia nuĝanai betanuni? ¹⁸ Natugu, ĝera veuravini tu dia guruĝa koriri ai moĝo bitana kiraĝiri, senaĝi veiĝai ema moĝoni ai bitana vaĝa-foforia.

¹⁹ Monana vau bita ribani, ĝita tu Barau ĝena guruĝa moĝonina na beĝori-kaurani, ema Barau ĝoiranai nuĝara beĝe kokoreni. ²⁰ Bema ĝita nuĝara beĝe kirani, ĝita tu kerere, bitana riba, Barau tu barego, a ĝita nuĝara tu kei, ema Barau tu dagara mabarari ma ribana. ²¹ Ĝatagu mabarami, bema ĝita nuĝara na asi beĝe kiraĝi-kerererani nai tu, ĝita nuĝara tu ma gwadara ĝesi Barau ĝoiranai bita ruĝa-tarini. ²² Ema bita noĝiani dagarari mabarari Barau na bevinirani, korana ĝena taravatu guruĝari takorana-iaĝirini ema Barau vaĝa-iaĝuna veiĝari taveirini nai. ²³ Ĝia ĝena taravatu guruĝana tu maiĝa: Ĝia Natuna Iesu Keriso arana bitana vaĝa-moĝonia, ema ĝita tata bitana veura-vevini, Keriso na taravatu guruĝana evinirato ilailanai. ²⁴ Barau ĝena taravatu guruĝari ekorana-iaĝirini tarimana tu Barau nuĝanai etanuni, ema Barau maki ĝia nuĝanai etanuni. Barau na Iauka Veaĝa evinirato, monana ĝita taribani, ĝia tu ĝita nuĝarai etanuni.

Iauka moĝonina ema ĝofaĝofa iaukana

4 Ĝatagu mabarami, iauka mabarari asi boĝono vaĝa-moĝoniri, senaĝi iauka boĝono ribari ĝana boĝono tovanaĝi-guineri. Ĝia tu Barau ĝenana ĝeiaĝomato ba? Korana peroveta tarimari ĝofaĝofari ĝutuma tanobarai ĝerakao-rakaoni. ² Barau Iaukana tu mai vetoĝai boĝo ribaiani: Iauka mabarari beĝe kirani, "Iesu Keriso tu tarimarimai eiaĝoto," ĝia tu moĝoni Barau ĝenana. ³ Ma iauka mabarari asi beĝe kirani, Iesu Keriso tu tarimarimai eiaĝoto, tu dia Barau ĝenana.

Ĝia tu Iesu evetari-viniani iaukana. Ĝoseĝaĝito, ĝia tu beiaĝomani, ema ĝia tu varau maiĝa tanobarai.

⁴ Natugu, ĝomi tu Barau ĝenana, ema ĝomi na peroveta tarimari ĝofaĝofari ĝovaĝa-darererito, korana ĝomi nuĝami ai etanuni Iaukana seĝukana na tanobara iaukari ĝeri seĝuka evanaĝirini. ⁵ Mo peroveta tarimari ĝofaĝofari tu tanobara ĝena, moĝesi naima ĝeri guruĝa tu tanobara ĝena dabarai ĝeguruĝani, ema tanobara na maki ĝia ĝeseĝaĝi-vinirini. ⁶ Senaĝi ĝita tu Barau ĝena. Be Barau ĝena tarimarima na tu beĝe seĝaĝi-vinirani, a Barau asi ĝekorana-iaĝiani tarimari na tu asi beĝe seĝaĝi-vinirani. Iauka moĝonina e ĝofaĝofa iaukana tu mo vetoĝai bita ĝita-learini.

Barau tu veuravini

⁷ Ĝatagu mabarami, ĝita tata bitana veura-vevini, korana veuravini tu Barau ĝenana eiaĝomani. Eveura-vinini tarimana tu Barau ĝenana emaĝurito, ema ĝia ma ribana Barau. ⁸ Asi ĝena veuravini tarimana tu Barau asi ribana, korana Barau tu veuravini. ⁹ Barau ĝena veuravini ĝita ĝerai tu maiĝesi evaĝa-foforiato: Barau na Natuna ĝora-ĝereĝa tanobara ĝana etuĝuato, ĝia bakunai ĝita bitana maĝuri ĝana. ¹⁰ Veuravini anina tu maiĝa: Dia ĝita na Barau taura-viniato, senaĝi ĝia na ĝita eura-vinirato, benamo Natuna etuĝuato, ĝena mase ĝenana ĝita ĝera rakava benema voi-vaĝiri ĝana.

¹¹ Ĝatagu mabarami, Barau na ĝita tu moĝesina eura-vinirato nai, ĝita maki tata bitana veura-vevini.

¹² Tarima ta na Barau asi eĝitaato. Senaĝi bema ĝita tata taveura-vevinini nai tu, Barau tu ĝita nuĝarai etanuni ema ĝena veuravini tu ebaregoni ĝita nuĝarai.

¹³ Ĝita ma ribara ĝita tu Barau nuĝanai tatanuni, ema Barau maki ĝita nuĝarai etanuni, korana ĝia Iaukana ĝita evinirato. ¹⁴ Ĝai na ĝaĝitaato, ema tari maki ĝakira-vararito, Tamara na tu Natuna etuĝuato tanobara ĝena vevaĝa-maĝuri tarimanai bene iaĝo ĝana. ¹⁵ Bema tarima ta bekirani, "Iesu tu Barau Natuna," ĝia nuĝanai tu Barau ema ĝia maki Barau nuĝanai etanuni. ¹⁶ Ema ĝita maki ribara e tavaĝa-moĝoniani, Barau na ĝita eura-vinirani.

Barau tu veuravini, ema veuravini ai etanuni tarimana tu Barau nuĝanai etanuni, ema Barau maki ĝia nuĝanai etanuni. ¹⁷ Moĝesi bita tanuni vau, Barau ĝena veuravini bebaregoni ĝita ĝerai, benamo Kota baregona ĝaronai ĝita tu ma kokorera ĝesi bita foforini. Korana ĝita ĝera maĝuri mai tanobarai tu Keriso ĝena maĝuri ĝesi ilaila. ¹⁸ Veuravini ai gari tu asi etanuni. Veuravini korikorina na gari elai-fitoĝaiani. Gari ai etanuni tarimana tu vei-rakava voina garina eveini. Bema tarima ta egarini, ĝia tu veuravini korikori ai roĝosi bene barego.

¹⁹ Ĝita taveura-vinini, korana Barau na ĝita veuravini-guinerato. ²⁰ Bema tarima ta ekirani, "Au na Barau aura-viniani," senaĝi tarikakana tu ebaru-viniani, ĝia tu ĝofaĝofa tarimana. Korana bema ĝia tarikakana eĝitaiani, senaĝi asi eura-viniani, kamara dabarai asi eĝitaiani Barauna beura-viniani. ²¹ Keriso na mai taravatu

guruġana evinirato: Barau eura-viniani tarimana na tu tari-kakana maki bene ura-vinia.

Ġera kokore tanobara iatanai

5 Deikara na evaġa-moġoniani Iesu tu moġoni Keriso, (Barau na ekiraġi-toreato vevaġa-maġuri tauna), ġia tu Barau ġenana emaġurito. Ema Tamana eura-viniani tarimana na tu natuna maki eura-viniani. ² Barau taura-viniani ema ġena taravatu guruġari takorana-iaġirini nai tu, moġeri na ġita bita ribani, Barau natuna taura-vinirini. ³ Barau taura-viniani nai tu ġena taravatu guruġari takorana-iaġirini. Ġia ġena taravatu guruġari korana-iaġiri tu asi gwaġiġi. ⁴ Korana tu Barau natuna mabarari na tanobara ġevaġa-darereani. Ġita tu ġera veġabidadama na tanobara tavaġa-darereani. ⁵ Deikara na tanobara evaġa-darereani? Iesu evaġa-moġoniani ġia tu Barau Natuna etoni tarimana moġo.

Barau na ġia Natuna Iesu Keriso ekiraġi-foforiani

⁶ Iesu Keriso tu eiaġomato nanu na ebabatisoato, ema rarana eriġoto satauro ai. Ġia tu dia nanu ġereġana na moġo eiaġomato, senaġi nanu e rara ġerina. Iauka Veaġa na evaġa-foforiani mai tu moġoni, korana Iauka tu moġoni. ⁷ Dagara tu toitoi na ġevaġa-foforiani: ⁸ Iauka, nanu, ema rara. Ġia toitoi ġeri guruġa-fofori tu sebona.

⁹ Tarimarima ġeri vevaġa-moġoni guruġari tu taġabi-raġerini, senaġi Barau ġena vevarifiu tu barego lelevaġi, korana moġa tu Barau ġena vevaġa-moġoni, Natuna evaġa-moġoniani guruġana. ¹⁰ Mo vevaġa-moġoni guruġana tu Barau Natuna ġevaġa-moġoniani tarimari nuġari ai ġetanuni. A Barau asi ġevaġa-moġoniani tarimari na Barau tu ġofaġofa baraunai ġevaġa-iaġoani, korana Barau na Natuna evari-fiuato guruġana asi ġevaġa-moġoniani. ¹¹ Guruġa moġonina tu maġa: Barau na maġuri vanaġivanaġi varau evinirato,

ema mo maġuri vanaġivanaġi tu ġia Natuna nuġanai. ¹² Barau Natuna eġabi-raġeato tarimana na maġuri eġabiato. A Barau Natuna asi eġabi-raġeato tarimana na maġuri asi eġabiato.

Maġuri vanaġivanaġi

¹³ Maiġeri guruġa tu ġomi, Barau Natuna arana ġovaġa-moġoniani tarimami, atore-vinimini, korana tu boġono riba, ġomi tu varau maġuri vanaġivanaġi ġoġabiato. ¹⁴ Ġita nuġara tu maiġesi vau ma kokoreri ġesi Barau ġoiranai bita ruġani, mai tu bema dagara ta ġia ġena ura ilailanai bita noġiani nai tu beseġaġirani. ¹⁵ Ġita ribara, ġia na ġera noġinoġi mabarari es-eġaġirini. Ema ġita maki ribara, bita noġini dagarari tu bita ġabini ġia ġenana.

¹⁶ Bema tarima ta tarikakana eġitaiani vei-rakava eveiani, senaġi mo rakava na asi bevaġa-maseani, tu bene ġauġau ġia ġena, be Barau na maġuri bene vinia. Moġa tu evei-rakavani, senaġi mo vei-rakava na asi bevaġa-maseani tarimana akiraġiani. Vei-rakavana ta tu mase evaġa-ġoraiani. Moġa tu asi bene ġauġau-iaġia atoni. ¹⁷ Veiġa ġeġeva-ġeġeva mabarari tu vei-rakava, senaġi vei-rakava tari tu mase asi ġevaġa-ġorarini.

¹⁸ Ġita ribara, Barau ġenana ġemaġurito tarimari tu asi ġevei-rakava rovaġi-rovaġini, korana Barau Natuna na enariġau-ġitakaurini, ema Diabolo na asi eġabikararini. ¹⁹ Ġita ribara, ġita tu Barau natuna, ema tanobara mabarana tu Diabolo na eġori-kauani.

²⁰ Ġita ma ribara maki, Barau Natuna tu eiaġomato, ġia na tuġamaġi-faka evinirato, Barau moġoni bitana ribaia ġana. Ġita tu Barau moġonina nuġanai tatanuni, korana ġia Natuna Iesu Keriso nuġanai tatanuni. Iesu Keriso tu Barau moġonina ema ġia tu maġuri vanaġivanaġi.

²¹ Natugu, barau ġofaġofari ġerina boġono veġita.

2 IOANE

2 Ioane vaġa-foforina guruġari

Ioane na mai fefa tu Barau na eġabi-viriġiato ekalesia vavinena ma natuna ġeri etoreato, moġa tu betaġu rubu ta ma ekalesiari ekiraġirini.

Mai fefa tu laġani 85 ma 100 fakari nuġanai ta Ioane na etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Mai fefa nuġanai siri baregori tu siri 9 beiaġo 11.

Ioane na mai fefa etoreato ġena ura tu, 1) mo ekalesia Keriso ġena vevaġa-ribai beġene ruġatari-gigitari ema vanaġivanaġi moġeri vevaġa-riba guruġari loriri ai beġene raka; 2) ġofaġofa tarimari, dia Keriso Iaukana na eġori-iaġomarini tarimari, beġene ġitari, beġe ġofa-darererini garina; 3) mo ġofaġofa tarimari ġeiaġomani nai tu, asiġina ġinavaġi beġene ġabi-raġeri etorito.

Ioane na mai fefa tu maiġesi eboioġaiato:

1. Vevaġa-riba moġonina lorina na moġo ema veuravini ai beġene raka - siri 1-6

2. Veiaġa kerereri asi beġene veiri - siri 7-13

1 Au, ekalesia ġorikauna taugu, na mai fefa Barau na eġabi-viriġimito vavinemu ma natumu ġesi atore-vinimini. Ġomi tu nuġagu mabarana ġesi aura-vinimini, dia au na moġo aura-vinimini, senaġi guruġa moġonina ġeribaiato tarimari mabarari na maki ġomi ġeura-vinimini. ² Korana guruġa moġonina ġita nuġarai etanuni ema ġita ġesi betanu-vanaġi vanaġini.

³ Tamara Barau ema Iesu Keriso, Tamara Natuna, ġerina varevare-bara, vevetuġaġwa, ema maino ġemi ai bene tanu, moġoni ai e veuravini ai.

Guruġa moġonina ema veuravini

⁴ Au tu averere-baregoni, korana ġoi natumu tari adoġaririto guruġa moġoninai ġetanuni nai, ġita Tamara na ekirarato ilailanai. ⁵ Vavine, maitoma ġoi anoġimuni tu, ġita tata bisini veura-vevini. Dia taravatu variġuna atore-vinimuni, senaġi mo tu tovotovona na veġata taġabiato dagarana. ⁶ Veuravini tu maiġesi: Barau ġena taravatu guruġari ilailari ai bitana raka. Tovotovona na veġata ġoseġaġiato kavana, ġia ġena taravatu guruġana tu veuravini ai boġono raka.

⁷ Ġofaġofa tarimari tu ġutuma tanobarai ġerakao-rakaoni. Iesu Keriso tu tarimarimai eiaġoto tu asi ġevaġa-moġoniani e asi ġekiraġiani. Moġesi tarimari tu

ġofaġofa tarimari, ema Keriso ġevetari-viniani tarimari. ⁸ Moġesina nai, lorimi boġono vetore, ġemi vekwaraġi ai kara ġoġoitaġorito dagarari ġomi ġemina beġe veġitani garina. Namona tu ġomi voimi mabarana boġono ġabi-ġosiri. ⁹ Deikara na Keriso ġena vevaġa-riba guruġari beraga-kwanerini, vevaġa-riba tari beġabi-raġerini tarimana, ġia ġenai Barau asi etanuni. A deikara Keriso ġena vevaġa-riba guruġari bekorana-iaġirini tarimana tu, Tamana e Natuna tauri ruarua eġabirito. ¹⁰ Bema tarima ta beiaġosini, vevaġa-riba guruġari irauri bekiraġirini tu, asi boġono ġabi-raġea ġemi numai, ema asi boġono vaġa-namoa maki. ¹¹ Korana tu bevaġa-namoani tarimana tu mo tarima ġena vei-rakava beġabiani, benamo ġia maki vei-rakava tarimanai beiaġoni.

Guruġa magona

¹² Au aurani guruġa ġutuma bara tore-vinimi, senaġi asi aurani fefai bana toreri. Ġegu ura tu bana iaġosi ema ġomi ġesi bitana guruġa-guruġa, be ġera verere bene barego-lelevaġi.

¹³ Ġoi tarikakamu vavinena, Barau na eġabi-toreato vavinena, ġia natuna na ġeri vevaġa-namo ġetuġuani ġoi ġemu.

3 IOANE

3 Ioane vaġa-foforina guruġari

Ioane na mai fefa vaġa-toitoina tu ekalesia gwaġiġina ta arana Gaius ġena etoreato.

Mai fefa tu laġani 85 ma 100 fakari nuġanai ta Ioane na etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Siri baregona tu siri 5.

Ioane na mai fefa etoreato ġena ura tu, 1) Gaius bene launaġia, mo tarikaka tari eġabi-raġerito moġeri dairi ai;

2) Gaius bene vaġa-ribaia, mo seġafore tarimana arana Diotrefe tu Ioane tauġena beiaġoni vauro bea kira-feifeiani etato; 3) Demetrio ġena veiġa namori bene ġitari etato.

Ioane na mai fefa tu maiġesi eboioġaiato:

1. Gaius evaġa-naġiato - siri 1-8
2. Diotrefe ekira-rakavaiato - siri 9-11
3. Demetrio evaġa-raġeato - siri 12-14

1 Au, ekalesia ġorikauna taugu, na ġatagu namona Gaius atore-vinimuni. Ġoi aura-vinimuni ma nuġagu mabarana ġesi.

² Ġatagu namomu, Barau anoġiani dagara mabarari oveirini tu namo beġene vaġa-ġorari ġana, ema ġoi maki asi bono keve-misimisi, korana au ribagu ġoi iaukamu tu namo, be namo e iaku ai moġo bono tanu.

³ Tarikakara tari ġeiaġomato, benamo kamas i ġoi guruġa moġonina okorana-iaġiani e ġemu vetuġa-maġikau ġema-varifiuato. Moġeri aseġaġirito nai, au tu aiaku-rakavato. ⁴ Aseġaġini, au natugu guruġa moġonina ġekorana-iaġiani nai, ġegu iaku e verere ġe-barego-rakavani. Dagara tari iakuri oveini maki evanaġirini.

Gaius ġena ġauvei ġevaġa-raġeato

⁵ Ġatagu namomu, ġoi tu ma ġemu vetuġamaġikau mani ġauvei oveiani nai, korana tarikakara tari ġeri iaġoiaġo ai oġabi-raġerini, enabe asi ribamu tarimari.

⁶ Ġia na mai ekalesia ġoirari ai ġoi ġemu veuravini ġema-kiraġi-foforirito. Mani ġemu veiġa ma bono vaġa-kavari, be ġeri iaġoiaġo beġene iaġo-vinia Barau ġena ura dabarana ilailanai. ⁷ Korana tu Keriso arana dainai ġeraka-rosito, ema ġeri iaġoiaġo ai tu asi ekalesia tarimari ġerina kara ta asi ġeġabi-raġeato. ⁸ Ġita na tu moġesi tarimari bitana vaġa-kavari, korana moġesina tu guruġa moġonina varifiuna uranai bita ġauvei-vegogoni.

Diotrefe ġena veiġa tu rakava

⁹ Fefa kubina ta ekalesia doġorona atore-viniato, senaġi Diotrefe bene veġorikau etoni tarimana na au

na kara akiraġirini tu asi eġabi-raġerini. ¹⁰ Moġa lorinai au baiaġosini tu, ġia na kara eveirini veiġari mabarari basi kiraġi-foforirini, guruġa rakavari ġai ġemai eki-raġirini guruġari ema eġofaġofani guruġari! Dia moġeri veiġa moġo, senaġi tarikakara tari ġema-varivarini maki asi eurani bene ġabi-raġeri. Mo varivari bene ġabi-raġeri etoni ekalesiari maki ekourini ema ekalesia na etore-veġitarini.

Demetrio ġena veiġa tu namo

¹¹ Ġatagu namomu, rakava veiġari asi bono tovo-tovori, senaġi veiġa namori moġo. Veiġa namori eveini tarimana tu Barau ġena tarima, a veiġa rakavari eveini tarimana tu Barau asi eġitaiato.

¹² Tarimarima mabarari ġekirani, Demetrio tu tarima namona ġetoni; Barau ġena guruġa moġonina na maki evaġa-foforiani tu tarima namona. Ġai na maki ġia tu moġesi ġakiraġiani, ema ġoi tu ma ribamu, ġai ġema guruġa tu moġoni.

Dokona guruġari

¹³ Au aurani guruġa ġutuma bara tore-vinimi, senaġi asi aurani fefai bana toreri. ¹⁴ Au ġegu tuġamaġi tu bana iaġosi, be taura ruarua tana tanu-veġoira vau tana guruġa-guruġa.

¹⁵ Maino ġemu ai bene tanu. Ġatara maiġeri na ġevaġa-namomuni. Ġatara maninai tata ġegu vevaġa-namo bono viniri.

IUDAS

Iudas (o Iud) vaġa-foforina guruġari

Mai fefa tu Iudas (o Iud), Iesu tarina, na etoreato. Mai fefa tu ekalesia mabarari ġeri.

Iudas na mai fefa tu laġani 65 ma 70 fakari nuġanai ta etoreato, mo tu Iesu emaseto murinai.

Siri baregona tu siri 3.

Iudas na mai fefai ekalesia mabarari ekirarito, 1) ġeri veġabidadamai beġene ruġa-gwaġiġi; 2) beġene venari, apostolo ġofaġofari na beġe ġofa-veġonurini garina; 3) Barau ġena vevaġa-riba guruġari beġene korana-iaġiri.

Iudas na mai fefa tu maiġesina eboioġaiato:

1. Veġabidadama na ġeveġitani tarimari ġeri veiġa - siri 1-16

2. Veġabidadama beġene ġabi-gwaġiġia - siri 17-23

1 Au Iudas, Iesu Vereġauka ġena vetuġunaġi tarimagu, ema Iakobo (o Iames) tarina, ġeguna mai fefa eiaġosini. Ġomi Barau na ekeamito tarimami, Tamara Barau na eura-vinimini ema Iesu Keriso na eġita-ġaumini tarimami, atore-vinimini.

² Vevetuġaġwa, maino, ema veura-vini na boġono vonuvonu-raġe.

Vevaġa-riba tarimari ġofaġofari

³ Ġatagu mabarami, ġegu ura baregona ġera vevaġa-maġuri dabarana guruġana bana tore-vinimi atato, senaġi au na aġitaiato, namona tu ġegu fefai bana launaġimi, Barau ġena vevaġa tarimari evinirito veġabidadamana boġono ġabi-gigitaria. ⁴ Korana tarima kotari, Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari, tu vekuretoġai ġomi fakami ai ġerakatoġa-ġairito. Maniġeri tarima na tu ġita ġera Barau ġena varevare-bara ġeġabiani, ġia ġeri veiġa rakavari beġene veiri ġana dabaranai ġevaġa-iaġoani, ema Iesu Keriso ġera Vereġauka e Vere Baregona sebona kwariġutu moġo ġekira-fitoġaiani. Barau na kai-veġata ġena bukai etore-vanaġiato, ġeri rakava voiri beġe doġaririni.

⁵ Ġomi Buka Vevaġa variri mabarari ġoriba-guinerito, senaġi aurani ma navaġa-riba ġenoġoimi, Vereġauka na Isaraela tarimari tu aiġesina evaġa-maġuririto Aigupito tanona na, senaġi murinai asi ġevaġa-moġoniato tarimari tu ma evaġi-maserito. ⁶ Aneru tari maki ġotuġamaġiri, ġeri dagi korikori asi ġeġabi-gwaġiġirito, ema ġeri tanu gabuna ġeraga-kwaneato. Moġa lorinai Barau na mukuna gabunai etorerito, tanu-vanaġivanaġi seiniri na ebaru-taririto, ġena Kota baregona ġarona ġana. ⁷ Sodoma e Gomora, ema seviri ai taoniri asi boġono tuġarekwari. Moġeri tarima ġeri veiġa maki aneru ġeveito veiġari kavana ġeveirito, ġemata-boraġato e veiġa boraġari ġeveito, benamo tanu-vanaġivanaġi karavana na eġararito, mo tu ġita ġera ġitaġita ġana.

⁸ Moġesi veiġa ilailanai, mo nuvi tarimari na maki tauġeri tauġaniri moġesi ġevaġa-rakavarini; Barau ġe-

na maoro ġekira-fitoġaiani, ema iauka baregori ġevei-veġare veġarerini. ⁹ A Maikolo, aneru mabarari ġeri vere ta, Diabolo ġesi ġevevaneto, Mose tauġanina dei na bene ġabia ġaramanai nai, Maikolo na Diabolo guruġa rakavari na asi evaneato, senaġi ekiraiato, "Vereġauka na bene kira-feimu!" etato. ¹⁰ Senaġi moġeri tarima tu asi ġetuġamaġi-maġatarini dagarari ġevei-veġare veġarerini; ema ġeri vemamiraġi ai ġeribarini dagarari bai kavari, moġeri dagara na ġia ġevaġa-rakavarini. ¹¹ Vetuġari kika! Ġia tu Kaino ġena veiġa beġe ġabia. Balam ekerereto kavana farefare boruri ragari beġe vei. Kora eseġa-foreto e tauġena evevaġa-rakavato kavana ġia maki beġe seġafore e tauġeri beġe vevaġa-rakava.

¹² Moġeri tarima ġomi ġemi ġanivegogo ġoveirini nai, ġia tu miro noġa ġomi fakami ai. Ġia tauġeri moġo ġevetuġamaġikauni. Ġia tu magube asi ġurari, iavara na eġwa-rakaorakao-kavarini kavana. Ema ġau korukoru meramerai maki asi ġwaġwana kavana, ma ġokaġokari ġelau-raġerini, ġemase-vaġa-ruaruani. ¹³ Ġia tu davara ureureri na kaburo-buro ġefoforini noġa, ġeri maiaka veiġari ġefoforini. Ġia tu ġeri dabara ġeraga-kwanerito visiġuri kavana, Barau na mukuna furufuru gabuna ġeri etoreato etanu-vanaġi vanaġini.

¹⁴ Adamu besena vaġa-imaima ruaruana (7), Enoka, ġia na moġeri tarima eperoveta-iaġirito, ekirato, "Ġoboġe, Vereġauka tu mai eiaġomani ma ġena aneru vevaġari asi gadaragadara ġesi, ¹⁵ tarimarima mabarari vevaġa-maoro bene viniri ġana. Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari ġeri rakava nuġanai Barau asi ġekorana-iaġiani veiġari ġeveirini, ema vei-rakava tarimari, Barau asi ġekorana-iaġiani tarimari, na Barau guruġa rakavari ġeviniato, mabarari ġeri vei-rakava voina bene kiraġiri ġana." ¹⁶ Moġeri tarima tu mugumuge e veroritore moġo ribari. Ġia tu ġeri ura rakavari ġeiaġo-vinirini, tauġeri ġevevaġa-raġeni ema tarima tari ġevaġa-namo ġofa-kaurini ġia tauġeri namo beġene doġari uranai.

Velaunaġi guruġari

¹⁷ Senaġi ġomi, ġatagu mabarami, ġera Vereġauka Iesu Keriso ġena apostolo na ġevaġa-guruġamito guruġari boġono tuġamaġi-taġori. ¹⁸ Ġevaġa-guruġamito, ġekirato, "Ġaro dokori ai vei-veġareveġare tarimari beġe forofini, Barau muriri ai beġe toreani, benamo ġeri ura rakavari beġe iaġo-vinirini." ¹⁹ Moġeri tarimari ma na ġomi fakami ai vetavi-kirakira ġevaġa-ġoraiani. Ġia tu ġeri ura rakavari na ġeguine-iaġirini. Iauka Veaġa ġia ġeri ai maki asiġi.

²⁰ Senaġi ġomi, ġatagu mabarami, ġemi veġabidadama veaġana boġono ġabi-gigitaria, ma iatanai ġemi maġuri boġono tore-varaġea. Iauka Veaġa seġukanai boġono ġauġau. ²¹ Barau ġena veuravini nuġanai boġono tanu ema ġera Vereġauka Iesu

Keriso ġena vevetuġaġwa boġono naria, korana ġena vevetuġaġwai maġuri vanaġivanaġi bevinimini. ²² Ġetuġamaġi-iauvoiauvoni tarimari boġono vetuġaġwari. ²³ Tarima kotari karava nuġana na boġono inu-vaġiri, boġono vaġa-maġuriri. Ma kotari boġono vetuġari, senaġi ma garimi ġesi, ġeri miro na beġe vaġa-rakavamini garina.

Barau vaġa-raġena ġuriġurina

²⁴ Barau na benarimini riba, benamo asi boġo ketoni, ema ġia ġena mareva baregonai bea toremini asi vetoukaumi e ma iakumi ġesi. ²⁵ Ġita ġera Barau sebona, ġera Vereġauka Iesu Keriso bakunai evaġa-maġurirani Barauna, bitana vaġa-raġea. Ġia tu iaru-korokoro ma marevana baregona, kokore e seġuka mabarana tu ġia ġena, toma bene iaġo vanaġivanaġi! Amen.

APOKALUPO

Apokalupo vaġa-foforina guruġari

Apokalipsis (o Apokalupo) Grik garo ai anina ta tu "vevaġa-fofori". Mai buka tu Ioane na etoreato ekalesia doġorori imaima ruarua (7) ema Iesu ġevaġa-moġoniani tarimari tanobara mabarani ġetanuni tarimari ġeri. Ioane na mai Apokalupo bukana tu motumotu tai arana Patmos ai ediburato-ġoi nuġanai etoreato. Mai buka tu laġani 90 ema 96 fakari nuġanai ta etoreato, mo tu Iesu maki emaseto murinai vau.

Siri baregori mai Apokalupo bukana nuġanai tu karoa 1:19; 21:5.

Iesu na Ioane ekiraiato, mai buka etoreato korana tu, Iesu ġena ura kara ġoirai dori ġeġorani dagarari tarimari ma na beġene ribari. Mai buka Ioane na etoreato korana tari tu, 1) Keriso Iesu Vereġauka ġena ġauvei irauirauri tata bene vaġa-foforiri ġana uranai; 2) Asia Keina (o Minor) ai ekalesia doġorori imaima ruarua (7) moġeri bene kirari, e bene launaġiri, ema ġevei-rakavato-ġoi nai bene kira-feifeiri ġana; 3) Genese ai vevaġa-maġuri boioġana Barau na ekiraġiato moġa dokona bemoġonini e bevetore-korikorini bene vaġa-fofori ġinikaua ġana. Ioane na mai Apokalupo bukana tu maiġesi eboioġaiato:

1. Keriso Barau na mareva baregona eviniato varina - karoa 1
2. Keriso vetuġunaġi ġauveiri maitoma eveirini - karoa 2-3
3. Keriso ġena kokore varina - karoa 4-22

Ioane ġena mata-vanaġi guruġari

1 Mai toretore maiġa tu Iesu Keriso ġenai Barau na kara evaġa-foforiato guruġana. Barau na eviniato, korana tu eurato, Iesu na ġena vetuġunaġi tarimari dori moġo ġeġorani dagarari bene vaġa-ribari ġana. Keriso na aneru etuġuato, ġena vetuġunaġi tarimana Ioane evaġa-ribaiato. ² Ioane na Barau ġena guruġa ema Iesu Keriso ġena vevarifiu eġitarito dagarari mabarari evari-fiurito. ³ Mai peroveta guruġari beiviani tarimana tu beberereni, ema mai peroveta guruġari, Ioane na etorerito maiġeri, beġe seġaġirini ema beġe korana-iaġirini tarimari maki beġe verereni. Korana mai dagara mabarari beġe ġorani ġarona tu varau beraġasi-rakava.

Ioane ġena vevaġa-namo guruġana ekalesia doġorori imaima ruarua (7) ġeri

⁴ Au Ioane, Asia tanobaranai ekalesia doġoromi imaima ruarua (7) atore-vinimini: Varevare-bara e maino tu ġomi ġemi ai bene tanu. Mo varevare-bara e maino tu etanuni, etanuto, ema ma beiaġomani Barauna ġenana eiaġomani, ema iauka imaima ruarua (7) Barau ġena terona ġoiranai ġeruġani ġerina eiaġomani, ⁵ ema Iesu Keriso ġenana eiaġomani. Ġia tu Barau ġena guruġa evaġa-moġoniani ema evaġa-foforiani ma vetuġamaġikauna ġesi. Ġia tu mero guinena mase na evariġisi-ġenoġoito, ema ġia tu tanobara vereri mabarari ġeri Vere.

Ġia na eura-vinirani e ġera rakava rarana na eġuriġi-fitoġarito, ⁶ benamo Barau ġena Basileia doġorona tarimarai evaġa-iaġorato, ema Rubu Veaġa vereri ai evaga-iaġorato, ġia Tamana e ġena Barau vetuġunaġi-

na bitana iaġo-vini ġana. Ġia ġenai mareva baregona e seġuka bene tanu vanaġivanaġi! Amen.

⁷ Ġoġitaia, ġia tu magube nuġana na eiaġomani, mata mabarari na beġe ġitaiani, ġegwanuato tarimari na maki. Ema tanobara tarimari mabarari ġia koranai beġe taġi-rakavani. Mo tu moġoni. Amen.

⁸ Vereġauka Barau ekirani, "Au tu Alefa ema Omega, (ġiniguinena ema dokona), atanuni, atanuto, e ma ba-iaġomani, Iaru-korokoro Barauna."

Keriso Ioane ġenai efoforito

⁹ Au Ioane, ġomi tarikakami ema Vereġauka ġena ġauvei tavei-vegogoani tarimagu. Au tu ġomi ġesi Iesu ġena maġuri nuġanai tamidigu-midigu sebonani, e Barau ġena Basileia nuġanai tatanu-sebonani, ema meto nuġari ai tavevaġa-gwaġiġini e taruġa-gwaġiġini. Au Barau ġena guruġa aġobata-iaġiani ema Iesu varina guruġari avaġa-moġonirini e akiraġi-foforirini ġaramanai tu, Patmos motumotunai ġea tore-ragakwaneguto. ¹⁰ Vereġauka ġena ġaro ai Barau Iaukana na eboroġiguto, benamo murigu ai garo baregona ta noġa moġo dudu guruna kavana aseġaġiato. ¹¹ Mo garo tu maiġesina ekirato: "Kara boġitarini dagarari bukai bono tore-vanaġiri, benamo mai ekalesia doġorori imaima ruarua (7) maiġeri ġeri bono tuġu-iaġori: Efeso, Smena, Pegamo, Taiatira, Sadis, Filadelfia ema Laodikea ġeri."

¹² Aruġa-kureto, deikara na au evaġa-guruġaguto naġitaia ġana, benamo au na golo na lamefa torekauri ġeveirito dagarari imaima ruarua (7) aġitarito. ¹³ Mo lamefa torekauri dagarari vekaravari ai tu tarima ta noġa moġo Tarimarima Natuna kavana, ġena dabuġa tu mauka kenene evariġoto mo kwakuna fanafanana,

ema kobana tu golo beletana na etore-ġeġeraġiato.

¹⁴ Ġia debana ema ġuina tu kurokuro vulu kavana, snou noġa kuro-ġaroġaro, ema matana tu karava moreri noġa moġo ekimore-kimoreato-ġoi. ¹⁵ Ġia kwakuna fanafanana tu auri boraborari karava na ġe-gaburini, benamo ġevei-ginikaurini nai ġeveġia-veġiani kavana. Ma garona tu ġaruka vovoka ġeġaru-gwadani gururi kavana. ¹⁶ Ġia ġimana aroribanai tu visiġu imaima ruarua (7) eġabirito, ma bokana na tu vetari baġana matana reketa-reketa raga-rakava-rakava eraka-rosito. Ġia ġoirana ġitaġitana tu ġaroġota kirikiri, ġaro etorani mamana kavana.

¹⁷ Au na aġitaiao nai, kwakuna koranai aketo-tarito mase tarimana ta noġa moġo. Benamo ġia ġimana aroribana au iatagu ai etore-kauato, bena ekirato, "Asi nogari! Au tu giniginena ema dokona. ¹⁸ Au tu maġuri atanuni. Amaseto, senaġi toma au tu maġuri batanuvanaġi vanaġini. Ema Mase e mase tarimari iaukari ġetanuni Gabuna (o Hades) kina tu au ġegu ai.

¹⁹ Moġesina naima mai oġitarini dagarari mabarari bono tore-vanaġiri, mai tu inította ġetanuni dagarari ema ġoirai vauro beġea ġorani dagarari. ²⁰ Mai visiġu imaima ruarua (7) au ġimagu aroribanai boġitari ema lamefa torekauri dagarari golo na ġeveirito imaima ruarua (7) anina vekuretoġana tu maiġa: Visiġu 7 tu ekalesia doġorori 7 ġeri aneru. Ma golo na lamefa torekauri ġeveirito dagarari 7 tu ekalesia doġorori 7."

Vevaġa-riba guruġana Efeso ai ekalesia doġorona ġena

2 "Efeso ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesi bono tore-vinia:

Ġimana aroribanai visiġu imaima ruarua (7) eġabitaġorini ema golo na lamefa torekauri ġeveirito dagarari 7 vekaravari na erakaoni tarimana ġena guruġa tu maiġeri. ² Ġoi ġemu veiġa namori, ġemu ġauvei nuġanai ġemu vekwaraġi ema ġemu vevaġa-gwaġiġi tu au ma ribagu. Ema au ribagu, tarima rakavari ġoi na asi boġabi-raġerini, ema asi apostolo tarimari, senaġi tauġeri moġo apostolo tarimari ai ġevevaġa-iaġoni tarimari, maki ġoi na otovo-naġirito, benamo oribarito ġia tu ġofaġofa tarimari. ³ Au aragu ġarmanai meto oġoitaġoto, senaġi ovevaġa-gwaġiġito ema okokoreto, asi kota maki oruġa-moirato.

⁴ Senaġi mai dagara sebana moġo ġemu ai asi auraviniani: Tovotovonai ġemu veuravini baregona au ġegu ai otoreato-ġoi, moġa tu oiaġuiato. ⁵ Bono tuġa-maġi-ġenoġoi, ġoi tu kamasí oġabi-raġeguto, ma boketo tu ainai mani boa raġasi! Ġemu rakava ġenana bono vetuġamaġi-kure, be tovotovonai oveirito-ġoi veiġari ma bono veiri. Bema asi bovetuġamaġi-kureni ma asi boraka-kureni nai, au tu baiaġosini, benamo ġemu lamefa vaġa-ruġakauna dagarana gabuna na basi ġabi-veġitaiani. ⁶ Senaġi ġoi ġemu namo tu Nikolaita tarimari ġeri veiġa rakavari asi oura-vinirini. Moġeri veiġa tu au na maki asi aura-vinirini.

⁷ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari tu bene

seġaġiri. Bekokoreni tarimana tu au na maoro bavini-ani, ġia maġuri ġauna, Barau ġena paradaiso ai etubuni dagarana, ġwaġwana beġaniani."

Vevaġa-riba guruġana Smena ai ekalesia doġorona ġena

⁸ Smena ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

"Giniginena ema dokona, e emaseto benamo ma emaġuri-ġenoġito tarimana ġena guruġa tu maiġeri: ⁹ Ġoi meto ema midigumidigu oġoitaġoni au ma ribagu, ema asi ġemu asi ġamu maki au ma ribagu. Senaġi moġoni veġata ġoi tu farefare vovoka tarimamu! Mani tauġeri moġo ġevekiraġini Iuda tarimari ġetoni tarimari na ġoi iatamu ai guruġa rakavari ġekiraġirini guruġari tu au ma ribagu. Ġia tu dia Iuda tarimari korikori, a ġia tu Satani ġena doġoro tarimari. ¹⁰ Ġoirai midigumidigu tari dori oġoitaġorini, senaġi mo midigumidigu gariri asi bono vei. Bono ġitaia, ġomi kotari tu Diabolo na betovo-naġimini, be diburai betoremini, benamo monai ġaro gabanana (10) boġo midigu-midiguni. Monai maki enabe bomaseni, senaġi ġemu vetuġa-maġikau au ġegu ai tu bene tanu. Moġesina boveini nai tu, maġuri koronana bavanimuni.

¹¹ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri. Bekokoreni tarimana tu mase vaġa-ruaruana na asi bevaġa-rakavaiani."

Vevaġa-riba guruġana Pegamo ai ekalesia doġorona ġena

¹² "Pegamo ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

Ġena vetari baġana matana reketa-reketa ma ragari tarimana ġena guruġa tu maiġeri: ¹³ Au ribagu ġoi ainai otanuni. Ġoi tu Satani ġena vere seana evaġaruġa-tariato vanuġanai otanuni. Senaġina ġoi na au aragu tu ma moġonimu ġesi okorana-iaġiani, ġemu veġabidadama au ġegu ai maki asi veġata oraga-kwaneato. Antipas ġomi ġemi vanuġa baregona nuġanai ġevaġi-maseato ġaronai maki, ġoi ġemu veġabidadama tu asi oraga-kwaneato. Antipas tu ma vetuġa-maġikauna ġesi au varigu evaġa-moġoniato-ġoi ema ekiraġi-foforiato-ġoi. Satani tu mani ġomi ġemi vanuġa baregona nuġanai etanuni. ¹⁴ Senaġi dagara tari ġoi ġemu ai maniġeri au na tu asi aura-vinirini. Tarima kotari ġoi rekemu ai maniġeri tu Balam ġena vevaġa-riba veiġari roġo ġekorana-iaġirini. Balam na vevaġa-riba kerereri Balak eviniato nai, Isaraela tarimari eġorikau-darererito, bena rakava ġeveito, kwaivakuku ġevinirito bureġari ġeġanirito ema mataboraġa veiġari ġeveirito-ġoi. ¹⁵ Moġa kavana ġoi rekemu ai tarima kotari maniġeri maki Nikolaita doġoro tarimari ġeri vevaġa-riba ġofaġofa veiġari ġekorana-iaġirini. ¹⁶ Ġovetuġamaġi-kure! Bema asiġina nai tu, au ġoi ġemu ai baiaġosi-ġarimoġini, benamo vetari baġana au murugu ai mainana basi vaġa-vevaġirini.

¹⁷ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri. Bekokoreni tarimana tu, au na mana bavini-ani. Mai mana maiġa toma tu vekuretoġa etanuni. Ema ġia tu au na fore kurokurona ta bavini-ani. Mo fore kurokurona iatanai tu ara variġuna ta etoreato, mo tu ta asi beribani, beġabiani tarimana na moġo beribani.

Vevaġa-riba guruġana Taiatira ai ekalesia doġorona ġena

¹⁸ "Taiatira ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

Barau Natuna, matana tu karava moreri noġa moġo kimorekimore, ma kwakuna fanafanari tu auri boraborari karava na ġegaburini, benamo ġevei-ginikaurini nai ġeveġia-veġiani kavana, ġena guruġa tu maiġeri: ¹⁹ Ġemu ġauvei, ġemu veuravini ema veġabidadama, ġemu vetuġunaġi iaġovini ema vevaġa-gwaġiġi, ema toma ġauvei oveiani tu barego lelevaġi, tovotovonai oveirito-ġoi moġeri tu ovanaġirini. Moġeri mabarari aġita-iaġomarini, be ribagu.

²⁰ Senaġi mai dagara sebna ġoi ġemu ai maniġa tu asi veġata aura-viniani. Ġoi tu Iesebel, tauġena moġo evekiraġini peroveta vavinena etoni maniġa, ġoi na tu oġabi-raġeani. Mani vavine ġena vevaġa-riba na au ġegu vetuġunaġi-iaġovini tarimari ġemata-boraġani ema kwaivakuku ġevinirini bureġari ġeġanirini. ²¹ Au na ġia tu ġena taimi aviniato, mo mata-boraġa veiġari na bene vetuġamaġi-kure ġana. Senaġi ġia tu asi veġata eurani bene vetuġamaġi-kure. ²² Moġa lorinai ġia tu genagena gabunai bafiu-kauani, monai bea midigu-midiguni. Ġia ġesi veġura-vanaġi veiġari ġeveini tarimari maki ġia ġesi midigumidigu baregona beġe ġabi-sebonaiani. Bema ġia Iesebel ġena veġura-vanaġi veiġari na asi beġe vetuġamaġi-kureni nai tu, mo midigumidigu beġe ġabiani. ²³ Ġia natuna maki au na bavaġi-maserini. Benamo monana ekalesia doġorori mabarari beġe ribani, au tu tarimarima nuġari iaġasiri ema ġeri tuġamaġi aragaġirini tarimagu. Ema ġomi tata maki ġemi veiġa ilailari ai voimi bavini-ani.

²⁴ Ġomi Taiatira ai ekalesia kotari tu Iesebel ġena vevaġa-riba rakavari asi ġokorana-iaġirini ema Satani ġena iaunega vekuretoġari, dobudoburi ġekiraġirini, tu asi ġoribarini. Ġomi mani ġemi tu avaġa-guruġa korikorimini, ġemi ai meto ta tu asiġina ġinavaġi batorekauani. ²⁵ Dagara baregona tu, mani kara ġemi ai maniġa, moġa boġono ġabi-gigitaria mo, au bana ġenoġoi-iaġoma.

²⁶ Bekokoreni ema au ġegu ura bekorana-iaġiani mo magona bea ġabiani tarimana tu, au na maoro bavini-ani, tanobara beseri beguine-iaġirini. ²⁷ Ġia na tano-bara beseri tu auri togoina na beġori-kaurini ma seġukana baregona ġesi, ma tano ġurori noġa bekwari-kira kirarini. Au na ġia seġuka bavini-ani, Tamagu ġenana seġuka aġabiato ilailanai. ²⁸ Ema ġia tu au na laġani visiġuna bavini-ani, (mo seġuka vetoġana). ²⁹ Ma

seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri."

Vevaġa-riba guruġana Sadis ai ekalesia doġorona ġena

3 "Sadis ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

Barau Iaukana imaima ruarua (7) ġia ġenai ġetanuni ema visiġu imaima ruarua (7) eġabi-taġorini tarimana ġena guruġa tu maiġeri: Ġoi na ġauvei oveirini tu au ma ribagu. Tarimarima na ġoi ġekiraġimuni, ġekirani, "Mani ekalesia tu maġuri" ġetoni, senaġi korikorina ġoi tu mase otanuni. ² Notataġa, ġemu ai veġabidadama maġurina kotuna moġo dori emasevaġini maniġea novaġa-kokorea. Korana au na ġoi ġemu ġauvei aġoitaġoato dia roroġoto au ġegu Barau ġoiranai. ³ Moġesina naima Vari Namona ġoseġaġiato ma ġoġabi-raġeato maniġa boġono tuġamaġia ema boġono korana-iaġia, be ġemi rakava ġerina ġove-tuġamaġi-kure. Bema asi botataġani nai, au ġemu ai noġa moġo lema tarimana ta kavana baiaġosini. Be kamara taimi ai basi raġasini, moġa tu asi kota maki boribaiani.

⁴ Senaġi ġoi ġemu tarima kotari Sadis ai maniġeri, ġeri dabuġa asi kota maki ġevaġa-miro-kararito. Ġia maniġeri tu au ġesi baġa rakao-rakao vegogoni, ma dabuġa kurokurori baġa riġorini, korana ġia ġeri veiġa tu iobukaiobuka bene. ⁵ Bekokoreni tarimana tu ġia kavari dabuġa kurokurori na bavaġa-dabuġaiani. Au na ġia arana maġuri bukana na asi barumu-fitoġaiani, a au Tamagu ma ġena aneru ġesi ġoirari ai ġia arana bakiraġi-foforiani.

⁶ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri."

Vevaġa-riba guruġana Filadelfia ai ekalesia doġorona ġena

⁷ "Filadelfia ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

Davida ġena ki, (vevaġa-maġuri kina), eġabi-taġoani tarimana, tarima vevaġana ema moġoni korikorina. Ġia na kara bekeo-fakaiani, tarima ta na asi ma bekou-ġauani riba, ema bekouani dagarana ta na asi ilaila ma bekeoani riba. Mai tarima ġena guruġa tu maiġesina: ⁸ Ġoi ġemu ġauvei oveirini au ma ribagu. Noboġe, ġoiramu noġitaia, ġoi ġoiramu ġatama bokana tu bakeo-fakaia, ma tarima ta asi ġena seġuka ma bekouani. Au ribagu ġoi ġemu kokore tu misina moġo, senaġi au ġegu guruġa tu oġabi-gigitariato, ema au aragu maki asi okira-ġuniġuato. ⁹ Bono ġitaia, mani Satani ġena rubu tarimari maniġeri tu tauġeri ġeveki-raġini Iuda tarimari ġetoni, senaġi ġia tu dia Iuda tarimari. Ġia maniġeri tu au na baġabi-iaġosirini, ġoi kwakumu koranai beġeasi tutuġu-tarini. Benamo beġe riba-maoroni, ġoi tu au na aura-vinimuni. ¹⁰ Ġoi tu au ġegu vevaġa-naġi guruġari okorana-iaġirito ma ove-

vaġa-gwaġiġito naima, tanobarai veribaġani taimina bevtuni nai, ġoi tu baġitaġau-ginikaumuni. Mo veribaġani na tu mai tanobara iatanai ġetanuni tarimari mabarari batovo-naġirini. ¹¹ Au tu dori aiaġosini. Kara oġabiato maniġa tu bono ġabi-gigitaria, be tarima ta na ġemu korona, ġemu kokore auna, asi bene ġabia. ¹² Bekokoreni tarimana tu au Tamagu ġena Rubu Veaġana duġuna tarimanai bavaġa-iaġoani. Mo gabu asiġina ġinavaġi ma beiaġuiani. Au na ġia ġenai au ġegu Barau arana ema au ġegu Barau ġena vanuġa baregona o siti arana baberaiani. Ieruselema variġuna tu au ġegu Barau ġena siti, ma mai siti maiġa tu guba na au Tamagu ġenana bemariġoni. Au aragu variġuna maki ġia ġenai batoreani.

¹³ Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġiri."

Veaġa-riba guruġana Laodikea ai ekalesia doġorona ġena

¹⁴ "Laodikea ai ekalesia doġorona ġeri aneru tu maiġesina bono tore-vinia:

Guruġa moġoni korikorina ekiraġiani tarimana arana Amen ġenana eiaġosini. Ġia tu ma ġena vetuġa-maġikau e Barau ġena guruġa evaġa-moġoni korikori-ani ema ekiraġi-foforiani tarimana, ema Barau na eveirito dagarari mabarari ġenana ġeiaġomato tarimana ġena guruġa tu maiġeri: ¹⁵ Ġoi ġemu ġauvei oveirini au ma ribagu. Au ribagu, ġoi tu dia faraka ema dia seġuka. Au ġegu ura sebna ġoi tu boro faraka moġo o boro seġuka moġo! ¹⁶ Senaġi ġoi tu seġuseġu, a dia seġuka moġo o dia faraka moġo. Moġesina naima ġoi tu au bokagu na bakanunu-fitoġamuni.

¹⁷ Ġoi tu okirani, 'Au tu ġegu farefare vovoka tabutabu, ġegu-ġagu ġutuma gorogoro bavaġa-vegogori, be au tu ilaila, kara ta asi ma atuġamaġiani.' Senaġi ġoi tu asi oriba-maoroni ġoi tu madi kekei ma vetuġamu, asi ġemu asi ġamu, ġoi tu mata-bubu ema asi dabuġamu, korimu. ¹⁸ Au na ġoi asisiba-vinimuni, akiramuni, au ġeguna golo bono voi. Korana auna golo tu karava na evaġa-veveato, benamo momori mabarari tu ġeia-revarito. Be au ġegu ai mai golo bovoiani nai tu, bo-taġani. Ema dabuġa kurokurori maki bono voi, be bono vedabuġa-iaġi, kefimu korina maiakana bono kou-ġaua. Ema mata muramura maki bono voi, be matamu ai bono torea, bena bono boġeboġe. ¹⁹ Au na aura-vinirini tarimari tu akira-feirini ema atoto-maororini. Moġesina naima ġemu maġuri ema veiġa bono tuġamaġi-ġinikaua, benamo bono vetuġamaġi-kure ma bono raka-kure.

²⁰ Noseġaġi! Au ġatama-bokai aruġa-taġoni ma afidifidini. Bema tarima ta na au garogu beseġaġiani, benamo ġatama-boka bekeo-fakaiani nai, au barakatoġani, benamo ġia ġesi baġa ġaniġanini ema ġia maki au ġesi beġaniġanini. ²¹ Bekokoreni tarimana tu au na maoro baviniiani, au ġesi ġegu teronai baġa tanuni. Au kavana, au akokoreto nai Tamagu ġena teronai Tamagu ġesi ġatanuni.

²² Ma seġana tarimana na Iauka Veaġa na ekalesia doġorori kara ekiravara-vinirini guruġari bene seġaġi."

Barau ġena terona gubai

4 Maiġa murinai au aboġe-iaġoto tu, ġatama-boka vekeofaka-taġo guba vanuġanai aġitaġato. Benamo garo ta kibi guruna noġa, mo tovotovonai aseġaġiato garona moġa ekirato, "Maiġana noma raġe, be maiġa murinai kara dori ġeġorani dagarari nama vaġa-ġitamu." ² Asikauna Iauka Veaġa na eboroġiguto, benamo ġoiragu ai tu tarima ta guba teronai etanu-taġoto-ġoi aġitaġato. ³ Mo teronai etanutaġoto-ġoi tarimana vetoġana tu fore arana iaspa ġekimore-kimorerini marevari, ema fore kakakari arana kanelia marevari kavana, marevana tu irau moġo. Ma mo terona tu kevau na eġeġeraġiato. Mo kevau vetoġana tu noġa moġo emeral forena kavana. ⁴ Mo terona moġa tu terona gabana ruarua ma vasi-vasi (24) na ġetore-ġeġeraġiato. Ma mo terona 24 ai tu veġitaġau tarimari baregori tata ġetanuto. Ġia mabarari tu dabuġa kurokurori moġo ġeriġoto, ema tata debari ai tu golo koronari sebori sebori ġeveito. ⁵ Mo terona monana kiriku ekimoreato-ġoi, garo baregori ema ġaita eragato-ġoi. Ma mo terona ġoiranai tu lamefa imaima ruarua (7) ġeġarato-ġoi. Mo lamefa ġeġarato-ġoi moġeri, mo tu Barau iaukana imaima ruarua (7). ⁶ Ema mo terona ġoiranai maki davara veġi-aveġiana, nega-vaġuravaġura aisi kavana.

Ma maġuri dagarari vasivasi (4) tu nuġana buroburonai, mo terona ġeruġa-ġeġeraġiato. Ġia ġoirari ema muriri tu matari tu ġutuma. ⁷ Mo maġuri dagarana guinena tu noġa moġo laion, vaġa-ruaruana dagarana tu noġa moġo boromakau tauna, vaġa-toitoina ġoirana tu tarimarima kavana, ema vaġa-vasivasi tu noġa moġo erovoni ugavana kavana. ⁸ Mai maġuri dagarari maiġeri tata faneri tu imaima sebna (6), ma mai faneri maiġeri mabarari tu mata na moġo ġevonuto, faneri nuġana rekeri dagarari maki mata moġo. Ġia tu vanaġivanaġi boġi-laġani asi ġeiaġaraġi-ni, mai guruġa maiġa asi ġevaġa-ketoani, ġekirani:

"Veaġa, veaġa, veaġa,
Vereġauka, Barau tuġutuġu, tu veaġa,
guinenai etanuto-ġoi,
maitoma maki etanuni,
ema ma beiaġomani!"

⁹ Mai teronai etanu-taġoto-ġoi tarimana tu maġuri etanu-vanaġi vanaġini. Ma maiġeri maġuri dagarari na mo teronai etanu-taġoto-ġoi tarimana ġevaġa-raġeato-ġoi, e ma vegubakauri ġesi ġetoma-rakariġoato-ġoi, ema ġetanikiu-viniato-ġoi nai, ¹⁰ mo veġitaġau tarimari baregori gabana ruarua ma vasivasi (24) tu mo teronai etanuni tarimana ġoiranai ġevetui-tarito-ġoi. Benamo mai maġuri etanu-vanaġi vanaġini tarimana ġetoma-rakariġo viniato-ġoi. Ġeri korona maki ġia ġoiranai ġetore-taririto-ġoi, benamo ġekirato-ġoi, ¹¹ "Ġai ġema Vereġauka ema Barau, ġoi tu iaru-korokoro,

be tarimarima ema mağuri dagarari mabarari na ġoi tu beğene vağa-rağemu, beğene gubakaumu, ema seğuka maki mabarana ġoi ġemu. Korana dagara mabarari tu ġoi na oveirito, ema ġoi ġemu urai moğo oveirito ema inította ġetanuni.”

Mamoe natuna ema toretore fefana maukana

5 Benamo aboğeto, mo teronai etanu-tağoto-ğoi tarimana ġimana aroribanai tu toretore fefana maukana ta ağitaiato. Mo fefa tu tavita-tavitai ma toretorena, ġeikuato, ema vağa-imaima ruarua (7) veğata ġekada-ğauato. Mo ġekada-ğaurito gaburi mabarari tu tabu vetoğana ġetoreato. ² Ma gwada rakavarakava aneruna ta ağitaiato, garona tu asikeikeina eğobatato, ekirato, “Deikara tu ilaila mai kumuka tabuna bekokiani riba, e mai fefa maukana ma toretorena bekeoani?” ³ Senaği tarima ta gubai o tanobarai o tanobara gaburenai ta asi ilaila veğata mo fefa bekeofakaiiani ema nuğanai beboğe-ğurani. ⁴ Benamo atağirakava rakavato, korana tarima sebona kwarikwari ta maki asi veğata ġeğoitağoato, mo fefa maukana ma toretorena bekeoani ma nuğanai beboğe-ğurani. ⁵ Benamo mo veğitağau tarimari baregori ta na ekiraguto, ekirato, “Asi notaği! Noboğe! Iuda doğorona ġeri laion, Davida Natuna noğitaia, ġia tu ekokoreto. ġia na mani fefa maukana ma toretorena bekeoani bene, ema mani ġekumuato kumukari taburi imaima ruarua (7) maki bekokirini bene.”

⁶ Benamo aboğeto, Mamoe Natuna ağitaiato. ġia tu terona nuğana buroburonai eruğa-tağoto-ğoi, mo mağuri dagarari vasivasi (4) ema veğitağau tarimari baregori tu ġeruğa-ğeğerağiato. Mamoe Natuna ġitağitana tu tari na ġevaği-maseato. ġia guduna tu imaima ruarua (7) ema matana maki 7. Mo tu Barau iaukana 7 ekirağirini. ġia tu Barau na tanobara mabarana ġana etuğū-iağorito. ⁷ Mamoe Natuna eiağoto, benamo teronai etanu-tağoto-ğoi tarimana ġimana aroribanai mo fefa maukana ma toretorena moğa eğabiato. ⁸ Fefa maukana ma toretorena eğabiato nai, mağuri dagarari vasivasi ema veğitağau tarimari baregori 24 Mamoe Natuna ġoiranai ġevetui-tarito. ġia tata tu ma ġeri hap (gita noğa) ema golo ġurori nuğari ai tu muramura goğuna ma bonari. Mo goğū ma bonari tu Barau ġena tarima veağari ġeri ġauğau guruğari. ⁹ Benamo ġia na mari variğuna ta maiğesina ġemariato,

“ġoi na fefa maukana ma toretorena boğabiani ilaila, ema ġia kumuna ma taburi maki bokeo-fakarini ilaila, korana ġoi tu ġevaği-masemuto, ma ġoi raramu na tau vavine Barau ġena ovoi-vağirito doğoro mabarari ġerina, e garo mabarari ġerina, ema bese mabarari ema tanobara mabarari na.

¹⁰ ġoi na ġia tu Barau ġena Basileia doğorona tarimari ai ovağa-iağorito, ema Barau vetuğunağina beğene iağo-vini ġana Rubu Veağa vereri ai ovağa-iağorito.

ġia tu tanobara mabarana iatanai beğe veğorikauni.”

¹¹ Ma aboğe-iağoto, aneru garori asisebo-asisebo aseğağirito. Moğeri aneru tu asi iavi-iaviri, milion ġutuma maki ġevanağirito. ġia na terona ema mağuri dagarari vasivasi ema veğitağau tarimari baregori ġeruğa-ğeğerağirito. ¹² Ma mai mari ġemari-gigitaria-to,

“Mamoe Natuna, ġevaği-maseato dagarana, tu ma ġena maoro, seğuka beğabiani, e farefare vovoka, e iaunega, ema kokore beğabiani!

Ema ġia ma ġena maoro tarimarima mabarari na beğe gubakauani, ma beğe vağa-rağeani ema beğe vonevone-rağeani!”

¹³ Benamo Barau na eveirito dagarari mabarari guba nuğanai, tanobara iatanai, tanobara gaburenai, e davara nuğanai dagarari mabarari na mai mari ġevaisiato aseğağirito,

“Teronai etanu-tağoni Barauna ema Mamoe Natuna, tauri ruarua na vevağa-rağe, vegubakau, mareva baregona, ema seğuka beğene ġabiri, bene iağo mo vanağivanaği asi magona!”

¹⁴ Benamo mağuri dagarari vasivasi na ġevağamoğoniato, ġekirato, “Amen!” Ema veğitağau tarimari baregori 24 ġevetui-tarito, Barau ġetoma-rakariğo viniato.

Fefa maukana ma toretorena ġekumukaiato kadari o tabu vetoğari Mamoe Natuna na ekeorito

6 Benamo au na Mamoe Natuna ağitaiato, fefa maukana ma toretorena vağa-imaima ruarua (7) ġekada-tariato dagarana kadana ġiniguinena ekeofakaiato. Moğa ekeoato-ğoi nuğanai tu, mağuri dagarari vasivasi fakari ai ġia ta eguruğato, garona tu noğa guba eguruato, ekirato, “Noiağoma!” ² Aboğe-iağoto nai tu, hosi kurokurota ta ağitaiato, erağeto tarimana ġimana tu ma fevana, ema ġia tu korona ta maki eviniato. ġia eraka-rosito tu, vetari ai ekokoreto-ğoi ema eiağoto tu ma bene kokore ġana.

³ Benamo Mamoe Natuna na kumuka vağa-ruaruana kadana ekeo-fakaiato nai, mağuri dagarana vağa-ruaruana aseğağiato, ekirato, “Noiağoma!” ⁴ Benamo hosi ta ma eraka-rosito. Moğa tu hosi kakakakana. Erağeto tarimana tu seğuka eviniato, tanobara na maino bene ġabi-veğitaia, be tarimarima tauğeri beğene vevaği-masemase ġana. Mo tarima tu vetari bağana asikeikeina ta eviniato.

⁵ Kumuka vağa-toitoina kadana ekeo-fakaiato nai tu, mağuri dagarana vağa-toitoina aseğağiato, ekirato, “Noiağoma!” Au aboğe-iağoto nai, hosi dubadubana ağitaiato, erağeto tarimana ġimanai tu dagara ġeri meto vağa-foforiri o sikele dagarana ta eğabiato. ⁶ Benamo au na garo ta mağuri dagarari vasivasi (4) fakari na eiağomato aseğağiato, ekirato, “(Bitu doğe be), widi

kilo sebona davana tu ġaro sebona ġauveina voina, ema bali (widi kavana) kilo toitoi davana tu ġaro sebona ġauveina voina. Senaġi olive diġana ema vine nanuna tu asi boġono vaġa-rakavari.”

⁷ Ma Mamoe Natuna na kumuka vaġa-vasivasina kadana ekeo-fakaiato nai tu, maġuri dagarana vaġa-vasivasina aseġaġiato, ekirato, “Noiaġoma!” ⁸ Aboġe-iaġoto nai tu, hosi ta aġitaiato, tauġanina ġitaġitana noġa kurokuro. Eraġeto tarimana arana tu Mase, ma mase tarimari iaukari ġetanuni Gabuna (o Hades) tu ġia murina na eraganaġi-raganaġito-ġoi. Tauri ruarua seġuka evinirito, tanobara taviri vasivasi nuġanai tavi sebona beġene ġita-ġaua, be vetari ai, doġe ai, keve rakavari na, ema boġai ġetanuni veġaniveġani dagarari na tarimarima beġene vaġi-maseri.

⁹ Ma kumuka vaġa-imaiana kadana ekeo-fakaiato nai tu, Barau ġena guruġa ġaramanai, e mo guruġa ġevaġa-moġoniato ema ġevari-fiuato ġaramanai ġevaġi-maserito tarimari iaukari maġuri fata veaġana gaburenai aġitarito. ¹⁰ Ġia mabarari ġekoġo-baregato, ġekirato, “Vere tuġutuġu, ġoi tu veaġa ema moġoni veġata, aitoma vau ġoi na tanobarai ġetanuni tarimari bovaġa-maoro vinirini, benamo ġai rarama ġevaġa-rigorito bovaġa-voirini?” ¹¹ Benamo ġia mabarari tata dabuġa kurokurori evinirito, ekirarito, negakota roġo ma beġene naritari etato. Beġene vaġa-noga mo, ġia karori toma vetuġunaġi ġeiaġo-vinini tarimari ema tarikakari kotari, ġia ġevaġirito kavana, beġe vaġi-maserini mo, ġeri numera korikori bene ġabia.

¹² Au na Mamoe Natuna aġitaiato, kumuka vaġa-imaiana sebona (6) ekeo-fakaiato nuġanai, tano-iaga asikeikeina eragato, e ġaro eduba-dubato, dabuġa dubadubari noġa, e ġue evekurevoto, ekakarato rara kavana. ¹³ Ema guba na visiġu ġeketo-firiġoto tanobara ġana, noġa figi maġitari iavara na figi ġauna na eruku-keto ketorini kavana. ¹⁴ Guba maki erekwa-rewato, noġa moġo fefa maukana, ġetoretore-iaġiani dagarana, ġeikuani kavana. Ma ġoro ema motumotu mabarari gaburi ekoki-veġitarito. ¹⁵ Benamo tanobara kiniri, e vereri, e vetari ġitaġauna tauri baregori, e ġeri fafare asisebo tarimari, e kokore rakavarakava tarimari, tuġu-rakaorakao tarimari ema maġuri namona e fakanai ġetanuni tarimari, ġia mabarari kouġa nuġari ai ema ġoro ai fore baregori vekaravari ai ġea gumuto. ¹⁶ Benamo ġoro ema fore baregori ġenoġirito, ġekirato, “Ġai iatamai ġoma ketokau, ġoma lautarima, be teronai etanuni Barauna ġoirana ġenana ema Mamoe Natuna ġena baru baregona ġenana ġoma kure-toġama! ¹⁷ Korana ġia ġeri baru ġarona baregona tu varau bevotu, deikara beruġa-tarini riba?”

Barau ġena vetuġunaġi tarimari 144,000

7 Moġa murinai aneru vasivasi (4) aġitarito, tanobara daiguniri vasivasi ai ġeruġato. Mo aneru na tu tanobara iavarari vasivasi ġelautaririto, tanobarai e davarai asi beġene raga, ema ġau maki asi beġene kwari-ġarevari ġana. ² Ma murinai tu aneru ta ma aġitaiato, ġaro eraġeni rekena na emaraġeto. Mo aneru

na maġuri Barauna ġena vevaġa-moġoni vetoġana o makana eġabi-taġoato-ġoi. Ġia na mo aneru vasivasi, Barau na seġuka evinirito tanobara ema davara beġene vaġa-rakavari aneruri, efarara-vinirito, ekirato, ³ “Tanobara, davara, ema ġau asi roġo boġono vaġa-rakavari, bene iaġo mo, Barau ġena vetuġunaġi tarimari bakuri ai ġia ġena vetoġa baġana toreri murinai vau.” ⁴ Moġa murinai Barau ġena vetoġa bakuri ai ġetorerito tarimari mabarari tu 144,000 aseġaġiato. Ġia tu Isaraela doġorori gabanana ruarua (12) mabarari ġerina, doġorori tu maiġeri:

⁵ Iuda ġena doġoro tarimari - 12,000

Reubena ġena doġoro tarimari - 12,000

Gad ġena doġoro tarimari - 12,000

⁶ Asere ġena doġoro tarimari - 12,000

Naftali ġena doġoro tarimari - 12,000

Manase ġena doġoro tarimari - 12,000

⁷ Simeona ġena doġoro tarimari - 12,000

Levi ġena doġoro tarimari - 12,000

Isakara ġena doġoro tarimari - 12,000

⁸ Sebulun ġena doġoro tarimari - 12,000

Iosefa ġena doġoro tarimari - 12,000

Beniamina ġena doġoro tarimari - 12,000

Tarima ġutuma lelevaġi dabuġa kurokurori ġeveito

⁹ Moġa murinai aboġe-iaġoto, tarima ġutuma lelevaġi, asi tau iaviġosina, aġitarito. Mo tu tanobara irauirau mabarana tarimana, e doġoro irauirau mabarana tarimana, e bese irauirau mabarana tarimana, ema garo irauirau mabarana tarimana. Ġia mabarabarari tu terona ema Mamoe Natuna ġoirari ai ġeruġato. Ġia mabarari dabuġa maukari kurokurori ġeveito, ema ġimari ai tu galamo lauri noġa dagarari ġeġabito. (Mo tu ġia ġeri kokore vetoġari). ¹⁰ Ġia ġekoġo-baregato, ġekirato, “Vevaġa-maġuri tu ġita ġera Barau, teronai etanukauni Barauna, e Mamoe Natuna ġerina eiaġomani.” ¹¹ Ma aneru mabarari na tu terona e veġitaġau tarimari baregori ema maġuri dagarari vasivasi (4) ġeruġa-ġeġeraġirito. Benamo Barau ġena terona koranai ġevetui-tarito, ġoirari tano ai, Barau ġetoma-rakariġo viniato, ¹² ġekirato, “Moġoni veġata! Vevaġa-raġe, e mareva baregona, e iaunega, e vevaġa-namo, e vegubakau, e seġuka, ema kokore tu ġita ġera Barau ġena toma bene iaġo vanaġivanaġi, Amen!

¹³ Benamo veġitaġau tarimana baregona ta na edanaġiguto, ekirato, “Mai dabuġa kurokurori na beġe vedabuġa tarimari tu deikara, ema ġia tu ainana beġe iaġoma?” ¹⁴ Benamo avaġa-veseto, akirato, “Ġegu vere, au asi ribagu. A ġoi tu ribamu.” Benamo ġia na ekira-varaguto, ekirato, “Mai tarima maiġeri tu midigumidigu baregori nuġari na ġeiaġomato. Ġeri dabuġa tu Mamoe Natuna, ġinitaġo mamoenana, rarana na ġevei-kurokuro-rito. ¹⁵ Moġesina naima, ġia tu Barau ġena terona ġoiranai ġeruġani, ema ġena Rubu Veaġa nuġanai boġi-laġani ġia vetuġunaġina ġeiaġo-vinini. Ema teronai etanuni Barauna na enari-ġaurini. ¹⁶ Ġia tu asi ma beġe vito-ġenoġoirini, e bokari asi ma beġe

koke-ĝenoĝoini. Ĝaro iatari ai asi ma bekirini ema ĝaro seĝukana na asi ma begugurarini. ¹⁷ Korana terona nuĝanai etanuni Mamoe Natuna na beĝita-ĝaurini. Ĝia na beĝori-iaĝorini maĝuri nanuna eĝaruni gabuna ĝana. Ema Barau na matari gorari mabarari bedau-vaĝirini.”

Kumuka vaĝa-imaima ruaruana (7) kadana

8 Mamoe Natuna na kumuka vaĝa-imaima ruaruana (7) kadana ekeo-fakaiato nai, guba vanuĝanai aoa tavina ta veĝata guru ta maki asi eraĝeto. ² Benamo Barau ĝoiranai ĝeruĝato aneruri imaima ruaruana (7) aĝitarito, dudu 7 evinirito.

³ Benamo aneru ta ma eiaĝomato, fata veaĝana sevinai eruĝato, ĝimanai tu golo ĝurona ta. Ĝia tu muramura ma bonana barego lelevaĝi ĝeviniato, Barau ĝena tarima veaĝari ĝeri ĝau-ĝau ĝesi terona ĝoiranai golo fatana veaĝanai Barau bene varevare-vinia ĝana. ⁴ Mo muramura goĝuna ma bonana goĝuna ema Barau ĝena tarima veaĝari ĝeri ĝauĝau ĝesi, mo aneru ĝimana na ĝevaraĝeto Barau ĝoirana ĝana. ⁵ Moĝa murinai aneru na golo ĝurona eĝabiato, fata veaĝana karavana na evaĝa-vonuato, benamo tanobara iatana ĝana efiu-riĝoato. Monana ĝaita guruna eraĝeto, garo gururi tari ĝeraĝeto, e kiriku eragato, ema tano eiagato.

Aneru na ĝeri dudu ĝefurururito

⁶ Benamo aneru imaima ruaruana (7) ĝeri dudu ĝeĝabitorerito, beĝene furururi ĝana. ⁷ Aneru giniginena na ĝena dudu efururuato, benamo aisi foreri misimisiri ema karava rara ĝesi ĝesebonato ĝevetoreto. Benamo moĝeri mabarari tanobara ĝana ebubu-riĝorito. Ma tanobara tavi toitoi nuĝanai tavi sebona eĝara-ĝosianto, ĝau toitoi nuĝari ai tu sebori tu ĝeĝara-ĝosirito, e ĝauĝa ema reĝi mabarari ĝeĝara-ĝosirito.

⁸ Aneru vaĝa-ruaruana na ĝena dudu efururuato nai tu, dagara ta, ĝoro-dagara-bara ta noĝa ma karavana, davarai evelu-reito. Benamo daĝaru-bara tavi toitoi nuĝanai tavi ta tu rarai eiaĝoto. ⁹ E daĝaru-bara maĝuri dagarari toiri-toiri nuĝari ai sebori tu ĝemaseto, e bouti toiri-toiri nuĝari ai sebori tu ĝeburuto.

¹⁰ Aneru vaĝa-toitoina ĝena dudu efururuato nai tu, visiĝu-dagara-bara ta kere morena kavana guba na eketoto, benamo ĝaruka toiri nuĝari ai sebori ai, e ĝeĝaruĝarurini nanuri ai eketo-reito. ¹¹ Mo visiĝu arana tu “Mamaki”. Nanu gaburi toiri nuĝari ai sebori tu ĝemamakito. Benamo tarimarima vovoka na mo nanu mamakiri ĝeniurito nai ĝemaseto.

¹² Aneru vaĝa-vasivasina ĝena dudu efururuato nai, ĝaro e ĝue ema visiĝu tu taviri toitoiri nuĝari ai tavi sebori tu ĝesemorito, naima mo tavi toitoiri nuĝari ai tavi sebori tu ĝemukunato. Moĝa lorinai ĝaro mamana tavi toitoi nuĝanai tavi sebona tu asi emamato, ema boĝi tavi toitoi nuĝanai tavi sebona ta ĝue e visiĝu tu asi emamato.

¹³ Benamo aboĝeto, ugava ta guba tuĝuna vanigere-nai erovoto-ĝoi aĝitaiato, maiĝesi ekea-fararato, ekirato, “Tanobarai ĝotanuni tarimami, vetuĝami kika! Vetuĝami kika! Vetuĝami kika! Korana tu aneru toitoi, ĝeri dudu roĝosi ĝere furururi aneruri, na ĝeri dudu beĝe furururini gururi ai tu, meto ema midigumidigu barego lelevaĝina beĝorani.

Dudu vaĝa-imaimana (5)

9 Aneru vaĝa-imaimana na ĝena dudu efururuato, benamo visiĝu ta aĝitaiato, guba na eketoto tanobarai. Mo visiĝu tu guri variĝo kwareĝana, (iauka rakavari ĝeri dibura), kina eviniato. ² Mo guri ekeofakaiato nai tu, goĝu ebebubu-rosito noĝa moĝo karava baregona goĝuna kavana. Benamo mo guri goĝuna na ĝaro mamana ema guba fakana emukuna-ĝaurito.

³ Goĝu nuĝana na madudu ĝeraka-rosito tanobarai, ema seĝuka evinirito, seĝukana tu kavikavi seĝukari kavana. ⁴ Ĝia ekirarito, tanobarai ĝauĝa ta, e tanobarai ĝetubuni dagarana ta, ema ĝau ta asi beĝene vaĝarakavaia, senaĝi deidei bakuri ai Barau ĝena vetoĝa o maka asi etanuni tarimari moĝo beĝene vaĝarakavari etato. ⁵ Ekirarito maki, mo tarima asi beĝene vaĝimaseri, senaĝi ĝue imaima (5) nuĝanai beĝene vaĝamidigu midiguri. Mo midigumidigu ĝeĝanito moĝeri tu kavikavi na tarima ekavirini midiguna kavana. ⁶ Mo ĝue imaima nuĝanai tarimarima tu ĝemase ĝana mase beĝe vetauani, senaĝi asi beĝe maseni. Ĝeri ura baregona ĝemase beĝe toni, senaĝi mase ĝerina beveĝitani.

⁷ Mo madudu ĝitaĝitari tu hosi noĝa, ĝea vetari ĝana ĝeruĝa-toreto. Ĝia debari ai tu golo koronana noĝa moĝo dagarana ta, ema ĝoirari ĝitaĝitari tu tarima ĝoirari kavana. ⁸ Ĝuiri tu vavine ĝuiri noĝa moĝo, doĝari tu laion doĝari kavana. ⁹ Kobari kouĝauri ĝana dabuĝana tu auri dabuĝana kavana. Faneri gururi tu hosi asisebo kwakuri gururi ema kariota asisebo vetari nuĝanai ĝeraka-toĝani gururi kavana. ¹⁰ Ĝia tu ma ĝiĝuri, ema ĝiĝuri bonari tu kavikavi ĝiĝuri bonari kavana. Ĝiĝuri nuĝari ai tu tarimarima ĝue imaima (5) beĝene vaĝa-midigu midiguri seĝukana etanuni. ¹¹ Ĝia tu ma ĝeri vere baregona o kini. Ĝia na eĝita-ĝaurini. Ĝia dagarana tu mo guri variĝo kwareĝana aneruna. Mo aneru arana Heberu garori ai tu Abadon, ma Grik garori ai tu Apolion, (anina tu vaĝa-rakava kwaikwai tarimana).

¹² Rakava baregori giniginena tu bekori moĝa, ma ruaruana tu vau beĝe iaĝomani.

Aneru vaĝa-imaima sebona (6) na dudu efururuato

¹³ Aneru vaĝa-6 na ĝena dudu ma efururuato, benamo fata veaĝana daiguni vasivasi ai gudu vasivasi moĝeri ĝerina garo ta eiaĝomato aseĝaĝiato. Mo fata tu golo na ĝeveiato, ma Barau ĝena terona ĝoiranai etanuni. ¹⁴ Mo garo na aneru vaĝa-6 na ma ĝena dudu moĝa ekiraiato, ekirato, “Aneru vasivasi, ĝaruka baregona arana Eufrate ai ĝebaru-taririto, moĝeri noruĝa-

vaġiri.”¹⁵ Benamo mo aneru vasivasi eruġa-vaġirito, mai laġani, mai ġue, mai ġaro, mai aoa ġana Barau na eġabi-torerito tu, tarima toitoiri nuġanai sebna tu beġene vaġia. ¹⁶ Hosi tarimari hosi ai ġeraġeto ġena numera tu milion sinau ruarua (200). Mai numera tu aseġaġiato. ¹⁷ Mo hosi e iatari ai ġeraġeto tarimari au ġegu mata-vanaġi ai vetoġari tu maiġesina aġitarito: Ġia kobari kouġauna ġana auri dabuġana tu karava ġeġarani kakakaka karavari kavana, e blu, ema karava moreri o salfa borabora kavana. Hosi debari tu laion debari kavana, ma bokari tu karava e goġu ema karava moreri ġeraka-rosito. ¹⁸ Mo tarimarima vaġa-midigumidiguri dagarari toitoi moġeri, karava, goġu, ema karava moreri o salfa, hosi bokari na ġeraka-rosito dagarari, na tarimarima toiri-toiri nuġanai sebori-sebori tu ġevaġi-maserito. ¹⁹ Mo hosi ġeri seġuka tu bokari ai ema ġiġuri ai maki. Korana ġiġuri tu mota kavana, ma debari. Mo ġiġuri debari na tarimarima ġevaġa-midigu midigurito-ġoi.

²⁰ Tarimarima oreri, mo vevaġa-midigumidigu dagarari toitoi na asi ġevaġi-maserito tarimari, tu roġo asi ġevetuġamaġi-kureto ġimari ġauveiri ġerina. Iauka rakavari toma-rakariġori ema asi ġeboġeboġeni e asi ġeseġaġini ema asi ġerakani kwaivakukuri, golo, silva, auri boraborari, fore e ġau na ġeveirito dagarari tomarakariġori asi ġevaġa-dokoato. ²¹ Ema ġeri vevaġideba, ġeri meġameġa, ġeri mata-boraġa veiġari, ema ġeri lema ġerina maki asi ġevetuġamaġi-kureto ma asi ġeraka-kureto.

Aneru ema toretore fefana maukana misina

10 Benamo aneru ta, kokore lelevaġi aneruna, guba na ma emariġoto-ġoi aġitaiato. Ġia tu magube na ġevaġa-dabuġa maukaiato, ma debana iatanai tu kevau ta. Ġia ġoirana tu ġaro mamana noġa, ema kwakuna tu karava ġemoreni kavana. ² Ġimanai tu toretore fefana maukana misina ta vekeo eġabitaġoato-ġoi. Ġia kwakuna aroribana tu davarai etoreato, ma kwakuna kaurina tu tanobarai etoreato. ³ Benamo eġaba-baregato, laion eniarani nai eġabani kavana. Ġia eġabato murinai, ġaita imaima ruarua (7) garori ġeguruġato, (ġia ġevaġa-veseato). ⁴ Mo ġaita 7 ġeguruġato moġeri dori atore-vanaġirito, senaġi guba na garo ta eiaġomato, ekirato, “Mani ġaita 7 kara beġe kiraġiri maniġeri tu nokure-toġari, asi bono tore-vanaġiri.”

⁵ Benamo mo aneru, davarai e tanobarai kwakuna etorerito aneruna, aġitaiato, ġimana aroribana eġabivaisiato, guba vanuġana eduġiato, ⁶ benamo tanu-vanaġivanaġi Barauna aranai guruġa-fofori gwaġiġina eveiato. Guba ema nuġari ai ġetanuni dagarari mabarari, e tanobara ema nuġari ai ġetanuni dagarari mabarari, ema daġaru-bara ema nuġari ai ġetanuni dagarari mabarari tu ġia na eveirito. Ġia aranai mai guruġa-fofori gwaġiġina eveiato, ekirato, “Taimi varau bekori, Barau asi ma bevaġa-nogani. ⁷ Senaġina aneru vaġa-imaima ruaruana (7) na ġena dudu befururuani neganai, Barau ġena guruġa vekuretoġari veiġari ema

boioġari beġe ġorani, ġena peroveta tarimari ġeri ai ekiraġi-foforirito ilailari ai.”

⁸ Benamo guba na aseġaġiato garona na ma evaġa-guruġaguto, ekirato, “Noiaġo, mo aneru davarai e tanobarai eruġani aneruna, ġimanai toretore fefana maukana evekeo-taġoni, moġea noġabia.” ⁹ Benamo aiaġoto, mo aneru akiraiato, mani toretore fefana maukana misina nevinigu atato. Benamo ġia na ekiraguto, ekirato, “Noġabia, be noġani-ġosia! Bokamu ai mamina tu gode mamina maki bevanaġiani, senaġi nuġamu tu bevemukini.” ¹⁰ Benamo toretore fefana maukana misina mo aneru ġimana na aġabiato, benamo aġaniato. Aġaniato mamina murugu ai tu gode mamina maki evanaġiato, senaġi aġani-ġosiato nai, nuġagu tu evemukito.

¹¹ Benamo evaġa-guruġaguto, ekirato, “Tanobara be-seri ġutuma, garo iraurau tarimari ema ġeri vere baregori o kini ġeri ai karakara beġe ġorani dagarari ma bono peroveta-iaġiri.”

Vevaġa-moġoni tarimari ruarua

11 Benamo vaġa-vetovo ġauna ta, ġitaġitana togoi noġa, eviniguto, benamo ekiraguto, ekirato, “Noiaġo, Barau ġena Rubu Vevaġa ema fata vevaġana noa makaia, ema monai toma-rakariġo tarimari vira bono iaviri. ² Senaġi mani Rubu Vevaġa nuġanai Iuda tarimari ġeri toma-rakariġo gabuna maġuna murikana, maniġa tu bono iaġuia, asi bono makaia, korana maniġa tu irau bese tarimari ġeri (ġuriġuri gabuna) evinirito, ġia na mai vanuġa baregona vevaġana ġue gabana vasivasi ma ruarua (42) nuġari ai beġe fanafana-tariani. ³ Au vaġa-moġonigu tarimari ruarua seġuka bavirinini, benamo ġaro mabarana 1,260 Barau na bevinirini guruġari beġe kiraġi-foforirini. Ġia tu fuse-dabuġari na beġe vedabuġani.”

⁴ Mai vaġa-moġonigu tauri ruarua tu mo olive ġauri ruarua ema mo lamefa torekauri dagarari ruarua, tanobara Verena ġoiranai ġeruġani moġeri. ⁵ Bema tarima ta na nevaġa-rakavari betoni nai tu, bokari na karava beġe raka-rosini, benamo inairi beġe vaġa-bu-ataririni. Ġia ġevaġa-rakavari beġe toni tarimana tu moġesina bemaseni. ⁶ Maiġeri tarima ruarua tu ma seġukari guba beġe kou-ġauani, benamo ġia peroveta guruġari beġe kiraġirini ġarori ai tu, ġura asi beraguni. Ema ma seġukari maki, nanu beġe kurevoani, rari beiaġoni, e beġe urani ġarori ai tarimarima vaġa-midigumidiguri dagarari iraurau tanobarai beġe vaġa-ġorarin.

⁷ Ġeri vevarifiu beġe vaġa-magoani ġaronai, vevaġa-rakava dagarana guri variġo kwareġana, (iauka rakavari ġeri dibura), nuġana na beraka-rosini, benamo ġia bevaġa-vevaġirini. Ġia ġeri seġuka bevanaġiani, benamo bevaġi-maserini. ⁸ Benamo ġia tauġaniri tu vanuġa baregona dabarana nuġanai gena-fitari beġe tanuni. Guruġa veabanaġinai mo vanuġa barana arana ġekiraġiani tu Sodoma ema Aigupito. Ġia tauri ruarua ġeri Vereġauka tu mo vanuġai ġevaġa-satauroato. ⁹ Ġaro toitoi ma kwana

nuğari ai bese irauirau, doğoro irauirau, garo irauirau, e tanobara irauirau tarimari ġia tauğaniri beğe ġitari-ni, senaği guriguriri tu asi beğe urani. ¹⁰ Ğia ġeri mase dainai tanobarai ġetanuni tarimari tu beğe iakuni, beğe ġani-vegogoni e karori tata ġeri varevare beğe tuğuni; korana tu mai peroveta tarimari ruarua na tanobarai ġetanuni tarimari ġeri ai midigumidigu baregona ġevağā-ğoraiato.

¹¹ Senaği mo ġaro toitoi ma kwana ġekorito murinai, mağuri iağana Barau ġenana ġia tauri ruarua nuğari ai eraka-toğato, benamo ġeruğā-vaisito. Ğia tauri ruarua ġeğitarito tarimari mabarari ġegari-rakavato.

¹² Benamo vevağā-moğoni tauri ruarua na garo baregona ta ġeseğāğiatio, guba na emariğoto, ġia evağā-guruğarito, ekirato, "Maiğana ġomarağe!" Benamo tauri ruarua magube ta nuğanai guba ġana ġevarağeto, ġari inai tarimari ġoirari ai. ¹³ Mo aoa nuğanai moğo tano-iaga baregona eragato, benamo vanuğā baregona taviri gabanana (10) nuğanai tavi sebona tu evağā-mouato, ma tarima mabarari 7,000 ġemaseto. Senaği tarimarima oreri tu ġegari-rakavato, benamo Guba Barauna ġevağā-rağeato.

¹⁴ Rakava vağā-ruaruana tu bekori moğā, senaği vağā-toitoina tu dori eiağomani.

Dudu vağā-imaima ruaruana (7)

¹⁵ Aneru vağā-imaima ruaruana (7) na ġena dudu efururuato, benamo garo baregori gubai ġeguruğato, ġekirato, "Tanobara basileiana o veğitağau seğukana tu ġita ġera Vereğauka ema ġena Keriso ġeri basileiai beiağo. Be ġia tu bevare-vanaği vanağini!" ¹⁶ Benamo veğitağau tauri gabana ruarua ma vasivasi (24), Barau ġoiranai ġeri teronai ġetanuni tarimari, ġevetui-tarito, ġoirari tano ai, Barau ġetoma-rakariğo viniato, ¹⁷ ġekirato,

"Vereğauka o, Iaru-korokoro Baraumu, otanuni, e otanuto-ğoi, ġai na ġoi ġatanikiu-vinimuni, korana ġoi ġemu seğuka baregona oğabiato, e ġemu Basileia o veğitağau tu varau osinaiatu.

¹⁸ Tanobara irauirau beseri ġebaruto, benamo ġoi ġemu baru ma berağasi. Mase tarimari kota-viniri taimina, ema mo peroveta tauri, ġoi ġemu vetuğunaği tarimari, e ġemu tarima veağari, ema ġoi aramu ġematauraiani tarimari keiri baregori voiri viniviniri ġarona, ema tanobara ġevağā-rakavaiatu tarimari vağā-rakavari ġarona beiağoma."

¹⁹ Benamo Barau ġena Rubu Veağā guba nuğanai evekeoto, benamo ġena Kirağitore Mauğana Rubu Veağā nuğanai efororito ağitaiato. Benamo kiriku-ğaita, e garo gururi tari, e guba eguruato guruna baregona, e tano-iaga, ema aisi foreri asikeikeiri ġeiağomato.

Vavine ema ġuğāia kavana dagarana asikeikeina

12 Benamo nuğā-farevaği vetoğana baregona ta gubai efororito: Vavine ta, ġaro na evedabuğato, ma ġue tu kwakuna gabureri ai, ema visiğū gabanana ruarua (12) tu korona noğā, ġia debanai ġevetore-ğeğerağito. ² Ğia tu ma banina, ma dori eğabito-ğoi, moğesina nai mero-ğabi midiguna eğabiato, be eğabato-ğoi.

³ Benamo nuğā-farevaği vetoğana ta gubai ma efororito: Ğuğāia kavana dagarana asikeikeina ta, kakakakana, debana mabarari tu imaima ruarua (7), guduna mabarari tu gabanana (10), ema korona maki 7 debana tata iatari sebori-sebori torekau. ⁴ Ğia ġiğūna guba visiğuri toiri-toiri ġerina sebori-sebori tu tanobara ġana eiari-firiğorito. Ğia tu mo vavine, dori eğabito-ğoi, ġoiranai eruğato, beğabini nai, asikauna mero misina bene ġabia, bene ġania uranai. ⁵ Vavine eğabito nai tu, mero evağā-ğoraiato. Mo mero na tanobara irauirau beseri mabarari auri togoina na roğo beğori-kaurini ma seğukana baregona ġesi. Benamo mero emağurito nai ġeraga-ğabi-veğitaiato, Barau e ġena terona ġoirana ġana ġeğwā-iağoato. ⁶ Mo vavine tu Barau na ġena erovina-toreato gabuna tano fakana ġana egari-iağoto. Monai beğe nariani e beğe ġubuanai ġaro mabarari 1260 nuğari ai.

⁷ Benamo gubai vetari ta eğorato: Maikolo ma ġena aneru ġesi ġuğāia kavana dagarana asikeikeina ġevetari-viniato, benamo ġuğāia ma ġena aneru na maki ġia ma ġevetari-vinirito. ⁸ Senaği ġuğāia kavana dagarana tu asi ekokoreto, naima gubai asi ġeri gabu ai ġevağā-iağorito. ⁹ Mo ġuğāia kavana dagarana asikeikeina, irau lağani veğata motana, arana "Diabolo" o "Satani", tanobara mabarana eğofaiato dagarana, tu ġedori-rosiato, e tanobarai ġefiu-riğoato. Ğena aneru mabarari maki ġia ġesi ġefiu-riğorito.

¹⁰ Benamo gubai garo baregona ta eguruğato aseğāğiatio, ekirato, "Toma ġita ġera Barau ġena vevağā-mağuri, e ġena seğuka, e ġena veğitağau baregona, ema ġena Keriso ġena maoro baregona varau berağasi. Korana Barau ġoiranai ġita tari-kakara boğilağani evağā-dağarito-ğoi dagarana tu varau beğe fiuriğoa. ¹¹ Ğia tu tarikakara na Mamoe Natuna, (ginitağo mamoenā), rarana ema ġia ġena guruğā moğoniri ġevari-fiurito-ğoi, moğerina ġekokoreto, be ġevağā-ke-toato. Ğeri mağuri asi ġetuğamaği-kaurito, eiağoto mo, ġea maseto. ¹² Guba o, ema gubai ġotanuni tarimami o, boğono iaku! Senaği tanobara e dağaru-bara ġomi tu vetuğami kika! Korana Satani tu ġomi ġemi ai varau bevariğosi, nuğana tu baru na bevonuvonurağe, korana ribana, ġia ġena nega tu varau bekubirakava."

¹³ Mo ġuğāia kavana dagarana eribato, ġia tu tanobarai ġefiu-riğoato neganai, mero evağā-ğoraiato vavinenā murina na ekureto. ¹⁴ Senaği mo vavine tu ugava asikeikeina fanena ruarua Barau na eviniato, mo tano fakana, erovina-toreato gabuna, ġana bene rovo-iağo uranai. Ğia monai tu lağani toitoi ma kwana beğene

naria ema beĝene ĝubu-tanua ĝana. Korana monai tu ĝuĝaia, mo mota rakavana, na asi ilaila beĝabi-kariai. ¹⁵ Benamo ĝuĝaia, mota rakavana, bokana na nanu evaĝa-ĝaru rosiato noĝa ĝabata kavana. Ĝia eurato mo vavine tu mo ĝabata na bene ĝaru-kwareĝaia etato. ¹⁶ Senaĝi tano na mo vavine evaĝa-kavaiato, korana tano evekeoto, benamo ĝuĝaia bokana na erakorosito ĝarukana mabarana eboĝeato. ¹⁷ Benamo ĝuĝaia kavana dagarana na mo vavine ebaruvini-rakavaiato, benamo eiaĝoto, mo vavine besena, Barau ĝena taravatu guruĝari ĝekorana-iaĝirito-ĝoi ema Iesu ĝena vevarifu guruĝari ĝevaĝa-moĝonirito-ĝoi tarimari mabarari evetari-vinirito. ¹⁸ Benamo ĝuĝaia tu kone ai ea ruĝato.

Davara na vevaĝa-rakava dagarana ebere-rosito, moĝa tu Keriso ĝofaĝofana

13 Benamo au na vevaĝa-rakava dagarana ta aĝitaiato, daĝaru-bara na eraka-raĝeto. Ĝia guduna mabarari tu gabanana (10), e debana mabarari tu imaima ruarua (7). Korona mabarari tu gabanana (10). Moĝeri korona tu ĝia guduna tata ĝeri ai, ma debana tata ĝeri ai tu Barau vaĝa-rakavana arana. ² Mo vevaĝa-rakava dagarana aĝitaiato, moĝa ĝitaĝitana tu lepadi noĝa, (lepadi tu taiga noĝa), a kwakuna tu bea kwakuri kavana, ema bokana tu laion bokari kavana. Benamo ĝuĝaia kavana dagarana asikeikeina tauĝena ĝena seĝuka, ĝena terona, ema ĝena maoro eĝabirito, mo vevaĝa-rakava dagarana eviniato. ³ Vevaĝa-rakava dagarana debana tai tu giri baregona ta, ĝevaĝi-maseato girina, senaĝi mo manuĝa baregona tu enamoto. Tanobara tarimari mabarana mo vevaĝa-rakava dagarana ĝenai nuĝari ĝefarevaĝi-rakavato, benamo ĝia murinai ĝerakato. ⁴ Tarimarima mabarari na ĝuĝaia ĝetoma-rakariĝo viniato, korana ĝia ĝena seĝuka tu mo vevaĝa-rakava dagarana eviniato. Ema vevaĝa-rakava dagarana maki ĝetoma-rakariĝo viniato, ĝevedanaĝito, ĝekirato, "Dei tu mai vevaĝa-rakava dagarana kavana? Dei na ĝia bevetari-viniani riba?" ⁵ Mo vevaĝa-rakava dagarana tu maoro eviniato tu, veivavi guruĝari ema Barau vaĝa-rakavana guruĝari bene kiraĝiri ĝana, ema ĝue gabana vasivasi ma ruarua (42) nuĝari ai ĝena maoro bene ĝauvei-iaĝiri. ⁶ Benamo muruna ekeoato, ma Barau vaĝa-rakavana guruĝari ekiraĝi-matamato; Barau arana ema ĝena tanu gabuna ekira-rakavarito, ema gubai ĝetanuni tarimari mabarari evaĝa-rakavarito. ⁷ E maoro eviniato, Barau ĝena vevaĝa tarimari bene vetari-viniri nuĝanai bene kokore, be ĝia bene vaĝa-darereri ĝana. Ema seĝuka eviniato, doĝoro mabarari, e bese mabarari, e garo mabarari, ema tanobara mabarari bene ĝori-kauri ĝana. ⁸ Tanobarai ĝetanuni tarimari mabarari na ĝia beĝe toma-rakariĝo viniani. Maiĝeri tarima tu, Barau na tanobara roĝosi bere veia veĝata, arari mo Mamoe Natuna, ĝevaĝiata dagarana, ĝena maĝuri bukanai arari asi etorerito tarimari. ⁹ Ma seĝana tarimana tu bene seĝaĝi. ¹⁰ Barau beurani dibura numanai beĝene baru-taria betoni tari-

mana tu, dibura numanai beĝe baru-tariani veĝata. Barau beurani vetari baĝana na beĝene vaĝi-masea betoni tarimana tu, vetari baĝana na beĝe vaĝi-maseani. Maiĝeri guruĝa na Barau ĝena tarima vevaĝari evaĝa-guruĝarini, beĝene vevaĝa-gwaĝiĝi, ema ma ĝeri vetuĝamaĝikau ĝesi beĝene tanu.

Vevaĝa-rakava dagarana vaĝa-ruaruana, moĝa tu peroveta tarimana ĝofaĝofana

¹¹ Moĝa murinai au na vevaĝa-rakava dagarana ta ma aĝitaiato, tano na everaĝa-raĝeto. Ĝia guduna tu ruarua, Mamoe Natuna guduna kavana, ema ĝia tu ĝuĝaia kavana eguruĝato-ĝoi. ¹² Ĝia na vevaĝa-rakava dagarana giniguenena moĝa aranai ĝena maoro e seĝuka mabarari eĝauvei-iaĝirito. Ma ĝia na tanobara tanu-iaĝina tarimari mabarari elau-naĝirito, mo vevaĝa-rakava dagarana giniguenena, debana giri baregona, ĝevaĝi-maseato girina, manuĝana enamoto dagarana, beĝene toma-rakariĝo vinia etato. ¹³ Mai vevaĝa-rakava dagarana vaĝa-ruaruana mainana veĝa boruri baregori ema vetoĝa irauri tari eveirito-ĝoi. Ta tu, ĝia na tarimarima mabarari ĝoirari ĝutuĝutunai karava guba na evaĝa-mariĝoato. ¹⁴ Ĝia tu vetoĝa boruri kotari eviniato, mo vevaĝa-rakava dagarana giniguenena ĝoiranai eveirito, tanobarai ĝetanuni tarimari eĝofa-darererito. Ma ekirarito, mo vetari baĝana na ĝevaĝa-beroato, ma toma roĝo emaĝuri-tanuni vevaĝa-rakava dagarana, moĝa gubakauna ĝana tu vetoĝana dagarana o laulauna ta beĝene veia, benamo ĝene vaĝa-ruĝa-vaizia etato. ¹⁵ Mo vevaĝa-rakava dagarana vaĝa-ruaruana tu seĝuka eviniato, vevaĝa-rakava dagarana laulauna giniguenena moĝa iaĝa bene vinia, be bene guruĝa, ema mo vevaĝa-rakava dagarana laulauna asi ĝeurani toma-rakariĝo-vinina tarimari mabarari bene vaĝi-maseri ĝana.

¹⁶ Benamo tarimarima mabarari, misiri e baregori, ma ĝeri farefare ĝutuma tarimari e asi ĝeri farefare tarimari, tuĝu-rakaorakao tarimari e fakai ĝetanuni o dia tuĝu-rakaorakao tarimari, etuĝu-naĝinaĝirito vetoĝa o maka ta ĝimari aroribari ai o bakuri ai beĝene ĝabia etato. ¹⁷ Moĝesi beĝene vei, be tarima ta dagara ta asi bene voivoi-kava o asi bene voivoi-iaĝi-kavaia, senaĝi mo vevaĝa-rakava dagarana giniguenena ĝena vetoĝa o maka, mai tu ĝia arana o arana eruĝa-boroĝi-ato numerana, ĝenai tarimana ĝereĝana moĝo dagara bene voi e bene ĝwa-voivoi. ¹⁸ Iaunega tu maiĝa: Nuĝa-mama o tuĝamaĝi-faka tarimana na mo vevaĝa-rakava dagarana numerana bene vaĝa-gaua, korana mo numera tu tarima ta numerana. Numerana tu maiĝa: 666.

Ginitaĝo mamoeni na evoi-vaĝirito tarimari ĝeri mari

14 Benamo aboĝeto tu, Mamoe Natuna ĝoiragu ai aĝitaiato, Siona Ĝoronai eruĝa-taĝoto-ĝoi, ema ĝia sevinai tarimarima 144,000 ĝeruĝa-taĝoto-ĝoi. Bakuri ai tu ĝia arana ema Tamana arana ĝevetoreto. ² Benamo guba na garo ta ĝaruka vovoka ĝeĝaru-

gwadani gururi ema guba eguruani guruna noĝa aseĝaĝirito. Mo guru tu noĝamo hap ĝelauni tarimari na ĝeri hap ĝelaurito-ĝoi gururi kavana. ³ Ĝia tu mo terona, e maĝuri dagarari vasivasi (4), ema veĝitaĝau tarimari baregori ĝoirari ai mari variĝuna ta ĝemaria-to. Tarima ta na mo mari moĝa marimarina tu asi bedoĝariani riba, senaĝi mo tanobara na ginitaĝo mamoe na evoi-vaĝirito tarimari 144,000 ĝereĝari na moĝo. ⁴ Mai tarima maiĝeri tu vavine ĝesi asi ĝekimato o asi ĝeveĝura-vanaĝito, be asi ĝemiroto, ĝia tu tauĝeri ĝevenaumato, be ĝia tu namo vedaurea. Ĝia tu Mamoe Natuna aiĝana aiĝana eiaĝoni nai, murina na ĝerakani. Tarimarima vekaravari ai ĝia tu Barau na evoirito, ma Barau ema Mamoe Natuna ĝeri tarimari-ma giniguineri ai ĝeiaĝoto. ⁵ Mururi na ĝofaĝofa guruĝana ta asi ĝekiraĝiato, ĝia ĝeri ai rakava misina ta maki asiĝina ĝinavaĝi.

Aneru toitoi

⁶ Benamo au na aneru ta maia guba e tano fakari na erovoto-ĝoi aĝitaiato. Ĝia ĝenai tu Vari Namona, betanu-vanaĝi vanaĝini varina. Ĝia na mai Vari Namona tu tanobara mabarari, e doĝoro mabarari, e garo mabarari, ema bese mabarari tanobarai ĝetanuni ĝeri beĝene vari-fiua ĝana. ⁷ Eguruĝa-fararato, ekirato, "Barau ĝarina boĝono vei ema Barau boĝono vaĝaraĝea! Korana tu ĝia ĝena vevaĝa-kota aoana tu varau beraĝasi. Guba, e tanobara, e daĝaru-bara, ema nanu eĝaruani gaburi eveirito Barauna boĝono toma-rakar-iĝo vinia."

⁸ Aneru vaĝa-ruaruana murina na eiaĝomato, benamo ekirato, "Beketo, Babulona baregona varau beke-to. Ĝia na tanobara irauirau beseri mabarari ĝia ĝena veĝura-vanaĝi wainina gwaĝiĝina evaĝa-niurito."

⁹ Ma aneru vaĝa-toitoina ĝia murina na eiaĝomato, benamo eguruĝa-fararato, ekirato, "Bema tarima ta na mo vevaĝa-rakava dagarana ema iouiouna dagarana betoma-rakariĝo viniani, ema ĝena maka bakunai o ĝi-manai beĝabi-raĝeani tu, ¹⁰ ĝia maki Barau ĝena baru baregona wainina beniuani. Mo baru baregona wainina gwaĝiĝina moĝa tu mabarana Barau ĝena baru kapusina nuĝanai ebubu-ĝuraiato. Ĝia tu aneru veaĝari ema Mamoe Natuna ĝoirari ai karava morena e salfa nuĝanai bemidigu-midiguni. ¹¹ Ĝia mo karava moreri nuĝanai beĝe midigu-midiguni goĝuna tu beraĝevanaĝi vanaĝini asi magona. Ma vevaĝa-rakava dagarana ema ĝia vetoĝana o laulauna dagarana beĝe toma-rakariĝo viniani tarimari o ĝia arana makana beĝe ĝabiani tarimari tu, boĝi-laĝani asi beĝe iaĝaraĝini."

¹² Mainana Barau ĝena tarimarima veaĝari, Barau ĝena taravatu ĝekorana-iaĝiani ema Iesu ĝenai ĝeve-tuĝamaĝikauni tarimari, evaĝa-guruĝarini, beĝene ve-tuĝa-gwaĝiĝi ema beĝene kokore.

¹³ Benamo guba na garo ta ma aseĝaĝiato, ekirato, "Maiĝeri guruĝa notoreri: Maitoma beiaĝoni tu, Vereĝauka ĝena maĝuri nuĝanai ĝetanuni tarimari beĝe maseni tu beĝene iaku." Iauka Veaĝa evaĝa-

veseto, "Oi, ĝia tu ĝeri ĝauvei e vekwaraĝi na beĝe iaĝaraĝini, korana tu ĝeri veiĝa namori ĝia ĝesi beĝe iaĝo-sebonani." (Moĝa anina tu, ĝeri vekwaraĝi voina namona beĝe doĝariani veĝata).

Tanobarai kwakwa ĝarona

¹⁴ Benamo aboĝe-iaĝoto, magube kurokuro na aĝitaiato, ma mo magube kurokurona iatanai tu Tarimarima Natuna noĝa tarimana etanuto. Ĝia debanai tu go-lo koronana ta, ma ĝimanai tu baĝa ĝeĝevana masakona ta. ¹⁵ Benamo aneru ta maia Rubu Veaĝa na ema raka-rosito, bena magube kurokurona iatanai etanuto tarimana ekea-farara viniato, ekirato, "Ĝemu baĝa ĝeĝevana noĝabi-vaizia, benamo ĝaniĝani dagarari nobasi-vaĝiri! Korana kwakwa o basibasi ĝarona varau beraĝasi, tanobarai ĝaniĝani tu beĝe maĝe-ĝosi." ¹⁶ Benamo mo magube iatanai etanuto tarimana ĝena baĝa ĝeĝevana tanobara iatana na edave-vanaĝiato, benamo tanobara ĝaniĝanina ebasi-vaĝiato, eĝabiato.

¹⁷ Aneru ta maia guba na Rubu Veaĝa nuĝana na ema raka-rosito. Ĝia maki ĝimanai tu baĝa ĝeĝevana masakona ta. ¹⁸ Aneru ta maia fata veaĝana na eiaĝomato. Ĝia tu karava eĝita-ĝauato-ĝoi aneruna. Ĝia eiaĝomato, benamo baĝa ĝeĝevana masakona eĝabiato aneruna ekea-farara viniato, ekirato, "Ĝemu baĝa ĝeĝevana masakona noĝabia, ma tanobara vinena ĝwari ĝureri nokari-vegogori, korana vine ĝwari (o grapes) tu varau beĝe maĝe. ¹⁹ Benamo mo aneru na ĝena baĝa ĝeĝevana moĝa vaĝa-sebona edaveato, benamo tanobara iatana vine ĝwari mabarari ebasi-vaĝa-vegogorito. Benamo moĝesi mabarabarari eĝabirito, ma vine ĝwari ĝefanarini gabunai ea bubutoĝarito. Mo vine ĝwari ĝefanarini gabuna moĝa, mo tu Barau ĝena baru ekiraĝiani gabuna. ²⁰ Mo vine ĝwari mabarari vanuĝa baregona murikanai vine ĝwari ĝefanarini gabunai ĝefanafana-taririto-ĝoi gorari beĝene riĝo ĝana. Benamo vine ĝwari ĝefanarini gabuna na rara eĝaru-rosito. Rara eĝaru-rosito ĝena geboka tu tano bevaraĝe mo, hosi muruna dokona, ma ĝena mauka tu stadia 1,600 o 300 kilomita.

Aneru imaima ruarua (7) ĝeri ai vevaĝa-midigumidigu dagarari rakavari 7

15 Benamo gubai vetoĝa baregona ta, nuĝa-farevaĝi dagarana aĝitaiato: Aneru 7 aĝitarito, ĝeri ai tu dagara rakava kwaikwairi 7, tarimarima vaĝa-midigumidiguri dagarari. Mo tu dagara rakavari magona. Korana moĝeri na Barau ĝena baru bevaĝa-kori ginikauani.

² Ma davara ta veĝia kavana ma karavana aĝitaiato. Mo davara sevina tu mo tarimarima, vevaĝa-rakava dagarana ema ĝia laulauna dagarana ema ĝia arana ekiraĝiani numerana ĝevaĝa-ketorito tarimari, ĝeruĝa taĝoto-ĝoi aĝitarito. Ĝia ĝimari ai tu Barau na evinirito hapiri ĝeĝabi-taĝorito-ĝoi, ³ ma Barau ĝena vetuĝu-

naġi tarimana, Mose, ġena mari ema Mamoe Natuna ġena mari ġemariato-ġoi,
 “Vereġauka o, ġoi tu Iaru-korokoro Barauna, ġemu ġauvei tu barego, asi tau vaġa-ilailana ema namo vedaurea. Ġuru mabarari ġeri Vere o, ġoi ġemu dabara tu iobukaibuka ema moġoni veġata.

⁴ Vereġauka o, deikara na ġoi asi begari-vinimuni, ma ġoi aramu asi bevaġa-raġeani? Korana tu ġoi moġo ġereġamu veaġa. Tanobara mabarari tarimari beġe iaġomani, benamo ġoi beġema toma-rakariġo vinimuni. Korana tu ġemu veġa iobukaibukari varau beġema fofori.”

⁵ Maiġa murinai au aboġe-iaġoto, benamo gubai Rubu Veaġa, mo tu Barau na ġena guruġa moġoniri evaġa-foforirini farai numana veaġana, evekeoto aġi-taiato. ⁶ Mo aneru imaima ruarua (7), ġeri ai tu tarimarima vaġa-midigumidiguri dagarari rakavari; farai numana veaġana na ġeraka-rosito, dabuġa gwaġiġiri namori ema veġia-veġiari na ġevedabuġato, ema kobarai ai tu golo beletari ġetore-ġeġeraġirito. ⁷ Benamo mo maġuri dagarari vasivasi vekaravari ai ta na mo aneru 7 golo diġuri 7 evinirito. Mo golo diġuri tu tanuvanaġivanaġi Barauna ġena baru na evaġa-vonu fokafokarito. ⁸ Benamo mo Rubu Veaġa tu Barau marevana goġuna ema seġukana goġuna na evaġa-vonuato. Tarima ta Rubu Veaġa nuġanai asi roġo bera-ka-toġani riba, beiaġoni mo, tarimarima vaġa-midigu-midiguri dagarari rakavari 7 beġe korini vau.

Barau ġena baru diġu imaima ruarua (7) nuġari ai

16 Benamo garo baregona ta Rubu Veaġa nuġana na eiaġomato aseġaġiato. Mo garo na tu aneru 7 evaġa-guruġarito, ekirato, “Ġoiaġo, Barau ġena baru na evaġa-vonurito diġuri 7 maniġeri tanobara iatanai ġoa bubu-firiġori.”

² Aneru giniginena eiaġoto, ġena diġu tanobara iatanai ea bubu-kauato. Benamo manuġa ġitaġitari rakava kwaikwairi ma midiguri maki asikeikeiri vevaġa-rakava dagarana ġena vetoġa o maka ġeġabiato ema ġia iouiouna dagarana ġetoma-rakariġo viniato tarimari na ġeġoitaġorito.

³ Aneru vaġa-ruaruana ġena diġu tu davarai ebuburiġoato. Benamo mo davara tu mase tarimana rarana kavana eveito, ma nuġanai maġuri ġetanuni dagarari mabarari ġemaseto.

⁴ Aneru vaġa-toitoina ġena diġu tu ġarukai ema nanu eġaruani gaburi ai ebubuato, benamo rarai ġeiaġoto. ⁵ Benamo nanu eġita-ġauani aneruna garona aseġaġiato, ekirato,

“Veaġa Baraumu, ġoi tu tovotovonai otanuto-ġoi, ema initoma maki otanuni.

Goġi ġemu kota-vini ġauveina tanobara tarimari ġeri ai maiġesina oveiani tu maoro korikori moġo.

⁶ Korana ġia na ġoi ġemu tarimarima veaġari ema peroveta tarimari rarari ġevaġa-riġorito.

Moġesina naima ġeri veġa lorinai, be rara boviniri beġe niu.”

⁷ Benamo Barau ġena fata veaġana na garo ta eiaġomato aseġaġiato, ekirato,

“Vereġauka o, ġoi tu moġoni veġata Iaru-korokoro Barauna,

ġemu kota-vini ġauveiri tu dabara moġoninai ema maoronai oveiani.”

⁸ Aneru vaġa-vasivasina ġena diġu tu ġaro iatanai ebubu-kauato. Benamo ġaro seġuka eviniato, tarimarima karava na bene ġarari ġana. ⁹ Benamo mo ġaro seġukana gugurana baregona na tarimarima eġararito. Ma monana tarimarima tu asi ġevetuġa-maġi-kureto, benamo Barau asi ġevaġa-raġeato, ne ġia na tu Barau arana ġevaġa-rakavaiato. Barau tu ma ġena maoro baregona maiġeri midigumidigu dagarari rakavari bevaġa-ġorarini e asi bevaġa-ġorarini.

¹⁰ Aneru vaġa-imaimana ġena diġu tu vevaġa-rakava dagarana ġena terona iatanai ebubu-kauato, benamo ġena veġitaġau gabuna tu emukuna-furufuruto. Benamo tarimarima midigumidigu baregona na eġabirito, ma meari ġekafu-taririto. ¹¹ Mo midigumidigu ema manuġa ġairi ai, ġia na gubai etanuni Barauna ġevaġa-rakavaiato. A ġia tu asi ġeurato ġeri veġa rakavari ġerina beġene vetuġamaġi-kure.

¹² Aneru vaġa-imaima sebonana (6) ġena diġu tu Eufrate ġarukana baregona nuġanai ebubu-ġurajato. Benamo mo ġaruka baregona eroroto, ġaro eraġeni rekena na kini (ma ġeri vetari doġorori ġesi) beġe iaġomani, moġeri ġeri dabara evaġa-fakaiato. ¹³ Moġa murinai iauka rakavari toitoi farakeġo noġa moġo aġi-tarito. Ta tu dagara ta ġuġaia kavana, (mai tu Satani), bokana na ema raka-rosito, ta tu vevaġa-rakava dagarana, (mai tu Keriso ġofaġofana), bokana na ema raka-rosito, ma ta tu peroveta ġofaġofa tarimana bokana na ema raka-rosito. ¹⁴ Mo iauka moġeri tu demoni iaukari, ġia na vetoġa irauirauri ġevirito-ġoi, ema ġeiaġoto tanobara mabarana kiniri ġeri ai, beġene vaġa-vegogori, be Iaru-korokoro Barauna ġena ġaro baregonai tu Barau beġene vaġa-vevaġia ġana.

¹⁵ “Noseġaġi! Au tu lema tarimari kavana baiaġomani! Bevaġa-noga-taġoni ema ġena dabuġa kefinai bevei-taġorini tarimana tu bene iaku. Korana ġia tu kefini kori asi beiaġoni, benamo ġutuma-bara nuġanai asi bemaikaiani.”

¹⁶ Benamo demoni iaukari toitoi na kini mabarari ġeġori-vegogorito gabu tai, Heberu garori ai mo gabu arana tu Amagedon.

¹⁷ Aneru vaġa-imaima ruaruana (7) ġena diġu tu guba fakanai ebubuato, benamo Rubu Veaġa nuġana na garo baregona ta terona na eiaġomato, ekirato, “Varau bekori!” ¹⁸ Benamo kiriku eragato, e garo gururi tari ġeraġeto, e guba eguruato, ema tano-iaga baregona eragato. Tarimarima tanobarai ġetanu-guinetto, monana beiaġoma mo initoma moġesi tano-iaga ta tu asi eġorato. Moġa tu tano-iaga barego lelevaġina

veġata. ¹⁹ Benamo vanuġa baregona evetavito, tavi toitoi ġevetoreto, ema tanobara mabarari vanuġari maki ġeġwa-kafu kafurito. Barau na vanuġa baregona Babulona ma etuġamaġi-ġenoġoiato, benamo Barau ġena baru ema nuġa-ġirimaġirima wainina na evaġa-vonu fokafokaiato kapusina eviniato, bene niua ġana. ²⁰ Benamo motumotu mabarari ġeraga-rekwarekwato ema ġoro maki ġerekwarekwato, be asiġina. ²¹ Ma guba na aisi, fore noġa asikeikeiri, ġeri meto tu pauna sinau sebona (100) kavana, tata tarimarima iatari ai ġeketokauto. Benamo mo tarimarima na Barau gu-ruġa rakavari ġeviniato-ġoi, korana mo aisi, fore noġa asikeikeiri, iatari ai ġeketokauto-ġoi dainai. Korana mo vevaġa-midigumidigu dagarana rakavana moġa tu rakava kwaikwaina.

Babulona - veġura-vanaġi vavinena baregona

17 Benamo mo diġu imaima ruarua (7) ġeġabi-taġorito-ġoi aneruri fakari ai ta tu au rekegu ġana eiaġomato, benamo au ema vaġa-guruġaguto, ekirato, "Noiaġoma, be veġura-vanaġi vavinena baregona ġena veġura-vanaġi voina metona beġabiani metona navaġa-ġitam. Ġia tu nanu vovoka iatari ai etanuni. ² Tanobarai ġetanuni vereri baregori o kiniri mabarari tu ġia ġesi ġeveġura-vanaġito. Ema tanobarai ġetanuni tarimari maki ġia ġena veġura-vanaġi wainina na ġeniu-babobaboto."

³ Benamo Iauka Veaġa na eboroġiguto, aneru ta na eġwa-rakaguto, tano fakana ġana eġwa-iaġoguto. Monai vavine ta aġitaato, vevaġa-rakava dagarana kakakakana ta iatanai etanu-taġoto-ġoi. Mo vevaġa-rakava dagarana tauġanina tu Barau vaġa-rakavana arari ġevaġa-vonuato. Ġia debana mabarana imaima ruarua (7), ema guduna tu gabanana (10). ⁴ Mo vavine tu dabuġa kakakakari ema koturi kakakakari o pepolori namo vedaureari eriġoto, ema golo e fore nauġanauġari ema aġeva ma marevari na everato. Ġimanai tu golo kapusina ta eġabiato. Mo golo kapusina tu veiġa rakava kwaikwairi ema ġena veġura-vanaġi mirori na evonu-fokafokato. ⁵ Ġia bakunai tu ara ta ġeberaiato, anina maki vekuretoġa, maiġesi ġetoreato, "Babulona barana, veġura-vanaġi sinari ema tanobarai veiġa rakava kwaikwairi mabarari sinari." ⁶ Benamo au na mo vavine aġitaato, Barau ġena tarimarima veaġari, ġevaġi-maserito tarimari, rarari eniurito, be eniu-babobaboto. Mo tu Iesu ġevaġa-moġoniato-ġoi nai, ġevaġi-maserito tarimari rarari. Au na ġia aġitaato nai, aġaba-rakavato.

⁷ Benamo mo aneru na ekiraguto, ekirato, "Ġoi tu kara dainai oġaba-rakavani? Mani vavine maniġa varina vekuretoġana ema mani vevaġa-rakava dagarana iatanai beraġe maniġea, mani debana 7 ma ġena gudu 10, varina vekuretoġari tu nakiravara-ġinikaumu. ⁸ Mo vevaġa-rakava dagarana boġitaia, moġa tu guine-nai etanuto-ġoi, ma ġia toma tu asi tauna. Ġia tu tano gabigabina guri variġo kwareġana na bema raka-ro-sini, benamo beiaġoni gabuna rakava kwaikwaina, midigumidigu baregona bea ġabiani. Tanobarai ġeta-

nuni tarimari, Barau na tanobara eveiato monana veġata arari maġuri bukanai asi etorerito tarimari, na mo vevaġa-rakava dagarana ġeġitaiato nai tu, nuġari ġefarevaġi-rakavato. Korana ġia tovotovonai tu etanuto-ġoi, ma toma tu asi tauna, senaġi ġia tu ma beiaġo-mani.

⁹ Iaunega tarimana na maiġa bene tuġamaġi-fakaia. Mo deba 7 tu mo vavine etanukauni ġorori 7. ¹⁰ Ma ġia aniri ta maki vere baregori o kini 7. Vere barari imaima tu ġeketoto, sebona tu roġo eruġa-taġoni, ma ta tu roġosi bene iaġoma. A ġia beiaġomani tu, mai tanobarai asi betanu-maukani. ¹¹ Mo vevaġa-rakava dagarana guinenai etanuto-ġoi, ma initoma ġia tu asi tauna, maniġa tu kini vaġa-imaima toitoina (8). Ġia tu mani vere baregori o kini 7 karori ta, ma ġia tu beiaġoni gabu rakava kwaikwaina midigumidigu barego bea ġaniani.

¹² Mo gudu 10 oġitarito, moġeri mo tu kini 10. Ġia tauri 10 tu kini dagina ema beġe ġita-ġaurini tanobarari roġosi beġene ġabiri. Senaġina ġia tu aoa sebona mo vevaġa-rakava dagarana ġesi kini kavana veġitaġau maorona baregona beġe ġabiani. ¹³ Ġia ġeri tuġamaġi tu sebona moġo, ema ġeri seġuka e maoro baregona tu mai vevaġa-rakava dagarana beġe vini-ani. ¹⁴ Ġia na Mamoe Natuna beġe vetari-viniani, senaġi Mamoe Natuna na bevaġa-ketorini, korana ġia tu vere mabarari ġeri Vere, ema kini mabarari ġeri Kini. Ema ekearito e eġabi-viriġirito ema ma vetuġa-maġikauri ġesi ġia murinai ġerakani tarimari maki ġia ġesi beġe kokoreni."

¹⁵ Benamo mo aneru na ekiraguto, ekirato, "Mo veġura-vanaġi vavinena etanu-taġoni nanuri boġitari, moġeri tu tanobara beseri, tarima ġutuma gorogoro, tanobara irauirau tarimari, ema garo irauirau tarimari boġitari. ¹⁶ Mo vevaġa-rakava dagarana ema mo gudu 10 boġitari dagarari, mani veġura-vanaġi vavinena tu beġe iau-rakavaiani. Ġia na asi ġena farefare ai beġe vaġa-iaġoani, e dabuġana ġenana beġe fuki-vaġirini, tauġanina kori beġe vaġa-rakaiani; viriġona beġe ġani-ani ema karavai beġe gabu-raġeani. ¹⁷ Korana Barau na maniġeri kini nuġari ai evaġa-urato, ġia ġena ura beġene veia etato. Moġesina naima ġia maki ġeurato nai, ġeri seġuka mo vevaġa-rakava dagarana beġene vinia, be bene veġorikau, bene iaġo mo, Barau ġena guruġa mabarari beġenea ġuġuru. ¹⁸ Ema mo boġitaia vavinena tu vanuġa baregona. Ġia na tanobara vereri o kiniri mabarari eġori-kaurini."

Babulona beketoni

18 Maiġa murinai aneru ta ma ġena seġuka baregona ġesi guba na emariġoto aġitaato. Ġia marevana mamana na tanobara emama-vaġa-ġauato. ² Benamo tuġana maki asi ekoġoto, ekirato, "Beketo! Vanuġa baregona Babulona tu beketo! Ġia tu demoni ġeri tanu gabunai beiaġo, e iauka rakavari ema iauka mirori, e manu rakava kwaikwairi ġeri tanutaġo gabunai beiaġo.

³ Korana tu bese mabarari na ġena wain ġeniuato nai ġevei-babobaboto; mo wain tu ġena veġura-vanaġi ġauveiri.

Tanobarai ġetanuni kiniri mabarari tu ġia ġesi ġeveġura-vanaġito,

ema tanobarai dagara ġeġwa-voivoirini tarimari maki ġia ġena farefare namori ġerina farefare vovoka tarimari ai ġeiaġoto."

⁴ Moġa murinai tu guba na garo ta eiaġomato ma aseġaġiato, ekirato,

"Ġegu tarima mabarami, ma' vanuġa baregona ġenana ġoma raka-rosi. Be ġia ġena vei-rakava veiġari asi boġono veiri, ġia na vevaġa-midigumidigu dagarari rakavari beġabirini dagarari ġomi na asi boġono ġabiri.

⁵ Korana ġia ġena vei-rakava tu iatai-iatai bevesenu-senukau, bevaraġe mo, guba vanuġana maki bea doġaria.

Senaġi Barau na ġena veiġa, asi maorori dagarari, etuġamaġi-taġorini, asi etuġa-rekwarini.

⁶ Ġia na ġomi evinimito ilailana ma boġono vini-vaġa-voia.

Ġena veiġa voina ilailana moġa boġono vaġa-ruaia, benamo boġono vinia.

Niuniu wainina kapusi sebona ġomi evinimito nai tu, ġena kapusi korikori ai niuniu wainina moġa nuġanai ta maia boġono bubu-ġuraia, boġono vaġa-ruaia, benamo voina boġono vinia.

⁷ Tauġena eveġabi-varaġeto ema eġani-namoto-ġoi ema etanu-namoto-ġoi ilailanai, midigumidigu boġono vinia ema boġono vaġa-taġitaġia.

Ġia nuġanai tu eveivini, ekirani, 'Au tu kwin o vere vavinena kavana atanuni. Au tu dia vabu ema asiġina ġinavaġi bataġi-vanoro vanoroni.'

⁸ Moġesina naima ġia tu ġaro sebona nuġanai moġo midigumidigu irauirau na beġe vaġa-ketoani, mo tu mase, taġi-vanorovanoro, ema doġe ġenai beġe raġasini.

Ma ġia tu karava na beġaraiani.

Korana ġia ġeri rakava voina beviniani Barauna tu Barau Vereġauka,

ma ġia tu ma seġukana."

⁹ Tanobara kiniri, ġia ġesi veġura-vanaġi veiġari ġeveito ema ġia ġesi ġeġani-namoto-ġoi e ġetanu-namoto-ġoi kiniri, na ġia beġaraiani goġuna beġe ġitaiani nai tu, taġina beġe veini, ema beġe taġi-vanoroani. ¹⁰ Ġia ġena midigumidigu beġe ġitaiani, moġa garina na manaġai beġe ruġani, benamo beġe taġi-guruġani, beġe kirani,

"Vetuġamu! Siti baregona vetuġamu kekei!

Babulona o, seġuka rakava sitina!

Ġoi tu aoa sebona nuġanai moġo ġemu rakava voina metona boġabia!"

¹¹ Tanobarai dagara ġeivoivoi-iaġirini tarimari beġe taġini ema beġe taġi-vanoroani, korana ġeri voivoi-iaġi farefareri tu asi voivoiri tarimana ta. ¹² Mo tu ġeri golo, e silva, e fore namo vedaureari voiri barego foreri,

ema aġeva marevari asi-gadara dagarari; dabuġa namori gwaġiġiri, e dabuġa kota kakakakari o pepolori, e dabuġa silikari, ema dabuġa kakakakari; ma bonari ġauri, e elefani doġari na ġeveirini dagarari irauirauri, e ġau voiri barego ġauri na ġeveirito dagarari, e auri boraborari e auri namori ema mabolo na ġeveirito dagarari; ¹³ ġaniġani mamiri vaġa-namori muramurana arana sinamon, e ma bonari muramurari, e goġu ma bonana eveiani muramurana, e bonana namona muramurana arana muro, e tauġani ai ġedauani muramurana arana frenkinsens; vine nanuna, e olive diġana, farao ema widi, boromakau ema mamoe, hosi ema kariota, ema tarimarima maki.

¹⁴ Beġe kirani, "Ġau ġwaġwana bono ġabia otato-ġoi uradikana oveito-ġoi dagarana tu ġemuna beveġita. Ġemu farefare vovoka ema ġemu mareva mabarari beġe rekwa-rekwa, asi bodoġari-ġenoġoirini maia!"

¹⁵ Dagara ġeġwa-voivoini tarimari na maiġeri dagara ġeivoivoi-iaġirito ema ġia ġenana farefare vovoka ġeġoitaġoto, moġeri tu manaġai beġe ruġani, mo midigumidigu ġia na beġabiani moġa garina. Ġia tu beġe taġi-rakava rakavani ema beġe taġi-vanoroni,

¹⁶ ema beġe taġi-guruġa guruġani, beġe kirani,

"Vetuġamu! Vanuġa baregona, vetuġamu kekei! Dabuġa namori gwaġiġiri, e dabuġa kota kakakakari o pepolori, ema kakakakari na ovedabuġato; golo kimorekimoreri, e fore namo vedaureari, ema gudugudu marevari asi-gadarana oveiato-ġoi.

¹⁷ Aoa sebona nuġanai moġo ġemu farefare vovoka tabutabu mabarari benamo beġema kori-ketovaġi!"

Bouti baregori ġeġwa-ragarini tarimari mabarari, e bouti ai davara na ġeragani tarimari mabarari, e bouti ai ġeġauveini tarimari, ema davara maġaniri ma dagara tari ġerina ġeri-ġari ġeġoitaġoni tarimari mabarari manaġai ġea ruġato. ¹⁸ Benamo eġaraiato goġuna ġeġitaiaato nai tu, maiġesina ġekirato, 'Mai vanuġa baregona tu irau veġata, siti ta maiġesina kavana tu asi etanuto-ġoi.'

¹⁹ Benamo tano-kauri debari ai ġebubukauto, ġetaġito e ġetaġi-vanoro vanoroto, ġekirato,

"Vetuġamu kekei! Vanuġa baregona vetuġamu kekei!

Ma ġeri bouti davarai tarimari tu ġia ġena taġa ġenana farefare vovoka ġeġoitaġoto, ene?

Aoa sebona nuġanai ġia tu asi ġena farefare tai moġo beiaġo.

²⁰ Guba vanuġana o, ġia ġena keto iakuna ġovei.

Barau ġena tarima veaġami,

e apostolo tarimami,

ema peroveta tarimami,

ġoiaku ġoverere;

korana ġomi veiġa rakavari evei-vinimito dainai, Barau na ġena rakava voina bevinia."

²¹ Benamo aneru kokore rakavana ta na fore ta widi ġegiro-iaġirini diġuna baregona ta kavana eġabiato. Mo fore-diġuna moġa eġabi-vaisiato, benamo davarai efiu-reiato, benamo ekirato,

"Vanuġa baregona Babulona tu maiġesi ma baruri ġesi beġe fiu-tariani,

benamo berekwarekwa-moĝovaĝini,
asi ĝitaĝitanai ma beiaĝoni.
²² Hap ĝelauni ma mari ĝeĝabini gururi, e ivirikou ĝe-
fururuni ema dudu ĝefururuni gururi ĝoi ĝemu mani-
nai asi ma beĝe seĝaĝi-ĝenoĝoirini.
Ĝauvei namori ma ribari tarimari ĝoi nuĝamu ai asi
ma beĝe tanu-ĝenoĝoini.
Widi ĝegiro-iaĝirini foreri gururi maki maninai asi ma
beĝe seĝaĝi-ĝenoĝoirini.
²³ Maninai lamefa mamari asi ma beĝe ĝara-ĝenoĝoi-
ni.
Veĝaraĝo variĝu tauna e vavinena garona ta maki
maninai asi ma beĝe seĝaĝi-ĝenoĝoiani.
Goina dagara voivoi-iaĝiri tarimari mai tanobara
nuĝanai ĝia tu tarima baregori.
Goi ĝemu meĝameĝa tovoĝari na tanobara irauirau
mabarari oĝori-darererito.
²⁴ Peroveta tarimari e Barau ĝena tarimarima veaĝari
ĝevaĝirito rarari, ema tanobara iatanai tarimarima ĝe-
vaĝirito rarari mabarari maki Babulona vanuĝa bareg-
ona nuĝanai ĝea ĝoitaĝorito.”

Kokore marina gubai

19 Moĝa murinai tu noĝa moĝo tarimarima asise-
bo-asisebo garori gururi gubai ĝekoĝoto-ĝoi
aseĝaĝirito, ĝekirato,
“Haleluia!
Vevaĝa-maĝuri, e mareva baregona,
ema seĝuka tu ĝita ĝera Barau ĝena.
² Korana ĝia tu dabara roroĝotonai evevaĝa-kotani
ema rakava voiri evinini.
Ĝia na veĝura-vanaĝi vavinena baregona vei-rakava
voina meto lelevaĝina bevinia.
Mai veĝura-vanaĝi vavinena na mai tanobara
mabarana ĝena veĝura-vanaĝi veiĝana na bevaĝa-
rakava kwaikwaia.
Barau na ĝena vetuĝunaĝi tarimari rarari evaĝa-
riĝorito ĝaramanai,
rakava voina meto lelevaĝina bevinia.”
³ Ma ĝekoĝo-ĝenoĝoito, ĝekirato,
“Haleluia!
Vanuĝa baregona ĝenana eraĝeni goĝuna tu asi
bedokoni,
mo goĝu tu beraĝe-vanaĝi vanaĝini.”
⁴ Benamo mo veĝitaĝau tarimari gabanana ruarua ma
vasivasi (24) ema mo maĝuri dagarari vasivasi ĝevetui-
tarito, benamo Barau ĝena teronai tanutaĝo ĝetoma-
rakariĝo viniato-ĝoi, maiĝesi ĝekirato, “Amen,
Haleluia!”

Mamoe Natuna ĝena veĝaraĝo verekona

⁵ Benamo mo terona na garo ta eiaĝomato, ekirato,
“Barau ĝena vetuĝunaĝi
tarimami mabarami,
e Barau garina ĝogarini tarimami,
misina na beiaĝo mo baregona,
ĝera Barau ĝovaĝa-raĝea!”

⁶ Benamo au na guru ta noĝa moĝo ĝutuma-bara gu-
ruri kavana aseĝaĝiato, noĝa ĝaruka ĝutuma ĝeĝaru-
gwadani gururi kavana, ema noĝa guba eguruani gu-
runa baregona kavana, ĝekoĝoto-ĝoi, ĝekirato,
“Haleluia!
Ĝita ĝera Iaru-korokoro Barauna tu roĝo Vere bareg-
ona etanuni.
⁷ Mabarara si-iaku, siverere, ema sivaĝa-raĝea,
korana tu Mamoe Natuna ĝena
veĝaraĝo ĝarona varau bema raĝasi,
ema ĝaraĝona maki beĝe ĝabi-torea.
⁸ Dabuĝa kurokurori gwaĝiĝiri namori, namoka-
namokana, miro misina ta maki asiĝina ĝinavaĝi na
ĝevaĝa-dabuĝaiato.”
Mo dabuĝa kurokurori gwaĝiĝiri namori tu Barau ĝe-
na veaĝa tarimari ĝeri vei-iobukaiobuka ekiraĝirini.
⁹ Benamo mo aneru na au ekiraguto, ekirato,
“Maiĝesi notorea: ‘Mamoe Natuna ĝena veĝaraĝo
ĝani-vegogona uranai ĝekea-kaurito tarimari tu
beĝene iaku!’” Ma ekiraguto, ekirato, “Mai tu Barau ĝe-
na guruĝa moĝoniri!”¹⁰ Benamo au mo aneru kwaku-
na koranai avetui-tarito, natoma-rakariĝo vinya ĝana.
Senaĝi ĝia na ekira-ĝoiguto, ekirato, “Maniĝesi tu asi
novei! Au maki vetuĝunaĝi tarimagu ĝoi kavana, ema
ĝoi tarikakamu Iesu varina guruĝari ĝevaĝa-moĝoniri-
ni tarimari kavana. Barau moĝo notoma-rakariĝoa! Ko-
rana Iesu ĝena vevarifiu guruĝari na tu tarimarima
elaunaĝirini, peroveta guruĝari beĝene kiraĝi-foforiri.”

Hosi kurokuronai eraĝeto tarimana

¹¹ Ma au aboĝeto, guba evekeoto, benamo ĝoiragu
ai hosi kurokuronai ta aĝitaiato. Mo hosi iatanai eraĝe-
to tarimana arana tu “Vetuĝamaĝikau” ema “Moĝoni”
ĝetato. Ĝia tu veiĝa iobukaiobukanai evevaĝa-maoroni
ema evetarini.¹² Ĝia matana tu karava moreri kavana,
ema debanai korona tu asisebo. Ĝia ĝenai ara ta eve-
toreto, mo ara tu ta asi ribana, ĝia ĝereĝana moĝo rib-
ana.¹³ Ĝia tu rara na evonuto dabuĝana na eved-
abuĝato, ema arana tu “Barau ĝena Guruĝa”.¹⁴ Guba
vanuĝana ĝena vetari doĝorona tu ĝia murina na ĝer-
aka-naĝi-rakanaĝito-ĝoi. Ĝia mabarari tu dabuĝa
gwaĝiĝiri namori, kurokurori ema namoka-namokari
na ĝevedabuĝato, ma hosi kurokurori ai ĝeraĝeto.
¹⁵ Ĝia bokana na tu vetari baĝana raga-rakavarakava
ema raka-rosito. Tanobara irauirau beseri tu mai vetari
baĝana ma ragana mainana bebasirini. Ĝia na auri to-
goina na beĝori-kaurini ma seĝukana baregona ĝesi.
Ma vine ĝwaĝwari ĝefanarini kavana bea fana-taririni.
Moĝa mo tu Iaru-korokoro Barauna ĝena baru bareg-
ona bevaĝa-raka-rosiani gabuna.¹⁶ Dabuĝa maukana
eriĝoato ĝenai ema manininai tu mai ara maiĝa etore-
ato, “Kini mabarari ĝeri Kini ema vere mabarari ĝeri
Vere.”
¹⁷ Benamo au na aneru ta ĝaro nuĝanai eruĝa-taĝo-
to-ĝoi aĝitaiato. Mo aneru na guba fakana ĝerovoni
manuri ekea-farara vinirito, ekirato, “Ĝoiaĝoma, Barau
ĝena ĝanivegogo baregonai ĝoma rovo-vegogo.¹⁸ Be
tanobara vereri barari viriĝori, e vetari doĝorori ĝeri

veġorikau tauri baregori viriġori, e kokore lelevaġi tari-mari viriġori, ema hosi viriġori e hosi ai ġeraġeni tari-mari viriġori, ema tarimarima mabarari, tuġu-rakao-rakao tarimari e fakai ġetanuni tarimari, tarima keiri e baregori, mabarari viriġori boġonoma ġaniri!”

¹⁹ Benamo au na vevaġa-rakava dagarana ema tano-bara vereri baregori ma ġeri vetari doġorori ġesi vegogotaġo aġitarito. Ġia tu hosi kurokuronai eraġeto tarimana ma ġena vetari doġorori ġesi beġene vetarivini ġana ġevevogoto. ²⁰ Senaġi mo vevaġa-rakava dagarana ġeġabi-tariato, ema peroveta tarimana ġofaġofana maki, mai tu nuġa-farevaġi vetoġari boruri vevaġa-rakava dagarana aranai eveirito-ġoi tarimana. Mai vetoġa boruri maiġeri na vevaġa-rakava dagarana ġena maka ġeġabiato tarimari ema ġia vetoġana o laulauna dagarana ġetoma-rakariġoani tarimari eġofa-darererini. Ġia tauri ruarua tu kou karavana morena asikeikeinai e salfa nuġanai ġefiu-ġurarito. ²¹ Ma kotari tu hosi ai eraġeto tarimana bokana na vetari baġana eraka-rosito monana evaġi-masemaserito, ma manu mabarari ġeiaġoto, ġia viriġori ġeġani-ġosiġosirito.

Laġani 1,000 nuġanai kara beġorani

20 Benamo au na aneru ta guba na emariġoto aġitaiato. Ġimanai tu guri variġo kwareġana, (iauka rakavari ġeri dibura), kina, ema tavi ta ġimanai tu seini asikeikeina ta. ² Ġia na mo ġuġaia kavana dagarana baregona eġabi-tariato, mo tu sene bava motana, arana tu Diabolo o Satani. Mo aneru na seini na ebarubaruato, benamo ġia tu laġani 1,000 moġesi barutarinai betanuni. ³ Ma aneru na eġabiato, guri variġo kwareġanai efiu-ġuraiato, benamo guri eloka-ġauato, ema ekadakada-ġauato. Aneru na Satani moġesina eveiato anina tu, tanobara irauirau beseri asi bene ġofari, bene iaġo mo, laġani 1,000 benea kori. Moġa murinai bekeo-vaġiani, benamo murikai ġaro viravira ta moġo ma betanuni.

⁴ Ma terona kotari ma aġitarito. Mo terona iatari ai tu Barau na Kota beġene seġaġi maorona evinirito tarimari ġetanuto. Ma aboġeto tu, Iesu varina guruġari ġevaġa-moġonirito e ġekiraġi-foforirito ema Barau ġena guruġa ġaramanai debari ġebasi-ġuturito tarimari iaukari maġuri aġitarito. Ġia tu mo vevaġa-rakava dagarana ema ġia vetoġana o laulauna ġeveiato dagarana asi ġetoma-rakariġo viniato, ema ġena maka bakuri ai o ġimari ai asi ġevaġa-kafarito. Ġia tu ġemaġuri-ġenoġoito, benamo Keriso ġesi laġani 1,000 ġevereto. ⁵ Mase na variġisi-ġenoġoi giniguinena tu moġa. Mase tarimari kotari tu asi roġo ġemaġuri-ġenoġoito mo, laġani 1,000 ea korito. ⁶ Mai mase na variġisi-ġenoġoi giniguinena beġe variġisini tarimari tu beġe iakuni ema vevaġa-namo barego beġe doġarani. Ġia tu mase vaġa-ruaruana seġukana na asi beġabirini. Ġia tu Barau ema Keriso ġeri Rubu Veaġa vereri ai beġe iaġoni, ema Keriso ġesi mo laġani 1,000 nuġanai beġe vereni.

Satani ġena keto

⁷ Mo laġani 1,000 bekorini murinai, Satani tu ġena dibura gabuna na beġe keo-vaġiani, ⁸ benamo beiaġoni, tanobara irauirau beseri tanobara daiguni vasivasi nuġanai ġetanuni, mai tu Gog ema Magog, bea ġofa-taġuitaġuirini. Ġia mabarari bea ġori-vegogorini, vetari beġene veia ġana. Ġia mabarabarari beġe vegogoni tu, noġa kone mirina kavana asisebo-asisebo. ⁹ Tanobarana na beġe raka-iaġoni, benamo Barau ġena tarimarima ġetotoġato gabuna beġea gana-ġeġeraġiani. Mo totoġa gabuna tu Barau na eura-viniani sitina. Senaġi guba na karava emariġoto, benamo Satani ġena vetari doġorori ema ġararito. ¹⁰ Benamo Diabolo, eġofarito tauna, tu karava moreri e salfa kouna nuġanai beġe fiu-ġuriani. Vevaġa-rakava dagarana ema peroveta tarimana ġofaġofana tu monai varau ġefiu-ġurarito. Tauri toitoi tu monai mo karava moreri na vanaġivanaġi asi dokona asi magona beġara-tanurini.

Kota Baregona

¹¹ Moġa murinai au na terona kurokrona baregona ema terona iatanai etanuto tarimana aġitaiato. Tanobara ema guba ġia ġoirana na ġeraka-veġitato, benamo asi ma ġeġita-ġenoġoirito. ¹² Benamo mase tarimari baregori ema keiri aġitarito mo terona kurokrona baregona ġoiranai. Benamo buka tari ekeorito. Mo buka ekeorito murinai tu, buka ta ma ekeoato, maġuri bukana tu moġa. Benamo mase tarimari mo buka tari moġeri ai ġeri veiġa etore-vanaġirito ilailari ai Barau na ekota-vinirito. ¹³ Davarai ġemaseto tarimari davara na ġevariġisito, e Mase ema mase tarimari iaukari ġetanuni Gabuna (o Hades) na ġevariġisito. Benamo mabarabarari tata karakara ġeveirito ilailari ai ekota-vinirito. ¹⁴ Benamo Mase ema mase tarimari iaukari ġetanuni Gabuna (o Hades) na ġevariġisito tarimari tu, karava kouna nuġanai ġefiu-ġurarito. Mo karava kouna moġa, mo tu mase vaġa-ruaruana. ¹⁵ Bema tarima ta arana maġuri bukanai asi ġeġoitaġoato tarimana tu, mo karava kounai ġefiu-ġuraiato.

Guba ema tanobara variġuri

21 Benamo guba variġuna ema tanobara variġuna aġitarito, korana tu guba guinena ema tanobara guinena tu ġerekwa-rekwato. Davara maki asiġi. ² Ma vanuġa baregona vevaġana aġitaiato, mo tu Ierusalem variġuna guba vanuġana na Barau ġenana emariġoto-ġoi. Ġia tu veġaraġo variġu vavinena ġaraġona ġena ġevaġa-dabuġaiani ema ġevaġa-vera ginikauani kavana. ³ Benamo garo baregona ta aseġaġiato terona na eiaġomato, maiġesi ekirato, “Toma Barau ġena tanu gabuna tu tarimarima ġesi, ġia toma tu tarimari-ma vefakari ai betanuni. Ġia tu Barau ġena tarimari-ma beġe iaġoni, ema Barau tauġena ġia seviseviri ai betanuni, [ema ġia ġeri Barau ai beiaġoni]. ⁴ Ġia na

matari gorari mabarari bedaurini. Mase e taġi-vanorovanoro e taġitaġi guruna ta ema midigumidigu tu beġe kori-ketovaġini, korana tu dagara guineri mabarari ġekorito.”

⁵ Mo teronai etanuto Tarimana maiġesi ekirato, “Goġitaia, au tu dagara mabarabarari avaġa-variġu ġenoġoirini.” Ma ekirato, “Maiġeri guruġa tu notore-vanaġiri, korana mai tu guruġa moġoniri ema ġeri ai boġo vetuġamaġi-dadamaġini maki.” ⁶ Ma ekiraguto, ekirato, “Mabarari beġe kori. Au tu Alefa ema Omega, (giniguinena ema ginigabina), matamana ema dokona. Bokana bekokeni tarimana tu au na maġuri nanuna, eġaruġaruani dagarana, asi voina, baviniani beniuani. ⁷ Rakava e meto bevaġa-darererini tarimana, ġena kokore voina tu maiġeri mabarari beġaunarini, ema au tu ġia ġena Barau ai baiaġoni, ema ġia maki au natugu ai beiaġoni. ⁸ Senaġi gari ai asi ġeruġa-gwaġiġini e asi ġeveġabi-dadamani tarimari, vei-rakava na ġevevaġa-miroto tarimari, vevaġi-deba tarimari, ġekima-rakaorakaoni tarimari, ġemeġameġani e kwaivakuku ġetoma-rakariġo viniani tarimari, ema ġeġofaġofani tarimari, mabarabarari ġeri gabu tu karava moreri e salfa ġeġarani kouna. Mai tu mase vaġa-ruarua.”

Ierusalemata variġuna

⁹ Ma aneru ta au ġegu ai eiaġomato. Ġia tu mo aneru 7 guinenai ġimari tu diġu 7, mo diġu nuġari ai tu tarimarima vaġa-midigu-midiguri dagarari oreri na ġevonuto aneruri ta. Ġia eiaġomato, benamo au ema kiraguto, ekirato, “Noiaġoma, be veġaraġo variġu vavinenana nama vaġa-ġitam, ġia tu Mamoe Natuna ġaraġona!” ¹⁰ Benamo Barau Iaukana na eborogiguto, ma aneru na ġoro baregona e mauka kenenena ġana eġwa-iaġoguto. Benamo monana vau siti veaġana, Ierusalemata, Barau ġenana guba vanuġana na emariġoto-ġoi evaġa-ġitaguto. ¹¹ Ġia ġenai tu Barau marevana mamana emamato-ġoi, ema siti marevana vetoġana tu fore namoka-namokari voiri asi keikeiri kavana, ema iaspa forena, fore veġiaveġiana kavana emamato-ġoi. ¹² Ġia maġuna tu asikeikeina ema maukana, ma ġatama bokana tu gabanana ruarua (12). Mo ġatama-boka 12 tu aneru 12 na ġeġita-ġaurito-ġoi. Mo ġatama-boka tata iatari ai tu Isaraela doġorori tata arari ġetorerito, mo tu Isaraela doġorori 12 moġeri. ¹³ Ġatama-boka tu toitoi ġaro eraġeni rekenai (o east), ma toitoi ġaro evariġoni rekenai (o west), ma debana rekenai (o north) toitoi, ema gabina rekenai (o south) toitoi ġeveirito. ¹⁴ Vanuġa baregona maġuna tu korana o duġu foreri 12 iatari ai ġevaġaruġa-vaiaġo. Moġeri fore iatari ai tu Mamoe Natuna ġena apostolo 12 arari tata ġetorerito, fore ta ara ta, ma fore ta ara ta.

¹⁵ Au ġesi ġaguruġa-guruġato-ġoi mo aneru moġa ġimanai tu makamaka rulana o vevaġa-vetovo dagarana, golo na ġeveiato dagarana. Mo rula monana vanuġa baregona e ġatama bokana ema maġuna bemakarini. ¹⁶ Siti ġevaġaruġaiaġo daigunina tu vasivasi

(4), e ġena baġaka ema mauka tu ilaila. Mo aneru na siti vevaġa-vetovo dagarana na etovoato, makana eġabiato tu stadia 12,000 o 2,400 kilomita. Ġia ġena mauka e baġaka ema varaġe maukana tu ilaila moġo.

¹⁷ Maġuna ġena barego maki etovoato, makana tu kiubit 144 o 70 mita. Tarimarima ġeri vevaġa-vetovo dagarana mo aneru na eġauvei-iaġiato tu moġesina.

¹⁸ Vanuġa baregona maġuna tu iaspa, fore marevari asi gadara dagarari, na ġeragaiato, ema siti tauġena tu golo namo vedaureari, ekimore-kimorerini galasi maki ġevanaġirito golori na ġeragaiato. ¹⁹ Vanuġa baregona maġuna ġevaġaruġaiaġo korana o duġu foreri tu fore namoka-namokari irauirauri na ġevaġaveraiato: Duġu forena giniguinena tu iaspa forena, vaġa-ruarua tu safaia, vaġa-toitoina tu kalakedo, vaġa-vasivasina tu emeral, ²⁰ vaġa-imaimana tu sadoniki, vaġa-6-na tu konilian, vaġa-7-na tu krisolait, vaġa-8-na tu beril, vaġa-9-na tu topas, vaġa-10-na tu krisopres, vaġa-11-na tu haiasin, vaġa-12-na tu ametis.

²¹ Mo ġatama-boka gabanana ruarua (12) moġeri tu tata galasi foreri o pel voiri barego lelevaġiri e marevari irau veġata na ġeveirito. Ġatama-boka ta pel ta, ġatama-boka ta pel ta. Siti dabarana baregona tu golo namo vedaureana na, noġa galasi kavana na ġeveiato.

²² Vanuġa baregona nuġanai Rubu Veaġa ta asi aġitaiaġo, korana Vereġauka, Iaru-korokoro Barauna, ema Mamoe Natuna, ġia tu mo vanuġa barana ġena Rubu Veaġa. ²³ Mo vanuġa baregonai ġaro mamana ema ġue mamana tu asi bemamani, korana Barau marevana mamana monai bemamani, ema Mamoe Natuna tu mo siti ġena lamefa. ²⁴ Tanobara mabarana besena tu ġia mamana beġe rakani, ema tanobara vereri o kiniri mabarari na dagara e farefare marevari namori monai beġea ġwa-toġarini. ²⁵ Ġaro sebona ta maki vanuġa barana ġatama bokana asi beġe biririni, korana mo siti tu boġi na asi beġabi-ġauani. ²⁶ Tanobara irauirau mabarari ġeri farefare marevari ema ġeri taġa mabarana ġia ġena beġea ġwa-toġarini. ²⁷ Dagara ma mirona ta tu asi beraka-toġani, e maiaka ema ġofaġofa veiġari beveini tarimana ta maki asiġina ġinavaġi beraka-toġani. Deidei Mamoe Natuna ġena maġuri bukanai arari etore-vanaġirito tarimari ġereġari moġo beġe raka-toġani.

Maġuri nanuna ġarukana

22 Moġa murinai aneru na maġuri nanuna ġarukana evaġa-ġitaguto. Mo nanu tu negavaġura-vaġurana galasi kavana. Ma mo nanu tu Barau ema Mamoe Natuna ġeri terona na eġaru-rosito. ² Siti dabarana baregona nuġana ġana ġeġaru-iaġoto-ġoi. Mo ġaruka rikina reketa-reketai tu maġuri ġauri ġetubuto. Mo ġau tu ġue tata nuġari ai ġwaġwari ġeġorato-ġoi, mai tu laġani sebona nuġanai nega vaġa-12 ġeġwato-ġoi; ema ġau lauri na tanobara mabarari beseri evaġa-namorito-ġoi e evaġa-maġuririto-ġoi. ³ Monana bevesinani beiaġoni, tarima ta iatanai o tanobara iatanai tovoġa ta tu asi ma betanuni. Barau ema Mamoe Natuna ġeri terona tu vanuġa baregona

nuġanai, ma ġena vetuġunaġi tarimari na vetuġunaġi-na beġe iaġo-vinini. ⁴ Ġia ġoirana beġe ġitaiani, ema ġia arana maki ġia bakuri ai betanuni. ⁵ Monai boġi tu asiġina. Lamefa ema ġaro mamari ta asi beġe ġitaiani e asi beġe urani, korana Barau, Vereġauka na mama bevinirini. Ema ġia tu vere beġe tanu-vanaġi vanaġini.

Iesu Vereġauka ma beġenoġoi-iaġomani

⁶ Benamo mo aneru na au evaġa-guruġaguto, ekirato, “Mai guruġa tu moġoniri ema ġeri ai maki bovetuġamaġi-dadamaġini. Vereġauka, ġia Iaukana tu peroveta tarimari mururi na eguruġani Barauna, ġena aneru etuġuato, ġia ġena vetuġunaġi tarimari kara dori ġeġorani dagarari bene vaġa-ġitari ġana. ⁷ Ġoseġaġi, au tu dori aiaġosini. Mai buka nuġanai peroveta guruġari bekorana-iaġirini tarimana tu bene iaku.”

⁸ Maiġeri dagara aseġaġirito ema aġitarito tarimana tu au, Ioane maiġegu. Maiġeri dagara aseġaġirito ema aġitarito nai tu, ekira-varaguto ema evaġa-ġitaguto aneruna kwakuna koranai avetui-tarito, natoma-rakar-ġo vinia atato. ⁹ Senaġi ġia na ekiraguto, ekirato, “Maniġesi asi novei. Au tu ġoi, e ġoi tarikakamu peroveta tarimari, ema mai buka guruġana ġekorana-iaġirini tarimari ġesi ilaila, Barau vetuġunaġina aiaġo-vinini. Barau notoma-rakariġo vinia!” ¹⁰ Moġa murinai ekiraguto, ekirato, “Mai bukai peroveta guruġari asi bono kada-ġauri, asi bono kure-toġari, korana nega tu varau bekavinaġi. ¹¹ Vei-rakava tarimana bene veirakava-iaġo roġo, veiġa mirori eveini tarimana veiġa mirori bene vei-iaġo roġo, veiġa iobukaiobukari eveini tarimana veiġa iobukaiobukari bene vei-iaġo roġo, ema veaġai etanuni tarimana veaġai bene tanu-iaġo.”

¹² Iesu maiġesi ekirato, “Ġoseġaġi! Au tu dori aiaġosini! Tarimarima ġeri ġauvei voiri tu au ġegu ai, be aġwa-iaġosirini. Tarimarima mabarari ġeri veiġa e ġauvei ilailari ai voiri bavinirini. ¹³ Au tu Alefa ema

Omega, (giniguinena ema dokona), au tu tovotovona veġata ema magona.”

¹⁴ Ġeri dabuġa ġeġuriġirini tarimari tu beġe iakuni. Ġia tu Barau na maoro bevinirini, maġuri ġauna ġwana beġe ġaniani, ema vanuġa baregona ġatama bokana na beġe raka-toġani. ¹⁵ A kwaiva (o vei-rakava tarimari), ġemeġameġani tarimari, ġekimani e ġeveġura-vanaġini tarimari, vevaġi-deba tarimari, kwaivakuku ġetoma-rakariġo viniani tarimari, ema ġo-faġofa ġeuradikani tarimari, mabarabarari tu siti murikanai beġe tanuni. ¹⁶ “Au, Iesu, na ġegu aneru batuġu-iaġosia, ekalesia doġorori ġeri mai vari moġonina ġomi neasi vaġa-ribami ġana. Au tu Davida garakana ema ġia ġenana aiaġomato Tarimagu. Au tu laġani visiġuna, ma mamana baregona.”

¹⁷ Iauka Veaġa ema veġaraġo variġu vavinena ġekirani, “Noiaġoma!” Ema beseġaġini tarimana maki nekira, “Noiaġoma!” Bokana bekokeni tarimana bene iaġoma; ema beurani tarimana, mai maġuri nanuna, asi voina nanuna, bene niua.

Guruġa dokona

¹⁸ Mai bukai peroveta guruġari beġe seġaġirini tarimari mabarari akira-toreġaurini: Bema deikara na mai guruġa iatari ai guruġa tari betore-kaurini tarimana tu, mai bukai tarima vaġa-midiguri dagarari, ekiraġirini dagarari, Barau na ġia iatanai betore-kaurini. ¹⁹ Ma bema tarima ta na mai peroveta bukana na guruġa tari bekoki-vaġirini nai, ġia tu Barau na voina maġuri ġauna ġenai ema siti veaġana nuġanai monai tanu-vanaġivanaġi moġa, mai bukai ekiraġirini maiġeri, ġia ġenana beġabi-vaġirini.

²⁰ Maiġeri dagara bekiraġi-foforirini tarimana ekirani, “Oi, au tu dori aiaġosini!”

Amen. Iesu Vereġauka o, noiaġoma!

²¹ Iesu Vereġauka ġena namo ema varevare-bara ġomi mabarami iatami ai bene tanu. Amen.